AGBA OCIE

JOB—MALAKAI

N' ASUSU IBO

London
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1906

Digitized by Google

JOB—MALAKAI

IN THE IBO (NIGER) LANGUAGE

JOB
ABU-ỌMA
INU-GA
EKLISIASTIS
ABU NKE ABU-GA
AISAIA
JEREMAIA
ABU-AKWA
EZIKIEL
DANIEL
HOSEA
JOEL
EMOS
OBADAIA
JONA
MAIKA
NEHUM
HABAKUK
ZEFANAIA
HAGAI
ZEKARAIA
MALAKAI

Digitized by Google

Harvard College Library
22235.50.7 Sept. 23, 1910
Gift of the
British & Foreign Bible Society

AKWUKWO

JOB

---

1 1 Ofu nwoke dili n'ani Oz, onye afa-ya
bu Job; nwoke afu zulu oke kwulu azi
oto, bulu onye natulu Cuku egwu, nagbakuta
azi ajo ife azu. 2 Amutalu ya ndikom isa na
umu nwayi ito. 3 Ife onwelu di nnu atulu ili na
isa na ogu ili, na nnu kamel isa na ogu ili, na
nnu efi nabo na ogu ili ejikolu iboa iboa, na nnu
nwunye anyinya-ibu na ogu ise, na agadaga nuku
ezi-na-uno; nyabu na nwoke nka buli nuku ka-
lisia ndi ani iru-anya-anwu nine. 4 Umu-ya
ndikom jelu ùtà n'uno ibe-fa ebe onye anona
n'ubosi-ya; fa wezie kpo umu-nne-fa umu nwayi
ito ka fa solu fa lie la azi. 5 Oluzia, ka ubosi
ùtà-fa galu, Job zie gedo fa nso, binie n'uzo ututu,
cua aja nsule ka onu-ogu-fa nine ra: makana Job
sili, Ike na umum ndikom emego njo, kpo Cuku
iyi n'obi-fa. Nonwo ka Job melu ubosi nine.
6 Ubosi wedi mgbe umu Cuku ji bia ice onwefa
n'iru Jehofa, Setan bia azi n'etiti fa. 7 Jehofa
wesi Setan, Ebe ka isi eje? Setan weza Jeho-
fa, si, N'igaghali n uwa, na ikpaghali nime ya.
8 Jehofa wesi Setan, Iribakwolu odibom Job ama?
na onwero onye obuna dika ya n'uwa, nwoke

zulu oke kwulu azi o̱to̱, onye natulu Cuku egwu,
nagbakuta azi ajo̱ ife azu. 9 Setan weza Jehofa,
si, Job natulu Cuku egwu na nkiti ka? 10 O̱bu-
ro̱ Nginwa gbarubegolu ya, na uno̱-ya, na ife nine
o̱nwelu, ogige, n'akuku nine ka? Igo̱zigo o̱lu
aka-ya-ga, ife o̱nwelu abawanyego n'ani. 11 Ma
setipu aka-I kita, metu ife nine o̱nwelu, o̱gakpo̱lili
I iyi n'iru-I. 12 Jehofa wesi Setan, Ne, ife nine
dili ya di n'aka-i; so̱so̱ n'aru-ya ka imanesetipu
aka-i kwasi. Setan wesi n'iru Jehofa pua.
13 Oluzia ofu mbo̱si mgbe umu-ya ndikom na
umu-ya umu-nwayi neli nala manya n'uno̱ di-
o̱kpala-fa, 14 ofu onye ozi biakutelu Job, nasi, Efi
nakpo̱bo-ga ani, anyinya-ibu nata-ga nni n'uso̱-fa:
15 ndi Ṣiba wewa, kpopusia fa; eye, fa ewelugo
iru nmà gbusisia umu-ikolo̱bia; so̱so̱ munwa ofu
gbaputalu igosi i. 16 Ebe onye afu nekwufu,
onye o̱zo̱ bia azi, si, O̱ku nke Cuku si n'enu-igwe
da, gbucasia atulu-ga, na umu-ikolo̱bia, legbusia
fa; so̱so̱ munwa ofu gbaputalu igosi i. 17 Ebe
onye afu nekwufu, onye o̱zo̱ bia azi, si, Ndi Kaldea
melu usu ito̱, makwasi kamel-ga, kpopusia fa, eye,
fa welu iru nmà gbusisia umu-ikolo̱bia; so̱so̱
munwa ofu gbaputalu igosi i. 18 Ebe onye afu
nekwufu, onye o̱zo̱ bia azi, si, Umu-i ndikom na
umu-i umu-nwayi neli nala manya n'uno̱ di-
o̱kpala-fa: 19 ne, nuku ifufe si n'o̱fia kwu nkiti
webia, tie nkuku ino̱ nke uno̱, o̱dakwasi umu-
ikolo̱bia, fa anwurugo; so̱so̱ munwa ofu gbapu-
talu igosi i. 20 Job webinie, do̱wa akwa-okuko-
ya, ko̱ isi-ya, weda n'ani, sekpue; 21 o̱wesi,
Agbam o̱to̱ wesi n'afo̱ nnem puta, agamagba azi
o̱to̱ wecigha n'ebe afu: Jehofa nyelu, Jehofa
[illegible]o azi; ngo̱zi dili afa Jehofa. 22 N'ife

Digitized by Google

nine a Job emerọ njọ, nke onekwu na Cuku melu
ife nsọkwu.

2 1 Oluzia ofu mbọsi umu Cuku bialu ice
onwẹfa n'iru Jehofa, Setan bia azi n'etiti fa
ice onweya n'iru Jehofa. 2 Jehofa wesi Setan,
Ebe ka isi eje? Setan weza Jehofa, si, N'igaghali
n'uwa, na ikpaghali nime ya. 3 Jehofa wesi
Setan, Iribago odibom Job ama? na ọnwerọ onye
ọbuna dika ya n'uwa, nwoke zulu oke kwulu azi
ọtọ, onye natulu Cuku egwu, nagbakuta azi ajọ
ife azu: ojisililifu izu-oke-ya ike, ọbu ezie na
inenum imedide ya, ino ya néme ife ọbuna.
4 Setan weza Jehofa, si, Aru nalu aru, eye, ife
nine madu nwelu ka ọgenye maka ndu-ya. 5 Ma
setipu aka-I kita, metu ọkpukpu-ya na aru-ya,
ọgakpọlili I iyi n'iru-I. 6 Jehofa wesi Setan, Ne,
ọdi n'aka-i; rapu sọsọ ndu-ya. 7 Setan wesi
n'iru Jehofa pua, welu ajọ ife-ofifi, tie Job sitena
ọbu-ukwu-ya genye n'opunisi-ya. 8 Ọwewelu
ibelibe-eju iji nakpu onweya; yanwa nọdu n'etiti
ntu-ọku. 9 Nwunye-ya wesi ya, Ijisililifu izu-oke-i
ike? kpọ Cuku iyi, ka inwuru. 10 Job wesi ya,
Inekwu dika ofu nime umu-nwayi nelorọ elo si
ekwu. Gini? ayi ganata ezi ife n'aka Cuku, ma
ayi amanata ajọ ife ka? N'ife nine a Job ejirọ
egbugbele-ọnu-ya me njọ.

11 Ka ndi-ọyi Job itọ nulu maka ajọ ife nine a
nke dakwasili ya, fa si ebe onye anọna na be-ya
webia; Elaifaz onye-Timanait, na Bildad onye-
Ṣuhait, na Zofa onye-Neamatait: fa kakọlu ọnu
ibia gerunyelu ya uru na itasi ya obi. 12 Ka fa
wenitalu anya-fa n'ọte-aka, fa amarọ ya, fa wenie
onu-fa, be akwa; ebe onye anọna ọdọwa akwa-
okuko-ya, fa nekponi etum enu nekpokwasi n'isi-fa.

13 Fa weno̱nyelu ya n'ani ubo̱si isa efifie na ucici,
o̱nwero̱ onye gwalu ya okwu o̱buna: makana fa
fulu na onegbu ya ajo̱ ngbu.

3 1 Ka nka galu Job saghe o̱nu-ya, kpo̱ ubo̱si-
ya iyi. 2 Job weza si:

3 Ka ubo̱si nke amulum nime ya na n'iyi,
Na ucici nke sinu, Atulu ime ofu nwa-
nwoke.
4 Ka ubo̱si afu bulu o̱cici;
Ka Cuku ghalu isi n'enu ju ase ya,
Nke ìfè namukwasi ya.
5 Ka o̱cici na onyinyo o̱nwu nalu ya;
Ka ulukpu bili n'enu ya;
Ka ife nine neme ka ubo̱si gba o̱cici yibe ya
egwu.
6 Ucici afu, ka oke o̱cici nwude ya:
Ka o̱ghalu igoli n'etiti ubo̱si aro̱;
Ka o̱ghalu ibanye n'o̱nu-o̱gu nke o̱nwa-ga.
7 Ne, ka ucici afu bulu aga;
Ka abu ngoli o̱buna ghalu iba nime ya.
8 Ka ndi bulu ubo̱si o̱nu kpo̱ ya iyi,
Ndi kwadebelu ikpani lefaiatan.
9 Ka kpakpando nke ci nkufo di ya gba o̱cici:
Ka o̱natu anya ìfè, ma ka o̱ghalu inwe
nca;
Nke o̱nafu mbubolo-anya nke ututu:
10 Makana o̱mecitaro̱ o̱nu-uzo̱ afo̱ *nnem*,
Nke onezobelu anyam afufu.
11 Gini melu mnejiro̱ si n'afo̱ nnem wenwuru?
Gini melu mnejiro̱ kube ka msi n'afo̱ we-
puta?
12 Gini melu nkpili-ukwu-ga ji nalum?
Ma-o̱bu ala-ga, ka mwela?
13 Makana kita ka mu akedina ani no̱du du;

Akamala ula; mgbe afu akamezulu ike:
14 Nyelu ndi-eze na ndi-o̱ka-ilolo nke uwa,
Ndi lulu onwefa ebe melufu nkpo̱nkpo̱;
15 Ma-o̱bu nyelu ndicie nweluli o̱na-edo,
Ndi jili o̱na-o̱ca wekwaju uno̱-fa:
16 Ma-o̱bu buluzidu dika nwa amukwolu amukwo ezobelu ezobe na adinuro̱m;
Dika umu nafunuro̱ ìfè.
17 N'ebe afu ka ndi o̱jo̱ nakwusi nsogbu;
N'ebe afu azi ka ndi ike gwulu nezulu ike.
18 N'ebe afu ka ndi nji nano̱ko̱ n'aru-ofufo;
Fa anuro̱zi onu onye isi o̱lu.
19 O̱bele na nuku no̱ n'ebe afu;
Orù apugo n'aka dinwenu-ya.
20 Gini melu eji nye onye no̱ n'afufu ìfè,
Nye onye obi inu ndu;
21 Ndi nege o̱nwu, ma o̱biaro̱;
Gwue ani maka ya kalia àkù zo-ga-lu nzuzo;
22 Ndi nañuli genye n'iwuni enu,
Negoli azi, mgbe fa co̱talu ini?
23 *Gini melu eji nye* nwoke uzo̱-ya zolu ezolu *ìfè*
Na onye Cuku gbabidolu ogige?
24 Makana isu-udem abiana tupu mu elibe ife,
Ikpo̱-nkpum ka anerupu ka mili.
25 Makana ife mnatulu egwu adakwasim,
Nke afu nke mnajo̱lu abiakutenam.
26 Ano̱ro̱m n'aru-ofufo, nke mnano̱ du, nke mnezulu ike;
Ma nsogbu abiana.

4 1 Elaifaz onye-Timanait weza, si,
2 O̱buluna ofu onye anwa igwa i okwu, ume gekupu i ka?
Ma onye pulu ibìdò onweya n'ikwu okwu?

Digitized by Google

3 Ne, ikpazigolu imelime,
Inyego azi ndi aka kusisili ike.
4 Okwu-i-ga emego ka onye naso̱ ngo̱ngo̱ kwu-
sie ike,
Imego azi ka nkpili-ukwu nadiro̱-ga ike sie
ike.
5 Ma kita o̱biakutego i, ume nekupu i;
O̱metulu i, aru maba i nni.
6 Egwu-i aburo̱ ncekwube-i ka?
Izu-oke nke uzo̱-i-ga *aburo̱* ife iji aka?
7 Ayo̱m i, ceta, onye nalu n'iyi, néme ajo̱ ife
o̱buna?
Ma-o̱bu n'ebe ka ndi kwu o̱to̱ nezolu ezolu?
8 Etu msi wefu, ndi nakpo̱bo ife neloro̱ elo,
Nagha ife ilu aru, fa nagho̱ta azi ofu ife afu.
9 Sitena iku-ume nke Cuku fa nana n'iyi,
Site azi n' ifufe nke iwe-Ya ekpocapu fa.
10 O̱gbugbo̱ nke agaba, na onu agaba di egwu.
Na ezé-ga nke umu-ikolo̱bia agaba, ka etijisili.
11 Agaba di ilè nana n'iyi nénwe anu o̱gado̱li,
Umu nwunye agaba ka acusasili.
12 Ewetalum ife na nzuzo,
Ntim nalu ntakwu di ya.
13 Nime ilolo-ga sitena o̱fù-ga nke ucici,
Mgbe oke ula ji dakwasi madu-ga,
14 Egwu dakwasilim, na aru-ima-nni,
Nke melu ka o̱kpukpum nine kwerube.
15 Ofu mo̱ wegafega n'irum;
Ntutu arum wekwunie o̱to̱.
16 O̱kwulu, ma amataro̱m ife oyili;
Ofu udi dili n'anyam:
Ajulu *di*, mnu onu, *nke nasi*,
17 Ezi omume madu gakali nke Cuku ka?
Nwoke gadikali Onye kelu ya n'o̱ca ka?

Digitized by Google

18 Ne, Odecekwube ndi-odibo-Ya;
Onagunye azi ndi-mo-ozi-Ya na nsokwu:
19 Kedu ka Omanesizi gunyewanye ndi bi n'uno
aja,
Ndi nto-ani-fa di n'etum,
Ndi azolili dika nla!
20 Sitena ututu genyena anyasi ka akwakpolu
fa:
Fa na n'iyi okpu onwero onye obuna gba-
nyelu ya.
21 Eropuro ife okaka di nime fa ka?
Fa nwuru, nénwe amamife.

5 1 Kpo kita; onwelu onye obuna gaza i?
Onye ka igedo iru n'etiti ndi nso?
2 Makana iwe negbu onye nsokwu,
Ekwolo negbu onye ápá.
3 Munwa afugo onye nsokwu ka onagbado
nkpologwugwu:
Ma akpolum ebe obi iyi na ntumade.
4 Umu-ya notelu aka n'ebe nzoputa di,
Ecifialu fa aru azi n'onu-uzo-ilo,
Onye nnaputa adiro.
5 Onye onye agu nelicapu owuwe-nni-ya,
Wepu ya oburaba n'ogwu-ga
Onyà neghekpo maka ókù-fa.
6 Makana afufu adesi n'etum aputa,
Nke ife ilu-aru nesi n'ani eputa;
7 Ma amulu madu maka ife ilu-aru,
Dika iceke oku nefego n'enu,
8 Ma munwa, agamnaco Cuku,
N'aka Cuku azi ka mgaranye okwum:
9 Nke neme nuku ife-ga nadiro nnyoca
Ife di-ga ebube anagutaro onu:
10 Onye nezowusa ani mili,

Digitized by Google

Zita azi mili-ga n'ugbo-ga :
11 Owesi nọfu do ndi di ani enu ;
Ebunigo azi ndi neru uru n'ebe nzọputa di.
12 Onetili izuzu-ga nke ndi aghughọ,
Aka-fa eweghalu ime ife fa zubelu.
13 Ọnanwude ndi amamife n'aghughọ-fa :
Alo nke ndi obi ngiligọ nefepu efepu.
14 Fa nekwudo ọcici n'efifie,
Nasọ ìsì n'efifie nabọ dika n'ucici.
15 Ma Ọnazọputa n'aka nmà nke si n'ọnu-fa puta,
Ọburaba ọgbenye n'aka dike.
16 Nyabu na ncekwube nadìli onye nenwerọ ike,
Ajọ omume nekpuci ọnu-ya.
17 Ne, añuli nadili madu afu onye Cuku kpazili :
Nyabu ajukwana ipia-itali nke Onye pulu ime ife nine.
18 Makana Yanwa nemelu aru, nekekwa ;
Ọnemeta ọnya, aka-Ya nazọ-ga azi.
19 Ọganaputa i n'uzọ afufu isi ;
Eye, nime isa ajọ ife amemetu i aka.
20 N'ugani Ọgagbaputa i n'ọnwu ;
N'agha *Ọgagbaputa* azi *i* n'aka nmà.
21 Agezobe i ka ipua n'itali ile ;
Imatulu nbibi egwu ma ọbiana.
22 Igamu nbibi na oke ugani amu ;
Imanatulu anumanu di-ga n'uwa egwu.
23 Makana ngi na nkpuma-ga nke ọfia gadi n'àgbà ;
Ngi na anu ọfia gadi-ga na ndokwa.
24 Igama azi na ikwu-i di na ndokwa ;
Igeneta azi ebe-obibi-i, ma imeme njọ.

Digitized by Google

25 Igama azi na nkpulu-i gadi nuku,
Umu-i gadi ka afifia nke ani.
26 Igabia n'ini-i n'ezigbo agadi,
Dika agho oka putalu n'oge-ya.
27 Ne nka, ayi enyocago ya, obu nofu;
Nulu ya, ngi n'onwei malu azi ya.

6 1 Job weza si,
2 Buluzidu na esigo ife-nwutem,
Buniko azi nmebim n'ife nsi-ama-ga!
3 Makana kita ka ogadikali uzuzu orimili nnu n'alo:
Maka ya ka okwum ji bulu okwu neloro elo.
4 Makana ufele Onye pulu ime ife nine di-ga nimem,
Nke edide-fa mo nkem nala:
Ujo nke Cuku nedo onwefa n'usolo imedidem.
5 Anyinya ofia nebe akwa ma onwe afifia ka?
Ka-obu efi nebe ma ife olili di n'iru ya ka?
6 Ageli ife obuna uso nadiro nétinye nnu ka?
Ka-obu uso obuna di n'akuku di oca nime àkwá okuku ka?
7 *Ife* nkpulu-obim julu imetu aka;
Ife ndia dim ka nni nke nemem izize.
8 Onye geme ka mnwe ife myolu;
Ka Cuku nyem ife mcekwubelu!
9 Obunadu na ogaso Cuku izolim;
Na Ogagbatopu aka-Ya, webepum!
10 Agamenwelili azi ntasi-obi;
Eye, agamegoli nimo ife ngbu nke nadarapu arapu:
Makana ezoberom okwu-ga nke Onye di Nso.
11 Ikem bu gini, nke mgatu anya?

Digitized by Google

Gini bu isi-njedebem, nke mgeme ka ndum
to ato?
12 Ikem bu ike nkpuma-ga ka?
Ka-obu arum nabu nke ona nkiti ka?
13 Oburo na enwerom inye-aka obuna nimem,
Na acupusili izube-ife nimem nca nca?
14 Onye nke nata aru *ka agegosi* afo-oma sitena
aka oyi-ya:
Omezi ogagbanari egwu nke Onye pulu ime
ife nine.
15 Umu-nnam aghogo aghugho dika mili-iyi,
Di azi ka uzo mili-iyi-ga nke nagafe agafe.
16 Nke di-ga oji maka ifi ais,
Nke sno nezobe onweya nime fa:
17 Oge eji eme ka fa neru eru, fa ata:
N'okoci, fa atakolosia n'onodu-fa.
18 Usu ndi ije *ndi naga* n'uzo-fa esi uzo ozo;
Fa arogo n'ebe kwu nkiti, wena n'iyi.
19 Usu ndi ije Tima ne-ga-lu anya,
Usu ndi ije-ga nke Ṣiba tulu anya fa.
20 Ifele melu fa makana fa cekwubeluli;
Fa bialu n'ebe afu, ewemenye fa ifele n'iru.
21 Makana kita unu aburo ife;
Unu fulu ife imebi obi, wetuba egwu.
22 Asimli, Nyem?
Ka-obu, Welunu onwo nime àkù-unu golum
ngo?
23 Ka-obu, Menum ka mgbapu n'aka onye ilo?
Ka-ōbu, Gbaputamnu n'aka ndi di egwu
ka?
24 Kuzielumnu, munwa gedebe onum du:
Me-azim ka mghota ife mjefielu nime ya.
25 Ifugodu ka okwu kwu-ga oto si sika ike!
Ma kedu ife unu dotalu n'ido-nti-unu?

26 Unu nezube ido okwu nti ka ?
Ebe okwu onye nejiro ncekwube nca di-ga
ka ifufe.
27 Eye, unu gefekwasi ndi nenwero nna nza,
Me oyi-unu ife afia.
28 Nyabu ka oso unu kita idom iru ;
Makana onwero ka mgasinata asi n'iru unu.
29 Ayom unu, cighatanu, ka ajo omume ghalu
idinu ;
Eye, cighanu ozo, ezi omumem di ya.
30 Ajo omume di n'ilem ka ?
Ilem amama ife jogbulu onwefa ka ?
7 1 Ibu-agha adirolu madu n'uwa ka ?
Ubosi-ya adiro-ga ka ubosi onye olu ugwo
ka ?
2 Dika odibo onado akpili iba na ndo,
Di azi ka onye olu ugwo nke natu anya ugwo-
ya :
3 Nonwo ka emelum ka mnwelu onwa na-ga-lu
n'iyi,
Ucici-ga nke àkànyà ka enyelum.
4 Mgbe mdinalu ani, mnasi,
Kedu mgbe mgeji bini ? ma ucici solu ogono-
go ;
Afo ejugo-azim na ndaghali wegenye ka ci folu.
5 Eyikwasili aruru na etum n'arum ;
Akpukpo-arum etelacigo gbowaputa ofu.
6 Ubosim nagba-ga oso kalia ókpà onye nakpa
ákwà,
Aneweta fa n'isi-njedebe néji ncekwube.
7 Ceta na ndum bu ifufe :
Anyam amedozi iru ifu ezi ife ozo.
8 Anya nke onye fulum amckilim :
Anya-I gadikwasim, ma mmadi ndu.

Digitized by Google

9 Etu esi kpocapu ulukpu ọgafe,
Ọbu nọfu onye zidalu na Ṣeol amarọgota.
10 Omecighanwozi ọzọ n'unọ-ya,.
Nke ọnọdu-ya nama ya ọzọ.
11 Nyabu na munwa amedebe ọnum du;
Agamekwu na nkpa nke mọm;
Agamatamu n'inu nke nkpulu-obim.
12 Munwa bu orimili nnu, ka-ọbụ agwọ-ọla mili,
Nke Inedolum nce ka?
13 Mgbe msi, Àkwàm gatasim obi,
Ute-edinam gewepu ntamum;
14 Iwewelu nlọ-ga mebie obim,
Welu ọfù-ga yiem egwu:
15 Nkpulu-obim weralu ntọgbu,
Na ọnwu kalia ọkpukpum *ndia.*
16 Izize nemem; Mmadi ndu ebe-ebe:
Rapum; makana ubọsimdi-ga ka ofu nku-ume.
17 Gini ka madu bu, nke Igeme ya nuku,
Tukwasi ya obi-I.
18 Neneta azi ya kwa ututu,
Nanwa ya mgbe nine?
19 Ọge one ka Imanewepu anya-I n'arum,
Nke Igarapum ewemnofiga ọnu-milim?
20 Ọbuluna emegom njọ, gini ka mmelu I, Ngi
Onye nce madu?
Gini melu Iji dom ife Inemedide,
Mwebulu onwem ibu?
21 Ginizi kpatalu Inejirọ bupu njefiem, me ka
ajọ omumem gafe?
Makana kita ka mgedina n'etum;
Igacọsim ike, ma mmanọ.

8 1 Bildad onye-Ṣuhait weza, si,
2 Ọge one ka iganekwulili ife ndia?
Okwu-ga nke ọnu-i ạbulu azi oke ifufe?

Digitized by Google

3 Cuku nerughali ikpe ka?
Ka-obu na Onye pulu ime ife nine nerughali ezi omume ka?
4 Obuluna umu-i melu njo medide Ya,
Oweralu fa nye n'aka njefie-fa:
5 Obuluna nginwa gacosi Cuku ike,
Yo Onye pulu ime ife nine ayiyo;
6 Obuluna nginwa adi oca kwulu azi oto;
Ezie kita ka Ogetetalu i,
Me ka ebe obibi nke ezi omume-i di na ndokwa,
7 Obu ezie na isi-nbido-i peluli npe,
Ma isi-njedebe-i gagba nuku agadaga.
8 Ayom i, jua ase oge gbo,
Tinye onwei n'ife afu nke nna-fa gwuputagolu;
9 (Makana ayinwa bufu ndi nyafu, ayi amaro ife,
Makana ubosi-ayi n'uwa bu-ga onyinyo:)
10 Fanwa amakuzili i, nagwa i,
Si n'obi-fa neweputa okwu ka?
11 Papairos gepu ma ùlù adi ka?
Ami gagba nuku ma mili adi ka?
12 Ka odifu na ndu-ya, ma akpajipuro ya,
Onebu nkpa-akwukwo obuna ísi ajanwu.
13 Obu nofu ka uzo ndi nine cezolu Cuku si diga;
Atumanya nke onye lulu alu gana n'iyi;
14 Onye atumanya-ya getiwa,
Onye ncekwube-ya bu onya-ududo,
15 Ogadabebe n'uno-ya, ma uno-ya amakwudo.
Ogejisi ya ike, ma uno afu amakwusi ike.
16 Onye afu di *ka afifia* ndu n'iru anwu,
Ntutu-ya nagbasa n'ogige-ya.

Digitized by Google

17 Ekekọbalu nkpọlọgwugwu-ya n'isi iyi,
Ọnene ebe nkpuma di-ga anya.
18 Ọbuluna eno ya n'ọnọdu-ya,
Ọgagọnari azi ya, *nasi*, Afurọm i.
19 Ne, nka bu ngoli nke uzọ-ya,
N'etum ka ndi ọzọ gesi pu epu.
20 Ne, Cuku amaju onye zulu oke,
Nke Onejidẹ ndi neme ajọ ife n'aka.
21 Ọgemelili ka ámú ju i ọnu ọzọ,
Me azi ka ikpọ-nkpu anuli ju egbugbele-ọnu-i-ga.
22 Ndi kpọlu i asi ka ageyikwasi ifele;
Ikwu ndi ọjọ amadizi.

9 1 Job weza si,
2 N'ezi-okwu amalum na ọbu nọfu:
Kezi ka madu gesi bulu onye ezi omume n'iru Cuku?
3 Ọbuluna ọsọ Ya iso ya lulita uka,
Ọmaza Ya ofu *okwu* nime nnu *okwu* nabọ na iruli.
4 *Ọnwelu* amamife n'obi, di azi ike agadaga:
Onye megolu onweya sie ike imedide Ya, ọgalu ya?
5 Onye nerogha ugwu-ga, ma fa amarọ ya,
Mgbe Oji tilisi fa n'iwe-Ya.
6 Onye namarube uwa me ka osi n'ebe ọnọ puta,
Ide di-ga ya kwerube.
7 Onye nagwa anya-anwu okwu, ọweghalu iwanu;
Kpucita kpakpando-ga okilikili.
8 Onye sọsọ Ya nesetipu enu-igwe-ga,
Nazọkwasi ebe di-ga enu nke orimili nnu ukwu.

Digitized by Google

9 Onye neke Bea, Orion, na Plaiadis,
Na obulu-unọ nke adagbe-ga.
10 Nke neme nuku ife-ga nke amanacọputa;
Eye, ife di-ga ebube nke amanaguta ọnu.
11 Ne, Ọnagafem, ma afurọm Ya:
Ọnaga azi, ma amatarọm Ya.
12 Ne, Ọnanwude, onye pulu inara Ya?
Onye gasi Ya, Gini ka Ineme?
13 Cuku amewecigha iwe-Ya azu;
Ndi inye-aka nke Rehab erunatago n'okpulu Ya.
14 Nyabu kezi ka munwa gesi za Ya.
Rọputa okwum-ga iluso Ya uka?
15 Onye mmanaza, ọburaba na abum onye ezi omume;
Agamayọ Onye gekpem ikpe ayiyọ.
16 Ọbuluna mu kpọluli oku, Ọzago-azimli;
Ma mmekwezi na Ọgelu nti n'onum.
17 Onye ji oke ifufe wetilim,
Me ka ọnyám bawanye-ga na nkiti.
18 Ọmekwem ka mkue umem,
Ma Oji ife inu wemejue afọm.
19 Ọbuluna *ayi ekwue* maka ike nke dike, ne, *Ọnọ na ya!*
Ọbulu maka ikpe, onye gakalum ọge?
20 Ọbuluna abum onye ezi omume, ọnum gamam ikpe:
Ọbuluna munwa zulu oke, ogegosi na uzọm gbagọlu agbagọ.
21 Ọbuluna munwa zulu oke, amarọm nkpulu-obim;
Ajum ndum.
22 Fa nca bu ofu; nya ka mji si,

Digitized by Google

Yanwa nekpocapu ka onye zulu oke ka onye
ọjọ.
23 Ọbuluna itali apiagbue na ntumade,
Ọgeme ọnwunwa nke ndi nemerọ ajọ ife
akaje.
24 Enyego uwa n'aka ajọ madu:
Onekpucita iru ndi ikpe di ya;
Ọmezi, onye ka ọnabu?
25 Ubọsim-ga nagbakali onye nagba ọsọ n'ọsọ:
Fa wegbauaba, fa afurọ ezi ife.
26 Fa gafesili dika ugbọ nagba ajọ ọsọ:
Dika ugo nke makwasili anu.
27 Ọbuluna asim, na agamecezọ ntamum,
Agamagbasa irum, ámú gadim n'irum:
28 Anamatulu àkànyàm nine egwu,
Amalum na Imagunyem n'onye nemerọ ajọ
ife.
29 Agama munwa ikpe;
Gini kpata-azi-li mji adọ àkànyà na nki-
ti?
30 Ọbuluna ewelum mili sno wua arum,
Welu ncà kwọca akam;
31 Mgbe afu Igabianyem nime onunu,
Akwàm gatulum ize.
32 Makana Ọburọ madu, etu mbu, nke mganaza
Ya,
Ka ayi wezukọ ọnu n'ikpe.
33 Ọdirọ onye idozi okwu n'etiti ayi,
Nke gebikwasi ayi nabọ aka.
34 Ka Ọwepulum ọkpọsi-Ya,
Ka ibobo-Ya ghalu iyizim egwu:
35 Akamekwu okwu, ghalu ituzili Ya egwu;
Makana munwa adirọ nọfu n'onwem.

Digitized by Google

10 1 Ike ndum agwugo nkpulu-obim;
Agamenye ntamum uzo;
Agamekwu n'inu nke nkpulu-obim.
2 Agamasi Cuku, Amakwanam ikpe;
Mem ka mmalu ife kpatalu Iji anusom ogu.
3 Obu ife di I nma ka Inakpagbu nkpagbu,
Neneni azi ido-àkànyà aka-I-ga,
Namukwasi ìfè alo ndi ojo?
4 Inwekwolu anya-ga nke aru,
Ka-obu na Inafu ka madu si afu ka?
5 Ubosi-I-ga dikwo ka ubosi madu,
Ka-obu na aro-I di-ga ka ubosi madu,
6 Iji aco ajo omumem,
Naju ase njom?
7 Obu ezie na Imago na aburom ajo madu;
Odirozi onye ganaputa n'aka-I?
8 Aka-I awaputagom kpua-azim
N'ofu okilikili; ma Inenom.
9 Ayom I, ceta, na Ikpugom ka ulo;
Igeme ka mcigha azi n'etum ozo ka?
10 Irufuromli ka ala efi,
Imeromli ka mlaru alaru ka ciz?
11 Iwelugo akpukpo-aru na ulu-aru yikwasim,
Welu okpukpu-ga na akwala-ga wejikom onu.
12 Imego ka mnwe ndu na afo-oma,
Nneta-I edebego azi mo nkem.
13 Ma ife ndia ka Izobelu nime obi-I;
Amalum na nka dinyelu I:
14 Obuluna emem njo, Inaribam ama,
Imagupum n'ajo omumem.
15 Obuluna abum ajo madu, afufu nadilim;
Obuluna abum onye ezi omume, mmewenita isim;

Digitized by Google

Ebe nnenim na inekwasi nbudam anya julum afo.
16 Obuluna *isim* ebunite onweya, Inacu-ntam dika agaba:
Iwegosikwasi Onwei ebube n'ebe mno.
17 Inenwogbali ama-I-ga imedidem,
Ineme azi ka iwe-I nabawanye n'arum,
Nrughali-ga na usu ndi agha nonyelum.
18 Maka ginizi ka Iji si n'afo wekpoputam?
Akamekubegoli, anya afurozim.
19 Akamadi dika agasi na adirom.
Akesili n'afo nnem bupum weje n'ini.
20 Ubosim adiro-ga onenone ka? nyabu kwusi,
Rapum ka ámú wedim n'iru nwantinti,
21 Tupu mu eje ghalu icigha ozo,
N'ani ocici na onyinyo onwu;
22 Ani oke ocici dika ocici *n'onweya;*
Ani onyinyo onwu, nénwe usolo obuna,
Ebe ìfè di ka oke ocici.

11 1 Zofa onye-Neamatait weza, si,
2 Amaza imelime okwu aziza ka?
Agagunye nwoke juputalu n'ekwukwu n'ezi omume ka?
3 Ekwukwu-i geme ka madu debe onu-fa du ka?
Ineme akaje, madu obuna amemenye i ifele n'iru ka?
4 Makana inekwu, Nkuzim di oca,
Mdi azi oca n'anya-i.
5 Ma buluzidu na Cuku gekwu,
Sa egbugbele-onu-Ya medide i;
6 Gosi azi i ife nzuzo-ga nke amamife,
Na odi nmaji n'izube ife!
Nyabu malu na Cuku ebupugolu i ajo omume-i onwo.

Digitized by Google

7 Igesi n'ogwugwu coputa Cuku ka ?
Igacoputasi Onye pulu ime ife nine nca nca ?
8 Ono n'imelìmè enu-igwe ; gini ka igeme ?
Odikalili Seol n'omimi ; gini ka igama ?
9 Ura-ya sokalili uwa n'ogonogo,
Bosakalia orimili nnu.
10 Obuluna Ogafe, mecita,
Kpo azi nzuko, onyezi ganara Ya ?
11 Makana Yanwa amago madu ndi neloro elo :
Ofu azi ife neloro elo, obu ezie na Onaro ya nti.
12 Ma madu nkiti adenwe uce,
Eye, amulu madu *dika* nwa anyinya ofia.
13 Obuluna nginwa eme ka obi-i kwusie ike,
Sagbapulu Ya aka-i-ga,
14 Obuluna ife neloro elo di n'aka-i, wete ya ezi aka,
Ekwena ka ajo omume bili n'ikwu-i-ga ;
15 Mgbe afu igewenitalili iru-i nénwe ntupo ;
Eye, ageme i ka inosie ike, ma imatu egwu :
16 Makana nginwa gelozo afufu-i ;
Igeceta ya dika mili-ga nke gafegalu agafe :
17 Ndu-i gaka oke efifie nabo ;
Obuluna ocici adi, ogadi ka ututu.
18 Iganecekwube azi, makana atumanya di ;
Eye, igegwue, gedina azi zulu ike n'ebe di ncekwube.
19 Igano azi ani, onwero onye obuna geyi i egwu ;
Eye, imelime genwe ile-uso n'iru i.
20 Ma anya ndi ojo gada ùgbò,
Ebe-ngbabanye ananarigo fa n'iyi,
Atumanya-fa gabu ikube-ume.

Digitized by Google

12 1 Job weza, si,
2 Ezi okwu, ununwa bu ndi bu ife,
Unu na amamife ganwuko onu.
3 Ma enwelum obi *amamife* dika unu;
Munwa epekaliro unu:
Eye, onye namaro etu ife ndia?
4 Adim ka onye agbata-obi-ya namu ámú,
Onye kpokulu Cuku, Oweza ya:
Onye ezi omume, onye zulu oke bu ife amú.
5 N'uce onye no nwa-bu nneni di maka odida;
Akwadebelu ife afu maka ndi ukwu-fa nagbu-
capu agbucapu.
6 Ikwu ndi mpum di-ga na ncekwube;
Ndi nakpasu azi Cuku iwe no na ncekwube;
Ndi wetalu cuku-*fa* n'aka-fa.
7 Ma jua anumanu-ga kita, fa gakuzili i;
Na umu-nnunu nke igwe, fa gegosi i:
8 Ma-obu gwa ani, na ogakuzili i;
Azù nke orimili nnu gakolu i.
9 Onye namaro n'ife nine ndia,
Na aka Jehofa emego nka?
10 Onye nkpulu-obi ife nine di ndu di n'aka-Ya,
Na mo madu nine,
11 Nti adanwane okwu-ga,
Dika ile si edetu ife-olili-ya ka?
12 Amamife dili ndi-ikenye,
Nghota di azi na ndu solu ogonogo.
13 Amamife na ike di n'aka-Ya;
Onwelu alo na nghota.
14 Ne, Onetitu, amaluzi ya ozo;
Onekpucibido madu, amekpughepuzi ya.
15 Ne, Onanarapu mili-ga, fa atacasia;
Ozokwasi, Oneziputa fa, fa aghakpusia uwa.
16 N'aka-Ya ka ike na izube-ife di;

Digitized by Google

Onye alaputalu alaputa na onye nlaputa bu-
ga nke Ya.
17 Onedupu ndi alo akwalili akwali,
Me ndi ikpe ndi nsọkwu.
18 Ọnatọpu agbu ndi ezè fielu,
Welu akpukpọ fiedosia fa n'úkwù-fa.
19 Onedupu ndi ncu-aja akwalili akwali,
Kwatue azi ndi natọ atọ.
20 Ọneweruka okwu-ọnu nke ndi kwesili nce-
kwube,
Wepu azi nghọta nke ndi-ikènye.
21 Onerulu nneni rukwasi ndicie,
Nakpọpu akpukpọ-úkwù ndi di ike.
22 Osi n'ọcici nagbaba ife mili emi ọtọ,
Weputa azi onyinyo ọnwu n'ìfè.
23 Ọneme ka mba-ga bue nuku, me azi ka fa na
n'iyi:
Ọnagbasa mba-ga, nedubata azi fa.
24 Ọneweruka obi ndi-isi nke ndi uwa,
Me azi ka fa nawaghali n'ebe kwu nkiti uzọ
ọbuna nadirọ.
25 Fa nasọ ìsì n'ọcici nénwe ìfè,
Ọme fa ka fa nawaghali dika onye manya
negbu.

13 1 Ne, anyam afugo ife nine,
Ntim anugo ghọta azi ya.
2 Ife unu malu, *ofu ife afu* ka munwa ma-azi-li:
Munwa epekalirọ unu.
3 Ezie munwa gagwa Onye pulu ime ife nine
okwu,
Ọnasọ-azim usọ isolu Cuku lulita uka.
4 Ma ununwa bu ndi napikwa asi,
Unu nine bu dibia nabarọ n'ife ọbuna.
5 Buluzidu na unu gedelusia du!

Digitized by Google

Ogabulu unu amamife.
6 Nulunufu ilu-ukam,
Ṅa-azi-nu nti n'ikpe-ga nke egbugbele-onum.
7 Unu gekwulu Cuku ajo ife,
Kwuelu Ya okwu aghugho ka ?
8 Unu gasokwolu Ya anya ?
Unu gabukwo onu Cuku ?
9 Odi nma ka Ogwuputa ani unu ka ?
Ka-obu na unu galafu Ya, dika onye nalafu
madu ?
10 Ogatanyelili unu n'anya,
Ma obuluna unu anasolu madu anya na nzu-
zo.
11 Okwa-Ya di enu ameyi unu egwu,
Ujo-Ya agholu unu n'aru ka ?
12 Okwu-nceta-unu bu-ga inu nke ntu-oku,
Nzedo-unu *bu-ga* nzedo nke ulo.
13 Delunu du n'ebe mno, ka munwa wekwue,
Ka ife abiana dakwasim,
14 Maka gini ka mgeji bulu ulu-arum n'ezém-
ga,
Tinye ndum n'akam ?
15 Obulugodu na Ogbuem, agamatu anya Ya :
Ma agamaluso Ya uka uzom-ga.
16 Yanwa azi gabu nzoputam ;
Makana onye lulu alu amabia n'iru Ya.
17 Nulunu okwum ofuma,
Ka nkwuputam di na nti-unu.
18 Ne kita, edosigom ikpem n'usolo n'usolo ;
Amalum na munwa bu onye ezi omume.
19 Onye ka yanwa bú onye galusom uka bu ?
Makana kita ka mgedelu du kube azi.
20 Ma emekwanam ife nabo,
Mgbe afu mmezobelu iru-I onwem :

Google

21 Wete aka-I ezi aka n'ebe mno;
Ekwena ka ibobo-I yibem egwu.
22 Kpo-azim oku, na munwa gaza;
Ma-obu ka mkwue, ka Izam.
23 Ajo omumem na njom di one?
Mem ka mmalu njefiem na njom.
24 Maka gini ka Iji nezobe iru-I,
Gunye-azim n'onye-ilo-I?
25 Igacusa nkpa-akwukwo ekupulu ekupu ka?
Igacu okpolo oka kpolu nku oso ka?
26 Makana Inede ife nenu-ga inu medidem,
Mem ka mketa ajo omume-ga nke mmelu n'okolobia:
27 Inetinye ukwum nabo azi n'ogba, ribasia uzom nine ama;
Inakarubelu Onwei oke obu-ukwum.
28 Madu nke di azi ka ife lelu ule naka nka,
Dika akwa nke nla lacapulu.

14 1 Madu nke nwayi mulu
Nwelu so nwa-nkenke oge, afo nsogbu ju ya.
2 Onaputa dika ototo osisi, egbutue ya:
Onagba azi ka onyinyo, odakwu akwu.
3 Isaghelu anya-I azi n'aru onye di nofu,
Mem ka msolu I bia n'ikpe?
4 Onye geweputa ife di oca n'ife lulu inyi? onwero ofu efu.
5 Ebe akagolu ubosi-ya aka, onu-ogu onwa-ya di n'ebe Ino,
Imego okè-ya na omagafe;
6 Nepu anya-I n'aru ya, ka owekwusi,
Genye na mgbe ubosi-ya gaso ya uso, dika onye olu ugwo.

Digitized by Google

7 Makana anatu anya na osisi gepu ozo, ma egbutue ya,
Na ngadaba nlo ya amakwusizi.
8 Obulugodu na nkpologwugwu-ya emego ocie n'ani,
Okpolo osisi di ya anwurugo azi n'aja ;
9 Sitena imata ísì mili ogepu,
Wa ngadaba-ga dika ife akuku.
10 Ma madu nanwu, natogbolu :
Eye, madu nekube, ebezi ka ono ?
11 Mili nesi n'orimili nnu ebenata,
Orimili nata azi wetacasia nca ;
12 Obu nofu ka madu si edina ani ebini ebini :
Fa ameteta, genye mgbe ígwé manadinwozi ozo
Nke anakpote fa n'ula-fa.
13 Buluzidu na Igezobem na Seol,
Zobe-azim nzuzo, genye iwe-I ewegafe,
Na Igakalum oge, wecetam !
14 Obuluna madu anwuru, ogadi ndu *ozo* ka ?
Ubosi nine nke ibu-agham ka mganatu anya,
Genye nrughalim ewebia.
15 Igakpo, munwa gaza I :
Ogado I akpili n'olu aka-I-ga.
16 Ma kita Inagu ama-ukwum onu :
Idariba njom ama ka ?
17 Ekecitago njefiem nime akpa,
Ikpocitago ajo omumem.
18 Ezie ugwu nke nada ada na n'iyi,
Eroghalu nkpuma n'onodu-ya ;
19 Mili melu ka nkpuma nata-ga ;
Nruru-ya nerucapusi aja ani :
Ineme ka atumanya madu na n'iyi.
20 Inaka ya n'ike okpu, onagafe ;

Digitized by Google

Inerughali iru-ya, zipu azi ya.
21 Anasopulu umu-ya ndikom, ma omaro ya;
Anebudata azi fa, ma omataro maka fa.
22 Ma aru nke kpudolu ya negbu ya ngbu,
Nkpulu-obi-ya nke di nime ya neru azi uru.

15 1 Elaifaz onye-Timanait weza, si,
2 Onye amamife geji omuma ifufe weza aziza,
Welu ikuku iru-anya-anwu wemejue afo-ya ka?
3 Ogeji okwu nabaro n'ife welu uka,
Ma-obu okwu nke omaneji nye aka ka?
4 Eye, Nginwa neme ka egwù bulu ife nkiti,
Nebenata icigha-uce n'iru Cuku.
5 Makana ajo omume-i nakuzili onu-i,
Inaralu ile ndi aghugho.
6 Onu-i nama i ikpe, oburo munwa;
Eye, egbugbele-onu-i naza medide i.
7 Ibu madu izizi amulu ka?
Ka-obu na amuputago i-li tupu ugwu-ga ka?
8 Inanu alo nzuzo nke Cuku ka?
Inazodolu onwei amamife ka?
9 Gini ka imalu, nke ayi namaro?
Gini ka ighotalu, nke nadiro nime ayi?
10 Ndi isi-awo na ndi ezigbo ikenye nonyelu ayi,
Bukalili nna-i okenye rinne.
11 Ntasi-obi Cuku epekali i,
Ya na okwu nke ji nwayo *emeso* i ka?
12 Gini kpatalu obi-i ji ebupu i?
Maka gini ka iji atabe anya-i?
13 Iji erughali mo-i imedide Cuku,
Nesi azi n'onu-i neweputa okwu di-ga *nofu*.
14 Gini ka madu bu, ogeji di oca?

Digitized by Google

Na onye nwayi mulu, ogeji bulu onye ezi
omume ?
15 Ne, Ocekwubero̱ ndi-Ya di nso̱;
Eye, enu-igwe-ga adiro̱ o̱ca n'anya-Ya.
16 Kezi ka onye alu gbalulu agbalu gesi di o̱ca
Nwoke nke nala ajo̱ omume dika mili !
17 Agamakuzili i, nulu onum ;
Ife mnenegolu ka mgako̱ :
18 (Nke ndi amamife
Sitelu n'aka nna-fa wegosi, fa ezobero̱ ya ;
19 Ndi enyelu so̱so̱ fa ani,
O̱bia o̱buna agafero̱ n'etiti fa :)
20 Onye o̱jo̱ nagbalì ubo̱si-ya nine,
Bu o̱nu-o̱gu aro̱ ezobelu onye di egwu.
21 Onu ife egwù-ga di nime nti-ya-ga ;
Na ndokwa ka onye npum gamakwasi ya :
22 O̱kwero̱ na ogesi n'o̱cici cighata,
Nmà-agha nece azi yanwa :
23 Onye afu nawaghali *naco̱* nni, *nasi*, Kedu ya ?
O̱mago na ubo̱si o̱cici akwadebego na nso
ya :
24 Nkpa na nkpagbu neyi ya egwu ;
Fa naka ya n'ike, dika eze nke kwadebelu
agha :
25 Makana o̱setipugo aka-ya imedide Cuku,
Me onweya ka ya sie ike imedide Onye pulu
ime ife nine ;
26 O̱kwekebelu onu wewaku Ya,
N'enu ife nzedo sili ike nke nuku o̱ta-Ya-ga :
27 Makana oji abuba-ya wekpudo iru-ya,
Ma azi abuba di alo̱ n'ume-ya ;
28 Obigo n'obodo zolu ezolu,
N'uno̱-ga nke madu nebiro̱,
Nke kwadebe-ga-lu ibu nkpo̱nkpo̱.

Google

29 Omebu ọgalanya, nke àkù-ya nakwusi ike,
Nke ife fa nwelu nagbasa n'uwa.
30 Omesi n'ọcici pua ;
Ilele-ọku geme ka ngadaba-ya-ga kpọcasia nku,
Sitena iku-ume nke ọnu-Ya ka ogeji pu.
31 Ka ọghalu ikwelu n'ife neloro elo, nalaputa onweya :
Makana ife nelorọ elo gabu ugwọ-ya.
32 Ọgemezu tupu ọge-ya elue,
Ngadaba-ya amadizi *ka afifia* ndu.
33 Ogenwosisi icucu-ya dika osisi fain,
Natura-ga ototo-ya dika osisi ọlif.
34 Makana ìgwè ndi lulu alu gabu aga,
Ọku gelicapu ikwu-ga nke ndi neli ngo.
35 Fa tulu ime ife ilu aru, muputa ife nelorọ elo,
Afọ-fa nakwadebe aghughọ.

16 1 Job weza, si,
2 Anugom imelime ife etu a :
Unu nine bu ndi ntasi-obi nalu aru.
3 Okwu ifufe genwe-ga njedebe ka ?
Ma-ọbu gini nakpasu i iji aza ka ?
4 Munwa azi gekwu ka unu si ekwu ;
Ọbuluna nkpulu-obi-unu nọcilili anya nkpulu-obim,
Agameweko okwu ọnu medide unu.
Ferubelu unu isim.
5 *Ma* agameji ọnum me ka unu sie ike,
Ngugu egbugbele-ọnum gebenata *ife-ngbu-unu.*
6 Ọbuluna ekwuem, ebenatarọ ife-ngbum :
Ọbulu azi na aghalum, gini pulum n'aru ?
7 Ma kita Ọmego ka ume kupum :

Digitized by Google

Imego ka ìgwè ndi nkem nine bulu nkpo̱-
nkpo̱.
8 Ijisigom no̱ ike, *nke* bu ife ama *imedidem:*
Ita-arum nebini imedidem, o̱nazanye-azim
n'irum.
9 Iwe-Ya ka Oji sekalim, manye-azim;
O̱takwasigom ikekele eze-Ya:
Onye-ilom muca anya-Ya n'ebe mno̱.
10 Fa asaghego o̱nu-fa n'arum;
Fa ewelugo nkpali mam ula:
Fa enuko̱bago imedidem.
11 Cuku nerinyem n'aka ndi ajo̱ omume,
Nunyem n'aka ndi o̱jo̱.
12 Ano̱mli n'aru-ofufo, Otilisiam;
Eye, Ojidem n'onu, pialisiem:
Obunigom ka mbulu ife-ici-ìbè-Ya.
13 Ufele-Ya nefeghalirubem,
O̱nagbawa akulum-ga, O̱darapum;
Onerufu ònùnùm n'ani.
14 Onetiwam ntiwa kwulu ntiwa;
O̱nawakum dika dike.
15 Akwanyegom akwa-uju n'akpukpo̱-arum,
Nakpo̱le mpim n'etum.
16 Irum naca nme-nme sitena ikwa-akwá,
Onyinyo o̱nwu di azi na mbubele-anyam;
17 O̱buli ezie na ife-ike o̱buna adiro̱ n'akam,
Ekpelum di azi o̱ca.
18 Ngi ani, ekpudokwana o̱balam,
Ka nkpum ghalu inwe o̱no̱du.
19 Kita azi, ne, amam no̱ n'enu-igwe,
Onye-osialim no̱ n'ebe di-ga enu.
20 Ndi-o̱yim nemem akaje:
Ma anyam nakwaputalu Cuku anya-mili;
21 Ka ofu onye wesolu Cuku nalu madu uka,

Digitized by Google

Etu nwa nk̠e madu *si alu uka* maka madu
ibe-ya!
22 Makana mgbe aro̱ onenone gafelu,
Agameje n'uzo̱ ebe mmanecighata o̱zo̱.

17

1 Mo̱m nekube ume, ubo̱sim agwugo,
Ini dilim.
2 Ndi akaje no̱nyelum ezie,
Anyam dilili na nkpasu-iwe-fa.
3 To̱ *ife mbe* kita, no̱dulum na mbe n'Onwei;
Onye bu onye afu gekwem n'aka?
4 Makana Izobego obi-fa ka fa ghalu inwe ezi
ngho̱ta:
Nyabuna Imebuni *fa.*
5 Onye jegbulu ndi-o̱yi-ya ka o̱weketa òkè,
O̱buraba anya umu-ya gada ùgbò.
6 O̱debegom azi ka mbulu àkùkù nke ndi
nine;
Abulugom azi onye fa nagbawusa aso̱ n'iru.
7 Anyam azi nafu inyege inyege sitena ife
nwuta,
Akuku-arum nine di-ga ka onyinyo.
8 Ndi kwu o̱to̱ ka nka gatu n'anya,
Onye nemero̱ ajo̱ ife gakpo̱te onweya imedide
onye lulu alu.
9 Ma onye ezi omume gejisilili uzo̱-ya ike,
Onye aka-ya di o̱ca ganesiwanyelili ike.
10 Ma cighatanu, unu nine, bianu kita:
Mmafuzi onye amamife n'etiti unu.
11 Ubo̱sim-ga agafesia, ezusago izuzum-ga,
Bú ife-ga nke obim.
12 Fa debe ucici ka o̱bulu efifie:
Fa si na ìfè adigo o̱cici nso
13 O̱buluna anamatu anya Ṣeol ka o̱bulu uno̱m:
O̱buluna agbasam àkwà-edinam n'o̱cici;

Digitized by Google

14 *Obuluna* akpogom ule oku, si, Nginwa bu nnam ;
Si aruru, *Ngi bu* nnem, na nwa-nnem nwayi ;
15 Ebezi ka atumanyam di?
Atumanyam, onye gekili ya?
16 Ogagbada na nga-ga nke Seol,,
Mgbe izulu-ike digolu n'etum.

18 1 Bildad onye-Suhait weza, si,
2 Oge one ka unu geji gbadebelu okwu onya?
Ghotanu, emesia ayi gekwu.
3 Gini kpatalu eji agu ayi ka anumanu,
Ayi bulu ndi lulu alu n'anya-unu?
4 Ngi onye nadokasi nkpulu-obi-i n'iwe-i,
Agarapu so uwa maka ifi i?
Ka-obu na agerogha nkpuma n'onodu-ya ka?
5 Eye, agemenyu oku nke ndi ojo,
Ilele-oku nke oku-ya amenwuwa.
6 Ifè gabu ocici n'ikwu-ya,
Agemenyu azi oku-ukpe-ya di n'enu-ya.
7 Ageme ka ama-ukwu nke ume-ya kpa nkpa,
Alo aka ya gatura ya.
8 Makana eji ukwu nke ya me ka oma n'onyà,
Oneje n'enu ife ntufi.
9 Igbùdù gadakwasi *ya* n'ikili-ukwu,
Ogama n'onya.
10 Ezobegolu ya udo n'ani,
Na ife inwude ya n'uzo.
11 Akpajiji geyi ya egwu n'akuku nine,
Gagbaso ya n'ukwu-ya.
12 Agu gagugbu ume-ya,
Agakwadebe nuku afufu n'akuku-ya.
13 Ogelicapu akuku-aru-ya-ga,

Digitized by Google

Nwa izizi nke ọnwu gelicapu akuku-aru-
ya-ga.
14 Ageroputa ya n'ikwu-ya nke ocekwubelu ;
Agakpọgalu ya ezè akpajiji.
15 Ife naburọ nke ya gebi n'ikwu-ya :
Agefewusa brimston n'ebe-obibi-ya.
16 Nkpọlọgwugwu-ya gakpọ-ga nku n'okpulu ya,
Agegbukapu ngadaba-ya n'enu.
17 Nceta-ya gana n'iyi pua n'uwa,
Ọmenwezi afa ọbuna n'ilo.
18 Agenupu ya n'ìfè nye n'ọcici,
Cupu azi ya n'ani nine.
19 Ọmenwe nwa-nwoke ọbuna nke ọnenwe nwa
nwa-nwoke n'etiti ndi-ya,
Nke onye ọbuna nafọdu na be-ya.
20 Ubọsi-ya gatu ndi neso n'azu n'anya,
Dika isi si bue ndi gabulu n'iru.
21 Ezie ndia bu ebe obibi ndi ajọ ọmume,
Nka bu ọnọdu onye namarọ Cuku.

19 1 Job weza, si,
2 Ọge one ka unu gesogbu nkpulu-obim,
Welu okwu tiwaliem ?
3 Ugbolo ili nunwa ka unu menyelum ifele
n'iru :
Unu emerọ ifele na unu ji aka ike emesom.
4 Ọbulugodu na ejefiegom,
Njefiem nọnyelum.
5 Ọbulugodu na unu geme onweunu nuku
imedidem,
Solum nalulita uka nkpalim :
6 Malu kita na Cuku akwatugom,
Welu ọnyà-Ya sirubem.
7 Ne, akpọlum nkpu, si, Ife-ike ! ma azarọm :
Anamakpọku Ya, ma ikpe adirọ.

Digitized by Google

8 Ọgbabidogo uzọm nke mnapurọ igafega,
Ọtọgo ọcici n'ọkpu-uzọm-ga.
9 Oyinalugom otutom,
Kpupu okpu-eze n'isim.
10 Otikpọsigom n'akuku nine, mwepua:
Oropugo azi atumanyam dika osisi.
11 Ọmego azi ka iwe-Ya nwulu ọku medidem,
Ọgunye-azi-lim ka *ofu nime* ndi namanye Ya.
12 Usu-Ya-ga biakọlu ọnu, dozie ọkpu-uzọ-fa imedidem,
Nyerube ikwu nkem ikwu-fa okilikili.
13 Ọwetegolum umu-nnam aka,
Ndi mmalu aka agbasigo nca n'ebe mnọ.
14 Ndi-agbata-obim ewepugo aka,
Ndi-ọyi obim ecezọgom.
15 Ndi di bem, na odibo umu-nwayim, nagunyem n' ọbia:
Mbulu onye ani-madu n'anya-fa.
16 Akpọlum orùm, ma ọzarọm,
Ọbu ezie na ejim ọnum weyọ ya.
17 Umem bulu nwunyem ife izize,
Myọ azi umu afọ *nnem* ayiyọ.
18 Ọbunadu umu ọfu nenilim;
Ọbuluna ebiniem, fa nekwu nemedidem.
19 Ndi nine mu na fa tulu alo nzuzo natulum ize:
Ndi mfulu n'anya rughalili imedidem.
20 Ọkpukpum nyakudolu n'akpukpọ-arum na ulu-arum,
Ejim akpukpọ ezém wegbapu.
21 Ununwa ndi-ọyim, melunum ebele, melunum ebele;
Makana aka Cuku emetugom.
22 Maka gini ka unu ji acum dika Cuku,

Digitized by Google

Ma áfọ ejurọ unu n'ulu-arum?
23 Buluzidu na edelufu okwum-ga!
Buluzidu na edelu fa n'akwukwọ!
24 Na ewelu pen ígwè na ọze
Wẹka fa n'enu nkpuma ọkpu.
25 Ma munwa malu na onye-ngbaputam di ndu,
Na ogebini ọtọ n'enu etum n'ikpe-azu.
26 Esisie nọnwọ mebie akpukpọ-arum,
Ma sitena ulu-arum ka mgenene Cuku:
27 Onye munwạ genene n'onwem,
Anyam gafu, ọburọ *dika* ọbia azi.
28 Ọbuluna unu ạsi, Kedu ka ayi gesi cu ya!
N'ebe afulu nkpọlọgwugwu okwu n'arum;
29 Tubalunu nmà egwu:
Makana ọnuma *neweta* afufu nke nmà,
Ka unu wemalu na ikpe di.

20

1 Zofa onye-Neamatait weza, si,
2 Ife ilolom-ga ji azam di nwọ,
Ọbunadu maka ifi ime-ngwam nke di nimem.
3 Anugom idọ-nti nke melum ifele,
Mọ nke nghọtam nazam.
4 Imarọ nka sitena ọge gbo,
Eri eji do madu n'uwạ,
5 Na ngoli nke ndi ọjọ di nkenke,
Na añuli nke ndi lulu alu *bukwaba* sọ nwankenke ọge?
6 Ọbulugodu na nbuni-ya rọgolu enu-igwe,
Isi-ya ewelue n'ulukpu;
7 Ọgana n'iyi ọkpu dika nsi-ya:
Ndi fugolu ya gasi, Ebe ka ọnọ?
8 Ọgefepu ka nlọ, amafuzi ya:
Eye, agacụpu ya ka ọfù nke ucici.
9 Anya nke fuwalu ya-li amafuzi ya ọzọ;
Nke ọnọdu-ya nekili ya ọzọ.

Digitized by Google

10 Umu-ya gaco̱ iru-o̱ma ndi nenwero̱ ike,
Aka-ya-ga genyecigha àkù-ya azu.
11 O̱kpukpu-ya juputalu n'o̱kpukpu-okolo̱bia-ya,
Ma ogedinanyelu ya nime etum.
12 O̱bu ezie na ajo̱ ife naso̱ uso̱ n'o̱nu-ya,
O̱bu ezie na onezobe ya n'okpulu ile-ya ;
13 *O̱bu ezie* na o̱nekwenyelu ya, o̱dara ya ara,
Kama ya o̱nazo̱dolili ya nime o̱nu-ya;
14 Ma erughaligo nni-ya nime afo̱-ya,
O̱bu ònùnù aju-ani nime ya.
15 Onomigo àkù, o̱gagbo̱puta fa o̱zo̱ :
Cuku genupu fa n' afo̱-ya.
16 O̱gamili edide nke aju-ani :
Ile agwo̱ gegbu ya.
17 O̱mafu orimili-ga,
Bú mili-iyi nke manu-anwu na ala efi neru eru.
18 Nke afu o̱do̱lu àkànyà maka ya ka o̱gewecigha, omenomi ya ;
Ka àkù o̱tutalu na ngbele ra, omegoli.
19 Makana o̱zo̱gbugo ndi nenwero̱ ike rapu so̱ fa;
O̱pulugo uno̱, nke o̱naluro̱.
20 Makana o̱maro̱ aru-ofufo n'afo̱-ya,
O̱mazo̱puta ife o̱buna nke naso̱ ya.
21 O̱nwero̱ ife fo̱dulunu nke onelicapuro̱ ;
Nyabu na o̱di-nmá-ya amakwusi ike.
22 N'ojuju izu-oke-ya nkpa gakpa ya :
Aka onye o̱buna nke no̱ n'afufu gadakwasi ya.
23 Ka o̱bulu maka iliju afo̱-ya,
Na *Cuku* gatukwasi ya o̱numa nke iwe-Ya,
Ogezokwasi ya ya n'ife-olili-ya.
24 O̱gagbanabalu ife agha nke ígwè,
Uta o̱na gagbapue ya.

Digitized by Google

25 Onadoputa ya, osi n'aru-ya naputa;
Eye, onunu-ya nke negbupu egbupu si n'ònù-
nù-ya naputa;
Ibobo nwulu ya.
26 Ezobelu ocici nine ka obulu ife-ya akpadolu
akpado:
Oku anafunwuro galacapu ya;
Ajo ife gadili onye fodulu n'ikwu-ya,
27 Enu-igwe-ga gekpughe ajo omume-ya,
Ani gebini imedide ya.
28 Odi-nma nke uno-ya gana.
Akù-ya gerucapu n'ubosi iwe-ya.
29 Nka bu okè madu ojo sitelu n'aka Cuku.
Na ùkwù akalu ya sitena aka Cuku.

21 1 Job weza, si,
2 Nulunu okwum ofuma;
Ka nka bulu ntasi-obi-unu;
3 Ranum, munwa azi gekwu okwu;
Mkwusie, igemem akaje.
4 Munwa, obu madu ka mnatamulu ntamu ka?
Gini kpata-azi-li ike maneji gwu mom?
5 Donum iru, ka otu unu n'anya,
Welunu aka-unu tukwasi n'onu-unu.
6 Obuluna ecetam aru amabam nni,
Nkuja anwulum n'aru.
7 Maka gini ka ndi ojo ji adi ndu,
Me agadi, eye, sie ike n'àkù?
8 Eme ka nkpulu-fa sonyelu fa kwusie ike
n'iru fa,
Eme ka nke fa mulu *kwusie ike* n'anya-fa
9 Uno-fa no na ndokwa nátu egwu,
Nke okposi Cuku nadakwasi fa.
10 Oke-efi-fa nagba, odeyi eyi;
Nwunye-efi-fa gba, odekwo ime.

Digitized by Google

11 Fa nezipu umu-aro̱-fa dika ìgwè atulu,
Umu-fa nete azi egwu.
12 Fa nekwelu ájà na ubo̱-akwala,
Naṅuli n'onu o̱ja.
13 Fa nano̱li ubo̱si-fa-ga n'o̱di-nma,
Na nwa-nkpilikpi o̱ge fa ezida na Ṣeol.
14 Ma fa sili Cuku, Purukalu ayi;
Makana o̱muma nke uzo̱-I-ga aso̱ro̱ ayi.
15 Gini bu Onye pulu ime ife nine, nke ayi geji
wefebe Ya?
Kedu elele o̱gabalu ayi, ma ayi kpebelu Ya?
16 Ne, o̱di-nma-fa adiro̱ fa n'aka:
Alo nke ndi o̱jo̱ no̱telu aka n'ebe mno̱.
17 Ugbolo one ka anemenyu o̱ku-ukpe ndi o̱jo̱?
Ka nuku afufu-fa nabiakute fa?
Ka *Cuku* nekesa ife olulo-ga n'iwe-Ya?
18 Ka fa nadi ka okpolo o̱ka n'iru ikuku,
Dika igbogbo nke oke ikuku nekupu?
19 *Unu si*, Cuku nezobelu umu-ya ife-ya nelo̱ro̱
elo.
O̱gakwu onweya ugwo̱-ya, ka o̱wemalu ya.
20 Anya-ya gafu ife nwute ya,
O̱gala n'o̱numa nke O̱nye pulu ime ife nine.
21 Makana kedu ife uso̱ o̱nwelu n'uno̱-ya n'azu
ya,
Mgbe eji kera o̱nu-o̱gu nke o̱nwa-ya?
22 *O̱nwelu onye* gakuzili Cuku ife o̱muma ka?
Ebe Yanwa nekpe ndi di enu ikpe.
23 Ofu onye nanwu n'izu-oke-ya no̱.
N'ebe o̱no̱si na nwa-bu na aru-ofufo nca:
24 Kalama-akpukpo̱-ya juputalu n'ala *efi*,
Umi o̱kpukpu-ya masili amasi.
25 Onye o̱zo̱ nanwu n'inu nke nkpulu-obi,
Olinuro̱ ezi ife.

Digitized by Google

26 Fa edina ofu aka nime aja,
Aruru elukpue fa.
27 Ne, amagom ife unu nelo,
Na izuzu-ga nke unu zufielu medidem.
28 Makana unu nasi, Ebe ka uno onye isi dizi?
Kedu ikwu nke ebe obibi ndi ojo?
29 Unu ajuroli ndi nagafe n'uzo ka?
Unu amaro ife-arima-fa-ga ka?
30 Na edebelu ajo onye genyena ubosi nke nuku afufu?
Na edupulu fa ubosi onuma?
31 Onye gegosi uzo-ya n'iru ya?
Onye genyecigha ya ife yanwa megolu?
32 Ma agebute yanwa n'ebe aneni ozu,
Ogece azi nce n'enu ini.
33 Okpulukpu aja-ga nke mgbulugudu ganaso ya uso,
Madu nine gakpuso ya n'azu,
Dika ndi amanaguta onu bu ya uzo.
34 Kezi ka unu si tasim na nkiti,
Ebe *so* aghugho fodulu n'aziza-unu?

22 1 Elaifaz onye-Timanait weza, si,
2 Madu gabalu Cuku n'ife ka?
N'ezi-okwu onye amamife balu onweya n'ife.
3 Osolu Onye pulu ime ife nine, na ibu onye ezi omume ka?
Obu elele *n'ebe Cuku no*, na ineme ka uzo-i-ga zue oke ka?
4 Obu egwù-i kpatalu Oji apia i itali ka,
Wesolu i ba n'ikpe?
5 Ajo ife-i eburo ibu ka?
Nke ajo omume-i nénwe ube.
6 Makana inalugo nwa-nna-i ife ibe na nkiti,
Tolu ndi gba oto ákwà-fa.

Digitized by Google

7 Ikunyero onye ufu nekpu mili ka ola,
Izodogolu onye agu nni.
8 Ma nwoke ogwe-aka-*ya sili ike*, onweli uwa;
Onye anasolu anya, obi nime ya.
9 Izipugo ndi-ajadu nkiti;
Akpajisigo ogwe-aka-ga nke ndi nenwero nna.
10 Nya kpatalu na ìgbùdù dirubelu i okilikili,
Egwu ntumade nama i aru nni,
11 Ma-obu ocici, inejiro afuzi uzo,
Na njufega mili nekpudo i.
12 Cuku anoro n'enu-igwe ka?
Ne azi enu kpakpando, ka fa si dika enu.
13 Iwesi, Cuku malu gini?
Ogesi n'azu oke ocici kpe ikpe ka?
14 Igwe oji bulu Ya ife ngbodo, nyabu na Odafu uzo;
Onejeghali okilikili enu-igwe.
15 Igedebe uzo gbo
Nke ndi neloro elo zolu ukwu?
16 Ndi apucalu tupu oge-fa elu,
Ndi erusili nto-ani-fa dika mili-iyi:
17 Ndi si Cuku, Purukalu ayi;
Na gini ka Onye pulu ime ife nine gemelu fa?
18 Ma Yanwa ewelu ezi ife kpojue uno-fa-ga:
Ma alo ndi ojo ditelum aka.
19 Ndi ezi omume nafu ya, ṅuliba aṅuli;
Ndi nemero ajo ife emebe fa akaje:
20 *Nasi*, N'ezi-okwu ekpopugo ndi binili imedide ayi,
Ndi fodulu nime fa ka oku lacapulu.
21 Malu Ya aka, nodu azi na ndokwa:
N'ime nofu ezi ife gabiakute i.
22 Ayom i, Si n'onu-Ya nalu iwu,
Tinye okwu-Ya-ga n' obi-i.

Digitized by Google

23 O̱buluna icighakute Onye pulu ime ife nine,
agaluzi i;
Igewete ajo̱ omume aka n'ikwu-i-ga.
24 To̱gbo̱ àkù-*i* n'etum
Na *o̱na-edo* Ofa n'etiti umu nkpuma nke mili-
iyi-ga;
25 Onye pulu ime ife nine gabu azi àkù-i,
O̱na-o̱ca nke di oke o̱nu *gabu* azi nke i.
26 Makana mgbe afu ife Onye pulu ime ife nine
gaso̱ i uso̱,
Igewenitalu Cuku iru-i enu.
27 Igayo̱ Ya, O̱ganu onu-i;
Igeme azi nkwa-i di-ga nso̱.
28 Igezuputa azi ife, eme ka o̱kwusielu i ike;
Ifè ganamu azi n'uzo̱-i-ga.
29 Mgbe fa kwatulu *i* n'ani, igasi Nkwanite *difu*;
Onye ume-ani ka O̱gazo̱puta:
30 O̱geme ka *o̱bunadu* onye nadiro̱ o̱ca *n'obi*
gbapu:
Eye, ageme ka o̱gbapu sitena idi-o̱ca nke
aka-i-ga.

23 1 Job weza, si,
2 O̱buraba tata ka *agunyelu* ntamum *n'*inu-
pu-isi:
Akam nebìdò isu-udem;
3 Buluzidu na amalum ebe mgafu Ya,
Ka mwekpudebe o̱no̱du-Ya!
4 Agamedo ikpem n'usolo n'iru Ya,
Welu ife ilu-uka kpojue o̱num.
5 Akamama okwu-ga O̱gazam,
Gho̱ta ife O̱gagwam.
6 O̱galum uka na nuku ike-Ya ka?
Mba; ma Yanwa gagbanyem.
7 N'ebe afu ka onye kwu o̱to̱ geso Ya lu uke

Digitized by Google

Ageme-azim ka mgbapu ọkpu n'aka Onye-ikpem.
8 Ne, agam n'iru, ma Ọnọrọ;
Mcigha azu, ma acọputarọm Ya:
9 N'aka-ekpe, ka Ọnalu ọlu, ma enerọm Ya anya:
Ozobelu Onweya n'aka-nni, mweghalu ifu Ya.
10 Ma Ọmago uzọ dilim;
Ọnwasiam, agamaputa dika ọna-edo.
11 Ukwum nazọnye n'ama-ukwu-Ya-ga ukwu n'ukwu;
Edebegom uzọ-Ya, ejefierọm.
12 Apurọm n'ife etili n'iwu nke egbugbele-ọnu-Ya;
Akpadolum okwu ọnu-Ya-ga kalia òkè nkem.
13 Ma Yanwa di n'ofu *ilolo*, onye gerughali Ya?
Ife nkpulu-obi-Ya nacọ, nke afu ka Ọneme.
14 Makana Ọnemezu *ife nke* akagolum
Imelime *ife di* etu afu *di* n'aka-Ya.
15 Nya ka aru ji amam nni n'iru Ya;
Mcighalia ucem, egwu-Ya atubam.
16 Makana Cuku emego ka obim jọba ujọ,
Onye pulu ime ife nine emego ka aru mabam nni:
17 Makana ekpocapurọm n'iru ọcici,
Nke onekpudo oke ọcici n'irum.

24 1 Gini kpatalu Onye pulu ime ife nine nejirọ zobe ọge-ga?
Gini kpata-azi-li ndi malu Ya nejirọ afu ubọsi-Ya-ga?
2 *Ọnwọ di* ndi neweruka okè-ani-ga;
Fa napulu ìgwè atulu, gazuba fa.
3 Fa nacupu anyinya-ibu nke ndi nenwerọ nna,

Digitized by Google

Fa ewelu efi ajadu n'ife ibe.
4 Fa acuruka ndi nkpa nakpa n'uzo:
Ndi ebudalu ebuda nke uwa nezobeko onwefa onu.
5 Ne, *dika* anyinya ofia n' ofia kwu nkiti
Fa naga n'olu-fa, nacosi anu fa gadoli ike;
Ozala *nemelu* fa nni maka umu-fa.
6 Fa ebe ife-olili-fa n'ofia;
Fa nagho nke fodulu n'ugbo fain nke onye ojo.
7 Fa agbalu oto nwua ula néje ákwà,
Fa enwero ife ngbodo obuna n'oyi.
8 Nsansa mili-ga nke ugwu-ga desili fa,
Fa makualu nkpuma makana fa enwero ebe ngbaba.
9 Onwo napulu ndi nenwero nna n'ala,
Nanalu onye ebudalu ebuda ife ibe:
10 *Nyabuna* fa nagba oto nejegbali eje ákwà,
Ka fa nebu agho oka agu nagugbu fa;
11 Fa napi manu nime aja odido-ga nke ndi afu;
Fa nazo ife-izoca-manya-*fa* ukwu, akpili nakpo fa nku.
12 Madu si n'obodo madu nasu-ga ude,
Nkpulu-obi ndi emetalu onya nakpo nkpu:
Ma Cuku agunyero ya n'ife nsokwu.
13 Ndia bu ndi nupulu isi n'okpulu ìfè;
Fa amataro uzo di-ga ya,
Nke fa nanodo n'okpu-uzo-ya-ga.
14 Onye ocu ji ìfè *ututu* niri, ogbue onye ebudalu ebuda na ogbenya;
N'ucici odi ka onye ori.
15 Anya onye nayi oyi azi necė ci ojiji,
Nasi, Onwero anya obuna gafum:
Owelu ife gbocita iru-*ya*.

Digitized by Google

16 N'ọcici fa agwupusia unọ-ga :
Fa akpacibido onwefa n'efifie ;
Fa amarọ ìfè.
17 Makana ututu di fa nine ka onyinyo ọnwu :
Makana fa matalu akpajiji-ga nke onyinyo ọnwu.
18 Nke añu di nkọ n'iru mili-ga ;
Akalulu òkè-fa n'uwa :
Ododo uzọ ugbo fain-ga iru.
19 Ikpọ-nku na okpomọku mikọsili mili sno :
Nọfu ka Ṣeol *si eme ndi* megolu njọ.
20 Afọ *nke mulu ya* gecezọ ya ; ili aru-ya gasọ aruru usọ ;
Amecetanwozi ya ọzọ :
Agakpaji ajọ omume dika osisi.
21 Ọnemejọ aga nke namurọ nwa ;
Ọdemelu ajadu ezi ife.
22 Ma Ọneme ka ndi-odogwu natọ atọ sitena ike-Ya :
Obinie, ọnwerọ onye ọbuna cekwubelu ndu-*ya*.
23 Otinye fa n'ebe di ncekwube, fa nadabebe n'enu ya ;
Ma anya-Ya di-ga n'uzọ-fa.
24 Fa di enu ; fa kpafu ana azi ;
Eye, ebudatalu fa n'ani, akpacibidolu fa dika ndi ọzọ nine,
Agegbukapu fa dika ọnunu oko ọka-ga.
25 Ọbuluna ọburọzi nọfu kita, onye gatanyem n'anya na abum onye asi,
Me okwum ka ọbulu ife nkiti.

25 1 Bildad onye-Ṣuhait weza, si,
2 Ọcici na egwù di n'aka-Ya,
Ọnemebe ndokwa n'ebe di-ga enu nke Ya.
3 Usu-Ya-ga nwelu iguta-ọnu ka ?

Digitized by Google

Onye ka ìfè-Ya nawakporọ?
4 Kėzi ka madu gesi bulu onye ezi omume n'iru
Cuku?
Ma-ọbu kedu ka onye nwayi mulu gesi di
ọca?
5 Ne, ọbunadu ọnwa adeti,
Kpakpando azi adirọ ọca n'anya-Ya:
6 Kezi ka madu, nke bu aruru, *gesi di ọca!*
Na nwa nke madu, nke bu idide.

26 1 Job weza, si,
2 Kedu ka isi nyelu onye nenwerọ ike
aka!
Kedu ka isi wezọputa ọgwe-aka nke ume na-
dirọ!
3 Kedu ka isi wetunyelu onye nenwerọ amam-
ife alo,
Me ka amalu izube-ife!
4 Onye ka igosili okwu?
Ume onye si nime i puta?
5 Ndi nadirọ ndu nama aru nni
N'okpulu mili-ga na ife nine bi nime fa.
6 Ṣeol gba ọtọ n'iru Ya,
Ebe nbibi enwerọ ife nkpudo ọbuna.
7 Ọneseti Ugwu n'ebe tọgbọlu ikponcala,
Onekokwasi uwa n'enu nkiti.
8 Ọnemecibido mili n'igwe-oji-Ya-ga;
Ulukpu agbọwarọ n'okpulu fa.
9 Onekpucita iru ukpo-Ya.
Nagbasa ulukpu-Ya n'enu ya.
10 Ọkpago okè okilikili n'enu mili-ga,
Genye na agbata ìfè na ọcici
11 Ide enu-igwe namarube-ga
Fa neti azi nkpu n'iba-nba-Ya.
12 Ọneme ka orimili delu du n'ike-Ya,

Digitized by Google

Sitena nghọta-Ya Ọnemeta Rehab ọnya.
13 Sitena mọ-Ya enu-igwe bu-ga sọ nma;
Aka-Ya adugo agwọ nagba ọsọ.
14 Ne, ndia bu sọ njedebe uzọ-Ya-ga:
Nekene nwa okwu ntakwu ayi nanu maka Ya!
Ma onye gaghọta akpala nke ọlu ike-Ya-ga?

27 1 Job wetubakwọ inu-ya ọzọ, si,
2 Etu Cuku difu ndu, Onye werukalu ikpem;
Na Onye pulu ime ife nine, Onye megolu ka nkpulu-obim nue inu;
3 (Makana umem dizufu nimem,
Mọ nke Cuku di azi n'ime-imim-ga;)
4 Ezi-okwu egbugbele-ọnum amekwu ajọ omume,
Nke ilem nekwu okwu aghugho.
5 Cuku ekwena ka mgunye unu na ndi ezi omume:
Ewemnwuru mmewerukanata izu-okem n'ebe mnọ.
6 Ezi omumem ka mjisili ike, mmarapu ya:
Obim amakpali*m* ka mditalu ndu be.
7 Ka onye-ilom di ka ajọ madu,
Ka onye binili imedidem di ka onye ajọ omume.
8 Makana atumanya onye lulu alu bu gini, mgbe Cuku bẹpulu ya,
Mgbe Ọwepulu nkpulu-obi-ya?
9 Cuku ganu nkpu-ya
Mgbe afufu ji dakwasi ya ka?
10 Ife Onye pulu ime ife nine gasọ ya usọ,
Ọgakpọku azi Cuku mgbe nine?
11 Agamakpazili unu maka aka Cuku;

Google

Ife di n'aka Onye pulu ime ife nine ka
mmanezobe.
12 Ne, ununwa nine afugo;
Gini kpata-azi-li unu ji mesia onweunu ife
nkiti?
13 Nka bu òkè madu ọjọ n'ebe Cuku nọ,
Na ùkwù ndi di egwu, *nke* fa nanata n'aka
Onye pulu ime ife nine.
14 Ọbuluna umu-ya abawanye, *ọbu* maka nmà;
Afọ nni ameju umu ọmulu.
15 Ndi gbọfọlu ya ka ageni n'ọnwu,
Ndi-ajadu-ya amebe akwa ọbuna.
16 Ọbulugodu na ọnakpakọba ọna-ọca ka uzuzu,
Kwadebe afe dika ulọ;
17 Ọgakwadebe ya, ma onye ezi omume geyi ya,
Ndi nemerọ njọ geke ọna-ọca afu.
18 Ọnalu unọ-ya dika nla,
Dika unọ-ebu nke onye nce nalu.
19 Odina ani bulu ọgalanya, ma amejikọba ya;
Ọnasa anya-ya, ma ọnọrọzi.
20 Akpajiji nekpudo ya dika mili-ga;
Oke ikuku nekupu ya n'ucici.
21 Ifufe iru-anya-anwu bulu ya, ọwejebe;
Ọwezacapu ya n'ọnọdu-ya.
22 Makana *Cuku* gatu ya ife, Ọmarapu:
Okesi n'aka-Ya gbanaba nọ.
23 Madu gakukpo ya aka-fa,
Cunie ya n'ọnọdu-ya.

28 1 Makana ebe ọna-ọca si aputa di,
Na ebe ọna-edo nke fa nanuca anuca.
2 Esi n'aja gwuputa ígwè,
Esi na nkpuma wegbazeputa ọna.
3 *Madu* netinyelu ọcici njedebe,
Yanwa negwuputa genyena okè tekalisili n'aka

Nkpuma nke oke ọcici na nke onyinyo ọnwu.
4 Osi n'ebe madu nọ gwuwa ọnu n'ọte-aka;
Ukwu *naganu* necezọ fa;
Fa si n'ebe madu nọ kwufelu n'ọte-aka, fa nakwufeghali.
5 Ani, nime ya ka ife olili si aputa:
Anerughali okpulu ya dika ọbu ọku *melu ya*.
6 Nkpuma di-ga ya bu ọnọdu safaia-ga,
Ọnwe-azi-li umu ibelibe ọna-edo.
7 Ọkpu-uzọ afu ugo namarọ,
Nke anya egbe nafunu ya:
8 Anu ọfia di-ga ngala akazọrọ ya ukwu,
Nke agaba di egwu nesinu ya aga.
9 Ọnesetipu aka-ya metu ọmu;
Ọnaghakpube ugwu-ga iru sitena nkpọlọgwu-gwu-fa.
10 Ọnawa uzọ mili-ga nime nkpuma-ga;
Anya-ya nafu ife nine di oke ọnu.
11 Ọnekedo mili-iyi ka fa ghalu iruzi eru;
Ife ezobelu ezobe ka ọneweputa n'ìfè.
12 Ma n'ebe ka agafu amamife?
Kezi ọnọdu nghọta?
13 Madu amarọ ọnu-ya;
Nke anafu ya n'ani ndi di ndu.
14 Ebe di ogbu si, Nke afu adirọ nimem:
Orimili nnu si, Ọdirọ n'akam.
15 Ameji àkù weghalu ya,
Nke anesì ọna-ọca maka ọnu-afia-ya.
16 Ameji ọna-edo Ofa,
Ma-ọbu nkpuma beril di oke ọnu, ma-ọbu safaia, wesì ya.
17 Ọna-edo na ugegbe elurọ ọnu-ya:
Nke aneji ife ezigbo ọna-edo agha ya
18 Amakpọta erulu ma-ọbu kristal afa:

Google

Eye, inwe amamife kalili rubi-ga.
19 Topaz nke Itiopia eluro̱ o̱nu-ya,
Nke aneji ezigbo o̱na-edo esì ya.
20 N'ebezi ka amamife si abia?
Kezi o̱no̱du ngho̱ta?
21 Ebe ezonarili ya anya ndi nine di ndu,
Mecibidolu ya umu-nnunu nke ígwé.
22 Ebe-nbibi na O̱nwu nasi,
Ayi anugo ya anu na nti-ayi.
23 Cuku nagho̱ta uzo̱-ya,
Yanwa nama o̱no̱du-ya.
24 Makana Yanwa nenelu anya n'ebe uwa jedebelu,
Nafu okpulu enu-igwe nine;
25 Ka O̱wemebelu ifufe ife ȍsìsì;
Eye, Onesì mili na nsi-ama.
26 Mgbe O̱to̱lu mili ozuzo ukpulu,
Na uzo̱ maka àmùmà nke akpala:
27 Mgbe afu ka O̱fulu ya, ko̱ maka ya;
O̱me ya ka osie ike, eye, Ogwuputa azi ya.
28 O̱wesi madu,
Ne, egwù nke Dinwenu-ayi, nke afu bu amamife;
Isi n'ajo̱ ife puta bu ngho̱ta.

29 1 Job wetubakwo̱ inu-ya, si,
2 Buluzidu na adim dika n'o̱nwa gboli,
Dika n'ubo̱si-ga mgbe Cuku ji debem;
3 Mgbe ìfè-Ya ji amukwasim n'isi,
Sitena ìfè-Ya ka mnaga n'o̱cici;
4 Dika msi di ka mbu n'isi,
Mgbe alo nzuzo nke Cuku ji di n'enu ikwu nkem;
5 Mgbe Onye pulu ime ife nine ji weno̱nyelilim,

Digitized by Google

Umum norubem-li;
6 Mgbe ejili ala *efi* larulu alaru acaca ama-
ukwum-ga,
Nkpuma neruputalum-li orimili ude-ga!
7 Mgbe mpulu je n'onu-uzo-ilo *esi aba* n'obodo,
Mgbe mji akwadebe onodum n'ilo,
8 Umu-ikolobia fulum zobe onwefa,
Ndi-ikenye binili kwulu oto;
9 Ndi-isi kwudebelu okwu,
Welu aka-fa kpucita n'onu-fa;
10 Anudebelu onu ndi amalu afa-fa,
Ile-fa takudo n'enu onu-fa.
11 Makana nti nulu *onum*, owegoziem,
Anya fulu, owegbalum ama:
12 Makana emelum ka onye ebudalu ebuda nke
kpolu nkpu gbapu,
Onye nenwero nna azi, onye nenwero onye
inyelu ya aka.
13 Ngozi onye nakoli n'iyi dakwasilim:
Mme ka obi ajadu nabu abu ngoli.
14 Eyikwasilim ezi omume, oweyilim:
Ikpem dili ka otogbo di azi ka okpu.
15 Abum-li anya n'ebe ndi ìsì no,
Ukwu ka munwa bulululi ndi ngwulo.
16 Munwa buli nna nke ogbenya:
Okwu mnamaro ka mnacoputa.
17 Etikwopulum ezé agbulugada nke onye ajo
omume,
Naputa ya anu olili n'ezé-ya-ga
18 Mwekwue, si, Agamanwu n'akwum,
Agameme azi ka ubosim bawanye dika uzuzu:
19 Nkpologwugwum gbasasili na nso mili-ga,
Igiligi nanwu ula na ngadabam:
20 Otutom di ofu nimem,

Digitized by Google

Utam dinwolu o̱fu n'akam
21 Fa nulu onum, natu anya,
Delu du maka alo nkem.
22 Mkwusia okwu fa adekwuzi okwu o̱zo̱;
Okwum anatuwusa fa.
23 Fa natu anyam dika mili ozuzo;
Fa kpughepusia o̱nu-fa *dika o̱bu* maka mili ozuzo ikpe-azu.
24 Mmua fa amu, fa amekwe;
Ìfè irum ka fa naturaro̱ n'ani.
25 Mro̱puta uzo̱-fa, no̱du *dika* onye-isi,
Bili azi dika eze n'usu-*ya*,
Dika onye natasi ndi neru uru.

30 1 Ma kita ndi bunarilim na nwata namum amu,
Ndi mjulu itunyelu nna-fa na nkita nke ìgwè atulum.
2 Eye, ike nke aka-fa, kedu nke o̱balum?
Ndi ume-fa nagolu n'iyi.
3 Fa tasili aru na nkpa na oke ugani;
Fa welu ezé-fa nekpeca ani o̱kpo̱-nku, n'ucici nke nbibi na ito̱gbo̱lu-nkiti.
4 Fa nakpajipu so̱lt-wo̱t n'etiti umu-osisi;
Nkpo̱lo̱gwugwu brum *bu-ga* ife-olili-fa.
5 Acupulu fa n'etiti *madu;*
Fa nakpo̱ nkpu neso fa dika *aneso* onye ori.
6 N'ebe di-ga egwu nke mgbulugudu ka fa gebilili,
N' o̱nu di-ga n'ani na nkpuma-ga.
7 N'etiti umu-osisi ka fa nebe akwa;
N'okpulu netel-ga ka fa zuko̱lu.
8 *Fa bu* umu ndi nso̱kwu, eye, *fa bu* umu nke ndi anamaro̱ afa-fa;
Eji ife tipu fa n'ani.

Digitized by Google

9 Kita abulugom abù-fa,
Eye, abulugom fa ife ira àkùkù.
10 Fa naso̱lum izize, fa kwutelum aka,
Fa adewepu aka n'igbawusam aso̱ n'iru.
11 Makana O̱to̱pugo elili-Ya, webudam,
Fa ato̱pugo azi udo̱ eji jide fa n'irum.
12 N'aka-nnim ka ndi neloro̱ elo binili;
Fa nuruka ukwum n'uso̱,
Fa nakwani uzo̱-fa-ga nke nuku afufu imedidem.
13 Fa mebisie o̱kpu-uzo̱m,
Fa nyelu nmebim aka,
Bú ndi nenwero̱ onye inye-aka o̱buna.
14 Fa nabia dika *fa si n'etiti* ngbawala aja:
N'etiti ntikpo̱ fa nakpo̱le*kwasim* onwefa.
15 Eweme ka akpajiji dom iru,
Fa nacu o̱kakam dika ifufe;
Nzo̱putam agafegago dika ulukpu.
16 Kita erupulu nkpulu-obim nimem;
Ubo̱si-ga nke nbuda ejidegom.
17 N'ucici o̱kpukpum anesiwasi nimem,
Ife olulo nke naro̱m alu ano̱ro̱ ofu ebe.
18 Sitena nuku ike-*ya* ka afem ji nwosia iru:
O̱kedom okilikili dika onu afem.
19 O̱tunyegom nime apiti,
Anamnadi ka etum na ntu-o̱ku.
20 Anamakpo̱ku I, ma Izaro̱m:
Mkwulu o̱to̱, Inenem anya.
21 Irughaligo mebem ife-ike:
Iji ume aka-I wemanyem.
22 Inebunitem enye ikuku, Ineme ka obulum ebulu;
Ineme ka mde n' oke ifufe.
23 Makana amalum na Igewetam n'o̱nwu,

Welum bia n'uno akalu ife nine di ndu.
24 N'ezi-okwu Omesetipu aka-Ya imedide nkpo-
nkpo ife;
Oburaba *na obu* n'odida-ya, *madu gakpo* nkpu
maka ife ndia.
25 Eberolum-li onye ubosi-ya di ntulu ákwá ka?
Odewuteli nkpulu-obim maka ogbenya ka?
26 Mgbe mtulu anya ezi ife, ajo ife abia;
Mgbe mnece ìfè, ocici abia.
27 Ngili-afom nagbo agbo, fa akwusiro;
Ubosi-ga nke nbuda ekwudogom.
28 Adim oji naga, ma oburo anya-anwu:
Mbinie na nzuko, nakpo nkpu.
29 Mu na nkita ofia bulu nwa-nne,
Mu na ostric bulu oyi.
30 Akpukpo-arum di oji, nayonarim,
Okpukpum elego-ga oku sitena okpomoku.
31 Nyabu na ubo-akwalam *rughalili* iru uru,
Ojam rughalia n'onu ndi nebe akwa.
31 1 Mu na anyam melu àgbà;
Kezi ka mgesi nekwasi nwa-agbo anya?
2 Gini bu òkè nke Cuku sitena enu,
Na ùkwù nke Onye pulu ime ife nine sitena
ebe di enu?
3 Oburo nuku afufu n'ebe onye ajo omume no,
Na ife afunene n'ebe ndi neme ife neloro elo
no ka?
4 Yanwa adafu uzom-ga,
Nagu azi ama-ukwum nine onu ka?
5 Obuluna mu na ife neloro elo yi eje,
Ukwum eme ngwa azi n'aghugho;
6 (Ka esìem na nsi-ama ezi omume,
Ka Cuku wemalugo ka msi wezu oke;)
7 Obuluna ama-ukwum esigo n'uzo kpuruka,

Digitized by Google

Obim ejeso azi anyam nabo,
Ma ntupo obuna anyakulugom n'aka:
8 Ka mgha nkpulu, ka onye ozo lie;
Eye, ka erosisie ife masilim.
9 Obuluna alafue obim ijeku nwayi,
Obuluna ecem anwu n'onu-uzo madu-ibem:
10 Ka nwunyem gwelu onye ozo nni,
Ka ndi ozo sekpukwasi ya ani.
11 Makana nke afu bu ajo izuzu;
Eye, nke afu bu ajo omume nke ndi ikpe gekpe:
12 Makana nke afu bu oku nke nalacapu genye na Ebe-nbibi,
Ogerosisi azi ife nine masilim.
13 Obuluna enenilim ikpe odibom nwoke ma-obu odibom nwayi,
Mgbe mu na fa nese okwu:
14 Ginizi ka mgeme ma Cuku binie?
Mgbe Onetalu, gini ka mgaza Ya?
15 Oburoli Onye kelum nime afo kelu ya ka?
Oburo ofu Onye dozili ayi nabo nime afo ka?
16 Obuluna anapulum ndi nenwero ike *ka fa ghalu inwe* ife naso fa,
Ma-obu me ka anya ajadu da ùgbò;
17 Ma-obu na sosom eligo mbe-aka nnim,
Onye nenwero nna aghalu ili *onwo* nime ya;
18 (Mba, siteli ka mbu nwata osonitelu n'akam dika n'aka nna-*ya*,
Abum-li onye ndu ajadu sitena afo nnem;)
19 Obuluna afugom onye nana n'iyi maka énwé ákwà,
Ma-obu na ogbenya enwero ife ngbodo;
20 Obuluna úkwù-ya agozirom,

Digitized by Google

Ma-obu na aru ekporo ya oku n'aji atulum;
21 Obuluna ewenitelum akam medide onye nenwero nna,
Makana afulum inye-akam n'onu-uzo:
22 Ka uku-ubum si n'okpukpu-ya dapu,
Ka ogwe-akam si n'okpukpu-ya tijipu.
23 Makana nuku afufu Cuku bulum ife egwù,
Maka ifi nbuni-Ya apurom *ime ife obuna.*
24 Obuluna emelum ona-edo atumanyam,
Si azi ezigbo ona-edo, *Ngi bu* ncekwubem;
25 Obuluna añulilim makana àkùm rili nne,
Na makana akam enwegoli imelime;
26 Obuluna afugom ìfè ka onamu,
Ma-obu onwa ka onaga negbupu;
27 Alafueli obim na nzuzo,
Onum wesusue akam:
28 Nka bu azi ajo omume nke ndi ikpe gekpe:
Makana akamagonari Cuku Nke bi n'enu.
29 Obuluna añulilim n'odida onye kpolum asi,
Ma-obu bunitebe onwem enu mgbe ajo ife kwudolu ya;
30 (Eye, ekwerom onum ka ome njo
Sitena iwelu nkoca wejua ndu-ya;)
31 Obuluna ndi bi n'ikwu nkem ekwuro, si,
Onye geweta onye anu-ya nejuro afo?
32 Obia anwuro ula n'ilo;
Ma anamemeghepulu onye ije uzom-ga;
33 Obuluna ekpudom njefiem-ga dika Adam,
Sitena izobe ajo omumem n'obim;
34 Makana atulum egwu nuku ìgwè madu,
Nneni nke ezi-na-uno-ga mebili obim,
Mwedebe onum du, ghalu isizi n'onu-uzo pua—
35 Buluzidu na enwelum onye ganu onum!

Digitized by Google

(Ne, akalam, ka Ọnye pulu ime ife nine zam ;)
Na enwelum akwukwọ nke Onye mu na Ya
nese okwu !
36 Eziẹ agamebulu ya n'uku-ubum ;
Agamekedo ya n'onwem dika okpu eze.
37 Agamegosi Ya ọnu-ọgu ama-ukwum ;
Agamakpudebe Ya dika onye ndu.
38 Ọbuluna anim nakpọ nkpu emedidem,
Etiti ọ̀gbà nke ya nakwakọ ákwá ọnu ;
39 Ọbuluna eligom nmasi-ya néji ego ọbuna,
Ma-ọbu na emegom ndi nwe ya ka fa tufue
ndu-fa :
40 Ka ogwu pue kama okili
Ka ata *pue* kama ọka.

Okwu Job agwusia.

32 1 Ndikom itọ ndia wezadebe Job aziza,
makana yanwa bu onye ezi omume n'anya-
ya. 2 Iwe Elaihu nwa Barakel onye-Buzait,
n'ezi-na-unọ Ram, wenwulu ọku : iwe-ya wenwulu
ọku n'aru Job, makana ọgunyelu nkpulu-obi-ya
n'ezi omume kalia Cuku. 3 Iwe-ya nwu-azi-li
ọku n'aru ndi-ọyi-ya itọ, makana fa afurọ aziza
ọbuna, ma fa ama Job ikpe. 4 Ma Elaihu negeli
igwa Job okwu, makana fanwa busi ya okenya.
5 Ka Elaihu fulu na aziza adirọ n'ọnu ndikom
itọ a, iwe-ya nwulu ọku.
6 Elaihu nwa Barakel onye-Buzait weza, si,
Munwa bu nwata, ununwa bulu azi ezigbo
ikenya ;
Ọnu wenamam nni, mtua egwu igosi unu ife
mmalu.
7 Msi, *Imelime* ubọsi gekwugo,
Ọtutu arọ geme ka amalu amamife.

8 Ma mo̱ di nime mȧdu,
Iku-ume nke Onye pulu ime ife nine nenye
fa ngho̱ta.
9 O̱buro̱ ndi nuku bu ndi malu ifẹ,
Nke o̱nabu ndi-ikenye nagho̱ta ikpe.
10 Nya ka mji si, Nulunu onum;
Munwa gegosi azi ife mmalu.
11 Ne, ecelum okwu-unu-ga,
Mge nti ngho̱ta-unu-ga,
Mgbe unu ji gwuputa okwu.
12 Eye, ecelum unu nti,
Ne, o̱nwero̱ onye tanyelu Job n'anya,
Ma-o̱bu onye zalu okwu-ya-ga n'etiti unu.
13 Maka unu ạsi, Ayi afugo amamife;
Cuku gacupu ya, o̱buro̱ madu:
14 Makana odoro̱ okwu-ya n'usolo imedidem;
Nke mneji okwu-unu welu aza ya.
15 Emebili obi-fa, fa azanworo̱zi o̱zo̱:
Ewepulu okwu n'o̱nu-fa.
16 Agamecelu azi, makana fa adekwu,
Makana fa kwulu du, fa azanworo̱zi ka?
17 Munwa azi gaza nkem,
Munwa azi gegosi ife mmalu.
18 Makana okwu juputalu nimem;
Mo̱ di n'afo̱m nakpanim.
19 Ne, afo̱m di ka manya anakwupuro̱ akwupu;
Dika kalama-akpukpo̱ o̱fu-ga nke jeko̱ gagbo̱-
wa agbo̱wa.
20 Agamekwu, ka aru wefom;
Agamasa egbugbele-o̱num za.
21 Ayo̱m unu, ka mghalu iso̱ anya madu o̱buna;
Nke mnetu madu o̱buna afa.
22 Makana amaro̱m itu afa;
O̱mezi Onye kelum kpafu ebupum.

Digitized by Google

33 1 Ma, Job, ayom i, nulu okwum,
Ka ige nti n'okwum nine.
2 Ne, asagom onum,
Ilem ekwugo okwu nime onum.
3 Okwum *gekwuputa* ikwu-oto nke obim :
Ife nke egbugbele-onum malu ka fa gekwu n'ezi-okwu.
4 Mo nke Cuku ekegom,
Iku-ume nke Onye pulu ime ife nine nenyem ndu.
5 Obuluna ipulu, zam;
Do *okwu-i* n'usolo n'irum, kwulu n'etiti.
6 Ne, munwa nocili anya Cuku etu isi kwu.
Esi azi n'ulo wekpu munwa.
7 Ne, ibobom ameme i ka itua egwu,
Nke nbìdò nkem nadi i alo.
8 N'ezi-okwu ikwugo na ntim,
Anugo-azim onu okwu-*i*-ga, *si*
9 Munwa di oca, énwé njefie obuna;
Munwa emero njo obuna, nke ajo omume nadi nimem :
10 Ne, Onacom okwu-ga,
Ogunyelum n'onye-ilo-Ya;
11 Onetinye ukwum n'ogba-ga,
Onece okpu-uzom nine nce.
12 Ne, agamaza i, na iburo onye ezi omume na nka;
Makana Cuku ka madu nuku.
13 Gini kpatalu iji eso Ya ese okwu ?
Makana Odaza n'ife Omenà.
14 Makana Cuku nekwu ofu nkwu,
Eye ugbolo nabo, *obu ezie na madu* aribaro ya ama.
15 Na nlo, n' ofù ucici,

Digitized by Google

Mgbe oke ula ji adakwasi madu,
N' itu-olu-ula n'enu àkwà-edina;
16 Mgbe afu Ogughe nti madu,
Ome ka ido-nti-fa sie ike.
17 Ka Owedoruka madu n'omume-*ya*,
Zobelu madu ngala;
18 Odocigha nkpulu-obi-ya ka oghalu iba n'ónùnù,
Na ndu-ya ka oghalu ina n'iyi sitena nmà.
19 Sitena ife olulo ka eji do azi ya nti n'àkwà-edina-ya,
Na ògù mgbe nca nime okpukpu-ya-ga:
20 Nyabu na ndu-ya nemelu ife olili izize,
Nkpulu-obi-ya *neme izize* nni di uso.
21 Otasigo aru, nyabu na amafu *aru*-ya;
Okpukpu-ya anafuro putalu ìfè.
22 Eye, obi-ya nakpudebe ónùnù nso,
Ndu-ya nakpudebe ndi ogbugbu.
23 Obuluna ofu mo-ozi anonyelu ya,
Ofu onye inaputa okwu, ofu onye n'etiti nnu nabo na iruli:
Igosi madu ife kwulu ya oto;
24 Omelu ya ebele azi, nasi,
Doputa ya n'izida n'ónùnù,
Afugom ife ngbaputa.
25 Ageme ka aru-ya dinwo ofu kalia nke nwata;
Onecigha n'ubosi obu n'isi:
26 Onayo Ouku, ife-ya weso Ya;
Owewelu nkpu *añuli* fu iru-ya;
Onenyecigha madu ezi omume-ya.
27 Onabu abù n'iru madu, nasi,
Emegom njo, gbago azi ife kwulu oto,
Otorom eto:
28 Ogbaputago nkpulu-obim n'iba n'ónùnù,

Digitized by Google

Ndum gafu ìfè.
29 Ne, ife nine ndia ka Cuku nalu,
Ugbolo nabo̱, *eye* ito̱, n'ebe madu no̱.
30 Ka Owesi n'ónùnù wecigha nkpulu-obi-ya,
Ka ewewelu ìfè nke ndu nye ya ìfè.
31 Ṅa nti, ngi Job, nulu onum:
Delu du; na munwa gekwu.
32 Inwe okwu n'o̱nu, zam:
Kwue, makana o̱naso̱m igunye i n'onye ezi omume.
33 O̱mezi, nginwa nulu onum:
Delu du, na agamakuzili i amamife.

34 1 Elaihu wenazalili, si,
2 Nulunu okwum, unu ndi amamife;
Genu nti, unu ndi malu ife.
3 Makana nti nanwa okwu,
Dika o̱nu si edetu nni.
4 Ka ayi ro̱lulu onweayi ikpe:
Ka ayi malu n'etiti onweayi ife di nma.
5 Makana Job ekwugo, si, Abum onye ezi omume
Cuku ewerukago ikpem:
6 Agamasi asi medide ikpem ka?
O̱nyam adiro̱ nzo̱ta, ma ejefiero̱m ejefie.
7 Kedu nwoke di ka Job,
Onye nala akaje dika mili?
8 Onye nagaghali n'usu ndi neme ife neloro̱ elo,
Osolu ndi ajo̱ omume nejeghali.
9 Makana okwugo, si, O̱baro̱lu nwoke n'ife
Na ife Cuku so̱lu ya.
10 Maka ya nulunu onum, unu ndi nwelu obi:
Ka Cuku no̱telu ife o̱jo̱ aka;
Ka Onye pulu ime ife nine no̱telu ajo̱ omume aka.

Digitized by Google

11 Makana o̱lu nke madu ka O̱genyecigha ya,
Me madu ka o̱fu ka uzo̱-ya si di-ga.
12 Eye, n'ezi-okwu, Cuku ameme ife o̱jo̱,
Nke Onye pulu ime ife nine neme ka ikpe
gbago̱,
13 Onye cinyelu Ya uwa nine n'aka ?
Ma-o̱bu onye to̱lu ani nine ato̱ ?
14 O̱buluna O̱welu obi-Ya nelokwaba so̱ maka
Onweya,
O̱buluna O̱ciko̱ mo̱ na iku-ume nke Ya
n'Onweya ;
15 Aru nine gekubeko̱ o̱nu,
Madu gecigha n'uzuzu.
16 O̱buluna inagho̱ta ife, nulu nka :
Ge nti onu okwum-ga.
17 Onye kpo̱lu ikpe *kwu o̱to̱* asì gaci ka ?
Igama azi Onye ezi omume nke di ike ikpe ka ?
18 Agasi eze, *Ngí* onye neloro̱ elo ?
Ma-o̱bu isi ndi amalu afa-fa, *Unu* ndi o̱jo̱ ?
19 *Kezi ka igesi gwa* Ya no̱fu, bú Onye danaso̱
anya ndi-isi,
Nke O̱nagbanye o̱galanya kalia onye nenwero̱
ike ?
Makana fa nine bu o̱lu aka-Ya.
20 Na nwa-nkpilikpi o̱ge fa anwuru, o̱bunadu
na ndeli ;
Anemerube ndi *bi n'uwa* fa anagafega,
Aneweruka ndi-dike néji aka o̱buna.
21 Makana anya-Ya di-ga n'uzo̱-ga nke madu,
O̱nafu azi ama-ukwu-ya nine.
22 O̱nwero̱ o̱cici dinu; nke onyinyo o̱nwu nadi,
Ebe ndi neme ife neloro̱ elo gezobe onwefa.
23 Makana o̱diro̱lu Ya nkpa icighawanye *obi*
maka madu,

Digitized by Google

Ka o̱weje n'ikpe n'iru Cuku.
24 Onetili ndi-dike *n'uzo̱* kalili ncoputa,
Welu ndi o̱zo̱ docie anya fa.
25 Nyabu na O̱nariba o̱lu-fa-ga ama;
O̱naghakpu fa n'ucici, ewegweli fa.
26 Oneti fa aka dika ndi o̱jo̱
N'ebe ndi *o̱zo̱* nafu *fa*;
27 Makana fa kpurukalu n'iso Ya,
Fa aṅaro̱ nti uzo̱-Ya o̱buna:
28 Fa weme ka nkpu onye nenwero̱ ike lue Ya aru,
O̱wenu nkpu ndi ebudalu ebuda.
29 Mgbe Yanwa nenye izulu-ike, onyezi gama ikpe?
Mgbe Ozobelu iru-Ya, onyezi gekili Ya?
Ma-o̱bu na emelu *ya* mba, ma-o̱bu *ofu* madu, n'ofu aka afu:
30 Ka madu lulu alu ghalu ici,
Ka onye gagbalu ndi afu o̱nya ghalu idinu.
31 Makana o̱nwenugo onye o̱buna si Cuku,
Ebulugom *afufu*, mmemezi ife o̱jo̱:
32 *Ife* mnafuro̱ Nginwa kuzielum *nke afu*:
O̱buluna emegom ajo̱ omume, mmemenwozi ya?
33 O̱genyecigha ka isi aco̱, iji welu aju ya?
Makana nginwa garo̱lu, o̱buro̱ munwa:
Nyabu kwube ife nke imalu.
34 Ndi nwelu obi gasim,
Eye, onye amamife o̱buna nke nulu onum:
35 Job nekwu náma ama,
Okwu-ya adiro̱ ngho̱ta.
36 Buluzidu na aganwa Job genye n'isi-njedebe,
Maka ifi na o̱zalu dika ndi nelo̱ro̱ elo.
37 Makana otinyelu njefie na njo̱-ya,

Digitized by Google

Onaku *aka-ya* n'etiti ayi,
Nabawanye okwu-ya medide Cuku.

35 1 Elaihu wenazalili, si,
2 Inelo na nka bu ikpe,
Ka inekwu, si, Ezi omumem kalili nke Cuku,
3 Iji kwube, si, Kedu elele ogabalu I?
Na, Kedu ife mgejeta, kalia nke mgejeta ma obuluna emelum njo?
4 Munwa gaza i,
Ngi na ndi-oyi-i.
5 Ne anya n'enu-igwe-ga, fulu;
Kilie ígwé-ga, nke ka i enu.
6 Obuluna imego njo, kedu olu inaludide Ya?
Obuluna njefie-i abawanye, kedu ife ineme Ya?
7 Obuluna ibulu onye ezi omume, kedu ife inenye Ya?
Ma-obu gini ka Onanalu n'aka-i?
8 Ife-ojo-i *gemelu* nwoke dika i *aru*;
Ezi omume-i *gabalu* nwa nke madu *elele*.
9 Maka ifi imelime nkpagbu fa kpoba nkpu;
Fa nakpo nkpu *inye-aka* maka ifi ogwe-aka ndi-dike.
10 Ma onwero onye nasi, Kedu Cuku Onye kelum,
Onye nenye abù n'ucici;
11 Onye nakuzili ayi kalia anumanu nke uwa-ga,
Me ka ayi nwekalia umu-nnunu nke ígwé amamife?
12 N'ebe afu ka fa nakpo nkpu, ma onwero onye nazanu,
Maka ifi ngala nke ndi ajo madu.
13 N'ezi-okwu Cuku amanu ife neloro elo,

Nke Onye pulu ime ife nine nagbanye ya.
14 Kezi *ka Ogesi gbanye ya* mgbe isi na ifutaro̱
Ya,
Okwu afu di n'iru Ya, inece azi Ya!
15 Ma kita, makana Ojiro̱ iwe-Ya weneta,
Nke O̱nariba npako ama ri ṇne;
16 Job wesa o̱nu-ya na nkiti;
O̱neme ka okwu-ya di-ga nuku náma ife.

36 1 Elaihu wenekwulili, si,
2 Celum nwantinti, na agamegosi i;
Makana okwu dilili ikwulu Cuku.
3 Agamesi n'o̱te-aka weta ife-o̱mumam,
Agamagunyelu Onye kẹlum ezi omume.
4 Makana ezie okwum aburo̱ asi:
Ofu Onye nke zulu oke n'ife o̱muma no̱nyelu i.
5 Ne, Cuku di ike, O̱deneni *onye o̱buna:*
O̱di ike n'ume obi.
6 O̱dedebe ndu nke onye o̱jo̱:
Ma O̱nenye ndi ebudalu ebuda ikpe kwu
o̱to̱.
7 O̱desepu anya-Ya n'ebe Onye ezi omume no̱:
Ma O̱nado̱ba fa na ndi-ezè n'enu ukpo o̱kpu,
Anebuni fa enu.
8 O̱buluna akpo̱do fa igà,
Nwude azi fa n'udo̱-ga nke nbuda;
9 Owegosi fa o̱lu-fa,
Na njefie-fa-ga, na fa emego ife isi-ike.
10 O̱nagughe azi nti-fa maka ido̱-nti,
Nagwa azi fa ka fa si n'ife neloro̱ elo cighata.
11 O̱buluna fa anu febe azi *Ya,*
Fa gano̱li ubo̱si-fa-ga n'o̱di-nma,
No̱ azi aro̱-fa-ga, n'ife uso̱-ga.
12 Ma o̱buluna fa anuro̱, fa gesi n'ife agha wena
n'iyi,

Digitized by Google

Fa ganwu náma ife.
13 Ma ndi lulu alu n'obi nakpado iwe:
Fa adakpo nkpu *inye-aka* ma Okedo fa.
14 Nkpulu-obi-fa nanwu ka fa di na nwata,
Ndu-fa *nana n'iyi* n'etiti ndi edolu nso *nye Astoret.*
15 Onazoputa onye ebudalu ebuda na nbuda-ya,
Onagughe azi nti-fa na nmegbu.
16 Eye, Okesi na nkpà lalu i
Nye n'ebe folu iru, ebe nakparo nkpa obuna;
Ife adobalu n'enu tebel-i gejuputa n'abuba.
17 Ma ijuputalu n'okwu ikpe nke onye ojo:
Okwu ikpe na ikpe nakwado *i.*
18 Ebe onuma di, *kpacalu anya* maka inweju-aka alaputa i;
Ka oke onu nke ife ngbaputa ghalu inuruka i.
19 Akù-i gezu, imaneji no na nkpa ka,
Ka-obu idi-ike nine nke ume-*i* ka?
20 Eghekpona maka ucici,
Mgbe eji ekpocapu ndi *di-ga n'ice n'ice* n'onodu-fa.
21 Nezie anya, edona ife neloro elo iru:
Makana nka ka irolu kalia nbuda.
22 Ne, Cuku nebuni Onweya n'ike-Ya:
Onye bu onye nkuzi dika Ya?
23 Onye kalu Ya uzo-Ya?
Ma-obu onye gekwu, si, Imego ajo omume?
24 Ceta ka ime ka olu-Ya bue nuku,
Nke madu kwegolu n'abù.
25 Madu nine enego ya anya;
Madu nenegalu ya n'ote-aka.
26 Ne, Cuku ebuka, ayi amaro *Ya;*
Nke onu-ogu aro-Ya nenwe ncoputa.
27 Makana Onamikolo nkpulu mili,

Digitized by Google
C

Nke nesi n'alulu-Ya nezo mili:
28 Nke ígwé neruda
Natuwusa madu imelime.
29 Eye, ọnwelu onye gaghọta ka esi gbasa ulu-
kpu-ga,
Ma-ọbu nkpọtu-ga nke ikwu-Ya?
30 Ne, Ọgbasalu ìfè-Ya n'enu ya;
Onekpucita ọmu-ani orimili nnu.
31 Makana sitena ndia ka Oji ekpe ndi *nine*
n'uwa;
Ọnenye ife olili n'uba.
32 Oji ìfè ekpucita aka-Ya nabọ;
Neti-azi-li ya iwu imedide onye nawaku ya.
33 Nkpọtu-ya negosi maka Ya,
Ife enunu *negosi* maka ife nakwugo akwugo.

37 1 Na nka ka obim nama azi aru nni
Fepu n'ọnọdu-ya.
2 Nulunu ọfuma nkpọtu onu-Ya,
Na nderube nke si n'ọnu-Ya aputa.
3 Onezipu ya n'okpulu enu-igwe nine,
Na ìfè-Ya genye n'ebe uwa jedebelu.
4 Nka gasia ofu onu bigbọ;
Ọnama akpala n'onu nbuni-Ya:
Ọdakwusi fa mgbe anulu onu-Ya.
5 Cuku neji onu-Ya ama akpala di ebube;
Nuku ife-ga ka Ọneme, nke ayi namarọ.
6 Makana Ọnasi sno, Da n'ani;
Ọsi azi nṣanṣa mili,
Na nṣanṣa mili-ga nke oke mili-ozuzo-Ya.
7 Ọme ka aka madu nine takudo;
Ka madu nine ndi Ọkegolu wemalu *ya.*
8 Anumanu nine wega n'ọ̀té,
Nọdide nime ọnu-fa-ga.
Oke ikuku si n'obulu-unọ *nke adagbe* nabia:

Oyi *si* azi n' Ugwu *nabia.*
10 Anenye ais sitena iku-ume nke Cuku:
Eme azi obodobo nke mili-ga ka ọkpa nkpa.
11 Eye, Oji mili ozuzo webo ulukpu ibu;
Ọnagbasa ígwé oji nke ìfè-Ya:
12 Anerughali nke afu okilikili sitena ọkpukpe-Ya,
Ka fa weme ife nine Otili fa n'iwu
N'ani nine di n'uwa:
13 Ma ọbu maka itali, ma-ọbu maka ani-Ya,
Ma-ọbu maka ebele, ka Oji eme ka ọbia.
14 Ge nti nka, ngi Job:
Kwulu, cighalia uce-i n'ọlu ebube-ga nke Cuku.
15 Imalu ka Cuku si tili fa *iwu-Ya,*
Me ka ìfè nke igwe-oji-Ya namu?
16 Imalu nsi-ama nke ulukpu-ga,
Ọlu ebube-ga nke Onye zulu oke n'ima-ife ka?
17 Ngi onye afe-i nekpo ọku,
Mgbe Oji me ka uwa zulu ike sitena *ifufe nke* adagbe?
18 Igeso Ya gbasa ígwé,
Nke sili ike dika enyo akpulu akpu ka?
19 Me ka ayi malu ife ayi gagwa Ya;
Makana ayi edorọ *okwu-ayi* n'usolo maka ifi ọcici.
20 Agakọlu Ya na agamekwu ka?
Ma-ọbu na madu gasi ka enomi ya ka?
21 Kita *madu* afurọ ìfè nke namu n'ígwé:
Ma ifufe nagafe, nawuca fa.
22 Sitena Ugwu ka *ọ̀mù̀mù̀* namu *dika* ọna-edo:
Eyikpolu Cuku nsọpulu di egwu.
23 Onye pulu ime ife nine, ayi apurọ icọputa Ya; Obuka n'ike;
N'ikpe na nuku ezi omume ka Omanebuda.

Digitized by Google

24 Nya ka madu neji atulu Ya egwu:
O̱deneta ndi nwelu obi amamife.

38 1 Jehofa weza Job sitena nuku ifufe, si,
2 Onye di nwo̱ nke neme ka alo gba o̱cici
Sitena okwu ima-ife nadiro̱?
3 Fielu akwa-i n'ume kita dika nwoke;
Makana agamaju i, mem ka Mmalu.
4 Ebe ka ino̱ mgbe Mji weto̱ nto̱-ani-ga nke uwa?
Gosi, ma o̱buluna imalu ngho̱ta.
5 Onye zulu izuzu nsi-ama-ya-ga, ma o̱buluna imalu?
Ma-o̱bu onye setili udo̱ n'enu ya?
6 N'enu gini ka eciko̱nyelu nto̱-ani-ya-ga?
Ma-o̱bu onye dolu nkpuma nkuku di ya;
7 Mgbe kpakpando ututu ji abuko̱ abù ngoli o̱nu,
Umu Cuku nine nakpo̱ azi nkpu añuli.
8 Ma-o̱bu *onye* ji aku o̱nu-uzo̱-ga wemecibido orimili nnu,
Mgbe oji waputa, *dika agasi na* osi n'afo̱ puta;
9 Mgbe Mji mebe ígwé oji ka o̱bulu afe-ya,
Na oke o̱cici ka o̱bulu ákwà ntulu ya.
10 Kpa-azi-li ya ókèm,
Tinye nga na aku o̱nu-uzo̱-ga,
11 Wesi, N'ebe a ka igelu, imaghaga azi ya;
N'ebea ka agakwusi oke akpoli ngala-ga nke i?
12 Itinugolu ututu iwu eri ubo̱si-i-ga *ji bido,*
Me ci ofufo ka o̱malu o̱no̱du-ya;
13 Ka owejide akuku-ga nke uwa aka,
Ka ezizipu ndi o̱jo̱ nime ya?
14 Orughaligo dika ulo̱ n'okpulu ife òbìbì
Ife nine kwuputa dika afe:
15 A̱nazo̱dolu ndi o̱jo̱ ìfè-fa,

Digitized by Google

Akpajie oke o̱gwe-aka.
16 Ibanyego n'isi-iyi-ga nke orimili nnu ?
Ma-o̱bu ikpaghaligo n'o̱mu-ani ogbu mili ka ?
17 Emeghegolu i o̱nu-uzo̱-ga nke o̱nwu ka ?
Ka-o̱bu na ifugo o̱nu-uzo̱-ga nke onyinyo o̱nwu ?
18 Igho̱tago obosala uwa ka ?
Gosi, ma o̱buluna imalu ya fa nca.
19 Kedu uzo̱ *ebe* ìfè bi,
O̱cici azi, kedu ebe nke ya ;
20 Ka iwewega ya n'okè-ani-ya,
Ka iwemata azi o̱kpu-uzo̱-ga nke uno̱-ya ?
21 Imago, makana amugo i-li n'o̱ge afu,
O̱nu-o̱gu ubo̱si-i erika !
22 Ibago n'ebe akwako̱balu sno,
Ka-o̱bu na ifugo ebe akwako̱balu aku mili igwe,
23 Nke Mzo̱dogolu o̱ge nkpa,
Na ubo̱si o̱gu na agha ?
24 Kedu uzo̱ *ebe* ekesalu ìfè,
Ma-o̱bu *ebe* akpasalu ifufè iru-anya-anwu n'enu uwa ?
25 Onye wagolu iji oruru uzo̱,
Wa-azi-li àmùmà nke akpala uzo̱ ;
26 Ka o̱weme ka mili zo n'ani n'ebe madu nebiro̱ ;
N'o̱fia kwu nkiti, nke madu o̱buna nano̱ro̱ ;
27 Ka o̱weme ka afo̱ ju *ani* emebili emebi na nke to̱gbo̱lu nkiti ;
Ka o̱weme azi ka umu afifia pue ?
28 Mili ozuzo nwelu nna ka ?
Ma-o̱bu onye mugolu ǹtùtù igiligi-ga ?
29 Nime afo̱ onye ka ais si puta ?
Na hoa frost nke enu-igwe, onye mugolu ya ?
30 Ezobelu mili dika *eji* nkpuma,
Iru ogbu mili larulu alaru.

Digitized by Google

31 Igekedo akpa Plaiadis,
Ma-o̱bu to̱pu agbu Orion ka ?
32 Igedupu Mazarot n'o̱ge-fa ka ?
Ka igedu Bea na umu-ya ka ?
33 Imalu ukpulu-ga nke ígwé ka ?
Igeme ka o̱ciba n'uwa ka ?
34 Igewenitelu ulukpu onu-i,
Ka njufega mili wekpudogo i ka ?
35 Igezipu àmùmà, ka fa weje,
Nasi i, Ne ayinwa ?
36 Onye tinyegolu amamife n'akuku di-ga nime ?
Ka-o̱bu onye nyegolu ako̱nuce ngho̱ta ?
37 Onye gesite n'amamife wegu igwe oji o̱nu ?
Ka-o̱bu onye gerupu kalama-ga nke ígwé,
38 Mgbe etum gho̱rulu ulo̱,
O̱kpulukpu tiko̱sia o̱nu ?
39 Iganaculu nwunye agaba nta anu ndo̱li ka ?
Ma-o̱bu me ka afo̱ ju umu agaba,
40 Mgbe fa ji `amakpulu nime o̱nu-fa-ga,
No̱ta nime ò̱té ice anu ?
41 Onye nakwadebelu ugolo̱ma nni-ya,
Mgbe umu-ya akpo̱kunà Cuku,
Nawaghali maka énwé nni o̱buna ?

39 1 Imalu o̱ge ewu o̱fia-ga nke nkpuma ji amu umu ka ?
Ka-o̱bu na inariba ama mgbe nwunye ene ii amu umu ?
2 Igaguta o̱nwa fa no̱lu o̱nu ?
Ka-o̱bu na imalu o̱ge fa ji amuputa ?
3 Fa negburobe onwefa, namuputa umu-fa,
Fa naturuka ife-olulo-fa-ga.
4 Aru nama umu-fa nmá, fa nesonita n'o̱zala ;
Fa apua, fa adecighakute fa o̱zo̱.
Digitized by Google
5 Onye zipugolu anyinya o̱fia ka o̱nwelu onweya ?

Ka-ọbu onye tọpugolu udọ anyinya ọfia ?
6 Onye Mmegolu ọzala ka ọbulu unọ-ya,
Me azi ka ani bú sọ nnu *bulu* ebe-obibi-ya.
7 Ọnamu nkpọsu obodo amu,
Ọdanu nkpọtu onye naci anyinya.
8 Enu ugwu bu-ga ebe-ita-nni-ya,
Ọnacọ akwukwọ ndu nine.
9 Ọgasọ atu ifè i ?
Ka-ọbu na ọganọ na nso agbuke-i ?
10 Igeji udọ nibe atu *n'ife-ọlu*-ya n'ọgba ugbo ka ?
Ka-ọbu na ogeso i gbubobe mgbulugudu ?
11 Igecekwube ya, makana ike-ya rili nne ?
Ka-ọbu na iganarapulu ya àkànyà-i ?
12 Igeji ya aka, na ogebucigba nkpulu-i,
Kpokọba *ọka* n'ebe-anesuca-ọka-i ?
13 Nku ọstric negoli ngoli ;
Ma nku-ya na ugbene-ya di-ga afọ-ọma ka ?
14 Makana ọnarapu àkwá-ya n'ani,
Ọnàbú azi fa n'etum,
15 Cezọ na ukwu gazọkpọ fa,
Ma-ọbu na anu ọfia gazọli fa.
16 Ọnemeso umu-ya ife-ike, dika agasi na fa aburọ nke ya :
Ọbu ezie na àkànyà-ya bu nkiti, ma ọnwerọ egwù ;
17 Makana Cuku melu ya ka ọcezọ amamife,
Ọkenyerọ ya nghọta.
18 Mgbe obinili igba ọsọ,
Ọmuba anyinya na onye obu amu.
19 Inyego anyinya ike-*ya* ?
Iyikwasigo ọza nemerube emerube n'onu-ya ?
20 Imego ya ka ọnamani ka igwulube ?
Ebube ákwá-ya di ibobo.
21 Oneli m̀bàkà na mgbulugulu, negoli n'ike-ya :

Onapu izuta ife-agha-ga.
22 Onamu egwù amu, emebiro obi-ya;
Nke onagbakuta nmà-agha azu.
23 Akpa ìkò narakwasi ya,
Ube nke negbupu egbupu na obo.
24 N'owuwu na onuma oneno ani;
Okwero na obu onu opi.
25 Mgbe opi ejinà *ra* osi, Ehe!
Onamata ísì agha n'ote-aka,
Nbigbo ndi-oci-agha, na nkpu.
26 Egbe nefeni enu sitena nghota-i,
Setia nku-ya-ga do iru n'adagbe?
27 Ugo nefego n'*okwu* onu-i ka,
Nalu àkwú-ya n'enu?
28 Onebi n'enu nkpuma, nanwu ula *n'ebe afu*,
N'enu nkpogonkpo nkpuma, na ebe sili ike.
29 Ebe afu ka onesi enyota nni;
Anya-ya nafuta-ga n'ote-aka.
30 Umu-ya nalaca azi obala:
Ebe egbunà madu, ebe afu ka ono.

40 1 Jehofa wenazalili Job, si,
2 Onye nado nti geso Onye pulu ime ife nine se okwu ka?
Onye naluso Cuku uka ka oza ya.

3 Job weza Jehofa, si,
4 Ne, epelum npe; gini ka mgaza I?
Ejim aka kpucita onum.
5 Ofu nkwu okwu ka mkwulu, mmanzazi;
Eye ugbolo nabo, mmankwuzi ozo.

6 Jehofa wesi nime nuku ifufe za Job, si,
7 Fielu akwa n'ume-i kita ka nwoke:

Digitized by Google

Agamaju i, mem ka Mmalu.
8 Igeme azi ka ikpem bulu ife nkiti ka?
Igamam ikpe, ka ewegunye i n'onye ezi omume?
9 Ka-obu ogwe-aka ka inwelu dika Cuku?
Igeji azi onu dika Ya wema akpala?
10 Biko welu nbuni na idi-nuku weco onwei nmá;
Welu azi nsopulu na ebube yikwasi onwei.
11 Ruputa nrufega nke iwe-i:
Nene azi onye obuna nagala ngala, ka ikwatue ya n'ani.
12 Nene onye obuna nagala ngala, ka ibuda ya;
Zoda azi ndi ojo n'ebe fa kwu.
13 Zobeko fa n'uzuzu;
Fiedo iru-fa n'*ebe di* nzuzo.
14 Emesia Munwa azi gekwuta i
Na aka-nni nke i gazoputa i.
15 Ne otobo, nke Mkelu ngi na ya;
Onata afifia ka efi.
16 Nekene, ike-ya di n'úkwù-ya,
Ume-ya di azi n'akwala afo-ya.
17 Onegbu odu-ya dika *osisi* sida:
Anyakolu akwala aci-ya onu.
18 Okpukpu-ya di-ga *ka* ide ona;
Nkpisi-akuku-ya di-ga ka nga ígwè.
19 Nke afu bu isi n'uzo-ga nke Cuku:
Onye kelu ya enyego *ya* nmà-ya
20 Ezie ugwu-ga nemelu ya nni;
Ebe anu ofia nine negwuli egwu.
21 Odina n'okpulu osisi lotos,
N'ebe nzuzo nke ami-agu, na ùlù.
22 Osisi lotos neji ndo-fa ekpudo ya;
Osisi wilo nke mili-iyi dirubelu ya.
23 Ne, ma orimili lusa, aru adama ya nni;

Digitized by Google

Onwelu ncekwube, bulugodu na Jodan nelu-
nye ya n'onu.
24 Onwelu onye ganwude ya n'ebe onene anya,
Ma-obu iji nga mapu imi-ya?

41 1 Igeji ukpo kpunita nuku agu-iyi ka?
Ka-obu welu udo biada ile-ya?
2 Igetinye apali-udo n'imi-ya ka?
Ka-obu welu ndudu dupue agba-ya?
3 Ogayo i imelime ayiyo ka?
Ka-obu na ogagwa i okwu nlo-ga?
4 Ngi na ya geme àgbà,
Na igewelu ya ka obulu orù ebe-ebe?
5 Igegwuso ya egwu ka nnunu?
Ka-obu na igefiedolu ya umu-agbo-i?
6 Otu *ndi okù* geji ya zu afia ka?
Fa geke ya n'etiti ndi afia ka?
7 Igeji ígwè nwelu nko foju akpukpo-aru-ya,
Ma-obu iji okari foju isi-ya ka?
8 Tukwasi ya aka-i;
Lota ògù, ka ighalu imenwozi nofu.
9 Ne, itu-anya-ya bu na nkiti:
Amakwatu *madu* ma afura ya ka?
10 Onwero onye gabuka odogwu nke ikpote ya:
Onyezi bu onye afu gakwuni n'irum?
11 Onye bu uzo nyem, nke Mgenyecigha?
Ife adina n'okpulu enu-igwe nine bu nkem.
12 Mmedelu du ikwu maka akuku-aru-ya-ga,
Ma-obu olu-ya di-ga ike, ma-obu ka aru-ya si
bulu so nma.
13 Onye yipugolu afe enu aru ya?
Onye gabia n'etiti agba-ya nabo?
14 Onye gemeghe onu-uzo-ga nke iru-ya?
Ezé-ya di-ga ibobo okilikili.
15 Ndili akpilikpa-*ya* bu ngala-*ya*,

Digitized by Google

Ebikọlu fa ọnu *dika agasi na ọbu* ife òbìbì
sili ike.
16 Ka ofu si nọdẹbeka ibe-ya nso,
Na ikuku amabata n'etiti fa.
17 Fa nyakudolu ibe-fa ;
Fa jikọdolu, ka amanadọsa fa.
18 Ize-uzele-ya negbupu-ga ka ìfè,
Anya-ya di-ga ka mbubolu-anya nke ci-ofufo.
19 Ọku si n'ọnu-ya aputa-ga,
Iceke ọku nefepu-ga azi.
20 N'imi-ya ka anwulu si akwuputa,
Dika nke ite esibelu esibe na ami *nele-ga ọku.*
21 Ume-ya neledo unyi ọku,
Ilele ọku nesi n'ọnu-ya enwuputa.
22 N'onu-ya ka ike nadi,
Akpajiji nete egwu n'iru ya.
23 Ibe ulu-aru-ya nyakudolu ọnu :
Fa sili ike n'enu ya; amemerube ya.
24 Obi-ya sili ike ka nkpuma;
Eye, *osili nọ* ike ka nkpuma igwe nni enili eni.
25 Mgbe obunitalu onweya enu, ndi-dike jọlu
ujọ :
Maka ifi imebi-obi fa sifie azi uzọ.
26 Ọbuluna madu egbue ya nmà, ọmeme *ya* ife
ọbuna;
Nke ube, ma-ọbu obo, ma-ọbu afo ígwè nke
agha *neme ya.*
27 Ọnagunye ígwè n'afifia,
Ọna n'osisi lelu ule.
28 Ufele ameme ka ọgbanaba :
Nkpuma èbè naghọlu ya okpolo ọka.
29 Anagunye ndele n'okpolo ọka :
Ọnamu ikpọ anwu nke obo amu.
30 Okpulu ya di *ka* ibele eju di nkọ :

Digitized by Google

Ọnagbasa *dika ọbu* ife isuca ọka n'enu apiti :
31 Ọneme ka ogbu nili nagbọ ka ite :
Ọneme orimili nnu ka ude.
32 Ọneme ka ọkpu-uzọ nenwuso ya ;
Madu gelo na ogbu mili nwelu isi-awọ.
33 Ife yili ya adirọ n'uwa,
Nke emebelu néji egwu.
34 Ọnafuzu ife nine di enu :
Yanwa neci ezè anu ọfia di ngala nine.

42 1 Job weza Jehofa, si,
2 Amalum na Ipulu ime ife nine,
Na ọnwerọ izuzu-I aganara.
3 Onye di nwọ nezobe alo nénwe ọmuma ife ?
Maka ya ka mji gosi ife mnaghọtarọ,
Ife kalilim ebube, nke mnamarọ.
4 Nulu, ayọm I, munwa gekwu ;
Agamaju I, mem ka mmalu.
5 Anugom-li maka I sitena ọnunu nke nti ;
Ma kita anyam nafu I,
6 Nya ka *okwu*m ji emem izize, mwelogha azi
N'etum na ntu-ọku.

7 Oluzia, ka Jehofa gwasili Job okwu ndia,
Jehofa wesi Elaifaz onye-Timanait, Iwem enwu-
lugo ọku n'aru i, na n'aru ndi-ọyi-i nabọ azi :
makana unu ekwurọ ife kwu ọtọ makam, dika
odibom Job si kwu. 8 Nyabu, cilinu efi isa na
ebunu isa, jeku odibom Job, ka unu cualu onweunu
aja nsule ; odibom Job gekpe ekpelu maka unu ;
makana ya ka Mgafu iru-ọma, ka Mweghalu imeso
unu etu nsọkwu-unu si di ; makana unu ekwurọ
ife kwu ọtọ makam, etu odibom Job *si kwu.*
9 Elaifaz onye-Timanait na Bildad onye-Ṣuhait

Digitized by Google

na Zofa onye-Neamatait wejebe, me etu Jehofa si
gwa fa: Jehofa wefu Job iru-ọma. 10 Jehofa
werughalia idọ-n'agha Job, mgbe oji kpe ekpelu
maka ndi-ọyi-ya: Jehofa wenye Job nmaji ife
ọnweluli. 11 Umunne-ya ndikom nine, na umu-
nne-ya umu-nwayi nine, na ndi nine buli ndi malu
ya aka n'izizi, biakute ya, solu ya lie nni n'unọ-
ya: fa gugua ya, kasie azi ya maka ajọ ife nine
Jehofa wetalu ya-li: ebe onye anọna ọnye ya ofu
ego, ebe onye anọna *ọnye* azi *ya* mgbaka ọna-
edo. 12 Jehofa wegọzie ọge ikpe-azu Job kalia
isi-nbido-ya: ọwenwe ula-nnu atulu na nnu ili na
ise, na nnu kamel ili na ise, na nnu efi ise, na nnu
nabọ nwunye anyinya-ibu na iruli. 13 Ọnwe-azi-
li umu-ndikom isa na umu-nwayi itọ. 14 Ọwe-
kpọ afa nke izizi, Jemaima; na afa *nwa-nwayi*
nke-ibọa, Kezaia; na afa *nwa-nwayi* nke-itọ Keren-
hapuk. 15 N'ani nine ọnwerọ ebe afulu nwayi
makwudolu umu Job na nmá: nna-fa wenye fa
ùkwù n'etiti umu-nna-fa. 16 Ka nka gasili Job
tọlu ọgu arọ isa, fu umu-ndikom-ya, na umu umu-
ndikom-ya, *ọbunadu* ndudugandu inọ. 17 Job
wenwuru, mesia agadi juputa n'ubọsi-ga.

ABU-ỌMA.

AKWUKWỌ I.

1 1 Añuli nadili onye nadeje n'alo ndi ajọ madu,
Nke ọnakwu n'uzọ ndi ọjọ,
Nke ọnanọ ani n'ọnọdu ndi akaje.
2 Ma ife nasọ ya bu iwu Jehofa;

Digitized by Google

Onelo iwu-Ya azi n'obi-ya efifie na ucici.
3 Ogadi azi ka osisi amalu n'ikpele mili-iyi,
Nke nami nkpulu-ya n'oge nkpulu,
Akwukwo-ya azi adajanwu ajanwu ;
Ife omenà azi ogagalu ya ofuma.
4 Ndi ajo madu adiro nofu;
Ma fa di ka igbogbo nke ikuku kusalu.
5 Nyabuna ndi ajo madu amakwu n'ikpe.
Nke ndi ojo azi nakwu n'igwè ndi ezi omume.
6 Makana Jehofa malu uzo ndi ezi omume :
Ma uzo ndi ajo madu gana n'iyi.

2 1 Gini kpatalu mba ji akpotu-ga nkpotu n'iwe,
Ndi *nine n'uwa* nelo ife neloro elo n'obi-fa ?
2 Ndi-eze uwa kwucili,
Ndicie nara azi alo,
Imedide Jehofa, ya na imedide onye Otelu ude, *si*,
3 Ka ayi tibe agbu-fa-ga,
Ka ayi si n'ebe ayi no kpofue udo-fa-ga.

4 Onye no ani n'enu-igwe *dika eze* gamu fa amu :
Dinwenu-ayi geme fa akaje.
5 Mgbe afu Ogagwa fa okwu n'iwe-Ya,
Ogeji agadaga onuma-Ya wesogbu fa :
6 Ma Munwa ecigo ezem
N'enu Zaion ugwu nkem di nso.

7 Agamako ukpulu afu :
Jehofa gwalum, Nginwa bu Okpalam ;
Munwa amutago i tata.
8 Yom, na agamenye *i* mba-ga ka fa bulu ùkwù-i,
Na akuku uwa jedebelu ka fa bulu ife inwelu.
9 Igeji ndele ìgwè wemelu fa aru ;
Igetili azi fa ka ite okpu-ite.

Digitized by Google

10 Nyabu nwenu amamife, unu bú ndi-eze:
Ka ado unu nti, unu bú ndi-ikpe nke uwa,
11 Welunu egwù febe Jehofa,
Welunu aru-ima-nni azi golibe ngoli.
12 Susue Okpala onu, maka owebe iwe, unu ana azi n'iyi n'uzo,
Makana akpafu eme ka iwe-ya nwulu oku.
Aṅuli dili ndi nine nagbaba nime ya.

3 *Abu-oma Defid, ka ogbapulu Absalom nwa-ya.*

1 Jehofa, ne ka fa si abawanye bu ndi namanyem!
Ndi nakwunite imedidem rili nne.
2 Fa rili nne bu ndi nekwu maka nkpulu-obim,
Nzoputa obuna adirolu ya nime Cuku. [Sela.
3 Ma Nginwa, Jehofa, bu ota okilikilim;
Ngi bu otutom, na Onye nebuni isim enu.
4 Ejim onum wekpoku Jehofa,
Oza-azi-lim sitena ugwu-Ya di nso. [Sela.
5 Edinalum ani laru ula;
Etetalum; makana Jehofa nakwadom.
6 Munwa amatu egwu ula-nnu kwulu ula-nnu ndi afu,
Ndi kwu imedidem okilikili.
7 Binie, Jehofa; zoputam, Cuku nkem:
Makana Itigo ndi-ilom nine n'agbugba nti;
Itikwopugo ézé-ga nke ndi ajo madu.
8 Jehofa nwe nzoputa:
Ka ngozi-I di n'isi ndi nke I. [Sela.

4 *Odili Onye-isi Abu; n'ubo-akwala-ga. Abu-oma Defid.*

1 Zam mgbe mkpolu nkpu, Cuku nke ezi omumem;
Iweputagom *ka mno* na nkpa:

Digitized by Google

Melum ebele, ka Inulu ekpelum.
2 Unu umu nke madu, ọge one ka agerughali ototom na nneni?
Ọ-ge one ka unu gafu ife nelorọ elo n'anya, nacọ okwu asi? [Sela.
3 Ma malunu na Jehofa edebego onye afọ-ọma n'usọ ka ọbulu nke Ya:
Jehofa ganu onum mgbe mkpọkulu Ya.
4 Jọnu ujọ, unu emena njọ:
Gwa obi aka unu okwu n'enu àkwà-unu, delunu du azi. [Sela.
5 Cuanu aja-ga nke ezi omume,
Cekwube azi Jehofa.
6 Ọtutu madu di ndi nasi, Onye gegosi ayi ezi ife?
Jehofa, me ka ìfè iru-I mukwasi ayi.
7 Itinyego añuli nime obim,
Ká ka *fa nwelu* mgbe ọka-fa na manya-fa ji abawanye.
8 Agameji ndokwa dina ani laru azi ula:
Makana ọbu sọ Nginwa, Jehofa, neme ka mbili n'aru-ofufo.

5 *Ọdili Onye-isi Abu; nyelu ọja-ga. Abu-ọma Defid.*

1 Ge nti n'okwum-ga, Jehofa,
Cigha uce n'ilolo-obim.
2 Ña nti onu akwam, Ezem na Cukum;
Makana ọbu Ngi ka mnekpelu.
3 Jehofa, Iganu onum n'ututu;
N'ututu ka mgedo *ekpelum* n'usolo n'iru-I, ce azi nce.
4 Makana Nginwa aburọ Cuku Onye ife ọjọ nasọ usọ:
Njọ amanwunyelu I ula.
5 Ndi juputalu na ngala amakwu n'iru I:

Digitized by Google

Inakpọ ndi nine nalu ajọ ọlu asi.
6 Igegbusisi ndi nekwu okwu asi:
Jehofa naju onye agu ọbala nagu na onye aghughọ.
7 Ma munwa, n' ọtutu afọ-ọma-I ka mgaba n' unọ-I:
Agameji egwù-I nesekpulu n'ebe unọ-nsọ-I di.
8 Jehofa, dubem n'ezi omume-I maka ifi ndi necem anwu;
Me ka uzọ-I kwulu ọtọ n'irum.
9 Makana ife kwesili ncekwube adirọ n'ọnufa;
Ime-obi-fa jọgbulu onweya:
Akpilị-fa di ka ini ghelu ọghe;
Fa ji ile-fa alafu nlafu.
10 Cúku, Gunye fa na ndi ikpe malu;
Ka fa da sitena alo-ga fa n'onwefa ralu:
Kwapu fa nime ọtutu njefie-fa;
Makana fa anupugo onwefa n'aka-I.
11 Ma ka ndi nine gbabalu nime I ṅuliba:
Ka fa nabu abu ngoli ebe-ebe, makana Inezedo fa;
Ka ndi fulu afa-I n'anya nyaba azi isi na Ngi.
12 Makana Igagọzi onye ezi omume;
Jehofa, Nginwa geji ka ife-ya si asọ I wezerube ya dika nuku ọta.

6

Ọdili Onye-isi Abu; n'ubọ-akwala-ga, emelu ka ọdabanye na Ṣeminit. Abu-ọma Defid.

1 Jehofa, ejikwana iwe-I webalum nba,
Nke Ineji ọnuma-I wepiam ife.
2 Melum ebele, Jehofa; makana munwa enwerọ ike:

Digitized by Google

Jehofa, zom; makana anesogbum n'okpukpu-
ga.
3 Anesogbu azi nkpulu-obim agadaga:
Nginwa Jehofa, oge one?
4 Jehofa, cigha, zoputa nkpulu-obim:
Zoputam maka ifi afo-oma-I.
5 Makana adeceta I manca n'onwu:
Na Seol onye gekene I?
6 Ike agwum n'isu-udem;
Kwa ucici ka mneme ka àkwàm se *n'anya-mili;*
Ewelum anya-mili nede ife-edinam.
7 Anyam adaba ùgbò maka ifi ife-nwuta;
Anyam akaba nka maka ifi ndi nine na-manyem.
8 Puanu n'irum, unu nine ndi nalu ajo olu;
Makana Jehofa anugo onu akwam.
9 Jehofa anugo ayiyom;
Jehofa ganalu ekpelum.
10 Ifele geme ndi-ilom nine, agesogbu fa agadaga azi:
Fa gecigha azu, ifele geme fa na ntumade.

7 *Sigaion Defid, nke obunyelu Jehofa, maka okwu-ga nke Kus onye Benjamin.*

1 Jehofa Cuku nkem, Ngi ka mgbabalu nime:
Zoputam n'aka ndi nine nacum, naputa-azim.
2 Maka otabelisie nkpulu-obim dika agaba,
Nadokali ya, ebe onye nnaputa adiro.
3 Jehofa Cuku nkem, obuluna emegom nka;
Obuluna ajo omume di n'akam;
4 Obuluna enyecighagom onye mu na ya di na ndokwa ajo ife;

Digitized by Google

(Eye, azọputagom ya bu onye ife ọbuna
nakpatarọ ibu onye namanyem :)
5 Ka onye-ilo cuba nkpulu-obim, ka okwudo
azi ya ;
Eye, ka ọzọda ndum ukwu n'ani,
Tọgbọ azi otutom n'etum. [Sela.
6 Jehofa, welu iwe-I binie,
Bunie Onwei imedide iwe ndi namanyem :
Tetalum ; Itigolu ikpe iwu.
7 Ka ìgwè ndi afu-ga kwurube azi I okilikili :
N'ebe Inọ n'isi-fa cigha n'enu.
8 Jehofa neke ikpe enye ndi afu-ga :
Kpem, Jehofa, dika ezi omumem, ya na ka
obi zulu oke *nke di* nimem si di.
9 Biko me ka ajọ ife nke ndi ajọ madu nwe isi-
njedebe, ma me ka ndi ezi omume kwusie
ike :
Makana ezi Cuku nanwa obi na akulu-ga.
10 Ọtam di n'aka Cuku,
Onye nazọputa ndi nwelu obi kwu ọtọ.
11 Cuku bu ezi onye ikpe,
Eye, Ọbu Cuku Nke newe nuku iwe kwada.
12 Ọbuluna madu ecigharọ azu, Ọgamu nmà-Ya
ka ọdi nkọ ;
Ọkwabago uta-Ya, kwadebe igbanu.
13 Odozigo-azi-li ya ife ọnwu-ga ;
Ọmelu ufele-Ya ka fa di ọku.
14 Ne, ime ajọ ọlu neme ya ;
Eye, ọtugo ime ife ilu-aru, ọmuputago okwu
asi.
15 Ọtugo ónùnù, gwue ya,
Ọdabago n'ékpè afu ogwulu.
16 Ife-ilu-aru-ya gecigha n'isi onweya,
Ife-ike-ya gadakwasi n'etiti isi onweya azi.

Digitized by Google

17 Agamekene Jehofa ekene ka ezi omume-Ya
si di:
Agamabuku Afa Jehofa Nke Kasi Enu abu-
ọma.

8

Ọdili Onye-isi Abu; emelu ka ọdabanye na Gitit. Abu-ọma Defid.

1 Jehofa, Dinwenu-ayi,
Nekene ka afa-I si kacasi nma n'uwa nine!
Ngi Onye tinyegolu nsọpulu-I n'enu-igwe-ga.
2 Isigo n'ọnu umu-aka na umu nala ala tọ ike,
Maka ndi namanye I,
Ka Iweme ka onye-ilo na onye nabọ ọbọ delu
du.
3 Mgbe mnekwasili enu-igwe-I-ga anya, ọlu
nkpisi-aka-I-ga,
Ọnwa na kpakpando-ga, nke Idozigolu;
4 Gini ka madu bu, nke Ineceta ya?
Na nwa nke madu, nke Ineneta ya?
5 Imego ya ka Cuku ka ya sọ nwantinti,
Iji otuto na ebube kpube ya n'isi.
6 Imelu ya ka ọnaci ọlu aka-I-ga;
Itinyesili ife nine n'okpulu ukwu-ya:
7 Atulu na efi nine,
Eye, anu ọfia-ga azi;
8 Nnunu nke ígwé, na azù nke orimili nnu,
Ife ọbuna nagafe n'ọkpu-uzọ nke orimili
nnu-ga.
9 Jehofa, Dinwenu-ayi,
Nekene ka afa-I si kacasi nma n'uwa nine!

9

Ọdili Onye-isi Abu; emelu ka ọdabanye na Mut-laben. Abu-ọma Defid.

1 Agameji obim nine wekene Jehofa;
Agamegosi ọlu iti-nkpu-I nine.

Digitized by Google

2 Agamañuli añuli welu I nanya isi:
Agamabuku afa-I abu-ọma, Ngi Onye Kasi
Enu.
3 Mgbe ndi-ilom cighalu azu,
Fa sọ ngọngọ na n'iyi n'iru I.
4 Makana Ikpegolum ikpe kwu okwu-ikpem;
Inọlu n'ukpo nekpe ikpe n'ezi omume.
5 Ibagolu mba-ga nba, Igbusisigo ndi ajọ madu,
Ificapugo afa-fa ebe-ebe ebe-ebe.
6 Ndi-ilo elugo n'isi-njedebe, fa di ka ani kwu
nkiti ọkpu;
Obodo-ga nke Iropugolu,
Ọbunadu ife-nceta-fa anago n'iyi.
7 Ma Jehofa nọ ani *ka eze* ebe-ebe:
Ọmego ka ukpo-Ya kwusie ike maka ikpe.
8 Yanwa gekpe ani nine ikpe n'ezi omume,
Ogeji ikpe kwu ọtọ wekelu ndi *nine n'uwa*
okwu.
9 Jehofa gabu-azi-li ndi anemegbu unọ-enu,
Unọ-enu n'ọge nmanye;
10 Ndi ma-azi-li afa-I gecekwube I;
Makana Ngi, Jehofa, arapurọ ndi nacọ I.
11 Bukuenu Jehofa abu-ọma, bú Onye bi na Zaiọn:
Kọsanu omume-Ya-ga n'etiti ndi *nine n'uwa.*
12 Makana Onye naju ase ọbala *ndi egbulu egbu*
neceta fa:
Ọdecezọ ákwá nke ndi anebuda ebuda.
13 Jehofa, melum ebele;
Nekwasi nbuda anebudam n'aka ndi kpọlum
asi:
Ngi Onye nebunim enu n'ọnu-uzọ-ga nke ọnwu;
14 Ka mwegosi otuto-I nine:
N'ọnu-uzọ-ga nke ada Zaiọn,
Agamegoli ngoli na nzọputa-I.

Digitized by Google

15 Mba-ga emigo n'onunu fa gwulu :
Ukwu onwefa malu n'ọnya fa gbalu na nzuzo.
16 Jehofa emego ka amalu ya, Ọmego ife Ọkpelu n'ikpe:
Anwudelu ajọ madu n'ọlu aka onweya.
[Higaion. Sela.
17 Ndi ajọ madu gecigha na Ṣeol,
Ọbunadu mba nine ndi necezọ Cuku.
18 Makana amecezọ ọgbenya ọkpu,
Nke Itu-anya ndi anebuda ebuda gana n'iyi ọkpu.
19 Binie, Jehofa; ekwena ka madu di ike :
Ka ekpe mba-ga ikpe n'iru I.
20 Jehofa, me ka fa tuba egwu :
Me ka mba-ga malu onwefa na fa bu sọ madu. [Sela.

10 1 Jehofa, gini kpatalu Iji kwute aka ?
Gini kpatalu Iji zobe Onwei n'ọge nmanye-ga ?
2 Na ngala ajọ madu anacu onye ebudalu ebuda ike ike ;
Anwudelu fa n'ajọ izuzu-ga fa zugolu.
3 Makana ajọ madu nanya isi n'ọcicọ nke obiya,
Nagọzi azi onye npum, *eye*, ọneneni Jehofa.
4 Ajọ madu, na ngala nke iru-ya, *si*, Ọmaju ase *ya*.
Ilolo-ya nine bu, *na* Cuku ọbuna adirọ.
5 Uzọ-ya-ga sili ike n'ọge nine ;
Ikpe-I te-ga-lu aka enu n'ebe anya-ya manelu :
Ma ndi nine namanye ya, ọneneni fa.
6 Onekwu n'obi-ya, Ọnwerọ ka ageropum :

Digitized by Google

Mmekwudo ajọ ife genyena ndudugandu
nine.
7 Ọnu-ya juputalu na nkọca na aghughọ na
nkpagbu :
Ife ilu-aru na ajọ ọlu di n'okpulu ile-ya.
8 Ọnanọ ani n'ebe ice-anwu nke ọgbe-ga :
N'ebe di-ga nzuzo ka onegbu ndi nemerọ ajọ
ife :
Onenyo onye nọ na nkpa.
9 Ọcelu anwu n'ebe nzuzo dika agaba n'ugbò-
ya :
Ọcelu anwu ka ọnwude ọgbenya :
Ọnanwude ọgbenya, mgbe ọnadọlu ya n'ife-
ntufi-ya.
10 Ọnwukọbalu onweya, runata ani,
Ndi nọ na nkpa dalu n'ani n'aka ndi-ya di
ike.
11 Onekwu n' obi-ya, Cuku ecezọgo :
Onezobe iru-Ya ; Ọmafunuta ya.
12 Jehofa, binie ; Cuku, wenita aka-I :
Ecezọna ndi anebuda ebuda.
13 Gini kpatalu ajọ madu ji eneni Cuku,
Nekwu azi n'obi-ya, *ña* Imaju ase ya ?
14 Ifugo *ya ;* makana Nginwa nenedo ife ilu-aru
na ife nwuta anya, iwelu ya n'aka-I :
Onye nọ na nkpa nyelu *onweya* n'aka-I ;
Nginwa nenyelu onye nenwerọ nna aka.
15 Tijie aka ajọ madu ;
Ma onye neme ajọ ife, *mgbe Iji* ju ase ajọ
ife-ya Imafu nca.
16 Jehofa bu Eze ebe-ebe ebe-ebe :
Mba-ga anago n'iyi pua n'ani-Ya.
17 Jehofa, Inugo ọcicọ nke ndi anebuda ebuda :
Igeme ka obi-fa kwusie ike, Igaña nti :

Google

18 Ikpelu ndi nenwer<u>o</u> nna na ndi anemegbu ikpe,
Ka madu nke si n'ani puta ghalu idinwozi itulu egwu.

11

<u>O</u>dili Onye-isi Abu. Abu-<u>o</u>ma Defid.

1 <u>O</u>bu na Jehofa ka mgbabalu:
Kedu ka unu si gwa nkpulu-obim,
Fego n'ugwu-unu dika nnunu?
2 Makana, ne, ndi aj<u>o</u> madu akwabago uta,
Fa d<u>o</u>lu ufele-fa n'ud<u>o</u>,
Ka fa wewelu <u>o</u>cici gba ndi obi-fa kwu <u>o</u>t<u>o</u>.
3 <u>O</u>buluna etikp<u>o</u> nt<u>o</u>-ani-ga,
Gini ka onye ezi omume geme?
4 Jehofa bi n'un<u>o</u> ns<u>o</u> Ya,
Jehofa, ukpo-Ya di n'enu-igwe;
Anya-Ya nekili, nbubolu-anya-Ya nanwa, umu nke madu.
5 Jehofa nanwa onye ezi omume:
Ma aj<u>o</u> madu na onye fulu ife-ike n'anya ka nkpulu-obi-Ya nakp<u>o</u> asì.
6 <u>O</u>gagbasa <u>o</u>nyà-ga n'isi ndi aj<u>o</u> madu dika mili ozuzo;
<u>O</u>ku na brimston na ikuku <u>o</u>ku gabu òkè nke iko-fa.
7 Makana Jehofa bu Onye ezi omume; <u>O</u>nafu ezi omume n'anya:
Onye kwu <u>o</u>t<u>o</u> gekili iru-Ya.

12

<u>O</u>dili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye na Ṣeminit. Abu-<u>o</u>ma Defid.

1 Nye aka, Jehofa; makana <u>o</u>nwer<u>o</u> onye af<u>o</u>-<u>o</u>ma fodulunu;

Digitized by Google

Makana ndi kwesili ncekwube agwu n'etiti
umu nke madu.
2 Fa nine nekwu ife nelorọ elo nagwalita madu
ibe-fa :
Welu egbugbele-ọnu nlafu, na obi nabọ,
nekwu okwu.
3 Jehofa gebepu egbugbele-ọnu nine nalafu
nlafu,
Ile nke nekwu nuku ife-ga :
4 Ndi kwugolu, *si*, Ile-ayi ka ayi geji meli;
Egbugbele-ọnu-ayi bu-ga nke ayinwa : onye
bu dinwenu-ayi ?
5 Maka nkwali umu-ọgbenya, maka údè ndi
nkpa,
Kita ka Mgebini, ka Jehofa kwulu;
Agamedebe ya na nzọputa *bú* onye fa neneni.
6 Okwu Jehofa bu-ga ezigbo okwu;
Dika ọna-ọca anwagolu n'ọku n'ani,
Anucalu ugbolo isa.
7 Jehofa, Nginwa gedebe fa,
Igecebe fa *ka fa pua* n'aka ndudugandu nka
ebe-ebe.
8 Ndi ajọ madu nagarube n'ebe nine,
Mgbe anebuni ife jọgbulu onweya enu n'etiti
umu nke madu.

13

Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid.

1 Jehofa, ọge one ka Igecezọm ọkpu ?
Ọge one ka Igezonarilim iru-I ?
2 Ọge one ka mganara alo na nkpulu-obim,
Neru uru n'obim ogonogo ubọsi nine ?
Ọge one ka aganebuni onye-ilom ka ọkam ?
3 Jehofa Cuku nkem, nedom anya zam :
Nye anyam ìfè, maka mu alaru *ula* ọnwu ;

Digitized by Google

4 Maka onye-ilom asi, Emeligom ya;
Maka ndi namanyem egolibe mgbe eropulum
5 Ma ecekwubegom afọ-ọma-I;
Obim gegoli na nzọputa-I:
6 Munwa gabunye Jehofa abù,
Makana Ọmegolum agadaga ọgọ.

14 *Ọdili Onye-isi Abu. Nke Defid.*

1 Onye nsọkwu ekwugo n'obi-ya, *si*: Cuku ọbuna adirọ.
Fa ebibisigo, fa emego omume alu-ga;
Ọnwerọ ofu efu neme ezi ife.
2 Jehofa si n'enu-igwe nekwasi umu madu anya,
Ka Ọwefu ma ọnwelu onye ọbuna malu ife,
Onye nacọ Cuku.
3 Fa nine ejefiesigo; fa nca gbalulu agbalu n'ofu;
Ọnwerọ onye ọbuna neme ezi ife, mba, ọnwerọ ofu efu nca.
4 Ndi nine nalu ajọ ọlu amarọ ife ka?
Ndi nelicapu ndi nkem *ka fa si* eli nni,
Ndi nadakpọku Jehofa azi.
5 N'ebe afu ka agadaga egwu tulu fa,
Makana Cuku nọ n'etiti ndudugandu onye ezi omume.
6 Unu neme ka alo onye ebudalu ebuda bulu ife ifele,
Ma Jehofa bu ebe-ngbaba-ya.
7 Ifugo ife nzọputa nke Israel gesi na Zaiọn puta!
Mgbe Jehofa ji cicigha ndi-Ya adọlu n'agha,

Digitized by Google

Mgbe afu ka Jekob gegoli, Israel gaṅuli *azi* aṅuli.

15

Abu-oma Defid.

1 Jehofa, onye ganwu ula n'ikwu-I ?
Onye gebi n'ugwu-I di nso ?
2 Onye neje ekelesu, neme ezi omume,
Nekwu azi ezi-okwu n'obi-ya.
3 *Onye* nadeji ile-ya ekpe ìkpè,
Nke oneme madu-ibe-ya ajo ife,
Nke oneso akpali agbata-obi-ya.
4 N'anya-ya onye ajulu aju bu onye-nneni ;
Ma onasopulu ndi natulu Jehofa egwu.
Onye naṅu iyi ife gemelu *ya* aru, nadagha agha.
5 *Onye* nadezinye ego-ya ka owenalu uma,
Nke oneli ngo emedide onye nemero ajo ife.
Ameropu onye neme ife ndia ebe-ebe.

16

Miktam Defid.

1 Cebem, Cuku : makana obu na Ngi ka mgbabalu.
2 Agwagom Jehofa, Nginwa bu Dinwenum :
Onwero ezi ife mnwelu kalili I.
3 Ma ndi nso ndi no n'uwa,
Ndi afu bu ndi kacasi nma ndi ife-fa socasilim nca.
4 Ageme ka ife-ga nke negbu fa bawanye uba bú ndi neji *Jehofa* aghalu *ife* ozo :
Ajà ife-olila-fa-ga nke obala ka mmanerupu,
Nke mnebu afa-fa n'egbugbele-onum.
5 Jehofa bu òkè nke ùkwùm na nke ikom :
Ngi nedebe ife lulum.
6 Ebe esìnyelum di-ga n'ebe solu uso ;

Digitized by Google

Eye, enwelum ọmalica ùkwù.
7 Agamagọzi Jehofa, Onye ranyegolum alo:
Eye, akulum-ga nadọm nti n'ucici-ga.
8 Edebegom Jehofa n'irum mgbe nine:
Makana Ọnọ n'aka-nnim, ameropum.
9 Nya kpatalu obim ji aṅuli aṅuli, otutom azi
negoli ngoli:
Arum azi gebi nime ncekwube.
10 Makana Imarapu nkpulu-obim nye Ṣeol;
Nke Inekwe ka onye afọ-ọma nke I kwudo
nbibi.
11 Igegosim ọkpu-uzọ ndu:
N'iru I ka aṅuli julu eju;
N'aka-nni-I ka ife usọ di-ga ebe-ebe.

17

Ekpelu Defid.

1 Jehofa, nulu ezi omume, ṅa nti abùm;
Ge nti n'ekpelum, nke nesirọ n'egbugbele-
ọnu aghughọ puta.
2 Ka ikpem si n'iru I puta;
Ka anya-I kilie ife kwu ọtọ.
3 Inwago obim; Inetagom n'ucici;
Inucagom, Ifurọzi ife ọbuna;
Ezubelum na ọnum amekwufie.
4 Ma ọlu madu-ga, sitena okwu egbugbele-
ọnu-I;
Munwa edebego onwem pua n'uzọ onye
npum-ga.
5 Ije-ukwum akwusigo ike n'ọkpu-uzọ-I-ga,
Ukwum agbucapurọ.
6 Cuku, akpọkugom I, makana Igazam:
Tọ nti-I n'ebe mnọ, nulu *azi* okwu-ọnum.
7 Me ka-afọ-ọma-I di iti-nkpu, Ngi Onye ji
aka-nni-I azọputa ndi gbabalu *nime I*

Digitized by Google

N'aka ndi nebini *imedide fa*,
8 Debem ka *madu gesi debe* nwantanta anya-*ya*,
Zobem n'okpulu ndo nku-I-ga,
9 N'aka ndi ajo̱ madu ndi nemebim,
Bú ndi-ilo nkpulu-obim, ndi no̱rubelum.
10 Fa ji abuba kpudo onwefa:
Nekwu okwu ngala n'o̱nu-fa.
11 Fa nagarube ayi n'ije-ukwu-ayi ka-o̱di-nwo̱:
Fa to̱lu anya-fa ikwatu *ayi* n'ani.
12 O̱di ka agaba naco̱si ike idoli anu,
Dika nwa-okolo̱bia agaba nke no̱ n'ebe di-ga nzuzo.
13 Jehofa, binie,
Ce ya n'iru, kwatue ya n'ani:
Welu nma-agha-I me ka nkpulu-obim gbapu n'aka ajo̱ madu;
14 N'aka madu, sitena aka-I, Jehofa,
N'aka ndi o̱ge a: ndi òkè-fa bu na ndu *nka*,
Ndi Inyejulu àkù-I afo̱ azi:
Afo̱ julu fa n'umu,
Fa rapulu umu-aka-fa ife-fa fo̱dulunu.
15 Ma munwa, agamekili iru-I n'ezi omume:
Udi-I gejum afo̱, mgbe mtetalu.

18 *O̱dili Onye-isi Abu. Nke Defid odibo Jehofa, onye gwalu Jehofa okwu abù a n'ubo̱si Jehofa naputalu ya n'aka ndi-ilo-ya nine, na aka So̱l: o̱wesi,*

1 Anamafu I n'anya, Jehofa, ikem.
2 Jehofa bu nuku nkpumam, na igam, na Onye nzo̱putam;
Cuku nkem, nkpumam sili ike, agamagbaba nime Ya;
O̱tam, na mpi nke nzo̱putam, uno̱-enum.
3 Agamakpo̱ku Jehofa, onye kwesili ka eto Ya:

Ewesi nọfu zọputam n'aka ndi-ilom nine.
4 Udọ ọnwu gerube-ga-lum,
Ọtutu ndi julu Cuku yilim egwu.
5 Udọ Ṣeol gerube-ga-lum:
Ọnyà-ga nke ọnwu celum iru.
6 Na nkpam akpọkulum Jehofa,.
Akwaku-azi-lim Cuku nkem:
Osi n'unọ-Ya wenu onum,
Akwám n'iru-Ya azi lulu na nti-Ya.
7 Mgbe afu eropulu ani ọmarube azi,
Ewepulu ntọ-ani ugwu-ga
Anakwaghali fa azi, makana Okolu ọnuma.
8 Anwulu si n' imi-Ya kwugo,
Ọku nke si n'ọnu-Ya puta lelu:
Eji ya funwu ọku n'iceku.
9 Orube-azi-li enu-igwe-ga, zidata;
Oke ọcici dili n'okpulu ukwu-Ya.
10 Cerub nebu azi Ya, Ọwefelu:
Eye, Ọfelu ọsisọ n'enu nkù ikuku-ga.
11 Ọmelu ọcici ka ọbulu ebe-nzuzo-Ya, ikwu-Ya dirubelu Ya;
Oke ngbaci nke mili-ga, nuku igwe-oji-ga nke enu-igwe.
12 N'onwunwu n'iru Ya nuku igwe-oji-Ya gafegalu,
Aku-mili-igwe-ga na iceku-ọku.
13 Jehofa nama akpala n'enu-igwe azi,
Onye Kasi enu weme ka anu onu-Ya;
Aku-mili-igwe-ga na iceku-ọku.
14 Ọgbalu ufele-Ya-ga, wecusa fa;
Eye, imelime àmùmà, wemelie fa.
15 Mgbe afu ọmu-ani orimili puta-ga-lu,
Ntọ-ani-ga nke ani nine azi ka agbabalu ọtọ,
Na nba-I, Jehofa,

Digitized by Google

Na nuku ikuku nke ume nke imi-I.
16 Ositalu n'enu zita, Ọkpọlum;
Ọdọputalum n'imelime mili.
17 Ọnaputalum n'aka onye-ilom sili ike,
Ya na n'aka ndi kpọlum asì, makana fa kalilim ike.
18 Fa celum iru n'ubọsi nuku afufum:
Ma Jehofa bu ndabebem.
19 Oduputalum dubam n'ebe folu iru azi;
Ọzọputalum, makana ifem sọlu Ya.
20 Jehofa enyecigbagom ka ezi omumem si di;
Ọmekwulugom ka akam si di ọca.
21 Makana edebegom uzọ Jehofa-ga,
Agbanarirọm Cuku nkem n'ife ọjọ.
22 Makana ikpe-Ya nine di-ga-li n'irum,
Aturukarọm ukpulu-Ya-ga n'usọ azi n'ebe mnọ.
23 Ezu-azi-lim oke n'ebe Ọnọ,
Edebegom onwem ka mghalu ime ajọ omumem.
24 Nyabuna Jehofa emekwulugom ka ezi omumem si di,
Ka akam si di ọca n'anya-Ya.
25 N'ebe onye afọ-ọma nọ Igegosi na Ibu Onye afọ-ọma;
N'ebe onye zulu oke nọ Igegosi na Izulu oke;
26 N'ebe onye di ọca nọ Igegosi na Idi ọca;
N'ebe onye neso uzọ ngiligọ nọ Igegosi na Ibu Onye neso azi uzọ ngiligọ.
27 Makana Igazọputa ndi anebuda;
Ma ndi nebuni iru Igebuda.
28 Makana Ngi gamunye ukpem:
Jehofa Cuku nkem gamunye ìfè n'ọcici nkem.

Digitized by Google

29 Makana sitena Ngi ka mji waku usu ndi agha;
Site azi na Cuku nkem ka mji mafe aja-odudo.
30 Ma Cuku, uzo-Ya zulu oke:
Anwalu okwu Jehofa;
Obulu ndi nine gbabalu nime Ya ota.
31 Makana onye bu Cuku, belu so Jehofa?
Onye bu azi nkpuma, belu so Cuku-ayi?
32 Cuku afu nke neyibem ike,
Me azi ka uzom zue oke.
33 Omelu ka ukwum di-ga ka *ukwu* nwunye ene:
Me ka mkwulu azi n'ebe nkem di-ga enu.
34 Onakuzi akam ibu agha;
Nyabuna ogwe-akam pulu ikwe uta ona.
35 Inyego-azim ota nke nzoputa-I:
Aka-nni-I azi akwadogom,
Ume-ani-I azi ebugom.
36 Ikwago uzo maka ije-ukwum n'okpulum,
Ukwum azi agbucapuro.
37 Agamacu ndi-ilom oso, kwudo fa:
Mmecigha azi azu genyena mgbe egbusisili fa nca.
38 Agametitu fa ka fa ghalu inwe ike ibini ozo:
Fa gada n'okpulu ukwum.
39 Makana Iji ike yibem maka agha:
Imego ka ndi binili imedidem rube isi n'okpulum.
40 Imego azi ka ndi-ilom gbakutam azu-fa,
Ka mwebepu ndi kpolum asi.
41 Fa kpolu nkpu, ma onwero onye obuna zo-putalu fa:
Obunadu na Jehofa, ma Ozaro fa.

Digitized by Google

42 Mgbe afu egwelum fa dika etum n'iru ikuku:
Ekpofulum fa dika ùlù n'ilo-ga.
43 Imego ka mgbanari ọgù ndi afu;
Imegom isi mba-ga:
Ndi mnamarọ gefem nru.
44 Fa nura makam fa ganu okwum:
Umu ani madu gerunatalum isi onwefa.
45 Umu ani madu ganwapu anwapu,
Fa gesi n'ebe fa gwulu iga welu aru-ima-nni webia.
46 Jehofa di ndu; ngọzi dili nkpumam azi;
Ka ebunie Cuku nke nzọputam enu:
47 Ọbunadu Cuku Nke nabọlum ọbọ,
Neme azi ka ndi ọzọ-ga nerube isi n'okpulum.
48 Ọmelu ka mgbanari ndi-ilom:
Eye, Ngi bunilim enu ka mka ndi binili imedidem:
Inanaputam n'aka nwoke neme ife-ike.
49 Maka ifi nka, Jehofa, agamekene I n'etiti mba-ga,
Agamabuku azi afa-I abu-ọma.
50 Ọnenye eze-Ya nuku nzọputa-ga;
Onegosi azi afọ-ọma nye onye Ọtelu ude,
Nye Defid na nkpulu-Ya, ebe-ebe.

19 *Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid.*

1 Enu-igwe nakọ-ga otuto Cuku;
Mbala-igwe negosi ọlu aka-Ya.
2 Ubọsi na ubọsi nekwuputa okwu-ọnu-fa,
Ucici na ucici nakuzi ife ọmuma.
3 Ọnwerọ okwu-ọnu ọbuna maọbu okwu ọbuna;
Apurọ inu onu-fa.
4 Udọ-isi-ani-fa ejezugo n'uwa nine,

Digitized by Google

Okwu-fa azi genyena ebe ani nine jedebelu.
Nime fa ka Odebegolu ikwu maka anya-anwu,
5 Nke di ka onye nulu nwunye ofu si esi n'ime-uno-ya aputa,
Negoli azi dika nwoke sili ike n'igbaso uzo-ya.
6 Osi n'ofu njedebe enu-igwe weniri,
Wegarube genyena njedebe-ya nke ozo-ga :
Onwero ife obuna zonarili okpomoku-ya.

7 Iwu Jehofa zulu oke, newecigha nkpulu-obi :
Ife-ama Jehofa kwesili ncekwube, neme ka onye nenwero uce malu ife.
8 Ife Jehofa tolu ato kwu-ga oto, neme ka obi nańuli ańuli :
Ife Jehofa tili n'iwu di oca, nenye anya ìfè.
9 Egwù Jehofa nenwu unwu, nakwudide okpu :
Ikpe Jehofa bu-ga ezi *ikpe*, bulusia ezi omume nca.
10 Ife ndia kwesili icosi ike kama ona-edo, eye, kama otutu ona-edo malu nma :
Fa sokalili manu-anwu na akpaka-anwu.
11 Tinyekwue obu nime fa ka anado odibo-I nti :
Agadaga ine-olu nadi n'idebe fa.
12 Onye pulu ighota nmefie-*ya*-ga?
Me ka mpua na *njo* nzuzom-ga.
13 Napu azi odibo-I na *njo* ngala-ga ;
Ka fa ghalu icim : mgbe afu agamezu oke,
Agamapu azi na nuku njefie.
14 Ka okwu onum-ga na ilolo obim bulu ife gaso uso n'iru I,
15 Jehofa, nkpumam, na Onye-ngbaputam

Digitized by Google

20

Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid.

1 Ka Jehofa za i n'ubọsi nkpa;
Ka afa Cuku nke Jekọb debe i n'ebe di enu;
2 Zitalu i inye-aka sitena ebe nsọ,
Si azi na Zaiọn kwado i;
3 Ka Ọceta àjà-*nni*-i nine,
Nalu àjà-nsule-i; [Sela.
4 Ka Ọnye i ife obi-i nacọ,
Mezue azi alo-i nine.
5 Ayi gabu abù ngoli na nzọputa-I,
N'afa Cuku-ayi ayi gakwuni ọkọlọtọ-ayi azi:
Ka Jehofa mezue ayiyọ-i nine.
6 Kita ka mmalu na Jehofa nazọputa onye Ọtelu ude;
Ọgeji ike nke nzọputa nke aka-nni-Ya
Weza ya sitena enu-igwe-Ya di nsọ.
7 Ufọdu *cekwubelu* ugbọ-ani, ufọdu azi anyinya:
Ma ayinwa ganefota Afa Jehofa Cuku-ayi.
8 Emegọ ka fanwa rube isi fa adago n'ani azi:
Ma ayinwa ebinigo, ayi kwulu azi ọtọ.
9 Jehofa, zọputa:
Ka Eze za ayi mgbe ayi kpọlu nkpu.

21

Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid.

1 Eze gañuli n'ike-I, Jehofa;
Na nzọputa-I lokene ka ogesi golika ngoli azi!
2 Inyego ya ife obi-ya nacọ,
Izọdọrọ ife egbugbele-ọnu-ya yọ-azi-li. [Se'

Digitized by Google

3 Makana Ibialu gezuta ya na ngozi nke ezi ife-ga:
Ikpubelu ya okpu ezi ona-edo n'isi-ya.
4 Oyolu ndu n'aka-I, Inye ya;
Obunadu ogonogo oge ebe-ebe ebe-ebe.
5 Otuto-ya nime nzoputa-I di nuku,
Nsopulu na ebube ka Itukwasili ya.
6 Makana Ineme ya ka obulu ngozi-ga okpu:
Ineme ka obi so ya uso n'anuli n'iru I.
7 Makana Eze necekwube Jehofa,
Ameropu ya site azi n'afo-oma Onye Kasi Enu.
8 Aka-I gacoputa ndi-ilo-I nine:
Aka-nni-I gacoputa ndi kpolu I asi.
9 Igeme fa ka fa di ka obo oku mgbe Igosili iru-I.
Jehofa genocasi fa n'iwe-Ya,
Oku geleli azi fa.
10 Igegbusisi nkpulu-fa n'uwa,
Nkpulu-fa azi n'etiti umu madu.
11 Makana fa zubelu ajo ife medide I:
Fa zulu izuzu, nke fa napuro imenu.
12 Makana Igeme ka fa gbaku azu-fa,
Igekwezi uta-I imedide fa n'iru.
13 Ka ebunie I, Jehofa, n'ike-I:
Ayi gesi nofu nabu abù nabuku odogu Ibu abu-oma.

22

Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye n'Aijelet has-Ṣaha. Abu-oma Defid.

1 Cuku nkem, Cuku nkem, gini kpatalu Iji rapum?
*Gini kpatalu Iji no*te aka n'izoputam, *ya na* okwu-ga nke nuku isu-udem?

Digitized by Google

2 Cuku nkem, anamakpọ nkpu n'efifie, ma
Izarọm ;
Nakpọ azi n'ucici, adamedelu du.
3 Ma Nginwa di nsọ,
Ngi onye nanọkwasi n'otuto-ga nke Israel.
4 Nna-ayi-fà cekwubelu I :
Fa cekwubelu, Iweme ka fa gbapu.
5 Fa kwakulu I, wegbapu :
Fa cekwubelu I, ifele emerọ fa azi.
6 Ma munwa bu idide, aburọm madu ;
Abum ife nkpali madu, eneni-azi-lim sitena
aka ndi afu.
7 Ndi nine fulum nemem akaje :
Fa namam ọ́sọ̀, fa ferube isi, *nasi*,
8 Ralu *Onwei* nye n'aka Jehofa ; ka Ọme ka
ọgbapu :
Ka Ọzọputa ya, ebe ife-ya sọlu Ya.
9 Ma ọbu Nginwa weputalum n'afọ :
Imelu ka mcekwube *ka mnọ* n'ala nnem.
10 Atudidelum na Ngi sitena akpa-nwa :
Nginwa bu Cuku nkem sitena afọ nnem.
11 Anọtena aka n'ebe mnọ ; makana afufu di nso ;
Makana ọnwerọ onye ọbuna inyelum aka.
12 Imelime oke efi nọrubelum :
Oke efi Beṣan nke si-ga-lu ike nọrubelum okili-
kili.
13 Fa sa ọnu-fa *inom*,
Dika agaba nadọli anu nagbọ azi uja.
14 Anerufum ka mili,
Ọkpukpum pusili na nkwo-nkwo :
Obim di ka manu ;
Ọgbazelu n'etiti afọm.
15 Umem kpọsili nku dika ibelibe-eju ;
Ilem nyakudolu n'agbam ;

Digitized by Google

Iwetago-azim nime etum nke onwu.
16 Makana nkita kwurube-ga-lum:
Nzuko ndi neme ajo ife norubelum;
Fa kpodolu akam nabo na ukwum nabo.
17 Apulum igu okpukpum nine onu;
Fanwa nenedo-azim anya n'iru:
18 Fa neke afem-ga n'etiti fa,
Fa fe nza *onye genwe* otogbom.
19 Ma Ngi, Jehofa, anotekwanam aka:
Ngi Onye nedum aka, me ngwa genyelum aka.
20 Naputa nkpulu-obim na nmà;
So ofu nkpulu-obim n'aka nkita.
21 Zoputam n'onu agaba;
Eye, sitena mpi-ga nke atu Izagom.

22 Agamakolu umu-nnam afa-I:
Agameto I n'etiti nzuko.
23 Unu ndi natu egwu Jehofa, tobenu Ya;
Unu nine bú nkpulu Jekob, nyenu Ya otuto;
Jobalunu Ya ujo azi, unu umu Israel nine.
24 Makana Oneniro nke Onagunye nbuda nke onye anebuda n'ife alu;
Onezonari ya iru-Ya azi;
Ma mgbe okpokulu Ya, Onu *onu-ya.*
25 Ototom si n'aka-I biana nime nuku nzuko:
Agameme nkwam di-ga nso n'iru ndi natulu Ya egwu.
26 Ndi ebudalu ebuda geli afo eju azi fa:
Ndi naco Jehofa geto Ya:
Ka obi-unu di ndu okpu.
27 Ebe nine uwa jedebelu geceta cighakute azi Jehofa:

Digitized by Google

Ezi-na-unọ nine nke mba-ga gesekpulu
n'iru I.
28 Makana ani-eze bu nke Jehofa:
Ọbu Ya azi bu Onye naci mba-ga.
29 Ndi nine malu abuba n'uwa geli gesekpulu
azi:
Ndi nine zidakọ n'etum gesekpulu n'iru Ya,
Ọbunadu onye napurọ ime ka nkpulu-obi-ya
dilili ndu.
30 Ofu nkpulu gefe Ya;
Agakọlu ya ndudugandu *sonu* maka Dinwe-
nu-ayi.
31 Fa gabia gakọ azi ezi omume-Ya
Gwa ofu ndi agamu n'iru, na Ọmego ya.

23 *Abu-ọma Defid.*

1 Jehofa bu Onye nazum *dika atulu;* ife
ọbuna amakpam nkpa.
2 Ọnemem ka mdina ani n'afifia ndu:
Onedugam nwayọ n'ikpele mili-iyi nke izulu-
ike.
3 Ọnewecigha nkpulu-obim:
Onedum n'ọkpu-uzọ-ga nke ezi omume maka
ifi afa-Ya.
4 Eye, ọbu ezie na anamagafe ngbulugudu onyi-
nyo ọnwu,
Mmatulu ajọ ife ọbuna egwu; makana
Inọnyelum:
Ndele-I na ọkpọsi-I, fanwa natasim obi.
5 Inedozi ife olili n'irum n'anya ndi namanyem:
Itegom ude n'isi; ikom julu n'ọnu.
6 Ezie ezi ife na afọ-ọma ganesom n'ubọsi
ndum nine:
Agamebi azi n'unọ Jehofa mgbe nine.

Google

24

Abu-oma Defid.

1 Jehofa nwe uwa, na ife julu ya;
Ani nine, na ndi bi nime fa.
2 Makana Otogo ya n'enu orimili nnu-ga,
Omelu ka okwusie ike n'enu orimili-ga.
3 Onye garogo n'ugwu Jehofa?
Onye gakwu azi nime ebe nke Ya di nso?
4 Onye nwelu aka di-ga unwu, na obi oca;
Onye nebuninuro nkpulu-obi-ya nye ife neloro elo;
Nke onañu iyi aghugho.
5 Oganata ngozi n'aka Jehofa,
Na ezi omume n'aka Cuku nke nzoputa-ya.
6 Nka bu ndudugandu nke ndi naco Ya,
Ndi naco iru-I, Ngi *Cuku nke* Jekob. [Sela.

7 Bunienu isi-unu, unu onu-uzo-ilo;
Ka ebunie unu, unu onu-uzo ebe-ebe:
Na Eze otuto gabata nime.
8 Onye bu Eze otuto nka?
Jehofa Nke di ike bu azi odogu,
Jehofa bú odogu n'agha.
9 Bunienu isi-unu, unu onu-uzo-ilo;
Eye, bunienu fa, unu onu-uzo ebe-ebe:
Na Eze otuto gabata nime.
10 Onye bu Eze otuto nka?
Jehofa nke usu *ndi agha*,
Yanwa bu Eze otuto afu.

25

Nke Defid.

1 Jehofa, Ngi ka mnebuni nkpulu-obim enye.
2 Cuku nkem, Ngi ka mcekwubegolu,

Ekwena ka ifele mem;
Ekwena ka ndi-ilom nyalum isi.
3 Eye, ifele ameme onye obuna nege I:
Ifele geme ndi nalafu nlafu nejiro ife obuna aka.
4 Mem ka mmalu uzo-I-ga, Jehofa;
Kuzielum okpu-uzo-I-ga.
5 Mem ka mnaga n'ezi-okwu-I, ka Ikuzi-azilim;
Makana Ibu Cuku nke nzoputam;
Obu I ka mnege ogonogo ubosi nine.
6 Jehofa, ceta ebele-I-ga na afo-oma-I-ga;
Makana fa nadili sitena gbo ebe-ebe.
7 Ecetana njo-ga nke mmelu na nwata, nke Ineceta njefiem-ga:
Ka afo-oma-I si di Nginwa cetam,
Maka ifi idi-nma-I, Jehofa.
8 Jehofa di nma kwulu azi oto:
Nyabuna Ogakpazili ndi ojo n'uzo.
9 Ogedu ndi ebudalu ebuda n'ikpe:
Ndi ebudalu ebuda ka Ogakuzi-azi-li uzo-Ya.
10 Okpu-uzo nine nke Jehofa bu afo-oma na ezi-okwu
N'ebe ndi nedebe àgbà-Ya na ife-ama-Ya-ga no.
11 Maka ifi afa-I, Jehofa,
Gbaghalu ajo omumem, makana obuka.
12 Kedu onye afu natulu Jehofa egwu? Ya ka Ogakpazili n'uzo Ogaroputa.
13 Nkpulu-obi-ya ganwu ula n'ebe di nma;
Nkpulu-ya azi genwe ani.
14 Alo nzuzo nke Jehofa nadili ndi natulu Ya egwu;
Ogeme azi ka fa malu àgbà-Ya.

Digitized by Google

15 Anyam nabo bolu na Jehofa mgbe nine ;
Makana Yanwa gadoputa ukwum n'onyà.
16 Dom iru-I, me-azi-lim ebele ;
Makana so munwa ofu kwu anebuda-azim.
17 Nkpa-ga nke obim esowanyego :
Mem ka mputa na nkpagbum.
18 Nekwasi anya na nbudam na àkànyàm ;
Bupu azi njom nine.
19 Nekwasi ndi-ilom anya, makana fa erika ;
Fa akpokam ajo asì azi.
20 Debe nkpulu-obim, zoputa-azim :
Ekwena ka ifele mem, makana agbabalum nime I.
21 Ka obi zulu oke na ikwu-oto cebem,
Makana anamege I.
22 Cuku, gbaputa Israel
Na nkpa-ya nine.

26

Nke Defid.

1 Jehofa, kpem ikpe, makana munwa agago n'obim zulu oke :
Ecekwubego-azim Jehofa ghalu imarube aru.
2 Jehofa, nwam, nyoca-azim ;
Nuca akulum-ga na obim.
3 Makana afo-oma-I di n'anyam ;
Ejego-azim n'ezi-okwu-I.
4 Mu na ndi neloro elo anokoro ;
Nke mu na ndi odikodiroya gabako.
5 Akpolum nzuko ndi neme ajo ife asì,
Mu na ndi ajo madu amanoko.
6 Agamakwo akam nime eme ife ojo obuna ;
Nofu ka mgagarube ebe-icu-aja-I, Jehofa :
7 Ka mweme ka anu onu ikene ekene,

Ko̱ azi o̱lu ebube I nine.
8 Jehofa, afulum ebe obibi nke uno̱-I n'anya,
Na ebe obibi otuto-I.
9 Ewepuna nkpulu-obim na nke ndi o̱jo̱,
Na ndum azi na nke ndi agu o̱bala nagu :
10 Ndi ajo̱ izuzu di n'aka-fa,
Aka-nni-fa azi julu n'ili-ngo.
11 Ma munwa, agamnaga n'obim zulu oke :
Gbaputam, me-azi-lim ebele.
12 Ukwum kwukwasi n'ani telalu etela :
Agamago̱zi Jehofa nime nzuko̱-ga.

27

Nke Defid.

1 Jehofa bu ìfèm na nzo̱putam ; onye ka mgatulu egwu ?
Jehofa bu iga nke ndum ; onye ka mgajo̱lu ujo̱ ?
2 Mgbe ndi neme ajo̱ ife, *bú* ndi namanyem na ndi-ilom, kpudebelum ilisi arum,
Fanwa so̱lu ngo̱ngo̱ da n'ani.
3 O̱bu ezie na usu ndi agha genye ikwu imedidem,
Obim amatu egwu :
O̱bu ezie na agha gebini imedidem,
O̱bunadu mgbe afu munwa gecekwube.
4 Ofu ife ka myo̱golu n'aka Jehofa, nke afu ka mgaco̱ ;
Ka mwebili n'uno̱ Jehofa ubo̱si nine nke ndum,
Ikili nmá Jehofa, na iju ase n'uno̱-*nso̱*-Ya.
5 Makana n'ubo̱si ajo̱ ife O̱gewelu nzuzo debem n'ikwu-Ya :
N'ebe nzuzo ikwu-Ya ka Ogezobem ;
Ogebunim do̱bam n'enu nkpuma.

Digitized by Google

6 Kita ka agebuni isim enu kalia ndi-ilom ndi
nọrubelum okilikili;
Agamacu aja-ga nke ikpọ-nkpu *añuli* n'ikwu-
Ya;
Agamabu abù, eye, agamabuku Jehofa abu-
ọma-ga.

7 Jehofa, nulu onum mgbe mji onum kpọku *I*:
Me-azi-lim ẹbele, za-azim.
8 *Mgbe Ikwulu*, Cọbanu irum; obim gwalu I,
Iru-I ka mgacọ, Jehofa.
9 Ezonarikwanam iru-I;
Acucighakwana odibo-I n'iwe:
Ibulugo inye-akam;
Etufunam, nke inarapum, Cuku nke nzọputam.
10 Makana nnam na nnem arapugom,
Ma Jehofa gakpọlum.
11 Jehofa, kpaẓielum ọkpu-uzọ-I;
Dube-azim n'uzọ folu iru,
Maka ifi ndị necem anwu.
12 Aranyekwanam n'ife ndi namanyem nacọ:
Makana ndi-ama asi ebinigo imedidem, na
etu ndi nekupu ume ife ilu-aru.
13 *Ufu ekpugomli*, belu sọ na ekwelugomli ifu ezi
ife nke Jehofa
N'ani ndi di ndu.
14 Nege Jehofa:
Sie ikẹ, ka obi-i nwe azi ike;
Eye, nege Jehofa.

28 *Nke Defid.*

1 Jehofa, Ngi ka mganakpọku;
Nkpumam, ecikwana nti n'ebe mnọ:
Makana, ọbuluna igbacim nkiti,

Digitized by Google

Adim ka ndi zidakọ n'onunu.
2 Nulu onu ayiyọm-ga, mgbe mkpọkulu I,
Mgbe mcinitalu akam zo n'imélìmè ebe-nsọ-I.
3 Adọpukwanam nyelu ndi ajọ madu,
Na ndi nalu ajọ ọlu;
Ndi nagwa madu-ibe-fa okwu ndokwa,
Ma ajọ ife di n'obi-fa.
4 Nye fa dika ọlu-fa si di, na ka ajọ ife nke omume-fa si di:
Nye fa dika ọlu aka-fa si di;
Nyecigha fa ife tolu fa.
5 Makana fa agbanyerọ ọlu-ga nke Jehofa,
Na ọlu aka-Ya-ga:
Ọgakwatu fa ma Ọmaluzi fa.

6 Ngọzi nadili Jehofa,
Makana Ọnugo onu ayiyọm-ga.
7 Jehofa bu ikem na ọtam;
Ewelugom obim cekwube Ya, enyelum aka:
Maka ya ka obim ji nanya isi agadaga;
Agameji abum wekene Ya.
8 Jehofa bu ike-fa,
Ọbu azi iga nke nzọputa nye onye Ọtelu ude.
9 Zọputa ndi nke I, gọzie azi ùkwù-I:
Zuba azi fa, neku fa n'aka-I ebe-ebe.

29

Abu-ọma Defid.

1 Nyenu Jehofa, unu umu Cuku,
Nyenu Jehofa otuto na ike.
2 Nyenu Jehofa otuto kwesili afa-Ya;
Sekpuelunu Jehofa n'ekike di nsọ.

3 Onu Jehofa di n'enu mili-ga:

Digitized by Google

Cuku otuto nama akpala,
Obunadu Jehofa n'enu imelime mili.
4 Onu Jehofa di ike;
Onu Jehofa di ebube.
5 Onu Jehofa nagbowa *osisi* sida-ga;
Eye, Jehofa nagbowali *osisi* sida-ga nke Lebanon.
6 Ome-azi-li fa ka fa nawuni enu dika nwa efi;
Lebanon na Sirion dika nwa atu.
7 Onu Jehofa nagbowara ilele oku-ga.
8 Onu Jehofa namarube ofia kwu nkiti;
Jehofa namarube ofia kwu nkiti nke Kedeṣ.
9 Onu Jehofa melu ka nwunye ene-ga mua nwa
Gbaba azi ugboko oto:
N'uno *nso* Ya ife nine nasi, Otuto.

10 Jehofa nodulu ani *dika eze* n'Iji-ukwu;
Eye, Jehofa nano ani dika eze ebe-ebe.
11 Jehofa genye ndi-Ya ike;
Jehofa geji ndokwa wegozi ndi-Ya.

30

Abu-oma; Abù n'iweputa Uno afu nye Jehofa; nke Defid.

1 Agamebuni I, Jehofa;
Makana Idogonitagom,
Imero ka ndi-ilom ṅuam.
2 Jehofa Cuku nkem,
Akpokulum I, Izogo-azim.
3 Jehofa, Ikpoputago nkpulu-obim na Ṣeol:
Imego ka mdilili ndu, ka mghalu izida nime onunu.
4 Bukubenu Jehofa abu-oma, unu ndi afo-oma nke Ya,
Kene-azi-nu afa nso Ya.

Digitized by Google

5 Makana iwe-Ya bu so nwa oge;
Ife-*ayi* naso Ya n'ogonogo ndu-*ayi*:
Ike ikwa-ákwá gabia n'anyasi inwu ula
Ma abù ngoli *gabia* n'ututu.
6 Ma munwa, ekwulum ka mno n'aru ofufo,
Ameropunatam.
7 Ngi, Jehofa, site ka ifem si aso I meluli ka ugwum kwusie ike:
Izobeluli iru-I; akpajiji nwulum.
8 Akpokulum I, Jehofa;
Obu azi Jehofa ka myolu ayiyom:
9 Kedu elele di n'obalam, mgbe mnezida nime onunu?
Etum gekene I ka? ogako ezi-okwu-I ka?
10 Nulu onum, Jehofa, me-azi-lim ebele:
Jehofa, bulu onye inyelum aka.
11 Irughaligolum urum ka obulu ite-egwu;
Itopugo akwa-ujum, welu añuli jebem:
12 Ka otutom webukue I abu-oma, ghalu azi idelu du.
Jehofa Cuku nkem, agamekene I mgbe nine.

31 *Odili Onye-isi Abu: Abu-oma Defid.*

1 Jehofa, na Ngi ka mgbabalu; ekwena ka ifele menutam ebe-ebe:
Welu ezi omume-I me ka mgbapu.
2 Tolum nti-I n'ani; zoputam osiso:
Bulum nkpuma di ike, uno egwurubelu iga izoputam.
3 Makana Nginwa bu nkpumam na igam;
Maka ya maka ifi afa-I nedum nwayo bulu azi onye-ndum.
4 Doputam n'onyà fa gbagolum na nzuzo;

Digitized by Google

Makana Nginwa bu igam.
5 N'aka-I ka mranyelu mọm :
Igbaputagom, Jehofa, Ngi Cuku nke ezi-okwu.
6 Akpọlum ndi nariba ife nkiti nelorọ elo ama asì :
Ma munwa cekwubelu Jehofa.
7 Agamegoli ṅulia azi n' afọ-ọma-I :
Makana Inekwasigo nbudam anya ;
Imago nkpulu-obim n'ife nakpa-ga ya :
8 Imecibidorọm uzọ nye n'aka onye-ilo ;
Imego ka ukwum kwulu n'ebe folu iru.
9 Jehofa, melum ebele, makana anọm na nkpa :
Anyam akaba nka n'ife-nwuta, *eye*, nkpulu-obim na arum.
10 Makana uru emego ka ndum gwu, isu-ude emego azi ka arọm gwu :
Ike agwum maka ifi ajọ omumem, ọkpukpum akaba nka.
11 Maka ifi ndi nine namanyem anamnabu ife nkpali,
Eye, anamnabulu ndi agbata-obim *ife nkpali* agadaga, bulu azi egwù ndi-ọyi obim :
Ndi fulum n'ilo nagbalum ọsọ.
12 Ecezọgom ka esi ecezọ onye nwulu anwu :
Adim ka aya walu awa.
13 Makana anugom nkwutọ imelime madu,
Ujọ n'akuku nine :
Ebe fa narakọ alo imedidem,
Fa zubelu iwepu ndum.
14 Ma munwa cekwubelu I, Jehofa :
Ekwulum, si, Nginwa bu Cuku nkem.
15 Ọgem di-ga n'aka-I :

Digitized by Google

Naputam n'aka ndi-ilom, n'aka ndi nacu-
azim.
16 Me ka iru-I mukwasi odibo-I:
Welu afọ-ọma-I zọputam.
17 Jehofa, ekwena ka ifele mem; makana
akpọkugom I:
Me ka ifele me ndi ajọ madu, ka fa delu du na
Ṣeol.
18 Ka ndi egbugbelẹ-ọnu así bulu ogbi;
Ndi nekwu oke okwu emedide onye ezi
omume,
Nime ngala na nneni.
19 Nekene ka ezi ife-I si buka, nke Izobegolu
ndi natulu I egwu,
Nke Ilugolu ndi gbabalu nime I, n'iru umu
nke madu!
20 N'ebe nzuzo nke iru-I ka Igezobe fa maka
ajọ izuzu-ga nke madu:
Igewelu nzuzo debe fa nime ikwu ka fa pua
n'ile akọmọnu.
21 Ngọzi dili Jehofa:
Makana Ọmelu ka mmalu afọ-ọma-Ya di iti-
nkpu n'obodo egwurubelu iga.
22 Ma munwa, ekwulum na nkujam, Ebepulum
n'anya-I:
Ka osina di Inulu onu ayiyọm-ga mgbe mji
kpọku I.
23 Funu Jehofa n'anya, unu ndi-afọ-ọma-Ya
nine:
Jehofa necebe ndi kwesili ncekwube,
Nakwu azi onye nemẹ omume ngala ugwọ
n'uba.
24 Sienu ike, ka obi-unu nwe azi ike,
Unu nine ndi natu anya Jehofa.

Digitized by Google

32

Nke Defid. Maskil.

1 Añuli nadili ònye ebupulu njefie-ya,
onye ekpucitalu njọ-ya.
2 Añuli nadili oñye Jehofa nagunyerọlu ya ajọ
omume,
Na onye nke aghughọ ọbuna nadirọ na mọ-
ya.
3 Mgbe mdelu du, ọkpukpum akasia nka
Maka ifi nuku isu-udem ogonogo ubọsi nine.
4 Makana efifie na ucici aka-I di alọ n'arum:
Arum nine kpọnwusili *dika* n'ọge ugulu. [Sela.
5 Emelum I ka Imalu njọm, ekpucitarọm ajọ
omumem:
Msi, Agamekwuputa njefiem-ga gwa Jehofa;
Nginwa bupu-azi-li ajọ omume nke njọm.
[Sela.
6 Maka ifi nka ka onye ọbuna bú onye afọ-ọma
kpebelu I n'ọge apulu icọta *I*:
Ezie mgbe nuku iji gbalu fa amelu ya aru.
7 Ngi bu ebe-nzuzom; Igecebem ọfuma ka afufu
ghalu ilum aru;
Igeji abù-ga nke ngbapu weñọrubem. [Sela.
8 Agameme i ka inwe uce kpazi-azi-li i uzọ
igesi:
Agamaranye i alo anyam adikwasi i.
9 Unu adina ka anyinya, maọbu dika anyinya-
ibu, ñke nadaghọta ife:
Nke ife-ekike-fa gabu ife ikwa nga na udọ
ijide fa,
Ọmezi fa amakpudebe i.
10 Imelime uru gadili ndi ajọ madu:
Ma onye cekwubelu Jehofa, afọ-ọma ganọrube
ya.

Digitized by Google

11 Ṅulibanu na Jehofa, golibẹ-azi-nu, unu ndi
ezi omume:
Bubanu abu ngoli, unu ndi nine kwu ọtọ n'obi.

33 1 Bubanu abu *ngoli* na Jehofa, unu ndi ezi
omume:
Otuto kwesili ndi kwu ọtọ.
2 Welunu ubọ-akwala kenebe Jehofa:
Welunu ubọ nke akwala ili bukubenu Ya abu-
ọma.
3 Bunyebenu Ya abù ọfu;
Nakpọ ọfuma ka ọnarasi ike.
4 Makaṅa okwu Jehofa kwu ọtọ;
Ọlu-Ya nine azi *analu ya* n'ikwesi-ncekwube.
5 Ọnafu ezi omume na ikpe n'anya:
Uwa juputalu n'afọ-ọma Jehofa.
6 Okwu Jehofa ka eji ke enu-igwe-ga;
Usu-fa nine sitena ume nke ọnu-Ya.
7 Ọcikọbalu mili nke orimili nnu dika ofu obo ife:
Ọkpadọlu ogbu mili-ga n'unọ-àkù-ga.
8 Ka uwa nine tualu Jehofa egwu:
Ka ndi nine bi n'ani nine tualu Ya egwu
agadaga.
9 Makana Yanwa kwulu okwu, eme ya;
Otili iwu, ọwekwusi ike.
10 Jehofa neweta alo mba-ga ka ọbulu ife
nkiti:
Ọneme ka ilolo-ga nke ndi *nine n'uwa* ghalu
idi ilè ọbuna.
11 Alo Jehofa nakwusi ike ebe-ebe,
Ilolo obi-Ya-ga genyena ndudugandu nine.
12 Aṅuli nadili mba afu ndi Cuku-fa bu Jehofa;
Ndi Ọrọtagolu ka fa bulu ùkwù aka Ya.
13 Jehofa si n'enu-igwe nedo anya;

Digitized by Google

Ọnene umu nke madu nine :
14 Ṅ'ebe Obi ka Ọnenekwasi
Ṅdi nine bi n'uwa;
15 Onye nakpu obi nke fa nine,
Nke nacigha azi uce n'ọlu fa nine.
16 Ọnwerọ eze ọbuna anazọputa sitena imelime
usu ndi agha:
Adazọputa dike sitena nuku ike.
17 Anyinya bu ife nkiti n'izọputa *madu:*
Ọmeme ka madu ọbuna gbapu sitena nuku
ike-ya.
18 Ne, anya Jehofa nadikwasi ndi natulu Ya egwu,
Ndi natu anya afọ-ọma-Ya;
19 Inaputa nkpulu-obi-fa n'ọnwu,
Na ime ka fa dilili ndu n'ugani.
20 Nkpulu-obi-ayi egego Jehofa:
Yanwa bu inye-aka-ayi na ọta-ayi.
21 Makana obi-ayi gaṅuli na Ya,
Makana ayi ecekwubego n'afa nsọ Ya.
22 Ka afọ-ọma-I dikwasi ayi, Jehofa,
Etu ayi tugolu anya I.

34 *Nke Defid; ka ọmelu ka ọnapu ala n'iru Abimelek, onye cupulu ya, ọweniri.*

1 Agamagọzi Jehofa mgbe nine:
Otuto-Ya gadilili n'ọnum mgbe nine.
2 Nkpulu-obim geji Jehofa nya isi:
Ndi anebuda ebuda ganu maka ya, ṅuliba
aṅuli.
3 Solum me Jehofa nuku,
Ka ayi bunikọ afa-Ya ọnu.
4 Acọlum Jehofa, Ọwezam,
Naputa-azim n'egwum nine.
5 Fa nedolu anya n'ebe Ọnọ, enye fa ife:

Amemenyenata fa ifele n'iru.
6 Onye a ebudalu ebuda kpọlu nkpu, Jehofa
wenu,
Zọputa azi ya n'afufu-ya nine.
7 Mọ-ozi Jehofa nenyerube ndi natulu Ya
egwu ikwu,
Nadọputa azi fa.
8 Detu n'ile ka ifu azi na Jehofa di nmá:
Añuli nadili onye gbabalu nime Ya.
9 Tubalunu Jehofa egwu, unu ndi-nsọ-Ya:
Makana nkpa ọbuna adakpa ndi natulu Ya
egwu.
10 Nkpa nakpa umu-ikolọbia agaba, agu nagu
azi fa:
Ma ndi nacọ Jehofa nkpa ezi ife ọbuna amakpa
fa.
11 Bianu, unu umu-aka, nulunu onum:
Agamakuzili unu egwù Jehofa.
12 Kedu onye nacọ ndu,
Fu-azi-li *imelime* ubọsi n'anya, ka ọwefu ezi ife?
13 Cebe ile-i ka ọghalu ikwu ajọ okwu
Egbugbele-ọnu-i azi ka fa ghalu ikwu okwu
aghughọ.
14 Pua n'ajọ ife, mebe azi ezi ife;
Cọba ndokwa, gbasobe azi ya.
15 Anya Jehofa di-ga n'ebe ndi ezi omume nọ,
Nti-Ya *neghe*-ga *ọghe* n'ákwá-fa.
16 Iru Jehofa nemedide ndi neme ajọ ife,
Ibepu nceta-fa n'uwa.
17 *Ndi ezi omume* kpọlu nkpu, Jehofa nu azi,
Wenaputa fa n'afufu-fa nine.
18 Jehofa nọ nso ndi obi-fa tiwalu etiwa,
Nazọputa ndi ji mọ ume-ani.
19 Imelime ajọ ife nekwudo onye ezi omume:

Ma Jehofa nanaputa ya n'aka fa nine.
20 Onedebe okpukpu-ya nine:
Onwero ofu efu nime fa kpajili akpaji.
21 Ajo ife gegbu ajo madu:
Agama azi ndi nakpo ndi ezi omume asì ikpe.
22 Jehofa nagbaputa nkpulu-obi ndi-odibo-Ya:
Onwero onye obuna nime ndi gbabalu nime Ya agama ikpe.

35

Nke Defid.

1 Jehofa, nuso ndi nanusom ogu:
Buso ndi nebusom agha.
2 Bulu ota na nuku ota,
Binie inyelum aka.
3 Weputa azi ube, nocielu ndi nacum uzo:
Gwa nkpulu-obim, Munwa bu nzoputa-i.
4 Me ka ifele me fa, ka enenia ndi naco ndum:
Ka acucigha fa azu ka emenye azi fa ifele n' irù bú ndi nezu imelum aru.
5 Me ka fa di ka igbogbo n'iru ikuku,
Mo-ozi Jehofa anacusa azi *fa*.
6 Me ka uzo-fa gba ocici nagbuca azi agbuca,
Mo-ozi Jehofa anacu azi fa.
7 Makana némé ife obuna fa zobelum onyà-fa *nime* ónùnù,
Némé ife obuna fa gwulu *onunu* maka nkpulu-obim.
8 Me ka nbibi dakwasi ya neyi uce;
Ka onyà ogbalu na nzuzo nwude ya n'onweya:
Ka odaba nime ya na nbibi.
9 Nkpulu-obim azi gegoli na Jehofa:
Ogegoli na nzoputa-Ya.
10 Okpukpum nine gasi, Jehofa, onye di ka I,

Digitized by Google

Nke nanaputa onye ebudalu ebuda n'aka onye
ka ya ike,
Eye, onye ebudalu ebuda na ọgbenya n'aka
onye nakwali ya ?
11 Ndi-ama ilu-aru ebinibe;
Fa najum ese ife-ga nke mnamarọ nca.
12 Fa welu ajọ ife kwuam ugwọ ezi ife,
Nke newuta nkpulu-obim.
13 Ma munwa, ka aru nanwu fa, ákwàm bulu
ákwà-uju:
Mwelu ibu-ọnu ife olili webuda nkpulu-obim;
Ekpelum azi cighakutem nime obi nke onwem.
14 Emelum onwem dika *agasi na ọbu* ọyim *ma-ọbu* nwa-nnem:
Mrulu neru uru, dika onye neru nne-ya.
15 Ma olue ka mgwọlu fa ṅuliba, fa kpọkọba azi
onwefa ọnu:
Ndi neti ife kpọkọbalu onwefa ọnu itim ife,
neyi uce;
Fa dọkalum, ma fa akwusirọ:
16 Dika ndi akaje nemetọ ife di nsọ n' olili-ga,
Fa welu ézé-fa natawusam ikekele-eze.
17 Dinwenum, ọge ọne ka Iganene *sọ* anya ?
Wecigha nkpulu-obim n'aka nbibi-fa,
Sọ ōfu nkpulu-obim n'aka agaba.
18 Agamekene I nime nuku nzukọ:
Agameto I n'etiti ndi balu uba.
19 Ekwena ka ndi-ilom ṅulia aṅuli n'isim n'uzọ
asi.:
Ekwena ka fa tabe anya bu ndi kpọlum asi
némé ife ọbuna.
20 Makana fa adekwu okwu ndokwa:
Ma fa nezuputa okwu aghughọ-ga imedide ndi
di nwayọ n'ani.

Digitized by Google

21 Eye, fa ghebesia ọnu-fa ọghe imedidem;
Fa nasi : Ehe, ehe, anya-ayi afugo.
22 Jehofa, Nginwa afugo; ecikwana nti:
Dinwenum, anọtekwanam aka.
23 Meghalia Onwei, teta azi maka ikpem,
Na maka okwu ikpem, Ngi Cuku nkem na
Dinwenum.
24 Jehofa Cuku nkem, kpem ikpe, ka ezi omu-
me-I si di;
Ekwena ka fa ṅuliba n'isim.
25 Ekwena ka fa kwue n'obi-fa, Ehe, ọbu ka osi
sọ ayi ka ọdi:
Ekwena ka fa kwue, Ayi enogo ya.
26 Me ka ifele me ndi naṅuli aṅuli n'ife-ilu-arum,
ka emenye azi fa ifele n'iru:
Me ka ewelu ifele na nneni kokwasi ndi neme
onwefa nuku emedidem.
27 Ka fa buba abu ngoli, ka fa ṅuliba azi, bu
ndi ezi omumem nasọ usọ:
Eye, ka fa nekwu mgbe nine, Ka eme Jehofa
nuku,
Nke ndokwa odibo-Ya nasọ usọ.
28 Ilem azi ganekwu maka ezi omume-I,
Kwue azi maka otuto-I ogonogo ubọsi nine.

36 *Ọdili Onye-isi Abu. Nke Defid odibo Jehofa.*

1 Njefie ajọ madu nekwu okwu n'obim,
Egwu Cuku ọbuna adirọ n'anya-ya.
2 Makana ọnalafu onweya n'anya onweya,
Na amacọputa ajọ omume-ya kpọ azi ya
asì.
3 Okwu ọnu-ya bu-ga ajọ ọlu na aghughọ:
Ọrapugo ima ife na ime nma.

Digitized by Google

4 Onezuputa ajo olu n'enu àkwà-ya; odoba
onweya n'uzo nke nadiro nma;
Odaju ajo ife.

5 Jehofa, afo-oma-I di n'enu-igwe-ga;
Ikwesi-ncekwube-I *nejelu* n'igwe-ga.
6 Ezi omume-I di ka ugwu Cuku-ga;
Ikpe-I bu-ga nuku ogbu *mili:*
Jehofa, Ngi nazoputa madu na anumanu.
7 Cuku, nekene ka afo-oma-I si bulu ife di oke
onu!
Umu nke madu nagbaba azi n'okpulu ndo nku-
I-ga.
8 Ageji abuba uno-I weme ka afo ju fa agadaga
no;
Igeme azi ka fa la na mili-iyi nke ife-uso-I-ga
9 Makana n'ebe Ino ka odo ndu di:
Nìfè-I ka ayi nafu ìfè.
10 Ka afo-oma-I didide n'ebe ndi malu I no;
Ezi omume-I azi n'ebe ndi kwu oto n'obi no.
11 Ekwena ka ukwu ngala medidem,
Ekwena ka aka ndi ajo madu cufuem.
12 N'ebe afu ka ndi nalu ajo olu dalu n'ani:
Akwatugo fa n'ani, fa amenwezi ike ibini ozo.

37

Nke Defid.

1 Ecegbusina onwei maka ifi ndi neme ajo
ife
Nke inekwosa ndi neme ajo omume ekwolo.
2 Makana akpafu egbutu fa ka afifia,
Fa ajanwua azi ka nkpa-akwukwo ndu.
3 Cekwube Jehofa, mèbe azi ofuma;
Igesi nofu bili n'ani, nenwe azi ife olili n'ikwe-
si-ncekwube.

Digitized by Google

4 Me ka ife Jehofa naso i uso;
Ogenye azi i ife obi-i yolu.
5 Rili uzo-i nye n'aka Jehofa;
Cekwube azi Ya, Yanwa geme ya.
6 Ogeme azi ka ezi omume-i nwuputa ka ìfè,
Ikpe-I azi dika oke-efifie nabo.
7 Delu du n'iru Jehofa, welu azi ndidi nege Ya:
Ecegbusina onwei maka ifi onye onagalu ofuma n'uzo-ya,
Maka ifi onye neme ajo izuzu-ga nke *ozuputalu*.
8 Kwusi iwe iwe, rapu azi onuma:
Ecegbusina onwei, *onedusi* so n'ime ajo ife.
9 Makana agebepu ndi neme ajo ife:
Ma ndi nege Jehofa, fanwa gelita uwa n'ùkwù.
10 Makana nwantinti oge kwu, na ajo madu amanozi:
Eye, igacigha uce n'onodu-ya ofuma ofuma, ma omanozi.
11 Ma ndi ebudalu ebuda gelita ani n'ùkwù;
Imelime ndokwa nke di ya gaso fa uso.
12 Ajo madu nezu ajo ife emedide onye ezi omume,
Natawusa azi ya ikekele-eze-ya.
13 Jehofa gamu ya amu:
Makana Ofulu na ubosi-ya abiana.
14 Ndi ajo madu amiputago nmà-agha, fa akwadogo uta-fa;
Ikwatu onye ebudalu ebuda na ogbenya,
Igbu etu ndi kwu oto n'uzo:
15 Nmà-agha-fa gamapu nkpulu-obi onwefa,
Agakpaji azi uta-fa-ga.
16 Oka nma bu nwantinti ife onye ezi omume nwelu
Kama àkù kwulu àkù nke otutu ndi ajo madu.

Digitized by Google

17 Makana agakpaji ọgwe-aka-ga nke ndi ajọ
madu:
Ma Jehofa nakwado ndi ezi omume.
18 Jehofa malu ubọsi-ga nke ndi zulu oke:
Ùkwù-fa gadi ebe-ebe.
19 Fa ameme ifele n'ọge ajọ ife:
Afọ geju azi fa n'ubọsi nuku ugani.
20 Ma ndi ajọ madu gana n'iyi,
Ndi-ilo Jehofa azi gadi ka abuba nke umu
atulu:
Agekpocapu fa; agekpocapu fa dika anwulu.
21 Ajọ madu nezili ife, ma ọdakwu akwu ọzọ:
Ma onye ezi omume namu amala, nenye azi
enye.
22 Makana etu ndi agọzili n'aka-Ya gelita ani
n'ùkwù;
Ndi akpọlu iyi n'aka-Ya ka agebepu.
23 Aneme ka ije-ukwu madu kwusie ike sitena
aka Jehofa;
Uzọ-ya azi nasọ ya usọ.
24 Ọbuluna ọda, amakwatusi ya nca:
Makana Jehofa ji aka-Ya akwado ya.
25 Emegomli nwata, kita abum agadi;
Ma afunurọm onye ezi omume ka arapulu
sọsọ ya,
Nke mnafu nkpulu-ya ka fa nayọ nni.
26 Ogonogo ubọsi nine ọnamu amala, nezinye
azi ife;
Ewegọzie nkpulu-ya.
27 Niri n'ajọ ife, mebe azi ezi ife;
Bili azi ebe-ebe.
28 Makana Jehofa fulu ikpe n'anya,
Ọdarapu ndi-afọ-ọma-Ya;
Anedebe fa ebe-ebe:

Digitized by Google

Ma agebepu nkpulu ndi ajọ madu.
29 Ndi ezi omume gelita ani n'ùkwù,
Bili azi na ya ọkpu.
30 Ọnu onye ezi omume nakpa nkata amamife,
Ile-ya azi nekwu okwu ikpe.
31 Iwu Cuku-ya di n'obi-ya;
Ọnwerọ ofu ije-ukwu-ya efu gagbucapu.
32 Ajọ madu nece anwu onye ezi omume,
Nacọ azi igbu ya.
33 Jehofa amaranye ya n'aka-ya,
Nke Ọnama ya ikpe ma ekpe ya.
34 Gelu Jehofa, debe azi uzọ-Ya,
Ogebuni azi i ilita ani n'ùkwù:
Mgbe ebepulu ndi ajọ madu, igafu.
35 Afugom ajọ madu ka anatulu ya egwu agadaga,
Nagbasa azi onweya dika osisi di ndu n'ani malu ya.
36 Ma ofu onye gafegalu, ne, ọnọrọ:
Eye, acọlum ya, ma apurọ ifu ya.
37 Riba onye zulu oke ama, ne azi onye kwu ọtọ:
Makana isi-njedebe onye afu bu ndokwa.
38 Ma ndi njefie, agegbusisi fa n'ofu:
Agebepu isi-njedebe ajọ madu.
39 Ma nzọputa ndi ezi omume nesi n'aka Jehofa abia:
Ọbu Ya bu iga-fa n'ọge afufu.
40 Jehofa nenye-azi-li fa aka, neme ka fa gbapu:
Ọneme ka fa gbapu n'aka ndi ajọ madu, nazọputa azi fa,
Makana fa agbabago nime Ya.

38 *Abu-ọma Defid, ime ka eceta.*

1 Jehofa, abakwanalum nba n'iwe-I:
Nke inapiam ife n'ọnuma-I.

Digitized by Google

2 Makana ufele-I gbadosilim ike n'aru,
Aka-I biadosiem ike.
3 Onwero aru ike obuna n'arum maka ifi nuku iwe-I;
Nke onenwe ndokwa obuna n'okpukpum-ga maka ifi njom.
4 Makana ajo omumem likpulu isim:
Dika ibu alo fa adikalum alo.
5 Onyam-ga nesi ísì lesia azi ule,
Maka ifi nsokwum.
6 Mrugolu rulu azi agadaga;
Anameru uru naga ogonogo ubosi nine.
7 Makana úkwùm juputalu na nruru oku;
Aru ike obuna adirozi n'arum.
8 Arum jusili oyi mcifia azi aru agadaga:
Asugom ude agadaga maka ifi ano-ofu-ebe nke obim.
9 Dinwenum, ocicom nine di n'iru I;
Ude mnasu azi ezoro nzuzo n'ebe Ino.
10 Obim neti ike ike, ike agwusiam:
Ma ìfè anyam, nke afu ananarigo-azim.
11 Ndi fulum nanya na ndi oyim kwupulu n'uso n'ajo oyam;
Ndi-arum kwute azi aka.
12 Ndi naco azi ndum gba*lum* onya;
Ndi naco imelum aru nekwu ife agu njo-ga,
Nelo azi ilolo aghugho-ga ogonogo ubosi nine.
13 Ma munwa, dika onye nti, anurom;
Mdi azi ka onye-ogbi nke nadasa onu-ya.
14 Eye, adim ka onye nadanu ife,
Di azi ka onye ilu-uka obuna nadiro n'onu-ya.
15 Makana obu Ngi, Jehofa, ka mnatu anya:
Nginwa gaza, Dinwenu Cuku nkem.

Digitized by Google

16 Makana ekwulum, si, Maka fa aṅuliba n'isim :
Mgbe ukwum ronili, fa eme onwefa nuku
medidem.
17 Makana munwa agwọbago ngwulọ,
Urum di azi n'irum mgbe nine.
18 Makana agamekwuputa ajọ omumem ;
Agameme ebele maka njọm.
Ma ndi-ilom bu ndu, di azi ike :
19 Ndi kpọlum asì n'uzọ así nabawanye uba.
20 Ndi ji ajọ ife akwu ugwọ ezi ife
Bu-ga azi ndi nemedidem, makana anameso
ezi ife.
21 Jehofa, arapukwanam :
Cuku nkem, anọtekwanam aka.
22 Me ngwa inyelum aka,
Dinwenum nzọputa nkem.

39

Ọdili Onye-isi Abu, bú Jedutun. Abu-ọma Defid.

1 Ekwulum, si, Agamecebe uzọm-ga :
Ka mghalu iji ilem me njọ :
Agamedebelu ọnum nga,
Ebe ajọ madu nọ n'irum.
2 Ejim idelu-du webulu ogbi, agbacilim nkiti,
ọbunadu ikwu ezi ife ;
Ewekpanie urum.
3 Obim di ọku nimem ;
Ebe mnelo n'obim ọku ledo :
Mwewelu ilem kwue :
4 Jehofa, me ka mmalu isi-njedebem,
Na nsiama ubọsim-ga, ife ọbu ;
Me ka mmalu ka munwa nesirọ nwe ike.
5 Ne, Imego ubọsim *dika* nbubọ ama-aka-ga ;
Ọge ndum di azi ka ife naburọ ife n'iru I :

Digitized by Google

Ezie madu ọbuna kwusi ike bu sọ ofu nku-
ume.
6 Ezie madu ọbuna nagaghali dika onyinyo:
Ezie fa nakpọtu nkpọtu na nkiti:
Ọnakpakọba *àkù*, ọmarọzi onye gekpokọba fa.
7 Kita, Dinwenum, gini zi ka mnege?
Atumanyam di n'aru-I.
8 Naputam n'aka njefiem nine:
Emenam ka mbulu ife nkpali nke onye
nsọkwu.
9 Abumli ogbi, asarọm ọnum;
Makana *ọbu* Nginwa melu *ya*-li.
10 Wepu ajọ ọya-I n'arum:
Ekpocapulum sitena iti-ife nke aka-I
11 Mgbe Iji iba-nba wedọ madu nti maka ajọ
omume-ya,
Ineme ka nmá-ya gbaze dika ife nla lalu;
Ezie madu ọbuna bu sọ ofu nku-ume. [Sela.
12 Jehofa, nulu ekpelum, ge azi nti n'ákwám;
Edelukwana du n'anya-milim:
Makana abum ọbia binyelu I,
Onye nanwu ula, dika nnam-fà nine buli.
13 Wepu anya-I n'arum, ka iru wesọm amu,
Tupu mu eniri n'ebea, ghalu inọnwozi ọzọ.

40 *Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid.*

1 Anamege negelili Jehofa;
Ọweto *nti-Ya* n'ani n'ebe mnọ, nu azi onu
akwam.
2 Osi n'onunu jọgbulu onweya kpọgoputa-azim,
si n'aja ulu *kpọgoputam;*
Ọwekwuba ukwum n'enu nkpuma, weme ka
ije-ukwum kwusie ike.

Digitized by Google

3 Otinyego azi abu ọfu n'ọnum, *bú* otuto dili
Cuku-ayi:
Imelime gafu ya, tuba azi egwu,
Fa gecekwube azi Jehofa.
4 Añuli nadili nwoke afu nke melu Jehofa
ncekwube-ya,
Onye nedorọ ndi ngala iru, maọbu etu ndi
pulu n'usọ gedo asi iru.
5 Jehofa Cuku nkem, ọlu iti-nkpu nke Nginwa
lugolu bu-ga imelime,
Na ilolo-I nke di-ga n'ebe ayi nọ:
Apurọ idobelu I fa n'usolo n'usolo;
Ọbuluna agamakọ kwue azi maka fa,
Fa kalili iguta ọnu.
6 Àjà na àjà *nni* adasọ I;
Iwopugolum nti:
Icọrọ àjà nsule na àjà njọ.
7 Mgbe afu ka mji si, Ne, abiagom;
N' akwukwọ nfukọba edelu makam:
8 Ime ife nasọ I bu ife nasọm usọ, Cuku
nkem;
Eye, iwu-I di nime obim.
9 Ezisagom ozi-ọma nke ezi omume nime nuku
nzukọ;
Ne, mmamacita egbugbele-ọnum,
Jehofa, Nginwa malu.
10 Ekpucitarọm ezi omume-I nime obim;
Ekwusagom ikwesi-ncekwube-I na nzọputa-
I:
Ezobenurọlum nuku nzukọ afọ-ọma-I na ezi-
okwu-I.
11 Nginwaamacitakwanalum ebele-I-ga, Jehofa:
Ka afọ-ọmaI na ezi-okwu-I necebem mgbe
nine.

Digitized by Google

12 Makana ajo̱ ife nadiro̱ iguta o̱nu ano̱rubegom okilikili,
Ajo̱ omumem ekwudogom, maka ya ka mnejiro̱ nwe ike ifu uzo̱ ;
Fa kalili ntutu isim, obim arapugom.
13 Jehofa, ka o̱so̱ I izo̱putam :
Jehofa, me ngwa inyelum aka.
14 Me ka ifele mebe fa, ka emenye azi fa ifele n'iru
Bú ndi naco̱ nkpulu-obim imebi ya :
Ka acucigha fa azu weta azi fa na nneni
Bú ndi o̱naso̱ uso̱ ma ajo̱ ife kwudom.
15 Me ka fa kwulu nkiti maka ifi ifele-fa
Bú ndi nasim, Ehe, Ehe.
16 Ka ndi nine ndi naco̱ I negoli nañuli azi na Ngi :
Ka etu ndi fulu nzo̱puta-I n'anya nekwu mgbe nine, si,
Ka eme Jehofa nuku.
17 Ma munwa bu onye ebudalu ebuda na o̱gbenya ;
Dinwenum anelotam :
Nginwa bu inye-akam na onye-nzo̱putam ;
Ano̱na o̱du, Cuku nkem.

41

O̱dili Onye-isi Abu. Abu-o̱ma Defid.

1 Añulinadili onye nagbanye onye nenwero̱ ike :
Jehofa gazo̱puta ya n'ubo̱si ajo̱ ife.
2 Jehofa gedebe ya, me azi ka o̱dilili ndu, agago̱zi azi ya n'uwa ;
Aranyekwana ya n'aka ife ndi-ilo-ya naco̱.
3 Jehofa gakwado ya n'akwa-edina o̱ya :
Irughaligo ito̱gbolu-n'o̱ya-ya nine.

Digitized by Google

4 Munwa si, Jehofa, melum ebele:
Zọ nkpulu-obim; makana emegom njọ me-
didc I.
5 Ndi-ilom nekwu ajọ ife medidem, *nasi*,
Kedu mgbe ogeji nwu, afa-ya ewena n'iyi?
6 Ọbulu azi na ọbia ifu*m*, onekwu okwu asi;
Nkpulu-obi-ya anakpakọbalu onweya ajọ ọlu:
Mgbe ọpulu n'ilo, onekwu okwu.
7 Ndi nine kpọlum asì natakwukọ ntakwu ọnu
imedidem:
Fa zuputalum ajọ ife iji medidem.
8 Erukwasigo ya ife jọgbulu onweya, *ka fa kwulu:*
Na nke onedinazi nwọ omebininwozi ọzọ.
9 Eye, onye mu na ya di na ndokwa, onye
mcekwubelu, onye neli nni nkem,
Emego ikili-ukwu-ya ka ọdi nuku imedidem.
10 Ma Nginwa, Jehofa, melum ebele, kunite-azim
enu,
Ka mwekwucigha fa ugwọ.
11 Nka ka mji malu na ifem nasọ I,
Makana onye-ilom akpọkporọm nkpu nmeli.
12 Ma munwa, Ikwadolum n'obim zulu oke,
Debe-azim n'iru I ebe-ebe.

13 Ngọzi dili Jehofa, Cuku nke Israel,
Sitena ebe-ebe genye azi n'ebe-ebe.
Amen, Amen.

AKWUKWỌ II.

42

Ọdili Onye-isi Abu; Maskil nke umu Kora.

1 Dika nwunye ene si eghekpọ n'agu ije
gala mili-iyi,

Digitized by Google

Obu nofu ka nkpulu-obim neghekpo n'ijeku
I, Ngi Cuku.
2 Akpili kposili nkpulu-obim nku maka Cuku,
maka Cuku Nke di ndu:
Kedu mgbe mgeji bia gosi azi onwem n'iru
Cuku?
3 Anya-milim abulugo ife-olilim efifie na ucici,
Ebe fa nasim ogonogo ubosi nine, Kedu Cuku-
i nwa?
4 Ife ndia ka mcetalu, rupu azi nkpulu-obim
nimem,
Ka mu na ìgwè madu si aga, mdulu azi fa
n'usu je n'uno Cuku,
Welu onu abu ngoli na ekene, imelime madu
anedebe ubosi olili.
5 Nkpulu-obim, gini melu iji rube onwei?
Gini me-azi-*li* iji asu agadaga ude nimem?
Nginwa natu anya Cuku: makana agameke-
nelili Ya ozo
Maka nzoputa nke iru-Ya.

6 Cuku nkem, nkpulu-obim erulugo onweya
nimem:
Nya kpatalu mji si n'ani Jodan,
Na *ugwu*-ga nke Hamon, n'ugwu Maiza,
weceta I.
7 Ogbu mili nakpo ogbu mili na nkpotu nke
nruru-mili-I-ga:
Akpoli-I na ebili-I nine nerufegam n'isi.
8 *Ma* Jehofa getili afo-oma-Ya iwu n'efifie,
N'ucici azi abù-Ya ganonyelum,
Nke bu ikpe ekpelu inye Cuku nke ndum.
9 Agamagwa Cuku *Nke bu* nkpumam, Gini
melu Iji cezom?

Digitized by Google

Gini melu mji eru uru naga maka ifi nmegbu onye-ilo ?
10 Dika ife netilim nime okpukpu-ga, ndi namanyem nakpalim ;
Ebe fa nasim ogonogo ubosi nine, Kedu Cuku-i nwa ?
11 Nkpulu-obim, Gini melu iji rube onwei ?
Gini me-azi-li iji asu agadaga ude nimem ?
Nginwa natu anya Cuku : makana agamekenelili Ya ozo,
Onye bu nzoputa nke irum, na Cuku nkem.

43 1 Cuku nkem, kpem ik pe, kwu-azi-lim okwu medide mba nenwero afo-oma :
Me ka mgbapu n'aka onye aghugho na onye nademe ekelesu.
2 Makana Nginwa bu Cuku Onye bu igam ; gini melu Iji tufum ?
Gini melu mji eru uru naga maka ifi nmegbu onye-ilo ?
3 Ziputa ìfè-I na ezi-okwu-I ; me ka fanwa dubem :
Me ka fa kpolum lue n'ugwu-I di nso,
Na ebe-obibi-I-ga.
4 Mgbe afu agameje n'ebe-icu-aja nke Cuku,
Jeku Cuku bú añuli nke ngolim :
Agameji azi ubo-akwala wekene I, Ngi Cuku, Cuku nkem.
5 Nkpulu-obim, gini melu iji rube onwei ?
Gini me-azi-li iji asu agadaga ude nimem ?
Natu anya Cuku : makana agamekenelili Ya ozo,
Onye bu nzoputa nke irum, na Cuku nkem.

Digitized by Google

44 *Ọdili Onye-isi Abù; nke umu Kora. Maskil.*

1 Cuku, ayi anugo na nti-ayi, nna-ayi-fà akọgolu ayi,
Ọlu ife Ilulu n'ubọsi-fa-ga, n'ubọsi nke gbo.
2 Nginwa ji aka-I me ka mba nwedebe ani, ma azi ndi nke I *ka osisi* nime *ya;*
Imelu ndi ani afu ajọ ife, me azi ka ndi nke I wasa *ka ngadaba.*
3 Makana fa ejirọ nmà-agha aka fa wenwelu ani afu,
Nke ọgwe-aka-fa nazọputa fa:
Ma ọbu aka-nni-I, na ọgwe-aka-I, na ìfè nke iru-I,
Makana ife-fa sọlu I.
4 Cuku, Nginwa bu Ezem:
Tielu Jekob iwu nzọputa.
5 Sitena Ngi ka ayi geji kwatu ndi namanye ayi:
Sitena afa-I ka ayi geji zọkwasi ndi binili imedide ayi ukwu.
6 Makana mmecekwube utam,
Nke nma-agham gazọputam.
7 Ma Izọputago ayi n'aka ndi namanye ayi,
Imego azi ka ifele me ndi kpọlu ayi asì.
8 Ayi anyago isi-ayi na Cuku ogonogo ubọsi nine,
Ayi gekene azi afa-I ebe-ebe. [Sela.

9 Ma kita na Itufugo ayi, weta azi ayi na nneni;
Idesozi usu ndi agha ayi *eje agha.*
10 Imelu ayi ka ayi gbakutalu onye nmanye azu:
Ndi kpọ-azi-li ayi asì nakwakọli ka osi sọ fa

Digitized by Google

11 Inyego ayi ka atulu *aroputalu* ili eli;
Icusago azi ayi n'etiti mba-ga.
12 Inele ndi-I n'ife nkiti,
Ma *àkù*-I abawanyero uba sitena onu-afia-fa.
13 Imelu ayi ka ayi bulu ife nkpali n'etiti ndi-agbata-obi-ayi,
Ife akaje na ife amú n'ebe ndi birubelu ayi no.
14 Imelu ayi ife-àkùkù n'etiti mba-ga,
Bulu ife iferube isi n'etiti ndi *nine n'uwa.*
15 Ogonogo ubosi nine ka nnenim di n'irum,
Ifele nke irum ekpucitagom.
16 Maka onu onye nakpali nkpali nekwu azi okwu alu;
Maka ifi onye-ilo na onye nabo obo.
17 Ife nine a kwudolu ayi; ma ayi ecezonuro I,
Nke ayi nemeso àgbà-I n'uzo así.
18 Obi-ayi akadacigharo azu,
Nke ije-ukwu-ayi nefie-ga okpu-uzo-I;
19 Na Itiwaligo ayi n'ebe nkita ofia bi,
Welu azi onyinyo onwu kpucita ayi.
20 Obuluna ayi ecezogo afa Cuku-ayi,
Maobu gbasapulu cuku ani madu aka-ayi;
21 Cuku amacoputa nka ka?
Makana Yanwa nama ife nzuzo-ga nke obi.
22 Eye, maka ifi I ka eji egbu ayi ogonogo ubosi nine;
Agunyelu ayi ka atulu ejeko gegbu egbu.
23 Dinwenu-ayi, teta, gini melu Iji ala ula?
Binie, etufukwana *ayi* okpu.
24 Gini kpatalu Iji zobe iru-I,
Cezo azi nbuda-ayi na nmegbu-ayi?
25 Makana nkpulu-obi-ayi rubelu n'etum:

Afọ-ayi nyakudolu n'ani.
26 Binie inyelu ayi aka,
Gbaputa azi ayi maka ifi afọ-ọma-I.

45

Ọdili Onye-isi Abu; emelu ka ọdabanye na Ṣọṣanim; nke umu Kora. Maskil. Abù ife usọ-ga.

1 Nkpulu-obim julu-nagbọfu n'ọmalica okwu:
Munwa nekwu ife-ga nke mmegolu maka
eze:
Ilem bu pen nke ọ̀kà n'ide akwukwọ.
2 Imakalili umu madu nma;
Eruwusalu amala n'egbugbele-ọnu-i:
Nyabuna Cuku agọzigo i ebe-ebe.
3 Fielu nmà-agba-I n'úkwù-I, ngi onye bu
dinkpa,
Nsọpulu-i na ebube-i.
4 Welu ebube-i nalikwasi n'enu anyinya-agha
ka ọwenagalu i ọfuma,
Maka ifi ezi-okwu na ume-ani *na* ezi omume:
Aka-nni-i azi gakpazili i ife di-ga egwu.
5 Ufele-I nwelu ọnu;
Ndi *nine n'uwa* nada n'okpulu i;
Fa di-ga n'obi ndi-ilo eze.
6 Ukpo-I, Cuku, nadi ebe-ebe ebe-ebe:
Ọgbanci nke kwu ọtọ bu ọgbanci nke ani-eze-I.
7 Ifugo ezi omume n'anya, kpọ azi ife ọjọ asì:
Maka ya Cuku, *bú* Cuku nke i, etego i ude
Aṅuli kalisia madu-ibe-i.
8 Afe-i nine *nesi ísì* mura, na alos, *na* kaṣia;
Ubọ-akwala esigo n'unọ-ọdu-eze-ga me ka
iṅuliba aṅuli.
9 Umu-ada eze di-ga n'etiti umu-nwayi-i di
ebube:

Digitized by Google

N'aka-nni-i ka nwunye-dei kwu yili ona-edo
nke *Ofa.*
10 Ada, nulu, nene azi, to nti-i n'ani;
Cezo azi ndi nke i, na uno nna-i;
11 Eze gesi nofu co nmá imalu:
Makana obu yanwa bu Dinwenu-i; sekpube-
azi-li ya.
12 Ada Taia azi gebulu ife nru *nodu n'ebe afu;*
Obunadu ndi bulu ogalanya n'etiti ndi *nine*
n'uwa gayo iru-oma-i.
13 Ada eze nke no nime *uno eze* dicasi otuto
nca:
Eji ona-edo wekpagwa afe-ya.
14 Agedulu ya oyili afe eji ǹkà wekpa wejeku
eze:
Umu-agbo ndi-ukpa-ya ndi neso ya
Ka agakpota n'iru i.
15 Ageji añuli na ngoli wenedu fa:
Fa gaba n' uno eze.
16 Umu-i ganoci anya nna-i-fà,
Ndi igeme ndi-isi n'uwa nine.
17 Agameme ka eceta afa-i na ndudugandu
nine:
Maka ya ndi *nine n'uwa* gekene I ebe-ebe
ebe-ebe.

46 *Odili Onye-isi Abu; nke umu Kora; emelu ka oda-banye n'alamot. Abù.*

1 Cuku bu ebe-ngbaba-ayi na ike-ayi,
Emego ka afu Ya n'inye aka n'oge nkpa
agadaga.
2 Maka ya ayi amatu egwu, ma obulugodu na
ani nagha agha,

Digitized by Google

Obulugodu na anerogha ugwu erogha wenye n' omu-ani orimili nnu-ga;
3 Obulugodu na mili di-ga ya nakpotu nkpotu namagbali azi,
Obulugodu na ugwu namarube amarube sitena ngala-ya. [Sela.

4 Ofu orimili di, nke mili-iyi-ya-ga neme ka obodo Cuku nañuli añuli,
Ebe nso nke ebe obibi-ga nke Onye Kasi Enu.
5 Cuku no n'etiti ya; ameropu ya:
Cuku genyelu ya aka, ma ci fora.
6 Mba nakpotu-ga nkpotu, aneropu ani-eze-ga:
Omelu ka onu-Yara, uwa gbaze.
7 Jehofa nke usu *ndi agha* nonyelu ayi;
Cuku nke Jekob bu uno-enu-ayi. [Sela.

8 Bianu, ka unu kilie olu Jehofa-ga,
Ebe-ga nke Omelu nkponkpo n'uwa.
9 Oneme ka agha kwusi welue n'ebe uwa jedebelu;
Onakpaji uta, gbujira azi ube;
Onesule ugbo-ani-ga n'oku.
10 Kwusinu, malu-azi-nu na Munwa bu Cuku:
Agebunim n'etiti mba-ga, agebunim n'uwa.
11 Jehofa nke usu *ndi agha* nonyelu ayi;
Cuku nke Jekob bu uno-enu-ayi. [Sela.

47 *Odili Onye-isi Abu; Abu-oma umu Kora.*

1 Kubanu aka-unu, unu ndi nine *n'uwa;*
Welunu onu ibu-abù kpobalunu Cuku nkpu.
2 Makana Jehofa Onye Kasi Enu di egwu;

Digitized by Google

Ọbu nuku Eze naci uwa nine.
3 Ọgeme ka ndi *nine n'uwa* rube isi n'okpulu ayi,
Me azi ka mba-ga di n'okpulu ukwu-ayi.
4 Ọgarọputalu ayi ùkwù-ayi.
Ife Jekob onye Ọfulu n'anya ji anya isi. [Sela.
5 Cuku ewelugo nkpu werọgo enu,
Jehofa ji onu opi.
6 Bukubenu Cuku abu-ọma, bukubenu *Ya* abu-ọma:
Bukubenu Eze-ayi abu-ọma, bukubenu *Ya* abu-ọma.
7 Makana Cuku bu Eze uwa nine:
Welunu ǹkà bukubenu *Ya* abu-ọma.
8 Cuku necili mba-ga eze:
Cuku nọkwasi n'enu ukpo-Ya di nsọ.
9 Ndi-isi nke ndi *nine n'uwa* gbakọbalu
Ibulu ndi nke Cuku nke Abraham:
Makana ọta nke uwa bu-ga nke Cuku;
Ebunili Ya ezi enu agadaga.

48

Abù; Abu-ọma umu Kora.

1 Jehofa di nuku, kwesi azi ito otuto agadaga,
N'obódo nke Cuku-ayi, n'ugwu-Ya di nsọ.
2 Nke malu nmá n'idi-enu, ngoli nke uwa nine,
Bu ugwu Zaion, n'akuku-ga nke Ugwu,
Obodo nuku Eze.
3 Cuku emego ka amalu Ya n' obi-ya-ga na Ya bu unọ-enu.
4 Makana, ne, na ndi-eze kpọkọbalu onwẹfa,
Fa yili nagafega.
5 Fanwa fulu *ya*, mgbe afu ka oji tu fa n'anya; akpajiji nwulu fa, fa gbanabasia.

Google

6 Aru nama fa nni n'ebe afu;
Ife ngbu, dika nwayi ime neme.
7 Ikuku iru-anya-anwu
Ka Nginwa ji tikpọsi ugbọ Taṣiṣ-ga.
8 Etu ayi si nu, nọfu ka ayi si fu
N'obodo Jehofa nke usu *ndi agha*, n'obodo Cuku-ayi:
Cuku geme ka ọkwusie ike ebe-ebe. [Sela.
9 Cuku, ayi elogo n'afọ-ọma-I,
N'etiti unọ-*nsọ*-I.
10 Cuku, ka afa-I si di,
Ọbu nọfu ka otuto-I si di genyena ebe uwa jedebelu:
Aka-nni-I julu n'ezi omume.
11 Ka ugwu Zaion ṅuliba,
Ka umu-ada Juda golibe,
Maka ifi ikpe-I-ga.
12 Jeghalia na Zaion, garube azi ya okilikili:
Gua unọ-enu-ya ọnu.
13 Ria iga-ya ama ọfuma ọfuma,
Sikwue nuku unọ-ya-ga:
Ka unu wekọlu ndudugandu sonanu.
14 Makana Cuku nka bu Cuku-ayi ebe-ebe ebe-ebe:
Yanwa gabu onye-ndu-ayi genyena ọnwu.

49

Ọdili Onye-isi Abu; Abu-ọma umu Kora.

1 Nulunu nka, unu ndi nine *n'uwa;*
Genu nti, unu ndi nine bi n'ọge a:
2 Ka ndi di ani ka ndi di enu,
Ọgalanya na ọgbenya n'ofu.
3 Ọnum gekwu *okwu* amamife;
Ilolo obim azi gabu maka ighọta ife.

Digitized by Google

4 Agamatọ ntim n'inu:
Agamemeghepu okwu-omimim n'ubọ-akwala.
5 Gini melu mji atu egwu n'ubọsi ajọ ife,
Mgbe ajọ omume nke di n'ikili-ukwum diru-
belum okilikili?
6 Ndi cekwubelu ọkù-fa,
Nanya azi isi n' imelime àkù-fa;
7 Ọnwerọ ofu onye efu *nime fa* pulu n'uzọ
ọbuna igbaputa nwa-nne-ya,
Nke ọgenye Cuku ife ngbaputa maka ya:
8 (Makana ngbaputa nke nkpulu-obi-fa di oke
ọnu,
Agharọzi irapu ya ebe-ebe:)
9 Ka ọwedilili ndu ọkpu,
Ka ọweghalu ifu nbibi anya.
10 Makana ọnafu na ndi amamife nanwu,
Onye nsọkwu na onye bu anu ọfia nanakọ
n'iyi ọnu,
Rapu-azi-li ndi ọzọ ọkù-fa.
11 Ilolo ime fa bu, *na* unọ-fa-ga *gadidide* ebe-
ebe,
Ebe-obibi-fa azi genyena ndudugandu nine;
Fa welu ạfa onwefa gua ani-fa.
12 Ma madu adatọ n'ebube:
Ọdi ka anumanu nke nana n'iyi.

13 Uzọ-fa nka bu nsọkwu-fa:
Ma fa gasia okwu-ọnu-fa asọ madu. [Sela.
14 Akalu fa ka ìgwè atulu maka Ṣeol;
Ọnwu gabu onye nazu fa:
Ndi kwu ọtọ azi ganaci fa n'ututu;
Udi-fa gadili Ṣeol ilegbunu, ka ebe obibi
ọbuna ghalu idili ya.
15 Ma Cuku gagbaputa nkpulu-obim n'aka Ṣeol:

Makana Ogakpolum. [Sela.
16 Atuna egwu mgbe emelu ofu onye ogalanya,
Mgbe otuto uno-ya gabawanye:
17 Makana mgbe onwurulu omebu ife obuna *na;*
Ototo-ya ameso ya zida.
18 Obu ezie na ebe odi ndu ogozili nkpulu-obi-ya,
Madu nekene azi i, mgbe inemelu onwei
ofuma,
19 Oganaku ndudugandu nke nna-ya-fà;
Fa amafunwozi ìfè ozo.
20 Madu *nke no* n'ebube, ma odaghota ife,
Di ka anumanu nana n'iyi.

Abu-oma Esaf.

50 1 Cuku *nke ndi bu* cuku, bú Jehofa,
ekwugo,
Wekpo uwa sitena owuwa anya-anwu genye-
na odida-ya.
2 Sitena Zaion, bu nmá zulu ezu,
Cuku enwuputago.
3 Cuku-ayi gabia, Omedelu du:
Oku gagba n'iru-Ya,
Ifufe geferubesi Ya ike agadaga okilikili.
4 Ogakpo enu-igwe di-ga n'enu okù,
Na uwa, ka Owekpe ndi-Ya:
5 Kpokolum ndi-afo-omam;
Ndi Mu na fa melu àgbà n'enu àjà.
6 Enu-igwe azi gako ezi omume-Ya;
Makana Cuku n'onweya bu onye ikpe. [Sela.
7 Ṇulunu, ndi nkem, agamekwu okwu;
Nulu, Israel, agamabu azi i ama:
Munwa bu Cuku, *bú* Cuku-I.
8 Mmabalu i nba maka àjà-i-ga;
Àjà-nsule-i azi di-ga n'irum mgbe nine.

Digitized by Google

9 Mmanalu oke efi o̱buna si n'uno̱-i puta,
Nke Mnanalu nkpi si n'uno̱ ife-enunu-i puta.
10 Makana anu o̱fia o̱buna di n'ugboko bu nkem,
Na ife-enunu tulu na nnu ngongo nabo̱ na
iruli.
11 Amazulum anu-ufe nine di n'ugwu-ga:
Anu o̱fia nine di-ga n'akam.
12 O̱buluna agu gulum, Mmagwa i:
Makana ani nine bu nkem, na uju-fa.
13 Agameli anu oke efi-ga,
Mao̱bu la o̱bala ewu-ga ka?
14 Cunye Cuku ekene ka o̱bulu àjà;
Me azi nkwa-i di-ga nso̱ nye Onye Kasi Enu:
15 Kpo̱kue-azim n'ubo̱si afufu;
Agamazo̱puta i, igenye-azim otuto.

16 Ma Cuku gwalu ajo̱ madu, si,
Kedu ife igeme weko̱ ukpulum-ga,
Na ibulugo azi àgbàm n'o̱nu-i?
17 N'ebe nginwa nakpo̱ ido̱-nti asì,
Tulu azi okwum tufue n'azu i.
18 Ka ifulu onye ori, ife-ya so̱lu i,
Isolugo azi ndi nayi o̱yi kelu òkè.
19 Iralugo o̱nu-i nye n'ajo̱ ife,
Ile-i azi nedozi okwu aghugho̱.
20 Ino̱ ani nekwuto̱ azi nwa-nne-i;
Inebo nwa-nwoke nne-i n'onweya ebubo asi.
21 Ife ndia ka imegolu, Mdebe azi du;
Ilolu na adisim ka idi nca:
Ma agamabalu i nba, debe azi *fa* n'usolo
n'usolo n'anya-i.

22 Ma cighanu uce-unu na nka, unu ndi necezo̱
Cuku,

Digitized by Google

Maka Mu adọkalie unu, ọmenwezi onye gazọputa:
23 Onye abuna onye culu ekene dika àjà nenyem otuto;
Onye nedozi uzọ-ya *ọfuma*
Ka Mgegosi nzọputa nke Cuku.

51 *Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid: ka amuma Nethan biakutelu ya, ka ọnabakusili Bat-ṣiba.*

1 Cuku, melum ebele, ka afọ-ọma-I si di:
Ka imelime ebele-I si di ficapu njefiemga.
2 Wucapu ajọ omumem n'imem ọfuma,
Ricapu azi njọm n'arum.
3 Makana munwa malu njefiem-ga:
Njọm di azi n'irum mgbe nine.
4 Ọbu Ngi, sọsọ I, ka mmegolu njọ medide,
Me azi ife bu ajọ ife n'anya-I:
Ka Iwelie olo mgbe Inekwu okwu,
Pua azi ya mgbe Inekpe ikpe.
5 Ne, amulum n' ajọ omume;
Nime njọ azi ka nnem tulu imem.
6 Ne, Inacọ ezi-okwu n'akuku di-ga nime:
Igeme azi ka mnwe amamife n'akuku zolu nzuzo.
7 Welu *hisọp* wucam, na agamenwu unwu:
Wuam aru, na agamenwukali sno.
8 Mem ka mnu onu ngoli na onu anuli;
Ka ọkpukpu nke Ikpajigolu wegolie.
9 Zopu iru-I na njọm-ga,
Ficapu azi ajọ omumem nine.
10 Cuku, kelum obi nwulu unwu;
Menwo azi mọ kwusi ike nimem.
11 Acupukwanam n'iru I;

Digitized by Google

Ewepukwana mo nso I azi nimem.
12 Nyecigham ngoli nke nzoputa-I:
Welu mo afo-ofufo kwanita-azim.
13 Mgbe afu ka mgakuzili ndi njefie uzo-I-ga;
Ndi ojo azi gecighakute I.
14 Cuku, naputam n'aka omuma-ikpe ocu, Ngi
Cuku nke nzoputam;
Ilem *azi* gabu abù ngoli maka ezi omume-I.
15 Dinwenum, gughe egbugbele-onum;
Onum azi gekwuputa otuto-I.
16 Makana icu-aja adaso I; omezi na akamenye
I:
Àjà-nsule adaso I manca.
17 Ajà nke Cuku bu-ga mo tiwalu etiwa:
Cuku, obi tiwalu etiwa nke cifialu ecifia
Imeneni ya.

18 Melu Zaion nmá etu ife-ya si aso I:
Do aja-ga nke Jerusalem.
19 Mgbe afu àjà-ga nke ezi omume gaso I uso,
àjà-nsule na aja isulesi nca *gaso azi I*:
Mgbe afu ka fa gacu oke efi n'ebe-icu-aja-I.

52 *Odili Onye-isi Abù. Maskil Defid: mgbe Doeg onye Idom ji bia gosi Sol, wesi ya, Defid abiago n'uno Ahimelek.*

1 Gini melu iji anya isi n' ajo ife, ngi onye bu
odogu?
Ebele nke Cuku *nadidide* ogonogo ubosi nine.
2 Ile-i nezuputa ife jogbulu onweya;
Dika aguba di nko, nalu olu aghugho.
3 Ifulu ajo ife n'anya kalia ezi ife;
Fu azi ikwu okwu asi *n'anya* kama ikwu ezi
omume. [Sela.

Digitized by Google

4 Ifulu okwu nine neno eno n'anya,
Ngi ile aghugho.
5 Cuku gesi azi nọfu tikpọ i ọkpu,
Ọgebepu i, si n' ikwu-i dọkpupu i, si azi n'ani
ndi di ndu ropu i. [Sela.
6 Ndi ezi omume gafu azi *ya*, wetua egwu,
Mua azi ya amu, *si*,
7 Ne, nwoke nka bu onye nemerọ Cuku iga-ya;
Ma ocekwubelu imelime àkù-ya,
Me azi onwcya ka ọdi ike n'ife jọgbulu onweya
nke ọneme.
8 Ma munwa, adim ka osisi ọlif nwelu ndu
n'unọ Cuku:
Anamecekwube afọ-ọma Cuku ebe-ebe ebe-
ebe.
9 Agamekene I ebe-ebe, makana ọbu Ngi
megolu ya:
Agamege azi afa-I, makana ọdi nma, n'iru
ndi-afọ-ọma-I.

53

Ọdili Onye-isi Abu; emelu ka ọdabanye na Mahalat. Maskil Defid.

1 Onye nsọkwu ekwugo n' obi-ya, na Cuku
ọbuna adirọ.
Fa ebibisigo, fa emegọ azi ajọ omume nke bu
alu;
Ọnwerọ ofu onye efu neme ezi ife.
2 Cuku si n'enu-igwe nekwasi umu nke madu
anya,
Ka Ọwefu ma ọnwelu onye malu ife,
Nke nacọ Cuku.
3 Fa nine n'ofu n'ofu ecighasigo azu; fa nca
gbalulu agbalu n'ofu;

Digitized by Google

Ọnwerọ onye ọbuna neme ezi ife, mba, ọnwerọ
ofu efu nca.
4 Ndi nalu ajọ ọlu amarọ ife ka ?
Ndi nelicapu ndi nkem *ka fa si* eli nni,
Ndi danakpọku Cuku azi.
5 N'ebe afu ka agadaga egwu tulu fa, n'ebe
egwu ọbuna nadirọ :
Makana Cuku esesago ọkpukpu onye nyeru-
belu ikwu imedide i ;
Imego ka ifele me fa, makana Cuku ajugo fa.
6 Ifugodu ife nzọputa Israel gesi na Zaion
puta !
Mgbe Cuku ji cicigha ndi-Ya adọlu n' agha,
Mgbe afu ka Jekob gegoli, Israel gañuli ạzi
añuli.

54 *Ọdili Onye-isi Abù ; n'ubọ-akwala-ga, Maskil Defid : mgbe ndi Zif ji bia gagwa Sọl, Defid ezonyerọlu ayi ka ?*

1 Cuku, zọputam, sitena afa-I,
Kpe-azim ikpe n'ike-odogu-I.
2 Cuku, nulu ekpelum ;
Ge nti n'okwu nke di-ga n'ọnum.
3 Makana ndi-ọbia binili imedidem,
Ndi anatulu egwù agadaga acọgo azi nkpulu-
obim :
Fa edeberọ Cuku n'iru-fa. [Sela.
4 Ne, Cuku bu Onye nenyelum aka :
Dinwenum nọnyelu ndi nakwado nkpulu-obim.
5 Ọgemekwulu ndi necem anwu ajọ ife :
Gbusisia fa n'ezi-okwu-I.
6 Agameji àjà afọ-ofufo wecunyelu I :
Jehofa, agamekene afa-I, makana ọmaka.
7 Makana Ọnaputagom n'afufu nine ;
Anyam afugo azi *ife mcọlu* n'aru ndi-ilọm.

Digitized by Google

55

Ọdili Onye-isi Abù; n'ubọ-akwala-ga. Maskil Defid.

1 Cuku, ge nti n'ekpelum;
Ẹzobekwana Onwei n'ayiyọm.
2 Ṅa nti, za-azim:
Adamanọ ofu ebe n'icighali-obim, mnasu azi ude;
3 Maka ifi onu onye-ilo,
Maka ifi nkpagbu ajọ madu;
Makana fa bolum ajọ omume,
N'iwe azi fa namanyem.
4 Onewutam agadaga nime obim:
Egwù-ga nke ọnwu dakwasilim.
5 Ujọ na aru-ima-nni ekwudogom,
Nkuja ekpudogo-azim.
6 Ma asim, Ifugodu ife mnwelu nku-ga ka nduli!
Akamefepu, gezulu ike.
7 Ne, akamefughaliba n'ọte-aka,
Akamanwu ula n' ọfia kwu nkiti. [Sela.
8 Akameme ngwa gbanari oke ikuku na ifufe
Gbasi n'ebe izelu ndo.
9 Dinwenum, no *fa* kesa azi ile-fa:
Makana afugom ife-ike na inu-ọgu n'obodo.
10 Efifie na ucici fa nagarube ya okilikili n'enu aja-ya-ga:
Ajọ ọlu azi na ife-ilu-aru-di-ga n'etiti ya.
11 Ife jọgbulu onweya di n'etiti ya:
Nkpagbu na aghugbọ apurọ n'ọnu-ilo-ya-ga.
12 Makana ọburọ onye-ilo kpalilim;
Mgbe afu ọkekwem dido ya:
Nke ọnabu onye kpọlum asi melu onweya nuku medidem;
Mgbe afu akamezonari ya onwem:
13 Ma ọbu nginwa, onye mu na i ra,

Digitized by Google

Onye-ukpam, na ọyi obim.
14 Ayi narakọ alo usọ,
Ayi sonyelu ìgwè madu je n'unọ Cuku.
15 Me ka ọnwu kwudo fa na ntumade,
Me ka fa zida nime Ṣeol na ndu :
Makana ajọ ife di n'unọ-fa, n'etiti fa.
16 Ma munwa, agamakpọku Cuku ;
Jehofa gazọputa-azim.
17 Anyasi, na ututu, na oke efifie nabọ, ka
mgacighali obim, nasu azi ude :
Ọganu azi onum.
18 Ọgbaputagọ nkpulu-obim n'agha nke nemedi-
dem tinye ya nime ndokwa :
Makana fa rili nne bu ndi nanusom ọgu.
19 Cuku ganu, za azi fa,
Bú Onye nọli gbo, [Sela.
Ndi nenwerọ ndighali ọbuna,
Ndi nadatulu Cuku egwu azi.
20 Ọsetipugo aka-ya imedide etu ndi fa na ya
di na ndokwa :
Omebigo àgbà-ya.
21 Ọnu-ya telalu ka bọta,
Ma obi-ya bu agha :
Okwu-ya dikalili udé na nlo,
Ma fa bu nmà-agha amiputalu amiputa.
22 Bulu ibu-i bo Jehofa, Yanwa gakwado azi i :
Ọmekwenata ka eropu onye ezi omume ebe-
ebe.
23 Ma Nginwa, Cuku, geweda fa nime ónùnù
nbibi :
Ndi agu ọbala nagu na ndi aghughọ amadilu
ọkala ubọsi-fa ;
Ma munwa gecekwube I.

Digitized by Google

56

Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye na Jonat elem rehokim. Nke Defid: Miktam: mgbe ndi Filistia ji nwude ya na Gat.

1 Cuku, melum ebele; makana madu naco inom:
Ogonogo ubosi nine onemegbum n'inusom ogu.
2 Ndi necem anwu naco inom ogonogo ubosi nine:
Makana fa rili nine bú ndi ji ngala anusom ogu.
3 N'ubosi mnatu egwu,
Agamecekwube I.
4 Na Cuku ka mgeto okwu-Ya:
Cuku ka mcekwubegolu, mmatu egwu;
Gini ka madu pulu imem?
5 Ogonogo ubosi nine ka fa nagha okwum-ga:
Ilolo-fa nine bu imedidem ajo ife.
6 Fa kpokobalu onwefa onu, fa zobe onwefa,
Fa riba ije-ukwum ama,
Obunadu etu fa gegolu nkpulu-obim:
7 Fa gagbapu sitena ajo olu ka?
Cuku, buda ndi afu-ga, n'iwe.
8 Nginwa nagu nfughalim onu:
Gbanye anya-milim nime kalama-akpukpo-I;
Edero fa n' akwukwo-I ka?
9 Mgbe afu ndi-ilom gericigha azu n'ubosi mgakpoku I:
Nka ka mmalu, na Cuku dilim.
10 Na Cuku ka mgeto okwu-*Ya*:
Na Jehofa ka mgeto okwu-*Ya*.
11 Cuku ka mcekwubegolu, mmatu egwu;
Gini ka madu pulu imem?
12 Cuku, nkwa-I di-ga nso dim n'isi:

Google

Agamacunye I aja ekene.
13 Makana Inaputago nkpulu-obim n'onwu;
Inaputarogo ukwum-ga n'ida-ada ka?
Ka mwenaga n'iru Cuku
N'ifè nke ndi di ndu.

57 *Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye na Al-taşet. Nke Defid: Miktam: mgbe oji gbapulu Sol n'ugbò.*

1 Cuku, melum ebele, melum ebele;
Makana nkpulu-obim gbabalu nime I:
Eye, na ndo nke nku-I-ga ka mgagbaba,
Genye mgbe ife *ndia* jogbulu onwefa gafegalu.
2 Agamakpoku Cuku Onye Kasi Enu;
Kpokue Cuku Nke gemezulum *ife nine.*
3 Ogesi n'enu-igwe ziputa ozi, zoputa-azim,
Mgbe onye naco inom nakpal*im*; [Sela.
Cuku geziputa afo-oma-Ya na ezi-okwu-Ya.
4 Nkpulu-obim di n'etiti agaba-ga;
Edinam *n'etiti* ndi esulelu oku,
Obunadu umu nke madu, ndi ézé-fa bu ubè na ufele,
Ile-fa azi bulu nmà-agha di nko.
5 Cuku, ka ebunie I kalia enu-igwe-ga;
Ka otuto-I ka uwa nine enu.

6 Fa gbalu ukwum onya;
Nkpulu-obim rulu erulu:
Fa egwugo onunu n'irum;
Fa n'onwefa adabago nime ya. [Sela.
7 Cuku, obim kwusi ike, obim kwusi ike:
Agamabu abù, eye, agamabu*ku* *I* abu-oma.
8 Teta, otutom; teta, ùnè na ubo-akwala:
Agamakpote ci ofufo.

Digitized by Google

9 Dinwenum, agamekene I n'etiti ndi *nine n'uwa:*
Agamabukụ I abu-ọma n'etiti mba-ga.
10 Makana afọ-ọma-I di nuku welue enu-igwe-ga,
Ezi-okwu-I azi lue n'igwe-ga.
11 Cuku, ka ebunie I kalia enu-igwe-ga;
Ka otuto-I ka uwa nine enu.

58 *Ọdili Onye-isi Abu; emelu ka ọdabanye n' Al-taṣet. Nke Defid: Miktam.*

1 Ezi omume nke kwesili ka unu kwue bu ogbi ka?
Unu nekpekwọ ikpe kwu ọtọ, unu umu nke madu?
2 Eye, nime obi unu neme ajọ omume;
Unu nesì ife-ike di n'aka-unu n'uwa.
3 Ndi ajọ madu bu ndi-ọbia sitena afọ *nne-fa*:
Amura fa, fa ejefiebe, nekwu okwu asi.
4 Edide-fa di ka edide agwọ:
Fa di ka aju-ani cili nti nke macitalu nti-ya;
5 Nke nadanu onu ndi-ùlà,
Ọmakà fa ejinà uce nalà fa.
6 Cuku, tijie ézé-fa n'ọnu-fa:
Jehofa, tikwopu nuku ézé nke ikolọbia agaba.
7 Me ka fa gbaze dika mili nke neru ọsisọ:
Mgbe odolu ufele-ya-ga, me ka fa di ka agasi na ebepulu fa.
8 *Me ka fa* di ka ejuna naga nagbaze:
Dika nwa nke nwayi mukwolu, nke nekilirọ anya-anwu.
9 Tupu ogwu eme ka ite-unu walu,
Ogeji oke ikuku wekusa fa, ife di ndu na ife nenwu ọku n'ofu aka.

Digitized by Google

10 Onye ezi omume gañuli ma okilie óbò afu:
Ogaca ukwu-ya n'obala ajo madu.
11 Nya ka madu geji si, Ezie ine-olu nadili onye
ezi omume:
Ezi-okwu, Cuku di Nke nekpe ikpe n'uwa.

59 *Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye n'Al-taset. Nke Defid: Miktam: mgbe Sol ji zie ozi, fa wecebe uno igbu ya.*

1 Cuku nkem, naputam n'aka ndi-ilom:
Debem n'ebe di enu maka ndi nakwuñi
imedidem.
2 Naputam n'aka ndi nalu ajo olu,
Zoputa-azim n'aka ndi agu obala nagu.
3 Makana, ne, fa nece n'uzo maka ndum;
Ndi-odogu kpokobalu onwefa onu imedidem:
Jehofa, oburo maka njefiem, nke onabu maka
njom.
4 Fa gbalu oso gedozie onwefa n'ebe mnenwero
ikpe-omuma obuna:
Teta ka ikwüdom, nebe azi anya.
5 Obunadu Nginwa, Jehofa Cuku nke usu
ndi-agha, bú Cuku nke Israel,
Binie ineta mba nine:
Emenalu ndi ajo olu ndi nalafu nlafu ebele.
[Sela.
6 Fa cighalu n'anyasi, fa nagbo uja dika nkita,
Nagarube azi obodo okilikili.
7 Ne, fa ji onu-fa ekupu uzù;
Nma-agha di-ga n'egbugbeke-onu-fa:
Fa si, Makana kedu onye ganunu?
8 Ma Nginwa, Jehofa, gamu fa amu;
Igeme mba nine akaje.
9 Ngi ikem, agamnege I: makana Cuku bu
uno-enum.

Digitized by Google

10 Cuku nke afọ-ọmam gabia gezutam:
Cuku gekwe ka mfu *ife mcọlu* n'aru ndi necem anwu.
11 Egbuna fa, maka ndim ecezọ:
Welu ike-I me ka fa fughaliba, buda azi fa,
Ngi Dinwenu-ayi *bú* ọta-ayi.
12 *Maka* njọ nke ọnu-fa, *na* okwu egbugbele-ọnu-fa-ga,
Me ka anwude fa ọbunadu nime ngala-fa,
Ya na maka nkọca na okwu-asi nke fa nekwu.
13 Kpocapu fa n'ọnuma-I, kpocapu fa, ka fa ghalu inọnwozi ọzọ:
Ka fa malu azi na Cuku neci na Jekob.
Genyena ebe uwa jedebelu. [Sela.
14 Me azi ka fa cigha n'anyasi, ka fa gbọba uja dika nkita,
Nagarube obodo okilikili azi.
15 Fanwa ganefughali maka ife olili,
Celu azi ucici nine ma ọbuluna afọ ejurọ fa.
16 Ma munwa gabu abù maka ike-I;
Eye, agamabu abù ngoli maka afọ-ọma-I n'ututu:
Makana Ibugoli unọ-enum,
Bulu azi ebe-ngbaba n'ọge nkpam.
17 Ọbu Ngi, bu ikem, ka mgabuku abu-ọma:
Makana Cuku bu unọ-enum, bú Cuku nke afọ-ọmam.

60

Ọdili Onye-isi Abù; cmelu ka ọdabanye na Ṣuṣan Edut: Miktam Defid, ikuzinu: mgbe oji ebuso Aram-naharaim na Aram-zoba agha, Joab wecigha, tigbue ndi Idom ula-nnu na nnu ili na Mgbulugudu Nnu.

1 Cuku, Itufugo ayi, Itikpọdago ayi;
Iwego iwe; kpọcigha ayi ọzọ.

Digitized by Google

2 Imego ka ani marubebe; Itiwago ya:
Dozie ntiwa di-ga ya; makana ọnarurube arurube.
3 Igosigo ndi nke I ife si-ga-lu ike:
Imego ayi ka ayi la manya nke bu isọ-ngọngọ.
4 Inyego ndi natulu I egwu ọkọlọtọ,
Ka ewegosi ya maka ifi ezi-okwu. [Sela.

5 Ka ewedọputa onye Ifulu n'anya,
Welu aka-nni-I zọputa, za azi ayi.
6 Cuku ekwugo okwu n'idi-nsọ-Ya; agamanya isi:
Agameke Ṣekem, sìputa azi ngbulugudu Sọkot.
7 Gilead bu nkem, Manase bu azi nkem;
Ifraim bu azi ife izedo isim;
Juda bu ọgbanci-eze nkem.
8 Moab bu ite-ica-*ukwum*;
Agamawuralu Idom akpukpọ-ukwum:
Filistia, kpọba nkpu maka ifim.
9 Onye gakpọbam n'obodo egwurubelu iga?
Onye dulugolum je n'Idom?
10 Cuku, Itufurọgo ayi ka?
Cuku, Idesozi usu-ndi-agha-ayi *eje agha.*
11 Nyelu ayi aka imedide onye namanye ayi:
Makana nzọputa madu bu ife nkiti.
12 Sitena Cuku ayi geme ife dinkpa:
Makana ọbu Yanwa gazọtu ndi namanye ayi.

61

Ọdili Onye-isi Abù; n'ubọ-akwala. Nke Defid.

1 Cuku, nulu abum;
Na nti n'ekpelum.
2 Sitena ebe uwa jedebelu ka mgakpọku I, mgbe ufu nekpu nkpulu-obim:

Dulum rogo n'enu nkpuma nke kam enu.
3 Makana Ibugolum ebe ngbaba,
Uno-enu sili ike ipu n'aka onye-ilo.
4 Agamebi n'ikwu-I ebe-ebe:
Agamagbaba n'ebe nzuzo bú nku-I-ga. [Sela.
5 Makana Nginwa, Cuku, anugo nkwam di-ga nso:
Inyego ndi natulu afa-I egwu ókù-fa.
6 Igetinye ubosi-ga n'ubosi eze:
Aro-ya gadi ka imelime ndudugandu.
7 Ogano n'iru Cuku ebe-ebe:
Kwadebe afo-oma na ezi-okwu, ka fa wecebe ya.
8 Nya ka mgeji buku afa-I abu-oma okpu,
Ka mweneme nkwam di-ga nso kwada.

62

Odili Onye-isi Abù; ka esi abù abù nke Jedutun. Abu-oma Defid.

1 Nkpulu-obim nedelu du nege so Cuku:
N'aka-Ya ka nzoputam si bia.
2 Obu so Ya bu nkpumam na nzoputam:
Obu uno-enum; ameropusim nca.
3 Oge one ka unu ganawaku madu,
Ka unu wegbue *ya*, unu nine,
Dika aja kejili ekeji, dika ogige nada ada?
4 Fa gbalu so izu ikwatu ya n'okwa-ya di enu;
Así bu ife naso-ga fa uso:
Fa ji onu-fa enye ngozi, ma fa ji ime-obi akpo iyi. [Sela.
5 Nkpulu-obim delu du gebe so Cuku;
Makana itu-anyam nesite n' aka-Ya.
6 Obu so Yanwa bu nkpumam na nzoputam:
Obu uno-enum; ameropum.

Digitized by Google

7 N'ebe Cuku no ka nzoputam na otutom di:
Nkpuma nke ikem, na ebe-ngbabam, bu Cuku.
8 Cekwubenu Ya mgbe nine, unu ndi *nke Ya*;
Ruputanu obi-unu n'iru Ya:
Cuku bulu ayi ebe ngbaba. [Sela.
9 Ezie ndi di ani bu so ofu nku-ume, ndi di azi
enu bu-ga así:
Amesìta fa ife obuna n'ife-ósìsì;
Eweko fa onu fa dikalili ofu nku-ume na nfe.
10 Ecekwubena na nkpagbu,
Nke ineme onwei ife nkiti sitena npum:
Obuluna àkù abawanye, unu atukwasina obi-
unu *na ya.*
11 Cuku ekwugo ofu nkwu okwu,
Ugbolo nabo ka mnugolu nka:
Na ike bu nke Cuku:
12 Obu azi Ngi, Dinwenum, nwe afo-oma:
Makana Nginwa nenyecigha madu nine n'ofu
n'ofu ka olu-ya si di.

63

Abu-oma Defid, ka ono n'ofia kwu nkiti nke Juda.

1 Cuku, Ngi bu Cuku nkem; agameji uzo
ututu wecoba I:
Agu-I nagu nkpulu-obim, arum nacosi I ike,
N'ani okpo-nku na ani ike-ogwugwu, ebe mili
obuna nadiro.
2 Obu nofu ka mkiligolu I n'ebe nso,
Ifu ike-I na ototo-I.
3 Makana afo-oma-I ka ndu nmá;
Egbugbele-onum geto I.
4 Obu nofu ka mgesi gozi I ebe mdi ndu:
Agamacinita akam n'afa-I.
5 Afo geju nkpulu-obim dika eji umi-anu na
abuba-anu weliju;

Digitized by Google

Onum azi geji egbugbele-onu abù ngoli weto
I;
6 Mgbe mcetalu I n'enu àkwà-edinam,
Nelo *azi* maka I na nce ucici-ga.
7 Makana Ibulugo inye-akam,
Na ndo nku-I-ga ka mgabu abù ngoli.
8 Nkpulu-obim neso I aru na aru:
Aka-nni-I nakwadom.
9 Ma ndi naco nkpulu-obim, igbusisi *ya*,
Gaba nime omu-ani ani.
10 Agaralu fanwa nye n'ike nke nmà-agha:
Fa gabu òkè nke nkita ofia-ga.
11 Ma eze gañuli na Cuku:
Onye obuna nañu iyi sitena Ya ganya isi;
Makana agekpuci onu ndi nasi así.

64 *Odili Onye-isi Abu. Abu-oma Defid.*

1 Cuku, nulu onum n'icighali-obim:
Cebe ndum ka mpua n'egwu onye-ilo.
2 Zobem ka mpua n'alo nzuzo nke ndi neme
ajo ife;
N' igwè ndi nalu ajo olu:
3 Ndi mudelu ile-fa dika nmà-agha,
Fa edogo azi ufele-fa, *bú*-ga okwu nenu inu:
4 Ka fa wenodu n'ebe di nzuzo wegba onye zulu
oke ufele:
Fa gbalu ya na ntumade, nátú egwu obuna.
5 Fa melu ka ajo ife fa nekwu n'onwefa sie ike;
Fa nekwu n'etiti fa maka igba onya na nzu-
zo;
Fa nasi, Onye gafu fa?
6 Fa nacoputa ajo omume-ga; *fa nasi*, Ayi
ezuputago ife afu ofuma:

Digitized by Google

Ilolo obi-fa nine n'ofu n'ofu, na obi-*fa*, mili
emi.
7 Ma Cuku gagba fa;
Ageji ufele wemelu fa aru na ntumade.
8 Agesi nọfu me ka fa sọ ngọngọ, ebe ile onwe-
fa gemedide fa:
Ndi nine fulu fa geferube isi.
9 Madu nine azi gatu egwu;
Fa gakọ azi ọlu Cuku,
Welu azi amamife nagbanye omume-Ya.
10 Onye ezi omume gañuli na Jehofa, gbaba azi
nime Ya;
Ndi nine kwu ọtọ n'obi azi ganya isi.

65

Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma. Abù Defid.

1 Cuku, otuto nege I na Zaion:
Ọbu azi I ka agemelu nkwa di nsọ.
2 Ngi Onye nanu ekpelu,
Ọbu I ka madu nine gabiakute.
3 Okwu-ga nke ajọ omume esikalum ike:
Ma njefie-ayi, Nginwa gekpuci fa.
4 Añuli nadili onye Irọtalu, neme azi ya ka
ọkpudebe *I* nso,
Ka owebili n' ogige-I-ga:
Afọ ezi ife nke unọ-I geju ayi, ebe nsọ nke
unọ-*nsọ*-I.
5 Igeji ife di-ga egwu weza ayi n'ezi omume,
Ngi Cuku nke nzọputa-ayi;
Ngi Onye bu ife ncekwube nke ebe uwa nine
jedebelu,
Na nke ndi nọ n'ọte-aka n'enu orimili nnu:
6 Nke ji ike-Ya weme ka nuku ugwu-ga kwusie
ike;
Ebe eji ike odogu wefierube Ya okilikili:

Digitized by Google

7 Nke neme ka nkpọtu orimili nnu delu,
nkpọtu akpoli-fa-ga,
Na nkpọtu nke ndi *nine n'uwa.*
8 Ndi bi n'akuku tekalisili aka natu egwu n'ife-
arima-I-ga:
Ineme ka ci-ofufo na anyasi bua abù *ngoli.*
9 Ineneta ani, nezowusa ya mili,
Ineme ka ọmasia agadaga;
Orimili Cuku lujulu na mili:
Inedozili fa ọkà, mgbe Isi nọfu dozisi ani.
10 Inezowusa ani-ya alulu alu imelime mili;
Inetela ebe di-ga enu ya:
Ineji nṣanṣa-mili eme ka ọdi nlo;
Inagọzi ife opupu di ya.
11 Ineji ezi ife-I ekpube arọ n'isi;
Ọkpu-uzọ-I azi natusisi-ga abuba.
12 Fa natuwusa ebe-ita-nni-ga nke ọfia kwu nkiti:
Eji azi ngoli wefierube ngongo-ga.
13 Eji ìgwè atulu weyikpo ebe-ita-nni-ga;
Mgbulugudu azi kpalacili n'ọka;
Fa nakpọ nkpu añuli, fa nabu azi abù.

66

Ọdili Onye-isi Abù. Abù, Abu-ọma.

1 Kpọba nkpu *añuli* nye Cuku, ngi uwa
nine:
2 Busabanu otuto afa-Ya n'abu-ọma:
Menu ka otuto-Ya tobe Ya.
3 Sinu Cuku, Nekene ka ọlu-I si di-ga itulu
egwu!
Sitena idi-nuku nke ike-I ka ndi-ilo-I geji
runatalu I isi.
4 Uwa nine gesekpulu I,
Fa gabuku azi I abu-ọma;
Fa gabuku afa-I abù. [Sel-

Digitized by Google

5 Bianu, gafu ọlu-ga nke Cuku;
Ọdi itulu egwu n'omume-Ya n'ebe umu nke madu nọ.
6 Ọmelu ka orimili nnu ghọru ani ọkpọnku:
Fa gafelu orimili n'ukwu nkiti:
Ebe afu ka ayi ṅulili na Ya.
7 Oji ike-odogu-Ya aci ebe-ebe;
Anya-Ya nenedo mba-ga:
Ka ndi isi-ike ghalu ibuni onwefa. [Sela.
8 Gọzibenu Cuku-ayi, unu ndi *nine n'uwa*,
Me-azi-nu ka anu onu otuto-Ya:
9 Onye netinye nkpulu-obi-ayi nime ndu,
Nadekwe ka eropu ukwu-ayi.
10 Makana Ngi, Cuku, anwago ayi:
Inucago ayi, ka esi anuca ọna-ọca.
11 Ngi kpọbatalu ayi nime ọ́nyà;
Ibulu agadaga ibu alọ bo ayi n'úkwù-ayi.
12 Imego ka madu cili anyinya-fa zọkwasi ayi ukwu;
Ayi gafelu ọku gafe azi mili;
Ma Ikpọputalu ayi tinye ayi nime àkù kwulu àkù.
13 Agameji àjà-nsule weba n' unọ-I,
Agamakwu I nkwam di-ga nsọ;
14 Nke egbugbele-ọnum kwegolu,
Ọnum ekwugo azi, ka mnọ na nkpa.
15 Agamacunye I aja-nsule nke anu azulu ngbuli,
Nyelu ife ísì-usọ nke ebunu;
Agamacu oke efi na ewu-ga. [Sela.
16 Bianu, ka unu nu, unu nine ndi natulu Cuku egwu,
Agamakọ azi ife Ọmegolu nkpulu-obim.
Ejim ọnum wekpọku Ya,

Digitized by Google

Eji azi ilem webuni Ya.
18 Ọbuluna anamenene ajọ ọlu nime obim,
Dinwenum amanu *onum :*
19 Ma ezi-okwu na Cuku anugo;
Ọṅago nti n'onu ekpelum.
20 Ṅgọzi dili Cuku,
Nke nacucigbarọ ekpelum, nke *Ọnacucigha* afọ-ọma-Ya n'ebe mnọ.

67

Ọdili Onye-isi Abu; n'ubọ-akwala-ga. Abu-ọma, Abu.

1 Ka Cuku melu ayi ebele, ka Ọgọzie ayi,
Me azi ka iru-Ya mukwasi ayi; [Sela.
2 Ka ewemalu uzọ-I n'enu uwa,
Malu nzọputa-I n'etiti mba nine.
3 Cuku, ka ndi *nine n'uwa* kenebe I;
Ka ndi nine *n'uwa* kenebe I.
4 Me ka mba-ga naṅuli aṅuli nabu azi abù ngoli:
Makana Igeji ikpe kwu ọtọ wekpe ndi *nine n'uwa* ikpe,
Nedu azi mba di-ga n'enu uwa. [Sela.
5 Cuku, ka ndi *nine n'uwa* kenebe I;
Ka ndi nine *n'uwa* kenebe I.
6 Ani amasigo nni-ya:
Cuku, bu Cuku nke aka ayi, gagọzi ayi.
7 Cuku gagọzi ayi;
Ebe nine uwa jedebelu gatulu Ya egwu.

68

Ọdili Onye-isi Abu. Abu-ọma Defid, Abu.

1 Ka Cuku binie, ka acusa ndi-ilo-Ya;
Ka ndi kpọ-azi-li Ya asi gbapu n'iru-Ya.
2 Ka esi ekupu anwulu, si nọfu cupu fa:
Ka akpaka-anwu si agbaze n'iru ọku,
Ka ndi ajọ madu si nọfu na n'iyi n'iru Cuk

Digitized by Google

3 Ma ka ndi ezi omume ṅuliba; ka fa nyaba isi n'iru Cuku:
Eye, ka fa golıbe n'aṅuli.
4 Bunyebenu Cuku abu, bukubenu afa-Ya abu-oma:
Dozielunu Ya okpu-uzo bú Onye likwasi anyinya gafeko ebe madu nebiro;
Afa-Ya bu Ja; negoli-azi-nu n'iru Ya.
5 Nna ndi nenwero nna, na Onye ikpe ndi-ajadu,
Bu Cuku n'ebe-obibi-Ya di nso.
6 Cuku neme ka onye so ya kwu bili n'uno:
Onakpoputa ndi nji tinye fa n'ebe ife nagalu fa ofuma:
Ma ndi isi-ike nebi n'ani kpolu nku.

7 Cuku, mgbe Iji gaba n'iru ndi nke I,
Mgbe Iji agafe ofia kwu nkiti; [Sela.
8 Ani marubelu,
Enu-igwe azi natusisi n'iru Cuku:
Obunadu Sainai nu *namarübe* n'iru Cuku, *bú* Cuku nke Israel.
9 Ngi, Cuku, melu ka imelime mili zo,
Nginwa melu ka ùkwù-I kwusie ike, ka ike gwulu ya.
10 Usu ndi nke I bi n'ebe afu:
Ngi, Cuku, ji ezi ife-I wedozili onye ebudalu ebuda ife.
11 Dinwenu-ayi nenye okwu afu:
Umu-nwayi ndi zisalu ozi afu bu nuku usu.
12 Ndi-eze usu ndi agha gbanabalu, fa gbanabalu:
Nwayi no n'uno neke ife anutalu n'agha.
13 Unu gedinanye n'etiti uno atulu,

Digitized by Google

Dika nku nduli eji ọna-ọca ekpudo,
Welu azi ọna-edo nenwu akpa-manu wekpudo
nku-ya-ga ?
14 Ka Onye pulu ime ife nine cusalu ndi-eze
n'ebe afu,
Ọdi ka mgbe sno nezo na Zalmon.
15 Ugwu Beṣan bu ugwu nke Cuku ;
Ugwu Beṣan bu ugwu di agadaga enu.
16 Unu ugwu di enu, gini melu unu ji ene
Ugwu Cuku cọsigolu ike ka ọbulu ebe-obibi-
Ya anya ?
Eye, Jehofa gebi *nime ya* ọkpu.
17 Ugbọ-ani nke Cuku di nnu kwulu nnu, *ọbu-
nadu* ula-nnu kwulu ula-nnu :
Dinwenu-ayi nọ n'etiti fa, *dika na* Sainai,
nime ebe nsọ.
18 Irọgogo n'enu, Idọlugo usu madu n'agha ;
Inatago onyinye n'etiti madu,
Eye, *n'etiti* ndi isi-ike azi, ka Ja Cuku webili
n'etiti fa.

19 Ngọzi dili Dinwenu-ayi, Onye nebu ibu-ayi
kwada,
Bú Cuku Onye bu nzọputa-ayi. [Sela.
20 Cuku bulu ayi Cuku nke nzọputa-ga ;
Jehofa Dinwenu-ayi ka uzọ isi n'ọnwu gbapu
dili.
21 Ma Cuku getiwara isi ndi-ilo-Ya,
Tiwara isi ndundu nke etu onye nagalili
n'ikpe-ọmuma-ya.
22 Dinwenu-ayi si, Agamesi na Beṣan kpọputa *fa*
ọzọ,
Agamesi n'ọmu-ani orimili nnu kpọputa *fa*
ọzọ :

Digitized by Google

23 Ka iwezonye ukwu-i n'obala,
Ka ile nkita-i wekelu okè-ya n'aru ndi-ilo-*i*.
24 Cuku, fa afugo ka Isi aga,
Bú ka Cuku nkem, Eze nkem, si aga nime
ebe nso.
25 Ndi abù naga n'iru, ndi ubo nesota n'azu,
N'etiti umu-agbo ka fa neti egwu *timbrel.*
26 Gozibenu Cuku nime nzuko-ga,
Obunadu Dinwenu-ayi, *unu bú ndi* nke isi-iyi
Israel.
27 N'ebe afu ka nwantinti Benjamin nke naci
fa no,
Ndi-isi Juda na ìgwè ndi-fa,
Ndi-isi Zebulon, ndi-isi Naftali.

28 Cuku-i etigolu ike-i iwu:
Cuku, me ka ife Ilugolu ayi, sie ike.
29 Maka ifi uno-*nso*-I na Jerusalem
Ndi-eze gebutalu I ife-nru.
30 Balu ajo anu nke ikpele orimili nba,
Ìgwè oke efi, na umu efi nke bu ndi *nine n'uwa*,
Nazoto ibe ona-oca n'ukwu;
Cusa ndi afu-ga agha naso uso.
31 Ndi-nzele gesi n'Ijipt puta;
Itiopia gagbalu oso setipu aka-ya nye Cuku.
32 Bunyebenu Cuku abù, unu ani-eze nke uwa;
Bukubenu Dinwenu-ayi abu-oma; [Sela.
33 Ya bú Onye enu-igwe kasi enu, di-ga gbo,
nebu *dika anyinya*;
Ne, Oneme ka onu-Ya ra, *nke afu bulu azi*
onu ike.
34 Bulunu ike nye Cuku:
Okaka-Ya di n'isi Israel,
Ike-Ya di azi n'igwe-ga.

Digitized by Google

35 Cuku, Isi n'ebe nke I di-ga nso di itulu
egwu:
Cuku nke Israel, Yanwa nenye ndi-Ya ume
na ike.
Ngozi dili Cuku.

69 *Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye Sosanim. Nke Defid.*

1 Cuku, zoputam;
Makana mili elulugom na nkpulu-obi.
2 Anamemi nime ogbu-ulu, ebe nenwero ebe
nkwukwasi obuna:
Abiagom nime ogbu mili, ebe iji nelukpum.
3 Ikwa-ákwá emego ka ike gwum; akpili akpo-
sigom nku:
Anyam dasili ugbo ebe mnatu anya Cuku
nkem.
4 Ndi kpolum asi némé ife obuna kalili ntutu
di-gam n'isi:
Ndi naco ibepum, ebe fa bu ndi-ilom n'uzo
asi, sili ike:
Mgbe afu mnyecigha ife mnewepuro.
5 Cuku, Nginwa malu nsokwum;
Ezonariro I ikpe-omumam-ga azi.
6 Ekwena ka ndi nege I me ifele sitenam, Ngi
Dinwenu-ayi Jehofa nke usu *ndi-agha:*
Ekwena ka eweta ndi naco I na nneni site-
nam, Ngi Cuku nke Israel.
7 Makana obu maka ifi I ka mji ebu nkpali;
Ifele ekpucitago irum.
8 Anamnabu onye ani madu n'ebe umu-nnam no,
Bulu azi onye ani madu n'ebe umu nnem no.
9 Makana ekwolo uno-I elicapugom;
Nkpali-ga nke ndi nakpali I dakwasilim.

Digitized by Google

10 Ka mbelu akwa, welu azi ibu-ọnu *pia* nkpu-
lu-obim *itali*,
Nke afu di na nkpalim.
11 Mgbe mji me ka ákwà-uju bulu ákwà-ọjijem,
Mbulu fa ife ira akuku.
12 Ndi nọ n'ọnu-uzọ-ilo nekwu makam;
Mbulu azi abù ndi-ọtu-manya.
13 Ma munwa, ekpelum bu n'ebe Inọ, Ngi Jehofa,
n'ọge ọgasọ I.
Cuku, n'imelime afọ-ọma-I,
Zam n'ezi-okwu nke nzọputa-I.
14 Dọputam n'ulu, ekwena ka mmie:
Me ka anaputam n'aka ndi kpọlum asi,
ghọputa-azim n'ogbu mili-ga.
15 Ekwena ka iji lukpuem,
Nke Inekwe ka ogbu mili limiem;
Ekwena ka onunu kpucibidom n'ọnu-ya.
16 Jehofa, zam; makana afọ-ọma-I di nma:
Etu imelime ebele-I si di dom iru.
17 Ezonarikwana odibo-I iru-I azi;
Makana anọm na nkpa; zam ọsisọ.
18 Kpudebe nkpulu-obim nso, gbaputa azi ya:
Gbaputam maka ifi ndi-ilom.
19 Inama nkpalim, na ifelem, na nnenim:
Ndi namanyem fa nca nọ n'iru I.
20 Nkpali etiwago obim; aru nanwusi-azim ike:
Mtu azi anya ndi geme ebele, ma ofu onye
efu adirọ;
Maka ndi igugu-obi azi, ma afurọm ofu onye
efu.
21 Fa nye-azi-lim ònùnù anu ka ọbulu ife-olilim;
N'agu-milim azi fa nyelum manya gbakalu
agbaka ilanu.
22 Me ka *tebel*-fa nke di n'iru-fa bulu igbudu;

Mgbe fa nọ azi na ndokwa, *ka ọbulu* ọnyà.
23 Me ka anya-fa gba ọcici, ka fa ghalu ifu uzọ;
Me azi ka úkwù-fa narulilili mgbe nine.
24 Rukwasi fa ajọ iwe-I,
Me azi ka ọnuma nke iwe-I kwudo fa.
25 Me ka ebe fa nyelu ikwu bulu nkpọnkpọ ebe;
Ka onye ọbuna ghalu ibi n'ikwu-fa-ga.
26 Makana fa nacu onye Nginwa tigolu ife;
Fa nakọ azi maka ife ngbu nke ndi Imetagolu ọnya.
27 Welu ajọ omume tinye n'ajọ omume-fa:
Ka fa ghalu ibia azi n'ezi omume-I.
28 Ka eficapu fa n'akwukwọ ndi di ndu,
Ka aghalu idenyekọ fa na ndi ezi omume.
29 Ma munwa bu onye ebudalu ebuda na onye ife negbu:
Cuku, ka nzọputa-I debem n'ebe di enu.
30 Agameji abù weto afa Cuku,
Agameji azi ekene weme Ya nuku.
31 Ọgadi azi nma n'anya Jehofa kalia efi,
Maọbu oke efi nke nwelu mpi na ikpata-ukwu.
32 Ndi anebuda ebuda afugo ya, ṅulia azi aṅuli:
Unu ndi nacọ Cuku, ka obi-unu di ndu.
33 Makana Jehofa nanu onu ndi-ọgbenya,
Ọdeneni ndi-nji-Ya azi.
34 Ka enu-igwe na ani tobe Ya,
Orimili-nnu-ga, na ife ọbuna nagaghali nime fa.
35 Makana Cuku gazọputa Zaion, luzie azi obodo-ga nke Juda;
Fa gebi azi n'ebe afu, wenwelu ya.
36 Nkpulu nke ndi-odibo-Ya gekelu azi ya;
Ndi fu-azi-li afa-Ya n'anya gebi nime ya.

Digitized by Google

70 *Ọdili Onye-isi Abu. Nke Defid; ime ka eceta.*

1 Cuku, *me ngwa* gazọputam;
Jehofa, me ngwa genyelum aka.
2 Me ka ifele mebe fa ka emenye azi fa ifele n'iru,
Bú ndi nacọ nkpulu-obim:
Ka acucigha fa azu weta azi fa na nneni
Bú ndi ọnasọ usọ ma ajọ ife kwudom.
3 Me ka acucigha fa azu maka ifi ifele-fa
Bú ndi nasi, Ehe, Ehe.
4 Ka ndi nine nke nacọ I negoli nañuli azi na Ngi;
Ka etu ndi fulu nzọputa-I n'anya nekwu mgbe nine,
Ka eme Cuku nuku.
5 Ma munwa bu onye ebudalu ebuda na ọgbenya;
Cuku, me ngwa ibiakutem:
Nginwa bu inye-akam na Onye-nzọputam;
Jehofa, anọna ọdu.

71 1 Jehofa na Ngi ka mgbabalu:
Ekwena ka ifele menutam ebe-ebe.
2 Welu ezi omume-I zọputam, me azi ka mgbapu:
Tọlum nti-I n'ani, zọputa-azim.
3 Bulu nkpuma nke ebe obibi n'ebe mnọ, ka mwenagbaba nime ya mgbe nine:
Itigo iwu izọputam;
Makana Nginwa bu nkpumam na igam.
4 Cuku nkem, me ka mgbapu n'aka ajọ madu,
N'aka onye ajọ omume na aka onye neme ife ike.
5 Makana Nginwa, Dinwenu-ayi Jehofa, bu ife-itu-anyam:
Nginwa bu ncekwubem sitena nwata.

Digitized by Google

6 Aka-I ka eji kwadom sitena afo *nnem* :
Nginwa bu onye weputalum n'afo nnem :
Otutom gabu maka I mgbe nine.
7 Adim ka ife ebube n'ebe imelime no ;
Ma Nginwa bu ebe-ngbabam sili ike.
8 Onum gejuputa n'otuto-I,
Ya na nsopulu-I ogonogo ubosi nine.
9 Etufukwanam n'oge agadi ;
Arapukwanam mgbe ikem gwusili nca.
10 Makana ndi-ilom nekwu makam ;
Ndi nece azi nkpulu-obim nce narako alo onu,
11 Nasi, Cuku arapugo ya :
Cubanu ya ka unu nwude ya ; makana onwero ofu onye efu gazoputa *ya*.
12 Cuku, anotekwanam aka :
Cuku nkem, me ngwa inyelum aka.
13 Me ka ifele me fa ka ekpocapu ndi bu ndi nemedide nkpulu-obim ;
Me ka ewelu nkpali na nneni kpudo ndi naco ka fa mem ajo ife.
14 Ma munwa gatu anya mgbe nine,
Agametolili I azi nabawanye.
15 Onum gako ezi omume-I,
Na nzoputa-I ogonogo ubosi nine ;
Makana amarom onu-ogu-*ya*.
16 Agameji olu odogu-ga nke Dinwenu-ayi Jehofa webia :
Agamnefota ezi omume-I, *obunadu* so nke I.
17 Cuku, Ikuzigolum sitena nwata ;
Anom nakoli olu iti-nkpu-I-ga wepu ka-odinwo.
18 Eye, Cuku, obunadu ka mmelu agadi nwe azi isi-awo arapukwanam,

Digitized by Google

Genye mgbe mgeji kosigodulu ndudugandu *ozo* ogwe-aka-I,
Wekosigodulu madu nine gabia odi-n'iru n'ofu n'ofu ka Isi bulu odogu.
19 Ċuku, ezi omume-I azi, adika enu;
Ngi onye megolu nuku ife-ga,
Cuku, onye yili I?
20 Nginwa, Onye nyegolu ayi imelime afufu di azi ufu,
Gatute ayi ndu ozo,
Gesi azi n'ogbu-ga nke uwa kpogoputa ayi ozo.
21 Me ka nuku mbu bawanye,
Rughalia ozo azi gaguguam.
22 Munwa geji azi ùnè wekene I,
Obunadu ezi-okwu-I, Cuku nkem:
Agameji ubo-akwala webuku I abu-oma,
Ngi Onye di Nso nke Israel.
23 Egbugbele-onum gabu abù ngoli mgbe mnabuku I abu-oma;
Na nkpulu-obim, nke Igbaputagolu.
24 Ilem azi ganekwu maka ezi omume-I ogonogo ubosi nine:
Makana ifele emebego fa, emenyego azi fa ifele n'iru, bú ndi naco ka fa mem ajo ife.

72

Nke Solomon.

1 Cuku, welu ikpe-I-ga nye eze,
Welu azi ezi omume-I *nye* nwa eze.
2 Ogeji ezi omume wekpe ndi nke I ikpe,
Welu ikpe kwu oto *kpe* azi ndi nke I ebudalu ebuda.
3 Ugwu-ga gebutalu ndi afu ndokwa,
Ngongo-ga azi, n'ezi omume.

Digitized by Google

4 Ọgekpe ndi ebudalu ebuda di n'etiti ndi-*ya* ikpe,
Ọgazọputa umu nke ọgbenya,
Tilisia azi onye nakpagbu nkpagbu.
5 Fa gatulu I egwu n'ebe anya-anwu dilili,
N'iru ọnwa azi, na ndudugandu nine.
6 Ogezo ka mili ozuzo n'enu ọzala asulu asu:
Dika nṣanṣa mili-ga nke nede ani.
7 N'ubọsi-ya ka ndi ezi omume gagbọwa *dika ototo osisi;*
Na imelime ndokwa, genye mgbe ọnwa manadizi ọzọ.
8 Ọgaci azi sitena orimili nnu genyena orimili nnu,
Site azi n'Orimili genyena ebe uwa jedebelu.
9 Ndi bi n'ọfia kwu nkiti gakpọlu ya isi ani;
Ndi-ilo-ya azi galaca etum.
10 Ndi-Eze Taṣiṣ na nke agwe-etiti-ga gebuta ife-nru-ga:
Ndi-eze Ṣiba na Siba genye ife onyinye-ga.
11 Eye, eze nine gadalu ani n'iru ya:
Mba nine gefe ya.
12 Makana ọgazọputa ọgbenya mgbe ọbelu akwa;
Na onye ebudalu ebuda, nenwerọ onye inyelu ya aka.
13 Ọgemelu ndi nenwerọ ike na ndi-ọgbenya ebele,
Ọgazọputa azi nkpulu-obi ndi-ọgbenya.
14 Ọgagbaputa nkpulu-obi-fa n'aka nkpagbu na aka ife-ike;
Ọbala-fa gadi azi oke ọnu n'anya-ya:
15 Fa gadi ndu; ọbu azi yanwa ka agebunye nime ọna-edo nke Ṣiba:

Digitized by Google

Madu ganekpe ekpelu maka ya mgbe nine
azi;
Fa ganagozi ya ogonogo ubosi nine.
16 Imelime oka gadi n'ani n'enu ugwu-ga;
Nkpulu-ya ganeferube dika Lebanon:
Ndi bi azi n'obodo ganeso dika afifia n'ani.
17 Afa-ya gadidide ebe-ebe;
Afa-ya ganawasa n'iru anya-anwu;
Agagozi azi madu nime ya;
Mba nine gakpo ya onye añuli.

18 Ngozi dili Jehofa Cuku, Cuku nke Israel,
Onye so Ya neme ife iti nkpu:
19 Ngozi di-azi-li afa otuto-Ya ebe-ebe;
Ka uwa nine juputa n'otuto-Ya.
Amen, na Amen.

20 Ekpelu-ga nke Defid nwa Jese ejedebe.

AKWUKWO III.

73

Abu-oma Esaf.

1 N'ezi-okwu Cuku di nma n'ebe Israel no,
Obunadu n'ebe etu ndi di oca n'obi no.
2 Ma munwa, ukwum fodulu nwa-ntinti ka fa
sifie uzo;
Ije-ukwum fodulu nwa-pe ka fa gbucapu.
3 Makana anamekwoso ndi juputalu na ngala
ekwolo,
Mgbe mfulu ndokwa ndi ajo madu.
4 Makana agbu obuna adiro n'onwu-fa:
Ma fa bu ndu n'aru-fa.
5 Fa anoro n'afufu dika madu *ozo;*
Nke anapia fa ajo itali dika madu *ozo.*

6 Ya kpatalu na ngala di ka iyagba nke dirubelu
fa okilikili n'onu;
Ife-ike dika afe gbodolu fa.
7 Anya-fa tulupulu ibu n'abuba:
Ilolo obi-fa lujulu *ka mili.*
8 Fa neme akaje, fa nekwu azi okwu nkpagbu
n' ajo̱ ife:
Fa nekwu okwu di enu.
9 Fa edogo o̱nu-fa n'ígwé-ga,
Ile-fa azi nagazu uwa.
10 Ya kpatalu ndi-Ya ji rughalia n'akuku a:
Fa lajulu mili nke afo̱-ojuju afo̱.
11 Fa nasi azi, Kedu ka Cuku si malu?
Onye Kasi Enu malu ife ka?
12 Ne, ndia bu ndi ajo̱ madu;
Ebe fa no̱ azi n'aru-ofufo ebe-ebe, fa naba-
wanye n'àkù.
13 Ezie na nkiti ka mji wuca obim,
Kwo̱ azi akam nime eme-ife o̱buna;
14 Makana ogonogo ubo̱si nine ka anapiam ajo̱
itali,
Nabalum nba kwa ututu.
15 O̱buluna ekwugomli, si, Agamekwu no̱nwo̱;
Ne, ewelugomli uzo̱ aghugho̱ wemeso ndudu-
gandu nke umu-I.
16 Mgbe mzubelu ka mgesi ma nka,
O̱bu ido̱-àkànyà n'anyam;
17 Genye mgbe mji ba n' ebe nso̱ nke Cuku,
Wecighalia uce na njedebe ikpeazu fa.
18 Ezie Idebelu fa n'ebe nano̱-ga ano̱:
Ikwatulu fa nye na nbibi.
19 Nekene ka fa si bulu nkpo̱nkpo̱ ebe na nwa
o̱ge!
Eji akpajiji bepusi fa nca.

Digitized by Google

20 Dika nlọ ma madu teta ula;
Nọfu, Dinwenu-ayi, mgbe Itetalu, Igeneni onyinyo-fa.
21 Makana obim gbakalu agbaka,
Ọnadutu-azim nime akulum-ga.
22 Ka msi bu ka anu ọfia, na onye namarọ ife;
Abum sọ ajọ anu n'iru-I.
23 Ka osina di munwa nọnyelu I mgbe nine:
Ijidegom n'aka-nnim.
24 Igeji alo-I wenedum,
Emesia azi Ikpọlum ba nime otuto.
25 Onye ka mnwelu n'enu-igwe *belu sọ I?*
Ọnwerọ onye ife-ya sọlum n'uwa belu sọ I.
26 Arum na obim agwusia nca:
Ma Cuku bu nkpuma nke obim na okè nkem ebe-ebe.
27 Makana, ne, ndi nọtelu I aka gana n'iyi:
Igbusisigo ndi nine rapulu I jebe iyi ọyi.
28 Ma ọdi munwa nma ikpudebe Cuku nso:
Emegom Dinwenum Jehofa ebe-ngbabam,
Ka mwekọ ọlu-I nine.

74

Maskil Esaf.

1 Cuku, gini kpatalu Iji tufue ayi ọkpu?
Gini kpatalu anwulu iwe-I ji akwugbu atulu nke ebe ita-nni nke I?
2 Ceta ìgwè ndi-I, nke Igbagolu gbo,
Nke Igbaputagolu ka ọbulu ebo nke ùkwù-I;
Na ugwu Zaion, nke Ibigolu nime ya.
3 Cinie ukwu-I *bia* na nkpọnkpọ ebe ọkpu,
Ajọ ife nine nke onye-ilo megolu n'ebe nsọ.
4 Ndi nemedide I agbọgo uja n'etiti nzukọ-I;
Fa akwubago ọkọlọtọ-fa ka fa bulu ife arima.

5 Fa melu ȯnwefa ka amalu afa-fa dika ndi bunitalu
Anyike igbutu ugboko.
6 Akika nine atu-ga-lu ya
Kita ka fȧ ji anyike na otùtù wetilisi.
7 Fa esulego ebe nsọ I ọku ;
Fa emetọsigo ebe obibi nke afa-I welue n'ani.
8 Fa kwulu n'obi-fa, si, Ka ayi mebisia fa nca:
Fa esukpọsigo ebe nzukọ nine nke Cuku n'ani.
9 Ayi afurọ ife-arima-ayi :
Amuma ọbuna adinworọzi ọzọ ;
Nke ọnenwe onye ọbuna n'etiti ayi malu ka ọgeteta aka be.
10 Cuku, ọge one ka onye nmanye ganakpali ?
Onye-ilo ganakpọli afa-I ọkpu ka ?
11 Gini melu Iji secigha aka-I, bú aka-nni-I ?
Seputa ya n'obi-I ka Igbusisia *fa*.

12 Ma Cuku bu ezem sitena gboli,
Nalu ọlu nzọputa n'etiti uwa.
13 Nginwa ji ike-I wekewa orimili nnu :
Itikpọlu isi-ga nke agwọ-ọla-mili *di-ga* na mili.
14 Nginwa tilisili isi-ga nke agu-iyi,
Iwelu ya nye ka ọbulu nni nke ndi bi n'ọfia kwu nkiti.
15 Nginwa kewaralu isi-iyi na nruru :
Nginwa melu ka orimili nerucili mgbe nca ta.
16 Efifie bu nke I, ucici azi bu nke I :
Nginwa edozigo ife nenye ìfè na anya-anwu.
17 Nginwa akpago oke nine nke uwa :
Nginwa emego ọkọci na udu-mili.
18 Jehofa, ceta nka, na onye-ilo akpaligo nkpali.
Na ndi nsọkwu azi akpọligo afa-I.

Digitized by Google

19 Aranyekwana nkpulu-obi nke nduli-ugo-I
n'aka ajọ anu :
Ecezọna ndu ndi nke I ebudalu ebuda ọkpu.
20 Nedo àgbà-I anya :
Makana ebe ọcici nke uwa ju-ga-lu n'ebe
obibi nke ife-ike.
21 Ekwena ka onye anemegbu cigha na nneni :
Me ka onye ebudalu ebuda na ọgbenya tobe
afa-I.
22 Binie, Cuku, Nginwa kwue okwu-ikpe-I :
Ceta ka onye nsọkwu si akpali I ogonogo
ubọsi nine.
23 Ecezọkwana onu ndi namanye I :
Nkpọtu nke ndi nebini imedide I nana enu
mgbe nine.

75 *Ọdili Onye-isi Abu ; emelu ka ọdabanye n'Al-taṣet. Abu-ọma Esaf, Abù.*

1 Cuku, ayi ekene I ;
Ayi ekene *I*, makana afa-I di nso :
Madu nakọ-ga ọlu iti-ga nkpu I.
2 Mgbe mgelu n'ọge akalu aka,
Munwa gekpe ikpe kwu ọtọ.
3 Uwa na ndi nine bi nime ya agbazego :
Munwa edonigo ide-aja di-ga ya. [Sela.
4 Agwalum ndi juputalu na ngala, Emenanu
ife ngala :
Gwa azi ndi ajọ madu, Ebunikwananu mpi
enu :
5 Ebunikwananu mpi enu ;
Ekwukwananu okwu n'isi ike.
6 Makana ibuni-enu adesite n'iru-anya-anwu
maọbu n'ọdida-anya-anwu,
Ma-ọbu n'ọfia kwu nkiti.

Digitized by Google

7 Ma Cuku bu Onye ikpe:
Onebuda ofu onye, nebuni azi onye ọzọ.
8 Makana n'aka Jehofa ka iko di, manya-fain
nke di ya nagbọ ufufu;
Ojulu n'ọ́gwá, Ọnagbapu azi nime ofu afu:
Ezie ọru-ani-ya, ka ndi ajọ madu nine nke
uwa gazaca, la azi *fa*.
9 Ma munwa gakọ ebe-ebe,
Agamnabuku Cuku nke Jekob abu-ọma.
10 Mpi nine nke ndi ajọ madu azi ka mgegbu-
jipu;
Ma mpi onye ezi omume ka agebuni enu.

76

Ọdili Onye-isi Abu; n'ubọ-akwala-ga. Abu-ọma Esaf, Abù.

1 Na Juda ka amalu Cuku:
Afa-Ya di nuku n'Israel.
2 Na Selem azi ka ikwu-Ya di,
Ebe-obibi-Ya azi *di* na Zaiọn.
3 Ebe afu ka Ọkpajili ufele uta;
Ọta, na nma-agha, na agha. [Sela.
4 Nginwa di otuto kacasi *azi* nma, sitena ugwu-
ga nke ndọli:
5 Anutasigo ndi obi di ike ife, fa alarugo ula-fa:
Ọnwerọ ofu onye efu na ndi-odogu fugolu
aka-fa azi.
6 N'iba-nba-I, Ngi Cuku nke Jekob,
Akwanyelu ka ugbọ-ani ka anyinya nime
ogbu ula.
7 Nginwa, ọbunadu Nginwa, di itulu egwu:
Onye zi pulu ikwu n'iru I mgbe Iweralu iwe?
8 Imelu ka esi n'enu-igwe nu okwu ikpe;
Uwa tubalu egwu, wekwusi,
9 Mgbe Cuku binili ikpe ikpe,

Digitized by Google

Izọputa ndi ebudalu ebuda n'uwa. [Sela.
10 Ezie ọnuma madu gekene I:
Ọnuma nke gbọfọlu agbọfọ ka Igekọkwasi Onwei.
11 Kwenu Jehofa Cuku-unu nkwa di nsọ, ka unu kwua azi Ya:
Ka ndi nine nọrubelu Ya butalu Onye kwesili itulu egwu ife-nru-ga.
12 Ọgebepusi mọ ndi-isi:
Ọdi itulu egwu n'ebe ndi-eze nke uwa nọ.

77 *Ọdili Onye-isi Abu; ka esi abu abù Jedutun. Abu-ọma Esaf.*

1 Agameji onum wekpọku Cuku;
Bú iji onum wekpọku Cuku, Ọgege azi nti-Ya n'ebe mnọ.
2 N'ubọsi afufum acọlum Dinwenu-ayi:
Esetipulu akam n'ucici, ma ọkudarọ;
Nkpulu-obim julu nguguta.
3 Anameceta Cuku, mnasu azi ude:
Anamacighali ucem, ufu nekpu azi mọm. [Sela.
4 Imelu ka anyam tọ na nce:
Ka osi gbakam ghali na apurom ikwu okwu.
5 Acighagom ubọsi gbo n'ucem,
Arọ-ga nke ọge galu aga.
6 Ecetalum abùm n'ucici:
Mnacigha nime obim;
Mọm azi cọputalu ọfuma.
7 Dinwenum getufu ebe-ebe ka?
Ife-*ayi* amasọnwozi Ya ọzọ?
8 Ọnabu na afọ-ọma-Ya agwusia nca ọkpu ka?
Nkwa-Ya nada n'aja genyena ndudugandu nine ka?

Digitized by Google

9 Cuku ecezọgo imu amala ka?
Ọwelugo iwe kpacibido ebele-Ya ka? [Sela.
10 Mwesi, Nka bu adi-ikem;
Ma agameceta arọ-ga nke aka-nni nke Onye
Kasi Enu.
11 Agamefota omume-ga nke Ja;
Makana agameceta ife iti-nkpu I nke gbo.
12 Agamnelo azi maka ọlu-I nine,
Nacigha azi uce n'omume-I-ga.
13 Cuku, uzọ-I di n'idi-nsọ:
Onye bu nuku cuku dika Cuku-*ayi*?
14 Nginwa bu Cuku Nke nalu ọlu iti-nkpu-ga:
Imego ka amalu ike-I n'etiti ndi *nine n'uwa.*
15 Iwelugo aka-I gbaputa ndi nke I,
Bú umu Jekob na Josef. [Sela.
16 Cuku, mili fu-ga-lu I;
Mili fu-ga-lu I, owuta fa:
Aru nama azi ebe di-ga ogbu nni.
17 Igwe-oji nanyusisi-ga mili;
Igwé neziputa ofu onu:
Ufele-I azi nefesa-ga n'ebe nine.
18 Ọnu akpala-I nama;
Àmùmà.nenye-ga ani nine ìfè;
Ani namarube narurube azi.
19 Uzọ-I buli nime orimili nnu,
Ije-I azi nime nuku mili-ga,
Apa ukwu-I rapulu ka anamarọ.
20 Idulu ndi nke I dika ìgwè-atulu,
Sitena aka Moses na Eron.

78 *Maskil. Esaf.*

1 Ndi nkèm, genu nti n'iwum:
Tọnu nti-unu n'ani n'okwu ọnum-ga.
2 Agamasa ọnum n'itu inu;

Digitized by Google

Agamekwuwa okwu omimi-ga nke gbo:
3 Nke ayi nugolu mata azi,
Nna-ayi-fà akogo-azi-li ayi.
4 Ayi amezonari fa na nti umu-fa,
Nagwa ndudugandu biananu otuto Jehofa,
Na ike-Ya, na olu iti-nkpu-ga Olugolu.
5 Makana Omelu ife ama kwusie ike na Jekob,
Ka azi iwu n'Israel,
Nke Otili nna-ayi-fà n'iwu,
Ka fa weme ka umu-fa malu fa:
6 Ka ndudugandu biananu wemalu *fa*, bú umu agamu;
Ndi gebini ko-azi-li *fa* umu-fa:
7 Ka fa wetukwasi ncekwube-fa na Cuku,
Ghalu azi icezo omume-ga nke Cuku,
Ma nccebe ife Oti-ga-lu n'iwu:
8 Ghalu idi zi ka nna-fa,
Ndudugandu isi-ike na nke nanupu isi;
Ndudugandu ndi nedoziro obi-fa ofuma,
Ndi mo-fa nakwusiro ike n'ebe Cuku no.
9 Umu Ifraim, obu ezie na fa kelu ife-agha naci azi uta,
Ma fa ricighalu azu n'ubosi agha.
10 Fa edebero agba nke Cuku,
Ju azi ikpaghali n'iwu-Ya;
11 Fa wecezo omume-Ya-ga,
Na olu-iti-nkpu-Ya-ga nke Ogosili fa.
12 Ife iti-nkpu-ga ka Omelu n'anya nna-fa-ga,
N'ani Ijipt, n'ozala Zoan.
13 Okpowaralu orimili nnu, me azi fa ka fa gafega;
Me azi ka mili kwulu-ga ka obo-ife.
14 Oji azi ígwé oji edu fa n'efifie,
Welu azi ìfè oku nedu fa ogonogo ucici nine.
15 Okpowaralu nkpuma n'ofia kwu nkiti,

Digitized by Google

Nenye azi fa imelime mili ọlila n'uba dika
osi nime ogbu mili puta.
16 Ọmelu ka mili-iyi azi si na nkpuma waputa,
Me azi ka mili-ga neruda dika orimili.
17 Ma fa nemelili njọ medide Ya,
Inupu isi n'okpulu Onye Kasi Enu n'ani
ọkpọ-nku.
18 Fa nwa-azi-li Cuku n'obi-fa
Sitena iyọ ayiyọ ife olili maka agu-fa.
19 Eye, fa kwulu okwu medide Cuku;
Fa sili, Cuku pulu idozi tebel n'ọfia kwu-
nkiti ka?
20 Ne, Otili nkpuma ife, na mili waputalu;
Mili-iyi lusa azi;
Ọpulu inye azi nni?
Ogedozili ndi-Ya anu ka?
21 Nyabuna Jehofa nulu, webe azi iwe:
Ewekpọnwue ọku rukwasi Jekob,
Iwe azi wekwugo *dika anwulu* medide Israel;
22 Makana fa ekwerọ na Cuku,
Nke fa necekwube nzọputa-Ya.
23 Ma Otili ígwé di n'enu iwu,
Meghe azi uzọ enu-igwe-ga;
24 Ozokwasili fa mana ilinu,
Nye azi fa nime ọka nke enu-igwẹ.
25 Madu nine n'ofu n'ofu neli nni nke ndi-odogu:
Ozitalu fa ife olili n'uju.
26 Ọmelu ka ifufe iru-anya-anwu fe n'enu-igwe:
Oji ike-Ya azi wedulu ifufe adagbe.
27 Ozokwasili fa anu azi dika etum,
Na anu-ufe dika uzuzu nke orimili nnu-ga:
28 Ọme azi ka *fa* da n'etiti ebe fa nye-ga-lu
ikwu,
N'okilikili ebe-obibi-fa.

Digitized by Google

29 Nyabuna fa lili, afo̱ ju azi fa o̱fuma;
Owenye fa ife fa co̱lu,
30 Fa aburo̱ o̱bia n'agu-njo̱-fa.
Anu-olili-fa dilili n'o̱nu-fa,
31 Mgbe iwe nke Cuku ji kwugo *dika anwulu* medide fa,
Gbue azi o̱nwo̱ na ndi nwekalisili abuba nime fa,
Tigbue azi umu-ikolo̱bia nke Israel.
32 O̱bu ezie na emelu ife nine ndia fa nemelili njo̱,
Fa ekwero̱-zi o̱lu iti-nkpu Ya-ga.
33 Ya kpatalu na O̱melu ka ubo̱si-fa de n'ofu nku-ume,
Na aro̱-fa na nuku egwu.
34 Ka Ogbulu fa, mgbe afu ka fa julu ase Ya:
Fa wecigha welu ucu co̱ba azi Cuku.
35 Fa weceta na Cuku buli nkpuma-fa,
Na Cuku Onye Kasi Enu *buli* Onye-ngbaputa-fa.
36 Ma fa ji o̱nu-fa nalafu Ya,
Welu ile-fa azi nasinye Ya asi.
37 Makana obi-fa akwusiro̱ ike n'ebe O̱no̱,
Nke fa nabu ndi kwesili ncekwube n'agba-Ya.
38 Ma Yanwa, ebe Ojulu n'ebele, Okpucie ajo̱ omume-*fa*, ma Ogbusisiro̱ *fa*:
Eye, ugbolo ugbolo ka O̱neweruka iwe-Ya n'uso̱,
Ma O̱dakpani o̱numa-Ya nine.
39 O̱weceta na fa bu so̱ aru;
Ikuku nke nekufe ekufe, ma o̱dabia o̱zo̱.
40 Ugbolo one ka fa nupulu isi n'okpulu Ya n'o̱fia kwu nkiti,

Digitized by Google

Me azi ka owuta Ya n'ani okpo-nku!
41 Fa rughalili ozo nwa azi Cuku,
Kpasue azi Onye Nso nke Israel iwe.
42 Fa ecetaro aka-Ya,
Nke *fa neceta* ubosi afu mgbe Oji gbaputa fa n'aka onye nmanye.
43 Ka Osi debe ife-arima-Ya-ga n'Ijipt,
Debe azi ife-ebube-Ya-ga n'ozala Zoan;
44 Me azi ka orimili-fa-ga ghoru obala,
Nruru-mili-fa-ga, ka fa ghalu inwe ike ila *fa*.
45 Ozitalu fa ìgwè òdùdù, nke tapulu fa;
Na awo-ga, nke gbusisili fa.
46 Onye-azi-li obubu nni masili fa,
Àkànyà fa do-azi-li *ka Onyelu* igwulube.
47 Oji aku-mili-igwe wegbusisi fain-fa,
Welu azi nkpuma ígwé wegbusisi osisi-sikomo-fa.
48 Orili azi ife-enunu-fa nye aku-mili-igwe,
Rili azi ìgwè atulu na ewu fa nye àmùmà.
49 Okpokwasili fa onuma nke iwe-Ya,
Iwe, na ajo iwe, na afufu,
Usu ndi-mo-ozi ajo ife.
50 Okwalu uzo maka iwe-Ya;
Onapuro nkpulu-obi-fa n'inwu onwu,
Ma orili ndu-fa nye ajo oya nefe efe;
51 Ogbusisi-azi-li umu izizi nine n'Ijipt,
Ume izizi fa n'ikwu-ga nke Ham:
52 Ma Omelu ka ndi aka Ya niri ije dika atulu,
Dulu azi fa nime ofia kwu nkiti dika ìgwè atulu.
53 Owenedu fa n'aru-ofufo, maka ya egwu aturo fa:
Ma orimili nnu kpucitalu ndi-ilo-fa.
54 Owekpobata fa n'okè-ani nke ebe-nso-Ya,

Digitized by Google

Jelue n'ugwu nka, nke aka-nni-Ya gotagoluli.
55 Ọcupulu mba-ga azi n'iru fa,
Wekelu fa na ndili ka fa bulu ùkwù,
Me azi ka ebo-ga nke Israel bili n'ikwu-fa-ga.
56 Ma fa nwalu nupu azi isi n'okpulu Cuku Onye Kasi Enu,
Fa edeberọ-zi ife-ama-Ya-ga;
57 Ma fa cighalu azu, neso uzọ aghughọ dika nna-fa-ga:
Fa lili mpeli dika uta neli mpeli.
58 Makana fa ji ebe nke fa di-ga enu wekpasue Ya iwe,
Fa ji alusi-fa apili api wekpanie Ya ekwolo.
59 Olue ka Cuku nulu *nka*, Ọwebe iwe,
Ọjusia Israel nca:
60 Nyabuna Ọrapulu ebe obibi nke Ṣailo,
Ikwu Ọnyelu n'etiti madu;
61 Rili azi ike-Ya nye n'idọ-n'agha,
Na otuto-Ya n'aka onye nmanye.
62 Ọralu ndi-Ya azi nye na nmà-agha;
Newewusa azi ùkwù-Ya iwe.
63 Ọku legbusili umu-ikolọbia-fa;
Umu-agbọ-fa azi enwerọ abù anumdi.
64 Ndi-ncu-aja-fa danyelu na nmà-agha;
Umu-ajadu-fa azi akwarọ ákwá.
65 Mgbe afu ka Dinwenu-ayi tetalu dika onye tetalu n'ula,
Dika odogu nke nabu abù maka ifi manya fain.
66 Oweticigha ndi nemedide Ya azu:
Tinye fa n'ife nkpali ebe-ebe.
67 Nyelukwue Ọjulu ikwu Josef,
Ọrọlurọ ebo Ifraim azi;
68 Ma Ọrọlu ebo Juda,

Digitized by Google

Ugwu Zaion nke Ofulu n'anya.
69 Olu-azi-li ebe-nso-Ya dika ebe di-ga enu,
Dika uwa nke Otogolu ebe-ebe.
70 Orolu azi Defid odibo-Ya,
Si azi n'uno atulu kpolu ya:
71 Osi n'iso nne-ewu nazu umu wekpolu ya:
Izu Jekob ndi-Ya, na Israel ùkwù-Ya.
72 Nyabuna ozulu fa etu obi-ya si zu oke;
Wedulu fa sitena ǹkà nke aka-ya.

79

Abu-oma Esaf.

1 Cuku, mba-ga abatago nime ùkwù-I;
Fa emego ka uno-nso-I lua alua;
Fa emego Jerusalem obo nkpuma-ga.
2 Ozu ndi-odibo-I ka fa nyegolu ibu ife olili anu-ufe-ga nke enu-igwe,
Aru ndi-afo-oma-I ka fa nyelu anu ofia di-ga n'uwa.
3 Obala-fa ka fa wusigolu dika mili n'okilikili Jerusalem;
Ma onwero ofu onye efu nke geni fa.
4 Ayi abulugo ife nkpali n'ebe ndi-agbata-obi-ayi no,
Bulu azi ife akaje na ife nneni n'ebe ndi norubelu ayi no.
5 Jehofa, oge one ka Iganewe iwe okpu?
Ekwolo-I ganele ka oku ka?
6 Rukwasi onuma-I n'isi mba-ga ndi namaro I,
N'isi ani-eze-ga nke nadakpoku afa-I.
7 Makana fa adowaligo Jekob,
Tikpo ebe-obibi-Ya.
8 Ecetakwana n'isi-ayi ajo omume nke nna-ayi-fà:
Kwe ka ebele-I-ga me ngwa bia gezuta ayi

Digitized by Google

Makana ebudalu ayi n'ezi ani.
9 Nyelu ayi aka, Cuku nke nzọputa-ayi, maka otuto afa-I:
Zọputa azi ayi, kpucita azi njọ-ayi, maka ifi afa-I.
10 Gini kpatalu mba-ga geji si, Ebe ka Cuku-fa nọ?
Ibọ-ọbọ nke ọbala odibo-I agbafulu
Me ka amalu ya n'etiti mba-ga n'anya-ayi.
11 Me ka isu-ude onye nji bia n'iru I;
Ka ọgwe-aka-I si di nuku cebe ndi akalu inwu ọnwu;
12 Kwua azi ndi-agbata-obi-ayi nmaji isa nime obi-fa
Nkpali-fa, nke fa ji kpali I, Ngi Dinwenu-ayi.
13 Maka ya ayinwa bu ndi-I na atulu nke ebe-ita-nni-I.
Gekene I ebe-ebe:
Ayi gegosi ndudugandu nine otuto-I.

80

Ọdili Onye-isi Abù; emelu ka ọdabanye na Ṣọṣanim Edut. Abu-ọma Esaf.

1 Ge nti, Ngi Onye nazu Israel *dika atulu*,
Ngi Onye nedu Josef dika ìgwè atulu;
Ngi Onye nanọkwasi n'enu Cerubim, nenwuputa.
2 N'iru Ifraim na Benjamin na Manase,
Menie ike-odogu-I,
Bia azi gazọputa ayi.
3 Cuku, kpọcigha ayi ọzọ;
Me azi ka iru-I nwue, ewezọputa ayi.

4 Jehofa Cuku nke usu *ndi-agha*,
Ọge one ka Iganewewusa iwe n'ekpelu ndi nke I?

Digitized by Google

5 Iwelugo nni anya-mili wezua fa,
Inyego azi fa imelime anya-mili ilanu.
6 Imego ayi ife inu-ọgu n'ebe ndi-agbata-obi-
ayi nọ:
Ndi-ilo-ayi azi namu amú n'etiti onwefa.
7 Kpọcigha ayi ọzọ, Cuku nke usu *ndi-agha;*
Me azi ka iru-I nwue, ewezọputa ayi.

8 Isi n'Ijipt weta fain:
Icupulu mba-ga, wema ya.
9 Ikwalu ya *ọnọdu* n'iru ya,
Ọwegbamie nkpọlọgwugwu, ju-azi-li ani afu.
10 Eji ndo-ya wekpudo ugwu-ga,
Ngadaba-ya azi di-ga *ka* sida nke Cuku.
11 Ọwalulu ngadaba-ya-ga n'orimili nnu,
Walue anaka-ya-ga n'Orimili.
12 Gini melu Iji tikpọ ife eji gba-ga ogige ya,
Nke kpatalu ndi nine nagafe nso uzọ afu ji
aghọlu ya?
13 Ezì ọfia nke si n'ugboko puta natakwosi ya,
Ajọ anu ọfia welu ya me nni-fa.
14 Rughalia ọzọ, ayi nayọ I, Cuku nke usu *ndi
agha:*
Si n'enu-igwe nedata anya, ne azi, neta azi
fain nka,
15 Osisi azi nke aka-nni-I magolu,
Na nwa-*ya* nke Imelu ka osie ike maka Onwei.
16 Esulelu ya ọku, egbutulu ya:
Fa nana n'iyi n'iba-nba nke iru-I.
17 Kwe ka aka-I di n'aru nwoke nke aka-nni-I,
N'aru nwa nke madu nke Imelu ka osie ike
maka Onwei.
18 *Ọbuluna ime* nọfu ayì amarapu I cigha azu:
Tute ayi ndu; ayi ewekpọkue afa-I.

Digitized by Google

19 Kpocigha ayi ozo, Jehofa Cuku nke usu *ndi agha;*
Me ka iru-I nwue, ewezoputa ayi.

81

Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye na Gitit. Nke Esaf.

1 Bubanu abu ngoli nye Cuku bu ike-ayi:
Kpobanu nkpu *añuli* nye Cuku nke Jekob.
2 Wenienu abu-oma, bute-azi-nu *egwu*-timbrel,
Ubo naso uso nyelu ubo-akwala.
3 Ma opi n'onwa ofu,
N'onwa ndozu, n'ubosi olili ayi di aso.
4 Makana obu ukpulu enyelu Israel,
Bulu ikpe Cuku nke Jekob.
5 Okalu ya nime Josef ka obulu ife ama,
Mgbe Oji pukulu ani Ijipt agha:
Ebe mnulu asusu nke mnamaro.
6 Ewepulum uku-ubu-ya n'ibu:
Me ka aka-ya pua n'ukpa.
7 Ikpolu nkpu n'afufu, Mwedoputa i;
Azalum i n'ebe nzuzo nke akpala;
Anwalum i na mili Meriba. [Sela.
8 Nulunu, ndi nkem, na agamabu ama medide i:
Israel, obuluna igekwe nu onum!
9 Cuku ani madu obuna amadi nime i;
Nke inesekpulu cuku ani madu obuna.
10 Munwa bu Jehofa Cuku-i,
Nke si n'ani Ijipt kpogoputa i:
Saghepu onu-i, agametinyeju ya ife.
11 Ma ndi nkem anuro onum;
Israel acorom nca.
12 Maka ya arapulum fa ijeso isi-ike nke obi-fa,
Ka fa wenejc n'alo obi-fa.
13 Lokene ma obuluna ndi nkem ganu onum,

Digitized by Google

Na Israel ganeje n'uzom-ga!
14 Akpamfu ebuda ndi-ilo-fa,
Do azi akam imedide ndi namanye fa.
15 Ndi kpolu Jehofa asi gerunatalu Ya isi:
Ma oge-fa gadidide ebe-ebe.
16 Ogeji azi okili makalisilinu wezna fa:
Manu-anwu si na nkpuma puta ka Mgeji azi
nyeju i afo.

82

Abu-oma Esaf.

1 Cuku kwu n'igwè ndi nke Cuku;
Onekpe ikpe n'etiti cuku-ga.
2 Oge one ka unu ganekpe ikpe n'uzo nakwuro
oto,
Nasolu ndi ajo madu anya azi? [Sela.
3 Nekpe ikpe onye nenwero ike na onye nenwe-
ro nna:
Nye ndi anebuda na ndi agbabalu aka olo.
4 Me ka onye nenwero ike na ogbenya gbapu:
Naputa fa n'aka ndi ajo madu.
5 Fa amaro, nke fa naghota;
Fa nagaghali iru na azu n'ocici:
Aneropu nto-ani nine nke uwa.
6 Munwa ekwugo, Ununwa bu cuku,
Unu nine azi bu umu Onye Kasi Enu.
7 Ka osina di na unu ganwu dika madu,
Da azi dika ofu nime ndi-isi.
8 Cuku, binie, kpe uwa ikpe:
Makana Nginwa gelita mba nine n'ùkwù.

83

Abù, Abu-oma Esaf.

1 Cuku edelukwana du:
Ekpucikwana onu-I, anokwana ofu ebe,
Ngi Cuku.
2 Makana, ne, ndi-ilo-I nakpotu nuku nkpotu

Ndi kpọ-azi-li I asi ebunigo isi enu.
3 Fa narakọ alo aghughọ medide ndi nke I,
Nagbakọ azi izu medide ndi nke I ezobelu ezobe.
4 Fa ekwugo, si, Bianu, ka ayi bepu fa ka fa ghalu ibu-zi mba;
Ka aghalu icetanwozi afa Israel ọzọ.
5 Makana fa ewelugo ofu obi gbakọ izu ọnu;
Fa emego agba imedide I:
6 Ikwụ-ga nke Idom na nke ndi Iṣmael;
Moab, na ndi-Hagarin;
7 Gibal, na Amon, na Amalek;
Filistia nyelu ndi bi na Taia:
8 Asiria azi adinyegolu fa;
Fa enyegolu umu Lọt aka. [Sela.
9 Me fa ka *Isi me* Midian;
Ka *Isi me* Sisera, ka *Isi me* Jebin, n'orimili Kaiṣon:
10 Ndi nalu n'iyi na En-doa;
Fa nadi ka nsi maka ani.
11 Me ka ndicie-fa di ka Oreb na Zib;
Eye, ndi-isi-fa nine dika Ziba na Zalmọna:
12 Ndi si, Ka ayi nalu ebe obibi Cuku-ga
Ka fa bulu ife ayi nwelu.
13 Cuku nkem, me ka fa di ka etum nke ifufe nefeghali okilikili;
Dika afifia *si adi* n'iru ikuku.
14 Dika ọku nke nagba ugboko,
Na dika ilele-ọku nke nagba ugwu ọku;
15 Si nọfu welu oke ikuku-I cuba fa,
Welu azi ifufe-I yie fa egwu.
16 Me ka ifele ju fa iru;
Ka fa wecọba afa-I, Ngi Jehofa.
17 Ka ifele me fa ka akpajiji nwulu fa ọkpu;

Eye, ka emenye fa ifele n'iru ka fa na n'iyi:
18 Ka fa wemalu na so Nginwa, Onye afa-I bu Jehofa,
Bu Onye Kasi Enu n'uwa nine.

84

Odili Onye-isi Abu; emelu ka odabanye na Gitit. Abu-oma umu Kora.

1 Nekene ka ebe-obibi-I-ga si kwesi ifu n'anya,
Ngi Jehofa nke usu *ndi agha!*
2 Agu nagu nkpulu-obim, e, obunadu ufu nekpu azi ya maka ogige-ga nke Jehofa;
Obim na arum nabunye Cuku Nke di ndu abu ngoli.
3 Eye, nza ekwudogo uno ogebi,
Énéké fu azi akwu onweya, ebe ogedebe umuya,
Bú n'ebe-icu-aja-I-ga, Ngi Jehofa nke usu *ndi agha,*
Ezem, na Cukum.
4 Añuli nadili ndi bi n'uno-I:
Fa ganetolili I. [Sela.
5 Añuli nadili onye afu onye ike-ya dikwasili na Ngi;
Onye okpu-uzo *esi eje Zaion* di-ga n' obi-ya.
6 Ebe fa si na mgbulugudu nke Ikwa-ákwá gafeko fa me ya ebe isi-iyi-ga;
Eye, mili-ozuzo izizi ji ngozi wekpudo ya.
7 Fa nesi n'ike aba n'ike,
Ebe onye anona nime fa ogosi onweya n'iru Cuku na Zaion.
8 Jehofa Cuku nke usu *ndi agha,* nulu ekpelum:
Ge nti, Ngi Cuku nke Jekob. [Sela.
9 Ne, Ngi Cuku *bú* ota-ayi,

Digitized by Google

Nedo iru onye nke I etelu ude anya.
10 Makana ofu mbọsi nime ogige-I-ga ka nnu nkpulu-ubọsi nabọ na ọgu ili nma.
Ọgakam nma ikwu n'ọnu-uzọ n'unọ Cuku nkem,
Kama ibi n'ikwu-ga nke ife ọjọ.
11 Makana Jehofa Cuku bu anya-anwu na ọta:
Jehofa genye amala na otuto:
Ọnwerọ ezi ife ọbuna Ọgazọdolu ndi nakpaghali n'izu-oke.
12 Jehofa nke usu *ndi agha*,
Añuli nadili onye cekwubelu I.

85

Ọdili Onye-isi Abù. Abu-ọma umu Kora.

1 Jehofa ife ani-I asọgo I:
Icicighago ndi Jekob adọlu n'agha.
2 Ibupugo ajọ omume ndi nke I,
Ikpucitago njọ-fa nine. [Sela.
3 Ibupugo iwe-I nine:
Irughaligo *Onwei* wegbakuta ọnuma nke iwe-I azu.
4 Kpọcigha ayi azu, Cuku nke nzọputa-ayi,
Me ka ọnuma-I n'ebe ayi nọ kwusi.
5 Iganewewusalili ayi iwe ebe-ebe ka?
Iganadọgbalili iwe-I genyena ndudugandu nine?
6 Nginwa amatute ayi ndu ọzọ:
Ka ndi nke I weñulia na Ngi?
7 Gosi ayi afọ-ọma-I, Jehofa,
Nye azi ayi nzọputa-I.
8 Agamanu ife Cuku bu Jehofa gekwu:
Makana Ogekwu okwu ndokwa gwa ndi-Ya, gwa azi ndi-afọ-ọma-Ya:
Ma ka fa ghalu icighakwọ azu ọzọ n'ife-nsọkwu.

Digitized by Google

9 Ezie nzọputa-Ya di nso ndi natulu Ya egwu;
Ka otuto webili n'ani-ayi.
10 Afọ-ọma na ezi-okwu ezutago onwefa;
Ezi omume na ndokwa esusugo onwefa ọnu.
11 Ezi-okwu pulu epu n'ani;
Ezi omume esigo n'enu-igwe nedata anya.
12 Eye, Jehofa genye ife nke di nma;
Ani-ayi gamasi nni.
13 Ezi omume gagabulu n'iru Ya;
Ọgakwalu ukwu-Ya uzọ.

86

Ekpelu Defid.

1 Tọ nti-I n'ani, Jehofa, za-azim;
Makana munwa bu onye ebudalu ebuda na ọgbenya.
2 Debe nkpulu-obim; makana munwa bu onye afọ-ọma:
Nginwa Cuku nkem, zọputa odibo-I onye cekwubelu I.
3 Melum ebele, Dinwenu-ayi;
Makana ọbu I ka mnakpọku ogonogo ubọsi nine.
4 Me ka nkpulu-obi odibo-I ńulia;
Makana ọbu Ngi, Dinwenu-ayi, ka mbunitalu nkpulu-obim nye.
5 Makana Nginwa, Dinwenu-ayi, di nma, kwa-debe igbaghalunu,
Inwelu imelime afọ-ọma n'ebe ndi nine nakpọku I nọ.
6 Ge nti, Jehofa, n'ekpelum;
Na nti n'onu ayiyọm-ga.
7 N'ubọsi afufum agamakpọku I;
Makana Igazam.

Digitized by Google

8 Onwero ofu efu yili I, Dinwenu-ayi, n'etiti cuku-ga;
Nke onenwe *olu obuna* yili olu-I-ga.
9 Mba nine ndi Ikegolu gabia gesekpulu n'iru I, Dinwenu-ayi;
Fa gasopulu afa-I.
10 Makana Nginwa bu nuku, neme azi ife itiga nkpu:
Soso Nginwa bu Cuku.
11 Kpazielum uzo-I, Jehofa; agamnakpaghali n'ezi-okwu-I:
Me ka obim di n'ofu itulu afa-I egwu.
12 Agamejisi ka obim ra wekene I, Dinwenu-ayi Cuku nkem;
Agameme ka afa-I nwe otuto wegaba ebeebe.
13 Makana afo-oma-I ebuka n'ebe mno;
Isigo n'omu-ani Ṣeol doputa nkpulu-obim.
14 Cuku, ndi ngala ebinigo oto imedidem,
Ìgwè ndi neme ife-ike acogo nkpulu-obim,
Fa edebero I n'iru fa.
15 Ma Nginwa, Dinwenu-ayi, bu Cuku juputalu n'ebele namu azi amala,
Idewe iwe osiso, Inwe azi imelime afo-oma na ezi-okwu.
16 Dom iru, me-azi-lim ebele;
Welu ike-I nye odibo-I,
Zoputa azi nwa-nwoke nke odibo-nwayi-I.
17 Gosim ife-arima ezi ife;
Ka ndi kpolum asi wefu ya, ka ifele weme fa,
Makana Ngi, Jehofa, enyegolum aka, guguaazim.

Digitized by Google

87

Abu-ọma umu Kora ; Abù.

1 Ntọ-ani-Ya di n'ugwu di-ga nsọ.
2 Jehofa fulu ọnu-uzọ Zaion n'anya
Kalia ebe obibi nine nke Jekob.
3 Ife di-ga otuto ka ekwulu maka i,
Ngi obodo Cuku. [Sela.
4 Agamefota Rehab na Babilon na fa di n'etiti ndi malum :
Ne Filistia, na Taia, nyelukwue Itiopia;
Onye nka ka amulu n'ebe afu.
5 Eye, agekwu maka Zaion, si, Onye nka na onye nu ka amulu nime ya;
Onye Kasi Enu n'onweya geme ka ọkwusie ike.
6 Jehofa gagu ọnu, mgbe Ogeji dekọ ndi *nine n'uwa*,
Onye nka ka amulu n'ebe afu. [Sela.
7 Ndi nabu abu ka ndi nete egwu *gasi*,
Isi-iyim nine di-ga nime i.

88

Abù, Abù-ọma umu Kora ; Ọdili Onye-isi Abù ; emelu ka ọdabanye na Mahalat Leanot. Maskil Himan onye-Ezrahait.

1 Jehofa, Cuku nke nzọputam,
Akwagom ákwá efifie na ucici n'iru I :
2 Kwe ka ekpelum bata n'iru I ;
Tọ nti-I n'abum :
3 Makana nkpulu-obim juputalu n'ajọ ife,
Ndum nakpudebe nso Ṣeol.
4 Agunyelum na ndi nezida nime onunu ;
Adim ka onye nenwerọ inye-aka ọbuna :
5 Etufulu n'etiti ndi nwulu anwu,
Dika ndi egbulu egbu dọlu nime ini,

Digitized by Google

Ndi Idanecetanwozi ọzọ ;
Ewebepu fanwa ka fa pua n'aka-I.
6 Idọbagom n'ọmu-ani onunu,
Nime ebe gba-ga-lu ọcici, nime ogbu *mili*-ga.
7 Ọnuma-I disi ike n'arum,
Iwelugo akpoli-I nine webudam. [Sela.
8 Iwetego ndi-ọyi obim aka n'ebe mnọ;
Imego ka mbulu ife alu n'ebe fa nọ:
Akpacilim nime, apurọm iputa ìfè.
9 Anyam nada ugbò maka ifi nbuda:
Akpọkugom I da, Jehofa,
Esetipugom akam n'ebe I nọ.
10 Igegosi ndi nwulu anwu ife iti-ga nkpu?
Ndi nadirọ ndu gebini gekenebe I ka? [Sela.
11 Agakọ afọ-ọma-I nime ini?
Maọbu ikwesi-ncekwube-I nime Ebe-nbibi?
12 Agama ọlu-iti-nkpu-I-ga nime ebe ọcici?
Na ezi omume-I n'ani nke ebe icezọ ife?
13 Ma munwa akpọkugo I, Jehofa,
N'ututu ka ekpelum gabia n'iru I.
14 Jehofa, gini melu Iji tufue nkpulu-obim?
Gini melu Iji zonarim iru-I?
15 Ebudago munwa, mkolu azi inwu ọnwu sitena ogudu mji di na nwata:
Ebe mnedi egwù-I-ga obim wasasia.
16 Ọnuma-I nerufegam n'isi;
Ujọ-I-ga ekewapugom.
17 Fa biarubelum okilikili dika mili ogonogo ubọsi nine;
Fa nọrubekọlum ọnu okilikili.
18 Onye fulum n'anya na ọyim ka Iwetegolu aka n'ebe mnọ,
Ndi-ọyi obim bulu ọcici.

Digitized by Google

89

Maskil Itan onye-Ezrahait.

1 Agamabu abu maka afọ-ọma nke Jehofa ebe-ebe:
Ọnum ka mgeji me ka ndudugandu nine malu ikwesi-ncekwube-I.
2 Makana ekwugom, si, Agaluni afọ-ọma enu ebe-ebe;
Ikwesi-ncekwube-I ka Igeme ka ọkwusie ike n'enu-igwe n'onwefa.

3 Mu na onye mrọtalu emego àgbà,
Anugolum Defid odibom iyi;
4 Nkpulu-i ka Mgeme ka fa kwusie ike ebe-ebe,
Donie azi ukpo-i genye na ndudugandu nine. [Sela.
5 Enu-igwe gekene-ga ọlu iti-nkpu I, Jehofa;
Tọ azi ikwesi-ncekwube-I nime nzukọ ndi nsọ.
6 Makana onye nọ n'ígwé nke apulu iji wetu-nyelu Jehofa?
Onye yili Jehofa n'etiti umu-ndikom Cuku?
7 Cuku Nke di agadaga egwu n'izu ndi di nsọ,
Di azi itulu egwu kalia ndi nine nọrubelu Ya?
8 Jehofa Cuku nke usu *ndi agha,*
Onye bu odogu, dika I, Ngi Ja?
Ikwesi-ncekwube-I dirube-azi-li I okilikili.
9 Nginwa naci ngala nke orimili nnu:
Mgbe akpoli-ya kunili enu, Ime ka fa delu.
10 Nginwa etiligo Rehab, dika onye egbulu egbu;
Iwelugo aka nke ike-I wecusa ndi-ilo-I.
11 Enu-igwe bu-ga nke I, uwa bu azi nke I:

Digitized by Google

Ani nine na uju-fa, Nginwa atọgo fa.
12 Ugwu na adagbe, Nginwa ekego fa:
Tebọ na Hamon nabu abù ngoli n'afa-I.
13 Inwego ọgwe-aka odogu:
Aka-I sili ike, aka-nni-I di azi enu.
14 Ezi omume na ikpe bu-ga ntọ-ani nke ukpo-I.
Afọ-ọma na ezi-okwu naga n'iru I.
15 Añuli nadili ndi namata nkpu añuli:
Jehofa, fa nakpaghali n'ìfè nke iru-I.
16 N'afa-I ka fa negoli ogonogo ubọsi nine:
Anebuni fa nime ezi omume-I.
17 Makana Nginwa bu otuto nke ike-fa:
Agebuni mpi-ayi site ka ife-ayi si sọ I.
18 Makana ọta-ayi ọbu Jehofa nwe;
Onye di Nsọ nke Israel nwe eze-ayi.

19 Mgbe afu Ikwulu okwu n'ọ́fù gwa ndi-afọ-ọma-I,
Wesi, Ebulugom inyelu-aka bo onye bu odogu;
Ebunigom onye arọputalu n'etiti ndi Israel.
20 Acọputagom Defid odibom;
Ewelugom udem di nsọ wete ya:
21 Ageme ka akam kwusie ike n'ebe ọnọ;
Ọgwe-akam azi genye ya ume.
22 Onye-ilo ameme ya ife-ike;
Nke nwa nke ajọ omume nebuda ya.
23 Agametitu azi ndi namanye ya n'iru ya,
Tie azi ndi kpọlu ya asi ife.
24 Ma ikwesi-ncekwubem na afọ-ọmam gebinyelu ya;
N'afam ka agebuni mpi-ya.
25 Agameme ka aka-ya di azi n'orimili nnu,
Aka-nni-ya *adi* n'orimili-ga.

Digitized by Google

26 Yanwa gakpo̱kum, si, Nginwa bu nnam,
Cuku nkem, na nkpuma nke nzo̱putam.
27 Munwa azi geme ya o̱kpala*m*,
Me ya ka o̱kasia ndi-eze uwa enu.
28 Afo̱-o̱mam ka Mgedebelu ya ebe-ebe,
Àgbàm gekwesi ncekwube n'ebe o̱no̱.
29 Nkpulu-ya azi ka Mgeme *ka o̱to̱ ato̱* o̱kpu,
Ukpo-ya *ato̱* dika ubo̱si-ga nke enu-igwe.
30 O̱buluna umu-ya arapu iwum,
Ghalu idi nakpaghali n'ikpem-ga;
31 O̱buluna fa emebie ukpulum-ga,
Ghalu idebe ife Mti-ga-lu n'iwu;
32 Mgbe afu agameji itali neta njefie-fa,
Welu ube-itali *neta* ajo̱ omume-fa.
33 Ma afo̱-o̱mam ka Mmanewepusi nca n'ebe o̱no̱,
Nke Mgekwe ka ikwesi-ncekwubem bulu ife así.
34 Mmemebi agbam,
Nke Mgerughali ife sigolu n'egbugbele-o̱num puta.
35 Ofu mgbe ka Mjigolu idi-nso̱m weñua iyi;
Mmagwa Defid okwu asi;
36 Nkpulu-ya gato̱ ato̱ ebe-ebe,
Ukpo-ya *gato̱* dika anya-anwu n'irum.
37 Ageme ka o̱kwusie ike ebe-ebe dika o̱nwa,
Di azi ka onye-ama kwesili ncekwube n'ígwé.
[Sela.

38 Ma Nginwa etufugo ju azi,
Iwewusago onye Itelu ude iwe.
39 Itugo àgbà odibo-I ìzè:
Imebigo okpu-eze-ya *o̱bunadu* itura ya n'an
40 Ititugo ife eji gba-ga ogige-ya nine;

Digitized by Google

Imego ka iga-ya-ga dakpo.
41 Ndi nine naga n'uzo nakwali ya:
Obulugo ife nkpali n'ebe madu-ibe-ya no
42 Ibunigo aka-nni nke ndi namanye ya;
Imego ka ndi-ilo-ya nine ṅulia.
43 Eye, Inacucigha onu nmà-agha-ya,
Imero ya ka okwulu n'agha.
44 Imego ka unwu-ya kwusi,
Ikwatugo azi ukpo-ya n'ani.
45 Imego ka ubosi obu n'isi di nkenke:
Iwelugo ifele kpudo ya. [Sela.
46 Oge one. ka Igano nezobe Onwei okpu, Jehofa?
Oge one ka onuma-I ganenwu ka oku?
47 Ceta ka ogem si dita nkenke be:
Nekene na Ikego umu madu nine maka ife nkiti!
48 Kedu madu obu nke gadi ndu manafu onwu,
Nke geme ka nkpulu-obi-ya gbapu n'aka Seol? [Sela.
49 Dinwenu-ayi, kedu afo-oma-I-ga nke gbo,
Nke Iji ikwesi-ncekwube-I weṅulu Defid iyi?
50 Dinwenu-ayi, ceta nkpali nke ndi-odibo-I;
Ka msi bulu n'obim *nkpali nke* ndi nine *n'uwa* bú dinkpa;
51 Nke ndi-ilo-I kpaligoluli akpali, Jehofa;
Nke fa ji kpaligoli apa-ukwu-ga nke onye Itelu ude rapulu.

52 Ngozi dili Jehofa ebe-ebe.
Amen, na Amen.

Digitized by Google

AKWUKWO IV.

90

Ekpelu Moses onye nke Cuku.

1 Dinwenu-ayi, Nginwa abulugo ebe-obibi-ayi
Na ndudugandu nine.
2 Tupu amuputa ugwu-ga,
Maobu tupu Ikpua uwa na ani nine,
Obunadu sitena ebe-ebe genyena ebe-ebe, Nginwa bu Cuku.
3 Ineme ka madu ghoru etum;
Inasi azi, Cighanu, unu umu madu.
4 Makana nnu aro nabo na ogu ili n'anya-I
Di ka nyafu ma ogafesia,
Di azi ka ofu nce n'ucici.
5 Inebupu fa dika eji mili-olúlú *bupu;* fa di ka ula:
N'ututu fa adi ka afifia neso uso.
6 N'ututu onepu, neso uso;
N'anyasi egbutue ya, okponwua.
7 Makana anekpocapu ayi n'iwe-I,
N'onuma-I ka akpajiji ji nwulu ayi.
8 Idebego ajo omume-ayi n'iru I,
Debe njo nzüzo ayi-ga n'ìfè nke iru-I.
9 Makana ubosi-ayi nine agafego n'iwe-I:
Ayi neweta aro-ayi n'isi-njedebe dika údè.
10 Ubosi nke aro-ayi di ogu aro ito na ili,
Maobu obunadu maka ifi idi-ike odi ogu aro ino;
Ma ngala-fa abulu so àkànyà na ife nkiti;
Makana odedo ndo aga, ayi efepu.
11 Onye malu ike nke iwe-I,

Digitized by Google

Na iwe-I dika etu egwu kwesili I si di ?
12 Si nọfu kuzielu ayi igu ubọsi-ayi ọnu,
Ka ayi welita obi nke amamife n'elele.
13 Jehofa, cigha ; ọge one ?
Locigha obi-I maka ndi-odibo-I.
14 Welu afọ-ọma-I me ka afọ ju ayi n'ututu ;
Ka ayi webua abu ngoli weṅulia azi ubọsi-ayi nine.
15 Me ka ayi ṅulia ka ubọsi ra Ibudagolu ayi,
Na *ka* arọ *ra* ayi fugolu ajọ ife.
16 Kwe ka ọlu-I gosi ndi-odibo-I onweya,
Ka ebube-I *gosi onweya* n'isi umu-fa.
17 Ka nmá nke Jehofa Cuku-ayi dikwasi ayi :
Me azi ka ọlu aka-ayi kwusie ike n'isi-ayi ;
Eye, ọlu aka-ayi me ka ọkwusie ike.

91

1 Onye bi n'ebe nzuzo nke Onye Kasi Enu
Ganwu ula n'okpulu ndo Onye pulu ime ife nine.
2 Agamekwu maka Jehofa, Ọbu Ya bu ebe-ngbabam na igam ;
Cuku nkem, Onye mcekwubelu.
3 Makana Yanwa ganaputa I n'aka ọnyà onye-nta,
Na aka agadaga ajọ ọya nefe efe.
4 Ogeji nku-Ya-ga wekpudo I,
N'okpulu nku-Ya-ga ka igagbaba :
Ezi-okwu-Ya bu ọta na nuku ọta.
5 Imatu egwu ife ujọ n'ucici,
Nke inatu *egwu* ufele nefeghali n'efifie ;
6 Maka ajọ ọya nefe efe nakpaghali n'ọcici,
Maọbu nbibi nke negbusisi n'oke efifie nabọ.
7 Nnu nabọ na iruli gada n'akuku-I,

Google

Ula-nnu na nnu ise *gada* n'aka-nni-I;
Ma ọmakpudebe I nso.
8 Sọ anya-I ka igeji nenedo,
Wefu ine-ọlu ndi ajọ madu.
9 Makana Nginwa, Jehofa, bu ebe-ngbabam!
Imego Onye Kasi Enu ka Ọbulu ebe-obibi-i;
10 Ọnwerọ ajọ ife ọbuna gadakwasi i,
Nke ajọ *ọyà* ọbuna gakpudebe nso ikwu-i.
11 Makana Ogetili ndi-mọ-ozi-Ya ìwu maka i,
Idebe i n'uzọ-i nine.
12 Fa gaghọdo i n'aka-fa,
Maka ikpọbe ukwu-i na nkpuma.
13 Igazọkwasi agaba na aju-ani ukwu:
Igazọli nwa-okolọbia agaba na agwọ n'okpulu ukwu.
14 Makana ọtukwasigom ifu-n'anya-ya, maka ya ka Mgeji me ka ọgbapu:
Agamedebe ya n'ebe di enu, makana ọmago afam.
15 Ọgakpọkum, agamaza azi ya;
Munwa ganọnyelu ya n'afufu:
Agamazọputa, nye ya ototo.
16 Agameji ogonogo ndu weme ka afọ ju ya,
Gosi azi ya nzọputam.

92

Abu-ọma, Abù nke ubọsi sabat.

1 Ọbu ezi ife ikene Jehofa,
Na ibuku afa-I abu-ọma, Ngi Onye Kasi Enu:
2 Igosi afọ-ọma-I n'ututu,
Na ikwesi-ncekwube-I kwa ucici,
3 Iji ubọ eji akwala ili kwe, na une;
Iji onu asọ n'enu ubọ akwala.
4 Makana Ngi, Jehofa, emego ka mǹulia sitena ọlu-I:

Digitized by Google

Agamabu abù n'olu aka-I-ga:
5 Nekene ka olu-I-ga si webuka, Jehofa!
Ilolo-I-ga emika agadaga.
6 Madu anu ofia adama ife;
Nke onye nsokwu nagbota nka:
7 Mgbe ajo madu nepu dika afifia,
Na mgbe ndi nine nalù ajo olu neso;
Obu ka ewegbusisia fa okpu:
8 Ma Nginwa, Jehofa, no n'ebe di enu ebe-ebe.
9 Makana, nedu, ndi-ilo-I, Jehofa,
Makana, nedu, ndi-ilo-I gana n'iyi;
Ndi nine nalu ajo olu gagbasa.
10 Ma Ibunigo mpim dika *mpi nke* atu:
Eji ude ofu wetem:
11 Anyam afuwago azi *ife mnaco* n'aru ndi necem anwu,
Ntim anugo *ife mnaco* maka ndi neme ajo ife *bú* ndi nebini oto imedidem.
12 Onye ezi omume gagbowa dika nkwu:
Ogagba nuku dika sida na Lebanon.
13 Ndi amalu *ka osisi* n'uno Jehofa
Gagbowa *ka osisi* nime ogige-ga nke Cukuayi.
14 Fa ganamilili nkpulu ma fa mesia agadi;
Fa gejuputa na mili *dika osisi* di azi ndu:
15 Igosi na Jehofa kwu oto;
Obu Ya bu nkpumam, ajo omume obuna adiro na Ya.

93 1 Jehofa ecigo eze; eji idi-ebube weyibe Ya;
Eyibego Jehofa afe, Owelugo ike fierube Onweya:

Digitized by Google

Emego azi ka ani nine kwusie ike, nke anapuro iropu fa eropu.
2 Emelu ka ukpo-I kwusie ike sitena gbo:
Nginwa di sitena ebe-ebe.
3 Jehofa, orimili ewenigo *onu-fa* enu,
Orimili ewenigo onu-fa enu;
Orimili wenili nkpotu-fa enu.
4 Jehofa Onye no n'ebe di enu di ike,
Kalia onu-ga nke imelime mili,
Kalia akpoli sili ike nke orimili nnu.
5 Ife-ama-I kwesi-ga-lu ncekwube agadaga:
Idi-nso kwesili uno-I,
Jehofa, ebe-ebe.

94

1 Jehofa, Ngi Cuku Onye ibo-obo dili,
Ngi Cuku Onye ibo-obo dili, nwuputa ifè.
2 Bunie Onwei, Ngi Onye ikpe nke uwa:
Nyecigha ndi ngala ife kwesili *fa*.
3 Jehofa, oge one ka ndi ajo madu,
Oge one ka ndi ajo madu gananya isi?
4 Fa nekwuwa, fa nekwu oke okwu:
Ndi nine nalu ajo olu nanya isi.
5 Fa tilisili ndi-I, Jehofa,
Buda azi ùkwù-I.
6 Fa negbu ajadu na obia,
Negbu azi ocu ndi nenwero nna.
7 Fa nasi, Ja amafu,
Cuku nke Jekob amagbanye.
8 Cighanu uce, unu ndi bu anu ofia n'etiti ndi afu:
Unu ndi nsokwu, kedu mgbe unu geji nwe amamife?
9 Onye kulu nti, Omanu ife?

Digitized by Google

Onye kpulu anya, Ọmafuwa uzọ?
10 Onye napia mba-ga itali, Ọmagbazili *fa*,
Ọbunadu Onye nakuzili madu amamife?
11 Jehofa nama ilolo madu,
Na fanwa bu *sọ* ofu nku-ume.
12 Añuli nadili onye afu Inapia itali, Jehofa,
Nakuzili ya ife di nime iwu-I;
13 Ka Iwenye ya izulu-ike n'ubọsi ajọ ife,
Genye mgbe ageji gwugodulu ajọ madu onunu.
14 Makana Jehofa ametufu ndi-Ya,
Nke Ọnarapu ùkwù-Ya.
15 Makana ikpe gecighakute ezi omume:
Ndi nine kwu ọtọ n'obi geso azi ya.
16 Onye gebinilim imedide ndi neme ajọ ife?
Onye gakwunilim imedide ndi nalu ajọ ọlu?
17 Asina Jehofa aburọli inye-akam,
Omedo ndo nkpulu-obim ebili n'ebe anedelu du.
18 Mgbe msi, Ukwum nagbucapu;
Ọbu afọ-ọma-I, Jehofa, kwadolum.
19 Nime imelime itu-ucem di-ga nimem
Ngugu-I nasọ nkpulu-obim usọ.
20 Ngi na ukpo nke agu njọ ganyakudo n'ofu,
Nke neji ukpulu eme ife ilu-aru ka?
21 Fa kpọkọbalu onwefa ọnu imedide nkpulu-obi onye ezi omume,
Ma azi ọbala nemerọ ajọ ife ọbuna ikpe.
22 Ma Jehofa abulugo unọ-enum;
Cuku nkem *bu* nkpuma nke ngbabam.
23 Ọmego ka ajọ ọlu aka-fa cighakute fa,
Ọgeji azi ajọ ife aka fa webepu fa;
Jehofa Cuku-ayi gebepu fa.

Digitized by Google

95 1 Bianu, ka ayi bunye Jehofa abu ngoli:
Ka ayi kpọba nkpu *aṅuli* nye nkpuma nke nzọputa-ayi.
2 Ka ayi welu ekene bia n'iru-Ya,
Ka ayi welu abu-ọma kpọbalu Ya nkpu *aṅuli*.
3 Makana Jehofa bu nuku Cuku,
Na nuku Eze kasi cuku nine.
4 N'aka-Ya ka ebe di-ga ogbu nke uwa di;
Enu ugwu bu-ga azi nke Ya.
5 Orimili nnu bu nke Ya, Yanwa kelu ya;
Aka-Ya kpulu ani ọkpọnku.
6 Bianu, ka ayi sekpuelu Ya ka ayi kpọ isi ani;
Ka ayi gbue nkpili-ukwu n'ani n'iru Jehofa Onye kelu ayi:
7 Makana Yanwa bu Cuku-ayi,
Ayinwa bulu ndi nke ebe-ita-nni nke Ya, na atulu nke aka-Ya.
Tata, buluzidu na unu ganu onu-Ya,
8 Emenanu ka obi-unu sie ike, dika na Meriba,
Dika n'ubọsi Masa nime ọfia:
9 Mgbe nna-unu-fà nwalum,
Nwaputam ifè, wefu olu nkem.
10 Ogonogo ọgu arọ nabọ ka Mtululi nduduga-ndu *afu* izè,
Mwesi, Ọbu ndi nawaghali n'obi-fa,
Fanwa akamarọ uzọm-ga.
11 Maka Ya ka Mji ṅua iyi n'iwem,
Na fa amaba n'ebe izulu-ike nkem.

96 1 Bunyenu Jehofa abu ọfu:
Bunyenu Jehofa abu, unu uwa nine.
2 Bunyenu Jehofa abu, gọzibenu afa-Ya;
Negosinu nzọputa-Ya n'ifè kwada kwada.
3 Kọsanu otuto-Ya n'etiti mba-ga,

Digitized by Google

Ọlu-ebube-Ya-ga n'etiti ndi nine *n'uwa.*
4 Makana Jehofa di nuku, kwesi azi ka eto Ya nuku otuto:
Yanwa di itulu egwu kalia cuku nine.
5 Makana cuku nine nke ndi *nine n'uwa* bu ife nelorọ elo:
Ma Jehofa kelu enu-igwe-ga.
6 Nsọpulu na ebube di-ga n'iru Ya:
Ike na nmá di-ga n'ebe nsọ Ya.
7 Unu ezi-na-unọ nke ndi *nine n'uwa,* nyenu Jehofa,
Nyenu Jehofa otuto na ike.
8 Nyenu Jehofa otuto kwesili afa-Ya:
Bulunu ife-nru, bata nime ogige-Ya-ga.
9 Kenu ekike di nsọ wesekpuelu Jehofa:
Mabanu aru nni n'iru Ya, unu uwa nine.
10 Kwuenu n'etiti mba-ga, si, Jehofa ecigo eze:
Emego azi ka ani nine kwusie ike nke anapurọ iropu fa eropu:
Ogeji ikpe kwu ọtọ wekpe ndi *nine n'uwa.*
11 Ka enu-igwe ṅulia, ka ani golie;
Ka orimili nnu kpọtuba, na uju di ya;
12 Ka ọfia nyaba isi, na ife nine di ya nime;
Mgbe afu osisi nine di n'ugboko gabu abù ngoli;
13 N'iru Jehofa, Makana Ọbiana;
Makana Ọbiana ikpe uwa ikpe:
Ogeji ezi omume kpe ani nine ikpe,
Welu ezi-okwu-Ya kpe ndi *nine n'uwa* ikpe.

97 1 Jehofa ecigo eze; ka uwa golie;
Ka imelime agwe-etiti fa nca ṅuliba.
2 Igwe oji na ọcici dirubelu Ya okilikili:
Ezi omume na ikpe bu-ga ntọ-ani nke ukpo-Ya.

3 Oku naga n'iru Ya,
Ṅelegbusi ndi nemedide Ya okilikili :
4 Àmùmà-Ya nenye ani nine ìfè :
Uwa fu, wemaba aru nni.
5 Ugwu nagbaze-ga dika akpaka-anwu n'iru
Jehofa,
N'iru Dinwenu uwa nine.
6 Enu-igwe kolu ezi omume-Ya,
Ndi nine *n'uwa* afugo azi otuto-Ya.
7 Ifele neme ndi nine nefe ife apili api,
Ndi ji ife neloro elo ebuni onwefa :
Sekpubelunu Ya, unu cuku nine.
8 Zaion nulu, owenuliba añuli,
Umu-nwayi Juda wegolie ;
Maka ifi ikpe-I-ga, Jehofa.
9 Makana Nginwa, Jehofa, kacasi uwa nine
enu :
Ebunigo I enu kacasia cuku nine.
10 Unu ndi fulu Jehofa n'anya, kponu ajo ife
asi :
Onedebe nkpulu-obi ndi-afo-oma-Ya ;
Onanaputa fa n'aka ndi ajo madu.
11 Aghalu ìfè *dika nkpulu* maka onye ezi omume,
Gha azi añuli maka ndi kwu oto n'obi.
12 Ṅulibanu na Jehofa, unu ndi ezi omume;
Kenenu afa-nso-Ya.

98

Abu-oma.

1 Bunyenu Jehofa abu ofu ;
Makana Omego ife iti-ga nkpu :
Aka-nni-Ya, na ogwe-aka-Ya di nso, enyego
Ya nzoputa.
2 Jehofa emego ka amalu nzoputa-Ya :
Ezi omume-Ya ka Okpughelu n'anya mba-ga.

Digitized by Google

3 Ọcetago afọ-ọma-Ya na ikwesi-ncekwube-Ya
n'ebe unọ Israel di :
Ebe nine uwa jedebelu afugo nzọputa nke
Cuku-ayi.
4 Kpọba nkpu añuli nye Jehofa, unu uwa nine:
Buwanu abù ka unu bua abu ngoli, eye,
bukubenu *Ya* abu-ọma.
5 Welunu ubọ-akwala bukubenu Jehofa abu-
ọma;
Welunu ubọ-akwala na onu abu-ọma.
6 Cilinu opi na onu akpele
Wekpọba nkpu añuli n'iru Eze, bú Jehofa.
7 Ka orimili nnu kpọtuba, ya na ife-uju-ya;
Ani nine, na ndi bi nime fa;
8 Ka orimili kuba aka-fa;
Ka ugwu bukọba abu *ngoli* ọnu;
9 N'iru Jehofa, makana Ọbiana ikpe uwa ikpe:
Ogeji ezi omume kpe ani nine ikpe,
Welu ikpe kwu ọtọ kpe ndi *nine n'uwa.*

99

1 Jehofa ecigo eze; ka aru maba ndi *nine*
n'uwa nni:
Ọnanọkwasi n'enu cerubim; ka uwa sọba
ngọngọ.
2 Jehofa bu nuku na Zaion;
Di azi enu kalia ndi nine *n'uwa.*
3 Ka fa kene nuku afa-I di itulu egwu:
Yanwa di nsọ.

4 Ike nke eze azi nafu ikpe n'anya;
Nginwa neme ka ife kwu ọtọ kwusie ike,
Nginwa neme ife Ikpelu n'ikpe *neme azi* ezi
omume na Jekob.
5 Bunienu Jehofa Cuku-ayi,

Digitized by Google

Sekpuenu n'ukwu-odide izọkwasi ukwu Ya:
Yanwa di nsọ.

6 Moses na Eron di n'etiti ndi-ncu-aja-Ya,
Samuel di azi n'etiti ndi nakpọku afa-Ya;
Fa kpọkulu Jehofa, Yanwa weza fa.

7 Ọgwalu fa okwu nime ide ígwé oji:
Fa debelu ife-ama-Ya-ga, na ukpulu Ọnyelu fa.

8 Nginwa zalu fa, Jehofa Cuku-ayi:
Ibuli Cuku Nke nebupulu fa njọ-fa,
Ọbu ezie na Ibọlu ọ́bọ̀ omume-fa-ga.

9 Bunienu Jehofa Cuku-ayi,
Sekpubenu n'ugwu-Ya di nsọ;
Makana Jehofa Cuku-ayi di nsọ.

100

Abu-ọma inye-ekene.

1 Kpọbanu nkpu an̄uli nye Jehofa, unu ani nine.

2 Welun̄u an̄uli febe Jehofa:
Welunu abu bia n'iru Ya.

3 Malunu na Jehofa Yan̄wa bu Cuku:
Ọbu Yanwa kegolu ayi, ayinwa bu ndi-Ya;
Ayi bu ndi-Ya, na atulu nke ebe-ita-nni-Ya.

4 Welunu ekene ba n'ọnu-uzọ-ilo-Ya-ga,
Welunu otuto ba nime ogige-Ya-ga:
Kenenu Ya ekene, gozie-azi-nu afa-Ya.

5 Makana Jehofa di nma; afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe;
Ikwesi-ncekwube-Ya genyena ndudugandu nine.

101

Abu-ọma Defid.

1 Agamabu abù maka afọ-ọma na ikpe:
Ọbu I, Jehofa, ka mgabuku abu-ọma.

Digitized by Google

2 Agamakpacapu anya n'uzọ zulu oke:
A kedu mgbe Igeji biakutem?
Agamakpaghali nime unọm n'obi zulu oke.
3 Mmedebe ife nelorọ elo ọbuna n'irum:
Akpọlum ọlu ndi sifielu uzọ asi;
Ọmanyakudom n'aru.
4 Obi ngiligọ gesi n'arum pua:
Mmama ajọ *madu* ọbuna.
5 Onye nekpe madu-ibe-ya ìkpè na nzuzo, ya ka mgegbusisi.
Onye nebuni iru-ya enu na onye nwelu obi ngala ka mmanekwe.
6 Anyam gadikwasi n'aru ndi kwesili ncekwube n'ani, ka fa webinyelum:
Onye neje n'uzọ zulu oke, ọbu yanwa gejelum ozi.
7 Onye nalu ọlu aghughọ amebi n'unọm
Onye nekwu okwu asi amakwusi ike n'anyam.
8 Kwa ututu ka mgegbusisi ajọ madu nine n'ani;
Ibepu ndi nine nalu ajọ ọlu n'obodo Jehofa.

102 *Ekpelu onye ebudalu ebuda, mgbe ufu ji kpube ya, owekwusisia okwu-ya n'iru Jehofa.*

1 Nulu ekpelum, Jehofa,
Kwe ka ákwám bialue I aru.
2 Ezọnarinam iru-I n'ubọsi afufum:
Tọ nti-I n'ani n'ebe mnọ;
N'ubọsi mu akpọkuna zam ọsisọ.
3 Makana anekpocapu ubọsim-ga dika anwulu,
Elelu ọkpukpum-ga ọku dika ọnọkọ.
4 Etili obim ife dika afifia, ọkpọnwua;
Makana anamecezọ ili nnim.
5 Maka ifi onu isu-udem

Digitized by Google

Okpukpum nyakudo n'arum.
6 Adim ka *nnunu* pelikan nke ofia kwu nkiti ;
Adim ka okwukwu nke nkponkpo obodo-ga.
7 Anamece nce, adi-azim
Dika nza nke so ya no n'enu uno.
8 Ndi-ilom nakpalim ogonogo ubosi nine ;
Ndi napu ala nemedidem jim akpo iyi.
9 Makana eligom ntu oku dika nni,
Welu azi ikwa-ákwá gbagwa n'ife-olilam.
10 Maka ifi ajo iwe-I na iwe-I :
Makana Ikunigom, tufue-azim.
11 Ubosim di-ga ka onyinyo ma anya-anwu nada ada ;
Munwa akponwugo dika afifia.

12 Ma Nginwa, Jehofa, gano ani *ka eze* ebe-ebe ;
Nceta-I genyena ndudugandu nine.
13 Nginwa gebini, melu Zaion ebele :
Makana olugo oge imelu ya ebele, eye, oge akalu abiago.
14 Makana ife nkpuma-ya naso ndi-odibo-I uso,
Fa nemelu etum-ya ebele.
15 Maka ya mba gatu-ga-lu afa Jehofa egwu,
Ndi-eze nine nke uwa *gatulu* otuto-I *egwu* :
16 Makana Jehofa aluzigo Zaion,
Owelugo otuto-Ya gosi Onweya ;
17 Odogo iru n'ekpelu nke ndi nenwero ife obuna,
Oneninuro ekpelu-fa.
18 Nka ka agede maka ndudugandu biana abiana :
Ndi ageke eke geto Ja.
19 Makana Osigo n'enu ebe-nso-Ya wenedata anya ;

Digitized by Google

Sitena enu-igwe ka Jehofa ji nedo anya
n'uwa ;
20 Inu udè onye nji ;
Itopu ndi akalu inwu onwu ;
21 Ka madu weko afa Jehofa na Zaion,
Ko azi otutu-Ya na Jerusalem ;
22 Mgbe akpokobalu ndi *nine n'uwa* onu,
Kpokoba azi ani-eze ifè Jehofa.

23 Obudalu ikem n'uzo ;
Omelu ka ubosim di nkenke.
24 Msi, Cuku nkem, ewepunam n'etiti ubosim-
ga :
Aro-I nadi-ga ndudugandu nine.
25 Gbo ka Itogoluli nto-ani uwa-ga ;
Enu-igwe bu-ga olu aka-I.
26 Fanwa gana n'iyi, ma Nginwa nakwudide :
Eye, fa nine gaka nka dika afe ;
Igenwopu fa dika otogbo, agenwopu azi fa :
27 Ma Nginwa di ka Idi,
Aro-I amenwe-ga isi-njedebe.
28 Umu ndi-odibo-I ganodide,
Ageme ka nkpulu-fa kwusie ike n'iru I.

103

Nke Defid.

1 Gozie Jehofa, ngi nkpulu-obim ;
Ka ife nine di nimem, *gozie* afa nso Ya.
2 Gozie Jehofa, ngi nkpulu-obim,
Ecezokwana ogo-Ya nine :
3 Onye nagbaghalu ajo omume-i nine ;
Onye nazo oya-i nine ;
4 Onye nagbaputa ndu-i n'aka ebe nbibi ;
Onye ji afo-oma na ebele-ga wekpube i okpu :
5 Onye melu ka afo ju onu-i n'ezi ife ;

Iwesi nọfu dinwo ndu idi na nwata dika ugo.
6 Jehofa neme ezi omume-ga,
Nemelu azi ndi nine anakpagbu ife Ọkpelu n'ikpe.
7 Ọmelu ka Moses malu uzọ-Ya-ga,
Me azi ka umu Israel malu omume-Ya-ga.
8 Jehofa juputalu n'ebele namu azi amala,
Ọdewe iwe ọsisọ, Ọnwe-azi-li imelime afọ-ọma.
9 Ọmanaba nba ọkpu;
Ñke Ọgedebe *iwe-Ya* ebe-ebe.
10 Ọmesorọ ayi ka njọ-ayi si di-ga,
Ñke Onenyecigha ayi ugwọ ka ajọ omume-ayi si di-ga.
11 Makana dika enu-igwe si ka uwa enu,
Ọbu nọfu ka ebele-Ya di nuku n'ebe ndi natulu Ya egwu nọ.
12 Dika ka iru-anya-anwu si te aka n'ọdida-anwu,
Nọfu ka Osi wete njefie-ayi aka n'ebe ayi nọ.
13 Dika ka nna si emelu umu-ya ebele,
Ọbu nọfu ka Jehọfa si emelu ndi natulu Ya egwu ebele.
14 Makana Yanwa malu ka esi kpu ayi;
Ọneceta na ayinwa bu etum.
15 Ma madu, ubọsi-ya di-ga ka afifia;
Dika ototo nke ọfia, nọfu ka osi eso.
16 Makana ikuku gafera ya n'isi, ọna;
Ebe-ya amamanwozi ya ọzọ.
17 Ma afọ-ọma Jehofa nesite n'ebe-ebe genyena ebe-ebe n'isi ndi natulu Ya egwu,
Ezi omume-Ya azi nelu umu umu;
18 N'etu ndi nedebe àgbà-Ya,
Na ndi neceta ife Ọtọ-ga-lu atọ ime fa.

Digitized by Google

19 Jehofa emego ka ukpo-Ya kwusie ike n'enu-igwe-ga;
Ani-eze-Ya naci ọra.
20 Gọzienu Jehofa, unu ndi-mọ-ozi-Ya:
Unu bu ndi-odogu di ike, nemezu okwu-Ya,
Nanu onu okwu-Ya.
21 Gọzienu Jehofa, unu usu-*ndi-agha*-Ya nine,
Unu ndi nejelu Ya ozi, neme ife nasọ Ya.
22 Gọzienu Jehofa, unu ọlu-Ya nine,
N'ebe nine Ọnaci:
Gọzie Jehofa, ngi nkpulu-obim.

104 1 Gọzie Jehofa, ngi nkpulu-obim.
Jehofa Cuku nkem, Ibuka nuku;
Eji nsọpulu na ebube weyibe I.
2 Onye ji ìfè kpudo Onwei dika *eyikpolu* otogbo;
Onye nagbasapu enu-igwe dika ife okpukpu:
3 Onye netinye ọlege-ga nke unọ-enu-Ya nime mili-ga;
Onye neme ka igwe oji bulu ugbọ-ani-Ya;
Onye neje ije n'enu nku-ga nke ikuku;
4 Onye neme ka ndi-mọ-ozi-Ya bulu ikuku;
Ndi nejelu Ya ozi *bulu* ọku nenwu enwu:
5 Onye tọlu uwa n'enu ntọ-ani-ya-ga,
Ka ọghalu ironi ebe-ebe ebe-ebe.
6 Iji ogbu *mili* kpudo ya dika *eyikpolu* afe;
Mili di-ga enu kalia ugwu-ga.
7 N'iba-nba-I fa gbapu;
N'onu akpala-I fa gbanagba;
8 Fa si n'ugwu-ga narọgo, fa si na mgbulugu-du-ga nezida,
Wenye n'ebe Itọlu fa-li.
9 Ikpalu oke nke fa napurọ iнefega ya;

Digitized by Google

Ka fa ghalu icigha azu gelikpue uwa.
10 Oziputalu mili-iyi-ga nime mgbulugudu;
Fa rube n'etiti ugwu-ga:
11 Fa nenye anu o̱fia o̱buna mili o̱lila;
Anyinya o̱fia wenemeju akpili-o̱kpo̱nku-fa.
12 Na nso fa ka anu-ufe nke ígwé nwelu ebe-
obibi-fa,
Fa nabu abù n'etiti ngadaba osisi-ga.
13 Onesi n'ime-uno̱-Ya-ga ezowusa ugwu-ga mili;
Nkpulu nke o̱lu-I julu uwa afo̱.
14 O̱neme ka afifia nepulu ife-enunu,
Na ife akuku nke madu geli;
Ka Owesi n'ani weputa nni:
15 Na manya *fain* nke neme ka obi madu nañuli
añuli,
Na ude ime ka iru-ya negbu musi musi,
Na nni nke nenye madu ume n'obi.
16 Afo̱ julu osisi-ga nke Jehofa;
Osisi sida-ga nke Lebanon, nke O̱magolu;
17 Ebe umu-nnunu nama akwu-fa:
Ma sto̱k, osisi fia bu-ga uno̱-ya.
18 Ugwu di-ga enu bu nke ewu o̱fia;
Nkpuma bu-ga ebe ngbaba nke koni.
19 O̱melu o̱nwa ka o̱bulu ife igosi o̱ge:
Anya-anwu nama o̱dida-ya.
20 Ineme o̱cici, o̱webulu ucici;
Nke anu ugboko nine nakpuputa.
21 Umu agaba anagbo̱ uja *neso* anu fa gado̱li,
Naco̱ ife-olili-fa n'aka Cuku.
22 Anwu watara, fa anaba,
Gato̱gbo̱ onwefa nime o̱nu-fa.
23 Madu apua gaba o̱lu-ya
Na àkànyà-ya genyena anyasi.
24 Jehofa, nekene ka o̱lu-I si di-ga imelime!

Digitized by Google

Amamife ka Iji weme fa nine;
Uwa juputalu n'ife Inwelu.
25 N'ebenu ka orimili nnu di, bue nuku di azi obodobo,
Nke ife nakpu-ga akpu di nime ya aguta onu,
Ka obele ka nuku anumanu.
26 N'ebe afu ka ugbo naga-ga;
N'ebe afu ka agwo-ola mili di, nke Ikpugolu igwuli egwu nime ya.
27 Ndia nine bolu I anya,
Ka Iwenye fa nni-fa n'oge-ya.
28 Ife Inyelu fa ka fa nekpoko;
Isara aka-I, ezi ife eju fa afo.
29 Izobera iru-I, akpajiji anwulu fa;
Iwepura ume-fa, fa anwuru,
Fa anaku etum-fa.
30 Iziputa mo-I, eke fa;
Ime ka iru ani dinwo ofu.
31 Ka otuto Jehofa didide ebe-ebe;
Ka Jehofa ṅulia n'olu-Ya-ga:
32 Onye nenedo anya n'uwa, aru amaba *uwa* nni;
Ometura ugwu-ga aka, fa akwuba anwulu.
33 Agamnabunye Jehofa abu ka mditalu ndu be:
Agamnabuku Cuku nkem abu-oma n'ebe mnanolili.
34 Ka icighali-obim bulu ife gaso Ya uso:
Munwa gaṅuli aṅuli na Jehofa.
35 Ka ebepusia ndi ojo n'uwa,
Ka ndi ajo madu ghalu idinwozi ozo.
Gozie Jehofa, ngi nkpulu-obim.
Tobenu Ja.

Digitized by Google

105 1 Kenebenu Jehofa, kpobenu afa-Ya;
Menu ka amazue omume-Ya n'etiti ndi *nine n'uwa.*
2 Bunyenu Ya abù, bukubenu Ya abu-oma;
Nacighanu uce maka olu-iti-nkpu-Ya nine.
3 Nanyanu isi n'afa nso Ya:
Ka obi ndi naco Jehofa golie.
4 Cobanu Jehofa na ike-Ya;
Cobanu iru-Ya mgbe nine.
5 Cetanu olu-iti-nkpu-Ya-ga nke Olugolu;
Olu-ebube-Ya-ga, na ikpe onu-Ya;
6 Unu nkpulu nke Abraham odibo-Ya,
Unu umu Jekob, ndi Orotalu.
7 Obu Yanwa bu Jehofa Cuku-ayi:
Ikpe-Ya di-ga n'uwa nine.
8 Ocetago àgbà-Ya ebe-ebe,
Okwu nke Otili nnu ndudugandu nabo na ogu ili iwu;
9 *Agbà* nke Ya na Abraham melu,
Na iyi *Oňulu* Aisak;
10 Me azi ka ofu afu kwusie ike n'ebe Jekob no ka obulu ukpulu,
Melu Israel ka obulu àgbà ebe-ebe:
11 Si, Obu i ka Mgenye ani Kenan,
Bú ókè nke ùkwù-unu:
12 Mgbe fa ji bulu so madu onenone n'onu-ogu-*fa;*
Eye, fa di no onenone, bulu azi ndi nanwu ula nime ya;
13 Fa nagaghali nesi na mba nefelu na mba,
Nesi n'ofu ani-eze nefelu na ndi ozo.
14 Okwero ka madu obuna kpagbue fa;
Eye, Oneji maka ifi fa ado ndi-eze nti;
15 *Si,* Emetukwananu ndi nkem Mtelu ude ak

Digitized by Google

Emekwana ndi-amumam ajọ ife ọbuna.
16 Ọkpọlu ugani n'ani afu;
Ọkpajisili nza-fa nca nke bu nni-fa.
17 Ozibulu ofu nwoke n'iru-fa;
Elelu Josef ka ọbulu orù:
18 Fa ji ọ̀gba wemelu ya aru n'ukwu;
Nkpulu-obi-ya balu n'ígwè;
19 Genye mgbe okwu-ya ji le;
Okwu Jehofa nucalu ya.
20 Eze afu wezie kpọpu ya;
Bú onye naci ndi *afu*-ga, weme ka ọnwelu onweya.
21 Ọmelu ka ọbulu dinwenu be-ya,
Na onye nacikọ àkù-ya nine:
22 Ka onefie ndi-isi-ya agbu ka osi sọ ya,
Nakuzi-azi-li ndi-ikenye-ya amamife.
23 Israel bata-azi-li n'Ijipt;
Jekob nwua ula n'ani Ham.
24 Ọweme ka ndi-Ya mua ọmumù agadaga,
Me ka fa ka ndi namanye fa ike.
25 Orughalili obi-fa ikpọ ndi-Ya asi,
Ka fa welu uzọ nlafu meso ndi-odibo-Ya.
26 Ozili Moses odibo-Ya,
Na Eron onye Ọrọtalu.
27 Fa tinyelu n'etiti fa okwu nke ife-arima-Ya-ga,
Na ife-ebube-ga n'ani Ham.
28 Ozili ọcici, me ka ọgbacie;
Fa anupurọ isi n'okwu-Ya-ga.
29 Ọmelu ka mili-fa ghọru ọbala,
Gbue ázù-fa.
30 Ani-fa nuputa awọ,
N'ime-unọ ndi-eze-fa-ga.
31 Okwulu okwu, ọ̀dùdù nuputa,
Na anwu-ọtita n'ókè-ani-fa nine.

Digitized by Google

32 Ọnyelu fa aku-mili-igwe ka ọbulu mili ozizo,
Na ọku onwunwu n'ani-fa.
33 Otili *osisi* fain-fa azi na osisi-fig-fa;
Gbọwasia osisi di-ga n'ókè-ani-fa.
34 Okwulu okwu, igwulube da,
Na umu igwulube, nke nadirọ iguta ọnu,
35 Fa welacapu ife akuku ọbuna di n'ani-fa,
Lacapu azi nkpulu nke ani-fa.
36 Otigbusi-azi-li umu izizi nine n'ani-fa,
Nke bú isi-nbido ume-fa nine.
37 Ọkpọputalu fa fa cili ọna-ọca na ọna-edo:
Ọnwerọ ofu onye efu nasọ ngọngọ n'etiti ebo-
Ya-ga.
38 Ijipt ṅulili aṅuli mgbe fa nirili;
Makana egwù-fa dakwasili fa.
39 Ọgbasalu igwe oji ka ọbulu ife ngbodo;
Na ọku inye fa ìfè n'ucici.
40 Fa yọlu, Ọciputa kwel,
Welu nni enu-igwe me ka afọ ju fa.
41 Ọmeghelu nkpuma, mili ruputa;
Fa neru n'ebe-ọkpọnku *dika* orimili.
42 Makana Ọcetalu okwu-Ya di nsọ.
Na Abraham odibo-Ya.
43 Ọwelu ngoli kpọputa ndi-Ya,
Welu azi abù ngoli *kpọputa* ndi-Ya Ọrọtalu.
44 Ọwelu ani mba-ga nye fa;
Fa welu ife àkànyà ndi ọzọ ka ọbulu ife fa
nwelu:
45 Ka fa wedebe ukpulu-Ya-ga,
Necebe iwu-Ya-ga.
Tobenu Ja.

106 1 Tobenu Ja.
Kenenu Jehofa; makana Ọdi nma:

Digitized by Google

Makana afo̱-o̱ma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
2 Onye pulu iko̱ o̱lu odogu-ga nke Jehofa,
Mao̱bu igosi otutu-Ya nine?
3 Aṅuli nadili ndi nedebe ikpe,
Na onye neme ezi omume mgbe nine.
4 Jehofa, welu ka ife ndi nke I si aso̱ I cetam;
Welu nzo̱puta-I netam:
5 Ka mwefu o̱di-nma nke ndi Iro̱talu,
Ka mweṅulia n'aṅuli nke mba-I,
Ka mwesolu ùkwù-I nya isi.

6 Ayi esolugo nna-ayi-fà me njo̱,
Ayi emego ajo̱ omume, ayi emego ife o̱jo̱.
7 Nna-ayi-fà agho̱taro̱ ife-iti-ga-nkpu-I n'Ijipt;
Fa ecetaro̱ imelime afo̱-o̱ma-I-ga;
Ma fa nupulu isi n'orimili nnu, nke bu
Orimili Nme-nme.
8 Ka osina di O̱zo̱putalu fa maka ifi afa-Ya,
Ka O̱weme ka amalu odogu di ike O̱bu.
9 O̱ba-azi-li Orimili Nme-nme nba, o̱wetako̱lo̱:
Nyabuna Odulu fa gafe ebe di-ga ogbu, dika
anagafe o̱zala.
10 O̱wezo̱puta fa n'aka onye kpo̱lu fa asi,
Gbaputa azi fa n'aka onye-ilo afu.
11 Mili-ga welikpue ndi namanye fa:
O̱nwero̱ ofu efu nime fa gbo̱fo̱lunu.
12 Mgbe afu fa wekwelu okwu-Ya-ga;
Fa buba abù otuto-Ya.
13 Fa edoro̱ ndo cezo̱ o̱lu-Ya-ga;
Fa egero̱ alo-Ya:
14 Ma fa co̱sili ajo̱ o̱cico̱ ike n'o̱fia,
Wenwa Cuku n'ani o̱kpo̱-nku.
15 O̱wenye fa ayiyo̱-fa;
Ma Ozitalu aru-o̱tita na nkpulu-o̱bi-fa.

16 Fa kwoso-azi-li Moses ekwolo n'ebe enye-ga-
lu ikwu,
Na Eron onye nso nke Jehofa.
17 Ani salu onu weno Detan,
Wekpudo otu Abairam.
18 Ewefunwue oku nime otu-fa;
Ilele oku afu legbusia ndi ajo madu.
19 Fa kpulu nwa efi na Horeb,
Wesekpuelu alusi fa kpulu akpu.
20 Nonwo ka fa si welu otuto-fa
Ghalu udi efi nata afifia.
21 Fa cezolu Cuku Onye-nzoputa-fa,
Nke meluli nuku ife-ga n'Ijipt;
22 Lua olu iti-ga-nkpu n'ani Ham,
Na ife itu-ga-lu egwu n'akuku Orimili Nme
nme.
23 Ya kpatalu Oji si na Ya gegbusisi fa,
Asina Moses onye Orotalu anakwuluro n'iru
Ya nime ntiwa afu,
Iwepu onuma-Ya, maka Ogbusisia fa.
24 Eye, fa julu ani afu tolu icosi ike,
Fa ekwero okwu-Ya;
25 Ma fa tamulu ntamu nime ikwu-fa-ga,
Weghalu inu onu Jehofa.
26 Ya kpatalu na Obunili aka-Ya n'ebe fa no,
Si na Ya geme ka fa da nime ofia:
27 Me azi ka nkpulu-fa da n'etiti mba-ga,
Cusa azi fa n'ani afu-ga.
28 Fa welu onwefa azi nyakudo na Beal-peo,
Lie azi ife eji cunye-ga-lu ndi nwulu anwu
aja.
29 Nonwo ka fa si welu omume-fa-ga kpasue Ya
iwe;
Ewepia fa ajo itali.

Digitized by Google

30 Mgbe afu Finehas kwulu oto, weme ife ekpelu n'ikpe:
Ewekwusi ajo itali afu.
31 Agunyelu ya nke afu n'ezi omume,
Genyena ndudugandu nine ebe-ebe.
32 Fa kpanili ya iwe azi na mili Meriba-ga,
Nyabuna odili Moses njo maka ifi fa:
33 Makana fa nanupu isi medide mo-ya,
Oji egbugbele-onu-ya kwu okwu nelobulu elobulu.
34 Fa egbusisiro ndi afu-ga,
Etu Jehofa si tili fa iwu;
35 Ma fa welu onwefa gaghagbunyelu mba-ga,
Wemuta olu-fa-ga:
36 Fa wefebe alusi-fa-ga;
Nke mesili bulu fa onyà:
37 Eye, fa cili umu-fa ndikom na umu-fa umu-nwayi wecunyelu ndi ajo mo aja,
38 Gbafue azi obala nemero ajo ife obuna, bú obala umu-fa ndikom na umu-fa umu-nwayi,
Ndi fa ji cunyelu alusi-ga nke Kenan aja;
Ewewelu obala melua ani afu.
39 Nonwo ka olu-fa si emelua fa,
Fa weyili oyi naga nime omume-fa.
40 Ya kpatalu na iwe Jehofa nwulu oku n'aru ndi-Ya,
Oweju ùkwù-Ya.
41 Owelu fa nye n'aka mba-ga;
Ndi kpolu fa asi naci fa.
42 Ndi-ilo-fa azi nemegbu fa,
Ewebuda fa n'okpulu aka-fa.
43 Imelime oge ka Onazoputa fa;
Ma n'alo-fa fa nupulu isi *n'okpulu Cuku*,
Ewebuda fa ani n'ajo omume-fa.

Google

44 Ka osina di Ọnene nmanye-fa,
Mgbe Oji nu ákwá-fa:
45 Ọweceta àgbà-Ya maka ifi-fa,
Welocigha etu imelime afọ-ọma-Ya ra,
46 Ọme-azi-li ka ndi nine dọlu fa n'agha
Melu fa ebele.

47 Zọputa ayi, Jehofa Cuku-ayi,
Kpọkọputa azi ayi n'etiti mba-ga,
Ikene afa nsọ I,
Na inya isi n'otuto-I.

48 Ngọzi dili Jehofa, Cuku nke Israel,
Sitena ebe-ebe genyena ebe-ebe.
Ka ndi nine si, Amen.
Tobenu Ja.

AKWUKWỌ V.

107 1 Kenenu Jehofa; makana Ọdi nma:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
2 Ka ndi Jehofa gbaputalu kwue *nọfu*,
Ndi Ọgbaputagolu n'aka onye namanye fa;
3 Wekpọkọputasia fa n'ani-ga,
Sitena iru-anya-anwu na sitena ọdida-anya-anwu,
Sitena Ugwu na sitena orimili nnu.

4 Fa waghalili nime ọfia n'uzọ ani ọkpọ-nku;
Fa afurọ obodo obibi.
5 Agu nni na agu mili gulu fa,
Ufu nekpu nkpulu-obi-fa nime fa.
6 Mgbe afu fa kpọkue Jehofa n'afufu-fa,
Ọwenaputa fa n'aka ife nakpagbu fa.

Digitized by Google

7 Odu-azi-li fa ga n' uzo kwu oto,
Ka fa weje n'obodo obibi.
8 Buluzidu na madu gekene Jehofa maka afo-oma-Ya,
Na maka olu iti-nkpu Olu-ga-lu umu madu!
9 Makana Oneme ka afo ju nkpulu-obi ife di ngbu,
Nkpulu-obi agu nagu Owelu ezi ife nyejue ya afo.

10 Etu ndi no ani nime ocici na ime onyinyo onwu,
Ebe fa bu ndi nji nime nbuda na igà;
11 Makana fa nupulu isi medide okwu-ga nke Cuku,
Nenia azi alo Onye Kasi Enu:
12 Ya kpatalu Oji welu ido-àkànyà buda obi-fa;
Fa dalu n'ani, onwero ofu onye efu no inyelu fa aka.
13 Mgbe afu fa kpokue Jehofa nime afufu-fa,
Owezoputa fa n'ife nakpagbu fa-ga.
14 Osi n'ocici na onyinyo onwu kpoputa fa,
Wetilisia agbu-fa.
15 Buluzidu na madu gekene Jehofa maka afo-oma-Ya,
Na maka olu iti-nkpu Olu-ga-lu umu madu!
16 Makana Otiwago aku-uzo ona,
Tijisia nga ígwè.

17 Anebuda ndi nsokwu maka ifi uzo njefie-fa,
Na maka ajo-omume-fa-ga.
18 Nkpulu-obi-fa naju ife olili nine di-ga ice ice;
Fa nakpudebe nso onu-uzo-ga nke onwu.

19 Mgbe afu fa kpọkue Jehofa n'afufu-fa,
Ọwezọputa fa n'ife nakpagbu fa-ga.
20 Ozili okwu-Ya, wezọ fa,
Me azi ka fa gbapu n'ebe-nbibi-fa-ga.
21 Buluzidu na madu gekene Jehofa maka afọ-ọma-Ya,
Na maka ọlu iti-nkpu Ọlu-ga-lu umu madu!
22 Ka fa nacu aja-ga *nke bu* ekene,
Welu azi abu *ngoli* kọ ọlu-Ya-ga.

23 Ndi naba n'ugbọ agbada n'orimili nnu,
Ndi nalu ọlu na nuku mili-ga;
24 Ndia nafu ọlu-ga nke Jehofa,
Na ife iti-nkpu Ya-ga n'ogbu mili.
25 Makana Oneti iwu, nakpọni oke ikuku,
Nke nebuni akpoli di-ga ya enu.
26 Fa aligolue n'ígwé, fa alidakwa ọzọ nime ogbu mili-ga:
Nkpulu-obi-fa amusia mili maka ifi ajọ ife.
27 Fa anadaghali, nasọ ngọngọ dika onye manya negbu,
Amamife-fa nine agwusia.
28 Mgbe afu fa kpọkue Jehofa n'afufu-fa,
Ọwekpọputa fa n'ife nakpagbu fa-ga.
29 Ọneme ka nuku ifufe julu,
Ka akpoli di-ga ya wedelu du.
30 Mgbe afu fa añuliba añuli makana ọmade-bego fa;
Owedulue fa n'otu ebe fa cọlu inyenu.
31 Buluzidu na madu gekene Jehofa maka afọ-ọma-Ya,
Na maka ọlu iti-nkpu Ọlu-ga-lu umu madu!
32 Ka fa bunie Ya azi nime nzukọ ndi *Israel*,
To azi Ya n'ọnọdu ndi-ikenye.

Digitized by Google

33 Onerughali orimili-ga ka fa bulu ọfia kwu nkiti,
Rughalia isi-iyi ka fa bulu ani ọkpọ-nku ;
34 Me ka ani namasi nni bulu ani bu sọ nnu nnu,
Maka ifi ajọ omume ndi bi nime ya.
35 Onerughali ọfia kwu nkiti ka ọbulu ọdọ mili,
Rughalia azi ani ọkpọ-nku ka ọbulu isi-iyi.
36 N'ebe afu ka Ọmelu ka ndi agu nagu bili,
Ka fa wedozie obodo obibi ;
37 Wegha nkpulu n'ugbo-ga, gbue azi ugbo-fain-ga,
Ghọta azi ṇkpulu fa masili.
38 Ọnagọzi azi fa, fa ewenaba uba agadaga ;
Ọkwerọ ka ife-enunu-fa benata.
39 Ọzọkwasi, eme ka fa benata erudo azi fa
Sitena nmanye, ajọ ife, na uru.
40 Onerulu nneni rukwasi ndicie,
Me ka fa nawaghali n'ebe kwu nkiti, uzọ ọbuna nadirọ.
41 Ma Onesi na nbuda edebe ọgbenya n'ebe di enu,
Melu *ya* ezi-na-unọ dika ìgwè *atulu.*
42 Ndi kwu ọtọ gafu ya, ṅulia aṅuli ;
Ajọ omume nine gekpuci ọnu-ya.
43 Onye ọbuna malu ife gariba ife ndia ama,
Fa ganacigha afọ-ọma-ga nke Jehofa n'uce-fa.

108

Abu, Abu-ọma Defid.

1 Cuku, obim kwusi ike ;
Agamabu abù, eye, agamabu*ku I* abu-ọma, ọbunadu otutom ka mgeji *bu abu.*
2 Tetanu, une na ubọ-akwala ;

Digitized by Google

Agamakpọte ci ofufo.
3 Agamekene I, Jehofa, n'etiti ndi *nine n'uwa :*
Agamabuku I abu-ọma n'etiti mba-ga.
4 Makana afọ-ọma-I ka enu-igwe-ga enu,
Ezi-okwu-I azi *lue* n'igwe-ga.
5 Cuku, ka ebunie I kalia enu-igwe-ga enu :
Ka otuto-I ka uwa nine enu.
6 Ka ewedọputa onye Ifulu n'anya,
Welu aka-nni-I zọputa, za azi ayi.
7 Cuku ekwugo okwu n'idi-nsọ-Ya ; agamanya
isi :
Agameke Ṣekem, siputa mgbulugudu Sọkot.
8 Gilead bu nkem ; Manase bu nkem ;
Ifraim azi bu ife izedo isim ;
Juda bu ọgbanci-eze nkem.
9 Moab bu ite ica ukwum ;
Agamawuralu Idom akpukpọ-ukwum :
Agamakpọkpo Filistia nkpu nmeli.
10 Onye gakpọbam n'obodo egwurubelu iga ?
Onye dulugolum je n'Idom.
11 Cuku, Itufurọgo ayi ka ?
Cuku, Idesozi usu-*ndi-agha*-ayi eje agha ?
12 Nyelu ayi aka imedide onye namanye ayi :
Makana nzọputa madu bu ife nkiti.
13 Sitena Cuku ayi geme ife diṅkpà :
Makana ọbu Ya gazọtu ndi namanye ayi.

109

Ọdili Onye-isi Abu : Abu-ọma Defid.

1 Edelukwana du, Ngi Cuku nke otu-
tom ;
2 Makana fa asago ọnu ajọ madu na ọnu
aghughọ medidem ;
Fa ewelugo ile asi ikwu okwu medidem.

Digitized by Google

3 Fa ji azi okwu ikpọ-asi wenọrubem okilikili,
Nusom ọgu n'ebe mnemerọ ife ọbuna.
4 Fa welu maka ifu-n'anyam webulu ndi nemedidem:
Ma munwa *nekpe* ekpelu.
5 Fa ewelugo ajọ ife kwuam ugwọ ezi ife,
Welu azi ikpọ-asi kwua ugwọ ifu-n'anyam.
6 Debe ajọ madu ka ọbulu isi-ya:
Ka onye nmedide kwunye n'aka-nni-ya.
7 Mgbe ekpelu ya ikpe, ka obulu ikpe-ọmuma pua;
Ka eme ka ekpelu-ya ghọru njọ.
8 Me ka ubọsi-ya di onenone;
Ka onye ọzọ nọcie ọkwa-ya.
9 Me ka umu-ya nwedebe nna,
Ka nwunye-ya bulu ajadu.
10 Ka umu-ya bulu ndi-ọseaka, ka fa nayọ *nni;*
Ka fa si n'ebe nke fa kwu nkiti wecọba *nni-fa* n'ọte-aka.
11 Ka onye rulu ya uma kwakọlu ife nine ọnwelu;
Ka ndi ani madu kwalia ife ọdọtalu n'àkà-nyà.
12 Ka ọghalu inwe azi onye ọbuna ganegosi ya afọ-ọma;
Nke ọnenwe azi onye ọbuna gemelu umu-ya nenwerọ nna ebele.
13 Ka ebepu elili-umu-ya;
Na ndudugandu sonu ka eficapu afa-fa.
14 Ka ajọ omume nna-ya-fà bulu ife ageceta n'ebe Jehofa nọ;
Ka aghalu ificapu njọ nne-ya.
15 Ka fa di n'iru Jehofa mgbe nine,
Ka Ọwebepu nceta-fa n'uwa.

Digitized by Google

16 Makana ọcetarọ igosi afọ-ọma,
Ma ọculu onye ebudalu ebuda na ọgbenya,
Na onye obi-ya tiwalu etiwa, igbu *fa.*
17 Eye, ọfulu ikpọ-iyi n'anya, ọwebiakute ya;
Ngọzi adasọ ya usọ, ọwedite aka n'ebe ọnọ.
18 Oji ikpọ-iyi yikpo azi onweya dika *oyikpolu* afe-ya,
Ọweba nime afọ-ya dika mili,
Ba azi ka ude nime ọkpukpu-ya-ga.
19 Me ka ọdi ya ka ákwà nke oji egbodo onweya,
Ka ọbulu ife nfiedo nke eji fiedo ya mgbe nine.
20 Nka bu ugwọ ndi nemedidem *ganata* n'aka Jehofa,
Na ndi nekwu ajọ okwu medide nkpulu-obim.
21 Ma Nginwa mesobem, Ngi Jehofa *bú* Dinwe-num, maka ifi afa-I:
Makana afọ-ọma-I di nma, zọputam,
22 Makana munwa bu onye ebudalu ebuda na ọgbenya,
Emetalu obim ọnya nimem.
23 Anabagom ka onyinyo ma oso ogonogo:
Ezizipulum dika igwulube.
24 Nkpili-ukwum nama jiga jiga sitena ibu-ọnu;
Ulu-arum nwedebe abuba.
25 Munwa bulu azi ife nkpali n'ebe fa nọ:
Mgbe fa fulum, fa ferube isi-fa.
26 Nyelum aka, Jehofa Cuku nkem;
Zọputam ka afọ-ọma-I si di:
27 Ka fa wemalu na nka bu aka-I;
Na Nginwa, Jehofa, emego ya.
28 Ka fa nakpọ iyi, *ma* Nginwa gọzie:

Digitized by Google

Mgbe fa binili, ifele geme fa, ma odibo-I
gañuli.
29 Me ka ewelu nneni yikpo ndi nemedidem,
Ka fa welu ifele onwefa gbodo onwefa dika
akwa-ogbugbo.
30 Agameji o̱num kene Jehofa nuku ekene;
Eye, agameto Ya n'etiti igwe *madu*.
31 Makana O̱gakwu n'aka-nni o̱gbenya,
Izo̱puta ya n'aka ndi nekpe nkpulu-obi-ya
ikpe.

110

Abu-o̱ma Defid.

1 Jehofa gwalu Dinwenum, si: No̱du ani
n'aka-nnim,
Genye mgbe Mgeji me ndi-ilo-I odide izo̱kwasi
ukwu-I.
2 Jehofa gesi na Zaion setipu o̱kpo̱si nke ike-
Ya:
Ciba n'etiti ndi-ilo-I.
3 Ndi nke I bu àjà afo̱-ofufo n'ubo̱si usu-ndi-
agha-I:
Ke ekike di nso̱, sitena afo̱ nke ututu,
Inwelu igiligi nke ibu-n'isi-I.
4 Jehofa añugo iyi, Omelogha uce-Ya,
Nginwa bu onye ncu-aja ebe-ebe ka usolo
Melkizedek si di.
5 Dinwenu-ayi Nke *no̱* n'aka-nni-i
Getiwa nime ndi-eze n'ubo̱si iwe-Ya.
6 O̱gekpe ikpe n'etiti mba-ga,
O̱geme ka ozu ju *ebe nine;*
Ogetiwara isi nime imelime ani.
7 O̱gala mili iyi n'uzo̱:
Maka ya ka Ogeji buni isi enu.

Digitized by Google

111

1 Tobenu Ja.
Agameji obim nine wekene Jehofa,
Nime izu nke ndi kwu ọto, na ime ìgwè *ndi nke Cuku.*
2 Ọlu nke Jehofa bu-ga nuku *ọlu*,
Ndi nine fa nasọ usọ nacọputa fa.
3 Ọlu-Ya bu nsọpulu na ebube:
Ezi omume-Ya nakwu ọkpu.
4 Ọmego ka eceta ọlu iti-nkpu Ya-ga:
Jehofa di amala juputa azi n'ebele.
5 Ọnyego ndi natulu Ya egwu ife olili:
Ọganeceta àgbà-Ya mgbe nca.
6 Ọgosigo ndi-Ya ike nke ọlu-Ya-ga,
N'inye fa ùkwù nke mba-ga.
7 Ọlu nke aka-Ya bu-ga ezi-okwu na ikpe *kwu ọtọ;*
Ife nine Ọtọlu àtọ kwesili ncekwube.
8 Akwadogo fa ebe-ebe ebe-ebe,
Emego fa n'ezi-okwu na ikwu-ọtọ.
9 Ozigagolu ndi-Ya ngbaputa;
Otigolu àgbà-Ya iwu ebe-ebe:
Afa-Ya di nsọ di azi itulu egwu.
10 Egwù Jehofa bu nbido amamife;
Ndi nine neme fa nwelu ezi nghọta:
Otuto-Ya nakwu ọkpu.

112

1 Tobenu Ja.
Añuli dili madu nke natulu Jehofa egwu,
Onye ife Oti-ga-lu n'iwu nasọ usọ agadaga.
2 Nkpulu-ya gabu ndi-odogu n'uwa:
Agagọzi ndudugandu ndi kwu ọtọ.
3 Ọkù na àkù di-ga be-ya:
Ezi omume-ya nakwu ọkpu.

Digitized by Google

4 Ìfè nesi nime ọcici awaputa n'ebe onye kwu
ọtọ nọ:
Ọdi amala, juputa azi n'ebele, bulu azi onye
ezi omume.
5 Ọdili onye neme afọ-ọma nezinye madu ife
nmá;
Ọgekpegbu n'ikpe.
6 Makana ameropunata ya ebe-ebe;
Aganeceta onye ezi omume ebe-ebe.
7 Ọmatu egwu ajọ ife ọnuna:
Obi-ya kwusili ike, necekwube Jehofa.
8 Akwadogo obi-ya, ọmatu egwu,
Genye mgbe ogeji fuzu *izuzu-Ya* n'aru ndi
namanye ya.
9 Ọmego ọgọ, ọnyego ndi nkpa ife;
Ezi omume-ya nakwu ọkpu:
Ageji otuto buni mpi-ya.
10 Ajọ madu gafu ya, ogewuta ya;
Ọgata ikekele-eze, gbaze:
Ọcicọ ndi ajọ madu gana n'iyi.

113 1 Tobenu Ja.
Tobenu *Ya,* unu bú ndi-odibo Jehofa,
Tobenu afa Jehofa.
2 Ngọzi dili afa Jehofa
Site ka-ọdi-nwọ wegaba ebe-ebe.
3 Sitena ọwuwa-anwu genyena ọdida-ya
Ka ọkwesili ka eto afa Jehofa.
4 Jehofa di enu kalia mba nine,
Ututo-Ya ka enu-igwe-ga enu.
5 Kedu onye yili Jehofa Cuku-ayi,
Onye nwelu ukpo-Ya n'enu,
6 Onye wedatalu Onweya inene
Ife di-ga n'enu-igwe na uwa anya?

Digitized by Google

7 Onesi n'etum ekunita onye nenwerọ ike,
Nesi n'ikpo-ntu ebuni ọgbenya enu;
8 Ka Ọweme ka ọnọnyelu ndicie,
Nke afu bu inọnyelu ndicie nke ndi-ya.
9 Ọneme ka àgà nwe ezi-na-unọ,
Ka ọbulu nne umu-aka n'aṅuli.
Tobenu Ja.

114 1 Mgbe Israel ji si n'ani Ijipt puta,
Unọ Jekob si na ndi nasu asusu di ice puta;
2 Juda bulu ebe-nsọ-Ya,
Israel bulu ebe Ọnaci.
3 Orimili nnu fulu *ya*, gbaba ọsọ;
Acucighalu Jọdan azu.
4 Ugwu nawu-ga ikpọtọ dika umu-ebunu,
Ngongo-ga dika umu atulu.
5 Gini neme i, ngi orimilí nnu, nke inagbalu ọsọ?
Ngi Jọdan, nke inericigha azu?
6 Unu ugwu-ga, nke unu nawu ikpọtọ dika umu-ebunu;
Unu ngongo-ga, dika umu atulu?
7 Maba aru nni, ngi uwa, n'iru Dinwenu-ayi,
N'iru Cuku nke Jekob;
8 Nke melu ka nkpuma ghọru ọdọ mili,
Me azi ka ọmu ghọru isi-iyi.

115 1 Ọburọ ayi, Jehofa, ọburọ ayi,
Ma ọbu afa-I ka Igenye otuto,
Maka ifi afọ-ọma-I, na maka ifi ezi-okwu-I.
2 Gini kpatalu mba ji asi-ga,
Ebe ka Cuku-fa nọ kita?
3 Ma Cuku-ayi nọ nime enu-igwe-ga:

Digitized by Google

Ọmego ife sọlu Ya.
4 Alusi-fa bu-ga ọna-ọca na ọna-edo,
Ọlu aka madu.
5 Fa nwelu ọnu, ma fa adekwu okwu;
Fa nwelu anya, ma fa adafu uzọ;
6 Fa nwelu nti, ma fa adanu ife;
Fa nwelu imi, ma fa adamata ísì ọbuna;
7 Fa nwelu aka, ma fa adadatu ife ọbuna;
Fa nwelu ukwu, ma fa adeje ije;
Nke fa neji akpili-fa ekwu okwu.
8 Ndi kpulu fa gadi ka fa;
Eye, onye ọbuna nke cekwubelu fa.
9 Israel, cekwube Jehofa:
Yanwa bu inye-aka-fa na ọta-fa.
10 Unu unọ Eron, cekwubenu Jehofa:
Yanwa bu inye-aka-fa na ọta-fa.
11 Unu ndi natulu Jehofa egwu, cekwubenu Jehofa:
Yanwa bu inye-aka-fa na ọta-fa.
12 Jehofa ecetago ayi; Ọgagọzi *ayi:*
Ọgagọzi unọ Israel;
Ọgagọzi unọ Eron.
13 Ọgagọzi ndi natulu Jehofa egwu,
Ka ọbele ka nuku.
14 Ka Jehofa me ka unu nabawanyelili,
Ununwa na umu-unu.
15 Ngọzi si n'aka Jehofa nadili ununwa,
Onye kelu enu-igwe na uwa.
16 Enu-igwe bu-ga enu-igwe nke Jehofa;
Ma Ọwelugo uwa nye umu madu.
17 Ndi nwulu anwu adeto Ja,
Nke onye ọbuna nke nagbada nime ebe anedelu du geto I;
Ma ayinwa gagọzi Ja

Digitized by Google

Site ka-o̱di-nwo̱ wegaba ebe-ebe.
Tobenu Ja.

116 1 Anamafu Jehofa n'anya, makana O̱nugo
Onum na ayiyo̱m-ga.
2 Makana O̱to̱go nti-Ya n'ebe mno̱,
Nya ka mgeji kpo̱*kudide Ya* ka mgadita ndu be.
3 Udo̱-ga nke o̱nwu dirubelum okilikili,
Ife-olilo nke Ṣeol jisilim ike:
Ekwudolum afufu na uru.
4 Mgbe afu akpo̱kulum afa Jehofa;
Jehofa, ayo̱m I, me ka nkpulu-obim gbapu.
5 Jehofa di amala, bulu azi Onye ezi omume;
Eye, Cuku-ayi di ebele.
6 Jehofa nedebe ndi nenwero̱ uce:
Ebudalum n'ani, O̱wezo̱putam.
7 Cigha n'ebe-izulu-ike-i, ngi nkpulu-obim;
Makana Jehofa emegolu i agadaga o̱go̱.
8 Makana ido̱putago nkpulu-obim n'o̱nwu,
Na anyam n'anya-mili,
Na ukwum-ga n'ida ada.
9 Agamakpaghali n'iru Jehofa
N'ani ndi di ndu.
10 Ekwelum, makana munwa gekwu okwu:
Ebudalum agadaga:
11 Munwa ji aru o̱majiji wekwue,
Madu nine busi ndi-asi.
12 Gini ka mgenyecigha Jehofa
Maka o̱go̱-Ya nine n'ebe mno̱?
13 Agamebulu iko nke nzo̱puta,
Nakpo̱ku afa Jehofa.
14 Agamakwu Jehofa nkwa di-ga nso̱ mkwelu

Eye, n'iru ndi-Ya nine
15 O̱bu ife oke o̱nu n'anya Jehofa
Bú o̱nwu nke ndi-afo̱-o̱ma-Ya.
16 Jehofa, munwa bu odibo-I ezie:
Munwa bu odibo-I, nwa-nwoke nke odibo-nwayi-I;
Ito̱pugo agbum-ga.
17 Agamacunye I aja nke bu ekene,
Agamakpo̱ku azi afa Jehofa.
18 Agamakwu Jehofa nkwa di-ga nso̱ mkwelu,
Eye, n'iru ndi-Ya nine:
19 N'ogige-ga nke uno̱ Jehofa,
N'etiti i, Jerusalem.
Tobenu Ja.

117 1 Tobenu Jehofa, unu mba nine;
Tobenu Ya, unu ndi nine n'uwa.
2 Makana afo̱-o̱ma-Ya ebuka n'ebe ayi no̱;
Ezi-okwu nke Jehofa *nadidide* ebe-ebe.
Tobenu Ja.

118 1 Kenebenu Jehofa; makana O̱di nma:
Makana afo̱-o̱ma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
2 Ka Israel kwue kita,
Na afo̱-o̱ma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
3 Ka uno̱ Eron kwue kita,
Na afo̱-o̱ma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
4 Ka ndi natulu Jehofa egwu kwue kita,
Na afo̱-o̱ma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
5 Na nkpam akpo̱kulum Ja:
Ja zam *wedebem* n'ebe folu iru.
6 Jehofa no̱ n'akukum; mmatu egwu:
Gini ka madu pulu imem?

Digitized by Google

7 Jehofa no n'akukum n'etiti ndi nenyelum aka:
Maka ya ka munwa geji fu *ife mcolu* n'isi ndi kpolum asi.
8 Oka nma igbaba nime Jehofa
Kama icekwube madu.
9 Oka nma igbaba nime Jehofa
Kama icekwube ndicie.
10 Mba nine norubelum okilikili:
N'afa Jehofa agamebepusi fa.
11 Fa norubelum okilikili; eye, fa norubelum okilikili:
N'afa Jehofa agamebepusi fa.
12 Fa norubelum okilikili dika anwu-ogbugba; emenyua fa dika oku ogwu:
N'afa Jehofa agamebepusi fa.
13 Inusididelum ike ka mweda:
Ma Jehofa nyelum aka.
14 Ja bu ikem na abu-omam;
Obulugo azi nzoputam.
15 Onu abu *ngoli* na nzoputa di nime ikwu ndi ezi omume:
Aka-nni Jehofa neme ife dinkpa.
16 Ebunigo aka-nni Jehofa:
Aka-nni Jehofa neme ife dinkpa.
17 Mmanwu, ma agamadi ndu,
Weko olu-ga nke Ja.
18 Ja apiasigom ife ike:
Ma oralurokwom nye n'onwu.
19 Meghelum aku-uzo-ga nke ezi omume:
Agamaba nime fa, agamekene Ja.
20 Nka bu aku-uzo Jehofa;
Ndi ezi omume gaba nime ya.
21 Agamekene I, makana Izagom,

Digitized by Google

Ibulugo azi nzoputam.
22 Nkpuma afu nke ndi nalu uno julu aju
Abulugo isi *nkpuma* nke nkuku-uno.
23 Nka si n'aka Jehofa puta;
Obu ife iti-nkpu n'anya-ayi.
24 Nka bu ubosi Jehofa megolu;
Ayi gegoli ṅulia azi nime ya.
25 Zoputa kita, ayi nayo I, Jehofa:
Jehofa, ayi nayo I, zita odi-nma kita.
26 Ngozi dili onye biana n'afa Jehofa:
Ayi esigo n'uno Jehofa wegozie unu.
27 Jehofa bu Cuku, Onyego azi ayi ìfè:
Cili udo nibe ife àjà, *nke afu bu inibe ya* na
mpi-ga nke ebe-icu-aja.
28 Nginwa bu Cuku nkem, agamekene I:
Nginwa bu Cuku nkem, agamebuni I.
29 Kenenu Jehofa; makana Odi nma:
Makana ebele-Ya *nadidide* ebe-ebe.

119

א

1 Aṅuli nadili ndi zulu oke n'uzo *Jehofa*,
Ndi nakpaghali nime iwu Jehofa.
2 Aṅuli nadili ndi necebe ife-ama-Ya-ga,
Ndi ji obi nine aco Ya.
3 Eye, fa ademe ajo omume obuna;
Fa nakpaghali n'uzo-Ya-ga.
4 Nginwa etigo*lu ayi* iwu ife Itolu ato,
Ka ayi debe fa ofuma ofuma.
5 Buluzidu na uzom kwusili ike
Idebe ukpulu-I-ga!
6 Mgbe afu mmeme ifele,
Mgbe mgeji do iru n'ebe ife nine Iti-ga-lu
n'iwu di.
7 Agameji obi kwu oto wekene I,

Digitized by Google

Mgbe mmutabalu ikpe ezi omume-I-ga.
8 Agamedebe ukpulu-I-ga:
Arapukwanam nca nca.

ב

9 Kedu ife nwata-okolọbia geji luca ọkpu-uzọ-
ya ?
Sitena ikpacapu anya etu okwu-I si di.
10 Ewelugom obim nine wecọ I:
Ekwena ka mrapu ife Iti-ga-lu n'iwu wafue.
11 Ezobegom okwu-I n'obim,
Ka mweghalu ime njọ medide I.
12 Ngọzi *nadili* Nginwa, Jehofa:
Kuzielum ukpulu-I-ga.
13 Ewelugom egbugbele-ọnum wekọ
Ikpe nine nke ọnu-I.
14 Egoligom n'uzọ ife-ama-I-ga,
Dika agesi goli nime àkù nine.
15 Agamacighali ucem n'ife Itọ-ga-lu atọ,
Do azi iru n'ọkpu-uzọ-I-ga.
16 Ukpulu-I gasọ-gam usọ:
Mmecezọ okwu-I.

ג

17 Melu odibo-I agadaga ọgọ, ka mwedi ndu;
Agamesi nọfu debe okwu-I.
18 Sam anya, ka mwenedo
Ife di-ga iti-nkpu nime iwu-I.
19 Munwa bu onye nanwu ula n'uwa:
Ezobekwanalum ife Iti-ga-lu n'iwu.
20 Nkpulu-obim netiwa maka ọcicọ
Nke ọnacọsi ikpe-I mgbe nca ike.
21 Ibagolu ndi ngala abulu ọnu nba,
Ndi rapulu ife Iti-ga-lu n'iwu wafue.

Digitized by Google

22 Wepulum nkpali na nneni ;
Makana ecebegom ife-ama-I-ga.
23 Ndi-isi azi no ani nekwudidem :
Ma odibo-I nacighali uce-ya nime ukpulu-I-ga.
24 Ife-ama-I azi bu-ga ife nasom uso
Bulu *azi* ndi-alom.

ד

25 Nkpulu-obim nanyakudo n'etum :
Tunyem ndu etu okwu-I si di.
26 Akolum uzom-ga, Iwezam :
Kuzielum ukpulu-I-ga.
27 Mem ka mghota uzo ife Ito-ga-lu ato :
Nofu ka mgesi nacighali ucem maka olu-iti-nkpu-I-ga.
28 Nkpulu-obim natusisi n'uru :
Me ka mkwusie ike dika okwu-I si di.
29 Wepulum uzo así :
Welu amala nyem iwu-I.
30 Aralugom uzo nke ikwesi-ncekwube :
Ikpe-I-ga ka mdebegolu *n'irum.*
31 Anyakudolum arum n'ife-ama-I-ga :
Jehofa, emekwana ka ifele mem.
32 Agamnagbaso uzo ife Iti-ga-lu n'iwu,
Mgbe Igeji setiwanye obim.

ה

33 Jehofa, kpazielum uzo ukpulu-I-ga ;
Na agamecebedide ya genyena isi-njedebe.
34 Nyem nghota, na agamecebe iwu-I ;
Eye, agameji obim nine wedebe ya.
35 Mem ka mnaga n'okpu-uzo ife Iti-ga-lu n'iwu ;

Digitized by Google

Makana ife afu nasọm usọ.
36 Me ka obim do iru n'ife-ama-I-ga,
Ka ọghalu ido iru n'anya-ukwu.
37 Wepu anyam n'ikili ife nelorọ elo,
Tunyem ndu n'uzọ-I-ga.
38 Me ka okwu-I kwusie ike n'ebe odibo-I nọ,
Onye *ralu onweya nye* n'itulu I egwu.
39 Wepu nkpalim nke mnatulu egwu;
Makana ikpe-I di-ga nma.
40 Ne, acọsigom ife Itọ-ga-lu atọ ike:
Tunyem ndu n'ezi omume-I.

ו

41 Jehofa, kwe ka afọ-ọma-I azi biakutem,
Ọbunadu nzọputa-I, etu okwu-I si di.
42 Nọfu ka mgesi nwe aziza iza onye nakpalim;
Makana ecekwubelum okwu-I.
43 Ewepusina okwu nke ezi-okwu n'ọnum nca nca;
Makana atugom anya n'ikpe-I-ga.
44 Nọfu ka mgesi debe iwu-I
Mgbe nine ebe-ebe ebe-ebe.
45 Agamnakpaghali n'ebe folu iru;
Makana acọgom ife Itọ-ga-lu atọ.
46 Agamekwu azi maka ife-ama-I-ga n'iru ndi-eze,
Mmeme ifele.
47 Ife Iti-ga-lu n'iwu gasọm usọ,
Nke mfugolu n'anya.
48 Agamacini azi akam enu n'ebe ife Iti-ga-lu n'iwu di, nke mfugolu n'anya;
Agamacigha azi ucem nime ukpulu-I-ga.

ז

49 Ceta okwu afu n'ebe odibo-I nọ,

Makana Imegom ka mtuba anya.
50 Nka bu ntasi-obim nime nbudam:
Makana okwu-I atunyegom ndu.
51 Ndi ngala melum ajo akaje:
Ma esirom n'iwu-I fie uzo.
52 Ecetagom ikpe-I-ga nke gbo, Jehofa,
Wetasie onwem obi.
53 Iwe di oku ejidegom,
Maka ifi ndi ajo madu ndi rapulu iwu-I.
54 Ukpulu-I-ga abulugo abu-omam
N'uno nke mnwulu ula.
55 Ecetagom afa-I, Jehofa, n'ucici,
Edebego-azim iwu-I.
56 Nka ka mnwegoluli,
Makana ecebelum ife Ito-ga-lu ato.

ח

57 Jehofa bu oke nkem:
Ekwugom na agamedebe okwu-I-ga.
58 Ejim obim nine nayo iru-*oma*-I:
Welu ka okwu-I si di melum ebele.
59 Elolum ilolo maka uzom-ga,
Do azi ukwum iru n'idebe ife-ama-I-ga.
60 Emelum ngwa, anarom azu,
Idebe ife Iti-ga-lu n'iwu.
61 Udo-ga nke ndi ajo madu fierubelum okilikili;
Ma ecezonurom iwu-I.
62 Na ndeli agamebini ikene I
Maka ifi ikpe ezi omume-I-ga.
63 Munwa di n'otu ndi nine natulu I egwu,
Na ndi nedebe ife Ito-ga-lu ato.
64 Jehofa, uwa juputalu n'afo-oma-I:
Kuzielum ukpulu-I-ga.

Digitized by Google

ט

65 Imegolu odibo-i ofuma,
Etu okwu-I si di, Jehofa.
66 Kuzielum ezi ikpe na amamife;
Makana ekwelugom n'ife Iti-ga-lu n'iwu.
67 Tupu ebudam munwa kpafululi akpafu;
Ma kita anamedebe okwu-I.
68 Nginwa di nma, neme azi nma;
Kuzielum ukpulu-I-ga.
69 Ndi ngala apikwago asi medidem:
Munwa geji obim nine wecebe ife Ito-ga-lu ato.
70 Obi-fa bu so abuba;
Ma iwu-I naso munwa uso.
71 Odi nma na ebudagom;
Ka mwemuta ukpulu-I-ga.
72 Iwu nke si I n'onu puta kam nma
Kama nnu kwulu nnu ona-edo na ona-oca.

י

73 Aka-I emegom me azi ka mkwusie ike:
Nyem nghota, ka mwemuta ife Iti-ga-lu n'iwu.
74 Ndi natulu I egwu gafum ṅulia azi aṅuli;
Makana atugom anya-I.
75 Jehofa, amalum na ikpe-I bu-ga ikpe ezi omume,
Ibudago-azim nime ikwesi-ncekwube.
76 Ayom I, kwe ka afo-oma-I bulu ntasi-obim,
Dika okwu Igwalu odibo-I si di.
77 Kwe ka ebele-I-ga biakutem, ka mwedi ndu:
Makana iwu-I bu ife nasom uso.
78 Ka ifele me ndi ngala; makana fa ewelugo así kwatuem:

Digitized by Google

Ma agamnacighali uce n'ife Itọ-ga-lu.
79 Ka ndi natulu I egwu dom iru,
Fa gama ife-ama-I-ga.
80 Kwe ka obim zue oke n'ukpulu-I-ga;
Ka ifele ghalu imem.

כ

81 Ufu nekpu nkpulu-obim maka nzọputa-I:
Ma anamatu anya okwu-I.
82 Anyam adasia ugbò maka okwu-I,
N'ebe mnasi, Kedu mgbe Igeji tasim obi?
83 Makana adim ka kalama akpukpọ akwubalu n'anwulu;
Ma adamecezọ ukpulu-I-ga.
84 Kedu ka ubọsi nke odibo-I ra?
Kedu mgbe Igeji me ndi nacum ife Ikpelu n'ikpe?
85 Ndi ngala egwugolum onunu,
Ndi nadejeso iwu-I.
86 Ife nine Iti-ga-lu n'iwu kwesili ncekwube:
Fa ji okwu-asi acum; nyelum aka.
87 Ọfọdulu nwantiti ka fa kpocapum n'uwa;
Ma munwa arapurọ ife Itọ-ga-lu atọ.
88 Tunyem ndu ka afọ-ọma-I si di;
Nọfu ka mgesi debe ife ama nke ọnu-I.

ל

89 Jehofa, ebe-ebe,
Ka okwu-I tadolu n'enu-igwe.
90 Ikwesi-ncekwube-I *nadidide* genyena ndudugandu nine:
Imego ka uwa kwusie ike, ọwekwulili.
91 Fa nakwulili tata etu ikpe-I si di-ga;
Makana ife nine bu odibo-I.
92 Asina iwu-I anaburọ ife nasọm,

Digitized by Google

Akamanagoli n'iyi nime nbuda.
93 Mmecezọnata ife Itọ-ga-lu atọ;
Makana Iwelugo fa wetunyem ndu.
94 Munwa bu nke I, zọputam;
Makana acọgom ife Itọ-ga-lu atọ.
95 Ndi ajọ madu egelugom igbum;
Ma agamnacigha uce u'ife-ama-I ga.
96 Afugom isi-njedebe nke izu-oke nine;
Ma ife Itili n'iwu ebosaka agadaga.

מ

97 Nekene ka msi fu iwu-I n'anya!
Nke afu bu ife mnacigha n'ucem ogonogo ubọsi nine.
98 Ife Iti-ga-lu n'iwu melum ka mnwe amamife kalia ndi-ilom;
Makana fa nanọnyelum ebe-ebe.
99 Anamaghọtakali ndi-nkuzim n'ife;
Makana ife-ama-I bu-ga ife mnacighalu n'obim.
100 Anamaghọtakali ndi-ikenye n'ife,
Makana ecebegom ife Itọ-ga-lu.
101 Edebegom ukwum ka fa ghalu iba n'ajọ ọkpu-uzọ ọbuna,
Ka mwedebe okwu-I.
102 Erughalirọm pua n'ikpe-I-ga;
Makana Nginwa akpazigolum.
103 Nekene ka okwu-I si sọka usọ n'ilem!
E, ọsọkalili manu anwu n'ọnum!
104 Sitena ife Itọ-ga-lu ka mji aghọta ife:
Ya kpatalu na akpọlum ọkpu-uzọ así ọbuna asì.

נ

105 Okwu-I bu ọku-ukpe n'ukwum,

Digitized by Google

Bulu azi ìfè n'ọkpu-uzọm.
106 Añugom iyi, me azi ka ọkwusie ike,
Na agamedebe ikpe ezi omume I-ga.
107 Ebudagom agadaga:
Jehofa, tunyem ndu ka okwu-I si di.
108 Ayọm I, Jehofa, ka fa sọ I, bú àjà nke afọofufo nke sim n'ọnu puta,
Kuzielum ikpe-I-ga.
109 Nkpulu-obim di n'akam mgbe nine;
Ma ecezọrọm iwu-I.
110 Ndi ajọ madu gbalum ọnya;
Ma arapunurọm ife Itọ-ga-lu kpafue.
111 Ife-ama-I ka mwelugolu ka fa bulu ùkwù ebeebe;
Makana fanwa bu ife ngoli nke obim.
112 Emegom ka obim do iru nime ukpulu-I-ga,
Ebe-ebe, genyena isi-njedebe.

ס

113 Akpọlum ndi nwelu uce nabọ asì;
Ma iwu-I ka mfulu n'anya.
114 Nginwa bu ebe-nzuzom na ọtam:
Anamatu anya okwu-I.
115 Pualumnu, unu ndi neme ajọ ife;
Ka mwecebe ife Cuku nkem ti-ga-lu n'iwu.
116 Kwadom ka okwu-I si di, ka mwedi ndu;
Ka ifele ghalu imem maka itu-anyam.
117 Kwadom, na agazọputam,
Agamedo azi iru n'ukpulu-I-ga mgbe nine.
118 Imugo ndi nine jefielu n'ukpulu-I-ga amu;
Makana aghughọ-fa bu okwu asi.
119 Ineme ka ndi ajọ madu nine nke uwa didebe ndu dika inyi:
Maka ya ka mji fu ife-ama-I-ga n'anya.

Google

120 Aru nama arum nni maka egwu-I;
Ikpe-I neme-ga ka mnatu egwu.

ע

121 Ekpegom ikpe me azi ezi omume:
Aralukwanam nye ndi nakpagbum.
122 Nalu nbe odibo-I maka ife di nma:
Ekwena ka ndi ngala kpagbụem.
123 Anyam adasia ugbò maka nzọputa-I,
Na maka okwu ezi omume-I.
124 Meso odibo-I ka afọ-ọma-I si di,
Kuzie-azi-lim ukpulu-I-ga.
125 Munwa bu odibo-I, nyem nghọta;
Ka mwemalu ife-ama-I-ga.
126 Olugolu Jehofa ọge ilu ọlu;
Makana fa emego ka iwu-I bulu ife ufolo.
127 Maka ya ka mji fu ife Iti-ga-lu n'iwu n'anya
Kalia ọna-edo, eye, kalia ọmalica ọna-edo.
128 Nya kpatalu na elolum na ife nine Itọ-ga-lu
maka *ife* nine kwu ọtọ;
Akpọ-*azi*-lim ọkpu-uzọ así ọbuna asì.

פ

129 Ife-ama-I di-ga iti-nkpu:
Nya kpatalu na nkpulu-obim necebe fa.
130 Ikpughe okwu-I nenye ìfè;
Ọnenye onye nenwerọ uce nghọta.
131 Asagbapulum ọnum, natulu ndu;
Makana anamacọsi ife Iti-ga-lu n'iwu ike.
132 Dom iru, me-azi-lim ebele,
Ka Isi eme ndi fulu afa-I n'anya.
133 Me ka ije-ukwum kwusie ike n'okwu-I;
Ekwena ka ajọ ọlu ọbuna nacim.
134 Gbaputam na nkpagbu nke madu:

Digitized by Google

Nofu ka mgesi debe ife Ito-ga-lu ato.
135 Me ka iru-I mukwasi odibo-I;
Kuzie-azi-lim ukpulu-I-ga.
136 Mili orimili si n'anyam eruda,
Makana fa adedebe iwu-I.

צ

137 Jehofa, Nginwa bu onye ezi omume,
Ikpe-I azi kwu-ga oto.
138 Itigolu ife-ama-I-ga iwu n'ezi omume
Na ikwesi ezi ncekwube.
139 Ekwolom ebepugom,
Makana ndi namanyem ecezogo okwu-I-ga.
140 Anucalu okwu-I ezigbo;
Nya kpatalu na odibo-I nafu ya n'anya.
141 Munwa di obele enenia-azim:
Ma ecezorom ife Ito-ga-lu ato.
142 Ezi omume-I bu ezi omume ebe-ebe,
Iwu-I bulu azi ezi-okwu.
143 Afufu na nkpa ekwudogom:
Ma ife Iti-ga-lu n'iwu bu ife nasom uso.
144 Ife-ama-I bu-ga ezi omume ebe-ebe:
Nyem nghota, na agamadi ndu.

ק

145 Ewelugom obim nine wekpo nkpu; Jehofa, zam:
Agamecebe ukpulu-I-ga.
146 Akpokugom I; zoputam,
Agamedebe ife-ama-I-ga.
147 Ebum ci-ofufo uzo *bini*, wekpoba nkpu:
Atulum anya okwu-I-ga.
148 Amum anya na nce ucici nine,
Ka mwenacighali ucem n'okwu-I.
149 Nulu onum ka afo-oma-I si di:

Digitized by Google

Jehofa, tunyem ndu, ka ikpe-I si di-ga.
150 Fa nakpudebe nso bu ndi nejeso ajọ izuzu;
Fa rapulu iwu-I ganọdu n'ọte-aka.
151 Nginwa nọ nso, Jehofa;
Ife nine Iti-ga-lu n'iwu bu ezi-okwu.
152 Site gboli ka mmalu n'ife-ama-I-ga,
Na Itọgo fa ebe-ebe.

ר

153 Nekwasi nbudam, zọputam;
Makana ecezọrọm iwu-I.
154 Kwuelum okwum, gbaputa-azim:
Tunyem ndu ka okwu-I si di.
155 Nzọputa ditelu aka n'ebe ndi ajọ madu nọ;
Makana fa adacọ ukpulu-I-ga.
156 Jehofa, ebele-I ebuka-ga:
Tunyem ndu ka ikpe-I si di-ga.
157 Ndi nacum na ndi namanyem rili nne;
Ma esirọm n'ife-ama-I-ga fie uzọ.
158 Afulum ndi nalafu nlafu, mwetua*lu fa* izè;
Makana fa adedebe okwu-I.
159 Nene ka msi fu ife Itọ-ga-lu n'anya:
Jehofa, tunyem ndu ka afọ-ọma-I si di.
160 Ọnu-ọgu nke okwu-I bu ezi-okwu;
Ikpe ezi omume I ọbuna *nadidide* ebe-ebe.

ש

161 Ndi-isi acubagom n'ebe mnemerọ ife ọbuna;
Ma obim natulu okwu-I egwu agadaga.
162 Munwa negoli n'okwu-I,
Dika onye kwudolu nuku ife anutalu n'agha.
163 Akpọlum así asì ju azi ya aju;
Ma iwu-I ka mfulu n'anya.
164 Ugbolo isa n'ubọsi ka mji eto I,

Digitized by Google

Maka ifi ikpe ezi omume I-ga.
165 Ndi fulu iwu-I n'anya nwelu nuku ndokwa;
Fa enwerọ ife ọbuna gakpata fa isọ ngọngọ.
166 Jehofa, atugom anya nzọputa-I,
Emego-azim ife Iti-ga-lu n'iwu.
167 Nkpulu-obim edebego ife-ama-I-ga;
Afu-azi-lim fa n'anya agadaga.
168 Edebegom ife Itọ-ga-lu na ife-ama-I-ga;
Makana uzọm nine di n'iru I.

ת

169 Jehofa, ka abum kpudebe nso n'iru-I:
Nyem nghọta ka okwu-I si di.
170 Ka ayiyọm bia n'iru I:
Zọputam ka okwu-I si di.
171 Ka egbugbele-ọnum-ga kwuwa otuto;
Makana Inakuzilim ukpulu-I-ga.
172 Ka ilem nabu abù maka okwu-I;
Makana ife nine Iti-ga-lu n'iwu bu ezi omume.
173 Ka aka-I kwadebe inyelum aka;
Makana arọlugom ife Itọ-ga-lu atọ.
174 Jehofa, acọsigom nzọputa-I ike;
Iwu-I bu ife nasọm usọ.
175 Kwe ka nkpulu-obim di ndu, na ogeto I;
Kwe ka ikpe-I-ga nyelum aka.
176 Akpafugom dika atulu fulu efu; cọba odibo-I;
Makana adamecezọ ife Iti-ga-lu n'iwu.

120

Abù Nrọgọ-ga.

1 Na nkpam akpọkulum Jehofa,
Ọwezam.
2 Naputa nkpulu-obim, Jehofa, n'aka egbugbele-ọnu así,
Na ile aghugbọ.

Digitized by Google

3 Gini ka agenye I, gini ka agemekwasili I,
Ile aghugho ?
4 Ufele nwe-ga-lu onu nke odogu,
Nyelu iceku-oku nke brum.
5 Afufu dilim, na anwulum ula na Mişek,
Na ebim n'etiti ikwu-ga nke Kida !
6 Otegoli aka nkpulu-obim binyelu
Onye nke kpolu ndokwa asi.
7 Munwa nolu ndokwa :
Ma mgbe mkwulu okwu, fanwa abulu maka agha.

121

Abù Nrogo-ga.

1 Agameweni anyam n'enu-ugwu-ga :
N'ebe ka inye-akam gesi bia ?
2 Inye-akam nesi n'aka Jehofa *abia*,
Nke melu enu-igwe na uwa.

3 Omekwe ka eropu ukwu-i :
Ula amatu Onye nedebe i.
4 Ne, Onye nedebe Israel
Ula amatu Ya nke Onalaru ula.
5 Jehofa bu Onye nedebe i :
Jehofa bu ndo-i n'aka-nni-i.
6 Anya-anwu amamagbu i n'efifie,
Nke onwa namagbu i n'ucici.
7 Jehofa gedebe i kaajo ife nine ghalu imetu i aka;
Ogedebe nkpulu-obi-i aka ;
8 Jehofa gedebe ipu-ilo-i na ibata-n'uno-i,
Site ka-odi-nwo wegaba ebe-ebe.

122

Abu Nrogo-ga ; nke Defid.

1 Anulilim anuli mgbe fa ji sim,
Ka ayi je n'uno Jehofa.
2 Ukwu-ayi kwusi ike

Digitized by Google

Nime onu-uzo-ilo-i-ga, Jerusalem ;
3 Jerusalem, nke alulu alu
Dika obodo alukolu onu :
4 Ebe ebo narogo, bú-ga ebo nke Ja,
Ka obulu ife-ama n'ebe Israel no,
Ikene afa Jehofa.
5 Makana ebe afu ka adoba-ga-lu ukpo ikpe,
Ukpo-ga nke uno Defid.
6 Kpebenu ekpelu maka ndokwa Jerusalem :
Ndi fulu i n'anya gano n'aru-ofufo.
7 Ka ndokwa di nime aja-odido-i-ga,
Na aru-ofufo nime òbí-i-ga.
8 Maka ifi umu-nnam na ndi-oyim,
Agamekwu kita, si, Ndokwa di nime i.
9 Maka ifi uno Jehofa Cuku-ayi
Agamaco odi-nma-i.

123

Abù Nrogo-ga.

1 Ewenilim anyam enu n'ebe I no,
Ngi Onye nokwasi n'enu-igwe-ga.
2 Ne, dika anya ndi-odibo ndikom si *enekwasi* aka dinwenu-fa,
Dika anya odibo-nwayi si *enekwasi* aka nne nwe ya ;
Nofu ka anya-ayi si *enekwasi* Jehofa Cuku-ayi,
Genye mgbe Ogeji melu ayi ebele.
3 Melu ayi ebele, Jehofa, melu ayi ebele :
Makana ayi juputalu na nneni.
4 Nkpulu-obi-ayi juputalu
Na agadaga ife akaje nke ndi no n'aru-ofufu,
Ya na nneni nke ndi ngala.

Digitized by Google

124

Abù Nrọgo-ga ; nke Defid.

1 Asina ọburọ Jehofa Onye nọ n'akuku-ayi,
Ka Israel kwue kita, si;
2 Asina ọburọ Jehofa Onye nọ n'akuku-ayi,
Mgbe madu ji binie imedide ayi:
3 Mgbe afu fa agenogo ayi-li na ndu,
Mgbe iwe-fa ji nwulu ọku n'aru-ayi:
4 Mgbe afu mili-ga akelikpu ayi,
Mili-iyi erufegago na nkpulu-obi-ayi:
5 Mgbe afu mili di-ga ngala erufegago na nkpulu-obi-ayi.
6 Ngọzi dili Jehofa,
Onye neweluro ayi nye ka anu ndọli n'ézé-fa.
7 Nkpulu-obi-ayi agbaputago dika nnunu *gbaputalu* n'ọnyà ndi-nta:
Ọnyà afu kpajili akpaji, ayi wegbapu.
8 Inye-aka-ayi di n'afa Jehofa,
Onye melu enu-igwe na uwa.

125

Abù Nrọgo-ga.

1 Ndi cekwubelu Jehofa
Di ka ugwu Zaion, *nke* anapurọ iropu eropu, *ma* ọnadidide ebe-ebe.
2 Dika ugwu si dirube-ga Jerusalem okilikili,
Ọbu nọfu ka Jehofa si nọrube ndi-Ya okilikili,
Site ka-ọdi-nwọ wegaba ebe-ebe.
3 Makana ọgbanci nke ajọ ife amadakwasi n'òkè ndi ezi omume;
Ka ndi ezi omume weghalu isetipu aka-fa n'ajọ omume.
4 Jehofa, melu ndi di nmá nmá,

Digitized by Google

Na ndi kwu ọtọ n'obi-fa.
5 Ma etu ndi rughalili ba n'uzọ ngiligọ fa-ga,
Jehofa gedupu fa na ndi nalu ajọ ọlu.
Ka ndokwa di n'isi Israel.

126

Abu Nrọgo-ga.

1 Mgbe Jehofa ji kpọcigha ndi cighalu na Zaion,
Ayi di ka ndi nalọ nlọ.
2 Mgbe afu ámú ju ayi ọnu,
Ibu abu ngoli ju azi ile-ayi:
Mgbe afu fa kwue n'etiti mba-ga, si,
Jehofa emegolu fa nuku ife.
3 Jehofa emegolu ayi nuku ife;
Ayi nańuli ańuli.
4 Jehofa, kpọcigha ndi-be-ayi adọlu n'agha,
Dika mili-iyi di-ga n'Adagbe.
5 Ndi ji anya-mili agha *nkpulu* geji abu ngoli we nni.
6 Ọbu ezie na ọnaga n'uzọ-ya bulu nwantinti nkpulu, nakwa ákwá;
Ogeji abù ngoli cigha ọzọ, nebunata agho-ya-ga.

127

Abu Nrọgo-ga; nke Sọlọmon.

1 Belu sọ ma Jehofa lulu unọ,
Ndi nalu ya nadọ àkànyà na nkiti:
Belu sọ ma Jehofa debelu obodo,
Onye nece nce namu anya na nkiti.
2 Ọbulu unu ife nkiti na unu binili n'uzọ ututu, unu ghalu azi inaba gbo,
Welie nni àkànyà:
Makana nọfu ka Osi enye onye Ọfulu n'anya ula.

Digitized by Google

3 Ne, na umu bu ùkwù nesi n'aka Jehofa abia:
Nkpulu nke afọ bu *azi* ife-ine-ọlu-*Ya*.
4 Dika ufele si adi-ga n'aka odogu,
Ọbu nọfu ka umu amulu ka ebu n'isi di.
5 Añuli *nadili* nwoke afu onye ife-ikponye-ufele-ya juputalu na fa:
Ifele ameme fa,
Mgbe fa na ndi-ilo-fa nekwu okwu n'ọnu-uzọ-ilo.

128

Abu Nrọgo-ga.

1 Añuli *nadili* onye ọbuna natulu Jehofa egwu,
Onye neje n'uzọ-Ya-ga.
2 Makana igeli ife iji aka-i dọta n'àkànyà:
Añuli gadili i, ọgadili i nma.
3 Nwunye-i gadi ka fain mili imelime nkpulu, n'imelìmè akuku unọ-i;
Umu-i *gadi* ka osisi ọlif, n'okilikili tebel-i.
4 Ne, na nọnwọ ka agesi gọzi nwoke afu
Onye natulu Jehofa egwu.
5 Jehofa gesi na Zaion gọzi i:
Igafu azi ọdi-nma Jerusalem ubọsi ndu-i nine.
6 Eye, igafu umu umu-i.
Ka ndokwa di n'isi Israel.

129

Abu Nrọgo-ga.

1 Fa amanyegom ugbolo ugbolo site ka mdi na nwata werọgobe,
Ka Israel kwue kita;
2 Fa akpagbugom ugbolo ugbolo site ka mdi na nwata werọgobe:
Ma fa emelirọm.
3 Ndi ji ife ọlu abọni ani nabọni n'enu azum;
Fa melu ka ebe fa bọnili abọni di ogonọgo.

4 Jehofa bu Onye ezi omume:
Ọbetọpugo udọ-ga nke ndi ajọ madu.
5 Me ka ifele me fa ka acucigha fa azu,
Bú ndi nine kpọlu Zaion asì.
6 Me ka fa di ka afifia *pulu* n'enu unọ,
Nke nakpọnwu tupu osoputa:
7 Nke onye newe nni nejirọ ekpoju aka-ya,
Nke onye nke nefie agho-ya-ga neji ya akpoju obi-ya.
8 Nke ndi naga nso ya nasi,
Ka ngọzi Jehofa dakwasi unu;
Ayi agọzie unu n'afa Jehofa.

130

Abu Nrọgo-ga.

1 Nime ogbu mili ka msi kpọku I, Jehofa.
2 Dinwenum, nulu onum:
Ka Iṅa nti
N'onu ayiyọm-ga.
3 Ọbuluna ngi, Ja, nariba ajọ omume-ga ama,
Dinwenum, kedu onye pulu ikwulunu?
4 Ma ngbaghalu di n'ebe Inọ,
Ka ewenatulu I egwu.
5 Anamege Jehofa, nkpulu-obim nege,
Okwu-Ya azi ka mnatu anya.
6 Nkpulu-obim *natu anya* Dinwenum,
Kalia ka ndi nce *si atu anya* ututu;
Eye, kalia ka ndi nce si atu anya ututu.
7 Ngi Israel, natu anya Jehofa;
Makana ebe Jehofa nọ ka afọ-ọma di,
N'ebe Ọnọ azi ka ngbaputa nyili anyi.
8 Yanwa gagbaputa azi Israel
N'aka ajọ omume-ya nine.

Digitized by Google

131 *Abù Nrogo-ga; nke Defid.*

1 Jehofa, obim adapako npako, nke mnebuni irum;
Nke mnakpaghali na nuku ife-ga,
Maobu n'ife dikalilim ntulu.
2 N'ezi-okwu agugugom nkpulu-obim me azi ka odelu du;
Dika nwa emelu ka ora ala *si edelu du ma* ononyelu nne-ya,
Nkpulu-obim nonyelum dika nwa emelu ka ora ala.
3 Ngi Israel, natu anya Jehofa
Site ka-odi-nwo wegaba ebe-ebe.

132 *Abù Nrogo-ga.*

1 Jehofa, ceta Defid
Nbuda nine anebuda ya;
2 Ka osi ṅulu Jehofa iyi,
Kwelu Onye di ike nke Jekob nkwa di nso:
3 N'ezi-okwu mmabata n'ikwu nke unom,
Nke mgaligo n'enu àkwà-edinam;
4 Mmekwe ka anyam laru ula,
Nke mbubolo-anyam gatu olu ula;
5 Genye mgbe mgeji coputalu Jehofa ofu ebe,
Ebe obibi maka Onye di ike nke Jekob.
6 Ne, ayi nulu maka ya n'Efrata:
Ayi fulu ya n'ofia nke bu ugboko.
7 Ayi gaba n'ebe-obibi-Ya-ga;
Ayi gesekpulu n'odide-izokwasi-ukwu-Ya.
8 Binie, Jehofa, *ba* nime ebe-izulu-ike-I;
Nginwa, na akpati nke ike-I.
9 Me ka ewelu ezi omume yibe ndi-ncu-aja-I;
Ka ndi-afo-oma-I azi nabu abù ngoli mak aṅuli.

Digitized by Google

10 Maka ifi Defid odibo-I
Acupukwana iru nke onye Itelu ude.
11 Jehofa añugolu Defid iyi n'ezi-okwu;
Omarapu ya:
Nime nkpulu nke aru-i ka Mgadokwasi n'ukpo-i.
12 Obuluna umu-i gedebe àgbàm
Na ife-amam nke Mgakuzili fa,
Umu-fa azi ganokwasi n'enu ukpo-i okpu okpu.
13 Makana Jehofa aroputago Zaion;
Ocogo ya ka obulu ebe-obibi-Ya.
14 Nka bu ebe-izulu-ikem okpu:
Ebea ka Mgebi; makana acogom ya.
15 Agamagozi ife-olili-ya agadaga:
Agameji nni nyeju umu-ogbenya-ya afo.
16 Agameji nzoputa weyibe ndi-ncu-aja-ya azi:
Ndi-afo-oma-ya gabu abù ngoli si ike maka añuli.
17 N'ebe afu ka Mgeme ka mpi Defid waputa:
Edozigolum onye Mtelu ude ofu oku-ukpe.
18 Agameji ifele weyibe ndi-ilo-ya:
Ma n'isi ya n'onweya ka okpu-eze-ya ganenwu.

133

Abu Nrogo-ga; nke Defid.

1 Nekene, ka osi buli ife di nma na ife di aso
Ka umu-nna nebiko onu n'idi-n'ofu!
2 Odi ka ezi ude n'isi,
Nke neruda n'afu-onu,
Bú afu-onu Eron;
Nke neruda n'onu afe-ya-ga;
3 Dika igiligi Hamon,
Nke nada n'enu ugwu-ga nke Zaion:

Digitized by Google

Makana ebe afu ka Jehofa tili iwu ngozi afu,
Nke afu bu ndu ebe-ebe.

134 *Abu Nrogo-ga.*

1 Ne, gozibenu Jehofa, unu ndi-odibo Jehofa nine.
Ndi nakwulu n'ucici n'uno Jehofa.
2 Cinienu aka-unu enu *zokwasi* n'ebe nso,
Gozienu Jehofa.
3 Ka Jehofa si na Zaion gozie i;
Bú Onye kelu enu-igwe na uwa.

135 1 Tobenu Ja.
Tobenu afa Jehofa;
Tobenu *Ya*, unu ndi-odibo Jehofa:
2 Unu ndi nakwulu n'uno Jehofa,
N'ogige-ga nke uno Cuku-ayi.
3 Tobenu Jehofa; makana Jehofa di nma:
Bukubenu afa-Ya abu-oma; makana osolu uso.
4 Makana Ja arolugo Jekob ka obulu nke Ya,
Rolu azi Israel ka obulu àkù aka-nkpa Ya.
5 Makana munwa malu na Jehofa di nuku,
Na Dinwenu-ayi kasi cuku nine.
6 Ife abuna ife solu Jehofa, nke afu ka Omegolu,
N'enu-igwe na uwa, na orimili nnu na ogbu mili nine.
7 Oneme ka alulu si n'isi-njedebe uwa nakwugo enu;
Omelu àmùmà maka mili-ozuzo;
Osi n'uno-àkù-Ya-ga eweputa ikuku.
8 Onye tigbusili umu izizi Ijipt,
Ka nke madu ka nke anumanu.

Digitized by Google

9 Ozitalu ife-arima-ga na ife-ebube-ga n'etiti
i, ngi Ijipt,
N'isi Fero, na isi ndi-odibo-ya nine.
10 Onye tigbusili imelime mba-ga,
Gbue azi ndi-eze di ike;
11 Saihon eze ndi-Amorait,
Na Ọg eze Beṣan,
Na ani-eze nine nke Kenan:
12 Welu ani-fa nye ka ọbulu ùkwù,
Ùkwù Ọnyelu Israel ndi-Ya.
13 Jehofa, afa-I *nadidide* ebe-ebe;
Jehofa, nceta-I *nadi* na ndudugandu nine.
14 Makana Jehofa gekpe ndi-Ya ikpe,
Locigha azi uce-Ya maka ndi-odibo-Ya.

15 Alusi mba-ga bu-ga ọna-ọca na ọna-edo,
Ọlu aka madu.
16 Fa nwelu ọnu, ma fa adekwu okwu;
Fa nwelu anya, ma fa adafu uzọ;
17 Fa nwelu nti, ma fa adege nti;
Nke ume ọbuna nadi n'ọnu-fa.
18 Ndi kpulu fa gadi ka fa;
Eye, onye ọbuna cekwubelu fa.
19 Unu unọ Israel, gọzibenu Jehofa:
Unu unọ Eron, gọzibenu Jehọfa:
20 Unu unọ Lifai, gọzibenu Jehofa:
Unu ndi natulu Jehofa egwu, gọzibenu
Jehofa.
21 Ka ngọzi nke si na Zaion dili Jehofa,
Onye bi na Jerusalem.
Tobenu Ja.

136 1 Kenenu Jehofa; makana Ọdi nma:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
2 Kenenu Cuku nke cuku-ga:

Digitized by Google

Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
3 Kenenu Dinwenu nke ndi bu dinwenụ :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
4 *Kene* Ya bu Onye sọ Ya neme ife iti-ga-nkpu :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
5 *Kene* Ya bu Onye sitelu n'ighọta-ife weme enu-igwe :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
6 *Kene* Ya bu Onye gbasalu ani ka ọka mili enu :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
7 *Kene* Ya bu Onye melu nuku ìfè-ga :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
8 Anya-anwu ka ọnaci n'efifie :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
9 Ọnwa na kpakpando-ga ka fa naci n'ucici :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
10 *Kene* Ya bu Onye tigbulu Ijipt nime umu-izizi-fa :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
11 Wesi n'etiti fa kpọputa Israel :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
12 N'aka di ike, ya na ọgwe-aka esetipulu esetipu :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
13 *Kene* Ya bu Onye kewaralu Orimili nme-nme ibọa :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
14 Weme ka Israel si n'etiti ya gafe :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe :
15 Ma Ozizipunyelu Fero na usu ndi agha ya nime Orimili Nme-nme :
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.

Digitized by Google

16 *Kene* Ya bu Onye dufegalu ndi-Ya nime
ọfia kwu nkiti:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
17 *Kene* Ya bu Onye tigbulu nuku eze-ga:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
18 Wegbue eze newu-ga ewu:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
19 Saihon eze ndi-Amorait:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
20 Ọg eze Beṣan;
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
21 Welu ani-fa nye ka ọbulu ùkwù:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
22 Bú ùkwù *Ọnyelu* Israel odibo-Ya:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
23 Onye cetalu ayi n'ọkwa di ani ayi:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe:
24 Ọzọputago azi ayi n'aka ndi namanye ayi:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
25 Ọnenye aru nine nni:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.
26 Kenenu Cuku nke enu-igwe:
Makana afọ-ọma-Ya *nadidide* ebe-ebe.

137 1 N'ikpele orimili-ga nke Babilon,
N'ebe afu ka ayi nọdulu ani, eye, ayi
kwalu ákwá,
Ka ayi cetalu Zaion.
2 N'enu osisi-wilo di-ga n'etiti ya
Ka ayi kokwasili ubọ-akwala-ayi-ga.
3 Makana ebe afu ka ndi dọlu ayi n'agha julu
ase okwu-ga nke abù n'aka-ayi,
Ndi nakwali ayi *julu ase* aǹuli *n'aka-ayi, nasi,*
Bualunu ayi ofu n'abù Zaion.

Digitized by Google

4 Kedu ka ayi gesi bu abù Jehofa
N'ani madu ?
5 Obuluna ecezom i, Jerusalem,
Ka aka-nnim cezo *ife-ǹkà-ya.*
6 Ka ilem nyakudo nime agba-enum,
Ma obuluna ecetarom i;
Ma obuluna aralurom Jerusalem
Kalia isi aṅulim.
7 Jehofa, ceta ubosi Jerusalem
Medide umu Idom;
Ndi nasi, Me ka ogbalu aka, me ka ogbalu aka,
Obunadu welue na nto-ani-ya.
8 Ṅgi nwa-nwayi Babilon, nke agemebi emebi;
Aṅuli gadili ya, *bú* onye nakwu i ugwo
Etu imegolu ayi.
9 Aṅuli gadili ya, *bú* onye gacili umu-aka-i pialie fa
Na nkpuma.

138

Nke Defid.

1 Agameji obim nine wekene I:
N'iru cuku-ga agamabuku I abu-oma.
2 Agamesekpulu do iru n'uno-nso-I,
Kene azi afa-I maka afo-oma-I na ezi-okwu-I:
Makana Imego okwu-I nuku kalia afa-I nine.
3 N'ubosi mkpokulu I Izalum,
Iji ume *Itinyelu* na nkpulu-obim weme ka mdi ike.
4 Eze nine nke uwa gekene I, Jehofa,
Makana fa anugo okwu onu-I-ga.
5 Eye, fa gabu abù maka uzo Jehofa-ga;
Makana otuto Jehofa di nuku.

Digitized by Google

6 Makana obu ezie na Jehofa di enu, ma
Onafu onye di ume-ani:
Ma onye npako ka Onenegalu anya n'ote-
aka.
7 Obu ezie na anamakpaghali n'etiti afufu,
Igatunyem ndu;
Igesetipu aka-I imedide iwe ndi-ilom,
Aka-nni-I gazoputa-azim.
8 Jehofa gemezu ife dilim:
Jehofa, afo-oma-I *nadidide* ebe-ebe;
Arapukwana olu-ga Iji aka-I welu.

139

Odili Onye-isi Abù. Abu-oma Defid.

1 Jehofa, Inyocagom, malu-azim.
2 Nginwa malu inodu-anim na ibiniotom,
Inaghota ilolom n'ote-aka.
3 Inacoputa okpu-uzom na idina-anim,
Imasili uzom nine aka.
4 Makana onwero ofu okwu efu di n'ilem,
Ma, ne, Jehofa, Imacasili ya nca.
5 Inorubegom azu na iru,
Bulu azi aka-I tukwasim.
6 *Etu* amamife *di nofu* adikalum iti-nkpu;
Odi enu, apurom ilu ya.
7 Ebe ka mgarapu mo nke I si?
Maobu ebe ka mgesi gbapu n'iru I?
8 Obuluna arogom n'enu-igwe, Nginwa no n'ebe
afu:
Obuluna amam àkwàm na Ṣeol, ne, na Ino
n'ebe afu.
9 Obuluna acilim nku nke ututu,
Bili azi n'akuku tekasili aka nke orimili nnu;

10 Ọbunadu n'ebe afu ka aka-I ganedum,
Aka-nni-I azi gejidem.
11 Ọbuluna asim, Ezie ọcici gekpudom,
Mgbe afe ucici gabulu ìfè okilikilim ;
12 Ọbunadu ọcici na ọgbarọlu I ọcici,
Ma ucici nenwu ka efifie :
Ọcici na ìfè bu ofu *n'anya-I.*
13 Makana Nginwa akpugo akulum-ga :
Ikwukọlum ọnu n'afọ nnem.
14 Agamekene I ; makana uzọ esi kpum di egwu di azi iti-nkpu :
Ọlu-I di-ga iti-nkpu ;
Nke afu ka nkpulu-obim masili ọfuma.
15 Ọkpukpum ezorọ-ga nzuzo n'anya-I,
Mgbe eji kpuam na nzuzo,
Mgbe eji welu ǹkà kpam *ka ákwà* n'ọmu-ani ani.
16 Anya-I fulu arum ka onezusirọ oke,
N'akwukwọ-I ka edenyezulu *akuku arum* nine,
Nke anakpu kwada,
Mgbe ofu efu nime fa nadirọli adi.
17 Cuku, nekene ka ilolo-I si di-ga oke ọnu n'ebe mnọ azi !
Nekene ka ọnu-ọgu-fa si di nuku !
18 Ọbuluna agubam fa ọnu, fa bakalili uzuzu n'uba :
Mgbe mu etetana, anọnyelilim I.
19 Cuku, n'ezi-okwu Igegbu ajọ madu :
Maka ya pualumnu, unu ndi agu ọbala *madu* nagu.
20 Makana fa ji ajọ izuzu anupu isi n'okpulu I,
Ndi-ilo-I nebuni onwefa n'ife nelorọ elo.
21 Jehofa, akpọrọm ndi kpọlu I asì asì ka ?

Digitized by Google

Adamatulu ndi nebini emedide I izè ka?
22 Akpọsilim fa asì nca nca:
Agulum fa ndi-ilom.
23 Nyocam, Cuku, ka Imalu obim:
Nwam, ka Imalu ilolom-ga:
24 Nene ma ọnwelu uzọ ọbuna neweta ife nwuta nimem,
Wedulum naga n'uzọ ebe-ebe.

140

Ọdili Onye-isi Abù. Abu-ọma Defid.

1 Dọputam, Jehofa, n'aka ajọ madu;
Cebem ka mghalu idanye n'aka onye neme ife-ike:
2 Nke nezu ajọ ife n'obi-fa;
Ogonogo ubọsi nine ka fa nakpọkọba onwefa ọnu maka agha.
3 Fa amucago ile-fa dika agwọ;
Ilè aju-ani di n'okpulu egbugbele-ọnu-fa. [Sela.
4 Debem, Jehofa, ka mghalu idanye n'aka ndi ajọ madu;
Cebem ka mghalu idanye n'aka onye neme ife-ike;
Ndi zubegolu ikwaruka ije-ukwum n'usọ.
5 Ndi ngala esigolum igbudu, na udọ-ga;
Fa agbago ọnya n'usọ uzọ;
Fa egwugolum ọbù. [Sela.

6 Agwalum Jehofa, si, Nginwa bu Cuku nkem:
Jehofa, ge nti n'onu ayiyọm-ga.
7 Jehofa Dinwenum, *bú* ike nzọputam,
Ikpudugo isim n'ubọsi agha.
8 Jehofa, ekwekwana ife-ga nke ndi ajọ madu naco;

Digitized by Google

Emena ka ajo izuzu-ya gawaga; maka fa
ebunie onwefa. [Sela.
9 Ma isi ndi nanorubem okilikili,
Ka ife ilu-aru nke egbugbele-onu-fa kpudo fa.
10 Ka opoto-oku dakwasi fa:
Ka akwanye fa nime oku;
Nime onunu-ga nke mili emi, ka fa ghalu
ikuninwozi ozo.
11 Ameme ka onye nekwu ajo okwu kwusie ike
n'uwa.
Ajo ife ganacu nta onye neme ife-ike ikwatu
ya.
12 Amalum na Jehofa gekpelu onye anebuda
okwu-ikpe-ya,
Na ife kwu oto nke ogbenya.
13 Ezie ndi ezi omume gekene afa-I:
Ndi kwu oto gebi n'iru I.

141

Abu-oma Defid.

1 Jehofa, akpokugom I; me ngwa gba-
kutem:
Ge nti n'onum, mgbe mkpokulu I.
2 Ka ekpelum bulu ife agece n'iru I dika ife
ísì-uso;
Icini akam enu dika àjà anyasi.
3 Tinye nce, Jehofa, n'iru onum;
Cebe onu-uzo nke egbugbele-onum.
4 Edona obim iru n'ajo ife obuna,
Isolu ndi nalu ajo olu
Neme ajo omume-ga:
Ka mghalu ili ife obuna n'ife-uso-fa.
5 Ka Onye ezi omume tiem ife, *ogabu* afo-oma:
Ka oba-azi-lim nba, *ogadi ka* ude n'isi;

Ekwena ka isim ju ya:
Makana ọbuna n'ajọ ọlu-fa agamnekpelili ekpelum.
6 Ndi-ikpe-fa ka akwatulu n'akuku nkpuma;
Fa ganu okwum-ga; makana fa dı usọ.
7 Dika mgbe ofu onye nabọni ani nakpọbo azi ani,
Ọkpukpu-ayi nagbasasili n'ọnu Ṣeol.
8 Makana anyam di-ga n'ebe Inọ, Ngi Jehofa Dinwenum:
Na Ngi ka mgbabalu; agbabana nkpulu-obim aka.
9 Debem ka mghalu idaba n'igbudu fa silim,
Ghalu idaba n'ọbù ndi nalu ajọ ọlu.
10 Ka ndi ajọ madu ma n'ọnyà-fa-ga,
N'ebe munwa gafelu *ya.*

142

Maskil Defid, ka ọnọ n'ugbò; Ekpelu.

1 Ejim onum kwakue Jehofa;
Onum ka mji yọ Jehofa ayiyọ.
2 Eruputalum ife icighali-obim n'iru-Ya;
Egosilim afufum n'iru Ya.
3 Olue ka ufu kpulu mọ nke di nimem, Nginwa malu ọkpu-uzọm.
N'uzọ ebe msi aga ka fa gbagolum ọnya.
4 Nenedo n'aka-nnim, ka Ifu; makana ọnwerọ ofu onye efu malum:
Ebe ngbabanye akọnarigom; ọnwerọ onye nacọ nkpulu-obim.
5 Akwakulum I, Jehofa;
Asim, Nginwa bu ebe-ngbabanyem,
Ọkè nkem n'ani ndi di ndu.
6 Ṅa nti n'abùm; makana ebudatalum n'ezi ani:

Digitized by Google

Naputam n'aka ndi nacum; makana fa kam ike.
7 Si n'uno-nga kpoputa nkpulu-obim, ka mwekene afa-I:
Ndi ezi omume gabiarubem okilikili;
Makana Igemelum ogo agadaga.

143

Abu-oma Defid.

1 Nulu onu ekpelum, Jehofa; ge nti n'ayiyom-ga:
Zam nime ikwesi-ncekwube-I, *na* ime ezi omume-I.
2 Ejina odibo-I ba n'ikpe;
Makana onwero madu obuna di ndu agenye olo n'anya-I.
3 Makana onye-ilo acubago nkpulu-obim;
Otitugo ndum n'ani:
Omego ka mbili n'ebe ocici-ga, dika ndi nwugoluli anwu gbo.
4 Nya kpatalu na ufu nekpu mom nimem;
Obim *nke di* nimem kwulu nkiti.
5 Anameceta ubosi gbo;
Anamelo obim n'omume-I nine;
Mcighalia ucem n'olu aka-I-ga.
6 Asagbapulum akam n'ebe Ino:
Akpili I nado nkpulu-obim dika ani ike gwulu. [Sela.
7 Me ngwa gazam, Jehofa; aka akupu mo nkem:
Ezonarikwanam iru-I;
Maka mu adi ka ndi nezida n'onunu.
8 Mem ka mnu afo-oma-I n'ututu;
Makana obu I ka mcekwubelu;

Digitized by Google

Mem ka mmalu uzọ nke kwesili ka msi naga;
Makana ebunilim nkpulu-obim nye I.
9 Jehofa, naputam n'aka ndi-ilom:
Agbakutalum I ka Izobem.
10 Kuzielum ime ife nasọ I usọ; makana Nginwa bu Cuku nkem:
Mọ nke I di nma; dulum je n'ani ife kwu ọtọ.
11 Tunyem ndu, Jehofa, maka ifi afa-I:
Welu ezi omume-I kpọputa nkpulu-obim n'afufu.
12 Welu azi afọ-ọma-I bepu ndi-ilom,
Gbusisie azi ndi nine namanye nkpulu-obim;
Makana munwa bu odibo-I.

144

Nke Defid.

1 Ngọzi dili Jehofa *bú* nkpuma nkem,
Nke nakuzili akam ibu agha,
Nakuzi-azi-li nkpisi-akam inu ọgu:
2 Afọ-ọmam, na igam,
Unọ-enum, na Onye-nzọputam;
Ọtam, na Onye mgbabalu nime Ya;
Onye nerube ndi nkem n'okpulum.
3 Jehofa, gini ka madu bu, nke Inamata Ya?
Maọbu nwa nke madu, nke Inagbanye ya n'ife?
4 Madu di ka ofu nku-ume:
Ubọsi-ya di-ga ka onyinyo nagafe agafe.
5 Rube enu-igwe-I-ga, Jehofa, zidata:
Metu ugwu-ga aka, na fa gakwu anwulu.
6 Me ka àmùmà se, cusa azi fa;
Gbapu ufele-I, wemelie azi fa.
7 Si n'enu setipu aka-I;

Digitized by Google

Zọputam, dọputa-azim na nuku mili-ga,
Naputam n'aka ndi ani madu;
8 Ndi ọnu-fa nekwu okwu nelorọ elo:
Aka-nni-fa bu aka-nni así.
9 Cuku, agamabunye I abu ọfu:
N'enu ubọ eji akwala ili kwe ka mgabuku I abu-ọma.
10 Ọbu Ya nenye ndi-eze nzọputa:
Onye nazọputa Defid odibo-Ya n'aka ajọ nmà-agha.
11 Zọputam, naputa-azim n'aka ndi-ani-madu,
Ndi ọnu-fa nekwu ife nelorọ elo,
Aka-nni-fa bu aka-nni así.

12 Mgbe umu-ayi ndikom gadi ka umu-osisi gbalu nuku na nwata;
Umu-ayi umu-nwayi azi adi ka nkpuma nkuku-unọ akwacalu akwaca dika esi akwaca nke unọ-eze;
13 *Mgbe* anuru-ayi geju-ga, aneweputa ife olili di ice ice nime fa:
Atulu-ayi anamu-ga nnu kwulu nnu na ula-nnu kwulu ula-nnu umu n'ebe-ita-nni-ayi;
14 *Mgbe* ebojulu efi-ayi ibu ọfuma;
Mgbe ntikpọbata ọbuna nadirọ, nke ipu *agha* ọbuna nadi,
Nke ikpọ-nkpu ọbuna nadi n'ilo-ayi-ga;
15 Añuli nadili ndi, nke ọkwa-fa di nọfu:
Eye, ndokwa nadili ndi, nke Cuku-fa bu Jehofa.

145

Otuto; nke Defid.

1 Agamebuni I, Cuku nkem, bú eze;
Agamagọzi afa-I ebe-ebe ebe-ebe.
2 Kwada ka mgagọzi I;

Digitized by Google

Agameto afa-I ebe-ebe ebe-ebe.
3 Jehofa bu nuku, kwesi azi ka eto Ya nuku ututo;
Idi-nuku-Ya bu ife nadiro icoputa ani-ya.
4 Ofu ndudugandu getolu olu-I ba na nke-ozo,
Fa gako olu odogu Ilulu.
5 Maka ebube nke otuto nke nsopulu-I,
Na maka olu iti-nkpu I-ga, ka mganacighali ucem.
6 Madu ganekwu maka idi-ike nke olu-I di-ga egwu;
Agamako azi idi-nuku-I.
7 Fa ganekwuwa nceta nke nuku idi-nma-I,
Bua azi abu ngoli maka ezi omume-I.
8 Jehofa di amala, juputa azi n'ebele;
Odewe iwe osiso, di azi nuku afo-oma.
9 Jehofa di nma n'ebe ora no;
Ebele-Ya di-ga n'isi olu-Ya nine.
10 Jehofa, olu-I nine gekene I;
Ndi-afo-oma-I gagozi I.
11 Fa gekwu maka otuto ani-eze-I,
Nekwu azi maka odogu Ibu;
12 Ime ka umu madu malu olu-odogu-Ya-ga,
Na ebube kwulu ebube nke ani-eze-Ya.
13 Ani-eze-I bu ani-eze ebe-ebe,
Ocici Inaci *nadidide* ndudugandu nine.
14 Jehofa nakwado ndi nine nada ada,
Nekuni ndi nine rulu erulu.
15 Anya ife nine bolu I;
Nginwa nakulu fa nni n'oge nni.
16 Isalu aka-I,
Neji ife naso ife obuna di ndu eme ka afo ju va.

Digitized by Google

17 Jehofa bu Onye ezi omume n'uzọ-Ya nine,
Bulu Onye afọ-ọma n'ọlu-Ya nine.
18 Jehofa di nso ndi nine nakpọku Ya,
Ndi nine nakpọku Ya n'ezi-okwu.
19 Ọgemezulu ndi nine natulu Ya egwu ife nasọ fa usọ;
Ọganu azi onu ákwá-fa, wezọputa fa.
20 Jehofa nedebe ndi nine fulu Ya n'anya;
Ma ndi ajọ madu nine ka Ọgegbusisi.
21 Ọnum gekwu otuto Jehofa;
Ka madu nine gọzie afa nsọ Ya ebe-ebe.

146 1 Tobenu Ja.
Tobe Jehofa, ngi nkpulu-obim.
2 N'ebe mdi ndu agameto Jehofa:
Agamnabuku Cuku nkem abu-ọma n'ebe mnọlili.
3 Unu ecekwubena ndicie,
Nke *unu nececkwube* nwa madu, onye nenwerọ nzọputa ọbuna.
4 Okube ume, ocighakwa ọzọ n'aja-ya;
N'ofu mbọsi afu ilolo-ya ana-ga n'iyi.
5 Añuli dili onye nwelu Cuku nke Jekob ka Ọbulu inye-aka-ya,
Onye itu-anya-ya di na Jehofa Cuku-ya:
6 Onye kelu enu-igwe na uwa,
Orimili, na ife nine di nime fa;
Onye nedebe ezi-okwu ebe-ebe.
7 Onye nemelu ndi anakpagbu ife Ọkpelu n'ikpe;
Onye nenye ndi agu nagu nni:
Jehofa natọpu ndi nji;
8 Jehofa nasa *anya* ndi ìsì;
Jehofa nekuni ndi rulu erulu;

Digitized by Google

Jehofa nafu ndi ezi omume n'anya ;
9 Jehofa nedebe ndi-obia ;
Onakwado onye nenwero nna na ajadu ;
Ma uzo ndi ajo madu ka Onaghakpu aghakpu.
10 Jehofa geci eze ebe-ebe,
Cuku-I, ngi Zaion, genyena ndudugandu nine.
Tobenu Ja.

147

1 Tobenu Ja ;
Makana odi nma ibuku Cuku-ayi abu-oma ;
Makana obu ife uso, otuto bu *azi* ife kwesili ekwesi.
2 Jehofa naluni Jerusalem ;
Onakpokoba ndi acupulu acupu n'Israel.
3 Onazo ndi obi-fa tiwalu etiwa,
Nefiekwa azi onya-fa.
4 Onagu onu-ogu kpakpando-ga ;
Oguzulu fa nine afa-fa.
5 Dinwenu-ayi bu nuku, bulu azi odogu n'ike ;
Nghota-Ya adiro iguta onu.
6 Jehofa nakwado ndi ebudalu ebuda :
Onebudalu ndi ajo madu ani.
7 Welunu ekene bunyebe Jehofa abu ;
Bukubenu Cuku-ayi abu-oma n'enu ubo akwala :
8 Onye ji igwe oji wekpudo enu-igwe,
Onye nedozi mili ozizo maka ani,
Onye neme ka afifia pue n'enu-ugwu-ga.
9 Onenye anumanu nni-ya,
Nye azi umu ugoloma nakpo *maka nni.*
10 *Nuku* ike anyinya adaso Ya uso :
Úkwú madu-ga adaso Ya uso.

Digitized by Google

11 Ife ndi natulu Ya egwu nasọ Jehofa usọ,
Ndi natu anya afọ-ọma-Ya.
12 Tobe Jehofa, ngi Jerusalem ;
Tobe Cuku-I, ngi Zaion.
13 Makana Ọmego ka nga-*ígwè* ọnu-uzọ-ilo-i-ga
sie ike ;
Ọgọzigo umu-I di nime I.
14 Ọneme ka ndokwa bulu okè-ani-i-ga ;
Ọji okili makalicasilinu weme ka iju eju.
15 Onezipu ife Otili n'iwu n'uwa ;
Okwu-Ya nagbasi ọsọ ike.
16 Ọnenye sno dika aji-anu ;
Ọnefesa họ-frọst dika ntu ọku.
17 Ọnatupu *mili*-ais-Ya dika nbe-aka nni :
Onye pulu ikwulu n'iru oyi-Ya ?
18 Onezipu okwu-Ya, gbaze fa :
Ọneme ka ikuku-Ya kue, mili erube.
19 Onegosi Jekob okwu-Ya,
Negosi Israel ukpulu-Ya-ga na ikpe-Ya-ga,
20 Osinurọ nọfu wemeso mba ọbuna :
Ma ikpe-Ya-ga, fa amarọ fa.
Tobenu Ja.

148 1 Tobenu Ja.
Sinu n'enu-igwe-ga tobe Jehofa :
Tobenu Ya n'ebe di-ga enu.
2 Tobenu Ya, unu ndi-mọ-ozi-Ya nine :
Tobenu Ya usu *ndi agha* Ya nine.
3 Tobenu Ya, anya-anwu na ọnwa :
Tobenu Ya, unu kpakpando nke ìfè nine.
4 Tobenu Ya, unu enu-igwe nke enu-igwe-ga,
Na unu bu mili di-ga n'enu enu-igwe-ga.
5 Ka fa tobe afa Jehofa :
Makana Yanwa tili iwu, eweke fa.

Digitized by Google

6 Ọmego azi ka fa kwulu ebe-ebe ebe-ebe:
Ọtọgolu *fa* ukpulu nke ofu efu *nime fa* manenefeganu.
7 Sinu n'uwa tobe Jehofa,
Unu agwọ-ọla-mili, na ogbu mili nine:
8 Ọku na aku-mili-igwe, sno na alulu;
Oke ikuku, ndi nemezu okwu-Ya:
9 Ugwu-ga na ngongo nine;
Osisi nami-ga nkpulu na *osisi* sida nine:
10 Anu ọfia na anumanu nine;
Ife nakpu-ga akpu na nnunu nefe efe:
11 Ndi-eze nke uwa na ndi nine *n'uwa;*
Ndi-isi na ndi ikpe nine nke uwa:
12 Ka umu-ikolọbia ka umu-agbọ;
Ka ndi-agadi ka umu-aka:
13 Ka fa tobe afa Jehofa;
Makana ebunili sọ afa-Ya enu;
Nsọpulu-Ya ka uwa na enu-igwe enu.
14 Obunigo mpi ndi-Ya,
Bú otuto ndi-afọ-ọma-Ya nine;
Ọbunadu nke umu Israel, ofu ndi nọ nso Ya.
Tobenu Ja.

149 1 Tobenu Ja.
Bunyenu Jehofa abu ọfu,
Na otuto-Ya nime nzukọ ndi afọ-ọma.
2 Ka Israel ṅuliba n'Onye melu ya:
Ka umu Zaion golibe ngoli n'Eze-fa.
3 Ka fa tobe afa-Ya n'ite-egwú:
Ka fa bulu égwú na ubọ-akwala bukube Ya abu-ọma.
4 Makana ife ndi-Ya nasọ Jehofa usọ:
Ogeji nzọputa wecọ ndi ebudalu ebuda nmá.
5 Ka ndi afọ-ọma nanya isi n'ototo:

Google

Ka fa buba abu ngoli n'enu àkwà-fa;
6 *Ka* otuto di enu nke Cuku *di* n'onu-fa,
Na nmà-agha iru nabo n'aka-fa;
7 Ibo óbò n'isi mba-ga,
Na ipia itali n'isi ndi nine *n'uwa;*
8 Iji ogbiligba wefiedo ndi-eze-fa,
Na iji ígà wekpoba ndicie-fa;
9 Ime ikpe edelu ede n'isi fa:
Ebube nka ka ndi-afo-oma-Ya nine nwelu.
Tobenu Ja.

150 1 Tobenu Ja.
Tobenu Cuku n'ebe-nso-Ya:
Tobenu Ya na nbala-igwe nke ike-Ya.
2 Tobenu Ya maka olu odogu Ya-ga:
Tobenu Ya ka ebube idi-nuku-Ya si di.
3 Welunu onu opi tobe Ya:
Cilinu une na ubo-akwala tobe Ya.
4 Welunu iti-egwú na ite-egwú tobe Ya:
Cilinu ubo eji akwala kwe na oja wetobe Ya.
5 Cilinu ájà narasi ike tobe Ya:
Cilinu ájà narani enu tobe Ya.
6 Ka ife obuna neku ume tobe Ja.
Tobenu Ja.

Digitized by Google

INU-GA.

1 1 Inu nke Solomon nwa Defid, eze Israel,
tu-ga-lu:
2 Ima amamife na idọ-nti;
Ighọta okwu nghọta;
3 Inalu idọ-nti na nkuzi,
N'ezi omume na ikpe na ikwu-ọtọ;
4 Inye onye nenwerọ uce uce,
Inye okolọbia ife ọmuma na izuzu:
5 Ka onye amamife wenu *ife*, webawanye na nmuta azi;
Ka onye naghọta azi ife wenwe ndumọdu:
6 Ighọta inu, na okwu mili emi;
Okwu-ga nke ndi amamife, na inu fa *nenu.*

7 Egwu Jehofa bu isi-nbido ife ọmuma.
Ma ndi nkafie neneni amamife na idọ-nti.
8 Nwam, nulu idọ-nti nke nna-i,
Arapuna iwu nne-i:
9 Makana fanwa gabu okpu amala n'isi-i,
Bulu azi iyagba iyi n'onu-i.
10 Nwam, ọbuluna ndi njọ ewelu ulà laba i,
Ekwenyekwana.
11 Ọbuluna fa asi, Sobe ayi,
Ka ayi ce anwu ọbala,
Ka ayi zo nzuzo ce onye nemerọ ajọ ife na nkiti;
12 Ka ayi no fa na ndu dika Ṣeol,
Ọbunadu ndi zulu oke, dika ndi nezida onunu;

Digitized by Google

13 Ayi gafu àkù nine di oke onu,
Ayi gakwaju uno-ayi-ga n'ife ayi kwatalu;
14 Solu ayi kelu oke;
Ayi nine genweko ofu akpa ego:
15 Nwam, esokwana fa ga n'uzo;
Sepu ukwu-i n'okpu-uzo-fa:
16 Makana ukwu-fa nagbaga n'*ime* ajo ife,
Fa neme ngwa igbafu obala.
17 Makana agbalu onya na nkiti,
N'anya nnunu obuna:
18 Ndia nece anwu obala onwefa,
Fa zolu nzuzo ce ndu onwefa.
19 Obu nofu ka uzo onye obuna akpili-ya naco so elele si di-ga;
Ife afu newepu ndu ndi nwe ya.

20 Amamife nakpo nkpu n'ilo;
Onu-ya nara n'obodobo uzo-ga;
21 Onakpo oku n'isi *ilo ebe* anakpotu nkpotu;
Na nbata onu-uzo-ga,
N'obodo, onekwu okwu-ya-ga:
22 Unu ndi nenwero uce, oge one ka unu gafu énwe-uce n'anya?
Oge one ka akaje ganaso ndi akaje,
Ndi nsokwu kpo azi ife omuma asi?
23 Cighanu na nba mnaba:
Ne, agamerupulu unu mo nkem,
Agameme ka unu malu okwum-ga.
24 Makana akpogom oku, unu ju;
Esetipugom akam, onwero onye nalu nti;
25 Ma unu akparukago alom nine n'uso,
Unu acoro nbam:
26 Munwa azi gamu n'*ubosi* nuku afufu-unu;
Agameme akaje mgbe ife-egwù-unu biana·

27 Mgbe ife-egwù-unu biana dika ebili,
Nuku afufu-unu abiana azi dika nuku ifufe;
Mgbe nkpa na ife ngbu gadakwasi unu.
28 Mgbe afu ka fa gakpo̱kum, ma mmaza;
Fa gaco̱sim ike, ma fa amafum:
29 Makana fa kpo̱lu ife o̱muma asi,
Fa araluro̱ egwù Jehofa:
30 Fa aco̱ro̱ alom;
Fa nenili nba nine mnaba:
31 Nyabu na fa geli nkpulu nke uzo̱-fa,
Afo̱ eju azi fa n'izuzu-fa.
32 Makana idacigha-azu nke ndi nenwero̱ uce ge-
gbu fa,
Eze-ndu nke ndi nso̱kwu geme ka fa na n'iyi.
33 Ma onye nulu onum gebi n' aru-ofufo,
O̱gano̱ n'aru-bu nátu egwu ajo̱ ife.

2 1 Nwam, o̱buluna iganalu okwum-ga,
Kpako̱ba ife mti-ga-lu n'iwu nime i;
2 Ka iweṅa nti-i n'amamife,
Do azi obi-i iru na ngho̱ta;
3 Eye, o̱buluna igakpo̱ku nmuta,
Neweni azi onu-i enü imalu ngho̱ta;
4 O̱bulüna igaco̱ ya dika o̱na-o̱ca,
Gwuputa ya dika àkù zo-ga-lu nzuzo;
5 Mgbe afu ka igagho̱ta egwu Jehofa,
Fu azi ife o̱muma nke Cuku.
6 Makana Jehofa nenye amamife;
N'o̱nu-Ya ka ife o̱muma na ngho̱ta *si aputa* :
7 O̱nakpako̱balu ndi kwu o̱to̱ izube-ife,
Bulu azi o̱ta ndi ji izu-oke aga;
8 Ka O̱wenece o̱kpu-uzo̱-ga nke ikpe,
Debe azi uzo̱ ndi-afo̱-o̱ma-Ya.
Mgbe afu ka igagho̱ta ezi omume na ikpe,

Digitized by Google

Na ife kwu oto, *eye*, ezi okpu-uzo obuna.
10 Makana amamife gaba n'obi-i,
Ife omuma gabu ife naso nkpulu-obi-i uso;
11 Izuzu gedebe i,
Nghota ganece i:
12 Inaputa i n'uzo ajo *madu*,
N'aka madu ndi nekwu ofega;
13 Ndi rapulu okpu-uzo nke kwu-ga oto,
Ka fa wega n'uzo-ga nke ocici;
14 Ndi nañuli ime ajo ife,
Negoli n'ofega nke ajo *madu;*
15 Ndi uzo-fa gbagolu agbago,
Fa nesifie azi n'okpu-uzo-fa-ga:
16 Inaputa i n'aka nwayi naburo nwunye-i,
Obunadu n'aka onye naburo nwunye-i nke nekwu ile uso;
17 Nke narapu di onwelu n'agbo,
Cezo azi àgbà Cuku-ya:
18 Makana uno-ya nadasi n'onwu,
Okpu-uzo-ya-ga *nadasi* n'ebe ndi nadiro ndu no:
19 Onwero ofu efu nejeku ya gecigha azi ozo,
Nke fa nelu n'okpu-uzo-ga nke ndu:
20 Ka iweneje n'uzo ndi ezi madu,
Nedebe azi okpu-uzo-ga nke ndi ezi omume.
21 Makana ndi kwu oto gebi n'uwa,
Ndi zulu oke gafodu nime ya.
22 Ma agebepu ndi ojo n'uwa,
Ageropu ndi nagho aghugho nime ya.

3 1 Nwam, ecezona iwum;
Ma ka obi-i cebe ife mti-ga-lu n'iwu:
2 Maka ogonogo ubosi, na aro-ga nke ndu,
Na ndokwa, ka fa getinyelu i.

Digitized by Google

3 Ka afọ-ọma na ezi-okwu ghalu irapu i:
Kedo fa n'onu-i;
Denye fa n'enu obi-i:
4 Igafu azi amala na ezigbo nghọta
N'anya Cuku na madu.
5 Welu obi-i nine cekwube Jehofa,
Adabebekwana nghọta nke aka i:
6 N'uzọ-i nine malu Ya,
Na Yanwa geme ka ọkpu-uzọ-i kwu-ga ọtọ.
7 Amana amamife n'anya-i,
Tualu Jehofa egwu, si n'ajọ ife puruka:
8 Ọgabu ife ọzuzọ n'otubo-i,
Bulu azi umi n'ọkpukpu-i.
9 Welu àkù-i sọpulu Jehofa,
Ya na nkpulu izizi n'ife nine masili i:
10 Ọba-i gesi nọfu juputa n'imelime ife olili,
Ife izọca manya i ewetiwa na manya ọfu.

11 Nwam, emekwana izize n'idọ-nti nke Jehofa;
Nke iba-nba-Ya nekwu i ìwù:
12 Makana onye Jehofa fulu n'anya ka Ọnabalu nba;
Ọbunadu ka nna si *abalu* nwa-nwoke ife-ya nasọ ya usọ *nba.*
13 Aṅuli nadili madu nke nafu amamife,
Na madu nke naghọta nghọta.
14 Makana ngbele-ya ka ngbele ọna ọca nma,
Elele-ya ka nke ọmalica ọna-edo *nma.*
15 Nke afu ka rubi oke ọnu:
Ọnwerọ ofu efu n'ife nasọ i usọ di itunyelu ya.
16 Ọgonogo ubọsi di n'aka-nni-ya;
N'aka-ekpe-ya ka àkù na otuto di.
17 Uzọ-ya bu-ga uzọ usọ,
Ọkpu-uzọ-ya nine bu-ga ndokwa.

Google

18 Nke afu bu osisi *nenye* ndu n'ebe ndi kwedo-
lu ya aka no:
Añuli nadili onye obuna jidelu ya.
19 Jehofa ji amamife weto nto-ani uwa;
Sitena ngbota ka Oji me ka enu-igwe-ga sie
ike.
20 Sitena ife-omuma-Ya ka eji kwaghepu ogbu
mili-ga,
Ígwé azi natuda igiligi.

21 Nwam, ka fa ghalu ipu n'anya-i;
Necebe izube-ife na izuzu;
22 Nofu ka fa gabulu nkpulu-obi-i ndu,
Bulu azi amala n'onu-i.
23 Mgbe afu iganeje n'uzo-i n'aru-ofufo,
Imakpobe ukwu-i.
24 Mgbe idinalu ani, imatu egwu:
Eye, igedina ani, ula-i gaso uso.
25 Atuna egwu maka egwù ntumade,
Nke inatu egwu nbibi ndi ojo, mgbe obi-
ana:
26 Makana Jehofa gabu ncekwube-i,
Ogedebe ukwu-i ka aghalu ighelu ya.
27 Azodokwanalu madu ezi ife bú ndi odili,
Mgbe odi n'ike aka-i ime ya.
28 Asina oyi-i, Naba, ka ibia ozo,
Eci ka mgenye;
Mgbe inwelu ya n'aka-i.
29 Akuna izu ajo ife medide agbata-obi-i,
N'ebe obidebe i nso n'aru-ofufo.
30 Esona madu obuna ise okwu na nkiti,
Ma obuluna omero i ajo ife.
31 Ekwosona onye neme ife-ike ekwolo,
Araluna ofu efu n'uzo-ya-ga.

Digitized by Google

32 Makana onye sifielu esifie bu ife alu n' ebe
Jehofa nọ.
Ma alo-nzuzo-Ya dinyelu ndi kwu ọtọ.
33 Ibu-ọnu nke Jehofa nadi n'unọ onye ojọ;
Ma Ọnagọzi ebe ndi ezi omume bi.
34 N'ezi-okwu Yanwa neme ndi akaje akaje,
Ma Ọnamulu ndi ebudalu ebuda amala.
35 Ndi amamife gelita otuto n'ùkwù;
Mạ nneni gabu nbuni-enu nke ndi nsọkwu.

4 1 Umum, nulunu idọ-nti nke nna,
Nanu nti ka unu malu nghọta:
2 Makana enyem unu ezi nkuzi;
Ajunanu iwum.
3 Makana abum-li nwa nke nnam,
Di nlo bulu azi sọ ofu nwa n'anya nnem.
4 Ọwekuzielum, sim,
Ka obi-i jide okwum-ga;
Debe ife mti-ga-lu n'iwu, ka idi ndu:
5 Nata amamife, nata nghọta;
Ecezọna, erirukana n'okwu di-gam n'ọnu:
6 Arapuna ya, ọgedebe i;
Fu ya n'anya, na ọgecebe i.
7 Amamife *bu* isi ife; nata amamife:
Eye, n'ife nine inatagolu nata nghọta.
8 Nebuni ya, na ogebuni i enu:
Ọgakpọba i n'otuto, mgbe imakulu ya.
9 Ọgenye isi-i okpu amala:
Ogerinye okpu-eze nke malu nmá n'aka-i.

10 Nwam, nulu, nalu azi okwum-ga;
Na arọ ndu-i gaba uba.
11 Akuzigolum i n'uzọ amamife;
Edugom i n'ọkpu-uzọ kwu-ga ọtọ.

Digitized by Google

12 Mgbe inaga, ama-ukwu-i amakpa-ga nkpa;
Obulu azi na inagba o̱so̱, imaso̱ ngo̱ngo̱.
13 Kwedosie ido̱-nti aka ike; arapukwana ya:
Cebe ya; makana yanwa bu ndu-i.
14 Abana n'o̱kpu-uzo̱ ndi o̱jo̱,
Agana n'iru n'uzo̱ ndi ajo̱ *madu*.
15 Zelu ya, agafena ya;
Purukalu ya, gafega.
16 Makana fa adala ula, belu so̱ ma fa megodulu ajo̱ ife;
Ananapu fa ula-fa, belu so̱ ma fa melu ka o̱nwo̱ so̱ ngo̱ngo̱.
17 Makana fa neli nni nke ife o̱jo̱,
Nala azi manya nke ife-ike.
18 Ma o̱kpu-uzo̱ ndi ezi omume di ka ìfè namu amu,
Namuwanyelili genye na nfoca ci.
19 Uzo̱ ndi o̱jo̱ di ka o̱cici:
Fa adama ife fa naso̱kwasi ngo̱ngo̱.

20 Nwam, ṅa nti n'okwum-ga;
Ge nti n'ife mnekwu.
21 Ka fa ghalu ipu n'anya-i;
Debe fa n'etiti obi-i.
22 Makana fanwa bulu ndi fulu fa ndu,
Bulu azi ife o̱zizo̱ n'aru-fa nine.
23 Debe obi-i kalia ife nine inecebe;
Makana ife emena na ndu nesi nime ya aputa.
24 Werukalu onwei o̱nu di ngiligo̱,
Wete-azi-li onwei egbugbele-o̱nu nkwufie aka.
25 Ka anya-i nenewaga n'iru,
Ka mbubolo-anya-i kwulu o̱to̱ n'iru i.
26 Kwazie o̱kpu-uzo̱ ukwu-i,
Ka edozie azi uzo̱-i nine.

Digitized by Google

27 Apurukana n'aka-nni ma-ọbu n'aka-ekpe:
Weruka ukwu-i n'ajọ ife.

5 1 Nwam, ṅa nti n'amamifem;
Ge nti na nghọtam:
2 Ka iwedebe izuzu,
Ka egbugbele-ọnu-i wecebe ife ọmuma.
3 Makana egbugbele-ọnu nwayi naburọ nwu-
nye-i natusisi manu-anwu,
Ọnu-ya azi telakalili ude:
4 Ma isi-njedebe-ya nenu inu dika wọmwud,
Di nkọ dika nmà-agha iru nabọ.
5 Ukwu-ya nagbada n'ọnwu;
Ama-ukwu-ya nazọbanye na Ṣeol;
6 Maka ikwazie ọkpu-uzọ nke ndu:
Uzọ-ya neferube isi imarọ *fa.*
7 Nyabu, umum, nulunu onum,
Apurukana n'okwu ọnum-ga.
8 Wete uzọ-i aka n'ebe ọnọ
Akpudebena ọnu-uzọ unọ-ya:
9 Maka iwelu nsọpulu-i nye ndi ọzọ,
Welu azi arọ-i nye ndi neme ife-ike:
10 Maka afọ eju ndi naburọ nke i n'ume-i;
Àkànyà-i *abulu* n'unọ onye ọzọ;
11 Iwesuba ude n'isi-njedebe-i
Mgbe emelu ka ulu-aru-i na aru-i tasia aru,
12 Iwesi, Nekene ka msi kpọ idọ-nti asi,
Obim nenia nba;
13 Anurọzim onu ndi-nkuzim,
Nke mnege nti na ndi nakuzilim!
14 Ọfọdulu nwantinti ka mnọzue n'ajọ ife nine
N'etiti nzukọ na ìgwè *ndi Israel.*
15 La mili n'ónùnù aka i,
Na mili neru eru n'ọmi aka i.

Digitized by Google

16 Isi-iyi-i-ga gawasasi n'ilo,
Mili-iyi-ga n'o̱nu-ilo-ga ka?
17 Ka fa bulu nke so̱ nginwa.
Ma ka fa ghalu ibu nke ndi naburo̱ ndi nke̱ i.
18 Ka ago̱zie isi-iyi-i;
Nańuli na nwunye inutalu n'okolo̱bia.
19 Ka *o̱di ka* nwunye okogbo nke fulu n'anya na nwunye ewu o̱fia malu nmá,
Ka ala-ya neju-ga i afo̱ n'o̱ge nine;
Nejefie mgbe nca n'ifu-n'anya-ya.
20 Nwam, gini kpata-azi-li iji jefie n'aru nwayi naburo̱ nwunye-i?
Neti obi onye naburo̱ nwunye-i?
21 Makana uzo̱ madu di-ga n'anya Jehofa,
O̱nakwazi o̱kpu-uzo̱-ya nine.
22 Ajo̱ omume aka ya ganwude-ga onye o̱jo̱,
Ageji udo̱-ga nke njo̱-ya wejide ya.
23 Yanwa ganwu nánalu ido̱-nti;
O̱gejefie sitena nuku nkafie-ya.

6 1 Nwam, o̱buluna ino̱golu madu-ibe-i na mbe,
O̱buluna inalugo aka onye o̱bia,
2 Ewelugo okwu o̱nu-i-ga wema i n'o̱nya,
Anwudego i n'okwu o̱nu-i-ga.
3 Nyabu me nka, nwam, ka inaputa onwei,
N'ebe ibagolu n'aka madu-ibe-i;
Jebe, buda onwei, yo̱cibe madu-ibe-i nti.
4 Emena ka ula ba n'anya-i,
Nke ineme ka mbubolo-anya-i tua olu ula.
5 Naputa onwei dika ene n'aka *onye nta*,
Dika nnunu azi n'aka ogbu-nnunu.

6 Jeku danda, ngi onye ò̱bò̱;

Digitized by Google

Nene uzọ-ya-ga, nwe azi amamife:
7 Nke nenwerọ onye isi,
Ma-ọbu onye nene ya anya, ma-ọbu onye nacinu,
8 Ma ọnakwadebe nni-ya n'ọkọci,
Nekpokọba azi ife olili ya n'ọge owuwe nni.
9 Ogonogo ọge one ka igedina ani, ngi onye ọ̀bọ̀?
Kedu mgbe igeji si n'ula-i binie?
10 Nwantinti ula *kwu*, nwantiti itu-olu-ula,
Nwantinti ikpakọba aka idina ani:
11 Nfiaru-i ewedakwasi i ka onye npum,
Nkpa-i azi dika nwoke kelu ife-agha.

12 Madu nke nelorọ elo, madu nke neme ife nelorọ elo;
Oji ọnu di ngiligọ akpaghali;
13 Ọnatabe anya-ya, ọwelu úkwú-ya-ga nekwu okwu,
Welu azi nkpisi-aka-ya nakuzi;
14 Ofega di-ga n'obi-ya, onezu ajọ ife n'ọge nine;
Ọnatọpu esemokwu.
15 Nya kpatalu na nuku afufu-ya gabia na ntumade;
Na ntumade ka agetiwa ya názọ azọ.
16 Uzọ ife isi di nke Jehofa kpọlu asì;
Eye, isa nke bu-ga ife alu n'ebe nkpulu-obi-Ya nọ:
17 Anya di-ga enu, na ile así,
Na aka nagbafu ọbala nemerọ ajọ ife;
18 Na obi nke nezu izuzu nelorọ elo,
Na ukwu nke di-ga nkọ igbaga n'ajọ ife;
19 Na onye ama asi nke ume oneku bu sọ asi,

Na onye naku esemokwu n'etiti umu-nna.

20 Nwam, cebe ife nna-i tili n'iwu,
Ajuna iwu nne-i:
21 Fiedo fa mgbe nca n'obi-i,
Kedo fa n'onu-i.
22 Mgbe ineje, ọganedu i;
Mgbe idinalu ani, ọganedebe i;
Mgbe itetalu ula, nke ạfu ganakpanyelu i nkata.
23 Makana ife etili n'iwu bu ọku-ukpe; iwu bu azi ìfè;
Nba nke idọ-nti bu-ga uzọ nke ndu:
24 Idebe i ka ipua n'aka ajọ nwayi,
N'aka ile-usọ nke ile onye naburọ nwunye-i.
25 Ka nmá-ya ghalu isọ i n'obi;
Ka mbubolo-anya-ya ghalu ijide i.
26 Makana ọbu maka ifi nwayi nayi ọyi ka eji me ka nwoke nwe sọ ofu nbe-aka nni:
Nwunye nwoke *ọzọ* nacu nta ndu di oke ọnu.
27 Nwoke getinye ọku n'aru-ya,
Ma ákwà-ya amele ọku?
28 Ka-ọbu nwoke gaga n'enu ọpoto-ọku,
Ma ọku amaru ya n'ukwu?
29 Nyabu na onye nabakulu nwunye madu-ibe-ya;
Amagunye onye ọbuna metulu nwayi afu aka n'onye nemerọ ajọ ife.
30 Madu adeneni onye ori, ma ọbuluna ozulu ori
Ka ọweme ka afọ ju nkpulu-obi-ya mgbe agu nagu ya:
31 Ma ọbuluna afu ya, ọgenyecigha nmaji isa;
Ọgenyesi àkù nine di n'unọ-ya.

Digitized by Google

32 Onye obuna yisolu nwayi oyi enwero obi
amamife:
Onye gemebi nkpulu-obi-ya neme ife afu.
33 Onyá na nneni ka ogafu;
Ameficapu nkpali-ya.
34 Makana ekwolo bu onuma nwoke;
Omarapu n'ubosi óbò.
35 Omagbanye ife nligba obuna;
Nke afo neju ya, obu ezie na iji imelime ife
wemari.

7 1 Nwam, debe okwum-ga,
Kpado ife mti-ga-lu n'iwu n'ebe ino.
2 Debe ife mti-ga-lu n'iwu ka idi ndu;
Iwum azi dika nwantanta anya-i.
3 Fiedo fa na nkpisi-aka-i-ga;
De fa n'enu obi-i.
4 Si amamife, Nginwa bu nwa-nnem;
Kpo azi nghota onye imalu ofuma:
5 Ka fa wedebe i ka ipua n'aka nwayi naburo
nwunye-i.
N'aka onye naburo nwunye-i nke nekwu ile-
uso.
6 Makana na windo nke unom
Msi n'awala windo nkem nepu anya;
7 Mfu n'etiti umu-ikolobia,
Ofu okolobia nenwero obi *amamife,*
8 Nagafe onu-ilo na nso nkuku-ya,
Ozolu *gaba* n'uzo uno-ya;
9 Na ci-ojiji, n'anyasi nke ubosi,
Na ngbaci nke ucici na ocici.
10 Ne, ofu nwayi kwudolu ya
Kelu ekike nwayi nayi oyi, di azi aghugho
n'obi-ya.
11 Nwayi afu nakpotu nkpotu neme isi ike;

Ukwu-ya adanọ be-ya:
12 Kita ọnọ n'ilo-ga, kita n'ọnu-ilo-ga,
Nece anwu na nkuku ọbuna.
13 Ọwenwude.ya, susue ya ọnu.
Welu iru ifele nadirọ si ya:
14 Ife àjà ndokwa di-ga n'akam;
Tata akwugom ife mkwelu na nkwa di-ga nsọ.
15 Nya kpatalu mji puta ka mzuta i,
Nacọsi iru-i ike, mwefu i.
16 Agbabagom ákwà ngbaba n'àkwàm,
Ákwà tulu agwa nke owulu Ijipt.
17 Efewusagom n'àkwà-edinam
Mua, na alos, na sinamon.
18 Bia, ka afọ ju ayi n'iyi-ọyi genye n'ututu;
Ka ayi welu ifu-n'anya me ife nasọ ayi usọ.
19 Makana dim anọrọ n'unọ,
Ọjelu ogonogo ije:
20 Obu akpa ego n'aka-ya;
Ọganata na ndọzu ọnwa.
21 Ọwelu imelime ulà-ya lafue ya,
N'ikwu ile-usọ nke egbugbele-ọnu-ya owenufue ya.
22 Osobe ya-fu na ntumade,
Dika efi si eje n'ebe ogbugbu,
Ma-ọbu dika *onye nọ n'*ọgbiligba *si eje* inata idọ-nti nke onye nkafie;
23 Genye na mgbe ufele geji gbapu imeju-ya
Dika nnunu si eme ngwa eje n'ọnyà,
Náma na ife afu bu maka ndu-ya.
24 Nyabu, umum, nulunu onum,
Ṅa-azi-nu nti n'okwu di-gam n'ọnu.
25 Ka obi-i ghalu ilọgọnye n'uzọ-ya-ga,
Akpafuna n'ọkpu-uzọ-ya-ga.

Digitized by Google

26 Makana o̱kwatugo imelime ndi emetalu o̱nya:
Eye, ndi nine ogbulu egbu rili agadaga nne.
27 Uno̱-ya bu uzo̱ Ṣeol,
Nagbada n'ime-uno̱-ga nke o̱nwu.

8

1 Amamife akpo̱ro̱ nkpu,
Ngho̱ta ewenitaro̱ onu-ya ka?
2 N'isi ebe di-ga enu n'ikpele uzo̱,
N'abu-uzo̱-ga, ka o̱kwu;
3 N'akuku o̱nu-uzo̱-ilo-ga, na nbata obodo,
Na nbata o̱nu-uzo̱-ga, o̱nakpo̱si nkpu ike:
4 O̱bu unu, madu, ka mnakpo̱ku;
Onum naraku azi umu madu.
5 Unu ndi nenwero̱ uce, gho̱tanu uce;
Unu ndi nso̱kwu azi, nwenu obi ngho̱ta.
6 Nulunu, makana agamekwu isi ife-ga;
Isaghe egbugbele-o̱num gabu ife kwu-ga o̱to̱.
7 Makana o̱num gekwu ezi-okwu;
Ife o̱jo̱ bu ife alu n'egbugbele-o̱num-ga.
8 Okwu o̱num nine bu ezi omume;
O̱nwero̱ ife o̱buna gbago̱lu agbago̱ ma-o̱bu ife sifielu uzo̱ nime fa.
9 Fa nine kwulu onye gho̱talu ekelesu,
Kwulu azi o̱to̱ n'anya ndi fulu ife o̱muma.
10 Nalu ido̱-nti nkem, kama o̱na-o̱ca;
Na ife o̱muma kama o̱na-edo aro̱putalu aro̱puta.
11 Makana amamife ka rubi nma;
Ife nine naso̱ uso̱ o̱nwero̱ nke ageji tunyelu ya.
12 Munwa amamife emego ka uce bulu ebe-obibim,
Mfu azi o̱muma ife izuzu.
13 Egwu Jehofa bu ikpo̱ ajo̱ ife asi:

Digitized by Google

Ngala, na nbuni, na ajo̱ uzo̱,
Na o̱nu ofega, ka mkpo̱lu asì.
14 Alo bu nkem, na izube-ife
Munwa bu ngho̱ta; enwelum ike.
15 Ndi-eze nesite nam eci,
Ndi-isi *nesite nam* ato̱ ezi omume.
16 Ndicie nesite nam aci,
Ndi amalu afa-fa azi, *bú* ndi ikpe nine nke uwa.
17 Munwa fulu ndi fulum n'anya n'anya;
Ndi naco̱si-azim ike gaco̱tam.
18 Akù na otuto di n'akam;
Eye, àkù o̱kpu na ezi omume.
19 Nkpulum ka o̱na-edo nma, eye, o̱ka o̱malica o̱na-edo *nma;*
Ife masilim ka o̱na-o̱ca aro̱putalu aro̱puta *nma.*
20 Anameje n'uzo̱ ezi omume,
N'etiti o̱kpu-uzo̱-ga nke ikpe:
21 Ka mweme ka ndi fulum n'anya lita ife n'ùkwù,
Ka mwekwajue azi uno̱-àkù-fa.
22 Jehofa nwem dika nbido uzo̱-Ya,:
Tupu o̱lu-Ya-ga nke gbo.
23 Ecilim isi sitena ebe-ebe, sitena nbido,
Tupu uwa adi.
24 Ka ogbu mili nadiro̱-ga, amuputagom;
Ka isi-iyi mili julu nadiro̱-ga.
25 Tupu ato̱ nto̱-ani ugwu-ga,
Tupu *amuputa* ngongo-ga amuputagom:
26 N'ebe O̱nekero̱li uwa, ma-o̱bu o̱zala-ga,
Ma-o̱bu nbido nke uzuzu ani nine.
27 Mgbe Oji dozie enu-igwe-ga, munwa no̱fu n'ebe afu:

Digitized by Google

Mgbe Oji karube iru ogbu mili okilikili:
28 Mgbe Oji me ka ígwé sie ike n'enu:
Mgbe eji me ka isi-iyi-ga nke ogbu mili sie ike:
29 Mgbe Oji kpalu orimili nnu oke-ya,
Ka mili ghalu iṅefega *okwu*-ọnu-Ya:
Mgbe Oji ka ntọ-ani uwa;
30 Munwa nọnyelu Ya, *dika* onye nezuputa ife:
Mbulu azi ife-usọ-*Ya* kwada,
Negwuli egwu kwada n'iru Ya;
31 Negwuli egwu n'ani nine nke uwa-Ya;
Ife nasọm bulu n'ebe umu madu nọ.
32 Nyabu, umum, nulunu onum:
Makana aṅuli nadili ndi nedebe uzọm-ga.
33 Nulunu idọ-nti, ka unu wenwe amamife,
Ajukwananu ya.
34 Aṅuli nadili madu nke nanu onum,
Nece nce da n'ọnu-uzọ-ilom-ga,
Nege n'ide nke ọnu-uzọm-ga.
35 Makana onye nacọtam nacọta ndu,
Ọganata iru-ọma n'aka Jehofa.
36 Ma onye nemem njọ neme nkpulu-obi-ya ife-ike:
Ndi nine nakpọm asi nafu ọnwu n'anya.

9 1 Amamife alugo unọ-ya,
Ọwaputago ide isa ya:
2 Ogbusigo ife-ogbugbu-ya; otigwago manya-ya;
Odozigo azi tebel-ya.
3 Ozipugo umu-agbọ-ya, ọnakpọ
N'enu ebe dikalisili enu nke obodo,
4 Onye ọbuna nenwerọ uce, ka ọbata n'ebea:
Onye nenwerọ obi *amamife*, amamife nasi ya,
5 Bianu, lienu nnim ọnwọ,

Digitized by Google

La-azi-nu manya mtigwalu ọnwọ.
6 Rapunu *ama-ife*, unu ndi nenwerọ uce, ka unu di ndu;
Naganu n'uzọ nghọta.

7 Onye nke nadọ onye akaje nti newetalu onweya nneni:
Onye nabalu onye ọjọ nba *nebo* onweya ọlu.
8 Abanalu onye akaje nba, maka ọkpọ i asì:
Balu onye amamife nba, na ọgafu i n'anya.
9 Nye onye amamife *nmuta*, na ọgenwewanye amamife:
Me ka onye ezi omume malu ife, na nmuta-ya gabawanye.
10 Egwu Jehofa bu nbido amamife:
Ima Onye di Nsọ bu nghọta.
11 Makana ubọsi-i gabawanye sitena akam,
Arọ ndu-i gabawanye.
12 Ọbuluna inwelu amamife, inwetalu onwei amamife:
Ọbulu azi na ineme akaje, sọsọ i gebu ya.

13 Nwayi nsọkwu nakpọtu nkpọtu;
Ọnwerọ uce, nke ọnama ife ọbuna.
14 Ọnanọ n'ọnu-uzọ be-ya,
N'enu ọce n'ebe di-ga enu nke obodo,
15 Ka ọnakpọku ndi nagafe n'uzọ.
Ndi naga ekelesu n'uzọ-fa-ga,
16 Onye nenwerọ uce, ka ọbata n'ebea:
Onye nenwerọ obi *amamife*, nwayi afu nasi ya,
17 Mili nzuta nasọ usọ,
Nni *elili* na nzuzo anasọka.
18 Ma nwoke afu amarọ na ndi nadirọ ndu nọ n'ebe afu;

Digitized by Google

Na ndi o̱kpo̱batalu no̱ n'ogbu Ṣeol.

10 1 Inu nke Solomon tu-ga-lu.

Nwa nwelu amamife neme ka nna-ya ṅulia
aṅuli:
Ma nwa di nso̱kwu nabulu nne-ya uru.
2 Àkù ife o̱jo̱ adab̀a n'ife:
Ma ezi omume nanaputa n'o̱nwu.
3 Jehofa amekwe ka agu gugbue nkpulu-obi
onye ezi omume:
Ma O̱nakwapu agu njo̱ nke ndi o̱jo̱.
4 Onye nalu o̱lu óbọ̀ nagbaba onweya aka:
Ma aka ndi di nko̱ neme *ka fa bue* o̱galanya.
5 Onye nekpoko̱ba n'o̱ko̱ci bu nwa mutalu ife:
Ma onye nala ula n'owuwe nni bu nwa neweta
ifele.
6 Ngo̱zi di-ga n'isi onye ezi omume:
Ma ife-ike nekpuci o̱nu ndi o̱jo̱.
7 Nceta *aneceta* onye ezi omume bu ife ngo̱zi:
Ma afa ndi o̱jo̱ gele ule.
8 Ndi nwelu amamife n'obi ganata ife eti-ga-lu
n'iwu:
Ma onye nkafie n'egbugbele-o̱nu ka agakwatu.
9 Onye neje n'izu-oke neje na ncekwube:
Ma agama onye uzo̱-ya di ngiligo̱.
10 Onye negbu n'iku neweta ife nwuta:
Ma onye nkafie n'egbugbele-o̱nu ka aga-
kwatu.
11 O̱nu onye ezi omume bu isi-iyi ndu:
Ma ife-ike nekpuci o̱nu ndi o̱jo̱.
12 Ikpo̱-asi nakpani esemokwu:
Ma ifu-n'anya nekpuci njefie nine.
13 Anafu amamife n'egbugbele-o̱nu onye ngho̱ta:

Ma itali dili azu onye nenwerọ obi *amamife.*
14 Ndi amamife nakpado ife ọmuma:
Ma ọnu onye nkafie nabufu nbibi.
15 Àkù ọgalanya bu obodo sili ike ya:
Nbibi nke ndi nenwerọ ike bu nfiaru-fa.
16 Ọlu onye ezi omume neweta ndu;
Nmasi onye ọjọ neweta njọ.
17 Ọbu uzọ ndu bu onye nedebe idọ-nti:
Ma onye naju nba nedufu edufu.
18 Onye nekpuci ikpọ-asì nwelu egbugbele-ọnu así;
Onye negosi azi ife nkpali onye afu bu onye nsọkwu.
19 N'imelime okwu agharọ ifu njefie:
Ma onye jidelu egbugbele-ọnu-ya neme dika onye mutalu ife.
20 Ile onye ezi omume di *ka* ọna-ọca arọtalu arọta:
Obi ndi ọjọ bu ife nkiti:
21 Egbugbele-ọnu onye ezi omume nazu ọtutu:
Ma ndi nkafie nanwu maka énwé obi *amamife.*
22 Ngọzi Jehofa, nke afu nebu madu,
Odetinyelu ya ife nwuta.
23 Ọnadi onye nsọkwu ka egwú bú ime ajọ ife ezubelu:
Nọfu azi ka amamife nadili nwoke nwelu nghọta.
24 Egwù onye ọjọ, nke afu gabiakwasi ya:
Agenye azi ndi ezi omume ife fa nacọ.
25 Dika nuku ifufe si efena, nọfu ka onye ọjọ si wenọdebe:
Ma onye ezi omume nabu ntọ-ani ebe-ebe.

Digitized by Google

26 Ka manya gbakalu agbaka *si adi* n'ezé, ya na
ka anwulu *si adi* n'anya,
Nofu ka onye obo si adili ndi nezi ya ozi.
27 Egwu Jehofa natukwasi ubosi *na ndu madu*:
Ma aro-ga nke ndi ojo ka agebe nkenke.
28 Atumanya ndi ezi omume *gabu* añuli:
Ma ncekwube ndi ojo gana n'iyi.
29 Uzo Jehofa bulu ndi zulu oke ebe sili ike;
Ma onabulu ndi nalu ife neloro elo nbibi.
30 Amewepu onye ezi omume ebe-ebe.
Ma ndi ojo amebi n'uwa.
31 Onu onye ezi omume nami amamife *dika nkpulu*:
Ma agebepu ile ofega.
32 Egbugbele-onu onye ezi omume malu ife naso uso:
Ma onu ndi ojo *nekwu* ife ofega.

11 1 Ǹmà nligbu bu ife alu n'anya Jehofa:
Ma ife òsìsì zulu ezu naso Ya uso.
2 Ngala bia, nneni abia:
Ma amamife nadinyelu ndi ume-ani.
3 Izu-oke nke ndi kwu oto ganedu fa:
Ma uzo ngiligo nke ndi aghugho gemebi fa.
4 Àkù adaba elele n'ubosi iwe:
Ma ezi omume nanaputa *madu* n'onwu.
5 Ezi omume onye zulu oke geme ka uzo-ya kwulu oto:
Ma onye ojo gada sitena ife-ojo-ya.
6 Ezi omume ndi kwu oto ganaputa fa:
Ma ndi nagho aghugho ka agejide n'agu-njo-fa.
7 Mgbe madu ojo nwurulu, ncekwube-*ya* ana n'iyi.
Atumanya ajo ife ana azi n'iyi.
8 Anadoputa onye ezi omume na nkpa,

Digitized by Google

Onye ọjọ anọcie anya ya.
9 Onye lulu alu neji ọnu emebi madu-ibe-ya:
Ma agesi n'ife ọmuma wenaputa onye ezi omume.
10 N'ọdi-nma ndi ezi omume, obodo anyaba isi:
Ndi ọjọ na n'iyi, akpọba nkpu *añuli.*
11 Sitena ngọzi nke ndi kwu ọtọ ka eji ebuni obodo:
Ma ọnu ndi ọjọ nakwatu ya.
12 Onye nenili madu-ibe-ya enwerọ obi *ama-mife:*
Ma onye nwelu nghọta nedebe ọnu-ya du.
13 Onye bu obu-asi-eje-ọgbe nekpughe alo nzuzo:
Ma onye mọ-ya kweṣili ncekwube nekpuci okwu.
14 Ebe ndumọdu nadirọ, ndi afu nada ada:
Ma nzọputa di n'ebe ndi alo rili nne.
15 Onye nọgolu ọbia na mbe gata afufu:
Ma onye kpọlu ndi nanalu aka asì di ncekwube.
16 Nwayi namu amala jisi otuto ike:
Ndi di egwu nejisi àkù ike.
17 Onye di afọ-ọma neme nkpulu-obi-ya ezi ife:
Ma onye neme ife-ike nesogbu ulu-aru-ya.
18 Onye ọjọ naluta ego ạsí:
Ma onye nagha ezi omume ugwọ kweṣili ncekwube.
19 Onye jisili ike n'ezi omume *gelu* na ndu:
Onye nacu ajọ ife *gelu* ọnwu onweya *aru.*
20 Ndi obi-fa gbagọlu agbagọ bu ndi alu n'anya Jehofa:
Ma ndi zulu oke n'uzọ-*fa* ka ife-fa nasọ Ya.
21 *Ọbu ezie na agekokọ* aka n'aka, amagunye ajọ madu n' onye nemerọ ajọ ife:

Digitized by Google

Ma ageme ka nkpulu ndi ezi omume pua ya.
22 *Dika* mgbaka ona-edo n'imi ezì,
Obu nofu ka nwayi malu nmá nke purukalu n'imata-ife *si di.*
23 Ocico ndi ezi omume nabu so ezi ife:
Ma atumanya ndi ojo bu iwe.
24 Onwelu nke naghasa aghasa, ma onabawanyelili;
Onwe-azi-li nke nazodo azodo kalia nke kwu oto, ma *onedusi* so na nkpa.
25 Nkpulu-obi nagozinu ka ageme ka onwe abuba:
Onye neme ka afo neju *ndi ozo* ageme ka afo ju ya n'onweya.
26 Onye zodolu oka, ora gabu ya onu:
Ma ngozi gadi n'isi onye nele ya.
27 Onye nacosi ezi ife ike naco iru-oma:
Ma onye neso ajo ife, ife afu gabiakute ya.
28 Onye cekwubelu àkù-ya onye afu gada:
Ma onye ezi omume gepu dika akwukwo ndu.
29 Onye nesogbu uno-be-ya gelita ifufe n'ùkwù:
Onye nkafie gabu azi orù onye ji amamife n'obi.
30 Nkpulu onye ezi omume bu osisi *nenye* ndu;
Onye amamife nadota *otutu* nkpulu-obi.
31 Ne, agakwu onye ezi omume ugwo n'uwa:
Agharozi ikwu onye ojo na onye njo!

12 1 Onye fulu ido-nti n'anya fulu ife omuma n'anya:
Ma onye kpolu nba asì bu anu ofia.
2 Ezigbo madu ganata iru-oma n'aka Jehofa:
Ma nwoke nezu ajo izuzu ka Ogama ikpe.
3 Ameme ka madu kwusie ike sitena ife ojo:

Digitized by Google

Ma ameropu nkpologwugwu ndi ezi omume.
4 Nwayi neje ekelesu bulu di-ya okpu-ezè:
Ma nwayi neme ife ifele di ka ule n'okpukpu *di*-ya.
5 Izuzu ndi ezi omume bu-ga ikpe:
Ma ndumodu ndi ojo bu-ga aghugho.
6 Okwu ndi ajo madu bu-ga ice anwu obala:
Ma onu ndi kwu oto ganaputa fa.
7 Akwatue ndi ojo, afùdebe fa:
Ma onu ndi ezi omume gakwulu.
8 Ageto nwoke ka nmuta-ya si di:
Ma onye nwelu obi ngiligo ka ageneni.
9 Oka nma bú onye aneneni, nwelu odibo:
Kama onye nenye onweya otuto, nenwero nni.
10 Onye ezi omume nama ndu anumanu-ya:
Ma ebele ndi ojo bu ime ife-ike.
11 Onye nalu ugbo-ya afo geju ya na nni:
Ma onye neso *ife* neloro elo enwero obi *amamife.*
12 Onye ojo naco onyà ndi ajo madu:
Ma nkpologwugwu ndi ezi omume nami *nkpulu*,
13 Na njefie egbugbele-onu ka onyà ajo madu di:
Ma onye ezi omume gaputa n'afufu.
14 Afo geju madu n'ezi ife sitena nkpulu nke onu-ya:
Ife nke aka madu lutalu ka agenyecigha ya.
15 Uzo onye nkafie nakwu ya oto n'anya:
Ma onye amamife nanu alo.
16 Anamafù ife nwuta onye nkafie:
Ma onye nwelu uce nekpuci ife nneni.
17 Onye ume oneku bu *so* ezi-okwu negosi ezi omume,

Digitized by Google

Ma onye ama así *negosi* aghughọ.
18 Ọnwelu onye nekwu okwu nélóbú élóbúlú dika adulu nmà:
Ma ile ndi amamife bu ọzizọ.
19 Egbugbele-ọnu nke ezi-okwu gesi ike ọkpu:
Ma ile okwu así nanọ sọ nwa-nkpilikpi ọge.
20 Aghughọ nadi n'obi ndi nezu ajọ ife:
Ma añuli nadili ndi nara alo ndokwa.
21 Ọnwerọ ife nelorọ elo ọbuna gadakwasi onye ezi omume:
Ma ndi ọjọ gejuputa n'ajọ ife.
22 Egbugbele-ọnu okwu asi bu alu n'ebe Jehofa nọ:
Ma ife ndi neme ezi-okwu nasọ Ya.
23 Madu nwelu uce nekpuci ife ọmuma:
Ma obi ndi nsọkwu nekwusa ife nkafie.
24 Aka ndi di nkọ gaci:
Ma onye ọ̀bọ̀ ka agetinye n'okpulu ọlu itu-utu.
25 Ncekasi n'obi madu ñeme ka orulu;
Ma ezigbo okwu neme ka ọñulia.
26 Onye ezi omume nebululu madu-ibe-ya uzọ:
Ma uzọ ndi ọjọ nedufu fa.
27 Onye ọ̀bọ̀ adaruba ife ọcutalu na nṭa:
Ma àkù madu nke di oke ọnu *bu idi* nkọ.
28 Ndu di n'uzọ ezi omume;
Ọnwu adirọ n'ọkpu-uzọ-ya.

13 1 Nwa nwelu amamife *nanu* idọ-nti nna-ya:
Ma onye akaje adanu nba.
2 Madu geli ezi ife sitena nkpulu nke ọnu-ya:
Ma nkpulu-obi ndi aghughọ *geli* ife-ike.
3 Onye nece ọnu-ya nce nedebe ndu-ya:

Digitized by Google

Ma onye nasaghepu egbugbele-ọnu-ya nbibi gadili ya.
4 Nkpulu-obi onye ọ̀bọ̀ nacọ, ma ọdenwe ife:
Ma nkpulu-obi ndi di nkọ gama abuba.
5 Onye ezi omume nakpọ okwu así asì:
Ma onye ọjọ nesi ísì, ewemenye ya ifele n'iru.
6 Ezi omume nece onye zulu oke n'uzọ-ya:
Ma ife ọjọ nagbakpu *onye* njọ.
7 Ọnwelu onye neme onweya ọgalanya, ma ọnwerọ ife:
Ọnwelu nke nagbaba onweya aka, ma ọnwe nuku àkù.
8 Ngbaputa ndu madu bu ọ́kù-ya:
Ma onye gba aka adanu nba.
9 Ìfè ndi ezi omume nañuli añuli:
Ma agemenyu ọku ndi ọjọ.
10 Sọ inu-ọgu naputa na ngala:
Ma ndi aranyelu alo nenwe amamife.
11 Àkù enwelu na nkiti gebenata:
Ma onye ji aka kpokọba gabawanye.
12 Iburuka ife anatu anya nemebi obi:
Ma ife anadọlu akpili bia, ọbulu osisi *nenye* ndu.
13 Onye nenili okwu nemebi onweya:
Ma onye natulu ife etili n'iwu egwu onye afu ka agakwu ugwọ.
14 Iwu onye amamife bu isi-iyi nke ndu,
Isi n'ọnyà nke ọnwu puruka.
15 Ezigbo nmuta namu amala:
Ma uzọ ndi aghughọ di ntulu.
16 Onye ọbuna nwelu uce ji amamife alu ọlu:
Ma onye nsọkwu nagbasa nkafie.
17 Ajọ onye ozi nadaba n'ajọ ife:
Ma ukọ kwesili ncekwube bu ọzizọ.

18 Igbaba-aka na nneni *gadili* onye naju idọ-
nti :
Ma onye nariba nba ama ka agenye otuto.
19 Ife anadọlu akpili me ọnasọ nkpulu-obi usọ :
Ma ọbulu ndi nsọkwu ife alu ipuruka n'ajọ
ife.
20 Jesobe ndi amamife, na igenwe amamife :
Ma ọyi ndi nsọkwu ka agetili.
21 Ajọ ife nacu ndi njọ :
Ma ageji ezi ife kwu ndi ezi omume ugwọ.
22 Ezigbo madu ka umu umu-ya nelita ùkwù :
Ma àkù onye njọ ka anakpadolu onye ezi
omume.
23 Imelime ife olili *nadi n'* ugbo ndi-ọgbenya :
Ma ọnwelu nke anana n'iyi sitena ajọ ikpe.
24 Onye werukalu itali-ya kpọlu nwa-ya asì :
Ma onye fulu ya n'anya nadọ ya nti gbo.
25 Onye ezi omume neliju nkpulu-obi-ya :
Ma afọ ndi ọjọ amafu nni :

14 1 Nwayi ọbuna nwelu amamife nalu unọ-
ya :
Ma nwayi nkafie neji aka-ya akpukpọ ya.
2 Onye neje ije n'ikwu-ọtọ-ya natu egwu Jehofa :
Ma onye uzọ-ya di ngiligọ nenili Ya.
3 Ome ngala nadi n'ọnu onye nkafie :
Ma egbugbele-ọnu ndi amamife gedebe fa.
4 Ebe efi nadirọ, ka agbuke nadi ọca :
Ma imelime nmasi nesite n' ike efi.
5 Onye ama kwesili ncekwube amasi asi :
Ma ume onye ama así neku bu *sọ* así.
6 Onye akaje nacọ amamife, ma ọdafu ya :
Ma ife ọmuma nadili onye nwelu nghọta
ọfele.
7 Jedebe nso onye nsọkwu,

Digitized by Google

Imafu egbugbele-o̱nu ife o̱muma.
8 Amamife onye nwelu uce bu igho̱ta uzo̱-ya :
Ma nkafie ndi nso̱kwu bu aghugho̱.
9 Ndi nkafie namu ikpe-o̱muma amu :
Ma iru-o̱ma nadi n'etiti ndi kwu o̱to̱.
10 O̱bi nama inu onweya ;
O̱bia adetinye aka n'aṅuli-ya.
11 Agaghakpu uno̱ ndi o̱jo̱ :
Ma ikwu onye kwu o̱to̱ gabawanye.
12 Uzo̱ di nke nakwu madu o̱to̱ n'anya,
Ma isi-njedebe-ya bu uzo̱-ga nke o̱nwu.
13 Obi neru uru o̱bunadu n'imu-amu ;
Isi-njedebe aṅuli bu uru.
14 Onye dacighalu azu n'obi afo̱ geju ya n'uzo̱-
ya-ga :
Afo̱ geju ezi madu sitena onweya.
15 Onye nenwero̱ uce nekwe okwu nine :
Ma onye nwelu uce nagho̱ta ije-ukwu-ya.
16 Onye amamife natu egwu, si n'ajo̱ ife puru-
ka :
Ma iwe onye nso̱kwu nagbo̱ni agbo̱ni, ojide
azi ncekwube.
17 Onye newe iwe o̱siso̱ geme ife nkafie :
Anakpo̱ azi onye ajo̱ izuzu asì.
18 Ndi nenwero̱ uce nelita ife nkafie n'ùkwù :
Ma anekpube ndi nwelu uce ife o̱muma.
19 Ndi ajo̱ madu nesekpulu ndi ezi madu ;
Ndi o̱jo̱ *nesekpulu* n'o̱nu-uzo̱ ndi ezi omume.
20 O̱bunadu onye-agbata-obi o̱gbenya nakpo̱ ya
asì :
Ma o̱galanya nenwe imelime nafu ya n'anya.
21 Onye nenili madu-ibe-ya melu njo̱ :
Ma onye melu ndi ebudalu ebuda ebele, aṅuli
nadili ya.

Digitized by Google

22 Fa amejefie bu ndi nezu ajo ife ka ?
Ma afo-oma na ezi-okwu *gadili* ndi nezu ezi ife.
23 Elele di n'àkànyà nine :
Ma okwu egbugbele-onu *nedusi* so na nkpa.
24 Okpu-ezè ndi amamife bu àkù-fa :
Ma nkafie ndi nsokwu bu *so* nkafie.
25 Onye ama nke nekwu ezi-okwu nanaputa nkpulu-obi :
Ma onye ume oneku bu *so* así *nagho* aghugho.
26 Ncekwube di ike di n'egwu Jehofa :
Umu-Ya genwe ebe ngbaba.
27 Egwu Jehofa bu isi-iyi nke ndu,
Isi n'onyà-ga nke onwu puruka.
28 Ebube ezè nadi n'uba ndi-ya :
Ma nbibi onye-isi nadi n'uko madu.
29 Onye nadewe iwe, osiso nwelu nuku nghota :
Ma onye nwelu obi oku nebuni nkafie.
30 Obi azolu azo bu ndu aru :
Ma ekwolo bu ule okpukpu-ga.
31 Onye nakpagbu onye nenwero ike nakpali Onye kelu ya :
Ma onye nemelu ogbenya ebele nenye Ya otuto.
32 Anenutu onye ojo n'ajo ife-ya :
Ma onye ezi omume nenwe ebe ngbaba n'onwu-ya.
33 Amamife nano n'obi onye nwelu nghota :
Ma anama *ife di* n'ime ndi nsokwu.
34 Ezi omume nebuni mba :
Ma njo nabulu ndi obuna ife ifele.
35 Ezè nafu odibo neme dika onye mutalu ife iru-oma :
Ma iwe-ya gadakwasi onye neme ife ifele.

15 1 Iza aziza nwayo newepu onuma:
Ma okwu nwuta nakpani iwe.
2 Ile onye amamife nekwuwuzo ife omuma:
Ma onu ndi nsokwu nerupu nkafie.
3 Anya Jehofa di-ga n'ebe obuna,
Nece nce ndi ajo madu na ndi ezi madu.
4 Ozizo nke ile bu osisi *nenye* ndu:
Ma *obuluna* uzo ngiligo di ya obu itiwa obi.
5 Onye nkafie neneni ido-nti nna-ya:
Ma onye nariba iba-nba ama genwe uce.
6 N'uno onye ezi omume ka imelime àkù nadi:
Ma nsogbu nadi n'ife masili onye ojo.
7 Egbugbele-onu ndi amamife nagbasa ife omuma:
Ma obi ndi nsokwu ademe nofu.
8 Àjà ndi ojo bu ife alu n'ebe Jehofa no:
Ma ekpelu ndi kwu oto bu ife naso Ya uso.
9 Uzo ndi ojo bulu Jehofa ife alu:
Ma Onafu onye neso ezi omume n'anya.
10 Ajo ido-nti dili onye rapulu uzo:
Onye kpolu nba asì ganwu.
11 Seol na Ebe-nbibi di n'iru Jehofa:
Kezi ka obi umu madu manesi di n'iru Ya!
12 Odaso onye akaje ka abalu ya nba:
Omejeku ndi amamife.
13 Obi añuli neme ka iru di nma:
Ma ife nwuta nke obi netitu mo *nke madu.*
14 Obi onye nwelu nghota naco ife omuma:
Ma onu ndi nsokwu nata nkafie.
15 Ubosi nine nke onye ebudalu ebuda jolu njo:
Ma onye nwelu ezi obi neli olili mgbe nca.

Digitized by Google

16 Oka nma inwe nwa-ntinti tinyelu egwu Jehofa,
Kama nuku àkù ma ikpo-aghala adi ya.
17 Oka nma bu nni *anyasi nke bu so* nkpa-akwukwo ebe ifu-n'anya di,
Kama ili anu efi azulu ngbuli ma ikpo-asi adi ya.
18 Madu onuma nakpani esemokwu:
Ma onye nadewe iwe osiso neme ka ògù julu.
19 Uzo onye òbò di ka ogige eji ogwu gba:
Ma uzo ndi kwu oto ka aneme uzo akwanili akwani.
20 Nwa nwelu amamife neme ka nna-ya ṅulia aṅuli:
Ma madu nsokwu neneni nne-ya.
21 Nkafie bulu onye nenwero obi *amamife* aṅuli:
Ma madu nwelu nghota neme ka ije-ya kwulu oto.
22 Ebe alo nadiro, ka anezusa izuzu:
Ma sitena imelime ndi alo ka fa nakwusi ike.
23 Madu nenwe aṅuli n'aziza onu-ya:
Okwu *ekwulu* n'oge-ya, nedu ka osi ma nmá!
24 N'ebe ndi mutalu ife no uzo ndu *narogo* enu,
Ka owepurukalu Ṣeol di n'okpulu.
25 Jehofa geropu uno ndi ngala:
Ma Ogeme ka okè-ani ajadu kwusie ike.
26 Ajo izuzu bu-ga ife alu n'ebe Jehofa no:
Ma okwu uso nadi-ga oca.
27 Onye akpili naco so elele nesogbu uno-ya:
Ma onye kpolu ili-ngo asì gadi ndu.
28 Obi onye ezi omume nelo aziza:

Digitized by Google

Ma o̱nu ndi o̱jo̱ nerupu ajo̱ ife-ga.
29 Jehofa no̱telu ndi o̱jo̱ aka:
Ma O̱nanu ekpelu ndi ezi omume.
30 Ife nke nenye anya ìfè neme ka obi ṅulia
aṅuli:
Inu ezi ife neme ka o̱kpukpu ma abuba.
31 Nti nke nanu onu nba nke ndu
Gano̱ n'etiti ndi amamife.
32 Onye naju ido̱-nti neme izize nkpulu-obi-
ya:
Ma onye nanu nba ganata obi *amamife.*
33 Egwu Jehofa bu ido̱-nti amamife;
Ume-ani nebu otuto uzo̱.

16 1 Nkwadebe obi dili madu:
Ma aziza ile sitelu n'aka Jehofa.
2 Uzo̱ nine nke madu nadi ya o̱ca n'anya:
Ma Jehofa nacigha mo̱ *madu nine.*
3 Ralu omume-i-ga nye n'aka Jehofa,
Na ageme ka izuzu-i-ga kwusie ike.
4 Jehofa kelu ife nine maka ife Ozubelu:
Eye, o̱buna onye o̱jo̱ maka ubo̱si ajo̱ ife.
5 Onye o̱buna obi-ya di enu bu ife alu n'ebe
Jehofa no̱:
O̱bu ezie na agekoko̱ aka n'aka, amagunye
ya n'onye nemero̱ ajo̱ ife.
6 Sitena afo̱-o̱ma na ezi-okwu ka eji kpuci
njo̱:
Sitena egwu Jehofa ka madu napurukalu ajo̱
ife.
7 Mgbe uzo̱ madu so̱-ga-lu Jehofa,
O̱neme o̱buna ndi-ilo-ya ka fa na ya di na
ndokwa.
8 O̱ka nma inwe nwantinti nyelu ezi omume
Kama nuku ife nmasi nyelu ajo̱ ikpe.

Digitized by Google

9 Obi madu nezuputa uzo-ya:
Ma Jehofa nedozi ama-ukwu-ya.
10 Okwu nefiero uzo nadi n'egbugbele-onu ezè:
Onu-ya amemefie n'ikpe.
11 Ife nsi-ama na ǹmà kwu oto bu nke Jehofa:
Ife òsìsì nine di n'akpa bu olu-Ya.
12 Obulu ndi-eze ife alu ime ife ojo:
Makana obu n'ezi omume ka emelu ka ukpo kwusie ike.
13 Egbugbele-onu ezi omume bu ife naso ndi-eze;
Fa nafu azi onye nekwu okwu kwu oto n'anya.
14 Onuma ezè di *ka* ndi ozi onwu:
Ma nwoke nwelu amamife gekpuci ya.
15 Ndu nadi n'ìfè nke iru ezè;
Iru-oma-ya di ka ulukpu mili ozizo ikpe-azu.
16 Ifugodu ka osi ka nma inata amamife kama ona-edo!
Eye, inata nghota ka agaralu kama ona oca.
17 Uzo akwanili akwani nke ndi kwu oto bu ipurukalu ajo ife:
Onye nece uzo-ya nedebe nkpulu-obi-ya.
18 Ngala ga ntikpo eso:
Obi di enu ga odida eso.
19 Oka nma inwe obi ume-ani binyelu ndi ebudalu ebuda,
Kama isolu ndi ngala kelu ife akwatalu.
20 Onye ribalu okwu afu ama gafu ezi ife:
Onye cekwube-azi-li Jehofa, añuli gadili ya.
21 Ndi amamife n'obi ka agakpo ndi nghota:
Uso egbugbele-onu nabawanye nkuzi.
22 Nmuta bulu onye nwelu ya isi-iyi nke ndu;

Ma idọ-nti ndi nkafie bu nkafie-fa.
23 Obi onye amamife nakuzili ọnu-ya,
Netiwanyelu egbugbele-ọnu-ya nkuzi.
24 Okwu usọ nadi-ga *ka* akpaka-anwu,
Bulu nkpulu-obi ife usọ, bulu azi ife ọzizọ n'ọkpukpu.
25 Uzọ di nke nakwu madu ọtọ n'anya,
Ma isi-njedebe-ya bu uzọ-ga nke ọnwu.
26 Nkpulu-obi onye nadọ àkànyà nadọlu ya;
Makana afọ-ya nenu ya.
27 Madu nelorọ elo negwuputa ajọ ife:
Ife dika ọku nakpọnwu ife di n'egbugbele-ọnu-ya.
28 Madu ofega nagbasa esemokwu:
Onye ntakwu nekewa ndi ukpa.
29 Onye neme ife-ike nalà madu-ibe-ya,
Me ka ọgaba n'uzọ nadirọ nma.
30 Onye nyukwudosili anya-ya ike, *ọbu* ka owezube ife ofega:
Onye macitalu egbugbele-ọnu-ya nemezu ajọ ife.
31 Isi awọ bu okpu-ezè malu nma,
Agafu ya n'uzọ ezi omume.
32 Onye nadewe iwe ọsisọ ka dike nma;
Onye naci mọ-ya kalili onye welu obodo.
33 Anefe nza;
Ma Jehofa nwe nnwude-ya nine.

17 1 Ọka nma ili nwa-ntinti nni ọkpọ-nku néze ndu,
Kama unọ juputalu n'olili ma esemokwu adi ya.
2 Orù neme dika onye mutalu ife gaci nwa madu neweta ife ifele,
Ọgeketa azi ùkwù n'etiti ndi bu umu-nna.

Digitized by Google

3 Ite eji anuca ife dili o̱na-o̱ca, obo o̱ku dili o̱na-edo:
Ma Jehofa nanwa obi-ga.
4 Onye neme ajo̱ ife naṅa nti egbugbele-o̱nu neloro̱ elo;
Onye así nege nti ile jo̱gbulu onweya.
5 Onye neme o̱gbenya akaje nakpali Onye kelu ya:
Onye naṅuli aṅuli na nuku afufu amagunye ya n'onye nemero̱ ajo̱ ife.
6 Umu umu bu okpu-ezè ndi-ikenye;
Otuto umu bu nna-fa.
7 O̱malica okwu ekwesiro̱ onye nso̱kwu:
Kezi ka egbugbele-o̱nu así gesi kwesi onye amalu afa-ya.
8 Onyinye di *ka* nkpuma oke o̱nu n'anya onye nwelu ya:
Ebe odona iru o̱galu ya:
9 Onye kpudolu njefie naco̱ ifu-n'anya:
Ma onye nekwu ofu okwu nkwunwo nekewa ndi ukpa.
10 Nba nabamikali nime onye nwelu ngho̱ta
Kalia ka o̱gu ube itali ise gaba nime onye nso̱kwu.
11 Ajo̱ madu naco̱ so̱ inupu isi;
Nyabu na onye ozi neme ife-ike ka agezi medide ya.
12 Ka nwunye bea analu umu-ya kwudo madu,
Kama onye nso̱kwu na nkafie-ya.
13 Onye ji ajo̱ ife akwu ugwo̱ ezi ife,
Ajo̱ ife amapu n'uno̱-ya.
14 Isi-nbido esemokwu nadi *ka* mgbe madu rusili mili:
Nyabu rapu ògù, tupu osie ike.

Digitized by Google

15 Onye nagunye onye ọjọ n'onye ezi omume, na
onye nagunye onye ezi omume n'onye ọjọ,
Fa nabọ bulu Jehofa ife alu.
16 Gini melu ego ji di n'aka onye nsọkwu ka
owegota amamife,
Ebe ọnenwerọ obi *nghọta?*
17 Ọyi nafu n'anya n'ọge nine,
Amu-azi-li ya dika nwa-nne maka afufu.
18 Madu nenwerọ obi *amamife* nanalu aka,
Ọbulu onye mbe n'iru madu-ibe-ya.
19 Onye fulu inu-ọgu n'anya fulu njefie n'anya:
Onye nebuni ọnu-uzọ-ilo-ya enu nacọ ntikpọ.
20 Onye nwelu obi ngiligọ adafu ezi ife:
Onye nwelu ile nerughali erughali nadaba
n'ajọ ife.
21 Onye mulu onye nsọkwu *ji ọmumu afu* ewe-
talu onweya uru:
Nna onye nsọkwu adenwe añuli.
22 Obi añuli bu ezigbo ọgwù:
Ma obi etitulu etitu namikọ ọkpukpu.
23 Onye ọjọ neweputa onyinye n'ákwà-*ya*,
Ka owerughalia uzọ ikpe.
24 Amamife di n'iru onye nwelu nghọta:
Ma anya onye nsọkwu di-ga n'ebe uwa jede-
belu.
25 Nwa nsọkwu bu ife nwuta n'ebe nna-ya nọ.
Bulu azi nwayi mulu ya ife inu.
26 Ọzọkwasi ili onye ezi omume nra adirọ
nma,
Nke ọnadi nma bu iti ndi amalu afa-fa ife
maka ikwu-ọtọ-*fa*.
27 Onye nadekwukebe okwu malu ife:
Onye nwelu mọ julu oyi bu madu nwelu
nghọta.

Digitized by Google

28 Obunadu onye nkafie, ma odebe onu-ya du,
agunye ya n'onye amamife.
Mgbe okpucili egbugbele-onu-ya, *agunye ya*
n'onye nwelu nghota.

18 1 Onye nekewapu onweya naco ife nagu
ya,
Nanuso azi ezigbo izube-ife nine ògù.
2 Nghota adaso onye nsokwu,
Obu soso ka obi-ya gbaba onweya oto.
3 Onye ojo bata, nneni abia azi,
Nkpali neso ife ifele.
4 Okwu onu madu di-ga *ka* mili di omimi;
Isi-iyi amamife di *ka* mili iyi neru eru.
5 Isolu onye ojo anya adiro nma,
Nke onadi nma iweruka ezi madu n'ikpe.
6 Egbugbele-onu onye nsokwu naba n'ese-
mokwu,
Onu-ya nakpo iti-ife oku.
7 Onu onye nsokwu bu nbibi-ya,
Egbugbele-onu-ya bulu-ga nkpulu-obi-ya
onyà.
8 Okwu onye ntakwu nadi-ga ka nbe-aka nni
naso uso,
Fanwa nagbada n'ezigbo imelìmè afo.
9 Ozo onye nadejesi ozi ike
Onye afu bu nwa-nne onye isi nbibi.
10 Afa Jehofa bu uno enu sili ike:
Onye ezi omume nagbaba nime ya, ewedebe
ya n'ebe di enu.
11 Àkù ogalanya bu obodo-ya sili ike,
Odi ya ka aja di enu n'ilolo-ya.
12 Tupu ntikpo obi madu adi enu,
Ume-ani ga otuto eso.
13 Onye naza okwu tupu onu,

Digitized by Google

Nke afu abulu ya nkafie na nkpali.
14 Mo̱ madu ganado adi-ike-ya;
Ma onye pulu ibu mo̱ etitulu etitu ebu?
15 Obi onye nwelu ngho̱ta ganata ife o̱muma;
Nti ndi amamife naco̱ ife o̱muma.
16 Onyinye madu nakwafolu ya uzo̱,
Nedusi ya n'iru ndi nuku madu.
17 Onye bulu isi kpe o̱nu-ya *di ka* onye ezi omume;
Ma madu-ibe-ya biazia ogwuputa ani *okwu*-ya.
18 Ñzà neme ka esemokwu kwusi,
Nekera ndi sili ike.
19 Nwa-nne emefielu *di ntulu ilàku* kama *iwelu* obodo sili ike:
Esemokwu *di-ga no̱fu* nadi ka nga nke iga.
20 Afo̱ madu geju na nkpulu nke o̱nu-ya;
Nmasi nke egbugbele-o̱nu-ya ka ageji me ka afo̱ ju ya.
21 O̱nwu na ndu di ilé n'aka;
Ndi fulu ya n'anya geli nkpulu-ya.
22 Onye co̱talu nwunye co̱talu ezi ife,
Jehofa nafu azi ya iru-o̱ma.
23 O̱gbenya nayo̱ ayiyo̱:
Ma o̱galanya naza n'ike.
24 Onye nenwe *imelime* o̱yi *nenwe fa* iwetalu onweya nbibi:
Ma onye nafu n'anya di nanyakudokali nwanne.

19 1 O̱ka nma bú o̱gbenya neje n'izu-oke-ya
Kama onye egbugbele-o̱nu-ya di ngiligo̱ nke bu azi onye nso̱kwu.
2 O̱zo̱, o̱diro̱ nma ka nkpulu-obi ghalu inwe ife o̱muma;

Digitized by Google

Onye ukwu-ya nagba oso nesifie *uzo*.
3 Nkafie madu naghakpu uzo-ya;
Obi-ya newe iwe emedide Jehofa.
4 Àkù nabawanye imelime oyi:
Ma anekewapu onye nenwero ike n'oyi-ya.
5 Amagunye onye ama asi n'onye nemero ajo ife;
Onye okwu así bu ume oneku amagbapu.
6 Imelime ganayo iru-oma onye neme ogo:
Onye obuna bu oyi madu nenye ife.
7 Umu-nna nine nke ogbenya nakpo ya asì:
Kezi ka ndi-oyi-ya manesi notelu ya aka!
Oneji okwu acu *fa, ma* fa anago.
8 Onye natalu obi *amamife* fulu nkpulu-obi-ya n'anya:
Onye nedebe nghota gafu ezi ife:
9 Amagunye onye ama asi n'onye nemero ajo ife;
Onye okwu asi bu ume oneku gana n'iyi.
10 Idi ndu aru èfè ekwesiro onye nsokwu;
Kezi ka ogesi kwesi orù ici ndi-isi.
11 Nmuta madu neme ka oghalu iwe iwe osiso;
Obu otuto-ya igbaghalu njefie.
12 Iwe di oku nke ezè nadi ka uja agaba;
Ma iru-oma-ya nadi ka igiligi n'enu afifia.
13 Nwa di nsokwu bu nuku afufu nna-ya:
Esemokwu nwunye bu mili otutu natu mgbe nine.
14 Uno na àkù bu ùkwù nna narapu:
Ma nwunye neme dika onye mutalu ife nesi n'aka Jehofa abia.
15 Òbò neme ka madu daba n'oke ula;
Nkpulu-obi nesi òbò ka agu gagu.

Digitized by Google

16 Onye nedebe ife etili n'iwu nedebe nkpulu-obi-ya:
Ma onye neneni uzo̱-ya-ga ganwu.
17 Onye melu o̱gbenya ebele nezinye Jehofa ife,
O̱go̱-ya ka O̱gakwucigha ya o̱zo̱.
18 Do̱ nwa-i nti, ebe ncekwube di;
Atukwasina obi-i n'ime ka o̱nwuru.
19 Onye neko o̱numa gara nra-*ya:*
Makana o̱buluna inaputa *ya*, igemekwasi ya o̱zo̱.
20 Nulu alo, nalu ido̱-nti,
Ka iwenwe amamife ma emesia.
21 Imelime izuzu di n'obi madu;
Ma alo Jehofa, nke afu gakwudo.
22 O̱cico̱ madu bu *nsi-ama* afo̱-o̱ma-ya:
O̱gbenya ka onye asi nma.
23 Egwu Jehofa *nedusi* na ndu:
Onye *nwelu ya* o̱gano̱du afo̱ eju ya;
Ameji ajo̱ ife neta ya.
24 Onye ò̱bò̱ nasunye aka-ya n'afele,
O̱mewenitazi ya n'o̱nu-ya o̱zo̱.
25 Tie onye akaje, na onye nenwero̱ uce gamuta uce:
Balu onye nwelu ngho̱ta nba, *na* o̱gagho̱ta ife o̱muma.
26 Onye melu nna-ya ife-ike, cupu azi nne-ya,
Bu nwa nakpata ifele nemenye ifele n'iru.
27 Nwam, kwusi inu ido̱-nti
Ijefie n'okwu-ga nke ife o̱muma.
28 Onye ama nelo̱ro̱ elo neme ikpe akaje:
O̱nu ndi o̱jo̱ neno ife nelo̱ro̱ elo.
29 Akwadebelu ikpe-ga maka ndi akaje,
Kwadebelu azu ndi nso̱kwu iti-ife.

Digitized by Google

20 1 Manya bu onye akaje, ife o̱lila di ike bu onye nakpo̱tu nkpo̱tu ;
Onye si nime ya jefie enwero̱ amamife.
2 Egwu eze nadi ka uja agaba :
Onye kpasulu ya iwe melu ndu onweya njo̱.
3 O̱bulu madu otuto ipurukalu esemokwu :
Ma onye nkafie o̱buna gananu o̱gu.
4 Onye ò̱bò̱ amalu o̱lu ugbo maka ifi ntumoyi ;
Nyabu na o̱gayo̱ ayiyo̱ n'o̱ge owuwe nni, o̱menwe ife o̱buna.
5 Alo *di* n'obi madu di *ka* mili di omimi ;
Ma madu nwelu ngho̱ta gado̱puta ya.
6 Imelime madu gekwusa ebe onye ano̱na afo̱-o̱ma-ya :
Ma onye gafu onye kwesili ncekwube ?
7 Onye ezi omume nke neje n'izu-oke-ya,
Añuli dili umu-ya geso ya.
8 Ezè onye no̱ n'enu ukpo ikpe
Ji anya-ya acuṣa ajo̱ ife nine.
9 Onye gasi, Emegom ka obim di o̱ca,
Awucapugom na njo̱m ?
10 Ife òsìsì di ice ice, na nsi-ama di ice ice,
Fa nabo̱ bu ife alu n'anya Jehofa.
11 O̱bunadu nwata neme ka amalu ya sitena omume-ya-ga,
Ma-o̱bu na omume-ya di o̱ca, ma-o̱bu na o̱kwu o̱to̱.
12 Nti nanu ife, na anya nafu uzo̱,
Jehofa kelu fa nabo̱.
13 Afukwana ula n'anya, maka ida o̱gbenya ;
Sagba anya-i, *na* nni geju i afo̱.
14 Onye nego ego nasi, O̱jo̱ka, o̱jo̱ka ;
Ma o̱puzia ṇ'uzo̱, mgbe afu o̱nyaba isi.

Digitized by Google

15 Ọna-edo di, na imelime rubi:
Ma egbugbele-ọnu malu ife bu-ga ife oke ọnu.
16 Cili afe onye nọlu ọbia na mbe;
Welu onye afu n'ife ibe maka ndi ọbia.
17 Nni okwu así nasọ madu usọ;
Ma emesia nkpulu-iyi eju ya ọnu.
18 Aneme ka izuzu sie ike sitena alo:
Si na ndumọdu bue agha.
19 Obu-asi-eje-ọgbe nekpughe alo nzuzo:
Nyabu ngi na onye nasagba egbugbele-ọnu-ya emekọna.
20 Onye ọbuna kpọlu nna-ya ma-ọbu nne-ya n'iyi,
Agemenyu ọku-ya na ngbaci nke ọcici.
21 Agadọ akpili iwelu ùkwù n'izizi;
Ma amagọzi isi-njedebe-ya.
22 Asina, Agamakwucigha ugwọ ajọ ife:
Gelu Jehofa, na Ọgazọputa i.
23 Ife òsìsì di ice ice bu ife alu n'anya Jehofa;
Ǹmà nligbu adirọ nma.
24 Ije-ukwu madu nesite na Jehofa;
Kezi ka madu gesi mata uzọ-ya?
25 Ọbulu madu ọnyà iwelu ọsisọ si, *Ọdi* nsọ,
Na ikwesi nkwa di nsọ bia juba ase.
26 Eze nke nwelu amamife nacusa ndi ọjọ,
Nakpọlekwasi fa ígwè *isuca ọka.*
27 Mọ madu bu ọku-ukpe Jehofa,
Nenyoca imelìmè afọ nine.
28 Afọ-ọma na ezi-okwu necebe eze:
Afọ-ọma nakwado ukpo-ya.
29 Otuto umu-ikolọbia bu ike-fa:
Ebube agadi bu isi awọ.
30 Ube itali nke nemelu aru nacacapu ajọ ife:
Iti-ife *nelu* n'imelìmè afọ.

Digitized by Google

21 1 Obi eze di n'aka Jehofa dika ikpele mili-
iyi-ga:
Onerughali ya ebe aso̱na Ya.
2 Uzo̱ madu nine nakwu o̱to̱ n'anya-ya:
Ma Jehofa nacigha obi-ga.
3 Ime ezi omume na ikpe kwu o̱to̱
Ka Jehofa naralu kama àjà.
4 Anya di enu, na obi ngala,
Bú o̱ku-ukpe ndi o̱jo̱, bu njo̱.
5 Izuzu onye di nko̱ *nagbakwasi* so̱ n'o̱tutu:
Ma onye o̱buna neme ngwa *nagbaku* so̱so̱
nkpa.
6 Ikpa àkù sitena ile así
Bu alulu anekusa; ndi *naco̱ fa* naco̱ o̱nwu.
7 Ife-ike nke ndi o̱jo̱ gekpocapu fa;
Makana fa julu ikpe ikpe.
8 Uzo̱ madu ikpe malu di ajo̱ ngiligo̱:
Ma onye di o̱ca n'obi, o̱lu-ya kwu o̱to̱.
9 O̱ka nma ino̱ na nkuku enu uno̱,
Kama ino̱nyelu nwayi esemokwu n'uno̱ bulu
ibu.
10 Nkpulu-obi onye o̱jo̱ naco̱ ajo̱ ife:
Madu-ibe-ya aburo̱ onye imelu ebele n'anya-
ya.
11 Mgbe elili onye akaje nra, eme onye nenwero̱
uce onye amamife:
Akuzizielu onye amamife, o̱nata ife o̱muma.
12 Onye ezi omume nelo uce-ya maka uno̱ onye
o̱jo̱:
Etu esi akwatu ndi o̱jo̱ n'ajo̱ ife.
13 Onye kwucili nti-ya na nkpu o̱gbenya,
Yanwa azi gakpo̱, ma amaza ya.
14 Onyinye *enyelu* na nzuzo najulu iwe,
Ife o̱go̱ *ezobelu* n'ákwà *najulu* o̱numa sili ike.

Digitized by Google

15 Ọbulu onye ezi omume ife añuli bú ime ikpe *kwu ọtọ;*
Ma ọbulu ndi neme ife nelorọ elo nbibi.
16 Madu nke nakpafu n'uzọ nmuta
Gezu ike na nzukọ ndi nadirọ ndu.
17 Onye fulu igwuli-egwú n'anya gabu onye nkpa nakpa.
Onye fulu manya na manu n'anya amebu ọgalanya.
18 Onye ọjọ bu ife ngbaputa onye ezi omume;
Onye aghughọ nanọci anya ndi kwu ọtọ.
19 Ọka nma inọ n'ani kwu nkiti,
Kama inọnyelu nwayi nese okwu newe azi iwe.
20 Àkù oke ọnu na manu di n'ebe onye amamife bi;
Ma madu nsọkwu nenomina ya.
21 Onye neso ezi omume na afọ-ọma
Gafu ndu, na ezi omume, na otuto.
22 Onye amamife naliba n'obodo ndi-dike,
Newedata ike nke ncekwube-ya.
23 Onye ọbuna nedebe ọnu-ya na ile-ya
Ọnedebe nkpulu-obi-ya ka ọpua n'afufu-ga.
24 Onye ngala bú onye npako, onye akaje bu afa-ya,
Ọnalu ọlu n'igalafe oke.
25 Idọ-akpili nke onye ọ̀bọ̀ negbu ya;
Makana aka-ya julu ilu ọlu.
26 Ọnwelu nke nadọ akpili si ike ogonogo ubọsi nine:
Ma onye ezi omume nenye ọdazọdo.
27 Àjà ndi ọjọ bu ife alu:
Kedu ka ọmanesi bu ka ife alu, ma ọwelu ai
izuzu weta ya!

Digitized by Google

28 Onye ama así gana n'iyi:
Ma madu nke nulunu ganekwu ọkpu.
29 Madu ọjọ melu ka iru-ya sie ike:
Ma onye kwu ọtọ, yanwa nedozi uzọ-ya-ga.
30 Ọnwerọ amamife ma-ọbu nghọta
Ma-ọbu alo dr medide Jehofa.
31 Anakwadebe anyinya maka ubọsi agha:
Ma nzọputa nesi n'aka Jehofa bia.

22 1 Agaralu *ezi* afa kama imelime àkù,
Ezi iru-ọma kama ọna-ọca na ọna-edo.
2 Ọgalanya na ọgbenye zukọ:
Jehofa bu onye okike fa nine.
3 Onye nwelu uce nafu ajọ ife, zobe onweya:
Ma ndi nenwerọ uce nagafega, ta-afufu maka
ya.
4 Ife ine-ọlu nke ume-ani *na* egwu Jehofa
Bu àkù, na otuto, na ndu.
5 Ogwu *na* ọnyà di-ga n'uzọ onye di ngiligọ
n'omume:
Onye nedebe nkpulu-obi-ya ganọte fa aka.
6 Zunita nwata n'uzọ *kwesili* ya,
Na buraba ma ọme okenya omesi nime ya
puruka.
7 Ọgalanya naci ndi-ọgbenya,
Onye nzita bu orù onye nzinye.
8 Onye ghasalu ajọ omume gaghọta ife nelorọ
elo:
Itali iwe-ya gakwusi.
9 Onye nwelu anya ọma onye afu ka aga-
gọzi;
Makana ọwelu na nni-ya nye umu-ọgbenya.
10 Cupu onye akaje, na esemokwu gapu;
Eye, esemokwu na nneni gakwusi.
11 Onye nafu idi-ọca nke obi n'anya,

Digitized by Google

Maka ifi amala nke egbugbele-onu-ya ezè gabu
oyi-ya.
12 Anya Jehofa nece *onye nwelu* ife omuma,
Ma Oghakpue okwu-ga nke onye aghugho.
13 Onye òbò si, Agaba no n'ilo;
Agegbum n'onu-ilo-ga.
14 Onu umu-nwayi naburo nwunye-i bu onunu
mili emi:
Onye Jehofa newewesa nuku iwe gadanye
nime ya.
15 Efiekwabalu nkafie n'obi nwata;
Ma itali ido-nti gacutelu ya ya aka.
16 Onye nakpagbu onye nenwero ike ka oweba-
wanye *elele*-ya,
Na onye nenye ogalanya ife, *biana* soso na nkpa.

17 Ṅa nti, ka inu okwu ndi amamife,
Cigha obi-i n'ife-omumam.
18 Makana obu ife uso ma idebe fa n'afo-i,
Obuluna eme ka fa sie ike n'ofu n'egbugbele-
onu-i.
19 *Obu* ka ncekwube-i wedi na Jehofa,
Ka mji me ka imalu *fa* tata, obunadu nginwa.
20 Edetarolum i omalica ife-ga
N'alo na ife omuma;
21 Ime ka imalu ikwesi-ncekwube nke okwu bu-
ga ezi-okwu,
Ka iwebucighalu ndi zili i ezi-okwu-ga?

22 Ezuna onye nenwero ike ori, makana yanwa
enwero ike,
Nke inazoli onye ebudalu ebuda n'onu-uzo-
ilo:
23 Makana Jehofa gagbalu fa ogu,

Digitized by Google

Nalu ndu ndi nakolu fa ife-fa.
24 Ngi na onye iwe abukwana oyi ;
Nke ineso madu onuma :
25 Maka imuta uzo-ya-ga,
Wetalu nkpulu-obi-i onyà.
26 Abukwana ofu nime ndi nanalu aka,
Ma-obu ofu nime ndi mbe maka ugwo :
27 Obuluna inwero ife igeji kwu,
Maka ginizi ka ogeji bunalu i àkwà-i n'okpu-
lu i ?
28 Ewerukakwana okè-ani gbo,
Nke nna-i-fà kagolu.
29 Ifulu madu di òkà n'ije-ozi-ya ? ogakwu n'iru
ndi-eze ;
Omakwu n'iru ndi anamaro afa-fa.

23 1 Mgbe ino iso onye nacinu li nni,
Ghota ofuma onye no n'iru i ;
2 Igetinye nmà n'akpili-i,
Ma ibulu onye afo nni.
3 Adona akpili nni oma ya ;
Ebe *nni* afu bu nni así.
4 Adokwana àkànyà ibu ogalanya ;
Kwusi sitena nghota onwei.
5 Igatukwasi anya-i n'ife nadironu ?
Makana *àkù* nemelu onweya nku ezie,
Dika ugo nefesi n'enu-igwe.
6 Elikwana nni *onye nwelu* ajo anya,
Nke inado akpili nni oma ya :
7 Makana etu osi elo na nkpulu-obi-ya, nofu ka
odi :
Libe, laba, ka ogwalu i ;
Ma obi-ya adinyerolu i.
8 Nbe-aka nni ilili ka igagboputa,
Okwu-i di-ga uso ewefunaci i.

Digitized by Google

9 Ekwukwana okwu na nti onye nsọkwu;
Makana ọgeneni nkuzi nke okwu-i-ga.
10 Ewerukakwana okè-ani gbo;
Nke inaba n'ugbo ndi nenwerọ nna:
11 Makana onye-ngbaputa-fa sili ike;
Yanwa gagbalu fa ọgu medide i:
12 Cigha obi-i n'idọ-nti,
Ge azi nti n'okwu ife ọmuma.
13 Azọdokwanalu nwata idọ-nti:
Makana ọbuluna iwelu itali pia ya, ọmanwu.
14 Nginwa gewelu itali pia ya,
Naputa nkpulu-obi-ya na Ṣeol.
15 Nwam, ọbuluna obi-i nwelu amamife,
Obim gaṅuli, ọbunadu nke mu n'onwem:
16 Eye, akulum-ga gegoli,
Mgbe egbugbele-ọnu-i kwulu ife kwu-ga ọtọ.
17 Ka obi-i ghalu ikwoso ndi njọ ekwolo:
Ma *nọdu* n'egwu Jehofa ogonogo ubọsi nine:
18 Makana ọdi-n'iru di ezie;
Amebepu ncekwube-i.
19 Nginwa, nwam, nulu, nwe amamife,
Me ka obi-i naga ekelesu n'uzọ.
20 Adikwana n'etiti ndi-ọlaka-manya;
N'etiti ndi-olika-anu:
21 Makana ọlaka manya na onye afọ-nni gabia na nfiaru:
Olu-ula geyikwasi *madu* nkilika akwa.
22 Nulu onu nna-i mulu i,
Enenina nne-i ma ọme agadi.
23 Gota ezi-okwu, elekwana ya;
Eye, amamife, na idọ-nti, na nghọta.
24 Nna onye ezi omume gegoli agadaga:
Onye mutalu nwa amamife gaṅuli na ya.
25 Ka nna-i na nne-i ṅuliba,

Digitized by Google

Ka nwayi mulu i golibe.
26 Nwam, nyem obi-i,
Ka uzom-ga naso anya-i uso.
27 Makana nwayi nayi oyi bu onunu mili emi;
Nwayi naburo nwunye-i bu ónùnù.
28 Eye, nwayi afu nece anwu dika onye npum,
Nabawanye ndi aghugho n'etiti madu.
29 Onye nasi, Éwù! onye nakwá, Mmanu? onye nwelu esemokwu?
Onye nwelu ntamu? onye nwelu imelu-aru na nkiti?
Onye nwelu anya nme-nme?
30 Ndi notelu aka na manya;
Ndi neje ka fa coputa manya agwalu agwa.
31 Enekwasikwana manya anya ma onenwu nme-nme,
Mgbe onenye udi-ya n'iko,
Mbge onasughali *n'iko* ofuma:
32 N'ikpe-azu ota dika agwo,
Ta azi dika aju-ani.
33 Anya-i gafu umu-nwayi naburo nwunye-i,
Obi-i gekwu ife ofega.
34 Eye, igadi ka onye dina n'etiti orimili nnu,
Maobu dika onye dina n'enu akpu ugbo.
35 Fa etigom, *ka igekwu*, ma emelurom aru;
Fa apiagom, ma amarom ya:
Kedu mgbe mgeji teta? agamacokwasi ya ozo.

24 1 Ekwosokwana ndi ajo madu ekwolo,
Nke onado i akpili inonyelu fa:
2 Makana obi-fa nacigha ime ife-ike,
Egbugbele-onu-fa nekwu maka ilu-aru.
3 Sitena amamife ka analu uno;
Sitena nghota ka aneme ka okwusie ike;

Digitized by Google

4 Sitena ife omuma ka ime-uno-ga ji ejuputa
N'àkù nine di oke onu di azi uso.
5 Onye amamife sili ike;
Eye, madu' nwelu ife omuma nagbawanye
ume.
6 Makana igesi na ndumodu bue agha-i:
Nzoputa di n'ebe ndi alo rili nne.
7 Amamife adikalu onye nkafie enu:
Odasa onu-ya n'onu-uzo-ilo.
8 Onye nezu ime ajo ife,
Agakpo ya onye ajo izuzu.
9 Izuzu nkafie bu njo:
Onye akaje bulu madu ife alu.
10 Obuluna ufu ekpue i n'ubosi nkpa,
Ike-i pelu npe.
11 Naputa ndi acigakolu onwu,
Nezie azi anya ka idocigha ndi solu ngongo
nye n'ogbugbu azu.
12 Obuluna isi, Ne, ayi amaro onye a:
Onye nacigha obi Onye afu adaghota ka?
Onye nece nkpulu-obi-i, Onye afu amaro *ya* ka?
Omakwu madu ka olu-ya si di ka?
13 Nwam, laca manu anwu, maka odi nma;
Na akpaka-anwu, nke naso i uso n'onu:
14 Nofu ka igesi malu na amamife di na nkpulu-
obi-i:
Obuluna icotago ya, odi-n'iru gadi;
Amebepu ncekwube-i.
15 Ecekwana anwu, ngi onye ojo, imedide ebe-
obi onye ezi omume;
Emebikwana ebe izu-ike ya:
16 Makana onye ezi omume nada ugbolo isa,
binikwasi ozo:
Ma anaghakpu ndi ojo sitena ajo ife.

Digitized by Google

17 Anulikwana ma onye-ilo-i da,
Ka obi-i ghalu igoli na nghakpu-ya:
18 Maka Jehofa afu ya, obulu Ya ajo ife n'anya,
Owewepu iwe-Ya n'aru ya.
19 Ecegbusina onwei maka ifi ndi neme ajo ife;
Nke inekwowusa ndi ojo ekwolo:
20 Makana odi-n'iru obuna amadili ajo madu;
Agemenyu oku-ukpe ndi ojo.
21 Nwam, tualu Jehofa na eze egwu:
Ngi na ndi nagha agha emekona:
22 Makana nuku afufu-fa gebini na ntumade;
Onye malu odida fa nabo?

23 Ndia bu azi *okwu* ndi amamife.

Iso anya n'ikpe adiro nma.
24 Onye si onye ojo, Nginwa bu onye ezi omume:
Ndi *nine n'uwa* gabu ya onu, mba-ga gewe-
wusa ya iwe.
25 Ma ogaso fa bú ndi balu *ya* nba,
Ezi ngozi gadakwasi fa.
26 Oji egbugbele-onu esusu onu
Bú onye naza okwu kwu oto.
27 Kwadebe ije-ozi-i n'ilo,
Jikelu ya onwei n'ugbo;
Emesizia lua uno-i.
28 Agbana ama medide madu-ibe-i na nkiti;
Ejikwana egbugbele-onu-i lafu.
29 Asikwana, Agameme ya ka osi mem;
Agamakwucigba madu ka olu-ya si di.
30 Esim n'uso ugbo onye òbò gafe,
N'uso ugbo fain nke madu nenwero obi *ama-
mife;*
Ne, opucili n'ogwu,

Digitized by Google

Àgbálà kpudolu iru-ya,
Nkpuma eji dorube ya ka etikpọdalu ani.
32 Munwa wenene, cigha obim *na ya:*
Mfu, nalu idọ-nti.
33 Nwantinti ula *kwu*, nwantinti itu-olu-ula,
Nwantinti ikpakọba aka idina ani:
34 Ọgbenya ewedakwasi i ka onye npum;
Nkpa-i azi dika nwoke kelu ife agha.

25 1 Ndia bu azi inu Solomon tu-ga-lu, nke
ndi Hezekaia eze Juda deputalu.

2 Ọbu otuto Cuku izobe okwu:
Ma otuto ndi-eze bu igwuputa ani okwu.
3 Enu-igwe maka idi-enu, na ani maka ogbu,
Adacọputa azi obi ndi-eze.
4 Wepu inyi n'ọna-ọca,
Ife aputalu onye nanuca ife:
5 Wepu onye ọjọ n'iru eze,
Na ageme ka ukpo-ya kwusie ike n'ezi omume.
6 Asọpunalu onwei n'iru eze,
Nke inakwu n'ọnọdu ndi nuku madu:
7 Makana ọka nma ka asi i, Rọgota n'ebea;
Kama na agebuda i n'iru onye amalu afa-ya,
Onye anya-i fugolu.
8 Ejesikwana ike ikpe ikpe,
Maka *ighalu imazi* ife igeme n'ikpeazu-ya,
Mgbe madu-ibe-i menyelu i ifele n'iru.
9 Ngi na madu-ibe-i kpalia maka okwu-i,
Ekpughekwana alo nzuzo nke onye ọzọ:
10 Maka onye nulu *ya* akpọ i iyi,
Nkpali-i aghalu ipuzi.
11 Okwu ekwulu ka osi to
Di *ka* oloma-ọgbe ọna-edo na nkata ọna-ọca.

Digitized by Google

12 *Dika* mgbaka imi nke ona-edo, na ife ekike
nke omalica ona-edo,
Nofu ka odi bu onye amamife naba nba na nti
onye nanu anu.
13 Dika oyi sno n'oge owuwe nni,
Nofu ka uko kwesili ncekwube *di* n'ebe ndi
zili ya ozi no;
Makana onatunye ndu na nkpulu-obi ndi bu
dinwenu-ya.
14 *Dika* ulukpu na ifufe ma mili ezo,
Nofu ka odi bu madu neto onweya n'uzo así
maka onyinye-ya.
15 Sitena ewe iwe osiso ka eji alanye onye isi,
Ile nlo nakpaji okpukpu.
16 Icotago manu-anwu ? laca ka ogegbo i;
Maka oju i afo, igbo ya.
17 Ka ukwu-i nako uko n'uno agbata-obi-i;
Maka ike i agwu ya, okpo i asì.
18 Madu nagba ama asi emedide madu-ibe-ya
Bu nkulu agha, na nmà-agha, na ufele di nko.
19 Itukwasi ncekwube n'onye aghugho n'ubosi
nkpa
Di *ka* ezé kpajili akpaji, na úkwú cikwapulu
ecikwapu.
20 *Dika* onye neyipu afe n'ubosi oyi, *na dika* ife
gbalu uka n'enu nnu-utaba,
Nofu ka odi bú onye nabulu obi di alo abù.
21 Obuluna agu anagu onye kpolu i asì, nye ya
nni lie;
Obulu azi na akpili akpo ya nku, kunye ya
mili la:
22 Makana nginwa gabokwasi opoto-oku n'isi-ya,
Jehofa gakwucigha i.
23 Ifufe Ugwu namuputa mili ozizo:

Digitized by Google

Nọfu *ka* ile nekpe ikpè *si ewẹputa* ajọ iru iwe.
24 Ọka nma inọ na nkuku enu unọ,
Kama inọnyelu nwayi nese okwu n'unọ bulu ibu.
25 *Etu* mili oyi *si* di nkpulu-obi ume nekupu,
Nọfu ka ozi ọma si n'ani telu aka bia si di.
26 *Dika* isi-iyi azọtọlu azọtọ, na mili-iyi mebili emebi,
Nọfu ka onye ezi omume ndi ọjọ nufulu *si di.*
27 Ọdirọ nma ilaca manu-anwu ri nne:
Nọfu ọbuluna madu acọputalu oṅwefa otuto ọburọ otuto.
28 Ọnye nadabido mọ-ya
Di *ka* obodo etikpọdalu ani nenwerọ aja odudo.

26 1 Dika sno n'ọge okpomọku, na dika mili ozizo n'ọge ọwuwe nni,
Nọfu ka otuto nesirọ to onye nsọkwu.
2 Dika nza na nfeghali-ya, dika eneke n'ofufe-ya,
Nọfu ka ikpọ-iyi na nkiti nesirọ élè.
3 Itali dili anyinya, nga dili anyinya-ibu,
Itali di-azi-li azu ndi nsọkwu.
4 Azakwana onye nsọkwu ka nkafie-ya si di,
Maka nginwa azi adi ka ya.
5 Za onye nsọkwu ka nkafie-ya si di,
Maka ọbulu onye amamife n'anya-ya.
6 Onye zigalu ozi sitena aka onye nsọkwu
Nebepu ukwu *onweya,* nalami ife-ike.
7 Ukwu onye ngwulọ nakwufe akwufe:
Nọfu ka inu di n'ọnu ndi nsọkwu.
8 Dika akpa nkpuma di oke ọnu n'ikpo nkpuma,
Nọfu ka onye nenye onye nsọkwu otuto si di.
9 *Dika* ogwu nke nadumi n'aka ọlaka-manya,
Nọfu ka inu di n'onu ndi nsọkwu.

Digitized by Google

10 Onye ọ̀kà nakpu ife nine;
Ma onye golu onye nsọkwu di ka onye nego ndi nagafe agafe.
11 Dika nkita nke necighata n'ife ọgbọlu;
Nọfu ka onye nsọkwu *si di* nke nemenwo nkafie-ya.
12 Ifulu madu nwelu amamife n'anya-ya?
Ncekwube di n'ebe onye nsọkwu nọ kama onye afu.
13 Onye ọ̀bọ̀ si, Agaba *nọ* n'uzọ;
Agaba nọ n'ilo-ga.
14 *Dika* ákú-uzọ *si* emeghali n'àbà-ya.
Nọfu ka onye ọ̀bọ̀ neme n'àkwà-ya.
15 Onye ọ̀bọ̀ nasunye aka-ya n'afele:
Ọnagwu ya ike iwenitazi ya n'ọnu-ya ọzọ.
16 Onye ọ̀bọ̀ nwekalili amamife n'anya-ya
Kama madu isa gaza n'uzọ imata-ife.
17 Onye gafekọ, newe iwe esemokwu naburọ nke ya,
Di *ka* onye dọdolu nkita na nti.
18 Dika onye ala natura ọwa,
Na ufele, na ọnwu;
19 Nọfu ka madu si di onye nalafu madu-ibe-ya,
Nasi, Ọburọ egwú ka munwa negwuli ka?
20 Maka ifi na nku adirọ ka ọku ji anyu:
Ebe onye ntakwu nadirọ, inu-ọgu nakwusi.
21 *Dika* iceku *si di* n'ebe opoto-ọku di, *ka* nku *si di* n'ebe ọku di;
Nọfu ka madu nke nese okwu di ime ka inu-ọgu nwulu ọku.
22 Okwu onye ntakwu nadi-ga ka nbe-aka nni nasọ usọ,
Fanwa nagbada n'ezigbo imelìmè akuku afọ-ga.

Digitized by Google

23 Egbugbele-onu nke di-ga ìlè na ajo obi
Di-ga *ka* ugbugba eji inyı ona-oca ru.
24 Onye nakpo asì neji egbugbele-onu-ya alafu,
Ma onedebe aghugho nime ya:
25 Mgbe onekwu ile-uso, ekwekwana ya;
Makana alu isa di n'obi-ya:
26 Obu ezie na ikpo-asi-*ya* ji ntu kpudo onweya,
Agekpughe ajo ife-ya na nzuko.
27 Onye gwulu onunu gadanye nime ya;
Onye nakpole nkpuma, ogecigha dakwasi ya.
28 Ile así nakpo ndi ozolili asì;
Onu nke nekwu ile-uso nakwatu akwatu,

27

1 Anyakwana isi maka eci;
Makana imaro ife ubosi gamuputa.
2 Ka onye ozo to i, ma oburokwo onu onwei;
Onye obia, oburo egbugbele-onu-i.
3 Nkpuma di alo, uzuzu bulu ibu;
Ma iwe onye nkafie kasi fa nabo alo.
4 Onuma bu ime ife-ike, iwe bu iju;
Ma onye gakwu n'iru ekwolo?
5 Oka nma bú nba n'ìfè
Kama ifu-n'anya ezobelu ezobe.
6 Fa kwesili ncekwube bú onya nke onye fulu *i* n'anya metalu:
Ma isusu-onu nke onye kpolu *i* asi rili nne.
7 Nkpulu-obi julu eju nazoto akpaka-anwu:
Ma ife nine nenu inu naso nkpulu-obi agu nagu uso.
8 Dika nnunu nke kpafulu n'akwu-ya,
Nofu ka madu nke nakpafu n'onodu-ya di.
9 Ude na ife ísì uso neme ka obi ṅulia aṅuli:
Nofu ka uso oyi madu nadi *nke si* n'alo nkpulu-obi *puta*.
10 Agbanarina oyi-i, na oyi nna-i;

Digitized by Google

Ejena n'uno nwa-nna-i n'ubọsi nuku afufu-i :
Ọka nma bú agbata-obi nọ nso kama nwa-
nna notelu aka.
11 Nwam, nwe amamife, ka ime ka obim nańuli
ańuli,
Ka mweza onye nakpalim.
12 Onye nwelu uce nafu ajọ ife, zobe onweya :
Ma ndi neṇwerọ uce nagafega, ta afufu maka
ya.
13 Cili afe onye nọlu onye ọbia na mbe ;
Welu onye afu n'ife ibe maka nwayi naburọ
nwunye-ya.
14 Onye ji onu ike agọzi madu-ibe-ya, binie
n'uzọ ututu.
Agagunyelu ya ya n'ikpọ-iyi.
15 Mili ọtutú nke natu mgbe nine n'ubọsi mili
zolu ajọ ọlu,
Ya na nwayi nke nese okwu yili :
16 Onye gezobe ya nezobe ifufe,
Aka-nni-ya nekwudo manu,
17 Ígwè namu ígwè ;
Nọfu ka madu si amu iru ọyi-ya.
18 Onye nece osisi fig geli nkpulu di ya ;
Onye nefe dinwenu-ya ka ageto.
19 Ka iru si eyi iru na mili
Nọfu ka obi madu si eyi obi madu.
20 Afọ adeju Ṣeol na Ebe-nbibi ;
Afọ adeju azi anya madu.
21 Ite eji anuca ife dili ọna-ọca, obo-ọku dili ọna-
edo,
Ananwa azi madu sitena otuto-ya.
22 Ọbulugodu na igeji aka-odo suli onye nkafie
n'odo n'etiti ọka esulu esu,
Nkafie-ya amapu na ya.

Digitized by Google

23 Malu ọfuma ka ìgwè atulu na ewu i si di,
Cigha obi-i n'ife-enunu-i:
24 Makana àkù aburọ ebe-ebe;
Okpu eze ọnanọ ndudugandu nine ka?
25 Anekpopu afifia ọkpọ-nku, afifia ndu egosi onweya.
Anekpokọba nkpa-akwukwọ enu-ugwu-ga.
26 Umu atulu bu maka ákwà-i,
Ewu bu-ga ọnu-afia ugbo:
27 Ala ewu gezu maka nni-i, na nni ezi-na-unọ-i;
Na izu umu-agbọ-i.

28 1 Ndi ọjọ nagbanaba mgbe madu nadacu *fa*:
Ma ndi ezi omume neji ncekwube ka agaba.
2 Maka njefie ani imelime bu ndi-isi di ya:
Ma sitena onye nghọta *na* ife ọmuma ọkwa-ya gatọ atọ.
3 Madu gba aka nke nakpagbu ndi nenwerọ ike
Di *ka* oke mili ozizo narapurọ nni.
4 Ndi julu iwu neto ndi ọjọ:
Ma ndi nedébe iwu nanuso fa ọgu.
5 Ndi ajọ madu adaghọta ikpe:
Ma ndi nacọ Jehofa naghọta ife nine.
6 Ọka nma bú ọgbenya nakpaghali n'izu-oke-ya,
Kama onye uzọ-ya gbalu ngiligọ nabọ, ọbu ezie na ọbu ọgalanya.
7 Onye ọbuna nedebe iwu bu nwa nwelu nghọ-ta:
Ma onye bu onye ukpa ndi afọ-nni nemenye nna-ya ifele n'iru.
8 Onye neme ka ọ́kù-ya bawanye sitena ina uma na inakali ka ozinyelu,

Digitized by Google

Nekpokọbalu ya onye nemelu ndi nenwerọ
ike ebele.
9 Onye kpọcili nti-ya n'inu iwu,
Ọbunadu ekpelu-ya bu ife alu.
10 Onye neme ndi kwu ọtọ ka fa jefie n'ajọ uzọ,
Ya n'onweya gadanye n'ónùnù-ya:
Ma ndi zulu oke gelita ife di nma n'ùkwù.
11 Ọgalanya nwelu amamife n'anya-ya;
Ma ọgbenya nke nwelu nghọta nac̣ọputa ya.
12 Mgbe ndi ezi omume golili, nuku otuto adi:
Ma mgbe ndi ọjọ binili, ac̣ọba madu acọba.
13 Onye nekpudo njefie-ya-ga ọmagalu ya:
Ma onye nekwuputa narapu azi fa ganata ebele.
14 Añuli dili madu natu egwu mgbe nine:
Ma onye neme ka obi-ya di ka nkpuma gada-
nye n'ajọ ife.
15 *Dika* agaba nagbọ uja, na bea nagbaghali
agbaghali;
Nọju ka onye ọjọ nke naci ndi nenwerọ ike
si di.
16 Onye isi nenwerọ nghọta bu azi nuku onye
nkpagbu:
Ma onye kpọlu anya-ukwu asì geseti ubọsi-
ya-ga.
17 Onye ebolu ọbala madu
Gagbabanye n'onunu; ka onye ọbuna ghalu
ikwusi ya.
18 Onye neje n'izu-oke ka agazọputa:
Ma onye neje ngiligọ n'uzọ nabọ gadafu ozi-
gbo.
19 Onye nalu ugbo-ya afọ geju ya na nni:
Ma onye neso *ife* nelorọ elo genweju nfiaru aka.
20 Madu nke kwesili ncekwube gejuputa na
ngọzi:

Digitized by Google

Ma amagunye onye neme ngwa ibu ọgalanya.
n'onye nemerọ ajọ ife.
21 Isọ anya madu adirọ nma:
Nke ọnadi nma na madu ji maka ifi nwanti-
nti nni jefie.
22 Madu nke nwelu ajọ anya nesosi àkù ike,
Ọmarọ na nfiaru gafia ya.
23 Onye nabalu madu nḅa gemesia fuwanye iru-
ọmà
Kalia onye nekwu ile-usọ.
24 Onye punalu nna-ya ma-ọbu nne-ya ife, nasi,
Ọburọ njefie;
Onye afu bu onye ukpa onye nbibi.
25 Onye mọ-ya nwelu ogonogo akpili nakpani
esemokwu:
Ma onye cekwubelu Jehofa gama abuba.
26 Onye cekwubelu obi onweya onye afu bu
onye nsọkwu:
Ma onye ji amamife eje, ageme ka onye afu
gbapu.
27 Onye nenye ọgbenya ife nfiaru amafia ya:
Ma onye kpucili anya-ya ka agabu imelime
ọnu.
28 Mgbe ndi ọjọ binili, madu ezobesia onwefa:
Ma mgbe fa nalu n'iyi, ndi ezi omume abawa-
nye.

29 1 Onye anabalu nba ugbolo ugbolo nekwe-
kebe onu-ya
Ka agetili na ntumade, enwe ọzizọ.
2 Mgbe ndi ezi omume bawanyelu, ndi ani-fa
ananuli:
Ma mgbe onye ọjọ naci, ndi ani afu asuba ude.
3 Madu nke fulu amamife n'anya neme ka nna-
ya ṅulia:

Digitized by Google

Ma onye ya na umu-nwayi ndi nayi ọyi nakpa
nanasi àkù-*ya* n'iyi.
4 Eze neme ka ani-ya kwusie ike sitena ikpe
kwu ọtọ:
Ma onye nanakọ onyinye nakwatu ya.
5 Onye nagwa madu-ibe-ya ile-usọ
Nagbalu ama-ukwu-ya ọnya.
6 Na njefie ajọ madu ọnyà di *ya*:
Ma onye ezi omume nabu abù nañuli azi.
7 Onye ezi omume namata okwu ndi nenwerọ
ike:
Onye ọjọ enwerọ nghọta ima *ya*.
8 Ndi akaje nakpọsu obodo:
Ma ndi amamife neweruka iwe.
9 Ọbuluna onye amamife esolu onye nkafie
kpebe ikpe,
Ma ọnewe iwe ma ọnamu amu, izulu-ike
ọbuna amadi.
10 Ndi agu ọbala nagu nakpọ onye zulu oke
asì:
Ndi kwu ọtọ, fa nacọ ndu-ya.
11 Onye nsọkwu nekwusi obi-ọku-ya nine:
Ma onye amamife nabiada ya neme ka
ojulu.
12 Ọbuluna onye nacinu añaba nti okwu asi,
Ndi nine nejelù ya ozi bu ndi ọjọ.
13 Ọgbenya na onye nkpagbu zukọ ọnu:
Jehofa nenye anya fa nabọ ìfè.
14 Eze nke nekpe ndi nenwerọ ike ikpe nke ezi-
okwu,
Ageme ka ukpo-ya kwùsie ike ọkpu.
15 Itali na nba nenye amamife:
Ma nwata aralu nyelu onweya newetalu nne-
ya ifele.

Digitized by Google

16 Mgbe ndi ọjọ nabawanye, njefie anabawanye:
Ma ndi ezi omume gafu ọdida-fa.
17 Dọ nwa-i nti, na ọgenye i izulu-ike;
Eye, ọgenye nkpulu-obi-i usọ.
18 Ebe ọfù ọbuna nadirọ, ndi ani afu ananupu isi:
Ma onye nedebe iwu, añuli nadili ya.
19 Amadọ odibo nti sitena okwu:
Makana ọbulugodu na ọghọta ọmaza.
20 Ifulu onye neme ngwa n'okwu-ya?
Ncekwube di n'ebe onye nsọkwu nọ kama onye afu.
21 Onye zutọlu odibo-ya sitena nwata
Ọgabulu ya nwa n'ikpe-azu.
22 Onye iwe nakpani esemokwu,
Onye ọnuma nejuputa na njefie.
23 Ngala madu geweda ya:
Ma onye nwelu mọ ume-ani ganata otuto.
24 Onye so onye ori kelu ife kpọlu nkpulu-obi onweya asì:
Ọnulu iyi agbalu ma ogosirọ ife ọbuna.
25 Egwù madu neweta ọnyà:
Ma onye cekwubelu Jehofa ka agedebe n'ebe di enu.
26 Imelime nacọ iru-ọma onye nacinu:
Ma ikpe madu nesi n'aka Jehofa *abia.*
27 Onye ajọ omume bulu ndi ezi omume ife alu:
Onye kwu ọtọ n'uzọ bulu azi onye ọjọ ife alu.

30 1 Okwu Agua nwa Jake; ibu ebolu ya.
Nwoke afu si Itiel, Itiel na Ọkal:

Digitized by Google

2 Ezie munwa di ka anu ọfia kalia madu ọbuna,
Enwerọm nghọta madu :
3 Amutarọm amamife,
Nke mnama ife ọmuma nke Onye di nsọ.
4 Onye rọgogolu n'enu-igwe, zidata azi?
Onye kpọkọbagolu ifufe n'aka-ya?
Onye fiedogolu mili n'ákwà-ya?
Onye megolu ka ebe nine uwa jedebelu kwusie ikẹ?
Kedu afa-ya, kedu afa nwa-ya, ma ọbuluna imalu?

5 Anucago okwu Cuku nine:
Yanwa bulu ndi gbabalu nime Ya ọta.
6 Etiwanyekwana n'okwu-Ya,
Maka Ọtanye i n'anya, abia fu i onye así.

7 Ife nabọ ka myọlu I;
Ajukwanam fa tupu mu anwuru:
8 Wetelum ife nelorọ elo na okwu así aka:
Agbabanam aka nke Inebum;
Welu nni gezulum nazum:
9 Maka afọ ejum, ewemgọnari *I*, si, Onye bu Jehofa?
Ma-ọbu maka mu agbalu aka, ezuem ori,
Kpọtọ afa Cukum.

10 Ekpekwana orù ikpè n'iru dinwenu-ya,
Maka ọkpọ i iyi, ikpe ewema i.

11 Ndudugandu di nakpọ nna-fa iyi,
Nadagọzi nne-fa.
12 Ndudugandu di nke di ọca n'anya-fa,
Ma fa awucapurọ n'inyi-fa.

Digitized by Google

13 Ndudugandu di, Ifugo ka anya-fa si di ka
enu!
Ebunie mbubolo-anya-fa enu.
14 Ndudugandu di ndi ezé-fa di-ga *ka* nmà-
agha, ezé-agbulugada-fa *ka* nmà,
Ilicapu ndi ebudalu ebuda n'uwa, na ndi-
ọgbenya n'etiti madu.

15 Etu nwelu umu nwayi nabọ, *nakpọ*, Nye, nye.
Ife itọ di nke afọ nadeju,
Eyĕ, inọ nke nadasi, Ogbogo:
16 Ṣeol; na afọ aga;
Ṅa ani afọ mili nejurọ;
Na ọku nasirọ, Ogbogo.

17 Anya nke neme nna-ya akaje,
Neneni inu okwu nne-ya,
Ugolọma nke mgbulugudu gatuli ya,
Umu ugo geli ya.

18 Ife ĭtọ di nke kadim ntulu,
Eye, inọ nke mnamarọ:
19 Uzọ ugo n'ígwé;
Uzọ agwọ n'enu nkpuma;
Uzọ ugbọ n'etiti orimili nnu;
Ṇa uzọ nwoke n'ebe nwa-agbọ nọ.
20 Nọfu ka uzọ nwayi nayi ọyi di;
Oneli, nefica ọnu-yạ,
Si, Emerọm ife nelorọ elo ọbuna.

21 N'okpulu ife itọ ka aru nama ani nni,
Eye, inọ, *nke* ọnapurọ inadonu;
22 Odibo mgbe ocili eze;
Na onye nsọkwu mgbe nni julu ya afọ;

Digitized by Google

23 Na nwayi akpọlu asì mgbe ọnwelu di;
Na odibo nwayi bulu nne nwe ya oli-ùkwù.

24 Ife inọ di di-ga ọbele n'uwa,
Ma ife afu-ga nwelu agadaga amamife:
25 Danda bu ndi nesirọ ike.
Ma fa nakwadebe nni-fa n'ọkọci;
26 Koni bu-ga ife nenwerọ ike,
Ma fa nalu unọ-fa na nkpuma;
27 Igwulube enwerọ ezè,
Ma fa nine napu n'usu;
28 Nce-unọ neji aka-ya agadọ,
Ma ọnanọ n'obi eze.

29 Ife itọ di malu nma n'ije-ukwu-fa,
Eye, inọ malu nma n'ije ije:
30 Agaba, nke nwekalisili ike n'etiti anu ọfia,
Ọnwero nke ọnagbalu ọsọ;
31 Anyinya agha; nkpi azi;
Na ezè, onye amanebini medide.

32 Ọbuluna isọkwugo nsọkwu sitena ibunita onwei,
Ma-ọbu ọbuluna izulu ajọ ife,
Welu aka-i kpucie ọnu-i.
33 Makana imerube ala efi neweputa bọta,
Ipido imi aka neweputa ọbala:
Nọfu ka ikpani iwe si eweta esemokwu.

31 1 Okwu-ga nke ezè Lemuel; ibu nke nne-ya bolu ya eji dọ ya nti.

2 Gini, nwam? gini, ngi nwa nke afọm?
Ginizi, nwa nke nkwam di-ga nsọ?

Digitized by Google

3 Enyekwana umu-nwayi ike-i,
Nke inenye ife nemebi ndi-eze uzo-i-ga,
4 Okwesiro ndi-eze, ngi Lemuel, okwesiro ndi-eze ila manya;
Nke onekwesi ndi-isi *isi*, Ebe ka ife olila sili ike di?
5 Maka fa ala, cezo ukpulu atolu,
Wegha ikpe onye obuna ebudalu ebuda iru.
6 Nye onye nke nako n'iyi ife olila sili ike,
Nye onye nkpulu-obi inu manya:
7 Ka ola, cezo ogbenya obu,
Gbalu icetanwozi ilu-aru-ya ozo.
8 Salu ogbi onu-i,
N'ikpe ndi nine nako n'iyi.
9 Sa onu-i, kpe ezi ikpe,
Dokwalu onye ebudalu ebuda na ogbenya okwu.

10 Onye gacoputa ezigbo nwayi?
Makana onu-afia-ya kaju rubi afo.
11 Obi di-ya necekwube ya,
Nkpa elele obuna amakpa ya.
12 Nwayi afu neme ya ezi ife oburo ajo ife
Ubosi ndu-ya nine.
13 Onaco aji anu na ade,
Onaso ya uso iwelu aka-ya nalu olu.
14 Odi ka ugbo onye afia;
Onesi n'ote-aka eweta nni-ya.
15 Onebini azi ebe obulili ucici,
Nenye ezi-na-uno-ya nni,
Nenye azi umu-odibo-nwayi-ya okè-fa.
16 Onelo uce-ya maka ugbo, golu ya:
Oji ife olutalu wegbue ugbo fain.
17 Oji ike efie ume-ya,

Digitized by Google

Me ka aka-ya sie ike.
18 Ọmatalu na izu-afia-ya di nma:
Ọku-ukpe-ya adanyu n'ucici.
19 Oneji owu n'aka-ya,
Ọbu-aka-ya ejide ezele.
20 Ọnagbasapulu onye ebudalu ebuda aka-ya,
Eye, ọnesetipulu ọgbenya aka-ya.
21 Ọdatu egwu na sno geme ezi-na-unọ-ya ife;
Makana eyikwasili ezi-na-unọ-ya nine akwa nme-nme.
22 Okpalu onweya akwa tu-ga-lu agwa igbaba agbaba;
Akwa-oyiyi-ya bu ọmalica akwa ọca na akwa ododo.
23 Amalu di-ya n'ọnu-uzọ-ilo-ga,
Ma ọnọdu n'etiti ndi-ikenya ani.
24 Ọnakpa afe ọca nele *fa*;
Ọnaralu ife ọfifie enye n'aka onye afia.
25 Ike na ebube bu-ga ákwà-ya;
Ọnamu ọge ọdi-n'iru amu.
26 Oneji amamife asa ọnu-ya;
Iwu afọ-ọma di n'ile-ya.
27 Ọnene uzọ ezi-na-unọ-ya anya ọfuma,
Odeli nni ọ̀bọ̀.
28 Umu-ya nebini, kpọ ya onye ngọzi;
Di-ya *azi*, oneto ya, *si*:
29 Imelime umu nwayi emegoli ọfuma,
Ma nginwa kacasi fa nine.
30 Amala bu asi, nmá bu ife nkiti:
Ma nwayi natulu Jehofa egwu, nwayi afu ka ageto.
31 Nye ya nime nkpulu aka-ya;
Ka ọlu-ya-ga tobe azi ya n'ọnu-uzọ-ilo-ga.

Digitized by Google

EKLISIASTIS,

MA-ỌBU

ONYE NAKPỌ NZUKỌ.

---

1 1 Okwu-ga nke Onye nakpọ nzukọ, nwa Defid,
bú eze na Jerusalem.
2 Onye nakpọ nzukọ kwulu, si, sọsọ ife nkiti,
sọsọ ife nkiti, fa nine bu ife nkiti. 3 Kedu elele
balu madu n'àkànyà-ya nine nke ọnadọ n'okpulu
anya-anwu ? 4 Ndudugandu na, ndudugandu
abia; uwa anakwudide ebe-ebe. 5 Anya-anwu
nawa azi, anya-anwu nada, nagbasi n'ebe osi awa.
6 Ifufe nefesi n'adagbe, weferube n'Ugwu; ọne-
ferube mgbe nine n'ije-ya, ifufe necighata ọzọ na
nferube-ya. 7 Orimili nine nerunye n'orimili nnu,
ma orimili nnu ejurọ; n'ebe orimili nerusi, n'ebe
afu ka fanwa nerucigha ọzọ. 8 Ife nine nadọ
àkànyà; madu apurọ ikwu *ya:* afọ adeju anya
n'ifu ife, nke nti neju n'inu ife. 9 Ife dili adi nke
afu gadilili; ife nke emegoluli eme nke afu ka
aganeme: ife ọfu ọbuna adirọ n'okpulu anya-
anwu. 10 Ọnwelu ife agasi, Ne, nka bu ife ọfu ?
nke afu adigoli n'ọge gbo bu ayi uzọ. 11 Nceta
ndudugandu ndi galu aga adirọ; nke nceta *ndudu-
gandu* ndi sonu nke gadi *ọdi-n'iru,* n'etiti ndi gadi
ma agasia, gadi.
12 Munwa bú Onye nakpọ nzukọ buli eze
Israel nime Jerusalem. 13 Mwelu obim nye icọ
na inyoca sitena amamife maka ife nine anem
n'okpulu enu-igwe: nke afu bu ajọ nbuda n'

Digitized by Google

Cuku nyegolu umu madu ka ewebuda fa.
14 Afuzugom ǫlu nine analu n'okpulu anya-anwu;
ne, fa nca bu ife nkiti na icǫ *inwude* ifufe. 15 Ife
nke gbagǫlu agbagǫ, apurǫ ime ka ǫkwulu eke-
lesu: nke belu ebelu apurǫ igu ya. 16 Munwa
gwa obim, si, Ne, Munwa anatago nuku amamife
kalia onye ǫbuna bum uzǫ aci na Jerusalem: eye,
obim afuzugo amamife na ife ǫmuma. 17 Mwe-
welu obim nye n'ima amamife, na ima ipu-ala na
nsǫkwu: mwemata na nka azi bu icǫ *inwude* ifufe.
18 Makana imelime ife nwuta di n'imelime
amamife: onye nke nabawanye ife omuma naba-
wanye uru.

2 1 Munwa kwue n'obim, si, Biali, Agameji
nuku añuli wenwa i; nyabu kilibe ezi ife: ne,
nka azi buli ife nkiti. 2 Mwekwue maka imu amu,
Ǫbu ipu ala: na maka añuli, Gini ka ǫneme?
3 Mwẹnyoca n'obim etu mgesi welu manya zua
arum, ebe obim ji amamife nedulili*m*, na etu mgesi
jide ife nsǫkwu, genye na mgbe mgafu ife dili umu
madu nma ka fa neme n'okpulu enu-igwe n'ǫnu-
ǫgu nke ubǫsi ndu-fa. 4 Alulum onwem nuku
ǫlu-ga; lualu onwem unǫ-ga; egbugolum onwem
ugbo fain-ga; 5 mebesialu onwem ugbo na ogige
nkpaghali, mwekua nime fa osisi nami nkpulu
nine *di-ga n'ice n'ice:* 6 mmelu onwem ebe idebe
mili, ka mwesite na fa gba ǫfia aku-ga-lu osisi mili:
7 agbatalum ìrù ndikom na ìrù umu-nwayi, mnwe
ìrù amulu n'unǫm; mnwe azi imelime ìgwè efi na
atulu, kalisia ndi nine bum uzǫ na Jerusalem:
8 ekpokǫba-azi-lim ǫna-ǫca na ǫna-edo, na ife
aka-mkpa nke ndi-eze na nke ani *di-ga n'okpulum:*
enwetalum ndi abù ndikom na ndi abù umu-nwayi,
usǫ-ga nke umu madu, imelime inyeme.

Digitized by Google

9 Mwebue oke madu, bukalisia ndi nine bum uzọ
na Jerusalem: amamifem dililim azi. 10 Ife
anyam acọna adamanapu fa: azọdorọlum obim
añuli ọbuna, makana obim ñulili sitena àkànyàm
nine; nka bulu okem sitena àkànyàm nine.
11 Munwa wedo iru n'ife nine akam lulu, na àkà-
nyà nine mdọlu n'ilunu: ne, fa nine bulu ife nkiti
na icọ *inwude* ifufe, elele adirọ n'okpulu anya-
anwu.
12 Munwa wedo iru ifu amamife, na ala na
nsọkwu: makana ọbu gini *ka* madu so eze *geme?*
13 Munwa wefu na amamife kalili nsọkwu, ka ìfè
si kalia ọcici. 14 Anya onye amamife nadi ya
n'isi, onye nsọkwu naga nime ọcici: munwa
wẹmata azi na ofu ife afu nekwudo fa nine.
15 Munwa wekwue n'obim, si, Ka osi ekwudo onye
nsọkwu, nọfu ka ogesi kwudo *munwa* ọbunadu
munwa; gini mezili mji nwekalia n'amamife?
Mwesi n'obim, na nka bu azi ife nkiti. 16 Makana
nceta adirọlu onye amamife ebe-ebe, dika one-
sirọ dili onye nsọkwu; ebe agecezọsi fa nine
n'ọge gabianu. Ginizi kpatalu onye amamife ji
anwu dika onye nsọkwu! 17 Mwekpọ ndu asì;
makana ọlu analu n'okpulu anya-anwu bu ajọ ife
n'ebe mnọ: makana fa nca bu ife nkiti na icọ
inwude ifufe.
18 Munwa wekpọ àkànyàm nine nke mdọlu
n'okpulu anya-anwu asì: ebe mgarapulu ya madu
nke gesom. 19 Onye ma-azi-li ma ọgabu onye
amamife ma-ọbu onye nsọkwu? ma ọganaci àkà-
nyàm nine nke mdọlu, na nke mgosili amamife na
ya n'okpulu anya-anwu. Nka bu azi ife nkiti.
20 Munwa werughalia ime ka obim ghalu iji
ncekwube n'àkànyà nine mdọluli n'okpulu anya-

Digitized by Google

anwu. 21 Makana madu di nke ji amamife, na
ife o̱muma, na ǹkà, ado̱ àkànyà-ya; ma onye
nado̱ro̱ àkànyà nime ya ka o̱genye ya ka o̱bulu
okè-ya. Nka azi bu ife nkiti na nuku ajo̱ ife.
22 Gini ka madu nwelu n'àkànyà-ya nine, na
ncekasi obi-ya, o̱nado̱ na ya n'okpulu anya-anwu?
23 Makana ubo̱si-ya nine bu *so̱so̱* uru, nbuda-ya
bu ife nwuta; eye, o̱bunadu n'ucici obi-ya adedina.
Nka bu azi ife nkiti.

24 O̱nwero̱ ife dili madu nma kalia ka oneli
nala, me ka nkpulu-obi-ya fu ezigbo ife n'àkànyà-
ya. Nka azi ka munwa fulu, na nka sitelu n'aka
Cuku. 25 Makana onye geli ife, ka-o̱bu onye
genwe obi uso̱, kaliam? 26 Makana o̱bu madu
di nma n'anya-Ya ka *Cuku* nenye amamife, na ife
o̱muma, na añuli: ma onye njo̱ ka O̱nenye ido̱-
àkànyà, ka onekpoko̱ba tuba azi, ka o̱wenye onye
di nma n'anya Cuku. Nka bu azi ife nkiti na ico̱
inwude ifufe.

3 1 Amani dili *ife* o̱buna, o̱ge *dili* izuzu o̱buna
di n'okpulu enu-igwe: 2 O̱ge imu nwa, na
o̱ge inwu o̱nwu *di;* o̱ge iku aku, na o̱ge igho̱ta
nke akulu *di;* 3 O̱ge igbu egbu, na o̱ge izo̱ azo̱ *di;*
o̱ge itikpo̱ etikpo̱, na o̱ge ilu uno̱ *di;* 4 o̱ge ikwa
akwá, na o̱ge imu amu *di;* o̱ge iru uru, na o̱ge ite
egwu *di;* 5 o̱ge itufu nkpuma, na o̱ge ituko̱ba
nkpuma *di;* o̱ge imaku amaku, na o̱ge ikwutelu
nmaku aka *di;* 6 o̱ge ico̱ aco̱, na o̱ge iyi iyi *di;*
o̱ge idebe edebe, na o̱ge itufu etufu *di;* 7 o̱ge
ido̱wa ado̱wa, na o̱ge ikwako̱ akwako̱ *di;* o̱ge
idebe o̱nu du, na o̱ge ikwu okwu *di;* 8 o̱ge ifu
n ànya, na o̱ge ikpo̱ asì *di;* o̱ge agha, na o̱ge ndo-
kwa *di.* 9 Kedu elele o̱balu onye nalu o̱lu n'ife
yanwa nado̱lu àkànyà? 10 Afugom nbuda Cuku

Digitized by Google

nyegolu umu madu ka ewebuda fa. 11 Ọmego
ka ife ọbuna ma nmá n'ọge-ya: Otinyego azi ife
ebe-ebe n'obi-fa, ma ka Osi tinye ya na madu
amacọputa ọlu Cuku lugolu sitena isi-nbido
genye n'isi-njedebe. 12 Amalum na ọnwerọ ife
di fa nma, kalia iṅuli aṅuli, na ime ezi ife ka fa
ditadebelu ndu be. 13 Ama-azi-lim na nka bu
onyinye Cuku, ka madu neli nala, fu azi ezi ife
n'àkàṅyà-ya nine. 14 Amalum na, ife Cuku
emena, nke afu gadi ebe-ebe: apurọzi itinye ife
ọzọ n'enu ya, nke anebenata ya: Cuku emego azi
ya, ka madu wetua egwu n'iru Ya. 15 Ife di kita
adigoli gbo; ife gadi adi adigo-azi-li: Cuku nacọ
azi ife acupulu acupu.

16 Ọzọkwasi mfu n'okpulu anya-anwu, n ebe
anekpe ikpe, na ife ọjọ di n'ebe afu; *mfu* n'ebe
ezi omume, na ife ọjọ di n'ebe afu. 17 Munwa
wekwue n'obim, si, Cuku gekpe onye ezi omume
na onye ọjọ ikpe: makana izuzu nine na ọlu nine
nwelu ọge-fa n'ebe afu. 18 Munwa wekwue
n'obim, si, *Ọbu* maka ifi umu madu, ka Cuku
wenwa fa, ka fa wefu azi na fa n'onwefa di *ka*
anumanu. 19 Makana ife nekwudo umu madu
nekwudo anumanu; ofu ife afu nekwudo fa nabọ:
ka ofu si anwu, ọbu nọfu ka ibe-ya si anwu; eye, fa
nine nwelu ofu iku-ume afu; ọnwerọ ife ọbuna
madu ji ka anumanu: makana ife nine bu sọ ife
nkiti. 20 Fa nine naṇa n'ofu ebe; fa nine
si n'uzuzu puta, fa nine gecigha azi n'uzuzu.
21 Onye malu mọ umu madu ma nke afu narọgo
arọgo, na mọ anumanu ma-ọbu na nke afu nezida
ezida n'ani? 22 Mwefu na ọnwerọ ife di nma
kalia ka madu naṅuli n'ọlu-ya-ga; makana nke

Digitized by Google

afu bu òkè-ya : makana onye gewecigha ya azu ka
ọfu ife gemẹ ma yanwa nwurusia ?

4 1 Munwa wecigha fu nkpagbu nine anakpa-
gbu n'okpulu anya-anwu: ne, anya-mili ndi
anakpagbu, fa enwerọ onye ntasi-obi; ike di
n'akuku ndi nakpagbu fa, ma fa enwerọ onye
ntasi-obi. 2 Munwa weja ndi nwulu anwu bú
ndi nwurugoluli anwu kalia ndi di ndu bu ndi afu
difu ndu; 3 eye, *elolum na* onye nadinurọnu, na-
funurọ ajọ ife nke aneme n'okpulu anya-anwu, ka
fa nabọ nmá.

4 Munwa wefu àkànyà nine na ọlu ǹkà nine,
na ọbu maka ifi nka ka madu-ibe onye ji ekwoso
ya ekwolo. Nka bu azi ife nkiti na icọ *inwude*
ifufe. 5 Onye nsọkwu kpakọbạlu aka-ya ọnu,
neli aru onweya. 6 Ofu nju-aka n'izulu-ike ka
nju-aka nabọ n'àkànyà na icọ *inwude* ifufe.

7 Munwa wecigha wefu ife nkiti n'okpulu anya-
anwu. 8 Ofu onye di *sọsọ ya kwu*, ọnwerọ onye
abọ: eye, ọnwerọ nwa nke ọnenwe nwa-nne; ma
àkànyà nine ọnadọ enwerọ njedebe, nke afọ neju
anya-ya n'àkù. *Ọnasi*, Onyezi ka munwa nadọlu
àkànyà, nanapu nkpulu-obim ezi ife? Nka bu
azi ife nkiti, eye, nka bu ajọ àkànyà. 9 Ibọa ka
ofu nmá; makana ezi ine-olu dili fa n'àkànyà-fa.
10 Makana ọbuluna fa ada, ofu gekunita ibe-ya:
ma afufu gadili onye sọ ya kwu ma ọda, ọnwerọ
onye abọ gekunita ya. 11 Ọzọkwasi, ọbuluna ibọa
edinakọ, aru ekpo fa ọku: ma kezi ka aru gesi kpo
sọsọ ofu onye ọku? 12 Ọzọ ọbuluna madu aka
onye sọ ya kwu n'ike, ibọa gakwulu n'iru ya; udọ
itọ atukọdolu n'ofu adetibe ọsisọ.

13 Nwata bú ọgbenya nwe amamife ka ezè bú

Digitized by Google

okenya bulu onye nsọkwu nmá, onye namarọ ka
ogesi nalu idọ-nti ọzọ. 14 Makana osi n'unọ nga
puta wecie eze; eye, amukwasi ya ọbulu ọgbenya
ọbunadu n'ani-eze-ya. 15 Afulum ife nine di
ndu nke nakpaghali n'okpulu anya-anwu, na fa
dili nwata afu, nke-ibọa, nke nanọci anya-ya.
16 Amaguta ndi afu ọnu, bú ndi nine onecili: ma
ndi gesonu amañuli n'ebe ọnọ. Ezie nka bu azi
ife nkiti na icọ *inwude* ifufe.

5 1 Debe ukwu-i ma ibakọ n'unọ Cuku;
makana ikpudebe inu okwu ka nmá kama
icu aja ndi nsọkwu: makana fa adama na fa neme
ajọ ife. 2 Ejina ọnu-i kwu okwu nelò èlò, nke obi-i
nagbanu ngbanu n'ikwuputa okwu ọbuna n'iru Cuku;
makana Cuku nọ n'enu-igwe, nginwa nọdu n'uwa:
maka ya ka okwu-i di onenone. 3 Makana nlọ
neso n'ọtutu ncekasi abia; ọnu onye nsọkwu neso
ọtutu okwu. 4 Mgbe ikwelu Cuku nkwa di nsọ,
akwacina ikwu ya; makana ife ndi nsọkwu adasọ
Ya: kwua ife ikwelu na nkwa di nsọ. 5 Ọka
nma ka ighalu ikwe nkwa, kama na ikwelu ghalu
ikwu *ife ikwelu.* 6 Enyena ọnu-i uzọ ime ka
aru-i me njọ; nke inekwu n'iru ukọ *Cuku,* na
nkwa afu bu n'ámá-ámá: maka gini ka Cuku
geji wewusa ọnu-i iwe, bia mebié ọlu aka-i-ga?
7 Makana *ọbu* sitena imelime nlọ-ga na ife nkiti na
ọtutu okwu *ka esi eme nọfu:* ma tubalu Cuku
egwu.

8 Ifu na anakpagbu ọgbenya, na anapulu azi
ikpe na ezi omume n'ike n'ani anạci aci, ka okwu
afu ghalu itu i n'anya: makana ofu Onye Nke ka
onye di enu n'enu nariba ama; ndi ka fa enu di.
9 Ma elele ani dili ọra: ugbo nefe ezè *n'onweya.*
10 Onye fulu ego n'anya afọ ego ameju ya

Digitized by Google

onye fulu inwe-ri-nne n'anya nmasi ameju ya afo̱:
nka azi bu kwasi ife nkiti. 11 Mgbe ezi ife
bawanyelu, ndi neli fa abawanye: kezi ife o̱balu
onye nwe fa, belu so̱ iji anya-ya fu? 12 Ula
onye nalu o̱lu ugbo ṅadi uso̱, ka-o̱bu na oneli
nwantinti nni ka-o̱bu na oneli ri-nne: ma afo̱
ojuju nke o̱galanya adekwe ya alaru ula.
13 Nuku ajo̱ ife di nke mfulu n'okpulu anya-
anwu, *nya bu*, àkù onye nwe ya debelu imelu onwe-
ya ajo̱ ife: 14 àkù afu ṅana n'iyi sitena ajo̱ o̱lu:
o̱bulu azi na o̱mulu nwa, ife o̱buna amadi n'aka-ya.
15 Ka osi wesi n'afo̱ nne-ya puta, o̱gagba o̱to̱
wena ka osi bia, o̱mewe ife o̱buna níme àkànyà-
ya, nke ogeji n'aka-ya naba. 16 Nka bu azi nuku
ajo̱ ife, na ka osi dicasi webia, no̱fu ka ogesi wena:
kezi elele olitalu n'àkànyà o̱do̱lu ifufe? 17 Ubo̱si-
ya nine azi oneli nime o̱cici, akpasulu ya iwe
agadaga o̱nwe azi o̱ya na iwe.
18 Ne, ife munwa fugolu na o̱bu ezigbo ife na
ife malu nma bu ka madu libe laba, fu ezigbo ife
n'àkànyà-ya nine, nke o̱nado̱ n'okpulu anya-anwu,
o̱nu-o̱gu ubo̱si ndu-ya nke Cuku nyelu ya:
makana nka bu òkè-ya. 19 Madu o̱buna azi
Cuku nyelu àkù na ife akpako̱balu, nye azi ya efe
ili nime ya, na ìnalu òkè-ya, na iṅuli n'àkànyà-ya;
nka bu onyinye Cuku. 20 Makana omelotakebe
ubo̱si-ga nke ndu-ya; makana Cuku naza *ya*
n'aṅuli obi-ya.

6 1 Ofu ajo̱ ife di nke mfulu n'okpulu anya-
anwu, onyidolu madu agadaga: 2 onye Cuku
nyelu àkù, na ife akpako̱balu, na otuto, nkpa ife
o̱buna eweghalu ikpa ya maka nkpulu-obi-ya n'ife
o̱buna akpili nado̱lu ya, ma Cuku adenye ya efe
ogeji weli nime ya, ma o̱bia neli ya; nka bu ife

Digitized by Google

nkiti, bulu azi ajo̱ o̱ya. 3 O̱buluna madu amuta
o̱gu umu ise, di ndu imelime aro̱, nkpulu-ubo̱si
nke aro̱-ya-ga ewerie nne, ma afo̱ ejuro̱ nkpulu-
obi-ya n'ezi ife, tinyekwue na eniro̱ ya; asim, na
onye amukwolu amukwo ka ya nma: 4 makana
o̱nabia n'ife nkiti, nana n'o̱cici, o̱cici nekpudo afa-
ya; 5 o̱zo̱ o̱funuro̱ anya-anwu nke o̱nama ife;
nka nwelu izulu-ike kalia nke o̱zo̱: 6 eye, o̱bulu-
godu na o̱di ndu nnu aro̱ ise, ma o̱furo̱ ezi ife: fa
nca anaro̱fu n'ofu ebe ka? 7 Àkànyà nine madu
nado̱ bu ka aka weba n'o̱nu, ma ademeju nkpulu-
obi emeju. 8 Makana kedu elele onye amamife
litakalili onye nso̱kwu? *ma-o̱bu* gini ka o̱nwelu
bú o̱gbenya, nke malu akpaghali n'iru ndi di ndu?
9 O̱ka nmá ka anya fu uzo̱ kamà na nkpulu-obi
ganawaghali: nka bu azi ife nkiti na ico̱ *inwude*
ifufe.

10 Ife megolu eme, akpo̱go ya-li afa gbo, ama-
azi-li na nke afu bu madu: o̱puro̱ inuso onye ka
ya ike o̱gu. 11 Ebe imelime okwu di nke naba-
wanye ife nkiti, kedu ka osi balu madu n'ife?
12 Makana onye malu ife dili madu nmá na ndu-
ya, o̱nu-o̱gu ubo̱si ndu ife nkiti ya nke o̱nano̱li
dika onyinyo? makana onye gegosi madu ife
geme n'okpulu anya-anwu ma o̱nwurusia.

7 1 *Ezigbo* afa ka ezigbo ude nmá; ubo̱si o̱nwu
madu ka ubo̱si amulu ya nmá. 2 O̱ka nma
ije n'uno̱ anakwa *ozu*, kama n'uno̱ anala *manya*:
makana nke afu bu isi-njedebe madu nine; onye
di ndu gecigha ya n'obi-ya. 3 Iru uru ka imu
amu nmá: makana sitena ngbalu iru gbalulu ka
eji eme ka obi di nma. 4 Obi ndi amamife nadi
n'uno̱ anakwa *ozu*; ma obi ndi nso̱kwu nadi n'uno̱
anuli. 5 O̱ka nma inu nba onye amamife kar-

Digitized by Google

na madu ganu abù ndi nso̱kwu. 6 Makana etu
ogwu si ara *ma o̱nele o̱ku* n'okpulu ite, o̱bu no̱fu
ka ámú onye nso̱kwu si di: nka azi bu ife nkiti:
7 Ezie nkpagbu neme ka onye amamife bulu
nkwukwu; onyinye neme ka obi *amamife* na n'iyi.
8 Isi-njedebe okwu naka isi-nbido-ya nmá: onye
nwelu mo̱ ndidi ka onye nwelu mo̱ di enu nmá.
9 Ewekwana iwe o̱siso̱ na mo̱-i: makana iwe
nwelu o̱no̱du-ya n'afo̱ ndi nso̱kwu. 10 Asikwana,
Gini kpatalu ubo̱si-ga nke galu aga ji ka nke ka-
o̱dinwo̱ nma? Makana ijiro̱ amamife weju ajuju
maka nka. 11 Amamife di nmá dika ùkwù: eye,
o̱di-kalisili fa nma bu ndi nafu anya-anwu anya.
12 Makana amamife bu ife ncedo, ego bu *azi* ife
ncedo: ma elele ife o̱muma bu, na amamife neme
ka onye nwe ya di ndu. 13 Nene o̱lu Cuku: onye
pulu ikwuzi ife, nke O̱melu ka o̱gbago̱ agbago̱?
14 N'ubo̱si ezi ife nwe obi uso̱, n'ubo̱si ajo̱ ife
nene: Cuku emego azi ka ofu na ibe-ya kwura,
ka madu weghalu ico̱puta ife o̱buna geso ya.

15 Ife nine a ka mfugolu n'ubo̱si ife-nkitim:
onye ezi omume di nke nana n'iyi n'ezi omume-ya,
onye o̱jo̱ di azi nadite *ndu-ya* aka nime ajo̱ ife
o̱neme. 16 Abufena onye ezi omume oke; nke ine-
nwefe amamife oke: maka gini ka igeji mebi onwei?
17 Abufena onye o̱jo̱ oke, nke inadi nso̱kwu: maka
gini ka igeji nwucu anwucu. 18 O̱di nma ka ijide
nka; eye, na nke afu ewepukwana aka nime ya:
makana onye natulu Cuku egwu gesi nime fa nine
puta.

19 Amamife bulu onye amamife ike kalia madu
ili nacinu n'obodo. 20 Ezie ofu onye ezi omume
adiro̱ n'uwa, neme ezi ife, nademe njo̱. 21 O̱zo̱kwasi
[illegible]kwasina obi-i n'okwu nine anekwu; maka inu

ka odibo-i kpo̱lu i iyi : 22 makana obi-i malu na
ngi n'onwei nakpo̱ azi ndi o̱zo̱ iyi ugbolo ugbolo̱.
23 Ife nine a ka mnwalu sitena amamife : msi,
Agamenwe amamife; ma amamife ditelum aka.
24 Ife nke di adi ditelu aka, mi-azi-li ezigbo
omimi; onye gaco̱puta ya? 25 Mwerughalia,
munwa na obim, ima na inyocaputa, na ico̱ ama-
mife na isi *ife-ga*, na ima na ife o̱jo̱ bu ife nso̱kwu,
na nso̱kwu bu ala: 26 munwa fu azi ife nuka-
lili o̱nwu n'inu, *nya bu* nwayi obi-ya bu o̱nyà na
ife ntufi-ga, aka-ya *bulu* udo̱-ga: onye di nma n'anya
Cuku gagbanari ya; ma o̱ganwude onye o̱jo̱.
27 Ne, nka ka mfulu, bú ife Onye nakpo̱ nzuko̱
kwulu, iji ofu ife sikwu ibe-ya, ico̱puta o̱nu-o̱gu-
ya : 28 nke nkpulu-obim nafu aco̱lili, ma akama-
funuro̱: ofu nwoke nime nnu nabo̱ na iruli ka mfu-
golu; ma ofu nwayi nime fa nine ka mnafunuro̱.
29 Ne, so̱so̱ nka ka mfulu, na Cuku kelu madu
ka o̱kwulu o̱to̱; ma fa zuputalu imelime izuzu.

8 1 Onye di ka onye amamife? onye malu iko̱-
ani okwu? Amamife madu neme ka iru-ya
namu amu, ike nke iru-ya nerughalili azi. 2 Mu-
nwa *atunye i alo*, Debe ife ezè kwulu, maka ifi iyi
nke Cuku azi. 3 Ewena o̱so̱ pua n'iru ya; akwu-
didena n'ajo̱ ife : makana o̱neme ife o̱buna so̱lu ya.
4 Makana okwu eze *nwelu* ike; onye gasi ya,
Gini ka ineme? 5 Onye nedebe ife etili n'iwu
amama ajo̱ ife; obi onye amamife namata o̱ge na
ikpe: 6 makana o̱ge na ikpe dili izuzu o̱buna:
makana ajo̱ ife madu di nuku n'aru-ya: 7 ma-
kana o̱maro̱ ife gemenu; makana onye gegosi ya
ka ogesi di? 8 O̱nwero̱ madu o̱buna naci ifufe
inado ifufe; nke o̱naci ubo̱si o̱nwu; ngupu adiro
n'agha *afu:* nke ife o̱jo̱ geme ka onye nwe

Digitized by Google

gbapu. 9 Ife nine a ka mfugolu, tukwasi obim
n'ọlu nine analu n'okpulu anya-anwu: ọge *di*
mgbe ofu madu naci madu ọzọ iwetalu onweya
ajọ ife.
10 Mwefu ka enili ndi ọjọ, fa na *n'ini;* ndi
meluli ife kwu ọtọ si n'ebe di nsọ pua, ecezọ fa
nime obodo; nka bu azi ife nkiti. 11 Makana
adekpe ajọ ọlu ikpe ọsisọ, nya ka obi umu madu ji
juputa nime fa ime ajọ ife. 12 Ọbulugodu na
onye njọ geme ajọ ife ọgu ugbolo ise, setiwanye
ubọsi-ya azi, ma munwa malu ezie na ọgadili ndi
natulu Cuku egwu nmá, bú ndi natu egwu n'iru
Ya: 13 ma ọmadili onye ọjọ nmá, nke ọneseti-
wanye ubọsi-*ya nke di-ga* ka onyinye; makana
ọdatu egwu n'iru Cuku. 14 Ofu ife nkiti di
neme n'uwa; na ndi ezi omume di, ndi onekwudo
dika ọlu ndi ọjọ si di; ozọkwasi, ndi ọjọ di, ndi
onekwudo dika ọlu ndi ezi omume si di: msi na
nka azi bu ife nkiti. 15 Munwa weto añuli,
makana madu enwerọ ife ka nma n'okpulu anyà-
anwu, kalia ka oneli, nala, nañuli añuli: makana
nke afu gadinyelu ya n'àkànyà-ya ubọsi *nine* nke
ndu-ya nke Cuku nyelu ya n'okpulu anya-anwu.
16 Ka mnyelu obim ima amamife na ifu nce-
kasi nine anecekasi n'uwa: (makana madu difu
azi nke anya-ya nadafu ula ká efifie ka ucici:)
17 mwefu ọlu nine nke Cuku, na madu apurọ
icọputa ọlu analu n'okpulu anya-anwu: makana
amaka madu adọna àkànyà icọ ya, ma ọma-
cọputa ya; tinyekwue, ọbuluna onye amamife
9 'asi na ya gama ya, ma ọpurọ icọputa ya. 1 Ma-
kana ife nine a ka mtinyelu n'obim, nya bu
inyocaputa ife nine a: na ndi ezi omume, na
ndi amamife, na ife-nru-fa, di n'aka Cuku: ka-

Digitized by Google

ọbu ifu-n'anya ka-ọbu ikpo-asi, madu amarọ; ife
nine di n'iru fa. 2 Ife nine nadakwasi madu nine
n'ofu aka afu: ofu ife nekwudo ka onye ezi omume
ka onye ọjọ; ka ezi madu ka ajọ madu; ka onye
di ọca ka onye lulu inyi; ka onye nacu aja ka
onye nadacu: ka ezi madu si di, nọfu ka onye
njọ si di; ka onye natulu iyi egwu si di, nọfu ka
onye nañu iyi si di. 3 Nka bu ajọ ife n'ife nine
aneme n'okpulu anya-anwu, na ofu ife afu ne-
kwudo *madu* nine: eye, obi umu madu juputa-azi-
li n'ajọ ife, ala di n'obi-fa ka fa dilili ndu, emesia
fa ạnaku ndi nwulu anwu. 4 Makana onye dilili
n'etiti ndi nine di ndu ka ncekwube dili: makana
nkita di ndu ka agaba nwulu anwu nmá. 5 Ma-
kana ndi di ndu malu na fa ganwu: ma ndi nwulu
anwu amarọ ife ọbuna, nke fa nenwe ine-ọlu ọzọ;
makana ecezọsili nceta-fa. 6 Ka ifu-n'anya-fa,
ka ikpọ-asi-fa ka ekwolo-fa, anasigo n'iyi; fa enwe-
nutazi òkè n'ife ọbuna aneme n'okpulu anya-anwu.
7 Jebe, welu añuli libe nni-i, welu azi obi ọma laba
manya-fain-i; makana ọlu-i asọgoli Cuku. 8 Ka
ákwà-i nenwu ọca mgbe nine; ka nkpa ude ghalu
ikpa isi-i. 9 Welu añuli binyelu nwunye ifulu
n'anya ubọsi nine nke ndu ife nkiti i, nke Ọnyegolu
i n'okpulu anya-anwu, ubọsi nine nke ife-nkiti-i:
makana nke afu bu òkè-i na ndu, na ime àkànyà-i
nke inadọ n'okpulu anya-anwu. 10 Ife ọbuna
aka-i fulu imenu, welu oko-i nine me *ya;* makana
ọnwerọ ọlu, ma-ọbu izuzu, ma-ọbu ife ọmuma, ma-
ọbu amamife ọbuna, di na Ṣeol, ebe nginwa jekọ.

11 Mcigha, fu n'okpulu anya-anwu, na iwu-ọsọ
esorọ n'onye nwelu ukwu ọsọ, nke ndi sili ike
nemeli agha, nke nni nadili ndi amamife, nke àkù
nadili ndi nwelu nghọta, nke iru-ọma nadili ndi

malu ife; ma ọge na ife ọmeme nekwudo fa nine.
12 Makana madu azi amarọ ọge-ya; dika azù
anwudelu n'ajọ agadabu, na dika nnunu nama
n'ọnya, ọbu nọfu ka umu madu si ama n'ọnya
n'ajọ ọge, mgbe ọdakwasili fa na ntumade.
13 Afugo-azim amamife n'okpulu anya-anwu
nọnwọ, nke afu bulum nuku ife: 14 ofu ọbele
obodo di, madu onenone bili nime ya; ofu nuku
eze bia imedide ya, nọrube ya okilikili, lubido ya
nuku unọ-ga ibu agha: 15 afulu nwoke bú
ọgbenya nwelu amamife nime ya, onye afu wesi-
te n'amamife-ya zọputa obodo afu; ma ọnwerọ
madu ọbuna cetalu nwoke afu bú ọgbenya.
16 Munwa wesi, Amamife ka ike nmá: ma ane-
neni amamife ọgbenya afu, adanu okwu-ya.
17 Okwu ndi amamife *ekwulu* na nwayọ ka
ananu kalia nkpu onye nacinu n'etiti ndi nsọ-
kwu. 18 Amamife ka ife agha nmá: ma ofu onye
10 njọ neme ka imelime ezi ife na n'iyi. 1 Ijiji
nwulu anwu nakpata ka ude onye neme
ife ísì ọma nesi ísì nele azi ule: *ọbu nọfu ka*
nwantinti nsọkwu *si* akali amamife na otuto
n'alọ. 2 Obi onye amamife nadi ya n'aka-nni;
ma obi onye nsọkwu nadi ya n'aka-ekpe. 3 Eye,
mgbe onye nsọkwu naga azi n'uzọ, obi-*amamife*-ya
ebenata, ọnagwa madu nine na ya bu onye nsọkwu.
4 Ọbuluna mọ onye nacinu binili imedide i, ara-
pukwana ọnọdu-i; makana ime nwayọ neme ka
arapu nuku njọ-ga. 5 Ofu ajọ ife di nke mfulu
n'okpulu anya-anwu, ọdi ka nmefie nesi n'aka
onye nacinu aputa: 6 nsọkwu ka edebelu
n'ọkwa di ezi enu, ndi-ọgalanya anọdu n'ebe di
ani. 7 Afugom ìrù ka fa nọ n'enu anyinya, fu
ndi-isi ka fa neje dika ìrù n'uwa. 8 Onye gwulu

Digitized by Google

onunu gadaba nime ya; onye wapulu ogige, agwo̱
gata ya. 9 Onye nebupu nkpuma-ga fa gemelu
ya aru; onye nawa osisi no̱ n'ize-ndu n'ebe osisi di.
10 O̱buluna ígwè adiro̱ nko̱, ma madu amuro̱ iru-
ya amu, ogetiwanye azi ike: ma amamife naba elele
n'ikpazi nkpazi. 11 O̱buluna agwo̱ ata tupu alalu
ya, nyabu na elele amadizili onye ulà. 12 Okwu
o̱nu onye amamife di-ga amala; ma egbugbele-o̱nu
onye nso̱kwu geno-ga ya n'onweya. 13 Isi-nbido
okwu o̱nu-ya bu ife nso̱kwu: isi-njedebe ifẹ one-
kwu bu ajo̱ ala. 14 Onye nso̱kwu neme azi ka
okwu ba uba: *ma* madu adama ife gemenu; na
nke geme ma o̱nwurusia, onye gegosi ya?
15 Àkànyà ndi nso̱kwu nagwu onye o̱buna nime
fa ike, makana o̱maro̱ ka ogesi je n'obodo. 16 Afu-
fu gadili i, ngi ani, ma eze-i bulu nwata, ndi-isi-i
aneli olili n'ututu! 17 Añuli nadili i, ngi ani,
ma eze-i bulu nwa ndi amalu afa-fa, ndi-isi-i
aneli ife n'o̱ge-ya, maka *inwe* ike, o̱buro̱ maka itu
manya! 18 Sitena o̱bo̱ ka enu uno̱ ji eze eze;
sitena ifanye aka n'ukwu ka uno̱ ji eri mili.
19 Anesi olili ka ámú wedi, manya neme ka ndu
nwe añuli: ego nemezu ife nine. 20 Akpo̱kwana
ezè iyi, mba, o̱buraba n'uce-i; nke inakpo̱ o̱ga-
lanya iyi n'ime-uno̱-i: makana nnunu nke ígwé
gebulu onu afu, ife nwelu nku gegosi okwu afu.
11 1 Tunye ife-olili-i n'enu mili-ga: makana
igafu ya ma imelime ubo̱si gasia. 2 Nye isa
n'ofu n'ofu ofu òkè, eye, nye azi asato̱; makana
imaro̱ ajo̱ ife gadi n'enu uwa. 3 O̱buluna ulukpu
eju na mili ozizo, fa erupu n'ani: o̱buluna osisi
adasi n'adagbe, ma-o̱bu n'Ugwu, ebe osisi dalu ebe
afu ka o̱gato̱gbo̱lu. 4 Onye nariba ifufe ama
amagha nkpulu; nke onye nenekwasi ulukpu ar

nagho̱ agho̱. 5 Etu inesiro̱ ma uzo̱ ifufe si aga,
ma-o̱bu ka o̱kpukpu si *eso* n'afo̱ nwayi di ime;
o̱bu no̱fu ka inesiro̱ ma o̱lu Cuku Onye nalu fa
nine. 6 Gba nkpulu-i n'ututu, n'anyasi ewepu-
kwena aka-i: makana imaro̱ nke gaga o̱fuma, ma-
o̱bu nka, ma-o̱bu nke nu, ma-o̱bu na fa nabo̱ gadi
ofu aka nmá. 7 Ìfè naso̱ uso̱ ezie, o̱bulu azi ife di
nmá iji anya wefu anya-anwu. 8 Eye, o̱buluna
madu adi ndu imelime aro̱, ka o̱ṅuliba na fa nine;
ma ka o̱ceta ubo̱si o̱cici, makana fa gaba uba.
Ife nine nabianu bu ife nkiti.

9 Ṅuliba, ngi nwa-okolo̱bia, n'okolo̱bia-i; ka obi-i
neme i nma n'ubo̱si idi n'okolo̱bia, neje n'uzo̱ *nine*
nke obi-i, ya na ka anya-i si afu: ma ngi malukwo̱,
na Cuku geweta i n'ikpe maka ife nine ndia.
10 Nyabu weruka ife nwuta n'obi-i, wepu ajo̱ ife
n'aru-i; makana okolo̱bia na o̱ge ibu-n'isi bu ife nkiti.

12 1 O̱zo̱ ceta Onye kelu i n'ubo̱si idi n'oko-
lo̱bia, ebe ubo̱si ajo̱ ife nakaro̱ bia, nke aro̱
nakpudebe azi, mgbe igeji si, Fa aso̱ro̱m uso̱; 2 ebe
anya-anwu, na ìfè, na o̱nwa, na kpakpando, nakaro̱
gbacie, nke ulukpu nakwuci ma mili zosia:
3 n'ubo̱si nke ndi nedebe uno̱ gama aru nni, ndi-
kom sili ike erunata onwefa, umu-nwayi negwe nni
akwusi makana fa apuro̱ nko̱, eme ka anya gbacie
umu-nwayi nesi na windo eneputa anya, 4 emre-
cie uzo̱ n'ilo; mgbe onu igwe nni geji na ani,
madu geteta n'onu nnunu, umu-agbo̱ nine nabu
abù gerulu; 5 eye, fa gatulu *ife di* enu egwu,
akpajiji *gadi* n'uzo̱; osisi almond gara ifulu, o̱kwo̱-
kwo̱lo̱ gabu ibu, o̱cico̱ gagwu: makana madu nako̱
n'uno̱-yadi o̱kpu, ndi ákwá anejeghali n'ilo-ga: 6 ebe
udo̱ o̱na-o̱ca nakaro̱ to̱pu, nke o̱kwa o̱na-edo neti-
wa, nke ite nadawa n'isi-iyi, nke ife nese mili

Digitized by Google

netiwa n'onunu mili ; 7 etum ecighakute ani ka osi
dili, mo̱ ecighaku Cuku Onye nyelu ya. 8 So̱so̱
ife nkiti, ka Onye nakpo̱ nzuko̱ kwulu ; fa nca bu
ife nkiti.
9 O̱zo̱kwasi, makana Onye nakpo̱ nzuko̱ nwelu
amamife, o̱nakuzilili ndi *ani-ya* ife o̱muma ; eye,
o̱nege nti, naco̱puta, nedo o̱tutu inu n'usolo.
10 Onye nakpo̱ nzuko̱ co̱lu ico̱puta okwu di-
ga uso̱, na nke edelu ka o̱kwulu o̱to̱, *bú* ezi
okwu-ga.
11 Okwu ndi amamife nadi-ga ka ndudu efi,
okwu ndi-isi nzuko̱ nadi-ga ka ntu-ga akpo̱minalu
o̱fuma, bú okwu ofu onye o̱zuzu atulu kwulu.
12 O̱zo̱kwasi, nwam, nalu ndumo̱du : o̱nwero̱ isi-
njedebe bú imebe o̱tutu akwukwo̱ ; imelime nmuta
bulu aru ike o̱gwugwu.
13 *Nka bu* isi-njedebe okwu; anucasigo ife
nine : tualu Cuku egwu, debe ife Oti-ga-lu n'iwu ;
makana nka bu *o̱lu* madu nine. 14 Makana Cuku
geweta o̱lu nine n'ikpe, na ife nine zolu ezolu, ma-
o̱bu ezi ife ma-o̱bu ajo̱ ife.

ABÙ NKE ABÙ-GA.

1\. 1 Abù nke abù-ga, nke bu nke Solomon.
2 Ka o̱welu isusu-ga nke o̱nu-ya wesusuem :
Makana uso̱-i ka manya-fain nmá.

Digitized by Google

3 Ude-i nwe-ga-lu ọmalica ísì usọ;
Afa-i di *ka* ụde eruputalu eruputa;
Nya kpatalu na ife-i nasọ umu-agbọ.
4 Dọlum; ayi gagbaso i:
Eze akpọbatagom n'ime-unọ-ya-ga:
Ayi gegoli ṅulia azi na ngi,
Ayi ganefota maka usọ-i kalia manya-fain:
Fa nafu i n'anya n'uzọ kwu ọtọ.

5 Munwa neji nji, ma amalum nmá,
Unu umu nwayi nke Jerusalem,
Dika ikwu-ga nke Kida,
Dika ákwà nkwuba-ga nke Solomon.
6 Enenam anya, makana munwa neji nji,
Makana anya-anwu acakwasigom.
Umu ndikọm nnem wewusalum iwe,
Fa melum onye nce nke ugbo fain-ga;
Ma ecerọm ugbo fain nke akam.
7 Gosim, ngi onye nkpulu-obim nafu n'anya,
Ebe inazu *ìgwè atulu i*, ebe ineme ka odina
ani n'efifie:
Makana gini kpatalu mji di ka onye ekpubelu
ekpube
Na nso ìgwè atulu nke ndi-ukpa-i?

8 Ọbuluna imarọ, ngi makalisili nmá n'etiti
umu-nwayi,
Pua sobe ukwu ìgwè atulu,
Zua azi umu ewu i na nso ikwu ndi nazu
atulu.

9 Ewelugom i, ngi ọyim,
Tunyelu anyinya nke ugbọ-ani Fero.
10 Agbugba-nti-i ma-ga-lu nma ná *ntutu* akpa-
ga-lu akpa,

Digitized by Google

Onu-i n'onu erulu.
11 Ayi gakpalu i ọna-edo
Ya na nkpọci ọna-ọca.

12 N'ebe eze nọ ani na tebel-ya,
Ude nād nkem nesipu ísì usọ ya.
13 Onye ife-ya nasọm dim *ka* ùkwù mua,
Nke tọgbọlu n'etiti alam.
14 Onye ife-ya nasọm dim *ka* ákpà ototo hena
N'ugbo fain-ga nke En-gedi.

15 Ne, imalu nma, ngi ọyim; ne, imalu nma;
Anya-i di-ga *ka* nduli.

16 Ne, imalu nma, ngi ọyim, eye, idi usọ:
Ebe-edina-ayi azi di ndù ndù.
17 Ufiege unọ-ayi *bu-ga* sida,
Ọlu ogonogo ayi bu-ga osisi fia.

2 1 Munwa bu *ototo* ros nke Ṣeron,
Ototo lili nke mgbulugudu.

2 Dika lili n'etiti ogwu-ga,
Ọbu nọfu ka ọyim nọ n'etiti umu nwayi.

3 Dika osisi apel n'etiti osisi di-ga n'ugboko,
Ọbu nọfu ka onye ife-ya nasọm nọ n'etiti umu ndikom.
Ọsọlum inọ n'okpulu ndo-ya,
Nkpulu-ya azi sọlu usọ n'ilem.
4 Ọkpọbatalum n'unọ manya fain,
Ọkọlọtọ-ya azi n'isim bu ifu-n'anya.
5 Welunu abadaba nkpulu fain amili ami zuam, welunu *nkpulu* apel tunyem ndu:
Makana aru ifu-n'anya nanwu munwa.

Digitized by Google

6 Aka-ekpe-ya *di* n'okpulu isim,
Aka-nni-ya azi makulum.

7 Ejim nwunye okogbo-ga, na ene o̱fia-ga,
Wegba unu iyi, unu umu nwayi Jerusalem,
Ka unu ghalu ikpani, ma-o̱bu ikpo̱te ifu-n'anya,
Genye mgbe so̱lu ya.

8 Onu onye ife-ya naso̱m ! ne, o̱biana,
Nawuni enu n'enu ugwu-ga, nawu ikpo̱to̱ n'enu ngo̱ngo̱-ga.
9 Onye ife-ya naso̱m yili okogbo ma-o̱bu nwa ene :
Ne, o̱kwu n'azu aja-odudo-ayi,
O̱nenebata anya na windo-ga,
Osi na latis nenyo.
10 Onye ife-ya naso̱m zalu, sim,
Binie, o̱yim, onye nkem malu nma, bia.
11 Makana, ne, o̱ge ntumoyi aga,
Mili ozizo agwu gafe azi;
12 Afugo ototo n'ani ;
O̱ge abù *nke umu-nnunu* abiago,
Ananu onu nduli n'ani-ayi ;
13 Osisi fig calu icucu fig-ya,
Fain azi nama-ga ifulu,
Fa siputalu ísì uso̱ fa.
Binie, o̱yim, onye nkem malu nma, bia.
14 Ngi ndulim, nke di na ngbo̱wa nkpuma, n'ebe nzuzo nke ebe nkpo̱gonkpo̱.
Ka mfu udi-i, ka mnu onu-i ;
Makana onu-i di uso̱, udi-i azi malu nma.
15 Nwudelunu ayi nkita o̱fia, umu nkita o̱fia, ndi nemebi ugbo fain-ga ;

Digitized by Google

Makana ugbo-fain-ayi nama-ga ifulu.
16 Onye ife-ya nasọm bu nkem, munwa azi bulu nke ya:
Ọnazu *ìgwè atulu ya* n'etiti lili-ga.
17 Genye mgbe ubọsi geji ju oyi, onyinyo azi agbapusia,
Rughalia, onye ife-i nasọm, ka iyie okogbo ma-ọbu nwa ene
N'enu ugwu-ga nke Beta.

3 1 N'ucici n'enu akwa-edinam acọlum ya bú onye nkpulu-obim nafu n'anya:
Acọlum ya, ma afurọm ya.
2 *Asim*, Agamebini kita, gaghalia azi n'obodo,
N'ilo-ga na obodobo uzọ-ga,
Agamacọ ya bu onye nkpulu-obim nafu n'anya:
Acọlum ya, ma afurọm ya.
3 Ndi nce nagaghali n'obodo fulum:
Ndi msi, Unu fulu ya bu onye nkpulu-obim fulu n'anya ka?
4 Agafesiam fa-fu nwantinti,
Mgbe mji fu ya bú onye nkpulu-obim nafu n'anya:
Mjide ya, arapurọm ya,
Genye na mgbe mkpọbatalu ya n'unọ-be nnem,
Na ime-unọ-ya bú onye tulu imem.

5 Ejim nwunye okogbo-ga, na ene ọfia-ga,
Wegba unu iyi, unu umu nwayi Jerusalem,
Ka unu ghalu ikpani, ma-ọbu ikpọte ifu-n'anya,
Genye mgbe sọlu ya.

Digitized by Google

6 Onye *bu* nka si n'ọfia kwu nkiti rọgona dika
ide nke anwulu,
Nesi ísì mua na frankinsens,
Ya na ife usọ nine egwe-ga-lu egwe nke onye
afia?
7 Ne, ọbu ąkwà obubu nke Solomon;
Ọgu ndi-dike itọ nọrubelu ya,
N'etiti ndi-dike nke Israel.
8 Fa nine malu anya nmà, bulu ndi mutalu
agha:
Ebe onye anọna ọfielu nmà-ya n'úkwù,
Maka ifi egwu n'ucici.
9 Eze Solomon melu n'onweya àkwà obubu
Nke osisi Lebanon.
10 Oji ọna-ọca kpu ide di-ga ya,
Ani-ya bu nke ọna-edo, ọnọdu-ya bu nke akwa
ododo,
Etiti-ya eji ifu-n'anya kpudo ya,
Sitena aka umu nwayi Jerusalem.
11 Puanu, unu umu nwayi Zaion, nene-azi-nu
eze Solomon,
Ka okpu okpu-eze nke nne-ya kpubegolu ya
n'ubọsi ọnubatalu nwunye,
N'ubọsi añuli obi-ya.

4 1 Ne, imalu nma, ọyim; ne, imalu nma;
Anya-i di-ga *ka* nduli n'azu akwa-ngbo-
do-i:
Ntutu-i di ka ìgwè ewu,
Nke dina n'akuku ugwu Gilead,
2 Ezé-i di-ga ka ìgwè *nne atulu* ndi ebelufu aji
ọfu,
Ndi si n'iwu aru rọgota;
Nke nne atulu ọbuna nime fa ci umu nabọ,

Digitized by Google

Onwero ofu efu anapulu *umu-ya* n'etiti fa.
3 Egbugbele-onu-i di-ga ka ade akwa nme-nme,
Okwu-onu-i malu nma:
Nko-iru-i di ka ibe pomgranet
N'azu ife-ngbodo-i.
4 Onu-i di ka uno enu Defid alulu idebe ife agha.
N'enu ebe ekobelu nnu akpani nabo na ogu ili,
Ota nine nke ndi-dike.
5 Ala-i nabo di ka umu okogbo nabo nke bu umu nabo nke okogbo,
Nke nata nni n'etiti lili-ga.
6 Genye mgbe ubosi geji ju oyi, onyinyo azi agbapusia,
Agameje n'ugwu mua,
Na ngongo nke frankinsens.
7 Imasili nma nca, oyim;
Onwero ntupo obuna di n'aru-i.

8 Si na Lebanon sobem, nwunye ofu*m*,
Si na Lebanon sobem:
Si n'enu Amana,
N'enu Sena na Hamon,
N'onu agaba-ga,
N'ugwu awolo-ga, nene.
9 Inyegom obi, nwa-nnem nwayi, nwunye ofu*m*;
Iwelugo ofu n'anya-i-ga wenyem obi,
Welu azi ofu iyagba nke onu-i.
10 Nekene ka uso-i si ma nmá, nwa-nnem nwayi, nwunye ofu*m*!
Nekene ka uso-i si ka ka manya fain nma!
Na ísì ude-i-ga makalili ife ísì uso nine!

Digitized by Google

11 Egbugbele-ọnu-i, ngi nwunye ọfu*m*, natu *ka* akpaka-anwu:
Manu-anwu na mili ala di-ga n'okpulu ile-i;
Ísì afe-i-ga azi di ka ísì Lebanon,
12 Ogige akpacili akpaci bu nwa-nnem nwayi, nwunye ọfu*m*;
Iyi akpacili akpaci, isi-iyi agbacili agbaci.
13 Anaka-i bu-ga ọmalica ogige *osisi* pomgranet-ga, nwelu nkpulu di-ga oke ọnu;
Hena na osisi nād,
14 Nād na safron,
Kalamọs na sinamon, nyelu osisi nine nke frankinsens;
Mua na alos, na ife ísì usọ amalu afa-fa.
15 *Ibu* isi-iyi nke ugbo-ga,
Onunu mili nke di ndu,
Na iyi si na Lebanon neru eru.

16 Binie, ngi ifufe Ugwu; bia azi, ngi *ifufe* adagbe;
Fekwasi ugbom, ka ife ísì usọ di-ga ya weru-pusia.
Ka onye ife-ya nasọm ba nime ugbo-ya,
Welie nkpulu-ya di oke ọnu.

5 1 Abatam nime ugbom, nwa-nnem nwayi, nwunye ọfu*m*:
Ekpokọgom mua nkem na ife-ísì-usọm;
Alacagom akpaka-anwum na manu-anwum;
Alagom manyam na mili-alam.
Libenu, ndi-ọyim;
Labanu, eye, lajuenu afọ, unu ndi ife-unu nasọm.

2 Munwa dili n'ula, ma nkpulu-obim tetalu ula:

Digitized by Google

Obu onu onye ife-ya nasom naku aka, *nasi*,
Meghelum *uzo*, nwa-nnem nwayi, oyim, nduli nkem, onye nkem zulu oke:
Makana isim julu n'igiligi,
Isi-ofifiom *julu* n'ὸtùtù nke ucici.
3 Eyipugom afe-azum; kedu ka mgesi yili ya?
Acagom ukwum; kedu ka mgesi meto fa?
4 Onye ife-ya nasom tinyelu aka-ya n'oghele *onu-uzo*,
Afom wecighalia maka ya,
5 Munwa binili igughelu onye ife-ya nasom *uzo*;
Akam wenakuda-ga na mua,
Nkpisi-akam azi natusisi na mua gbazelu agbaze,
N'enu nkpisi ugodi.
6 Munwa meghelu onye ife-ya nasom *uzo*;
Ma onye ife-ya nasom ririkaluli onweya, gafe azi.
Nkpulu-obim apugoli mgbe okwulu okwu:
Acolum ya, ma afurom ya;
Akpolum ya oku, ma ozarom.
7 Ndi nce nagaghali n'obodo fulum,
Fa tilim ife, fa melulum aru;
Ndi nece aja-odido-ga konarilim ákwà-okukom.
8 Agbam unu iyi, unu umu nwayi Jerusalem, obuluna unu fulu onye ife-ya nasom,
Gini ka unu gegosi ya? Na aru ifu-n'anya nanwu munwa.

9 Gini bu onye ife-ya naso i kalia onye *ozo* ife-ya naso uso,
Ngi onye makalisili nma n'etiti umu nwayi?

Gini bu onye ife-ya naso i kalia onye *ozo* ife-ya naso uso,
Nke isi nofu agba ayi iyi ?

10 Onye ife-ya nasom nenwu oca di azi nme-nme,
Onye aroputalu n'etiti ulannu na nnu ise.
11 Isi-ya di *ka* ona-edo makalicasili na nmá;
Ntutu-ya-ga gbalu ofia, neji *azi* nji ka ugo-loma.
12 Anya-ya di-ga ka nduli n'uso mili iyi;
Eji mili-ala ca, do azi ofuma.
13 Agbugba-nti-ya di-ga ka nkpulu nke ife ísì uso, dika nuku nkpulu nke nkpa-akwukwo nesi ísì uso:
Egbugbele-onu-ya di-ga *ka* lili, natusisi mua gbazelu agbaze.
14 Aka-ya di-ga *ka* ngba-aka ona-edo akpunyelu nkpuma beril n'enu fa:
Afo-ya di *ka* odu nenwu oca eji safaia kpu-dosi.
15 Ukwu-ya di-ga *ka* ide mabel, akpukwasili n'enu ncinye nke omalica ona-edo:
Udi-ya di ka Lebanon, malu agadaga nmá ka sida.
16 Onu-ya sokalisili uso: eye, ife nine ya naso uso.
Nka bu onye ife-ya nasom, nka bu azi oyim,
Unu umu nwayi Jerusalem.

6 1 Ebe ka onye ife-ya naso i jelu,
Ngi onye makalisili nmá n'etiti umu-nwa-yi ?
Ebe ka onye ife-ya naso i dogolu iru,

Digitized by Google

Ka ayi wesolu i co̱ ya?

2 Onye ife-ya naso̱m gbadalu n'ugbo-ya, na
nkpulu nke ife ísì uso̱-ga,
Izu *onweya* n'ugbo, na igho̱ lili-ga.
3 Munwa bu nke onye ife-ya naso̱m, onye ife-ya
naso̱m bu nkem:
O̱nazu *ìgwè atulu ya* n'etiti lili-ga.

4 Nginwa malu nma, ngi o̱yim, dika Taza,
So̱ uso̱ ka Jerusalem,
Di ajo̱ egwu dika usu ndi agha ci o̱ko̱lo̱to̱,
5 Wepu anya-i n'irum,
Makana fanwa emeligom.
Ntutu-i di ka ìgwè-ewu,
Nke dina n'akuku Gilead.
6 Ezé-i di-ga ka ìgwè nne atulu,
Ndi si n'iwu-aru ro̱gota;
Nke nne atulu o̱buna nime fa ci umu nabo̱,
O̱nwero̱ ofu efu anapulu *umu-ya* n'etiti fa.
7 Nko-iru-i di-ga ka ibe pomgranet
N'azu ife-ngbodo-i.
8 O̱gu inyeme dei ito̱ di, na o̱gu umu-nwayi ino̱
eze nayi,
Na umu-agbo̱ nenwero̱ iguta o̱nu.
9 Ndulim, onye nkem zulu oke, bu *so̱* ofu;
Nwayi afu bu so̱ ofu nwa nne-ya ji;
Yanwa bu onye aro̱talu aro̱ta nke onye mulu
ya.
Umu nwayi fulu ya, kpo̱ azi ya onye nwelu
añuli;
Eye, inyeme dei na umu-nwayi o̱nayi, fa neto
azi ya.

10 Onye bu nwayi nenepu anya dika ututu,

Digitized by Google

Ma nmá dika ọnwa,
Nenwu ka anya-anwu,
Di ajọ egwu dika usu ndi agha ci ọkọlọtọ?

11 Agbadalum n'ugbo nke nkpulu-ga,
Ifu ife aku-ga-lu di afifia ndu nke mgbulugudu,
Ifu ma fain walu anaka,
Ma pomgranet malu ifulu.
12 Ebe mṅakarọ malu, nkpulu-obim dọbalum
N'etiti ugbọ-ani-ga nke ndi nkem kwenyelu ekwenye.

13 Cigha, cigha, ngi onye-Ṣulamait;
Cigha, cigha, ka ayi wekilie i.

Gini melu unu geji kili onye-Ṣulamait,
Dika ikili egwú nke Mahanaim?

7 1 Nekene ka ama-ukwu-i si bulu sọ nma *n'akpukpọ-ukwu* sandal-ga, ngi nwa onye amalu afa-ya?
Ọgbọdọgbọ-ukwu-i nke di okilikili di-ga ka ife icọ nma,
Ọlu aka onye ǹkà.
2 Otubo-i di *ka* ọkwa di okilikili,
Nke nkpa manya ngbagwa nakparọ:
Afọ-i di *ka* obo okili
Ekporubelu lili okilikili.
3 Ala-i nabọ di ka umu okogbo nabọ
Bu umu nabọ nke okogbo.
4 Onu-i di ka unọ-enu ọdu;
Anya-i-ga *ka* ọdọ mili di-ga na Heṣbon, na nso ọnu-uzọ-ilo Bat-rabim;
Imi-i di ka unọ-enu Lebanon

Digitized by Google

Nke dolu iru na Damasko̱s.
5 Isi-i di n'enu-i di ka Kāmel,
Ntutu isi-i azi di ka ododo;
Eji o̱kpukpa-*ya* wefiedo ezè.
6 Nekene ka isi ma nmá na kà ife-i si aso̱ uso̱,
Ngi nwayi mfulu n'anya, maka ife uso̱-ga!
7 Ogonogo-i nka yili nkwu
Ala-i azi *di-ga* ka ákpà *nkpulu fain.*
8 Asilim, Agamali enu nkwu,
Agamekwedo igu-ya aka:
Ka ala-i di-ga ka ákpà fain,
Ísì imi-i di ka apel;
9 O̱nu-i azi dika manya fain makalicasilinu,
Nke nerudalu onye ife-ya naso̱m o̱fuma,
Neru nwayo̱ n'egbugbele-o̱nu ndi larulu ula.

10 Munwa bu nke onye ife-ya naso̱m,
O̱cico̱-ya azi di n'ebe mno̱.
11 Bia, onye ife-i naso̱m, ka ayi pua n'o̱fia;
Ka ayi nwua ula n'o̱gbe-ga.
12 Ka ayi niri n'uzo̱ ututu je n'ugbo fain-ga;
Ka ayi fu ma fain awago anaka, *ma* o̱mago ifulu,
Ma pomgranet amago ifulu:
Ebe afu ka mgenye i ife-uso̱m.
13 Mandrek nenye-ga ísì o̱ma,
N'o̱nu-uzo̱-ayi-ga ka *nkpulu* nine di oke o̱nu di, o̱fu na ocie.
Nke mkpako̱balu i, ngi onye ife-i naso̱m.

8

1 Buluzidu na igadi ka nwa-nnem nwoke,
Nke lalu ala nke nnem!
Mgbe mfulu i n'ilo, agamesusu i o̱nu;
Eye, onye o̱buna amenenim azi.
2 Agamedu i, kpo̱bata i n'uno̱ nnem,
Igakuzilim;

Digitized by Google

Agameme i ka ila manya fain etinyelu ife ísì
uso,
Nke mili pomgranet nkem.
3 Aka-ekpe-ya *gadi* n'okpulu isim,
Aka-nni-ya azi gamakum.

4 Agbam unu iyi, unu umu nwayi Jerusalem,
Ka unu ghalu ikpani, ma-obu ikpote ifu-n'anya,
Genye mgbe solu ya.

5 Onye bu nka, nke si n'ofia kwu nkiti rogota,
Dabebe onye ife-ya naso ya?

N'okpulu osisi apel ka mkpotelu i:
Ebe afu ka nne-i no ime i neme ya,
Ebe afu ka ime melu onye muputalu i.

6 Debem dika ife iri ama n'obi-i, dika ife iri ama n'ogwe-aka-i:
Makana ifu-n'anya sili ike dika onwu;
Ekwolo di ntulu dika Seol:
Ngbupu di-ga ya bu ngbupu oku,
Ile oku nke Ja n'onweya.
7 Imelime mili apuro imenyu ifu-n'anya,
Nke iji nelikpu ya:
Obuluna madu genyesi àkù nine nke uno-ya maka ifu-n'anya,
Agenenisi ya ŋca.

8 Ayi nwelu ofu obele nwa-nne nwayi,
Okpuro ala obuna:
Gini ka ayi geme maka nwa-nne-ayi nwayi
N'ubosi mgbe agekwube okwu-ya?

Digitized by Google

9 Obuluna nwata afu bu aja-odido,
Ayi gedokwasi ya uno-enu nke ona-oca:
Obulu azi na obu onu-uzo,
Ayi geji ibe osisi sida wemecibido ya.

10 Munwa bu aja-odido, alam azi dika uno-enu
di-ga ya:
Mgbe afu adim n'anya-ya dika onye fulu
ndokwa.
11 Solomon nwelu ugbo fain na Beal-hamon;
Orili ugbo fain afu nye n'aka ndi nce;
Ebe onye anona ogeweta maka nkpulu-ya
nnu ibe ona-oca nabo na iruli.
12 Ugbo fain nkem, nke bu nkem, di n'irum:
Ngi, Solomon, genwe nnu nabo na iruli afu,
Ndi nece azi nkpulu afu di ya iruli.

13 Ngi onye bi nime ugbo-ga,
Ndi ukpa naňa nti onu-i:
Mem ka mnu ya.

14 Gbapu, ngi onye ife-i nasom,
Yie azi okogbo ma-obu nwa ene
N'enu ugwu ife ísì uso.

AKWUKWO AMUMA

AISAIA.

---

1 1 Ofù Aisaia nwa Emoz, nke ofulu maka Juda
na Jerusalem, n'ubosi Ozaia, Jotam, Ehaz, na
Hezekaia, ndi-eze Juda.
2 Nulunu, unu enu-igwe, ge nti, ngi uwa, ma-

Digitized by Google

kana Jehofa ekwugo okwu : Azunitagom umu me
ka fa di enu, fanwa ejefiego medidem. 3 Efi
nama onye nwe ya, anyinya-ibu nama agbuke
dinwenu-ya : *ma* Israel amaro, ndi nkem agho-
taro. 4 Ewù mba di njo, ndi ebolu ajo omume,
nkpulu ndi neme ajo ife, umu ndi nemebi ife : fa
arapugo Jehofa, fa enenigo Onye di Nso nke Israel,
fa abulugo ndi ani madu, *dacigha* azu. 5 Gini
melu ageji ti unu ife ozo ? unu gejefiewanyelili ? isi
nine naya oya, aru nanwu obi nine. 6 Sitena obu-
ukwu genyena isi onwero nke zulu oke na ya ; *ma*
onyá, na itilu-aru, na onyá mawu-ga-lu amawu :
akemeciro fa, nke anekebe fa, nke aneji ude eme
ka fa di nlo. 7 Ani-unu emego nkponkpo ani ;
esulego obodo-unu-ga oku ; ani-ugbo-unu, ndi ani
madu neli ya n'iru unu, omego nkponkpo, dika
akwakpolu ya sitena aka ndi ani madu. 8 Ara-
pugo ada Zaion dika ebe ize-odu n'ugbo fain, dika
uno inwu ula n'ugbo kukomba, dika nuku obodo
anocibidolu. 9 Belu so ma Jehofa nke usu *ndi*
agha arapugolu ayi madu onenone fodulunu, ayi
akadi ka Sodom, ayi akeyi Gomora.

10 Nulunu okwu Jehofa, unu ndi-isi Sodom ;
genu nti n'iwu Cuku-ayi, unu ndi Gomora.
11 Kedu isi imelime aja unu nacunyem ? ka Jehofa
kwulu : àjà nsule-ga nke ebunu, na abuba anu-
manu azu-ga-lu azu, ejugom afo ; obala oke efi-ga,
ma-obu nke umu atulu, ma-obu nke nkpi-ga, aso-
rom. 12 Mgbe unu bialu ka afu unu n'irum,
onye colu nka n'aka-unu, ka unu zoto ogigem-ga ?
13 Unu ebutazina ife nru nke ife neloro elo ; àjà
ife ìsì uso bu ife alu n'anyam ; onwa ofu na ubosi
sabat, ikpoko nkpoko-ga,—apurom inado ife ne-
loro elo na nzuko di aso. 14 Nkpulu-obim nakpo

ọnwa ọfu unu-ga na nzukọ-unu-ga asì : fa bum
ibu ; ike inado fa agwugom. 15 Mgbe unu
sagbapulu aka-unu, agamezobelu unu anyam :
eyė, mgbe unu nekpe ọtutu ekpelu, Mmanu : aka-
unu juputalu n'ọbala. 16 Wuanu aru, menu ka
unu di ọca ; werukanu ajọ ife nke omume-unu-ga
n'iru anyam ; ghalunu ime ajọ ife : 17 mutanu
ime ezi ife ; cọbanu ikpe *kwu ọtọ*, kwuzienu onye
neme ife-ike, kpebenu ikpe ndi nenwerọ nna, kwu-
benu ọnu ajadu.
18 Biko bianu, ka ayi lulita uka, ka Jehofa
kwulu : ọbunadu na njọ-unu di-ga ka *ákwà* nme-
nme, fa gadi ọca dika sno ; ọbunadu na fa di
nmenme dika *akwa* ododo, fa gadi ka aji ọca.
19 Ọbuluna unu ekwe nanu azi anu, unu geli ezi
ife nke ani : 20 ma ọbuluna unu aju wenupu isi,
agelicapu unu sitena nmà-agha : makana ọnu Je-
hofa ekwugo.
21 Kedu ka obodo nke kwesili ncekwube si bulu
nwayi nayi ọyi ! obodo nke juputalu n'ikpe *kwu
ọtọ !* ezi omume nwulu ula nime ya, ma kita ndi-
ogbu madu. 22 Ọna-ọca-i abulugo inyi, ife-ọlila-i
sili ike agwago ya mili. 23 Ndi-isi-i ejefiego, fa
na ndi ori abulugo ndi ukpa ; ebe onye anọna
nime fa ọnafu ili-ngo n'anya, neso ife ine-ọlu : fa
adekpe ikpe onye nenwerọ nna, nke okwu ikpe
ajadu nabiakute fa.
24 Nya ka Dinwenu-ayi, bú Jehofa nke usu
ndi agha, Onye di ike nke Israel, ji si, A, agama-
zọlu Onwem n'aka ndi nemedidem, agamabọ ọ̀bọ̀
n'aru ndi-ilom : 25 agamewecigha akam tukwasi
i, nucapusia inyi-i nca, wepu azi ife nine gwalu
aka nime i : 26 agamewecigha ndi-ikpe-i dika na
mbu, na ndi-alo-i dika n'isi-nbido : emesia agakp

Digitized by Google

i Obodo ezi omume, obodo kwesili ncekwube.
27 Ageji ikpe wegbaputa Zaion, welu azi ezi omume
wegbaputa ndi-ya cighananu. 28 Ma ntili ndi
njefie na ndi njọ gabu n'ofu, ndi rapu-azi-li Jehofa
ka agekpocapu. 29 *Osisi* terebint nke nasọ unu
geme fa ifele, ugbo-ga nke unu rọtagolu gemenye
unu ifele n'iru. 30 Makana unu gadi ka *osisi*
terebint nke akwukwọ-ya kpọnwulu akpọnwu, di
azi ka ugbo nke nenwerọ mili. 31 Onye di ike
gadi ka nzuzu, ọlu-ya *gadi* ka iceke ọku; fa nabọ
gele n'ofu, ọnye ọbuna amemenyu fa.

2 1 Okwu nke Aisaia nwa Emoz fulu maka
Juda na Jerusalem.

2 Ọgeme azi n'ubọsi ọdi-n'iru, na ugwu unọ
Jehofa gakwusi ike n'enu ugwu-ga, agebugo azi
ya kalia ngongo-ga; mba nine genuba na ya.
3 Imelime ndi geje si, Bianu, ka ayi rọgolu
n'ugwu Jehofa, n'unọ Cuku nke Jekob; Ọgakuzili
ayi ọnwọ n'uzọ-Ya-ga, ayi ganeje n'ọkpu-uzọ Ya-
ga: makana iwu gesi na Zaion pua, okwu Jehofa
azi esite na Jerusalem. 4 Ọgekpe azi ikpe n'etiti
mba-ga, balu imelime ndi nba: fa gakpughali
nmà-agha-fa ka fa bulu ọgù, na ube-fa azi ka fa
bulu nmà ikwaca osisi: mba amebunita nmà-
agha medide mba, fa amamuzi agha ọzọ.
5 Unu unọ Jekob, bianu, ka ayi kpaghaliba
n'ìfè Jehofa. 6 Makana Irapugo ndi-I bú unọ
Jekob, makana fa juputalu *n'ọdibendi* sitena iru-
anya-anwu, *fa bu* azi ndi nenene ani dika ndi
Filistia, fa na umu ndi-ọbia nekwekọ aka. 7 Ani-fa
azi juputalu n'ọna-ọca na ọna-edo, àkù-fa enwerọ
ugwu, ani-fa azi juputalu n'anyinya, ugbọ-ani-fa
enwerọ ugwu. 8 Ani-fa azi juputalu n'alusi;

fa nesekpulu o̱lu aka-fa, ife nkpisi-aka-fa melu.
9 Madu nkiti nesekpu ani, nuku madu azi ne-
buda onweya: nyabu Imagbaghaluzi fa. 10 Ba
nime nkpuma, zobe onwei n'etum, n'iru egwu Je-
hofa, na iru ebube nbuni-Ya. 11 Agebudata
anya di enu nke madu, agerube idi-enu nke madu,
agebuni so̱ Jehofa n'ubo̱si afu. 12 Makana ofu
mbo̱si nke Jehofa nke usu *ndi agha* gadakwasi
ife ngala na ife di enu o̱buna, na ife o̱buna ebu-
nili enu; agebudata ya n'ani: 13 o̱gadakwasi azi
osisi sida nine nke Lebanon, nke di enu ebuni-azi-
li enu, na *osisi* terebint nine nke Beṣan; 14 na
ugwu nine nke di enu, na ngongo nine nke ebu-
nili enu; 15 na uno̱ enu nine, na aja odido o̱bu-
na sili ike; 16 na ugbo̱ nine nke Taṣiṣ, na ife
nkili nine nke di uso̱ n'anya. 17 Agerube idi-
enu nke madu, agebudata azi nbuni madu: age-
buni so̱ Jehofa n'ubo̱si afu. 18 Alusi gagafesi
nca nca. 19 Madu gaba nime ugbò nkpuma-ga,
na ime onunu ani-ga, n'iru egwu Jehofa, na iru
ebube nbuni-Ya, mgbe Obinili ka Oyie uwa egwu.
20 N'ubo̱si afu madu gatunyelu mol na usu-ga alu-
si-ya-ga nke o̱na-o̱ca, na alusi-ya-ga nke o̱na-edo,
nke fa melu ka o̱nesekpulu; 21 ka fa weje nime
o̱nu nkpuma-ga, na ime ngbawa-ga nke akpukata
nkpuma, n'iru egwu Jehofa, na iru ebube nbuni-Ya,
mgbe Obinili ka Oyie uwa egwu. 22 Ghalunu
madu, onye ume-ya di n'imi-ya: makana nime
gini ka agagunye yanwa?

3 1 Makana, ne, Dinwenu-ayi, bú Jehofa nke
usu *ndi agha*, newepu na Jerusalem na Juda
nza na ife nzado, nza nine bú nni, na nza nine
bú mili; 2 dike, na onye agha; onye ikpe, na
onye amuma, na onye nafu ndi-mo̱, na okenye;

Digitized by Google

3 ọci-agha nke ọgu nabọ na ili, na onye afulu
iru-ọma, na onye alo, na onye amamife neme ǹkà,
na onye ulà nwelu nghọta. 4 Agamewelu umu-
aka nye ka fa bulu ndi-isi-fa, umu ọfu azi ganaci
fa. 5 Agemegbu ndi *Juda*, ebe onye anọna
n'aka onye ọzọ, ebe onye anọna n'aka madu-ibe-
ya: nwata gebunite onweya medide okenye, ndi
di ani azi medide ndi di otuto. 6 Mgbe madu
gadọdo nwa-nne-ya n'unọ nna-ya, *si ya*, Inwelu
afe, bulu onye-isi-ayi, ka ngọngọ nka di n'okpulu
aka-i: 7 n'ubọsi afu onye afu gewenita *onu-ya*,
si, Mmabu onye nkeci; makana nni ma-ọbu afe
adirọ n'unọm: unu amememe onye-isi nke ndi nka.
8 Makana Jerusalem asọgo ngọngọ, Juda adago:
makana ile-fa na omume-fa nemedide Jehofa, inu-
pu isi n'okpulu anya otuto-Ya-ga. 9 Isọ-anya-
madu-fa nagba ama medide fa; fa wegosi njọ-fa
dika Sọdom, fa ezoberọ ya. Afufu gadili nkpulu-
obi-fa! makana fa ewelugo ajọ ife wemekwulu
onwefa. 10 Kwuenu maka onye ezi omume, na
ọgadili ya nma: makana fa geli nkpulu omume-
fa-ga. 11 Afufu gadili onye ọjọ! ajọ ife *gadili
ya:* makana ife ọmekwulu *madu* ka ageme ya.
12 Ndi nkem, umu-aka nemegbu fa, umu-nwayi
naci fa. Ngi ndi nkem, ndi nagbazili i fa dufulu
i, fa nomili azi uzọ nke ọkpu-uzọ-i *nine*. 13 Je-
hofa akwulugo ọtọ ikwu ọnu-Ya, Ọnakwulu ka
Ọkpe ndi *di n'ice n'ice* ikpe. 14 Jehofa gakpọlu
ndi-ikenye nke ndi-Ya, na ndi-isi-ya, je n'ikpe:
Ọbu ununwa likpulu ugbo fain afu; ife unu kwa-
lili onye ebudalu ebuda di n'unọ-unu-ga: 15 gini
melu unu ji etili ndi nkem, negweli azi iru onye
ebudalu ebuda? ka Dinwenu-ayi, bú Jehofa nke
agha, kwulu.

Digitized by Google

16 Jehofa wesi, Makana umu nwayi Zaion di
enu, welu onu esetili eseti na anya neneghali ene-
ghali wenakpaghali, nalọ nma n'ije-fa, neme ka *ife
fa yi* n'úkwú-fa nara: 17 Dinwenu-ayi geme azi ka
opu-n'isi umu nwayi Zaion kpoca, Jehofa gagbaba
fa ọtọ. 18 N'ubọsi afu Dinwenu-ayi gewepu nmá
nke ọna-úkwú-fa, na okpu azu-aga, na ife icọ-nma-
ga nke di ka ọnwa ọfu; 19 ife iji cọ nti nmá, na
ọna-aka, na ákwà ngboci; 20 ákwà-isi-ga, na iya-
gba ukwu-ga, na akwa nfiedo-ga, na akpati ife
ísì usọ-ga, na ọgwù iyi n'aru; 21 mgbaka-ga na
mgbaka imi-ga; 22 afe olili-ga, na ákwà okuko-ga,
na ákwà nfekwasi-ga, na akpa-ga; 23 enyo-aka-
ga, na ọmaliea ákwà ọca, na ákwà ekike-isi-ga, na
ákwà ngbodo-ga. 24 Ọgeme azi, na kama ife ísì
usọ ile-ule gadi; na kama ákwà nfiedo udọ; kama
ntutu isi akpakwalu akpakwa isi nkpoca; kama
ọmalica ákwà ákwà uju: kama nmá egbugbu-ọku.
25 Ndikom-i gada na nmà-agha, ndi di ike nke
i azi gada n'agha. 26 Ọnu-uzọ-ilo-ya-ga gakwa
ákwá rue azi uru; ọgatọgbọlu nkiti nọdu azi n'ani.
4 1 Umu-nwayi isa gekwedo ofu nwoke aka
n'ubọsi afu, si *ya*, Ayi geli nni aka ayi, yie
azi afe aka ayi: ọbu sọ ka anakpọkwasi ayi afa-i;
ngi wepu nkpali-ayi.
2 N'ubọsi afu ka osisi Jehofa melu ka opue
gabu sọ nma di azi otuto, nkpulu ani gadi ebube
ma azi nmá maka ndi Israel ndi gbapulu agbapu.
3 Ọgeme azi, na onye fọdulu na Zaion, na onye
gbọfọlu na Jerusalem, ka agakpọ onye di nsọ,
bú onye ọbuna edenyelu idi ndu na Jerusalem:
4 mgbe Dinwenu-ayi gawucapusigodu inyi umu
nwayi Zaion, ricapu azi ọbala Jerusalem n'etiti ya,
sitena mọ nke ikpe, na mọ nke neleli eleli. 5 Je

hofa geke n'enu ka ọnọdu ugwu Zaion ra, na enu
nzukọ-ya-ga, ulukpu na anwulu n'efifie, *Ọgeke* ọku
onwunwu negbu mala mala n'ucici: makana n'enu
otuto afu nine *ka agagbasa* ikwu. 6 Ikwu gadi ka
ọbulu ife ize ndo n'efifie ipu n'okpomọku, ka ọbulu
azi ebe ngbaba na ebe nzuzo ipu n'oke ifufe na
mili ozizo.

5 1 Ka mbualu onye ife-ya nasọm abù nke onye
ife-ya nasọm maka ugbo-fain-ya. Onye ife-ya
nasọm nwelu ugbo fain n'ugwu ezi oke ani:
2 ọkpọbo ya, tutupu nkpuma di-ga ya, kunye fain
makalicasilinu, lua unọ-enu n'etiti ya, waputa azi
ebe izọcapu manya nime ya: ọwetua anya na ọgami
nkpulu fain, ma ọmili nkpulu orù fain. 3 Kita, unu
ndi bi na Jerusalem na ndi Juda, biko, kpenu n'etiti
Mu na ugbo fain nkem. 4 Gini ọzọ ka akeme
ugbo fain nkem, nke Mnemerọ nime ya? gini
melu, mgbe Mtulu anya na ọgami nkpulu fain,
oji mia nkpulu orù fain? 5 Kita nenu anya;
agameme ka unu malu ife Munwa geme ugbo
fain nkem: agamewepu ife eji gbarube ya, ageli-
capu ya; agametikpọ aja-odido-ya, agazọli ya:
6 agamekpocapu ya; amasa ya nke aneji ógù alu
ya; ma ọkilika na ogwu geso: agameti-azi-li ulu-
kpu iwu ka fa ghalu izokwasi ya mili. 7 Makana
ugbo fain nke Jehofa nke usu *ndi agha* bu unọ
Israel, ndi Juda azi bu ife akuku nasọ Ya: Ọwe-
tua anya ikpe kwu ọtọ, ma ne igbafu ọbala; *tua
anya* ezi omume, ma ne ikpọ-nkpu.

8 Afufu gadili ndi nalu unọ kwulu unọ, ndi
nalu ugbo kwulu ugbo, uzọ eweghalu idinu,
eweme ka unu kwufelu n'etiti ani! 9 Na ntim
ka Jehofa nke usu *ndi agha kwulu,* N'ezi-okwu

by Google

imelime uno gabu nkponkpo *uno*, bú nuku na
ezigbo *uno*-ga, ghalu inwe onye obi. 10 Makana
nsi-ama eka ugbo fain ili gami ofu *nsi-ama* bat,
nkpulu ofu *nsi-ama* homa gami so ofu *nsi-ama* efa.
11 Afufu gadili ndi nebini n'uzo ututu, ka fa
sobe ife olila sili ike; ndi nanodide ci ewemie,
manya eweme ka aru nwulu fa oku! 12 Ubo-
akwala na une, na ájà na oja, na manya, nadi-ga
n'olila-manya-fa: ma fa enedoro anya n'olu Jehofa,
nke fa nafu omume aka-Ya. 13 Nya ka eji dolu
ndi nkem n'agha, maka *so* ama-ife: agu nagugbu
ndi-fa di ututo, ora-fa neghekpo n'agu mili.
14 Nyabu na Seol emego ka agu guwanyebe ya,
osaghefega onu-ya oke: ebube-fa, na ora-fa, na
nkpotu-fa, na onye negoli ngoli n'etiti fa, zidalu
nime ya. 15 Aneme azi ka madu nkiti nesekpu
ani, nebuda azi nuku madu, nebudata azi anya ndi
di enu: 16 ma Jehofa nke usu *ndi agha* di enu
n'ikpe, anedo azi Cuku Onye di Nso nso n'ezi
omume. 17 Umu atulu gakpa azi nni dika obu
n'ebe-ita-nni-fa, ebe togbolu nkiti nke ndi malu
abuba ka ndi-obia geli.

18 Afufu gadili ndi ji udo ife neloro elo nadokpu
ajo ife, *ndi ji* dika agasi na obu udo ugbo-ani
nadokpu njo: 19 ndi si, Ka Ome ngwa, ka Onu-
kpo olu-Ya, ka ayi wefu: ka alo Onye di Nso
nke Israel kpudebe bia, ka ayi wemalu!

20 Afufu gadili ndi nakpo ajo ife ezi ife, *nakpo*
ezi ife ajo ife; ndi nedebe ocici n'onodu ìfè, *nedebe*
ìfè n'onodu ocici; ndi nedebe ife inu n'onodu ife
uso, *nedebe* ife uso n'onodu ife inu.

21 Afufu gadili ndi bu ndi amamife n'anya
onwefa, ndi nwelu nghota n'anya onwefa!

22 Afufu gadili ndi di ike ila manya, ndi di-

Digitized by Google

nkpa itigwa manya sili ike: 23 ndi nagunye onye
ọjọ n'onye ezi omume maka ife ine-ọlu, ndi nanalu
onye ezi omume ezi omume-ya! 24 Nyabu dika
ile ọku neleli okpolo ọka, na dika afifia ọkpọ-nku
nazuna nime ọku onwunwu, nọfu ka nkpọlọgwu-
gwu-fa gadi ka ife ule, ifulu-fa gana enu dika
etum: makana fa ajugo iwu Jehofa nke usu *ndi
agha*, fa nenia okwu Onye di Nsọ nke Israel.
25 Nya ka iwe Jehofa ji nwulu ọku n'aru ndi-
Ya, Oji setipu aka-Ya medide fa, tie fa ife, ugwu
namarube-ga, ozu-fa di ka ife azapulu n'etiti ilo-
ga. N'ife nine a iwe-Ya ecigharọ, ma esetilili aka-
Ya. 26 Ogebunili mba ndi si n'ọte-aka bia ọkọ-
lọtọ, kpọ fa ka fa si n'ebe uwa jedebelu bia: ne,
fa gewelu ọsọ bia na ngwa: 27 ọnwerọ onye ike
gagwu nime fa, ọnwerọ onye gasọ ngọngọ; ọnwerọ
onye gatu olu-ula ma-ọbu la ula; nke ife nfiedo
ume-fa natọpu, nke elili akpukpọ-úkwú-fa netibe:
28 ndi ikọ-fa di nkọ, adọ-azi-li uta-fa nine; aga-
gunye ikpata-ukwu nine nke anyinya-fa-ga dika
ọmu, wīl-ga *nke ugbọ-ani*-fa azi di ka oke ifufe:
29 igbọ-uja-fa gadi ka agaba, fa gagbọ dika okolọbia
agaba: eye, fa gede inwulu, nwuta azi anu ndọli,
bulu ya naba, ọnwerọ onye ọbuna ganaputa.
30 Fa gebigbọ fa n'ubọsi afu dika nbigbọ nke orimili
nnu: ọbulu azi na madu ene anya n'ani, ne, ọcici
na nkpa, eme azi ka ìfè gbacie n'ulukpu-ya.

6 1 N'arọ eze Ọzaia nwulu afulum Dinwenu-
ayi ka Ọnọ n'enu ukpo, nke di enu ebunili
ebuni, mpempe ákwà-Ya julu unọ nsọ. 2 Ndi
seraf kwulu n'enu-Ya: Ebe onye anọna ọnwe nku
isi; ọcili ibọa wegbodo iru-ya, cili ibọa wegbodo
úkwú-ya, cili azi ibọa wenefe. 3 Ofu kpọ ibe-ya,

Digitized by Google

si, Nsọ, nsọ, nsọ, bu Jehofa nke usu *ndi-agha:* ife
julu uwa nine bu otuto-Ya. 4 Ntọ-ani ngwe
ọnu-uzọ-ga wemarube maka onu onye kpọlu
nkpu, anwulu wejuputa unọ afu. 5 Mwesi, Afu-
fu nadilim! ekwukpam ọnu; makana munwa bu
onye egbugbele-ọnu nadirọ ọca, munwa bi azi
n'etiti ndi egbugbele-ọnu nadirọ ọca: makana
anyam afugo Ezè, Jehofa nke usu *ndi agha.*
6 Ofu nime ndi-Seraf wefekutem, jide ofu nkpuma
ọku n'aka-ya, nke oji ǹkpà weputa n'ebe icu aja:
7 ọwelu ya metum n'ọnu, si, Ne, nka emetugo
egbugbele-ọnu-i-ga; ewepugo ajọ omume-i, ekpu-
cigo njọ-i. 8 Mwenu onu Dinwenu-ayi, ka Ọnasi,
Onye ka Mgezi, onyezi gejelu Ayi? Mwesi,
Nemnwa; ziem. 9 Ọwesi, Je, gagwa ndi nka, si,
Nanunu ezie, ma unu aghọtana; nafunu uzọ ezie,
ma unu amana. 10 Me ka obi ndi nka ma abuba,
me azi ka nti-fa di alo, kpucita azi anya-fa; maka
fa ewelu anya-fa fu uzọ, welu nti-fa nu ife, welu
obi-fa ghọta, rughalia ọzọ, ewezọ fa. 11 Mwesi,
Dinwenum, genyena one mgbe? Ọwesi, Genyena
mgbe agetikpọ obodo-ga ghalu inwe onye obi,
unọ eweghalu inwe madu *nime fa,* ewetikpọ ani
ọme azi nkpọnkpọ, 12 Jehofa ewewepusia madu
n'ọte-aka, ebe *nine* arapulu arapu gaba uba n'etiti
ani a. 13 Ọbulu na ofu uzọ n'uzọ ili afọdu nime
ya, agelikpu ya azi ọzọ: dika *osisi* terebint, na *osisi*
oak, nke ọgwe-fa fọdulu, mgbe egbutulu fa; nọfu
ka nkpulu di nsọ si bulu ọgwe-ya.

7 1 Oluzia n'ubọsi Ehaz nwa Jotam, nwa Ọzaia,
eze Juda, na Rizin eze Siria, na Pika nwa Rema-
laia, eze Israel, rọgolu Jerusalem ibuso ya agha; ma
fa apurọ imeli ya. 2 Ewegosi unọ Defid, si, Siria

Digitized by Google

dabebelu Ifraim. Obi-ya wemerube, na obi ndi-ya,
dika osisi di-ga n'ugboko nemerube sitena ifufe.
3 Jehofa wesi Aisaia, Pua-fu gezuta Ehaz, ngi-
nwa, na Ṣia-jaṣub nwa-nwoke-i, n'isi-njedebe ulolo
nke o̱do̱-mili isi-ugwu, n'uzo̱ akwanili akwani nke
ugbo o̱suca-ákwà; 4 si ya, Nezie anya, no̱du
azi du; atuna egwu, ka obi-i ghalu ijo̱ ujo̱, maka
ifi o̱du nabo̱ ndia nke o̱no̱ko̱ nakwu anwulu, maka
iwe di o̱ku nke Rizin na Siria, na nke nwa Rema-
laia. 5 Makana Siria atugo alo ajo̱ ife medide i,
Ifraim *azi*, na nwa Remalaia, si, 6 Ka ayi ro̱go
imedide Juda, yie ya egwu, tiwalu onweayi aja
nime ya, cie azi ezè n'etiti ya, *bú* nwa Tabiel:
7 no̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, O̱makwu-
do, nke o̱neme eme. 8 Makana isi Siria bu Dama-
sko̱s, isi Damasko̱s bu Rizin: n'agbata o̱gu aro̱
ito̱ na ise ka agetikpo̱ Ifraim n'ibe n'ibe, ka o̱gha-
lu ibuzi ofu ndi: 9 isi Ifraim bu Sameria, isi
Sameria bu nwa Remalaia. O̱buluna unu ame-
kwe, unu amekwesi ncekwube ezie.
10 Jehofa wegwakwasi Ehaz, si, 11 Yo̱lu onwei
ife arima n'aka Jehofa Cuku-i; yo̱ ya n'ebe
di ogbu, ma-o̱bu n'ebe di enu. 12 Ehaz wesi,
Mmayo̱, nke mnanwa Jehofa. 13 *Aisaia* wesi,
Biko nulunu, unu uno̱ Defid; o̱bu o̱bele
ife n'anya-unu ime ka ike gwu madu ka, unu ji
wenaco̱ ime ka ike gwu Cukum azi? 14 Nyabu
na Dinwenu-ayi n'onweya genye unu ife arima;
ne, nwa-agbo̱ gatulu ime, mua Nwa-nwoke,
kpo̱ afa-Ya Imanuel. 15 Mili ala efi larulu
alaru na manu-anwu ka Ogeli, ka O̱wemalu
iju ajo̱ ife, na iralu ezi ife. 16 Makana tupu Nwa
afu gama iju ajo̱ ife, na iralu ezi ife, agagbabo
ani afu nke nginwa tulu eze nabo̱ ya ize.

Digitized by Google

17 Jehofa geweta n'isi-i, na isi ndi nke i, na isi
uno nna-i, ubosi ndi nabiaronu, sitena ubosi Ifraim
jili si na Juda puruka; *bú* eze Asiria.
18 Ogeme azi n'ubosi afu, na Jehofa gakpo ijiji
nke di n'ebe tekalisili aka n'orimili-ga nke Ijipt,
kpo azi anwu nke di-ga n'ani Asiria. 19 Fa gabia
azi, fa nine gano azi na mgbulugudu di-ga nkpo-
gonkpo, na ugbò-ga nke nkpuma, na enu ogwu
nine, na enu ozala nine.
20 N'ubosi afu ka Dinwenu-ayi geji aguba nke
egotalu egota, n'ufesi Orimili, *nya bu* eze Asiria,
weko isi na aji ukwu: ogekpocapu azi afu-onu.
21 Ogeme azi n'ubosi afu, na ofu madu gazu ofu
nwa-agbo efi, na atulu nabo; 22 ogeme azi, maka
imelime mili ala fa gagba ogeli ala efi larulu alaru:
makana mili ala efi larulu alaru na manu anwu ka
madu nine n'ofu n'ofu nke fodulu n'etiti àni afu geli.
23 Ogeme azi n'ubosi afu, na ebe obuna, nke
nnu fain nabo na iruli dili nke onu-fa nabu nnu
ona-oca nabo na iruli, gabu ebe okilika na ogwu.
24 Ufele na uta ka madu geji bia n'ebe afu;
makana ani nine gabu okilika na ogwu. 25 Ugwu
nine nke ejili ogu weboni, imabia n'ebe afu maka
okilika na ogwu, ma ogadi maka nzipu nke efi, na
maka izo ukwu nke atulu.

8 1 Jehofa wesim, Welu nuku ibe-mgbo, welu
azi ife ide akwukwo nke madu de n'enu ya,
Maka Maha-salal-has-baz; 2 agameme azi ka ndi
ama kwesili ncekwube gbalum ama, *bú* Uraia onye
ncu aja, na Zekaraia nwa Jeberekaia. 3 Mwejeku
nwunyem bú amuma nwayi; otulu ime, muta nwa-
nwoke. Jehofa wesim, Kpo afa-ya Maha-salal-
has-baz. 4 Makana tupu nwa afu gamata ikpo

Digitized by Google

Nnam, na, Nnem, agekpopu àkù Damasko̱s na ife
anutalu n'agha nke Sameria n'iru eze Asiria.
5 Jehofa wegwakwasim o̱zo̱, si, 6 Ebe ndi nka
julu mili Sailoa nke naga nwayo̱, negoli na Rizin
na nwa Remalaia; 7 ne, maka ya Dinwenu-ayi
newegota mili Orimili afu, nke di-ga ike di azi
o̱tutu, *bú* eze Asiria na otuto-ya nine, n'isi-fa:
o̱gawagota uzo̱-mili-ya nine, lusa azi ikpele-ya
nine: 8 ogerulu ba na Juda; ogelu, gafe azi;
ogelu n'onu; nsetipu nku-ya-ga geju obodobo nke
ani-I, Ngi Imanuel.
9 Kpo̱tubanu nkpo̱tu, unu ndi nine, na agetili
unu; genu nti azi, unu ndi ani nine telu aka: fie-
kwanu ume-unu, na agetili unu; fiekwanu ume-
unu, na agetili unu. 10 Ranu alo n'ofu, na ageme
ka ezusa ya; kwuenu okwu, o̱makwudo: makana
Cuku no̱nyelu ayi. 11 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa
gwalum n'aka ike, O̱do̱-azi-lim nti ka mghalu
ije n'uzo̱ ndi nka, si, 12 Asinanu, Ngho̱gbu, maka
ife nine nke ndi nka gasi, Ngho̱gbu; ejinanu egwu-
fa tu egwu, nke obi-unu nemebi *maka ya.* 13 Je-
hofa nke usu *ndi agha,* Ya ka unu gedo nso̱; Yanwa
bulu ife-egwù-unu, Yanwa azi ife-imebi-obi-unu.
14 O̱gabu ebe di nso̱; ma O̱gabulu uno̱ nabo̱ nke
Israel nkpuma nkpukpo̱ na nuku nkpuma iso̱ ngo̱-
ngo̱, igbudu na o̱nyà *ka O̱gabulu* ndi bi na Jeru-
salem. 15 Imelime nime fa gaso̱ ngo̱ngo̱, da,
agetili fa, fa gama n'o̱nya, aganwude azi fa.
16 Fuko̱ba ife ama, nyacita iwu n'etiti ndi
namuta n'o̱num. 17 Agamegelu Jehofa, Onye
zobelu uno̱ Jekob iru-Ya, agamatu azi anya Ya.
18 Ne, Munwa na umu Jehofa nyelum bu ife
arima na ife ebube n'Israel sitena aka Jehofa nke
usu *ndi agha,* Nke bi n'ugwu Zaion.

Digitized by Google

19 Mgbe fa gasi unu, Juanu ndi nwelu ajo̱ mo̱
na ndi dibia afa, ndi nebe *ka umu-nnunu* nasu azi
ude, ase; ndi *o̱buna* amaju Cuku-fa ase ka? *fa
gaju* ndi nwulu anwu ase maka ndi di ndu ka?
20 Ka ayi jeku iwu na ife ama! ezie ndi ututu
nadiro̱lu gekwu etu okwu nka si di. 21 Fa gaga-
fe azi ya, na nkpa na agu: o̱geme na, mgbe agu
gagu fa, fa gafia o̱nwu, kpo̱ eze-fa na Cuku-fa iyi, bo
iru n'enu: 22 fa gene azi anya n'ani, ne, nkpa na
o̱cici, ngbaci nke ife ngbu; agacupu oke o̱cici:
9 1 makana ngbaci amadili nwayi no̱golu n'ife
ngbu. N'o̱ge gbo O̱melu ani Zebulun na ani
Naftali ife ani, ma 'n'o̱ge ikpe-azu Odogo ya
otuto, n'uzo̱ orimili nnu, n'ufesi Jo̱dan, Galili
nke mba-ga. 2 Ndi kpaghaligolu n'o̱cici afugo
nuku ìfè: ndi bili n'ani onyinyo o̱nwu, fa ka
ìfè afu mukwasili. 3 Imego ka mba afu bawanye,
Imego ka añuli-fa bue nuku: fa nañuli n'iru I
dika añuli *nke di* n'o̱ge owuwe nni, dika madu
negoli mgbe fa nekeli ife anutalu n'agha. 4 Ma-
kana Ikpajigo ukpako-onu nke ibu-ya, na o̱kpo̱si
uku-ubu-ya, bú itali onye nemegbu ya, dika
n'ubo̱si Midian. 5 Makana ife ekike agha nine
nke onye kelu agha nime isu afu, na afe nke
atulu-ga-lu n'o̱bala, gabu ife nsule, bulu nni nke
o̱ku. 6 Makana amulu ayi ofu Nwa, enyelu ayi
ofu O̱kpala; ici-ani gadi n'enu uku-ubu-Ya: aga-
kpo̱ azi afa-Ya Onye ebube, Onye alo, Cuku di
Ike, Nna Ebe-ebe, Onye isi Ndokwa. 7 Njedebe
nke nbawanye ici-ani-Ya na nke ndokwa amadi, n'e-
nu ukpo Defid, na enu ani-eze-ya, ime ka o̱kwusie
ike, na iji ikpe *kwu o̱to̱* na ezi omume kwado ya site
ka-o̱dinwo̱ wegaba ebe-ebe. Ekwolo Jehofa nke
usu *ndi agha* geme nka.

Digitized by Google

8 Dinwenu-ayi zigalu Jekob okwu, owedakwasi
n'enu Israel. 9 Ndi afu nine gama, *lú* Ifraim na
onye bi na Sameria, nke sili na ngala na oke-obi,
10 Ukpolo brik-ga adago, ma ayi geji nkpuma
awalu awa weluba: ewegbutue *osisi* sikomo, ma ayi
geme ka fa rughalia bulu *osisi* sida. 11 Nyabu
na Jehofa debelu ndi namanye Rizin enu imedide
ya, wekpasue ndi-ilo-ya; 12 ndi Siria n'iru-anya-
anwu, ndi Filistia n'odida-anya-anwu; fa welikpue
Israel n'onu-oghe. N'ife nine a iwe-Ya ecigharo,
ma esetilili aka-Ya.

13 Ma ndi nka edoro Onye tili fa ife iru, nke
fa naco Jehofa nke usu *ndi agha.* 14 Jehofa
webepu n' Israel isi na odu, igu nkwu na ami,
n'ofu. mbosi. 15 Okenye na onye afulu iru-oma,
yanwa bu isi; na amuma nakuzi okwu asi, yanwa
bu odu. 16 Makana ndi nagbazili ndi nka nedufu
fa; ndi anagbazili agbazi ka enomili enomi.
17 Maka ya Dinwenu-ayi amañuli n'isi umu-ikolo-
bia-fa, nke Oneme ebele ndi-fa nenwero nna na ndi-
ajadu: makana onye abuna onye lulu alu neme
ajo ife, onu abuna onu nekwu okwu nsokwu. N'ife
nine a iwe-Ya ecigharo, ma esetilili aka-Ya.

18 Makana ife ojo nele dika oku; onalacapu
okilika na ogwu: eye, onenwu n' inyalinya ugboko,
fa nakwuni enu n'alulu nke anwulu. 19 Sitena
iwe Jehofa nke usu *ndi agha* ka ani ji nele oku:
ndi afu azi nadi ka nni nke oku; onye obuna
ademelu nwa-nne-ya ebele. 20 Ofu onye gapulu
n'aka-nni, agu anagulili ya; ogeli n'aka-ekpe, afo
ameju fa: ebe onye anona ogeli ulu-aru nke
ogwe-aka onweya: 21 Manase gemedide Ifraim;
Ifraim azi, Manase: fa nabo gemedide Juda.
N'ife nine a iwe-Ya ocigharo, ma esetilili aka-Ya.

Digitized by Google

10 1 Afufu gadili ndi nato ukpulu nelorọ elo,
na ndi ọde-akwukwọ ndi nede ife ilu aru:
2 ka fa weruka ndi nenwerọ ike n'ikpe *kwu ọtọ*,
na ka fa wepu ikpe ndi ebudalu ebuda nke ndi
nkem, ka ndi-ajadu webulu ife anutalu n'agha
nke fa, ka fa weme azi ndi nenwerọ nna ife-
nkwali-fa! 3 Ginizi ka unu geme n'ubọsi nneta,
na nbibi nke gabia sitena ọte-aka? onye ka unu
gagbaku maka inye-aka? ebe ka unu garapu
otuto-unu? 4 N'okpulu sọ ndi adọtalu n'agha ka
fa gesekpulu ani, da azi n'okpulu ndi egbulu egbu.
N'ife nine a iwe-Ya ecigharọ, ma esetilili aka-Ya.

5 Afufu gadili onye Asiria, itali nke iwem, onye
ọkpọsi nke di n'aka-ya bu ajọ iwem! 6 Agamezi
ya imedide mba lulu alu, agametili ya iwu medide
ndi Mnewewusa iwe, ka ọnuta ife n'agha, kwalia
azi ife, me fa ife nzọtọ dika ùlù nke ilo-ga.
7 Ma yanwa ezuberọ nọfu, nke obi-ya nelo nọfu;
ma ọdi n'obi-ya ikpoçapu, na iwepu ọtutu mba.
8 Makana ọsi, Ndi-isim fa nine aburọ ndi-ezè ka?
9 Kalno adirọ ka Kakimiṣ ka? Hamat adirọ ka
Apad ka? Sameria adirọ ka Damaskọs ka?
10 Dika akam si cọputa ani-eze *nine* nke alusi-ga,
ndi alusi-fa api-ga-lu api kalili ndi nke Jerusalem
na nke Sameria; 11 mmeme Jerusalem na alusi-
ya-ga, etu mmelu Sameria na alusi-ya-ga ka?
12 Ọgemezi, na mgbe Dinwenu-ayi lucasili ọlu-
Ya nine n'enu ugwu Zaion na Jerusalem, agame-
neta nkpulu oke obi eze Asiria, na ututo anya-ya
di-ga enu. 13 Makana ọsili, Sitena ike akam ka
mmelu ya, na sitena amamifem; makana enwelum
nghọta: ewerukago-azim okè-ani ndi *di n'ice n'ice*,
pulu azi fa ife fa kpakọbalu, ebudago-azim dika

onyedi ike ndi bi *n'aniafu-ga:* 14 akam afugo àkù
ndi afu-ga dika akwu; di azi ka onye nekpokọ àkwá-
ga nke agbarapulu agbarapu, nọfu ka munwa kpo-
kọlu uwa nine: ọnwerọzi ofu nke meghalili nku,
ma-ọbu nke salù ọnu, ma-ọbu be uya. 15 Anyi-
ke ganya isi medide onye ji ya egbu ife ka? nma-
ọdu geme onweya nuku medide onye nakwọ ya
ka? dika agasi na itali gakparube ndi bunili ya
enu, *ma-ọbu* dika agasi na ọkpọsi gebuni *onye* nke
naburọ osisi.
16 Nya ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi
agha,* geji zi ita-aru n'etiti ndi-ya malu abuba;
n'okpulu otuto-ya ka agafunwu olile dika olile nke
ọku. 17 Ìfè Israel gabu ọku, Onye di Nsọ nke
ya *gabu* ilele ọku: ọgele lacapu azi ogwu na
ọkilika n'ofu mbọsi. 18 Ogekpocapu otuto ugbo-
ko-ya, na nke ugbo-ya namasi nni, ka nkpulu-obi ka
aru: ọgadi ka mgbe onye naya ọya nata aru.
19 Ndi gbọputalu nime osisi ugboko-ya gadi
onenone, na nwatakili gede fa.
20 Ọgeme azi n'ubọsi afu, ndi gbọputalu nime
Israel, na ndi unọ Jekob ndi gbaputalu agbaputa,
fa amadabebezi onye tili fa ife; ma fa gadabebe
Jehofa, Onye di Nsọ nke Israel, n'ezi-okwu.
21 Ndi gbọputalunu, *bú* ndi gbọputalu nime
Jekob, gecighakute Cuku di ike. 22 Makana
ọbu ezie na ndi-i, ngi Israel, di ka uzuzu orimili
nnu, *sọ* ndi gbọputalu nime fa gecigha: ezubelu
nkpocapu, juputalu n'ezi omume. 23 Makana
nkpocapu, nke ezubelu, ka Dinwenu-ayi, Jehofa
nke usu *ndi agha,* gekpocapu n'etiti ani nine.
24 Nya ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi
agha,* ji kwue nọnwọ, si, Ngi ndi nkem nke bi na
Zaion, atuna egwu onye Asiria: ọpiaraba i itali,

Digitized by Google

bunite azi ọkpọsi-ya enu medide i, ka Ijipt si eme.
25 Makana ọfọkwọlu nwantikọlọ ọge, ajọ iwe na
iwem gemezu, nime nbibi-fa. 26 Jehofa nke usu
ndi agha gezokwasi ya itali, dika na ntigbu
Midian na nkpuma Oreb: agesetipu ọkpọsi-Ya
n'enu orimili nnu, Ogebunite ya enu ka esi me
Ijipt. 27 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na ibu-ya gapu
n'uku-ubu-i, ukpako-onu-ọlu-ya gapu n'onu-i, age-
bibi ukpako-onu-ọlu afu sitena iruwusa ude n'isi.
28 Ọbiago n'Aiat, ọgafego Migron; na Mikmaṣ
ka ọtubalu ibu ije-ya: 29 fa agafego uzọ ọgiga;
fa anwugo ula na Giba: Rèma nama aru nni;
Gibea nke Sọl agbanabago. 30 Welu onu-i
kpọsie ike, ngi ada Galim! ṅa nti, ngi Laiṣa! ngi
Anatot ebudalu ebuda! 31 Madmena bu onye
ọ̀sọ́; ndi bi na Gibim nakpọkọba onwefa ka fa
gbanaba. 32 Tata ka ọgakwusi na Nob: ọnaruru-
bekwasi úgwú ada Zaion, ngongo Jerusalem, aka-ya.
33 Ne, Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi-agha*,
gewelu ibobo wekwacapu ngadaba-ga: ndi sopulu
enu agegbutu fa n'ani, ndi di enu agebuda fa
34 Ọgewelu ígwè wegbutu inyalinya ugboko
Lebanon gada sitena aka onye di ike.

11 1 Ọgwe osisi Jese gadu anaka, ngadaba
nke si na nkpọlọgwugwu-ya puta gami nkpu-
lu: 2 mọ nke Jehofa ganọkwasi ya, mọ nke ama-
mife na nghọta, mọ nke alo na ike, mọ nke ife
ọmuma na egwu Jehofa; 3 itu egwu Jehofa
gasọ ya usọ: ọmekpezi ikpe ka anya-ya si fu,
nke ọnaba nba ka nti-ya si nu: 4 ma ogeji ezi
omume wekpe ndi nenwerọ ike, naba nba n'uzọ
kwu ọtọ maka ifi ndi di ume-ani n'uwa: ogeji
itali nke ọnu-ya wepia uwa, ogeji azi ufulu egbu-
gbele-ọnu-ya wegbu onye ọjọ. 5 Ezi omume

Digitized by Google

gabu azi ákwà ifie n'ume-ya, ikwesi-ncekwube
abulu ákwà ifie n'úkwù-ya. 6 Ufu na nwa atulu
gebiko, awolo gedinanyelu nwa ewu; nwa efi na
nwa agaba na anu azulu-ngbuli gedinako; nwata-
kili anedu fa. 7 Efi na bea gatako nni n'ofu;
umu-fa gedinako onu: agaba gata afifia dika efi.
8 Nwa nala ala gegwu egwú n'onu ubi, nwa ralu
ala getinye aka n'onu aju-ani. 9 Fa amemelu aru
nke fa nemebi n'ugwu ninem di nso: makana ife
omuma Jehofa gejuputa uwa, etu mili si kpudo
orimili nnu.

10 Ogeme azi n'ubosi afu, na nkpologwugwu
Jese, nke nakwulu ndi *nine n'uwa* ka okoloto, ya
ka mba nine gaco; ebe-izulu-ike-ya gadi otuto.

11 Ogeme azi n'ubosi afu, na Dinwenu-ayi
gewelu aka-Ya nke ugbolo nabo wegbaputa ndi-
Ya gboputalunu, ndi gagboputa, n'aka Asiria, na
Ijipt, na Patros, na Kus, na Ilam, na Saina, na
Hemat, na oba-n'ani-ga nke orimili nnu. 12 Oge-
bunitalu mba nine okoloto, kpokoba azi ndi Israel
acusalu acusa, si na nkuku ino nke uwa cikoba
ndi Juda akpasalu akpasa. 13 Ekwolo Ifraim azi
gapu, agebepu azi ndi namanye Juda: Ifraim
amekwoso Juda ekwolo, Juda amamanye Ifraim.
14 Fa gefedata azi n'uku-ubu ndi Filistia n'odida-
anya-anwu; fa gagbako aka kwalia umu iru-anya-
anwu: fa gatukwasi Idom na Moab. aka-fa; umu
Amon ganu okwu-fa. 15 Jehofa geweputasia ile
nke orimili nnu Ijipt n'uso *imebi ya;* Ogeji azi
okpomoku ifufe-Ya weferube aka-Ya n'enu Orimili,
tiwara ya mili-iyi isa, me ka madu yili akpukpo-
ukwu gafe. 16 Uzo akwanili akwani sitelu n'Asiria
gadili ndi-Ya gboputalunu, *bú* ndi gagboputa;
dika osi dili Israel n'ubosi osi n'ani Ijipt rogota.

12 1 N'ubosi afu igasi, Agamekene i, Jehofa;
makana obu ezie na Iwewusalumli iwe, ma
iwe-I apugo n'arum, Iwetasiem obi. 2 Ne, Cuku
bu nzoputam; agamecekwube, ghalu itu egwu:
makana Ja Jehofa bu ikem na abu-omam; Obu-
lugo azi nzoputam. 3 Nyabu na unu geji ngoli
wekwota mili n'isi-iyi-ga nke nzoputa. 4 N'ubosi
afu ka unu gasi, Kenenu Jehofa, kpokuenu afa-Ya,
menu ka amalu omume-Ya-ga n'etiti ndi *nine n'uwa*,
fotanu na edebelu afa-Ya n'enu. 5 Bukuenu Jehofa
abù-oma makana Ome-ga-lu ife okaka: ka amalu
nka n'uwa nine. 6 Kposie nkpu ike kpoba nkpu
añuli, ngi nwayi bi na Zaion: makana Onye di
Nso nke Israel di nuku n'etiti i.

13 1 Ibu ebolu Babilon, nke Aisaia nwa Emoz
fulu.
2 Bunienu okoloto n'ugwu togbolu kponcala,
wenielunu fa enu, fenu aka, ka fa weje n'onu-
uzo-ilo-ga nke ndi amalu afa-fa. 3 Munwa etigolu
ndi nkem edolu nso iwu, eye, akpogom ndi-dikem
maka iwem, bú ndi negoli n'okakam. 4 Onu ìgwè
madu n'enu ugwu-ga, yili nuku ndi! onu nkpotu
ani-eze-ga nke mba-ga gbakobalu onu! Jehofa
nke usu *ndi agha* nagu usu ndi agha onu maka
agha. 5 Fa si n'obodo telu aka bia, n'ebe ígwé
jedebelu, *bú* Jehofa, na ife ajo iwe-Ya, ibibi ani
afu nine. 6 Cibanu akwa; makana ubosi Jehofa
akpudebena; ogabia dika nbibi sitelu n'aka Onye
pulu ime ife nine. 7 Maka ya aka nine gaju ngwu,
obi madu nine gagbaze: 8 aru gama fa nni;
ngbali na ife ngbu ganwulu *fa;* fa gano n'ife olulo
dika nwayi ime neme: fa ganatulita ibe-fa n'-
anya; iru-fa *gabu-ga* iru ilele oku. 9 Ne, ubosi

Digitized by Google

Jehofa, *bú ubo̱si* ime ife-ike, ji iwe na o̱numa, biana ;
ime ka ani bulu nkpo̱nkpo̱ ani, na ikpocapu ndi
njo̱ no̱ ya. 10 Makana kpakpando enu-igwe na
orion-fà nke di nime ya amenye ìfè-fa : agagbaci
anya-anwu ma o̱nawa, o̱nwa ameme ka ìfè-ya tie.
11 Agamapia ani nine itali maka ajo̱ ife-fa, na
ndi o̱jo̱ maka ajo̱ omume-fa ; agameme ka nbuni
nke ndi ngala kwusi, wedata idi-enu nke ndi di
egwu. 12 Agameme ka nwoke ko̱kalia o̱malica
o̱na-edo, me ka madu ko̱kalia ezigbo o̱na-edo nke
Ofa. 13 Nya ka Mgeji me ka enu-igwe derube,
agarurupu uwa n'o̱no̱du-ya, n'iwe Jehofa nke usu
ndi agha, n'ubo̱si iwe-Ya di o̱ku. 14 O̱geme azi,
na ebe onye ano̱na ogedo ndi nke ya iru, ebe onye
ano̱na o̱gbasi n'ani-ya, dika okogbo anacu o̱so̱,
na dika atulu anekpoko̱baro̱ ekpoko̱ba. 15 Onye
ekwudona adupue ya : onye anwudena ewelu nmà
gbue ya. 16 Agapialisi umu-aka-fa n'anya-fa ;
agakwali uno̱-fa-ga, melua inyeme-fa. 17 Ne,
agamakpani ndi Midia imedide fa, ndi managbanye
o̱na-o̱ca, o̱na-edo azi, o̱maso̱ fa. 18 Uta-*fa* gapialisi
umu-ikolo̱bia ; fa amemelu umu o̱fu ebele ; anya-fa
amarapu umu-aka. 19 Babilo̱n, nke malu nma
n'etiti ani-eze-ga, otuto nke ngala ndi Kaldea,
gadi ka mgbe Cuku ji kwakpo̱ So̱dom na Go̱mora.
20 Amano̱ ya o̱kpu, nke anebi ya sitena ndudu-
gandu genye na ndudugandu : nke onye Arebia
nama ikwu-ya n'ebe afu ; nke ndi nazu atulu
neme ka ìgwè-atulu-fa dina n'ebe afu. 21 Ma
anu o̱fia gedina n'ebe afu ; uno̱-fa gejuputa-ga
n'okwukwu ; o̱stric gebi n'ebe afu, nkpi-o̱fia-ga
gete egwu n'ebe afu. 22 Anu nebe uya ganazalita
onwefa n'iga-fa, nkita o̱fia nime nuku uno̱-ga malu
nma : o̱ge-ya akpudebego nso, ubo̱si-ya ameso

Digitized by Google

14 ogonogo. 1 Makana Jehofa gemelu Jekob
ebele, Ọgaralukwasi Israel, me ka fa zulu ike
n'ani-fa: ọbià geme ka ya na fa bulu ofu, fa ganya-
kudo unọ Jekob. 2 Ndi *ọzọ*-ga gacili fa, me ka fa
bia n'ọnọdu-fa: unọ Israel gelita fa n'ùkwù n'ani
Jehofa ka fa bulu ìrù ndikom na ìrù umu-nwayi:
fa gadọlu ndi dọlu fa-li n'agha n'agha; fa gazọkwasi
ndi nemegbu fa n'úkwú.
3 Ọgeme azi n'ubọsi mgbe Jehofa genye i izulu-
ike n'ife-nwute-i, na ncekasi-i, na ifè-nru-i sili ajọ
ike nke emelu i ka ifè, 4 na igatu inu nka medide
eze Babilon, wesi, Kezi ka onye nmegbu si kwusi!
obodo ọna-edo kwusi! 5 Jehofa etijigo ọkpọsi
ndi ọjọ, ọgbanci ndi nacinu; 6 nke ji ọnuma
weneti ndi *nine n'uwa* ife otiti mgbe nine, nke
welu ọcucu nke madu ọbuna nanararọ nazọkwasi
mba-ga n'iwe. 7 Uwa nine nọ nezulu ike, nọdu
du: fa buba abù *ngoli*. 8 Eye, osisi fia nañulili i,
sida-ga nke Lebanon *azi, nasi,* Eri iji dina ani,
onye ngbutu ọbuna arọgokutarọ ayi. 9 Ṣeol di
n'okpulu *i* marubelu i izuta i n'ọbibia-i: ọkpọtelu
i ndi nadirọ ndu, *bú* ndi-isi uwa nine; ọmego ka
ndi-eze nine nke mba-ga binie n'ukpo-fa. 10 Fa
nine gaza si i, Ike agwugo azi nginwa dika ayinwa?
ayi na i eyigo ka? 11 Ebudago ọkaka-i na Ṣeol,
na onu une-i-ga: agbasago idide n'okpulu i, idide
kpudo i. 12 Kedu ka isi si n'enu-igwe da, ngi
Lusifa, nwa ututu! kedu ka esi gbutu i n'ani, ngi
nke tọgbọlili ọtutu mba aba! 13 Nginwa kwu-
azi-li n'obi-i, si, Agamarọgo n'enu-igwe, agamebu-
ni ukpom enu kalia kpakpando-ga nke Cuku;
agamanọ n'enu ugwu nzukọ, n'ebe tekalisili
aka n' Ugwu: 14 agamarọgo kalia ebe di-ga enu
nke ulukpu-ga; agameyi Onye Kasi enu. 15 Ma

agebuda i ǹa Ṣeol, n'akuku onunu *tekakisili aka.*
16 Ndi fulu i genekpo i anya, fa gelo maka i, *si,*
Ọbuzikwọ nwoke a melu ka uwa marube, nke
merubelu ani-eze-ga; 17 nke melu ka ani nine di
ka ọfia kwu nkiti, nutue obodo-fa-ga; onye
nararọ ndi otinyelu n'unọ-nga ka fa naba be-fa?
18 Ndi-eze nine nke mba-ga, fa nca, laru n'otuto,
ebe onye anọna ọlaru n'unọ̀-ya. 19 Ma ebupugo
nginwa n'ini-i dika ngadaba *enelu dika ife* alu, welu
ndi egbulu egbu yikpo onwei, ndi eji nmà dupu,
nagbadaku nkpuma di-ga n'onunu; dika ozu
azọlu ukwu. 20 Amenikọ ngi na fa, makana
imebigo ani-i, gbue ndi-i; amakpọtanwo afa
nkpulu ndi neme ajọ ife ebe-ebe. 21 Ḳwadebe-
lunu umu-ya ebe ogbugbu maka ajọ omume nna-
fa-ga; ka fa ghalu ibini, nwelu uwa, lujue iru ani
nine n'obodo-ga. 22 Agamebini medide fa, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, bepu afa na ndi
gbọputalunu, na nwa na nwa nwa, nime Babilon,
ka Jehofa kwulu. 23 Agameme azi ka ebinta
nwelu ya, *me ka ọbulu* ọdọ mili: agameji aziza
ṇbibi weza ya, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.

24 Jehofa nke usu *ndi agha* aṅugo iyi, si, N'ezi-
okwu etu Mlolu, nọfu ka ogesi di; etu Mzubelu,
nọfu ka nke-afu gak̇wulu: 25 na agametikpọ onye
Asiria n'anim, zọkwasi ya ukwum n'enu ugwum-
ga: ukpako-onu-ọlu-ya gapu azi n'onu-fa, ibu-ya
apua n'uku-ubu-fa. 26 Nka bu izuzu ezubelu uwa
nine: nka bu azi aka esetipulu mba nine. 27 Maka-
na Jehofa nke usu *ndi agha* ezubego, onye gezusa
ya? aka-Ya esetipugo, onye gesecigha ya azu?

28 N'arọ eze Ehaz nwulu ka ebolu ibu nka.

Digitized by Google

29 Añulikwana, ngi Filistia, ka ira, makana
akpajigo o̱kpo̱si tili i: makana aju-ani gesi na
nkpo̱lo̱gwugwu agwo̱ puta, nkpulu-ya gabu agwo̱
di ilè nefe efe. 30 Agazu o̱kpala nke ndi nenwe-
ro̱ ike, ndi-o̱gbenye gedina n'aru-ofufo: agameji
ugani weme ka nkpo̱lo̱gwugwu-i' nwuru, agegbu
ndi-i gbo̱putalunu. 31 Ciba akwá, ngi o̱nu-uzo̱-
ilo; kpo̱ nkpu, ngi obodo; agbazepugo i, ngi
Filistia, ka ira; makana anwulu si n'Ugwu puna,
o̱nwero̱ onye nadaga n'usolo n'usu-ya. 32 Ginizi
ka madu gaza ndi-uko̱ mba? Na Jehofa ato̱go
Zaion, ndi-Ya ebudalu ebuda gagbaba nime ya.

15 1 Ibu ebolu Moab.
Makana n'ofu ucici ka ebibili A nke Moab,
me ka o̱bulu nkpo̱nkpo̱ obodo; makana n'ofu ucici
ka ebibili Ka nke Moab, me ka o̱bulu nkpo̱nkpo̱
obodo. 2 O̱ro̱gogo na Bayit, na Dibon, n'ebe di-
ga enu, ikwa akwá: Moab naci akwá maka Nibo,
na Mediba: isi-fa nine nabu isi nkpoca, ako̱pugo
afu-o̱nu-fa nine. 3 Fa welu akwa uju kpue onwefa
n'ilo-fa-ga: ebe onye ano̱na o̱naci akwá, nakwa
imelime akwá, n'enu uno̱-fa-ga, na o̱nu-ilo-fa-ga.
4 Heṣbon nakpo̱ nkpu, Eleale azi; ananulu onu-fa
welue na Jehaz: maka ya ka ndi agha Moab ji
akpo̱si nkpu ike; nkpulu-obi-ya anamarube nime
ya. 5 Obim nakpo̱lu Moab nkpu; ndi-o̱so̱-ya
nagbasi na Zoa, na Eglat-ṣeliṣiya: makana fa ji
akwá aro̱go na nro̱go Luhit; makana n'uzo̱ Horo-
naim ka fa kpanili akwá maka ntikpo̱. 6 Makana
mili Nimrim gabu nkpo̱nkpo̱: makana afifia
akpo̱nwusigo, afifia o̱fu agwugo, ife akuku di ndu
adiro̱zi. 7 Nya ka imelime fa nwelu, na ife fa
kpako̱balu, ka fa geji busi n'iyi *osisi* wilo. 8 Ma-

Digitized by Google

kana akpọrubego nkpu n'okè-ani Moab *nine;*
ọ̀cìcì-akwá-ya *elugo* n'Eglaim, ọ̀cìcì-akwá-ya *elugo*
azi na Bia-ilim. 9 Makana mili Dimon juputalu
n'ọbala: makana agamewetakwulu Dimon ife ọzọ,
wetalu onye Moab gbapulu agbapu, na ndi ani afu
gbọputalunu, ofu agaba.

16 1 Sinu na Sila nke dolu iru n'ọfia kwu
nkiti zigalu onye naci ani umu atulu, n'ugwu
ada Zaion. 2 Ọgeme azi na, dika umu-nnunu
nefu nfu, *na* akwu nnunu efesalu efesa, nọfu ka
umu nwayi Moab gadi na nlufe Anon. 3 Tunye
alo, kpe ikpe; me ka ndo-i di ka ucici n'oke efifie
nabọ: zobe ndi acupulu acupu; ekpupukwana onye
nfu. 4 Ka ndi nkem acupulu acupu nwunyelu i
ula; Moab, bululu ya ebe nzuzo n'iru onye na-
kwali *ya:* makana emego onye neme ife-ike ka
ọbulu ife nkiti, nkwali akwusi, egbucapugo ndi
nzọli n'ani. 5 Ageme ka ofu ukpo kwusie ike
n'afọ-ọma, ofu Onye ganọkwasi ya n'ikwesi-nce-
kwube, n'ikwu Defid; nekpe ikpe, nacọ azi ikpe
kwu ọtọ, nagba ọsọ ime ezi omume.

6 Ayi anugo maka ngala Moab, *na* ọnagala ka;
ọbunadu maka ibuni onweya, na ngala-ya, na iwe-
ya; inya-isi-ya bu-ga ife nkiti. 7 Maka ya ka
Moab geji cili Moab akwá, ebe onye anọna ọgaci
akwá: ebe etitulu unu, unu gerulu abadaba nkpulu
fain nke Ka-hareset uru. 8 Makana ugbo Heșbon
na osisi fain nke Sibma talu ata; ndi nwe mba-ga
egbutusigo ọmalica osisi-ya-ga; fa lulu ọbuna na
Jeza, fa fughalili ba n'ọfia kwu nkiti; agbasalu
ngadaba-ya-ga, fa gafelu orimili nnu. 9 Maka ya
agamakwa akwá Jeza maka fain nke Sibma:
agamakwawusa i anya mili, ngi Heșbon, na Eleale:
kana nkpu agha adawusago nkpulu-ọkọci-i na

owuwe-nni-i. 10 Ewepugo añuli na ngoli n'ugbo
namasi nni; abù ngoli amadizi, nke nkpu añuli
nadi, n'ugbo fain: onye nzo̱ca amazo̱caputa manya
fain n'ebe anazo̱ca ya; emegom ka nkpu *nke igho̱*
nkpulu fain kwusi. 11 Nyabu na afo̱m naralu
Moab ka ubo̱-akwala, ime-afo̱m naralu Ka-heres.
12 O̱geme azi na, mgbe Moab geji me ka afu ya,
mgbe o̱melu ka ike gwu ya n'ebe di enu, mgbe
o̱gabia n'ebe nso̱ ya ikpe ekpelu, o̱menwe ike.
13 Nka bu okwu Jehofa kwulu maka Moab
n'o̱ge galu aga. 14 Ma kita Jehofa ekwugo, si,
Tupu aro̱ ito̱ elue, dika aro̱ onye o̱lu ugwo̱,
ageneni otuto Moab, na nuku ìgwè-ya nine; nke
gbo̱putalunu gepe ajo̱ npe omesi ike.

17 1 Ibu ebolu Damasko̱s.
Ne, ewerukago Damasko̱s n'ibuzi obodo,
o̱gabu obo ife dalu ada. 2 Agbabogo obodo Aroa-
ga: fa gadili ìgwè atulu-ga, nke gedina ani, o̱nwero̱
onye geyi fa egwu. 3 Iga gakwusi n'Ifraim, ani-
eze *akwusi* na Damasko̱s, na ndi Siria gbo̱puta-
lunu; fa gadi ka otuto umu Israel, ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu.
4 O̱geme azi n'ubo̱si afu, na otuto Jekob gagbu
aru, abuba aru-ya gatasi aru. 5 O̱gadi azi ka
mgbe onye newe nni nekpoko̱ o̱ka kwu o̱to̱, o̱gwe-
aka-ya anebe oko o̱ka; eye, o̱gadi ka mgbe madu
nekpoko̱ oko o̱ka ebefo̱lu na mgbulugudu Refaim.
6 Ife ebefo̱lu gagbo̱puta na ya dika ntirube osisi
o̱lif, nkpulu nabo̱ ma-o̱bu ito̱ n'enu ngadaba kasi
enu, ino̱ ma-o̱bu ise na ngadaba putalu ìfè n'o-
sisi namasi nkpulu, ka Jehofa, Cuku nke Israel,
kwulu. 7 N'ubo̱si afu ka madu genekwasi Onye
kelu ya anya, anya-ya genedo Onye di Nso̱ n'

Digitized by Google

Israel. 8 Ọmenekwasi ebe icu aja-ga, *bú* ọlu aka-
ya, anya, nke ọnenedo ife nkpisi-aka-ya mebelu,
maọbu Aṣerim, ma-ọbu ndi alusi anya-anwu.
9 N'ubọsi afu ka obodo-ya si-ga-lu ike gadi ka ebe
agbabolu agbabo n'ugboko na enu ugwu azi, nke
agbabolu n'iru umu Israel: ọgabu nkpọnkpọ ebe.
10 Makana icezọgo Cuku nke nzọputa-i, icetarọ
nkpuma nke ike-i; maka ya inaku ọmalica ife
akuku, ma azi osisi fain nkẹ ani madu: 11 n'ubọsi
nke inaku igbarubelu ya ogige okilikili, n'ututu
ineme ka nkpulu-i ra ifulu: ma owuwe nni nagba-
pu n' ubọsi ife nwuta na uru anapurọ izọta azọta.
12 Éwù, nkpọtu imelime ndi, ndi nagbọ ka ori-
mili nnu si agbọ; na iru-n'ike nke mba-ga, ndi
nerufega n'ike ka mili si-ga-lu ike si eru n'ike!
13 Mba ganerufega n'ikedika iru-n'ike nke imelime
mili: ma Ọgabalu ya nba, ọgagbate aka, anacu ya
ka ifufe nacu igbogbo nke ugwu-ga, na dika oke ifu-
fe si efeghali etum. 14 N'ọge anyasi ne akpajiji;
tupu ututu ọdirọzi. Nka bu òkè ndi nakwali ayi,
na ife nketa nke ndi napulu ayi ife-ayi.

18 1 Éwù, ani nkpọtu nku-ga, di n'ufesi orimi-
li-ga nke Itiopia: 2 nke naraga ukọ n'orimi-
li nnu, na ime ugbọ eji papairọs me n'enu mili-ga,
si, Unu ndi ozi di nkọ, jekunu mba nke solu ogo-
nogo telalu etela, jekunu ndi di egwu sitena nbi-
do-fa gaba; mba nesìta esìta nazọtu azi azọtu, nke
orimili-ga keralu ani-ya! 3 Unu nine ndi nọ
n'ani nine, na unu ndi bi n'uwa, mgbe ebunitelu
ọkọlọtọ n'enu ugwu, funu; mgbe egbulu opi, nu-
lunu. 4 Makana nọnwọ ka Jehofa si gwam, Aga-
manọ du, si n'ọnọdum nene; dika okpomọku
nenwu mala-mala ma anwu namu, dika alulu

Digitized by Google

igiligi n'okpomọku nke owuwe-nni. 5 Makana
tupu owuwe nni, ma ifulu gasia, ototo osisi abulu
nkpulu fain naca aca, ogeji nmà-nkwaca kwa-
capu umu-anaka-ya-ga, ngadaba-ya-ga ka ọgewepu
gbutue. 6 Agarapukọlu fa udene nke ugwu-ga,
na anu-ọfia-gà nke ani: udene ganọnye n'enu fa
n'ọkọci nine, anu ọfia nine ganọnye n'enu fa n'ọge
ntumoyi nine. 7 N'ọge afu ka agewetalù Jehofa
nke usu *ndi agha* onyinye nke bu ndi solu ogo-
nogo telalu etela, na sitena aka ndi di egwu sitena
nbido-fa gaba; mba nke nesìta esìta nazọtu azi
azọtu, nke orimili-ga keralu ani-ya, weta n'ebe afa
Jehofa nke usu *ndi agha, bú* ugwu Zaion.

19 1 Ibu ebolu Ijipt.
Ne, Jehofa nọkwasi n'ulukpu nagba ọsọ,
nabia n'Ijipt: agemerube alusi Ijipt n'iru Ya, obi
Ijipt gagbaze n'etiti ya. 2 Agamakpani azi ndi
Ijipt imedide ndi Ijipt: ebe onye anọna ya na
nwa-nne-ya ananu ọgu, ebe onye anọna ya na
agbata-obi-ya ananu; obodo anemedide obodo,
ani-eze anemedide ani-eze. 3 Agerupu mọ Ijipt
n'etiti ya; agamenomi alo-ya: fa gaju ase n'aka
alusi, na aka ndi ntakwu, na aka ndi nwelu ajọ
mọ, na aka ndi dibia afa. 4 Agamewelu ndi Ijipt
nye dinwenu neme ife-ike; eze di egwu gecili fa,
ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi agha*, kwulu.
5 Mili gata n'orimili nnu, orimili ganata wetasia
nca. 6 Orimili gesi-ga ísì; uzọ-mili-ga nke Mazo-
a gebenata tasia: ami na okpoko mili gajanwusi.
7 Ani afifia ndu didebe Nail, n'ikpele Nail, na
ife nine akulu n'ikpele Nail, gakpọsi nku, acusa fa,
fa amadizi. 8 Ndi okù azi gakwa akwá, ndi nine
natunye ukpò na Nail geru uru, ndi nagbasa-

Digitized by Google

agadabu na mili gatasi aru. 9 O̱zo̱ ndi ji ade etili
eti alu o̱lu, na ndi nakpa akwa o̱ca, ifele geme fa.
10 Agetilisi ide-ya-ga, ogewuta ndi nalu o̱lu ugwo̱
na nkpulu-obi. 11 Ndi-isi Zoan busi ndi nkafie;
alo ndi-o̱tu-alo Fero nwekalisili amamife nemelu
alo anu o̱fia: kezi ka unu si asi Fero, Munwa bu
nwa onye amamife, nwa ndi-eze gbo? 12 Kezi
ndi-amamife-i? ka fa gosi i kita; ka fa malu azi
ife Jehofa nke usu *ndi agha* zubelu Ijipt. 13 Ndi-isi
Zoan abulugo ndi nkafie, alaputago ndi-isi Nof; fa
edufugo Ijipt, ndi bu nkpuma nkuku nke ebo-ya-ga.
14 Jehofa agbagwago mo̱ nke iso̱-ngo̱ngo̱ n'etiti
ya: fa wedufue Ijipt n'o̱lu-ya nine, dika onye
manya negbu si ejefie n'ife o̱gbo̱lu. 15 O̱lu o̱buna
amadizili Ijipt, nke isi ma-o̱bu o̱du, igu ma-o̱bu
ami, galu.

16 N'ubo̱si afu Ijipt gadi ka umu-nwayi: o̱ga-
nama aru nni natu egwu maka nferube aka Je-
hofa nke usu *ndi agha*, nke Yanwa neferube n'enu
ya. 17 Ani Juda gabulu Ijipt ife egwù, onye
efotana ya gatu egwu, maka izuzu Jehofa nke usu
ndi agha, nke Yanwa zubelu medide ya.

18 N'ubo̱si afu obodo ise gadi n'Ijipt nasu asusu
Kenean, nañulu Jehofa nke usu *ndi agha* iyi; aga-
kpo̱ ofu Obodo nbibi.

19 N'ubo̱si afu ebe icu aja gadili Jehofa n'etiti
ani Ijipt, ofu ide nkpuma n'okè-ani-ya gadi-azi-li
Jehofa. 20 O̱gabulu Jehofa nke usu *ndi agha* ife
arima na ife ama n'ani Ijipt: makaña fa gakpo̱ku
Jehofa maka ifi ndi nmegbu, Ogezitalu fa onye
nzo̱puta, na odogwu, o̱ganaputa fa. 21 Jehofa
geme ka Ijipt malu Ya, ndi Ijipt gama Jehofa
n'ubo̱si afu; eye, fa geji àjà na ife nru wefe Ya, fa
gekwe Jehofa nkwa di nso̱, me azi ya. 22 Jehofa

Digitized by Google

geti Ijipt, neti nazo; fa gecighakute Jehofa, fa
gayota Ya, Ogazo fa.
23 N'ubosi afu uzo akwanili akwani gesi n'Ijipt
je n'Asiria, onye Asiria gabia n'Ijipt, onye Ijipt
abia n'Asiria; ndi Asiria na ndi Ijipt gefeko onu.
24 N'ubosi afu ka Israel geme Ijipt na Asiria
ito, ngozi n'etiti uwa: 25 makana Jehofa nke usu
ndi agha agozigo fa, si, Ngozi dili Ijipt ndi nkem,
na Asiria olu akam, na Israel *nke bu* ùkwùm.

20 1 N'aro Tātan bialu n'Asdod, mgbe Sagon
eze Asiria ji zie ya, owebue Asdod agha we-
welu ya; 2 n'oge afu Jehofa kwue n'onu Aisaia
nwa Emoz, si, Je, gatopu akwa uju n'úkwù-i, yipu
akpukpo-ukwu-i n'ukwu-i. Oweme nofu, gbalu
oto neje n'ukwu nkiti. 3 Jehofa wesi, Dika odi-
bom bu Aisaia si gbalu oto neje n'ukwu nkiti aro ito
maka ife arima na ife ebube nke dili Ijipt na Iti-
opia; 4 nofu ka eze Asiria gesi dupu ndi Ijipt
adolu n'agha, na ndi Itiopia adopulu n'ani-fa, ka
umu-aka ka ikenye, gbalu oto na úkwú afulu,
gbalu oto n'úkwù, nya bu oto Ijipt. 5 Obi gemebi
fa ifele eme fa, maka ndi Itiopia bú ife-itu-anya-
fa, na Ijipt bú otuto-fa. 6 Ndi bi n'oba-n'ani nke
orimili nnu nka gasi n'ubosi afu, Ne, ife di nonwo
bu ife ayi natu anya ya, ebe ayi gbasili maka inye-
aka ka ewenaputa ayi n'aka eze Asiria: ayinwa,
kedu ka ayi gesi gbapu?

21 1 Ibu ebolu ofia kwu nkiti nke orimili nnu.
Dika oke ifufe dì n'Adagbe nefesa efesa, owe-
si n'ofia kwu nkiti bia, sitena ani di egwu. 2 Egosi-
lim ofù di ntulu; onye aghugho neme ife aghugho,
onye nkwali nakwali. Rogo, ngi Ilam; nocibido,

ngi Midia; ize-ume nine di ya ka Mmelu ka
ọkwusi. 3 Nya kpatalu úkwùm ji juputa n'ife
ngbu, ife ngbali ejidegom, dika ngbali nwayi ime
neme: erugọlum erugọ nke melu na adamanu ife;
obi mebilim nke melu na adamafu uzọ. 4 Obim
nefụghali, nkuja neyim egwu: anyasi nke sọlum
usọ erughaligolum aru-ima-nni. 5 Fa kwadebe
tebel, fa cebe nce, fa lie, fa la: binienu ọtọ, unu
ndi-isi, tenu ọta ude. 6 Makana nọnwọ ka Di-
nwenu-ayi gwalum, Je, kwuba onye nce; ka ogosi
ife ọfulu: 7 mgbe ọfulu usu, ndi anyinya bu
so ibọa ibọa, usu anyinya-ibu, usu kamel, ọgaṅa
nti naṅakwasi nti. 8 Ọwekpọ dika agaba:
Dinwenum, munwa nakwu n'enu unọ nce mgbe
nine n'efifie, anakwuba azi munwa na ncem ucici
nine: 9 nẹ, usu ndikom abiana, ndi anyinya bu
so ibọa ibọa. Ọweza, si, Babilon ada, ọda; alusi
nine apili api nke cuku-ya-ga ka etikpọdalusili ani.
10 Ngi ife-nsucam, na nwa nké ebe-isuca-ọkam:
ife mnugolu n'ọnu Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, ka mgosili unu.

11 Ibu ebolu Duma.
Ofu onye si na Sia wekpọm oku, Onye nce, kedu
ka ucici si aga? Onye nce, kedu ka ucici si aga?
12 Onye nce wesi, Ututu abiana, na ucici azi:
ọbuluna unu gạju ase, juanu ase: cighanu, ḅianu.

13 Ibu ebolu Arebia.
N'ugboko *di* n'Arebia ka unu ganwu ula, unu
usu ndi Didan naga ije. 14 Kutalunu onye
akpili neghekpọ mili; unu ndi bi n'ani Tima welu
nni-unu gezuta onye ọsọ. 15 Makana fa gbana-
halu n'iru nmà-agha, n'iru nmà amiputalu amiputa,

Digitized by Google

na iru uta ado̱lu ado̱, na iru agha sili ike. 16 Ma-
kana no̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi gwalum-li, Tupu ofu
ngba-aro̱, etu aro̱ onye o̱lu ugwo̱ si di, otuto nine
nke Kida gagwusi: 17 ndi gbo̱putalu n'o̱nu-o̱gu
ndi uta, ndi-dike nke umu Kida, gabu onenone:
makana Jehofa, Cuku nke Israel, ekwugo.

22 1 Ibu ebolu mgbulugudu o̱fu.
Ginizi neme i, iji ro̱gogbado no̱ n'enu uno̱?
2 Ngi onye juputalu na nkpo̱tu, obodo nkpo̱su, obodo
ngoli; ndi-i egbulu ejiro̱ nmà gbu fa, nke fa nanwu
n'agha. 3 Ndi-isi-i nine gbapulu n'ofu nje, efiedolu
fa nágba fa uta: ndi nine ekwudolu nime i ka efie-
ko̱dolu o̱nu, fa gbatelu aka. 4 Nya ka mji si,
Wepu anya-i n'arum, agamakwakpo̱ anya; agba-
nuna ngbanu ikasim, maka nbibi ada ndi nkem.
5 Makana o̱bu ubo̱si nkpo̱su, na nke nzo̱da, na nke
igbaghali, sitena aka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu
ndi agha, na mgbulugudu o̱fù; ntikpo̱da nke aja,
na ikpo̱ku ugwu-ga nkpu. 6 Ilam bulu akpa ufele,
na ugbo̱-ani madu julu na ndi anyinya bu; Kia
wekpughepu o̱ta. 7 Oluzia, na mgbulugudu-i nke
makalisili nma juputalu n'ugbo̱-ani-ga, ndi anyinya
bu wedo onwefa n'usolo n'o̱nu-uzo̱-ilo. 8 O̱wewe-
pu ife ngbodo Juda; inelu anya mbo̱si afu n'ife
agha di-ga n'uno̱ ugboko. 9 Unu wefu ngbo̱wa
obodo Defid, na fa balu uba: unu wekpoko̱ba mili
nke o̱do̱ mili di ani. 10 Unu wegua uno̱ Jerusa-
lem o̱nu, unu wetikpo̱ uno̱ ime ka aja-odido sie
ike. 11 Unu wemebe azi ebe idebe mili nke o̱do̱
mili ocie n'etiti aja nabo̱ afu: ma unu enekwasiro̱
Onye melu ife a anya, nke unu nafu Onye kpulu
ya tekali. 12 N'ubo̱si afu ka Dinwenu-ayi, Jehofa
nke usu *ndi agha*, kpo̱lu ikwa akwá, na iru uru, n-

Digitized by Google

iko̱ isi mkpukpuya, na ije akwa uju: 13 ma ne,
ngoli na añuli, igbu efi na igbu atulu, ili anu na
ila manya: ka ayi neli nala, makana ayi ganwu
eci. 14 Jehofa nke usu *ndi agha* wekpughepu
Onweya na ntim, Ezie amekpucili unu ajo̱ omume
a unu ewenwuru, ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu
ndi agha, kwulu.

15 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi*
agha, kwulu, si, Je, gakulu onye a nedozi àkù,
bu Ṣebna, nke bu isi n'uno̱, *si*, 16 Gini ka inwelu
n'ebea? onye ka inwelu n'ebea, iji waputalu
onwei ini n'ebea? nawaputalu onweya ini
n'ebe di enu, negwuputalu onweya ebe obi n'enu
nkpuma! 17 Ne, Jehofa gatupu i n'ike, ngi
nwoke; eye, Ogejisi i ike. 18 Ogejiko̱ba i dika
ife o̱tutu *tua i* n'ani bulu ibu; ebe afu ka iganwu,
ebe afu ka ugbo̱-ani-ga nke otuto-i gadi, ngi ife
nneni nke uno̱ dinwenu-i. 19 Agamacupu i
n'o̱kwa-i, Ogesi n'o̱no̱du-i do̱da i. 20 O̱geme azi
n'ubo̱si afu, agamakpo̱ odibom bu Elaiakim nwa
Hilkaia: 21 agameyikwasi ya otogbo-i, welu
akwa-o̱fifie-i gba ya ume, agametinye ici-ani inaci
n'aka-ya: o̱gabu azi nna ndi bi na Jerusalem, na
uno̱ Juda. 22 Nkpisi-ugodi uno̱ Defid ka Mge-
kokwasi n'uku-ubu-ya; o̱gakpaghe, onye o̱buna
amakpaci; o̱gakpaci, onye o̱buna amakpaghe.
23 Agamakpo̱do ya ka nkpukpo̱ n'ebe kwesili nce-
kwube; o̱gabulu azi uno̱ nna-ya ukpo nke otuto.
24 Fa gekokwasi otuto nine nke uno̱ nna-ya n'enu
ya, umu-*ya* na umu-nna-*ya*, umu o̱bele ife nine,
sitena ife bu iko-ga genyena ite mili-ga. 25 N'u-
bo̱si afu, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, ka
o̱gakpo̱pu bú nkpukpo̱ akpo̱dolu n'ebe kwesili nce-

Digitized by Google

kwube; agegbutu ya n'ani, ọda, agebepu ibu di
n'enu ya; makana Jehofa ekwugo.

23 1 Ibu ebolu Taia.
Cibanu akwá, unu ugbọ Taṣiṣ; makana
etikpọgo ya, Nyabu na unọ ọbuna adirọ, nbanye
ọbuna adirọ: ekpughelu fa sitena ani Kitim.
2 Delunu du, unu ndi bi n'ọba-n'ani orimili nnu;
ngi onye ndi afia Zaidon, nagafega orimili nnu,
nyejugolu ife aka. 3 N'enu nuku mili-ga nkpulu
Ṣaihoa, ọwuwe-nni nke Nail, bu ife-elele-ya; ọbu
ebe izu afia nke mba-ga. 4 Ka ifele me i, ngi
Zaidon: makana orimili nnu ekwugo, ebe sili ike
nke orimili nnu, si, Ime akemerọm, nke mnamu
amu, nke mneme ka umu-ikolọbia lue ogo, nke
mnazunita umu-agbọ. 5 Mgbe akukọ bialu
n'Ijipt, akukọ Taia gewuta fa agadaga. 6 Fenu
na Taṣiṣ; cibanu akwá, unu ndi bi n'ọba-n'ani ori-
mili nnu. 7 Ọbu nka bu *obodo* ngoli uuu, nke
ọge nbido-ya buli n'ubọsi gbo, onye ukwu-ya bu-
telu ya aka inwu ula? 8 Onye zutalu nka ime-
dide Taia, *obodo* nekpube *ndi ọzọ* okpu eze, nke
ndi-afia-ya bu ndi-isi, nke ndi-ije-afia-ya bu ndi
nwelu otuto n'uwa? 9 Jehofa nke usu *ndi agha*
zutalu ya, imetọ ngala otuto nine, ime ndi nine
nwelu otuto n'uwa ife ánì. 10 Gafe ani-i dika
Nail, ngi ada nke Taṣiṣ, akwa nfiedo adirọzi i
n'ume. 11 Ọsetipugo aka-ya n'orimili nnu, ọma-
rubego ani-eze-ga: Jehofa etigo iwu maka Kenean,
ka egbusisia ebe si-ga-lu ike di ya. 12 Ọwesi,
Imegoli ọzọ, ngi nwa-agbọ bú ada Zaion anemebi
emebi: binie, fe na Kitim; ọbunadu n'ebe afu
imenwe izulu-ike. 13 Ne, ani ndi Kaldea; ndi
nka adirọzi ọzọ; onye Asiria edozigolu ya ar

Digitized by Google

ọfia: fa lunili unọ-agha-fa-ga, fa akwatu nuku
unọ-ya-ga; ọmẹ ya ka ọbulu obo ife dalu ada.
14 Cibanu akwá, unu ugbọ Tasịṣ: makana eti-
kpọgo ebe sili ike unu. 15 Ọgeme azi n'ubọsi afu,
na agecezọ Taia ọgu arọ itọ na ili, dika ubọsi ofu
eze: ọgu arọ itọ na ili gasia ọgabulu Taia dika
abù nwayi nayi ọyi. 16 Welu ubọ-akwala, jegha-
lia n'obodo, ngi nwayi nayi ọyi ecezọlu ecezọ; kpọ
ubọ ọfuma, bua imelime abù-ga, ka eweceta i.
17 Ọgeme azi mgbe ọgu arọ itọ na ili gasili, na
Jehofa geneta Taia, ogecigha n'itu-mgbele-ya, ya
na ani-eze uwa nine nke di-ga n'enu uwa gayi ọyi.
18 Ife oji akpali na mgbele-ya gabu ife di nsọ
n'ebe Jehofa nọ: amakpado ya nke anebukọba ya;
makana ife oji akpali gadili ndi bi n'iru Jehọfa,
iliju afọ, na inwe ọmalica akwa.

24 1 Ne, Jehofa nerupu uwa, neme ka ọtọ-
gbọlu nkiti, nagha azi ya iru, nakpasa azi
ndi bi ya. 2 Ọgeme azi, na ka ogesi dili ndi
ọbuna, nọfu ka ogesi dili onye ncu aja; ka ogesi
dili odibo-nwoke, nọfu ka ogesi dili dinwenu-ya;
ka ogesi dili odibo-nwayi, nọfu ka ogesi dili nne
nwe ya; ka ogesi dili onye nego ego, nọfu ka
ogesi dili onye nele ele; ka ogesi dili onye
nezinye ezinye, nọfu ka ogesi dili onye nezita
ezita; ka ogesi dili onye nana uma, nọfu ka ogesi
dili onye nenye ya uma. 3 Agerupusi uwa nca
nca, kwalisia ya, makana Jehofa ekwugo okwu a.
4 Uwa neru uru najanwu, ani nine nagbu aru
najanwu, ndi di enu nime ndi uwa nata aru.
5 Emelugo azi uwa n'okpulu ndi bi ya; makana
fa ejefiego n'iwu-ga, rughalia ukpulu, mebiẹ àgbà
ebe-ebe. 6 Nya ka nkọca ji licapu uwa, ewema

ndi bi nime ya ikpe: nya ka eji sule ndi bi n'uwa,
madu onenone wegbo̱puta. 7 Manya o̱fu neru
uru, fain nakpo̱nwu, obi añuli nine neze ume.
8 Ngoli ájà akwusigo, nkpo̱tu ndi negoli ngoli
ejedebego, ngoli ubo̱-akwala akwusigo. 9 Fa
amejizi abù la manya *fain;* ife o̱lila di ike
ganenu ndi nala ya inu. 10 Etikpo̱gó obodo
to̱gbo̱lu ikponcala: akpacigo uno̱ nine, ka madu
ghalu ibata. 11 Nkpu nara n'ilo maka ifi manya
fain; agbacie añuli nine, ado̱lugo ngoli di n'ani
n'agha. 12 Ife fo̱dulu n'obodo bu nkpo̱nkpo̱,
etikpo̱dalu o̱nu-uzo̱-ilo n'ani. 13 Makana no̱nwo̱
ka o̱gadi n'etiti uwa n'etiti ndi *di n'ice n'ice,* dika
ntirube osisi o̱lif, dika igbo̱ nkpulu fain nke
fo̱dulu afo̱dulu ma agho̱sia. 14 Ndia gebunita
onu-fa, fa gakpo̱ nkpu; maka ebube Jehofa fa
gesi n'orimili nnu kpo̱sie ike. 15 Maka ya
nyenu Jehofa otuto n'ebe anwu si awa, *bú* afa
Jehofa, Cuku nke Israel, n'o̱ba-n'ani orimili nnu.

16 Sitena ebe uwa jedebelu ayi anugo abu-o̱ma,
otuto dili onye ezi omume. Mwesi, Atacasiam
aru, atacasiam aru, afufu nadilim! ndi aghugho̱
agho̱go; eye, ndi aghugho̱ agho̱go̱ ri nne. 17 Egwù,
na onunu, na o̱nyá, dili i, ngi onye bi n'uwa.
18 O̱geme azi, na onye nke gagbanari onu ife
egwù gadaba n'onunu, onye si n'ani onunu ligota
gama n'o̱nya: makana emeghepugo windo di-ga
n'enu, nto̱-ani uwa namarube. 19 Etikpo̱go uwa
nca nca, etilisigo uwa, uwa weso̱ba ajo̱ ngo̱ngo̱.
20 Uwa ganaso̱ ngo̱ngo̱ ka onye manya negbu,
anebughali ya ka anebughali ebe inwu ula; njefié-
ya ganyido ya, o̱gada, omebinizi o̱zo̱.

21 O̱geme azi n'ubo̱si afu, na Jehofa geneta
usu ndi di enu n'ebe di enu, *neta* azi ndi-eze uwa

Digitized by Google

n'uwa. 22 Agekpokoba fa, ka esi ekpokoba ndi
uno-nga n'onunu, kpocie fa n'uno-nga, imelime
ubosi gasia eneta fa. 23 Agamenye azi onwa
ifele n'iru, ifele geme azi anya-anwu; makana
Jehofa nke usu *ndi agha* geci eze n'ugwu Zaion,
na Jerusalem, otuto *gadi* n'iru ndi-ikenye-Ya.

25 1 Jehofa, Nginwa bu Cuku nkem; aga-
mebuni I, agamekene afa-I; makana Imego
ife di-ga ebube, *bú* alo gbo-ga, n'ikwesi-ncekwube
na ezi-okwu. 2 Makana Imego ka obodo bulu
obo *nkpuma; me* ka obodo egwurubelu iga bulu
obo ife dalu ada: *me* ka nuku uno nke ndi
ani madu ghalu ibuzi obodo; amalunwozi ya ebe-
ebe. 3 Nya ka ndi di ike geji nye I otuto, obodo
mba di-ga egwu gatulu I egwu. 4 Makana
Ibugolu onye nenwero ike ebe sili ike, bulu ogbe-
nye ebe sili ike na nkpa-ya, ebe ngbaba n'oke
mili ozizo, ndo n'okpomoku, mgbe oke ifufe ndi di
egwu ji di ka oke mili ozizo namakwasi aja-odido.
5 Dika okpomoku n'ebe kpolu nku nofu ka Igesi
wedata nkpotu ndi ani madu; dika okpomoku na
ndo ulukpu, nofu ka agesi budata abù ndi di
egwu. 6 N'ugwu a ka Jehofa nke usu *ndi agha*
gesili ndi nine *n'uwa* olili nke ife ma-ga-lu abuba,
olila ezigbo manya *fain* dolu edo, nke ife ma-ga-
lu abuba juputa n'umi, na manya dolu edo azalu
ofuma. 7 Ogenomina iru ife ngbodo gbodolu ndi
nine *n'uwa,* na ife nkpudo ekpudolu mba nine,
n'ugwu a. 8 Onominago onwu okpu; Dinwenu-
ayi Jehofa geficapu anya mili n'iru nine; Oge-
wepu azi ife nkpali ndi-Ya n'uwa nine: makana
Jehofa ekwugo.

9 Agekwu n'ubosi afu, si, Ne, Nka bu Cuku-ayi,
ayi egego Ya, Ogazoputa ayi: Nka bu Jehofa;

Digitized by Google

ayi egego Ya, ayi gegoli ṅulia azi na nzo̱puta-Ya.
10 Makana n'ugwu a ka aka Jehofa gadakwasi,
agazo̱tu Moab n'ebe o̱di, ka esi azo̱li afifia na mili
onunu ikpo afifia. 11 O̱gagbasa aka-ya n'etiti ya,
ka onye negwu mili si agbasa *aka-ya* igwu mili:
Ogebudata ngala-ya na o̱lu aghugho̱ nke aka-ya.
12 Iga nke uno̱ enu nke aja-odido-i ka Obuda-
tago, to̱gbo̱ ya, turalue ya n'ani, *o̱bunadu* n'etum.

26 1 N'ubo̱si afu ka agabu abù a n'ani Juda:
Ayi nwelu obodo sili ike; nzo̱puta ka
Ogedo ka o̱bulu aja-odido na iga. 2 Meghepunu
o̱nu-uzo̱-ilo-ga, ka mba ezi omume nedebe ezi-
okwu webata. 3 Igedebe *ya* n'ezigbo ndokwa, *bù
onye* ilolo-uce-*ya* dababelu *I:* makana ocekwube-
lu I. 4 Cekwubenu Jehofa o̱kpu: makana Ja
Jehofa bu nkpuma ebe-ebe ebe-ebe. 5 Makana
Orunatago ndi bi n'enu, obodo di enu: O̱nato̱gbo̱
ya n'ani, O̱nato̱gbo̱ ya n'ani, *o̱bunadu* n'ani; buda-
lue ya n'etum. 6 Ukwu gazo̱tu ya; *bú* ukwu
onye ebudalu ebuda, na ama-ukwu ndi nenwero̱
ike. 7 Uzo̱ onye ezi omume bu ife kwu o̱to̱:
Ngi Onye kwu o̱to̱ netela uzo̱ onye ezi omume.
8 Eye, n'uzo̱ ikpe-I-ga, Jehofa, ka ayi gegolu I;
o̱cico̱ nkpulu-obi-ayi di n'ebe afa-I na ebe nceta-I
di. 9 Nkpulu-obim ka mji aco̱ I n'ucici; eye,
agameji mo̱m di n'imem weco̱si I ike: makana
mgbe ikpe-I di-ga n'uwa, ndi bi n'ani nine
namuta ezi omume. 10 *O̱bulugodu na* amualu
onye o̱jo̱ amala, o̱mamuta ezi omume; n'ani ife
kwu o̱to̱ ka o̱ganeme ajo̱ omume, ma o̱mafu ebube
Jehofa anya.

11 Jehofa, ebunili aka-I enu, ma fa afuro̱ *ya:
ma* fa gafu ekwolo-I maka ndi-I, ifele eme fa;
eye, o̱ku ndi nemedide I gelicapu fa, 12 Jehof-

Digitized by Google

Igedebelu ayi ndokwa: makana llugo-azi-li ayi
ọlu-ayi nine. 13 Jehofa Cuku-ayi, dinwenu ọzọ-
ga enwego ayi nyelu I; ma ọbu sọsọ sitena I ka
ayi geji fota afa-I. 14 Ndi nwulu anwu adadi
ndu; ndi nadirọ ndu adebini: nya ka Iji neta
fa wemebie fa, me ka nceta-fa nine na n'iyi.
15 Imego ka mba afu wanye, Jehofa, Imego ka
mba afu wanye; edogo I otuto: Isewanyego
ọkè ani afu nine.

16 Jehofa, na nkpa ka fa cọgolu I, fa rupu *obi-fa*
n'ekpele *ka* idọ-nti-I di n'aru-fa. 17 Dika nwayi
di ime, nke jekọ gamu nwa, si nọdu na ngbali
nakpọ nkpu n'ife-ngbu-ya; nọfu ka ayi si di n'iru
I, Jehofa. 18 Ayi adigo ime, nọdu na ngbali, ayi
muputalu dika agasi na ọbu ifufe; ayi alurọ ọlu
nzọputa ọbuna n'uwa; nke ndi bi n'ani nine nada.
19 Ndi-I nwulu anwu gadi ndu; ozum-ga gebini.
Tetanu buanu abu ngoli, unu ndi bi n'etum:
makana igiligi-I di ka igiligi ìfè, ani gamuputa
ndi nadirọ ndu.

20 Ndi nkem, bia, ba nime unọ-i-ga, mecibido
onwei uzọ: zobe onwei nwantinti ọge, ka ajọ iwe
wegafe. 21 Makana, ne, Jehofa si n'ọnọdu-Ya
puna iji ajọ omume ndi bi n'uwa weneta fa: ani
azi gekpughepu ọbala-ya, omekpudozi ndi-ya
egbulu egbu ọzọ.

27 1 N'ubọsi afu Jehofa geji nmà-agha-Ya
di alọ di nuku si-azi-li ike weneta lefaiatan
bú agwọ nagba ọsọ, na lefaiatan bú agwọ di ngi-
ligọ; Ogegbu dragon di n'orimili nnu.

2 N'ubọsi afu: Ofu ugbo manya *fain*, buanu
abù ngoli maka ya. 3 Munwa bú Jehofa nece
ya; agamnagba ya mili ọge nine: maka onye
ọbuna eneta ya, agamnece ya ucici na efifie.

Digitized by Google

4 Ọnuma adirọ nimem: buluzidu na ọkilika na
ogwu medidelum n'agha! agamawaku fa, agame-
sulekọ fa ọnu. 5 Ọmezi ka ọjide ikem, ka Mu
na ya wedokwa; *eye*, ka Mu na ya dokwa.
6 N'ọdi-n'iru Jekob gagbado nkpọlọgwugwu; Is-
rael gara ifulu gbawa: fa gamiju nkpulu n'ani nine.
7 Otigo ya ka osi ti ndi tili ya? ka ọbu na
egbugo ya ka esi gbu ndi ogbulu? 8 Na nsi-ama,
mgbe Izipulu ya, Ngi na ya lulitalu uka; Ọwelugo
oke ifufe-Ya wewepu *ya* n'ubọsi ifufe iru-anya-
anwu. 9 Nya ka ageji welu nka kpucie ajọ
omume Jekob, nka bu nkpulu nine nke iwepu njọ-
ya; mgbe oji me nkpuma nine nke ebe icu aja ka
fa di ka ako nzu etilili etili, Aṣerim na alusi anya-
anwu-ga amebinizi ọzọ. 10 Makana obodo egwu-
rubelu iga akwulugo efem, ebe obibi arapugolu
gbabo azi, dika ọfia kwu nkiti: n'ebe afu ka nwa
efi gata afifia, n'ebe afu ka ogedina ani, tasia
anaka-ya-ga. 11 Mgbe ngadaba-ya kpọlu nku,
agakpajipu fa; umu-nwayi gabia, sule fa ọku:
makana ọbu ndi nenwerọ nghọta; nya kpatalu na
Onye kelu fa amemelu fa ebele, Onye kpulu fa
amegosi fa iru ọma.
12 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na Jehofa geticapu
nkpulu ọka-ya, sitena olulu Orimili genyena mili-
iyi Ijipt, agatutukọ ununwa n'ofu n'ofu, unu umu
Israel.
13 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na agegbu nuku opi;
ndi nakọ n'iyi n'ani Asiria gabia, na ndi acusalu
acusa n'ani Ijipt; fa gesekpulu Jehofa n'ugwu di
nsọ na Jerusalem.

28 1 Afufu gadili okpu-eze ngala nke ndi-
ọlaka-manya Ifraim, na ototo osisi nke nma

ya di otuto najanwu ajanwu, nke di n isi mgbulu-
gudu namasi nni nke ndi manya negbu ! 2 Ne,
Dinwenu-ayi nwelu onye dinkpa sili ike; dika
mili ozizo nke aku mili igwe, oke ifufe nemebi
ife, dika ebili mili si-ga-lu ike nelu elu, ka ogeji
aka butu n'ani. 3 Agazọtu okpu-eze ngala nke ndi-
ọlaka-manya Ifraim n'okpulu ukwu: 4 ototo osisi
nke nmá-ya di otuto najanwu ajanwu, nke di n'isi
mgbulugudu namasi nni, gadi ka nkpulu fig calu
aca izizi tupu ọkọci ; nke mgbe onye nelu ya anya
fu ya, n'ebe ọnabufu n'aka-ya ono ya. 5 N'ubọsi
afu ka Jehofa nke usu *ndi agha* gabulu ndi-Ya
gbọputalunu, okpu-eze otuto, na ọmalica okpu:
6 bululu onye nọ n'ikpe mọ ikpe, bulu ike ndi
nacucigha *ndi nebu* agha n'ọnu-uzọ-ilo. 7 Ma
ndia azi ejefiego sitena manya, sọ azi ngọngọ
sitena ife ọlila sili ike; onye ncu aja na onye
amuma ejefiego sitena ife ọlila sili ike, manya
enomigo fa, fa asọgo ngọngọ sitena ife ọlila sili
ike; fa jefielu n'ifu ọfù, sọ ngọngọ n'ikpem.
8 Makana tebel nine juputalu n'agbọlọ *na* ife lulu
inyi, *nya bu na* ọnwerọ ebe *di ọca.* 9 Onye ka
Ọgakuzili ife ọmuma ? onye ka Ọgeme ka ọghọta
ozi afu ? ndi ralu ala, napu ala ka ? 10 Makana
ọbu ife etili n'iwu kwasi ife etili n'iwu, ife etili
n'iwu kwasi ife etili n'iwu ; ndili kwasi ndili, ndili
kwasi ndili ; nwantinti n'ebea, nwantinti n'ebenu.
11 Eye, sitena egbugbele-ọnu nasu-ga nsu na ile di
ice ka Ogeji gwa ndi nka okwu: 12 ndi Ọsi, Nka bu
izulu-ike; nyenu onye ike gwulu izulu-ike; nka
bu itunye ndu afu : ma fa ekwerọ inunu. 13 Okwu
Jehofa gabulu azi fa ife etili n'iwu kwasi ife etili
n'iwu, ife etili n'iwu kwasi ife etili n'iwu ; ndili
kwasi ndili, ndili kwasi ndili ; nwantinti n'ebea,

nwantinti n'ebenu ; ka fa weje, dacigha azu, etijie
fa, fa ama n'ọnya, ejide fa.
14 Nyabu nulunu okwu Jehofa, unu ndi akaje,
ndi naci ndi nka bi na Jerusalem : 15 Makana unu
ekwugo, Ayi na ọnwu emego agba, ayi na Ṣeol ekwe-
kọligo ; mgbe itali nke nekpocapu ife gagafe, ọmabi-
akute ayi ; makana ayi emego ka okwu así bulu
ebe-ngbaba-ayi, n'okpulu así ka ayi zobelu onweayi :
16 nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ, si,
Ne, atọgbọgom na Zaion nkpuma, nkpuma anwalu
anwa, *nkpuma* nkuku di oke ọnu nwelu ntọ-ani
sili ike, ka ọbulu ntọ-ani : onye kwelunu amagba-
nu ngbanu. 17 Agameme azi ka ikpe bulu ndili,
ka ezi omume bulu ife òsìsì : aku mili igwe gaza-
capu ebe ngbaba nke okwu asi-ga, mili gerucalu
ebe nzuzo. 18 Agekpuci àgbà unu na ọnwu,
nkwekọ unu na Ṣeol amakwudo ; mgbe itali ikpo-
capu ife gagafe, ọgazọtu azi unu. 19 Kwa ọgafe-
na, ọganwude unu ; makana ọganagafe kwa ututu,
na efifie na ucici : ọgabu azi sọsọ akpajiji ighọta
ozi afu. 20 Makana àkwà adika nkenke nke
madu gesetipusia onweya n'enu ya ; akwa ogbugbo
di ka walala nke izulu ya fuba onweya. 21 Ma-
kana Jehofa gebini dika n'ugwu Perezim, Ọgewe
iwe dika na mgbulugudu Gibeon ; ka Ọwelua ọlu-
Ya, ọlu afunene Ya, fe azi nru-Ya, bu nru afunene
Ya. 22 Nyabu unu emena akaje, maka eme ka
agbu-unu sie ike : makana nkpocapu, nke ezubelu,
n'enu uwa nine, ka mnulu n'ọnu Dinwenu-ayi,
Jehofa nke usu *ndi agha*.
23 Genu nti, ka unu nulu onum ; ṅanu nti,
nulunu okwu ọnum. 24 Onye nakpọbo ani na-
kpọbo ogonogo ubọsi nine igha *nkpulu* ka ? ọneti-
wa netikpọ ukpolo ani-ugbo-ya *ogonogo ubọsi nine*

Digitized by Google

ka? 25 Mgbe omelu ka iru-ya tela, o̱dawusa fic,
gha co̱min, kua okili na n̄dili, *gha* o̱ka n'ebe akalu
ya, *gha* spelt na npenpe-ya ka? 26 Makana
Cuku-ya nagbazili ya o̱fuma, nakuzili ya. 27 Ma-
kana ejiro̱ ife *nsuca* di nko̱ wesuca fic, nke ana-
kpo̱le wīl nke ugbo̱-ani n'enu co̱min; ma eji
ugbolo tica fic, welu o̱kpo̱si tica co̱min. 28 Ane-
gweli *okili iji me* acica ka? makana o̱manesuca
ya o̱ge nine: obu ezie na wīl nke ugbo̱-ani-ya na
anyinya-ya nakpasa ya, ma o̱degweli ya. 29 Nka
azi si n'aka Jehofa nke usu *ndi agha* puta, Onye
di ebube n'ira alo, bulu o̱kaka n'izube ife.

29 1 Afufu gadili Eriel, Eriel, obodo ebe Defid
nyeluli ikwu! nagbako̱nyenu aro̱ n'aro̱; ka
olili gbaruta: 2 agamakpagbu azi Eriel, ize ume
na isu ude gadi: o̱gadi-azim ka Eriel. 3 Aga-
menyerube i ikwu okilikili, welu uno̱ agha no̱-
cibido i, agamedoni aja iji no̱cibido i. 4 Age-
buda i isi n'ani, igesi n'ani kwue okwu, okwu-i
gesi n'etum di n'ani; onu-i gadi ka onye nwelu
ajo̱ mo̱, si n'ani puta, okwu-i gesi n'etum natakwu-
puta. 5 Ma ìgwè ndi ani madu nemedide i gadi
ka o̱bele etum, ìgwè ndi di egwu gadi ka igbogbo
nagafe agafe: eye, o̱geme n'ofu nje na ntumade.
6 Jehofa nke usu *ndi agha* geji akpala, na ani
nmarube, na nuku nkpo̱tu, na oke ifufe na nuku
ikuku, na ilele o̱ku nalacapu alacapu, weneta ya.
7 Ìgwè mba nine azi nebuso Eriel agha, bú ndi
nine nebuso ya na ebe-ya sili ike agha, na ndi
nakpagbu ya, gadi ka nlo̱, ofù ucici. 8 O̱gadi ka
mgbe onye agu nagu lo̱lu nlo̱, ne, oneli ife; o̱teta-
zia, nkpulu-obi-ya ato̱gbo̱lu nkiti: ma-o̱bu dika
mgbe onye agu mili nagu lo̱lu nlo̱, ne, o̱nala mili;

ọtetazia, ne, ufu ekpue ya, agu anagu nkpulu-obi-
ya: nọfu ka ìgwè mba nine nke nebuso ugwu Zaion
agha gadi.
9 Kwulunu ka ọtu unu n'anya; menu ka unu
kpue isi, kpuenu isi: ife negbu fa, ma ọburọ ma-
nya; fa nasọ ngọngọ, ma ọburọ n'ila ife ọlila sili
ike. 10 Makana Jehofa eruwusago unu mọ oke
ula, kpucie anya-unu, *bú* ndi-amuma; isi-unu, *bú*
ndi ọfù, ka Okpudolu. 11 Ọfù nine di unu ka
okwu di-ga n'akwukwọ afucisili ike, nke ewelu nye
onye malu akwukwọ, si, Biko, gua nka! ọwesi,
Apurọm, makana afucisili ya ike: 12 ewelu akwu-
kwọ afu nye onye namarọ akwukwọ, si, Biko, gua
nka: ọwesi, Amarọm akwukwọ.
13 Dinwenu-ayi wesi, Ebe ndi nka ji ọnu-fa
akpudebem, fa welu egbugbele-ọnu-fa nenyem
otuto, ma fa ewete obi-fa aka n'ebe Mnọ, egwu fa
natulum bu ife madu tili n'iwu nke fa mutagolu:
14 maka ya, ne, agamalukwasi ọlu ebube n'etiti
ndi nka, bú ọlu ebube na ife itu-n'anya: amamife
nke ndi-amamife-fa gana n'iyi, agezobe nghọta nke
ndi-nghọta-fa.
15 Afufu gadili ndi nacọ ebe di ogbu izobe alo-
fa n'anya Jehofa, ọlu-fa adi-ga n'ọcici, fa nasi, Onye
fulu ayi? onye malu ayi? 16 Nekene ka ọfega-
unu si webuka! Agagunye ọkpu-ite n'ulọ; nke ife
emelu eme gekwu maka onye melu ya, Ọmerọm;
ma-ọbu ife akpulu akpu asi maka onye kpulu ya,
Ọnwerọ nghọta? 17 Ọfọrọfu nwantikọlọ ọge,
eweme ka Lebanon bulu ani namasi nni, agagunye
ani namasi nni n'ugboko? 18 N'ubọsi afu ndi
nti ganu okwu akwukwọ afu, anya ndi ìsì gesi na
ngbaci na ọcici fuwa uzọ. 19 Ndi ume-ani azi
geme ka anuli-fa bawanye na Jehofa, ndi bu

Digitized by Google

o̱gbenye n'etiti madu gegoli n'Onye di Nso̱ nke
Israel. 20 Makana emego onye di egwu ka o̱bulu
ife nkiti, onye akaje kwusi, ebepugo ndi nine
neculu ife neloro̱ elo ula: 21 ndi neme ka madu
me njo̱ sitena okwu-*fa*-ga, gbalu onye nado̱ nti
n'o̱nu-uzo̱-ilo o̱nya, welu ife nkiti nuruka onye
ezi omume. 22 Nya ka Jehofa, Nke gbaputalu
Abraham, ji kwue no̱nwo̱ maka uno̱ Jekob: Ifele
amemezi Jekob kita, nke iru-ya nagbaluzi o̱zo̱.
23 Ma mgbe o̱fulu umu-ya, bu o̱lu akam, n'etiti
ya, fa gedo afam nso̱; eye, fa gedo Onye di Nso̱
nke Jekob nso̱, natu egwu Cuku nke Israel.
24 Ndi jefielu na mo̱-*fa* gama azi ngho̱ta, ndi
natamu ntamu gamuta nkuzi.

30 1 Afufu gadili umu neriruka *n'uzo̱m*, ka
Jehofa kwulu, ndi nara alo, ma o̱buro̱ sitena
akam; ndi neme agba, ma o̱buro̱ sitena aka mo̱
nkem, ka fa wewelu njo̱ tinye na njo̱: 2 ndi neje
igbada n'Ijipt, ma fa ajuro̱ ese n'o̱num; ka fa
wegbasi n'ebe sili ike nke Fero, gbaba na ndo
Ijipt! 3 Nyabu na ebe sili ike nke Fero gabu
ifele-unu, igbaba na ndo Ijipt abulu imenye unu
ifele n'iru. 4 Makana ndi-isi-ya no̱ na Zoan, ndi-
uko̱-ya elugo na Hanes. 5 Ifele ndi manabalu
fa n'ife o̱buna geme fa nine, ndi naburo̱ ife inye
aka nke fa nabu ife elele, ma fa bu ife ifele, bulu
azi ife nkpali.

6 Ibu ebolu anumanu-ga nke Adagbe.

Sitena ani nkpa na ife ngbu, ebe nwunye na oke
agaba, aju-ani na agwo̱ o̱ku nefe efe, si abia, fa
nebu àkù-fà natukwasi n'uku-ubu umu anyinya-
ibu, natukwasi o̱kù-fa n'azu kamel, ijeku ofu ndi
manabalu *fa* n'ife. 7 Makana inye-aka Ijipt bu

ife nelorǫ elo, na ife nkiti: nya ka Mji kpǫ ani a
Rehab nke nanǫ du, 8 Nyabu jebe, de ya n'ibo
mgbo n'iru fa, denye azi ya n'akwukwǫ, ka ǫdili
ǫge ǫdi-n'iru ǫkpu ebe-ebe. 9 Makana nka bu
ndi nanupu isi, umu nasi asi, umu manekwe inu
iwu Jehofa: 10 ndi nasi ndi ǫfù, Afuzinanu; si
ndi-amuma, Amazinalu ayi ife kwu-ga ǫtǫ, na-
gwanu ayi ife telalu etela, mabánu amuma asi:
11 kpurukanu n'uzǫ, sinu n'ǫkpu-uzǫ kpuruka,
menu ka Onye di Nsǫ nke Israel kwusi ikwuzi
n'iru ayi. 12 Nya ka Onye di Nsǫ nke Israel ji
kwue nǫnwǫ, si, Makana unu julu okwu a, cekwu-
be nkpagbu na isifie uzǫ, nadabebe ya; 13 nya
ka ajǫ omume nka geji bulu unu mgbǫwa dakǫ
ada, nazapu nime aja odido di enu, nke ntikpǫ-ya
nabia ofu nje na ntumade. 14 Ogetiwa ya dika
etiwalu ite ǫkpu-ite, tilisia ya ghalu irapu *ife*
ǫbuna; nyabu na amafu n'etiti ibelibe-ya-ga ibe-
leju iji wekpopu ǫku n'ǫkpukpǫ-ntu, ma-ǫbu iji
azi ya wekupu mili n'ǫmi. 15 Makana nǫnwǫ ka
Dinwenu-ayi Jehofa, Onye di Nsǫ nke Israel,
kwulu, Na ncigha na izulu-ike ka agazǫputa unu;
ike-unu gadi n'inǫ du na iji ncekwuke: ma unu
ekwerǫ. 16 Ma unu si, Mba, makana ayi gebu
anyinya wegbapu; nya ka unu geji gbapulili:
Ayi galikwasi n'enu anu di ngwa; nya ka ndi
nacu unu geji di ngwa. 17 Nnu nabǫ na iruli
gagbapu na nba ofu onye; unu gagbapu na nba
madu ise: genye ewerapu unu dika osisi ǫkǫlǫtǫ
n'enu ugwu, di azi ka ǫkǫlǫtǫ n'enu ngongo.
18 Nya ka Jehofa geji gelu, ka Ǫwemualu unu
amala, nya ka ageji bunite azi Ya enu, ka Ǫwe-
melu unu ebele: makana Jehofa bu Ǫuku ikpe;
añuli nadili ndi nine nege Ya.

Digitized by Google

19 Makana ndi *Israel* gebi na Zaion nime
Jerusalem : imebezi akwa ọzọ ; Ọgamualu i amala
n'onu nkpu-i ; mgbe Ọganu, Ọgaza i. 20 Dinwe-
nu-ayi genye azi i nni ukọ na mili nmegbu,
amezobenwozi ndi-nkuzi-i ọzọ, ma anya-i gafu
ndi-nkuzi-i : 21 nti-i ganu azi okwu n'ukutazu i,
nasi, Nka bu uzọ, nejenu nime ya ; mgbe unu
rughalili n'aka-nni, na mgbe unu rughalili n'aka-
ekpe. 22 Unu gemelu oruru erulu alusi ọna-ọca
i apili api, na oruru erulu alusi ọna-edo i akpulu
akpu : igatusa fa dika ife lulu inyi ; igasi ya, Pua.
23 Ọgenye mili ozizo maka nkpulu-i, nke igeji
wegha n'ugbo ; na nni nke si n'ife masili n'ani
puta, ọgenwe abuba rie nne : n'ubọsi afu ka agazu
ife-enunu-i n'ebe ita nni folu iru. 24 Efi-ga na
umu anyinya-ibu azi nalu ugbo gata ife etinyelu
nnu, nke ejili ọseke na azuzu wefuca. 25 N'ubọsi
nke nuku ogbugbu, mgbe unọ-enu-ga gada, ori-
mili *na* mili-iyi gadi n'enu ugwu nine di enu, na
enu ngongo nine di enu. 26 Ìfè ọnwa azi gadi ka
ìfè anya-anwu, ìfè anya-anwu gadi nmaji isa, dika
ìfè nkpulu-ubọsi isa, n'ubọsi Jehofa gekedo ebe ilu
aru nke ndi-Ya, zọ iti-ife nke ebe emetalu fa ọnya.
27 Ne, afa Jehofa si n'ọte-aka biana, nele ọku
n'iwe-Ya, na oke anwulu nakwugo akwugo : egbu-
gbele-ọnu-Ya juputalu n'ajọ iwe, ile-Ya di ka ọku
nalacapu alacapu : 28 iku-ume-Ya di ka mili-iyi
nelu elu, nke lulu ọbunadu genye n'onu, Ọgewelu
nyọ nke ife nelorọ elo weyọ mba-ga : nga nke
nedufu edufu *gadi* n'agba ndi *nine n'uwa.* 29 Unu
genwe abu dika n'ucici edolu olili nsọ ; na
añuli obi, dika mgbe ofu onye ji welu ọja jekọ
ibata n'ugwu Jehofa, jekute Nkpuma Israel. 30 Je-
hofa geme ka anu onu-Ya di ebube, me ka afu

Digitized by Google

nweda nke aka-Ya, na ọnuma nke iwe-*Ya*, na
ilele ọku nalacapu alacapu, na oke ifu'fe, na oke
mili ozizo, na aku mili igwe ga. 31 Makana
agesite n'onu Jehofa tili onye Asiria, nke ji
ọkpọsi eti. 32 Otiti ọbuna nke nkulu arọtalu
arọta, nke Jehofa geti ya, gesonyelu ájà na ubọ
akwala: n'agha nke nekwerube ekwerube ka Oge-
buso fa. 33 Makana akwadebeluli Tofet gbo; eye,
akwadebelu ya eze; Ọmego ya ka ọdi omimi di
obosala: obo-ya bu ọku na imelime nku; iku-ume
Jehofa, dika mili-iyi brimston, nafunwu ya.

31 1 Afufu gadili ndi nagbada n'Ijipt maka
inye-aka, nadabebe anyinya-ga; cekwube ug-
bọ-ani-ga, makana fa rili nne, *cekwube* ndi anyinya
bu, makana fa esika ike; ma fa adenekwasi Onye
di Nsọ nke Israel anya, nke fa naju ase n'aka Jeho-
fa! 2 Ma Yanwa azi nwelu amamife, geweta azi
ajọ ife, Ọmeweruka okwu-Ya n'usọ: ma Ogebini
imedide unọ ndi neme ajọ ife, na imedide inye-aka
ndi neme ife nelorọ elo. 3 Ndi Ijipt bu madu, fa
aburọ Cuku; anyinya-fa bu-ga aru, fa aburọ mọ:
mgbe Jehofa geji setipu aka-Ya, ka onye nenye
aka gasọ ngọngọ, ka onye anenyelu aka gada, fa
nine genwekọ isi-njedebe. 4 Makana nọnwọ ka
Jehofa gwalum, Dika mgbe agaba na okolọbia
agaba ji ede inwuli n'anu-ndọli-ya, ma ọbuluna
akpọputa ìgwè ndi nazu atulu imedide ya, obi
amẹmebi ya n'onu-fa, nke ọnewedata onweya maka
nkpọtu-fa: ọbu nọfu ka Jehofa nke usu *ndi agha*
gesi gbadata ibuso ugwu Zaion na ngongo di ya
agha. 5 Dika umu-nnunu si efe, ọbu nọfu ka Jeho-
fa nke usu *ndi agha* gesi cedo Jerusalem; Ọgecedo
ya ganaputa *ya*, Ogagafega me ka ọgbapu. 6 Unu

Digitized by Google

umu Israel, cighakutenu Onye unu rapulu jefiete
aka. 7 Makana n'ubo̱si afu fa nine n'ofu n'ofu
gekpopu alusi o̱na-o̱ca fa na alusi o̱na-edo fa, nke
aka-unu melu unu *ka o̱bulu* njo̱. 8 Onye Asiria
gada na nmà, o̱buro̱ nke madu; nmà, nke nesitero̱
n'aka madu, gelicapu ya: o̱gagbanabalu nmà, umu-
ikolo̱bia-ya gabulu ife utu. 9 Nkpuma-ya ga-
gafe maka ifi egwu, obi gemebi ndi-isi-ya n'o̱ko̱lo̱to̱,
ka Jehofa kwulu, Onye o̱ku-Ya di na Zaion, obo-
o̱ku-Ya di na Jerusalem.

32 1 Ne, eze geci n'ezi omume, ndi-isi gaci n'-
ikpe. 2 Ofu nwoke gadi ka ebe nzedo izepu
ifufe, na ebe nzuzo izonari oke ifufe; dika mili-iyi-
ga n'ani o̱kpo̱-nku, dika ndo nuku nkpuma n'ani
ike gwulu. 3 Amekpuci anya ndi nafu uzo̱, ndi
nanu ife gaǹa nti. 4 Obi ndi neme ife nélò élò azi
gagho̱ta ife o̱muma, ile ndi nsu gakwadebe ikwuwa
okwu. 5 Amakpo̱nwozi onye nso̱kwu onye amalu
afa-ya, nke anasi na onye aghugho̱ bu onye afo̱-
ofufo. 6 Makana onye nso̱kwu gekwu ife nso̱kwu,
obi-ya geme ife neloro̱ elo, ime ife alu, na ikwu
okwu njefie medide Jehofa, ime ka nkpulu-obi onye
agu nagu to̱gbo̱lu nkiti, me azi ka ife o̱lila onye
akpili kpo̱lu nku kwusi. 7 Ife o̱lu nke onye
aghugho̱ bu-ga ajo̱ ife: yanwa nezube ajo̱ izuzi iji
okwu asi mebi ndi umeani, o̱bunadu mgbe o̱gbe-
nye kwulu ife kwu o̱to̱. 8 Ma onye amalu afa-ya
zubelu ife amalu afa-fa; onye afu gakwudide sitena
ife amalu afa-fa.

9 Binienu, unu umu-nwayi no̱ nwabu, nulunu
onum; unu umu nwayi ji ncekwube, genu nti ife
mnekwu. 10 Unu umu-nwayi ji ncekwube, age-
sogbu unu ofu ngba-aro̱ na nkpulu-ubo̱si o̱nenone:

Digitized by Google

makana ọge ighọ nkpulu fain amadi, owuwe nni
amabia. 11 Marubenu, unu umu-nwayi nọ nwabu;
ka esogbue unu, unu ndi ji ncekwube: yipunu,
gbalunu aru afulu, fielunu akwa *uju* n'ume-unu.
12 Fa gapia n'ala-ga maka ọmalica ugbo-ga, na
maka *osisi* fain nami nkpulu. 13 Ogwu na ọkili-
ka gesonita n'ani ugbo ndi nkem; eye, n'enu unọ
ngoli di n'obodo ngoli: 14 makana agagbabo nuku
unọ; agagbanari obodo madu julu eju; Ofel na
unọ ndi nce gabu ùgbò-ga ebe-ebe, ebe ngoli nke
anyinya-ọfia-ga, ani ita nni nke ìgwè atulu;
15 genye mgbe erukwasili ayi mọ sitena enu, ọfia
kwu nkiti abulu ani namasi nni, agunye ani na-
masi nni n'ugboko. 16 Mgbe afu ikpe gebi n'ọfia
kwu nkiti, ezi omume anọdu n'ani namasi nni.
17 Ọlu ezi omume gabu ndokwa; ife si n'ezi
omume aputa bu udo na ncekwube ebe-ebe. 18 Ndi
nkem ganọ n'ebe ndokwa, na ebe obibi di-ga nce-
kwube, na ebe izulu-ike di-ga nwabu. 19 Ma
ọganezo aku mili igwe, n'ọdida nke ugboko; aga-
tọgbọdalu obodo afu n'ani nca nca. 20 Añuli
dili unu ndi nagha nkpulu n'usọ mili nine, nke
neziputa ukwu efi na anyinya-ibu.

33 1 Afufu gadili i ngi onye nakwali akwali,
ma akwalirọ nginwa; nke neme ife aghughọ,
ma fa emerọ i ife aghughọ! Mgbe ikwalidebelu,
agakwali i; mgbe imedebelu ife aghughọ, fa geme
i ife aghughọ. 2 Ngi Jehofa, melu ayi ebele; ayi
egego I: bulu aka-fa kwa ututu, nzọputa-ayi azi
n'ọge nkpa. 3 Ndi *nine n'uwa* gbanabalu n'onu
nkpọtu; mba gbasasia na nbuni Ibunitalu Onwei
enu. 4 Agekpokọba ife unu akwali dika obubu si
ekpokọba: fa gamakwasi n'enu ya ka igwulube si

Digitized by Google

ama. 5 Ebunitalu Jehofa enu; makana Obi n'enu:
Ọwelugo ikpe na ezi omume mejue Zaion. 6 Ife
kwesili ncekwube gadi n'ọge-i, nzọputa na amamife
na ife ọmuma balu uba: egwu Jehofa bu àkù-Ya.
7 Ne, ndi-dinkpa-fa nakpọ nkpu n'ilo: ndi-ukọ
ndokwa nakwa ajọ ọlu. 8 Uzọ akwani-ga-lu
akwani tọgbọlu nkiti, onye ije kwusi: omebigo
àgbà, ọnenigo obodo-ga, ọdaña nti madu. 9 Ani
neru uru nata aru: ifele neme Lebanon, ọnajanwu
azi; Ṣeron di ka ọzala; Bẹsan na Kāmel zizipu
nkpa-akwukwọ-fa. 10 Kita ka Mgebini, ka Jehofa
kwulu; kita ka Mgewenita Onwem; kita ka age-
bunitam enu. 11 Unu gadi ime igbogbọ, unu
gamuputa okpolo ọka: iku-ume-unu bu ọku nke
galacapu unu. 12 Ndi *nine n'uwa* gelelisi me dika
nzu: dika ogwu egbutulu egbutu, nke esulelu
nime ọku.
13 Unu ndi nọ n'ọte-aka, nulunu ife Mmelu;
unu ndi nọ nso, malunu ikem. 14 Ndi njọ nọ na
Zaion natu egwu; aru-ima-nni amabago ndi lụlu
alu. Onye n'etiti ayi ganọnyelu ọku nalacapu ala-
capu? onye n'etiti ayi ganọnyelu ọlile ọkū ebe-
ebe? 15 Onye nakpaghali n'ezi omume, nke ne-
kwu okwu kwu ọtọ; onye naju elele nke nkpagbu,
zizipu aka-ya n'ijide ife ngo, kwucie nti-ya ka
ọghalu inu *alo igbafu* ọbala, nyakwudo anya-ya
n'inekwasi ajọ ife anya; 16 yanwa gebi n'enu:
unọ-enu-ya gabu ebe sili ike nke nkpuma: age-
nye *ya* nni-ya; mili-ya-ga gekwesi ncekwube.
17 Anya-i genene eze na nmá-Ya: fa gafu ofu ani
fosili iru nca n'ọte-aka. 18 Obi-i gelo ilolo egwù
afu: kedu onye afu nke gulu ọnu, kedu onye afu nke
sìlì *ego utu?* kedu onye afu nke gulu unọ enu ọnu?
19 Imafu ndi afu di egwù, ndi nasu asusu di omimi

Digitized by Google

idananu; nke nasu nsu nke inaghotaro. 20 Ne-
kwasi Zaion, obodo nzuko-ayi-ga, anya: anya-i gafu
Jerusalem ebe obibi di nwabu, ikwu nke amanero-
ruka eroruka, nke aneropunata nkpukpo-ya okpu,
nke anadobepu udo obuna di ya. 21 Ma n'ebe afu
ka Jehofa ganonyelu ayi n'ebube, ebe orimili na
mili-iyi bosa-ga-lu ebosa di; nke ugbo amala obu-
na managa, nke nuku ugbo obuna nagafe na ya.
22 Makana Jehofa bu onye-ikpe-ayi, Jehofa bu
oñye natolu ayi ukpulu, Jehofa bu eze-ayi; Ya-
nwa gazoputa ayi. 23 Atopugo udo-i-ga; fa
apuro izadosi ukwu akpu-fa ike, fa apuro
igbasa akwa ikuku: mgbe afu ka ekelu nkwali
nke nuku ife anutalu n'agha; ndi ngwulo wecili
ife fa kwata-ga-lu. 24 Onye bi n'ebe afu amasi,
Anamaya oya: agebupu ajo omume ndi no nime ya.

34 1 Kpudebenu nso, unu mba, kà unu nulu;
ñanu nti, unu ndi *nine n'uwa:* ka uwa na
uju di ya nulu; ani nine, na ife nine si nime fa
aputa. 2 Makana Jehofa newewusa mba nine
iwe, jide onuma imedide usu *ndi agha* fa nine.
Oweputago fa n'uso *imebi fa,* Oralugo fa nye ka
egbue. 3 Agetufu azi ndi-fa egbulu egbu, ajo ísì
nke ozu-fa garogota enu, ageji azi obala-fa wegbaze
ugwu-ga. 4 Usu nine nke enu-igwe ganagbaze,
agafukoba enu-igwe-ga dika akwukwo: usu-fa
nine ganajanwu, dika nkpa-akwukwo si ajanwu *ma
egbukapu ya n'osisi* fain, di azi ka *nkpa-akwukwo*
nke janwulu ajanwu *egbukapulu* n'osisi fig. 5 Ma-
kana nmam alajugo ya afo n'enu-igwe: ne, oga-
gbadatakwasi Idom, na ndi Mweputalu n'uso *imebi
fa,* ka ewekpe fa. 6 Nmà Jehofa ejuputago n'oba-
la, ewelugo abuba, na obala umu atulu na ewu-ga,

Digitized by Google

na abuba akulu-ga nke ẹbunu-ga, me ya ka ọma
abuba: makana Jehofa nwelu àjà na Bọzra, na
imelime ogbugbu n'ani Idom. 7 Atu geso fa
gbadata, efi-ga geso oke efi-ga *gbadata* ; ani-fa ga-
lafega ọbala ókè, ageji abuba me etum-fa ka ọma
abuba. 8 Makana ọbu ubọsi ọ́bọ̀ Jehofa, arọ
nkwucigha n'esemokwu Zaion. 9 Agerughali
mili iyi di-ga ya ka fa bulu pic, etum di ya abulu
brimston, ani di ya gabu pic nele ele. 10 Ame-
menyu ya n'ucici ma-ọbu n'efifie; anwulu di ya
gakwugo ebe-ebe: ọgatọgbọlu na nkiti sitena ndu-
dugandu genye na ndudugandu; onye ọbuna amesi
na ya wegafe ọkpu tọl'ọkpu. 11 Ma *nnunu* pelikan
na ebinta genwe ya; okwukwu na ugolọma gebi
nime ya: Ọgesetipu udọ itọgbọlu nkponcala kwa-
si ya, na nkpuma nke itọgbọlu nkiti. 12 Fa ga-
kpọ ndi amalu afa-fa je n'ani-eze, ma onye ọbuna
amanọ n'ebe afu; ndi-isi-ya nine gabu ife nkiti.
13 Ogwu gesonita azi na nuku unọ-ya-ga, agbala
na ọkilika nime iga di-ga ya: ọgabu ebe obibi nkita
ọfia, ogige nnunu ọstric-ga. 14 Anu ọfia na anu
nebe uya gezukọli, nkpi ọfia gakpọkube ibe-ya;
eye, Lilit gedina n'ebe afu, wefutalu onweya ebe
izulu-ike. 15 N'ebe afu ka agwọ gakulu akwu-ya,
yie *ākwá*, bua *umu*, kpokọba *fa* n'okpulu ndo-ya:
eye, ebe afu ka agakpọkọba agunkwọ, oke na nwu-
nye n'ofu n'ofu. 16 Cọputabanu n'akwukwọ Je-
hofa, ka unu guba: ọnwerọ ofu efu nime ndia ma-
nanọ ya, ọnwerọ ofu gafu na ibe ya anọrọ: makana
ọnum, nke afu etigo iwu, na mọ-Ya, nke afu ekpo-
kọgo fa. 17 Yanwa efegolu fa nza azi, aka-Ya
ekegolu fa ya na ndili na ndili: fa genwe ya ebe-
ebe, fa gebi nime ya sitena ndudugandu genyena
ndudugandu.

Digitized by Google

35 1 Ọfia kwu ǹkiti na ani ọkpọ-nku gegoli
ngoli; ọzala gegoli ngoli, ma ifulu dika ros.
2 Ọgama ifulu ri nne, welu ọbunadu ngoli na abu
negoli; agenye ya otuto Lebanon, ọkaka Kāmel na
Ṣeron: fanwa gafu otuto Jehofa, bu ọkaka Cuku-ayi.
3 Gbanu aka ike gwulu ume, menu ka nkpili-
ukwu naru aru sie ike. 4 Sinu ndi obi ncekasi,
Kwusienu ike, atunanu egwu: ne, Cuku-unu *geji*
ọ́bọ̀, *bú* nkwucigha nke Cuku, webia; Yanwa
gabia gazọputa unu. 5 Mgbe afu ka agagughe
anya ndi ìsì, gughe nti ndi neci nti. 6 Mgbe afu
ka onye gwọlu ngwulọ geji wunibe enu ka ene,
ile onye ogbi gabu abu ngoli: makana n'ọfia kwu
nkiti ka mili gawaputa, mili iyi *awaputa* n'ọzala.
7 Ani ọku gabulu ọdọ mili, ani ọkpọ-nku azi isi
iyi: nime ebe obibi nkita ọfia, ebe fa dinalu, ka
afifia na ami na papairọs gadi. 8 Uzọ akwanili
akwani, na uzọ, gadi n'ebe afu, agakpọ ya Uzọ di
nsọ: ndi lulu inyi amagafega ya; ma ọgadili ndi
afu: ndi ije, eye, ndi nkatie, amejefie *nime ya*.
9 Agaba ọbuna amanọ n'ebe afu, nke anu ọbuna
natagbuli atagbuli garọgo ya, amafu fa n'ebe afu;
ma ndi àgbaputalu agbaputa gejeghali *n'ebe afu*:
10 ndi Jehofa agbaputalu agbaputa gecigha, welu
abu ngoli webia na Zaion; añuli ebe-ebe gadi n'isi-fa:
fa ganata ngoli na añuli, uru na ize-ume gagbanaba.

36 1 Oluzia n'arọ nke-ili-na-inọ nke eze Heze-
kaia, Senakerib eze Asiria rọgota imedide
obodo nine edorubelu aja nke Juda, ọwelu fa.
2 Eze Asiria wezie Rabṣake ọcili nuku usu ndi
agha si na Lekiṣ jeku eze Hezekaia na Jerusalem.
Ọwekwulu n'uzọ mili nke ọdọ mili di u'ugwu
n'uzọ ani ugbo onye neme ka akwa nwue ọca.

Digitized by Google

3 Elaiakim nwa Hilkaia, onye bu isi n'uno̱, na
Ṣebna bú o̱de-akwukwo̱, na Joa nwa Esaf onye
nguko̱, weputakute ya. 4 Rabṣake wesi fa, Biko,
sinu Hezekaia, No̱nwo̱ ka nuku eze, *bú* eze Asiria,
kwulu, Kedu ncekwube di nwo̱ nke icekwubelu ?
5 Asim, na izu-*i* na ike-*i* maka agha bu so̱
okwu egbugbele-o̱nu: kezi onye afu icekwubelu,
iji nupu isi n'okpulum ? 6 Ne, icekwubelu
o̱kpo̱si nunwa bú ami-agu pialu apia, bú Ijipt ;
nke o̱gabu madu dabebe, o̱kpajinye ya nime aka,
dua ya : o̱bu no̱fu ka Fero eze Ijipt si di n'ebe ndi
nine cekwubelu ya no̱. 7 Ma o̱buluna isim, Ayi
cekwubelu Jehofa Cuku-ayi : o̱buro̱ Yanwa, bu
Onye Hezekaia kpopulu ebe nke Ya di-ga enu na
ebe-icu-aja-Ya-ga, o̱gwago azi Juda na Jerusalem,
Unu gesekpu n'iru ebe icu aja nka ? 8 Nyabu,
ayo̱m i, nye dinwenum eze Asiria ife ibe, na aga-
menye i nnu anyinya ise, o̱bulu azi na igenwe ike
n'akuku-i itinye ndi galikwasi n'enu fa. 9 Kezi
ka igesi rughali iru ofu o̱ci-agha kasi o̱bele na ndi-
odibo dinwenum, cekwube Ijipt maka ugbo̱-ani-
ga na ndi anyinya nebu ? 10 Anamnewerukalu
Jehofa n'uso̱ wero̱gota imedide ani a imebi ya ?
Jehofa sim, Ro̱go imedide ani a, ka imebie ya.
11 Elaiakim na Ṣebna na Joa wesi Rabṣake,
Ayo̱m i, gwaba ìrù-i n'onu Siria ; makana ayinwa
nanu ya : agwazina ayi n'onu ndi Ju, na nti ndi
no̱ n'enu aja. 12 Rabṣake wesi, Dinwenum zilim
jeku dinwenu-i, na ngi, gekwue okwu ndia ka ?
oziro̱m jeku ndi no̱ n'enu aja, ka unu na fa lie nsi-
unu, la nwa-mili-unu ka ? 13 Rabṣake wekwulu
o̱to̱, kpo̱sie ike n'onu ndi Ju, si, Nulunu okwu nuku
eze, *bú* eze Asiria. 14 No̱nwo̱ ka eze kwulu, Ka
zekaia ghalu ilafu unu ; makana o̱menwe ike

Digitized by Google

inaputa unu: 15 ka Hezekaia ghalu ime ka unu
cekwube Jehofa, si, Jehofa agharo inaputa ayi;
amenye eze Asiria obodo a n'aka. 16 Anunanu
onu Hezekaia: makana nonwo ka eze Asiria
kwulu, Menu ka mu na unu dokwa, ka unu
putakutem; ebe onye anona ka oneli nime fain-
ya, ebe onye anona n'osisi fig-ya, nalanu ebe onye
anona mili di n'omi-ya: 17 genye na mgbe
mgeji bia kpolu unu je n'ani dika ani nke unu,
ani okili na manya *fain* di, ani acica na ugbo fain
di. 18 Kpacalunu anya maka Hezekaia ewelu
ulà lalu unu, si, Jehofa ganaputa ayi. Onwelu
cuku obuna na cuku di-ga na mba-ga nke napu-
talu ani-ya n'aka eze Asiria ka? 19 Kedu-ga
cuku nke Hemat na nke Apad? kedu-ga cuku
nke Sefafaim? fa naputalu Sameria n'akam ka?
20 One ndi ka fa bu n'etiti cuku nine nke ani
afu-ga, bú ndi naputalu ani-fa n'akam, nke Jehofa
geji naputa Jerusalem n'akam? 21 Fa wedebesia
onu-fa du, fa azaro ya ofu okwu efu: makana ife eze
tili n'iwu bu, Azana ya ife obuna. 22 Elaiakim nwa
Hilkaia, onye bu isi n'uno, na Sebna *bú* ode-akwu-
kwo, na Joa nwa Esaf *bú* onye nguko, dowa afe-fa
webiakute Hezekaia, gagwa ya okwu Rabsake.

37 1 Oluzia, ka eze Hezekaia nulu ya, odowa
afe-ya, cili akwa uju kpue onweya, weba
n'uno Jehofa. 2 Owezie Elaiakim, onye bu isi
n'uno, na Sebna *bú* ode-akwukwo, na ndi-ikenya
ndi ncu aja, fa cili akwa uju kpue onwefa, jeku
Aisaia nwa Emoz *bú* onye amuma. 3 Fa wesi
ya, Nonwo ka Hezekaia kwulu, Tata bu ubosi
afufu, na nba, na nkpoli: makana umu elucasia
ogo omumu, ike nmuputa adirozi. 4 Ike na
Jehofa Cuku-i ganu okwu-ga nke Rabsake, onye eze

Digitized by Google

Asiria dinwenu-ya zili gakpọlia Cuku di ndu, na
Ọgaba okwu Jehofa Cuku-i nugolu nba: nyabu
bunie ekpelu-i maka ndi gbọputalunu afulu.
5 Ndi-odibo eze Hezekaia webiakute Aisaia.
6 Aisaia wesi fa, Nọnwọ ka unu gesi gwa
dinwenu-unu, Nọnwọ ka Jehofa kwulu, Atuna
egwu okwu inugolu, nke ndi-odibo eze Asiria ji
wekpọlim. 7 Ne, agametinye ofu mọ nime ya,
ọganu ewu agha, ogecigha n'ani nke ya; agameme
ka ọda na nmà n'ani nke ya.

8 Rabṣake wecigha, kwudo eze Asiria ka onebu
Libna agha: makana ọnugoli na ọnirigo na Lekiṣ.
9 Ọwenu ka ekwulu maka Tahaka eze Itiopia, ṣi,
Ọputalu ibuso i agha. Ka ọnulu ya, ọralu ndi-
ukọ galu Hezekaia, si, 10 Nọnwọ ka unu gagwa
Hezekaia eze Juda, si, Ka Cuku-i Onye nginwa
cekwubelu ghalu ilafu i, si, Amenye Jerusalem
n'aka eze Asiria. 11 Ne, nginwa anugo ife ndi-
eze Asiria melu ani nine, sitena iweputa fa n'usọ
mebie fa: aganaputa nginwa ka? 12 Cuku mba-
ga, ndi nnam-fà mebicasili, anaputago fa, Gozan,
na Ḥeran, na Rezef, na umu Iden ndi bili na
Telasa ka? 13 Kedu eze Hemat, na eze Apad,
na eze obodo Sefafaim, nke Hina, na Ifa?
14 Hezekaia wenalu akwukwọ-ozi n'aka ndi-ukọ,
gua ya: Hezekaia werọgo n'unọ Jehofa, gbasa ya
n'iru Jehofa. 15 Hezekaia wekpelu Jehofa, si,
16 Ngi Jehofa nke usu *ndi agha,* Cuku nke
Israel, Nke nọ n'etiti cerubim, Nginwa bu Cuku,
ọbunadu sọsọ I, nke ani-eze nine di n'uwa; Ngi-
nwa kelu enu-igwe na uwa. 17 Ge nti, Jehofa, ka
Inulu; sa anya-I, Jehofa, ka Ifu: nulu okwu nine
nke Senakerib, nke zili gekwutọ Cuku di ndu.
18 N'ezi-okwu, Jehofa, ndi-eze Asiria emegọ ka

Digitized by Google

mba nine, na ani-fa, tọgbọlu nkiti, 19 tunye
cuku-fa nime ọku: makana fanwa aburọ cuku,
ma *fa bu* ọlu aka madu, osisi na nkpuma; fa
wemebisia fa. 20 Nyabu, Jehofa Cuku-ayi, zọ-
puta ayi n'aka-ya, ka ani-eze nine di n'uwa
wemalu na Nginwa bu Jehofa, sọsọ I.
21 Aisaia nwa Emoz wezigalu Hezekaia ozi, si,
Nọnwọ ka Jehofa Cuku nke Israel kwulu, Ebe
ikpegolum ekpelu medide Senakerib eze Asiria,
22 nka bu okwu Jehofa kwugolu maka ya: Nwa-
agbọ anemelurọ emelu bú ada Zaion enenigo i
munye i ifele n'iru; ada Jerusalem efufegolu i
isi. 23 Onye ka inekwutọ nakpali? onye ka
ibunitelu onu-i wenita azi anya-i n'enu imedide?
ọbu imedide Onye di Nsọ nke Israel. 24 Isigo
n'aka ndi-odibo-i kwutọ Dinwenu-ayi, si, Munwa
na ọtutu ugbọ-anim arọgotago n'enu ugwu-ga,
n'ezigbo imelìmè Lebanon; agamegbutu sida so-
ga-lu ogonogo di ya, na ezigbo osisi fia di-ga ya:
agamaba azi jete n'ebe dikalisili enu, ugboko nke
ani ugbo ọnwelu namasi nni. 25 Munwa egwu-
putago mili la ya, agameji ọbu-ukwum me ka
orimili nine di n'Ijipt takọlọ. 26 Ikanunurọ etu
Msi me ya gboli, dozie ya n'ọge gbo? kita eme-
zugom ya, ka iwebulu ife ime obodo edorube-ga-lu
aja itọgbọlu nkiti bulu azi obo iyi. 27 Nyabuna
ndi bi fa nwelu sọ ọbele ike, emelu ka ume kupu
fa ifele wemebe fa; fa di ka afifia di n'ọzala, dika
nkpa-akwukwọ, dika afifia di n'enu unọ, na dika
ugbo *ọka* tupu oso. 28 Ma amalum inọ-ani-i, na
ipu-ilo-i, na ibata-n'unọ-i, na ikpani onwei imedidem.
29 Maka ifi ikpani onwei imedidem, na makana
npako-i elugo ntim, agametinye azi ukpom n'imi-i,
tinye ngam n'egbugbele-ọnu-i, dọcigha i azu n'uz-

Digitized by Google

isi bia. 30 Nka gabulu i ife arima : aro̱ nwa unu
geli ife solu ndalamani, aka-nine unu gelikwasi ife
dalu ndalamani ; n'aro̱ nke-ito̱ kubanu nkpulu,
gho̱banu, gbubenu ugbo fain, libenu nkpulu-fa.
31 Ndi uno̱ Juda fo̱dulunu ndi gbapulu agbapu
gagbadokwo̱ nkpo̱lo̱gwugwu o̱zo̱ n'ani, miba nkpulu
n'enu. 32 Makana ndi gbo̱putalunu gesi na Jeru-
salem puta, ndi gagbapu agbapu *gesi* n'ugwu Zaion
puta : ekwolo Jehofa nke usu *ndi agha* galu nka.
33 Nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱ maka eze
Asiria, si, O̱mabata n'obodo a, nke o̱nagba ofu
ufele n'ebe afu, nke oneji o̱tạ akpudebe ya, nke
o̱natuba obo ife iji medide ya. 34 N'uzo̱ osi bia,
n'ofu *uzo̱* afu ka ogesi na, o̱mabaṭa n'obodo a, ka
Jehofa kwulu. 35 Makana agamazo̱ obodo a
izo̱puta ya, maka ifi Onwem, na maka ifi odibom
Defid.

36 Mo̱-ozi nke Jehofa wepua, gbue oru ula-nnu
ndikom na ula-nnu ito̱ na nnu nabo̱ na iruli n'ebe
ndi Asiria nye-ga-lu ikwu : ka madu tetalu ula
n'uzo̱ ututu, ne, fa nine bulusia ozu ozu. 37 Se-
nakerib eze Asiria weniri, naba cigha, gebili na
Ninefe. 38 Oluzia, ka yanwa nesekpulu n'uno̱
Nisrok bú cuku-ya, Adramelek na Ṣariza umu-
ndikom-ya welu nmà gbue ya : fanwa gbapu n'ani
Ararat. Isa-hadon nwa-ya wecibe n'o̱no̱du-ya.

38 1 N'ubo̱si afu-ga Hezekaia naya o̱ya nke
o̱nwu. Aisaia nwa Emoz *bú* amuma webia-
kute ya, si ya, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Dozie
uno̱-i o̱fuma ; makana nginwa ganwu, imadi.
2 Hezekaia wedo iru-ya n'aja, kpelu Jehofa, 3 si,
Jehofa, ceta kita, ayo̱m I, etu msi welu ezi-okwu
na obi zulu oke nakpaghali n'iru I, me azi ife di
nma n'anya-I. Hezekaia wekwa akwa agadaga.

Digitized by Google

4 Okwu Jehofa webiakute Aisaia, si, 5 Je, gasi
Hezekaia, Nonwo ka Jehofa, Cuku nke Defid nna-
i, kwulu, Anugom ekpelu-i, afugom anya-mili-i:
ne, agametinye aro ili na ise n'ubosi-i. 6 Agama-
naputa azi ngi na obodo a n'aka eze Asiria: aga-
mazo obodo a. 7 Nka gabulu i ife arima sitena
aka Jehofa, na Jehofa geme ife nunwa Okwugolu:
8 ne, agameme ka onyinyo di n'ama-ukwu, nke so
anya-anwu gbada n'ama-ukwu *eji esì anya-anwu*
nke Ehaz, ka ocigha azu ama-ukwu ili. Anya-
anwu wecigha azu ama-ukwu ili n'ama-ukwu *eji
esì anya-anwu* nke ogbadalu na ya.

9 Akwukwo Hezekaia eze Juda delu, ka oyaluli
oya, diri n'oya-ya.

10 Munwa si, N'uwa efifie nke ubosim-ga
agameje n'onu-uzo Seol:
Anapulum arom fodulu afodu.
11 Asim, Mmafu Ja, *obunadu* Ja n'ani ndi di
ndu:
Mmesonwozi ndi bi n'uwa ne madu anya ozo.
12 Ewerukago ebe mbi, ekpopugolum ya dika
ikwu onye nazu atulu:
Afukobagom ndum dika okpa ákwà; Ogesi
n'obe webepum:
Sitena efifie wegenye n'ucici ka Igeme ka
ndum jedebe.
13 Elodidelum ilolo genye n'ututu; dika agaba,
nofu ka Onakpajisi okpukpum nine:
Sitena efifie wegenye n'ucici ka Igeme ka
ndum jedebe.
14 Dika eneke *ma-obu* ugbana, nofu ka mbelu
uya;
Egolum ákwá ka nduli: ike gwulu anyam
n'ine anya n'enu;

Digitized by Google

Jehofa, anakpagbum akpagbu, nodulum na mbe.
15 Gini ka mgekwu? Ogwagom okwu, Ya n'onweya me azi ya:
Agamaga arom nine nwayo maka ifi inu nke nkpulu-obim.
16 Dinwenum, madu nadi ndu sitena *ife* ndia,
Nime fa ka ndu mo nkem dicasi nca:
Nyabu mem ka mdiri, mem ka mdi ndu.
17 Ne, ife mji nwe nuku ife inu bu ka mwenata ndokwa:
Ma ka Nginwa si fu ka nkpulu-obim n'anya na Idoputalu ya n'onunu nbibi.
Makana Itunyego njom nine n'azu-I.
18 Makana Ṣeol adekene I, onwu adeto I:
Ndi gbadalu n'onunu adatu anya ezi-okwu-I.
19 Onye di ndu, onye di ndu, yanwa gekene I, etu munwa *si eme* tata:
Nna geme ka umu-aka malu ezi-okwu-I.
20 Jehofa *akwadebego* izoputam:
Nyabu na ayi gabulu ubo-akwala-ga abum
N'uno Jehofa ubosi nine nke ndu-ayi.
21 Aisaia wesi, Ka fa welu abadaba fig-ga,
tukwasi ya n'ife ofifi afu, ogadiri. 22 Hezekaia
ekwugo azi, si, Gini gabu ife arima na agamarogo
n'uno Jehofa?

39 1 N'oge afu Merodak-baladan nwa Bala-
dan, eze Babilon, zigalu Hezekaia akwukwo
ozi na ife onyinye: makana onulu na onali aya
oya, ma odirigo. 2 Hezekaia wenualu fa, ogosi fa
uno ife-oke-onu-ya-ga, ona-oca, na ona-edo, na ife
ísì uso, na ude oke-onu, na uno ife-agha-ya nine, na
ife nine afulu n'àkù-ya: onwero ife obuna di be-ya,
ma-obu n'ani-ya nine, nke Hezekaia negosiro fa.

Digitized by Google

3 Amúma Aisaia webiakute eze Hezekaia, si ya,
Gini ka ndia kwulu? ebe ka fa si biakute i?
Hezekaia wesi, Fa si n'ani telu aka, *bú* Babilon,
biakutem. 4 Ọwesi, Gini ka fa fulu na be-i?
Hezekaia wesi, Ife nine di na bem ka fa fulu:
ọnwerọ ife ọbuna di n'àkùm mnegosirọ fa.
5 Aisaia wesi Hezekaia, Nulu okwu Jehofa nke
usu *ndi agha.* 6 Ne, ubọsi nabia, nke ife nine di
na be-i, na nke nna-i-fà kpakọbalu wepu tata,
agebulu fa weje na Babilon: ofu ife efu amafọdu,
ka Jehofa kwulu. 7 Umu-i ọnwọ, ndi igamuta,
ka fa gekpolu; fa gabu ndi-onozi na be eze Babi-
lon. 8 Hezekaia wesi Aisaia, Okwu Jehofa nke
ikwulu di nma. Ọsikwasi, Makana ndokwa na
ezi-okwu gadi n'ubọsim-ga.

40 1 Tasibenu, Tasibenu ndi nkem obi, ka
Cuku-unu kwulu. 2 Gwanu obi Jerusalem
okwu, kpọnu ya oku, na ọge ibu-agha-ya ezugo,
na agbaghalugo ajọ omume-ya; na ọnalugo nmaji
maka njọ-ya n'aka Jehofa.

3 Onu ofu onye nakpọ nkpu, Dozienu uzọ
Jehofa nime ọfia kwu nkiti, kwubalunu Cuku-ayi
uzọ akwanili akwani ọtọ n'ebe madu nebirọ.
4 Agekpogonita mgbulugudu ọbuna, ageme azi ka
ugwu na ngongo nine di ani: ageme ebe di ngiligọ
ka ọkwulu ekelesu, ebe di-ga nkpogonkpo ka
ageme ka fa tela: 5 agekpughe otuto Jehofa,
madu nine gafukọ ya ọnu: makana ọnu Jehofa
ekwugo. 6 Onu ofu onye nasi, Kpọba nkpu.
Ofu onye wesi, Gini ka mganakpọ nkpu? Madu
nine bu afifia, nmá nine di ya di ka ototo ọzala:
7 afifia nakpọnwu akpọnwu, ototo osisi najanwu
ajanwu; makana ume nke Jehofa nekukwasi ya:

Digitized by Google

n'ezi-okwu ndi afu bu àfifia. 8 Afifia nakpo̱nwu
akpo̱nwu, ototo osisi najanwu ajanwu: ma okwu
Cuku-ayi gakwudide ebe-ebe.
9 Ngi (nwayi) onye nezi Zaion ozi o̱ma, ro̱go
n'enu ugwu di enu; ngi (nwayi) onye nezi Jeru-
salem ozi o̱ma, welu ike wenie onu-i enu: wenie
ya enu, atuna egwu; gwa obodo Juda-ga, Ne,
Cuku-unu! 10 Ne, Dinwenu-ayi Jehofa gabia
dika dike, aka-Ya gacili Ya: ne, ugwo̱-Ya di
n'aka-Ya, ife-ine-o̱lu-Ya di n'iru Ya. 11 O̱gazu
ìgwè-atulu-Ya dika onye nazu atulu, O̱gaciko̱ba
umu atulu n'aka-Ya, kulu fa n'obi-Ya, welu nwayo̱
nedu ndi nenye ala.
12 Onye jinu o̱bu-aka-ya wesì mili *nine*, welu
ama-aka sìputa enu-igwe, nado etum nke uwa
nime ife ǹmà, sìe ugwu-ga n'ife òsìsì, *sìe* ngongo-
ga ǹa nsi-ama? 13 Onye kpazili mo̱ nke Jehofa,
ma-o̱bu ebe o̱bu onye-alo-Ya melu ka O̱malu ife?
14 Ya na onye nara alo, onye melu Ya ka O̱gho̱ta,
kuzielu Ya n'o̱kpu-uzo̱ ikpe, kuzielu Ya ife
o̱muma, me ka O̱malu uzo̱ ngho̱ta? 15 Ne, mba
di-ga ka ofu ntu mili natupu n'ife eji ese mili,
agunye fa n'ofu nta-aja na nsi-ama: ne, O̱wenili
o̱ba-n'ani orimili nnu dika ife pelu ajo̱ npe.
16 Lebanon ezuro̱ isule o̱ku, nke anu o̱fia di ya
nezu iji cu aja nsule. 17 Mba nine di ka ife
nkiti n'iru Ya; agunyelu fa n'ife naburo̱ ife
n'anya-Ya, na ife to̱gbo̱lu ikponcala. 18 Onyè-zi
ka unu gasi na Cuku yili ya? ma-o̱bu ke̱du ife
oyiyi unu ganeji tunyelu Ya? 19 Alusi apili api,
onye o̱lu gbazelu *ya*, uzu o̱na-edo rue ya o̱na-edo,
kpua*lu ya* iyagba o̱na-o̱ca. 20 Onye dalu o̱gbe-
nye nke manenwe ike inye ife nru *di no̱nwo̱*
naro̱ta osisi manele ule; o̱naco̱lu onweya onye ǹkà

Digitized by Google

idozi alusi apili api, nke amanenuruka enuruka.
21 Unu amarọli ka? unu anurọli ka? egosirọli
unu sitena isi-nbido ka? unu aghọtarọli sitena
ntọ-ani nke uwa ka? 22 Onye nọkwasi n'ukpo
n'enu-igwe, ndi bi n'uwa di ka ọkwọkwọlọ; Nke
setipulu enu-igwe dika ọmalica ákwà di nfe, gbasa
fa dika ikwu ibi ebi: 23 Nke wetalu ndi amalu
afa-fa n'ife nkiti; Ọmelu ndi ikpe nke uwa ka
fa tọgbọlu ikponcala. 24 Eye, akakurọ fa; eye,
akagharọ fa; eye, okpolo-fa agbadorọ nkpọlọgwu-
gwu n'ani: Owenekukwasi fa, fa najanwu, oke
ifufe nefepu fa dika okpolo ọka. 25 Onyezi ka
unu gasi na eyilim, nke Mu na ya gara nranya? ka
Onye di Nsọ kwulu. 26 Wenienu anya-unu enu,
ka unu fu Onye kelu ndia, nakpọputa usu-fa n'ọnu-
ọgu: Ọnakpọ fa nine n'afa; sitena idi-nuku nke
ike-Ya, na makana Ọdi ike n'ume, ofu efu afọdurọ.
27 Ngi Jekob, gini melu iji asi, na ngi Israel,
gini melu iji ekwu, si, Uzọm zolu nzuzo n'anya
Jehofa, ikpem agafego n'ebe Cukum nọ? 28 Ima-
rọli ka? inurọli ka? Cuku Nke di ebe-ebe,
Jehofa, Onye okike nke ebe *nine* uwa jedebelu, ufu
adekpu Ya, nke ike nagwu Ya; ọnwerọ nnyoca
agenyoca nghọta-Ya. 29 Ọnagba ndi ufu kpulu
ume; Ọneme ka onye nenwerọ ike siwanye ike.
30 Ọbunadu ndi puna ọfu ufu gekpu fa ike gagwu
azi fa, umu-ikolọbia gasọlu ngọngọ da: ma ndi
nege Jehofa genwoghali ume-fa; fa geji nku fego
enu dika ugo; fa gagba ọsọ, ike amagwu fa; fa
geje ije, ufu amekpu fa.

41 1 Unu ọba-n'ani orimili nnu, delunu du
n'irum; ka ndi *nine n'uwa* nwoghalia ume-
fa: ka fa kpudebe nso; mgbe afu ka fa kwue
okwu: ka ayi kpudebekọnu ọnu n'ikpe. 2 Ony(

Digitized by Google

si n'iru anya-anwu wenita ofu onye, onye Ọkpọlu
n'ukwu-Ya n'ezi omume? Ọnyelu mba-ga n'iru
ya, me ya ka ọzọkwasi ndi-eze ukwu; Ọwelu fa
nye nmà-ya ka etum, *welu azi fa nye* uta-ya dika
okpolo ọka efepulu efepu. 3 Ọnacu fa, gafega na
ndokwa; *ọbunadu* n'uzọ nke onejirọli ukwu-ya
wega. 4 Onye lulu ọlu me ya, nakpọ nduduga-
ndu sitena isi-nbido? Munwa Jehofa, *bú* izizi,
nọnye-azi-li ndi ikpe-azu, Munwa bu onye afu.
5 Ọba-n'ani orimili nnu fu-ga-lu, tuba egwu; ebe
uwa jedebelu marubebe: fa kpudebe nso, webia.
6 Ebe onye anọna ọnyelu ibe-ya aka; *ebe onye
anọna* ọsi nwa-nne-ya, Di ike. 7 Ọnwene weme
ka uzu ọna-edo di ike, onye ji otutu akwọmi
akwọmi *me ka* onye netugbanye osiama *di ike*,
nekwu maka nruci,Ọdi nma: oji ntu wekpọdosi ya
ike, ka ọghalu imeghali emeghali.

8 Ma nginwa, Israel, odibom, Jekob onye Mrọta-
lu, nkpulu Abraham onye Mfulu n'anya; 9 ngi
onye Mjidegolu aka sitena ebe uwa jedebelu, si na
nkuku di-ga ya kpọ i, si i, Nginwa bu odibom,
arọlugom i ajurọm i aju; 10 atuna egwu, maka-
na Munwa nọnyelu i: enerubena anya okilikili i,
makana Munwa bu Cuku-i: agameme i ka idi ike;
eye agamenyelu i aka; eye, agameji aka-nni nke
ezi omumem wekwanita i. 11 Ne, ifele geme ndi
nine iwe-fa nwulu ọku n'aru i agemenye fa ifele
n'iru: ndi nanuso i ọgu gadi ka ife nkiti, gana
azi n'iyi. 12 Igacọ fa, ma imafu fa, *bú* ndi na-
gbaso i ngba: ndi nebuso i agha gadi ka ife nkiti,
di azi ka ife nelorọ elo. 13 Makana Munwa
Jehofa Cuku-i gejide aka-nni-i, nasi i, Atuna
egwu; Munwa genyelu i aka. 14 Atuna egwu,
ngi idide *bú* Jekob, na unu ndikom Israel;

Digitized by Google

Munwa genyelu i aka ka Jehofa kwulu, onye-
ngbaputa-i bu azi Onye di Nsọ nke Israel.
15 Ne, agamemebelu i ife eji esuca ọka ọfu di
nkọ nwelu ezé: igesụca ugwu, sulie fa esulie,
igeme ngongo ka fa di ka igbogbo. 16 Igafuca
fa, ikuku gekupu fa, oke ifufe gefesasi fa: nginwa
gegoli na Jehofa, iganya isi n'Onye di Nsọ nke
Israel. 17 Ndi ebudalu ebuda na ndi ọgbenye
nacọ mili ma ọdirọ nca, ile-fa kpọsia nku n'agu
mili; Munwa Jehofa gaza fa, Mu Cuku nke
Israel amarapu fa. 18 Agamakwaghe orimili-ga
na ngongo tọgbọlu nkiti, *kwaghe* isi-iyi-ga n'etiti
mgbulugudu-ga: agameme ọfia kwu nkiti ọdọ
mili, me ani ọkpọnku isi-iyi-ga. 19 Agamaku
sida, na osisi akesia, na matel, na osisi manu, n'ọfia
kwu nkiti; agamamakọ osisi fia, na pain, na osisi
saipres ọnu n'ọzala: 20 ka fa wefu, malu,
cigha obi-fa na ya, ghọta n'ofu, na aka Jehofa
melu nka, na Onye di Nsọ nke Israel kelu ya.
21 Wedebenụ okwu-ikpe-unu, ka Jehofa kwulu;
weputanu ife unu dabebelu, ka Eze nke Jekob
kwulu. 22 Ka fa weputa fa n'ifè, gosi ayi ife
gemenu: gosiuu ife gbo, ife fa bu, ka ayi wecigha
obi-ayi na fa, malu isi-njedebe-fa; ma-ọbu menu
ka ayi nulu ife gabia-ga-nu: 23 Gosinu ife geme
n'ọdi-n'iru, ka ayi wemalu na ununwa bu cuku-
ga; eye, mebenu ezi ifẹ, ma-ọbu mebenu ajọ ife, ka
ayi wenenelita onweayi anya okilikili, nene *ya* n'ofu.
24 Ne, ununwa bu nke ife nkiti, ọlu-unu bulu
azi nke ife nabarọ n'ife: onye rọlu unu bu ife alu.
25 Ewenitagom *ofu onye* n'Ugwu, ọbiago; *si azi*
n'ọwuwa anya-anwu *wenita* ofu onye nke nakpọku
afam: ọgadakwasi ndi-isi dika *ọdakwasili* ulọ, di
azi ka ọkpu-ite nazọ aja. 26 Onye gosili ya sitena

isi-nbido, ka ayi wemalu? na gboli, ka ayi wesi,
Ọbu onye ezi omume? eye, ọdirọ onye ọbuna gosili
ya, eye, ọdirọ onye ọbuna melu ka anu, eye, ọdirọ
onye ọbuna nulu okwu-unu. 27 Munwa gebu uzọ
gasi Zaion, Ne, ne fa; agamenye Jerusalem onye
ozi ọma. 28 Ka Mnelu anya, ọnwerọ ofu onye
efu; onye alo ọbuna anọrọ ọbunadu n'etiti fa, nke
gaza aziza, mgbe Mjulu fa ajuju. 29 Ne, fa nine,
ọlu-fa bu ife nelorọ elo nabarọ n'ife: alusi-fa akpu-
ga-lu akpu bu ikuku na ife tọgbọlu ikponcala.

42 1 Ne, odibom, nke Mkwanitalu; onye nkem
Mrọtalu, onye ife-ya nasọ nkpulu-obim
usọ: etinyegom mọ nkem n'aru-ya; ọgeweputalu
mba-ga ikpe. 2 Ọmakpọ nkpu, nke ọnewenita onu-
ya enu, nke ọneme ka anu onu-ya n'ilọ. 3 Ọmakpaji
ami-agu pialu apia, ọmemenyu owu ọku-ukpe nke
nenwu inyege inyege: ọgeweputa ikpe n'ezi-okwu.
4 Odibom afu amenwu inyege inyege nke obi-ya
nemebi, genye mgbe odolu ikpe n'uwa; ọba-n'ani
orimili nnu-ga gatu anya iwu-ya. 5 Nọnwọ ka
Cuku bú Jehofa kwulu, Onye kelu enu-igwe,
setipusia fa; Onye gbasalu ani n'ebe nine na ife
nke si nime ya puta; Onye nenye ndi nọ n'enu
ya ume, *nenye* ndi nejeghali nime ya mọ: 6 Mu-
nwa Jehofa akpọgo i n'ezi omume, agamejide azi
aka-i, cebe i, nye i ka ibulu agba ndi *nkem*, ka
ibulu azi ìfè nke mba-ga; 7 isaghe anya kpulu isi,
isi n'unọ-nga weputa ndi unọ-nga, *weputa* azi ndi
nọ n'ọcici n'unọ nji. 8 Munwa bu Jehofa; nke
afu bu afam: Mmenye onye ọzọ nsọpulu nkem,
nke Mnenye alusi api-ga-lu api otuto nkem. 9 Ne,
ife mbu abiago, ife ọfu ka Munwa negosi azi:
anameme ka unu nu fa tupu fa epue.

10 Bunyenu Jehofa abu ọfu, otuto-Ya azi sitena

ebe uwa jedebelu; unu ndi nagbada n'orimili nnu,
na ife julu nime ya, ọba-n'ani-*ya*-ga, na ndi bi fa.
11 Ka ọfia kwu nkiti na obodo di-ga ya wenie
onu-fa, ogbe nke Kida bi; ka ndi bi na Sila buba
abù ngoli, ka fa si n'enu ugwu-ga kpọba nkpu.
12 Ka fa nyebe Jehofa nsọpulu, gosi otuto-Ya
n'ọba-n'ani orimili nnu-ga. 13 Jehofa gapu dika
dike; Ọgakpami ekwolo dika onye agha: Ọgakpọ
nkpu agha, eye, Ọgakpọsi nkpu ike; Ọgemeso ndi-
ilo-Ya n'uzọ sili ike. 14 Ogudu gbo gboli edebe-
lum ọnum du; anọmli du, bìdo onwem: *kita ka*
Mgakwa akwá dika nwayi ime neme; agamneku
ike ume ekupum n'ofu nje. 15 Agamemebi ugwu
na ngongo-ga, me ka nkpa-akwukwọ-fa nine kpọ
nku; agameme orimili-ga ka fa bulu agwe-etiti-ga,
me ka ọdọ mili-ga takọlọsia. 16 Agameme ka
ndi ìsì naga n'uzọ fa namarọ; n'ọkpu-uzọ fa nama-
rọ ka Mgedu fa: agameme ka ọcici bulu ìfè n'iru
fa, me ebe gbagọ-ga-lu agbagọ ka fa kwulu ọtọ.
Ife ndia ka Mgeme, Mmarapu fa. 17 Agameme
ka fa cigha azu, ifele geme fa agadaga, bú ndi ce-
kwubelu alusi apili api, nasi alusi akpulu akpu,
Ununwa bu cuku-ayi.

18 Nulunu, unu ndi neci nti; nenu anya, unu
ndi ìsì, ka unu wefu uzọ. 19 Onye kpulu isi, belu
sọ odibom? ma-ọbu neci nti, dika ukọm Mzili?
onye kpulu isi dika onye *Mu na ya* di na ndokwa,
kpue isi dika odibo Jehofa? 20 Inafu imelime ife,
ma idariba ama; nti-ya ghe-ga-lu ọghe, ma ọdanu
ife. 21 Ọsọlu Jehofa, maka ifi ezi ọmume-Ya,
ime ka iwu di nuku, me azi ka ọmakalisia nma.
22 Ma nka bu ndi aneme npum nakwali akwali;
fa nine malu ọnya n'onunu, ezobelu fa nime unọ
nji: fa bu ife npum, ọnwerọ onye naputalu fa;

Digitized by Google

fa bu ife nkwali, o̱nwero̱ onye si, Nyecigha.
23 Kedu onye di n'etiti unu gege nti na nka?
gaṅa nti nulu maka o̱ge gabianu? 24 Onye welu
Jekob nye ka o̱bulu ife nkwali, welu Israel nye
ndi npum? o̱buro̱ Jehofa ka? *bú* Onye ayi medi-
delu njo̱, Onye fa nekwero̱ eje n'uzo̱-Ya, nke fa
nanu iwu-Ya. 25 Owerukwasi ya o̱numa nke
iwe-Ya, na ike nke agha; nke afu wesurube ya
o̱ku okilikili, ma o̱maro̱; o̱wele ya, ma o̱cigharo̱
obi-ya na ya.

43 1 Ma kita no̱nwo̱ ka Jehofa Nke kelu i,
ngi Jekob, Onye kpulu i, ngi Israel, kwulu:
Atuna egwu, makana agbaputagom i; akpo̱gom i
n'afa-i, nginwa bu nkem. 2 Mgbe igagafe na
mili-ga, Munwa gano̱nyelu i; na orimili-ga, fa
amelikpu i: mgbe ineje n'o̱ku, amaru i o̱ku; nke
ilele o̱ku nenwukwasi i. 3 Makana Munwa bu
Jehofa Cuku-i, Onye di nso̱ nke Israel, onye-nzo̱-
puta-i; enyegom Ijipt ka o̱bulu ife iji gbaputa i,
nye Itiopia na Siba ka fa no̱cie anya i. 4 Ebe
idi oke o̱nu n'anyam, di *azi* ututo, Munwa fu azi
i n'anya; nya ka Mgeji nye madu maka i, nye azi
ndi *di n'ice n'ice* maka ndu-i. 5 Atuna egwu;
makana Munwa no̱nyelu i: agamesi n'iru-anya-
anwu weta nkpulu-i, si n'o̱dida-anya-anwu kpo̱-
ko̱ba i; 6 agamasi Ugwu, Ralu nye; si azi ada-
gbe, Azo̱dokwana; si n'o̱te-aka kpo̱ta umum ndi-
kom, si azi n'ebe uwa jedebelu kpo̱ta umum umu-
nwayi; 7 onye o̱buna akpo̱lu n'afam, na onye
Mkelu maka ututom; akpugom ya; eye, eme-
gom ya. 8 Kpo̱puta ndi kpulu isi nwelu anya,
na ndi neci nti nwelu nti. 9 Ka akpo̱ko̱ba
mba nine o̱nu, ka ekpoko̱ba ndi *nine n'uwa:*
onye nime fa gegosi nka, me ka ayi nu ife mbu-ga?

Digitized by Google

ka fa kpọta ndi-ama-fa, ka ewegunye fa na ndi
ezi omume: ka fa wenu azi, wesi, Ezi-okwu.
10 Ununwa bu ndi-amam, ka Jehofa kwulu, na
odibom nke Mrọtalu: ka unu wemalu wekwelum,
weghọta na Munwa bu Ya; akpurọli Cuku ọbuna
tupu Munwa, nke ọnadi nke gesom n'azu.
11 Munwa, Munwa, bu Jehofa; ọnwerọ onye
nzọputa ọbuna belu sọm. 12 Munwa egosigo,
azọputagom azi, emegom ka anulu, *alusi* ani madu
adirọ n'etiti unu: nyabu na ununwa bu ndi amam,
ka Jehofa kwulu, Munwa bu azi Cuku. 13 Eye,
site tata wegabazia Munwa bu Ya; ọnwerọ onye
ganaputa n'akam: agamalu ọlu, onye gerughali ya?
14 Nọnwọ ka Jehofa, onye-ngbaputa-unu, Onye
di Nsọ nke Israel, kwulu: Ezigagom ozi na Babi-
lon maka ifi unu, agamakpọdata azi fa nine dika
ndi ọsọ, ọbunadu ndi Kaldea, nime ugbọ-ga nke
ngoli-fa. 15 Munwa bu Jehofa, Onye di Nsọ nke
unu, Onye okike nke Israel, Eze-unu. 16 Nọnwọ
ka Jehofa kwulu, Onye kwalu uzọ n'orimili nnu,
kwa ọkpu-uzọ n'oke mili-ga; 17 Onye weputalu
ugbọ-ani na anyinya, *weputa* usu ndi agha na ike;
fa dinakọlu ọnu, fa amebini; emenyulu fa emenyu,
eme ka fa nyuru ka owu ọku-ukpe: 18 Unu ece-
takwana ife mbu-ga, nke unu nacighali ife gbo-ga.
19 Ne, agameme ife ọfu; kita ka ogepu; unu
amama ya ka? Eye, agamakwa uzọ n'ọfia kwu
nkiti, *me* orimili-ga n'ani kponcala. 20 Anu ọfia
gasọpulum, nkita ọfia-ga na ọstric-ga: makana
anamenye mili-ga n'ọfia kwu nkiti, na orimili-ga
n'ani kponcala, inye ndi nkem, bú ndi Mrọtalu, mili
ọlila: 21 ndi Mkpulu maka onwem, fa gakọ otu-
tom. 22 Ma ikpọkurọm, ngi Jekob; ma ikem
agwugo i, ngi Israel. 23 Iwetarọlum umu atulu

Digitized by Google

nke àjà nsule-i-ga; nke ineji àjà-i-ga weso̱pulum.
Emero̱m i ka iwelu àjà nni wenefe nru, nke
Mneji frankinsens eme ka ike gwu i. 24 Ijiro̱
ego wegotalum kalamo̱s nke naso̱ uso̱, nke ineji
abuba nke àjà-i-ga wemejum afo̱: ma iwelugo njo̱-
i-ga me ka Mnefe nru, iji ajo̱ omume-i-ga weme ka
ike gwum. 25 Munwa, Munwa, bù Onye nke
ficapulu njefie-i-ga maka ifim; Mmeceta njo̱-i-ga.
26 Cetalum; ka ayi kpeko̱ ikpe: nginwa kwue
o̱nu-i, ka ewegunye i n'onye ezi omume. 27 Nna-i
izizi melu njo̱, ndi-inaputa-okwu-i jefielu medidem.
28 Nyabu na agamemeto̱ ndi-isi nke ebe nso̱, aga-
meweputa Jekob n'uso̱ *imebi ya*, me Israel ka o̱bulu
okwu alu. 44 1 Ma nulu ka-o̱dinwo̱, ngi Jekob
odibom; na Israel, onye Mro̱talu: 2 no̱nwo̱
ka Jehofa Nke kelu i, kpua i sitena afo̱, Onye ge-
nyelu i aka, kwulu: Ngi Jekob odibom, atuna egwu;
na ngi, Jeṣurun, onye Mro̱talu. 3 Makana agameru-
kwasi mili n'isi onye agu mili nagu, *ruwusa* azi mi-
li-iyi n'ani o̱kpo̱-nku: agamerukwasi mo̱ nkem n'isi
nkpulu-i, *rukwasi* ngo̱zim n'isi umu-i: 4 fa gepu
n'etiti afifia, dika *osisi* wilo-ga na nso uzo̱ mili iyi.
5 Ofu onye gasi, Munwa bu nke Jehofa; onye o̱zo̱
gakpo̱ *onweya* n'afa Jekob; onye o̱zo̱ geji aka-ya
de na ya bu nke Jehofa, gagulu Israel nye n'afa-ya.

6 No̱nwo̱ ka Jehofa, Eze Israel, na onye-ngba-
puta-ya bu Jehofa nke usu *ndi agha*, kwulu: Mu-
nwa bu izizi, Munwa bu azi ikpe-azu; Cuku
o̱buna adiro̱ belu so̱m. 7 Onye gakpo̱, dikam,
gosi ya, dolum ya n'usolo n'usolo, ogudu Mji ka
ndi gbo? ka fa gosi azi ife gadinu, na nke gabianu.
8 Atunanu egwu, aru amana unu nni: emero̱mli
ka inu gbo, egosiro̱m *ya* ka? ununwa azi bu ndi-
amam. Cuku di belu so̱m ka? eye, Nkpuma

Digitized by Google

ọbuna adirọ; amarọm ofu efu. 9 Ndi nine pili
alusi tọgbọlu kponcala; ife-usọ-fa-ga amaba elele:
ndi-ama aka fa adafu uzọ, nke fa nama ife: ka
ifele weme fa. 10 Onye kpulu cuku, ma-ọbu rue
alusi apili api nke nabarọ elele ọbuna? 11 Ne,
ifele geme ndi nine sonyelu ya; ndi ǹkà azi, fanwa
bu nke madu: ka akpọkọba fa nine ọnu, ka fa
kwulu ọtọ; fa gatu egwu, ifele geme fa n'ofu.
12 Uzu *nakpu* ife ọlu, nalu ọlu nime iceku-ga,
welu otutu-ga nakpu ya, welu ọgwe-aka ike ya nalu
ya: eye, agu nagu ya, ike agwu ya; ọdala mili, ufu
ekpue ya. 13 Ọnwene setipulu udọ; ọwelu pensil
ka ya; oji nkpu akpuca ya, oji azi kọmpas naka
ya, pia ya dika udi madu, etu nmá madu si di, ibi
n'unọ. 14 Ogbutulu onweya *osisi* sida-ga, welu
osisi hom na oak, melu onweya ofu n'etiti osisi di-
ga n'ugboko ka osie ike: ozolu osisi fia, mili ozizo
zunita ya. 15 Ọwebulu madu ife isule esule;
ọwelu ọnwọ nime ya azi, ganyaba ọku; eye, ofu-
nwue ya, sie acica: eye, ọpili cuku, sekpubelu ya;
ọmelu ya alusi apili api, kpọbalu ya isi ani.
16 Osulelu ọnwọ nime ya n'ọku; welu ọnwọ nime
ya neli anu; orulu ya aru, afọ ju ya: eye, ọnanya
ọku, nasi, Ehe, aru nekpom ọku, afugom ọku:
17 nke gbọputalu ka oji pi cuku, *ọbunadu* alusi-ya
apili api: ọdalu n'ani n'iru ya nesekpulu, nekpelu
ya, nasi, Naputam; makana nginwa bu cukum.
18 Fa amarọ, nke fa naghọta: makana okpucitago
anya-fa, fa nejirọ afu uzọ; mecita obi-fa, fa nadeji
amuta. 19 Ọnwerọ onye nelota, nke ife ọmuma
nadi nke nghọta nadi isi, Esulegom ọnwọ nime ya
n'ọku; eye, esigo-azim acica n'enu opoto-ọku di
ya; arugom anu lie ya: agameme nke gbọputalu
agbọputa ife alu ka? agamadalu ọgwe osisi n'ar

Digitized by Google

ka? 20 Oji ntu azu onweya: obi alafulu alafu
ewerukago ya, onejiro̱ naputa nkpulu-obi-ya, nke
o̱nasi, Asi adiro̱fu n'aka-nnim ka?
21 Ngi Jekob, ceta ife ndia; ngi Israel azi, ma-
kana nginwa bu odibom: akpugom i; nginwa bu
odibom: ngi Israel, Mmecezo̱nata i. 22 Eficapu-
gom njefie-i-ga, ka oke ulukpu, ficapu azi njo̱-i-ga,
ka igwe oji: cighakutem; makana agbaputagom
i. 23 Bubanu abu ngoli, unu enu-igwe, makana
Jehofa emego ya; kpo̱banu nkpu, unu akuku uwa
di ogbu; tiwabanu n'abu ngoli, unu ugwu, ngi ugbo-
ko, na osisi nine di nime ya: makana Jehofa agba-
putago Jekob, O̱gewetalu Onweya otuto n'Israel.
24 No̱nwo̱ ka Jehofa, Onye-ngbaputa-i, na
Onye kpulu i sitena afo̱ *nne-i*, kwulu: Munwa bu
Jehofa, Onye neme ife nine; Onye so̱so̱ Ya seti-
pulu enu-igwe; Onye gbasalu uwa n'ebe nine;
onye no̱nyelum? 25 Onye tilili ife arima nke ndi
así, me ndi nafu ndi-mo̱ ka fa puba ala; Onye
cucighalu ndi amamife azu, me ka ife-o̱muma-fa
bulu nso̱kwu: 26 Onye melu ka okwu odibo-Ya
sie ike, nemezu alo ndi-uko̱-Ya; Onye nekwu ma-
ka Jerusalem, si, Agebi ya; na maka obodo Juda-
ga, Agalu fa, agamedoni azi nkpo̱nkpo̱ ebe di-ga
ya: 27 Onye nagwa ebe di ogbu, Tako̱lo̱, agameme
ka orimili-i-ga tacasia: 28 Onye nekwu maka
Sairo̱s, *O̱bu* onye nazu atulu nkem, o̱gemezu ife
nine naso̱m: Onekwu azi maka Jerusalem, Agalu
ya; Nke nagwa uno̱ nso̱, Agato̱ nto̱-ani-i.

45 1 No̱nwo̱ ka Jehofa gwalu onye Orusalu
ude, bú Sairo̱s, onye Mjidegolu aka-nni-ya,
ka Mwezo̱tue mba-ga n'iru ya, agamato̱pu *ife ifi-
edo* ume nke ndi-eze azi; imeghepu uzo̱ n'iru ya,
amemeci o̱nu-uzo̱-ilo; 2 Munwa gagabulu n'iru i,

Google

tela ebe di-ga nkpogonkpo: agametiwa aku onu-
uzo ona-ga, be nga igwe-ga: 3 agamenye i àkù
ocici, na ife akpakobalu n'ebe nzuzo, ka iwemalu
na Munwa bu Jehofa, Cuku nke Israel, Nke nakpo
i n'afa-i. 4 Maka ifi Jekob odibom, na Israel
onye Mrotalu, akpogom i n'afa-i: agugom i afa,
obu ezie na imaromli. 5 Munwa bu Jehofa, onye
ozo adiro; Cuku obuna adiro belu som: agamefi-
ebe i ákwà n'ume, obu ezie na imaromli: 6 ka fa
wemalu sitena owuwa anya-anwu, na odiro onye
obuna belu som: Munwa bu Jehofa, onye ozo
adiro. 7 Anamakpu ìfè, ke ocici; anameme ndo-
kwa, ke ajo ife; Munwa bu Jehofa, Nke neme ife
nine ndia.

8 Unu enu-igwe, sinu n'enu natusisi *ezi omume*,
ka igwe nezo ezi omume: ka ani gughe, ka fa
wemasiba nzoputa, ka ome ezi omume ka opuko
onu; Munwa Jehofa ekego ya.

9 Afufu gadili onye neso Onye kpulu ya alu
uka! ibeleju n'etiti ibeleju nke ani! Ulo gasi
onye nakpu ya, Gini ka inalu? ma-obu olu-i *gasi*,
Onwero aka? 10 Afufu gadili onye nasi nna-*ya*,
Gini ka inamuta? ma-obu *si* nwayi, Kedu ife ime
ya neme i? 11 Nonwo ka Jehofa, Onye di Nso
nke Israel, na Onye kpulu ya, kwulu: Juanum
maka ife nke gabia-ga-nu; tielunum iwu maka
umum, na maka olu akam-ga. 12 Munwa emego
uwa, ke madu *bi* n'enu ya: Munwa, *obunadu* akam,
setipulu enu-igwe, etielum usu-fa nine iwu.
13 Munwa akpogo ya n'ezi omume, agameme azi
ka uzo-ya nine kwulu oto: yanwa galu obodom,
ogezipu ndi nkem adokpulu adokpulu, oburo n'onu
afia nke onabu ine olu, ka Jehofa nke usu *ndi aghr*
kwulu.

Digitized by Google

14 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Akànyà nke Ijipt
do̱talu, na ife nke Itiopia tutalu na mgbele, na
ndi-Sebean, ndi solu ogonogo, gefekute i, fa gabu
nke i; fa ganeso i n'azu; fa geyi iga wefeta:
fa gesekpulu i, fa gekpelu i, *nasi*, Ezie Cuku no̱
nime i; onye o̱zo̱ adiro̱, Cuku o̱buna adiro̱. 15 Ezie
Nginwa bu Cuku nke nezobe Onwei, Ngi Cuku
nke Israel, *bú* Onye nzo̱puta. 16 Ifele geme fa,
eye, agemenye fa ifele n'iru, fa nca: ndi napi alusi
gabanyeko̱ n'ifele. 17 *Ma* Jehofa geji nzo̱puta
ebe-ebe wezo̱puta Israel: ifele amemenata unu
nke anemenye unu ifele n'iru welue n'uwa ebe-ebe
ebe-ebe.

18 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa Nke kelu enu-
igwe kwulu; Yanwa bu Cuku; Nke kpulu uwa
me ya; Yanwa melu ka osie ike, O̱kero̱ ya ka
o̱to̱gbo̱lu kponcala, O̱kpulu ya ka ebili nime ya:
Munwa bu Jehofa; onye o̱zo̱ adiro̱. 19 Ekwuro̱m
na nzuzo, n'o̱no̱du nke ani o̱cici di; asiro̱m nkpulu
Jekob, Co̱banum n'ebe to̱gbo̱lu kponcala: Munwa
Jehofa nekwu ezi omume, anamegosi ife kwu-ga
o̱to̱. 20 Kpo̱ko̱nu onweunu o̱nu ka unu bia;
kpudebenu n'ofu, unu ndi sitelu na mba-ga gba-
pusia: fa amaro̱ ife bu ndi bulu osisi alusi-fa apili
api, nekpelu cuku nadazo̱puta azo̱puta. 21 Gosinu,
ka unu weputa *ya* n'ìfè; eye, ka fa rako̱ alo n'ofu:
onye melu nka ka anu ya n'o̱ge gbo? onye gosili
ya gbo? o̱buro̱li Munwa Jehofa ka? Cuku o̱zo̱
adiro̱ belu so̱m; Cuku nke bu onye ezi omume
na onye nzo̱puta; o̱diro̱ onye o̱buna belu so̱m.
22 Donum iru, ka ewezo̱puta unu, unu ebe nine
uwa jedebelu: makana Munwa bu Cuku, onye
o̱zo̱ adiro̱. 23 Ejim Onwem weñua iyi, okwu esigo
n'o̱num wepua n'ezi omume, omecigha, na nkpili-

Digitized by Google

ukwu nine gesekpulum, ile nine gañulum iyi.
24 Madu gasim, Obu soso na Jehofa ka ezi omume
na ike di: Ya ka madu gabiakute, ifele geme ndi
nine iwe-fa nwulu oku n'aru Ya. 25 Na Jehofa ka
agagunye nkpulu Israel nine na ndi ezi omume,
fa ganya azi isi.

46 1 Bel sekpulu ani, Nibo rugolu erugolu;
alusi-fa di-ga n'enu anumanu na ife-enunu:
ife unu nebughaliga ka ebolu, *ka obulu* ibu *anu*
ume kupulu. 2 Fa rugolu, fa sekpulu ani n'ofu;
fa apuro ime ka ibu gbapu, ma adolugo fa n'onwefa
n'agha.

3 Nulunu onum, unu uno Jekob, na ndi nine
gboputalu n'uno Israel, ndi ebululi sitena afo, ndi
ekululi n'aka sitena afo *nne-fa*: 4 genyena agadi
azi Munwa bu Ya, genyena isi awo Munwa gebu
azi *unu*: Munwa melu, Munwa geku azi n'aka;
eye, Munwa gebu, geme azi ka unu gbapu. 5 Onye
ka unu gemem ka Myie, mem ka Mralu nranya,
tunyelum, ka ayi weyie? 6 Ndi si n'akpa nerupu
ona-edo, nesì ona-oca n'ife nsì, fa gota uzu ona-
edo, okpua ya cuku; fa da n'ani, eye, fa sekpue.
7 Fa bo ya n'uku-ubu *madu*, fa bulu ya, doba ya
n'onodu-ya, okwulu; omesi n'onodu-ya kpuruka:
eye, madu gakpoku ya, ma omaza, nke onazoputa
ya na nkpa-ya.

8 Cetanu nka, ka unu di ike: wetanu ya ozo
n'obi, unu ndi njefie. 9 Cetanu ife izizi sitena
oge gbo: makana Munwa bu Cuku, onye ozo adiro;
abum Cuku, odiro onye obuna dikam; 10 negosi
isi-njedebe sitena isi-nbido, na sitena oge gbo-
ga ife nke anakaro me; nasi, Alom gakwudo,
agameme ife nine solum: 11 agamesite n'ir-
anya-anwu kpo ugo, sitena ani telu [aka *na*]

Digitized by Google

onye alom ; eye, ekwugom, agameme azi ya ka
o̱me ; ezubelum, agameme azi ya. 12 Nulunu,
unu ndi obi ike, ndi no̱telu aka n'ebe ezi omume
no̱: 13 ewedebelum ezi omumem nso, o̱madi
n'o̱te-aka, nzo̱putam amana azu ; agamenye nzo̱-
puta na Zaion, nye Israel otutom.

47 1 Ngi nwa-agbo̱ anemeluro̱ emelu bu ada
Babilon, gbadata, gano̱du n'uzuzu ; no̱du
n'ani ukpo nadiro̱, ngi ada ndi Kaldea : makana
amakpo̱nwozi i nlo na nmá o̱zo̱. 2 Welu nkpuma
igwe nni, ka igweta utu o̱ka : koruba akwa igbodo
iru i, yipu afe inakpucata n'azu i, gbopu akwa
n'úkwú-i, si n'orimili gafega. 3 Agagbaba i o̱to̱,
eye, agafu ifele-i : agamabo̱ ó̱bò̱, Mmaso̱lu onye
o̱buna anya. 4 Onye-ngbaputa-ayi, Jehofa nke
usu *ndi agha* bu afa-Ya, Onye di Nso̱ nke
Israel. 5 No̱du du, ba n'o̱cici, ngi ada ndi Kal-
dea : makana amakpo̱nwozi i Nne nwe ani-eze-
ga o̱zo̱. 6 Ewewusalum ndi nkem iwe, emeto̱lum
ùkwùm, ralu fa nye n'aka-i : imero̱lu fa ebele
o̱buna ; ibolu ndi-agadi ukpako-onu-i ajo̱ o̱lu.
7 Iwesi, Agamabu nne nwenu ebe-ebe : nyabu na
itukwasiro̱ ife ndia n'obi-i, nke inelota isi-njedebe-
ya.

8 Nyabu nulu nka, ngi onye neme ka osi so̱ i,
nano̱ n'aru-ofufo, nekwu nime obi-i, Munwa, onye
o̱zo̱ adiro̱ belu so̱m ; mmano̱ ka ajadu, nke mnama
iyì umu-aka : 9 ma uzo̱ ife nabo̱ a gabiakute i
n'ofu nje n'ofu mbo̱si, *bú* iyì umu-aka, na ibu ajadu :
fa gadakwasizu i nca, n'etiti imelime ife-anwansi-i,
na o̱tutu kwulu o̱tutu igba-afa-i-ga. 10 Makana
itukwasili ncekwube n'ajo̱ ife-i ; ikwugo, si, Onye
o̱buna adafum ; amamife-i na ife-o̱muma-i, nke
afu enufugo i : ikwugo nime obi-i, Munwa, onye

Digitized by Google

o̱zo̱ adiro̱ belu so̱m. 11 Ajo̱ ife gadakwasi i;
imama ci-ofufo di ya: ife jo̱gbulu onweya gadakwasi
i; imenwe ike ikpuci ya: nbibi gadakwasi i na
ntumade, nke inamaro̱. 12 Kwunyelu igba-afa-i-
ga, na imelime anwansi-i-ga kita, nke ido̱lu àkànyà
nime fa site ka idi na nwata; o̱buluna igenwe ike
iba elele, o̱buluna igeyi egwu. 13 Ike gwulu i
n'o̱tutu ira-alo-i-ga: ka ndi neke enu-igwe, na ndi
nekili kpakpando, na ndi neme ka amalu o̱ńwa,
kwulu o̱to̱, zo̱puta i n'ife gadakwasi-ga i. 14 Ne,
fa gadi ka okpolo o̱ka; o̱ku gesule fa; fa amana-
puta onwefa n'aka ilele o̱ku: o̱mabu opoto-o̱ku
nke aganyalu anyalu, nke o̱nabu o̱ku nke agano̱
ani do iru. 15 No̱nwo̱ ka ife ido̱lu àkànyà nime
fa gesi dili i: ndi so i tu mgbele sitena ka idi na
nwata gawaghali ebe onye ano̱na *o̱naba* nke ya;
o̱menwe onye o̱buna gazo̱puta i.

48 1 Nulunu nka, unu uno̱ Jekob, ndi akpo̱lu
n'afa Israel, ndi si na mili-ga nke Juda we-
puta; ndi nańu iyi n'afa Jehofa, nefota Cuku nke
Israel, ma o̱buro̱ n'ezi-okwu, nke o̱nabu n'ezi
omume. 2 Makana fa kpo̱lu onwefa ndi obodo nso̱,
dabebe Cuku nke Israel; Jehofa nke usu *ndi agha*
bu afa-Ya. 3 Egosigom ife izizi nke o̱ge gbo; eye,
fa si-ga n'o̱num pua, emelum ka anu fa: emelum
fa na ntumade, fa weme. 4 Makana amalum na
nginwa esika ike, na onu-i bu akwala ígwè, na
egedege-iru-i bu o̱na; 5 nya ka Mji gosi i sitena
o̱ge gbo; emelum ka inu tupu o̱me; maka ikwube,
si, Alusim melu fa, alusim apili api, na alusim
akpulu akpu, etigolu fa iwu. 6 Inugo; nene ife
nine a; ununwa azi, unu amegosi ya ka? Eme-
gom i ka inu ife o̱fu-ga site ka-o̱dinwo̱, o̱bunadu
ife nzuzo-ga, nke inamaro̱. 7 Ekelu fa ka-o̱dinw

ọburọ sitena gbo; inurọ fa tupu tata; maka
ikwube, si, Ne, amalum fa. 8 Eye, inurọ; eye,
imarọ; eye, agughero nti-i siteli na gbo: makana
amalum na ineme-ka ife aghughọ, akpọlu i-li onye
njefie sitena afọ *nne-i*. 9 Maka ifi afam ka Mgeji
werukagodu iwem, maka ifi otutom ka Mgeji bìdo
Onwem maka i, ka Mweghalu ibepu i. 10 Ne,
anucagom i, ma ọburọ dika ọna-ọca; anwagom i
n'obo ọku nke afufu. 11 Maka ifi nkem, maka
ifi nkem, ka Mgeji me ya; makana kedu ka agesi
metọ *afam?* Mmenye azi onye ọzọ otutom.

12 Nulu onum, ngi Jekob, na Israel onye
Mkpọlu: Munwa bu ya; Munwa bu izizi, Munwa
bu azi ikpe-azu. 13 Eye, akam atọgo ntọ-ani
uwa, aka-nnim agbasapugo enu-igwe: mgbe Mu-
nwa kpọkulu fa, fa akwulu ọtọ n'ofu. 14 Kpọkọ-
banu onweunu ọnu, unu nine, ka unu nulu; onye
n'etiti fa gosili ife ndia? Onye Jehofa fulu n'anya
geme ife gasọ Ya na Babilon, aka-ya *gadakwasi*
ndi Kaldea. 15 Munwa, Munwa, ekwugo; eye,
akpọgom ya: akpọtagom ya, ọgeme ka uzọ-ya ga
ọfuma. 16 Kpudebenum nso, nulunu nka; ekwu-
rọm na nzuzo siteli n'isi-nbido; anọm n'ebe afu,
siteli n'ọge ọmelu: kita Dinwenum Jehofa ezi-
tago mu, na mọ-Ya. 17 Nọnwọ ka Jehofa, Onye-
ngbaputa-i, Onye di Nsọ nke Israel, kwulu:
Munwa bu Jehofa Cuku-i, Nke nakuzili i ka ọbalu
i, Nke nedu i n'uzọ iganejeso. 18 Buluzidu na
iñago nti n'ife Mti-ga-lu n'iwu! ndokwa-i ewedi
ka orimili, ezi omume-i adi ka akpoli orimili nnu:
19 nkpulu-i adigo azi ka uzuzu, umu si n'afọ-i
puta di azi ka nta-aja di-ga ya: amebepu afa-ya
nke anemebi ya n'irum.

20 Sinu na Babilon pua, gbanabalunu ndi

Google

Kaldea; welunu onu abù ngoli gosi, menu ka
anulu nka, zisanu ya welue n'ebe uwa jedebelu:
sinu, Jehofa agbaputago odibo-Ya Jekob. 21 Agu
mili aguro̱zi fa mgbe Oji dulu fa gafe ani o̱kpo̱-
nku: O̱melu ka mili si na nkpuma ruputalu fa:
O̱kpo̱wa-azi-li nkpuma, mili wewaputa. 22 Ndo-
kwa adiro̱lu ndi o̱jo̱, ka Jehofa kwulu.

49 1 Unu o̱ba-n'ani orimili nnu, nulunu onum;
unu ndi *di n'ice n'ice*, sinu n'o̱te-aka ṅa nti:
Jehofa akpo̱gom sitena afo̱; sitena afo̱ nnem ka
Ofotalu afam: 2 O̱me-azi-li o̱num dika nmà nko̱,
na ndo aka-Ya ka Ozobelum; O̱mebelum iko̱ ne-
gbupu egbupu, O̱gbacibidolum nime akpa-iko̱-Ya;
3 O̱wesim, Ngiṅwa bu odibom; Israel, onye agesi
na ya wetom. 4 Ma munwa si, Ado̱gom àkànyà
na nkiti, anasilim ikem n'iyi n'ife to̱gbo̱lu kponcala
na ofu nku-ume: *ma* n'ezi-okwu ikpem no̱nyelu
Jehofa, ine-o̱lum di n'ebe Cuku no̱. 5 Kita ka
Jehofa kwulu, *bú* Onye kpulum sitena ime afo̱ ibu
odibo-Ya, ikpo̱talu Ya Jekob o̱zo̱, na ka ewekpo-
ko̱balu Ya Israel: (makana anaso̱pulum n'anya
Jehofa, Cuku nkem abulugo azi ikem:) 6 eye,
O̱si, O̱buka ife nfe na igabu odibom ibunita ebo-
ga nke Jekob, na iwecigha ndi Israel edebelu
edebe azu: agamewelu azi i nye ka ibulu ìfè mba-
ga, ka iwebulu nzo̱putam welue n'ebe uwa jede-
belu. 7 No̱nwo̱ ka Jehofa, Onye ngbaputa Israel,
Onye di Nso̱ nke ya, gwalu onye enenisili nca,
onye bu ife alu n'ebe mba nka no̱, odibo ndi naci-
nu: Ndi-eze gafu binie; ndi-isi *azi*, fa gesekpulu
ani; maka ifi Jehofa Nke kwesili ṅcekwube, Onye
di Nso̱ nke Israel, Onye ro̱talu i. 8 No̱nwo̱ ka
Jehofa kwulu, N'o̱ge iru-o̱ma ka Mzalu i, Muye-
azi-li i·aka n'ubo̱si nzo̱puta: agamecebe i, ralu

nye ka ibulu àgbà ndi afu, ka iweme kaani kwu-
sie ike, ka iweme fa ka fa keta nkpọnkpọ ùkwù-ga ;
9 nasi ndi ekedolu agbu, Pubanu ; si ndi ǹọ n'ọci-
ci, Putanu n'ìfè. Fa ganọ n'uzọ wenazu onwefa,
n'enu ngongo nine kwu nkiti ka ani-ita-nni-fa
gadi. 10 Agu amagu fa nke agu mili nagu fa ; nke
okpomọku ma-ọbu anwu namagbu fa : makana
Onye nemelu fa ebele gedu fa, ọbunadu n'usọ isi-
iyi ka Ogedu fa. 11 Agamakwa ugwum nine ka
fa bulu uzọ, agebunita uzọm nine akwanili akwani
enu. 12 Ne, ndia gesi n'ọte-aka bia : ne, ndia
gesi n'Ugwu na ọdida-anya-anwu *uebia ;* ndia *gesi*
n'ani Sainim *bia.* 13 Unu enu-igwe, bubanu abu
ngoli ; golibe, ngi uwa ; tiwabanu n'abu ngoli, unu
ugwu : makana Jehofa atasigo ndi-Ya obi, Ọge-
melu ndi-Ya ebudalu ebuda ebele.

14 Ma Zaion sili, Jehofa arapugom, Dinwenum
ecezọgom. 15 Nwayi gecezọ nwa-ya nala ala,
ọmaneji wemelu nwa afọ-ya ebele ka ? eye, ike
ndia gecezọ, ma Munwa amecezọ i. 16 Ne, atu-
nyegom i n'ọbu-akam ; aja-odido-i di-ga n'irum
mgbe nine. 17 Umu-aka-i melu ngwa ; ndi
netikpọ i na ndi melu i ka ibulu obodo tọgbọlu
nkiti gesi nime i puta. 18 Wenita anya-i enu *ka
inerube* okilikili, ne : ndia nine kpọkọbalu onwefa
ọnu, biakute i. Etu Munwa difu ndu, ka Jehofa
kwulu, igejilili fa nine wekpudo onwei dika ife
icọ nma, welu fa fiedo n'ume-i, dika nwunye
anubatalu ọfu. 19 Makana, nkpọnkpọ ebe-i
tọgbọ-ga-lu nkiti na ani-i nke emebili emebi,
n'ezi-okwu igadikalu ndi bi ebe afu ajọ nkpa, ndi
iolu i ganọ n'ọte-aka. 20 Umu-i analu i gane-
kwuzi na nti-i, Ọnọdu akpakalum : nyem ọnọdu
ka mwebili. 21 Igasi n'obi-i, Onye mutalum

Digitized by Google

ndia, n'ebe analugolu munwa umu-akam, mbulu
aga, bulu onye acupulu acupu n'obodo-ya, nawa-
ghali iru na azu? onye zunitalu ndia? Ne,
arapulu so̱m; ndia, ebe ka fanwa no̱?
22 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, Ne,
agamewenitalu mba-ga akam enu, kwubalu ndi
nine n'uwa o̱ko̱lo̱to̱m: fa gekuta umu-i ndikom
n'obi-fa, agebu umu-i umu-nwayi n'uku-ubu-fa.
23 Ndi-eze gabu nna nazu i, eze-nwayi-fa abulu
nne nazu i; fa gesekpulu i kpudosia iru-fa n'ani,
galaca etum úkwú-i; igama na Munwa bu Jehofa,
ifele ameme ndi negem. 24 Aganaputa dike ife
o̱do̱talu n'agha, ka-o̱bu ndi nke ndi ezi omume
do̱lu n'agha gagbapu ka? 25 Ma no̱nwo̱ ka
Jehofa kwulu, Ageropu o̱bunadu ndi dike do̱lu
n'agha, ageme azi ife onye di egwu do̱talu n'agha
ka o̱gbapu: makana Munwa ganuso onye nke
nusolu i o̱gu o̱gu, Munwa gazo̱puta umu-i.
26 Agameme ka ndi nemegbu i lie anu aru-fa;
o̱bala-fa ganegbu fa, dika manya uso̱: madu nine
gama na Munwa Jehofa bu onye-nzo̱puta-i, na
onye-ngbaputa-i, Onye di Ike nke Jekob.

50 1 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Kedu akwukwo̱
ncupu nke nne-unu, nke Mji wecupu ya?
ma-o̱bu onye nime ndi ugwo̱m ka Mlenyegolu unu
n'aka-ya? Ne, maka ajo̱ omume-unu ka eji le
unu, maka njefie-unu azi ka eji cupu nne-unu.
2 Gini melu ofu onye efu nejiro̱ no̱, mgbe Mji
bia? mgbe Mji kpo̱ oku, gini melu onejiro̱ nwe
ofu efu gazanu? O̱nwelu ka akam si penata nca,
nke o̱napuro̱zi igbaputanu ka? ka-o̱bu na enwero̱-
zim ike inaputanu ka? Ne, n'iba-nbam emelum
ka orimili nnu ta, emelum ka orimili-ga bulu
o̱fia kwu nkiti: azù-fa nesi ísì, makana mili adi-

Digitized by Google

fa nanwu n'agu mili. 3 Ejim ọcici wekpudo enu-
igwe-ga, welu azi akwa-uju wegbodo fa.
4 Dinwenum Jehofa enyegom ile ndi akuzili
akuzili, ka mwemata ka mgesi welu okwu kwado
onye ike gwulu: Ọnakpọte kwa ututu, Ọnakpọte
ntim ka ọnanu dika ndi akuzili akuzili. 5 Dinwe-
num Jehofa emeghegontim, munwa anupurọisi, nke
muagbakuta azu. 6 Ecelum ndi netim ife azu,
celu ndi nekwosisim aji agbugba-ntim: ezoberọm
irum n'imenye ifele n'iru na igbawusa asọ.
7 Makana Dinwenum Jehofa genyelum aka; nya
ka enejirọ menyem ifele n'iru: nya ka mji ce
irum dika ọmu, ama-azi-lim na ifele amemem.
8 Ọnọ nso bu Onye nagunyem n'onye ezi omume;
onye gesom kpe? ka ayi kwulu ọtọ n'ofu: onye
bu isi okwum? ka ọkpudebe nsom. 9 Ne, Di-
nwenum Jehofa genyelum aka; onye bu onye afu
gamam ikpe? ne, na fa nine gaka nka dika afe;
nla galacapu fa.
10 Onye nọ n'etiti unu natulu Jehofa egwu,
nanu onu odibo-Ya? onye nakpaghali n'ọcici,
nenwerọ ìfè, ka ocekwube afa Jehofa, dabebe azi
Cuku-ya. 11 Ne, unu nine ndi namunye ọku,
ndi ji ọwa-ọku wefierube onweunu: nagaghalinu
n'ilele ọku-unu, na etiti ọwa unu munyegolu. Nka
ka unu genwe n'akam, unu gedina ani n'uru.
51 1 Nulunu onum, unu ndi nejeso ezi omume,
unu ndi nacọ Jehofa: nenu nkpuma ebe esi
waputa unu anya, na ọnu onunu ebe esi gwuputa
unu. 2 Nenu Abraham nna-unu, na Sera onye
mulu unu, anya: makana mgbe oji bulu sọ ofu
onye akpọlum ya, gọzie azi ya, me ka ọba uba.
3 Makana Jehofa atasigo Zaion obi: Ọtasigo ebe-
ya nine tọgbọlu nkiti, me azi ka ọfia-ya kwụ nkiti

di ka Iden, me azi ka ọzala-ya di ka ugbo Jehofa;
ngoli na añuli ka agafu nime ya, inye-ekene, na
onu abu ọma.
4 Ñanum nti, unu ndi nkem; ge-azi-num nti,
unu mba nkem: makana ofu iwu gesi n'ọnum
puta, agameme azi ka ikpem nọdu bulu ìfè ndi
nine n'uwa. 5 Ezi omumem di nso, nzọputam
apugo ìfè, akam gekpe ndi *nine n'uwa* ikpe;
ọba-n'ani orimili nnu ganegem, fa gecekwube
azi ọgwe-akam. 6 Wenienu anya-unu *ne* enu-
igwe-ga, ne-azi-nu uwa di n'okpulu fa anya:
makana enu-igwe gede dika anwulu, uwa gaka
azi nka dika afe, ndi bi nime ya azi ganwu ka
anwu-ọtita: ma nzọputam gadi ebe-ebe, amebibi
azi ezi omumem.
7 Nulunu onum, unu ndi malu ezi omume, ndi
iwum di n'obi; unu atuna egwu nkpali madu, nke
obi-unu nemebi n'okwu-alu-fa. 8 Makana nla
galacapu fa dika ákwà, aruru alacapu fa dika
akwa-aji-anu: ma ezi omumem gadi ebe-ebe,
nzọputam azi genyena ndudugandu nine.
9 Teta, teta, yikwasi ike, ngi ọgwe-aka Jehofa;
teta, dika n'ubọsi gbo, ndudugandu nke ọge ocie.
Ọburọ nginwa bu ife belisili Rehab, nke duwalu
dragon aru? 10 Ọburọ nginwa bu ife melu ka
orimili nnu ta, *bú* mili nke di-ga nuku ogbu; nke
melu ka ọmu-ani orimili nnu bulu uzọ ndi agba-
putalu gesi gafe? 11 Ndi Jehofa agbaputalu
agbaputa gecigha, welu abù ngoli webia na Zaion;
añuli ebe-ebe gadi n'isi-fa: fa ganata ngoli na
añuli, uru na ize-ume gagbanaba.
12 Munwa, Munwa, bu Onye natasi unu obi:
nginwa bu onye, iji atulu madu ganwu anwu egwu,
natu-azi-li nwa nke madu nke ageme dika afifi

Digitized by Google

egwu; 13 icezo̱go Jehofa Onye kelu i, Onye se-
tipulu enu-igwe-ga, to̱ azi nto̱-ani nke uwa; inatu
egwu mgbe nca ogonogo ubo̱si nine maka o̱numa
onye nkpagbu, mgbe o̱nakwadebe imebi emebi?
kedu o̱numa onye nkpagbu afu? 14 Ageme
ngwa to̱pu onye nji; o̱manwu *gbada azi* n'onunu,
nke ife olili nako̱ ya. 15 Makana Munwa bu
Jehofa Cuku-i, Nke nakpani orimili nnu, akpoli-
ya wemaba: Jehofa nke usu *ndi agha* bu afa-Ya.
16 Etinyego-azim okwum n'o̱nu-i, ekpudogom i
na ndo akam, ka Mwekua enu-igwe-ga, to̱ azi nto̱-
ani nke uwa, wegwa Zaion, si, Nginwa bu ndi
nkem.

17 Teta, teta, binie, ngi Jerusalem, nke lagolu
n'aka Jehofa iko o̱numa-Ya; ilago n'o̱kwa nke iko
iso̱ ngo̱ngo̱, za azi uge-ya. 18 O̱nwero̱ onye
o̱buna gedu ya n'etiti umu-ndikom nine o̱mu-
tagolu; nke o̱nenwe onye o̱buna nejide ya n'aka
n'umu-ndikom nine o̱zuputagolu. 19 Ife nabo̱
ndia ekwudogo i, onye gagugu i? nbibi na ntikpo̱,
na ugani na nmà agha; kedu ka Mgesi tasi i obi?
20 Ufu ekpugo umu-i, fa dina ani n'abu-uzo̱ nine,
dika mgbada malu n'o̱nya; fa juputalu n'o̱numa
Jehofa, *bú* nba Cuku-i balu. 21 Nyabu nulu nka,
ngi anebuda ebuda, nke ife negbu, ma o̱buro̱kwo̱
manya: 22 no̱nwo̱ ka Dinwenu-i Jehofa kwulu,
bú Cuku-i Nke nekwulu ndi-Ya, Ne, na anapugom
n'aka-i iko nke iso̱-ngo̱ngo̱, bú o̱kwa nke iko o̱nu-
mam; imalanwozi ya o̱zo̱: 23 agametinye ya n'aka
ndi nesogbu i; ndi gwagolu nkpulu-obi-i, si, Rulu
ani, ka ayi wenefega: iweto̱gbo̱ azu-i dika ani, di
azi ka ilo, n'ebe ndi nenefega i no̱.

52 1 Teta, teta, yikwasi ike-i, ngi Zaion; yili
o̱malica afe-i-ga, ngi Jerusalem, obodo di

Digitized by Google

nsọ: makana site ka-ọdinwọ wegaba ndi neberọ
ugwu na ndi lulu inyi amabata nime i ọzọ. 2 Ti-
capu onwei n'etum; binie, nọdu ani, ngi Jerusa-
lem: tọpu onwei agbu di i n'onu, ngi ada Zaion
adọlu n'agha.

3 Makanà nọnwọ ka Jehofa kwulu, Elelu unu
nana ife ọbuna; agagbaputa azi unu ma ameji
ego. 4 Makana nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu, Ndi nkem gbadalu n'izizi n'Ijipt inwu ula
n'ebe afu: onye Asiria azi kpagbulu fa neme ife
ọbuna. 5 Nyabu, gịni ka Mneme n'ebea, ka
Jehofa kwulu, n'ebe adọkpulu ndi nkem na nkiti?
ndi naci fa nebe uya, ka Jehofa kwulu, anakpọli
afam mgbe nca n'ogonogo ubọsi nine. 6 Nya ka
ndi nkem geji malu afam: nya ka fa geji malu
n'ubọsi afu na Munwa bu Onye kwulu okwu; ne,
Munwa.

7 Nekene ka ukwu onye ozi ọma si bulu sọ
nma n'enu ugwu-ga, bu onye neme ka anulu okwu
ndokwa, nke nezi ozi ọma nke ezi ife, neme ka
anulu okwu nzọputa; nke nagwa Zaion, si, Cuku-i
neci eze! 8 *Nekene* onu ndi-nce-i! fa wenie onu-
fa, fa nabu abu ngoli n'ofu; makana fa gafu, iru na
iru, mgbe Jehofa cighana na Zaion. 9 Tiwabanu
n'abù, nabunu abu ngoli n'ofu, unu ebe tọgbọ-ga-
lu nkiti nke Jerusalem: makana Jehofa atasigo
ndi-Ya obi, Ọgbaputago Jerusalem. 10 Jehofa
agbabagoọgwe-aka-Ya di nsọ aka n'anya mba nine;
ebe nine uwa jedebelu gafu nzọputa Cuku-ayi.
11 Puanu, puanu, sinu n'ebe afu pua, unu eme-
tuna ife lulu inyi ọbuna aka; sinu n'etiti ya puta;
dinu ọca, unu ndi nebu ife-ga nke Jehofa. 12 Ma-
kana unu amapu na ngwa, nke unu napu n'ọsọ:

Digitized by Google

makana Jehofa gaga n'iru unu; Cuku nke Israel
gabu azi Onye azu unu.
13 Ne, odibom ganeme ife n'uzo amamife, age-
buni ya bunie ya enu, ogadi azi agadaga enu.
14 Dika isi gba imelime ghali, (emebikalili iru-
ya kalia nke madu obuna ozo, udi-ya azi kalia nke
umu madu,) 15 obu nofu ka ogesi fewusa ime-
lime mba-ga; ndi-eze gekpucita onu-fa n'ebe Ono:
makana ife anakonurolu fa ka fa gafu; ife fa
nanunuro ka fa gaghota.

53 1 Onye kwelu ife ayi nugolu? onye ka
egosili aka Jehofa? 2 Makana osonitalu
n'iru Ya dika nwa osisi di nlo, di azi ka nkpolo-
gwugwu putalu n'ani kpolu nku: onwero udi nke
onama nma; mgbe ayi fulu ya, onwero iru nke
ife-ya geji naso ayi. 3 Enenili ya, madu ju azi
ya; nwoke ife-nwute-ga, onye malu oya-ga:
enenili ya dika onye madu nezonari iru-fa, ayi agu-
nyero ya n'ife obuna.
4 N'ezi-okwu yanwa ebulugo oya-ayi-ga, nado
azi ife-nwute-ayi-ga: ma ayinwa gunyelu ya
n'onye apialu ife, onye Cuku tili ife, onye ebuda-azi-
li ebuda. 5 Ma emelulu yanwa aru maka njefie-
ayi-ga, emeputalu ya onya maka ajo-omume-ayi-
ga: itali ndokwa-ayi di n'aru-ya; obu azi ube-
itali-ya-ga ka eji zo ayi. 6 Ayi nine akpafusigo
dika atulu; ayi edogo iru n'uzo aka ayi n'ofu n'ofu;
Jehofa emego azi ka ajo-omume-ayi nine dakwasi
ya.
7 Emegbulu ya, ma obudalu onweya osaro onu-
ya; dika nwa atulu nke akpu jeko igbu egbu, di
azi ka atulu melu ogbi n'iru ndi nebeca ya aji; eye,
osaro onu-ya. 8 Sitena nkpagbu na ikpe ka eji

Digitized by Google

wepu ya; ndudugandu-ya azi, onye *nime fa* cigha-
lu uce-ya na ebepulu ya n'ani ndi di ndu? maka
ifi njefie ndi nkem ka eji pia ya ife. 9 Fa me-
ko̱lu ini ya na ndi o̱jo̱, ınelu ya na o̱galanya
n'o̱nwu-ya; o̱bu ezie na o̱mero̱ ife-ike o̱buna, nke
aghugho̱ o̱buna nadi n'o̱nu-ya.
10 Ma o̱so̱lu Jehofa ka O̱meta ya o̱nya; O̱mego̱
ká o̱ya o̱ya: mgbe Igeji me nkpulu-obi-ya ka o̱bulu
àjà ikpe-o̱muma, o̱gafu nkpulu-*ya*, o̱gesetiwanye
ubo̱si-ya-ga, ife uso̱ Jehofa gaga o̱fuma n'aka-ya.
11 Sitena ido̱-àkànyà nke nkpulu-obi-ya o̱gafu,
afo̱ geju ya: sitena ife-o̱muma-ya ka odibom
onye ezi omume geji me imelime ka fa bulu ndi
ezi omume: ogebu azi ajo̱ omume-fa-ga. 12 Nya
ka Mgeji kenyeko̱ ya na ndi bu nuku 'òkè, yanwa
geso azi ndi-dike keko̱ ife anutalu n'agha; ınaka-
na orupulu nkpulu-obi-ya wenye n'o̱nwu, ewegu-
nye ya na ndi njefie: ma yanwa bulu njo̱ imelime
madu, nayo̱-azi-li ndi njefie ayiyo̱.
54 1 Buba abu ngoli, ngi aga, ngi onye namu-
nuro̱ nwa; tiwaba n'abù ngoli, nakpo̱si
nkpu ike, ngi onye ime nwa nemenuro̱: makana
umu nke nwayi no̱ nkiti ka umu nke nwayi nwelu
di, ka Jehofa kwulu. 2 Setiwanye ebe ikwu-i,
ka fa setiwanye azi ife okpukpu nke ebe-obibi-i-
ga; azo̱dokwana: me ka udo̱-i-ga sowanye ogono-
go, me azi ka nkpukpo̱-ga nke ikwu-i sie ike.
3 Makana igawasa n'aka-nni na aka-ekpe; nkpu-
lu-i genwelu mba-ga, me azi nkpo̱nkpo̱ obodo-ga
ka ebicie fa. 4 Atuna egwu; makana ifele ame-
me i: emena ifele; makana amemenye i ifele
n'iru: makana igecezo̱ ifele nke idi-na-nwata-i, na
nkpali nke ajadu ibu ka imanecetanwozi o̱zo̱.
5 Makana Onye kelu i bu di-i; Jehofa nke usu *n(*

Digitized by Google

agha bu afa-Ya: Onye di Nso nke Israel bu onye-
ngbaputa-i; agakpo Ya Cuku nke uwa nine.
6 Makana Jehofa akpogo i dika nwunye arapulu
arapu nke onewute azi mo-ya, obunadu nwunye an-
ulu n'okolobia, mgbe ajulu ya, ka Cuku-i kwulu.
7 Nwantinti oge ka Mrapugolu i arapu; ma aga-
meji nuku ebele wekpocigha i. 8 Ezonarilim i
irum nwa oge nime iwe nagbofu agbofu; ma
agameji afo-oma ebe-ebe wemelu i ebele, ka Jehofa
onye-ngbaputa-i kwulu. 9 Makana nka di *ka*
mili-ga nke Noa n'ebe Mno: makana etu Mṅugo-
lu iyi na mili nke Noa amelikpuzi uwa ozo, obu
nofu aṅugom iyi na Mmewewusa i iwe, nke
Mnabalu i nba. 10 Makana ugwu geniri-ga,
ageropu ngôngo-ga; ma afo-omam ameniri n'ebe
ino, nke aneropu àgbà nke ndokwam, ka Jehofa
Nke megolu i ebele kwulu.

11 Ngi onye ebudalu ebuda, eji akpoli amagha-
li, anatasiro obi, ne, Munwa geji ota-njele wedo
nkpuma-i, welu *nkpuma* safaia to nto-ani-i-ga.
12 Agameji *nkpuma* rubi-ga weme windo-i-ga, we-
lu azi *nkpuma* kabonkel-ga weme onu-uzo-ilo-i-ga,
welu azi omalica nkpuma-ga wedorube ókè-ani-i
nine. 13 Agakuzili umu-i nine n'aka Jehofa;
ndokwa nke umu-i *gabu* azi nuku. 14 Ageme ka
ikwusie ike n'ezi omume: iganote nkpagbu aka,
makana imatu egwu; note azi ibobo aka, makana
omakpudebe i nso. 15 Ne, fa gagbakoba, ma osi-
tero n'akam: onye obuna gagbakoba imedide
i gada maka ifi i. 16 Ne, Munwa ekego uzu nke
naru oku iceku, nakpu ife eji alu olu obuna;
Munwa azi ekego onye nbibi ka owenemebi.
17 Onwero ife obuna akpulu iji medide i gaganu;
ile obuna gebini imedide i n'ikpe ka igama ikpe.

Nka bu ùkwù ndi-odibo Jehofa, ezi omume-fa si
n'akam bia, ka Jehofa kwulu.

55 1 Biali, onye ọbuna akpili kpọlu nku,
bianu na mili, na onye nenwerọ ego; bianu,
golunu, lienu; eye, bianu, golunu manya *fain* na
ala-*efi* néji ego na akwu ugwọ. 2 Gini melu unu
ji welu ego nego ife naburọ nni? na ife unu dọta-
lu n'àkànyà igo ife nadeju afọ? nulunu onum sọ,
ka unu lie ezi ife, ka abuba nasọ nkpulu-obi-unu
usọ. 3 Genu nti, ka unu biakutem; nulunu, na
nkpulu-obi-unu gadị ndu: Mu na unu geme àgbà
ebe-ebe, *bú* afọ-ọma kwesili ncekwube emelu
Defid. 4 Ne, ewelugom ya nye ka ọbulu ndi
nine n'uwa onye ama, *ka ọbulu* ndi *nine n'uwa*
onye ndú na onye getili fa iwu. 5 Ne, igakpọ
mba nke inamarọ, mba nke namarọ i gagbakute
i, maka ifi Jehofa Cuku-i, na maka ifi Onye di
Nsọ nke Israel; makana Ọnyego i otuto.

6 Cọbanu Jehofa n'ọge agacọta Ya, kpọkubenu
Ya n'ọge Ọnọ nso: 7 ka onye ọjọ rapu uzọ-ya,
ka onye nelorọ elo *rapu* ilolo-ya-ga: ka ocighaku-
te Jehofa, na Ọgemelu ya ebele; *cighakute* azi
Cuku-ayi, makana Ọgagbaghalu ya imelime.
8 Makana ilolom aburọ-ga ilolo-unu, nke uzọ-unu
nabu-ga uzọm, ka Jehofa kwulu. 9 Makana dika
enu-igwe si ka-ga ani enu, ọbu nọfu ka uzọm si
ka-ga uzọ-unu enu, ilolom *ka-ga* azi ilolo-unu *enu*.
10 Makana dika mili na sno si esi n'enu-igwe ezo,
ghalu icigha azu n'ebe afu ọzọ, ma ọnede ani,
neme ka ife nadù nepu epu, nenye azi onye nagha
agha nkpulu na onye neli eli nni; 11 ọbu nọfu
ka okwum nke sim n'ọnu pua gadi: ọmagba aka
cighakutem, ma ọgeme ife nasọm, ọgaga azi ọfuma
n'ife Mzili ya. 12 Makana unu geji anuli pu-

ageji azi ndokwa wedupu unu: ugwu na ngongo-
ga getiwaba n'abù ngoli n'iru unu, osisi nine di-
ga n'ọfia gakuba aka-fa. 13 Kama ogwu osisi
fia geso, kama ọkilika osisi matel geso: ọgabulu
Jehofa afa, bulu ife arima ebe-ebe nke amanebepu
ebepu.

56 1 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, Debenu ikpe,
neme-azi-nu ezi omume: makana nzọputam
di nso ibia, ezi omumem di azi nso ikpughe ekpu-
ghe. 2 Añuli nadili onye neme nka, na nwa nke
madu onye jisi ya ike; onye nedebe sabat ghalu
imetọ ya, debe azi aka-ya ghalu ime ajọ ife ọbuna.
3 Ọzọ ka onye ani madu, nke nyakudogolu onweya
n'ebe Jehofa nọ, ghalu ikwu, si, Jehofa agharọ ikc-
wapum na ndi-Ya: ka onozi ghalu isi, Ne, mu-
nwa bu osisi kpọlu nku. 4 Makana nọnwọ ka
Jehofa gwalu ndi-onozi nedebe sabat nkem-ga, na-
ralu azi ife nasọ-gam, jisie àgbàm ike: 5 Ọbu fa ka
Mgenye ife nceta na afa ka umu-ndikom na umu-
nwayi nmá nime unọm na ime aja-odidom; aga-
menye onye di nọnwọ afa ebe-ebe, nke amanebepu
ebepu. 6 Ndi ani madu azi, ndi nyakudolu Jeho-
fa onwefa, ijelu Ya ozi, na ifu afa Jehofa n'anya,
ibu odibo-Ya, onye ọbuna nke nedebe sabat ghalu
imetọ ya, jisie azi 'agbam ike; 7 ọbu fa ka Mga-
kpọta n'ugwum di nsọ, me azi ka fa ñulia añuli
n'unọ-ekpelum; àjà-nsule-fa na ife-àjà-fa-ga
gasọm usọ n'enu ebe-icu-ajam: makana agakpọ
unọm unọ ekpelu ndi nine *n'uwa.* 8 Dinwenu-
ayi Jehofa Nke cikọbalu ndi Israel acusalu acusa
si, agamacikọnyekwulu ya *ndi ọzọ,* nyelu ndi-ya
acikọlu acikọ.

9 Unu anu ọfia nine, bianu ka unu lie, *eye,* unu
anu nine bi n'ugboko. 10 Ndi-nce-Ya kpulu isi,

Digitized by Google

fa nine amarọ; fa nine bu nkita bu-ga ogbi, fa
apurọ igbọ uja; nalọ nlọ, nedina ani, nafu itu olu-
ula n'anya. 11 Eye, nkita di-ga icu, fa amarọ
afọ-ojuju; ndia bu ndi-ọzùzù-atulu ndi namarọ
nghọta: fa nine edogo iru n'uzọ aka fa, ebe onye
anọna n'elẹle-ya, sitena akuku nine ọbuna. 12 *Fa
nasi,* Bianu, agameweta manya *fain,* ayi galaju
ife ọlila di ike afọ; eci gadi ka tata, ọnaghaga
agadaga.

57 1 Onye ezi omume neyì, ọnwerọ madu ne-
tinye ya n'obi-ya; anewepu azi ndi afọ-ọma,
ọnwerọ onye naghọta na anewepu onye ezi omume
n'iru ajọ ife. 2 Ọnaba nime ndokwa; fa nezulu
ike n'àkwà-edina-fa, *bú* onye ọbuna neje ekelesu.

3 Ma kpudebenu nso n'ebea, ununwa umu ndi
nne-fa nenene ani, nkpulu nwoke na nwayi nayi
ọyi. 4 Onye ka unu ji egwú egwú? onye ka unu
nasaghesi ọnu-unu emedide, naliputa ile? unu aburọ
umu njefie ka, bulu nkpulu nke así, 5 unu ndi neme
onweunu ka unu di ọku n'etiti *osisi* terebint-ga,
n'okpulu osisi ndu ọbuna; ndi negbu umu-aka na
mgbulugudu-ga, n'okpulu ebe nkpuma gbọwa-ga-lu
agbọwa? 6 N'etiti *nkpuma* nke mgbulugudu te-
lalu etela ka òkè-i di; fanwa, fanwa bu ife lulu i:
ọbu fa ka iruwusagolu àjà ife ọlila, *fa ka* icunyegolu
àjà nni. Ageme ka Mnọdu du maka ifi ife ndia
ka? 7 Idebego àkwà-i n'enu ugwu di ajọ enu:
ebe afu azi ka irọgolu icu aja. 8 Idebego ife-
nceta-i n'azu aku-uzọ-ga na azu ide ọnu-uzọ-ga:
makana igbalu onye ọzọ ọtọ kama Munwa, irọgogo
azi enu; imego ka àkwà-i riwanye nne, iwesolu
fa melu onwei àgbà; ifu àkwà-fa n'anya n'ebe
ifuna ya. 9 Iji azi ude wejeku eze afu, neme azi
ka ife-ísì-usọ-i nabawanye, wezite ndi-ozi-i aka,

Digitized by Google

webuda onwei genyena Ṣeol. 10 Ogonogo uzọ-
i melu ka ike gwu i; *ma* ikwurọ, si, Ncekwube
adirọ: ifulu ndu aka-i; nya kpatalu ọya nejirọ ya
i. 11 Onye ka inajọlu ujọ natu-azi-li egwu, nke
inasi asi, weghalu icetam, nke inetinye ya n'obi-i?
Munwa edeberọ ọnum du ọbunadu sitena ọge gbo,
ma iturọlum egwu? 12 Munwa gegosi ezi omu-
me-i; ọlu-i azi, fa amabalu i n'ife. 13 Mgbe ikpọ-
lu nkpu, ka ife icikọbagolu naputa i; ma ifufe
gefepu fa, ofu nku-ume gekupu fa nine: ma onye
gbabalu nimem geketa ani afu, ọgenwelu ugwum di
nsọ. 14 Ọgasi azi, Kwanienu enu, kwanienu enu,
dozienu uzọ, wepunu ife isọ-ngọngọ n'uzọ ndi nkem.
15 Makana nọnwọ ka Onye di enu Onye ebuni-
azi-li enu Onye nanọ ọkpu, Onye afa-Ya bu Onye
di Nsọ, kwulu: Anọm n'ebe di enu di azi nsọ,
nọnye-azi-li onye mọ-ya tiwalu etiwa di azi ume-
ani, itunye ndu na mọ ndi ume-ani, na itunye ndu
n'obi ndi tiwalu etiwa. 16 Makana Mmanese
okwu ebe-ebe, nke Mnewe iwe ọkpu: makana ufu
gekpu mọ *madu* n'irum, ya na nkpulu-obi-ga
nke Munwa kelu. 17 Maka ifi ajọ omume nke
anya-ukwu-ya ka Mji we iwe wetie ya ife, ezobelum
irum we azi iwe: owedorue iru-ya naga n'uzọ nke
nkpulu-obi-ya. 18 Afugom uzọ-ya-ga, agamazọ
azi ya: agamedu azi ya, nyecigha ya na ndi-ya
neru uru ntasi-obi. 19 Ekem nkpulu egbugbele-
ọnu-ga: Ndokwa, ndokwa, dili onye nọ n'ọte-aka na
onye nọ nso, ka Jehofa kwulu; na agamazọ ya.
20 Ma ndi ọjọ di-ga ka orimili nnu namaghali ama-
ghali; makana ọpurọ idelu du, mili-ya azi nama-
puta-ga ulu na inyi. 21 Ndokwa adirọlu ndi ọjọ,
ka Cukum kwulu.

Digitized by Google

58 1 Kpo̱sie nkpu ike, azo̱dokwana, wenie onu-
i dika opi, gosi ndi nkem njefie-fa, na uno̱
Jekob njo̱-fa-ga. 2 Ma fa naco̱m kwada, o̱naso̱ fa
ima uzo̱m-ga: dika mba ndi melu ezi omume,
ndi najuro̱ ikpe nke Cuku-fa, fa nayo̱m ikpe-ga
nke ezi omume, o̱naso̱ fa uso̱ ikpudebe Cuku nso.
3 *Fa nasi*, Gini melu ayi ji bue o̱nu, ma Ifuro̱?
gini melu ayi ji ebuda nkpulu-obi-ayi, ma Imaro̱?
Ne, n'ubo̱si ibu-o̱nu-unu unu naco̱ta ife uso̱ *aka*
unu, nemegbu ndi nine nado̱lu unu àkànyà. 4 Ne,
unu nebu o̱nu maka esemokwu na o̱gu, na iti ikpa
ife o̱jo̱: unu adebu o̱nu tata n'uzo̱ agesi nu onu-
unu n'enu. 5 O̱bu etu afu bu ibu-o̱nu Mro̱tagolu
ka? ubo̱si madu gebuda nkpulu-obi-ya ka? O̱bu
idi nerunata isi-ya n'ani dika ami, na igbasa akwa-
uju na ntu n'okpulu ya? igakpo̱ nka ibu-o̱nu, ya
na ubo̱si gaso̱ Jehofa uso̱ ka? 6 Nka aburo̱ ibu-
o̱nu Mro̱tagolu ka? ito̱pu agbu ife o̱jo̱, ito̱sisi udo̱
ukpako-onu-o̱lu, na izipu ndi anakpagbu ka fa
nwelu onwefa, ka unu kpajisie ukpako-onu-o̱lu
o̱buna? 7 O̱buro̱ ikenye onye agu nagu nni-i, na
ka ikpo̱bata ndi ebudalu ebuda nawaghali ebe nine
n'uno̱-i? mgbe ifulu onye gba o̱to̱, ka ijebe ya
ákwà; ka ighalu izonarili onye-aru-i onwei?
8 Mgbe afu ìfè-i gawa dika ututu, ndiri-i gaputa
ósiso̱: ezi omume-i azi gagabulu n'iru i; otuto
Jehofa gabu onye-azu-i. 9 Mgbe afu igakpo̱ oku,
Jehofa gaza azi; igakpo̱ nkpu, O̱gasi, Nemnwa.
O̱buluna iweruka n'etiti i ukpako-onu-o̱lu, isetipu
nkpisi-aka, na ikwu okwu neloro̱ elo̱; 10 o̱bu-
lu azi na inye onye agu nagu ife nkpulu-obi-i
co̱lu, me ka afo̱ ju nkpulu-obi ebudalu ebuda; ìfè-
i gawa nime o̱cici, mgbaci-i adi ka efifie nabo̱:
11 Jehofa ganedu azi i mgbe nca, me ka afo̱ ju

Digitized by Google

nkpulu-obi-i n'ebe kpọ-ga-lu nku, me azi ka ike
di ọkpukpu-i-ga; igadi ka ugbo mili nezowusa ri
nne, di azi ka isi-iyi, nke mili-ya nadata ata. 12 Ndi
gesi nime i puta galuzi ebe tọgbọ-ga-lu nkiti
gboli: igedoni ntọ-ani nke imelime ndudugandu;
agakpọ azi i Onye ndozi ebe gbọwalu agbọwa,
Onye nakwazi ọkpu-uzọ ibi nime *fa*. 13 Ọbuluna
iweruka ukwu-i n'ubọsi sabat, ghalu idi neme
ife nasọ i n'ubọsim di nsọ; iwekpọ sabat ife ma-
lu nma, *na* ife di nsọ nke Jehofa ife di nsọpulu;
inasọpu-azi-li ya, ghalu ime uzọ aka i-ga, maọbu
icọta ife usọ aka i, maọbu ikwu okwu *aka i-ga*:
14 mgbe afu obi-i gasọ usọ na Jehofa; agameme
ka ilikwasi n'ebe di-ga enu nke uwa; agameji
ùkwù Jekob nna-i weme ka ilie ife: makana ọnu
Jehofa ekwugo.

59 1 Ne, na aka Jehofa epenatarọ epenata,
nke ọmaneji nwe ike izọputanu; nke nti-
Ya nadi alọ, nke ọmaneji nwe ike inu ife: 2 ma
ajọ-omume-unu-ga akpago ókè n'etiti unu na Cuku-
unu, njọ-unu-ga ezonarigolu unu iru-Ya, nyabu
na Ọmanu. 3 Makana eji ọbala wemelu aka-unu,
welu azi ajọ omume *wemelu* nkpisi-aka-unu;
egbugbele-ọnu-unu ekwugo okwu asi, ile-unu
nedemu ajọ ife. 4 Ọnwerọ onye ọbuna nakpọ
madu eje ikpe n'ezi omume, ọnwerọ onye neji ezi-
okwu eje ikpe: fa cekwubelu ife nkiti, nekwu
okwu asi; fa tulu ime ife ilu aru, muputa ife
nelorọ elo. 5 Fa bulu àkwá ajọ agwọ, tua onya-
ududo: onye lili àkwá-fa nanwu anwu, nke azọ-
walu azọwa nagbọwaputa nwa ajọ agwọ. 6 Onya-
ududo-fa amaghọru afe, nke fa neji ọlu-fa-ga
egbokpo onwefa: ọlu-fa bu-ga ọlu ife nelorọ elo,
ime ife-ike di n'aka-fa. 7 Ukwu-fa nagbaga n'ajọ

ife, fa nagba o̱so̱ igbafu o̱bala ndi nemero̱ ajo̱ ife:
ilolo-fa bu-ga ilolo ife neloro̱ elo; nbibi na ntikpo̱
di n'uzo̱-fa akwanili akwani. 8 Fa amaro̱ uzo̱
ndokwa; ikpe adiro̱ n'ebe fa si aga: fa akwagolu
onwefa o̱kpu-uzo̱ gbago̱lu agbago̱; onye o̱buna
zo̱lu ukwu nime ya adama ndokwa. 9 Nya ka
ikpe ji te ayi aka, ezi omume nekwudoro̱ ayi: ayi
nege ìfè, ma ne o̱bulu o̱cici; ayi nege ebe nwulu
enwu, ma ayi naga na mgbaci. 10 Ayi naso̱ isi
n'aja-odido dika ndi ìsì, eye, ayi naso̱ isi dika ndi
nenwero̱ anya o̱buna: ayi naso̱ ngo̱ngo̱ n'efifie
nabo̱ dika o̱bu emumeci ututu; ayi no̱ n'ebe gbalu
o̱cici dika ndi nwulu anwu. 11 Ayi nine nagbo̱
uja dika bea, negosi ákwá ike ka nduli: ayi ge
ikpe, ma o̱diro̱; ayi ge nzo̱puta, ma o̱telu ayi ezi
aka. 12 Makana njefie-ayi-ga riwanyelu nne
n'iru I, njo̱-ayi naza-ga azi imedide ayi: makana
njefie-ayi so-ga-lu ayi, ajo̱ omume-ayi-ga azi, ayi
malu fa: 13 na njefie na igo̱ Jehofa, na idacigha
azu sodebe Cuku-ayi, nekwu okwu nkpagbu na
okwu isifie uzo̱, si n'obi nemo okwu asi nekwuputa
fa. 14 Akwacighalu ikpe azu, ezi omume kwute
aka: makana ezi-okwu so̱lu ngo̱ngo̱ n'ilo, ije-eke-
lesu apuro̱ iba nime. 15 Eye, ezi-okwu adiro̱ ya;
onye si n'ajo̱ ife puruka melu onweya ife nkwali:
Jehofa wefu ya, o̱bulu ajo̱ ife n'anya-Ya na ikpe
adiro̱. 16 O̱wefu na madu o̱buna adiro̱, o̱tu azi
Ya n'anya na o̱nwero̱ onye gayo̱lu *fa*: o̱gwe-
aka-Ya wewetalu Ya nzo̱puta; na ezi omume-Ya,
nke afu wekwado Ya. 17 Oweyili ezi omume
dika afe agha, kpulu azi okpu nzo̱puta n'isi-Ya;
Oyili afe ibo̱-ó̱bò̱ ka fa bulu afe-Ya, Ogbolu azi
ekwólo dika agbo. 18 Ka fa si kwucigha, no̱fu
ka Ogesi kwucigha, *O̱gakwucigha* ndi nemedide Ya

Digitized by Google

ọnuma, welu nkwucigha kwucigha ndi-ilo-Ya;
Ọgakwucigha ọba-n'ani orimili nnu ife nkwucigha.
19 Fa ewesitena ọdida-anya-anwu wetubalu afa
Jehofa egwu, site azi n'ọwuwa anwu *tubalu* otuto-
Ya *egwu:* makana Ọgabia ka mili nuku ọda, nke
ume Jehofa nacu ọsọ. 20 Onye ngbaputa gabia
na Zaion, biakute ndi rapulu njefie na Jekob, ka
Jehofa kwulu. 21 Munwa, nka bu agba Mu na fa
melu, ka Jehofa kwulu: mọ nkem nke dikwasi i,
na okwum nke Mtinyegolu n'ọnu-i, amapu n'ọnu-i,
nke fa napu n'ọnu nkpulu-i, nke fa napu n'ọnu
nkpulu nkpulu-i, ka Jehofa kwulu, site ka-ọdinwọ
wegaba ebe-ebe.

60 1 Binie, nwue; makana ìfè-i abiago, otuto
Jehofa awakwasigo azi i. 2 Makana, ne,
ọcici gekpudo uwa, oke ọcici gekpudo ndi *nine
n'uwa:* ma Jehofa gawakwasi i, agafu otuto-Ya
n'aru-i. 3 Mba gabia-ga n'ìfè-i, ndi-eze azi *gabia*
n'onwu-malamala nke ọwuwa-i. 4 Wenie anya-i
ne okilikili, ka ifu: fa nine nakpọkọ onwefa ọnu,
fa biakute i: umu-i ndikom gesi n'ọte-aka bia,
ageku azi umu-i umu-nwayi n'aka. 5 Mgbe afu
igafu ewenye i ìfè, aru gama obi-i nni ageme ka
oriwanye nne; makana ageme ka ọ́kù si n'orimili
nnu puta lue i aru, àkù nke mba-ga gabiakute i.
6 Imelime kamel gekpudo i, umu kamel nke Mi-
dian na Efa; fa nine gesi na Ṣiba bia: fa gebuta
ọna-edo na frankinsens, fa gezi ozi ọma nke otuto Je-
hofa. 7 Ìgwè atulu na ewu nine nke Kida ka aga-
cikọba n'ebe inọ, ebunu nke Nebaiot ganejelu i ozi:
fa garọgota n'ebe-icu-ajam dika ife nasọ usọ, agama-
cọ unọm nke malu nma nma. 8 One ndi bu ndia
nefe ka ulukpu, *nefe* azi ka nduli *si efesi* na windo-
fa? 9 N'ezi-okwu ọba-n'ani orimili nnu ganegem,

ugbo̱ Taṣiṣ gebu-ga uzo̱, si n'o̱te-aka cinata umu-
i ndikom, fa na o̱na-o̱ca-fa na o̱na-edo-fa, maka
afa Jehofa Cuku-i, na maka Onye di Nso̱ nke
Israel, makana O̱mego i ka ima nmá. 10 Ndi ani
madu gedoni aja-i, ndi-eze-fa gejelu i ozi: makana
etilim i ife n'iwem, ma emegolum i ebele n'iru-
o̱mam. 11 Aganeghebe azi o̱nu-uzo̱-ilo-i-ga o̱ghe
mgbe nca; amemeci fa n'efifie ma-o̱bu n'ucici; ka
madu webutalu i àkù nke mba-ga, kpulu azi ndi-
eze-fa. 12 Makana mba afu na ani-eze afu nke
manefe i gana n'iyi; eye, ageme mba afu-ga ka fa
to̱gbo̱lucasia nkiti. 13 Otuto Lebanon gabiakute
i, osisi fia, na *osisi* pain, na osisi bo̱ks n'ofu nje;
ime ka o̱no̱du ebe-nso̱m ma nmá, agameme azi ka
ebe Mnedebe ukwum di otuto. 14 Umu-ndikom
nke ndi budalu i ebuda gabia runatabalu i isi; ndi
nine nenili i gesekpulu n'o̱bu-ukwu-i; fa gakpo̱ i
Obodo Jehofa, Zaion nke Onye di Nso̱ nke Israel.
15 Ebe arapugolu i arapu kpo̱ azi i asì, madu we-
ghalu igafe i, agameme i ka ibulu o̱kaka ebe-ebe,
bulu ngoli nke imelime ndudugandu. 16 Igami azi
ala mba-ga, la ala ndi-eze: igama azi na Munwa Je-
hofa bu onye-nzo̱puta-i, na onye-ngbapüta-i, Onye
di Ike nke Jekob. 17 Kama o̱na-o̱ku agameweta
o̱na-edo, kama ígwè agameweta o̱na-o̱ca, kama osi-
si o̱na-o̱ku, kama nkpuma ígwè: agameme azi ka
ndi-isi-i bulu ndokwa, me azi ka ndi-nmegbu-i
bulu ezi omume. 18 Amanunwozi ife-ike n'ani-i
o̱zo̱, nke ananu nbibi na ntikpo̱ n'okè-ani-i-ga;
ma igakpo̱ aja-odudo-i-ga Nzo̱puta, *kpo̱* o̱nu-uzo̱-
ilo-i-ga Otuto. 19 Anya-anwu amabunwozi ìfè-i o̱zo̱
n'efifie; nke o̱nwa nenye i ìfè dika ife nenwu
enwu: ma Jehofa gabulu i ìfè ebe-ebe, Cuku-i abu-
lu nmá-i. 20 Anya-anwu-i amada ada, nke o̱nwa-i

Digitized by Google

naju nni: makana Jehofa gabulu ìfè-i ebe-ebe,
ubosi uru-i genwe isi-njedebe. 21 Ndi-i azi ga-
buzu ndi ezi omume, fa genwelu ani afu ebe-ebe;
ngadaba nke ife okuku nkem, olu nke akam-ga,
ka ewenyem otuto. 22 Nke obele *n'etiti fa* ga-
bulu nnu nabo na iruli, onye pekalisili abulu
mba di ike: Munwa Jehofa geme ka ome ngwa
n'oge-ya.
61 1 Mo nke Dinwenu-ayi Jehofa di n'isim;
makana Jehofa etegom ude izisa ozi oma
gwa ndi ebudalu ebuda; Ozigom ikebe obi eti-
walu etiwa, ikwusa gwa ndi adolu n'agha na
fa enwelu onwefa, na imeghepulu ndi efielu
agbu *uzo uno nga;* 2 ikwusa aro nke iru-oma
Jehofa, na ubosi ibo óbò nke Cuku-ayi; itasi
ndi nine neru uru obi; 3 ikalu ndi neru uru
na Zaion, inye fa ife ekike isi ka onocie ntu-oku,
udé nke ngoli ka onocie iru-uru, afe otuto ka
onocie mo ike ogwugwu; ka ewekpo fa osisi nke ezi
omume, ife okuku nke Jehofa, ka ewenye Ya otuto.
4 Fagalu zi ebe togbo-ga-lu nkiti gboli, fa gedoni
ebe bu-ga uzo me nkponkpo, fa galunwo obodo
togbo-ga-lu nkiti, ebe nkponkpo nke imelime
ndudugandu. 5 Ndi-obia gakwulu nazu ìgwè
atulu na ewu unu, ndi ani madu gabu ndi olu
ugbo unu nedozi azi fain-unu. 6 Ma agakpo unu-
nwa ndi ncu-aja nke Jehofa: agasi na unu bu ndi
nejelu Cuku-ayi ozi: unu geli àkù nke mba-ga,
n'otuto-fa ka unu gananya isi. 7 Kama ifele-unu
unu genwe nmaji; kama imenye ifele n'iru fa
gabuba abu ngoli nime òkè-fa: nyabu n'ani-fa fa
genwelu nmaji: añuli ebe-ebe gadili fa. 8 Maka-
na Munwa Jehofa fulu ikpe kwu oto n'anya, akpo-
lum npum na ajo omume asì; agamene fa olu-fa

Digitized by Google

n'ezi-okwu, Mu na fa geme àgbà ebe-ebe. 9 Aga-
ma nkpulu-fa n'etiti mba-ga, *ma* azi umu-fa
n'etiti ndi *nine n'uwa :* ndi nine fulu fa gamata fa,
na fanwa bu nkpulu Jehofa gọzigolu.

10 Agamegoli na Jehofa agadaga, nkpulu-obim
gawuni n'añuli na Cukum; makana Ọciligọ afe
nzọputa yibem, Ogbobegom agbo ezi omume, dika
onye nulu nwûnye ọfu si eke onweya ekike-isi dika
onye ncu-ạja, na dika nwunye anulu ọfu si ejikwa-
si onweya n'ife-ejiji-ya-ga. 11 Makana dika ani
si eme ka ife nepu, na dika ugbo si eme ka ife aku-
ga-lu nime ya pue; ọbu nọfu ka Dinwenu-ayi
Jehofa geme ka ezị omume na otuto pue n'iru
mba nine.

62 1 Maka ifi Zaion mmedelu du, maka ifi
Jerusalem mmezu ike, genye mgbe ezi
omume-ya gaputa ìfê dika onwu-malamala, nzọ-
puta-ya azi dika ọku-ukpe nenwu enwu. 2 Mba
gafu-ga ezi omume-i, ndi-eze nine gafu otuto-i:
agagu i afa ọfu, nke ọnu Jehofa gagu. 3 Igabu
azi okpu malu nmá n'aka Jehofa, na okpu eze
n'aka Cuku-i. 4 Amakpọnwozi i Onye arapulu
arapu; nke anakpọnwozi ani-i Nkpọnkpọ ebe:
ma agakpọ i Hefziba, kpọ azị ani-i Beula: makana
ife-i nasọ Jehofa, aganulu ani-i anulu. 5 Makana
dika okolọbia si anulu nwa-agbọ, ọbu nọfu ka
umu-i ndikom gesi nulu i: Cuku-i gewelu azi
ngoli nke onye nulu nwunye ọfu ji goli n'aru
nwunye ọfu ya wegolie n'aru i.

6 Akwubagom ndi nce n'enu aja-odido-i-ga, ngi
Jerusalem; fa amedebe ọnu-fa du efifie ma-ọbu
ucici: unu bu ndi necetalu Jehofa ife, edebekwa-
nanu ọnu du, 7 unu emekwana ka Ọdelu du,
genye mgbe Ogeji me Jerusalem ka ọkwusie ike,

Digitized by Google

ka obulu azi otuto n'uwa. 8 Jehofa ewelugo aka-
nni-Ya, na ogwe-aka nke ume-Ya weñua iyi, N'ezi-
okwu Mmenyezi okili-i ka obulu nni ndi-ilo-i ozo;
nke ndi ani madu nala manya-*fain*-i, nke idogolu
àkànyà maka ya: 9 ma ndi biajulu ya n'anuru
geli ya, wetobe Jehofa; ndi kpokobalu ya gala
ya nime ogige ebe-nsom.

10 Gafenu, gafenu n'onu-uzo-ga, dozienu uzo
ndi *Israel;* kwanienu, kwanienu uzo akwanili akwa-
ni; tutupunu nkpuma; kwubanu okoloto n'enu ndi
nine n'uwa. 11 Ne, na Jehofa emego ka anu ya
genye n'ebe uwa jedebelu, si, Gwanu ada Zaion,
Ne, na nzoputa-i abiana; ne, ugwo-ya di n'aka-
ya, ife ine-olu ya di n'iru ya. 12 Fa gakpo fa
Ndi di nso, Ndi Jehofa gbaputalu: agakpo i Onye
acotalu acota, Obodo anarapuro arapu.

63 1 Onye di nwo nke si n'Idom bia, gbo
akwa nme-nme si na Bozra puta? Onye a
ekike-Ya bu so nma, nazo ije n'imelime ike-Ya?
Munwa onye nekwu n'ezi omume, di ike izoputanu.
2 Gini melu Iji aca nme-nme n'ekike-I, ákwà-I di
azi ka onye nazoca n'ebe anàzoca manya fain?
3 Som ofu azocago n'ebe anazoca manya *fain;*
nime ndi *nine n'uwa* onwero madu obuna no-
nyelum: eye, azocalum fa n'iwem, zopia azi fa
n'onumam; obala-fa ka efewusalu n'akwam, eme-
tosigom afem nine. 4 Makana ubosi ibo-óbò di
n'obim, aro ngbaputam abiago. 5 Enelum anya,
onwero ofu onye efu genye aka; ogba-azi-lim
ghali na onwero ofu onye efu gakwado akwado:
akam wewetalum nzoputa; onumam azi, ya kwa-
dolum. 6 Azodalum ndi *nine n'uwa* n'iwem, me
azi ka onumam negbu fa *ka manya*, Mwerupu
bala-fa n'ani.

Digitized by Google

7 Agamefota afọ-ọma-ga nke Jehofa, *na* otuto
Jehofa, ka ife nine Jehofa nyegolu ayi si di; na
nuku idi-nma *Ogosili* n'ebe unọ Israel nọ, nke
Ọnyegolu fa ka ebele-Ya si di-ga, ya na ka afọ-
ọma-Ya si baka uba. 8 Makana Ọsi, N'ezi-okwu
fanwa bu ndi nkem, umu ndi maneme uzọ así:
Ọwebulu onye-nzọputa-fa. 9 Na nkpagbu-fa nine
akpagbulu Ya, mọ-ozi nke iru-Ya wezọputa fa:
ifu-n'anya-Ya na ebele-Ya ka Yanwa ji gbaputa
fa; Okunie fa, kulu fa ogonogo ubọsi gbo nine.
10 Ma fanwa nupulu isi, wekpasue mọ-Ya di nsọ
iwe: Owerughalia webulu onye-ilo-fa, Ya n'onwe-
ya wenuso fa ọgu. 11 Ndi-Ya weceta ubọsi gbo
nke Moṣes, si, Kedu Onye si n'orimili nnu kpọgo-
puta fa na ndi nazu ìgwè atulu na ewu Ya? kedu
Onye tinyelu mọ-Ya di nsọ n'etiti fa? 12 *kedu*
Onye melu ka ọgwe-aka-Ya di otuto ga n'akuku
aka-nni Moses? *kedu* Onye kewalu mili n'iru fa,
ka Ọwemelu Onweya afa ebe-ebe? 13 *kedu* Onye
dufelu fa n'ogbu mili-ga, dika anyinya nime ọfia
kwu nkiti, fa weghalu isọ ngọngọ? 14 Dika ife-
enunu nke nagbada nime mgbulugudu, mọ nke
Jehofa melu ka fa zulu ike: ọbu nọfu ka Isi du
ndi-I, ka Iwemelu Onwei afa malu nmá. 15 Si
n'enu-igwe nedata anya, si azi n'ebe obibi nke idi-
nsọ-I na otuto-I ne anya: kedu ekwolo-I na nuku
ọlu-I-ga? akwusili afọ-ọma-I na ebele-i n'arum.
16 Makana Nginwa bu nna-ayi, ọbu ezie na
Abraham amarọ ayi, Israel amamata iru-ayi:
Nginwa, Jehofa, bu nna-ayi: onye-ngbaputa-ayi
sitena gbo bu afa-I. 17 Jehofa, gini melu Iji
dufue ayi u'uzọ-I-ga, me azi ka obi-ayi sie ike
werapu egwu-I? Cigha maka ifi ndi-odibo-I, *bú*
ebo nke ùkwù-I. 18 Ndi-I di nsọ nwe *ya* sọ nwa

Digitized by Google

ọge : ndi nemedide ayi azọdago ebe-nsọ-I. 19 Ayi
nadi ka fa bu ndi Inacinurọ n'ọge gbo; dika ndi
anakpọkwasirọ afa-I n'isi fa. 1 Buluzidu na
64 Igadọwara enu-igwe, *buluzidu* na Igezidata
ezidata, ka ugwu ẇeneruda eruda n'iru-I:
2 dikȧ mgbe ọku nagba umu ọbele osisi, ọku neme
azi ka mili nagbọ: ime ka ndi nemedide I malu
afȧ-I, ka aru wemaba mba-ga nni n'iru I! 3 Mgbe
Imelu ife di-ga egwu nke ayi naturọ anya fa,
Izidatalu ezidata, ugwu neruda-ga eruda n'iru I.
4 Makana site gbo madu akanurọ, nke fa nege
nti, nke anya nafunu Cuku ọzọ belu sọ I, nke
nalulu onye nege ẏa ọlu. 5 Inezuta onye negoli
neme azi ezi omume, ndi neceta I n'uzọ-I-ga: ne,
Nginwa welu iwe, ayi weme njọ: *ayi anọgo* nime
fa sitena gbo, agazọputakwa ayi? 6 Makana ayi
nine nadi ka onye lulu alu, ezi omume-ayi nine di
ka afe metọlu emetọ: ayi nine nakpọnwusi dika
akwukwọ osisi; ajọ omume-ayi, dika ikuku, ne-
bupu ayi. 7 Ọnwerọzi onye ọbuna nakpọku afa-I,
nakpọte onweya ijide I n'aka: makana Izonarigọ
ayi iru-I, sitena aka ajọ omume-ayi-ga ka Igba-
zego ayi. 8 Ma kita, Jehofa, Nginwa bu nna-ayi;
ayinwa bu ulọ, Nginwa bu onye nakpu ayi; ayi
nine bu ọlu aka-I. 9 Jehofa, ewekwana ajọ iwe
nọ, nke Ineceta ajọ omumė ọkpu: ne, ka Ifu, ayi
nayọ I, ayi nine bu ndi-I. 10 Obodo nsọ I-ga
emego ọfia kwu nkiti, Zaĭon emego ọfia kwu nkiti,
Jerusalem me nkpọnkpọ obodo. 11 Unọ-ayi nke
di nsọ na nke malu nmá, ebe nna-ayi-fȁ neto I-li,
ka esulesili ọku; ọmalica ife nine nke nasọ ayi
usọ ka emelu ebe tọgbọlu nkiti. 12 Jehofa, Ige-
bȉdo Onwei maka ifi ife ndia? Igedelu du, nebuda
ayi agadaga ka?

Digitized by Google

65 1 Ndi najuro ajuju naju asem; ndi nacorom
nafum: Asim mba ndi anakpokwasiro afam,
Nem, nem. 2 Asapugolum ndi rapulu uzom akam
ogonogo ubosi nine, nke naga n'uzo nke nadiro
nma, neso ilolo aka fa; 3 ndi nke nakpasum iwe
n'irum mgbe nca, nacu aja n'ugbo-ga, nesule ife ísì
uso n'enu ukpolo brik; 4 ndi nano n'etiti ini-ga,
nanwu ula n'ebe di-ga nzuzo; ndi neli anu ezì,
ofe nke ife alu-ga di n'aya-fa-ga; 5 ndi nasi, Kwu-
lulu onwei, akpudebenam, makana adikalilim i na
nso: ndia bu anwulu n'imim, *bulu* oku nenwu
enwu ogonogo ubosi nine. 6 Ne, edelu ya n'irum:
Mmedebe Onwem du, ma agamakwucigha, eye,
agamakwucigha n'akpa-fa, 7 ajo omume aka unu,
nyelu ajo omume nna-unu-fà azi, ka Jehofa kwulu,
ndi sulegolu ife ísì uso n'enu ugwu-ga, nakpali-azim
n'enu ngongo-ga: nyabuna agamebu uzo sìgodu
olu-fa n'akpa-fa.
8 Nonwo ka Jehofa kwulu, Dika etu esi afu
manya-fain ofu n'akpa fain, ofu onye anasi, Emebi-
kwana ya, makana ngozi di ya: nofu ka Mgeme
maka ifi ndi-odibom, ka Mweghalu imebisi fa
nine. 9 Agamesi na Jekob weputa ofu nkpulu, si
azi na Juda weputa onye genwelu ugwum-ga: ndi
nkem Mrotalu genwelu ya, ndi-odibom gebi
n'ebe afu. 10 Seron gabu ebe ita nni nke ìgwè
atulu na ewu, mgbulugudu Eko gabu ebe ife-
enunu gedina ani, maka ndi nkem ndi cotagolum.
11 Ma unu bú ndi rapulu Jehofa, ndi cezolu
ugwum di nso, ndi dozili Gad tebel, gbajue manya
agbagwalu agbagwa nye Meni; 12 agameweputa
unu n'uso inye nmà-agha, unu nine gerube ka
egbusisie unu: makana mgbe Mji kpo oku, unu
azaro; mgbe Mji kwue okwu, unu anuro; ma unu

Digitized by Google

melu ajo̱ ife n'anyam, naralu azi ife nke dana-
so̱m.
13 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱,
si, Ne, na ndi-odibom ganeli ife, ma agu ganagu
ununwa: ne, na ndi-odibom ganala ife o̱lila, ma
akpili gakpo̱si ununwa nku: ne, na ndi-odibom
gaṅuli aṅuli, ma ageme ka ifele me ununwa:
14 ne, na ndi-odibom ganabu abu ngoli makana
obi-fa di nma, ma ununwa ganakwa ákwá maka
ife nwute nke obi, naci azi ákwá makana obi-unu
tiwalu etiwa. 15 Unu garapulu ndi Mro̱talu afa-
unu ka o̱bulu íyí, Dinwenu-ayi Jehofa gegbu i;
O̱gakpo̱ ndi-odibo-Ya afa o̱zo̱: 16 nyabu na onye
nago̱zi onweya n'uwa gago̱zi onweya nime Cuku
nke ezi-okwu; onye naṅu iyi n'uwa gewelu Cuku
nke ezi-okwu ṅua; makana ecezo̱go nkpagbu nke
mba-ga, ya na makana ezonarigo fa n'anyam.
17 Makana, ne, ekem enu-igwe o̱fu na uwa o̱fu:
amecetazi ife mbu-ga, nke fa nabata n'obi.
18 Ma negolinu nawuninu n'aṅuli o̱kpu to̱l'o̱kpu
n'ife Munwa kelu eke: makana, ne, ekelum
Jerusalem ka o̱bulu ife iwuni n'aṅuli, na ndi-
ya ka fa bulu ife ngoli. 19 Agamawuni n'aṅuli
na Jerusalem, golie azi na ndi nkem: amanu-
nwozi onu ikwa-ákwá nime ya, nke ananunwozi
onu nkpu. 20 Nwa o̱fu nwuculu anẇucu amadi-
nwozi sitena ebe afu, nke agadi nato̱siro̱ ubo̱si-ya
nadi ya: makana nwata gagba o̱gu aro̱ ise we-
nwuru, onye njo̱ gbalu o̱gu aro̱ ise agakpo̱ ya iyi.
21 Fa galu uno̱, bili *nime fa;* fa galu ugbo
fain, laca nkpulu di nime fa. 22 Fa amalu *uno̱*,
madu o̱zo̱ ebicie; fa amaku, madu o̱zo̱ elie: ma-
kana ka ubo̱si osisi si di no̱fu ka ubo̱si ndi nkem
di, ndi Mro̱talu geji-ka ife aka-fa lutalu.

Digitized by Google

23 Fa amado àkànyà na nkiti, nke fa namutalu
egwu ntumade umu; makana fanwa bu nkpulu
nke ndi agozili n'aka Jehofa, fa na umu fa muta-
lu. 24 Ogeme azi na, tupu fa akpo, Munwa gaza;
n'ebe fanwa nekwu ekwu, Munwa ganu. 25 Ufu
na nwa atulu ganatako nni onu, agaba ganata afi-
fia dika efi: uzuzu gabu azi nni agwo. Fa ame-
melu aru nke fa nemebi n'ugwum nine di nso, ka
Jehofa kwulu.

66 1 Nonwo ka Jehofa kwulu, Enu-igwe bu
ukpom, uwa bu ife igbakwasi ukwum: kedu
etu uno unu galulum? kedu ebe gabu ebe izulu-
ikem? 2 Makana ife nine ndia ka akam megolu,
ife nine ndia wedi, ka Jehofa kwulu: ma madu
nka ka Mgene anya, *bú* onye ebudalu ebuda
nke ecifialu mo-ya ecifia, onye aru nama azi nni
n'okwum. 3 Onye gbulu efi *di ka* onye gbulu
madu; onye ji nwa atulu cu aja *di ka* onye kpa-
jili onu nkita; onye culu aja nni *di ka onye culu*
obala ezì; onye nesule frankinsens ka obulu ife
nceta *di ka* onye nagozi alusi: eye, fanwa aralugo
uzo aka fa-ga, ife-alu-fa naso-ga nkpulu-obi-fa uso;
4 Munwa azi garalu imu-amu-fa, me ka egwù-fa
dakwasi fa; makana mgbe Mji kpo oku, onwero
onye zalu; mgbe Mji kwue okwu, fa anuro: ma
fa melu ajo ife n'anyam, naralu azi ife nadasom uso

5 Nulunu okwu Jehofa, unu ndi aru nama nn
n'okwu-Ya: Umu-nna-unu ndi kpolu unu asì, ndi
kwapulu unu maka ifi afam, ekwugo, si, Ka eme
ka Jehofa nwe otuto, ka ayi wefu añuli-unu; ma
ageme ka ifele me fa n'onwefa. 6 Onu nkpotu
naraputa n'obodo, onu *naraputa* n'uno nso, onu
Jehofa Onye nakwucigha ndi-ilo-Ya ugwo
7 Tupu ime emebe ya, omuputalu nwa; tu

Digitized by Google

olobe ya ilo, ọmulu nwa-nwoke. 8 Onye nunulu
etu ife di nọfu? onye funulu etu ife di-ga nọfu?
Agamusi ofu ani n'ofu mbọsi? agamuputa ofu mba
n'ofu nje? makana aka ime ji mebara Zaion, ọmu-
puta umu-ya. 9 Munwa geme ka nwa lue ogo
ọmumu, ghalu ime ka amuputa amuputa ka? ka
Jehofa kwulu: Munwa Onye neme ka amuputa
nwa gemeci *akpa-nwa* ka? ka Cuku-i kwulu.

10 Solunu Jerusalem ṅuliba, negolinu ngoli
maka ya, unu ndi nine fulu ya n'anya: solunu ya
golibe ngoli, unu ndi nine nerulu ya uru: 11 ka
unu wela ala ntasi-obi-ya-ga afọ fa eweju unu;
ka unu wepiputa ala, imelime nuku otuto-ya
ewesọ unu usọ. 12 Makana nọnwọ ka Jehofa
kwulu, Ne, agamagbatipulu ya ndokwa dika ori-
mili, otuto mba-ga dika mili-iyi lujulu eluju, unu
gala azi *nime ya;* agẹku unu n'akuku, natughali
unu na nkpili-ukwu. 13 Dika onye nne-ya nata-
si obi, ọbu nọfu ka Munwa gatasi unu obi; agata-
si azi unu na Jerusalem. 14 Unu gafu azi *ya,*
obi-unu gegoli, ọkpukpu-unu azi ganeso dika afi-
fia pulu ọfu: agama aka Jehofa n'ebe ndi-odibo-
Ya nọ, Ọgewewusa ndi-ilo-Ya nuku iwe. 15 Ma-
kana, nẹ, na Jehofa geji ọku bia, ugbọ-ani-Ya
gadi-ga ka oke ifufe; iji ọnuma wenyecigha iwe-
Ya, welu azi ilele ọku wenyecigha iba-nba-Ya.
16 Makana Jehofa geji ọku, na nmà-agha, wekpe
madu nine ikpe: ndi Jehofa gegbu geri nne.
17 Ndi dolu onwefa nsọ wuca azi onwefa *iba* nime
ugbọ-ga, n'azu ofu *osisi* di n'etiti, neli anu ezì, na
ife alu, na owi; fa genwekọdo ofu isi-njedebe, ka
Jehofa kwulu. 18 Makana Munwa *malu* ọlu-fa-
ga na ilolo-fa-ga: *ọge* abiana, ka Mgekpọkọba
ha nine na ile nine; fa gabia, gafu otutom.

Digitized by Google

19 Agamedebe ife arima n'etiti fa, agamezi ndi
gbapulu n'etiti fa jeku-mba-ga, *jeku* Taṣiṣ, na Pul,
na Lud, ndi nagba uta, *jeku* Tubal na Jefan, *jeku*
agwe-etiti di n'o̱te-aka ndi nanunuro̱ udem, nke
fa nafunu otutom; fa gegosi otutom n'etiti mba-
ga. 20 Fa gesi na mba nine kpo̱puta umu-nna-
unu nine ka fa bulu ife utu inye Jehofa, n'enu
anyinya-ga, na ime ugbo̱-ani-ga, na ime àkwà-obu-
bu, na enu anyinya-miul, na enu anu di ngwa,
webia n'ugwum di nso̱ *bú* Jerusalem, ka Jehofa
kwulu, dika etu umu Israel si ebuta ife utu nime
uno̱ Jehofa n'ife di o̱ca. 21 Nime fa azi ka Mge-
we ndi gabu ndi ncu-aja *na* ndi gabu ndi Lifai, ka
Jehofa kwulu. 22 Jehofa si, Makana etu enu-
igwe o̱fu na uwa o̱fu, nke Munwa geke, gesi kwudi-
de n'irum, o̱bu no̱fu ka nkpulu-unu na afa-unu gesi
kwudide. 23 O̱geme azi, na sitena ofu o̱nwa o̱fu
genyena nke o̱zo̱, na sitena ofu sabat genyena nke
o̱zo̱, ka madu nine gabia isekpulu n'irum, ka Jehofa
kwulu. 24 Fa gapu ilo, gekilie ozu ndi jefielu
medidem: makana aruru-fa amanwu anwu, nke
anemenyu o̱ku-fa emenyu; fa gabu ife di izize
n'ebe madu nine no̱.

AKWUKWO̱ AMUMA

JEREMAIA.

---

1 1 Okwu Jeremaia nwa Hilkaia, ofu nime ndi
ncu-aja ndi bi n'Anatot n'ani Benjamin:
2 onye okwu Jehofa biakutelu n'ubo̱si Josaia nw‑

Digitized by Google

Amon, eze Juda, n'arọ nke-ili-nà-itọ nke ọcici-ya.
3 Ọbia-azi-li n'ubọsi Jehoiakim nwa Josaia, eze
Jùda, genye n'isi-njedebe arọ nke-ili-na-ofu nke
Zedekaia nwa Josaia, eze Juda; genye n'ọge ọdidọ-
n'agha Jerusalem n'ọnwa nke-ise.

4 Okwu Jehofa webiakutem, si, 5 Tupu akpu-
am i n'afọ amalum i, edogom i nsọ tupu isi n'afọ
puta; ewelugom i nye ka ibulu mba nine amuma.
6 Mwesi, A, Dinwenum Jehofa! ne, amarọm ekwu
okwu: makana munwa bu nwata. 7 Jehofa we-
sim, Asikwana, Munwa bu nwata: makana onye
ọbuna Mgeziga i jekụ igeje, ife ọbuna Mgetilị i
n'iwu igekwu ya. 8 Atukwana egwu iru-fa: ma-
kana Munwa nọnyelu i inaputa i, ka Jehofa kwulu.
9 Jehofa weseputa aka-Ya, lutum n'ọnu; Jehofa
wesim, Ne, etinyegom okwum n'ọnu-i: 10 ne,
ecigom i tata ka ibulu isi mba-ga na aṇi-eze-ga,
iropu na itikpọpu, ibibi na ikwatu; ilu *unọ*, na
ikunye ife.

11 Okwu Jehofa webiakutem, si, Jeremaia, gini
ka nginwa fulu? Mwesi, Munwa fulu ọkpọsi nke
osisi almond. 12 Jehofa wesim, Ifugo ọfuma, ma-
kana Munwa nece okwum nce imezu ya. 13 O-
kwu Jehofa webiakutem nke ugbolo nabọ, si, Gini
ka nginwa fulu? Mwesi, Munwa fulu ite eji esi ife;
iru-ya nesi n'Ugwu aputa. 14 Jehofa wesim, Site
n'Ugwu ka ajọ ife gesi wakwasi ndi nine bi n'ani a.
15 Makana, ne, agamakpọ ebo nine nke ani-eze
di-ga n'Ugwu, ka Jehofa kwulu; fa gabia azi, fa
gadọba ukpo-fa ebe onye anọna na nbanye nke
ọnu-uzọ-ilo Jerusalem-ga, na imedide aja-odido-ya
nine okilikili, na obodo Juda nine. 16 Mu na fa
gekwu maka ikpem medide ajọ ife-fa nine; ma-
kana fa agbanarigom, sulelu cuku ọzọ-ga àjà

Digitized by Google

ife ísì usọ, nesekpulu ife fa ji aka-fà wekpu-ga.
17 Nyabu nginwa fiedo ume-i, binie, gwaba fa ife
nine Munwa tigolu i n'iwu: ka obi-i ghalu imebi
n'iru fa, maka Mu eme ka obi-i mebie n'iru fa.
18 Makana, ne, Munwa emego i tata ka ibulu
obodo egwurubelu iga, na ide ígwè, na aja-odido-
ga nke eji ọna-ọku welu, imedide ani a nine, ime-
dide ndi-eze Juda, na ndi-isi-ya, na ndi-ncu-aja-ya,
na ndi ani a. 19 Fa ganuso azi i ọgu; ma fa
amakali i: makana Munwa nọnyelu i inaputa i,
ka Jehofa kwulu.

2 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Jebe,
kpọba nkpu na nti *ndi* Jerusalem, nasi, Nọnwọ
ka Jehofa kwulu, Ecetalum n'ebe inọ afọ-ọma
inwelu na nwata, na ifu-n'anya iji ka anubatalu i
ọfu; ka isi esom-li nime ọfia kwu nkiti, n'ani
anakurọ ife ọbuna. 3 Israel *buli* ife edolu Jehofa
nsọ, nkpulu izizi nke nmasi-Ya: agama ndi nine
nelicapu ya ikpe; ajọ ife gekwudo fa, ka Jehofa
kwulu.

4 Nulunu okwu Jehofa, unu unọ Jekob, na ezi-
na-unọ nine nke unọ Israel: 5 nọnwọ ka Jehofa
kwulu, si, Kedu ajọ omume nna-unu-fà fulu
n'arum, fa ji gbate aka n'ebe Mnọ, nejeso ife nkiti,
bulu azi ife nkiti? 6 Ma fa asirọ, Kedu Jehofa
nke kpọgoputalu ayi n'ani Ijipt; dulu ayi gasia
ọfia kwu nkiti, ani nke bu sọ ọzalu na onunu-ga,
ani ọkpọnku na nke onyinyo ọnwu, ani madu nada-
gafe, na ebe madu nebirọ? 7 Mwekpọbata unu
n'ani ife namasi, ili nkpulu na ezi ife di ya; ma
ka unu banyelu *ya*, unu melulu anim, me ka ùkwù
nkem bulu ife alu. 8 Ndi ncu-aja asirọ, Ebe ka
Jehofa nọ ? ndi nkuzi iwu amarọzim : ndi n

Digitized by Google

zù azù nejefie medide-azim, ndi-amuma welu
Beal nama, nejeso so̱ ife manaba n'ife. 9 Nya ka
Mu na unu geji lulili uka, ka Jehofa kwulu, Mu
na umu umu-unu galulita azi uka. 10 Makana
fenu n'agwe-etiti-ga nke Kitim, ka unu fu; ziga-
azi-nu na Kida, nelonu uce-unu o̱fuma; ka unu
fu ma ife di no̱fu dinu. 11 O̱nwelu mba o̱buna
nagha cuku-*fa*-ga, o̱bu ezie na fa aburo̱ cuku nca?
ma ndi nkem ewelugo otuto-fa ghalu ife manaba
n'ife. 12 Unu enu-igwe, ka o̱tu unu n'anya bú
ife a, ka agadaga ujo̱ gho̱lu unu, kpo̱nu ajo̱ nku,
ka Jehofa kwulu. 13 Makana ndi nkem emego
uzo̱ ajo̱ ife nabo̱; fa agbanarigo Munwa bu isi-iyi
nke mili *nenye* ndu, waputalu onwefa onunu mili,
onunu mili tipulu etipu, mananado mili. 14 Isra-
el bu órù ka? o̱bu órù uno̱ ka? gini melu oji
bulu ife nkwali? 15 Umu agaba nagbo̱ ya uja,
onu-fa nara: fa emego ka ani-ya bulu nkpo̱nkpo̱
ani; esulesigo obodo-ya-ga o̱ku, fa enwero̱ onye
obi. 16 Umu Nof na Tapanez azi ka eji opu-
n'isi-i azu. 17 Ilutaro̱lu onwei nka, n'iju Jehofa
Cuku-i, mgbe Onedu i n'uzo̱? 18 Kita azi gini
ka ineme n'uzo̱ Ijipt, n'ila mili-ga nke Ṣaihoa?
ka-o̱bu gini ka ineme n'uzo̱ Asiria, n'ila mili Ori-
mili afu? 19 Ajo̱ ife-i gagbazili i, ndacigha-i ga-
balu i nba: nyabu malu fu azi na o̱bu ajo̱ ife bulu
azi ife di inu, na igbanarili Jehofa Cuku-i, na
egwum adiro̱ n'aru-i, ka Dinwenu-ayi, Jehofa nke
usu *ndi agha*, kwulu. 20 Makana sitena o̱ge gbo
akpajilim ukpako-onu-o̱lu-i, tibesia agbu-i-ga;
iwesi, Mmefezi nru; makana n'enu ngongo nine
di enu na okpulu osisi ndu nine, nginwa runatalu
onwei, nayi o̱yi. 21 Ma Munwa kulu i-li o̱ma-
lica fain, nkpulu dizu nma: kezi ka isi rughalia

Digitized by Google

bulum órù fain nke ani madu? 22 Makana obu-
lugodu na iji soda wu aru, welu azi otutu nca, ma
akala ajo omume-i di n'irum, ka Dinwenu-ayi Je-
hofa kwulu. 23 Kedu ka igesi si, Emelurom
onwem, ejesoromli Bealim? ne uzo-i na mgbulugu-
du, malu ife imelu: *ibu* nwa-agbo kamel di nko,
nagbaghali n'uzo-ya-ga; 24 anyinya ofia malu
ofia kwu nkiti aka, nke nekulu ikuku n'ocico nke
nkpulu-obi-ya; onye gacucigha ya n'oge-ya? ndi
nine naco ya amemenata ka ike gwu fa; onwa-ya
lue fa gafu ya. 25 Debe ukwu-i n'eyipu akpu-
kpo-ukwu, debe akpili-i n'akpo nku: ma isili, Nce-
kwube adiro: mba; makana afulum ndi-obia n'an-
ya, fa ka mgeso azi. 26 Ka ifele si eme onye ori
ma afu ya, nofu ka uno Israel si eme ifele; fanwa,
ezè-fa, ndi-isi-fa, na ndi-ncu-aja-fa, na ndi-amuma-
fa; 27 ndi nasi osisi, Nginwa bu nnam; na nkpu-
ma, Nginwa mutalum: makana fa agbakutagom
azu, fa edorom iru: ma n'oge afufu-fa fa gasi,
Binie, zoputa ayi. 28 Kezi cuku-i-ga nke ikpulu
onwei? ka fa binie, ma obuluna fa gazoputa i
n'oge afufu-i: makana ka onu-ogu obodo-i ra obu
nofu ka onu-ogu cuku-i ra, ngi Juda.
29 Gini melu unu ji alusom uka? unu nine
ejefiego medidem, ka Jehofa kwulu. 30 Na nkiti
ka Mtili umu-unu aka; fa anataro ido-nti obuna:
nmà-unu eligo anu ndi-amuma-unu, dika agaba
nebibi ebibi. 31 Unu ndudugandu, ununwa ne
okwu Jehofa. Abulumli Israel ofia kwu nkiti?
ka-obu ani oke ocici? maka gini ka ndi nkem ji
asi, Ayi tibelu etibe; ayi amabiakutenwozi I
ozo? 32 Nwa-agbo gelozo ife-ekike-ya, ka-obu
na onye anubatalu ofu *gelozo* akwa-nfiedo-ya ka?
ma ndi nkem elozogom ubosi aguta onu. 33 Ke-

du ka isi dozi uzo̱-i ico̱ ifu-n'anya! nyabu o̱bura-
bagodu ajo̱ umu-nwayi ka ikuzigolu uzo̱-i-ga.
34 Afugo azi o̱bala nke nkpulu-obi ndi o̱gbenye
nemero̱ ajo̱ ife n'ákwà-i: afuro̱m ya n'ebe egwulu
aja, ma n'ákwà nine ndia. 35 Ma ikwulu, si,
Emero̱m ajo̱ ife; ezie ewerukago iwe-Ya n'ebe mno̱.
Ne, agamakpo̱lu i je n'ikpe, makana inasi, Emero̱m
njo̱. 36 Kedu ka isi agbakili ani irughali uzo̱-i?
igeme-azi-li Ijipt ifele, etu isi wemelu Asiria ifele.
37 Igesi na nke ya puta azi, bo aka n'isi: makana
Jehofa ajugo ife-ncekwube-i-ga, o̱magalu i o̱fuma
nime fa

3 1 Si, O̱buluna nwoke acupu nwunye-ya,
onirili ya, je gabulu nwunye onye o̱zo̱, nwoke
afu gabuzi di-ya o̱zo̱ ka? amemelu ani afu aga-
daga ka? Ma nginwa ayisogo imelime ndi-o̱yi
o̱yi; ka osina di cighakutem, ka Jehofa kwulu.
2 Wenie anya-i na ngongo kwu nkiti, ka ifu;
kedu ebe anedinanyero̱lu i? N'ikpele uzo̱ ka ino̱
nege fa, dika onye Arebia no̱ n'o̱fia kwu nkiti;
iwelugo iyi-o̱yi-i na ajo̱ ife-i wemelua ani a.
3 Nyabuna azo̱dogo nṣanṣa mili, mili ikpe-azu
ezoro̱zi; ma inwelu egedege-iru nwayi nayi o̱yi,
iweju ime ifele 4 Imesi kita kpo̱bam, si, Nnam,
Nginwa bu onye ndum ka mdi na nwata? 5 Oge-
jilili *iwe-Ya* ebe-ebe ka? O̱gedebedide ya o̱kpu ka?
Ne, ikwugo *no̱nwo̱*, ma imego ajo̱ ife-ga, iwenwe ike.

6 Jehofa wesim n'ubo̱si eze Josaia, Ifugo ife
Israel nke nadacigha azu melu? yanwa aro̱gogo
n'enu ugwu nine di enu na okpulu osisi nine di
ndu, nayi o̱yi n'ebe afu. 7 Ka o̱mesili ife nine
ndia Mwesi, Ka ocighakutem; ma ocigharo̱: nwa-
nne-ya nwayi bu Juda onye aghugho̱ wefu.
8 Mwefu, na ngbe Mcupusili Israel nke daci-

ghalu azu nyesia ya akwukwo̱ ncupu, maka so̱so̱ nka
nà o̱yili o̱yi, na nwa-nne-ya nwayi bú Juda onye
aghugho̱ aturo̱ egwu; ma yanwa azi jelu gayiba
o̱yi. 9 Oluzia sitena o̱yi o̱nayi n'agbanyezi ife,
emelua ani, o̱weyisobe nkpuma na osisi-ga o̱yi.
10 Ma nime ife nine nunwa nwa-nne-ya nwayi bú
Juda onye aghugho̱ ejiro̱ obi-ya nine cighakutem,
ma oji okwu asi, ka Jehofa kwulu. 11 Jehofa
wesim, Israel nke dacighalu azu egosigo onweya
onye ezi omume kalia Juda onye aghugho̱. 12 Je,
gedo iru n' Ugwu wekwusa okwu ndia si, Cigha, ngi
Israel nke dacighaluli azu, ka Jehofa kwulu;
Mmeji iwe wenekwasi unu anya: makana Munwa
bu onye afo̱-o̱ma, Mmedebe *iwem* ebe-ebe, ka
Jehofa kwulu. 13 O̱bu so̱ malu ajo̱ omume-i, na
ijefiego medide Jehofa Cuku-i, wasasialu ndi-o̱bia
uzo̱-i n'okpulu̱ osisi ndu nine, ma unu anuro̱ onum,
ka Jehofa kwulu. 14 Cighanu, unu umu daci-
ghalu azu, ka Jehofa kwulu; makana Munwa bu di-
unu: agamewelu unu ofu n'ofu obodo, ibo̱a n'ofu
ezi-na-uno̱, agamakpo̱ta unu na Zaion: 15 agame-
nye unu ndi nazu azu ndi di nma n'obim, ndi
geji ife o̱muma na ngho̱ta wezù unu. 16 O̱geme
azi, mgbe unu bawanyelu muba o̱mùmù n'ani,
n'ubo̱si afu-ga, ka Jehofa kwulu, fa amekwunwozi
o̱zo̱, si, Akpati àgbà Jehofa; nke o̱nabata n'obi-fa:
nke fa neceta ya; nke fa neneta ya; nke anemezi
nke afu o̱zo̱. 17 N'o̱ge afu fa gakpo̱ Jerusalem
ukpo Jehofa; mba nine gagbako̱ba na ya, n'afa
Jehofa, na Jerusalem: ma fa amakpasonwozi isi-
ike nke ajo̱ obi-fa. 18 N'ubo̱si afu-ga uno̱ Juda
na uno̱ Israel gayili neje, fa gesi n'ani Ugwu putabia
n'ani Mnyelulinna-unu-fàkao̱bulu ùkwù-fa. 19 Ma
Munwa kwulu, si, Kezi ka Mgesi tinye i n'eti'

Digitized by Google

umum, nye i ani anaco̱ aco̱, ùkwù kasi nma nke
mba-ga? Mwesi, Unu gakpo̱m Nnam; unu ame-
rughalizi n'isom. 20 N'ezi-okwu ka nwayi si eji
aghugho̱ agbanari di-ya, o̱bu no̱fu ka unu si mem
ife aghugho̱, unu uno̱ Israel, ka Jehofa kwulu.
21 Anulu ofu onu n'enu ngongo kwu-ga nkiti,
ákwá *na* ayiyo̱-ga nke umu Israel; makana fa
agbago̱go uzo̱-fa, fa ecezo̱go Jehofa Cuku-fa.
22 Cighanu, unu umu dacighalu azu, agamazo̱
azu unu dacighalu. Ne, ayi abiakute I; makana
Nginwa bu Jehofa Cuku-ayi. 23 Ezie *inye-uka
nke anatu anya-ya* sitena enu ngongo-ga bu ife
neloro̱ elo, *nya lu* nkpo̱tu n'enu ugwu-ga: n'ezi-
okwu nzo̱puta nke Israel di n'aka Jehofa Cuku-
ayi. 24 Ma ife ifele afu elicapugo àkànyà nna-
ayi-fà do̱talu site ka ayi di na nwata; ìgwè atulu
fa na ìgwè efi fa, umu-fa ndikom na umu-fa
umu nwayi. 25 Ka ayi dinalue ani n'ifele-ayi, ka
ifele emenyelu ayi n'iru kpudo ayi: makana ayi
emego njo̱ medide Jehofa Cuku-ayi, ayinwa na
nna-ayi-fà, site ka ayi di na nwata genye n'ubo̱si
tata: ayi anunuro̱ onu Jehofa Cuku-ayi.

4 1 Ngi Israel, o̱buluna igecigha, ka Jehofa
kwulu, Munwa ka igecighakute: o̱bulu azi na
igekporuka ife-alu-i-ga n'irum, ameropu i; 2 igañu
azi iyi, Etu Jehofa difu ndu, n'ezi-okwu, na ikpe,
na ezi omume; mba *nine* gago̱zi onwefa na Ya, fa
geji Ya nanya isi.

3 Makana nonwo̱ ka Jehofa gwalu ndi Juda na
Jerusalem, Lucanu o̱gbo̱-unu, ka unu ghalu igha
nkpulu n'etiti ogwu. 4 Benu onweunu ugwu nye
Jehofa, benu onweunu ugwu n'obi, unu ndi Juda
na ndi bi na Jerusalem: maka o̱numam enwupu
ka o̱ku, lebe nke onye o̱buna manemenyu emenyu,

maka ifi ajọ ife nke omume-unu-ga. 5 Gosinu na
Juda, menu ka anu ya na Jerusalem; nasi, Gbu-
enu opi n'ani a: kpọsibenu nkpu ike nasi, Gbakọ-
banu, ka ayi je n'obodo egwurube-ga-lu iga.
6 Kwubanu ọkọlọtọ ka odo Zaion iru: gbana-
banu, akwukwananu: makana Munwa gesi n'
Ugwu weta ajọ ife, na agadaga ntikpọ. 7 Ofu
agaba esigo n'ugboko-ya rọgo, bú onye nbibi mba-
ga; ọnọ n'uzọ, osigo n'ebe ọnọ puta; ime ani-i
nkpọnkpọ ani, ka obodo-i-ga wetọgbọlu nkiti,
enwe onye obi. 8 Maka ifi nka jelunu akwa uju,
rube uru, ciba ákwá: makana iwe di ọku nke
Jehofa akeripurọ n'aru-ayi. 9 Ọgeme azi n'ubọsi
afu, ka Jehófa kwulu, obi eze gana n'iyi, na obi
ndi-isi; ọgatu ndi ncu-aja n'anya, gba ndi-amuma
ghali. 10 Mwesi, A, Dinwenum Jehofa! ezie
Ilafugo ndi nka na Jerusalem agadaga, nasi, Unu
genwe ndokwa; ma nmà lulu na nkpulu-obi.
11 N'ọge afu ka agagwa ndi nka na Jerusalem,
Ifufe di ọku *gesi* n'enu ngongo kwu-ga nkiti n'ọfia
kwu nkiti *fe* n'ebe ada ndi nkem nọ, ọburọ ifuca
afuca, nke ọnabu iyọca ayọca; 12 oke ifufe ka
etu afu n'ike gabialum: kita azi Munwa gagwa fa
okwu ikpe. 13 Ne, ọgarọgota ka igwe oji, ugbọ-
ani-ya *gadi-ga* ka oke ifufe: anyinya-ya ka-ga ugo
na nkọ. Afufu gadili ayi! makana emebisigo
ayi. 14 Ngi Jerusalem, wucapu obi-i n'ajọ ife, ka
ewezọputa i. One mgbe ka ajọ ilolo-i-ga ganọ-
debe nime i? 15 Makana onu si na Dan puta
negosi, neme ka anu ife nelorọ elo sitena ngongo-
ga nke Ifraim: 16 menu ka mba-ga ceta; ne,
menu ka Jerusalem nu, *na* ndi nce si n'ani telu
aka webia, me ka onu-fa nara medide obodọ di-ga
na Juda. 17 Fa nọrubelu ya okilikili dika nd'

Digitized by Google

nedebe ugbo.; makana ọnupulu isi n'okpulum, ka
Jehofa kwulu. 18 Uzọ-i na omume-i-ga alutagolu
i ife ndia; nka bu ajọ ife-i; makana ọdi inu,
makana olulu nime nkpulu-obi-i.

19 Afọm, afọm! onegbum ngbu nime obim;
obim nakpọtu nkpọtu nimem, mmedelu du;
makana inụgo, ngi nkpulu-obim, onu opi, nkpu
agha. 20 Ntikpọ kwulu ntikpọ ka anakpọ;
makana ani a nine emebisigo: ikwu nkem mebili
na ntumade, akwa-ngbodom n'ofu nje. 21 One
mgbe ka mgeji fudebe ọkọlọtọ, nu onu opi?
22 Makana ndi nkem bu ndi nkafie, fa amarọm;
fanwa bu umu nasọkwu nsọkwu, fanwa enwerọ
nghọta: fanwa bu ndi amamife ime ajọ ife, ma fa
amarọ eme ezi ife.

23 Afulum uwa, ne, ọtọgbọlu kponcala tọgbọlu
nkiti azi; *afu-azi-lim* enu-igwe-ga, fa enwerọ ìfè.
24 Afulum ugwu-ga, ne, aru nama fa nni, ngongo
nine namarube. 25 Afulum, ne, madu anọrọ,
nnunu nine nefe n'enu fenabasia. 26 Afulum, ne,
ani nke namasi nni bulu ọfia kwu nkiti, etikpọca-
sia obodo nine di ya n'iru Jehofa, na iru iwe-Ya
di ọku. 27 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu, ani
nine gabu nkpọnkpọ ani; ma Mmeme ka ọgwusia
nca. 28 Maka ifi nka uwa geru uru, igwe di-ga
n'enu geji nji: makana ekwugom, ezubegom, elo-
gha-azim, nke Mgericigha azu n'ime ya. 29 Ka
obodo a ra gbapulu n'onu ndi anyinya bu na nke
ndi-ọgba-uta; fa jebe n'ugboko, naligo n'enu
nkpuma-ga: agbabogo obodo nine, ọnwerọ onye
ọbuna bi fa. 30 Nginwa azi, mgbe emebisili i,
gini ka igeme? Ọbulugodu na iyikwasili onwei
akwa nme-nme, ọbulugodu na ineji ife-ekike ọna-
edo eke onwei, ọbulugodu na iji ọtanjele eme ka

Digitized by Google

anya-i riwanye nne, na nkiti ka inaco̱ nmá; ndi-
o̱yi-*i* neneni i, fa naco̱ ndu-i. 31 Makana anugom
onu dika *onu* nke nwayi ime neme, ife olulo dika
nke onye muputalufu nwa izizi, onu ada Zaion,
nke neku ike ike, nke nasa aka-ya, *nasi*, Afufu
dilim kita! makana ufu ndi o̱cu nekpu nkpulu-
obim.

5 1 Gbaghalibanu n'ilo Jerusalem, funu, malu-
azi-nu, coba-azi-nu n'o̱nu-ilo di-ga ya, ma unu
gafu ofu madu, ma o̱nwelu ofu onye nekpe ikpe *kwu*
ó̱to̱, nke naco̱ ezi-okwu; agamagbaghalu azi obodo
a. 2 O̱bu ezie na fa nasi, Etu Jehofa difu ndu; ezie
fa nan̄u iyi asi. 3 Ngi Jehofa, anya-I adiro̱ n'ebe
ezi-okwu di ka? Itigo fa aka, ma owutaro̱ fa;
Imego ka fa ta aru, ma fa aju inalu ido̱-nti: fa
megolu ka iru-fa sikalia nkpuma n'ike; fa ajugo
icigha azu. 4 Munwa wesi, Ezie ndia bu ndi
nenwero̱ ike: fa bu ndi nso̱kwu; makana fa amaro̱
uzo̱ Jehofa, *nke fa nama* ikpe Cuku-fa: 5 ka
mjeku ndi nuku madu, gwa fa okwu; makana
fanwa malu uzo̱ Jehofa, na ikpe Cuku-fa. Ma
ndia ewelugo ofu obi kpajie ukpako-onu-o̱lu-*fa*,
tibesia agbu-*fa*-ga. 6 Nya ka agaba si n'ugboko
puta geji gbusisia fa, ufu bi n'o̱zala gemebi fa,
awo̱lo̱ ganece obodo-fa-ga nce, agado̱lisi onye o̱buna
si nime fa pua: makana njefie-fa abaka, ndacigha-
fa neriwanyelili nne. 7 Kezi ka Mgesi gbaghalu
i? umu-i agbanarigom, welu *ife* naburo̱ cuku
nan̄u iyi: mgbe Mnyejulu fa afo̱, fa ayiba o̱yi,
nagbako̱ba n'uno̱ umu nwayi nayi o̱yi. 8 Fa nadi
ka anyinya azulu o̱fuma si adi n'ututu: ebe onye
ano̱na o̱nebeso nwunye madu-ibe-ya. 9 Mmeneta
maka ifi ife ndia ka? ka Jehofa kwulu: nkpulu-
obim amabo̱ mba di no̱nwo̱ ó̱bò̱ ka?

Digitized by Google

10 Ligolunu aja-odido-ya, bibie *ya;* ma unu
emena ka o̱gwusia nca: kpofusia ngadaba-ya-ga:
makana fanwa aburo̱ nke Jehofa. 11 Makana
uno̱ Israel na uno̱ Juda agho̱gbugom n'aghugho̱,
ka Jehofa kwulu. 12 Fa ago̱narigo Jehofa, si,
O̱buro̱ Yanwa; nke ajo̱ ife nekwudo ayi; nke ayi
nafu nmà na ugani: 13 ndi-amuma gagho̱ ifufe,
onye nekwu okwu ano̱ro̱ nime fa: no̱nwo̱ ka
ageme fa. 14 Nya ka Jehofa, Cuku nke usu *ndi
agha,* ji kwue ṇo̱nwo̱, si, Makana unu kwulu okwu
nka, ne, agameme okwum di i n'o̱nu ka fa bulu
o̱ku, ndi nka *abulu* nku, o̱galacapu fa. 15 Ne,
agameme ka ofu mba si n'o̱te-aka biakute unu,
unu uno̱ Israel, ka Jehofa kwulu: nke afu bu
mba kwusili ike, o̱bu azi o̱kpu-ani mba, mba nke
inamaro̱ asusu-ya, nke inanu ife fa nekwu.
16 Akpa ufele fa *di ka* ini ghelu o̱ghe, fa nine bu
ndi-dike. 17 Fa geligbado owuwe-nni-i, na nni-i,
nke umu-i ndikom na umu-i umu-nwayi akeli: fa
geligbado ìgwè-atulu-i na ìgwè-efi-i: fa geligbado
fain-i na osisi-fig-i: fa geji nmà wetitu obodo
egwurube-ga-lu iga, nke nginwa necekwube.
18 Ma o̱bunadu n'ubo̱si afu-ga, ka Jehofa kwulu,
Mmeme ka unu gwusia nca. 19 O̱geme azi, na
mgbe unu gasi, Maka gini ka Jehofa Cuku-ayi ji
weme ayi ife nine ndia? igasi fa, Etu unu gbana-
rigolum, febe cuku ani madu n'ani-unu, no̱fu ka
unu gesi fe ndi ani madu n'ani naburo̱ nke unu.

20 Gosinu nka n'uno̱ Jekob, menu ka anu ya na
Juda, nasi, 21 Nulunu nka, unu ndi nso̱kwu, ndi
nenwero̱ obi *amamife;* ndi nwelu anya, ma unu
adafu uzo̱: ndi nwelu nti, ma unu adanu ife:
22 Unu adatulum egwu ka? ka Jehofa kwulu:
aru amama unu nni n'irum, Mu onye dolu uzuzu

Digitized by Google

ka obulu ókè orimili nnu, sitena ukpulu ebe-ebe,
omagafezi ya? obu ezie na akpoli-ya namaghali
onwefa, ma fa apuro; obu ezie na fa nebigbo, ma
fa amagafe ya. 23 Ma ndi nka nwelu obi rirukalu
eriruka na nke nupulu isi; fa erirukago naba.
24 Fa asiro n'obi-fa, Ka ayi tukene egwu Jehofa
Cuku-ayi, Nke nenye mili ozizo, ka nke-izizi ka
nke ikpe-azu, n'oge-ya; Nke nedebelu ayi izu-ga
akalu owuwe-nni. 25 Ajo omume-unu-ga eweru-
kago ife nine ndia n'uso, njo-unu-ga azodogolu
unu ezi ife. 26 Makana afulu ndi ojo n'etiti ndi
nkem: fa nece, dika ndi nanwude nnunu si ece
anwu; fa nagba onya, fa nwude madu. 27 Ka
nkata nnunu si ejuputa na nnunu, nofu ka uno-fa
si juputa n'aghugho: nya kpatalu fa ji bue nuku,
nebu ogalanya. 28 Fa nama abuba, aru-fa negbu-
pu egbupu: eye, fa emefego ajo ife-ga ókè: fa
adekwu onu, bú ikwu onu onye nenwero nna, ka
owegalu fa ofuma; ikpe ndi-ogbenye ka fa danekpe.
29 Mmeneta maka ifi ife ndia ka? ka Jehofa
kwulu: nkpulu-obim amabo mba di nonwo obo ka?
30 Ife itu n'anya na nke itulu ize emego n'ani
a; 31 ndi-amuma nama amuma asi, ndi ncu-aja
sitena aka-fa nazoda *ndi nkem;* osolu ndi nkem
nofu: gini ka unu gemezi n'isi-njedebe-ya?

6 1 Sinu n'etiti Jerusalem, gbanaba, unu umu
Benjamin, gbuenu opi na Tekoa, bunienu ife
nbuni n'enu Bet-hakerem: makana ajo ife, na
nuku ntikpo, si n' Ugwu neneputa anya. 2 Oma-
lica nwayi nke bu so nma, bú ada Zaion, ka
Mmegolu ka obulu ogbi. 3 Ndi nazu atulu gabia-
kute ya fa na ìgwè-atulu-fa-ga; fa genyerube ya
ikwu-fa okilikili; fa ganazu azu ebe onye anona
n'onodu nke ya. 4 Donu agha nso medide y'

Digitized by Google

binienu, ka ayi ro̱go n'efifie nabo̱. Afufu dili ayi!
makana ubo̱si anabago, makana onyinyo anyasi
esetipugo. 5 Binienu, ka ayi welu ucici ro̱go, ka
ayi bibie nuku uno̱ di-ga ya. 6 Makana no̱nwo̱
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, si, Gbutubenu
osisi-ya nine, tuko̱banu obo ife imedide Jerusalem:
nka bu obodo afu nke ageneta; o̱bu so̱so̱ nmegbu
n'etiti ya. 7 Ka isi-iyi si eruputa mili-ya-ga, no̱fu
ka Jerusalem si eruputa ajo̱ ife-ya: ife-ike na
nbibi ka ananu nime ya; n'irum mgbe nca bu so̱
o̱ya na imelu-aru. 8 Ka ado̱ i nti, ngi Jerusalem,
maka nkpulu-obim ekewapu na nke i; maka Mu
eme i nkpo̱nkpo̱ ani, ani onye o̱buna nebiro̱.
9 No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu,
Fa gagho̱si ndi gbo̱putalu n'Israel ka *esi agho̱
nkpulu* fain: tinyekwa aka-i n'enu ngadaba ka
onye nagho̱ nkpulu fain. 10 Onye ka Mgagwazi
gbalu ama, ka fa wenu? ne, ebero̱ nti-fa ugwu,
nyabu na fa apuro̱ inunu: ne, okwu Jehofa nabulu
fa ife nkpali; o̱daso̱ fa uso̱. 11 Nyabu na o̱numa
Jehofa nejuputalum afo̱: ike agwum inado *ya:*
rukwasi ya umu-aka no̱ n'ezi ilo, na nzuko̱ umu-
ikolo̱bia: makana agewelu o̱bunadu di nyelu
nwunye, okenye nyelu onye to̱lu imelime ubo̱si.
12 Agewelu uno̱-fa nye ndi o̱zo̱, ugbo-fa na inye-
me-fa n'ofu: makana agamesetipu akam n'aru ndi
bi n'ani a, ka Jehofa kwulu. 13 Makana sitena
onye pekalisili npe nime fa genye n'onye kasi
nuku nime fa ebe onye ano̱na o̱nwe agadaga anya-
ukwu; site azi n'onye amuma genye n'onye ncu-
aja ebe onye ano̱na o̱nagho̱ aghugho̱. 14 Fa
azo̱go azi o̱nya ndi nkem enu enu, nasi, Ndokwa,
ndokwa; mgbe ndokwa nadiro̱. 15 Fa melu ifele
ka fa mesili ife alu ka? mba, ifele emero̱ fa nca,

Digitized by Google

nke fa nama ife bu ifele : nyabu na fa gadanyelu
ndi nada ada : n'ọge Mgeji neta-fa, fa nasọ ngọngọ,
ka Jehofa kwulu.

16 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, si, Kwulunu n'uzọ-
ga ka unu fu, juanu ase ọkpu-uzọ-ga nke gbo, ebe
ka ezi uzọ di, nejenu nime ya, na unu gafu izulu-ike
maka nkpulu-obi-unu : ma fa sili, Ayi amakpa
n'uzọ a. 17 Mwedebe n'isi-unu ndi nce, *nasi,*
Ṅanu nti n'onu opi; ma fa si, Ayi amaṅa nti.
18 Nyabu nulunu, unu mba-ga, malu azi, unu
ìgwè *madu,* ife di n'etiti fa. 19 Ngi uwa, nulu:
ne, Munwa geme ka ajọ ife kwudo ndi nka, *bú*
nkpulu nke ilolo-fa-ga, makana fa aṅarọ nti
okwum-ga; iwum azi, fa ajugo ya. 20 Maka
gini ka frankinsens ji esi na Ṣiba abiakutem, na
kalamọs nasọ usọ si n'obodo telu aka bia ? ife-
àjà-nsule-unu asọrọm, nke àjà-unu nasọm usọ.
21 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ, si, Ne, agama-
tọgbọlu ndi nka ife isọ ngọngọ : nna na umu
ewesọkwasi fa ngọngọ n'ofu ; agbata-obi na ọyi-
ya gana n'iyi.

22 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, Ne, ofu ndi si n'ani
Ugwu bia ; agakpani ofu nuku mba n'ebe tekali-
sili aka n'uwa. 23 Fa naci uta na ube ; ndi afu
neme ife-ike, fa enwerọ ebele ; onu-fa nakpọtu
nkpọtu ka orimili nnu, anyinya bu fa ; fa nine
kecasili ekike agha, ka onye jekọ agha, imedide i,
ngi ada Zaion. 24 Ayi anugo ude-ya ; aka aku-
pucasia ayi : ife ngbu negbu ayi, ife nelo ayi dika
nwayi ime neme. 25 Apukwana je n'ugbo, agana
n'uzọ ; makana nmà onye ilo *di n'ebe afu,* egwù
n'akuku nine. 26 Ngi ada ndi nkem, jelu ákwà
uju, tulua onwei na ntu : rube uru, *dika anerulu*
sọ ofu nwa, ákwá nebu isi ; makana onye nbi

Digitized by Google

gadakwasi ayi na ntumade. 27 Emegom i ka
ibulu onye ji o̱ku anwa *o̱na* na iga n'etiti ndi
nkem; ka iwemalu nwa azi uzo̱-fa. 28 Fa nine
bu ndi rirukalu eriruka ajo̱ o̱lu, nebu así nagarube
o̱gbe; fa bu o̱na na ígwè: ndi afu nine bu ndi
nbibi. 29 Anarusi eko ike; o̱ku alacapugo o̱ze:
na nkiti ka fa nanuca nanucalili; makana anuca-
puro̱ ndi ajo̱ madu. 30 O̱na-o̱ca ajulu aju ka
agakpo̱ fa, makana Jehofa ajugo fa.

7 1 Okwu nke si n'aka Jehofa biakute Jere-
maia, si, 2 Kwulu n'o̱nu-uzo̱-ilo uno̱ Jehofa,
kwusa okwu nka n'ebe afu, si, Nulunu okwu
Jehofa, unu ndi nine nke Juda, unu ndi si n'o̱nu-
uzo̱-ilo a abata esekpulu Jehofa. 3 No̱nwo̱ ka
Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, kwulu,
Dozienu uzo̱-unu-ga na omume-unu-ga, na aga-
meme ka unu bili n'ebe a. 4 Unu ecekwubena
okwu asi, nasi, Uno̱ nso̱ Jehofa, uno̱ nso̱ Jehofa,
uno̱ nso̱ Jehofa, di-ga nwo̱. 5 O̱buluna unu
edozie uzo̱-unu-ga na omume-unu-ga o̱fuma;
o̱buluna unu anekpelu madu na ibe-ya ikpe kwu
o̱to̱; 6 *o̱buluna* unu ademegbu onye-o̱bia, na
nenwero̱ nna, na ajadu, ghalu igbafuzi o̱bala
nemero̱ ajo̱ ife n'ebe a, nke unu geso cuku o̱zo̱-ga
bú ime onweunu ajo̱ ife: 7 agameme azi ka unu
bili n'ebe a, n'ani Mnyeluli nna-unu-fà, sitena o̱ge
gbo wegabazia ebe-ebe. 8 Ne, ununwa necekwu-
be okwu asi-ga, nke manaba n'ife o̱buna. 9 Unu
gezu ori, gbue o̱cu, yia o̱yi, nańu iyi asi, nesulelu
Beal ife isi uso̱, nejeso cuku o̱zo̱-ga unu namaro̱li,
10 bia kwulu n'irum n'uno̱ a, nke anakpo̱kwasi
afam, si, Anaputago ayi; ka unu weme ife alu
nine ndia ka? 11 Uno̱ nunwa, nke anakpo̱kwasi

Digitized by Google

afam, abulugo ugbò ndi-upum n'anya-unu ka?
Ne, afugom ya, obunadu Munwa, ka Jehofa kwulu.
12 Ma jekenenu n'onodum nke dili na Ṣailo, ebe
Mmeluli ka afam bili na mbu, ka unu fu ife
Mmelu ya maka ajo ife ndi nkem bú Israel.
13 Kita, makana unu megolu omume nine ndia,
ka Jehofa kwulu, Mwegwa unu, nebini n'uzo ututu
nekwu, ma unu anuro; Mwekpo unu, ma unu
azaro: 14 nyabu na agameme uno a, akpokwasili
afam, nke ununwa necekwube, na onodu nke
Mnyelu unu na nna-unu-fà, ka Msi weme Ṣailo.
15 Agamacupu unu n'irum, ka Msi wecupu umu-
nna-unu nine, bú nkpulu Ifraim nine.

16 Nyabu nginwa ekpekwana ekpelu maka ndi
nka, nke ineweni onu-i n'ikpo nkpu ma-obu ikpe
ekpelu maka fa, nke inayom ayiyo: makana
Mmanu onu-i. 17 Ifuro ife fanwa neme n'obodo
Juda-ga na ilo Jerusalem-ga? 18 Umu-aka na-
kpata nku, ndi bu nna nafunwu oku, umu-nwayi
nagwo utu, iji mebelu eze-nwayi nke ígwé acica,
na irufulu cuku ozo-ga àjà ife olila, ka fa wekpa-
suem iwe. 19 Fanwa nakpasum iwe ka? ka
Jehofa kwulu; fa adakpasu onwefa iwe, ka ewe-
menye fa ifele n'iru? 20 Nya ka Dinwenu-ayi
Jehofa ji kwue nonwo, si: Ne, agameruwusa iwem
na onumam n'ebe a, n'aru madu, na anu, na osisi
di-ga n'ofia, na nkpulu nke ani; oganele oku,
amemenyu ya.

21 Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha, bú*
Cuku nke Israel, kwulu: Welunu àjà-nsule-unu
tinye n'àjà-unu, lienu anu azi. 22 Makana agwa-
rom nna-unu-fà, nke Mnetili fa iwu maka *icu* àjà
nsule na àjà ozo-ga, n'ubosi Msi n'ani Ijipt kpoputa

Digitized by Google

fa: 23 ma okwu nka, ka Mtili fa n'iwu, si, Nulunu
onum, agamabu Cuku-unu azi, ununwa gabu azi
ndi nkem: nejenu n'uzo nine Mtili unu n'iwu, ka
owedili unu nma. 24 Ma fa anuro, nke fa nege
nti, ma fa nakpaghali n'alo *aka fa*, n'isi-ike nke
ajo obi-fa, wedacigha azu, fa agaro n'iru. 25 Eri
ubosi nna-unu-fà ji si n'ani Ijipt puta wepu tata,
ezitagolum unu ndi-odibom nine bu ndi-amuma,
nebini n'uzo ututu kwada nezi fa: 26 ma fa anu-
ro onum, nke fa nege nti, ma fa kwekebe onu-fa:
fa mekalili nna-fa n'ajo ife.

27 Igagwa fa okwu nine ndia; ma fa amanu
onu-i: igakpo azi fa oku; ma fa amaza i. 28 Iga-
si fa, Nka bu mba nke nanuro onu Jehofa Cuku-
fa, nke fa nanalu ido-nti: ikwesi-ncekwube anago
n'iyi, ebepugo azi ya n'onu-fa.

29 Kopu isi-i, *ngi Jerusalem*, tufue azi ya,
kwanie ákwá n'enu ngongo kwu nkiti; makana
Jehofa ajugo gbanari azi ndudugandu nke iwe-Ya.
30 Makana umu Juda emego ajo ife n'anyam, ka
Jehofa kwulu: fa adobago ife-alu-fa n'uno akpo-
kwasili afam, imelu ya. 31 Fa alugo ebe di-ga
enu nke Tofet, nke di na mgbulugudu nwa Hinom,
irugbu umu-fa ndikom na umu-fa umu-nwayi n'oku;
nke Mnetiro n'iwu, nke onabatamli n'obi. 32 Ma-
ka ya, ne, ubosi abiana, ka Jehofa kwulu, nke
amanakponwozi ya Tofet, nke anakpo ya Mgbulu-
gudu nke nwa Hinom, ma *agakpo ya* Mgbulugudu
nke Ogbugbu: makana ageni ozu na Tofet, wenye
uzo aghalu ifoduzinu. 33 Ozu nke ndi nka gabulu
anu ufe nke ígwé, na anu ofia di-ga n'ani, ife
olili; onye obuna amaruni fa n'ebe afu. 34 Aga-
meme azi ka onu ngoli na onu añuli, na onu onye

Digitized by Google

nulu nwunye ọfu na onu nwunye ọfu, kwusi n'obo-
do Juda-ga, na ilo di-ga na Jerusalem: makana
ani afu gatọgbọlu nkiti.

8 1 N'ọge afu, ka Jehofa kwulu, fa gekpoputa
ọkpukpu ndi-eze Juda, na ọkpukpu ndi-isi-ya,
na ọkpukpu ndi ncu-aja, na ọkpukpu ndi-amuma,
na ọkpukpu ndi bi na Jerusalem, n'ini-fa-ga:
2 fa gagba fa n'anwu, na ọnwa, na usu *kpakpando*
nke ígwé, ndi fa fugolu n'anya, na nke fa fegolu,
na nke fa kpasogolu, na nke fa cọgolu, na nke fa
sekpugolu: amekpokọba fa, nke ageni fa eni; fa
gabu ife inyi n'ani. 3 Ndi nine gbọputalu, bú ndi
gbọputalu n'ajọ ezi-na-unọ nunwa, ndi gbọputalu
n'ebe nine Mcusalu fa, garata ọnwu kama ndu ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.

4 Igasi azi fa, Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Madu
gada, ghalu ibinizi ọzọ ka? ọnwelu onye gada-
cigha azu, ghalu icigha ọzọ ka? 5 Maka ginizi
ka ndi Jerusalem nunwa ji adacigha azu naga
nadacigha? fa jisili aghughọ ike, ju icigha azu.
6 Añalum nti, nu, ma fa adekwu ekelesu: ọnwerọ
onye nelogha n'ajọ ife-ya, si, Gini ka mmelu nwọ?
ebe onye anọna orughalia gbaba ọsọ nke ya, dika
anyinya nke nagba ọsọ nime agha. 7 Eye, stọk
nke nefe n'igwe malu ọge akalu ya; nduli na ene-
ke na okwoli nariba ọge fa ji abia ama; ma ndi
nkem amarọ ikpe Jehofa. 8 Kedu ka unu si asi,
Ayinwa nwelu amamife, iwu Jehofa di azi n'aka-
ayi? Ma, ne, pen así nke ndi-ọde-akwukwọ emego
ya okwu asi. 9 Ifele neme ndi amamife, obi-fa
emebigo anwudego azi fa: ne, fa ajugo okwu Je-
hofa; kezi afa amamife fa nwelu? 10 Nya ka
Mgeji cili nwunye-fa nye ndi ọzọ, *welu* ugbo-fa
nye ndi genwelu *fa:* makana sitena onye peka

Digitized by Google

sili npe genye n'onye kasi nuku ebe onye ano̱na
o̱nwe no̱ anya-ukwu, site azi n'amuma genye
n'onye ncu-aja ebe onye ano̱na o̱nagho̱ aghugho̱.
11 Fa azo̱go o̱nya ada ndi nkem enu enụ, nasi,
Ndokwa, ndokwa; ma ndokwa adiro̱. 12 Fa
melu ifele ka fa mesili ife alu ka? mba, ifele
emero̱ fa nca, nke fa nama ife bu ifele: nyabu na
fa gadanyelu ndi nada ada: n'o̱ge nneta-fa fa gaso̱
ngo̱ngo̱, ka Jehofa kwulu. 13 Agamekpocapusi fa,
ka Jehofa kwulu: nkpulu o̱buna amadizi na fain,
nke fig nadi n'enu osisi fig, nkpa-akwukwo̱ gakpo̱-
nwu; *ife* Mnye-ga-lu fa-li gapu n'aka-fa gafe.
14 Maka ginizi ka ayinwa ji no̱du ani? gbako̱-
banu ka ayi ba n'obodo egwurubelu iga, ka ayi na
n'iyi n'ebe afụ: makana Jehofa Cuku-ayi emego
ka ayi na n'iyi, nye ayi mili ònùnù ka ayi la, ma-
kana ayi emego njo̱ medide Jehofa. 15 Ayi nege
ndokwa, ma ezi ife abiaro̱; o̱gẹ o̱zizo̱, ne, imebi-
obi! 16 Anulu onu ákwá anyinya-ya-ga na Dan:
ani nine marubelu n'onu uya anyinya-ya si-ga-lu
ike; makana fa abiagoli, licapu ani na ife nine
julu ya; obodo na ndi bi ya. 17 Makana, ne,
agamezita agwo̱, *bú* ajo̱ agwo̱, n'etiti unu, nke
amanalà ùlà; fa gata unu, ka Jehofa kwulu.

18 Buluzidu na agameme ka iru naso̱m amu
imedide uru! obim dacasia m̀bà nimem. 19 Ne,
onu nkpu nke ada ndi nkem si n'obodo telu aka
nara: Jehofa ebiro̱ na Zaion ka? Eze-ya anoro̱ ya
fu ka? Maka gini ka fa ji weluzi alusi-fa api-ga-lu
api, na ife neloro̱ elo nke ani madu, akpasum iwe?
20 Owuwe nni agago, ikpoko̱bata nkpulu agwugo,
ma azo̱putaro̱ ayinwa. 21 Maka ifi ntili nke ada
ndi nkem ka eji tiliem: anameji nji; o̱tulum no̱
n'anya agadaga. 22 *O̱gwu* bam adiro̱ na Gilead?

Digitized by Google

onye nazo azo anorozi ya ka? maka ginizi ka ada
ndi nkem nejiro dirisi?

9 1 Buluzidu na isim bu mili-ga, na anyam isi-
iyi nke anya-mili, ka mwenakwalu ndi egbulu
n'etiti ndi nke ada ndi nkem ucici na efifie!
2 Buluzidu na enwelum uno ndi ije gananwu ula
n'ofia kwu nkiti; ka mwerapu ndi nkem, si n'ebe
fa no pua! makana fa nine bu ndi nayi oyi, nzuko
ndi aghugho. 3 Fa nekwe ile-fa *ka fa si ekwe*
uta-fa maka okwu asi; fa sili ike n'ani, ma oburo-
zi nke ikwesi-ncekwube: makana fa si n'ajo ife
naba n'ajo ife, fa amarom, ka Jehofa kwulu.
4 Ebe onye anona nime unu ka onece agbata-obi-
ya nce, ecekwubekwananu nwa-nne obuna: ma-
kana nwa-nne obuna gagbacisi ngbaci nca, agbata-
obi obuna ganebu asi naga ogbe. 5 Ebe onye
anona ogalafu agbata-obi-ya, fa amekwu ezi okwu:
fa akuzigolu ile-fa isi así; fa nado àkànyà n'isifie
uzo. 6 Ebe-obibi-i di n'etiti aghugho; sitena
aghugho fa ju imam, ka Jehofa kwulu.

7 Nya ka Jehofa nke usu *ndi agha* ji kwue
nonwo, si, Ne, agamagbaze fa, nwa fa; makana
kedu ife *ozo* Mgeme, maka ifi ada ndi nkem?
8 Ile-fa bu ufele negbu egbu; onekwu so okwu
aghugho: madu welu onu-ya nagwa ibe-ya okwu
ndokwa, ma nime obi-ya onece ya anwu. 9 Mme-
neta fa maka ifi ife ndia ka? ka Jehofa kwulu:
nkpulu-obim amabo mba di nonwo óbò ka?

10 Agamakwalu ugwu ákwá, gobelu fa ákwá,
bualu ebe-ita-nni nke ofia kwu nkiti abù ákwá,
makana fa agbasigo oku, nyabu na onye obuna
adagazi *n'ebe afu;* nke ananuzi onu ife-enunu; ka
anu-ufe nine nke ígwé ka anu ofia-ga agbanabago,

Digitized by Google

fenabasia. 11 Agamatuba Jerusalem obo-ga, ọte
nkita ọfia; agameme azi ka obodo di-ga na Juda
bulu nkpọnkpọ, enwezi onye obi. 12 Onye bu
onye amamife, nke gaghọta nka? *onye bu* onye
afu ọnu Jehofa gwagolu okwu, ka ogosi ya? maka
gini ka ani ji na n'iyi gbacasia ọkụ ka ọfia kwu
nkiti, onye ọbuna adagazi?

13 Jehofa wesi, Makana fa arapugo iwum nke
Mcelu fa n'iru, fa anurọ onum, nke fa nakpaghali
nime ya; 14 ma fa akpasogo isi-ike nke obi-fa, ya
na Bealim, nke nna-fa kuzili fa: 15 nya ka Jehofa
nke usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, ji kwue nọnwọ,
si, Ne, agameme ka fa, bu ndi nka, lie wọmwud,
me ka fa la mili ònùnù. 16 Agamacusasi azi fa
n'etiti mba-ga, nke fanwa ma-ọbu nna-fa nama-
nurọ: agameziso fa n̄mà-agha, ewemlicapu fa.

17 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu,
Cighanu uce-unu, kpọnu umu-nwayi ndi nabu
abù ákwá, ka fa bia; zienu ka akpọ umu-nwayi
nwelu amamife, ka fa bia: 18 ka fa me ngwa,
gobelu ayi ákwá, ka anya mili werusisibe ayi, ka
mili wesi na mbubolo-anya-ayi waputa. 19 Ma-
kana anulu onu igo ákwá si na Zaion nara, Ne-
kene ka esi bibisia ayi! emenyelu ayi ifele n'iru
agadaga, makana ayi agbabogo ani, makana fa
akwatusigo ebe-obi-ayi. 20 Ma nulu okwu Je-
hofa, unu umu-nwayi, ka nti-unu nalu okwu n'ọnu-
Ya, kuzielunu umu-unu umu-nwayi igo ákwá, ebe
onye anọna ka ọkuzielu nwayi-ibe-ya abù ákwá.
21 Makana ọnwu aligotago na windo-ayi-ga, ọba-
go nime nuku unọ-ayi-ga; ibepu umu-aka n'ilo,
na umu-ikolọbia n'ilo-ga. 22 Kwube, Nọnwọ ka
Jehofa kwulu, Ozu madu gadasisi ka nsi n'ọzala,

Digitized by Google

dika nju-aka *o̱ka* si aghafunari onye nebe *o̱ka*,
onye o̱buna amekpoko̱zi *fa*.
23 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, si, Ka onye ama-
mife ghalu iji amamife-ya wenya isi, nke dike
neji ike-ya anya isi, nke o̱galanya neji àkù-ya
anya isi: 24 ma ka onye nanya isi welu nka
nanya, na ya aghọtago, malum azi, na Munwa bu
Jehofa Nke neme afo̱-o̱ma, na ikpe, na ezi omume,
n'uwa: makana ife ndia naso̱m, ka Jehofa kwulu.
25 Ne, ubo̱si abiana, ka Jehofa kwulu, mgbe
Mgenye ndi nine belu ugwu n'ebe-ugwu-*fa* afufu;
26 Ijipt, na Juda, na Idom, na umu Amon, na
Moab, na ndi nine nagbaca isi, bi n'o̱fia kwu nki-
ti: makana mba nine ebero̱ ugwu, uno̱ Israel
nine azi bu ndi nebero̱ ugwu n'obi.

10 1 Nulunu okwu Jehofa nagwa unu, unu
uno̱ Israel: 2 no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, si,
Unu amutakwana uzo̱ mba-ga, ka obi-unu ghalu
imebi n'ife arima di-ga n'enu-igwe; makana obi
mba-ga nemebi maka fa. 3 Makana ukpulu ndi
nine n'uwa bu-ga ife nkiti: makana madu negbutu
osisi n'ugboko, o̱lu aka onye ji anyike alu o̱lu.
4 Fa ewelu o̱na-o̱ca na o̱na-edo co̱casia ya nma;
fa ewelu ntu na o̱tutu kpo̱dosia ya, ka o̱weghalu
imerube emerube. 5 Ife afu-ga di ka nkwu, nke
o̱lu o̱nwene, fa adekwu okwu: agharo̱ ibu fa ebu,
makana fa adeje ije. Atukwanalunu fa egwu;
makana fa ademe ajo̱ ife, nke ime ezi ife nadi fa
n'aka. 6 O̱nwero̱ nke yili I, Ngi Jehofa; Nginwa
di nuku, afa-I di azi nuku n'ike. 7 Onye mana-
tulu I egwu, Ngi Eze mba-ga? makana Ngi ka
o̱kwesili: makana n'etiti ndi amamife nine di na
mba-ga, n'o̱kwa-eze-fa nine azi, o̱nwero̱ ofu onye
efu yili I. 8 Ma fa buko̱do anu o̱fia na ndi nso̱

Digitized by Google

kwu: ido̱-nti nke ife-nkiti-ga, nke afu bu no̱ so̱
osisi. 9 O̱na-o̱ca ewetalu na Taṣiṣ di nke eji
wekpu ife o̱kpukpu, o̱na-edo nke si n'Ufaz bia, o̱lu
onye-ǹkà na nke aka uzu ǹakpu o̱na-edo; akwa
anunu na akwa ododo ka o̱bulu ife fa ganeyi; fa
nine bu so̱ o̱lu ndi amamife. 10 Ma Jehofa bu
Cuku n'ezi-okwu; Yanwa bu Cuku di ndu, na eze
di ebe-ebe: uwa nama aru ǹni n'iwe-Ya, mba-ga
apuro̱ inado ajo̱ iwe-Ya.
11 No̱nwo̱ ka unu gagwa fa, Cuku afu-ga nke
nekero̱ enu-igwe na uwa, fa gana n'iyi pua n'uwa,
na okpulu enu-igwe.
12 Oji ike-Ya weke uwa, amamife-Ya ka Oji
me ka ani nine kwusie ike, nghọta-Ya ka Oji
wesetipu enu-igwe: 13 O̱me ka onu-Ya ra,
nkpo̱tu mili di-ga n'enu-igwe akpo̱tuba, O̱neme azi
ka alulu si n'ebe uwa jedebelu nakwuni enu;
O̱nemelu mili ozizo àmùmà, si n'ebe O̱nakwako̱ba
ife neweputa ifufe. 14 Madu nine bu anu o̱fia fa
amaro̱ ife; anemenye uzu o̱buna nakpu o̱na-edo
ifele n'iru sitena alusi-ya: makana alusi o̱kpulu bu
así, ume adiro̱ nime fa. 15 Ife afu-ga bu ife nkiti,
o̱lu nlafu: n'o̱ge nneta-fa fa gana n'iyi. 16 Òkè
nke Jekob adiro̱ ka ife ndia; makana Yanwa bu
Onye nakpu ife nine; Israel bu ebo ùkwù-Ya: Je-
hofa nke usu *ndi agha* bu afa-Ya.
17 Kpoko̱ ibu-i n'ani, ngi onye bi n'ebe agha
no̱cibidolu. 18 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu,
Ne, kita ka Mgefepu ndi bi n'ani a, kpagbue fa,
ka fa wefu. 19 Afufu dilim maka ntilim! o̱nyam
ajo̱ka: munwa wesi, Nka bu no̱ o̱yam, agamebu-
lili ya. 20 Ikwu nkem emebisia, udo̱m nine tibe-
sia: umum esigo n'akam pua, fa ano̱ro̱zi: o̱nwero̱zi
e genye ikwum o̱zo̱, na ikwuba ife-okpukpum.

Digitized by Google

21 Makana ndi nazu atulu abulugo anu o̱fia, fa
adajuzi ase n'aka Jehofa : nya kpatalu na fa emero̱
ka ndi nwelu amamife, ìgwè atulu fa nine gbasa-
sia. 22 Onu akuko̱, ne o̱biana, agadaga nkpo̱tu
si n'ani Ugwu *biana*, ime ka obodo di-ga na Juda
bulu nkpo̱nkpo̱ *obodo*, o̱te nkita o̱fia. 23 Ngi
Jehofa, amalum na uzo̱ madu adiro̱ n'aka-ya:
o̱buro̱ onye neje ije nwe ime ka ije-ukwu-ya kwu-
sie ike. 24 Ngi Jehofa, do̱m nti, ma ka o̱bulu so̱
n'ikpe ; ka o̱ghalu ibu n'iwe-I, maka ibenatam.
25 Ruwusa mba ndi namaro̱ I, na ezi-na-uno̱ ndi
nadakpo̱ku afa-I, o̱numa-I : makana fa elicapugo
Jekob, eye, fa elicapugo ya me ka o̱gwusia, me ka
ebe-obi-ya bulu nkpo̱nkpo̱ ebe.

11 1 Okwu nke biakutelu Jeremaia sitena aka
Jehofa, si, 2 Nulunu okwu-ga nke àgbà
nunwa, gwabanu ndi Juda na ndi bi na Jerusalem ;
3 si fa, No̱nwo̱ ka Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu,
si : Ibu-o̱nu nadili madu nke nanuro̱ okwu-ga nke
àgbà nunwa, 4 nke Mtili nna-unu-fà n'iwu n'ubo̱si
Msi n'ani Ijipt, bú ígwè anafunwu o̱ku, kpo̱puta fa,
si, Nulunu onum, menu fa, ka ife nine Mtili unu
n'iwu si di : unu ewesi no̱fu bulu ndi nkem, Mu-
nwa abulu Cuku-unu : 5 ka Mweme ka iyi Mn̄u-
lu nna-unu-fà kwusie ike, inye fa ani mili ala na
manu-anwu neru, dika osi di ta. Mweza, si,
Amen, Jehofa.

6 Jehofa wesim, Kwusa okwu ndia nine n'obodo
di-ga na Juda na ilo di-ga na Jerusalem, si, Nu-
lunu okwu àgbà nunwa, menu fa. 7 Makana
agbasilim nna-unu-fà ama ike n'ubo̱si Msi n'ani
Ijipt kpo̱goputa fa, wepu tata, nebini n'uzo̱ ututu
nagba ama, si, Nulunu onum. 8 Ma fa anuro̱

Digitized by Google

nke fa nege nti, ma fa nakpaghali ebe onye anọna
n'isi-ike nke ajọ obi-ya: Mweme ka okwu nine
nke àgbà nunwa dakwasi fa, nke Mtili fa iwu
imenu, ma fa emerọ.
9 Jehofa wesim, Afulu ajọ izu-ga n'etiti ndi
Juda, na etiti ndi bi na Jerusalem. 10 Fa eci-
ghakutego ajọ omume-ga nke nna-ocie-fa, ndi julu
inulu okwum: fanwa akpasogo cuku ọzọ-ga ifè fa:
unọ Israel na unọ Juda etikpọgo àgbà Mu na nna-
fa melu. 11 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ, si,
Ne, agameme ka ajọ ife, nke fa manenwe ike ipu
n'aka-ya, kwudo fa; fa gakpọkum, ma Mmanu
onu-fa. 12 Mgbe afu obodo di-ga na Juda na ndi
bi na Jerusalem geje gakpọkue cuku afu-ga ndi
fanwa nesulelu ife ísì usọ: ma fa amazọputa fa
manca n'ọge ajọ ife-fa. 13 Makana ka ọnu-ọgu
obodo-i ra *nọfu* ka ọnu-ọgu cuku-i *ra*, ngi Juda; ka
ọnu-ọgu ilo di na Jerusalem ra *nọfu* ka unu kwuba-
lu ife ifele afu ebe icu aja, *bú* ebe icu-ga aja isulelu
Beal ife ísì usọ. 14 Nyabu nginwa ekpekwanalu
ndi nka ekpelu, nke ineweni onu-i n'ikpọ nkpu ma-
ọbu ikpe ekpelu maka fa: makana Mmanu onu-
fa n'ọge fa gakpọkum maka ifi ajọ ife-fa.
15 Kedu nke nwayi Mfulu n'anya n'unọm, ebe
ya na imelime madu megolu ajọ izuzu, anu di nsọ
apugo azi n'aka-i? mgbe imelu ajọ ife, mgbe afu
inegoli. 16 Jehofa kpọlu afá-i, Osisi ọlif di ndu,
nke malu nmá nime ọmalica nkpulu: Oji onu
nuku nkpọtu wesunye ya ọku, ngadaba-ya anyaka-
sigo. 17 Makana Jehofa nke usu *ndi agha*, Onye
kulu i, ekwugo ajọ ife medide i, maka ifi ajọ ife
unọ Israel na unọ Juda, nke fa emegolu onwefa
n'ikpasum iwe sitena isulelu Beal ife ísì usọ.
18 Jehofa weme ka mmalu ya, mwemalu ya:

Digitized by Google

mgbe afu Imelu ka mfu omume-fa-ga. 19 Ma
munwa nadili ka nwa atulu di nwayo̱ akpu jeko̱
igbu egbu; amaro̱m na fa ezugo izuzu medidem,
si, Ka ayi mebie osisi ya na nkpulu o̱mili, ka ayi
bepu ya n'ani ndi di ndu, ka aghalu icetanwozi
afa-ya o̱zo̱. 20 Ma, Ngi Jehofa nke usu *ndi agha,*
Nke nekpe ezi ikpe, Nke nanwa akulu na obi, ka
mfu ó̱bò̱ Igabo̱ fa: makana Ngi ka mkpughelu
okwu ikpem. 21 Nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱
maka ndi Anatot, ndi naco̱ ndu-i, si, Ejikwana afa
Jehofa wema amuma, ka ighalu inwu n'aka-ayi:
22 nya ka Jehofa nke usu *ndi agha* ji kwue no̱nwo̱,
si, Ne, agameneta fa: umu-ikolo̱bia ganwu na
nmà; umu-fa ndikom na umu-fa umu-nwayi ka
ugani gegbu; 23 fa amenwe ndi gagbo̱puta nime
fa: makana agameme ka ajo̱ ife kwudo ndi Anatot
n'aro̱ nneta-fa.

12 1 Nginwa bu Onye ezi omume, Jehofa, ka
mu na I nalulita uka: ma ka mu na I kwue
okwu ikpe: maka gini ka uzo̱ ndi o̱jo̱ ji agalu fa
o̱fuma? *maka gini* ka fa ji nwe aru bu, bu ndi
nagho̱gbu onwefa? 2 Ikugo fa, eye, fa agbadogo
nkpo̱lo̱gwugwu; fa neso, eye, fa nami nkpulu:
Nginwa no̱ nso n'o̱nu-fa, ma Ino̱telu aka n'akulu-
fa. 3 Ma Nginwa, Jehofa, malum; ifulum, nanwa
azi obim n'ebe Ino̱: kpuputa fa dika atulu ejeko̱
gegbu egbu, do azi fa nso̱ maka ubo̱si ogbugbu.
4 One mgbe ka ani geji rudebe uru, ife akuku
nke ani ajanwudebe? maka ajo̱ ife nke ndi bi ya,
ekpocapugo anumanu nine, na umu-nnunu; makana
fa sili, O̱mafu isi-njedebe-ayi. 5 O̱buluna iso ndi
ukwu nkiti wegba o̱so̱, fa me ka ike gwu i, kezi ka
igesi so ányinya wegba o̱so̱? *o̱bu ezie na* nginwa no̱
n'aru-ofufo n'ani ndokwa, ma kedu ka igesi me na

Digitized by Google

ngala Jo̱dan ? 6 Makana o̱bunadu umu-nna-i, na
uno̱ nna-i, o̱bunadu fanwa azi agho̱sogo i aghugho̱,
o̱bunadu fanwa akpo̱sogo i nkpu si ike: ekwena
fa, o̱bulugodu na fa nagwa i ezi ife.
7 Arapugom uno̱m, ajugom ùkwùm; ewelugom
nwayi nkpulu-o̱bim fucasili n'anya ranye n'aka
ndi-ilo-ya. 8 Ùkwùm adigom ka agaba no̱ nime
ugboko: onu-ya arago medidem, nya ka Mji kpo̱
ya asì. 9 Ùkwùm adigolum ka nnunu neli ibe-ya
tulu agwa ka ? nnunu neli ibe-fa no̱rubelu ya okili-
kili imedide ya ka ? jenu, kpo̱ko̱zue anu o̱fia nine,
kpo̱ta fa ka fa libe. 10 Imelime ndi nazu atulu
emebigo ugbo fain nkem, fa ewelugo ukwu zo̱to̱sia
òkèm, fa emego ka òkè o̱mam bulu o̱fia kwu nkiti
nke bu nkpo̱nkpo̱ ebe. 11 Fa emego ya ka
o̱bulu nkpo̱nkpo̱ ebe; ebe o̱bu nkpo̱nkpo̱ ebe,
o̱nakwakum; eweme ani a nine nkpo̱nkpo̱ ani,
makana o̱nwero̱ onye nacigha obi. 12 Ndi nbibi
abiago na ngongo kwu nkiti nine di n'o̱fia kwu
nkiti: makana nmà Jehofa nesi n'ofu isi ani eli-
dide genye n'isi ani nke o̱zo̱: ofu madu efu
enwero̱ ndokwa. 13 Fa akugo okili, beta ogwu;
fa emego onwefa ife nwuta, ma o̱baro̱lu fa ife
o̱buna: ife masili unu geme unu ifele, maka iwe
di o̱ku nke Jehofa.
14 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu medide ndi ajo̱
agbata-obim nine, ndi nemetu ùkwù nke Mmelu
ka ndi nkem bu Israel lita aka: Ne, agameropu
fa n'ani-fa, ropu azi uno̱ Juda n'etiti fa. 15 O̱ge-
me azi, mgbe Mropusili fa, agamecigha melu fa
ebele: agameme ka fa cigha, ebe onye ano̱na
n'ùkwù-ya, ebe onye ano̱na n'ani-ya. 16 O̱geme
azi, na o̱buluna fa gamuta uzo̱ ndi nkem o̱fuma,
iji afam ǹu iyi, Etu Jehofa difu ndu; dika fa si

Digitized by Google

kuzili ndi nkem iji Beal ṅu iyi; agalunita fa
n'etiti ndi nkem. 17 Ma o̱buluṅa fa amanu, aga-
meropu mba afu, neropu ya neme ka o̱na n'iyi, ka
Jehofa kwulu.

13 1 No̱nwo̱ ka Jehofa gwalum, si, Jebe, ka
igolu akwa o̱fifie nke ade, ka ifielu ya
n'úkwù-i, etinyekwana ya na mili. 2 Mwegolu
akwa o̱fifie ka okwu Jehofa si di, fie ya n'úkwùm.
3 Okwu Jehofa webiakutekwasim nke ugbolo
nabo̱, si, 4 Welu akwa o̱fifie igotalu, nke ifielufu
n'úkwù-i, binie, jebe n'Ufretis, zobe ya n'ebe afu
n'ugbò nkpuma. 5 Mwejebe, zobe ya n'uso̱
Ufretis, ka Jehofa si tilim iwu. 6 Oluzia ka imelime
ubo̱si gasili, Jehofa wesim, Binie, jebe n'Ufretis,
ka iweputa akwa o̱fifie afu n'ebe afu, nke Mtili i-
li n'iwu ka izobe n'ebe afu. 7 Mwejebe n'Ufretis,
boba, wecili akwa o̱fifie afu n'ebe mzobelu ya-li:
ne, akwa o̱fifie afu mebie, o̱baro̱zi n'ife o̱buna.
8 Okwu Jehofa webiakutem, si, 9 No̱nwo̱ ka Je-
hofa kwulu, No̱nwo̱ ka Mgesi mebi ngala Juda, na
agadaga ngala Jerusalem. 10 Ajo̱ ndi nunwa, ndi
julu inu okwum-ga, ndi nakpaghali n'isi-ike obi-fa,
nejeso azi cuku o̱zo̱-ga ifè fa, na isekpulu fa, gadi
azi ka akwa o̱fifie nunwa, nke nabaro̱zi n'ife.
11 Makana ka akwa o̱fifie si atado madu n'úkwù,
o̱bu no̱fu ka Msi me uno̱ Israel nine na uno̱ Juda
nine ka fa tadom, ka Jehofa kwulu; ka fa webu-
lum ofu ndi, na afa, na otuto, na ife nmá: ma fa
anuro̱. 12 Igagwa azi fa okwu nka: No̱nwo̱ ka
Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu, si, Agagbaju ka-
lama o̱buna manya: fa gasi azi i, Ayi amaro̱li
na agagbaju kalama o̱buna manya ka? 13 Igagwa
azi fa, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Ne, agamagbaju

Digitized by Google

ndi nine bi n'ani a, bú ndi-eze nọcili Defid n'ukpo-
ya, na ndi ncu-aja, na ndi-amuma, na ndi nine bi
na Jerusalem, na manya ogbugbu. 14 Agametili
fa ofu n'enu ibe-ya, ọbunadu ndi bu nna na umu
n'ofu, ka Jehofa kwulu: Mmeme ebele, nke Mga-
rapu, nke Mgeme afọ-ọma, weghalu imebisi fa.
15 Nulunu, genu nti; agalakwana ngala: ma-
kana Jehofa ekwugo. 16 Nyenu Jehofa Cuku-
unu otuto, tupu Ọme ka ọcici gba, na tupu ukwu-
unu asọ ngọngọ n'enu ugwu nagba ọcici; ebe unu
negezi ìfè, Ọme ya ka ọghọru onyinyo ọnwu, me
ka ọgba ajọ ọcici. 17 Ma ọbuluna unu amanu
ya, nkpulu-obim gakwa akwa na nzuzo maka nga-
la-*unu;* anyam gagba ajọ anya-mili, nerusisi anya-
mili, makana adọlu ìgwè atulu Jehofa n'agha.
18 Gwa eze na nne eze, Welunu obi ume-ani,
nọdu ani: makana asusu-isi-unu adapugo, *bú*
okpu-eze-unu malu nma. 19 Akpacitasigo obodo
di-ga n'Adagbe, ọnwerọ onye gemeghe *fa:* adọlu-
go Juda fa nca n'agha; adọlusili ya nca n'agha.
20 Wenienu anya-unu, ka unu fu ndi si
n'Ugwu biana: kedu ìgwè atulu nke enyelu i,
ọmalica ìgwè atulu i? 21 Gini ka igekwu, mgbe
Ogeji debe ndi-ọyi-*i* n'isi-i, ebe ngi n'onwei kuzili
fa imedide i? ife olulo amelobe i, dika nwayi ime
neme ka? 22 Ọbulu azi na ikwue n'obi-i, si, Gi-
nizi ka ife ndia ji dakwasim? n'imelime ajọ omu-
me-i ka eji konita otogbo-i, aneme ikili-ukwu-i ife-
ike. 23 Onye Itiopia genwogha aru-ya, ka ọbu
awọlọ agwa-ya ka? *ọbulu nọfu* ununwa, bu ndi
akuzili ime ajọ ife, genwe ike ime ezi ife. 24 Aga-
makpasasi azi fa, dika afifia ikuku nke ọfia kwu
nkiti kusalu. 25 Nka bu ife afetalu i na nza, ọ̀kè
Mkenyelu i, ka Jehofa kwulu; makana icezọgom,

Digitized by Google

cekwube okwu asi. 26 Nyabu na Munwa geko-
nita otogbo-i welue n'iru-i, agafu ifele-i. 27 Afu-
gom alu-i-ga, bú ọyi inayi, na uya inebe, ka isi
zube iyi-ọyi-i, na ngongo di-ga n'ọzala. Afufu ga-
dili i, ngi Jerusalem! imenwu ọca; one mgbe ka
ọgabudebe?

14 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Jeremaia
maka okwu ijide *mili ozizo ka ọghalu izonu.*
2 Juda neru uru, ọnu-uzọ-ilọ di-ga ya nata aru,
fa nọdu ani yili akwa oji; ákwá Jerusalem elugo
enu. 3 Ndi amalu afa-fa zili ndi-odibo-fa icuta
mili: fa bia n'ọmi, fa afurọ mili; fa bu ite mili
nkiti cigha: fa mebe ifele ewemenye fa ifele n'iru,
fa wekpudo isi-fa. 4 Maka ani-ugbo nke gbọwasili
agbọwa, makana mili ezonurọzi n'ani, ndi ọlu ugbo
neme ifele, kpudosia isi-fa. 5 Eye, nwunye ene
azi n'ọzala mulu nwa, kpanari *nwa-ya*, makana
afifia adirọ. 6 Anyinya ọfia nakwu-ga n'enu ngo-
ngo kwü-ga nkiti, fa natu ume dika nkita ọfia;
anya-fa dalu ugbò, makana afifia adirọ.
7 Ọbu ezie na ajọ omume-ayi naza nemedide
ayi, ma welu maka ifi afa-I welua ọlu, Ngi Jehofa:
makana idacigha-azu-ayi rili nne; ayi emego njọ
medide I. 8 Ngi atumanya Israel, onye-nzọputa-
ya n'ọge nkpa, gini melu Iji di ka ọbia n'ani, ma-
ọbu onye ije nke banyelu inwu ula? 9 Gini melu
iji di ka onye ife gbasili-ghali nca, dika dike nke
napurọ izọputanu? ma Nginwa, Jehofa, nọ n'etiti
ayi, anakpọkwasi ayi afa-I; arapukwana ayi.
10 Nọnwọ ka Jehofa gwalu ndi nka, Ọbu nọfu
ka fa si wefu nfughali n'anya; fa edeberọ ukwu-
fa: nyabu na ife-fa adasọ Jehofa; kita ka Ọgecet
ajọ omume-fa, welu azi njọ-fa-ga neta fa. 11 J

Digitized by Google

hofa wesim, Ekpekwana ekpelu maka ndi nka ma-
ka odi-nma-*fa.* 12 Mgbe fa nebu onu, Mmanu
ákwá-fa; mgbe fa culu aja nsule na aja nni, ife-fa
amasom: ma Munwa geji nmà na ugani, na
ajo oya, weme ka fa gwusia. 13 Mwesi, A, Di-
nwenum Jehofa! ne, ndi-amuma gwalu fa, si, Unu
amafu nmà, nke ugani gada unu; ma agamenye
unu ndokwa di ncekwube n'ebe a. 14 Jehofa
wesim, Ndi-amuma nama ife así n'afam: eziróm
fa, nke Mnetili fa iwu, nke Mnagwa fa: fanwa na-
malu unu amuma nke bu ofù así, na ifu-ndi-mo,
na ife nkiti, na aghugho obi nke fa. 15 Nya ka
Jehofa ji kwue nonwo maka ndi-amuma nama
n'afam, ma Munwa eziro fa, ma fanwa nasi, Nmà
na ugani amadi n'ani a: si fa, Nmà na ugani ka
ageji me ka ndi-amuma afu n'onwefa gwusia.
16 Ndi fanwa namalu amuma ka agetufusi n'ilo
di-ga na Jerusalem sitena nmà na ugani; fa ame-
nwe onye geni fa, fanwa, na nwunye-fa, na umu-fa
ndikom, na umu-fa, umu-nwayi: makana agame-
rukwasi fa ajo ife-fa. 17 Igagwa azi fa okwu
nunwa, Ka anyam nerusisi anya-mili kwa ucici
na efifie, ka fa ghalu ikwusi nca; makana nwa-
agbo anemeluro emelu bú ada ndi nkem ka eji
nuku ntili wetili, na imelu aru jogbulu onweya.
18 Obuluna apuam n'ozala, ne, ndi eji nmà gbu!
mbata azi nime obodo, ne, ndi ugani nanwu aru!
makana ka amuma ka onye ncu-aja nagaghali
n'ani fa amaro *ife.*

19 Inajusili Juda nca ka? nkpulu-obi-I nemelu
Zaion izize ka? gini melu Iji etigbu ayi, ma ife
ozizo adirolu ayi? Ayi tululi anya ndokwa, ma ezi
ife abiaro; na oge ozizo, ne imebi obi! 20 Jehofa,
ayi malu ife-ojo-ayi, na ajo omume nke nna-ayi-

Digitized by Google

fà: makana ayi emego njo̱ medide I. 21 Ene-
nikwana *ayi*, maka ifi afa-I; anikwana ukpo nke
otuto-I: ceta, emebikwana àgbà ayi na I melu.
22 O̱nwelu ife o̱buna n'etiti ife nkiti nke mba-ga
geme ka mili zo ka? ma-o̱bu enu-igwe geme ka
nṣanṣa mili zo? o̱buro̱ Nginwa bu Onye afu,
Jehofa Cuku-ayi? nyabu na Ngi ka ayi ganege;
makana Nginwa melu ife ndia nine.

15 1 Jehofa wegwam, si, Moses na Samuel
kwulugodu n'irum, 'ma nkpulu-obim amadi
n'ebe ndi nka no̱: cupu fa n'irum, ka fa puba.
2 O̱geme azi, na mgbe fa si i, Ebe ka ayi gapusi?
igagwa fa, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu: Ndi dili
o̱nwu, gapuku o̱nwu; ndi dili nmà, apuku nmà;
ndi dili ugani, apuku ugani; ndi dili ido̱-n'agha,
apuku ido̱-n'agha. 3 Agamaro̱puta uzo̱ ife ino̱
ibu isi-fa, ka Jehofa kwulu: nmà igbu egbu, na
nkita ido̱kali ado̱kali, na anu-ufe nke ígwé, na anu
o̱fia di-ga n'ani, ilicapu na imebi. 4 Agameme ka
anatughalili fa n'etiti ani-eze nine nke uwa, maka
ifi Manase nwa Hezekaia eze Juda, maka ife
O̱melu na Jerusalem. 5 Ma onye gemelu i ebele,
ngi Jerusalem? ka-o̱bu onye gerulu i uru? ka-o̱bu
onye gesi n'uzo̱ puruka iju maka ndokwa-i? 6 Ngi-
nwa ajugom, ka Jehofa kwulu, idacighago azu:
Mwesetipu akam imedide i, wemebie i; ike nlogha
agwugom. 7 Ewelugom ife nfuca wefuca fa n'o̱nu-
uzo̱-ilo di-ga n'ani; apunalugom *fa* umu-fa,
emegom ka ndi nkem na n'iyi; fa akesiro̱ n'uzo̱-fa
cighata. 8 Umu-ajadu-fa bakalili uzuzu orimili
nnu n'ebe Mno̱: emegom ka onye nbibi dakwasi
fa imedide nne umu-ikolo̱bia n'efifie-nabo̱: emegom
ka ife olulo na akpajiji dakwasi ya na ntumade.
9 Onye mulu isa nata aru; okubego; anya-anwu

Digitized by Google

ya adagoli ka ci dilili; ọmego ifele ewemenye ya
ifele n'iru: ndi gbọputa-azi-li nime fa ka Mgara-
nye na nmà n'iru ndi-ilo-fa, ka Jehofa kwulu.
10 Afufu dilim, nnem, na imutalum onye ese-
mokwu na onye ọgu n'ebe uwa nine nọ! ezinyerọm
ego n'ina uma; nke madu nezinyem n'uma; *ma* fa
nine n'ofu n'ofu nakpọm iyi. 11 Jehofa silị, Ezie
agamagba i ume *ime* ezi ife; ezie agameme ka
onye ilo nayọ i n'ọge ajọ ife na ọge nkpa.
12 Ọnwelu onye gakpâji ígwè, bú ígwè si n'Ugwu
puta, na ọna-ọku ka? 13 Ife inwelu na àkù-i-ga
ka Mgenye ka akwali fa nákwu ugwọ, nke afu
bu maka njọ-i nine, ọbunadu n'ókè-ani-i nine.
14 Agameme ka *fa* solu ndi-ilo-i gafe ani inamarọ:
makana ọku nwulu n'iwem, nke gele n'aru-unu.
15 Jehofa, Nginwa malu: cetam, neta-azim, ka
Ibọlum ndi namanyem; ewepukwanam n'ewe-iwe-
I ọsisọ: malu na ọbu maka ifi I ka mji edi nkpali.
16 Afugo okwu-I-ga, mwelie fa; okwu-I bulum
ngoli na añuli nke obim: makana akpọkwasilim
afa-I, Jehofa Cuku nke usu *ndi agha.* 17 Anọrọm
n'izu nke ndi negwuli egwú, nke mnegoli: sọm ofu
nọ maka ifi aka-I; makana Iji ajọ iwe wemejuputam.
18 Gini melu ife-ngbum ji di ọkpu, imelu-arum ji
jọgbue onweya, ju azi izọ azọ? Igabulum sọ *mili-iyi*
nalafu alafu, dika mili amanecekwube ecekwube?
19 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ, si, Ọbuluna
icigha, agameme azi ka icigha, ka iwekwulu n'irum;
ọbulu azi na iweputa ife oke ọnu n'ife nelorọ elo,
igadi ka ọnum: fanwa gecighakute i, ma nginwa
amecighakute fa. 20 Agameme azi ka ibulu ndi
nka aja-odido eji ọna ọku wedo; fa gananuso i
ọgu, ma fa amakali i: makana Munwa nọnyelu i
izọputa i na inaputa i, ka Jehofa kwulu. 21 Aga-

Digitized by Google

manaputa i n'aka ndi ajọ madu, agamagbaputa azi
i n'aka ndi di egwu.

16 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Anukwa-
na nwunye, nke igamu umu ndikom na
umu nwayi n'ebe a. 3 Makana nọnwọ ka Jeho-
fa kwulu maka umu ndikom na umu nwayi
amulu n'ebe a, na maka nne-fa ndi mulu fa, na
maka nna-fa azi ndi mulu fa n'ani a: 4 Fa ganwu
n'ajọ ọya di-ga n'ice n'ice; amakwalu fa ákwá, nke
ageni fa eni; fa gadi ka nsi n'ani: nmà na ugani
geme ka fa gwusia; ozu-fa gabulu anu-ufe nke
igwe, na anụ ọfia di-ga n'ani ife olili. 5 Makana
nọnwọ ka Jehofa kwulu, si, Abakwana n'unọ olili
ikwa ozú, nke ineje ikwa ákwá, nke inerulu fa
uru: makana ewepugolum ndi nka ndokwam, ka
Jehofa kwulu, *bú* afọ-ọma na ebele. 6 Ka nuku
ka ọbele ganwu n'ani a: ameni fa eni, nke aga-
kwalu fa ákwá, nke madu neyikasi onwefa, nke fa
gekposisili fa isi: 7 nke agekenye *madu ife olili*
maka fa n'ikwa ozu, iji tasi onwefa obi maka ndi
nwulu anwu; nke madu gebunye fa iko ntasi-obi
ka fa la maka nna-fa ma-ọbu nne-fa. 8 Ọzọ imeje
n'unọ ọlila manya inọnyelu fa, ka iweneli nala.
9 Makana nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu: Ne, agameme ka onu
ngoli, na onu añuli, na onu onye nulu nwunye ọfu
na onu nwunye ọfu, kwusi n'ebe a, n'anya-unu na
ubọsi-unu. 10 Ọgeme azi, na mgbe igegosi ndi
nka okwu nine ndia, fa ewesi i, Maka ginizi ka
Jehofa ji kwucasia nuku ajọ ife nine a medide ayi?
ma-ọbu kezi njọ-ayi nke ayi medidelu Jehofa
Cuku-ayi? 11 igagwa azi fa, si, Makana nna-unu-
fâ agbanarigom, ka Jehofa kwulu, jesobe cuku ọzọ

Digitized by Google

ga, fe azi fa, sekpulu fa, gbanari-azim, fa edeberọ
iwum; 12 ununwa emego azi ajọ ife kalia nna-
unu-fà; makana, ne, unu nakpaghali ebe onye
anọna ọnakpaso isi-ike ajọ obi-ya, unu weghalu
inu onum: 13 nyabu na agamacuputa unu n'ani
a, cuga unu n'ani unu namarọli, ka ununwa ka
nna-unu-fà; ebe afu ka unu ganefebezia cuku ọzọ-
ga efifie na ucici; makana Mmegosizi unu iru-ọma.
14 Nyabu, ne, ubọsi abiana, ka Jehofa kwulu,
nke amanekwunutazi, Etu Jehofa difu ndu, Nke
si n'ani Ijipt kpọgota umu Israel: 15 ma, Etu
Jehofa difu ndu, Nke si n'ani Ugwu, na ani nine
ebe Ọcugalu fa, kpọgota umu Israel: agamakpọ-
cigha azi fa n'ani Mnyelu nna-fa. 16 Ne, agamezi
ozi imelime ndi ọkù, ka Jehofa kwulu, fa gakulu
fa; emesizia agamezi ozi ọtutu ndi egbeni, fa gesi
n'enu ugwu nine, na enu ngongo nine na ugbò
nkpuma-ga, wecu nta fa. 17 Makana anyam di
n'uzọ-fa nine: ezoberọ fa n'irum, nke anekpudo
ajọ omume-fa n'anyam. 18 Nke mbu agamenye-
cigha fa ajọ omume-fa na njọ-fa nmaji; makana
fa ewelugo ozu ife-fa nemem izize wemelua anim,
welu azi ife-alu-fa-ga kpojue ùkwùm. 19 Ngi
Jehofa, ikem, na ebe nkem sili ike, ebe-ngbabam
n'ubọsi nkpa, mba nine gesi n'ebe uwa jedebelu
webiakute Nginwa, nasi, Nna-ayi-fà litalu sọ así
n'ùkwù, *bú* ife nkiti na ife nabarọ n'ife. 20 Madu
gakpulu onweya cuku-ga, nke naburọzi cuku ka?
21 Nyabu, ne, agameme ka fa malu, sọ ofu nje a
ka Mgeme ka fa malu akam na ikem; fa gámalu
na afam bu Jehofa.

17 1 Eji pen ígwè *na* ọnunu daiamond wede
njọ Juda: atulu ya n'enu obi-fa, na mpi ebe
icu-aja-unu-ga; 2 ebe umu-fa nelota ebe-icu-aja-

Digitized by Google

fa-ga na Aṣerim-fa n'usọ osisi ndu n'enu ngongo
di-ga enu. 3 Ngi ugwum di n'ọzala, agamewelu
ife inwelu na àkù-i nine nye ka fa bulu ife nkwali,
na ebe nke i di-ga enu, maka ifi njọ, n'ókè-ani-i nine.
4 Ngi, sitena onwei, gakwusi n'ùkwù-i Mnyelu i;
agameme azi ka ifebe ndi-ilo-i n'ani inamarọ; ma-
kana unu afunwugo ọku n'iwem nke ganele ebe-ebe.
5 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, si: Ibu-ọnu nadili
onye cekwubelu madu, me ka madu bulu aka-ya,
onye obi-ya napuruka arapu Jehofa. 6 Makana
ọgadi ka tamarisk n'ọzala, ọmafu mgbe ezi ife
biana; ma ogebili n'ebe ọkpọnku n'ọfia kwu nkiti,
ani nnu ebe madu nebirọ. 7 Ngọzi nadili onye
cekwubelu Jehofa, onye Jehofa bu ife-ncekwube-
ya. 8 Makana ọgadi ka osisi akulu n'ikpele mili-
ga, nke nawasasi nkpọlọgwugwu-ya n'usọ orimili,
nke manatu egwu ma okpomọku bia, ma akwukwọ-
ya gadicasi ndu; ọmanatu uce n'arọ mili nezorọ,
nke ọnakwusi imi nkpulu. 9 Obi nalafukali ife
nine na nlafu, ọjọgbulu onweya: onye gama ya?
10 Munwa Jehofa nenyoca obi, nanwa azi akulu-
ga, ka Mwenye azi madu ọbuna ka uzọ-ya si di-ga,
ka nkpulu nke omume-ya-ga si di. 11 *Ka* ọkwà
nke nekpokọba *umu* ọnaburọ *si di, ọbu nọfu ka*
onye nakpa àkù nke naburọ n'ikpe *kwu ọtọ si di;*
fa garapu ya n'etiti ubọsi-ya, n'ikpe-azu-ya azi
ọgabulu onye nsọkwu.
12 Ọnọdu ebe-nsọ-ayi bù ukpo nke otuto, adọ-
balu n'enu sitena isi-nbido. 13 Ngi Jehofa, bú
atumanya Israel, ndi nine gbanarili I geme ifele;
ndi rirukalu n'ebe Mnọ ka agedenye n'ani, maka-
na fa agbanarigo Jehofa, bu isi-iyi mili *nenye* ndu.
14 Zọm, Ngi Jehofa, na agazọm; zọputam, na
agazọputam: makana Nginwa bu otutom. 15 N

fanwa nasim, Kedu okwu Jehofa? ya bia kita.
16 Ma munwa, emerọm ngwa ipu n'iso I izù azù;
nke mnacọ ubọsi jọgbulu onweya; Nginwa malu:
ife si n'egbugbele-ọnum puta, di n'iru I. 17 Abu-
kwanalum akpajiji: Nginwa bu ebe-ngbabam
n'ubọsi ajọ ife. 18 Ka ifele me fa, bú ndi nama-
nyem, ma ka ifele ghalu ime munwa; ka emebie
fanwa obi, ka aghalu imebi munwa obi: me ka
ubọsi ajọ ife kwudo fa, tilie fa nmaji nabọ.
19 Nọnwọ ka Jehofa gwalum, si: Je, kwulu
n'ọnu-uzọ-ilo ndi nkiti, nke ndi-eze Juda nesi
abata, na nke fa nesi apu, n'ọnu-uzọ-ilo nine nke
Jerusalem azi; 20 si fa, Nulunu okwu Jehofa,
unu ndi-eze Juda, na Juda nine, na ndi nine bi
na Jerusalem, ndi nesi n'ọnu-uzọ-ilo ndia aba;
21 nọnwọ ka Jehofa kwulu: Kpacalunu onweunu
anya, unu ebuna ibu mbọsi sabat, nke unu gesi
n'ọnu-uzọ-ilo Jerusalem bubata *ya*; 22 nke unu
gesi n'unọ-unu buputa ibu n'ubọsi sabat, nke unu
galu ọlu ọbuna: ma donu ubọsi sabat nsọ, ka Msi
tili nna-unu-fà n'iwu; 23 ma fa anurọ, nke fa
nege nti, ma fa kwekebelu onu-fa, ka fa ghalu
inunu, ghalu azi inalu idọ-nti. 24 Ọgeme azi, na
ọbuluna unu anu onum ọfuma, ka Jehofa kwulu,
ighalu isi n'ọnu-uzọ ilo obodo a bubata ibu mbọsi
sabat, kama ya ido ubọsi sabat nsọ, ighalu ilu ọlu
ọbuna nime ya; 25 ndi-eze na ndi-isi ndi nọ-
kwasi n'ukpo Defid ewesi n'ọnu-uzọ-ilo obodo a
bata, ugbọ-ani na anyinya ebulu fa, *bú* fanwa, na
ndi-isi-fa, ndi Juda, na ndi bi na Jerusalem: obodo
a genwe azi ndi gebi ya ebe-ebe. 26 Fa gesi
n'obodo di-ga na Juda, na ebe dirubelu Jerusalem
ọkilikili, na ani Benjamin, na ani ntela, na ugwu-ga,
Adagbe, bia bute ife àjà nsule, na àjà nkiti, na

àjà nni, ṇa frankinsens, bute azi ekene *ka ọbulu àjà*,
n'unọ Jehofa. 27 Ma ọbuluna unu anurọ onum ido
ubọsi sabat nsọ, na ighalu ibu ibu webata n'ọnu-
uzọ-ilo-ga nke Jerusalem n'ubọsi sabat; agamafu-
nwu ọku n'ọnu-uzọ-ilo-ya-ga, ọgalacapu nuku unọ
di-ga na Jerusalem, amemenyuzi ya emenyu.

18 1 Okwu nke si n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia, si, 2 Binie gbada be ọkpu-ite,
n'ebe afu ka Mgeme ka inu okwum-ga. 3 Mwe-
gbada be ọkpu-ite, ne, ọnalu ọlu-ya na wīl-ya.
4 Ka ite ọkpu-ite ji ulọ akpu mebisili n'aka ọkpu-
ite afu ọkpugha ya ite ọzọ, ka osi kwulu ọtọ
n'anya ọkpu-ite afu ikpunu.
5 Okwu Jehofa webiakutem, si, 6 Unu unọ
Israel, apurọm ime unu ka ọkpu-ite nunwa *si eme*
ka? ka Jehofa kwulu. Ne, ka ulọ si di n'aka
ọkpu-ite, nọfu ka ununwa si di n'akam, unu unọ
Israel. 7 N'ọge Mgekwu maka ofu mba, na maka
ofu ani-eze, iropu na itikpọ na ime ka ọna n'iyi;
8 ọbuluna mba afu, nke Mkwulu maka ya, esi
n'ajọ ife-fa cighata, agamelogha azi n'ajọ ife Mzu-
belu ime fa. 9 N'ọge Mkwu-azi-li maka ofu mba,
na maka ofu ani-eze, iluni *ya* na iku *ya*; 10 ọbu-
luna ọme ajọ ife n'anyam, weghalu inu onum, aga-
melogha n'ezi ife afu, nke Msi na agameji melu fa
ezi ife. 11 Nyabu biko, jebe, gwa ndi Juda, na
ndi bi na Jerusalem, nasi, Nọnwọ ka Jehofa kwulu:
Ne, Munwa nakpu ajọ ife imedide unu, zue izuzu
medide unu: biko cighanu ebe onye anọna ya si
n'ajọ uzọ-ya cigha, dozienu uzọ-unu-ga na omume-
unu-ga. 12 Ma fa sili, Ncekwube adirọ: makana
ayi ganejeso izuzu aka ayi, ayi geme azi ebe onye
anọna ka isi-ike nke obi-ya si di.

Digitized by Google

13 Nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Biko
juanu n'etiti mba-ga, onye nunulu ife di-ga no̱fu;
nwa-agbo̱ anemeluro̱ *emelu* bú Israel emego ife
itulu ize agadaga. 14 Sno nke Lebanon garapu
nkpuma di n'o̱zala ka? *ka-o̱bu na* mili julu oyi
sili n'ebe telu aka erudata ganatako̱lo̱? 15 Ma-
kana ndi nkem ecezo̱gom, fa esulegolu ife neloṟo̱
elo ife ísì uso̱; fa emego ka fa so̱ ngo̱ngo̱ n'uzo̱-fa-
ga, n'o̱kpu-uzo̱ gbo-ga, ije n'uzo̱' o̱wele-ga, n'uzo̱
anakwaniro̱ akwani; 16 ime ka ani-fa bulu ife
itu-n'anya, bulu azi ife ima-o̱so̱ ebe-ebe; o̱gatu
onye o̱buna si n'cbe afu ga n'anya, o̱geferube azi
isi-ya. 17 Agamakpasasi fa n'iru onye ilo dika
ikuku iru-anya-anwu; agameme ka fa fu azum,
o̱buro̱ irum, n'ubo̱si nuku afufu-fa.

18 Fa wesi, Bianu, ka ayi zuelu Jeremaia izuzu;
makana iwu amesi n'aka onye ncu-aja na n'iyi,
nke alo nesi n'aka onye amamife, nke okwu nesi
n'aka amuma. Bianu, ka ayi welunu ile tie ya
ife, ka ayi ghalu iǹa nti n'okwu-ya.

19 Ǹam nti, Ngi Jehofa, nulu onu ndi nalusom
uka. 20 Ageji ajo̱ ife wenyecighalu ezi ife ka?
makana fa gwulu nkpulu-obim o̱bù. Ceta ka msi
kwululi n'iru I ikwulu fa ezi ife, iripu iwe-I di
o̱ku n'aru-fa. 21 Nyabu cili umu-fa nye ugani,
ralu fa nye n'aka nmà; ka inyeme-fa gbalu aka
nwa, bulu azi ndi-ajadu; ka o̱nwu gbube ndikom-
fa, ka ewelu nmà gbue umu-ikolo̱bia-fa n'agha.
22 Ka anu ákwá n'uno̱-fa-ga, mgbe Igeji me ka
usu ndi agha wakpo fa na ntumade: makana fa
gwulu o̱bù iji nwudem, sielu ukwum o̱nya.
23 Ma, Nginwa, Jehofa, malu alo nine fa tulu
imedidem ka fa wegbuem; ekpucikwana ajo̱
omume-fa, nke Ineficapu njo̱-fa n'iru-I: ma ka

Digitized by Google

eme ka fa so̱ ngo̱ngo̱ n'iru I; meso fa n'o̱ge
iwe-I.

19 1 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Je, ka igota
ududu o̱kpu-ite, *kpo̱lu* o̱nwo̱ na ndi-ikenye
ndi *Israel*, na o̱nwo̱ na ndi-ikenye ndi ncu-aja;
2 pulue na mgbulugudu nwa Hinom, nke di na
nbata nke o̱nu-uzo̱-ilo Hasit, kwusa okwu-ga
Mgagwa i n'ebe afu: 3 si, Nulunu okwu Jehofa,
unu ndi-eze Juda, na ndi bi na Jerusalem; no̱nwo̱
ka Jehofa nke usu *ndi-agha*, Cuku nke Israel,
kwulu, Ne, agameme ka ajo̱ ife dakwasi ebe a,
nke onye o̱buna nulu, nti-ya gazu wuluwulu.
4 Makana fa agbanarigom, me ebe a ani madu,
sulelu cuku o̱zo̱-ga ife ísì uso̱ n'ebe a, ndi fa
namaro̱, fanwa na nna-fa na ndi-eze Juda; welu
o̱bala ndi nemero̱ ajo̱ ife rujue ebe nunwa; 5 luzie
ebe di-ga enu nke Beal, irugbu umu-fa n'o̱ku
icunyelu Beal àjà nsule; nke Mnetiro̱ n'iwu, nke
Mnekwu, nke o̱nabatamli n'obi: 6 maka ya, ne,
ubo̱si abiana, ka Jehofa kwulu, nke amanakpo̱nwozi
ebe a Tofet, ma-o̱bu Mgbulugudu nwa Hinom, ma
agakpo̱ ya Mgbulugudu Ogbugbu. 7 Agamerusi
alo̱ Juda na Jerusalem n'ebe a; agameme ka fa
danye na nmà n'iru ndi-ilo-fa, sitena aka ndi naco̱
ndu-fa: ozu-fa ka Mgenye ka fa bulu anu-ufe nke
igwe, na anu o̱fia di-ga n'ani, ife olili. 8 Agameme
ka obodo a bulu ife itu-n'anya, na ife ima-o̱so̱;
o̱gatu onye o̱buna si n'ebe afu ga n'anya fa gama
o̱so̱ maka ajo̱ itali nine di ya. 9 Agameme ka fa
lie azi anu umu-fa ndikom na anu umu-fa umu-
nwayi, fa geli azi ebe onye ano̱na anu ibe-ya, na
nno̱cibido na nkpagbu, nke ndi-ilo-fa, na ndi naco̱
ndu-fa, gakpagbu fa. 10 Igetili azi ududu afu n'a-

Digitized by Google

nya ndi nine so i weje, 11 igasi fa, Nọnwọ ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu, si : Nọnwọ ka Mgesi tili
ndi nka na obodo a, dika etilili ite ọkpu-ite, nke
anapurọ idozinwozi ọzọ: ageni azi ozu na Tofet,
wenye uzọ aghalu idizi ininu. 12 Nọnwọ ka
Mgeme ebe a, ka Jehofa kwulu, na ndi nine bi ya,
ọbunadu ime obodo a ka Tofet : 13 unọ di-ga na
Jerusalem, na unọ ndi-eze Juda, nke emelugolu,
gadi ka ebe Tofet, bú unọ nine fa nesulelu usu ife
di-ga n'igwé ife ísì usọ n'enu fa, rusa-azi-li cuku
ọzọ-ga àjà ife ọlila.

14 Jeremaia wesi na Tofet cigha, ebe Jehofa
zigalu ya-li ima amuma; ọwekwulu n'ogige unọ
Jehofa, gwaba ndi afu nine, si : 15 Nọnwọ ka
Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, kwulu,
Ne, agameme ka ajọ ife nine Mkwugolu medide
ya dakwasi obodo a na obodo-ya nine; makana fa
ekwekebego onu-fa, ka fa weghalu inu ọkwum-ga.

20 1 Paṣua nwa Ima onye ncu-aja, onye buli
isi n'unọ Jehofa, wenu ka Jeremaia nama
amuma okwu ndia. 2 Paṣua wetie Jeremaia onye
amuma, kpọba ya ọgba nke di n'ọnu-uzọ-ilo di
enu nke Benjamin, nke di n'unọ Jehofa. 3 Olu-
zia ka ci folu, Paṣua wekpọpu Jeremaia n'ọgba.
Jeremaia wesi ya, Jehofa agurọ i-li afa Paṣua,
ma Megoa-misabib. 4 Makana nọnwọ ka Je-
hofa kwulu, si, Ne, agameme i ka ibulu ife
egwu n'ebe ngi n'onwei, na ndi nine fulu i n'anya,
nọ : fa gada na nmà ndi-ilo-fa, anya-i gafu azi ya :
agamakpọkọlu Juda nine nye n'aka eze Babilon,
ọgadọlu fa n'agha je na Babilon, welu nmà gbusi-
sie fa. 5 Agamewelu azi ife nine akpakọbalu
n'obodo nka, na elele nine di ya, na ife okẹ ọnu
nine di ya, nye, eye, àkù nine ndi-eze Juda

Digitized by Google

nwelu ka Mgenye n'aka ndi-ilo-fa, ndi gakwali fa,
cili fa, cili fa je na Babilon. 6 Agadọlu azi
nginwa, Pasua, na ndi nine bi n'unọ-i, n'agha:
igabia na Babilon, n'ebe afu ka iganwu, n'ebe afu
ka ageni azi i, nginwa, na ndi fulu i n'anya, bu
ndi inamalu amuma asi.

7 Ngi Jehofa, Ilanyegolum, ewelanyem: Ikam
ike, Iweka: anamabu ife amu ogonogo ubọsi nine,
madu nine nemem akaje. 8 Makana kwa mu
ekwuna okwu, akpọm nkpu; Mnakpọ, si, Ife-ike
na nbibi: makana okwu Jehofa abulugom ife
nkpali, na ife akaje, ogonogo ubọsi nine. 9 Ọbu-
lu azi na ekwuem, si, Mmefota Ya, nke mgekwuzi
n'afa-Ya ọzọ, ọdi n'obim dika ọku nele ele ekpu-
cibidolu n'etiti ọkpukpum-ga, ike agwum inado
ya, apurọzim. 10 Makana anugom nkpali nke
imelime, egwu n'akuku nine. Weputanu *ya* n'ìfè,
na ayi geweputa ya n'ìfè, *ka* ndi-ukpam nine
kwulu, bu ndi nece n'akukum, ike na agalanye ya,
ayi eweka ya, bọlu ọ́bọ̀ ayi n'aru-ya. 11 Ma
Jehofa nọnyelum dika onye di ike *na* onye di
egwu: nya ka ndi namanyem geji sọ ngọngọ, fa
amaka: ifele geme fa agadaga, makana fa emerọ
ka ndi nwelu amamife, agemenye fa ifele ebe-ebe
n'iru nke amanecezọnuta ecezọ. 12 Ma, Ngi
Jehofa nke usu *ndi agha,* Nke nanwa onye ezi omu-
me, Nke nafu akulu-ga na obi, ka mfu ọ́bọ̀-I n'aru-
fa; makana Ngi ka mkpughelu okwu ikpem. 13 Bu-
nyenu Jehofa abu, tobenu Jehofa: makana Ọnapu-
tago nkpulu-obi ọgbenye n'aka ndi neme ajọ ife.

14 Ibu-ọnu dili ubọsi amulum: ka aghalu
igọzi ubọsi nnem mulum. 15 Ibu-ọnu dili onye
butelu nnam ozi, si, Amutalu i nwa nwoke; neme
ya ka ọñulia nọ añuli. 16 Ka onye afu di ka obo

Digitized by Google

do afu-ga nke Jehofa kwatulu, nénwe nlogha: ka
o̱nu ákwá n'ututu, na nkpo̱tu *agha* n'efifie-nabo̱;
17 makana ogburo̱m n'o̱ge mno̱ n'afo̱; nnem ewe-
bulum ini, afo̱-ya anebum mgbe nca. 18 Maka
gini ka mji si nime afo̱ puta ifu afufu na uru,
ifele ewesi no̱fu me ka ubo̱sim gwusia?

21 1 Okwu nke si n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia, mgbe eze Zedekaia ji zitalu ya
Paṣua nwa Malkaia, na Zefanaia nwa Measaia onye
ncu-aja, si, 2 Biko, jualu ayi ase n'aka Jehofa;
makana Nebukadreza eze Babilon nebuso ayi
agha: ike na Jehofa gemeso ayi ka o̱lu-ebube-Ya
nine si di, ka O̱wepualu ayi.

3 Jeremaia wesi fa, No̱nwo̱ ka unu gagwa
Zedekaia, si: 4 No̱nwo̱ ka Jehofa, Cuku nke
Israel, kwulu, si, Ne, agamewecigha ife agha nke
di-ga n'aka-unu, nke ununwa ji buso eze Babilon,
na ndi Kaldea ndi no̱cibidolu unu, agha, n'azu aja-
odido, agamekpoko̱ba fa n'etiti obodo a. 5 Mu
n'onwem geji aka esetipulu esetipu na o̱gwe-aka
sili ike webuso unu agha, o̱bunadu n'iwe, na o̱nu-
ma, na nuku iwe. 6 Agameti azi ndi bi n'obodo
a, ka madu, ka anumanu: fa ganwu n'ajo̱ o̱ya
nefe efe. 7 Emesizia, ka Jehofa kwulu, agama-
ralu Zedekaia eze Juda, na ndi-odibo-ya, na ndi
Israel, bú ndi gagbo̱puta n'obodo a n'ajo̱ o̱ya afu,
na nmà-agha, na ugani, nye n'aka Nebukadreza
eze Babilon, na aka ndi-ilo-fa, na aka ndi nine
naco̱ ndu-fa: ogeji o̱nu nmà wegbu fa; o̱marapu
fa, nke o̱geme ebele, nke o̱geme afo̱-o̱ma. 8 Iga-
gwa azi ndi nka, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu:
Ne, ecem n'iru unu uzo̱ ndu na uzo̱ o̱nwu. 9 Onye
dide n'obodo a ganwu na nmà, na ugani, na ajo̱

Digitized by Google

o̱ya: ma onye pulunu, daba azi n'aka ndi Kaldea
ndi no̱cibidolu unu, o̱gadi, ndu-ya gabulu ya ife
nkwali. 10 Makana edogom irum n'obodo a maka
ajo̱ ife, o̱buro̱ maka ezi ife, ka Jehofa kwulu:
agaranye ya n'aka eze Babilon, ogesunye ya o̱ku.
11 Nulunu okwu Jehofa maka uno̱ eze Juda
azi: 12 Unu uno̱ Defid, no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu
Welunu ututu kpe ikpe, naputa-azi-nu onye akwa-
lili akwali n'aka onye nmegbu, maka o̱numam
apukwa ka o̱ku, lebe nke onye o̱buna manemenyu
ya, maka ajo̱ ife nke omume-unu-ga. 13 Ne,
anamemedide i, ngi onye bi na mgbulugudu, *na*
nkpuma nke ani ntela, ka Jehofa kwulu; unu ndi
nasi, Onye gagbadata imedide ayi? ka-o̱bu onye
gaba n'ebe-obi-ayi-ga? 14 agamenye azi unu afu-
fu ka nkpulu nke omume-unu si di, ka Jehofa
kwulu: agamafunwu o̱ku n'ugboko-ya, o̱galacapu
ife nine dirubelu ya okilikili.

22 1 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, si: Gbada
n'uno̱ eze Juda, kwue okwu a n'ebe afu,
2 si, Nulu okwu Jehofa, ngi eze Juda, nke no̱-
kwasi n'ukpo Defid, nginwa, na ndi-odibo-i, na
ndi-i nesi n'o̱nu-uzo̱-ilo ndia abata. 3 No̱nwo̱ ka
Jehofa kwulu, si: Kpenu ikpe me-azi-nu ezi
omume, naputa-azi-nu onye anakwali akwali n'aka
onye nmegbu: emegbunanu o̱bia, na onye ne-
nwero̱ nna, na ajadu, emenanu fa ife-ike, nke unu
gagbafu o̱bala nemero̱ ajo̱ ife n'ebe a. 4 Makana
o̱buluna unu eme ife a o̱fuma, ndi-eze ndi no̱cili
anya Defid n'ukpo-ya gesi n'o̱nu-uzo̱-ilo-ga nke
uno̱ a bata, ugbo̱-ani na anyinya ebulu fa, yanwa,
na ndi-odibo-ya, na ndi-ya. 5 Ma o̱buluna unu
amanu okwu ndia, ewelum Onwem nua iyi,

Digitized by Google

Jehofa kwulu, na unọ a gatọgbọlili nkiti. 6 Ma-
kana nọnwọ ka Jehofa kwulu maka unọ eze Juda:
Nginwa bulum Gilead, *na* isi Lebanon: *ma* agha-
rọm ime i ka ibulu ọfia kwu nkiti, *na* obodo-ga
madu nebirọ. 7 Agamedo azi ndi nbibi nsọ ime-
dide i, onye na ife-agha-ya: fa gegbutusi sida-i
kasi nma, kponye fa nime ọku. 8 Imelime mba
ganesi n'usọ obodo a naga, fa ganagwalita ibe-fa
n'ofu n'ofu, si, Maka gini ka Jehofa ji si nọnwọ
me nuku obodo a? 9 Fa gasi azi, Ọbu makana
fa rapulu àgbà Jehofa Cuku-fa, sekpubelu cuku
ọzọ-ga, febe fa.

10 Akwanalunu ozu akwa, nke unu nerulu ya
uru: ma kwasienu ike maka onye nirili eniri;
makana omecighazi ọzọ, nke ọnafu ani amulu ya
ọzọ. 11 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu maka
Ṣalọm, nwa Josaia, eze Juda, nke neci n'ọnọdu
nna-ya Josaia, nke si n'ebe a niri: Omecighazi
ebe a ọzọ; 12 ma n'ebe fa dọlu ya n'agha je,
n'ebe afu ka ọganwu, ọmafu ani a ọzọ.

13 Afufu dili onye ji ajọ omume alu unọ-ya, ji
ikpe nakwurọ ọtọ alu ime-unọ-ya, onye ibe-ya
nefe ma ọdakwu ya ugwọ, nke ọnenye ya ife ọlu-
talu; 14 onye nasi, Agamalulu onwem obodobo
unọ na ime-unọ folu iru, ọwebeputalu onweya
windo-ga; ewelu sida macasia enu-ya, ewelu azi
ife nme-nme te ya. 15 Iganeci, makana nginwa
nagba mbọ ika *n'inwe* sida ka? nna-i elirọli la,
kpe ikpe *kwu ọtọ* me ezi omume ka? mgbe afu
ọwedili ya nma. 16 Ọkpelu ikpe onye ebudalu
ebuda na ọgbenye; mgbe afu ọwedi nma. Nka
aburọ imam ka? ka Jehofa kwulu. 17 Ma anya-
i nabọ na obi-i dikwasi sọ n'ilita elele, na igbafu
ọbala nemerọ ajọ ife, na nmegbu, na ife-ike, ime

Digitized by Google

ya. 18 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ maka
Jehoiakim nwa Josaia, eze Juda, si: Fa ama-
kwalu ya ákwá, *nasi*, Éwù nwa-nnem nwoke! ma-
ọbu, Ewù nwa-nne nwayi! fa amakwalu ya
ákwá, *si*, Éwù dinwenu-ayi! ma-ọbu, Éwù ebube-
ya! 19 Ageni ya ka esi eni anyinya-ibu, kpu-
puta tufue n'azu ọnu-uzọ-ilo-ga nke Jerusalem.
20 Rọgo na Lebanon, gakwaba akwa; wenie
onu-i enu na Beṣan: si n'Abarim kwaba; makana
etilisigo ndi nine fulu i n'anya. 21 Agwalum i
okwu ka inọ n'eze-ndu; ma ikwulu, si, Mmanu.
Nka *abulugo* uzọ-i site ka idi na nwata, na idanu
onum. 22 Ifufe gazu ndi-ọzùzù-atulu-i nine, ndi
nine fulu i n'anya ka agadọlu n'agha: ezie mgbe afu
igeme ifele agemenye azi i ifele n'iru n'ajọ ife-i
nine. 23 Ngi onye bi na Lebanon, onye naku
akwu-i na sida-ga, nekene ka agesi metalu i
ebele be mgbe ife olulo lobelu i, ife ngbu dika
nke nwayi ime neme! 24 Etu Munwa difu ndu,
ka Jehofa kwulu, ọbulugodu na Konaia nwa Je-
hoiakim eze Juda bu ife iri-ama n'aka-nnim, ma
agamadọputa i n'ebe afu; 25 agamaranye azi i
n'aka ndi afu bú ndi nacọ ndu-i, na aka ndi afu
bú ndi nginwa natulu egwu, bú n'aka Nebuka-
dreza eze Babilon, na aka ndi Kaldea. 26 Aga-
macupu ngi, na nne-i mulu i, n'ani ọzọ, ebe ana-
murọli unu; n'ebe afu ka unu ganwu. 27 Ma
ani fanwa tukwasili nkpulu-obi-fa na fa gecighata
na ya, ebe afu ka fa manecigha. 28 Nwoke a
bú Konaia ọbu ite tiwalu etiwa enenili eneni ka?
ọbu aya ife-ya nasọrọ usọ ka? kezi ka esi cupu
fa, yanwa na nkpulu-ya, wecunye fa n'ani fa na-
marọ. 29 Ngi ani, ani, ani, nulu okwu Jehofa.
30 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, Denu nwoke a

Digitized by Google

gba aka nwa, nke omanagalu ya n'ubosi-ya: ma-
kana onwero onye obuna na nkpulu-ya ogagalu,
nke ganokwasi n'ukpo Defid, nacinu na Juda ozo.

23 1 Afufu dili ndi-ozùzù-atulu ndi neme ka
atulu nke ebe-ita-nnim na n'iyi nakpasa azi
fa! ka Jehofa kwulu. 2 Nya ka Jehofa, Cuku nke
Israel, ji kwue nonwo, medide ndi-ozùzù-atulu nazù
ndi nkem, si: Unu akpasasigo ìgwè-atulum, cufu-
sia fa, ma unu enetaro fa; ne, agameji ajo ife nke
omume-unu weneta unu, ka Jehofa kwulu. 3 Mu-
nwa gesi azi n'ani nine ebe Mcugagolu fa kpokoba
ndi gboputalu n'ìgwè atulu nkem, agameme ka fa
cigha n'uno-atulu-fa; fa gananu òmùmù naba
uba. 4 Agamakwuba ndi-ozùzù n'isi-fa ndi ga-
nazù fa: egwu amatuzi fa ozo, nke obi nemebi fa,
nke onye obuna nebe nime fa, ka Jehofa kwulu.

5 Ne, ubosi abiana, ka Jehofa kwulu, mgbe
Mgeji me ka Osisi ezi omume puelu Defid, oga-
neci eze neme dika onye nwe-azi-li amamife, oge-
kpe ikpe me azi ezi omume n'ani. 6 N'ubosi-ya-
ga ka agazoputa Juda, Israel gebi n'aru-ofufo: nka
bu afa-ya nke aganakpo ya, Jehofa bù ezi omume-
ayi. 7 Nyabu, ne, ubosi abiana, ka Jehofa kwulu,
nke fa manekwunutazi, Etu Jehofa difu ndu, Nke
si n'ani Ijipt kpogoputa umu Israel; 8 ma, Etu
Jehofa difu ndu, Nke si n'ani Ugwu, na ani nine
Mcugalu fa, kpogoputa nkpulu uno Israel, dulu
azi fa; fa gebi n'ani aka fa.

9 Maka nke ndi-amuma. Obim tilili etili ni-
mem, okpukpum nine nemerube; Adim ka onye
manya negbu, di azi ka onye lakalili onweya na
manya; maka ifi Jehofa, na maka ifi okwu-Ya di-
ga nso. 10 Makana ani juputalu na ndi nayi oyi;
makana sitena iñu-iyi ani neru uru; ebe-ita-nni

Digitized by Google

nke di-ga n'ofia kwu nkiti akpogo nku ; ije-ukwu-
fa di njo, ike-fa akwuro ekelesu. 11 Makana ka
amuma ka onye ncu-aja alusigo alu ; eye, nime
unom ka Mfulu ajo ife-fa, ka Jehofa kwulu.
12 Nya ka uzo-fa geji di fa ka ebe nano ano
n'ocici : aganakwa fa aka, fa ewedabanye ya : ma-
kana agameme ka ajo ife kwudo fa, *bú* aro nneta-
fa, ka Jehofa kwulu. 13 Afugo-azim ife nsokwu
n'aru ndi-amuma Sameria ; fa ji Beal ama amuma,
neme ka ndi nkem Israel jefie. 14 Afugo-azim
ife itulu ize n'aru ndi-amuma Jerusalem ; fa nayi
oyi, nakpaghali nime así, fa neme azi ka aka ndi
neme ajo ife sie ike, maka nke afu onwero onye
obuna si n'ajo ife-ya cigha : fa nine dim ka Sodom,
ndi bi nime ya ka Gomora.

15 Nya ka Jehofa nke usu *ndi agha* ji kwue
nonwo maka ndi-amuma, si : Ne, agameme ka fa
lie womwud, me ka fa la mili ònùnù : makana
sitena aka ndi-amuma Jerusalem ka ife lulu alu ji
wegbasasia n'ani a. 16 Nonwo ka Jehofa nke usu
ndi agha kwulu, si, Anunanu okwu ndi-amuma
ndi namalu unu amuma ; fanwa nakuzili unu ife
nkiti : fa nekwu ofù nke obi-fa, ma fa adekwu
sitena onu Jehofa. 17 Mgbe nca ka fa nagwa ndi
nenenim, si, Jehofa ekwugo, si, Unu genwe ndo-
kwa ; nagwa azi onye obuna nakpaghali n'isi-ike
nke obi-ya, si, Ajo ife amadakwasi unu manca.
18 Makana onye kwulugolu n'izu nke Jehofa, nke
ogafu nu azi okwu-Ya ? onye ǹalu okwum nti, nu
azi *ya?* 19 Ne, oke ifufe Jehofa, *bú* onuma-*Ya*,
apugo, eye, oke ifufe neferube okilikili : ogefekwasi
n'isi ndi ojo. 20 Iwe Jehofa amecigha, genye na
mgbe Omelu *ya*, genye na mgbe Omezulu ife Ozu-
belu n'obi : n'ubosi odi-n'iru unu gaghota ya ofuma.

Google

21 Eziro̱m ndi-amuma afu, ma fanwa gbalu o̱so̱:
agwaro̱m fa okwu, ma fanwa malu amuma.
22 Ma o̱buluna fa kwuli n'izum, fa akeme ka ndi
nkem nu okwum-ga, me azi ka fa si n'ajo̱ uzo̱-fa,
na ajo̱ ife nke omume-fa-ga, cigha. 23 Munwa
bù Cuku no̱ nso, ghalu ibu Cuku no̱telu aka ka?
ka Jehofa kwulu. 24 O̱nwelu onye o̱buna gezobe
onweya n'ebe di nzuzo nke Munwa manafu ya ka?
ka Jehofa kwulu. Munwa ejuro̱ enu-igwe na uwa
ka? ka Jehofa kwulu. 25 Anugom ife ndi-amu-
ma kwulu, ndi ji afam ama amuma asi, nasi, Alo̱-
gom nlo̱, alogom nlo̱. 26 One mgbe ka nka
ganodebe n'obi ndi-amuma ndi nama amuma asi;
bú ndi nama aghugho̱ nke obi-fa? 27 ndi nezu
ime ka ndi nkem lozo̱ afam sitena nlo̱-fa fa nako̱lu
ibe-fa n'ofu n'ofu, etu nna-fa si welu maka Beal
lozo̱ afam. 28 Amuma nke ji nlo̱, ya ko̱ nlo̱-ya;
onye ji okwum, ya welu ncekwube kwue okwum.
Kedu ife okpolo o̱ka bu n'ebe o̱ka di? ka Jehofa
kwulu. 29 Okwum adiro̱ ka o̱ku ka? ka Jehofa
kwulu; di azi ka otutu netili nkpuma?

30 Nyabu, ne, anamemedide ndi-amuma, ka
Jehofa kwulu, ndi nezunalu ibe-fa okwum ebe
onye ano̱na. 31 Ne, anamemedide ndi-amuma,
ka Jehofa kwulu, ndi ji ile-fa asi, Okwulu. 32 Ne,
anamemedide ndi nama amuma nlo̱ asi, ka Jehofa
kwulu, ndi nako̱ azi fa, neme ka ndi nkem nejefie
sitena así-fa, na sitena inya-isi nkiti fa: ma Mu-
nwa eziro̱ fa, nke Mnetili fa iwu; nke fa nabalu
ndi nka n'ife manca, ka Jehofa kwulu. 33 O̱zo̱
mgbe ndi nka, ma-o̱bu onye amuma, ma-o̱bu onye
ncu-aja, gaju i, si, Kedu ibu Jehofa nebo? igagwa
fa, si, Kedu ibu! agamacupu unu, ka Jehofa kwu-
lu. 34 Onye amuma, na onye ncu-aja, na ndi afu,

Digitized by Google

ndi gasi, *Ne*, ibu Jehofa nebo, agamenye azi onye
afu na uno̱-ya afufu. 35 No̱nwo̱ ka unu gagwa
ibe-unu na nwa-nne-unu ebe onye ano̱na, Gini ka
Jehofa zalu? Ginizi ka Jehofa kwulu? 36 Ibu
Jehofa nebo ka unu manefotazi o̱zo̱: makana
okwu onye o̱buna gabu ibu-ya; makana unu
aghacasigo okwu-ga nke Cuku di ndu, *bú okwu*
Jehofa nke usu *ndi agha bú* Cuku-ayi, iru.
37 No̱nwo̱ ka igagwa onye-amuma, Gini ka Jehofa
zalu i? Gini ka Jehofa kwulu? 38 Ma o̱buluna
unu asi, *Ne*, ibu Jehofa nebo; nya ka Jehofa ji kwue
no̱nwo̱, si: Makana unu kwulu okwu nka, Ibu Jeho-
fa nebo, ma ezitagolum unu, si, Unu ekwukwana,
si, Ibu Jehofa nebo; 39 nyabu, ne, agameceze̱o̱ unu
nca nca, cupu ka unu, ka obodo Mnyelu unu na nna-
unu-fà, n'irum: 40 Agameweta-azi-li unu nkpali
ebe-ebe, na ifele ebe-ebe, nke amanecezo̱ ecezo̱.

24 1 Jehofa melu ka mfu, ne, nkata fig nabo̱
adobalu n'iru uno̱ nso̱ Jehofa; ka Nebuka-
dreza eze Babilon si na Jerusalem do̱lusia Jeko-
naia nwa Jehoiakim, eze Juda, na ndi-isi Juda, na
ndi ǹkà, na ndi uzu, n'agha, kpo̱tasìa fa na Babi-
lon. 2 Fig magbulu onwefa di n'ofu nkata, dika
fig ndi bu isì weca: fig jo̱gbulu onwefa, nke ama-
nata ata, ka fa si jo̱ka, di na nkata o̱zo̱. 3 Jehofa
wesim, Gini ka nginwa fulu, Jeremaia? Mwesi,
Fig-ga; nke bu ezigbo fig magbulu onwefa; nke
bu ajo̱ *fig* jo̱gbulu onwefa, nke amanata ata, ka fa
si jo̱ka. 4 Okwu Jehofa webiakutem, si, 5 No̱nwo̱
ka Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu; Dika ezigbo
fig ndia, no̱fu ka Mgesi riba ndi Juda ado̱lu n'agha
ama, ndi Msi n'ebe a ziga n'ani ndi K̲aldea, maka
o̱di-nma-*fa*. 6 Makana agamatukwasi fa an-

Digitized by Google

maka o̱di-nma-*fa*, me azi ka fa cigha n'ani a: aga-
maluni azi fa, Mmetikpo̱ fa; agamaku azi fa, Mme-
ropu fa. 7 Agamenye fa obi imam, na Munwa bu
Jehofa: fa gabu ndi nkem, Munwa gabu azi Cuku-
fa: makana fa geji obi-fa nine wecighakutem.
8 Ma dika ajo̱ fig ndia, ndi amanata ata, ka fa si
jo̱ka; n'ezie no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, No̱fu ka
Mgesi ralu Zedekaia eze Juda, na ndi-isi-ya, na
ndi Jerusalem gbo̱putalu, *bú* ndi gbo̱putalu n'ani
a, na ndi bi n'ani Ijipt, nye: 9 agamaralu fa nye
ka anatughali fa n'etiti ani-eze nine di n'uwa maka
ajo̱ ife; ibu ife nkpali na ife àkùkù, na ife nkpo̱li
na ife ikpo̱-iyi, n'ebe nine Mgacuga fa. 10 Aga-
mezi azi nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya, n'etiti fa, genye
na mgbe ekpocapulu fa n'ani Mnyelu fa na nna-fa.

25 1 Okwu nke biakutelu Jeremaia maka ndi
Juda nine n'aro̱ nke-ino̱ nke *ocici* Jehoiakim
nwa Josaia, eze Juda; nke afu bu aro̱ izizi nke
ocici Nebukadreza eze Babilon; 2 okwu Jeremaia
amuma gwalu ndi Juda nine, na ndi nine bi na
Jerusalem, si: 3 Sitena aro̱ nke-ili-na-ito̱ nke Jo-
saia nwa Amon, eze Juda, wepu ta, oru aro̱ na ito̱
ndia, ka okwu Jehofa nabiakutem; agwago-azim
unu, nebini n'uzo̱ ututu nekwu; ma unu anuro̱.
4 Jehofa ezitago-azi-li unu ndi-odibo-Ya nine *bú*
ndi-amuma, nebini n'uzo̱ ututu nezi fa; ma unu
anuro̱, nke unu nege nti inunu; 5 nasi, Ebe onye
ano̱na ka osi n'ajo̱ uzo̱-ya, na ajo̱ ife nke omume-
unu-ga, cighata, bilinu n'ani Jehofa nyegolu unu
na nna-unu-fà, sitena o̱ge gbo wegaba ebe-ebe:
6 unu ejesona cuku o̱zo̱-ga ifè fa, na isekpulu fa,
unu ejizina o̱lu aka-unu kpasum iwe; Mmemezi
unu ajo̱ ife. 7 Ma unu anuro̱ onum, ka Jehofa

kwulu, ka unu wewelu olu aka-unu kpasuem iwe,
nke bu ime onweunu ajo ife. 8 Nya ka Jehofa
nke usu *ndi agha* ji kwue nonwo, si: Makana unu
anuro okwum, 9 ne, agamezie kpokota ebo nine
nke Ugwu, ka Jehofa kwulu, *agamezigo-azi-li* Ne-
bukadreza eze Babilon, *bú* odibom, ozi, me ka fa
bia imedide ani a, na ndi bi ya, na mba ndia nine
birubelu fa okilikili; agameweputa fa n'uso *imebi
fa*, me ka fa bulu ife itu-n'anya, na ife ima-oso,
na ife togbolu nkiti ebe-ebe. 10 Ozo agameme
ka onu ngoli na onu añuli, na onu onye nulu
nwunye ofu na onu nwunye ofu, na onu nkpuma
igwe nni, na ìfè oku-ukpe, nanari fa n'iyi. 11 Ani
a nine gatogbolu nkiti, bulu azi ife itu-n'anya,
mba ndia gefe eze Babilon ogu aro ito na ili.
12 Ogeme azi, na mgbe ogu aro ito na ili zusili,
agamenye eze Babilon, na mba afu, afufu, maka
ajo omume-fa, ka Jehofa kwulu, ani ndi Kaldea
azi; agameme azi ya nkponkpo ani ebe-ebe.
13 Agameme ka okwu nine Mkwugolu medide ya
dakwasi ani afu, *bú* ife nine edelu n'akwukwo a,
nke Jeremaia magolu medide mba nine. 14 Ma-
kana imelime mba na nuku eze-ga geme ka fa ne-
fe fa nru, obunadu fanwa: agamenyecigha fa ka
omume-fa si di-ga, na ka olu aka-fa si di.

15 Makana nonwo ka Jehofa, Cuku nke Israel,
gwalum, si: Nalu iko manya nke onuma nka
n'akam, me ka mba nine, Munwa zigalu i jeku,
la ya. 16 Fa gala, naso ngongo, napu ala, sitena
nmà Munwa gezita n'etiti fa. 17 Mwenalu Jehofa
iko afu n'aka, me ka mba nine, ndi Jehofa zigalum
jeku, la: 18 *nya bu,* Jerusalem, na obodo di-ga
na Juda, na ndi-eze-ya, na ndi-isi-ya, ime fa ife

Digitized by Google

tọgbọlu nkiti, na ife itu-n'anya, na ife ima-ọsọ, na
ife ikpọ-iyi; dika osi di tata; 19 Fero eze Ijipt,
na ndi-odibo-ya, na ndi-isi ya, na ndi-ya nine; 20 na
ndi nine gbagwalu agbagwa, na ndi-eze nine nke
ani Uz, na ndi-eze nine nke ani ndi Filistia, na
Aṣkelon, na Geza, na Ekron, na ndi gbọputalu n'
Aṣdod; 21 Idom, na Moab, na umu Amon; 22 na
ndi-eze nine nke Taia, na ndi-eze nine nke Zaidon,
na ndi-eze nke ọba-n'ani di n'ufesi orimili nnu;
23 Dedan, na Tima, na Buz, na ndi nine nagbaca
isi-fa; 24 na ndi-eze nine nke Arebia, na ndi-eze
nine nke ndi gbagwalu agbagwa ndi bi n'ọfia kwu
nkiti; 25 na ndi-eze nine nke Zimrai, na ndi-eze
nine nke Ilam, na ndi-eze nine nke ndi Midia;
26 na ndi-eze nine nke Ugwu, ka ndi nọ nso ka ndi
bitelu aka, onye na ibe-ya; na ani-eze nine di
n'uwa, ndi di n'enu uwa: eze Ṣeṣak galaso fa.
27 Igasi fa, Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu: Lanu, ka ogbue unu,
gbọbanu, dabanu, ebinizinanu ọzọ, sitena nmà
Munwa gezita n'etiti unu. 28 Ọgeme azi, na
ọbuluna fa aju inalu i iko afu n'aka la, igasi azi
fa, Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu:
Unu galili ya. 29 Makana, ne, Munwa ebido
imebe ajọ ife n'obodo akpọkwasili afam, agagunye
ununwa na ndi nemerọ njọ nca nca ka? Ama-
gunye unu na ndi nemerọ njọ: makana Munwa
gakpọ ka eweta nmà idakwasi ndi nine bi n'uwa,
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. 30 Nyabu
nginwa malu fa amuma okwu nine ndia, si fa,
Jehofa gesi n'enu nebigbọ, si n'ebe-obibi-Ya di nsọ
me ka onu-Ya ra; Ọgebigbọsi unọ-atulu-Ya ike;
Ọganakpọ nkpu, ka ndi nazọca *nkpulu fain*, ime-

Digitized by Google

dide ndi nine bi n'uwa. 31 Nkpo̱tu gelu n'ebe
uwa jedebelu ; makana Jehofa na mba-ga galulita
uka, Yanwa gakpo̱lu madu nine je n'ikpe; ndi
o̱jo̱, O̱garanye fa na nmà, ka Jehofa kwulu.
32 No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu,
Ne, ajo̱ ife gapu si n'ofu mba ba na nke o̱zo̱, ageme
azi ka oke ifufe si n'ebe uwa jedebelu febe.
33 Ndi Jehofa gegbu n'ubo̱si afu gatucipu si n'-
ebe uwa bidolu lue n'ebe uwa jedebelu: amakwalu
fa ákwá, nke agekpoko̱ba fa, nke ageni fa; fa
gabulu nsi n'ani. 34 Cibanu ákwá, unu ndi-o̱zùzù-
atulu, nakwanu ákwá; tulubanu onweunu *na ntu*,
unu ndi amalu afa-fa n'etiti ìgwè atulu: makana
o̱ge o̱gbugbu-unu elugofu, agamacusasi unu, unu
gadasisi ka aya ife-ya naso̱ uso̱. 35 Ndi nazu
atulu amenwe uzo̱ isi gba o̱so̱, nke ndi amalu afa-
fa n'etiti ìgwè atulu genwe uzo̱ fa gesi gbapu.
36 Onu ákwá ndi nazu atulu, na ici-ákwá nke ndi
amalu afa-fa n'etiti ìgwè atulu! makana Jehofa
nemebi ebe-ita-nni-fa. 37 Uno̱ atulu di-ga na
ndokwa ka emelu ka fa delu du sitena iwe di o̱ku
nke Jehofa. 38 O̱rapugo ugboko-Ya, dika agaba:
makana ani-fa abulugo ife itu-n'anya sitena ime ife
o̱ku nke *nmà* neme ife-ike, na sitena iwe-Ya di o̱ku.

26 1 N'isi-nbido ocici Jehoiakim, nwa Josaia,
eze Juda, ka okwu nka si n'aka Jehofa
webia, si, 2 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu: Kwulu
n'ogige uno̱ Jehofa, ka igwa obodo nine nke Juda,
ndi nabia esekpu n'uno̱ Jehofa, okwu nine Mtili
i n'iwu igwa fa; ekwufo̱kwana ofu okwu efu.
3 Ikezi fa anu, fa nine ewesi n'ajo̱ uzo̱-fa cigha,
ebe onye ano̱na ocigha; ka Mwelogha n'ajo̱ ife, nke
Munwa nezube ime fa maka ajo̱ ife nke omu-

Digitized by Google

fa. 4 Igasi fa, Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Ọbuluna
unu amanu onum, ikpaghali n'iwum, nke Mdebe-
golu n'iru unu, 5 inulu okwu ndi-odibom bu ndi-
amuma, ndi Munwa nezitalu unu, nebini n'uzọ
ututu nezi fa, ma unu ạnurọ; 6 agameme azi unọ
a ka ọdi ka Ṣailo, agameme azi ka obodo a bulu
mba nine di n'uwa ife ikpọ-iyi. 7 Ndi ncu-aja na
ndi-amuma na ndi *Israel* nine nulu ka Jeremaia
nekwu okwu ndia n'unọ Jehofa. 8 Oluzia, ka Jere-
maia kwusili ife nine Jehofa tili ya n'iwu igwa ndi
afu nine, ndi ncu-aja na ndi-amuma na ndi afu nine
dọdo ya, si, Igharọ inwulili. 9 Maka gini ka iji ama
amuma n'afa Jehofa, si, Unọ nka gadi ka Ṣailo, na
obodo a gatọgbọlu nkiti, enwezi onye obi? Ndi afu
nine wegbakọba n'ebe Jeremaia nọ n'unọ Jehofa.
10 Ka ndi-isi Juda nulu ife ndia, fa si n'unọ
eze rọgota n'unọ Jehofa; fa wenọdu ani na
nbanye ọnu-uzọ ọfu nke *unọ* Jehofa. 11 Ndi ncu-
aja na ndi-amuma wegwa ndi-isi na ndi *Israel*
nine, si, Nwoke a tolu ọnwu; makana ọmago
amuma medide obodo a, etu unu si wenu na nti-
unu. 12 Jeremaia wegwa ndi-isi nine na ndi
afu nine, si, Jehofa zilim ima amuma medide unọ
a na obodo a okwu nine unu nugolu. 13 Nyabu
dozienu uzọ-unu-ga na omume-unu-ga, nulu-azi-
nu onu Jehofa Cuku-unu; Jehofa gelogha azi
n'ajọ ife Okwugolu medide unu. 14 Ma munwa,
ne, adim n'aka-unu: memnu ka osi di nma kwulu
azi ọtọ n'anya-unu. 15 Ma malunu ọfuma na,
ọbuluna ununwa egbuem, na ununwa geweta n'isi-
unu, na isi obodo a, na isi ndi bi ya, ọbala nemerọ
ajọ ife: makana ọbu ezi-okwu na Jehofa zitalum
biakute unu ikwu okwu nine ndia na nti-unu.
16 Ndi-isi na ndi *Israel* nine wegwa ndi ncu-aja

na ndi-amuma, si : Nwoke a etoro̱ o̱nwu ; makana
o̱gwalu ayi okwu n'afa Jehofa Cuku-ayi. 17 O̱nwo̱
nime ndi-ikenye ani webinie, gwaba nzuko̱ ndi afu
nine, si, 18 Maikaia onye-Moraṣtait malu amuma
n'ubo̱si Hezekaia eze Juda ; o̱wegwa ndi Juda
nine, si, No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu : Agabo̱ Zaion ka esi abo̱ ani ugbo, Jerusa-
lem gatulu n'obo, ugwu uno̱ afu *gadi* ka ebe di-ga
enu nke ugboko. 19 Hezekaia eze Juda na Juda
nine gbulu ya nca ka ? o̱turo̱lu Jehofa egwu, nayo̱
iru-o̱ma Jehofa, Jehofa weloglia n'ajo̱ ife Okwu-
golu medide fa ka ? N'ime no̱fu ayinwa eme
agadaga ajo̱ ife medide nkpulu-obi-ayi. 20 Ofu
nwoke di azi onye malu amuma n'afa Jehofa,
Uraia nwa Ṣemaia onye Kiriat-jearim, o̱ma-azi-li
amuma medide obodo a na ani a etu okwu nine
nke Jeremaia si di : 21 ka eze Jehoiakim, na ndi-
dike-ya nine, na ndi-isi nine, nulu okwu-ya-ga, eze
co̱lu uzo̱ igbu ya ; ma ka Uraia nulu ya, egwu
tuba ya, o̱wegbapu, gbanaba n'Ijipt : 22 eze Jeho-
iakim wezie ndikom n'Ijipt, *bú* Elnetan nwa
Akboa, na ndikom o̱nwo̱ so ya, ije n'Ijipt : 23 fa
wesi n'Ijipt kpo̱ta Uraia, kpo̱talu eze Jehoiakim ;
o̱wewelu nmà gbue ya, bulu ozu-ya tunye n'ini-
ga nke ndi nkiti : 24 Ma aka Ahaịkam nwa Ṣefan
dinyelu Jeremaia, ka fa ghalu iranye ya n'aka ndi
Israel ka fa gbue ya.

27 1 N'isi-nbido ocici Jehoiakim, nwa Josaia,
eze Juda, ka okwu nka si n'aka Jehofa bia-
kute Jeremaia, si, 2 No̱nwo̱ ka Jehofa gwalum,
si : Melu onwei agbu-ga na ukpako-onu-o̱lu-ga,
konye fa n'onu-i ; 3 cili fa zigalu eze Idom, na eze
Moab, na eze umu Amon, na eze Taia, na eze

Digitized by Google

Zaidon, sitena aka ndi-uko ndi nabia na Jerusalem
ifu Zedekaia eze Juda; 4 tielu fa iwu inye ndi bu
dinwenu-fa, si, Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha,*
Cuku nke Israel, kwulu: Nonwo ka unu gagwa
ndi bu dinwenu-unu; 5 Munwa ji nuku ikem na
ogwe-akam esetipulu esetipu weke uwa, na madu
na anumanu di n'enu uwa; anamenye azi ya onye
okwu oto n'anyam *inyenu.* 6 Kita Munwa ewe-
lugo ani ndia nine nye n'aka Nebukadneza eze
Babilon, *bú* odibom; anu ofia ka Mnyc-azi-li ya ka
fa nefe ya. 7 Mba afu-ga nine gefe ya, na nwa-ya,
na nwa nwa-ya, genye n'oge ani nke ya lulu: imelime
mba-ga na nuku eze-ga eweme ka ofebe fa nru.
8 Ogeme azi, na mba na ani-eze nke manefe
Nebukadneza eze Babilon afu nru, ndi manekonye
onu-fa n'ukpako-onu-olu eze Babilon, mba afu ka
Mgeji nmà, na ugani, na ajo oya, weneta, ka Jeho-
fa kwulu, genye mgbe Mkpocapulu fa sitena aka-
ya. 9 Ma ununwa, anuna onu ndi-amuma-unu,
ma-obu ndi nafulu unu ndi-mo, ma-obu nlo-unu,
ma-obu ndi nenenelu unu ani, ma-obu ndi-anwansi-
unu, ndi nagwa unu, nasi, Unu amefe eze Babilon;
10 makana fanwa namalu unu amuma asi, ikpote
unu aka n'ani-unu; ka Mwecupu azi unu, unu ewe-
na n'iyi. 11 Ma mba nke gekonye onu-fa n'ukpako-
onu-olu eze Babilon, fe azi ya, *mba* afu ka mgarapu
n'ani-fa, ka Jehofa kwulu; fa ganalu ya, bili nime ya.

12 Mwegwa Zedekaia eze Juda ka okwu nine
ndia si di, si, Konyenu onu-unu n'ukpako-onu-olu
eze Babilon, febenu ya na ndi-ya, dinu ndu.
13 Maka gini ka unu geji nwu, nginwa na ndi-i,
na nmà, na ugani, na ajo oya, dika Jehofa kwu-
golu maka mba manefe eze Babilon ka? 14 Anu-
kwananu okwu ndi-amuma nagwa unu, nasi, Unu

Digitized by Google

amefe eze Babilon: makana fanwa namalu unu
amuma asi. 15 Makana ezirọm fa, ka Jehofa
kwulu, ma fanwa anama amuma asi n'afam; ka
Mwecupu unu, ka unu wena aẓi n'iyi, ununwa, na
ndi-amuma namalu unu. 16 Mwegwa azi ndi ncu-
aja na ndi *Israel* nine, si, Nọnwọ ka Jehofa kwulu:
Anunanu okwu ndi-amuma-unu ndi namalu unu,
si, Ne, akpafu esi na Babilon bucigha ife-ga nke
unọ Jehofa ọzọ: makana fanwa namalu unu
amuma asi. 17 Anunanu onu-fa; fenu eze Babi-
lon, di-azi-nu ndu: maka gini ka obodo a geji
tọgbọlu nkiti? 18 Ma ọbuluna fanwa bù ndi-
amuma, ọbulu azi na okwu Jehofa di nime fa, ka
fa yọba Jehofa nke usu *ndi agha* ayiyọ kita, ka ife
nke gbọfọlu n'unọ Jehofa, na unọ eze Juda, na
Jerusalem, ghalu ije na Babilon. 19 Makana
nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu maka
ide-ga, na orimili *ọna ọku*, na ife ndọkwasi-ga, na
ife gbọfọlu *bú* nke arapulu n'obodo a, 20 nke Nebu-
kadneza eze Babilon nebupurọ, mgbe oji si na Jeru-
salem dọlu Jekonaia nwa Jehoiakim, eze Juda,
n'agha weje na Babilon, na ndi Juda na Jerusalem
nine amalu afa-fa; 21 eye, nọnwọ ka Jehofa nke
usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, kwulu, maka ife
arapulu n'unọ Jehofa, na unọ eze Juda, na Jeru-
salem: 22 Agebuga fa na Babilon, n'ebe afu ka fa
gadi, genye n'ubọsi Mgeneta fa, ka Jehofa kwulu;
mgbe afu ka Mgebugota fa, wecigha fa n'ebe a.

28 1 Oluzia ṇ'ofu arọ afu, n'isi-nbido ocici
Zedekaia eze Juda, n'arọ nke-inọ, n'ọnwa
nke-ise, Hananaia nwa Azua amuma, nke bu onye
Gibeon, gwalum n'unọ Jehofa, n'iru ndi ncu-aja na
ndi *Israel* nine, si, 2 Nọnwọ ka Jehofa nke usu
ndi agha, Cuku nke Israel, kwulu, si, Akpajigom

Digitized by Google

ukpako-onu-o̱lu eze Babilon. 3 Tupu aro̱ nabo̱
ezue agamebucigha n'ebe a ife nine nke uno̱ Jeho-
fa, nke Nebukadneza eze Babilon si n'ebe a bu-
pusia, buga fa na Babilon: 4 Munwa gakpo̱cigha
n'ebe a Jekonaia nwa Jehoiakim, eze Juda, na ndi
Juda nine ado̱lu n'agha, ndi jelu na Babilon, ka
Jehofa kwulu: makana agamakpaji ukpako-onu-
o̱lu eze Babilon. 5 Amuma Jeremaia wesi amuma
Hananaia n'anya ndi ncu-aja, na anya ndi nine
kwu n'uno̱ Jehofa, 6 o̱wesi bú amuma Jeremaia,
Amen: Jehofa me no̱fu; ka Jehofa mezue okwu-
i-ga nke imalu n'amuma, isi na Babilon kpo̱cigha
ife-ga nke uno̱ Jehofa, na ndi nine ado̱lu n'agha,
n'ebe a. 7 Ma ayo̱m i nulu okwu a nke munwa
kwulu na nti-i, na nti ndi nka nine: 8 Ndi-
amuma buli mu na i uzo̱ sitena gbo, malu amuma
agha, na ajo̱ ife, na ajo̱ o̱ya, medide imelime
ani, na nuku ani-eze-ga. 9 Amuma nke malu
ndokwa, mgbe okwu amuma afu gele, agamalu
amuma afu, na Jehofa zitalu ya ezie. 10 Hana-
naia amuma wekopu ukpako-onu-o̱lu di n'onu
Jeremaia, wekpajie ya. 11 Hananaia wekwue
n'anya ndi afu nine, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu,
si: O̱bunadu no̱nwo̱ ka Mgesi kpajipu ukpako-
onu-o̱lu eze Babilon bu Nebukadneza n'onu mba
nine tupu aro̱ nabo̱ ezue. Jeremaia amuma
wejebe nke ya. 12 Okwu Jehofa webiakute
Jeremaia, ka Hananaia amuma kpajipusili ukpako-
onu-o̱lu di n'onu amuma Jeremaia, si, 13 Je,
gagwa Hananaia, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu:
Ikpajisigo ukpako-onu-o̱lu osisi; ma igakpuci
ukpako-onu-o̱lu ígwè n'anya fa. 14 Makana
no̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke
Israel, kwulu: Ekonyegom n'onu mba nine ndia

Digitized by Google

ukpako-onu-ọlu nke ígwè, ka fa wefe Nebukadneza
eze Babilon; fa gefelili ya: enyego-azim ya anu
ọfia nine. 15 Amuma Jeremaia wesi Hananaia
amuma, Biko nulu, ngi Hananaia; Jehofa eziro i;
ma nginwa neme ka ndi nka cekwube okwu así.
16 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ, si, Ne, agame-
zipu i n'enu uwa: arọ a ka nginwa ganwu, maka-
na ikwulu okwu *neme ka* eriruka n'aka Jehofa.
17 Hananaia amuma wenwuru n'ofu arọ afu n'ọ-
nwa nke-isa.

29 1 Ndia bu okwu di nime akwukwọ ozi
amuma Jeremaia si na Jerusalem zigalu
ndi-ikenye gbọfọlunu nime ndi adọlu n'agha, na
ndi ncu-aja, na ndi-amuma, na ndi *Israel* nine, ndi
Nebukadneza si na Jerusalem dọlu n'agha je na
Babilon: 2 (ka eze Jekonaia, na nne eze, na ndi-
onozi, *na* ndi-isi Juda na Jerusalem, na ndi-ǹkà,
na ndi-uzu, si na Jerusalem pusia;) 3 sitena aka
Elasa nwa Sefan, na Gemaraia nwa Hilkaia, (ndi
Zedekaia eze Juda zigalu Nebukadneza eze Babilon
na Babilon,) si, 4 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi
agha*, Cuku nke Israel, gwalu ndi nine adọlu n'agha,
ndi Mmegolu ka esi na Jerusalem dọlu fa je na Ba-
bilon: 5 Lubanu unọ, bibenu; lubanu ugbo, libe-
azi-nu nkpulu-fa; 6 nulubanu nwunye-ga, muba-
azi-nu ka umu-ndikom ka umu-nwayi; nutabalunu
umu-unu ndikom nwunye, kebenu umu-unu umu-
nwayi dí, ka fa wemuta umu-ndikom na umu-
nwayi; baba-azi-nu uba n'ebe afu, ghalu ibenata
ebenata. 7 Cọbanu ndokwa obodo ebe Mmegolu
ka adọga unu, kpebe-azi-li Jehofa maka ya: ma-
kana nime ndokwa-ya ka unu geji nwe ndokwa.
8 Makana nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*,

Digitized by Google

Cuku nke Israel, kwulu, si: Unu ekwekwana ka
ndi-amuma-unu nke di n'etiti unu, na ndi nafulu
unu ndi mo̱, lafue unu, nke unu ganu nlo̱-unu-ga
nke ununwa nalo̱. 9 Makana fanwa namalu unu
amuma asi n'afam: eziro̱m fa, ka Jehofa kwulu.
10 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, O̱gu aro̱ ito̱
na ili zuelu Babilon, agameneta unu, mezuelu unu
ezi okwum, n'ime ka unu cighata n'ebe a.
11 Makana Munwa malu ilolo-ga Munwa nelo̱lu
unu, ka Jehofa kwulu, ilolo ndokwa, kama nke ajo̱
ife, inye unu o̱di-n'iru na ife itu-anya. 12 Unu
gakpo̱kum, unu geje kpebelum ekpelu, agamanulu
azi unu. 13 Unu gaco̱m, co̱tam, mgbe unu geji
obi-unu nine wenaco̱sim ike. 14 Agameme ka
unu co̱tam, ka Jehofa kwulu, agameme ka unu ndi
ado̱lu n'agha cigha, agamesi n'etiti mba nine, na
ebe nine Mcugaluli unu, kpo̱ko̱ba unu, ka Jehofa
kwulu; agamakpo̱cigha unu azu n'ebe Mmeluli
ka esi do̱lu unu n'agha pua. 15 Makana unu
ekwugoli, si, Jehofa emego ka ndi-amuma binitelu
ayi na Babilon. 16 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa
kwulu maka eze no̱cili ukpo Defid, na ndi nine bi
n'obodo a, *bú* umu-nna-unu ndi anado̱luro̱ unu na
fa n'agha; 17 no̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu: Ne, agamezikwasi fa nmà, na ugani, na
ajo̱ o̱ya, me fa ka fa di ka fig lelu ule, nke amanata
ata, ka fa si jo̱ka. 18 Agameji nmà, na ugani, na
ajo̱ o̱ya, cusa fa, agamaralu fa nye ka anatughali
fa n'etiti ani-eze nine di n'uwa, ka fa bulu nko̱ca,
na ife itu-n'anya, na ife ima-o̱so̱, na ife nkpali,
n'etiti mba nine ebe Mcugalu fa-li: 19 makana fa
anuro̱ okwum, ka Jehofa kwulu, nke Mji wezitalu
fa ndi-odibom ndi-amuma, nebini n'uzo̱ ututu nezi

Digitized by Google

fa; ma unu anurọ, ka Jehofa kwulu. 20 Nyabu
ununwa nulu okwu Jehofa, unu nine ndi adọlu
n'agha, ndi Msi na Jerusalem zipua na Babilon.
21 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, kwulu maka Ehab nwa Kolaia, na
Zedekaia nwa Measaia, ndi malu unu amuma asi
n'afam: Ne, agamaranye fa n'aka Nebukadreza
eze Babilon; ogegbu fa n'anya-unu; 22 ndi Juda
nine adọlu n'agha nọ na Babilon geji fa nakpọ iyi,
si, Ka Jehofa me i ka idi ka Zedekaia na Ehab, ndi
eze Babilon rugbulu n'ọku: 23 makana fa megolu
ife nsọkwu n'Israel, yia inyeme agbata-obi-fa, kwue
azi okwu asi n'afam, nke Mnetirọlu fa n'iwu;
Munwa bu Onye malunu, abu-azim onye ama, ka
Jehofa kwulu.
24 Igagwa azi Ṣemaia onye-Nehelamait, si,
25 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, kwulu, si, Makana nginwa zigalu ndi
nine nọ na Jerusalem, na Zefanaia nwa Measaia
onye ncu-aja, na ndi ncu-aja nine, akwukwọ ozi
n'afa aka i, si, 26 Jehofa ecibego i onye ncu-aja
n'ọnọdu Jehoiada onye ncu-aja, ka unu bulu ndi-
isi n'unọ Jehofa, maka onye ọbuna napu ala, me
azi onweya amuma, ka ikpọba ya ọgba konye ya
ukpako-onu n'onu. 27 Nyabu, gini kpatalu inejirọ
balu Jeremaia onye Anatot, onye melu onweya
amuma n'ebe unu nọ, nba, 28 ebe ozitalu ayi ozi
na Babilon, si, *Idọ-n'agha* telu aka: lubanu unọ-
ga, bibe-azi-nu; lubanu ugbo-ga, libe-azi-nu nkpu-
lu-fa? 29 Zefanaia onye ncu-aja wegua akwukwọ-
ozi a na nti amuma Jeremaia. 30 Okwu Jehofa
webiakute Jeremaia, si, 31 Zigalu ndi nine adọlu
n'agha, si, Nọnwọ ka Jehofa kwulu maka Ṣemaia
onye-Nehelamait: Makana Ṣemaia malu unu amu-

Digitized by Google

ma ma ọburọ Munwa zili ya, ọmego azi ka unu ce-
kwube okwu asi; 32 nya ka Jehofa ji kwue nọ-
nwọ, si, Ne, agamenye Ṣemaia onye-Nehelamait,
na nkpulu-ya, afufu; ọmenwe ofu nwoke efu gebi
n'etiti ndi nka, nke ọgafu ezi ife Munwa gemelu
ndi nkem, ka Jehofa kwulu: makana okwugolu
okwu neme ka eriruka n'aka Jehofa.

30 1 Okwu nke si n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia, si, 2 Nọnwọ ka Jehofa, Cuku
nke Israel, kwulu, si, Delu onwei n'akwukwọ
okwu nine Mgwagolu i. 3 Makana, ne, ubọsi
ạbiana, ka Jehofa kwulu, mgbe Mgeme ka ndi
nkem *bú* Israel na Juda ndi adọlu n'agha cigha,
ka Jehofa kwulu: agameme ka fa cigha n'ani nke
Mnyeluli nna-fa, fa genwe ya.
4 Ndia bu azi okwu Jehofa kwulu maka Israel
na Juda. 5 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu:
Ayi anugo onu aru ima nni, egwù *di*, kama ndo-
kwa. 6 Biko juanu, ka unu fu ma ime neme
nwoke: gini kpatalu Mji afu ndikom nine ebe
onye anọna aka-ya adi n'úkwù, dika nwayi ime
neme, iru nine rughalia gbalusia? 7 Éwù! ma-
kana ubọsi afu bu nuku ubọsi, ọnwerọ nke di ka
ya: ọbu nọ ọge afufu Jekob; ma agazọputa ya
nime ya. 8 Ọgeme azi n'ubọsi afu, ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu, na agamakpajipu ukpako-
onu-ọlu-ya n'onu-i, tibe azi agbu-i-ga; ndi ani
madu amemezi ka ọfe fa nru ọzọ: 9 ma fa gefe
Jehofa Cuku-fa, na eze-fa Defid, onye Mgeme ka
obinitalu fa. 10 Nyabu nginwa atukwana egwu,
ngi Jekob odibom, ka Jehofa kwulu; ka aghalu
imebi obi-i, ngi Israel: makana, ne, agamesi n'ebe
telu aka wezọputa i, nkpulu-i azi n'ani adọgalu

Digitized by Google

fa; Jekob gecigha, no̱duzia nwayo̱ n'aru bu, o̱nwe-
ro̱zi nke ganeyi ya egwu. 11 Makana Munwa
no̱nyelu i, izo̱puta i, ka Jehofa kwulu: makana
agameme mba nine ebe Mcusasili i gwusia nca, ma
Mmeme ka igwusia nca; ma agameji ikpe wedo̱ i
nti, o̱nwero̱ ka Mgagunye i n'onye nemero̱ ajo̱ ife.
12 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Ntili-i
adigo azo̱-azo̱, imelu-aru-i jo̱gbue onweya. 13 O̱n-
wero̱ onu nekwulu i, ka ewekecie i: inwero̱ o̱gwu
o̱zuzo̱. 14 Ndi nine fulu i n'anya ecezo̱sigo i; fa
adaco̱zi i: makana ewelugom ife otiti onye ilo, na
ido̱-nti onye neme ife-ike, wetie i; maka ibù ajo̱
omume-i, makana njo̱-i bawanyelu. 15 Gini kpa-
talu iji akwa ákwá maka ntili-i? ife-olulo-i adigo
azo̱-azo̱: maka ibù ajo̱ omume-i, makana njo̱-i
bawanyelu, ka Mji weme i ife nine ndia. 16 Nya
ka ageji licapu ndi nine nelicapu i; ndi nine
nemedide i, fa nine n'ofu n'ofu, ka agado̱lu n'agha;
ndi nakwali i gabu ife nkwali, ndi nine napulu i
ife ka Mgenye ka fa bulu ife agapulu apulu.
17 Makana agameme ka idirisia, agamazo̱ i
n'imelu-aru-i-ga, ka Jehofa kwulu; makana fa
kpo̱lu i onye acupulu acupu, *nasi*, Nka bu Zaion,
nke onye o̱buna danaco̱. 18 No̱nwo̱ ka Jehofa
kwulu: Ne, agameme ka ikwu-ga nke Jekob ado̱lu
n'agha cigha, me-azi-li ebe-obi-ya-ga ebele; aga-
lukwasi obodo nka n'enu obo-ya, nuku uno̱ *di ya*
ka agebi ka esili ebi ya. 19 Inye-ekene na onu
ndi ngwuli gesi n'ebe afu-ga puta: agameme ka
fa bawanye, fa amadizi nkpa; agameme azi ka fa
nwe otuto, fa amepezi npe. 20 Umu-fa azi gadi
ka fa si dili gbo, ìgwè-fa gakwusi ike n'irum, aga-
menye ndi nine nemegbu fa afufu. 21 Onye-isi-fa

Digitized by Google

gabu ofu nime fa n'onwefa, onye naci fa gabu azi
ofu si nime fa puta; agamadọdebe ya, ọgakpude-
bem: makana onye bu madu afu nke nwelu obi
ike ikpudebem? ka Jehofa kwulu. 22 Unu gabu
ndi nkem, Munwa azi gabu Cuku-unu.

23 Ne, oke ifufe Jehofa, *bú* ọnuma-Ya, apugo,
oke ifufe nazaca azacà: ọgefekwasi n'isi ndi ọjọ.
24 Iwe di ọku nke Jehofa amecigha, genyena
mgbe Ọmelu *ya*, genyena mgbe Ọmezulu ife afu-
ga Ozubelu n'obi: n'ubọsi ọdi-n'iru unu gaghọta ya.

31 1 N'ọge afu agamabu Cuku nke ezi-na-
unọ Israel nine, fanwa gabu azi ndi nkem,
ka Jehofa kwulu. 2 Nọnwọ ka Jehofa kwulu,
Ndi gbọfọzilinu na nmà fulu amala n'ọfia kwu
nkiti; *bú* Israel, mgbe Mji je geme ka ozulu ike.
3 Jehofa negosilimli Onweya n'ọte-aka, *si*, Eye,
ejim ifu-n'anya ebe-ebe wefu i n'anya: nya ka
Mji nemelili i afọ-ọma. 4 Agamalukwasi i ọzọ,
agalu i, ngi nwa-agbọ *bú* Israel: ageji ájà-i weke
i ekike ọzọ, igapu *isonye* n'egwú ndi negwuli egwu.
5 Igalu ugbo fain ọzọ n'enu ugwu Sameria-ga:
ndi naku *fain* ganaku, neliju *nkpulu-ya* afọ. 6 Ma-
kana ubọsi gadi, mgbe ndi nce nọ n'ugwu Ifraim
ganakpọ, si, Binienu, ka ayi rọgo na Zaion ijeku Je-
hofa Cuku-ayi. 7 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu,
Bubanu abù añuli maka Jekob, kpọbanu nkpu
añuli maka isi n'etiti mba-ga: menu ka anu,
tobenu, si, Ngi Jehofa, zọputa ndi-I, ndi gbọputalu
n'Israel. 8 Ne, agameme ka fa si n'ani Ugwu bia,
si n'ebe uwa jedebelu kpọkọba fa, fa na onye ìsì
na onye ngwulọ, nwayi di ime na nwayi ime neme
n'ofu: fa gecigha n'ebe a bulu nuku nzukọ. 9 Fa
geji ákwá webia, ayiyọ-ga ka Mgeji nedu fa: aga-

Digitized by Google

meme ka fa je n'ikpele mili-iyi-ga, n'uzo kwu oto
ebe fa manaso ngongo: makana abulum Israel
nna, Ifraim bu di-okpalam.

10 Nulunu okwu Jehofa, unu mba-ga, gosibenu
ya n'oba-n'ani orimili nnu te-ga-lu aka; si, Onye
cusalu Israel gakpokoba ya, debe azi ya, ka onye
nazu atulu *si emelu* ìgwè atulu ya. 11 Makana
Jehofa arago Jekob ka onwelu onweya, gbaputa
ya n'aka onye ka ya ike. 12 Fa gabia nabu abù
n'ebe di enu nke Zaion, nubako onu n'ezi ife
Jehofa, *bú* oka, na manya, na manu, na umu ìgwè
atulu na ìgwè efi: nkpulu-obi-fa gadi ka ugbo
mili di rinne; fa amerunatazi uru ozo. 13 Mgbe
afu ka nwa-agbo gananuli n'egwú, ka umu-ikolo-
bia ka ikenye azi n'ofu: makana agamerughali
akwá-fa ka obulu ngoli, tasie fa obi, me ka fa si
n'uru-fa ṅulia. 14 Agamemejughaga azi nkpulu-
obi ndi ncu-aja n'abuba, afo ezigbo ifem geju ndi
nkem, ka Jehofa kwulu.

15 Nonwo ka Jehofa kwulu: Anulu ofu onu
na Rema, igo ákwá, na agadaga ikwa ákwá, Recel
nakwalu umu-ya; ojulu na amakasi ya maka umu-
ya, makana fa anoro. 16 Nonwo ka Jehofa kwulu:
Debe onu-i *du* n'ikwa ákwá, na anya-i n'igba anya-
mili: makana agakwu i ugwo olu-i, ka Jehofa kwu-
lu; fa gesi azi n'ani onye ilo cigha. 17 Atumanya
odi-n'iru-i di azi, ka Jehofa kwulu; umu-*i* gecigha
n'ókè-ani nke fa ozo. 18 Anucasigom ka Ifraim
nakwa uta onweya *nonwo*, si, Ipiagom ife, apiam,
dika nwa efi nakaro muta *olu-ya:* rughaliam, na
agerughalim; makana nginwa bu Jehofa Cuku
nkem. 19 Ezie ka erughalisilim, mlogha; ka
emesili ka mmalu, mpia aka n'apatapa-ukwum:
ifele melum, eye, emenyelum ifele n'iru, makana

Digitized by Google

ebulum nkpali nke oge mdi na nwata. 20 Ifraim
bu nwam di oke onu ka? *obu* nwa nke ife-ya
nasom ka? makana mgbe obuna Mu ekwuna
okwu medide ya, anamecetalili ya ofuma; nya ka
afom ji cighalia maka ya; agharom imelu ya ebele,
ka Jehofa kwulu.

21 Kwubalu onwei ife iji ri uzo ama, melu
onwei ide igosi uzo: tukwasi obi-i n'uzo akwanili
akwani, bu uzo isi puli: cigha, ngi agbo bú Israel,
cighata n'obodo-i ndia. 22 One mgbe ka igeji
jedebe iru n'azu, ngi ada dacighalu azu? makana
Jehofa ekego ife ofu n'uwa, Nwayi ganorube
nwoke.

23 Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, kwulu: Fa gekwukwasi okwu a ozo
n'ani Juda na obodo di-ga ya, mgbe Mgeme ka
ndi-fa adolu n'agha cigha, si: Jehofa gozie i,
ngi ebe obi nke ezi omume, ngi ugwu di nso.
24 Juda na obodo nine di ya gebiko onu nime ya;
ndi olu ugbo, na ndi nedu ìgwè atulu agaghali.
25 Makana emejughagagom nkpulu-obi ike gwu-
lu, nkpulu-obi nine neru uru ka Mme-azi-li ka afo
ju. 26 Ka nka gasili mteta, mwefu; ulam wena-
som uso. 27 Ne, ubosi abiana-ga, ka Jehofa
kwulu, mgbe Mgeji welu nkpulu madu na nkpulu
anumanu gha n'uno Israel na uno Juda. 28 Oge-
me azi, na etu Msi cebe fa-li iropu na itikpopu,
ikwatu na ime ka fa na n'iyi, na ime fa ajo ife;
nofu ka Mgesi nece fa iluni na iku, ka Jehofa
kwulu. 29 N'ubosi afu-ga fa amekwu ozo, si, Ndi
bu nna elisigo icucu fain, ézé umu-aka nelu ízì.
30 Ma ebe onye anona oganwu n'ajo omume aka
ya: onye obuna nke lili icucu, ézé gelu ya ízì.

31 Ne, ubosi abiana, ka Jehofa kwulu, mgbe

Mu na uno Israel, na uno Juda azi, geji me àgbà
ofu: 32 oburokwo etu àgbà Mu na nna-fa melu
n'ubosi Mji fa n'aka ka Mwesi n'ani Ijipt kpoputa
fa; agbam nke fanwa mebili, obu ezie na Munwa
buli•di-fa, ka Jehofa kwulu. 33 Ma nka bu agba
Mu na uno Israel geme ma ubosi afu gasia, kà
Jehofa kwulu; agametìnye iwum n'ime-fa, nime
obi-fa ka Mgede ya; agamabu Cuku-fa, fanwa
gabu ndi nkem: 34 fa amakuzinwozi ebe onye
anona onakuzili madu-ibe-ya, ebe onye anona
onakuzili nwa-nna-ya, nasi, Malunu Jehofa:
makana fa nine gamalum, sitena obele genyena
nuku n'etiti fa, ka Jehofa kwulu: makana aga-
magbagbalu fa ajo omume-fa, njo-fa ka Mmanece-
tanwozi ozo. 35 Nonwo ka Jehofa kwulu, Onye
nenye anya-anwu kà obulu ìfè n'efifie, to-azi-li
onwa na kpakpando-ga ukpulu ka fa bulu ìfè
n'ucici, Nke nakpani orimili nnu, akpoli-ya
wemadebe; Jehofa nke usu *ndi agha* bu afa-Ya:
36 Obuluna ukpulu ndia apua n'irum, ka Jehofa
kwulu, *nyabu na* nkpulu Israel gakwusi azi ibu
mba n'irum mgbe nca. 37 Nonwo ka Jehofa
kwulu: Obuluna apulu isìta enu-igwe di enu
esìta, apu azi igwuputa nto-ani uwa di-ga n'okpu-
lu, Munwa azi gajufu nkpulu Israel nine maka ife
nine fa meluli, ka Jehofa kwulu. 38 Ne, ubosi
abiana, ka Jehofa kwulu, mgbe ageji lubalu
Jehofa obodo a sitena uno enu nke Hananel
genyena onu-uzo-ilo nke nkuku. 39 Agesetikwa
udo òsìsì ka okwulu oto welue n'ugwu Gareb,
garube welue na Goa. 40 Mgbulugudu ozu nine,
na nke ikpo-ntu, na ozala nine genye na mili-iyi
Kidron, genye na nkuku nke onu-uzo-ilo anyinya

Digitized by Google

di n'akuku iru-anya-anwu, gadili Jehofa nso;
ameropu ya, nke agakwatu ya ebe-ebe.

32 1 Okwu nke sitelu n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia n'aro nke-ili nke Zedekaia eze
Juda, nke bu aro nke-ili-na-isato nke Nebukad-
reza. 2 Mgbe afu ka usu ndi agha nke eze
Babilon nanocibido Jerusalem: akpacite-azi-li
Jeremaia *bú* amuma n'ogige ndi nce, nke di n'uno
eze Juda. 3 Makana Zedekaia eze Juda kpaci-
bidolu ya uzo, si, Maka gini ka nginwa ji ama
amuma, nasi, Nonwo ka Jehofa kwulu, Ne, aga-
maranye obodo a n'aka eze Babilon, ogewelu ya;
4 ozo Zedekaia eze Juda amagbapu n'aka ndi
Kaldea, ma na agharo iranye ya n'aka eze Babilon,
fa nabo ganekwulita n'onu-fa, anya-ya gafu anya-
ya; 5 ogedulu azi Zedekaia je na Babilon, n'ebe afu
ka oganodide ewemneta ya, ka Jehofa kwulu: obu
ezie na unu nebuso ndi Kaldea agha, omagalu unu?
6 Jeremaia wesi, Okwu Jehofa biakutelum, si,
7 Ne, Hanamel nwa Salom nwa-nne nna-i gabiakute
i, si, Gotalu onwei ani-ugbom di n'Anatot: makana
ngi ka igbaputa na igolu ya lulu. 8 Hanamel
nwa nwa-nne nnam webiakutem n'ogige ndi nce
ka okwu Jehofa si wedi, sim, Ayom i, golu ani-
ugbom di n'Anatot, nke di n'ani Benjamin:
makana ikeli-ùkwù lulu i, ngi ka ngbaputa lulu;
golu ya n'onwei. Mwemalu na nka bu okwu
Jehofa. 9 Mwegolu ani-ugbo di n'Anatot n'aka
Hanamel nwa nwa-nne nnam, mwesìnye ya ego-ya
nke bu sekel ona-oca ili na isa. 10 Mwedenye
afam n'akwukwo, ria *ya* ama, kpo ndi ama, welu ife
eji esì ego sìnye ya ego. 11 Mwewelu akwukwo

Digitized by Google

ogugo *ani* afu, ka nke arili ama, *dika* ife etili n'iwu
na ukpulu *si di*, na nke ghe ọghe: 12 mwewelu
akwukwọ ogugo *ani* afu nye Beruk nwa Neraia,
nwa Masaia, n'aka, n'anya Hanamel *nwa* nwa-nne
nnam, n'anya ndi ama ndi denyelu afa-fa n'akwu-
kwọ ogugo *ani* afu, n'anya ndi Ju nine ndi nọ
n'ogige ndi nce afu. 13 Mwetielu Beruk iwu
n'anya-fa, si, 14 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi*
agha, Cuku nke Israel, kwulu, si: Cili akwukwọ
ndia, akwukwọ ogugo *ani* a, ka nke arili ama, ka
akwukwọ a nke ghe ọghe, ka itinye fa n'ite ulọ;
ka fa wedidide imelime ubọsi. 15 Makana nọnwọ
ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke Israel,
kwulu: Aganegokwasi azi n'ani a unọ na ani
ugbo na ugbo fain.

16 Ka mnyesili akwukwọ ogugo *ani* n'aka Beruk
nwa Neraia, mkpelu Jehofa, si, 17 Ngi Dinwe-
num Jehofa! ne, Nginwa ji nuku ike-I na ọgwe-
aka-I esetipulu esetipu weke enu-igwe na ani;
ọnwerọ ife ọbuna dikali I ntulu: 18 Onye
nemelu nnu kwulu nnu afọ-ọma, nenyecigha ajọ
omume ndi bu nna n'aru umu-fa ndi neso fa:
Ngi Onye di nuku, Cuku di ike, Jehofa nke usu
ndi agha bu afa-Ya: 19 *di* nuku n'alo, di ike
n'ọlu: Onye anya-I salu asa inekwasi uzọ umu
madu nine; inye onye ọbuna ka uzọ-ya si di-ga,
na ka nkpulu omume-ya-ga si di. 20 Onye
debelu ife arima-ga na ọlu ebube-ga n'ani Ijipt,
wepu tata, ka n'Israel ka n'etiti madu ọzọ-ga;
wemelu Onwei afa, dika n'ubọsi ta; 21 welu ife
arima-ga, na ọlu ebube-ga, na aka ike, na ọgwe-
aka estipulu esetipu, na nuku egwu, si n'ani Ijipt
kpọputa ndi-I Israel: 22 Iwenye fa ani a, nke
Iñulu nna-fa iyi na Igenye fa, ani mili ala

Digitized by Google

manu anwu neru; 23 fa webata, nwelu ya; ma
fa anuro̱zi onu-I, nke fa nakpaghali n'iwu-I; fa
emero̱ ife o̱buna nime ife nine Itili fa n'iwu ka fa
neme: Iweme ka ajo̱ ife nine a dakwasi fa:
24 ne obo-ife-ga, fa abiago nso obodo iwelu ya,
ewelugo obodo nye n'aka ndi Kaldea ndi nebuso
ya agha, sitena nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya: ife
Ikwulu elego; ne, Inafu azi ya. 25 Ma Nginwa
gwagolum, Ngi Dinwenum Jehofa, si, Welu ego
golu ani afu n'onwei, kpo̱ azi ndi ama; ma ewelu
obodo nye n'aka ndi Kaldea.

26 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia, si, 27 Ne,
Munwa bu Jehofa, Cuku nke madu nine: o̱nwelu
ife o̱buna dikalum ntulu ka?

28 Nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Ne, aga-
maranye obodo a n'aka ndi Kaldea, na aka Nebu-
kadreza eze Babilon, na o̱gewelu ya: 29 ndi Ka-
ldea, ndi gebuso obodo a agha, gabia azi munye
obodo a o̱ku, sule ya, na uno̱-ga, nke fa sulegolu
Beal ife ísì uso̱ n'enu-fa, nerusalu cuku o̱zo̱-ga àjà
ife o̱lila, ka fa wekpasugom iwe. 30 Makana umu
Israel na umu Juda neme so̱ ajo̱ ife n'anyam siteli
ka fa di na nwata: makana umu Israel ji o̱lu aka-
fa nakpasum so̱ iwe, ka Jehofa kwulu. 31 Ma-
kana obodo a bulum no̱ ife ikpasu iwem na o̱nu-
mam sitena ubo̱si fa lulu ya wenye n'ubo̱si ta; ka
Mweweruka ya n'irum: 32 maka ifi ajo̱ ife nine
nke umu Israel na umu Juda, nke fa megolu iji
wekpasum iwe, fanwa, na ndi-eze-fa, na ndi-isi-fa,
na ndi-ncu-aja-fa, na ndi-amuma-fa, na ndi Juda,
na ndi bi na Jerusalem. 33 Fa agbakutago-azim
azu, fa edoro̱zim iru: o̱bu ezie na akuzilim fa-li,
nebini n'uzo̱ ututu nakuzili fa, ma fa anuro̱ inalu
ndo̱-nti. 34 Ma fa kwubalu ife-alu-fa n'uno̱ akpo̱-

kwasili afam, imelu ya. 35 Fa lu-azi-li ebe di-ga
enu nke Beal, nke di na mgbulugudu nwa Hinom,
ime ka umu-fa ndikom na umu-fa umu-nwayi si
n'ọku gafelu Molek; nke Mnetirọlu fa n'iwu, nke
ọnabatamli n'obi; ka fa weme ife alu a; íme ka
Juda me njọ.
36 Nya ka Jehofa, Cuku nke Israel, ji kwue
nọnwọ maka obodo a, nke ununwa kwulu maka ya,
Na ewelu ya nye n'aka eze Babilon sitena nmà, na
ugani, na ajọ ọya, si: 37 Ne, agamesi n'ani nine
ebe Mcusasigalu fa n'iwem, na ọnumam, na nuku
iwe, wekpọkọputa fa; agamakpọcigha azi fa ọzọ
n'ebe a, me ka fa bili n'aru-ofufo: 38 fa gabu
ndi nkem, munwa gabu Cuku-fa: 39 agamenye
azi fa ofu obi na ofu uzọ, ka fa wenatulum egwu
ubọsi nine; maka ọdi-nma-fa, na nke umu-fa ga-
nesota fa: 40 Mu na fa geme azi àgbà ebe-ebe,
na Mmecigha n'iso fa, imelu fa nma; agametinye
azi egwum n'obi-fa, ka fa ghalu ipuruka n'isom.
41 Eye, agamegolili fa imelu fa nma, agameji
obim nine na nkpulu-obim nine weku fa n'ani a
n'ezi-okwu. 42 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu,
si: Ka Msi wetalu ndi nka nuku ajọ ife nine
a, nọfu ka Munwa gesi wetalu fa ezi ife nine
a nke Munwa gwalu fa. 43 Aganego azi ani-
ugbo-ga n'ani a, nke ununwa nekwu maka
ya, si, Ọmego nkpọnkpọ ani, madu ma-ọbu anu-
manu anọrọ ya; aranyelu ya n'aka ndi Kaldea.
44 Madu gego ani-ugbo-ga n'ego, denye afa-fa
n'akwukwọ, ria akwukwọ afu-ga ama, nakpọ ndi
ama, n'ani Benjamin, na ebe dirube-ga-lu Jerusa-
lem okilikili, na obodo di-ga na Juda, na obodo di-
ga n'ani ugwu, na obodo di-ga n'ani ntela, na obodo

Digitized by Google

di-ga n'Adagbe : makana agameme ka ndi-fa adọlu n'agha cigha, ka Jehofa kwulu.

33 1 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia nke ugbolo nabọ, ka akpacitalili yanwa n'ogige ndi nce, si, 2 Nọnwọ ka Jehofa Nke neme ya, *bú* Jehofa Nke nakpu ya ime ya ka ọkwusie ike; Nke afa-Ya bu Jehofa, kwulu, si: 3 Kpọkuem, na agamaza i, agamegosi azi i nuku ife di-ga ntulu, nke inamarọ. 4 Makana nọnwọ ka Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu, maka unọ di-ga n'obodo a, na maka unọ ndi-eze Juda, nke etikpọlu iji wegbodo obo-ife-ga na nmà: 5 Fa abiana ibuso ndi Kaldea agha, ma ọbu ka eweme ka ozu madu ju nime fa, ndi Mji iwem na ọnumam wegbusisi, ndi Mji azi maka ajọ ife-fa nine wezobelu obodo a irum. 6 Ne, agameme ka ọdirisia zọ azi ya, agamazọ fa; agamekpughe-azi-li fa imelime ndokwa na ezi-okwu. 7 Agameme azi ka ndi Juda na ndi Israel adọlu n'agha cigha, agamalu azi fa, dika na mbu. 8 Agamawucapu azi fa n'ajọ omume-fa nine, nke fa ji me njọ medidem; agamagbaghalu fa ajọ omume-fa nine, nke fa ji me njọ medidem, na nke fa ji jefie medidem. 9 *Obodo a* gabulum afa ngoli, na otuto na ife malu nmá, n'iru mba nine di n'uwa, ndi ganu ezi ife nine Munwa nemelu fa, tuba azi egwu maba aru nni maka ezi ife nine na ndokwa nine Munwa melu ya. 10 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Aganukwasi ọzọ n'ebe a, nke ununwa nekwu maka ya, si, Ebe a tọgbọlu nkiti, madu ma-ọbu anumanu anọrọzi ya, *ọbunadu* n'obodo di-ga na Juda, na ilo-ga nke Jerusalem, nke melu nkpọ-nkpọ, madu ma-ọbu onye obi ma-ọbu anumanu anọrọzi ya, 11 *aganu* onu ngoli na onu añuli, onu

onye nulu nwunye ọfu na onu nwunye ọfu, onu
ndi nasi, Kenenu Jehofa nke usu *ndi agha* ekene,
makana Jehofa di nmá, makana afọ-ọma-Ya *nadi-*
dide ebe-ebe: *na onu* ndi nebuta *ife àjà-ga nke*
inye-ekene n'unọ Jehofa. Makana agameme ka
ndi ani a adọlu n'agha cigha dika na mbu, ka Je-
hofa kwulu. 12 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu: Ebe obibi ndi nazu atulu ndi neme ka ìgwè
atulu fa nedina ani gadikwasi n'ebe a, nke tọgbọlu
nkiti, nke madu ma-ọbu anumanu nanọrọzi, na
obodo nine di-ga ya. 13 N'obodo di-ga n'ani ugwu,
na obodo di-ga n'ani ntela, na obodo di-ga n'Adagbe,
na ani Benjamin, na ebe dirube-ga-lu Jerusalem,
na obodo di-ga na Juda, ka ìgwè atulu gagakwasi
n'okpulu aka onye nagu fa ọnu, ka Jehofa kwulu.
14 Ne, ubọsi abiana, ka Jehofa kwulu, mgbe
Mgeji mezu ezigbo okwu afu Mkwulu maka unọ
Israel na maka unọ Juda. 15 N'ubọsi afu-ga, na
ọge afu, ka Mgeme ka Osisi ezi omume puelu
Defid; na ọgekpe ikpe me azi ezi omume n'ani.
16 N'ubọsi afu-ga ka agazọputa Juda, Jerusalem
gebi azi n'aru-ofufo: nka bu *afa* agakpọ obodo a,
Jehofa bu ezi omume-ayi. 17 Makana nọnwọ ka
Jehofa kwulu: Madu amakọnuta Defid inọkwasi
n'ukpo unọ Israel; 18 nke madu nakọ ndi ncu-aja
bú ndi Lifai *ikwu* n'irum icu aja nsule, na isule
àjà nni, na icu aja ubọsi nine. 19 Okwu Jehofa
webiakute Jeremaia, si, 20 Nọnwọ ka Jehofa
kwulu: Ọbulu na unu gemebi agbam nke efifie,
na agbam nke ucici, ka ọwebulu na efifie na ucici
adirọzi n'ọge-fa; 21 agemebi azi àgbà Mu na
Defid odibom melu, ọweghalu inwezi nwa-nwoke
ọbuna ici n'ukpo-ya; na nke Mu na ndi Lifai r
ncu-aja melu, bú ndi nejelum ozi. 22 Etu an

Digitized by Google

nesi guta usu ife di-ga n'enu-igwe o̱nu, na etu
amanesi sìta uzuzu *di n'ikpele* orimili nnu na nsi-
ama; no̱fu ka Mgesi me ka nkpulu odibom Defid,
na ndi Lifai ndi nejelum ozi, bawanye. 23 Okwu
Jehofa webiakute Jeremaia, si, 24 Ifuro̱ ife ndi
nka kwulu, si, Ezi-na-uno̱ nabo̱ Jehofa ro̱taluli,
O̱jugo fa? no̱nwo̱ ka fa si eneni ndi nkem, ka fa
ghalu ibuzi mba n'iru fa o̱zo̱. 25 No̱nwo̱ ka
Jehofa kwulu: O̱bulu na agbam nke efifie na ucici
akwudoro̱, o̱buluna ato̱ro̱m ukpulu-ga nke enu-
igwe na uwa; 26 Agamaju azi nkpulu Jekob, na
nke Defid odibom, nyabu na Mmeweluzi onye
o̱buna na nkpulu-ya ici nkpulu Abraham, na Aisak,
na Jekob: makana agameme ka ndi-fa ado̱lu
n'agha cigha, agameme-azi-li fa ebele.

34 1 Okwu nke biakutelu Jeremaia sitena
aka Jehofa, mgbe Nebukadneza eze Babilon,
na usu ndi agha ya nine, na ani-eze nine di n'uwa
o̱naci, na ndi nine *n'uwa*, nebuso Jerusalem na obodo
nine di ya agha, nasi: 2 No̱nwo̱ ka Jehofa, Cuku
nke Israel, kwulu, si, Jebe, ka igwa Zedekaia eze
Juda, gwa ya, si, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Ne,
agamaranye obodo a n'aka eze Babilon, ogesule ya
o̱ku: 3 nginwa azi amagbapu n'aka-ya, ma agharo̱
inwude i, ranye n'aka-ya; anya-i nabo̱ gafu anya
eze Babilon, ngi na ya gekwulita o̱nu na o̱nu, ige-
jelu azi na Babilon. 4 Ma nulu okwu Jehofa, ngi
Zedekaia eze Juda: no̱nwo̱ ka Jehofa kwulu maka
i, si, Imanwu na nmà; 5 iganwu na ndokwa; ife
nsule esulelu nna-i-fà, *bú* ndi-eze izizi bu i uzo̱,
no̱fu ka fa gesulelu i; fa gakwa azi i, *nasi*, Ewù
dinwenu-ayi! makana Munwa ekwugo̱ okwu afu,
ka Jehofa kwulu. 6 Jeremaia amuma wegwasia

Digitized by Google

Zedekaia eze Juda okwu nine ndia na Jerusalem,
7 mgbe usu ndi agha eze Babilon ji webuso
Jerusalem, na obodo Juda nine gbofolunu, bú
Lekiṣ na Azeka, agha; makana *so obodo* ndia gbo-
putalu n'obodo Juda *dika* obodo egwurubelu iga.
8 Okwu nke sitelu n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia, ka eze Zedekaia na ndi nine di na Jeru-
salem mesili àgbà, ikwusa gwa fa na fa nwelu
onwefa; 9 na fa garapu ebe onye anona orapu orù-ya
nwoke, ebe onye anona orapu orù-ya nwayi, nke
bu nwoke onye Hibru, ma-obu nwayi onye Hibru,
ka onwelu onweya; na onye obuna ameme ka fa,
bú ndi Ju nwa-nne-ya, fe ya nru: 10 ndi-isi nine
na ndi *Ju* nine wenulu, ndi kwenyelu àgbà afu,
na onye obuna garapu orù-nwoke-ya, onye obuna
arapu azi orù-nwayi-ya, ka fa nwelu onwefa, na fa
nine ameme ka ibe-fa febe fa nru ozo; fa nulu,
werapusia fa: 11 ma emesia fa rughalia, me ka
ìrù-ndikom na ìrù-umu-nwayi, *bú* ndi fa rapugolu
ka fa nwelu onwefa, cigha, rube fa ka fa bulu ìrù-
ndikom na ìrù-umu-nwayi: 12 okwu Jehofa wesite
n'aka Jehofa biakute Jeremaia, si, 13 Nonwo ka
Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu: Munwa na nna-
unu-fà melu àgbà n'ubosi Msi n'ani Ijipt, n'uno fa
bu ìrù, wekpoputa fa, si, 14 N'isi-njedebe aro isa,
unu garapusi ebe onye anona orapu nwa-nne-ya bú
onye Hibru, onye lebelu i onweya, wefe i aro isi,
igarapu ya ka opua n'aka-i nwelu onweya: ma nna-
unu-fà anuro onum, nke fa nege nti. 15 Ma unu-
nwa erughaligoli tata, me ife kwu oto n'anyam,
n'ikwusa ebe onye anona ogwa madu-ibe-ya ka
onwelu onweya; me azi àgbà n'irum n'uno akpo-
kwasili afam: 16 ma unu rughalili meto afam,
ebe onye anona ome ka orù-nwoke-ya, ebe onye

Digitized by Google

ano̱na o̱me ka orù-nwayi-ya, ndi unu rapugolu ka
fa nwelu onwefa ka osi so̱ fa, cigha; unu werube fa,
ibulu unu ìrù-ndikom na ìrù-umu-nwayi. 17 Nya
ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Ununwa anuro̱ onum,
ikwusa, ebe onye ano̱na o̱gwa nwa-nne-ya, ebe onye
ano̱na o̱gwa madu-ibe-ya, ka fa nwelu onwefa: ne,
ekwusam gwa unu ka unu nwelu onweunu, *nke afu
bu iralu unu* nye na nmà, na ajo̱ o̱ya, na ugani, ka
Jehofa kwulu; agameme ka anatughali unu n'etiti
ani-eze nine di n'uwa. 18 Agamenye azi madu
ndi nefelu agbam, ndi nemezuro̱ okwu àgbà afu fa
melu n'irum, mgbe fa ji gbuwura nwa efi ibo̱a si
n'etiti fa ga; 19 ndi-isi Juda, na ndi-isi Jerusalem,
na ndi-onozi, na ndi ncu-aja, na ndi ani afu nine,
ndi si n'etiti nwa efi afu awaralu ibo̱a wega;
20 agamenye fa n'aka ndi-ilo-fa, na n'aka ndi naco̱
ndu-fa: ozu-fa gabulu anu-ufe nke igwe, na anu
o̱fia di-ga n'ani, ife olili. 21 Zedekaia eze Juda
na ndi-isi-ya ka Mgaranye azi n'aka ndi-ilo-fa, na
aka ndi naco̱ ndu-fa, na aka usu ndi agha eze
Babilon, ndi si n'ebe unu no̱ wero̱gofu. 22 Ne,
agameti iwu, ka Jehofa kwulu, me ka fa cigha
n'obodo a; fa gebuso ya agha, welu ya, sule ya
o̱ku: agameme azi obodo Juda ka fa bulu nkpo̱-
nkpo̱ obodo, enwe onye obi.

35 1 Okwu nke sitelu n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia n'ubo̱si Jehoiakim nwa Josaia, eze
Juda, si, 2 Jebe n'uno̱ ndi Rekab, gwa fa okwu,
me ka fa bia n'uno̱ Jehofa, n'ofu n'ime-uno̱-ga, me
azi fa ka fa la manya *fain*. 3 Mwekpo̱lu Jeazanaia
nwa Jeremaia, nwa Habazinaia, na umu-nna-ya, na
umu-ya ndikom nine, na uno̱ ndi Rekab nine;
4 mweme ka fa bata n'uno̱ Jehofa, n'ime-uno̱ umu

Digitized by Google

Henan nwa Igdalaia, onye nke Cuku, nke didebelu
ime-uno̱ ndi-isi, nke di n'enu ime-uno̱ Measaia
nwa Ṣalo̱m, onye nce ngwe o̱nu-uzo̱: 5 mwece
n'iru umu ndikom nke uno̱ ndi Rekab o̱kwa-ga
nke manya *fain* julu, na iko-ga, mwesi fa, Labanu
manya *fain*. 6 Ma fa si, Ayi amala manya *fain*:
makana Jonadab nwa Rekab nna-ayi tili ayi iwu,
si, Unu amala manya *fain*, ununwa, na umu-unu,
wegaba ebe-ebe: 7 nke unu galu uno̱, kua nkpulu,
lua ugbo fain, nke unu genwe *ife ndia*: ma ubo̱si-
unu nine unu gebi n'ikwu; ka unu wedi ndu ime-
lime ubo̱si n'ani ununwa bu o̱bia nime ya. 8 Ayi
anugo azi onu Jonadab nwa Rekab nna-ayi n'ife
nine otili ayi n'iwu, ighalu ila manya ubo̱si-ayi
nine, ayinwa, na inyeme-ayi, na umu-ayi ndikom,
na umu-ayi umu-nwayi; 9 na ighalu ilu uno̱ ka
ayi webili nime fa: nke ayi nenwe ugbo fain, ma-
o̱bu ani-ugbo, ma-o̱bu nkpulu: 10 ma ayi ebiligo
n'ikwu, nulusia *onu-ya*, me ka ife nine Jonadab
nna-ayi tili ayi n'iwu si di. 11 Oluzia, ka Nebu-
kadreza eze Babilon ro̱gotalu n'ani, ayi wesi,
Bianu, ka ayi ro̱go na Jerusalem, maka ifi usu ndi
agha ndi Kaldea, na maka ifi usu ndi agha Siria;
ayi webili na Jerusalem.

12 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia, si,
13 No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, kwulu: Jebe, gagwa ndi Juda na ndi
bi na Jerusalem, si, Unu amanalu ido̱-nti inu
okwum-ga ka? ka Jehofa kwulu. 14 Emezugo
okwu Jonadab nwa Rekab, nke otili umu-ya n'iwu,
ka fa ghalu ila manya, fa adalazi wepu tata, ma-
kana fa nulu ife nna-fa tili n'iwu: ma Munwa
agwago unu okwu, nebini n'uzo̱ ututu nekwu;
ma unu anuro̱ onum. 15 Ezitago-azi-lim unu

Digitized by Google

ndi-odibom nine *bù* ndi-amuma, nebini n'uzọ utu-
tu nezi *fa*, si, Ebe onye anọna ya si n'ajọ uzọ-ya
cigha, dozienu omume-unu-ga, ghalu ijesozi cuku
ọzọ-ga ifè fa, na unu gebidide n'ani Mnyelu unu
na nna-unu-fà: ma unu egerọ nti, nke unu nanu
onum. 16 Ebe umu Jonadab nwa Rekab me-
zulu ife nna-fa tili n'iwu nke otili fa, ma ndi nka
anurọ onum; 17 nya ka Jehofa, Cuku nke usu
ndi agha, Cuku nke Israel, ji kwue nọnwọ, si:
Ne, agamewetalu Juda na ndi nine bi na Jeru-
salem ajọ ife nine Mkwugolu medide fa: makana
agwagom fa okwu, ma fa anurọ; akpọgom fa oku,
ma fa azarọ. 18 Jeremaia wesi unọ ndi Rekab,
Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke
Israel, kwulu: Makana unu nugolu ife Jonadab
nna-unu tili n'iwu, unu wedebe ife nine otili
n'iwu, me ka ife nine otili unu n'iwu si di;
19 nya ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke
Israel, ji kwue nọnwọ, si: Madu amakọnuta Jona-
dab nwa Rekab ikwu n'irum ubọsi nine.

36 1 Oluzia n'arọ nke-inọ nke Jehoiakim nwa
Josaia, eze Juda, okwu a sitelu n'aka Je-
hofa webiakute Jeremaia, si, 2 Welu ofu akwu-
kwọ nfukọba, de nime ya ife nine Mgwalu i me-
dide Israel, na Juda, na mba nine, sitena ubọsi
Mgwalu i, sitena ubọsi Josaia genye n'ubọsi ta.
3 Ike na unọ Juda ganu ajọ ife nine Munwa ne-
zube ime fa; ka fa nine n'ofu n'ofu wesi n'ajọ uzọ-
fa cigha; ka Mwegbaghalu ajọ omume-fa na njọ-
fa. 4 Jeremaia wekpọ Beruk nwa Neraia: Be-
ruk wedelu n'ọnu Jeremaia okwu nine nke Je-
hofa, nke Ọgwalu ya-li, n'akwukwọ nfukọba.
5 Jeremaia wetielu Beruk iwu, si, Akpacitalu

Digitized by Google

Munwa *n'unọ;* apurọm ije n'unọ Jehofa: 6 nya-
bu nginwa je, ka iguwa n'akwukwọ nfukọba, idelu
n'ọnum, okwu Jehofa na nti ndi *Ju* n'unọ Jehofa
n'ubọsi ibu-ọnu: igagu azi fa na nti ndi Juda
nine ndi si n'obodo-fa puta. 7 Ike na fa gayọba
Jehofa ayiyọ, si azi n'ajọ uzọ-fa cigha n'ofu n'ofu:
makana iwe na ọnuma di nuku nke Jehofa kwulu
medide ndi nka. 8 Beruk nwa Neraia weme etu ife
nine Jeremaia amuma tili ya n'iwu si di, guwa
nime akwukwọ afu okwu Jehofa nine n'unọ Jehofa.
9 Oluzia n'arọ nke-ise nke Jehoiakim nwa Jo-
saia, eze Juda, n'ọnwa nke-itenani, ndi nine nọ na
Jerusalem, na ndi nine si n'obodo di-ga na Juda
bia na Jerusalem, kwusa ibu-ọnu n'iru Jehofa.
10 Beruk weguwa n'akwukwọ afu okwu Jeremaia
n'unọ Jehofa, n'ime-unọ Gemaraia nwa Ṣefan ọde-
akwukwọ, n'ogige di enu, na nbata nke ọnu-uzọ-
ilo ọfu nke unọ Jehofa, na nti ndi *Ju* nine.
11 Ka Maikaia nwa Gemaraia, nwa Ṣefan, nusili
okwu nine nke Jehofa nke si n'akwukwọ afu puta,
12 ọgbada n'unọ eze, n'ime-unọ ọde-akwukwọ:
ne, ndi-isi nine nọdusia n'ebe afu, *bú* Elaiṣama
ọde-akwukwọ, na Delaia nwa Ṣemaia, na Elnetan
nwa Akboa, na Gemaraia nwa Ṣefan, na Zedekaia
nwa Hananaia, na ndi-isi nine. 13 Maikaia we-
gosi fa okwu nine ọnulu, mgbe Beruk ji agu akwu-
kwọ afu na nti ndi *Ju.* 14 Ndi-isi nine wezie
Jehudi nwa Netanaia, nwa Ṣelemaia, nwa Kuṣi,
jeku Beruk, si, Welu akwukwọ nfukọba afu nke
igulu na nti ndi Ju n'aka-i, bia. Beruk nwa Ne-
raia wewelu akwukwọ nfukọba afu n'aka, webia-
kute fa. 15 Fa wesi ya, Biko nọdu ani, ka igua
ya na nti-ayi. Beruk wegua ya na nti-fa.
16 Oluzia, ka fa nusili okwu nine, fa welu egwu

Digitized by Google

nenelita onwefa anya, si Beruk, Ayi agharọ igosi
eze okwu nine ndia. 17 Fa wejua Beruk, si,
Biko gosi ayi, Kedu ka isi deputa okwu nine ndia
n'ọnu-ya? 18 Beruk wegwa fa, si, Oji ọnu-ya
akpọwalum okwu nine ndia, munwa welu ink de
fa n'akwukwọ. 19 Ndi-isi wesi Beruk, Jebe,
gezo nzuzo, nginwa na Jeremaia; ka onye ọbuna
ghalu ima ebe unu nọ. 20 Fa webaku eze nime
ogige; ma fa atọgbọgoli akwukwọ nfukọba n'ime-
unọ Elaiṣama ọde-akwukwọ; fa wekwuputa okwu
afu nine na nti eze. 21 Eze wezie Jehudi iweta
akwukwọ nfukọba afu: owesi n'ime-unọ Elaiṣama
ọde-akwukwọ weta ya. Jehudi weguwa ya na
nti eze, na nti ndi-isi nine ndi kwudebelu eze.
22 Eze nọ n'unọ ọge ntumoyi n'ọnwa nke-itena-
ni: ọku nenwu n'ebe anafunwu ọku n'iru ya.
23 Oluzia, ka Jehudi gusili ibe akwukwọ itọ ma-
ọbu inọ, *eze* welu ugele bekasia ya, cili ya wunye
n'ọku di n'ebe anafunwu ọku, genye na mgbe
akwukwọ nfukọba afu nine lesili n'ọku di n'ebe
anafunwu ọku afu. 24 Fa aturọ egwu, nke fa
nadọwa afe-fa, *bú* eze, na ndi-odibo-ya nine ndi
nulu okwu nine ndia. 25 Ọzọ na Elnetan na
Delaia na Gemaraia ayọgoli eze ka ọghalu isule
akwukwọ afu: ma ọnurọ onu-fa. 26 Eze wetielu
Jeramil nwa Hamelek, na Seraia nwa Azriel, na
Ṣelemaia nwa Abdil, ka fa nwude Beruk ọde-akwu-
kwọ na Jeremaia amuma: ma Jehofa zobelu fa.
27 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia, ka eze
sulesili akwukwọ nfukọba afu, na okwu Beruk
delu n'ọnu Jeremaia, si, 28 Welukwasi akwukwọ
nfukọba ọzọ n'onwei, dekwasi ya okwu izizi nine
edelu n'akwukwọ nfukọba izizi, nke Jehoiakim
eze Juda sulelu. 29 Igekwu maka Jehoiakim

Digitized by Google

eze Juda, si, Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Nginwa
esulego akwukwọ nfukọba nka ọku, nasi, Maka
gini ka iji de nime ya, nasi, Eze Babilon agharọ
ibia bibie ani a, me ka madu na anumanu kwusi
nime ya? 30 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ
maka Jehoiakim eze Juda, si: Ọmenwe onye
ọbuna ganọkwasi n'ukpo Defid: agetufu azi ozu-
ya ka ọdili okpomọku n'efifie, di-azi-li oyi n'ucici.
31 Agamenye ya na nkpulu-ya na ndi-odibo-ya
afufu maka ajọ omume-fa; agameme ka ajọ ife
nine Mgwagolu fa, ma fa nanurọ, kwudo fa, na
ndi bi na Jerusalem, na ndi Juda. 32 Jeremaia
wewelu akwukwọ nfukọba ọzọ, nye Beruk ọde-
akwukwọ, nwa Neraia; onye dekwasili nime ya
sitena ọnu Jeremaia okwu nine di n'akwukwọ
Jehoiakim eze Juda sulelu n'ọku: etiwanyelu fa
imelime okwu dika fa.

37 1 Zedekaia nwa Josaia wecibe eze, n'ọnọ-
du Konaia nwa Jehoiakim, onye Nebuka-
dreza eze Babilon cibelu eze n'ani Juda. 2 Ma
yanwa, na ndi-odibo-ya, na ndi bi n'ani, anurọ okwu
Jehofa, nke Okwulu sitena aka Jeremaia amuma.
3 Eze Zedekaia wezie Jehukal nwa Ṣelemaia,
na Zefanaia nwa Measaia onye ncu-aja, jeku amu-
ma Jeremaia, si, Biko kpelu ayi Jehofa Cuku-ayi.
4 Jeremaia wenabata napu n'etiti ndi *Ju*: ma-
kana fa aketinyerọ ya n'unọ nga. 5 Usu ndi
agha Fero esigoli n'Ijipt puta: ka ndi Kaldea ndi
nanọcibido Jerusalem nulu akukọ-fa, fa si na
Jerusalem rọgobe. 6 Okwu Jehofa webiakute
amuma Jeremaia, si, 7 Nọnwọ ka Jehofa, Cuku
nke Israel, kwulu: Nọnwọ ka unu gagwa eze
Juda, nke zili unu biakutem iju ase n'akam; Ne-

usu ndi agha Fero, nke putalu inyelu unu aka,
gecigha n'Ijipt n'ani-fa. 8 Ndi Kaldea gecighata
ọzọ, buso obodo a agha; fa gewelu azi ya, sule ya
ọku. 9 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Alafukwananu
nkpulu-obi-unu, nasi, Ndi Kaldea agharọ inirili
ayi: makana fa ameniri. 10 Makana ọbulugodu
na unu etigbusie usu ndi agha nine nke ndi
Kaldea ndi nebuso unu agha, sọsọ ndi adupulu
adupu agbọputa azi n'etiti fa, ma fa gebini ebe
onye anọna n'ikwu-ya sule obodo a ọku.

11 Oluzia ka usu ndi agha nke ndi Kaldea sili
na Jerusalem rọgọ maka ifi usu ndi agha Fero,
12 Jeremaia wesi na Jerusalem pua ije n'ani
Benjamin, *ije* ganata òkè-ya n'ebe afu, n'etiti ndi
afu. 13 Ka yanwa nọ n'ọnu-uzọ-ilo Benjamin,
isi onye nce nọ n'ebe afu, onye afa-ya bu Irija,
nwa Ṣelemaia, nwa Hananaia; ọwenwude amuma
Jeremaia, si, Nginwa nadanyelu ndi Kaldea.
14 Jeremaia wesi, *Ọbu* así; adanyerọlum ndi
Kaldea; ma ọnurọ onu-ya: nyabuna Irija nwu-
dẹlu Jeremaia, kpọtalu ya ndi-isi. 15 Ndi-isi we-
wesobe Jeremaia iwe, tie ya ife, tinye ya na nga
n'unọ Jonatan ọde-akwukwọ; makana fa emego
ebe afu ka ọbulu unọ nga. 16 Ka Jeremaia ba-
talu n'unọ onunu, na ọbele ime-unọ-ga, ka Jere-
maia nọsili n'ebe afu imelime ubọsi; 17 Zedekaia
eze wezie, kpọta ya: eze wejua ya nime unọ-ya
na nzuzo, si, Ọnwelu okwu ọbuna si n'aka Jehofa
puta ka? Jeremaia wesi, Ọnwelu. Ọwesi, Aga-
ranye i n'aka eze Babilon. 18 Jeremaia wesi
kwasi eze Zedekaia, Kedu afa njọ mmelu medide
i, ma-ọbu ndi-odibo-i, ma-ọbu ndi nka, unu ji we-
tinyem n'unọ nga? 19 Kezi ndi-amuma-unu ndi
namalu unu, nasi, Eze Babilon amabia imedide

Digitized by Google

unu, ma-ọbu imedide ani nka? 20 Nulu kita,
ayọm i, ngi dinwenum eze: biko, nalu ayiyọm;
ka ighalu imezi ka mcigha n'unọ Jonatan ọde-
akwukwọ, maka mu anwuru n'ebe afu. 21 Eze
Zedekaia wetie iwu, fa wetinye Jeremaia n'ogige
ndi nce, wenenye ya kwada ofu ọgbe acica anesi
n'akuku ndi-osi-ite bi eweta, genye na mgbe acica
nine di n'obodo afu ji wegwu. Jeremaia wenọdu
n'unọ ndi nce.

38 1 Ṣefataia nwa Matan, na Gedalaia nwa
Paṣua, na Jukal nwa Ṣelemaia, na Paṣua nwa
Malkaia, nu okwu Jeremaia gwalu ndi *Ju* nine, si,
2 Nọnwọ ka Jehofa kwulu, si, Onye nọdolu n'o-
bodo a ganwu na nmà, na ugani, na ajọ ọya: ma
onye pukulu ndi Kaldea gadi, ndu-ya gabulu ya
ife nkwali, ọgadi ndu. 3 Nọnwọ ka Jehofa
kwulu, Agaranyelili obodo a n'aka usu ndi agha
nke eze Babilon, ọgewelu azi ya. 4 Ndi-isi afu
wesi eze, Ayi ayọ i, ka egbue nwoke a; makana
yanwa neme ka ike gwu aka ndi agha ndi gbọpu-
talu n'obodo a, na aka ndi *Ju* nine, n'igwa fa okwu
di-ga nọnwọ: makana nwoke a adacọ ndokwa ndi
nka, ma *ka* ajọ ife *kwudo fa.* 5 Eze Zedekaia
wesi, Ne, yanwa di n'aka-unu: makana eze aburọ
onye pulu íme ife ọbuna medide unu. 6 Fa
wewelu Jeremaia, tunye ya n'onunu Malkaia nwa
Hamelek nke di n'ogige ndi nce: fa welu udọ rada
Jeremaia. Mili adirọ n'onunu afu, belu sọ ulu:
Jeremaia mibe n'ulu afu. 7 Ka Ebed-melek onye
Itiopia, onozi, nke bi be eze, nulu na fa tinyelu
Jeremaia n'onunu; mgbe afu eze nọ ani n'ọnu-
uzọ-ilo Benjamin; 8 Ebed-melek si fu na be eze
puta, gwa eze, si, 9 Dinwenum eze, ndikom ndia
emego ajọ ife n'ife nine fa megolu amuma Jere-

Digitized by Google

Digitized by Google

Jehofa, n'ife munwa gwalu i: ogadili i nma,
nkpulu-obi-i gadi azi. 21 Ma obuluna nginwa
aju ipunu, nka bu okwu Jehofa megolu ka mfu:
22 Ne, umu-nwayi nine gboputalu na be eze
Juda ka ageme ka fa puku ndi-isi eze Babilon,
umu-nwayi afu ganasi, Ndi-ukpa-i alago i, kalia i:
ukwu-i mili n'ulu, ndi afu ecighago azu. 23 Fa
geme ka inyeme-i na umu-i nine puku ndi Kaldea:
nginwa amagbapu n'aka-fa, ma aka eze Babilon
ganwude i: igesule azi obodo a oku. 24 Zede-
kaia wesi Jeremaia, Ka onye obuna ghalu imata
okwu ndia, imanwu. 25 Ma obuluna ndi-isi anu
na mu na i kwulu okwu, fa ewebiakute i, si i,
Biko gosi ayi ife igwalu eze; ezobekwanalu ayi
ya, na ayi amegbu i: ya na ife eze gwa-azi-li i:
26 igagwa fa, si, Munwa yolu eze ayiyo, ka oghalu
imezi ka mcigha na be Jonatan, inwu n'ebe afu.
27 Ndi-isi nine webiakute Jeremaia, jua ya:
owegwacasia fa ka okwu nine ndia si di nke eze
tili n'iwu. Fa wedebe onu-fa du n'ebe ono;
makana anuro okwu afu. 28 Jeremaia webili
n'ogige ndi nce genye n'ubosi eji welu Jerusalem.

39 1 Oluzia ka ewelu Jerusalem, (n'aro
nke-itenani nke Zedekaia eze Juda, n'onwa
nke-ili, ka Nebukadreza eze Babilon na usu ndi
agha ya nine bialu imedide Jerusalem, wenocibido
ya; 2 n'aro nke-ili-na-ofu nke Zédekaia, n'onwa
nke-ino, *nkpulu-ubosi* nke-itenani nke onwa,
ewetipue obodo afu:) 3 ndi-isi nine nke eze
Babilon bata, nodu n'onu-uzo-ilo nke etiti, *bú*
Nagal-sariza, Sámga-nibo, Sasikim, Rab-saris,
Nagal-sariza, Rab-mag, na ndi nine fodulu n'etiti
ndi-isi eze Babilon. 4 Oluzia na mgbe Zedekaia
eze Juda na ndi agha nine fulu fa, fa gbanaba,

Digitized by Google

maia, onye fa tunyelu n'onunu; ọnwubago n'ebe
ọnọ maka ifi ugani: makana acica adirọzi n'
obodo. 10 Eze wetielu Ebed-melek onye Itiopia
iwu, si, Cili oru madu na ili tinyelu onwei n'ebe a,
ka isekpunita amuma Jeremaia n'onunu, tupu
ọnwuru. 11 Ebed-melek wecili ndikom afu tinye-
lu onweya, weba n'unọ eze n'okpulu unọ àkù,
wesi n'ebe afu kpokọlu nkilika akwa na akwa
kalu nka, welu udọ radalu fa Jeremaia n'onunu.
12 Ebed-melek onye Itiopia wesi Jeremaia, Tinye
nkilika akwa na akwa kalu nka ndia n'abu-i
n'okpulu udọ. Jeremaia weme nọfu. 13 Fa
wecili udọ afu-ga sekpunita Jeremaia, kpọgonita
ya n'onunu afu: Jeremaia wenọdu n'ogige ndi nce.
14 Eze Zedekaia wezie, kpọtalu onweya Jere-
maia amuma nime nbata nke-itọ di n'unọ Jehofa:
eze wesi Jeremaia, Munwa gaju i ofu ife; ezobe-
kwanalum ife ọbuna. 15 Jeremaia wesi Zedekaia,
Ọbuluna egosim i, imegbulilim ka? ọbulu azi na
atunyelum i alo, imanu onum. 16 Eze Zedekaia
weñualu Jeremaia iyi na nzuzo, si, Etu Jehofa
difu ndu, Onye kpulu ayi nkpulu-obi a, mmamgbu
i, nke mgaranye i n'aka ndikom afu ndi nacọ ndu-
i. 17 Jeremaia wesi Zedekaia, Nọnwọ ka Jehofa,
Cuku nke usu ndi agha, Cuku nke Israel, kwulu:
Ọbuluna igapuku ndi-isi eze Babilon, nkpulu-obi-
i gadi ndu, amesulezi obodo a ọku; nginwa na
unọ-i gadi ndu: 18 ma ọbuluna imapuku ndi-isi
eze Babilon, agaranye azi obodo a n'aka ndi
Kaldea, fa gesule ya ọku, nginwa amagbapu
n'aka-fa. 19 Eze Zedekaia wesi Jeremaia, Munwa
natu egwu ndi Ju ndi danyegolu ndi Kaldea, maka
fa aranyem n'aka-fa, fa emebem akajè. 20 Jere-
maia wesi, Fa amaranye i. Ayọm i, nulu onu

Digitized by Google

Jehofa, n'ife munwa gwalu i: ọgadili i nma,
nkpulu-obi-i gadi azi. 21 Ma ọbuluna nginwa
aju ipunu, nka bu okwu Jehofa megolu ka mfu:
22 Ne, umu-nwayi nine gbọputalu na be eze
Juda ka ageme ka fa puku ndi-isi eze Babilon,
umu-nwayi afu ganasi, Ndi-ukpa-i alago i, kalia i:
ụkwu-i mili n'ulu, ndi afu ecighago azu. 23 Fa
geme ka inyeme-i na umu-i nine puku ndi Kaldea:
nginwa amagbapu n'aka-fa, ma aka eze Babilon
ganwude i: igesule azi obodo a ọku. 24 Zede-
kaia wesi Jeremaia, Ka onye ọbuna ghalu imata
okwu ndia, imanwu. 25 Ma ọbuluna ndi-isi anu
na mu na i kwulu okwu, fa ewebiakute i, si i,
Biko gosi ayi ife igwalu eze; ezobekwanalu ayi
ya, na ayi amegbu i: ya na ife eze gwa-azi-li i:
26 igagwa fa, si, Munwa yọlu eze ayiyọ, ka ọghalu
imezi ka mcigha na be Jonatan, inwu n'ebe afu.
27 Ndi-isi nine webiakute Jeremaia, jua ya:
ọwegwacasia fa ka okwu nine ndia si di nke eze
tili n'iwu. Fa wedebe ọnu-fa du n'ebe ọnọ;
makana anurọ okwu afu. 28 Jeremaia webili
n'ogige ndi nce genye n'ubọsi eji welu Jerusalem.

39 1 Oluzia ka ewelu Jerusalem, (n'arọ
nke-itenani nke Zedekaia eze Juda, n'ọnwa
nke-ili, ka Nebukadreza eze Babilon na usu ndi
agha ya nine bialu imedide Jerusalem, wenọcibido
ya; 2 n'arọ nke-ili-na-ofu nke Zédekaia, n'ọnwa
nke-inọ, *nkpulu-ubọsi* nke-itenani nke ọnwa,
ewetipue obodo afu:) 3 ndi-isi nine nke eze
Babilon bata, nọdu n'ọnu-uzọ-ilo nke etiti, *bú*
Nagal-ṣariza, Ṣámga-nibo, Sasikim, Rab-saris,
Nagal-ṣariza, Rab-mag, na ndi nine fọdulu n'etiti
ndi-isi eze Babilon. 4 Oluzia na mgbe Zedekaia
ẹze Juda na ndi agha ninẹ fulu fa, fa gbanaba,

Digitized by Google

welu ucici si n' obodo pua, n'uzọ ugbo eze, n'ọnu-
uzọ-ilo di n'etiti aja-odido nabọ: owesi n'uzọ
Araba pua. 5 Ma usu ndi agha nke ndi Kaldea
cubalu fa, kwudo Zedekaia n'ani ntela nke Jeriko:
fa wenwude ya, fa kpọgotalu ya Nebukadreza eze
Babilon na Ribla n'ani Hemat, ọwekpe ya ikpe.
6 Eze Babilon gbusisia umu Zedekaia ndikom na
Ribla n'anya-ya: eze Babilon gbusisia azi ndi nine
amalu afa-fa di na Juda. 7 Oweghusisia anya
Zedekaia, yibe ya ọgbiligba, idulu ya je na
Babilon. 8 Ndi Kaldea wesule unọ eze, na unọ
ndi afu nine, ọku, tikpọsia aja-odido Jerusalem-ga.
9 Nebuzaradan ọci-agha ndi nce wedọlu ndi fọdu-
lunu bú ndi gbọputalu n'obodo, na ndi gbanarili,
bú ndi danyelu ya, na ndi fọdulunu bú ndi gbọpu-
talu *n'ani*, je na Babilon. 10 Ma Nebuzaradan
ọci-agha ndi nce rapu ọnwọ na ndi bu ọgbenye
n'etiti ndi *Ju*, ndi nenwerọ ife ọbuna, n'ani Juda,
ọnyesia fa ugbo-fain-ga na ani-ugbo-ga n'ofu mbọsi
afu. 11 Nebukadreza eze Babilon wetielu Nebu-
zaradan ọci-agha ndi nce iwu maka Jeremaia, si,
12 Welu ya, nene ya anya ọfuma, emena ya ajọ
ife ọbuna; ma nemelu ya ọbunadu ka ogesi gwa i.
13 Nebuzaradan ọci-agha ndi nce wezie, ya na
Nebuṣazban, Rab-saris, na Nagal-ṣariza, Rab-
mag, na ndi isi ọci-agha nine nke eze Babilon;
14 fa zie, weputa Jeremaia n'ogige ndi nce, ranye
ya n'aka Gedalaia nwa Ahaikam, nwa Ṣefan, ka
ọkpọnaba ya: owebili n'etiti ndi *Ju*.
15 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia, ka akpa-
citalu ya nime ogige ndi nce, si, 16 Jebe, gagwa
Ebed-melek onye Itiopia, si, Nọnwọ ka Jehofa nke
usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, kwulu: Ne, aga-
meweta okwum n'obodo a ime ya ajọ ife, kama

ezi ife; fa gadi n'iru i n'ubo̱si afu. 17 Ma aga-
manaputa i n'ubo̱si afu, ka Jehofa kwulu: amara-
nye i n'aka ndi nginwa natulu egwu. 18 Makana
agharo̱m ime ka igbaputa, imadanye na nmà, ma
ndu-i gabulu i ife nkwali: makana icekwubelum,
ka Jehofa kwulu.

40 1 Okwu nke sitelu n'aka Jehofa webiakute
Jeremaia, ka Nebuzaradan o̱ci-agha ndi nce
zipusili ya na Rema, mgbe oji do̱lu ya ka oyi
o̱gbiligba n'etiti ndi Jerusalem na Juda nine ado̱lu
n'agha, ndi ado̱lu n'agha je na Babilon. 2 O̱ci-
agha ndi nce wekpo̱lu Jeremaia, si ya, Jehofa
Cuku-i ekwugo ajo̱ ife a medide ebe a: 3 Jehofa
ewetago azi ya, me ka Osi wekwu; makana unu
megolu njo̱ medide Jehofa, unu anuro̱ onu-Ya,
nya ka ife a ji wedakwasi unu. 4 Ma kita, ne
ato̱pum i tata n'o̱gbiligba di n'aka-i. O̱buluna o̱di
nma n'anya-i isolum je na Babilon, bia, agamene
i anya o̱fuma; ma o̱buluna o̱di njo̱ n'anya-i isolum
je na Babilon, ghalu: ne, ani a nine di n'iru i;
ebe o̱di nma kwulu azi o̱to̱ n'anya-i ijenu, je n'ebe
afu. 5 Ebe o̱nakaro̱ cigha, *o̱si ya*, Nyabu cigha-
kulu Gedalaia nwa Ahaikam, nwa Ṣefan, onye eze
Babilon cili ka o̱bulu isi n'o̱bodo di-ga na Juda, ka
ibinyelu ya n'etiti ndi-i: o̱mezi jebe ebe o̱buna
kwu o̱to̱ n'anya-i ijenu. O̱ci-agha ndi nce wenye
ya ife olili na onyinye, zinaba ya. 6 Jeremaia
wejeku Gedalaia nwa Ahaikam na Mizpa, binyelu
ya n'etiti ndi *Ju* ndi gbo̱putalu n'ani afu.

7 Ka ndi-o̱ci-agha nine nke usu ndi agha ndi
no̱ n'o̱fia, fanwa na ndikom-fa, nulu na eze Babilon
ecigo Gedalaia nwa Ahaikam isi n'ani, tinye ndi-
kom, na umu-nwayi, na umu-aka, bú o̱nwo̱ ndi-

Digitized by Google

o̱gbenye n'ani, ndi anadolurozi je na Babilon, n'o-
kpulu ya; 8 fa webiakute Gedalaia na Mizpa, bú
Iṣmael nwa Netanaia, na Johanan na Jonatan
umu Karea, na Seraia nwa Taṅhumet, na umu Efai
onye-Netofatait, na Jezanaia nwa onye-Meakatait,
fanwa na ndikom-fa. 9 Gedalaia nwa Ahaikam
nwa Ṣefan weṅualu fa na ndikom-fa iyi, si, Unu
atuna egwu ifè ndi Kaldea: bilinu n'ani, ka unu
febe eze Babilon, na o̱gadili unu nma. 10 Munwa,
ne, agamebi na Mizpa, ikwu n'iru ndi Kaldea, ndi
gabiakute ayi: ma ununwa, kpoko̱banu manya
fain, na nkpulu osisi na manu, tinyenu fa n'aya-
unu, unu bilizia n'obodo-unu nke unu welugolu.
11 O̱bu no̱fu azi ka ndi Ju nine no̱li na Moab,
n'etiti umu Amon azi, na *ndi no̱* n'Idom, na ndi
no̱ n'ani nine, nulu na eze Babilon arapugo ndi
gbo̱putalu na Juda, na oci-azi-li Gedalaia nwa Ahai-
kam, nwa Ṣefan, isi-fa; 12 ndi Ju nine wesi n'ebe
nine acupulu fa cigha, bia n'ani Juda, biakute Ge-
dalaia, na Mizpa, wekpoko̱ba manya *fain* na nkpulu
osisi ri nne.

13 Johanan nwa Karea, na ndi-o̱ci-agha nine nke
usu ndi agha no̱ n'o̱fia, biakute azi Gedalaia na
Mizpa, 14 si ya, Imakwo̱lu na Bealis eze umu
Amon ezigoli Iṣmael nwa Netanaia iwepu ndu-i?
Ma Gedalaia nwa Ahaikam ekwero̱li *ife* fa *kwulu*.
15 Johanan nwa Karea wegwa Gedalaia okwu na
Mizpa na nzuzo, si, Biko, ka mje, agamegbu
Iṣmael nwa Netanaia, o̱nwero̱ onye gama: maka
gini ka ogeji wepu ndu-i, ka ndi Ju nine ndi gba-
ko̱balu n'ebe ino̱ wegbasasia, ndi gbo̱putalu na
Juda ewena n'iyi? 16 Ma Gedalaia nwa Ahaikam
si Johanan nwa Karea, Imeme ife a: makana
nginwa nasikpo Iṣmael asi.

Digitized by Google

41 1 Oluzia n'ọnwa nke-isa, Iṣmael nwa Neta-
naia, nwa Elaiṣama, *bú* ofu n'umu eze, *bulu*
azi *ofu nime* ndi-isi-ọci-agha nke eze, na ndikom ili
so ya, biakute Gedalaia nwa Ahaikam na Mizpa;
n'ebe afu ka fa likọlu nni ọnu na Mizpa. 2 Iṣmael
nwa Netanaia webinie, ya na ndikom ili nọnyelu
ya, wewelu nmà tigbue Gedalaia nwa Ahaikam
nwa Ṣefan, gbue ya, *bú* onye eze Babilon cili isi
n'ani afu. 3 Iṣmael gbu-azi-li ndi Ju nine nọnye-
lu ya, *bú* Gedalaia, na Mizpa, na ndi Kaldea afulu
n'ebe afu, *bú* ndi agha. 4 Oluzia n'ubọsi nke-ibọa
ka ogbusili Gedalaia, ma onye ọbuna amarọ ya,
5 madu si na Ṣekem, na Ṣailo, na Sameria, bia, ọgu
madu inọ, ndi kọcasia afu-ọnu-fa dọwasia afe-fa,
yikasia aru-fa, jidesia àjà nni na frankinsens n'aka-
fa, iweta fa n'unọ Jehofa. 6 Iṣmael nwa Neta-
naia wesi na Mizpa pua izute fa, becili akwa ka
ọnaga: oluzia, ka ozulu fa, ọsi fa, Biakutenu Geda-
laia nwa Ahaikam. 7 Oluzia, ka fa batalu n'etiti
obodo, Iṣmael nwa Netanaia gbue fa, *tunye fa*
n'etiti onunu, yanwa, na ndi nine so ya. 8 Ma
afulu madu ili n'etiti fa ndi si Iṣmael, Egbukwana
ayi: makana ayi nwelu ọba zolu n'ọfia, nke okili,
na nke ọka, na nke manu, na nke manu anwu.
Ọwekwurapu, ogburọ fa n'etiti umu-nna-fa. 9 Ma
onunu Iṣmael tunyelu ọzu nine nke ndi ogbulu, n'a-
kuku Gedalaia, (nke afu buli nke eze Esa meluli ma-
ka ifi Beaṣa eze Israel,) Iṣmael nwa Netanaia ji ndi
egbulu wekpoju ya. 10 Iṣmael wedọlu ndi nine
gbọputalu na ndi nọ na Mizpa n'agha, *bú* umu eze
umu-nwayi, na ndi nine gbọputalu na Mizpa, ndi
Nebuzaradan ọci-agha ndi nce tinyelu n'okpulu
Gedalaia nwá Ahaikam: Iṣmael nwa Netanaia
dọlu fa n'agha, niri ifeku umu Amon.

Digitized by Google

11 Ma mgbe Johanan nwa Karea, na ndi-ọci-
agha nine nke usu ndi agha so ya, nulu ajọ ife
nine Ịṣmael nwa Netanaia melu, 12 fa wecili
ndikom nine, jebe ibuso Iṣmael nwa Netanaia
agha, fa wefu ya n'usọ nuku mili di-ga na Gibeon.
13 Oluzia ka ndi nine so Iṣmael fulu Johanan
nwa Karea, na ndi-ọci-agha nine nke usu ndi agha
sonyelu ya, fa weṅuliba aṅuli. 14 Ndi nine
Iṣmael si na Mizpa dọlu n'agha rughalili cighata,
jekulu Johanan nwa Karea. 15 Ma Iṣmael nwa
Netanaia na madu isatọ so ya gbapulu n'aka Jo-
hanan, jekulu umu Amon. 16 Johanan nwa
Karea, na ndi-ọci-agha nine nke usu ndi agha so ya,
kpọlu ndi nine gbọputalu na ndi *Ju* ndi ọdọcighalu
n'aka Iṣmael nwa Netanaia, nke ọdọluli na Mizpa,
ka ogbusili Gedalaia nwa Ahaikam, *bú* ndi agha,
na umu-nwayi, na umu-aka, na onozi-ga, ndi osi
na Gibeon kpọcigha ọzọ: 17 fa weje, gebili na
Girut Kimham, nke di n'usọ Bet-lehem, ije gaba-
nye n'Ijipt, maka ifi ndi Kaldea: makana fa na-
tulu fa egwu, makana Iṣmael nwa Netanaia egbugo
Gedalaia nwa Ahaikam, onyẹ eze Babilon cili isi
n'ani afu.

42 1 Ndi-ọci-agha nine nke usu ndi agha, na
Johanan nwa Karea, na Jezanaia nwa Hoṣaia,
na ndi *Ju* nine sitena onye kasi ọbele genye n'onye
kasi nuku, wekpudebe nso, 2 si amuma Jeremaia,
Ayi ayọ i, nalu ayiyọ-ayi, kpebelu ayi Jehofa Cuku-
i ekpelu, ọbunadu maka ndia nine gbọputalunu;
makana ayi gbọputalu sọ onenone nime ọtutu
madu, etu anya-i nabọ si fu ayi: 3 ka Jehofa Cuku-
i wegosi ayi uzọ ayi ganeje nime ya, na ife ayi
geme. 4 Jeremaia amuma wesi fa, Anugom: ne,
agamekpelu Jehofa Cuku-unu ka okwu-unu si di-

Digitized by Google

ga; ọgeme azi na okwu ọbuna Jehofa gaza unu,
agamegosi unu ya; ọnwerọ okwu ọbuna mgezonari
unu. 5 Fanwa wesi Jeremaia, Ka Jehofa bulu
ezi onye ama kwesili ncekwube n'etiti ayi, ma
ọbuluna ayi emerọ ọbunadu ka okwu nine Jehofa
Cuku-i geji wezitalu i ayi si di. 6 Ma ọbuluna
ọdi nma, ma-ọbu na ọdi njọ, ayi ganu onu Jehofa
Cuku-ayi, Onye ayi zili i ka ijeku; ka ọwedili ayi
nma, ma ayi nu onu Jehofa Cuku-ayi.

7 Oluzia ka ubọsi ili galu, okwu Jehofa webia-
kute Jeremaia. 8 Ọwekpọ Johanan nwa Karea,
na ndi-ọci-agha nine nke usu ndi agha so ya, na
ndi *Ju* nine sitena onye kasi ọbele ọbunadu genye-
na onye kasi nuku, 9 si fa, Nọnwọ ka Jehofa, Cuku
nke Israel, kwulu, Onye unu zigalum ice ayiyọ-unu
n'iru Ya: 10 Ọbuluna unu gebili n'ani a, agama-
luni azi unu, Mmakwatu unu n'ani, agamaku azi
unu, Mmeropu unu: makana eloghagom n'ajọ ife
nke Mmelu unu. 11 Atuzinalunu eze Babilon
egwu, onye ununwa natulu egwu; atuzinalunu ya
egwu, ka Jehofa kwulu: makana Munwa nọnyelu
unu izọputa unu, na inaputa unu n'aka-ya. 12 Aga-
memelu unu ebele, ka ọwemelu unu ebele, me unu
ka unu cigha n'ani-unu. 13 Ma ọbuluna ununwa
asi, Ayi amebi n'ani a; unu ewеghalu inu onu Jeho-
fa Cuku-unu; 14 nasi, Mba; ma ayi geje n'ani Ijipt,
ebe ayi manafu agha, nkè ayi nanu onu opi, nke
agu nni nagu ayi; ebe afu ka ayi gebi: 15 nyabu
nulunu okwu Jehofa kita, unu ndi Juda gbọputa-
lunu: nọnwo ka Jehofa nke usu ndi agha, Cuku
nke Israel, kwulu, Ọbuluna ununwa edo iru-unu
nca nca iba n'Ijipt, jebe inọ n'ebe afu dika ọbia;
16 ọgeme azi, na nmà, nke ununwa natulu egwu,
gekwudo unu n'ebe afu n'ani Ijipt, na ugani, nke

Digitized by Google

ununwa natulu egwu, gesosi azi unu ike n'ebe afu
n'Ijipt; n'ebe afu azi ka unu ganwu. 17 No̱fu ka
o̱gadili ndi nine dolu iru-fa ije n'Ijipt ino̱ n'ebe
afu dika o̱bia; fa ganwu na nmà, na ugani, na ajo̱
o̱ya: o̱nwero̱ ofu onye efu nime fa gafo̱du ma-o̱bu
gbapulu ajo̱ ife Munwa geweta n'isi-fa. 18 Maka-
na no̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke
Israel, kwulu; Ka esi rukwasi iwem na o̱numam
n'isi ndi bi na Jerusalem, no̱fu ka agesi rukwasi
o̱numam n'isi-unu, mgbe unu gaba n'Ijipt: unu
gabu nko̱ca, na ife itu-n'anya, na ife ikpo̱-iyi, na
ife nkpali; unu amafunwozi ebe a o̱zo̱. 19 Jehofa
ekwugo maka unu, unu ndi Juda gbo̱putalunu,
Ejenanu n'Ijipt: malunu o̱fuma na agbagolum
unu ama tata. 20 Makana unu alafugo nkpulu-
obi-unu; makana ununwa zigalum ijeku Jehofa
Cuku-unu, si, Kpebelu ayi Jehofa Cuku-ayi; etu
ife nine Jehofa Cuku-ayi gekwu si di, si no̱fu gosi
ayi, ayi geme azi ya: 21 mwegosi unu ya tata; ma
unu anuro̱ onu Jehofa Cuku-unu n'ife o̱buna Oji
maka ya wezitalum unu. 22 Nyabu malunu o̱fu-
ma na unu ganwu na nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya,
n'ebe o̱naso̱ unu ije gano̱ dika o̱bia n'ebe afu.

43 1 Oluzia ka Jeremaia gwasili ndi afu nine
okwu nine nke Jehofa Cuku-fa, nke Jehofa
Cuku-fa nyelu ya ka ozie fa, *o̱bunadu* okwu nine
ndia, 2 Azaraia nwa Hoṣaia, na Johanan nwa
Karea, na ndi ngala nine, wekwube, nasi Jeremaia,
Nginwa nekwu okwu asi: Jehofa Cuku-ayi eziro̱
i isi, Unu ameje n'Ijipt ino̱ dika o̱bia n'ebe afu:
3 ma Beruk nwa Neraia nakpani i imedide ayi,
iranye ayi n'aka ndi Kaldea, ka fa wegbue ayi,
do̱lu ayi n'agha weje na Babilon. 4 Johanan nwa
Karea, na ndi-o̱ci-agha nine nke usu ndi agha, na

Digitized by Google

ndi *Ju* nine, weghalu inu onu Jehofa, ibi n'ani
Juda. 5 Ma Johanan nwa Karea, na ndi-oci-agha
nine nke usu ndi agha, kpolu ndi Juda nine gbo-
putalunu, ndi si na mba nine ebe acusalu fa-li
wecigha ino n'ani Juda; 6 ndikom, na umu-nwayi,
na umu-aka, na umu eze umu-nwayi, na onye
obuna Nebuzaradan oci-agha ndi nce rapululi n'aka
Gedalaia nwa Ahaikam, nwa Sefan, na Jeremaia
amuma, na Beruk nwa Neraia; 7 fa webia n'ani
Ijipt; makana fa anuro onu Jehofa: fa webialue
na Tapanis. 8 Okwu Jehofa webiakute Jeremaia
na Tapanis, si, 9 Kpolu nuku nkpuma-ga n'aka-i,
ka izobe fa nime ulo n'ebe edolu brik, nke di na
nbanye uno Fero na Tapanis, n'anya ndi Juda;
10 si fa, Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku
nke Israel, kwulu: Ne, agamezie gakpolu Nebu-
kadreza eze Babilon, *bú* odibom, gadokwasi ukpo-
ya n'enu nkpuma ndia mzobelu ezobe: ogagbasa
omalica ikwu-ya n'enu fa. 11 Ogabia, tie ani
Ijipt ife; ndi dili onwu ka agenye onwu, ndi dili
ido-n'agha ka agadolu n'agha, ndi dili nmà ka
agenye nmà: 12 Agamamunye azi oku n'uno
cuku-ga nke Ijipt; ogesule fa oku, dolu fa n'agha:
ogeji ani Ijipt weyikpo onweya, dika onye nazu
atulu yi afe-ya; ogesi n'ebe afu pua na ndokwa.
13 Ogetijisi azi ide-ga nke Bet-simes, di n'ani
Ijipt; ogeji azi oku wesule uno cuku Ijipt-ga.

44 1 Okwu nke biakutelu Jeremaia maka ndi
Ju nine ndi bi n'ani Ijipt, ndi bi na Migdol,
na Tapanis, na Nof, na ani Patros, si, 2 Nonwo ka
Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku nke Israel, kwulu:
Ununwa afugo ajo ife nine Mmegolu ka okwudo
Jerusalem, na obodo nine nke Juda; ne, tata fa

Digitized by Google

to̱gbo̱lu nkiti, onye o̱buna ebiro̱ nime fa ; 3 maka
ifi ajo̱ ife-fa nke fa megolu ikpasum iwe, n'ije gesule
ife ísì uso̱, *na* ifè cuku o̱zo̱-ga, nke fanwa, ma-o̱bu
ununwa, ma-o̱bu nna-unu-fà, namaro̱li. 4 Mwe-
zitalu unu ndi-odibom nine *bú* ndi-amuma, nebini
n'uzo̱ ututu nezita fa, nasi, Ayo̱m unu, emezinanu
ife alu a Mkpo̱lu asì. 5 Ma fa anuro̱, nke fa nege
nti isi n'ajo̱ ife-fa cigha, ghalu isulezili cuku o̱zo̱-
ga ife ísì uzo̱. 6 Ewerupu o̱numam na iwem,
owenwulu o̱ku n'obodo di-ga na Juda na ilo di-ga
na Jerusalem ; fa to̱gbo̱lu kponcala to̱gbo̱lu azi
nkiti, etu osi di tata. 7 Nyabu no̱nwo̱ ka Jehofa,
Cuku nke usu *ndi agha,* Cuku nke Israel, kwulu :
Maka gini ka ununwa ji me nuku ajo̱ ife nka
medide nkpulu-obi-unu, unu wesi n'etiti Juda
bepuba nwoke na nwayi, nwatakili na nwa nala
ala, ka fa pualu unu, eweghalu irapulu unu onye
gbo̱putalunu ; 8 n'iji o̱lu aka-unu wekpasum iwe,
nesulelu cuku o̱zo̱-ga ife ísì uso̱ n'ani Ijipt, ebe
ununwa bialu ino̱ dika o̱bia ; ka ewebepu unu, ka
unu webulu ife ikpo̱-iyi na ife nkpali n'etiti mba
nine nke uwa ? 9 Unu elozo̱go ajo̱ ife nna-unu-
fà, na ajo̱ ife ndi-eze Juda, na ajo̱ ife inyeme-fa,
na ajo̱ ife nke unu, na ajo̱ ife inyeme-unu, nke
fa melu n'ani Juda, na ilo di-ga na Jerusalem ?
10 Ebudaro̱ fa wepu tata, nke fa natu egwu, nke
fa nakpaghali n'iwum, na ukpulum-ga, nke Mto̱lu
n'iru unu na iru nna-unu-fà. 11 Nya ka Jehofa
nke usu *ndi agha,* Cuku nke Israel, ji kwue no̱nwo̱,
si : Ne, agamedo irum medide unu ime unu ajo̱
ife, bú ibepu Juda nine. 12 Agamewelu ndi Juda
gbo̱putalunu, ndi dogolu iru-fa ije n'ani Ijipt ino̱
dika o̱bia n'ebe afu, agekpocapu fa nine ; fa gada
n'ani Ijipt ; ageji nmà na ugani wekpocapu fa ; fa

ganwu na nmà na ugani, sitena onye kàsi o̱bele
genye n'onye kasi nuku : fa gabu nko̱ca, *na* ife itu-
n'anya, na ife ikpo̱-iyi, na nkpali. 13 Makana
agamenye ndi bi n'ani Ijipt afufu, etu Msi nye
Jerusalem afufu, sitena nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya :
14 nyabuna ofu efu nime ndi Juda gbo̱putalunu,
ndi gagolu n'ani Ijipt ino̱ dika o̱bia n'ebe afu, ama-
gbapu ma-o̱bu fo̱du afo̱du, icigha n'ani Juda, nke
fa tukwasili nkpulu-obi-fa icigha gebili n'ebe afu :
makana fa amecigha belu so̱ ndi gagbapu agbapu.
15 Ndikom nine ndi malu na inyeme-fa sulelu
cuku o̱zo̱-ga ife ísì uso̱, na umu-nwayi nine kwu
nso, nuku nzuko̱, o̱bunadu madu nine bi n'ani Ijipt,
na Patros, zalu Jeremaia, si, 16 Okwu igwagolu ayi
n'afa Jehofa, ayi amanu onu-i. 17 Ma ayi geme-
lili okwu nine sigolu n'o̱nu-ayi puta, isulelu eze
nwayi nke enu-igwe ife ísì uso̱, na irupulu ya àjà
ife o̱lila, etu ayi megolu, ayinwa na nna-ayi-fà, na
ndi-eze-ayi na ndi-isi-ayi, n'obodo di-ga na Juda,
na ilo di-ga na Jerusalem : makana afo̱ nni julu
ayi-li, aru disia ayi nma, ayi afuro̱ ajo̱ ife o̱buna.
18 Ma eri ayi ji rapu isulelu eze nwayi nke enu-
igwe ife ísì uso̱, na irupulu ya àjà ife o̱lila, ife nine
ko̱lu ayi, ewelugo nmà na ugani wekpocapu ayi.
19 Mgbe ayinwa sulelu eze nwayi nke enu-igwe
ife ísì uso̱, rupulu ya àjà ife o̱lila, ayi sili ya acica
iyi ya, nerupulu ya àjà ife o̱lila, n'ebe di-ayi nekwe-
nyero̱ ? 20 Jeremaia wegwa ndi afu nine, ka
ndikom, ka umu-nwayi, o̱bunadu ndi nine zalu ya
okwu afu, si, 21 Ife ísì uso̱ unu sulelu n'obodo di-
ga na Juda, na ilo di-ga na Jerusalem, ununwa na
nna-unu-fà, ndi-eze-unu na ndi-isi-unu, na ndi bi
n'ani afu, Jehofa ecetaro̱ fa, o̱gbabataro̱ Ya n'obi
ka ? 22 nyabu na Jehofa apuro̱zi idinu, maka ifi

Digitized by Google

ajo ife nke omume-unu-ga, na maka ifi ife alu unu
megolu; ani-unu wetogbolu nkiti, bulu azi ife itu-
n'anya, na ife ikpo-iyi, énwe onye obi, dika osi di
tata. 23 Makana unu esulego ife ísì uso, na
makana unu emego njo medide Jehofa, unu anuro
onu Jehofa, nke unu nakpaghali n'iwu-Ya, na
ukpulu-Ya-ga, na ife-ama-Ya-ga; nya ka ajo ife
a ji kwudo unu, dika osi di tata.
24 Jeremaia wesi ndi afu nine, na umu-nwayi
afu nine, Nulunu okwu Jehofa, ndi Juda nine no
n'ani Ijipt: 25 nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu, si, Ununwa na inyeme-
unu ewelugo onu-unu kwue, welu azi aka-unu
mezue ya, si, Ezie ayi gemelili nkwa di-ga nso ayi
nke ayi kwegolu, isulelu eze nwayi nke enu-igwe
ife ísì uso, na irupulu ya àjà ife olila: nyabu menu
ka nkwa-unu di-ga nso kwusie ike, ka unu mezue
nkwa-unu-ga. 26 Nyabu nulunu okwu Jehofa.
unu ndi Juda nine bi n'ani Ijipt: Ne, ewelugom
nuku afam ǹua iyi, ka Jehofa kwulu, na amakpo-
nwozi afam n'onu onye Juda obuna n'ani Ijipt
nine, nasi, Etu Dinwenu-ayi Jehofa difu ndu.
27 Ne, anamece fa nce ime fa ajo ife, oburo ime fa
ezi ife: ageji nmà na ugani wekpocapu ndikom Juda
nine no n'ani Ijipt, fa ewegwusia nca. 28 Ndi
gbapulu nmà gesi n'ani Ijipt cigha n'ani Juda,
onenone; ndi Juda nine gboputalunu, ndi bialu
n'ani Ijipt ino dika obia n'ebe afu, gama azi onye
okwu-ya gakwusi ike, nkem, ma-obu nke fa. 29 Nka
gabulu unu ife arima, ka Jehofa kwulu, na Munwa
genye unu afufu n'ebe a, ka unu wemalu na okwum
gakwulili medide unu ime unu ajo ife: 30 nonwo
ka Jehofa kwulu: Ne, agamenye Fero Hofra eze
Ijipt n'aka ndi-ilo-ya, na aka ndi naco ndu-ya; etu

Digitized by Google

Mnyelu Zedekaia eze Juda n'aka Nebukadreza eze
Babilon, onye-ilo-ya, nke co-azi-li ndu-ya.

45 1 Okwu Jeremaia amuma gwalu Beruk
nwa Neraia, mgbe oji de okwu ndia n'ak-
wukwo n'onu Jeremaia, n'aro nke-ino nke Jeho-
iakim nwa Josaia, eze Juda, si, 2 Nonwo ka
Jehofa, Cuku nke Israel, kwulu maka i, ngi Beruk:
3 Ngi kwulu, si, Afufu nadilim kita! makana
Jehofa etinyego uru n'ife-ngbum; ike agwum
n'isu-udem, afurozim izulu-ike. 4 Nonwo ka
igagwa ya, Nonwo ka Jehofa kwulu: Ne, Munwa
gakwatu ife Mlugolu, Munwa geropu ife Mkugolu;
nka *ka Mgeme* n'ani a nine. 5 Nginwa nacolu onwei
nuku ife ka? acona fa: makana, ne, agameme ka
ajo ife dakwasi madu nine, ka Jehofa kwulu: ma
ndu-i ka Mgenye i ka obulu ife nkwali n'ebe ijena.

46 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Jeremaia
amuma maka mba-ga.
2 Nke Ijipt: maka usu ndi agha nke Fero-nikó
eze Ijipt, nke no na nso orimili Ufretis nime
Kakimiṣ, nke Nebukadreza eze Babilon tigbulu
n'aro nke-ino nke Jehoiakim nwa Josaia, eze Juda.
3 Donu ota na akpani n'usolo n'usolo, kpudebenu
nso ibu agha. 4 Unu ndi anyinya nebu, kenu
anyinya ekike, likwasinu, kpulusianu okpu agha
wekwulu n'ìfè; ricanu ube, yikwasinu afe agha.
5 Maka gini ka mji fu ya? obi mebili fanwa fa
ricigha azu; etitugo ndi-dike-fa n'ani, fa gbana-
basia oso, fa agharo anya n'azu: egwù n'akuku
nine, ka Jehofa kwulu. 6 Ka onye nwelu ukwu
nko ghalu igbanabanu, nke dike nagbapu; n'uso
orimili Ufretis n'Ugwu ka fa solu ngongo weda.

Digitized by Google

7 Onye di nwo̱ di ka Nail nelu elu, dika orimili-
ga nke mili-fa natughali onwefa? 8 Ijipt di ka
Nail nelu elu, dika orimili-ga nke mili-fa natu-
ghali onwefa: o̱wesi, Agamelu, agamekpudo uwa;
agameme ka obodo na ndi bi nime ya na n'iyi.
9 Ro̱gobenu, unu anyinya-ga: kpo̱tubanu nkpo̱tu,
unu ugbo̱-ani-ga; ka ndi-dike putaba: Kuṣ na
Put, ndi neji o̱ta; na Ludim, ndi neji nado̱ azi uta.
10 Makana ubo̱si afu bu *ubo̱si* Dinwenu-ayi, Jeho-
fa nke ụsu *ndi agha*, ubo̱si ibo̱-ó̱bò̱, ka O̱webo̱lu
Onweya ndi nemedide Ya ó̱bò̱; nmà gelicapu afo̱
eju ya, o̱galaju o̱bala-fa afo̱: makana Dinwenu-
ayi, Jehofa nke usu *ndi agha*, nwelu àjà n'ani
Ugwu n'uso̱ orimili Ufretis. 11 Ro̱go na Gilead,
gewelu o̱gwu bam, ngi nwa-agbo̱ ada Ijipt: na
nkiti ka inetinye imelime o̱gwu; imadiri. 12 Mba-
ga anugo maka ifele-i, uwa juputalu n'ikwa-ákwá-i:
makana dike aso̱go ngo̱ngo̱ imedide dike, fa
adako̱go o̱nu fa nabo̱.

13 Okwu Jehofa gwalu Jeremaia amuma, ka
Nebukadreza eze Babilon gesi bia tie ani Ijipt ife.

14 Gosinu n'Ijipt, menu ka amalu na Migdol,
menu ka amalu azi *ya* na Nof na Tapanis: sinu,
Kwulu n'ìfè, ka ikwadebe onwei; makana nmà
elirubego i okilikili. 15 Maka gini ka eji zacapu
ndi nke i di ike? fa akwuro̱, makana Jehofa
cupulu fa. 16 O̱melu ka imelime so̱ ngo̱ngo̱, eye,
fa nadakwasi ibe-fa n'enu: fa wesi, Binie, ka ayi
si na nmà neme ife-ike cighaku ndi-be-ayi, na ani
ebe amulu ayi. 17 Fa kpo̱lu nkpu n'ebe afu, si,
Fero eze Ijipt bu so̱ nkpo̱tu; o̱rapugo o̱ge akalu
ka o̱gafe. 18 Etu Munwa difu ndu, ka Eze kwulu,
Onye afa-Ya bu Jehofa nke usu *ndi agha*, ezie
dika Teboa n'etiti ugwu-ga, na dika Kāmel n'uso̱

orimili nnu, nofu ka ogesi bia. 19 Ngi ada nke
bi n'Ijipt, melu onwei ife igakwa mgbe adolu i
n'agha : makana Nof gabu nkponkpo ebe, agesule
ya, nenwe onye obi. 20 Ijipt bu omalica nwa-
agbo efi; ma nbibi sitelu n'Ugwu abiago, obiago.
21 Ndi ogolu agha azi n'etiti ya di ka umu efi
nke uno anumanu ; makana fanwa azi adacighago
azu, fa gbanabako oso onu, fa akwuro : makana
ubosi nuku afufu-fa ekwudogo fa, bú oge nneta-fa.
22 Onu-ya gadi ka ukpatu agwo ma onaga ; ma-
kana fa gaci usu ndi agha webia, cili anyike, dika
ndi-owa-nku, biakute ya. 23 Fa gegbutu ugboko-
ya, ka Jehofa kwulu, obu ezie na apuro inyoca ya ;
makana fa kalili igwulube n'uba, di azi aguta onu.
24 Agemenye ada Ijipt ifele n'iru ; agaranye ya
n'aka ndi Ugwu. 25 Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu, si : Ne, agamenye Amon
nke No, na Fero, na Ijipt na cuku-ya-ga, na ndi-
eze-ya, afufu ; obunadu Fero, na ndi cekwubelu
ya : 26 agamaranye azi fa n'aka ndi naco ndu-fa,
n'aka Nebukadreza eze Babilon-azi, na aka ndi-
odibo-ya : emesizia agebi ya, etu osi dili mgbe gbo,
ka Jehofa kwulu. 27 Ma nginwa atuna egwu,
ngi Jekob odibom, nke obi gemebi i, ngi Israel :
makana, ne, agamesi n'ebe telu aka wezoputa i,
nkpulu-i azi n'ani adogalu fa ; Jekob gecigha,
noduzia nwayo na aru bu, onwerozi nke geyi ya
egwu. 28 Nginwa Jekob odibom, atuna egwu,
ka Jehofa kwulu ; makana Munwa nonyelu i :
makana agameme mba nine ebe Mcunye-ga-lu
i gwusia nca, ma Mmeme ka igwusia nca ; ma
agameji ikpe wedo i nti, onwero ka Mgagunye i
n'onye nemero ajo ife.

Digitized by Google

47 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Jeremaia
amuma maka ndi Filistia, tupu Fero etie
Geza ife.
2 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu: Ne, mili si n'
Ugwu elu, fa gabu mili-iyi lufegalu oke, fa gelu-
sasi n'ani na ife nine di nime ya, ka obodo ka
ndi bi nime ya: madu gakwa ákwá, ndi nine bi
n'ani gaci ákwá. 3 N'onu ò̱zìzò̱ ikpata-ukwu nke
anyinya-ya di-ga ike, n'igba-o̱so̱ nke ugbo̱-ani-ya-
ga, na nkpo̱tu nke wīl-ya-ga, ndi bu nna agharo̱
anya n'azu *inekwasi* umu-fa maka aka ike gwulu;
4 maka ifi ubo̱si nke biananu ibibi ndi Filistia
nine, isite na Taia na Zaidon bepu onye inye-aka
o̱buna nke fo̱dulunu: makana Jehofa gebibi ndi
Filistia, ndi gbo̱putalu n'o̱ba-n'ani orimili nnu nke
Kaftoa. 5 Isi nkpoca adakwasigo Geza; ekpocapu-
go Aṣkelon, ndi gbo̱putalu na mgbulugudu-fa: one
mgbe ka igeyikaṣidebe onwei? 6 Ngi nmà Jehofa,
one mgbe ka o̱gabu tupu idelu du? minye onwei
n'o̱bo̱-i; zulu ike, ka ino̱du du. 7 Kedu ka igesi
deludu, ebe Jehofa tigolu i iwu? imedide Aṣkelon, na
imedide ikpele orimili nnu, n'ebe afu ka O̱kagolu ya.

48 1 Nke Moab. No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu
ndi agha, Cuku nke Israel, kwulu: Afufu
gadili Nibo! makana ebibili ya; emenyego Kiri-
ataim ifele n'iru, ewelugo ya: emenyego uno̱ di
enu ifele n'iru mebi azi ya. 2 Otuto Moab adi
azi o̱zo̱; na Heṣbon ka fa zugolu ajo̱ izuzu medide
ya, Bianu, ka ayi bepu ya ka o̱ghalu ibuzi mba.
Ngi Madmen, ageme azi ka idelu du; nmà ganeso
i. 3 Onu ákwá sitelu na Horonaim, nbibi na
nuku ntikpo̱! 4 Etikpo̱go Moab; umu-aka-ya

Digitized by Google

emego ka anu onu ákwá. 5 Makana fa geji ibeci
ákwá anya wesi na nrọgọ Luhit rọgọ; makana fa
anugo onu nkpà nke ákwá ntikpọ na ngbada
Horonaim. 6 Gbanabanu, zọputanu ndu-unu, ka
unu di ka tamarisk n'ọfia kwu nkiti. 7 Makana,
maka ifi na icekwubego ọlu-i-ga na ife inwe-ga-lu,
agewe nginwa azi: agadọlu Kimoṣ n'agha, ndi-
ncu-aja-ya na ndi-isi-ya n'ofu. 8 Onye nbibi
gabiakute obodo nine, obodo ọbuna amagbapu;
mgbulugüdu azi gana n'iyi, agemebi ani ntela;
etu Jehofa kwulu. 9 Nye Moab nku, ka ọwefepu:
obodo-ya-ga gabulu nkpọnkpọ ebe, énwe onye obi
nime fa. 10 Ibu-ọnu dili onye ji òbọ̀ alu ọlu
Jehofa, ibu-ọnu di-azi-li onye zọdolu ọbala nmà-
ya. 11 Moab nọbalu nwa-bu sitena nwata, odolu
edo *dika manya fain*, akesirọ n'ofu ite gbapu ya
n'ite ọzọ, nke anadọnu ya n'agha: nyabu na usọ-
ya dilili nime ya, isi-ya akagharọ. 12 Maka ya,
ne, ubọsi abiana, ka Jehofa kwulu, nke Mgezitalu
ya ndi nerupu erupu, fa gerupu ya; fa gerucapu
ite-ya-ga, tilisia kalama-fa. 13 Ifele Kimoṣ geme
Moab, dika ifele Betel nke fa cekwubelu si me
unọ Israel. 14 Kedu ka unu si kwu, Ayinwa bu
ndi-dike, na ndi-dimkpa n'agha? 15 Moab
emebigo, fa arọgogo n'obodo-ya-ga, umu-ikolọbia-
ya arọtalu arọta agbadago n'ogbugbu, ka Eze, Onye
afa-Ya bu Jehofa nke usu *ndi agha*, kwulu.
16 Nuku afufu nke Moab akpudebena nso ibianu,
ajọ ife-ya neme ajọ ngwa. 17 Unu ndi nine
nọrubelu ya okilikili, kwabalunu ya ákwá, na unu
ndi nine malu afa-ya; sinu, Kedu ka esi kpaji
ọkpọsi sili ike, ọmalica nkulu! 18 Ngi ada nke
bi na Daibon, si n'otuto-i zidata, ka inọdu ani
n'akpili ikpọ-nku; makana onye nbibi nke Moa[1]

Digitized by Google

arogotago imedide i, omebigo ebe nke i egwurube-
ga-lu iga. 19 Ngi onye bi n'Aroa, kwulu n'uzo,
ka inyo: jua nwoke gbanabako agbanaba, na
nwayi gbapuko agbapu; si, Gini ka emelu?
20 Emenyego Moab ifele n'iru; makana emebigo
ya: cibanu ákwá nakwa-azi-nu ákwá; gosinu ya
n'Anon, na emebigo Moab. 21 Ikpe adakwasigo
ani ntela; Holon, na Jaza, na Mefeat; 22 Dai-
bon, na Nibo, na Bet-diblataim; 23 na Kiriataim,
na Bet-gamul, na Bet-meon; 24 na Keriot na
Bozra, na obodo nine nke ani Moab, nke ditelu
aka ma-obu nke di nso. 25 Ebepugo mpi Moab,
akpajigo ogwe-aka-ya, ka Jehofa kwulu. 26 Menu
ka manya gbube ya; makana omelu onweya nuku
medide Jehofa: Moab gatulu nime agbolo-ya,
yanwa azi gano nime akaje. 27 Makana obu na
Israel aburolu i ife ime-akaje ka? afulu ya-li
n'etiti ndi ori ka? makana mgbe ikwuna maka
ya, ineferube isi. 28 Unu ndi bi na Moab, rapu-
nu obodo-ga, bilinu na nkpuma; dinu ka nduli
nke naku akwu-ya n'akuku onu ugbò. 29 Ayi
anugo maka ngala Moab, *na* onagalaka; idi-enu-
ya, na ngala-ya, na ibuni-onweya, na obi-ngala-ya.
30 Munwa amago iwe-ya, na obu ife nkiti, ka
Jehofa kwulu; inya-isi-ya emero ife obuna.
31 Nya ka mgeji cibalu Moab ákwá; eye, agama-
kposi nkpu ike maka Moab nine: fa gerulu ndi
Ka-herez uru. 32 Agameji *ákwá* kalili ákwá
Jeza wekwalu i ákwá, ngi fain nke Sibma:
ngadaba-i gafegalu orimili nnu, fa lulu *obunadu*
genye n'orimili nnu nke Jeza: onye nbibi adakwa-
sigo n'enu nkpulu osisi na ikpoko nkpulu fain i:
33 Esitego n'ani-ugbo namasi nni na ani Moab
wepu añuli na ngoli; emegom ka manya *fain*

Digitized by Google

kwusi n'ebe anazọca manya *fain*: onye ọbuna
ameji nkpu aṅuli wezọca; ikpọ-nkpu amabu nkpu
manca. 34 Sitena ákwá Heṣbon genyena Eleale,
welue na Jehaz ka onu-fa ralu, sitena Zoa genyena
Horonaim, welue Eglat-ṣeliṣiya: makana mili-ga
nke Nimrim azi gabu nkpọnkpọ ebe. 35 Aga-
meme azi ka onye nacu aja n'ebe di enu, na onye
nesulelu cuku-ya-ga ife ísì usọ, kwusi na Moab, ka
Jehofa kwulu. 36 Nya ka obim ji ara ka ọja
maka Moab, obim nara ka ọja maka ndi Ka-
herez: nya ka imelime kwulu imelime ife ọnwelu ji
na n'iyi. 37 Makana isi nine kpocalu ekpoca,
afu-ọnu nine ka akọbenatalu akọbenata: eyikasili
aka nine, akwa uju di n'ume *nine*. 38 N'enu
unọ nine nke Moab na ilo di-ga ya igo-ákwá di
n'ebe nine: makana etiwagom Moab ka aya nke
nasọrọnu, ka Jehofa kwulu. 39 Nekene ka esi
mebi ya! nekene ka fa si aci ákwá! nekene ka
Moab si gbakuta azu n'ifele! nọfu ka Moab gesi
bulu ndi nine nọrubelu ya ife ime akaje na ife
imebi obi. 40 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu:
Ne, ọganefe ka ụgo, gbasa nku-ya imedide Moab.
41 Ewelugo Keriot, ewelugo azi ebe egwurube-ga-
lu iga na ntumade, obi ndi dike Moab gadi n'ubọsi
afu ka obi nwayi nke nọ n'ife-olulo-ya-ga. 42 Age-
mebi Moab ka ọghalu ibuzi ofu ndi, makana ọmego
onweya nuku medide Jehofa. 43 Egwù, na onunu,
na ọnyà, dili i, ngi onye bi na Moab, ka Jehofa
kwulu. 44 Onye gbaputalu n'egwù gada n'onunu;
onye si n'onunu rọgota gama n'ọnyà: makana
agameme ka arọ nneta-fa dakwasi ya, *bú* Moab, ka
Jehofa kwulu. 45 Ndi gbanabalunu kwulu n'okpu-
lu ndo Heṣbon nénwe ike: makana ọku esigo na
Heṣbon pua, ilele ọku si n'etiti Saihon, ọlacapu

Digitized by Google

nkuku Moab, na o̱pu-n'isi ndi nkpo̱tu. 46 Afufu
nadili i, Moab! ndi Kimoṣ anago n'iyi: makana
ado̱lu umu-i ndikom n'agha, do̱lu azi umu-i umu-
nwayi n'agha. 47 Ma agameme ka ndi Moab
ado̱lu n'agha cigha n'ubo̱si ikpe-azu, ka Jehofa
kwulu. N'ebe a ka ikpe Moab jedebelu.

49 1 Nke umu Amon. No̱nwo̱ ka Jehofa
kwulu: Israel enwero̱ umu ndikom ka?
o̱nwero̱ oli-ukwu ka? maka ginizi ka Malkam ji
lita Gad n'ukwu, ndi-ya bili n'obodo di-ga ya?
2 Nyabu, ne, ubo̱si abiana, ka Jehofa kwulu, nke
Mgeme ka anu nkpu agha imedide Raba nke
umu Amon; o̱gabu nkpo̱nkpo̱ obo, ageji o̱ku we-
sule umu-ya umu-nwayi: mgbe afu Israel ge-
nwelu ndi nwe ya-li, ka Jehofa kwulu. 3 Ngi
Heṣbon, ciba ákwá, makana ebibigo Ai; kwabanu
ákwá, unu umu nwayi Raba, jelunu akwa uju:
gobenu akwa, nagbaghalinu n'etiti ogige-ga; ma-
kana agado̱lu Malkam n'agha, ndi-ncu-aja-ya na
ndi-isi-ya n'ofu. 4 Ngi ada nke nadacigha azu,
maka gini ka iji anya isi mgbulugudu-ga, mbulu-
gudu-i nerupu erupu? onye cekwubelu ife o̱me-
ga-lu, *nasi*, Onye gabiakutem? 5 Ne, agameme
ka egwù si na ndi nine dirubelu i dakwasi i, ka
Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi agha*, kwulu;
agacupusi unu ebe onye ano̱na aculu ya gaba
n'iru, o̱nwero̱ onye gakpo̱ko̱ba onye nawaghali
awaghali. 6 Ma emesia agameme ka umu Amon
ado̱lu n'agha cigha, ka Jehofa kwulu.

7 Nke Idom. No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi*
agha kwulu: Amamife adi azi o̱zo̱ na Timan
? alo ananarigo ndi nwelu ngho̱ta n'iyi ka?

Digitized by Google

Amamife-fa fulu efu ka? 8 Gbanabanu, cighanu
azu, bimienu ebimie, unu ndi bi na Dedan; ma-
kana agameme ka nuku afufu nke Isọ dakwasi
ya, *bú* ọge Mgeneta ya. 9 Ọbuluna ndi naghọ
nkpulu fain biakutelu i, fa amaghọfọ nkpulu fain
ọnwọ ka? ọbuluna ndi ori *abia* n'ucici, fa amebibi
genye fa ewenwe ka ogbolu fa ka? 10 Ma Mu-
nwa emego Isọ ka ọgbalu ọtọ, ekpughegom ebe-
ya di-ga nzuzo, ọmenwezi ike izobe onweya: eme-
bisigo nkpulu-ya, na umu-nna-ya, na ndi-agbata-
obi-ya, ọnọrọzi. 11 Rapu umu-i nenwerọ nna,
Munwa gedebe fa ndu; ka ndi-ajadu-i cekwubem.
12 Makana nọnwọ ka Jehofa kwulu: Ne, ndi
anekperọ ikpe ila n'iko afu galalili; nginwa nabu
onye gapusi n'itali nca ka? imapu n'itali, ma iga-
lalili. 13 Makana ẹjim Onwem weñu iyi, ka Je-
hofa kwulu, na Bozra gabu ife itu-n'anya, na
nkpali, na ebe tọgbọlu nkitì, na ife ikpọ-iyi; obo-
do nine di ya gabu ebe tọgbọlu nkiti ebe-ebe.
14 Anugom ozi sitelu n'aka Jehofa, aragolu mba-
ga ukọ, *nasi*, Gbakọbanu ọnu, ka unu bia imedide
ya, binie-azi-nu ibu agha. 15 Makana, ne, eme-
gom i ọbele n'etiti mba-ga, me i ife nneni n'etiti
madu. 16 Idi-egwu-i, ngala obi-i ebunigo i enu,
ngi onye nebi na ngbọwa nke nuku nkpuma, nke
nejide enu ngòngo: ọbulugodu na ikua akwu-i ka
ọdi enu dika ugo, agamesi n'ebe afu wedata i, ka
Jehofa kwulu. 17 Idom gabu ife itu-n'anya:
ọgatu onye ọbuna nke gafekọ ya n'anya, ọgama
ọsọ itali nine di ya. 18 Dika osi di na nkwakpọ
Sọdom na Gọmora na agbata di-ga fa, ka Jehofa
kwulu, onye ọbuna amebi n'ebe afu, nke nwa nke
madu ọbuna ganọ dika ọbia nime ya. 19 Ne,
ọgarọgota dika agaba nke si na ngala Jọdan put-

Digitized by Google

imedide ebe-ita-nni nke ọkpu: ma agameme ya
ka ọgbanabalu ya ọsọ na ntumade; onye arọtalu,
ya ka Mgeci isi-ya: makana onye di kam? onye
gakalum ọge? onye bu onye nazu atulu nke ga-
kwu n'irum? 20 Maka ya nulunu alo Jehofa,
nke Ọragolu imedide Idom; na izuzu-Ya-ga, nke
Ozugolu imedide ndi bi na Timan: Ezie fa gadọ-
kpupu fa, *bú* umu ìgwè atulu; ezie Ọgeme ka fa
tu ebe-ita-nni-fa n'anya. 21 Ani marubelu n'onu
ọdida-fa; ikpo-nkpu di, nke anulu onu-ya n'Ori-
mili Nme-nme. 22 Ne, ọgarọgota nefe dika ugo,
gbasa nku-ya imedide Bọzra: obi ndi-dike Idom
n'ubọsi afu gadi ka obi nwayi nime ife-olulo-ya-ga.

23 Nke Damaskọs. Ifele neme Hemat, na Apad;
makana fa anugo ajọ akukọ, agbazepusigo fa: nce-
kasi di n'enu orimili nnu; ọpurọ inọdu du.
24 Ike agwusigo Damaskọs, orughalia onweya igba-
nabanu, aru amabago ya nni: nkpa na uru ejidego
ya, dika nwayi ime neme. 25 Kedu ka anesirọ gba-
nari obodo otuto, *bú* obodo ngolim? 26 Nyabuna
umu-ikolọbia-ya gada n'ilo-ya-ga, ageme ka ndi agha
nine delu du mbọsi afu, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. 27 Agamamunye azi ọku n'aja-odido Da-
maskọs, ọgalacapu nuku unọ-ga nke Ben-hedad.

28 Nke Kida, na nke ani-eze Hezoa-ga, nke
Nebukadreza eze Babilon tigbulu.
Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Binienu, rọgobenu
na Kida, ka unu mebisie umu iru-anya-anwu.
29 Fa gacili ikwu-fa-ga na ìgwè-ewu-na-atulu-fa;
fa gebupulu onwefa ife-okpukpu-fa, na ife-fa nine,
na kamel-fa: fa gakpọ fa oku, Egwù n'akuku
30 Gbanabanu, watenu aka, bimienu, unu

Digitized by Google

ndi bi na Hezoa, ka Jehofa kwulu: makana Ne-
bukadreza eze Babilon arago alo imedide unu,
ozubego izuzu imedide unu. 31 Binienu, rogonu
na mba nke no nwa-bu, nke bi n'aru-ofufo, ka Je-
hofa kwulu; nke nenwero onu-uzo-ilo-ga nke fa
nenwe nga-ga, nke soso fa bi. 32 Kamel-fa gabu
ife ipu-n'ike, imelime ife-enunu-fa nine gabu azi
ife nkwali: agamacusa azi nye ikuku nine ndi ghe-
cabenatalu nkuku *ntutu-fa*; agameme azi ka nuku
afufu-fa si n'akuku fa nine bia, ka Jehofa kwulu.
33 Hezoa gabu ote nkita ofia, bulu azi nkponkpo
obodo ebe-ebe: onye obuna amebi n'ebe afu, nke
nwa nke madu obuna gano dika obia nime ya.

34 Okwu Jehofa nke biakutelu Jeremaia amu-
ma maka Ilam n'isi-nbido ocici Zedekaia eze Juda,
si, 35 Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi-agha* kwulu:
Ne, agamakpaji uta Ilam, *lú* isi nke ike-fa.
36 Agameme ka ikuku ino si na nkuku ino nke
enu-igwe dakwasi Ilam, agamacusa fa n'ebe ikuku
nine a di; mba obuna amadi nke ndi Ilam acupu-
lu acupu manabia. 37 Agameme ka obi mebie
Ilam n'iru ndi-ilo-fa, na iru ndi naco ndu-fa: aga-
meme azi ka ajo ife dakwasi fa, bu iwem di oku, ka
Jehofa kwulu; agamezita nmà n'azu fa, genye ewe-
mkpocapu fa: 38 agamadoba ukpom n'Ilam, gesi
n'ebe afu bibie eze na ndi-isi, ka Jehofa kwulu.
39 Ogeme azi n'ubosi odi-n'iru, agameme ka ndi
Ilam adolu n'agha cigha ozo, ka Jehofa kwulu.

50 1 Okwu Jehofa kwulu maka Babilon, na ani
ndi Kaldea, sitena aka Jeremaia amuma.
2 Gosinu n'etiti mba-ga me-azi-nu ka anu, kwu-
banu okoloto; menu ka anu, ezobenanu ezobe

Digitized by Google

sinu, Ewelugo Babilon, emenyego Bel ifele n'iru,
emebigo Merodak obi; emenyego alusi-ya-ga ifele
n'iru, emebigo ndi-mọ-ya. 3 Makana n'Ugwu ka
mba gesi rọgota imedide ya, nke geme ani-ya ka
ọbulu nkpọnkpọ ani, onye ọbuna amebi ya: fa agba-
nabago, fa anago, ka madu ka anumanu. 4 N'ubọ-
si afu-ga, na ọge afu, ka Jehofa kwulu, umu Israel
gabia, fanwa na umu Juda n'ofu; fa ganaga na-
kwa ákwá, fa gacọ Jehofa Cuku-fa. 5 Fa gaju
ase Zaion do iru-fa n'ebe afu, *nasi*, Bianu, nyaku-
donu onweunu na Jehofa nime àgbà ebe-ebe nke
amanecezọ ecezọ.

6 Ndi nkem abulugo atulu fulu efu: ndi nazu
fa emego fa ka fa kpafue, fa enufugo fa n'enu
ugwu-ga: fa esigo n'ugwu felu na ngongo, fa ece-
zọgo ebe-nmakpu-fa. 7 Ndi nine fulu fa elica-
pugo fa: ndi namanye fa si, Amama ayi ikpe, ma-
kana fa emego njọ medide Jehofa, *bú* ebe obibi
nke ezi omume, ọbunadu Jehofa, atumanya nke
nna-fa. 8 Sinu n'etiti Babilon gbanaba, sinu
n'ani ndi Kaldea pua, dinu ka nkpi n'iru ìgwè atu-
lu na ewu. 9 Makana, ne, Munwa gesi n'ani
Ugwu kpanie nzukọ nuku mba-ga me ka fa rọ-
gota imedide Babilon: fa gedo onwefa n'usolo
n'usolo imedide ya; agesita n'ebe afu wewelu ya:
ufele-fa gadi ka nke ọka-uta di ike; ọnwerọ nke
gecigha na nkiti. 10 Kaldea gabu ife nkwali:
afọ geju ndi nine kwalili ya, ka Jehofa kwulu.
11 Makana unu nañuli añuli, makana unu negoli
ngoli, unu ndi napulu ùkwùm n'ike, makana unu
namani enu dika nwa-agbọ efi nke nazọca *ọka*,
nebe azi akwa ka anyinya di-ga ike; 12 ifele
geme nne-unu agadaga; onye mulu unu ka age-
ifele n'iru: ne, ya gabu ọdù mba *nine*,

Digitized by Google

o̱fia kwu nkiti, na ani o̱kpo̱-nku, na ani o̱zala.
13 Sitena iwe nke Jehofa amebi nime ya, ma
o̱gabusi nkpo̱nkpo̱ ani nca: o̱gatu onye o̱buna nke
gafeko̱ Babilon n'anya, o̱gama o̱so̱ n'itali-ya nine.
14 Unu ndi nine nado̱ uta, donu onweunu n'usolo
n'usolo imedide Babilon okilikili; gbanu ya uta,
arapukwana ufele o̱buna: makana o̱mego njo̱ me-
dide Jehofa. 15 Kpo̱tubanu nkpu agha okilikili
medide ya; o̱kwenyego; iga-ya adago, akwatugo aja-
odido-ya-ga n'ani: makana o̱bu ó̱bò̱ Jehofa; bo̱nu
ó̱bò̱ n'isi-ya; menu ya, ka yanwa si meli. 16 Bepunu
o̱gha-nkpulu na Babilon, na onye neji nmà ibe o̱ka
n'aka n'o̱gc o̱wuwe-nni: maka ifi nmà neme ife-ike
fa gedo iru ebe onye ano̱na *o̱jeku* ndi nke ya, fa
gagbanaba ebe onye ano̱na *o̱na* n'ani nke ya.
17 Israel bu atulu kpafulu akpafu; agaba acu-
pugo ya: mbu eze Asiria licapulu ya; nke ikpe-
azu Nebukadreza nka eze Babilon akpajigo
o̱kpukpu-ya-ga. 18 Nya ka Jehofa nke usu *ndi
agha,* Cuku nke Israel, ji kwue no̱nwo̱, si: Ne,
agamenye eze Babilon na ani-ya afufu, etu Msi
nye eze Asiria afufu. 19 Agameme azi ka Israel
cigha n'ebe-ita-nni-ya o̱zo̱, o̱ganazu onweya n'enu
Kāmel na Beṣan, afo̱ geju azi nkpulu-obi-ya n'enu
ugwu Ifraim-ga na nime Gilead. 20 N'ubo̱si afu-ga,
na o̱ge afu, ka Jehofa kwulu, agaco̱ba ajo̱ omume
Israel, ofu efu amadi; na njo̱ Juda, ma amafu fa:
makana agamagbaghalu ndi Mmelu ka fa gbo̱puta.
21 Ro̱go imedide ani Merataim, *o̱bunadu* imedide
ya, na imedide ndi bi na Pekod: gbube weputasia
fa n'uso̱ *imebi fa,* ka Jehofa kwulu, me etu ife nine
Mtigolu i n'iwu si di. 22 Onu agha, na nke nuku
ntikpo̱, di n'ani. 23 Nekene ka esi bepu otutu
uwa nine tilisia ya! nekene ka Babilon si bulı

Digitized by Google

nkpọnkpọ obodo n'etiti mba-ga ! 24 Agbagolum i
ọnya, ewelugo azi i, ngi Babilon, ma nginwa amarọ :
afugo i, nwude azi i, makana inusogo Jehofa ọgu.
25 Jehofa emeghego unọ-ife-agha-Ya, weputa ife
agha-ga nke ajọ iwe-Ya: makana Dinwenu-ayi,
Jehofa nke usu *ndi agha*, nwelu ọlu *Ọgalu* n'ani
ndi Kaldea. 26 Sinu n'akuku nine biakute ya,
meghenu anuru-ya-ga : tunite ya enu dika obo ife,
weputasia ya n'usọ *imebi ya :* ekwena ka ife ọbuna
gbọputalu ya. 27 Gbue oke efi ya nine ; me ka
fa gbada ka ewegbue fa : afufu gadili fa ! makana
ubọsi-fa abiago, *bú* ọge nneta-fa. 28 Onu ndi si
n'ani Babilon gbanaba gbapu azi, igosi na Zaion
ọ́bọ̀ Jehofa Cuku-ayi, ọ́bọ̀ unọ nsọ Ya. 29 Kpọ-
kọbanu ndi-ọgba-uta ọnu imedide Babilon, ndi
nine nadọ uta ; nyenu ikwu imedide ya okilikili ;
ekwena ka onye ọbuna nime ya gbapu : nyecigha
ya ka ọlu-ya si di ; me ya, ka ife nine ọmegolu si
di : makana ọnali agala ngala emedide Jehofa,
medide Onye di Nsọ nke Israel. 30. Nya ka
umu-ikolọbia-ya geji da n'ilo-ya-ga, ageme ka ndi-
agha-ya nine delu du n'ubọsi afu, ka Jehofa kwulu.
31 Ne, anamemedide i, ngi onye ngala, ka Di-
nwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi agha*, kwulu : ma-
kana ubọsi-i abiago, ọge Mgeneta i. 32 Onye
ngala gasọ ngọngọ, da azi, ọnwerọ onye geme ka
obinie : agamamunye azi ọku n'obodo-ya-ga, ọgala-
capu ndi nine nọrubelu ya okilikili.

33 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu :
emegbukọlu umu Israel na umu Juda ọnu ; ndi
nine dọlu fa n'agha jisie fa ike ; fa ju irapu fa.
34 Onye-ngbaputa-fa di ike : Jehofa nke usu *ndi
agha* bu afa-Ya : Ogekwusi ọnu fa nca, ka Ọwenye
uwa izulu-ike, sogbue azi ndi bi na Babilon.

Digitized by Google

35 Nmà di n'isi ndi Kaldea, na isi ndi bi na Babi-
lon, na isi ndi-isi-ya, na isi ndi-amamife-ya, ka
Jehofa kwulu. 36 Nmà di n'isi ndi nanya isi, fa
ganasọkwu nsọkwu: nmà di n'isi ndi-dike-ya, obi
gemebi azi fa. 37 Nmà di n'isi anyinya-fa, na isi
ugbọ-ani-fa, na isi ndi nine gwalu ọgwa ndi nọ
n'etiti ya, fa gadi ka umu-nwayi: nmà di n'isi àkù-
ya, agapulu fa n'ike. 38 Ọge mili ozizo adirọ
di n'isi mili-ya-ga, ageme ka fa tacasia: makana
ọbu ani alusi apili api, fa napu ala neze ife ibobo-
ga. 39 Nyabuna anu ọfia na anu nebe uya gebi-
ga ebe afu, ọstric gebi-ga azi ya: *madu* amanọzi ya
ọzọ ọkpu; nke anebi nime ya sitena ndudugandu
genyena ndudugandu. 40 Dika mgbe Cuku ji
kwakpọ Sọdom na Gọmora na *obodo*-agbata-ya-ga,
ka Jehofa kwulu; onye ọbuna amebi n'ebe afu,
nke nwa nke madu ọbuna ganọ dika ọbia nime ya.
41 Ne, ofu ndi si n'Ugwu biana; agakpani ofu
nuku mba, na imelime eze n'ebe tekalisili nke uwa.
42 Fa naci uta na ube; ndi afu neme ife-ike, fa
enwerọ ebele; onu-fa nakpọtu ka orimili nnu, fa
bu anyinya; fa kecasili ekike agha, dika onye jekọ
agha, imedide i, ngi ada Babilon. 43 Eze Babilon
anugo ude-fa, aka akupucasia ya: ife ngbu negbu
ya, ife nelo ya dika nwayi ime neme. 44 Ne,
ọgarọgota dika agaba nke si na ngala Jọdan puta
imedide ebe-ita-nni nke ọkpu: ma agameme fa ka
fa gbanabalu ya ọsọ na ntumade; onye arọlu, ya ka
Mgeci isi-ya: makana onye di kam? onye gakalum
ọge? onye bu onye nazu atulu nke gakwụ n'irum?
45 Maka ya nulunu alo Jehofa, nke Ọragolu me-
dide Babilon; na izuzu-Ya-ga nke Ozugolu medide
ani ndi Kaldea: Ezie fa gadọkpupu fa, *bú* umu
ìgwè atulu; ezie Ọgeme ka fa tu ebe-ita-nni

Digitized by Google

n'anya. 46 Ani marubelu n'onu nke o̱wuwe
Babilon, anu ákwá afu n'etiti mba-ga.

51 1 No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu: Ne, agameme
ka ifufe nke nemebi ife fedide Babilon, na
ndi bi na Leb-kamai. 2 Agamezigalu Babilon
ndi ani madu, ndi gafuca ya; fa gekpocapu *ndi*
ani-ya: makana n'ubo̱si ajo̱ ife fa gano̱rube ya
okilikili imedide ya. 3 Ka o̱gba-uta ghalu ido̱
uta-ya, ka o̱ghalu ibunite onweya enu nime afe-
agha-ya: unu arapukwana umu-ikolo̱bia-ya; we-
putasia usu ndi agha ya n'uso̱ *imebi ya.* 4 Fa
gada n'ani egbusisia fa n'ani ndi Kaldea, amapusi
fa n'ilo-ya-ga. 5 Makana Jehofa nke usu *ndi agha,*
bu Cuku-ya, arapuro̱ Israel, ma-o̱bu Juda so̱so̱ fa;
o̱bu ezie na ikpe masili ani-fa nca n'imedide Onye
di Nso̱ nke Israel. 6 Sinu n'etiti Babilon gbanaba,
ebe onye ano̱na ka o̱zo̱puta ndu-ya; ka aghalu
ibepu unu n'ajo̱ omume-ya: makana nka bu o̱ge ó̱bò̱
Jehofa; Yanwa gakwu ya ugwo̱. 7 Babilon abu-
goli iko o̱na-edo n'aka Jehofa, nke melu ka manya
gbube uwa nine: mba nine alago manya-ya; nya
kpatalu mba nine ji napu ala. 8 Babilon adago
na ntumade, tikpo̱sia: cibalu ya ákwá: welu *o̱gwu*
bam maka ife-ngbu-ya, ike na agazo̱ ya. 9 Ayi
akazo̱li Babilon, ma azo̱ro̱ ya: rapu ya, ka ayi jenu
ebe onye ano̱na *o̱je* n'ani nke ya: makana ikpe-ya
lulu n'enu-igwe, ewebunie ya *o̱bunadu* genye n'ígwé-
ga. 10 Jehofa eweputago ezi omume-ayi ìfè: bia,
ka ayi ko̱ na Zaion o̱lu Jehofa Cuku-ayi. 11 Mu-
anu iko̱; jisienu o̱ta ike: Jehofa emenigo mo̱ ndi-
eze ndi Midia; makana izuzu-Ya bu imedide Babi-
lon, ka Owemebie ya: nka bu ó̱bò̱ Jehofa, ó̱bò̱
nso̱ Ya. 12 Kwunitenu o̱ko̱lo̱to̱ imedide aja-

Digitized by Google

odido-ga nke Babilon, menu ka nce sie ike, kwu-
banu ndi nce, kwadebenu ndi iru-mbi: makana
Jehofa ezubego me azi ife Okwululi maka ndi bi
na Babilon. 13 Ngi onye nebi n'enu imelime
mili, juputa n'àkù, isi-njedebe-i abiago, *bú* nsi-ama
elele-i. 14 Jehofa nke usu *ndi agha* ewelugo
Onweya weñua iyi, *si*, Ezie agameji ndikom we-
meju i, dika igwulube; fa gakposi nkpu ike ime-
dide i.

15 Oji ike-Ya weke uwa, amamife-Ya ka Oji
me ka ani nine kwusie ike, nghota-Ya ka Oji
wesetipu ígwé-ga: 16 Ome ka onu-Ya ra, nkpotu
mili di-ga n'enu-igwe-ga akpotuba, Oneme azi ka
alulu si n'ebe uwa jedebelu nakwuni enu; One-
melu mili ozizo amuma, si n'ebe Onakwakoba ife
neweputa ifufe. 17 Madu nine bu so anu ofia fa
amaro ife; anemenye uzu obuna nakpu ona-edo
ifele n'iru sitena alusi-ya apili api: makana alusi
okpulu bu así, ume adiro nime fa. 18 Ife afu-ga
bu ife nkiti, olu nlafu: n'oge nneta-fa fa gana
n'iyi. 19 Okè Jekob adiro ka ife ndia; makana
Yanwa bu Onye nakpu ife nine; *Israel bu* ebo
ùkwù-Ya: Jehofa nke usu *ndi agha* bu afa-Ya.

20 Nginwa bu anyike-agham na ife-agham:
ngi ka Mgeji tili mba-ga; ngi ka Mgeji azi mebi
ani-eze-ga; 21 ngi ka Mgeji azi tili anyinya na
onye obu; ngi ka Mgeji azi tili ugbo-ani na onye
obu; 22 ngi ka Mgeji azi tili nwoke na nwayi;
ngi ka Mgeji azi tili agadi nwoke na nwata-kili;
ngi ka Mgeji azi tili okolobia na nwa-agbo; 23 ngi
ka Mgeji azi tili onye nazu atulu na ìgwè-atulu-
ya; ngi ka Mgeji azi tili onye olu ugbo na efi olu-
ya-ga; ngi ka Mgeji azi tili ndi-isi na ndi naci
ani. 24 Agamenyecigha Babilon na ndi nine b

Digitized by Google

na Kaldea ajo̱ ife-fa nine nke fa melu na Zaion
n'anya-unu, ka Jehofa kwulu.
25 Ngi ugwu nemebi ife, nke nemebi uwa nine,
ne, anamemedide i, ka Jehofa kwulu: agamesetipu
akam tukwasi i, si na nkpuma-ga kpo̱leda i n'ani,
me azi i ugwu esulelu esule. 26 Fa amanalu
i ofu nkpuma nkuku, nke fa nanalu nkpuma
ka o̱bulu nto̱-ani-ga; ma igabu nkpo̱nkpo̱ ani
ebe-ebe, ka Jehofa kwulu. 27 Kwubanu o̱ko̱-
lo̱to̱ n'ani, gbubenu opi n'etiti mba-ga, do mba-
ga nso̱ imedide ya, kpo̱ko̱banu ani-eze-ga nke
Ararat, na Mini, na Aṣkenaz, imedide ya: kanu
o̱ci-agha imedide ya; menu anyinya ka fa ro̱gota
dika ajo̱ igwulube. 28 Donu mba-ga nso̱ imedide
ya, *bú* ndi-eze ndi-Midia, ndi-isi-fa, na ndi nine
naci ani-fa, na ani nine o̱naci. 29 Ani namarube
no̱du n'ife ngbu: makana izuzu Jehofa-ga imedi-
de Babilon nakwudo, ime ani Babilon ka o̱bulu
nkpo̱nkpo̱ ani, énwe onye obi. 30 Ndi-dike
Babilon akwusigo ibu agha, fa no̱ n'iga-fa-ga; ike
agwugo fa; fa adigo ka umu-nwayi: esunyego o̱ku
n'ebe-obibi-ya; etijisigo nga-ya-ga. 31 Ofu onye
o̱so̱ gagbalu o̱so̱ gekwudo onye-o̱so̱-ibe-ya, ofu onye
ozi gagbalu o̱so̱ gekwudo onye-ozi-ibe-ya, igosi eze
Babilon na ewelugo obodo-ya n'akuku nine:
32 ananọci uzo̱ isi lufe mili n'eyi-uce: o̱do̱-mili-
ga ka fa ji o̱ku wesule, ndi agha nama aru nni.
33 Makana nonwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu: Ada Babilon di ka ebe
izo̱ca *o̱ka* n'o̱ge azo̱calu ya; nwankenke o̱ge kwu,
na o̱ge o̱wuwe-nni gabialu ya. 34 Nebukadreza
eze Babilon elicapugom, o̱gweligom, o̱megom
aya ife nadiro̱, onogom dika dragon, o̱welugo ife-
uso̱m wemejue afo̱-ya; o̱cupugom. 35 Onye bi

Digitized by Google

na Zaion gasi, Ka ife-ike emelum na arum di n'isi
Babilon; Jerusalem gasi, Ka ọbalam di n'isi ndi
bi na Kaldea. 36 Nya ka Jehofa ji kwue nọnwọ,
si: Ne, agamekwu ọnu-i, bọlu i ọ́bọ̀; agameme
ka orimili nnu ya tasia, me ka isi-iyi-ya ta.
37 Babilon gabu obo-ife-ga, ọte nkita ọfia, ife
itu-n'anya, na ife ima-ọsọ, énwe onye obi. 38 Fa
ganagbọkọ uja ọnu dika umu-ikolọbia agaba; fa
ganebe inwulu ka umu agaba. 39 Mgbe fa di
ọku, agamedozili fa manya ọlila, agememe azi ka
manya gbube fa, ka fa wegolibe, la ula ebe-ebe,
ghalu iteta eteta, ka Jehofa kwulu. 40 Agama-
kpọdata fa dika umu atulu ejekọ gegbu egbu,
dika ebunu na nkpi-ga. 41 Nekene ka esi welu
Ṣeṣak! nekene ka esi welu otuto uwa nine n'eyi-
uce! nekene ka Babilon si bulu nkpọnkpọ obodo
n'etiti mba-ga! 42 Orimili nnu arọgotago n'isi
Babilon: eji nkpọtu akpoli di-ga ya wekpudo ya.
43 Obodo di-ga ya abulugo nkpọnkpọ obodo, ani
ọkpọ-nku, ani ọzala, ani madu nebirọ nime ya, nke
nwa nke madu ọbuna nagafe ya. 44 Agamenye
azi Bel *nke di* na Babilon afufu, weputa n'ọnu-ya
ife onogolu; mba amerukọzi ọnu ọzọ wejeku ya:
eye, aja-odido Babilon gada.

45 Unu ndi nkem, sinu n'etiti ya pua, ebe onye
anọna ka ọme ka nkpulu-obi-ya gbapu n'iwe di
ọku nke Jehofa. 46 Ka ufu ghalu ikpu obi-unu,
unu atukwana egwu akukọ aganu n'ani: makana
akukọ gabia ofu arọ, nke-afu ga akukọ *gabia* n'arọ
ọzọ, ife-ike *gadi* n'ani, onye nacinu gemedide onye
nacinu. 47 Maka ya, ne, ubọsi abiana, nke
Mgekpe alusi Babilon-ga nke apili api ikpe, ifele
geme ani-ya nine; ndi-ya nine egbulu egbu gada
n'etiti ya. 48 Emesia enu-igwe na uwa, na ife

Digitized by Google

nine di nime fa, gabu abù añuli n'isi Babilon;
makana ndi nbibi gesi n' Ugwu biakute ya, ka
Jehofa kwulu. 49 Etu Babilon si me ndi Israel
egbulu egbu ka fa da, nọfu ka ndi ani afu nine egbu-
lu egbu gesi da na Babilon. 50 Unu ndi gbapu-
golu nmà, jebènu, akwunanu du; cetanu Jehofa
n'ọte-aka, ka Jerusalem bata n'obi-unu. 51 Ifele
neme ayi, makana ayi anugo okwu nkpali; eme-
nyego ayi ifele n'iru: makana ndi-ọbia abatago
nime ebe di-ga nsọ nke unọ Jehofa. 52 Maka
ya, ne, ubọsi abiana, ka Jehofa kwulu, nke Mgekpe
alusi-ya api-ga-lu api ikpe; ndi alulu aru gasu ude
n'ani-ya nine. 53 Ọbulugodu na Babilon galigo
n'enu-igwe, ọbulugodu azi na ọgeme ka ebe di enu
nke ike-ya sie ike, ma ndi nbibi gesite n'akam
webiakute ya, ka Jehofa kwulu. 54 Onu ákwá
sitelu na Babilon, na nke nuku ntikpọ sitelu n'ani
ndi Kaldea! 55 makana Jehofa nemebi Babilon,
me ka nuku onu nanari ya n'iyi; akpoli-fa nagbọ-
ga ka imelime mili-ga, nkpọtu onu-fa nakpọtu:
56 makana onye nbibi abiakwasigo ya, *ọbunadu*
Babilon, ewelugo ndi-dike-ya, akpajiligo uta-fa:
makana Jehofa bu Cuku nke nnyecigha, Ọgenye-
cighalili ọzọ. 57 Agameme ka manya gbube ndi-
cie-ya na ndi-amamife-ya, ndi-isi-ya na ndi-ya na-
cinu, na ndi-dike-ya; fa gala ula ebe-ebe, ghalu
iteta eteta, ka Eze kwulu, Onye afa-Ya bu Jehofa
nke usu *ndi agha*. 58 Nọnwọ ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu: Agakwatu obodobo aja-
odido Babilon nca nca, ageji ọku wesule ọnu-
uzọ-ilo-ya di-ga enu; ndi *nine n'uwa* gadọ àkànyà
ife nelorọ elo, mba-ga *gadili* ọku; ike gagwu fa.

59 Okwu Jeremaia amuma tili Seraia nwa
Neraia, nwa Masaia n'iwu, mgbe oji solu Zedekaia

Digitized by Google

eze Juda je na Babilon n'aro̱ nke-ino̱ nke ocici-ya.
Seraia buli onye-isi·idozi ebe-edina eze. 60 Jere-
maia wede n' akwukwo̱ ajo̱ ife nine nke gada-
kwasi Babilon, *o̱bunadu* okwu nine ndia edelu maka
Babilon. 61 Jeremaia wesi Seraia, Mgbe ibialu na
Babilon, ne anya ka igua okwu nine ndia, 62 si, Ngi
Jehofa, Nginwa ekwugo maka ebe a, ibepu ya, ka
onye o̱buna ghalu ibi nime ya, ka madu ka anu-
manu, ma ka o̱bulu nkpo̱nkpo̱ obodo ebe-ebe.
63 O̱geme azi, na mgbe igusili akwukwo̱ a, na igefie-
ko̱do ya nkpuma, tunye ya n'etiti Ufretis: 64 igasi,
No̱nwo̱ ka Babilon gesi mi, omebini o̱zo̱ sitena ajo̱
ife nke Munwa geweta n'isi-ya: ike gagwu fa.
Ebe̱ a ka okwu Jeremaia jedebelu.

52 1 Zedekaia gbalu oru aro̱ na ofu ka obidolu
cibe eze; ocie aro̱ ili na ofu na Jerusalem:
afa nne-ya bu Hamutal nwa Jeremaia onye Libna.
2 O̱melu ajo̱ ife n'anya Jehofa, etu ife nine Jehoi-
akim melu. 3 Makana emelu ya na Jerusalem na
Juda sitena iwe Jehofa, genye na mgbe O̱wecu-
pusia fa n'iru Ya: Zedekaia wenupu isi n'okpulu
eze Babilon. 4 Oluzia ka o̱di n'aro̱ nke-itenani
ocibelu eze, n'o̱nwa nke-ili, n'ubo̱si nke-ili n'o̱nwa,
Nebukadreza eze Babilon bia, yanwa na usu ndi
agha ya nine, imedide Jerusalem, wenyerube ya
ikwu; fa lurube azi ya uno̱ ndi agha okilikili.
5 Ewenocibido obodo afu genye n'aro̱ nke-ili-na-
ofu nke eze Zedekaia. 6 N'o̱nwa nke-ino̱, n'ubo̱si
nke-itenani n'o̱nwa, ugani ka aru n'obodo, nni
o̱buna adiro̱zili ndi ani afu. 7 Ewegbo̱wa *aja-odi-
do* obodo afu, ndi agha nine wegbapu, welu ucici si
n'uzo̱ nke o̱nu-uzo̱-ilo n'etiti aja nabo̱, nke didebe
ogige eze, pua n'obodo; (ndi Kaldea nemedi-

Digitized by Google

do afu okilikili :) fa si n'uzọ Araba je. 8 Usu ndi
agha Kaldea wecuba eze, gbakwudo Zedekaia n'ani
ntela nke Jeriko ; usu ndi agha ya nine gbanarisia
ya. 9 Fa wejide eze, wegolu ya eze Babilon na
Ribla n'ani Hemat ; ọwegwa ya okwu ikpe.
10 Eze Babilon wegbue umu Zedekaia ndikom
n'anya-ya : ogbue azi ndi-isi Juda nine na Ribla.
11 Ọme ka Zedekaia kpue isi ; eze Babilon weyibe
ya ọgbiligba n'ukwu, wega ya na Babilon, tinye ya
n'unọ nga genye n'ubọsi ọnwu-ya.

12 N'ọnwa nke-ise, n'*ubọsi* nke-ili n'ọnwa, nke
bu arọ nke-ili-na-itenani Nebukadreza, eze Babilon,
Nebuzaradan ọci-agha ndi nce, nke kwu n'iru eze
Babilon, bia na Jerusalem : 13 owesule unọ Jeho-
fa na unọ eze ọku ; na unọ nine di na Jerusalem,
ọbunadu nuku unọ ọbuna, ka osulelu ọku. 14 Usu
ndi agha ndi Kaldea nine, ndi so ọci-agha ndi nce,
wetikpọrube aja-odido nine nke Jerusalem okili-
kili. 15 Nebuzaradan ọci-agha ndi nce wedọlu
ọnwọ na ndi dakalili ọgbenya n'etiti ndi *Israel*, na
ndi fọdulunu *bú* ndi arapulu n'obodo, na ndi gba-
pulu agbapu, *bú* ndi gbapulu je eze Babilon, na
ndi gbọfọlu n'ìgwè madu, n'agha. 16 Ma Nebu-
zaradan ọci-agha ndi nce afu rapulu ọnwọ ndi da-
kalili ọgbenya n'ani ka fa naluca fain nalu ọlu
ugbo. 17 Ide ọna-ọku di-ga n'unọ Jehofa, na
ukwu-fa na orimili ọna-ọku di-ga n'unọ Jehofa, ka
ndi Kaldea tilisili, kpolu ọna-ọku-fa nine naba Ba-
bilon. 18 Ite-ga, na ọseke-ga, na ife idozi-ga ọku,
na ọkwa-ga, na ngaji-ga, na ife ọna-ọku nine fa ji
eje ozi, fa kpolu fa. 19 Iko-ga, na gbamgbam ọku-
ga, na ọkwa-ga, na ite-ga, na ọku-ukpe-ga, na nga-
ji-ga, na afele-okongwu-ga ; nke bu nke ọna-edo,
n'ọna-edo, na nke bu nke ọna-ọca, n'ọna-ọca, ọci-

Digitized by Google

agha ndi nce afu kpolu fa. 20 Ide nabọ, ofu ori-
mili nnu, na oke efi ọna-ọku ili na ibọa nke di
n'okpulu ukwu-ga, nke eze Solomon kpululi maka
unọ Jehofa: ọna-ọku eji mebe ife nine ndia adirọ
osisi. 21 Ide afu-ga, enu ofu ide bu kubit ili na
isatọ; ndili nke kubit ili na ibọa dirubelu ya oki-
likili; ọgwe-ya di nkpisi-aka inọ: ọnwelu ọghele.
22 Isi ọna-ọku di n'enu-ya; enu ofu isi di kubit
ise, na ọlu ife ọkpukpa na pomegranet akparubelu
ya okilikili, bú sọ ọna-ọku: ide nke-ibọa nwelu
ife yili ife ndia azi, na pomegranet-ga. 23 Ọgu
pomegranet inọ na ili na isi di n'akuku-ga; pome-
granet fa nca di ọgu ise n'enu ọlu ọkpukpa okili-
kili. 24 Ọci-agha ndi nce afu wewelu Seraia isi
ncu-aja, na Zefanaia onye ncu-aja nke-ibọa, na ma-
du itọ nece ngwe-ọnu-uzọ: 25 owesi n'obodo kpọlu
ofu onozi nene ndi agha anya; na ndikom isa nime
ndi fulu eze iru, ndi afulu n'obodo; na ọde-akwu-
kwọ nke ọci-agha usu ndi agha, onye nakpọkọba
ndi ani afu; na ọgu ndikom itọ ndi ani afu ndi afulu
n'etiti obodo. 26 Nebuzaradan ọci-agha wekpọlu
fa, kpọtalu eze Babilon na Ribla. 27 Eze Babilon
wetigbue fa, gbue azi fa na Ribla n'ani Hemat.
Ewedọlu Juda n'agha pua n'ani-ya. 28 Nka bu
ndi Nebukadreza dọlu n'agha: n'arọ nke-isa nnu
ndi Ju isa na iruli na oru na itọ: 29 n'arọ nke-ili-
na-isatọ nke Nebukadreza ọdọlu nnu madu nabọ
na oru na ili na ibọa n'agha pua na Jerusalem:
30 n'arọ nke-oru-na-itọ nke Nebukadreza Nebuza-
radan ọci-agha ndi nce dọlu nnu madu na ọgu ili-
na-isa na ise n'agha n'etiti ndi-Ju: madu nine di
nnu ili-na-ofu na iruli.

31 Oluzia n'arọ nke-oru-na-ili-na-isa adọlu Je-
hoiakin eze Juda n'agha, n'ọnwa nke-ili-na-ibọ

Digitized by Google

n'*ubo̱si* nke-oru-na-isa n'o̱nwa, Ifil-merodak eze
Babilon wenita isi Jehoiakin eze Juda, weputa ya
n'uno̱ nga, n'aro̱ izizi obidolu cibe eze; 32 Owe-
gwa ya ezigbo okwu, me ka ukpo-ya kasia ukpo
ndi-eze fa na ya no̱ na Babilon. 33 Owerughalia
afe uno̱-nga-ya, olidide nni n'iru ya ubo̱si nine nke
ndu-ya. 34 Okè *nni* nke ya *bu* okè anenye ya mgbe
nca sitena aka eze Babilon, kwada okè *nni* wege-
nye n'ubo̱si o̱nwu-ya, ubo̱si nine nke ndu-ya.

ABU-AKWA-GA

NKE

JEREMAIA.

1 1 Nekene ka obodo afu, nke juputalu na
madu, si no̱du so̱so̱ ya ofu ?
Nekene ka osi di ka ajadu !
Obodo dili nuku n'etiti mba-ga, *bulu azi* isi
n'ani-eze nine,
Nekene ka osi bulu onye o̱tu-utu !
2 O̱nakwa ákwá agadaga n'ucici, anya-mili-ya
natulesi ya nti ;
N'etiti ndi nine fulu ya n'anya o̱nwero̱ ofu
onye efu natasi ya :
Ndi-o̱yi-ya nine nagho̱ ya aghugho̱,
Fa nabu ndi-ilo-ya.
3 Juda ejego n'ani madu maka ifi nbuda, na
ibu ajo̱ orù ;
Yanwa bi n'etiti mba-ga, o̱dafu izulu-ike :
Ndi nine nacu ya kwudolu ya n'ebe di-ga nkpa.

Digitized by Google

4 Uzo di-ga na Zaion neru uru, makana madu
adabia na nzuko;
Onu-uzo-ilo-ya nine bu nkponkpo, ndi-ncu-
aja-ya nasu ude:
Ife nanyigbu umu-agbo-ya, ya n'onweya no
n'ife inu.
5 Ndi nemedide ya abulugo isi, onagalu ndi-ilo-
ya;
Makana Jehofa emego ka ife nanyigbu ya
maka ifi otutu njefie-ya:
Umu-aka-ya ka adolu n'agha n'iru onye ne-
medide ya.
6 Nmá-ya nine enirisigolu ada Zaion:
Ndi-isi-ya nadi ka okogbo-ga nafuro nni fa
nata,
Fa nagbalu onye nacu fa oso nenwe ike obuna.
7 Jerúsalem neceta n'ubosi nbuda-ya na nke
nfughali-ya
Ife-uso-ya nine nke dili sitena oge gbo:
Mgbe ndi-ya ji wedaba n'aka onye nemedi-
de fa, ma onye obuna enyerolu ya aka,
Ndi nemedide ya fulu ya, fa melu igwusi-nca-
ya akaje.
8 Jerusalem emego njo agadaga; nya ka oji
bulu ife lulu inyi:
Ndi nine nasopulu ya-li neneni ya, makana
fa afugo ya oto:
Eye, yanwa nasufu ude, necigha azu.
9 Ilu-alu-ya di n'otogbo-ya, olotaro odi-n'iru-ya;
Oweda n'uzo di itu n'anya; onwero onye ntasi:
Ngi Jehofa, ne nbudam; makana onye ilo
emego onweya nuku.
10 Onye nmedide asabasigo aka-ya n'enu ife-
uso-ya nine:

Digitized by Google

Makana ọfugolu na mba-ga abago n'ebe nsọ ya,
Bu nke Itili n'iwu ka fa ghalu iba na nzukọ-I.
11 Ndi-ya nine nasu ude, fa nacọ nni;
Fa ewelugo ife-usọ-fa *nine* nye maka nni iji wetunye ndu na nkpulu-obi:
Ne, Jehofa, ka Ifuwa; makana abulum ife nelorọ elo.
12 Ọbu unu ife nkiti, unu nine ndi naga ka?
Nenu, ka unu fu ma ọnwelu ife nwute dika ife-nwutem, nke emelum,
Nke Jehofa ji eme ka ọnyigbuem n'ubọsi iwe-Ya di ọku.
13 N'enu ka Osi wezita ọku n'ọkpukpum, ọle-casia fa:
Ọgbagolu ukwum ọnya, Ọcucighagom;
Ọmegom nkpọnkpọ *me* ka aru nanwum ogo-nogo ubọsi nine.
14 Ukpako-onu-ọlu nke njefiem ka aka-Ya fie-kọlụ;
Akpakọlu fa ọnu, fa arọgotago n'onum;
Ọmego ka ikem sọ ngọngọ:
Dinwenu-ayi aralugom nye n'aka-fa, ndi mmanenwe ike ikwulu medide.
15 Dinwenu-ayi emego ndi-dikem nine n'etitim ka fa bulu ife nelorọ elo;
Ọkpọgo nzukọ imedidem igweli umu-ikolọ-biam:
Dinwenu-ayi azọtọgo nwa-agbọ nemelurọ emelu *bú* ada Juda dika ebe anazọca ma-nya *fain*.
16 Maka ifi ife ndia ka munwa ji ákwá; anyam, anyam neruda mili;

Digitized by Google

Makana onye ntasi nke akatunye ndu na
nkpulu-obim notelum aka:
Umum no nkponkpo, makana onye-ilo aka-
gom ike.
17 Zaion gbasili aka-ya; onwero onye obuna
itasi ya obi;
Jehofa etigo iwu maka Jekob, na ndi noru-
belu ya gemedide ya:
Jerusalem kwu n'etiti fa ka ife lulu inyi.
18 Jehofa bu onye ezi omume; makana anupu-
gom isi n'okpulu *okwu* onu-Ya:
Nulunu, ayom unu, unu ndi nine, funu ife-
nwutem:
Adolugo umu-agbom na umu-ikolobiam n'a-
gha.
19 Akpokulum ndi fulum n'anya, *ma* fanwa
lafulum:
Ndi-ncu-ajam na ndi-ikenyem kubelu n'
obodo,
Ebe fa nacolu onwefa nni iji wetunye ndu na
nkpulu-obi-fa.
20 Ne, Jehofa; makana anom na nkpa; afom
nalum;
Obim nekwoghali nimem; makana anupu-
lum isi agadaga:
Nmà nanapu *ayi umu* n'ilo, ife dika onwu di
n'uno.
21 Fa anugo na munwa nasu ude; onwero onye
gatasim obi;
Ndi-ilom nine anucasigo maka afufum; fa
negoli na Nginwa melu ya:
Igeweta ubosi nke Ikwusagolu, fa gadi azi
kam.
22 Ka ajo ife-fa nine bia n'iru I;

Digitized by Google

Me fa, ka Isi wemem maka njefiem nine:
Makana udem erikazi, aru nanwu obim.

2 1 Nekene ka Dinwenu-ayi si welu ulukpu kpudo ada Zaion n'iwe-Ya!
Osi n'enu-igwe weturapu n'ani nmá Israel,
O̱cetaro̱zi odide izo̱kwasi ukwu Ya n'ubo̱si iwe-Ya.
2 Dinwenu-ayi enocasigo ebe obi nine nke Jekob, O̱mero̱lu *fa* ebele;
Oji o̱numa-Ya wetikpo̱pu iga nke ada Juda;
Otikpo̱dalugo fa ani:
O̱meto̱go ani-eze na ndi-isi-ya.
3 O̱welugo iwe-Ya di o̱ku bepu mpi Israel nine;
O̱secighago aka-nni-Ya azu n'iru onye ilo:
O̱gbago Jekob ka o̱ku nenwu enwu, nke nele okilikili.
4 O̱kwabago uta-Ya ka onye ilo, O̱welugo aka-nni-Ya wekwulu ka onye nmedide,
Gbusisia ndi nine malu nmá anya:
Oruwusalu o̱numa-Ya ka o̱ku n'enu ikwu ada Zaion.
5 Dinwenu-ayi nadi ka onye ilo, O̱nogo Israel;
Onocasigo nuku uno̱-ya-ga, Obibisigo iga-Ya-ga:
O̱mego ka izu-ume na isu-ude bawanye n'ada Juda.
6 O̱kwako̱lugo ikwu-Ya, dika *agasi na o̱di* n'ugbo;
Obibisigo ebe-nzuko̱-Ya:
Jehofa emego ka elozo̱sia nzuko̱ na mbo̱si sabat na Zaion,
Oji o̱numa iwe-Ya wenenisia ka eze ka onye ncu-aja.

Digitized by Google

7 Dinwenu-ayi ajugo ebe-icu-aja-Ya, izize ebe nso Ya emego Ya,
Oranyego aja-odido nuku uno-ya-ga n'aka onye ilo:
Fa akpotugo nkpotu n'uno Jehofa, dika n'ubosi nzuko.
8 Jehofa ezubego ibibi aja-odido ada Zaion;
Odotigo udo, Osepunuro aka-Ya n'onuno:
Ma Omego ka iga na aja-odido nabu abù ákwá; fa natako aru n'ofu.
9 Onu-uzo-ilo-ya zuba-ga-lu n'ani; Omego ka nga-ya na n'iyi tibesia azi fa:
Eze-ya na ndi-isi-ya nano n'etiti mba-ga ebe iwu nadiro;
Eye, ndi-amuma-ya adafuzi ofù sitena aka Jehofa.
10 Ndi-ikenye nke ada Zaion no n'ani, fa delu du;
Fa ekpowusago uzuzu n'isi-fa; fa ejelugo akwa uju:
Umu-agbo Jerusalem nerunata isi-fa n'ani.
11 Anya-mili emego ka anyam da ugbò, afo nalum,
Erusalu umejum n'ani, maka ifi ngbowa nke ada ndi nkem;
Makana ufu nekpu umu-aka na ndi nala ala n'ilo-ga nke obodo.
12 Fa nasi nne-fa, Kedu oka na manya *fain?*
Ebe ufu nekpu fa ka ndi emelulu aru n'ilo-ga nke obodo,
Ebe ndu-fa nekube n'obi nne-fa.
13 Kedu ife mgeji gbalu i ama? gini ka mgeji tunyelu i, ngi ada Jerusalem?
Gini ka mgeme ka ngi na ya ralu nranya, ka

mwetasie i obi, ngi nwa-agbo nemeluro emelu *bú* ada Zaion?
Makana ngbowa-i di ka orimili nnu na nuku: onye gazo i?
14 Ndi-amuma-i afutagolu i ofù asi-ga na nke nsokwu;
Fa ekpughero ajo omume-i, iwecigha ido-n'agha-i:
Ma fa afutagolu i ibu asi-ga na ife nakpata-ga icipu i n'ani madu.
15 Ndi nine naga nakuwusa i aka-fa;
Fa nama oso neferubelu ada Jerusalem isi, *nasi*:
Obu nka bu obodo afu anakpo Mazulu nmá, Ngoli uwa nine?
16 Ndi-ilo-i nine neghebesili i onu-fa oghe;
Fa nama oso nata ikekele eze; fa nasi, Ayi enogo ya;
Ezieli tata bu ubosi ayi natu anya ya; ayi ekwudogo, ayi afugo *ya*.
17 Jehofa emego ife Ozubelu;
Omezugo okwu-Ya nke Otilili n'iwu n'oge gbo;
Otitugo, Omero ebele:
Omego ka onye ilo ṅulia n'isi i,
Obunigo mpi nke ndi nemedide i.
18 Obi-fa kwakulu Dinwenu-ayi:
Ngi aja-odido ada Zaion, ka anya-mili neru ka orimili efifie na ucici;
Enyekwana onwei izulu-ike; ka nwa-ntanta anya-i ghalu ikwusi akwusi.
19 Binie, kwaba n'ucici, na nbido nce-ga;
Ruwusa obi-i ka mili n'iru Dinwenu-ayi:
Cinielu Ya aka-i maka ndu umu-aka-i,
Ndi ufu nekpu n'agu n'onu ilo obuna.

Digitized by Google

20 Ne, Ngi Jehofa, ka Ifuwa, onye Imegolu ife di nonwo !
Umu-nwayi geli nkpulu-fa, *bú* umu-aka eku n'aka ka?
Aganegbu onye ncu-aja na onye-amuma n'ebe nso nke Dinwenu-ayi ka?

21 Nwata na agadi dinasi ani n'ilo-ga;
Umu-agbom na umu-ikolobiam dasisili na nmà:
Igbugo fa n'ubosi iwe-I; Igbusisigo, *ma* ebele emero I.

22 Ikpogo, dika n'ubosi nzuko, egwum di-ga n'akuku nine,
Onwero onye obuna gbapulunu ma-obu fodulunu n'ubosi iwe Jehofa:
Ndi mku zunita azi ka onye-ilom kpocapulu.

3 1 Munwa bu nwoke fugolu nbuda sitena itali nke onuma-Ya.

2 Odubegom me ka mnakpaghali n'ocici kama ìfè.

3 N'ezi-okwu mu ka Onatukwasi aka-Ya ugbolo ugbolo ogonogo ubosi nine.

4 Ulu-arum na akpukpo-arum ka Omego ka oka nka; Okpajisigo okpukpum.

5 Olurubegom ònùnù na àkànyà okilikili imedidem.

6 Omego ka mbili n'ebe ocici-ga, dika ndi nwugoluli anwu gbo.

7 Ogbarubegom ogige, nyabu na adamapu apu; Omego ka ogbiligbam di alo.

8 Eye, mgbe mkwalu ákwá kpo maka inye-aka, Omecibido ekpelum uzo.

Digitized by Google

9 Ọwelugo nkpuma awatalu awata wegbacie ọkpu-uzọm-ga, Ọmego ka uzọm gbagọ agbagọ.

10 Yanwa dim ka bea celu anwu, dika agaba nọ n'ebe di nzuzo.
11 Ọmego ka mjefie n'uzọm-ga, dọlisiem; Ọmegom nkpọnkpọ ife.
12 Ọkwadogo uta-Ya, wubem ka mbulu ibe nke ufele.

13 Ọmego ka ufele di-ga n'akpa ufele-Ya basia n'akulum.
14 Abulum ndi nkem nine ife akaje; na ife fa ji bu abù ogonogo ubọsi nine.
15 Ọmego ka ife nenu inu jum afọ, Ọmego ka mlajue wọmwud afọ.

16 Ọwelugo umu iyi kpajisiem ezé, Ọtulugom na ntu ọku.
17 Ikwatego obim aka n'ebe ndokwa di; ecezọlum ezi ife.
18 Mwesi, Ikem anago n'iyi, atumanyam azi n'ebe Jehofa nọ.

19 Ceta nbudam na nfughalim, wọmwud na ònùnù.
20 Nkpulu-obim necetalili fa, nerulu nimem.
21 Nka ka mlocighalu n'obim, nya ka mji atu anya.

22 Afọ-ọma Jehofa melu ka aghalu ime ka ayi gwusia, makana ebele-Ya akwusirọ.

Digitized by Google

23 *Fa nadi* ọfu kwa ututu; ikwesi-ncekwube-I
di nuku.
24 Jehofa bu òkè nkem, ka nkpulu-obim kwulu;
nya ka mgeji tu anya Ya.

25 Jehofa di nma n'ebe ndi nege Ya nọ, na ebe
nkpulu-obi nacọ Ya nọ azi.
26 Ọdi nma ka madu tuba anya welu azi nwayọ
nege nzọputa Jehofa.
27 Ọdili madu nma inyalu ukpako-onu-ọlu ka
ọdi na nwata.

28 Ka sọ ya nọdu kpucita azi ọnu, makana
Ọtukwasili ya n'onu-ya.
29 Ka oninye ọnu-ya n'uzuzu; ikezi ka ncekwu-
be di.
30 Ka ọranyelu onye neti ya ǹtì-ya; ka nkpali
ju ya afọ.

31 Makana Dinwenu-ayi amaju ebe-ebe.
32 Makana ọbulugodu na Ọneme ka ife nanyigbu,
ma Ọgeme ebele ka afọ-ọma-Ya si rika nne.
33 Makana Odesi n'obi-Ya ebuda, me ka ife
nyigbue umu madu.

34 Izọli ndi nga nine nke uwa n'okpulu ukwu,
35 Irughali ikpe madu n'iru Onye Kasi Enu,
36 Ime madu ka okwu ikpe-ya gbagọ, adasọ
Dinwenu-ayi.

37 Onye bu onye nekwu, ọme azi, ma ọbuluna
Dinwenu-ayi etirọ iwu?
38 Ajọ ife na ezi ife adesi n'ọnu Onye Kasi Enu
aputa ka?

Digitized by Google

39 Gini melu onye di ndu ji atamu ntamu, *bú* madu nke no na njo-ya-ga ?

40 Ka ayi nyoca nwa azi uzo-ayi-ga, cighakute Jehofa.
41 Ka ayi bunitalu Cuku obi-ayi nyelu aka-ayi nabo n'enu-igwe-ga.
42 Ayinwa ejefiego nupu isi ; Nginwa agbaghaluro.

43 Ikpucitago *Onwei* n'iwe wecuba ayi ; Igbugo Imero ebele.
44 Iji ulukpu wekpudo Onwei, ka ekpelu-*ayi* weghalu igawaganu.
45 Imego ka ayi di *ka* ife azapulu azapu na nke ajulu aju n'etiti ndi *nine n'uwa*,

46 Ndi-ilo-ayi nine ghebesili ayi onu-fa oghe.
47 Egwù na ónùnù adakwasigo ayi, nkpotu na ntikpo.
48 Anyam neruda anya-mili dika orimili, maka ifi ntikpo ada ndi nkem.

49 Anyam neruda, ghalu idelu du, enwe nkwusi,
50 Genye na mgbe Jehofa ji nedata anya, si n'enu-igwe fu.
51 Anyam nemetuta nkpulu-obim, maka ifi ada nine nke obodom.

52 Ndi bu ndi-ilom na nkiti cusilim ike ka nnunu.
53 Fa ebepugo ndum nime ónùnù, welu nkpuma kpoledom.
54 Mili neru-ga n'enu isim ; mwesi, Ebepugom.

Digitized by Google

55 Esim n'aui ónùnù wekpọkue afa-I, Jehofa.
56 Inulu onum; ezobekwana nti-I n'ume mneku, n' ákwá mnakwa.
57 Ikpudebelu nso n'ubọsi mkpọkulu I: Isili, Atuna egwu.

58 Ngi Dinwenu-ayi, Ikwugo ọnu nkpulu-obim; Igbaputago ndum.
59 Ngi Jehofa, Ifugo ajọ ife emelum; kpe ikpem.
60 Ifucasigo ọ́bọ̀-fa nine na ife nine fa zubelu imedidem.

61 Inugo nkpali-fa, Ngi Jehofa, na ife nine fa zubelu imedidem;
62 Egbugbele-ọnu nke ndi binili imedidem, na ilolo fa nelo imedidem ogonogo ubọsi nine.
63 Nekene inọdu-ani-fa, na nbini-fa; munwa bu abù-fa.

64 Ngi, Jehofa, gakwu fa ugwọ, ka ọlu aka-fa si di-ga.
65 Igenye fa ìsì obi, *bú* nkọca-I n'isi-fa.
66 Igeji iwe cusa fa ọsọ, bibisia fa n'okpulu enu-igwe-ga nke Jehofa.

4 1 Nekene ka ọna-edo si eji nji! *nekene* ka ọna-edo makalisili na nma si rughalia!
Nkpuma-ga nke ebe nsọ ka atusasili n'ọnu ilo ọbuna.
2 Umu Zaion di oke ọnu, nke ageji tunyelu ọmalica ọna-edo,
Nekene ka esi agunye fa n' ite ulọ, ọlu aka ọkpu-ite!

Digitized by Google

3 Ọbunadu nkita ọfia neseputa ala, fa nenye
umu-fa ala:
Afọ jọlu ada ndi nkem njọ, dika ọstric bi-
ga n'ọfia kwu nkiti.
4 Ile nwa nala ala nyakudolu n'enu ọnu-ya
maka ifi akpili ikpọnku:
Umu-aka nayọ nni, ma onye ọbuna ekerọlu
fa ya.
5 Ndi neli oke olili di ka nkpọnkpọ ife n'ilo-ga:
Ndi eji ododo wezunite nedina n'ikpo-ntu.
6 Makana ajọ omume ada ndi nkem naka njọ
Sọdom na nuku,
Nke akwatulu dika n'ofu nje, aka ọbuna
adakwasirọzi ya.
7 Ndi-Nazarait-ya kalili sno n'ọca, fa nenwukali
ala *efi* n'unwu,
Akpukpọ-aru-fa nwukalili rubi nme-nme, udi-
fa di ka safaia:
8 Iru-fa nejikali ọcici na nji; adama fa n'ilo-ga:
Akpukpọ-aru-fa takudosili n'ọkpukpu-fa;
ọkpọnwugo, ọnadi ka nku.
9 Ndi eji nmà gbu ka ndi agu gugbulu nmá;
Makana ndia natasi aru, adukasia fa, maka
ifi *ukọ* nkpulu-ga nke ugbo.
10 Aka umu-nwayi di ebele esiligo umu-aka-fa;
Fa bu nni-fa na ntikpọ ada ndi nkem.
11 Jehofa emezugo ọnuma-Ya, Orupugo iwe-Ya
di ọku;
Ọmunyego ọku na Zaion, nke lacapulu ntọ-
ani-ya-ga.
12 Ndi-eze uwa ekwerọ, nke ndi nine bi n'ani
nine nekwe,
Na onye nmedide na onye ilo gabatali n'ọnu-
uzọ-ilo-ga nke Jerusalem.

Digitized by Google

13 *Ọbu* maka ifi njọ ndi-amuma-ya, na ajọ omume
ndi-ncu-aja-ya,
Ndi gbafulu ọbala ndi ezi omume n'etiti ya.
14 Fa nasọ ìsì ka ndi ìsì n'ilo-ga, fa ewelugo
ọbala melusia onwefa,
Nyabuna madu apurọ imetu afe-fa aka.
15 Nirinu, fa nakpọku fa, Ife lulu alu! nirinu,
nirinu, emetukwananu aka:
Eye, fa gbanabalu nasọ ìsì, madu nekwu
n'etiti mba-ga, Fa amanọzi *n'ebe a* ọzọ dika
ọbia.
16 Iru Jehofa ekerago fa; Ọmagbanyenata fa ọzọ:
Fa adasọlu ndi ncu-aja anya, fa enwerọ iru-
ọma n'ebe ndi-ikenye nọ.
17 Anya-ayi nadalili ugbò *n'itu anya* inye-aka
nkiti ayi:
N'ocice-ayi ayi ecego mba manazọputa.
18 Fa nacu nta ama-ukwu-ayi, nyabu na ayi
apurọ ikpaghali n'ilo-ayi-ga:
Isi-njedebe-ayi adigo nso, ubọsi-ayi ezugo;
makana isi-njedebe-ayi abiago.
19 Ndi nacu ayi ọsọ kalili ugo nke enu-igwe
n'itu-nkọ:
Fa culu ayi n'enu-ugwu-ga, fa celu ayi anwu
n'ọfia kwu nkiti.
20 Ume nke imi-ayi, *bú* onye Jehofa telu ude,
ka anwudelu n'ónùnù-fa-ga;
Onye ayi ṣili, Na ndo-ya ka ayi gebi n'etiti
mba nine.
21 Golibe ṅuḷiba, ngi, ada Idom, nke bi n'ani Uz:
Iko gagafe azi lue i aru; iganatu manya,
gbaba onwei ọtọ.
22 Ajọ omume-i agwusigo, ngi ada Zaion;
Ọmadọnuzi i n'agha ọzọ:

Digitized by Google

Ogeneta ajo omume-i, ngi ada Idom;
Ogekpughepu njo-i-ga.

5 1 Jehofa, ceta ife dakwasili ayi:
Ne, ka Ifu nkpali-ayi.
2 Ùkwù-ayi nadanyelu ndi-obia,
Uno-ayi *danyelu* ndi ani madu.
3 Ayi bu umu-mgbeyi na ndi nenwero nna,
Nne-ayi di-ga ka ndi-ajadu.
4 Ayi ewelugo ego la mili-ayi;
Anelebe ayi nku-ayi elebe.
5 Ndi nacu ayi namakwasi ayi n'onu:
Ike gwucasili ayi, ayi enwero izulu-ike.
6 Ayi ewelugo aka nye ndi Ijipt,
Na ndi Asiria, ka nni wejugo ayi afo.
7 Nna-ayi-fà megolu njo, fa anorozi;
Ayinwa ebulugo ajo omume-fa-ga.
8 Ìrù naci ayi:
Onwero ofu onye efu ganaputa ayi n'aka-fa.
9 Ayi ji no ize-ndu enwe ife-olili-ayi
Maka ifi nmà nke ofia kwu nkiti.
10 Akpukpo-aru-ayi di oku dika ife eji esi ite
Sitena ocica oku nke ugani.
11 Fa budalu umu-nwayi di na Zaion.
Na umu-agbo di n'obodo nke di-ga na Juda.
12 Ekobelu ndi-isi n'aka-fa:
Asopurolu iru ndi-ikenye.
13 Umu-ikolobia bu ígú,
Umu-aka naso ngongo n'okpulu nku.
14 Ndi-ikenye akwusigo *ino* n'onu-uzo-ilo,
Umu-ikolobia kwusi ikpo ubo.
15 Ngoli obi-ayi akwusigo;
Egwú-ayi nerughalili bulu ákwá.
16 Okpu eze esigo n'isi-ayi da:

Digitized by Google

Afufu nadili ayi! makana ayi emego njo̱.
17 Nya kpatalu aru ji anwu obi-ayi;
Maka ifi ife ndia anya-ayi nagba o̱cici;
18 Maka ifi ugwu Zaion, nke bu nkpo̱nkpo̱ ebe;
Nkita o̱fia nakpaghali n'enu ya.
19 Nginwa, Jehofa, no̱kwasi *ka eze* ebe-ebe;
Ukpo-I bu sitena ndudugandu genyena ndudugandu.
20 Maka gini ka Iji cezo̱ ayi o̱kpu,
Rapu ayi ogonogo o̱ge di no̱fu?
21 Me ka ayi cighakute I, Ngi Jehofa, ageme azi ka ayi cigha;
Me ka ubo̱si-ayi dinwo o̱fu dika n'o̱ge galu aga.
22 Ma Ijusigo ayi nca,
Inewewusa ayi agadaga iwe.

AKWUKWO̱ AMUMA

EZIKIEL.

---

1 1 Oluzia n'aro̱ nke-oru-na-ili, n'*o̱nwa* nke-
ino̱, n'*ubo̱si* nke-ise n'o̱nwa, kà munwa no̱
n'etiti ndi ado̱lu n'agha n'ikpele orimili Kiba, na
enu-igwe kpughepulu, mwefu o̱fù-ga-nke Cuku.
2 *N'ubo̱si* nke-ise n'o̱nwa, nke bu aro̱ nke-ise nke
ado̱lu eze Jehoiakin n'agha, 3 okwu Jehofa
biakutelu Ezikiel onye ncu-aja, nwa Buzi, ezie,
n'ani ndi Kaldea n'ikpele orimili Kiba; aka
Jehofa dikwasi n'aru ya n'ebe afu. 4 Mwefu, ne,
nuku ifufe si n' Ugwu puta, nuku ulukpu, na o̱k-
negbupu mgbe nca, onwunwu-*ya* nenwurube

Digitized by Google

okilikili, n'etiti ya, *bú* n'etiti oku, ka onegbupu
dika amba si egbupu. 5 Ife yili ife ino di ndu
wesi n'etiti ya puta. Nka bu udi-fa; fa yili
madu. 6 Ebe onye anona onwe iru ino, ebe onye
anona onwe nku ino. 7 Ukwu-fa bu ukwu kwu-
ga oto; obu-ukwu-fa di ka obu-ukwu nwa efi: fa
negbu malamala dika igbu-malamala nke ona
ericalu erica. 8 Fa nwesia aka madu n'okpulu
nku-fa n'akuku ino fa: fa ino nwelu iru-fa na nku-
fa *nonwo;* 9 nku-fa nyakudosili ibe-fa; fa adagha
anya n'azu ma fa naga; ebe onye anona onaga
n'iru n'iru. 10 Oyiyi iru-fa, fa nwelu iru madu;
fa ino nwe-azi-li iru agaba n'akuku aka-nni;
fa ino nwe-azi-li iru efi n'akuku aka-ekpe; fa
ino nwe-azi-li iru ugo. 11 Iru-fa na nku-fa
kewalu ekewa n'enu; *nku* nabo nke onye obuna
nyakpadolu onu, iboa kpudolu aru-fa. 12 Ebe
onye anona onaga n'iru n'iru: ebe mo *Cuku*
[illegible]ekona, fa eje; fa adagha anya n'azu ma fa naga.
13 O[illegible]yiyi ife afu-ga di ndu yili, udi-fa di ka opoto-
oku, dika [illegible] afu naga iru na azu
n'etiti ife afu-ga di ndu: oku af[illegible] ne[illegible]wu, nime
oku afu ka àmùmà si eseputa. 14 Ife a[illegible]fu di ndu
gbalu oso cigha azi dika udi àmùmà ne[illegible]se ese.
15 Ka mnene ife afu-ga di ndu, ne, *wil di* n'ani na
nso ife afu di-ga ndu, ofu wil dili ofu iru.
16 Udi wil afu-ga na ka esi kpua fa di ka ngbupu
nkpuma beril: fa ino nwelu ofu oyiyi afu: udi-fa
na ka esi kpua fa di ka wil *di* n'etiti wil. 17 Ka
fa naga, fa naga n'akuku ino fa: fa adagha anya
n'azu ma fa naga. 18 Ife-di-okilikili-fa, fa di
enu di azi egwù; ife-di-okilikili nke fa ino julu
n'anya anya okilikili. 19 Ka ife afu-ga di ndu
[illegible]abalu, wil afu-ga naga na nso fa: ka ebunili ife

Digitized by Google

afu-ga di ndu enu n'ani, ebunie azi wil afu-ga enu.
20 Ebe mo̱ afu ejeko̱na, fa eje; ebe afu ka mo̱ afu
jeko̱: ebuni-azi-li wil afu-ga enu na nkelita iru
fa; makana mo̱ ife afu di ndu di nime wil-ga.
21 Ka ife *ino̱* afu-ga naga, *wil* afu-ga anaga; ka
ndi afu kwulu, ndia akwulu; ka esi n'ani bunie ndi
afu enu, ebunite azi wil afu-ga na nkelita iru fa:
makana mo̱ ife di ndu di nime wil afu-ga.
22 N'enu isi ife afu di ndu ife yili mbala enu-
igwe di ya, dika onwunwu kristal di egwu,
esetipulu n'isi fa n'enu. 23 N'okpulu mbala enu-
igwe afu ka nku-fa kwu-ga o̱to̱, ofu ce ibe-ya iru:
ebe onye ano̱na o̱nwe *nku* nabo̱ nke kpudolu *aru-
fa* n'akuku a, ebe onye ano̱na o̱nwe *nku* nabo̱ nke
kpudolu aru-fa n'akuku o̱zo̱. 24 Ka fa naga,
mwenu onu nku-fa dika onu nuku mili-ga, dika
onu Onye pulu ime ife nine, onu nkpo̱tu dika onu
usu ndi agha: ka fa kwulu, fa rada nku-fa-ga.
25 Ofu onu di n'enu mbala enu-igwe nke di n'enu
isi-fa: ka fa kwulu, fa rada nku-fa-ga. 26 Ife
yili ukpo di n'enu mbala enu-igwe nke di n'enu
isi-fa, dika udi nkpuma safaia: oyiyi dika udi
madu di n'enu ife afu yili ukpo. 27 Mwefu
ngbupu dika amba si egbupu, ife dika udi o̱ku
nime ya okilikili, sitena udi úkwù-ya wero̱gobe;
sitena udi úkwù-ya wegbadata mfu ya dika agasi
na o̱bu udi o̱ku, onwunwu-*ya* nenwurube ya
okilikili. 28 Dika udi eke-n'ogwulugwu nke di
n'igwe oji n'ubo̱si mili ozizo, no̱fu ka udi onwunwu-
ya *nke nwurubelu* okilikili si di. Nka bu udi
oyiyi ototo Jehofa. Ka mfulu ya, mdakpudo irum
n'ani, mwenu onu ofu onye nekwu okwu.

2 1 O̱wesim, Nwa nke madu, kwulu n'ukwu-i,
na agamagwa i okwu. 2 Mo̱ *Cuku* weba

Digitized by Google

nimem ka Ọnagwam okwu, wekwubam n'ukwum;
mwenu onu Onye nagwam okwu. 3 Ọwesim, Nwa
nke madu, Munwa ezie i jeku umu Israel, bú mba
nanupu-ga isi, ndi nupulu isi n'okpulum: fanwa
na nna-fa ejefiego medidem, *ọbunadu* wepu tata.
4 Umu azi abulugo ndi nenwerọ ifele nwelu obi
ike; Munwa ezie i jeku fa: igasi fa, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 5 Fanwa, ma fa
ganu, ma fa gaghalu *inunu,* (makana fanwa bu
unọ inupu isi,) fa gama na amuma adinugoli n'etiti
fa. 6 Nginwa, nwa nke madu, atukwanalu fa egwu,
nke inatu egwu okwu-fa-ga, ọbu ezie na ngi na
ọkilika na ogwu bi, nginwa bi azi n'etiti odogwu
ọzala: atukwana egwu okwu-fa-ga, nke obi nemebi
i n'iru-fa, ọbu ezie na fanwa bu unọ nanupu isi.
7 Igagwa fa okwum-ga, ma fa ganu, ma fa gaghalu
inunu: makana fa ananupu ka isi. 8 Ma nginwa,
nwa nke madu, nulu ife Munwa gwalu i; anupu-
kwana isi dika unọ afu nanupu isi: sa ọnu-i, ka
ilie ife Munwa genye i. 9 Ka mnelu anya, ne,
ofu aka ka esetipulum; ne, ofu akwukwọ afukọbalu
afukọba di ya; 10 ọwesa ya n'irum; edelu ya iru
na azu: edelu abù-akwa-ga, na uru, na afufu, nime
3 ya. 1 Ọwesim, Nwa nke madu, lie ife ifulu; lie
akwukwọ nfukọba nka, jebe, gagwa unọ Israel
okwu. 2 Mweṣa ọnum, ọmem ka mlie akwukwọ
nfukọba afu. 3 Ọwesim, Nwa nke madu, me ka
afọ-i lie *ife,* welu akwukwọ nfukọba nka nke
Munwa nyelu i lijue afọ-i. Mwelie ya; ọwedi
n'ọnum dika manu anwu n'usọ.

4 Ọwesim, Nwa nke madu, jebe, ba n'unọ
Israel, welu okwum gwa fa okwu. 5 Makana
ezigarọ nginwa jeku madu ndi okwu-fa di omimi
na ndi asusu-fa di ntulu, ma ọbu n'unọ Israel;

Digitized by Google

6 oburo ijeku imelime ndi *di n'ice n'ice* ndi okwu-
fa di omimi, na ndi asusu-fa di ntulu, ndi idanu
okwu-fa. Ezie, obuluna eziem i jeku fa, fanwa
ganu onu-i. 7 Ma uno Israel amekwe inu onu-i;
makana fa amekwe inu onum: makana uno
Israel nine bu ndi nwelu egedege-iru sili ike na
obi ike. 8 Ne, emegom iru-i ka osie ike medide
iru-fa, na egedege-iru-i ka osie ike medide egedege-
iru-fa. 9 Emegom egedege-iru-i ka odi ka nkpu-
ma adamant sikalili omu n'ike: atukwanalu fa
egwu, nke obi nemebi i n'iru-fa, obu ezie na
fanwa bu uno nanupu isi. 10 Owesim, Nwa nke
madu, okwum nine nke Mgagwa i nalu fa nime
obi-i, nulu na nti-i. 11 Jebe, jeku ndi adolu
n'agha, bu umu ndi-i, gwa fa okwu, si fa, Nonwo
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu; ma fa ganu, ma fa
gaghalu inunu.

12 Mo *Cuku* webuniem enu, mwenu onu nuku
nkpotu n'azum, *si*, Ngozi dili otuto Jehofa sitena
onodu-Ya. 13 *Mwenu* onu nku ife afu-ga di ndu
ka fa nemetu ibe-fa, na onu wil di-ga na nkelita
iru fa, obunadu onu *nke* nuku nkpotu. 14 Mo afu
webuniem enu, bupum: mwejebe n'inu-obi, n'iwe
di oku nke mom, aka Jehofa wedakwasisiem
ike. 15 Mwebiakute ndi adolu n'agha bi na
Tel-abib, nke bi n'ikpele orimili Kiba, na ebe fa
bi; mwenodu n'ebe afu me ogbi n'etiti fa ubosi
isa.

16 Oluzia n'isi-njedebe ubosi isa, okwu Jehofa
webiakutem, si, 17 Nwa nke madu, emegom i ka
ibulu onye nce uno Israel: nyabu nulu okwu nke
si n'onum puta, si n'akam do fa nti. 18 Mgbe
Mgwalu onye ojo, Iganwulili; ma idoro ya nti,
nke inekwu okwu ka iwedo onye ojo nti ka osi

Digitized by Google

n'ajọ uzọ-ya puta, ka eweme ka ọdi ndu ; onye ọjọ
afu ganwu n'ajọ omume-ya ; ma agamaju ase
ọbala-ya n'aka-i. 19 Ma ọbuluna nginwa adọ
onye ọjọ nti, ma osirọ n'ife ọjọ ya, ma-ọbu uzọ ọjọ
ya, cighata, yanwa ganwu n'ajọ omume-ya ; ma
nginwa eme ka nkpulu-obi-i di ndu. 20 Ọzọ,
mgbe onye ezi omume si n'ezi omume-ya cigha,
mebe ifa nelorọ elo, ewemdebe ife isọ-ngọngọ n'iru
ya, yanwa ganwu : makana idọrọ ya nti, ọganwu
nime njọ-ya, amelotazi ezi omume nke ọmeluli ;
ma ọbala-ya ka Mgaju ase ya n'aka-i. 21 Ma
ọbuluna nginwa adọ onye ezi omume nti, ka onye
ezi omume ghalu ime njọ, onye afu weghalu ime
njọ, ọgadilili ndu, makana ọnalu idọ-nti ; nginwa
emego ka nkpulu-obi-i di ndu.
22 Aka Jehofa wedi n'arum n'ebe afu ; Ọwesim,
Binie, pua, jebe na mgbulugudu, na agamagwa i
okwu n'ebe afu. 23 Mwebinie, pua jebe na
mgbulugudu : ne, otuto Jehofa kwu n'ebe afu,
dika otuto mfulu n'ikpele orimili Kiba : mwe-
dakpudo irum n'ani. 24 Mọ *Cuku* weba nimem,
kwubam n'ukwum ; Ọwenagwam okwu, sim, Je,
kpacibido onwei n'unọ-i. 25 Ma nginwa, nwa
nke madu, ne, fa gatukwasi i agbu n'aru i, fa geji
fa wefiedo i, imapu ilo n'etiti fa : 26 agameme
azi ka ile-i nyakudo n'enu ọnu-i, ka iwebulu ogbi,
ghalu ibuzili fa onye naba nba : makana fanwa
bu unọ nanupu isi. 27 Ma mgbe Mgwalu i okwu,
agamasa ọnu-i, igasi fa, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu : Onye nulunu, ka ọnu ; onye ghalu
inunu, ka ọghalu : makana fanwa bu unọ nanupu
isi.

4 1 Nginwa azi, nwa nke madu, welu n'onwei
ofu tail, tọgbọ ya n'iru i, se n'enu ya ofu

Digitized by Google

obodo, *o̱bunadu* Jerusalem : 2 no̱cibido ya, lua azi
uno̱ agha-ga imedide ya, kponita obo ife imedide
ya ; nye azi ikwu imedide ya, tinyerube ya ife
eji akwatu aja medide ya. 3 Nginwa azi welu
n'onwei ofu afele ígwè, kwuba ka aja ígwè n'etiti
ngi na obodo : do ya iru, agano̱cibido ya, nginwa
gano̱cibido ya. Nka gabulu uno̱ Israel ife ama.
4 Nginwa azi welu akuku aka-ekpe i dina
ani, tukwasi ya ajo̱ omume uno̱ Israel : *etu* o̱gu
ubo̱si *si di* idina n'enu ya, ka igebu ajo̱ omume-fa.
5 Makana Muuwa edogo aro̱-ga nke ajo̱ omume-fa
ka fa bulu i o̱nu-o̱gu ubo̱si, *o̱bunadu* belu ili na
nnu ubo̱si-ga : nyabu na igebu ajo̱ omume uno̱
Israel. 6 O̱zo̱, mgbe imezulu *ubo̱si* ndia, igeji
akuku aka-nni i wedina ani, bu ajo̱ omume uno̱
Juda : o̱gu ubo̱si nabo̱, ofu mbo̱si gano̱ci anya
ofu aro̱, ka Mkagolu i ya. 7 Igedo iru-i n'ebe
nno̱cibido Jerusalem di, ghalu igbodo ife n'aka-i ;
igama amuma medide ya. 8 Ne, atukwasim i
agbu, imerughali onwei n'ofu akuku ga n'akuku
o̱zo̱, genye na mgbe imezulu ubo̱si nno̱cibido-i.
9 Nginwa welu azi n'onwei okili, na o̱ka, na
agwa, na lentil, na iṅari, na spelt, ka itinye fa
n'ofu ife, welu ya melu onwei acica ; *dika* o̱nu-o̱gu
ubo̱si nginwa geji akuku-i wedina ani, *o̱bunadu*
belu ili na nnu ubo̱si, ka igeli ya. 10 Aganesì
nni nke igeli esì, oru ṣekel ofu mbo̱si : sitena o̱ge
genye n'o̱ge ka igeli ya. 11 Agesì mili nke igala
esì, ofu uzo̱ n'uzo̱ hin isi : sitena o̱ge genye n'o̱ge
ka iganala. 12 Igeli ya dika esi eli acica o̱ka,
n'anya fa ka igeji nsi madu nyulu wesi ya.
13 Jehofa wesi, O̱bunadu no̱nwo̱ ka umu Israel gesi
neli acica-fa lulu alu, n'etiti mba-ga ebe Mgacusi
fa. 14 Mwesi, A Dinwenum Jehofa ! ne, nkpulu-

Digitized by Google

obim akaluro̱ alu: makana site ka mdi na nwata
genye kita elinuro̱m ife nwulu n'onweya, ma-o̱bu
ife anu do̱lili; nke anu lulu alu nabatanu n'o̱num.
15 O̱wesim, Ne, enyegom i nsi efi n'o̱no̱du nsi
madu, igesi acica-i n'enu ya. 16 O̱wesim, Nwa
nke madu, ne, agamakpaji o̱kpo̱si *bú* acica na
Jerusalem: fa ganeli nni n'òsìsì, na ncekasi; fa
gala mili n'òsìsì, na iti-nkpu: 17 ka acica na mili
weko̱ fa, ka fa weneti nkpu ibe-fa, nata aru n'ajo̱
omume-fa.

5 1 Nginwa, nwa nke madu, welu n'onwei
nmà-agha di nko̱, *dika* aguba o̱ko̱-isi ka
igewelu n'onwei, igeme ya ka o̱ko̱ isi-i na afu-o̱nu-
i: welu azi n'onwei ife òsìsì, weke *ntutu* afu.
2 Ofu uzo̱ n'uzo̱ ito̱ ka igesule n'o̱ku n'etiti obodo,
mgbe emezusili ubo̱si nno̱cibido; igewelu ofu uzo̱
n'uzo̱ ito̱, welu nmà tirube ya okilikili; ofu uzo̱
n'uzo̱ ito̱ ka igagbasalu ifufe, agamamiputa nmà
wesobe fa. 3 Igewelu nime fa onenone n'o̱nu-o̱gu,
fiedo fa na nti afe-i. 4 O̱zo̱ igewelu azi nime fa
o̱nwo̱, tunye fa n'etiti o̱ku, sule fa n'o̱ku; nime fa
ka o̱ku gesi pu ba n'uno̱ Israel nine.

5 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Nka
bu Jerusalem: edebegom ya n'etiti mba-ga, ani
dirube-ga-lu ya okilikili. 6 O̱nupulu isi n'okpulu
ikpem-ga n'ime ife o̱jo̱ kalisia mba-ga, na *inupu
isi* n'okpulu ukpulum-ga kalia ani dirube-ga-lu
ya okilikili: makana fa ajugo ikpem-ga, ukpulum-
ga, fa adakpaghali nime fa. 7 Nya ka Dinwenu-
ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Makana unu nakpo̱
aghala kalisia mba dirube-ga-lu unu okilikili, unu
adakpaghali n'ukpulum-ga, nke unu nedebe ikpem-
ga, nke unu neme ka ikpe mba dirube-ga-lu unu
okilikili si di-ga; 8 nya ka Dinwenu-ayi Jehofa

Digitized by Google

ji kwue no̱nwo̱, si: Ne, Mu, o̱bunadu Munwa,
anamemedide i; agamekpe ikpe n'etiti i n'anya
mba-ga. 9 Agameme azi nime i ife Mnemenuro̱,
na ife M'maneme ife yili ya o̱zo̱, maka ifi ife-alu-i
nine. 10 Nya ka ndi bu nna geji li umu-fa
n'etiti i, umu geli azi nna-fa; agamekpe azi ikpe-
ga nime i, ndi nine gbo̱putalu nime i ka Mgagba-
salu ifufe nine. 11 Maka ifi ya, etu Munwa difu
ndu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, ezie, makana
iji ife-izize-i nine, na ife-alu-i nine, wemelu ebe-
nso̱m, nya ka Munwa azi geji wepu anyam
ka o̱ghalu irapunu, Munwa azi ameme ebele.
12 Ofu uzo̱ n'uzo̱ ito̱ i ganwu n'ajo̱ o̱ya, ugani ka
ageji kpocapu fa n'etiti i; ofu uzo̱ n'uzo̱ ito̱ gada
n'okilikili i sitena nmà; ofu uzo̱ n'uzo̱ ito̱ ka
Mgagbasalu ifufe nine, agamami nmà weso fa.
13 No̱nwo̱ ka iwem gesi wemezu, afo̱ gejugodu
o̱numam n'ebe fa no̱, agatasim obi: fa gama azi
na Munwa Jehofa ji ekwolom wekwu okwu, mgbe
Mji mezu o̱numam n'aru fa. 14 Agameme azi
ka ibulu ebe kponcala na ife nkpali, n'etiti mba
dirube-ga-lu i okilikili, n'anya ndi nine nagafe
n'uzo̱. 15 O̱gabu azi ife nkpali na ife nkpo̱li, na
ife ido̱-nti na ife itu-n'anya, n'ebe mba ndi birubelu
i okilikili no̱, mgbe Mgeji kpe ikpe nime i n'iwe na
o̱numa, na iji o̱numa weba nba: Munwa Jehofa
ekwugo: 16 mgbe Mji zitalu fa ajo̱ ufele bu-ga
ugani, nke geweta nbibi, nke Mgezi gebibie unu;
agametiwanye azi n'isi-unu ugani, kpajie o̱kpo̱si-
unu bú acica; 17 agamezikwasi unu ugani na
ajo̱ anu-ga, fa ganapu i; ajo̱ o̱ya na o̱bala gagafe
i; agameweta nmà n'isi i: Munwa Jehofa ekwugo.

6 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa nke
madu, do iru-i n'ugwu-ga nke Israel, malu fa

Digitized by Google

amuma, 3 si, Unu ugwu Israel, nulunu okwu
Dinwenu-ayi Jehofa: No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi
Jehofa gwalu ugwu na ngongo-ga, na uzo̱ mili na
mbulugudu-ga: Ne, Mu, *o̱bunadu* Munwa; geweta
nmà n'isi unu, tíkpo̱ ebe unu di-ga enu. 4 Ebe-
icu-aja-unu gabu-ga nkpo̱nkpo̱ ebe, alusi anya-
anwu unu-ga ka agetiji: agamatura ndi-unu egbulu
egbu n'iru alusi-unu-ga. 5 Ozu umu Israel ka
Mgado̱ba n'iru alusi-fa-ga; agamatusasi o̱kpukpu-
unu okilikili ebe-icu-aja-unu-ga. 6 N'ebe nine
unu bi obodó gato̱gbo̱lu nkiti, ebe di-ga enu gabu
nkpo̱nkpo̱ ebe; ka ebe-icu-aja-unu weto̱gbo̱lu nkiti
bulu nkpo̱nkpo̱ ebe, etijie alusi-unu-ga fa akwus̱i,
egbutue alusi-anya-anwu-unu n'ani, kpocapu o̱lu-
unu-ga. 7 Ndi egbulu egbu gada n'etiti unu,
unu gama azi na Munwa bu Jehofa. 8 Ma aga-
marapu ndi fo̱dulunu, makana unu genwe o̱nwo̱
ndi gagbapulu nmà n'etiti mba-ga, mgbe unu
gagbasa n'ani *nine.* 9 Ndi-unu gbapulunu gelo-
tam n'etiti mba-ga ebe ado̱na fa n'agha, ka esi
tilim sitena obi-iyi-o̱yi-fa, nke sigolu n'arum pua,
na sitena anya-fa, nke nayiso alusi-fa-ga o̱yi: fa
geme izize onwefa n'iru fa maka ajo̱ ife fa melu
n'ife-alu-fa nine. 10 Fa gama azi na Munwa bu
Jehofa: Ekwuro̱m na nkiti na agameme fa ajo̱ ife
nka.

11 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Welu aka-i tie, welu azi ukwu-i zo̱do, si, Éwù!
maka ajo̱ ife alu nine nke uno̱ Israel: makana fa
gada na nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya. 12 Onye
no̱telu aka ganwu n'ajo̱ o̱ya; onye no̱ nso gada
na nmà; onye gbo̱putalu ano̱cibidolu ya ganwu
n'ugani: no̱nwo̱ ka Mgesi mezu o̱numam n'isi fa.
13 Unu gama azi na Munwa bu Jehofa, mgbe ndi-

Digitized by Google

fa egbulu egbu gadi n'etiti alusi-fa-ga n'okilikili
ebe-icu-aja-fa-ga, n'enu ngongo nine di enu,
n'enu ugwu nine, na okpulu osisi ndu nine, na
okpulu terebint nine gbacili agbaci, n'ebe fa
nesulelu alusi-fa nine ife ísì uso. 14 Agamesetipu
akam n'aru fa, me ani ka obulu nkponkpo ebe na
ebe di kponcala, sitena ofia kwu nkiti n'akuku
Dibla, n'ebe nine fa bi: fa gama azi na Munwa bu
Jehofa.

7 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nginwa,
nwa nke madu, nonwo ka Dinwenu-unu Jeho-
fa gwalu ani Israel, Isi-njedebe: isi-njedebe abia-
kwasi nkuku ino nke ani afu. 3 Kita isi-njedebe
abiakwasi i, agamezita iwem n'isi-i, kpe azi i ka
uzo-i si di-ga; agameweta ife-alu-i nine n'isi-i.
4 Anyam amarapu i, nke Mneme ebele: ma aga-
meweta uzo-i-ga n'isi-i, ife-alu-i-ga gadi n'etiti i:
unu gama azi na Munwa bu Jehofa.

5 Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ajo ife,
soso ofu ajo ife; ne, obiana. 6 Isi-njedebe abia,
isi-njedebe afu abia, otetago medide i; ne, obiana.
7 Nuku afufu-i abiakutego i, ngi onye bi n'ani
afu: oge abia, ubosi afu di nso; *ubosi* uzu, ma
oburo *nke* nkpu añuli, n'enu ugwu-ga. 8 Kita ka
Mgerukwasi onumam n'aru i n'isi nso, mezu iwem
medide i, kpe azi i ka uzo-i si di-ga; agamewe-
talu i ife-alu-i nine. 9 Anyam amarapu, nke
Mneme ebele: agamewetalu i ka uzo-i si di-ga,
ife-alu-i gadi-ga azi n'etiti i; unu gama na Munwa
Jehofa neti ife. 10 Ne, ubosi afu, ne, obiana:
nuku afufu-i aputago ìfè; itali agbowago ototo,
ngala amago ifulu. 11 Ife-ike esonitago n'itali
nke ife ojo; ofu efu nime fa amafodu, nke ofu efu
n'ìgwè-fa gafodu, nke àkù-fa gafodu: nke okika

Digitized by Google

nadi n'etiti fa. 12 Ọge afu abiago, ubọsi afu na-
kpudebe nso: ka onye nego ghalu iṅulikwọ, ka
onye nele ele ghalu iru uru: makana ọnuma di
n'isi ìgwè nine di ya. 13 Makana onye nele ife
amecighakute ife elelu, ọbu ezie na ndu-fa dilili
n'etiti ndi di ndu: makana ọfù afu dili ìgwè madu
nine di ya, ofu efu amecigha; nke onye ọbuna
nagba onweya ume n'ajọ omume nke ndu-ya.
14 Fa egbugo opi, kwadebesia ife nine; ma ọnwe-
rọ onye jelu agha: makana ọnumam di n'aru
ìgwè madu di ya. 15 Nmà di n'ilo, ajọ ọya na
ugani *di* n'unọ: onye nọ n'ọfia ganwu na nmà;
onye nọ n'obodo, ugani na ajọ ọya gelicapu ya.
16 Ma ndi-fa gbapulu agbapu gagbapu, fa ganọ
n'enu ugwu-ga dika nduli-ga nke mgbulugudu, fa
nine nasu ude, ebe onye anọna n'ajọ omume-ya.
17 Aka nine akupucasia fa, nkpili-ukwu nine
gabu sọ mili mili. 18 Fa gejelu azi akwa uju,
nkuja gekpudo fa; ifele geme iru nine, fa nine
genwe isi nkpoca. 19 Fa gerufu ọna-ọca-fa n'ilo-
ga, ọna-edo-fa gadi ka ife lulu alu; ọna-ọca-fa na
ọna-edo-fa amenwe ike inaputa fa n'ubọsi ọnuma
Jehofa; fa ameme ka afọ ju nkpulu-obi-fa, nke fa
neme ka afọ-fa ju: makana ọbulugo ife isọ-ngọngọ
nke ajọ omume-fa. 20 Nmá nke ife-ekike-fa, fa
rughalili ya na ngala: fa wewelu ya kpua alusi-ga
nke ife-alu-fa *na* ife-fa neme-ga izize: nya ka Mji
melu fa ya ka ọdi ka ife lulu alu. 21 Agamewelu
ya nye n'aka ndi-ọbia ka ọbulu ife nkwali, *nye* azi
ndi ọjọ nke uwa ka ọbulu ife anutalu n'agha; fa
gemetọ ya. 22 Irum azi ka Mgewepulu fa, fa
gemetọ *ebe di* nzuzo nkem: ndi npum gaba nime
ya, metọ ya. 23 Kpua iyagba: makana ani
iuputalu n'ikpe ọbala, obodo afu julu n'ife-ike.

Digitized by Google

24 Nya ka Mgeji me ka ndi jọkalili na mba-ga
bia, fa genwe unọ-fa-ga: agameme azi ka ngala
ndi di ike kwusi; agemetọ ebe di-ga nsọ nke fa.
25 Nkpa abiana; fa gacọ ndokwa, ma ọmadi.
26 Afufu kwulu afufu gabia, na akukọ kwulu
akukọ; fa gacọ ọfù onye-amuma; ma iwu gana-
nari onye ncu-aja n'iyi, izu *ananari* ndi-ikenye
n'iyi. 27 Eze geru uru, onye-isi geyikwasi nkpọ-
nkpọ ife, agesogbu aka ndi ani afu: agamemeso
fa ka uzọ-fa si di, ka ikpe-fa si di-ga ka Mgesi kpe
fa; fa gama azi na Munwa bu Jehofa.

8 1 Oluzia n'arọ nke-isi, *n'ọnwa* nke-isi, n'*ubọsi*
nke-ise n' ọnwa, ka munwa nọ ani na bem, ndi-
ikenye Juda nọ azi ani n'irum, aka Dinwenu-ayi
Jehofa wedakwasim n'ebe afu. 2 Mwefu, ne, oyi-
yi dika udi ọku; sitena udi úkwù-ya wegbada,
ọku: site azi n' úkwù-ya werọgobe, dika udi ife
nenwu enwu, dika onwunwu amba. 3 Ọwesetipu
ife dika aka *madu,* jidem aka na ntutu isi; mọ
Cuku webunitam enu n'agbata ani na enu-igwe,
Owesi nime ọfù-ga nke Cuku mem ka mbia na
Jerusalem, n'uzọ nke ọnu-uzọ-ilo imelìmè *ogige*
nke nedo Ugwu iru; ebe ọnọdu alusi ekwolo di,
nke nakpasu ikwo-ekwolo. 4 Ne, otuto Cuku
nke Israel dili n'ebe afu, dika udi mfulu n'ani
ntela. 5 Ọwesim, Nwa nke madu, biko, wenie
anya-i *ne* n'uzọ Ugwu. Mwewenie anyam *ne* n'uzọ
Ugwu, ne, alusi ekwolo a di na nbanye n'akuku
Ugwu nke ọnu-uzọ-ilo ebe icu aja. 6 Ọwesim,
Nwa nke madu, nginwa afugo ife fa neme? *ọbuna*
nuku ife-alu-ga unọ Israel neme n'ebe a, ka Mwe-
jetelu ebe nsọm aka? ma igafukwu nuku ife alu
ọzọ-ga. 7 Ọweme ka mbia n'ọnu-uzọ ogige;
mwefu, ne, ofu ọghele di n'aja-odido. 8 Ọwesim

Digitized by Google

Nwa nke madu, biko, gwue n'aja-odido afu : mwe-
gwue n'aja-odido afu, ne, ofu ọnu-uzọ. 9 Ọwesim,
Ba, ka ifu ajọ ife alu-ga fanwa neme n'ebe a.
10 Mweba fu; ne, eselu onyinyo ife nakpu-ga
akpu, na anumanu anasọ nsọ, na alusi nine nke
unọ Israel, n'enu aja okilikili. 11 Ọgu madu itọ
na ili nime ndi-ikenye nke unọ Israel kwu n'iru
fa, n'etiti fa ka ọkwu bú Jeazanaia nwa Ṣefan, ebe
onye anọna ojide n'aka-ya ife isule ife ísì usọ nke
ya; ísì alulu ife ísì usọ kwugo n'enu. 12 Ọwe-
sim, Nwa nke madu, ifugo ife ndi-ikenye unọ
Israel neme n'ọcici, ebe onye anọna n'ime-unọ nke
ya eselu onyinyo? makana fa si, Jehofa afurọ ayi;
Jehofa arapugo ani. 13 Ọsikwasim azi, Igafukwu
nuku ife alu ọzọ-ga fanwa neme. 14 Ọweme ka
mbia n'uzọ nke ọnu-uzọ-ilọ unọ Jehofa nke di
n'akuku Ugwu; ne, n'ebe afu ka umu-nwayi nọ
nakwalu Tamuz ákwá. 15 Ọwesim, Ifugo, ngi nwa
nke madu? igafukwu nuku ife alu ọzọ-ga ka ndia.
16 Ọweme ka mbata n'imelimè ogige unọ Jehofa,
ne, n'ọnu-uzọ unọ nsọ Jehofa, n'agbata ọgwa na ebe
icu aja, ka ife dika oru ndikom na ise nọ, gbakute
unọ nsọ Jehofa azu, do iru-fa n'akuku iru-anya-
anwu; fanwa nesekpulu anya-anwu do n'iru-anya-
anwu. 17 Ọwesim, Ifugo, ngi nwa nke madu?
Ọbulu unọ Juda ife nfe na fa neme ife alu fa
neme n'ebe a? makana fa emego ka ife-ike ju
ani, fa wecigha ikpasum iwe: ne, fa tinyelu nga-
daba n'imi-fa. 18 Munwa azi geji ọnuma meso
fa: anyam amarapu fa, nke Mnemelu fa ebele:
ọbulugodu na fa nebecim nti n'onu ike, Mmanu
onu-fa.

9. 1 Ọwebeciem nti n'onu ike, si, Menu ka ndi
naci obodo a kpudebe nso, ebe onye anọna ka

Digitized by Google

ojide nmà-ya nebibi ife n'aka. 2 Ne, ndikom isi
si n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke di n'ugwu puta, nke dolu
iru n'Ugwu, ebe onye anọna ojide nmà-ya nke
'ogbugbu n'aka-ya; ofu onye n'etiti fa yili afe ọca,
ya na mpi ink nke ọde-akwukwọ n'úkwù-ya. Fa
weba, kwulu n'usọ ebe icu aja eji ọna-ọku weme.
3 Otuto Cuku nke Israel si na cerub, n'ebe ọdịli
gbo, rọgo na ngwe-ọnu-uzọ unọ afu: Ọwekpọ nwo-
ke yi afe ọca, nke nwelu mpi ink ọde-akwukwọ
n'úkwùya, oku. 4 Jehofa wesi ya, Gafe n'etiti obo-
do, n'etiti Jerusalem, ka ika ndikom akala n'egede-
ge-iru ndi neze ume nakwa akwa maka ife alu nine
nke emelu n'etiti ya. 5 Ndi ọzọ ka ọgwalu na
ntim, Solunu ya gafe n'etiti obodo, tigbuenu: ka
anya-unu ghalu irapunu, nke unu neme ebele:
6 gbusisianu nca agadi nwoke, na okolọbia na
agbọ, na umu-aka na umu-nwayi: ma akpudebena
onye akalu akala afu; bidonu n'ebe nsọm. Fa we-
bido na ndi-ikenye nọ n'iru unọ afu. 7 Ọwesi fa,
Meluanu unọ a, menu ka ndi egbulu egbu ju ogige-
ga: puanu. Fa wepua, tigbue nime obodo. 8 Oluzia,
ka fa netigbu, ewerapu munwa, mwedakpudo irum
n'ani, kpọ, si, A Dinwenum Jehofa! Nginwa
gemebisi ndi nine gbọputalu n'Israel n'iruwusa
Jerusalem ọnuma-I? 9 Ọwesim, Ajọ omume unọ
Israel na Juda erikazi ajọ nne, ani a wejuputa
n'ọbala, obodo a julu n'igbagọ *ikpe:* makana fa si,
Jehofa arapugo ani a, Jehofa adafu uzọ. 10 Munwa
azi, anyam amarapu, nke Mneme ebele, ma aga-
meweta uzọ-fa n'isi-fa. 11 Ne, nwoke afu nke yi
afe ọca, nke ji mpi ink n'úkwù-ya, butalu okwu
afu, si, Emegom etu Isi tilim n'iwu.

10 1 Mwefu, ne, na mbala enu-igwe nke di
n'isi cerubim afu, dika agasi na ọbu nkpuma

Digitized by Google

safaia ka afulu n'enu fa, dika udi nke oyiyi ofu
ukpo. 2 Ọwegwa nwoke yi afe ọca, si, Ba n'etiti
wil nagarube okilikili, *ọbunadu* n'okpulu cerub
afu, si n'etiti cerubim afu kpojue opoto-ọku n'aka-i
nabọ, fesa fa n'obodo. Ọweba nime n'anyam.
3 Cerubím wekwulu n'akuku aka-nni nke unọ,
mgbe nwoke afu ji ba; ulukpu wejuputa imelìmè
ogige. 4 Otuto Jehofa wesi na cerub ligolu enu,
kwulu n'enu ngwe-ọnu-uzọ unọ; unọ wejuputa
n'ulukpu afu, ogige afu wejuputa n'onwunwu
otuto Jehofa. 5 Anulu onu nku cerubim *ọbunadu*
n'ìfè ogige, dika onu Cuku Onye pulu ime ife nine
ma Onekwu okwu. 6 Oluzia, ka Otili nwoke yi
afe ọca iwu, si, Weputa ọku n'etiti *wil* nagarube
okilikili, n'agbata cerubim, ọweba, kwulu n'akuku
ofu wil. 7 Cerub afu wesi n'etiti cerubim setipu
aka-ya n'ọku nke di n'agbata cerubim, kpolu
ọnwọ, kponye n'aka nabọ onye yi afe ọca, onye afu
kpolu ya weniri. 8 Ife dika aka madu ka afulu
nime cerubim n'okpulu nku-fa-ga. 9 Mwefu, ne,
wil inọ nọ na nso cerubim, ofu wil nọ na nso ofu
cerub, wil ọzọ na nso cerub ọzọ: udi wil-ga di ka
onwunwu nkpuma beril. 10 Udi-fa, fa inọ nwelu
ofu oyiyi, dika agasi na ofu wil di n'etiti wil ọzọ.
11 Ka fa naga, fa anaga n'akuku inọ fa: fa adagha
anya n'azu ka fa naga, ma n'ebe isi dolu iru fa
esobe ya; fa adagha anya n'azu ka fa naga.
12 Aru-fa nine, na azu-fa, na aka-fa, na nku-fa,
na wil afu-ga, ka anya julu okilikili, *ọbunadu* wil
nke fa inọ nwelu. 13 Wil afu-ga, anakpọ fa na
ntim, *wil* nagarube okilikili. 14 Ebe onye anọna
ọnwe iru inọ: iru izizi bu iru cerub afu, iru nke-
ibọa bu iru madu, iru nke-itọ bu iru agaba, iru
nke-inọ bu iru ugo. 15 Cerubim weligolu enu:

nke afu bu ife di ndu mfulu n'ikpele orimili Kiba.
16 Ka cerubim afu naga, wil afu-ga naga na nso
fa: ka cerubim wenili nku-fa enu isi n'ani ligolu
enu, wil afu-ga eripuro̱ na nso fa. 17 Ka fa
kwulu, *wil afu-ga* kwulu; ka fa ligobelu enu, *ndia*
solu fa ligobe: makana mo̱ ife afu di ndu di nime
fa. 18 Otuto Jehofa wesi n'enu ngwe-o̱nu-uzo̱
uno̱ afu pua, wekwulu n'enu cerubim. 19 Cerubim
wewenita nku-fa enu, si n'ani ligolu enu n'anyam
ka fa napu, na wil afu-ga na nkelita iru fa: fa
wekwulu n'uzo̱ nke o̱nu-uzo̱-ilo iru-anya-anwu nke
uno̱ Jehofa; otuto Cuku nke Israel di n'isi-fa
n'enu. 20 Nka bu ife di ndu afu mfulu n'okpulu
Cuku nke Israel n'ikpele orimili Kiba; mwemalu
na fanwa bu cerubim. 21 Ebe onye ano̱na o̱nwe
iru ino̱, ebe onye ano̱na nku ino̱; ife yili aka
madu di n'okpulu nku-fa-ga. 22 Oyiyi iru-fa,
fanwa bu iru mfulu n'ikpele orimili Kiba, udi-fa
na fa n'onwefa; ebe onye ano̱na o̱naga n'iru
n'iru.

11 1 Mo̱ *Cuku* webuniem enu, weme ka mbia
n'o̱nu-uzo̱-ilo nke iru-anya-anwu nke uno̱
Jehofa, nke dolu iru n'iru-anya-anwu: ne, n'uzo̱
nke o̱nu-uzo̱-ilo ka oru ndikom na ise no̱; mwefu
n'etiti fa Jeazanaia nwa Azo̱, na Pelataia nwa
Benaia, ndi-isi ndi *Ju.* 2 O̱wesim, Nwa nke
madu, ndia bu ndi nezu ife neloro̱ elo, ndi natu
ajo̱ alo n'obodo a: 3 ndi nasi, *O̱ge* adiro̱ nso ilu-ga
uno̱: *obodo* a bu ite o̱ku, anyinwa bu anu. 4 Nya
ka igeji ma amuma medide fa, ma amuma, ngi
nwa nke madu. 5 Mo̱ Jehofa wedakwasim,
O̱wesim, Kwue, No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu: No̱nwo̱
ka unu kwugolu ekwu, unu uno̱ Israel; makana
Munwa malu ife bialu nime mo̱-unu. 6 Un'

Digitized by Google

emego ka ndi-unu egbulu egbu bawanye n'obodo
a, unu emego ka ilo-ya *nine* ju na ndi egbulu
egbu. 7 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue
nọnwo, si: Ndi-unu egbulu egbu ndi unu tọgbọ-
sili n'etiti ya, fanwa bu anu afu, *obodo* nka bu ite
ọku: ma ageweputa unu n'etiti ya. 8 Unu atugo
egwu nmà; agamewetalu unu nmà afu, ka Dinwe-
nu-ayi Jehofa kwulu. 9 Agameweputa unu
n'etiti ebe afu, ranye unu n'aka ndi-ọbia, kpe azi
unu ikpe. 10 Unu gada na nmà; agamekpe unu
n'ókè-ani Israel; unu gama azi na Munwa bu
Jehofa. 11 *Obodo* nka amabu ite-ọku-unu, nke
ununwa nabu anu di n'etiti ya; agamekpe unu
n'ókè-ani Israel; 12 unu gama azi na Munwa bu
Jehofa: makana unu adakpagbali n'ukpulum-ga,
nke unu nekpe ikpem-ga, ma unu emego ka ikpe
mba-ga dirubelu unu okilikili si di-ga. 13 Oluzia,
ka mmasili amuma, Pelataia nwa Benaia wenwuru.
Mwedakpudo irum n'ani, wekpọ n'onu ike, si, A
Dinwenum Jehofa! Nginwa geme ka ndi gbọpu-
talu n'Israel gwusia nca ka?

14 Okwu Jehofa webiakutem, si, 15 Nwa
nke madu, umu-nna-i, *ọbunadu* umu-nna-i, ndi-
kom nke ngbaputa-i, na unọ Israel nine, fa
nine, *ọbu fa ka* ndi bi na Jerusalem gwalu, si,
Jetenu aka n'ebe Jehofa nọ; ọbu ayi ka enyelu
ani a ka ayi nwelu: 16 nya ka igeji si, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ebe Mwetelu fa aka
n'etiti mba-ga, ebe Mcusasi-azi-li fa n'etiti ani-ga,
agamabulu fa ebe nsọ azi nwantinti ọge n'ani ebe
fa bialu. 17 Nya ka igeji kwu, si, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Agamacikọputa unu
n'etiti ndi *ọzọ*-ga, kpọkọputa unu n'ani ebe acusa-
ra-luli unu, nye unu ani Israel. 18 Fa gabia

Digitized by Google

n'ebe afu, fa gewepu ife izize nine di ya na ife alu
nine di ya n'ebe afu. 19 Agamenye fa ofu obi,
tinye azi mọ ọfu nime unu; agamewepu obi nkpu-
ma n'aru-fa, nyė fa obi ulu-aru: 20 ka fa wena-
kpagbali n'ukpulum-ga, debe ikpem-ga, neme fa:
fa gabu ndi nkem, Munwa gabu azi Cuku-fa.
21 Ma ndi obi-fa nejeso obi ife-izize-fa-ga na ife-
alu-fa-ga, agameweta uzọ-fa n'isi nkė fa, ka
Dinwẹnu-ayi Jehofa kwulu. 22 Cerubim afu we-
wenie nku-fa enu, wil afu-ga di na nkelita iru fa;
otuto cuku nke Israel di n'isi fa n'enu. 23 Otuto
Jehofa wesi n'etiti obodo rọgolu enu, kwulu n'enu
ugwu di n'akuku iru-anya-anwu nke obodo.
24 Mọ *Cuku* webunitam enu, weme ka mbia n'ọfù
afu sitena aka mọ Cuku na Kaldea, n'ebe fa bu
ndi adọlu n'agha nọ. Ọfù mfulu wesi n'arum
rọgo. 25 Mwegwa ndi adọlu n'agha ife nine
Jehofa melu ka mfu.

12 1 Okwu Jehofa biakute-azi-lim, si, 2 Nwa
nke madu, nginwa bi n'etiti unọ afu nanupu
isi, ndi nwelu anya ifu uzọ, ma fa adafu uzọ, ndi
nwelu nti inu ife, ma fa adanu ife; makana fanwa
bu unọ nanupu isi. 3 Nyabu, nginwa nwa nke
madu, kwadebelu onwei ife iji je ani madu, je
ani madu n'efifie n'anya fa; iganiri n'ebe ibi je
n'ebe ọzọ n'anya fa: ike na fa gafu na fanwa bu
unọ nanupu isi. 4 Igakwaputa ife-i n'efifie n'anya
fa, dika ife iji je ani madu: nginwa gapu azi
n'anyasi n'anya fa, dika mgbe madu pulu ije ani
madu. 5 Gwupue aja-odido n'anya fa, si n'ebe
afu bufega. 6 N'anya fa ka igebu ya n'uku-ubu-i,
bulu ya n'ucici; igekpuci iru-i, ka ighalu ifu ani:
makana edogom i ka ibulu unọ Israel ife arima.
7 Mweme nọfu etu esi tilim n'iwu: mbuputa ifem Digitized by Google

n'efifie, dika ife iji je ani madu, n'anyasi mwelu
akam gwupue aja-odido; mwewelu o̱cici buputa,
bulu *ya* n'uku-ubu n'anya-fa. 8 N'ututu okwu
Jehofa webiakutem, si, 9 Nwa nke madu, uno̱
Israel, uno̱ nanupu isi, fa agwaro̱ i, si, Gini ka
nginwa neme? 10 Si fa, No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Ibu nka ka ebolu onye-isi nke no̱
na Jerusalem, na uno̱ Israel nine ndi fanwa no̱
n'etiti fa. 11 Si, Munwa bu ife-arima-unu: etu
msi meli, o̱bu no̱fu ka ageme fa: fa geje ani
madu, agado̱lu fa n'agha. 12 Onye-isi di n'etiti
fa geji uku-ubu-ya webu ibu n'ucici, pua azi: fa
gegwupu aja-odido ka fa wesi n'ebe afu bufe *ibu-
fa*: ogekpuci iru-ya, makana yanwa ameji anya
wefu ani manca. 13 Ife-ntufim azi ka Mgèji
fekwasi ya, ageme ka o̱ma n'o̱nyam: agameme ka
o̱bia na Babilon n'ani ndi Kaldea; ma o̱mafu ya,
o̱bu ezie na o̱ganwu n'ebe afu. 14 Agamagbasalu
ifufe nine ndi nine dirubelu ya okilikili inyelu ya
aka, na usu ndi agha ya nine; agamamiputa nmà
weso fa. 15 Fa gama azi na Munwa bu Jehofa,
mgbe Mgeji cusa fa n'etiti mba-ga, ghasa fa n'ani-
ga. 16 Ma agamarapu madu onenone nime fa *ka
fa pua* na nmà, na ugani, na ajo̱ o̱ya; ka fa weko̱
ife-alu-fa nine n'etiti mba-ga ebe fa gelu; fa gama
azi na Munwa bu Jehofa.

17 Okwu Jehofa webiakutem, si, 18 Nwa nke
madu, welu imarube-aru libe nni-i, welu azi ima-
aru-nni na ncekasi laba mili-i; 19 gwa ndi añi a,
No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu maka ndi
bi na Jerusalem, na ani Israel: Fa geji ncekasi li
nni-fa, la azi mili-fa n'itu-n'anya, ka ani-ya webulu
nkpo̱nkpo̱ ani *ghalu inwe ife o̱buna* n'ife julu ya,
maka ife-ike ndi nine bi ya. 20 Obodo anebi

Digitized by Google

gatogbo-ga-lu nkiti, ani afu gabu nkponkpo ani;
unu gama azi na Munwa bu Jehofa.
21 Okwu Jehofa webiakutem, si, 22 Nwa nke
madu, gini bu inu a nke unu nwelu n'ani Israel,
si, Ewetego ubosi afu-ga aka, ofù nine nana n'iyi?
23 Nya ka igeji gwa fa, si, Nonwo ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Agameme ka inu nka kwusi,
fa amatunwozi ya ozo n'Israel; ma gwa fa, si,
Ubosi afu-ga atunye n'ukwu, na okwu nke ofù
obuna. 24 Makana amafuzi ofù asi ozo nke
aneji ifu-ndi-mo wenekwu ile uso n'uno Israel.
25 Makana Munwa bu Jehofa; agamekwu, okwu
Mgekwu gele; omenwe nkwaci ozo: makana
n'ubosi-unu, unu uno nanupu isi, ka Mgekwu
okwu, me ya, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
26 Okwu Jehofa webiakutem, si, 27 Nwa nke
madu, ne, ndi uno Israel si, Ofù yanwa fulu bu nke
imelime ubosi *gabianu*, yanwa nama amuma nke
oge telu aka. 28 Nya ka igeji si fa, Nonwo ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Onwero okwu nkem
genwe nkwaci ozo, ma okwu Mgekwu gele, ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu.
13 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa nke
madu, ma amuma medide ndi-amuma Israel
ndi namanu, gwa ndi nama amuma si n'obi-fa puta,
si, Nulunu okwu Jehofa; 3 Nonwo ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Afufu gadili ndi-amuma nso-
kwu, ndi nejeso mo nke fa, ma fa adafu ife obuna!
4 Ngi Israel, ndi-amuma-i adigo ka nkita ofia
n'ebe togbolu nkiti. 5 Unu akarogoro n'ebe
gbowalu agbowa, nke unu nagbalu uno Israel
ogige, ikwulu n'agha n'ubosi Jehofa. 6 Fa afu-
goli ofù asi na ifu-ndi-mo asi, ndi si, Jehofa
kwulu; ma Jehofa eziro fa: fa atugo anya na okwu

afu gele. 7 Unu afurọ ọfù asi, unu ekwurọ okwu
ifu-ndi-mọ asi, ebe unu kwulu, si, Jehofa kwulu;
ma Munwa ekwurọ?
8 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ,
si: Makana unu ekwugo ife nelorọ elo, fu *ọfù*
asi-ga, nyabu, ne, anamemedide unu, ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu. 9 Akam gemedide ndi-amuma
nafu ọfù asi, ndi nafu azi ndi mọ asi: fa amadi
n'izu ndi nkem, nke anedenye fa n'akwukwọ unọ
Israel, nke fa naba n'ani Israel; unu gama azi na
Munwa bu Dinwenu-unu Jehofa. 10 Makana,
ọbunadu makana fa dufulu ndi nkem, si, Ndokwa;
ma ndokwa adirọ; mgbe ofu onye dolu aja nadirọ
ike, ne, fa ete ya nzu: 11 gwa ndi nete ya nzu,
na ọgada: nuku nṣanṣa mili gezo; unu, nuku aku
mili igwe, gada; oke ifufe gagbọwa *ya*. 12 Ne,
mgbe aja afu dalu, amasi unu, Kedu otite unu
telu ya? 13 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji
kwue nọnwọ, si; Agamejilili oke ifufe gbọwa ya
n'ọnumam; nuku nṣanṣa mili gadi n'iwem, na
nuku aku mili igwe n'ọnuma ikpocapu ya. 14 Nya-
bu na agametikpọ aja unu ji nzu wete, kwatue ya
n'ani, ewekpughe ntọ-ani-ya: ọgada, agekpocapu
unu n'etiti ya; unu gama azi na Munwa bu
Jehofa. 15 Nọnwọ ka Mgesi mezu ọnumam
n'aja, na ndi nete ya nzu; agamasi unu, Aja afu
adirọzi, nke ndi telu ya nadi; 16 *nya bu*, ndi-
amuma Israel ndi namalu Jerusalem amuma, nke
nafu-azi-li ya ọfù-ga nke ndokwa, ma ndokwa
adirọ, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
17 Nginwa, nwa nke madu, do iru-i imedide
umu-ada nke ndi-i, nke nama amuma si fa n'obi
puta; ma amuma medide fa; 18 si, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Digitized by Google Afufu gadili umu-

nwayi ndi nakwanye alozi na nkwonkwo aka nine,
nakwalu isi *madu* ka ibu-ya ra icafo̱ iji cu nta
nkpulu-obi! Unu gacu nta nkpulu-obi ndi nkem,
nemelu onweunu nkpulu-obi ka fa di ndu?
19 Unu emeto̱gom n'etiti ndi nkem maka ifi
nju-aka-ga nke o̱ka na umu ikelike acica, igbu
nkpulu-obi nke nekwesiro̱ inwu anwu, na ime
nkpulu-obi ka fa di ndu nke nekwesiro̱ ka fa di
ndu, sitena isinyelu ndi nkem bu ndi nanu okwu
asi asi. 20 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue
no̱nwo̱, si: Ne, aramemedide alozi-unu-ga, nke
unu ji acu nta nkpulu-obi n'ebe afu dika umu-
nnunu, agamado̱waputa fa n'aka-unu; agamezinaba
azi nkpulu-obi afu-ga; *bú* nkpulu-obi ununwa nacu
nta fa dika umu-nnunu. 21 Icafo̱-unu-ga azi ka
mgado̱wa, naputa ndi nkem n'aka-unu, fa amadizi
n'aka-unu o̱zo̱ ka acuba nta fa; unu gama azi na
Munwa bu Jehofa. 22 Makana unu ji asi ewuta
obi onye ezi omume, onye Munwa nemero̱ ka orue
uru; gba azi aka onye o̱jo̱ ume, ka o̱ghalu isi
n'ajo̱ uzo̱-ya cigha, eweme ka o̱di ndu: 23 nya ka
unu maneji fu o̱fù asi o̱zo̱, nke unu nafu ndi-mo̱:
agamanaputa azi ndi nkem n'aka-unu; unu gama
azi na Munwa bu Jehofa.

14 1 Ndi-ikenye Israel ufo̱du webiakutem,
weno̱du n'irum. 2 Okwu Jehofa webia-
kutem, si, 3 Nwa nke madu, ndikom ndia emego
ka alusi-fa ro̱gota n'obi-fa, tinye ife iso̱-ngo̱ngo̱
nke ajo o̱mume-fa n'iru fa: fa gaju ase n'akam
nca ka? 4 Nya ka igeji gwa fa, si fa, No̱nwo̱ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Onye o̱buna n'uno̱
Israel nke melu ka alusi-ya ro̱gota n'obi-ya, tinye
azi ife iso̱-ngo̱ngo̱ *bú* ajo̱ omume-ya n'iru ya,
webiakute amuma; Munwa Jehofa gaza ya nimr

Google

ya etu ọtutu alusi-ya si di; 5 ka Mwenwude unọ
Israel n' obi-fa, makana fa nine ekewapugo onwefa
n'ebe Mnọ sitena alusi-fa-ga. 6 Nya ka igeji gwa
unọ Israel, si, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Cighanu, sinu n'alusi-unu-ga cigha; sinu
n'ife-alu-unu nine cighalia iru-unu. 7 Makana
onye ọbuna n'unọ Israel, ma-ọbu na ndi-ọbia
nwulu ula n'Israel, nke kewapulu onweya n'ebe
Mnọ, me ka alusi-ya rọgota-ga n'obi-ya, tinye azi
ife isọ-ngọngọ *bú* ajọ omume-ya n'iru ya, webia-
kute amuma iju ase onweya n'akam; Munwa
Jehofa gaza ya n'Onwem: 8 agamedo azi irum
imedide onye afu, me ya ka ọbulu ife iti-nkpu, na ife
arima na inu, agamebepu azi ya n'etiti ndi nkem;
unu gama azi na Munwa bu Jehofa. 9 Ọbulu
azi na alafue amuma okwue ofu okwu, Munwa
Jehofa lafugolu amuma afu, agamesetipu akam
n'aru ya, bibie ya n'etiti ndi nkem Israel. 10 Fa
gebu azi ajọ omume-fa: ajọ omume nke amuma
gadi ọbunadu ka ajọ omume onye naju ase si di;
11 ka unọ Israel ghalu ijefie ọzọ n'isom, ka fa
ghalu imelu onwefa ọzọ na njefie-fa nine; ma ka
fa webulu ndi nkem, ka Munwa webulu azi Cuku-
fa, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

12 Okwu Jehofa webiakutem, si, 13 Nwa nke
madu, mgbe ani melu njọ medidem sitena ime-
fie nmefie, esetipum akam na ya, kpajie ọkpọsi-
ya *bú* nni, zie ugani na ya, bepu madu na anu
nime ya; 14 ọbulugodu na ndikom itọ ndia, Noa,
na Daniel, na Job, nọ nime ya, fanwa ganaputa
sọsọ nkpulu-obi nke fa sitena ezi omume-fa, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 15 Ọbuluna emem
ka ajọ anu gafe n'ani, fa wenapu ya, ọwebulu
nkpọnkpọ ani, onye ọbuna aghalu igazi ya maka

Digitized by Google

ifi *ajo̱* anu-ga; 16 o̱bulugodu na ndikom ito̱ ndia
no̱ nime ya, etu Munwa difu ndu, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu, fa amanaputa umu-*fa* ndikom ma-
o̱bu umu-*fa* umu-nwayi; so̱so̱ fanwa ka agana-
puta, ma ani afu gabulu nkpo̱nkpo̱. 17 Ma-o̱bu
Mweta nmà n'ani afu, si, Nmà, gafe ani afu; nya
bu ka Mwebepu madu na anu nime ya; 18 o̱bulu-
godu na ndikom ito̱ ndia no̱ nime ya, etu Munwa
difu ndu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, fa amana-
puta umu-*fa* ndikom ma-o̱bu umu-*fa* umu-nwayi,
ma so̱so̱ fa n'onwefa ka aganaputa. 19 Ma-o̱bu
o̱buluna ezitam ajo̱ o̱ya n'ani afu, ewemruwusa ya
o̱numam na ya n'o̱bala, ka Mwebepu nime ya madu
na anu; 20 o̱bulugodu na Noa, na Daniel, na Job,
no̱ nime ya, etu Munwa difu ndu, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu, fa amanaputa umu-*fa* ndikom ma-
o̱bu umu-*fa* umu-nwayi; fanwa ganaputa so̱so̱
nkpulu-obi nke fa sitena ezi omume-fa. 21 Ma-
kana no̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Kezi
ka agesi *naputa* ya mgbe Mzitalu ajo̱ ikpe ino̱m
na Jerusalem, nmà, na ugani, na ajo̱ anu, na ajo̱ o̱ya,
ka Mwebepu nime ya madu na anu? 22 Ma, ne,
nime ya ka agarapu ndi gbapulu agbapu nke ageme
ka fa pua, ka umu ndikom ka umu nwayi: ne, fa
gapuku unu, unu gafu uzo̱-fa na omume-fa-ga:
agatasi unu obi maka ajo̱ ife Mwetaluli n'isi
Jerusalem, *o̱bunadu* maka ife nine Mwetalu n'isi
ya. 23 Fa gatasi unu obi, mgbe unu fulu uzo̱-fa
na omume-fa-ga: unu gama azi na emero̱m ife
nine Mmelu na ya na nkiti, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu.

15 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, kedu ka osisi fain si kasi osisi
nine, ngadaba fain nke di n'etiti osisi di-ga n'ugbo-

Digitized by Google

ko? 3 Agewelu osisi o̱buna nime ya weluba o̱lu
o̱buna ka? ma-o̱bu madu gewelu nkpukpo̱ nime
ya ikokwasi ife o̱buna n'enu ya ka? 4 Ne, atu-
nyego ya n'o̱ku ka o̱bulu nni-ya: o̱ku alacapugo
isi-ya nabo̱, etiti ya elego; o̱balu elele n'o̱lu o̱buna
ka? 5 Ne, mgbe ozulu ezu, emero̱ ya ife iji lu
o̱lu o̱buna: kezi ka agesi me ya ife o̱zo̱ iji lu o̱lu
mgbe o̱ku lacapulu ya, o̱lesia? 6 Nya ka Dinwe-
nu-ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Dika osisi fain
n'etiti osisi di-ga n'ugboko, nke Mnyelu o̱ku ilinu,
no̱fu ka Mgesi nye ndi bi na Jerusalem. 7 Aga-
medo azi irum imedide fa; fa gesi n'o̱ku puta, ma
o̱ku galacapu fa; unu gama azi na Munwa bu
Jehofa, mgbe Mdolu irum imedide fa. 8 Agame-
me ka ani afu bulu nkpo̱nkpo̱ ani, makana fa
emefiego nmefie, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

16 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, me ka Jerusalem malu ife-alu-ya-
ga, nasi, 3 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa gwalu
Jerusalem: Ebe isi puta na ebe amulu i bu nke
ani Kenan; onye-Amorait bu nna-i, nne-i bu onye-
Hitait. 4 Ma o̱mumu-i, n'ubo̱si amulu i ebero̱
otubo-i ebe, nke anawu i aru ka ewewuca i; etero̱
i nnu nca nca, nke anafuba i akwa nca nca.
5 O̱nwero̱ onye o̱buna melu i ebele, ka emelu i
ofu nime ife ndia, ka fa melu i ebele? ma acupulu
i n'o̱zala, makana idi izize, n'ubo̱si amulu i. 6 Ka
Mgalu na nso i, fu i ka anazo̱to̱ i n'o̱bala-i, Mwesi
i, *O̱bu ezie na ino̱* nime o̱bala-i, di ndu; eye, asim
i, *O̱bu ezie na* ino̱ nime o̱bala-i, di ndu. 7 Eme-
lum i nnu kwulu nnu dika ife pulu epu n'o̱zala,
iwebawanye bue azi nuku, iwelue n'ima ajo̱ nmá;
kpua azi ala, ntutu-i esogo; ma nginwa gbasili o̱to̱
nca. 8 Mwega na nso i, fu i, ne, o̱ge-i bu o̱ge uso̱;

Digitized by Google

egbobelum i otogbom, wekpudo ọtọ-i: eye, añu-
lum i iyi, Mu na i me àgbà, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu, iwebulu nkem. 9 Mwewelu mili wua i
aru; eye, awucapulum ọbala-i n'aru i, Mwete i ude.
10 Ejim afe eji ǹkà wekpa yibe i, akpukpọ sil ka
Myibelu i n'ukwu, cili ọmalica akwa ọca jebe i,
gbobe i akwa asili. 11 Acọ-azi-lim i nmá, yibe i
ife ekike aka n'aka-i, yibe i iyagba n'onu, 12 Eyi-
be-azi-lim i ngbaka n'imi-i, na ngbaka nti-ga na
nti-i nabọ, na ezigbo okpu-eze n'isi-i. 13 Ejili
ọna-ọca na ọna-edo wecọ i nma nọnwọ; afe-oyiyi-i
bu nke ọmalica, akwa ọca, na asili, na ife eji ǹkà
wekpa: ilili ọmalica utu ọka, na manu anwu, na
manu: imagbulu onwei na nmá, iwelue n'ọnọdu
eze. 14 Afa-i wusalu na mba-ga maka nmá-i;
makana ozulu oke, sitena ọkakam nke Myikwasili
i, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
15 Ma icekwubelu nmá-i, iwenayi ọyi maka ifi
ezigbo afa-i, nerusa iyi-ọyi-i n'aru onye ọbuna
gakọnu; nke ya ka ọbulu. 16 Iwelu azi ọnwọ
n'otogbo-i, wemelu onwei ebe di-ga enu eji ife tulu
agwa wecọ nmá, nayi ọyi n'enu fa: *etu ife di nọfu*
amabia, nke ọnadi nọfu. 17 Iwelu azi ọmalica
ife-i-ga eji ọna-edom na ọna-ọcam wekpu, nke
Mnyelu i-li, wekpualu onwei onyinye nwoke-ga,
iwenayiso fa ọyi; 18 iwelu azi otogbo-i nke eji
nkà wekpa, wegbobe fa, iwelu manum na ife ísì
usọ nkem debe n'iru fa. 19 Nnim azi nke
Mnyelu i, ọmalica utu ọka, na manu, na manu
anwu, nke Mji wezu i, idebe-azi-li ya n'iru fa ka
ọbulu ife ísì usọ, ọwedi; ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu. 20 Iwelugo azi umu-i ndikom na umu-i
umu-nwayi, ndi imugolum, ndia ka iwelu cualu fa
aja ka elicapu fa. 21 Iyi-ọyi-i bu ọbele okwu, r

Digitized by Google

igbugo umum, ralu fa nye, sitena ime fa ka fa si
nime *ọkú* gakulu fa ? 22 Nime ife-alu-i nine na
iyi-ọyi-i ilotarọ ubọsi idi na nwata, mgbe igbasi
ọtọ nca, ewenazọtọ i n'ọbala-i. 23 Oluzia ka ajọ
ife-i nine gasili, (afufu, afufu dili i ! ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu,) 24 iwelualu onwei unọ di enu,
dozielu onwei ebe di enu n'abu-uzọ nine. 25 Ilu-
go ebe di enu nke i n'ọnu-ilo nine, me nmá-i ka
ọbulu ife-alu, ghebelu onye ọbuna gakọnu ukwu-i
ọghe, me ka iyi-ọyi-i bawanye. 26 Ngi na ndi Ijipt,
bú ndi-agbata-obi-i, nwelu ajọ ulu-aru, ayikọgo
azi ọyi; imego ka iyi-ọyi-i bawanye uba, iji
wekpasum iwe. 27 Nyabu ne, esetipugom akam
n'aru i, ewebenatagom okè *nni ineli*, ralu i nye
n'aka ọcicọ ndi kpọlu i asi, umu-ada nke ndi Fili-
stia, ndi ifèle neme maka ajọ uzọ-i. 28 Ngi na ndi
Asiria ayikọgo azi ọyi, makana ibu onye afọ nade-
ju eju ; eye, ngi na fa ayikọgo ọyi, ma afọ ejurọ i.
29 Ime-azi-li ka iyi-ọyi-i bawanye n'ani Kenan,
welue na Kaldea ; ma afọ ejurọ i nime ya. 30 Ne-
kene ka nkpulu-obi-i nesirọ di ike, ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu, ebe ineme ife nine ndia, ọlu
nwayi di ngala nke nayi ọyi ; 31 makana inalu
unọ-i di enu n'ọnu-ilo nine, me ebe di enu nke i
n'abu-uzọ nine ; idirọzi ka onye nayi ọyi, makana
ineneni ife ayitalu n'ọyi. 32 *Nekene* nwunye yili
ọyi ! nke welu ndikom ọzọ kama di-ya ! 33 Fa
welu ife onyinye nenye umu-nwayi nine nayi ọyi :
ma nginwa nenye ndikom nine fulu i n'anya onyi-
nye-i-ga, nego fa ngo, ka fa wenabiakute i n'akuku
nine ka iweyiso fa ọyi. 34 Idi ice n'umu-nwayi
ọzọ n'iyi-ọyi-i, makana nwoke ọbuna esorọ i n'iyi
ọyi : ebe inakwu ugwọ, ma adakwu i ugwọ, nyabu
na idi ice.

Digitized by Google

35 Nyabu, nulu okwu Jehofa, ngi nwayi nayi
ọyi : 36 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu,
Makana erufulu ilu-inyi-i, ewegbaba i ọtọ sitena
iyiso ndi fulu i n'anya ọyi ; na maka ifi alusi
nine nke ife-alu-i-ga, na maka ọbala umu-i, nke
inyelu fa : 37 nyabu ne, agamekpokọba ndi fulu i
n'anya, ndi iyisogo ọyi, na ndi nine ifugo n'anya, fa
na ndi nine ikpọgo asi ; agamekpokọba fa ọbuna-
du imedide i n'akuku nine, gbaba azi i ọtọ n'anya
fa, ka fa wefu ọtọ-i nine. 38 Agamekpe azi i
ikpe, dika esi ekpe umu-nwayi ndi yili ọyi ndi
gbafu-azi-li ọbala; agameweta n'isi i ọbala nke
ọnuma na ekwolo. 39 Agamewelu azi i nye n'aka
fa, fa gakwatu unọ-i di enu, tikpọ ebe di-ga enu i ;
fa gatọpu i akwa-i, napu i ọmalica ife-ekike-i : fa
garapu i igbalusia ọtọ nca. 40 Fa gacigota azi
nzukọ imedide i, fa gatu i nkpuma, welu azi nmà-
fa magbue i. 41 Fa gesule unọ-i-ga ọku, kpe i
ikpe n'anya ọtutu umu-nwayi ; agameme ka ikwu-
si iyi ọyi, imakwuzi ugwọ ọzọ. 42 Nyabu na
agameme ka afọ ju ọnumam n'ebe inọ, ekwolom
gesi n'ebe inọ puta, agamanọ du, Mmewenwozi iwe
ọzọ. 43 Makana ilotarọ ubọsi iji di na nwata, ma
isogbulum n'ife ndia nine ; nyabu ne, Munwa gewe-
ta azi uzọ-i n'isi i, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu :
imemezi ife inyi *a* nyelu ife-alu-i nine.

44 Ne, onye ọbuna nke natu inu gatu inu
nka medide i, si, Ka nne di, nọfu ka ada-ya di.
45 Nginwa bu ada nne-i, nke ife di-ya na umu-ya
neme ya izize ; nginwa bu azi nwa-nne nwayi nke
umu-nne-i umu-nwayi, nkeife di-fa na umu-fa neme
izize : nne-unu buli onye-Hitait, nna-unu bu onye-
Amorait. 46 Nwa-nne-i nke okenye bu Sameria,
nke bi n'aka-ekpe-i, yanwa na umu-ya umu-nwayi :

Digitized by Google

na nwa-nne-i nwayi nke obele, nke bi n'aka-nni-i,
bu Sodom na umu-ya umu-nwayi. 47 Ma ikpa-
ghaliro n'uzo-fa-ga, nke ineme ka ife-alu-fa si di-
ga, ma, dika *agasi na nke afu bu* no obele *ife*,
iletokalili fa n'uzo-i nine. 48 Etu Munwa difu
ndu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, Sodom nwa-
nne-i nwayi emero, yanwa na umu-ya umu-nwayi,
etu isi me, nginwa na umu-i umu-nwayi. 49 Ne,
nka buli ajo omume nwa-nne-i nwayi bu Sodom;
ngala, afo ojuju nni, na imelime aru-ofufo dili ya
na umu-ya umu-nwayi; ogbaro aka onye ebudalu
ebuda na ogbenye ume. 50 Fa bu ndi ngala, me ife
alu n'irum: Mwewepu fa ka Mfulu *ya*. 51 Sam-
eriaru [illegible]ero okala njo imelu; ma imego ka ife-
[illegible]awanye kalia nke fa, igunyego azi umu-nne-i
umu-nwayi na ndi ezi omume sitena ife-alu-i
nine nke imelu. 52 Nginwa azi, bulu ifele nke i,
makana ikpego umu-nne-i umu-nwayi ikpe; si-
tena njo-i nke imekalili fa ife alu nime fa, fa bu ndi
ezi omume kalia i: eye, nginwa azi ifele me i, bulu
ifele-i, makana igunyelu umu-nne-i umu-nwayi na
ndi ezi omume. 53 Agamakpocigha ndi-fa adolu
n'agha, *bú* ndi Sodom na umu-ya umu-nwayi ndi
adolu n'agha, na ndi Sameria na umu-ya umu-nwa-
yi ndi adolu n'agha, na ndi-i ndi adolu n'agha
n'etiti fa: 54 ka iwebulu ifele nke i, ifele eweme
i maka ife nine imelu, makana ibulu fa ife ntasi-
obi. 55 Umu-nne-i umu-nwayi, *bú* Sodom na
umu-ya umu-nwayi, gecigha n'okwa fa noli gbo,
Sameria azi na umu-ya umu-nwayi gecigha n'okwa
fa noli gbo, nginwa azi na umu-i umu-nwayi gecigha
n'okwa unu noli gbo. 56 Makana onu-i efotaro
Sodom nwa-nne-i nwayi n'ubosi ngala-i; 57 tupu
ekpughe ajo ife-i, dika n'oge nkpali um Siria

umu-nwayi, na ndi nine norubelu ya okilikili, umu
ndi Filistia umu-nwayi, ndi neme i akaje okilikili.
58 Nginwa ebulugo ife-inyi-i na ife-alu-i-ga, ka
Jehofa kwulu. 59 Makana nonwo ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu; Agamemeso azi i ka isi weme, onye
nenili iyi afu sitena imebi àgbà. 60 Ma Munwa
gelota àgbà Mu na i n'ubosi idi na nwata, agameme
ka ofu àgbà ebe-ebe kwusielu i ike. 61 Igelota
azi uzo-i-ga, me ifele, mgbe igeji nalu umu-nne-i
umu-nwayi, ndi bu ikenye na ndi bu umu-aka:
agamewelu fa nye i ka fa bulu umu-i, ma oburo
sitena agba-i. 62 Munwa geme ka agbam kwu-
sielu i ike; igama azi na Munwa bu Jehofa:
63 ka iwelota, me ifele, ghalu isan[illegible] enu[illegible]-i,
maka ifi ifele-i; mgbe Mkpucisili i ife nine [illegible] fa:
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

17 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, nue ofu inu, tualu uno Israel ofu
inu; 3 si, Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ofu nuku ugo nke nwelu nuku nku-ga na ogonogo
ugbene, nke juputalu n'uluma-ga, nke tulu agwa di
n'ice n'ice, bialu na Lebanon, welu onunu sida:
4 okubepu anaka-ya wa-ga-lu ofu dikalisili enu,
bulu ya je n'ofu ani anazu afia; odebe ya n'obodo
ndi afia. 5 Ocili azi nkpulu ani afu onwo, kua ya
n'ugbo anaku nkpulu; okulu ya n'ikpele nuku
mili-ga; okulu ya dika osisi wilo. 6 Owepue,
bulu osisi fain basalu abasa nke di nkenke, nke
ngadaba-ya-ga dolu ya iru, nke nkpologwugwu-ya
di n'okpulu ya: owebulu fain, wewaputasia ngada-
ba-ga, wasia anaka-ga. 7 Ofu nuku ugo ozo di
nwelu nuku nku na imelime uluma: ne, fain nka
gbalu nkpologwugwu do ya iru, wasia ngadaba
dolu ya iru, sitena ebe akulu ya, ka owenagba ya

Digitized by Google

mili. 8 Akulu ya n'ezigbo ugbo n'ikpele nuku
mili-ga, ka ọwewaputa ngadaba-ga, mia azi nkpu-
lu, ka ọwebulu ọmalica fain. 9 Kwue, si, Nọnwọ
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ọgagalu ya ka?
omeropu nkpọlọgwugwu-ya, bepu nkpulu-ya, ka
ọwejanwua; ka akwukwọ ndu ya nine wejanwua;
iropu ya na nkpọlọgwugwu-ya néji nuku ike na
imelime madu? 10 Eye, ne, ka akulu ya, ọgagalu
ya ka? ọmajanwusi nca, mgbe ifufe nke iru-anya-
anwu felu ya? ọgajanwu n'ebe opulu.
11 Okwu Jehofa webiakutem, si, 12 Biko gwa
unọ nanupu isi, Unu amarọ isi ife ndia ka? gwa
fa, Ne, eze Babilon bialu na Jerusalem, welu eze-
ya, na ndi-isi-ya, kpọtalu ya fa na Babilon;
13 ọkpọlu azi ofu onye n'umu eze, ya na ya weme
agba; ọme azi ka ọṅua iyi, wepu ndi-dike n'ani
afu: 14 ka ani-eze afu wedi ani, ka ọghalu
iwenizi onweya enu, ma ka ọwekwudo sitena
idebe àgbà-ya. 15 Ma ọnupulu isi n'okpulu ya
n'iziga ndi-ukọ-ya n'Ijipt, ka fa wenye ya anyinya-
ga na imelime madu. Ọgagalu ya ka? onye neme
etu ife ndia gagbapu ka? ogemebi agba, wegbapu
ka? 16 Etu Munwa difu ndu, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu, ezie n'ebe eze nke cili ya eze bi,
onye ọnenili iyí-ya, mebie agba-ya, *ọbunadu* n'ebe
obi n'etiti Babilon ka ọganwu. 17 Fero na nuku
usu ndi agha ya na nuku nzukọ-ya amemelu ya ife
ọbuna n'agha, ka fa tubalu obo ife lua azi unọ
agha, ka fa wegbue imelime madu. 18 Makana
ọnenigo iyí afu sitena imebi agba afu; ne, ọnye-
goli aka-ya, ma ọmego ife nine ndia; ọmagbapu.
19 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ,
si: Etu Munwa difu ndu, ezie iyim nke ọnenili,
na agbam nke omebili, agameweta azi ya n'isi-ya.

Digitized by Google

20 Agamefekwasi ya ife-ntufim, ageme ka ọma
n'ọnyà nkem, agameme ka ọbia na Babilon, aga-
makpọ ya je n'ikpe n'ebe afu maka nmefie-ya nke
ọmefielum. 21 Ndi-ya nine *di* n'usu-ya nine ndi
gbalu ọsọ gada na nmà, ndi gbọputalunu ka
agacusasi nye ifufe nine: unu gama azi na Munwa
Jehofa ekwugo.
22 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Munwa azi gewelu ọnwọ n'ọnunu sida di enu, ma
ya; agamakubepu anaka di nlo n'anaka-ya-ga nke
dikalisili enu, Munwa gama ya n'ugwu di enu
nwelu akpa-npipi: 23 agamama ya n'ugwu nke
ebe di enu nke Israel: ọgawaputa ngadaba-ga,
mia azi nkpulu, bulu ọmalica sida: n'okpulu ya
ka anu-ufe nine di n'ice n'ice gebi; n'okpulu ndo
ngadaba-ya-ga ka fa gebi. 24 Osisi nine di n'ọfia
gama azi na Munwa *bú* Jehofa wedatalu osisi di
enu, wenie osisi di ani, kpọnwua osisi di ndu, me
ka osisi ọkpọ-nku ma ifulu: Munwa Jehofa
ekwugo me azi ya.
18 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Kedu isi
ife ununwa ji atu inu nka n'ani Israel, si,
Ndi bu nna alacago nkpulu fain gbakalu agbaka,
ezé nelu umu-fa izi? 3 Etu Munwa difu ndu, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, ọmenwezi ife unu
geji tu inu nka n'Israel ọzọ. 4 Ne, nkpulu-obi
nine bu nkem; dika nkpulu-obi nna, nọfu azi ka
nkpulu-obi nwa si bulu nkem: nkpulu-obi nke
melu njọ, nke afu ganwu. 5 Ma ọbuluna onye
ọbuna abulu onye ezi omume, nekpe ikpe kwu ọtọ
neme azi ezi omume, 6 ọbulu azi na olirọ *ife* n'enu
ugwu-ga, nke ọneweni anya-ya *ene* alusi-ga nke
unọ Israel, nke onemebi nwunye madu-ibe-ya,
nke ọnanabakulu nwayi di na nsọ; 7 nke ọneme-

gbu onye ọbuna, ma ọnyecighago onye ji ugwọ ife
odolu n'ibe, ọnalurọ madu ife n'ike, ọwelugo nni-
ya nye onye agu, welu ákwà gbobe onye gba ọtọ;
8 ozinyerọ ina uma, nke ọnanalu kalia ka ozi-
nyelu, ọseputago aka-ya n'ife nelorọ elo, kpe ezi
ikpe n'etiti madu na madu, 9 nakpaghali n'ukpu-
lum-ga, debe azi ikpem-ga, ka ọweme ife n'ezi-
okwu; onye afu bu onye ezi omume, ọgadilili
ndu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 10 Ọbuluna
ọmuta nwa-nwoke bú onye neme ife-ike, onye
nagbafu ọbala, neme ofu efu n'ife ndia, 11 nademe
ife ọbuna n'*ezi ife* afu-ga, ma oligo azi ife n'enu
ugwu-ga, mebie nwunye madu-ibe-ya, 12 megbue
onye ebudalu ebuda na ọgbenye, nalu ife n'ike,
ọnyecigharọ ife edolu n'ibe, ọwenitago anya-ya *ne*
alusi-ga, me ife alu, 13 zinye ina uma, nalu kalia
ka ozinyelu: ọgadizi ndu ka? ọmadi ndu: ọmego
ife alu nine ndia: agegbulili ya; ọbala-ya gadi
n'isi ya. 14 Ma, ne, ọbuluna ọmuta ofu nwa-
nwoke, nke fulu njọ nna-ya nine, nke ọmelu, tuba
egwu, ọmerọ ife di nọfu, 15 nke nelirọ ife n'enu
ugwu-ga, nke ọneweni anya-ya *ene* alusi-ga nke unọ
Israel, nke ọnemebi nwunye madu-ibe-ya, 16, nke
ọnemegbu onye ọbuna, nke ọnanalu ife ibe, nke
ọnanalu ife n'ike, ọwelugo nni-ya nye onye agu, welu
ákwà gbobe onye gba ọtọ, 17 ọseputago aka-ya
n'ebe onye ebudalu ebuda nọ, nanarọ uma ma-ọbu
kalia ka ozinyelu, onye kpegolu ikpem-ga, kpa-
ghalia n'ukpulum-ga; onye afu amanwu maka
ajọ omume nna-ya, ọgadilili ndu. 18 Ma nna-ya,
maka ifi na ọmegbulu agadaga, nalu nwa-nna-ya
ife n'ike, me ife nadirọ nma n'etiti ndi-ya, ne,
ọganwu n'ajọ omume-ya. 19 Ma unu si, Gini
melu nwa maneji bu ajọ omume nna-ya? Mgbe

nwa kpelu ikpe kwu o̱to̱ me azi ezi omume, debezue
ukpulum-ga, me fa, o̱gadilili ndu. 20 Nkpulu-obi
nke melu njo̱, nke afu ganwu: nwa amebu ajo̱
omume nna-ya, nke nna nebu ajo̱ omume nwa-
ya; ezi omume nke onye ezi omume gadi n'isi
ya, ife o̱jo̱ nke onye o̱jo̱ gadi n'isi ya. 21 Ma
o̱buluna onye o̱jo̱ esi na njo̱ nine o̱megolu
cigha, debe ukpulum nine, kpe ikpe *kwu o̱to̱* me
azi ezi omume, o̱gadilili ndu, o̱manwu. 22 Ame-
lota imedide ya ofu efu na njefie-ya nke o̱jefiegolu:
n'ezi omume-ya nke o̱megolu o̱gadi ndu. 23 O̱nwu
onye o̱jo̱ naso̱m uso̱ nca ka? ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: o̱buro̱ ka osi n'uzo̱-ya cigha, wedi
ndu? 24 Ma mgbe onye ezi omume si n'ezi
omume-ya cigha, mebe ife neloro̱ elo, mebe etu
ife alu nine nke onye o̱jo̱ neme, o̱gadi ndu ka?
O̱nwero̱ ofu efu n'ezi omume-ya nke o̱megolu
agelota: na nmefie-ya nke o̱mefielu, na njo̱-ya nke
o̱melu, nime fa ka o̱ganwu. 25 Ma unu si, Uzo̱
Dinwenu-ayi araro̱ nranya. Biko nulunu, unu uno̱
Israel: Uzo̱m araro̱ nranya ka? o̱buro̱ uzo̱-unu na-
raro̱ nranya ka? 26 Mgbe onye ezi omume si n'ezi
omume-ya cigha, mebe ife neloro̱ elo, nwuru nime
fa; n'ife-ya neloro̱ elo nke o̱megolu ka o̱ganwu.
27 O̱zo̱, mgbe onye o̱jo̱ si n'ife-o̱jo̱-ya nke o̱megolu
cigha, kpebe ikpe *kwu o̱to̱* mebe azi ezi omume, onye
afu geme ka nkpulu-obi-ya di ndu. 28 Makana
o̱fulu, si na njefie-ya nine nke o̱jefiegolu cigha,
o̱gadilili ndu, o̱manwu anwu. 29 Ma uno̱ Israel si,
Uzo̱ Dinwenu-ayi araro̱ nranya. Unu uno̱ Israel,
uzo̱m araro̱ nranya ka? o̱buro̱ uzo̱-unu nararo̱
nranya ka? 30 Nya ka Mgeji kpe unu, unu uno̱
Israel, ebe onye ano̱na ka uzo̱-ya si di-ga, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. Cighanu, sinu n·

Digitized by Google

njefie-unu nine cigha, nyabu na ajọ omume amabu
ife-isọ-ngọngọ-unu. 31 Kpofuenu n'ebe unu nọ
njefie-unu nine, nke unu jefiegolu nime fa; melu-
nu onweunu obi ọfu na mọ ọfu: maka gini ka
unu geji nwu, unu unọ Israel? 32 Makana ọnwu
onye nanwu anwu adasọm, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: nyabu cighanu, ka unu di ndu.

19 1 Ọzọ, nginwa bubalu ndi-Israel abu ákwá,
2 nasi, Nne-i bu gini? Nwunye agaba:
ọmakpulu n'etiti agaba, n'etiti okolọbia agaba ka
ọnazu umu-ya. 3 Ọwezuputa ofu nime umu-ya;
ọwebulu okolọbia agaba: ọwemuta inwude anu
ọgadọli, oneli madu. 4 Mba nu-azi-li maka ya;
ewenwude ya n'ọbù-fa: fa ji ukpo weweta ya
n'ani Ijipt. 5 Ka *nwunye agaba* afu fulu na
ọgegoli, na atumanya-ya anago n'iyi, ọwelu ofu nwa-
ya ọzọ, me ya okolọbia agaba. 6 Ọwenakpaghali
n'etiti agaba, webulu okolọbia agaba: ọwemuta
inwude anu ọgadọli, oneli madu. 7 Ọma-azi-
li nuku unọ-fa-ga, me ka obodo-fa tọgbọlu-ga-lu
nkiti; ani, na uju di ya, webulu nkpọnkpọ ani,
maka ifi onu nbigbọ-ya. 8 Mba wemedide ya
n'akuku ọbuna sitena ani-eze nine: fa fekwasi ya
ife-ntufi-fa; ewenwude ya n'ọbù-fa. 9 Fa ji
ukpo wetinye ya n'unọ anu ọfia, wetalu ya eze
Babilon; fa weta ya n'ebe si-ga-lu ike, ka aghalu
inunwozi onu-ya n'enu ugwu-ga nke Israel.

10 Nne-i dili ka fain, nime ọbala-i, akulu n'ikpele
mili-ga: ọnami nkpulu ju azi na ngadaba-ga
sitena imelime mili-ga. 11 Ọnwe-azi-li ọkpọsi
di-ga ike maka ọgbanci-ga nke ndi nacinu, emelu
ka osolu ogonogo lue n'igwe oji, ewefu ya n'ogo-
nogo-ya ya na imelime ngadaba-ya. 12 Ma
eropulu ya n'ọnuma, aturalu ya n'ani, ifufe iru-

Digitized by Google

anya-anwu kpo̱lu nkpulu-ya nku: o̱kpo̱sı-ya di
ike ka akpajisili fa kpo̱nwusia; o̱ku afu wele fa.
13 Kita akulu ya n'o̱fia kwu nkiti, n'ani o̱kpo̱-nku
nke nenwero̱ mili. 14 O̱ku esigo n'o̱kpo̱si-ga nke
ngadaba-ya-ga nwulu, o̱lacapugo nkpulu-ya, nya-
buna o̱kpo̱si o̱buna di ike adiro̱ nime ya ibu
o̱gbanci iji cinu. Nka bu abu ikwa ákwá, o̱gabu
azi abu ikwa akwa.

20 1 Oluzia n'aro̱ nke-isa, n'*o̱nwa* nke-ise, n'
ubo̱si nke-ili n' o̱nwa, o̱nwo̱ na ndi-ikenye
Israel bia gajua ase n'aka Jehofa, weno̱du ani
n'irum. 2 Okwu Jehofa webiakutem, si, 3 Nwa
nke madu, gwa ndi-ikenye Israel, si fa, No̱nwo̱ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ununwa bialu gaju
ase n'akam ka? Etu Munwa difu ndu, ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu, unu amaju ase n'akam.
4 Igekpe fa ikpe, nwa nke madu, igekpe fa ikpe
ka? me ka fa malu ife alu nna-fa-ga; 5 si fa,
No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: N'ubo̱si
mgbe Mji ro̱puta Israel, wewenitalu nkpulu nke
uno̱ Jekob akam, me ka fa malum n'ani Ijipt,
mgbe Mji wenitalu fa akam, si, Munwa bu Jehofa
Cuku-unu; 6 n'ubo̱si afu ewenitalum fa akam,
ka Mweme ka fa si n'ani Ijipt puta ba n'ani
Mnyotalu fa, nke neru na mili ala na manu anwu,
nke bu otuto ani nine: 7 Mwesi fa, Kpofuenu
n'ofu n'ofu ife alu anya-unu-ga, unu ejina alusi-ga
nke Ijipt wemelu onweunu; Munwa bu Jehofa
Cuku-unu. 8 Ma fa nupulu isi n'okpulum, fa
ekwero̱ inu onum, fa ekpofuro̱ n'ofu n'ofu ife alu-
ga nke anya-fa, nke fa narapu alusi-ga nke Ijipt:
Mwesi na agameruwusa fa o̱numam, imezu iwem
n'aru fa n'etiti ani Ijipt. 9 Ma alulum maka ifi
afam, ka aghalu imeto̱ ya n'anya mba-ga, ndi

Digitized by Google

fanwa no̱ n'etiti fa, ndi Mmelu ka fa malum
n'anya-fa, n'ikpo̱puta-fa n'ani Ijipt. 10 Mweme
ka fa si n'ani Ijipt puta, me ka fa bia n'o̱fia kwu
nkiti. 11 Mwenye fa ukpulum-ga, me ka fa
malu ikpem-ga, nke gabu na onye o̱buna me,
o̱gadi ndu nime fa. 12 Enye-azi-lim fa sabat
nkem-ga, ka fa bulu ife arima n'etiti Mu na fa,
ka fa wemalu na Munwa bu Jehofa nke dolu fa
nso̱. 13 Ma uno̱ Israel nupulu isi n'okpulum
n'o̱fia kwu nkiti: fa adakpaghali n'ukpulum-ga,
fa julu ikpem-ga, nke gabu na onye o̱buna me,
o̱gadi ndu nime fa; fa meto̱si-azi-li *ubo̱si* sabat
nkem-ga: Mwesi na agameji o̱numam werukwasi
fa nime o̱fia kwu nkiti, ikpocapu fa. 14 Ma
alulum maka ifi afam, ka aghalu imeto̱ ya n'anya
mba-ga, ndi Mkpo̱putalu fa n'anya-fa. 15 Munwa
wenita-azi-li fa akam n'o̱fia kwu nkiti, na Mma-
kpo̱bata fa n'ani Mnyelu fa, neru na mili ala na
manu anwu, nke bu otuto ani nine; 16 makana fa
julu ikpem-ga, fa adakpaghali n'ukpulum-ga, fa
meto̱ azi sabat nkem: makana obi-fa nejeso
alusi-fa-ga. 17 Ma anyam rapulu fa ka Mghalu
imebi fa, ekpocapusiro̱m fa nca n'o̱fia kwu nkiti.
18 Mwegwa umu-fa n'o̱fia kwu nkiti si, Unu
akpaghalina n'ukpulu nna-unu-fà, nke unu ne-
debe ikpe-fa-ga, nke unu neji alusi-fa-ga emelua
onweunu: 19 Munwa bu Jehofa Cuku-unu; na-
kpaghalinu n'ukpulum-ga, debenu ikpem-ga, neme
fa: 20 nedo azi sabat nkem-ga nso̱; fa gabu azi
ama n'etiti Mu na unu, ka unu wemalu na Munwa
bu Jehofa Cuku-unu. 21 Ma umu afu nupulu
isi n'okpulum; fa akpaghaliro̱ n'ukpulum-ga, nke
fa nedebe ikpem-ga ime fa, nke gabu na madu
me, o̱gadi ndu nime fa; fa meto̱lu sabat nkem-ga:

Digitized by Google

Mwesi na agameruwusa fa o̱numam, imezu iwem
n'aru fa n'o̱fia kwu nkiti. 22 Ma eseputalum
akam, lua o̱lu maka ifi afam, ka aghalu imeto̱ ya
n'anya mba-ga, ndi Mkpo̱putalu fa n'anya-fa.
23 Munwa azi wenitalu fa akam n'o̱fia kwu nkiti,
na agamacusa fa n'etiti mba-ga, kpasa fa n'etiti
ani-ga; 24 makana fa ekpero̱ ikpem-ga, ma fa ju-
luli ukpulum-ga, meto̱ sabat nkem-ga, anya-fa so
alusi nna-fa-ga. 25 Munwa azi nyelu fa ukpulu
nadiro̱ nma, na ikpe-ga nkc fa manadi ndu nime fa;
26 Mweme ka fa lua alua n'onyinye-fa-ga, n'ebe fa
melu ka ndi ebu uzo̱ mu gafe *o̱ku*, ka Mweme fa
nkpo̱nkpo̱ ani, ka fa wemalu na Munwa bu Jehofa.
27 Maka ya, ngi nwa nke madu, gwa uno̱ Israel,
si fa, No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Na
nka azi ka nna-unu-fà ji kpo̱lim, n'ebe fa mefie-
lum. 28 Makana ka Mkpo̱tasili fa n'ani, nke
Mwenitalu akam inye fa, fa wefu ngongo nine di
enu, na osisi nine gbalu agba, fa cuba aja-fa n'ebe
afu, n'ebe afu ka fa nyelu ife iji kpudebe nso nke
nakpasu iwe, n'ebe afu azi ka fa sulelu ife ísì uso̱
fa, n'ebe afu azi ka fa ruputalu àjà ife o̱lila fa.
29 Mwesi fa, Kedu isi ebe di enu nke unu neje?
Ewekpo̱ afa-ya Bama wepu tata. 30 Nya ka
igeji gwa uno̱ Israel, si, No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Ununwa nemelu onweunu n'uzo̱
nna-unu-fà ka? ununwa nejeso ife-alu-fa-ga iyi
o̱yi? 31 mgbe unu nenye ife-onyinye-unu, mgbe
unu melu ka umu-unu ndikom gafe o̱ku, ununwa
ji alusi-unu nine nemelu onweunu, wepu tata ka?
unu gaju ase n'aka Munwa, unu uno̱ Israel? Etu
munwa difu ndu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu,
unu amaju ase n'akam: 32 nke ife nke batalu
na mo̱-unu gadi manca; n'ebe ununwa si, Ayi

Digitized by Google

gadi ka mba-ga, dika umunna ani o̱zo̱-ga, ífè
osisi na nkpuma. 33 Etu Munwa difu ndu, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, ezie agameji aka di
ike, na o̱gwe-aka esetipulu esetipu, na o̱numa nke
eruputalu eruputa, wecili unu eze: 34 agameji
aka di ike, na o̱gwe-aka esetipulu esetipu, na
o̱numa nke eruputalu eruputa, wekpo̱puta unu
n'ani-ga ebe acusalu unu: 35 agamakpo̱bata unu
n'o̱fia kwu nkiti nke ndi afu-ga, n'ebe afu ka Mu
na unu gekpe iru na iru. 36 Etu Mu na nna-unu-
fà si wekpe n'o̱fia kwu nkiti nke ani Ijipt, no̱fu ka
Mu na unu gekpe, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
37 Agameme ka unu ga n'okpulu o̱kpo̱si, agame-
weta unu n'ife njiko̱ nke àgbà; 38 agamanucapu
n'etiti unu ndi nanupu isi, na ndi jefielum;
agameme ka fa pua n'ani ebe fa no̱ dika o̱bia, ma
fa amaba n'ani Israel: unu gama azi na Munwa
bu Jehofa. 39 Ununwa, uno̱ Israel, no̱nwo̱ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Jebenu, ebe onye
ano̱na ya febe alusi-ya-ga, ma n'o̱di-n'iru unu
ganulili onum, unu amejizi onyinye-unu-ga, na
alusi-unu-ga, wemeto̱ afa nso̱m o̱zo̱. 40 Makana
n'ugwum di nso̱, n'ugwu nke ebe di enu nke
Israel, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, n'ebe afu
ka uno̱ Israel nine, fa nine, gefem n'ani afu:
n'ebe afu ka ife-fa gaso̱m, n'ebe afu ka Mgaco̱
ife-àjà-unu-ga, na nkpulu izizi nke ife unu celu
n'irum, na ife nso̱ nine nke unu. 41 Dika ife ísì
uso̱ ka ife-unu gaso̱m, mgbe Mji me ka unu si
n'etiti ndi afu-ga bia, kpo̱ko̱puta unu-n'an iacusalu
unu nime fa; agedom nso̱ nime unu n'anya mba-
ga. 42 Unu gama azi na Munwa bu Jehofa, mgbe
Mgakpo̱bata unu n'ani Israel, n'ani Mwenitalu
akam inye nna-unu-fà. 43 N'ebe afu ka unu

Digitized by Google

gelota uzọ-unu-ga, na omume-unu nine, nke unu
melulu onweunu nime fa; unu geme izize onweunu
n'iru unu makà ajọ ife-unu nine nke unu melu.
44 Unu gama azi na Munwa bu Jehofa, mgbe Mji
lua ọlu nime unu maka ifi afam, ọburọ ka ajọ uzọ-
unu si di-ga, nke ọnabu ka omume-unu lelu ule si di-
ga, unu unọ Israel, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
45 Okwu Jehofa webiakutem, si, 46 Nwa nke
madu, do iru-i n' adagbe, kwue *okwu-i* n'ebe dolu
iru n'adagbe, ma amuma medide ugboko nke ọfia
n'Adagbe; 47 gwa ugboko nke Adagbe, Nulu
okwu Jehofa; Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Ne, agamamunye ọku nime i, ọgeleli
osisi ndu nine di nime i, na osisi ọkpọnku nine:
amemenyu ilele-ọku-*ya,* iru nine sitelu n'adagbe
genye n'Ugwu ka ọgele. 48 Madu nine gafu na
Munwa Jehofa amunyego ya: amemenyụ ya.
49 Mwesi, A Dinwenu-ayi Jehofa! fanwa nekwu
makam, Yanwa aburọ onye natu *sọ* inu ka?

21 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, do iru-i na Jerusalem, kwue
okwu-i n'ebe ebe di-ga nsọ di, ma amuma medide
ani Israel; 3 si ani Israel, Nọnwọ ka Jehofa
kwulu: Ne, anamemedide i, agamamiputa nmam
n'ọbọ-ya, webepu nime i onye ezi omume na onye
ọjọ. 4 Ebe Mgebepu azi nime i onye ezi omume
na onye ọjọ, nya ka nmam geji si n'ọbọ-ya puta
imedide madu nine sitena adagbe genye n'Ugwu:
5 madu nine gama azi na Munwa Jehofa amiputago
nmam n'ọbọ-ya; omecighatazi ọzọ. 6 Nyabu ze
ume, nginwa nwa nke madu; sitena ikpaji úkwù-i
na inu *nke obi* ka igeji ze ume n'anya fa. 7 Ọgabu
azi, na mgbe fa gasi i, Maka gini ka nginwa ji eze
umé? igasi, Maka akukọ, makana ọbiana: ọh

Digitized by Google

nine gagbaze, aka nine gakupusi, ufu ekpue mọ
nine, nkpili-ukwu nine abulu sọ mili mili; ne,
ọbiana, ọgeme azi, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
8 Okwu Jehofa webiakutem, si, 9 Nwa nke
madu, ma amuma, si, Nọnwọ ka Jehofa kwulu:
Si, *Ne* nmà, *ne* nmà, amulu ya amu, efica-azi-li
ẹfica: 10 amulu ya amu ka owegbue egbue; efi-
calu ya efica ka owegbupu ka àmùmà: ayi ganegoli
ngoli azi ka? itali nke nwam, ọnenili osisi nine.
11 Ewelu ya nye ka efica ya, ka ewelu nejide ya
aka: nmà afu, amulu ya amu, eye eficalu ya efica,
ka ewelu ya nye n'aka onye negbu egbu. 12 Nakpọ
nkpu naci ákwá, nwa nke madu: makana nke afu di
n'aru ndi nkem, nke afu di n'aru ndi-isi nine nke
Israel: aralu fa na ndi nkem nye na nmà: nya ka
igeji pia aka n'apatapa-ukwu-i. 13 Makana ọnwu-
nwa di; ginizi ma ọbuluna itali nke neneni eneni
amadizi ọzọ? ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
14 Nyabu nginwa, nwa nke madu, ma amuma,
kukọ aka-i ọnu; me ka nmà afu di nmaji itọ,
nmà ndi emelulu ajọ aru: nke afu bu nmà nuku
onye afu emelulu ajọ aru, nke balu n'ime-unọ-fa-
ga. 15 Ezogom ọnunu nmà imedide ọnu-uzọ-ilo-
fa nine, ka obi-fa wegbaze, ka ife isọ-ngọngọ nke
fa webawanye: éwù! emelu ya dika àmùmà,
amulu ya amu iji gbu egbu. 16 Jikọ onwei ọnu,
je n'aka-nni; do onwei n'usolo, je n'aka-ekpe;
n'ebe ọbuna edolu iru-i. 17 Munwa azi gakukọ
akam ọnu, me ka afọ ju ọnumam: Munwa Jehofa
ekwugo.

18 Okwu Jehofa webiakutem, si, 19 Nginwa azi,
nwa nkẹ madu, rọputalu onwei uzọ nabọ, ka nmà
eze Babilon webia; fa nabọ gesi n'ofu ani weputa:
ka *akala yili* aka, ka ya n'isi uzọ nke iji weba

Digitized by Google

n'obodo. 20 Igaroputa ofu uzo, ka nmà webiakute
Raba nke umu Amon, na Juda di na Jerusalem
nke egwurubelu iga. 21 Makana eze Babilon
kwu n'abu-uzo, n'isi uzo nabo afù, ka owefu ndi-
mo: ofeghalili ufele-ya-ga, ojulu terafim ase, one-
nelu imeju. 22 N'aka-nni-ya ka ife ifu ndi-mo
maka Jerusalem di, idoba ife eji akwatu aja, na isa
onu n'ogbugbu afu, na iweni onu na nkpu, na
idoba ife iji kwatu aku onu-uzo-ilo-ga, na ituba obo-
ife-ga, na ilu uno agha-ga. 23 Ogadili fa ka ifu
ndi-mo nkiti n'anya fa, bu ndi ṅulu fa iyi: ma
yanwa neme ka elota ajo omume, ka ewewelu fa.

24 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nonwo,
si: Makana unu emego ka elota ajo omume-unu,
n'ebe ekpughelu njefie-unu-ga, ewefu njo-unu-ga
n'omume-unu nine; makana elotago unu, ageji
aka wenwude unu. 25 Nginwa azi, onye ojo
emelulu ajo aru, onye-isi Israel, onye ubosi-ya bia-
golu, n'oge ajo omume isi-njedebe; 26 nonwo ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Weruka okpu, wepu
okpu eze: nka amadizi nofu ozo: bunie nke di
ani enu, buda nke di enu ani. 27 Nghakpu,
nghakpu, nghakpu ka Mgaghakpu ya: nka azi
amadizi ozo, genye owebia *bú* onye olulu; agame-
welu ya nye *ya*.

28 Nginwa, nwa nke madu, ma amuma, si,
Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu maka umu
Amon, na nkpali-fa; si azi, *Ne* nmà, amiputago
nmà, eficalu ya maka ogbugbu, ime ya ka olie, ka
owedi ka àmùmà: 29 n'ebe fa fulu i ife neloro
elo, n'ebe fa nafulu i ndi-mo asi, itogbo i n'onu ndi
ojo ndi emelulu ajo aru, ndi ubosi biagolu, n'oge
ajo omume nke isi-njedebe. 30 Me ka ocighakwa
n'obo-ya. Nime ebe ekelu i, n'ani amulu i, ka

Digitized by Google

Mgekpe i ikpe. 31 Agamerukwasi ajọ iwem
n'isi i; agameji ọku nke ọnumam wefukwasi i:
agamaralu i nye n'aka madu ndi bu sọ anu ọfia,
ndi di ǹkà n'igbu egbu. 32 Igabu nni ọku;
ọbala-i gadi n'etiti ani afu; amelotanwozi i ọzọ:
makana Munwa Jehofa ekwugo.

22 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nginwa,
nwa nke madu, igekpekwọ ikpe, igekpekwọ
obodo ọbala nka ikpe ka? me azi ya ka ọmalu
ife-alu-ya nine. 3 Igasi, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Obodo nke gbafulu ọbala n'etiti
ya, ka ọge-ya webia, nke nakpu azi alusi-ga ime-
dide onweya iji melu onweya! 4 Ikpe amago i
n'ọbala igbafulu, emelugo i n'alusi-ga nke ikpulu;
imego ka ubọsi-i kpudebe-ga nso, ijelugo azi
n'*isi-njedebe* arọ-i-ga: nya ka Mji me i ka ibululu
mba-ga ife nkpali, bululu ani nine ife ikpa amu.
5 *Ndi nọ* nso, na *ndi* nọtelu i aka, geji i kpa amu,
ngi onye emelulu afa-i nke juputalu na nkpọtu.
6 Ne, ndi-isi Israel, ebe onye anọna dika ike-ya
si di, anọgo nime i igbafu ọbala. 7 Nime i ka
fa nakpọli nna-*fa* na nne-*fa*; n'etiti i ka fa ji
nmegbu emeso onye ọbia: nime i ka fa budalu
onye nenwerọ nna na ajadu. 8 Inenigo ife nsọm-
ga, metọ sabat nkem-ga. 9 Ndi-obu-asi-eje-
ọgbe anọgo nime i igbafu ọbala: nime i ka fa lili
ife n'enu ugwu-ga: n'etiti i ka fa megolu ife lulu
inyi. 10 Nime i ka fa gbabalu nna-fa ọtọ: nime
i ka fa budalu nwayi lulu alu n'idi-na-nsọ-ya.
11 Ofu nwoke esolugo nwunye madu-ibe-ya weme
ife alu; onye ọzọ emelugo nwunye nwa-ya n'uzọ
lulu inyi; onye ọzọ azi nime i ebudago nwa-
nne-ya nwayi nwa nke nna-ya. 12 Nime i ka fa
lili ngo igbafu ọbala; inalugo uma nalu azi kalia

ka izinyelu, iwelugo azi akpili welita elele n'aka
ndi bú madu-ibe-i sitena nmegbu, ilozọgo-azim,
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 13 Nyabu, ne,
akugom akam n'ajọ elele ilili, na ọbala-i nke dili
n'etiti i. 14 Obi-i gakwulukwọ, ma-ọbu aka-i
gadikwọ ike, n'ubọsi-ga nke Munwa gemeso i ka?
Munwa Jehofa ekwugo, agameme *ya*. 15 Aga-
macusa i n'etiti mba-ga, kpasa i n'ani *nine;*
agamekpocapu inyi-i n'obi-i. 16 Agemetọ i nime
i, n'anya mba-ga; igama azi na Munwa bu
Jehofa.

17 Okwu Jehofa webiakutem, si, 18 Nwa nke
madu, unọ Israel abulugom ife lulu inyi: fa nine
bu ọna na gbamgbam na ígwè na ọze n'etiti obo
ọku; fa abulugo inyi ọna-ọca. 19 Nya ka
Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ, si: Makana
unu nine abulugo ife inyi, nyabu, ne, agamekpo-
kọba unu n'etiti Jerusalem. 20 Dika fa si ekpo-
kọba ọna-ọca na ọna-ọku na ígwè na ọze na gba-
mgbam n'etiti obo ọku, ka afunwue ya ọku, ka
agbaze ya; nọfu ka Mgekpokọba unu n'iwem na
ọnumam, rapu unu n'ebe afu, gbaze unu. 21 Eye,
agamekpokọba unu, welu azi ọku nke ọnumam
fukwasi unu, agagbaze unu n'etiti ya. 22 Dika
esi agbaze ọna-ọca n'etiti obo ọku, nọfu ka aga-
gbaze unu n'etiti ya; unu gama azi na Munwa
Jehofa erukwasigo ọnumam n'isi unu.

23 Okwu Jehofa webiakutem, si, 24 Nwa nke
madu, si ya, Nginwa bu ani anawucarọ awuca,
nke mili nezokwasi i n'ubọsi ajọ iwe. 25 Ajọ
izuzu ndi-amuma-ya *di* n'etiti ya, dika agaba
nagbọ uja nadọli ife ogbulu: fa elicapugo nkpulu-
obi-ga; fa kpolu àkù na ife di-ga oke ọnu; fa
emego ka umu-ajadu-ya rie nne n'etiti ya.

Digitized by Google

26 Ndi-ncu-aja-ya emego iwum ife-ike metọsia
ife di-ga nsọ nkem: fa emerọ ka ife di ice n'etiti
ife di nsọ na ife nkiti, nke fa neme ka madu malu
ife lulu alu na ife di ọca, fa ezopugo anya-fa na
sabat nkem-ga, ewemetọm n'etiti fa. 27 Ndi-isi-
ya n'etiti ya di ka ufu nadọli ife fa gbulu; igbafu
ọbala, *na* imebi nkpulu-obi-ga, ka fa wenwe elele
nligbu. 28 Ndi-amuma-ya etegolu fa nzu, nafu
ife nelorọ elo, nafulu fa ndi-mọ asi, si, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, mgbẹ Jehofa nejirọ
wekwu. 29 Ndi ani afu emegbugo nmegbu, napu
npum; eye, fa esogbugo onye ebudalu ebuda na
ọgbenye, megbue azi ọbia nekpe ikpe. 30 Mwecọ
nwoke n'etiti fa, ka ọgba ogige, kwulu na ntiwa
afu n'irum maka ani afu, ka Mgh̄alu imebi ya: ma
afurọm ofu efu. 31 Mwerusa fa ajọ iwem; esu-
legọm fa n'ọku nke ọnumam: uzọ aka fa ka
Mwetalu n'isi-fa, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

23 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, umu-nwayi nabọ dili, *bú* umu
ofu nne: 3 fa yili ọyi n'Ijipt; fa yili ọyi na nwa-
agbọ: ebe afu ka abiadolu ala-fa, n'ebe afu ka
fa cifialu ọnunu ala nke nwa-agbọ fa bu. 4 Afa-
fa bu Ohola *bú* nke okenye, na Oholiba nwa-nne-
ya: fa webulu ndi nkem, fa muta umu-ndikom
na umu-nwayi. Afa-fa, Sameria bu Ohola, Jeru-
salem bulu Oholiba. 5 Ohola wenayi ọyi mgbe
oji bulu nkem; ọnacọ ndi fulu ya n'anya, *bú* ndi
Asiria ndi-agbata-obi-*ya*, 6 nke yili ákwà anunu,
ndi-isi na ndi naci ani, fa nine bu umu-ikolọbia
anacọ acọ, ndi anyinya nebu nalikwasi n'enu anyi-
nya-ga. 7 Ọweyiso fa ọyi, fa nine *bu* ndikom Asi-
ria kasi nma: onye ọbuna ọcọlu, ọwelu alusi-fa
nine wemelua onweya. 8 Ọrapunurọ iyi-ọyi ogudu

Digitized by Google

ọnọ n'Ijipt; makana ka ọdi na nwa-agbọ fa dina-
nyelu ya, fanwa azi cifialu ọnunu ala nwa-agbọ
ọbu: fa yiso ya ọyị agadaga. 9 Nya ka Mji ralu
ya nye n'aka ndi fulu ya n'anya, n'aka ndi Asiria,
ndi ọcọsili ike. 10 Ndia gbabalu ya ọtọ: fa cili
umu-ya ndikom na umu-ya umu-nwayi, fa wewelu
nmà gbue ya: ọwebulu akùkù n'etiti umu-nwayi;
makana fa kpelu ya ikpe. 11 Nwa-nne-ya Oho-
liba wefu, ma ọletọkalili ya n'ọcicọ-ya, na iyi-ọyi-
ya-ga nke ka iyi-ọyi nwa-nne-ya nwayi. 12 Ọcọ-
sili ndi Asiria ike, ndi-isi na ndi naci ani, ndi-
agbata-obi-*ya*, yilisia afe magbulu onweya, ndi
anyinya nebu likwasi anyinya-ga, fa nịne umu-
ikolọbia anacọ acọ. 13 Mwefu na emelulu ya; fa
nabọ si ofu uzọ. 14 Ọweyiwanye ọyi; makana
ọfulu ndikom esenyelu n'aja, onyinyo ndi Kaldea
eji familion senye, 15 fielu ife nfiedo n'úkwù-fa,
tulua akwa esijili esiji n'isi-fa imelime, fa nine bu-
lu ndi-dinkpa ikili ekili, yili ndi Babilon na Kaldea,
ani nke amulu fa. 16 Aka oji fura fa ọcọba fa,
zigalu fa ozi na Kaldea. 17 Ndi Babilon webia-
kute ya n'àkwà iyi-ọyi, fa wewelu iyi-ọyi-fa melua
ya, ewemelua ya sitena aka-fa, ewekwapu nkpulu-
obi-ya n'ebe fa nọ. 18 Ọwekpughe iyi-ọyi-ya,
gbaba onweya ọtọ: ewekewapu azi nkpulu-obim
n'ebe ọnọ, etu esi kewapu nkpulu-obim n'ebe
nwa-nne-ya nọ. 19 Ma ọyiwanyelu ọyi, nelotalili
ka ọdi na nwa-agbọ, mgbe oji yia ọyi n'ani Ijipt.
20 Owenacọsi ndi-ọyi-fa ike, ndi aru-fa di ka
aru anyinya-ibu, na ndi uré-fa di ka uré anyinya.
21 Nọnwọ ka isi lota ife inyi nke imelu na nwa-
agbọ, sitena icifia ọnunu ala-i n'aka ndi Ijipt maka
ala nwa-agbọ ibuli.

22 Nyabu, Ngi Oholiba, nọnwọ ka Dinwenu-

Digitized by Google

ayi Jehofa kwulu: Ne, agameme ka ndi *ifulu*
n'anya binie medide i, ndi ekewapulu nkpulu-obi-
i n'ebe fa nọ, agameme ka fa bia imedide i n'aku-
ku nine; 23 ndi Babilon na ndi Kaldea nine,
Pekod na Ṣoa na Koa, *na* ndi Asiria nine so fa:
umu-ikolọbia anacọ acọ, fa nine bu ndi-isi na ndi
naci ani, ndicie na ndi amalu afa-fa, fa nine alikwa-
sisia n'enu anyinya-ga. 24 Fa geji ife agha, na
ugbọ-ani-ga, na ·wil-ga, na nzukọ ndi *di-ga n'ice*
n'ice, imedide i; fa geji ọta na akpani na okpu agha
ido onwefa medide i okilikili: agamaralu ikpe nye
n'aka-fa, fa gekpe azi i ka ikpe-fa si di-ga.
25 Agamedo azi ekwolom imedide i, fa geji
ọnuma wemeso i; fa gamacapu imi-i na nti-i-ga;
ndi fọdulu nime i gada na nmà: ndi afu gacipu
umu-i ndikom na umu-i umu-nwayi; ndi fọdulu
nime i ka ọku galacapu. 26 Fa gatọpu i ákwà-i,
cipu azi ife-ekike-i. 27 Nọnwọ ka Mgesi me ka
ife-inyi-i kwusi n'ebe inọ, na iyi-ọyi-i *nke ewepu-*
talu n'ani Ijipt: nyabu na imeweni anya-i *ne* fa,
nke ineceta Ijipt ọzọ. 28 Makana nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, agamaralu i nye
n'aka ndi ikpọlu asi, n'aka ndi ekewapulu nkpulu-
obi-i n'ebe fa nọ: 29 fa geji ikpọ-asi wemeso i,
wepu ife idọtalu n'àkànyà, rapu i igbalusia ọtọ nca:
ọtọ nke iyi-ọyi-i ka agagbaba i, ka ife-inyi-i ka iyi-
ọyi-i. 30 Ife ndia ka ageme i, makana iyisobego
mba-ga ọyi, ya na makana ewelugo alusi-fa-ga
wemelua i. 31 Ikpago n'uzọ nwa-nne-i nwayi;
agamewelu azi iko-ya nye i n'aka. 32 Nọnwọ ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu: Igala nime iko nke nwa-
nne-i, nke bulu omimi di nuku: agamu i amu
neme i akaje; olutalu imelime. 33 Igejuputa
n'itu-manya na uru, n'iko nke iti-nkpu na ime-

Digitized by Google

nkpọnkpọ, bu iko nke nwa-nne-i *bú* Sameria.
34 Igala azi ya za uge-ya, igatali ibeleju-ya, dọwa
ala-i: makana Munwa ekwugo, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu. 35 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa
ji kwue nọnwọ, si: Makana ilozọgom, tunyem
n'azu-i, nginwa azi gebu ife-inyi-i na iyi-ọyi-i.
36 Jehofa wesim: Nwa nke madu, igekpe Ohola
na Oholiba ikpe ka? gosi azi fa ife-alu-fa. 37 Ma-
kana fa yili ọyi, ọbala di n'aka-fa, fa ayisogo alusi-
fa-ga ọyi; fa emego azi ka umu-fa ndikom, ndi fa
mutalum, ka fa gafelu fa *ọku* ka ewelecapu fa.
38 Ọzọ nka ka fa melum: fa emelugo ebe nsọ
nkem n'ofu mbọsi afu, metọ ubọsi sabat nkem-ga.
39 Makana ka fa gbusili umu-fa nye alusi-fa-ga,
fa webia n'ebe nsọ nkem ofu mbọsi afu imetọ ya;
ne, nọnwọ ka fa melu n'etiti unọm. 40 Nyelu-
kwue unu ezigo ka akpọlu uñu ndikom ndi si n'ebe
telu aka bia: ndi nke ezigaluli onye ozi jeku, ne,
fa webia; ndi iwulu aru-i maka fa, de ife n'anya-i-
ga, welu ife ẹkike ke onwei; 41 iwenọdu ani
n'ọmalica àkwà, nke tebel edozili di n'iru ya, nke
idebelu ife ísì usọ nkem na manu nkem n'enu ya.
42 Onu ìgwè madu nọ n'aru-ofufo dinyelu ya:
ewesi n'ọfia kwu nkiti kpọta ndi nkiti na ndi-ọlaka-
manya; fa yibe umu-nwayi *nabọ* afu ife iyi n'aka
n'aka-fa, na ọmalica okpu eze n'isi-fa. 43 Mwe-
kwue maka nwayi nke kagolu nka n'iyi-ọyi, si, Kita
ka fa gayiso ya ọyi, yanwa *ayiso fa*. 44 Fa weba-
kulu ya, dika fa si abakulu nwayi nayi ọyi: nọfu ka
fa si abakulu Ohola na Oholiba, umu-nwayi lulu
inyi. 45 Ndi ezi omume, fanwa geji ikpe umu-nwa-
yi nayi ọyi, na ikpe umu-nwayi ndi gbafulu ọbala,
wekpe fa; makana fanwa bu ndi nayi ọyi, ọbala di
azi n'aka-fa. 46 Makana nọnwọ ka Dinwenu-ayi

Digitized by Google

Jehofa kwulu: Agamakpo̱gota nzuko̱ imedide fa,
agamewelu fa nye ka anebughali fa iru na azu
kwalia fa. 47 Nzuko̱ afu gatu fa nkpuma, welu
nmà-fa gbue fa; fa gegbu umu-fa ndikom na umu-fa
umu-nwayi, welu o̱ku wesule uno̱-fa-ga. 48 No̱nwo̱
ka Mgesi me ka ife inyi kwusi n'ani afu, ka eweku-
zielu umu-nwayi nine ka fa ghalu ime ka ife-inyi-
unu si di. 49 Fa gakwu unu ugwo̱ ife-inyi-unu,
unu gebu̱ njo̱ alusi-unu-ga: unu gama azi na
Munwa bu Dinwenu-unu Jehofa.

24 1 O̱zo̱, n'aro̱ nke-itenani, n'o̱nwa nke-ili, n'
ubo̱si nke-ili n'o̱nwa, okwu Jehofa webiaku-
tem, si, 2 Nwa nke madu, delu onwei afa ubo̱si a,
o̱bu nadu nke ubo̱si tata: eze Babilon kpudebelu
nso Jerusalem ofu mbo̱si a. 3 Tualu uno̱ nanupu isi
inu, si fa, No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu,
Sikwasi ite, sikwasi ya, gbanye azi mili nime ya:
4 kponye o̱kpulukpu-ya nime ya, *bú* o̱kpulukpu
o̱buna di nma, o̱lu-ukwu, na o̱lu-aka; kpojue ya
n'o̱kpukpu aro̱putalu. 5 Welu atulu aro̱putalu
aro̱puta n'ìgwè atulu na ewu, fonye azi o̱kpukpu
n'ani ya: me ya ka o̱gbo̱lu o̱fuma; eye, ka esie
o̱kpukpu-ya-ga n'etiti ya.

6 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱,
si: Afufu dili obodo o̱bala, bú ite nke ncala-ya di
nime ya, nke ncala-ya napuro̱ na ya! weputa ya
n'ibe n'ibe; nza o̱buna anwudero̱ ya. 7 Makana
o̱bala-ya di n'etiti ya; o̱debelu ya n'enu nkpuma
kwu nkiti; oruwusaro̱ ya n'ani, ka ewelu etum
wekpokpo ya; 8 edebelum o̱bala-ya n'enu nkpu-
ma kwu nkiti, ka eweghalu ikpokpo ya *etum;* ka
o̱weme ka ajo̱ iwe ro̱gota ibo̱ ó̱bò̱. 9 Nya ka
Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Afufu
dili obodo o̱bala! Munwa azi geme ka obo afu di

Digitized by Google

nuku. 10 Kponye nku, me ka ọku sie ike, sie
anu-*ya* ọfuma, me ka ọfe-*ya* lọ alọ, ka esule
azi ọkpukpu afu-ga. 11 Emesia dọba ite nkiti
n'enu opoto-ọku di ya, ka ọwedi ọku, ka ọna-ya
wele ọku, inyi-ya azi ewegbaze nime ya, ka ewe-
kpocapu ncala-ya. 12 Ọmego ka ike gwu *onweya*
n'àkànyà: ma nuku ncala-ya esirọ n'aru-ya pua;
ncala-ya *di* n'ọku. 13 Na nmelu-i ka ife inyi di:
makana anucalum i ma anucapurọ i, amanucapu
nmelu-i ọzọ, genye mgbe Mgeji mezu ajọ iwem
n'ebe inọ. 14 Munwa Jehofa ekwugo: ọgeme
azi, agameme ya; Mmecigha azu, nke Mnarapu,
nke Mnelogha; ka uzọ-i si di-ga, na ka omume-i
si di-ga, ka fa gekpe i ikpe, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu.

15 Okwu Jehofa webiakutem, si, 16 Nwa nke
madu, ne, agamanapu i onye ife-ya nasọ anya-i na
ntumade: ma imeti obi nke inakwa ákwá, nke
anya-mili nagba i. 17 Neze ume, delu du; akwa-
nalu onye nwulu anwu ákwá, kedo ákwà-isi-i n'isi-
i, yili akpukpọ-ukwu-i n'ukwu-i, ekpucikwana
egbugbele-ọnu-i, elina nni nke madu. 18 Mwegwa
ndi *Israel* okwu n'ututu; n'anyasi nwunyem nwu-
ru: ci efo mweme etu esi wetilim iwu. 19 Ndi
Israel wesim, Imegosi ayi isi ife ndia bu n'ebe
ayi nọ, nginwa ji weme nọfu? 20 Mwesi fa,
Okwu Jehofa biakutelum, si, 21 Gwa unọ Israel, si,
Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, aga-
memetọ ebe nsọ nkem, ngala nke ike-unu, ife
nasọ anya-unu, na nke nkpulu-obi-unu melu ebele;
umu-unu ndikom na umu-unu umu-nwayi ndi unu
rapulu n'azu gada na nmà. 22 Unu geme etu msi
meli: unu amekpuci egbugbele-ọnu-unu-ga, nke
unu neli nni nke madu. 23 Akwa-isi-unu *go*

Digitized by Google

n'isi-unu, akpukpo-ukwu-unu adi azi n'ukwu-unu:
unu ameti obi nke unu nakwa ákwá; ma unu gata
aru n'ajo omume-unu, nasulita onweunu ude.
24 Nonwo ka Ezikiel gesi bulu unu ife arima;
etu ife nine omelu nofu ka unu geme: mgbe nka
geji bia, unu ewemalu na Munwa bu Dinwenu-unu
Jehofa.
25 Nginwa, nwa nke madu, omeme n'ubosi
Mgeji napu fa ike-fa, ngoli nke nmá-fa, ife naso
anya-fa, na ife di fa n'obi, umu-fa ndikom na umu-
fa umu-nwayi, 26 N'ofu mbosi afu ka onye gba-
pulu agbapu gabiakute i, ka ome ka iwelu nti-i
wenulu ya? 27 N'ubosi afu ka agasaghelu onye
gbapalu agbapu onu-i, igekwu okwu, imabuzi ogbi
ozo: iwebulu fa ife arima; fa gama azi na Munwa
bu Jehofa.

25 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa nke
madu, do iru-i n'ebe umu Amon no, ka ima
amuma medide fa: 3 si umu Amon, Nulunu okwu
Dinwenu-ayi Jehofa; Nonwo ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Makana ikwulu, Ehe, medide ebe
nso nkem, mgbe eji meto ya; na imedide ani
Israel, mgbe eji me ya ka obulu nkponkpo ani; na
imedide uno Juda, mgbe eji dolu fa n'agha:
4 nyabu ne, agamaralu i nye n'aka umu iru-anya-
anwu ka fa nwelu i, fa genye ikwu-fa n'etiti i, lua
ebe-obibi-fa-ga n'etiti i; fanwa geli nkpulu-i;
fanwa gala azi mili-ala-i. 5 Agameme ka Raba
bulu uno kamel-ga, umu Amon abulu ebe nmakpu
ìgwè atulu na ewu: unu gama azi na Munwa bu
Jehofa. 6 Makana nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Makana ikugo aka-i, zo ukwu-i n'ani,
ṅuliba na nneni nine nke nkpulu-obi-i medide ani
Israel; 7 nyabu ne, esetipugom akam n'aru i,

Digitized by Google

agamaralu i nye ka ibulu mba-ga ife nkwali;
agamebepu i n'etiti ndi *nine n'uwa,* me i ka ina n'iyi
pua n'ani-ga: agamebibi i; igama azi na Munwa
bu Jehofa.
8 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ma-
kana Moab na Sia kwulu, si, Ne, unọ Juda di ka
mba nine, 9, nyabu ne, agamesi n'obodo-ga, *bú*
obodo-ya di-ga n'okè-ani-ya, *bú* otuto ani afu, Bet-
jeṣimot, Beal-meon, na Kiriataim, 10 meghepulu
umu iru-anya-anwu akuku Moab, *ije* medide umu
Amon, agamenye fa ka fa bulu ife fa nwe, ka
aghalu ilotanwozi umu Amon n'etiti mba-ga:
11 agamekpe Moab ikpe; fa gama azi na Munwa
bu Jehofa.
12 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ma-
kana Idom emedidego unọ Juda sitena ibọ ọ́bọ̀,
ama azi ya ikpe agadaga, ọbọgo-azi-li onweya ọ́bọ̀
ṇ'isi fa; 13 nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue
nọnwọ, si, Agamesetipu akam n'aru Idom, bepu
azi madu na anu nime ya: agamesi na Timan me
ya ka ọtọgbọlu nkiti; fa gada na nmà ọbunadu
genyena Didan. 14 Agamesi n'aka ndi nkem *bú*
Israel webọ Idom ọ́bọ̀; fa geme n'Idom ka iwem
na ọnumam si di: fa gama azi ọbọ nkem, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
15 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Makana ndi Filistia emego n'uzọ ọ́bọ̀, bọ ọ́bọ̀ n'ine-
ni nke nkpulu-ọbi imebi ya n'ilo ebe-ebe; 16 nya
ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ, si, Ne,
agaṃesetipu akam n'aru ndi Filistia, ebepu ndi
Keret, me ka ndi gbọputalu n'ọba-n'ani orimili
nnu na ṇ'iyi. 17 Agameji iba-nba ọnuma webọ
fa nuku ọ́bọ̀; fa gama azi na Munwa bu Jehofa,
ṃgbe Mgeji bọ fa ọ́bọ̀.

Digitized by Google

26 1 Oluzia n'aro̱ nke-ili-na-ofu, n'*ubo̱si* nke-
izizi n'o̱nwa, okwu Jehofa biakutelum, si,
2 Nwa nke madu, makana Taia ekwugo okwu
medide Jerusalem, si, Ehe, etikpo̱lu ya *nke buli*
o̱nu-uzo̱-ilo ndi *nine n'uwa;* erughalili ya n'ebe
mno̱: agameju eju, n'ito̱gbo̱lu-nkiti-ya: 3 nya ka
Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si: Ne, ana-
memedide i, ngi Taia, agameme ka o̱tutu mba
ro̱gota imedide i, etu orimili nnu si eme ka akpoli-
ya naro̱gota. 4 Fa gemebi aja-odido Taia, tikpo̱-
dalue uno̱-enu-ya-ga ani: agamako̱capu azi etum-
ya na ya, me ya nkpuma kwu nkiti. 5 O̱gabu
ebe igbasa agadabu-ga n'etiti orimili nnu; makana
Munwa ekwugo, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
o̱gabulu azi mba-ga ife nkwali. 6 Umu-ada-ya
ndi no̱ nime o̱fia ka ageji nmà wegbu: fa gama
azi na Munwa bu Jehofa. 7 Makana no̱nwo̱ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu; Ne, agameme ka
Nebukadreza eze Babilon, eze ndi-eze, si n'Ugwu
bia na Taia, ya na anyinya-ga, na ugbo̱-ani-ga, na
ndi anyinya bu, na usu, na imelime madu. 8 Ogeji
nmà wegbu umu-ada-i nime o̱fia: o̱galu uno̱ agha-
ga medide i, tuba obo ife medide i, wenita o̱ta-*ya*
imedide i. 9 O̱gado̱ba ife eji akwatu aja medide
aja-i-ga, ogeji nmà-ya-ga wekwatu uno̱-enu-i-ga.
10 Sitena imelime anyinya-ya etum-fa gekpudo i:
odido-aja-i-ga gamarube n'onu ndi anyinya bu, na
nke wil-ga, na nke ugbo̱-ani-ga, mgbe ogeji bata
n'o̱nu-uzo̱-ilo-i-ga, dika abalu nime obodo nke
agbo̱walu aja-ya. 11 Ogeji ikpata-ukwu anyinya-
ya-ga wezo̱da ilo-i-ga: ogeji nmà wegbu ndi-i, ide
nke ike-i gada n'ani. 12 Fa geme ka àkù-i bulu
ife nkwali, fa gapulu i ife-itu-mgbele-i: fa ga-
kwatu aja-i-ga, tikpo̱ uno̱-i-ga nke naso̱ i uso̱: fa

Digitized by Google

gatọgbọ nkpuma-i-ga na osisi-i awalu awa na nta-
aja-i n'etiti mili-ga. 13 Agameme azi ka nkpọtu
abu-i-ga kwusi; onu ubọ-akwala-i-ga ka amananu
ọzọ. 14 Agameme ka ibulu nkpuma kwu nkiti:
igabu ebe igbasa agadabu-ga: amalunwozi i ọzọ:
makana Munwa Jehofa ekwugo, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu.
15 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa gwalu Taia,
si: Agwe-etiti amamarube n'onu ọdida-i, mgbe
ndi emelulu aru nasu ude, mgbe egbulu egbu
n'etiti i? 16 Ndi-isi nine nke orimili nnu gesi azi
n'ukpo-fa-ga zidata, ciruka otogbo-fa, yipu afe-
fa eji ǹkà wekpa: fa gewelu ima-aru-nni yili;
fa ganọ n'ani, nama aru nni mgbe nca ọbuna, neti
nkpu maka i. 17 Fa gabu-azi-li i abù ákwá, si i,
Nekene ka esi me ka ina n'iyi, ngi nke ndi nakpa
n'orimili nnu bili, obodo anetoli eto, dili ike
n'orimili nnu, yanwa na ndi bi nime ya, ndi melu
ka egwu-fa tuba ndi nine bili nime ya! 18 Kita
ka ọba-n'ani orimili nnu gamarube n'ubọsi ọdida-i;
eye, obi ọba-n'ani di-ga n'orimili nnu gemebi na
nniri-i. 19 Makana nọnwọ ka Dinwenu-ayi Je-
hofa kwulu: Mgbe Mgeji me i obodo tọgbọlu
nkiti, dika obodo afu-ga nke madu nebirọ; mgbe
Mgeme ka ogbu mili rọgokuta i, nuku mili-ga
ekpudo i; 20 mgbe afu agameme ka izida ngi na
ndi nezida n'onunu, ijeku ndi gbo, agameme ka ibi
n'ọmu-ani uwa, n'ebe tọgbọ-ga-lu nkiti sitena ọge
gbo, ngi na ndi nezida n'onunu, ka aghalu ibi
nime i; agametinye otuto n'ani ndi di ndu:
21 agameme ka ibulu akpajiji, imadinwozi ọzọ:
ọbulugodu na anacọ i, ma amafunatazi i ọzọ ebe-
ebe, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

Digitized by Google

27 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nginwa,
nwa nke madu, bualu Taia abù ákwà; 3 si
Taia, Ngi onye bi na nbata orimili nnu, onye nazu-
lu ndi *nine n'uwa* afia n'imelime oba-n'ani orimili
nnu, nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, si: Ngi-
nwa, Taia, ekwugo, si, Munwa mazulu nma. 4 Okè-
ani-i di-ga n'omu-ani orimili nnu, ndi luli i uno eme-
go ka nmá-i zue oke. 5 Fa si na Sina welu osisi
fia iwa ibe-mgbo-i: fa esigo na Lebanon wewelu sida
wemelu i akpu ugbo. 6 Fa ji oak nke Beşan
wepi amala-i-ga; fa ewelugo odú na osisi boks weme
oce-i-ga, sitena agwe-etiti-ga nke Kitim. 7 Eji
omalica akwa oca na akwa eji ǹkà wekpa si
n'Ijipt puta wemebe ákwà-ifufe-i, ka owebulu i
okoloto; anunu na ododo nke si n'oba-n'ani ori-
mili nnu nke Elaişa buli akwa-ndò-i. 8 Ndi bi
na Zaidon na Afad bu ndi-amala-i: ndi-amamife-i,
ngi Taia, di nime i, fanwa bu ndi negosi ugbo-i-
ga uzo. 9 Ndi-ikenye Gibal na ndi-amamife-ya
no nime i bulu ndi nakwuci oghele ugbo-i: ugbo
nine nke orimili nnu na ndi-olu-fa nine no
nime i ine ife-afia-i anya. 10 Pasia na Lud na
Put no n'usu ndi agha i, ndi-agha-i: fa kobelu ota
na okpu agha nime i; fa negosi nmá-i. 11 Ndi
Afad na usu ndi agha i no n'enu odido-aja-i-
ga okilikili, Gamadim no n'uno-enu-i-ga: fa
kobesili ota-fa n'enu aja-i-ga okilikili; fanwa
emego ka nmá-i zue oke. 12 Taşiş buli onye
nazulu i afia maka ifi imelime àkù di n'ice n'ice;
fa ji ona-oca, na ígwè, na gbamgbam, na oze, wena-
zulu ife-afia-i: 13 Jefan, na Tubal, na Mişek,
fanwa bu ndi-afia-i-ga: fa ji madu na ife ona-oku
zulu ife-afia-i. 14 Ndi uno Togama citalu anyi-
'a na anyinya agha na miul iji zulu ife-afia-i.

Digitized by Google

15 Ndi Dedan buli ndi-afia-i: imelime ọba-n'ani
orimili nnu bu afia aka-i: fa butalu i ọdú na eboni
dika ife utu. 16 Siria buli onye nazulu i afia
maka imelime ife imelu *ile ele:* fa ji nkpuma
emerald, na ododọ, na ife eji ṅkà wekpa, na ọma-
lica ákwà ọca, na erulu, na rubi, wezulu ife-afia-i.
17 Juda, na ani Israel, fanwa bu ndi-afia-i: fa ji
okili nke Minit, na panag, na manụ-anwu, na
manu, na *ọgwu* bam, wenazulu ife-afia-i. 18 Da-
maskọs buli onye nazulu i afia maka imelime ife
imelu *ile ele,* maka ifi imelime akù di n'ice n'ice;
nazu manya Helbon, na aji anụ di ọca. 19 Fedan
na Jefan ji owulu azulu ife-i: ígwè ọca, na kasia,
na kalamọs, di n'etiti ife-afia-i. 20 Dedan buli
ọnye nazulu i ákwà di-ga oke ọnu igbakwasi n'enu
anyinya. 21 Arebia, na ndi-isi nine nke Kida,
fanwa bu ndi-afia aka-i; n'umu atulu, na ebunu-
ga, na ewu-ga, n'ife ndia ka fa bu ndi-afia-i.
22 Ndi-afia Ṣiba na Reama, fanwa bu ndi-afia-i:
fa nazulu ife-afia-i n'uda nine kasi nma, na nkpuma
nine di oke ọnu, na ọna-edo. 23 Heran na Kane
na Iden, ndị-afia nke Ṣiba, Aṣua *na* Kilmad, bu
ndi-afia-i. 24 Ndia bu ndi-afia-i n'ife di-ga oke
ọnu, n'unọ ákwà anunu na ákwà eji ṅkà wekpa,
na akpati-ga nke ọmalica afe, eji udọ fiedo welu
azi sida wepia fa, *di* n'etiti ife-afia-i. 25 Ugbọ-ga
nke Taṣiṣ akwalugo ife-afia-i: ijulu eju, ewenye i
otuto agadaga n'ọmu-ani orimili nnu-ga. 26 Ndi
nanya i ewetago i na nuku mili-ga: ifufe nke
iru-anya-anwu etiwago i n'etiti orimili nnu-ga.
27 Akù-i, na ife inazuta, na ife-afia-i, na ndi-ọlu-
ugbọ-i, na ndi negosi ugbọ-i-ga uzọ, na ndi na-
kwuci ọghele ugbọ i, na ndi nene ife-afia-i anya,
na ndi-agha-i nine di nime i, na usu-i nine nke di

Digitized by Google

n'etiti i, gadaba n'ọmu-ani orimili nnu-ga n'ubọsi
nbibi-i. 28 N'onu nkpu nke ndi negosi ugbọ-i-ga
uzọ ebili gama. 29 Ndi nine nanya amala, na
ndi-ọlu-ugbọ, na ndi nine negosi ugbọ uzọ nke
orimili nnu, gesi n'ugbọ-fa zidata, fa gakwu n'enu
ani afu, 30 me ka anu onu-fa n'isi i, kwa ajọ
ákwá, kpokwasi etum n'isi-fa, tulu onwefa na
ntu: 31 kọlu i isi nkpukpuya, fielu akwa uju,
kwalu i ákwá na nkpulu-obi inu n'iru-uru nke di
inu. 32 N'ikwa-ákwá-fa ka fa gabulu i abù ákwá,
nabulu i abù ákwá, *si*, Onye di ka Taia, dika onye
emelu ka ọdelu du n'etiti orimili nnu? 33 Mgbe
ife-afia-i putalu n'etiti orimili nnu-ga, imelu ka
afọ ju imelime ndi *ọzọ-ga*; imelu ka eze di-ga
n'uwa bue ọgalanya n'imelime àkù-i na ife-afia-i.
34 N'ọge eji tikpọ i sitena orimili nnu n'ogbu
mili-ga, ife-afia-i na usu-i nine dalu n'etiti i.
35 Itulu ndi nine bi n'ọba-n'ani orimili nnu
n'anya, agadaga ujọ ghọlu ndi-eze-fa, iru-fa gba-
lusia. 36 Ndi afia nọ n'etiti ndi *ọzọ-ga* gama i ọsọ;
ibulugo akpajiji, imadinutazi ọzọ ebe-ebe.

28 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa nke
madu, gwa onye-isi Taia; Nọnwọ ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Makana ebunigo obi-i enu, ikwu-
go azi, si, Mụnwa bu cuku, anọm n'ọnọdu Cuku,
n'etiti orimili nnu-ga; ma nginwa bu madu, iburọ
Cuku, ọbu ezie na imelu obi-i ka ọdi ka obi Cuku:
3 ne, nginwa nwekalili Daniel n'amamife; ọnwerọ
ife nzuzo nke fa gezobelu i: 4 sitena amamife-i
site azi na nghọta-i ilutagolu onwei àkù, nata azi
ọna-edo na ọna-ọca n'unọ-aku-i-ga: 5 sitena nuku
amamife-i site azi n'izu-afia-i ka iji weme ka àkù-i
bawanye, ebunili obi-i enu maka ifi àkù-i: 6 nya
ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nọnwọ, si: Makana

Digitized by Google

imelu obi-ị dika obi Cuku; 7 nyabu ne, agameme
ka ndi-ọbia dakwasi i, ndi di egwu n'etiti mba-ga:
fa gamiputa nmà-fa-ga imedide nmá nke ama-
mife-i, fa gemetọ ọmùmù-i. 8 Fa gewedata i
n'onunu; iganwu ọnwu ndi egbulu egbu, n'ọmu-
ani orimili nnu-ga. 9 Iganekwulili n'iru onye
gbulu i, si, Munwa bu Cuku? ma nginwa bu
madu, iburọ Cuku, n'aka onye nemetọ i. 10 Iga-
nwu ọnwu ndi neberọ ugwu n'aka ndi-ọbia:
makana Munwa ekwugo, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu.

11 Okwu Jehofa webiakutem, si, 12 Nwa nke
madu, bualu eze Taia abù ákwá, si ya, Nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Nginwa namacita ọnu-
ọgu, ijulu n'amamife, mazue azi nmá. 13 Inọli
n'Iden *bú* ugbo Cuku; nkpuma ọbuna di oke ọnu
bu ife-ngbodo-i, sadiọs, na topaz, na daiamond, na
beril, na oniks, na jaspa, na safaia, na emerald,
na Kabọnkel, na ọna-edo: ọlu alulu nke *egwú*
timbrel-i na ọja-i di nime i; n'ubọsi ekelu i ka
akwadebesili fa. 14 Nginwa bu cerub afu etelú
ude nke negbodo egbodo: Mwedọba i, iwenọdu
n'ugwu nsọ nke Cuku; ikpaghaligo n'etiti nkpuma
ọku. 15 Nginwa zulu oke n'uzọ-i-ga sitena ubọsi
ekelu i, genye n'*ubọsi* afulu ajọ omume nime i.
16 Sitena imelime izu-afia-i fa julu n'etiti i n'ife-
ike, imego azi njọ: nya ka Mji wesi n'ugwu Cuku
tuputa i dika ife metọlu emetọ; emegom i ka ina
n'iyi, ngi cerub nke negbodo egbodo, pua n'etiti
nkpuma ọku. 17 Obi-i ka ebunili enu maka ifi
nmá-i, imego ka amamife-i le ule maka ifi ọmùmù-
i: aturagom i n'ani, atọgbọgom i n'iru ndi-eze, ka
fa wefu i. 18 Sitena imelime ajọ omume-i, n'ife
nelorọ elo nke izu-afia-i, imetọgo ebe nsọ nk'

Digitized by Google

i-ga; Mweme ka oku si n'etiti i puta, nke afu
alacapugo i, emegom ka ibulu ntu di n'ani n'anya
ndi nine fulu i. 19 Igatu ndi nine malu i n'etiti
ndi *ozo-ga* n'anya: ibulugo akpajiji, imadinutazi
ozo ebe-ebe.
20 Okwu Jehofa webiakutem, si, 21 Nwa nke
madu, do iru-i na Zaidon, ma amuma medide ya,
22 si, Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne,
anamemedide i, ngi Zaidon; agenyem otuto n'etiti
i: fa gama azi na Munwa bu Jehofa, mgbe Mkpe-
sili ikpe nime ya, edosiam nso nime ya. 23 Makana
agamezita ajo oya na obala nime ya n'ilo-ya-ga;
ndi emelulu aru gada n'etiti ya, ebe nmà di n'isi
ya n'akuku nine; fa gama azi na Munwa bu
Jehofa. 24 Okilika nadu adu obuna amadizili
uno Israel ozo, nke ogwu newuta ewuta nadi na
ndi nine birubelu fa, nke nenili fa; fa gama azi
na Munwa bu Dinwenu-fa Jehofa.
25 Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ka
Mkpoputasia uno Israel n'etiti ndi afu bu ndi
acusalu fa n'etiti fa, edosiam nso nime fa n'anya
mba-ga, fa gebi azi n'ani-fa nke Mnyelu odibom
Jekob. 26 Fa gebi n'aru-ofufo nime ya; eye, fa
galu uno-ga, gbue ugbo fain-ga, bi n'aru-ofufo;
mgbe Mkpesili ndi nine nenili fa ikpe okilikili; fa
gama azi na Munwa bu Jehofa Cuku-fa.
29 1 N'aro nke-ili, n'*onwa* nke-ili, n'*ubosi*
nke-ili-na-iboa n'onwa, okwu Jehofa webi-
akutem, si, 2 Nwa nke madu, do iru-i imedide
Fero eze Ijipt, ma amuma medide ya, medide azi
Ijipt nine: 3 kwue, si, Nonwo ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Ne, anamemedide i, Fero eze
Ijipt, nuku dragon nke dina n'etiti orimili-ya-ga,
nke kwulu, si, Orimilim bu nkem, munwa melu

Digitized by Google

ya n'onwem. 4 Agametinye ukpo-ga n'agba-i-ga,
me ka azù orimili-i-ga lakudo n'akpilikpa-i-ga;
agamewenita i enu n'etiti orimili-i-ga, ngi na azù
nine nke orimili-i-ga nke lakudolu n'akpilikpa-i-
ga. 5 Agamatọgbọ i n'ọfia kwu nkiti rapu i,
ngi na azù nine nke orimili-i-ga: igada n'ọzala;
ọnwerọ ka agewekọba i, nke anatutu i: ewelugom
i nye anu ọfia di-ga n'uwa na anu-ufe nke enu-igwe
ka ibulu nni-fa. 6 Ndi nine bi n'ani Ijipt gama
azi na Munwa bu Jehofa, makana fa abulugo unọ
Israel ọkpọsi *nke bu sọ* ami-agu. 7 Mgbe fa
jidelu i n'aka, ikpajili, dọwa uku-ubu-fa nine:
mgbe fa dabebelu i, ikpajie, me ka úkwù-fa nine
kwulu. 8 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue
nọnwọ, si: Ne, agameweta nmà n'isi i, bepu n'ebe
inọ madu na anu. 9 Ani Ijipt gabu nkpọnkpọ
ani na ebe tọgbọlu nkiti; fa gama azi na Munwa
bu Jehofa: makana okwulu, Orimili bu nkem,
munwa melu ya. 10 Nyabu ne, anamemedide i,
nemedide orimili-i-ga, agameme ka ani Ijipt bulu
ebe tọgbọsili nkiti nca na nkpọnkpọ ani, sitena
Migdol genye na Sefene welue n'oke-ani Itiopia.
11 Ọnwerọ ukwu madu ọbuna gagafe ya, nke
ukwu anumanu gagafe ya, nke anebi ya ọgu arọ
nabọ. 12 Agamẹme ani Ijipt nkpọnkpọ ani
n'etiti ani bu-ga nkpọnkpọ ani, obodo-ya-ga gabu
nkpọnkpọ obodo ọgu arọ nabọ n'etiti obodo tọgbọ-
ga-lu nkiti: agamacusa ndi Ijipt n'etiti mba-ga,
kpasa fa n'ani-ga. 13 Makana nọnwọ ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu: N'isi-njedebe ọgu arọ
nabọ ka Mgekpokọputa ndi Ijipt n'etiti ndi afu-ga
ebe acusalu fa: 14 agameme ka ndi Ijipt adọlu
n'agha cigha, me fa ka fa cigha azu n'ani Patros
n'ani ebe amulu-fa; n'ebe afu ka fa gabu ani-e

di ani. 15 Ogabu ani-eze dikalisili ani; omebu-
nitazi onweya enu ozo n'enu mba-ga: agameme
ka fa benata, fa amazodazi mba-ga ozo. 16 Oma-
buzi ife uno Israel gatukwasi ncekwube ozo, neme
ka elota ajo omume, mgbe fa rughalili ido fa iru:
fa gama azi na Munwa bu Dinwenu-fa Jehofa.
17 Oluzia n'aro nke-oru-na-isa, n'*onwa* izizi,
n'*ubosi* izizi n'onwa, okwu Jehofa biakutelum, si,
18 Nwa nke madu, Nebukadreza eze Babilon
melu ka usu ndi-agha-ya fe nuku nru medide
Taia: isi obuna ka emelu isi nkpoca, uku-ubu
obuna ka ecifialu ecifia: ma onataro ugwo obuna,
nke usu ndi-agha-ya *nanata*, n'aka Taia, maka
nru afu ofelu medide ya: 19 nya ka Dinwenu
Jehofa ji kwue nonwo, si: Ne, agamewelu ani
Ijipt nye Nebukadreza eze Babilon; ogadolu ìgwè
ndi-ya, kwalia ife-ya, nutasia ife-ya n'agha; ogabu
ugwo usu-ndi-agha-ya. 20 Enyegom ya-li ani
Ijipt ka obulu ine-olu-ya na nru ofelu, makana fa
lulum olu, ka Dinwenu Jehofa kwulu.
21 N'ubosi afu ka Mgeme ka ofu mpi puelu
uno Israel, agamenye azi i isa-onu n'etiti fa; fa
gama azi na Munwa bu Jehofa.

30 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa nke
madu, ma amuma, si, Nonwo ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Cibanu ákwá, Azigba ubosi afu!
3 Makana ubosi afu di nso, obunadu ubosi Jehofa
di nso, ubosi ulukpu-ga; ogabu oge mba-ga.
4 Ofu nmà gadakwasi n'isi Ijipt, ife ngbu gadi
n'Itiopia, mgbe ndi egbulu egbu gada n'Ijipt; fa
gadolu ìgwè ndi-ya n'agha, akwatue nto-ani-ya-ga.
5 Itiopia na Put, na Lud, na ndi nine gwalu
ogwa, na Kub, na umu ani nke àgbà, geso fa da
na nmà.

Digitized by Google

6 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Ndi kwadolu Ijipt
azi gada, ngala nke ike-ya gezidata: sitena Migdol
genye na Sefene ka fa gada nime ya sitena nmà,
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 7 Fa gabu azi
nkpọnkpọ n'etiti ani bu-ga nkpọnkpọ, obodo-ya-ga
gadi n'etiti obodo tọgbọ-ga-lu nkiti. 8 Fa gama
azi na Munwa bu Jehofa, mgbe Mji munyesia
ọku n'Ijipt, tibepusia ndi nine nenyelu ya aka.
9 N'ubọsi afu ka ndi ozi gesi n'irum pua je
n'ugbọ-ga iyi ndi Itiopia nọ n'aru-ofufo egwu; ife
ngbu gadi n'aru fa, dika n'ubọsi Ijipt; makana,
ne, ọbiana.

10 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Agameme azi ka ìgwè ndi Ijipt kwusi, n'aka
Nebukadreza eze Babilon. 11 Yanwa na ndi-ya
so ya, ndi di egwu n'etiti mba-ga, ka ageme ka
fa bata imebi ani; fa gamiputa nmà-fa-ga imedide
Ijipt, mejue ani na ndi egbulu egbu. 12 Agame-
me azi ka orimili-ga ta, le ani afu n'aka ndi ajọ
madu; me ka ani afu bulu nkpọnkpọ ani, ya
na ife julu ya, site n'aka ndi-ọbia: Munwa Jehofa
ekwugo.

13 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Agameme azi ka alusi na n'iyi, me ka ife nelorọ
elo kwusi na Nof; ọnwerọ onye-isi gesizi n'ani
Ijipt puta: agametinye egwù n'ani Ijipt. 14 Aga-
meme azi ka Patros me nkpọnkpọ, munye ọku
na Zoan, kpe ikpe na No. 15 Agameruwusa azi
ọnumam na Sin, *bú* iga Ijipt; bepu azi ìgwè ndi
No. 16 Agamamunye azi ọku n'Ijipt; ife ngbu
gegbu Sin agadaga, No ka agetikpọ: Nof *genwe*
ndi nemedide ya n'ogonogo ubọsi nine. 17 Umu-
ikolọbia Afen na nke Pi-beset gada na nmà:
agadọlu obodo ndia n'agha. 18 Na Tehafnehes

Digitized by Google

ubọsi gagba azi ọcici, mgbe Mgakpaji n'ebe afu
ukpako-onu-ọlu-ga nke Ijipt, ngala nke ike-ya
akwusi na ya: yanwa, ulukpu gekpudo ya, agadọlu
umu-ya umu-nwayi n'agha. 19 Nọnwọ ka Mgesi
kpe ikpe n'Ijipt: fa gama azi na Munwa bu Jehofa.
20 Oluzia n'arọ nke-ili-na-ofu, n'*ọnwa* izizi, n'-
ubọsi nke-isa n'ọnwa, okwu Jehofa biakutelum, si,
21 Nwa nke madu, akpajigom ọgwe-aka Fero eze
Ijipt; ne, efiedorọ ya ka ewetinye ya ọgwu *iji zọ*
ya, ka ewelu ákwà ọya wefiedo ya, ka owesie ike
ijide nmà. 22 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji
kwue nọnwọ, si: Ne, anamemedide Fero eze Ijipt,
agamakpaji ọgwe-aka-ya nabọ, ka nke sili ike, ka
nke kpajili akpaji; agameme ka nmà dapu n'aka-
ya. 23 Agamacusasi ndi Ijipt n'etiti mba-ga,
kpasa fa n'etiti ani-ga. 24 Agamagba azi ọgwe-
aka eze Babilon ume, tinye nmam n'aka-ya: ma
agamakpaji ọgwe-aka Fero, ogeji isu-ude nke
onye emelulu ajọ aru wesu n'iru ya. 25 Aga-
magba ọgwe-aka eze Babilon ume, ma ọgwe-aka
Fero gada; fa gama azi na Munwa bu Jehofa,
mgbe Mgeji tinye nmam n'aka eze Babilon, ogese-
tipu ya n'ani Ijipt. 26 Agamacusa azi ndi Ijipt
n'etiti mba-ga, kpasa fa n'ani-ga; fa gama azi na
Munwa bu Jehofa.

31 1 Oluzia n'arọ nke-ili-na-ofu, n'*ọnwa* nke-
ito, n'*ubọsi* izizi n'ọnwa, okwu Jehofa webia-
kutem, si, 2 Nwa nke madu, gwa Fero eze Ijipt,
na ìgwè ndi-ya; Onye ka iyili na nuku-i? 3 Ne,
Asiria buli sida na Lebanon nwelu ọmalica nga-
daba-ga, nwe azi ndundu, solu ajọ ogonogo;
ọnunu-ya di n'etiti ulukpu. 4 Mili bulu ya, ogbu
mili melu ka osonita: orimili-ya-ga nerurube ebe
·lu ife nke ya; ọwezipu uzọ-mili-ya-ga jelue

Digitized by Google

osisi nine nke di n'ofia. 5 Nya ka eji me ka
ogonogo-ya ka osisi nine nke di n'ofia; ngadaba-
ya bawanyelu, anaka-ya so-ga ogonogo maka ifi
nuku mili-ga, mgbe oji waputa *fa*. 6 Nnunu nine
nke enu-igwe naku akwu-fa n'enu ngadaba-ya-ga,
n'okpulu anaka-ya ka anu ofia nine muputalu
umu-fa, n'okpulu ndo-ya ka nuku mba nine bili.
7 Owema nmá na nuku-ya, n'ogonogo nke anaka-
ya-ga; makana nkpologwugwu-ya di n'ikpele nuku
mili-ga. 8 Sida di-ga n'ugbo Cuku ezobero ya:
osisi fia eyiro ngadaba-ya-ga, osisi plen adiro ka
anaka-ya-ga; nke osisi obuna di n'ugbo Cuku neyi
ya na nmá-ya. 9 Emelum ya ka oma nmá sitena
imelime anaka-ya-ga: nyabu na osisi nine nke
di n'Iden, nke di n'ugbo Cuku, nekwoso ya ekwolo.

10 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nonwo,
si: Makana isoka ogonogo, owedebe onunu-ya
n'etiti ulukpu, ewebunie obi-ya n'ogonogo-ya;
11 agamewelu ya nye azi n'aka dike nke mba-ga;
ogemesolili ya: acupugom ya n'ilo maka ifi ife-
ojo-ya. 12 Ndi-obia azi, ndi di egwu n'etiti
mba-ga, ebepugo ya, rapu ya: n'enu ugwu-ga
na mgbulugudu nine azi ka anaka-ya danyegolu,
anyakapu ngadaba-ya-ga n'uzo mili nine nke ani;
ndi nine n'uwa esigo na ndo-ya zida, rapu ya.
13 Nnunu nine nke enu-igwe gebi na nkponkpo-
osisi-ya, anu ofia nine gano na ngadaba-ya-ga:
14 ka ofu efu n'osisi nine di n'ikpele mili-ga gbalu
iwenita onweya enu n'ogonogo-ya, nke onedebe
azi onunu-ya n'etiti ulukpu, nke ndi-dike-fa nakwu
oto n'ogonogo-fa, *obunadu* ndi nine nala mili:
makana fa nine ka aralu nye n'onwu, n'akuku di
n'okpulu ani, n'etiti umu madu, fa na ndi gbada
n'onunu.

Digitized by Google

15 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, si:
N’ubọsi mgbe oji gbada na Ṣeol emelum ka
akwalu ya ákwá: ekpucilim ya ogbu *mili*, Mgbo-
cigha azi orimili *di-ga ya*, nuku mili di-ga ya
wekwulu ofu ebe: Mweme ka Lebanon kwalu ya
ákwá, ufu kpulu osisi nine nke di n’ọfia maka ifi
ya. 16 Emelum ka mba-ga marube na nkpọtu
ọdida-ya, mgbe Mmelu ya ka ọgbada na Ṣeol, ya
na ndi gbadalu n’onunu: ewetasie osisi nine di
n’Iden, ndi arọputalu arọputa kacasi azi nma na
Lebanon, ndi nine nala mili, obi n’akuku di-ga
n’okpulu ani. 17 Fanwa azi so ya gbada na Ṣeol
jeku ndi eji nmà gbu; eye, ndi bu ọgwe-aka-ya,
ndi bi n’okpulu ndo-ya n’etiti mba-ga.

18 Onye ka isi nọnwọ yi n’otuto na nuku
n’etiti osisi di-ga n’Iden? ma agewedata ngi na
osisi di-ga n’Iden n’akuku di-ga n’okpulu ani:
igedina n’etiti ndi nebèrọ ugwu, ngi na ndi nke
eji nmà wegbu. Nka bu Fero na ìgwè ndi-ya
nine, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

32 1 Oluzia n’arọ nke-ili-na-ibọa, n’ọnwa nke-
ili-na-ibọa, n’*ubọsi* izizi n’ọnwa, okwu Jehofa
webiakutẹm, si, 2 Nwa nke madu, bubalu Fero
eze Ijipt abù ákwá, si ya, Iyili okolọbia agaba nke
mba-ga: ma nginwa di ka dragon nke di nime
orimili nnu-ga; igbawaputago, ngi na orimili-i-ga,
iwewelu ukwu-i gbalu mili afu-ga, lue orimili-fa-
ga inyi. 3 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Agamagbasa agadabum n’isi i sitena nzukọ ọtutu
ndi *ọzọ-ga*, fa gaji agadabum wewenita i enu.
4 Agamatọgbọ i n’ani, tufue i n’ọzala, me ka
nnunu nine nke enu-igwe bekwasi i, agameji i me
’-a afọ ju anu di n’uwa nine. 5 Agamatọgbọ anu-
’enu ugwu-ga, me ka ogonogo-i ju mgbulugudu.

Digitized by Google

6 Agameji azi o̱bala-i wekwo̱wusa ani nke ine-
gwu mili nime ya, welue n'enu ugwu-ga ; igejuputa
n'uzo̱ mili-ga. 7 Mgbe Mgeji menyu i, agame-
kpudo enu-igwe, me ka kpakpando di-ga ya gba
o̱cici ; agameji ulukpu kpudo anya-anwu, o̱nwa
amenye ìfè-ya. 8 Ife nine nenye ìfè n'enu-igwe ka
Mgeme ka fa gbakpo i o̱cici, me ka o̱cici gba n'ani-
i, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 9 Agamakpasu
azi obi o̱tutu ndi *o̱zo̱-ga* iwe, mgbe Mgeji weta
ntikpo̱-i n'etiti mba-ga, n'etiti ani-ga nke inamaro̱.
10 Eye, agameme ka itu o̱tutu ndi *o̱zo̱-ga* n'anya,
ndi-eze-fa gajo̱ agadaga ujo̱ maka i, mgbe Mgeji
kpaba nmam n'iru fa ; aru gama fa nni mgbe
o̱buna, ebe onye ano̱na maka ndu-ya, n'ubo̱si
o̱dida-i. 11 Makana no̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu : Nmà nke eze Babilon gabia-
kwasi i. 12 Nmà-ga nke ndi-dike ka Mgeji me
ka ìgwè ndi-i da ; fa nine bu ndi di egwu n'etiti
mba-ga : fa gemebi ngala Ijipt, ìgwè ndi-ya
nine ka agebibi. 13 Agameme azi ka anumanu
di-ga ya na n'iyi n'ikpele nuku mili-ga ; ukwu
madu amagbalu fa o̱zo̱, nke ikpata-ukwu anu-
manu nagbalu fa. 14 Mgbe afu ka Mgeji me
ka mili-fa do, me ka orimili-fa neru ka manu, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 15 Mgbe Mgeji me ka
ani Ijipt me nkpo̱nkpo̱ ani nke to̱gbo̱lu nkiti, ani
gba aka n'ife julu ya-li, mgbe Mgeji tigbu ndi nine
bi ya, fa gama azi na Munwa bu Jehofa. 16 Nka
bu abù ákwá afu fa gabu ; umu-ada mba-ga geji ya
bu abù ákwá : fa geji ya bulu Ijipt, na ìgwè ndi-ya
nine, abù ákwá, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

17 Oluzia n'aro̱ nke-ili-na-ibo̱a, *n'ubo̱si* nke-ili-na-
ise n'o̱nwa, okwu Jehofa webiakutem, si, 18 Nwa
nke madu, cibalu ìgwè ndi Ijipt ákwá, me ka

gbada, *o̱bunadu* yanwa, na umu-ada mba amalu
afa-fa, n'akuku di-ga n'okpulu ani, fa na ndi na-
gbada n'onunu. 19 Onye ka imakalili na nmá?
gbada, ka ato̱gbo̱ ngi na ndi nebero̱ ugwu.
20 Fa gada n'etiti ndi eji nmà wegbu: aralugo
ya nye na nmà: kpupu ya na ìgwè ndi-ya nine.
21 Ndi sili ike n'etiti ndi-dike gesi n'etiti Ṣeol
gwa ya okwu ya na ndi nenyelu ya aka: fa agba-
dago̱, fa dina du, *o̱bunadu* ndi nebero̱ ugwu, eji
nmà wegbu. 22 Aṣua no̱ n'ebe afu ya na usu-ya
nine; ini-ya dirube-ga-lu ya okilikili: fa nine ndi
egbulu egbu, ndi dalu na nmà: 23 ndi edebelu
ini-fa n'o̱mu-ani onunu, usu-ya no̱rubelu ini-ya
oḳilikịli: fa nine ndi egbulu egbu, ndi dalu na
nmà, nke melu ka ajo̱ egwu tuba n'ani ndi di ndu.
24 N'ebe afu ka Ilam na ìgwè ndi-ya nine no̱ru-
belu ini-ya okilikili: fa nine ndi egbulu egbu, ndi
dalu na nmà, nbi gbadalu n'akuku di-ga n'okpulu
ani nébe ugwu, ṇdi melu ka ajo̱ egwu-fa tuba
n'ani ndi di ndu, bulu ifele-fa solu ndi gbadalu
n'onunu. 25 Fa edebegolu ya àkwà n'e̱titi ndi
egbulu egbu na ìgwè ndi-ya nine; ini-ya diru-
be-ga-lu ya okilikili: fa nine bulu ndi nebero̱
ugwu, ndi eji nmà gbu; makana emelu ka ajo̱
egwu-fa tuba n'ani ndi di ndu, fa bulu ifele-fa solu
ndi gbadalu n'onunu: etinyelu ya n'etiti ndi
egbulu egbu. 26 N'ebe afu ka Meṣek, Tubal, na
ìgwè ndi-ya nine di; ini-ya dirube-ga-lu ya okilikili:
fa nine bu ndi nebero̱ ugwu, ndi eji nmà wegbu;
makana fa melu ka ajo̱ egwu-fa tuba n'ani ndi di
ndu. 27 Fa amedinanyelu ndi-dike ndi si n'etiti ndi
nebero̱ ugwu da, ndi ci ife-agha-fa gbada na Ṣeol,
tukwasi nmà-fa n'okpulu isi-fa, ajo̱ omume-fa di
n'enu o̱kpukpu-fa-ga; makana *fa buli* ajo̱ egwu

Digitized by Google

ndi-dike n'ani ndi di ndu. 28 Ma agetili nginwa
n'etiti ndi nebero̱ ugwu, igedinanyelu ndi eji nmà
wegbu. 29 N'ebe afu ka Idom no̱, ndi-eze-ya na
ndi-isi-ya nine, o̱bu ezie na fa di ike ma ato̱gbo̱lu
fa na ndi eji nmà wegbu : fanwa gedinanyelu ndi
nebero̱ ugwu, na ndi gbadalu n'onunu. 30 N'ebe
afu ka ndi-isi Ugwu no̱, fa nine, na ndi Zaidon
nine, ndi solu ndi egbulu egbu wegbada ; ifele
neme fa n'ajo̱ egwu fa melu ka o̱tuba sitena ike-
fa ; fa ḍina nébe ugwu, fa na ndi eji nmà wegbu,
fà bu ifele-fa fa na ndi gbadalu n'onunu. 31 Fero
gafu fa, agatasi ya obi n'ìgwè ndi-ya nine : *o̱bu-
nadu* Fero na usu ndi-agha ya nine, eji nmà
wegbu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 32 Makana
etinyegom ajo̱ egwu-ya n'ani ndi di ndu : agato̱-
gbo̱ ya n'etiti ndi nebero̱ ugwu, fa na ndi eji nmà
gbu, *o̱bunadu* Fero na ìgwè ndi-ya nine, ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu.

33 1 Okwu Jehofa-webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, gwa umu ndi-i, si fa, Mgbe
Mwetalu nmà n'ani, o̱buluna ndi ani afu ewelu
ofu madu nime fa, debe ya ka o̱bulu onye-nce-
fa : 3 o̱buluna, mgbe o̱fulu nmà ka o̱nabiakwasi
ani afu, ogbue opi, do̱ ndi afu nti ; 4 onye o̱buna
nulu onu opi afu, ma o̱naluro̱ ido̱-nti afu, o̱buluna
nmà afu abia, wepu ya, o̱bala-ya gadi n'isi-ya.
5 O̱nulu onu opi afu, ma o̱naluro̱ ido̱-nti afu ;
o̱bala-ya gadi n'isi ya : ma asina yanwa nalu ido̱-
nti afu o̱keme ka nkpulu-obi-ya pua ya. 6 Ma
o̱buluna onye nce afu afu nmà ka o̱bialu, ma
ogburo̱ opi, nke anado̱ ndi afu nti, nmà abia, welu
onye o̱buna n'etiti fa ; ewepulu onye afu nime ajo̱
omume-ya, ma agamaju ase o̱bala-ya n'aka onye

Digitized by Google

nce afu. 7 Nyabu nginwa, nwa nke madu, ede-
begom i ka ibululu unọ Israel onye nce; nyabu
nulu okwu n'ọnum, dọlum fa nti. 8 Mgbe Mg-
walu onye ọjọ, Ngi onye ọjọ, iganwulili, ma ikwurọ
okwu idọ onye ọjọ nti ka osi n'ajọ uzọ-ya puta;
onye ọjọ afu ganwu n'ajọ omume-ya, ma ọbala-ya
ka Mgaju ase n'aka-i. 9 Ma, ọbuluna nginwa adọ
onye ọjọ nti maka uzọ-ya ka osi nime ya cigha,
ma osirọ n'uzọ-ya cigha; onye afu ganwu n'ajọ
omume-ya, ma nginwa anaputago nkpulu-ọbi-i.
10 Nginwa, nwa nke madu, gwa unọ Israel, si:
Nọnwọ ka unu kwulu, si, Nmefie-ayi na njọ-ayi
di-ga n'isi ayi, ayinwa nata aru nime fa; kezi ka ayi
gesi di ndu? 11 Si fa, Etu Munwa difu ndu, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, Ọnwu onye ọjọ ada-
sọm; kama ka onye ọjọ si n'uzọ-ya cigha di ndu:
cighanu, sinu n'ajọ uzọ-unu-ga cigha; makana
ọbu ginizi ka unu geji nwu, unu unọ Israel?
12 Nginwa, nwa nke madu, gwa umu ndi-i,
Ezi omume onye ezi omume amanaputa ya n'ubọ-
si njefie-ya; ife ọjọ nke onye ọjọ, ọmada nime ya
n'ubọsi osi n'ife-ọjọ-ya cigha: nke onye ezi omume
nenwe ike idi ndu nime ya n'ubọsi ọmelu njọ.
13 Mgbe Msi onye ezi omume, na ọgadilili ndu;
ọbuluna yanwa ecekwube ezi omume-ya, mebe ife
nelorọ elo, amelota ofu efu n'ezi omume-ya; ma n'ajọ
omume-ya nke ọmelu, nime ya ka ọganwu. 14 Ọzọ,
mgbe Msi onye ọjọ, Iganwulili; ọbuluna osi na
njọ-ya cigha, kpebe ikpe *kwu ọtọ* mebe azi ezi
omume; 15 ọbuluna onye ọjọ enyecigha ife
edolu n'ibe n'aka-ya, nyecigha ife ọnatalu na
npum, nakpaghali n'ukpulu-ga nke ndu, ghalu
ime ajọ omume; ọgadilili ndu, ọmanwu. 16 Ame-
ta ofu efu nime njọ-ya nke ọmelu iji wemedide

ya: ọkpego ikpe *kwu ọtọ* me ezi omume; ọga-
dilili ndu. 17 Ma umu ndi-i si, Uzọ Dinwenu-ayi
ararọ nranya: ma fanwa, uzọ-fa ararọ nranya.
18 Mgbe onye ezi omume si n'ezi omume-ya
cigha, mebe ajọ omume, ọganwu azi nime fa.
19 Mgbe onye ọjọ si n'ife-ọjọ-ya cigha, kpebe
ikpe *kwu ọtọ* mebe ezi omume, yanwa geji maka
ya di ndu. 20 Ma unu si, Uzọ Dinwenu-ayi
ararọ nranya. Unu unọ Israel, agamekpe unu n'ofu
n'ofu ka uzọ onye si di.

21 Oluzia n'arọ nke-ili-na-ibọa nke adọlu ayi
n'agha, n'*ọnwa* nke-ili, n'*ubọsi* nke-ise n'ọnwa, ofu
onye nke sigolu na Jerusalem gbaputa biakutem,
si, Etikpọgo obodo. 22 Ma aka Jehofa adakwasi-
gomli n'anyasi, tupu onye gbaputalu abia; Ọsa-
ghegoli ọnum, genye na mgbe ọbiakutelum n'u-
tutu; ewesaghe ọnum, mweghalu ibuzi ogbi ọzọ.
23 Okwu Jehofa webiakutem, si, 24 Nwa nke
madu, ndi bi n'ebe afu tọgbọ-ga-lu nkiti n'ani Israel
nekwu, si, Abraham buli ofu, ọweketa ani afu;
ma ayinwa rili nne; enyelu ayi ani ka ọbulu ùkwù.
25 Nya ka igeji si fa, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Unu neli *anu* na ọbala, wenita
anya-unu *ne* alusi-unu-ga, nagbafu ọbala: unu
genwelu ani afu ka? 26 Unu kwu na nmà-unu,
unu neme ife alu, unu nemelu nwunye ibe-unu
n'ofu n'ofu: unu genwelu ani afu ka? 27 Nọnwọ
ka igasi fa, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Etu Munwa difu ndu, ezie ndi nọ n'ebe tọgbọ-ga-
lu nkiti gada na nmà, onye nọ n'ọzala ka Mgewelu
nye anu ọfia ka fa lie ya, ndi nọ n'ebe sili ike
na ugbò ganwu n'ajọ ọya. 28 Agameme ani-*fa*
nkpọnkpọ na ife iti-nkpu, ngala nke ike-ya ga-
kwusi: ugwu di-ga n'Israel gabu nkpọnkpọ, ofu efu

amagafe. 29 Fa gama azi na Munwa bu Jehofa,
mgbe Mji me ani afu nkpọnkpọ na ife iti-nkpu,
maka ifi ife-alu-fa nine nke fa melu. 30 Nginwa,
nwa nke madu, umu ndi-i nekwu maka i n'ikpele
aja-odido-ga n'ọnu-uzọ unọ-ga azi, nagwalita ibe-
fa okwu, ebe onye anọna *ọnagwa* nwa-nne-ya, si,
Biko, bianu, nulu ife bu okwu nke si n'ọnu Jehofa
puta. 31 Fa webiakute i dika ndi *Israel* si abia,
fa nọdu n'ani n'iru i dika ndi nkem, fa wenu okwu-
i-ga, ma fa ademe fa: makana fanwa ji ọnu-fa egosi
imelime ifu-n'anya, ma obi-fa nejeso elele-fa. 32 Ne,
inọ n'etiti fa dika abù usọ nke onye nwelu onu nasọ
usọ, nke nakpọ azi ubọ ọfuma: makana fa nanu
okwu-i-ga, ma fa ademe fa. 33 Mgbe nka geme, (ne,
ọbiana,) fa gama azi na amuma anọgo n'etiti fa.

34 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, ma amuma medide ndi-ọzùzù
atulu bú Israel, ma amuma, si fa, ọbunadu ndi-
ọzùzù atulu, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Afufu dili ndi-ọzùzù *atulu bú* Israel ndi
nazu onwefa! ndi-ọzuzu atulu amazu atulu ka?
3 Unu neli abuba, welu aji neyikpo onweunu,
negbu nke nwelu abuba; ma unu adazu atulu.
4 Unu enyerọ ndi naya ọya ume, nke unu nazọ
nke aru nwulu, nke unu nefiedo nke kpajili akpaji,
nke unu newecigha nke acufulu acufu ọzọ, nke unu
nacọ nke fululi efu; ma unu ji ike na nmegbu
nazọli fa. 5 Acusalu fa acusa, makana ọnwerọ onye
nazu *fa*: fa webulu ife olili nke anu ọfia nine,
ewecusa fa. 6 Atulum nefughali-ga n'ugwu nine, na
enu ngongo nine di enu: eye, acusalu atulum-ga
n'enu uwa nine; ma ọnwerọ ofu onye efu naju ase
nacọ *fa*. 7 Nyabu, unu ndi nazu azu, nulunu okwu
Jehofa: 8 Etu Munwa difu ndu, ka Dinwenu-

ayi Jehofa kwulu, ezie ebe atulum bu-ga ife
nkwali, atulum bulu ife olili nke anu ọfia nine,
maka ifi na onye nazu *fa* adirọ, nke ndi-ọzuzu-
atulum naju ase atulum-ga, ma ndi-ọzuzu atulu
nazu onwefa, fa adazu atulum; 9 nyabu, unu
ndi nazu atulu, nulunu okwu Jehofa; 10 Nọnwọ
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, anamemedide
ndi nazu atulu; agamaju ase atulum-ga n'aka-fa,
kwusi fa n'izu atulu; ndi-ọzùzù atulu amazuzi
onwefa ọzọ; agamanaputa fa atulum n'ọnu-fa, ka
fa ghalu ibụlu fa ife olili. 11 Makana nọnwọ ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, Mu n'onwem
gaju ase atulum, cọputa fa. 12 Dika onye nazu
atulu si acọputa ìgwè atulu ya n'ubọsi ọnọ n'etiti
atulu-ya acusalu acusa, nọfu ka Mgesi cọputa
atulum-ga; agamanaputa fa n'ebe nine acusalu fa
n'ubọsi ulukpu na oke ọcici. 13 Agameme ka fa
si n'etiti ndi ọzọ-ga puta, kpoputa fa n'ani *ọzọ*-ga,
me ka fa bia n'ani-fa; agamazu fa n'enu ugwu-ga
nke Israel, n'ikpele uzọ-mili-ga, na ebe obibi nine
nke ani afu. 14 Agamazu fa n'ezigbo ebe-ita-
nni, n'enu ugwu-ga nke ebe di enu nke Israel ka
unọ-fa gadi: ebe afu ka fa gedina ani n'ezigbo
unọ, agazu fa n'ebe-ita-nni di nma n'enu ugwu-ga
nke Israel. 15 Mu n'onwem gazu atulum, Munwa
geme ka fa dina ani, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwu-
lu. 16 Agamacọ nke fulu efu, wecigha nke acu-
fulu acufu ọzọ, fiedo nke kpajili akpaji, nye nke aru
nanwu ume: nke malu abuba na nke di ike ka
Mgebibi; agamazu fa n'ikpe. 17 Ununwa, ìgwè
atulum, nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ne, ekpelum ikpe n'etiti anu na anu, ka ebunu
ka nkpi. 18 Ọbu ọbele ife n'anya-unu na azulu
unu n'ezigbo ebe-ita-nni, ma unu nazọda nke fọ-

Digitized by Google

dulu n'ebe-ita-nni-unu n'ukwu-unu ka? na unu
alago azi mili dolu edo, ma unu nagbalu nke fodu-
lu n'ukwu-unu? 19 Atulum, fa neli ife nke unu
zolu ukwu, fa nala ife nke gbalulu n'ukwu-unu.
20 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji gwa fa nonwo,
si: Ne, Mu n'onwem gekpe ikpe n'etiti anu malu
abuba na anu talu aru. 21 Ebe unu ji akuku na
uku-ubu nuruka, unu ji mpi-unu soruka ndi nine
naya oya, unu wecusasia fa; 22 nyabu na agama-
zoputa ìgwè-atulum, fa amabuzi ife nkwali ozo;
agamekpe azi ikpe n'etiti anu na anu. 23 Aga-
makwuba ofu onye nazu atulu n'isi fa, ogazu fa,
bú odibom Defid; yanwa gazu fa, yanwu gabu
onye nazu fa. 24 Munwa Jehofa gabu Cuku-fa,
odibom Defid gabu isi n'etiti fa; Munwa Jehofa
ekwugo. 25 Mu na fa geme àgbà ndokwa, aga-
meme ka ajo anu kwusi n'ani afu: fa gebi n'aru-
ofufo n'ofia kwu nkiti, nalaru n'ugboko. 26 Aga-
meme fa na ebe dirube-ga-lu ngongom okilikili ka
fa bulu ife ngozi; agameme ka nsansa mili zo
n'oge-ya; nsansa mili ngozi gadi-ga. 27 Osisi
nke di n'ofia gami nkpulu-ya, ani gamasi ife
nmasi ya, fa gano n'aru-ofufo n'ani-fa; fa gama
azi na Munwa bu Jehofa, mgbe Mtijipugolu
nga nke ukpako-onu-olu-fa, naputa fa n'aka ndi
melu fa ka fa bulu ìrù-fa. 28 Fa amabuzi
ife nkwali nke mba-ga, nke anu di n'uwa geli
fa; ma fa gebi n'aru-ofufo, onye obuna ameyi fa
égwu. 29 Agamewenitalu fa ife okuku nke amalu
afa-ya, ugani amekpocapu fa ozo n'ani, nke fa
nebu ifele nke mba-ga ozo. 30 Fa gama azi na
Munwa Jehofa Cuku-fa nonyelu fa, na fanwa, *bú*
uno Israel, bu ndi nkem, ka Dinwenu-ayi Jehofa
ulu. 31 Ununwa atulum, atulu nke ebe-ita-

Digitized by Google

nnim, bu madu, Munwa bu Cuku-unu, ka Dinwe-
nu-ayi Jehofa kwulu.

35 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, do iru i imedide ugwu Sia, ma
amuma medide ya, 3 si ya, Nọnwọ ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Ne, anamemedide i, ngi ugwu
Sia, agamesetipu akam imedide i, me ka ibulu
nkpọnkpọ ebe na ife iti-nkpu. 4 Agamemẹ ka
obodo-i tọgbọ-ga-lu nkiti, nginwa gabu nkpọnkpọ
ebe; igama azi na Munwa bu Jehofa. 5 Ebe
ibugolu onye-ilo ebe-ebe, welu umu Israel nye
n'aka nmà n'ọge nuku afufu-fa, n'ọge ajọ omume
nke isi-njedebe: 6 nyabu, etu Munwa difu ndu,
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, agamemẹ i ka
ibulu sọ ọbala, ọbala ganacu i: ebe inakpọrọ ọbala
asi, nyabu na ọbala gacu i. 7 Nọnwọ ka Mgeme
ka ugwu Sia bulu ife iti-nkpu na nkpọnkpọ ebe;
agamebepu nime ya onye gafelu nime na onye
cighalu ecigha. 8 Agamemeju ugwu-ya-ga na
ndi-ya egbulu egbu: n'ugwu-i-ga na mgbulugudu-
i-ga na uzọ-mili-i nine ka fa gadaba bu ndi egbulu
na nmà. 9 Agameme i ka ibulu nkpọnkpọ ani
ebe-ebe, obodo-i-ga ka madu manebizi: unu gama
azi na Munwa bu Jehofa. 10 Makana ikwugolu,
si, Mba nabọ ndia na ani nabọ ndia gabu nkem,
ayi genwe ya; ọbu ezie na Jehofa nọ n'ebe afu:
11 nyabu, etu Munwa difu ndu, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu, agameme ka iwe-i si di, na dika
ekwolo-i nke ikwolu n'asì ikpọlu fa; agamemẹ
azi ka amalu Munwa n'etiti fa, mgbe Mgeji
kpe i ikpe. 12 Igama azi na Munwa Jehofa
anusigo okwu alu i nine nke ikwulu medide ugwu
di-ga n'Israel, si, Emelu fa nkpọnkpọ ebe, ewelu

Digitized by Google

fa nye ayi ka ayi lie fa. 13 Unu emego onwe-
unu nuku imedidem n'o̱nu-uuu, me ka okwu-unu
bawanye imedidem: Munwa anugo. 14 No̱nwo̱
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Mgbe uwa nine
nañuli añuli, agameme ka ibulu nkpo̱nkpo̱ ani.
15 Dika isi ñuli n'isi ùkwù uno̱ Israel, makana
o̱bu nkpo̱nkpo̱ ani, no̱fu ka Mgeme i: igabu
nkpo̱nkpo̱ ani, ngi ugwu Sia, na Idom nine, fa
nca: fa gama azi na Munwa bu Jehofa.

36 1 Nginwa, nwa nke madu, malu ugwu-ga
nke Israel amuma, si, Unu ugwu Israel,
nulunu okwu Jehofa. 2 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu: Makana onye ilo ekwugo medide
unu, si, Éhè! na, Ebe di-ga enu nke gbo bu ife
ayi nwelu: 3 nya ka igeji ma amuma, si, No̱nwo̱
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Makana, o̱bunadu
makana fa melu ka unu bulu nkpo̱nkpo̱ ebe, nosia
unu n'akuku nine, ka unu webulu ife ndi gbo̱pu-
talu na mba-ga genwe, unu abago n'egbugbele-o̱nu
ndi ile-okwu, na ajo̱ ufo nke ndi afu: 4 nyabu,
unu ugwu Israel, nulunu okwu Dinwenu-ayi
Jehofa; No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa gwalu
ugwu-ga na ngongo-ga, na uzo̱-mili-ga na mgbulu-
gudu-ga, na nkpo̱nkpo̱ ebe to̱gbo̱-ga-lu nkiti na
obodo-ga nke agbabolu agbabo, nke melu ife
nkwali na ife amu nke ndi gbo̱putalu na mba-ga
dirubelu okilikili: 5 nya ka Dinwenu-ayi Jehofa
ji kwue no̱nwo̱, si: Ezie ekwugom n'o̱ku nke
ekwolom medide ndi gbo̱putalu na mba-ga, medi-
de azi Idom nine, nke ji añuli obi-fa nine, na nneni
nke nkpulu-obi, wewelu anim n'onwefa ka o̱bulu
ife fa nwelu, ka ewetufue ya ka o̱bulu ife nkwali:
6 nya ka igeji ma amuma maka ani Israel, gwa

Digitized by Google

ugwu-ga na ngongo-ga, na uzọ-mili-ga na mgbu-
lugudu-ga, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ne, ekwugom n'ekwolom na ọnumam, makana
unu ebulugo ifele mba-ga: 7 nya ka Dinwenu-ayi
Jehofa ji kwue nọnwọ, si: Munwa ewenitago
akam n'enu, *si,* Ezie mba ndi dirubelu unu
okilikili, fanwa gebu ifele-fa. 8 Ma ununwa,
ugwu Israel, unu gawaputa ngadaba-unu, mialu
ndi nkem Israel nkpulu-unu; makana fa atunyego
n'ukwu n'ọbibia. 9 Makana, ne, adilim unu,
agamedo unu iru, agaluca unu gha unu: 10 aga-
meme ka madu bawanye n'enu unu, *bú* unọ
Israel nine, fa nca: agebi azi n'obodo-ga, agaluzi
ebe tọgbọ-ga-lu nkiti: 11 agameme ka madu na
anu bawanye n'enu unu; fa gabawanye mia nkpu-
lu: agameme ka ebili nime unu ka esi bili nime
unu gbo, melu *unu* nmá kalia na nbido-unu: unu
gama azi na Munwa bu Jehofa. 12 Eye, agame-
me ka madu nagaghali n'enu unu, *bú* ndi nkem
Israel; fa genwelu i, igabu ùkwù-fa; imanapuzi fa
umu ọzọ. 13 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Makana fa si unu, Nginwa *ani* bu ife neli madu, bulu
ife nanapu mba-i *umu;* 14 nya ka imaneji lizi madu
ọzọ, nke inanapu mba-i *umu* ọzọ, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu; 15 nke Mneme i ka inu ifele mba-ga
ọzọ, nke inebu nkpali ndi afu-ga ọzọ, nke igeme ka
mba-i sọ ngọngọ ọzọ, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

16 Okwu Jehofa webiakutem, si, 17 Nwa nke
madu, mgbe unọ Israel bi n'ani-fa, fa melulu ya
sitena uzọ-fa na omume-fa-ga: uzọ-fa D'inwenudi
ka ilu-alu nke nwayi ka ọdi na nsọ Ne, Munwa
wusa fa ọnumam maka ifi ọbala unu gadi ndu.
makana fa ewelugo azi alusi-áu unu, me ka ulu-
19 Mwecusa fa n'etiti mba-gakpọ aru kpudo unu,

Digitized by Google

ga : etu uzo-fa si di na etu omume-fa si di-ga ka Mji
kpe fa ikpe. 20 Mgbe fa bialu n'etiti mba-ga,
n'ebe fa jelu, fa metolu afa nsom ; ebe madu kwu-
lu maka fa, Ndia bu ndi nke Jehofa, fa esigo n'ani-
Ya pua. 21 Ma emelum afa nsom ebele, nke uno
Israel metoluli n'etiti mba-ga, n'ebe fa jelu.
22 Nya ka igeji gwa uno Israel, Nonwo ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Munwa adalu olu
maka ifi unu, unu uno Israel, kama maka ifi afa
nsom, nke unu metolu n'etiti mba-ga, n'ebe unu
jelu. 23 Agamedo azi nuku afam nso, nke eme-
tolu n'etiti mba-ga, nke unu metolu n'etiti fa;
mba-ga gama azi na Munwa bu Jehofa, ka Dinwe-
nu-ayi Jehofa kwulu, mgbe ageji dom nso nime
unu n'anya fa. 24 Makana agameweputa unu
n'etiti mba-ga, kpokoputa unu n'ani nine, me ka
unu bia n'ani-unu. 25 Agamefewusa unu mili di
oca, unu gadi oca: n'ilu-alu-unu nine, na alusi-
unu nine, ka Mgawucapu unu. 26 Obi ofu azi
ka Mgenye unu, tinye mo ofu nime unu : agame-
wepu obi nkpuma n'aru-unu, nye unu obi nke bu
ulu-aru. 27 Agametinye mo nkem nime unu, me
ka unu nakpaghali n'ukpulum-ga, unu gedebe
ikpem-ga, neme fa. 28 Unu gebi azi n'ani Mnye-
lu nna-unu-fà ; unu gabu ndi nkem, Munwa gabu
Cuku-unu. 29 Agamazoputa azi unu n'ilu-alu nine
unu lulu : agamakpo azi ka oka mia, me ya ka obawa-
nye, Mmeme ka ugani dakpo unu. 30 Agameme
ka nkpulu osisi, na nmasi ugbo, bawanye, unu
eweghalu inalu nkpali nke ugani n'etiti mba-ga.
31 Unu gelota azi ajo uzo-unu-ga, na omume-unu
nadiro-ga nma ; izize onweunu geme unu n'anya
unu maka ifi ajo omume-unu-ga na maka ife-alu-
unu-ga. 32 Malunu na oburo maka ifi unu ka

Mji lu o̱lu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: ifele
uzo̱-unu-ga me unu ka emenye unu ifele n'iru; unu
uno̱ Israel. 33 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: N'ubo̱si nke Mwucalu unu n'ajo̱ omume-
unu nine, agameme ka madu bili n'obodo afu-ga,
agaluzi ebe to̱gbo̱-ga-lu nkiti. 34 Agaluca ani
buli nkpo̱nkpo̱ ani, o̱bu ezie na o̱buli nkpo̱nkpo̱
n'anya ndi nine nagafe ya. 35 Fa gasi, Ani nka
nke buli nkpo̱nkpo̱ adigo ka ugbo Iden; obodo
to̱gbo̱-ga-lu nkiti bulu azi nkpo̱nkpo̱ tikpo̱ azi eti-
kpo̱ ka egwurubelu iga madu bili azi fa. 36 Mba ndi
gbo̱putalu okilikili unu gama azi na Munwa Je-
hofa alugo ebe tikpo̱-ga-lu etikpo̱, kua ife n'ebe buli
nkpo̱nkpo̱: Munwa Jehofa ekwugo, agameme azi ya.
37 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Maka nka azi ka uno̱ Israel geji jum ase, ka
Mwemelu fa ya; agameme ka madu bawanyelu fa
dika ìgwè atulu. 38 Dika ìgwè anumanu edolu
nso̱, dika ìgwè atulu nke Jerusalem na nzuko̱-ya-
ga; nofu ka obodo to̱gbo̱-ga-lu nkiti gejuputa
n'ìgwè madu: fa gama azi na Munwa bu Jehofa.

37 1 Aka Jehofa dikwasilim, Owebupum nime
mo̱ nke Jehofa, do̱bam n'etiti mgbulugudu;
ejuputalu n'o̱kpukpu; 2 O̱weme ka mgarube fa
okilikili: ne, fa rili nne n'enu mgbulugudu; ne,
fa kpo̱casili nku. 3 O̱wesim, Nwa nke madu,
o̱kpukpu ndia gadi ndu ka? Mwesi, Dinwenum
Jehofa, Nginwa malu. 4 O̱wesim, Ma amuma
n'enu o̱kpukpu ndia, si fa, Unu o̱kpukpu kpo̱sili
nku, nulunu okwu Jehofa. 5 No̱nwo̱ ka Dinwenu-
ayi Jehofa gwalu o̱kpukpu ndia: Ne, Munwa
geme ka ume ba nime unu, unu gadi ndu.
6 Agametinye akwala aru n'enu unu, me ka ulu-
aru bia n'enu unu, welu akpukpo̱ aru kpudo unu,

Digitized by Google

tinye: ume nime unu, unu gadi ndu; unu gama
azi na Munwa bu Jehofa. 7 Mwema amuma etu
esi tilim n'iwu: ebe mnama amuma, ofu onu di,
ne ani nmarube, okpukpu afu-ga wegbakoba onu,
okpukpu n'okpukpu nke ya. 8 Mwefu, ne, akwala
aru di-ga n'enu fa, ulu-aru rogota, akpukpo aru
wekpudo fa n'enu: ma ume obuna adiro nime fa.
9 Owesim, Malu ifufe amuma, ma amuma, nwa
nke madu, si ifufe, Nonwo ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Si n'ifufe ino puta, ngi ume, kukwasi ndia
egbulu egbu, ka fa wedi ndu. 10 Mwema amuma
etu Osi tilim iwu, ume webata nime fa, fa wedi
ndu, fa welu ukwu-fa kwulu oto, agadaga nuku
usu. 11 Owesim, Nwa nke madu, okpukpu ndia
bu uno Israel nine: ne, fanwa si, Okpukpu-ayi
kposili nku, itu-anya-ayi anago n'iyi; ebepusigo
ayi nca. 12 Nyabu ma amuma, si fa, Nonwo ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, Munwa gekpu-
ghepu ini-unu-ga, me ka unu si n'ini-unu rogota,
unu ndi nkem; agameme ka unu bia n'ani Israel.
13 Unu gama azi na Munwa bu Jehofa, ka
Mkpughepusili ini-unu, me ka unu si n'ini-unu
rogota, unu ndi nkem. 14 Agametinye mo nkem
nime unu, unu gadi ndu, agamedebe unu n'ani-
unu: unu gama azi na Munwa Jehofa ekwugo,
me azi ya, ka Jehofa kwulu.

15 Okwu Jehofa webiakutem, si, 16 Nginwa,
nwa nke madu, welu ofu osisi n'onwei, de n'enu
ya, Nke Juda, na nke umu Israel ndi-otu-ya:
welu osisi ozo, de n'enu ya, Nke Josef, osisi Ifraim,
na *nke* uno Israel nine *bú* ndi-otu-ya: 17 makolu
onwei fa onu ka fa bulu ofu osisi, ka fa webulu
ofu n'aka-i. 18 Mgbe umu ndi-i gagwa i okwu,
si, Imegosi ayi isi ife ndia bu? 19 si fa, Nonwo

Digitized by Google

ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ne, Munwa ge-
welu osisi Josef, nke di n'aka Ifraim, na ndi-otu-ya
bú ebo Israel; agametinye fa na ya, *bú* osisi Juda,
me ka fa bulu ofu osisi, fa gabu ofu n'akam.
20 Osisi nke idelu ife n'enu-fa gadi n'aka-i n'anya
fa. 21 Si fa, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: Ne, Munwa gewepu umu Israel n'etiti
mba-ga, ebe fa jelu, kpokọba fa n'akuku nine,
me ka fa bia n'ani-fa: 22 agameme fa ofu mba
n'ani afu, n'enu ugwu di-ga n'Israel: ofu ẹze gabu
eze fa nine: fa amabunutazi mba nabọ ọzọ, nke
anekewa fa n'ani-eze nabọ ọzọ manca: 23 nke fa
newelu alusi-fa-ga, ma-ọbu ife-izize-fa-ga, ma-ọbu
njefic-fa ọbuna, emelu onwefa: ma agamazọputa
fa n'ebe-obi-fa nine, n'ebe fa megolu njọ, wuca fa:
fa gabu azi ndi nkem, Munwa abulu Cuku-fa.
24 Odibom Defid gabu eze-fa; fa nine genwe ofu
onye nazu *fa*: fa ganakpaghali azi n'ikpem-ga, debe
ukpulum-ga, me fa. 25 Fa gebi n'ani Mnyelu
odibom Jekob, n'ebe nna-unu-fà bili; fa gebi nime
ya, fanwa, na umu-fa, nạ umu umu-fa, ebe-ebe:
Defid odibom gabu isi-fa ebe-ebe. 26 Mu na fa
geme azi àgbà ndokwa: ọgabulu Mu na fa àgbà ebe-
ebe: agamatọ fa, me ka fa bawanye uba, kwuba ebe
nsọm n'etiti fa mgbe nine. 27 Ebe-obibim gadinye-
azi-li fa; agamabu Cuku-fa, fanwa gabu ndi nkem.
28 Mba-ga gama azi na Munwa bu Jehofa Nke nedo
Israel nsọ, mgbe ebe nsọm gadi n'etiti fa ebe-ebe.

38 1 Okwu Jehofa webiakutem, si, 2 Nwa
nke madu, do iru-i na Gog, nke ani Megog,
onye-isi Rọṣ, Meṣek, na Tubal, ma amuma medide
ya, 3, si, Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ne, anamemedide i, ngi Gog, onye-isi Rọṣ, Meṣek,

Digitized by Google

na Tubal: 4 agamerughali i, tinye ukpo n'agba-i-
ga, kpoputa i, na usu ndi agha i nine, ka anyinya
ka ndi anyinya nebu, fa nine yilisia ife agha,
nuku usu ndi nwe akpani na ọta, fa nine jidesia
nmà n'aka: 5 Paṣia, na Kuṣ, na Put solu fa; fa
nine nwe ọta na okpu agha: 6 Goma, na usu-ya
nine; unọ Togama nke di n'akuku Ugwu tekalisili
aka, na usu-ya nine: ọbunạdu imelime ndi *di
n'ice n'ice* so i. 7 Kwadebe, eye, kwadebe onwei,
nginwa, na usu-i nine ndi zukọlu n'ebe inọ, bulu
fa onye nce. 8 Imelime ubọsi gasia ageneta i:
n'arọ di-ga n'iru igabia n'ani nke emelu ka osi na
nmà cigha, nke ekpokọputalu n'imelime ndi *di
n'ice n'ice*, n'enu ugwu di-ga n'Israel, nke buli ebe
tọgbọlu nkiti ọkpu: ma eweputalu ya n'aka ndi
afu-ga, fa gebi n'aru-ofufo, fa nca. 9 Igarọgo,
igabia dika oke ifufe, igadi ka ulukpu ikpudo ani
afu, nginwa, na usu-i nine, na imelime ndi *ọzọ-ga*
so i. 10 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ọgeme n'ubọsi afu, na ife gabata n'obi-i, igezu
ajọ izuzu: 11 igasi, Agamarọgo n'ani nwe ọgbe
anedorọ-ga aja; agameje n'ebe ndi nọ du, ndi bi
n'aru-ofufo, fa nine bi n'ebe anedorọ-ga aja, énwe
nga ma-ọbu ọnu-uzọ-ilo-ga: 12 inuta ife na ikwali
ife; irughali aka-i imedide ebe tọgbọluli nkiti
ebili ebi *kita*, na imedide ndi ekpokọputalu na
mba-ga, ndi lutalu ife enunu na ife afia, nke bi
n'etiti uwa. 13 Ṣiba, na Dedan, na ndi-afia Taṣiṣ,
na ikolọbia agaba-ya nine, gasi i, Nginwa abiago
inuta ife ka? ikpọkọbago usu-i ikwali ife ka? ka
iwekpolu ọna-ọca na ọna-edo, cili ife-enunu na ife
azutalu n'afia, inuta imelime ife ka?

14 Nyabu, nwa nke madu, ma amuma, si Gog,
Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: N'ubọsi

Digitized by Google

afu mgbe ndi nkem Israel gebi n'aru-ofufo, imama
ya ka? 15 Igesi n'ebe nke i n'akuku Ugwu teka-
lisili aka puta, nginwa, na imelime ndi *ọzọ-ga* so
i, fa nine likwasisia n'enu anyinya-ga, nuku nzukọ
na agadaga usu ndi agha: 16 igarọgota imedide
ndi nkem Israel, dika ulukpu ikpudo ani; ọgeme
n'ubọsi ọdi n'iru, na agameme ka ibia imedide
anim, ka mbạ-ga wemalum, mgbe agedom nsọ
ṇime i, ngi Gog, n'anya fa. 17 Nọnwọ ka Di-
nwenu-ayi Jehofa kwulu, si: Ọbu nginwa bu onye
afu nke Mkwulu maka ya mgbe gbo sitena aka
ndi-odibom *bù* ndi-amuma Israel, nke malu amu-
ma n'ubọsi afu-ga *imelime* arọ na agameme ka
ibia imedide fa? 18 Ọgeme azi n'ubọsi afu, mgbe
Gog geji bia imedide ani Israel, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu, na ọnumam garọgota nime imim.
19 Makana ekwugom n'ekwolom na ọku nke
iwem, si, Ezie n'ubọsi afu nuku nmarube gadi
n'ani Israel; 20 nyabu na azù nke orimili nnu,
na anu-ufe nke igwe, na anu ọfia, na ife nakpu
akpu nine nke nakpu n'ani, na madu nine nke
bi n'enu-uwa, gamarube n'irum, agakwatu ugwu-
ga n'ani, ngongo *nine* gada n'ani, aja-odido nine
gadalu ani. 21 Agamakpọ ugwum nine okù ka
eweta nmà imedide ya, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu: nmà onye ọbuna gemedide nwa-nna-ya.
22 Agameji ajọ ọya na ọbala weweta ya n'ikpe;
agamezowusa ya, na usu-ya-ga, na imelime ndi
ọzọ-ga so ya, oke nṣanṣa mili, na nuku aku mili igwe-
ga, na ọku, na brimston. 23 Agameme onwem
nuku, do onwem nsọ, me ka amalum n'anya ọtutu
mba-ga; fa gama azi na Munwa bu Jehofa.

39 1 Nginwa, nwa nke madu, ma amuma
medide Gog, si, Nọnwọ ka Dinwenu-ay

Digitized by Google

Jehofa kwulu: Ne, anamemedide i, ngi Gog, onye-
isi Roș, Meșek, na Tubal: 2 agamerughali i, nedu
i, me ka isi n'ebe tekalisili aka nke Ugwu rọgota;
agameme ka ibia n'enu ugwu di-ga n'Israel:
3 agamapiapu uta-i n'aka-ekpe-i, me ka ufele-i
si n'aka-nni-i dapu. 4 Igada n'enu ugwu di-ga
n'Israel, nginwa, na usu-i nine, na ndi *ọzọ*-ga so
i: agamewelu i nye nnunu nine di ice ice neli
anu, na anu ọfia ka ewelie i. 5 Igada n'ọzala:
makana Munwa ekwugo, ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu. 6 Agamezigalu Megog, na ndi bị n'aru-
ofufo n'ọba-n'ani orimili nnu, ọku, fa gama azi
na Munwa bu Jehofa. 7 Agameme ka amalu afa
nsọm n'etiti ndi nkem Israel; Mmekwe ka emetọ
afa nsọm ọzọ: mba-ga gama azi na Munwa bu
Jehofa, Onye di Nsọ n'Israel. 8 Ne, ọbiana,
ọgemelili, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu; nka
bu ubọsi Mkwulu maka ya. 9 Ndi bi n'obodo
di-ga n'Israel gapu, cili ife agha wefunwue ọku
sule fa, akpani na ọta, na uta na ufele-ga, na
nkulu-ga, na ube-ga, ageji fa funwu ọku arọ isa:
10 fa amakpazi nku n'ọfia, nke fa negbutu *nku*
ọbuna n'ugboko; makana fa gaci ife agha wefunwu
ọku: fa ganuta ndi nulu fa, kwalia ndi kwalili fa,
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

11 Ọgeme azi n'ubọsi afu, agamenye Gog ofu
ebe ini ozu n'Israel, mgbulugudu nke ndi nagafe
agafe n'akuku iru-anya-anwu nke orimili nnu: ọga-
kwusi ndi nagafe agafe: n'ebe afu ka fa geni Gog
na ìgwè ndi-ya nine: fa gakpọ ya Mgbulugudu
Hamon-Gog. 12 Unọ Israel ganeni fa ọnwa isa,
ka fa wemo ka ani di ọca. 13 Eye, ndi ani afu
nine geni fa; ọgabulu fa afa, n'ubọsi ageji nyem
otuto, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 14 Fa

garoputa ndi ganalu olu afu okpu, ndi gagafe ani
afu, fa na ndi nagafe agafe, ini ndi fodulu n'iru
ani afu, ka eweme ka odi oca: onwa isa gasia fa
acoba. 15 Ndi nagafe n'ani afu gagafe; mgbe
onye obuna fulu okpukpu madu, ogedo ife arima
na nso ya, genye mgbe ndi neni ozu nili ya na
mgbulugudu nke Hamon-gog. 16 Hamona gabu
azi afa obodo. Nonwo ka fa gesi me ka ani di
oca.
17 Nginwa, nwa nke madu, nonwo ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu: Gwa nnunu nine di n'ice n'ice,
na anu ofia nine, Gbakobanu, bianu; kpokobanu
onweunu n'akuku nine n'àjàm nke Munwa naculu
unu, *bú* nuku aja *nke aculu* n'enu ugwu-ga nke
Israel, ka unu welie anu la obala. 18 Unu geli
anu ndi-dike, la obala ndi-isi nke uwa, na nke
ebunu-ga, na nke umu atulu, na nke ewu-ga, na
nke oke efi-ga, fa nine abulu anu malu abuba nke
Beṣan. 19 Unu geji abuba weliju afo, ladide
obala owegbube unu, nke ajam nke Mculu unu.
20 Na tebel nkem ka afo geju unu n'anyinya-ga
na ugbo-ani-ga, na ndi-dike, na ndi agha nine, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 21 Agamakwuba
otutom n'etiti mba-gà, mba nine gafu ikpem nke
Mkpe-ga-lu, na akam nke Mtukwasili fa. 22 Uno
Israel gama azi na Munwa bu Jehofa Cuku-fa,
sitena mbosi afu wegaba. 23 Mba-ga gama azi
na adolu uno Israel n'agha maka ifi ajo omume-
fa; makana fa mefielum, Mwezonari fa irum:
Mweralu fa nye n'aka ndi nemedide fa, fa nine
weda na nmà. 24 Etu ilu-alu-fa si di na etu
njefie-fa si di ka Mmelu fa; Mwezonari fa irum.
25 Nya ka Dinwenu-ayi Jehofa ji kwue nonwo,
si: Kita ka Mgeme ka ndi Jekob adolu n'agha

cigha, agameme ebele n'uno̱ Israel nine; agame-
kwolu afa nso̱m ekwolo. 26 Fa gebu ifele-fa, na
nmefie-fa nine nke fa mefielum, mgbe fa gebi
n'aru-ofufo n'ani-fa, onye o̱buna ameyi fa egwu;
27 ka Mmesili ka fa si n'etiti ndi *o̱zo̱-ga* cigha,
kpo̱ko̱puta fa n'ani ndi-ilo-fa, ewedom nso̱ nime
fa n'anya imelime mba-ga. 28 Fa gama azi na
Munwa bu Jehofa Cuku-fa, makana emelum ka
ado̱lu fa n'agha n'etiti mba-ga, Mwekpo̱ko̱ba fa
n'ani-fa; Mmarapuzi ofu efu nime fa o̱zo̱ n'ebe
afu; 29 nke Mnezonari fa irum o̱zo̱: makana
erukwasigom mo̱ nkem n'uno̱ Israel, ka Dinwenu-
ayi Jehofa kwulu.

40 1 N'aro̱ nke-oru-na-ise eji wedo̱lu ayi
n'agha, n'isi-nbido aro̱ afu, n'*ubo̱si* nke-ili
n'o̱nwa, n'aro̱ nke-ili-na-ino̱ ka etikpo̱sili obodo
afu, n'ofu mbo̱si afu, ka aka Jehofa dakwasilim,
O̱weme ka mbia n'ebe afu. 2 Nime o̱fù-ga nke
Cuku ka Oji me ka mbia n'ani Israel, kwubam
n'enu ugwu di agadaga enu, nke ife dika obodo
ka alukwasili n'enu ya n'akuku adagbe. 3 O̱weme
ka mbia n'ebe afu, ne, ofu nwoke, onye udi-ya di
ka udi o̱na-o̱ku, jide elili ade n'aka-ya, ya na ami eji
esì ife; onye afu kwulu n'o̱nu-uzo̱-ilo. 4 Nwoke
afu wesim, Nwa nke madu, welu anya-i fu, welu
azi nti-i nu, cighalia ife nine nke munwa neme ka
ifu n'obi-i; makana emelu i ka ibia ebea ka mwe-
me ka ifu fa: gosi uno̱ Israel ife nine nginwa fulu.
5 Ne, ofu aja edolu edo̱ n'ìfè nke uno̱ afu okili-
kili, n'aka nwoke afu ka ami-agu nke eji esì ife di
kubit isi n'ogonogo, ofu *kubit* bulu ofu kubit na
ofu o̱bu-aka: owesìe o̱gwe aja uno̱ afu, ofu ami-
agu; enu-ya, ofu ami-agu. 6 O̱webia n'o̱nu-uzo̱-

Digitized by Google

ilo nke dolu iru n'iru-anya-anwu, rọgobe ngwe *eji*
arọgo ya; owesìe ngwe ọnu-uzọ-ilo, ofu ami n'obo-
sala: ngwe *ọnu-uzọ-ilo* nke ọzọ, ofu ami-agu
n'obosala. 7 Unọ ndi nce ọbuna bu ofu ami-agu
n'ogonogo, ofu ami-agu n'obosala; agbata ofu unọ
ndi nce na unọ ndi nce ọzọ di kubit ise; ngwe
ọnu-uzọ-ilo nke di nso ọgwa ọnu-uzọ-ilo dolu iru
n'unọ bu ofu ami-agu. 8 Owesìe azi ọgwa ọnu-
uzọ-ilo dolu iru n'unọ afu, ofu ami-agu. 9 Owesìe
ọgwa ọnu-uzọ-ilo, kubit isatọ; na ide-ya-ga, kubit
nabọ; ọgwa ọnu-uzọ-ilo dolu iru n'unọ. 10 Unọ
ndi nce nke ọnu-uzọ-ilo nke di n'akuku iru-anya-
anwu di itọ n'akuku a, itọ n'akuku nke nu; fa itọ
sìli nranya: ide-ga nwelu ofu aka nsi-ama n'akuku
a na akuku nu. 11 Owesìe obodobo ọghele ọnu-
uzọ-ilo afu, kubit ili; ogonogo ọnu-uzọ-ilo afu,
kubit ili na itọ; 12 na okè di n'iru unọ ndi nce,
ofu kubit *n'akuku a*, na okè ọzọ, ofu kubit n'akuku
nu; na unọ ndi nce, kubit isi n'akuku a, kubit isi
n'akuku nu. 13 Owesìe ọnu-uzọ-ilo sitena enu-
unọ ofu unọ ndi nce genye n'enu-unọ unọ ọzọ,
obodobo-ya di oru kubit na ise; ọnu-uzọ doli-
talu ọnu-uzọ iru. 14 Ọmebe azi ide-ga, ọgu
kubit itọ; ogige *lulu* n'ide, ọnu-uzọ-ilo *dirube-*
sili ya okilikili. 15 *Sitena* iru ọnu-uzọ-ilo na
nbata genye n'iru ọgwa di nime nke ọnu-uzọ-ilo di
ọgu kubit nabọ na ili. 16 Windo emecili di
n'unọ ndi nce, n'ide-fa-ga azi nime ọnu-uzọ-ilo
okilikili, di azi n'ọgwa: windo dirube-ga-lu nime
okilikili: nkwu di-ga n'enu ide *ọbuna*.

17 Ọwemem ka mbata n'ogige nke di n'ifè, ne,
ime-unọ-ga na pefment, emelu maka ogige okili-
kili: oru ime-unọ na ili di na pefment. 18 Pef-
ment afu di n'akuku ọnu-uzọ-ilo-ga, ya na ogonogo

ọnu-uzọ-ilo afu ra nranya, ọbunadu pefment nke
di ani. 19 Owesìe obodobo-ya sitena iru ọnu-uzọ-
ilo di ani genye n'iru ogige nke ime n'ìfè, ọgu
kubit ise, *ka* nke di n'iru-anya-anwu ka nke di
n'Ugwu. 20 Ọnu-uzọ-ilo nke ogige di n'ìfè nke
dolu iru n'Ugwu, owesìe ogonogo-ya na obodobo-
ya. 21 Unọ ndi nce di ya di itọ n'akuku a itọ
n'akuku nu; ide di-ga ya na ọgwa di-ga ya di ka
nsi-ama ọnu-uzọ-ilo izizi: ogonogo-ya di ọgu kubit
nabọ na ili, obodobo-ya oru kubit na ise. 22 Windo-
ya-ga, na ọgwa-ya-ga, na nkwu-ya-ga, di ka nsi-
ama ọnu-uzọ-ilo nke dolu iru n'iru-anya-anwu;
fa ji ngwe isa arọgo ya; ọgwa-ya di-ga n'iru fa.
23 Ofu ọnu-uzọ-ilo di n'ogige nke ime na nkelita
iru ọnu-uzọ-ilo *ọzọ*, *ka* nke di n'Ugwu na nke di
n'iru-anya-anwu; owesìe sitena ọnu-uzọ-ilo genye
n'ọnu-uzọ-ilo ọgu kubit ise. 24 Owedulum je
n'uzọ adagbe, ne ofu ọnu-uzọ-ilo n'uzọ adagbe:
owesìe ide-ya-ga na ọgwa-ya-ga dika nsi-ama ndia
si di. 25 Windo di-ga nime ya na ime ọgwa-ya-ga
okilikili, dika windo afu-ga: ogonogo-ya di ọgu
kubit nabọ na ili, obodobo-ya oru kubit na ise.
26 Eji ngwe isa arọgo ya, ọgwa-ya di-ga n'iru fa:
ọnwelu nkwu-ga, ofu n'akuku a, nke ọzọ n'akuku
nu, n'enu ide-ya-ga. 27 Ofu ọnu-uzọ-ilo di n'ogige
nke ime n'uzọ adagbe: owesìe sitena ọnu-uzọ-ilo
genye n'ọnu-uzọ-ilo n'akuku adagbe ọgu kubit
ise.

28 Ọweme ka msi n'ọnu-uzọ-ilo nke adagbe ba
n'ogige nke ime: owesìe ọnu-uzọ-ilo nke adagbe
etu nsi-ama ndia si di; 29 na unọ ndi nce di-ga ya,
na ide di-ga ya, na ọgwa di-ga ya, etu nsi-ama ndia
si di: windo di-ga nime ya na ime ọgwa di-ga ya
okilikili: ọdi ọgu kubit nabọ na ili n'ogonogo, na

Digitized by Google

oru kubit na ise n'obodobo. 30 Ọgwa di-ga ya
okilikili, oru kubit na ise n'ogonogo, kubit ise
n'obodobo. 31 Ọgwa-ya-ga dolu iru n'ogige nke di
n'ìfè; nkwu di-ga n'enu ide-ya-ga: nrọgo-ya nwelu
ngwe isatọ. 32 Ọweme ka mbia n'ogige nke ime
n'uzọ iru-anya-anwu: owesìe ọnu-uzọ-ilo afu dika
nsi-ama ndia si di; 33 na unọ ndi nce di-ga ya,
na ide di-ga ya, na ọgwa di-ga ya, etu nsi-ama ndia
si di: windo di-ga nime ya na ime ọgwa di-ga ya
okilikili: ọgu kubit nabọ na ili n'ogonogo, na oru
kubit na ise n'obodobo. 34 Ọgwa-ya-ga dolu iru
n'ogige nke di n'ìfè; nkwu di-ga n'enu ide-ya-ga,
n'akuku a, na akuku nu: nrọgo-ya *nwelu* ngwe
isatọ. 35 Ọweme ka mbia n'ọnu-uzọ-ilo nke Ugwu:
owesìe ya etu nsi-ama ndia si di; unọ ndi nce ya-
ga, na ide-ya-ga, na ọgwa-ya-ga; 36 windo di-ga
nime ya okilikili: ogonogo-ya di ọgu kubit nabọ
na ili, obodobo-ya oru kubit na ise. 37 Ide-ya-ga
dolu iru n'ogige nke di n'ìfè; nkwu di-ga n'enu
ide-ya-ga, n'akuku a, na akuku nu: nrọgo-ya
nwelu ngwe isatọ.

38 Ofu ime-unọ ya na ọnu-uzọ-ya di na nso
ide-ga n'ọnu-uzọ-ilo-ga; ebe afu ka fa cacalu
ife àjà nsule. 39 N'ọgwa ọnu-uzọ-ilo ka tebel
nabọ di n'akuku a, tebel nabọ n'akuku nu, ka
ewegbue n'enu fa ife àjà nsule na nke àjà njọ
na nke àjà ikpe-ọmuma. 40 N'*ofu* akuku n'ìfè,
ma arọgokọ na nbata ọnu-uzọ-ilo n'akuku Ugwu,
ka tebel nabọ di; n'akuku nke ọzọ, nke dinyelu
ọgwa ọnu-uzọ-ilo, ka tebel nabọ di. 41 Tebel
inọ di n'akuku a, tebel inọ n'akuku nu, na
nso ọnu-uzọ-ilo; tebel isatọ, nke fa gbulu *ife icu
aja* n'enu fa. 42 Tebel inọ dili àjà nsule, nke
nkpuma akwacalu akwaca, ofu kubit na ọkal-

Digitized by Google

n'ogonogo, na ofu kubit na okala n'obodobo, na ofu
kubit n'enu : n'enu fa ka akwawusalu ife fa ji egbu
ife àjà nsule na àjà. 43 Ife nko-ga, di ofu obu-
aka n'ogonogo, ka akpodolu nime okilikili : n'enu
tebel-ga ka anu icu àjà di. 44 N'ìfè nke onu-
uzo-ime ka ime-uno ndi ukwe di-ga n'ogige ime,
nke di n'akuku onu-uzo-ilo nke Ugwu ; fa dolu iru
n'uzo adagbe : ofu di n'akuku onu-uzo-ilo nke iru-
anya-anwu nke dolu iru n'uzo Ugwu. 45 Owesim,
Ime-uno a, nke dolu iru n'uzo adagbe, dili ndi
ncu-aja, ndi enyelu uno n'aka idebenu. 46 Ime-
uno nke dolu iru n'uzo Ugwu dili ndi ncu-aja, ndi
enyelu ebe icu aja idebenu : ndia bu umu Zedok,
nke si n'etiti umu Lifai kpudebe nso Jehofa ijelu
Ya ozi. 47 Owesìe ogige, ogu kubit ise n'ogonogo,
na ogu kubit ise n'obodobo, nwelu akuku ino
nranya ; ebe icu aja afu di n'iru uno afu.

48 Oweme ka mbia n'ogwa uno afu, owesìe ide
obuna di n'ogwa afu, kubit ise n'akuku a, kubit
ise n'akuku nu ; obodobo onu-uzo ilò di kubit ito
n'akuku a, kubit ito n'akuku nu. 49 Ogonogo
ogwa afu di oru kubit, obodobo-ya *di* kubit ili na
ofu ; obunadu sitena ngwe fa ji arogo ya : ide
nkpuma di-ga nso ide-ga, ofu n'akuku a, nke ozo
n'akuku nu.

41 1 Oweme ka mbia n'uno nso, wesìe ide-ga,
kubit isi n'obodobo n'ofu akuku, na kubit isi
n'obodobo n'akuku nke ozo, nke bu obodobo ikwu
afu. 2 Obodobo nbata-*ya* di kubit ili ; akuku nbata
afu di-ga kubit ise n'ofu akuku, kubit ise n'akuku
nke ozo : owesìe ogonogo-ya, ogu kubit nabo, obodo-
bo-ya azi, oru kubit. 3 Oweba nime, sìe ide nine di
na nbata, kubit nabo *kubit nabo :* na nbata, kubit
isi ; obodobo nbata, kubit isa. 4 Owesìe ogonogo-

Digitized by Google

ya, oru kubit, obodobo-ya azi, oru kubit, n'iru uno
nso: owesim, Nka bu ebe kacasi nso. 5 Owesie
aja uno afu, kubit isi; obodobo obele uno nine,
kubit ino *kubit ino*, dirubelu uno okilikili n'akuku
nine. 6 Obele uno afu-ga di okpukpu ito, ofu
n'enu ibe-ya, oru na ili so n'usolo; fa weba n'aja
edonyelu uno maka obele uno afu-ga okilikili, ka
fa wenyado *nime ya*, ghalu inyado n'aja uno afu.
7 Obele uno afu-ga nebosawanye ka fa nadirube
uno nana enu enu; makana ilurube uno afu nana
enu enu okilikili uno afu: nyabu na obodobo uno
afu *neriwanye nne* n'enu; madu ewesi *n'ime-uno* di
ani rogo *ime-uno* di n'etiti ilu na nke di enu.
8 Afu-azi-lim na uno afu nwelu nto-ani atonili enu
okilikili: nto-ani nke obele uno afu-ga lulu nsi-
ama ami-agu afu nke nuku kubit isi. 9 Ogwe
aja afu, nke bu maka obele uno-ga, nke di n'ìfè,
di kubit ise: nke fodulunu bu onodu obele uno-
ga nke dinyelu uno afu. 10 N'agbata ime-uno-
ga di oru kubit n'obodobo okilikili uno n'akuku
nine. 11 Onu-uzo obele uno-ga dolu iru *n'ebe*
arapulu arapu, ofu onu-uzo n'uzo Ugwu, onu-uzo
ozo n'uzo adagbe: obodobo ebe afu nke arapulu
arapu di kubit ise okilikili ya. 12 Uno nke di n'iru
ebe kwu ice n'akuku n'uzo odida-anya-anwu di
ogu kubit ito na ili n'obodobo; aja edolu n'uno
afu di kubit ise n'alo okilikili ya, ogonogo-ya di
ogu kubit ino na ili. 13 Owesie uno afu, ogu
kubit ise n'ogonogo; ya na ebe kwu ice, na uno
afu, na aja-ya-ga, ogu kubit ise n'ogonogo; 14 obo-
dobo iru uno afu azi, na nke ebe kwu ice n'akuku
iru-anya-anwu, ogu kubit ise.

15 Owesie ogonogo uno afu n'iru ebe kwu ice
nke di n'azu-ya, na galeri di-ga ya *di* n'ofu akuku

Digitized by Google

na akuku nke ozo, ogu kubit ise; na ime uno nso
na ogwa-ga nke ogige; 16 na ngwe-onu-uzo-ga
na windo-ga nke emecili emeci, na galeri dirube-
ga-lu okilikili n'okpukpu ito fa, nke di na nkelita
iru ngwe-onu-uzo, nke eji osisi marube okilikili,
na *sitena* ani genye na windo-ga; ekpudo-azi-li
windo-ga; 17 welue na *nke di* n'enu onu-uzo,
welue n'uno nke ime, na n'ìfè, na nso aja-odido
nine okilikili ka ime ka ìfè, na nsi-ama. 18 Atulu
cerubim na nkwu-ga n'enu ya; ofu nkwu di n'etiti
cerub na cerub, cerub obuna nwelu iru nabo *iru
nabo;* 19 nyabu na iru madu dolu iru na nkwu
n'ofu akuku, iru okolobia agaba dolu iru na nkwu
n'akuku ozo: *nonwo ka esi* wetu ya garube uno
okilikili. 20 Sitena ani welue n'enu onu-uzo
atulu cerubim na nkwu-ga: nonwo ka aja-odido
nke uno nso si wedi. 21 Uno nso, ide onu-uzo
di-ga nranya ino; iru ebe nso, udi-*ya* di ka udi
uno nso. 22 Ebe icu aja bu nke osisi, kubit ito
n'enu, ogonogo-ya *di* kubit nabo; nkuku-ya-ga, na
ogonogo-ya, na akuku-ya, bu-ga nke osisi: owesim,
Nka bu tebel nke di n'iru Jehofa. 23 Uno nso na
ebe nso nwelu onu-uzo nabo. 24 Onu-uzo afu-
ga nwelu àkú nabo *n'ofu n'ofu,* àkú nabo ne-
rughali erughali; *dkú* nabo n'ofu uzo, àkú nabo
na nke ozo. 25 Atulu n'enu fa, n'enu onu-uzo
uno nso, cerubim na nkwu-ga, dika esi tu n'aja-
odido-ga; nuku ufiege nke osisi di-ga n'iru ogwa
n'ìfè. 26 Windo emeci-ga-lu emeci na nkwu di-
ga n'ofu akuku na akuku ozo, n'akuku *nabo* nke
ogwa: nonwo ka obele uno-ga na nuku ufiege si
di-ga.

42 1 Owekpoputam kpolum ba n'ogige di
n'ìfè, n'uzo di n'uzo Ugwu: owemem ka

Digitized by Google

mbata n'ime-uno nke di na nkelita-iru ebe kwu ice,
na nke di na nkelita-iru uno afu n'akuku Ugwu.
2 Onu-uzo nke Ugwu di n'iru ogonogo nke di ogu
kubit ise, obodobo-ya di ogu kubit nabo na ili.
3 Na nkelita-iru oru *kubit* nke dinyelu ogige nke
ime, na nkelita-iru pefment nke dinyelu ogige nke
di n'ìfè, ka galeri dolu galeri iru n'okpukpu nke-
ito. 4 N'iru ime-uno-ga ka ebe njeghali di kubit
ili n'obodobo nime, uzo afu di ofu kubit; onu-uzo-
fa dolu iru n'Ugwu. 5 Ime-uno di-ga enu dika-
lili nkenke: makana galeri me-ga-lu ka ndia
benata, kalia nke di ani na nke etiti, n'uno afu.
6 Makana fa di okpukpu ito, fa enwero ide
nkpuma dika ide nkpuma nke ogige-ga: nya ka
eji benata *ime-uno kasi enu* kalia nke di ani na nke
etiti nabo n'ani. 7 Aja nke di n'ìfè na nso ime-
uno-ga, n'uzo ogige di n'ìfè n'iru ime-uno-ga, ogo-
nogo-ya di ogu kubit nabo na ili. 8 Makana
ogonogo ime-uno nke di-ga n'ogige di n'ìfè di ogu
kubit nabo na ili: ne, n'iru uno nso di ogu kubit
nabo na ili. 9 Sitena okpulu ime-uno ndia ka
nbata di n'akuku iru-anya-anwu, ma esi n'ogige
di n'ìfè weba nime fa. 10 N'ogwe aja-odido nke
ogige di n'uzo iru-anya-anwu, n'iru ebe kwu ice,
na iru uno afu, ka ime-uno di-ga. 11 Uzo nke di
n'iru fa di ka udi *uzo* ime-uno-ga nke di n'uzo
Ugwu; ka ogonogo-fa si di nofu ka obodobo-fa si
di: ipu-ilo-fa nine bu ka esi lu fa, na etu onu-uzo-
fa si di-ga. 12 Etu onu-uzo ime-uno di-ga n'uzo
adagbe si di nofu ka ofu onu-uzo nke di n'isi uzo
si di, *bú* uzo nke gawagalu n'iru aja-odido n'uzo
iru-anya-anwu, ma madu naba nime fa. 13 Owe-
sim, Ime-uno Ugwu na ime-uno adagbe, nke di-ga
n'iru ebe kwu ice, *uno* afu-ga bu ime-uno di-ga

nso̱, ebe ndi ncu-aja ndi no̱ nso Jehofa geli ife
kacasi nso̱. n'ebe afu ka fa gato̱gbo̱ ife kacasi nso̱,
na àjà nni, na àjà njo̱, na àjà ikpe-o̱muma; ma-
kana ebe afu di nso̱. 14 Mgbe ndi ncu-aja balu
nime, fa amesi n'ebe di nso̱ wepua n'ogige di n'ìfè,
ma ebe afu ka fa gawusa afe fa ji eje ozi; ma-
kana *afe* afu-ga di nso̱: fa geyi afe o̱zo̱-ga, wekpu-
debe ife dili ndi-fa.

15 Mgbe osìsili uno̱ nke ime, osi n'uzo̱ o̱nu-uzo̱-
ilo nke dolu iru n'uzo̱ iru-anya-anwu kpo̱putam,
wesìe ya okilikili. 16 O̱welu ami-agu oji esì sìe
n'akuku iru-anya-anwu, nnu ami-agu na o̱gu ise,
o̱welu ami-agu oji esì sìe okilikili. 17 O̱welu
ami-agu oji esì sìe n'akuku Ugwu, nnu ami-agu
na o̱gu ise okilikili. 18 O̱welu ami-agu oji esì
sìe n'akuku adagbe, nnu ami-agu na o̱gu ise.
19 Orughalia n'akuku o̱dida-anya-anwu, welu
ami-agu oji esì sìe nnu ami-agu na o̱gu ise.
20 Osìe ya n'akuku ino̱ ya: edorubelu ya aja
okilikili, ogonogo-ya *di* nnu na o̱gu ise, obodobo-
ya nnu na o̱gu ise, ka ewekewa ife di nso̱ na ife
nkiti.

43 1 O̱weme ka mbia n'o̱nu-uzo̱-ilo, bú o̱nu-
uzo̱-ilo dolu iru n'uzo̱ iru-anya-anwu:
2 ne, otuto Cuku nke Israel si n'uzo̱ iru-anya-
anwu bia: onu-Ya di ka onu imelime mili: ani
nenwu n'otuto-Ya. 3 O̱di ka udi o̱fù nke mfulu,
o̱bunadu dika o̱fù nke mfulu mgbe mji bia imebi
obodo afu; o̱fù afu-ga di ka o̱fù nke mfulu n'ikpele
orimili Kiba: mwedakpudo irum n'ani. 4 Otuto
Jehofa wesi n'uzo̱ o̱nu-uzo̱-ilo nke dolu uzo̱ iru-
anya-anwu iru. 5 Mo̱ *nke Cuku* webuniem enu.
kpo̱tam n'ogige nke ime; ne, otuto Jehofa julu uno̱
afu. 6 Mwenu ka ofu onye nagwam okwu n'uno̱

afu; ofu onye kwunyelum. 7 Ọwesim, Nwa nke
madu, *nka bu* ebe nke ukpom, na ebe nke ọbu-
ukwum, n'ebe Mgebi n'etiti umu Israel ebe-ebe:
unọ Israel amemeluzi afa nšọm ọzọ, ka fanwa, ka
ndi-eze-fa, sitena iyi-ọyi-fa, na ozu ndi-eze-fa n'ebe-
fa di-ga enu; *8 n'imanye ngwe-ọnu-uzọ-fa-ga na
ngwe-ọnu-uzọm, na ide ọnu-uzọ fa n'ide ọnu-uzọm,
sọ aja di n'etiti Mu na fa; fa emelugo afa nsọ
nkem sitena ife alu fa melu: nya ka Mji welu
iwem welicapu fa. 9 Kita ka fa wete iyi-ọyi-fa na
ozu-ga nke ndi-eze-fa aka n'ebe Mnọ, agamebi azi
n'etiti fa ebe-ebe.

10 Nginwa, nwa nke madu, welu unọ afu gosi
unọ Israel, ka ifele weme fa n'ajọ omume-fa-ga:
ka fa sìe ọnu-ọgu *unọ afu.* 11 Ọbuluna ifele
eme fa n'ife nine fa melu, me ka fa malu òmùmò
unọ afu, na nsi-ama-ya, na ọpupu-ya-ga, na nbata-
ya-ga, na òmùmò-ya nine, na ukpulu-ya nine, na
òmùmò-ya nine, na iwu-ya nine, de ya n'anya fa:
ka fa wedebe òmùmò-ya nine, na ukpulu-ya nine,
mebe fa. 12 Nka bu iwu unọ afu: n'enu ugwu
afu oke-ani-ya nine di okilikìli gadikalisi nsọ.
Ne, nka bu iwu unọ afu.

13 Ndia bu nsi-ama ebe icu aja na kubit:
(kubit bu ofu kubit na ofu ọbu-aka:) okpulu-ya
gadi ofu kubit, obodobo-ya ofu kubit, mpempe-ya
si n'ikpele-ya okilikili ofu ama-aka: nka *gadi* azu
ebe icu aja. 14 Sitena okpulu-ya n'ani genyena
ndobe di ani *gadi* kubit nabọ, obodobo-ya ofu
kubit; sitena ndobe pekalilinu genyena ndobe ka
nuku *gadi* kubit inọ, obodobo-ya ofu kubit. 15 Ebe
icu aja nke di enu *gadi* kubit inọ; mpi inọ gadi
sitena ebe anafunwu ọku nke ebe icu aja werọgo.

Digitized by Google

16 Ebe anafuuwu ọku nke ebe icu aja *gadi kubit*
ili na ibọa n'ogonogo na ili na ibọa n'obodobo,
nranya inọ n'akuku inọ ya. 17 Ndobe *gadi*
kubit ili na inọ n'ogonogo na ili na inọ n'obodobo
n'akuku inọ ya; mpempe okilikili ya *gabu* nranya
ọkala kubit; okpulu-ya *gadi* ofu kubit okilikili;
ngwe-ya-ga eji rọgo gedo iru n'iru-anya-anwu.
18 Ọwesim, Nwa nke madu, nọuwọ ka Dinwe-
nu-ayi Jehofa kwulu: Ndia bu ukpulu ebe icu
aja n'ubọsi fa gemebe ya, ka ewesule àjà nsule
n'enu ya, ka ewefewusa azi ọbala n'enu ya.
19 Igewelu nwa oke efi nye ndi ncu-aja *bú* ndi
Lifai ndi si na nkpulu Zedok puta, ndi dim nso,
ijelum ozi, ka ọbulu àjà njọ, ka Dinwenu-ayi Jeho-
fa kwulu. 20 Igewelu ọbala-ya ọnwọ tinye ya na
mpi inọ ya, na enu nkuku inọ nke ndobe, na
mpempe okilikili: nyabu na igeme ka ọdi ọca
kpucie njọ-ya. 21 Igewelu azi oke efi nke àjà
njọ, ogesule ya n'ebe akalu n'unọ afu, n'azu ebe
nsọ. 22 N'ubọsi nke-ibọa igece ofu nkpi nenwe-
rọ ntupọ n'iru *Cuku* ka ọbulu àjà njọ; fa geme
ka ebe icu aja di ọca, etu fa si welu oke efi me ka
ọdi ọca. 23 Imesia ka ọdi ọca, igece ofu nwa oke
efi nenwerọ ntupọ, na ofu ebunu nenwerọ ntupọ
nke si n'ìgwè atulu puta. 24 Igece fa n'iru
Jehofa, ndi ncu-aja gefufe fa nnu, welu fa sulelu
Jehofa ka fa bulu àjà nsule. 25 Ubọsi isa ka
iganakwadebe kwada ofu ewu ka ọbulu àjà njọ:
fa gakwadebe azi ofu nwa oke efi, na ofu ebunu
si n'ìgwè atulu puta, nenwerọ ntupọ. 26 Ubọsi
isa ka fa ganekpucili ebe icu aja njọ me ka ọdi
ọca; fa ewesi nọfu nyejue ya aka. 27 Mgbe fa
debezulu ubọsi afu-ga, ọgeme azi n'ubọsi nke-isatọ.

Digitized by Google

wegabazia, ndi ncu-aja gacu aja-nsule-unu n'enu
ebe icu aja, na aja-ndokwa-unu-ga; ife-unu gasọ-
azim, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

44 1 Ọweme ka msi n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke ebe
nsọ, nke dolu iru n'iru-anya-anwu, cigha;
akpacie nke afu akpacie. 2 Jehofa wesim, Aga-
kpaci ọnu-uzọ-ilo nka, amakpaghepuzi ya ọzọ, nke
onye ọbuna nesi ya aba, makana Jehofa, Cuku
nke Israel, esigo na ya webata: nyabu na agakpa-
ci ya. 3 Onye-isi, yanwa ganọ ya dika onye-isi
ili nni n'iru Jehofa; ogesi n'uzọ ọgwa ọnu-uzọ-ilo
webata, ogesi azi n'uzọ afu wepua. 4 Ọweme ka
mbia n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke Ugwu n'iru unọ afu;
enelum anya, ne, otuto Jehofa julu unọ Jehofa:
mwedakpudo irum n'ani. 5 Jehofa wesim, Nwa
nke madu, cigha obi-i, welu anya-i wefu, welu nti-
i wenu ife nine Munwa nagwa i maka ukpulu nine
nke unọ Jehofa, na iwu-ya nine; cigha obi-i na
nbanye unọ afu, na nputa ọbuna nke ebe nsọ.
6 Igagwa onye nanupu isi, *bú* unọ Israel, si, Nọnwọ
ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Unu unọ Israel,
ka ife alu nine unu megolu rielu unu nne, 7 ebe
unu kpọbatalu ndi ani madu, ndi aneberọ ugwu
n'obi nke anebe fa n'aru, inọ n'ebe nsọm, imetọ ya,
bú unọm, mgbe unu ji ce nnim, *bú* abuba na ọbala,
n'irum, fa emebigo azi agbam, nyelukwue ife-alu-
unu nine. 8 Unu edeberọ ife nkem di-ga nsọ nke
enyelu unu n'aka idebenu: ma unu akwubagolu
onweunu ndi ganedebe ife nkem agedebe edebe
n'ebe nsọm. 9 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa
kwulu, Ọnwerọ onye ani madu, neberọ ugwu n'obi
nke ọnebe ugwu n'aru, gaba n'ebe nsọm, nime onye
ani madu ọbuna nọ n'etiti umu Israel. 10 Ma ndi
Lifai ndi rapulum jete aka, mgbe Israel ji kpafue,

Digitized by Google

ndi rapulum kpafue sobe alusi-fa-ga ; fa gebu ajọ
omume-fa. 11 Ma fa gabu ndi ganeje ozi n'ebe
nsọm, ndi naci n'ọnu-uzọ-ilo-ga unọ afu, neje ozi
n'unọ afu: fa gegbu ife àjà nsule na àjà *iculu* ndi
Israel, fanwa gakwu n'iru fa ijelu fa ozi. 12 Maka-
na fa nejelu fa ozi n'iru alusi-fa-ga, bulu unọ Israel
ife isọ-ngọngọ nke ajọ omume ; nya ka Mji wenita
akam enu imedide fa, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwu-
lu, fa gebu azi ajọ omume-fa. 13 Fa amakpudebem
nso, ibulum ndi ncu-aja, ma-ọbu ikpudebe ife ọbuna
nkem di nsọ, bu ife kacasi nsọ: ma fa gebu ifele-
fa, na ife-alu-fa-ga nke fa melu. 14 Ma agameme
ka fa bulu ndi ndebe ife agedebe n'unọ afu, n'ife-
nru-ya nine, na ife nine aganeme nime ya.

15 Ma ndi ncu-aja *bú* ndi Lifai, umu Zedok,
ndi debelu ebe nsọm enyelu fa n'aka idebenu mgbe
umu Israel ji rapum kpafue, fanwa gakpudebem
nso ijelum ozi ; fa gakwu n'irum ice abuba na
ọbala n'irum, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
16 fanwa gaba n'ebe nsọm, fanwa gakpudebe te-
bel nkem, ijelum ozi, fa gedebe ife Mnyelu fa
n'aka idebenu. 17 Ọgabu na mgbe fa balu n'ọnu-
uzọ-ilo-ga nke ogige nke ime, fa geyi afe nke
ákwà ọca ; fa ameyi afe aji anu, n'ọge fa neje ozi
n'ọnu-uzọ-ilo-ga nke ogige nke ime, na ime ya.
18 Fa gekedo ákwà isi nke ákwà ọca n'isi-fa, yie
afe úkwú nke akwa ọca n'úkwù-fa ; fa ameji *ife
ọbuna nakpata* ọsusọ wefiedo onwefa. 19 Mgbe
fa pulu n'ogige nke di n'ìfè, *bú* ogige nke di' n'ìfè,
ijeku ndi *Israel*, fa geyipu afe-fa nke fanwa ji eje
ozi, wusa fa n'ime-unọ di-ga nsọ, fa geyili afe ọzọ-
ga, ka fa ghalu iji afe-fa wedo ndi *Israel* nsọ.
20 Fa amakọ isi-fa, nke fa nekwe ka ntutu isi-fa
so ogonogo ; sọsọ ngheca ka fa ganegheca isi-fa.

Digitized by Google

21 Onye ncu-aja ọbuna amala manya, mgbe fa
bakọ nime ogige nke ime. 22 Nke fa gewelu
ajadu ka ọbulu nwunye-fa, ma-ọbu onye acupulu
acupu: ma fa ganulu umu-agbọ na nkpulu nke
unọ Israel, ma-ọbu ajadu nke bu ajadu onye ncu-
aja. 23 Fa gakuzili ndi nkem ife di ice n'etiti ife
di nsọ na ife nkiti, me fa ka fa malu ife di ice
n'etiti ife lulu alu na ife di ọca. 24 N'okwu ikpe
fanwa gakwulu ikpe ikpe; etu ikpem si di-ga
nọfu ka fa gekpe ya: fa gedebe iwum-ga na
ukpulum-ga na nzukọm nine; fa gedo sabat nkem-
ga nsọ. 25 Fa amejedebe ozu ọbuna imelu onwefa:
ma fa gemelu onwefa maka nna, ma-ọbu nne, ma-
ọbu nwa-nwoke, ma-ọbu nwa-nwayi, ma-ọbu nwa-
nne nwoke, ma-ọbu nwa-nne nwayi nke nenwerọ
di. 26 Awucasia ya, fa gagukọlu ya ubọsi isa.
27 N'ubọsi nke ọjelu n'ebe nsọ, n'ogige nke ime,
íje ozi n'ebe nsọ, ọgece àjà njọ ya, ka Dinwenu-ayi
Jehofa kwulu. 28 Fa genwe ùkwù *nke fa;*
Munwa bu ùkwù-fa: unu amenye fa ife fa ge-
nwe n'Israel; Munwa bu ife fa nwe. 29 Fanwa geli
àjà nni, na àjà njọ, na àjà ikpe-ọmuma; ife nine
eweputalu n'usọ n'Israel gabu nke fa. 30 Ife izizi
nke nkpulu izizi nine nke ife ọbuna, na àjà nbuni
ọbuna nke ife ọbuna, nke àjà-nbuni-unu nine, gadili
ndi ncu-aja: unu ganenye azi onye ncu-aja utu-ọka
izizi nke unu, ime ka ngọzi dakwasi n'unọ-i.
31 Ndi ncu-aja ameli ife ọbuna nwulu n'onweya,
nke fa geli nke adọwalu adọwa, ma-ọbu anu-ufe
ma-ọbu anumanu.

45 1 Ọzọ, mgbe unu geji nza weke ani ka
ọbulu ùkwù, unu gebunili Jehofa àjà nbuni,
ofu okè di nsọ n'ani: ogonogo-ya *gabu* ogonogo
ula-nnu *ami-agu* itọ na nnu nabọ na irulu, obodo-

Digitized by Google

bo-ya *gadi* ula-nnu na nnu ise: ọgadi nsọ n'okè-
ani-ya nine okilikili. 2 Nime nka ka nnu na
ọgu ise *n'ogonogo* na nnu na ọgu ise *n'obodobo*
gadili ebe di nsọ ralu nranya n'akuku inọ okilikili;
ọgu kubit nabọ na ili gadili ebe kwu nkiti ya
okilikili. 3 Na nsi-ama nka ka igeji wesì, ofu
ogonogo *nke gadi* ulannu itọ na nnu nabọ na iru-
li, na obodobo *nke gadi* ulannu na nnu ise: nime
ya ka ebe nsọ gadi, nke kasi nsọ. 4 Ọbu okè di
nsọ n'ani; nke afu gadili ndi ncu-aja, ndi neje ozi
n'ebe nsọ, ndi nakpudebe ijelu Jehofa ozi; ọgabu
ebe unọ-fa gadi, na ebe di nsọ maka ebe nsọ afu.
5 Ulannu itọ na nnu nabọ na iruli n'ogonogo, na
ulannu na nnu ise n'obodobo, gabu nke ndi Lifai,
ndi neje ozi n'unọ afu, ka ọbulu ife fa nwe, oru
ime-unọ. 6 Unu garọputa ani obodo genwe nnu
ili-na-ibọa na iruli n'obodobo, na ulannu itọ na nnu
nabọ na iruli n'ogonogo, dinyelu àjà nbuni afu bu
okè di nsọ: ọgadili unọ Israel nine. 7 *Ife ọbuna*
dili onye-isi *gadi* n'ofu akuku na akuku ọzọ nke
àjà nbuni di nsọ na nke bu ani obodo nwe, n'iru
àjà nbuni di nsọ na iru ani obodo nwe, n'akuku dolu
iru n'ọdida-anya-anwu, na akuku dolu iru n'iru-
anya-anwu: ọra ka ofu okè-ani n'ogonogo, sitena
okè-ani ọdida-anya-anwu welue n' okè-ani iru-
anya-anwu. 8 N'ani afu ọgabu ife ọnwelu n'Israel:
ndi-isim amakpagbuzi ndi nkem ọzọ; ma fa gewelu
ani afu nye unọ Israel etu ebo-fa si di-ga.

9 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Ka
orielu unu nne nọfu, unu ndi-isi Israel: werukanu
ife-ike na npum, nekpenu ikpe kwu ọtọ nemenu
ezi omume; wepunu icupu ndi nkem *n'ani-fa,* ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu. 10 Unu genwe ezi-
gbo ife ǹmà, na ẹzigbo efa, na ezigbo bat. 11 Efa

Digitized by Google

na bat gara nranya na nsi-ama, ka bat weluta ofu
uzọ n'uzọ ili nke homa, efa azi ofu uzọ n'uzọ ili
nke homa: nsi-ama-ya gadi ka homa si di: 12 Ṣe-
kel gabu oru gira: oru ṣekel, oru ṣekel na ise, ṣekel
ili na ise, 'gabu mane-unu. 13 Nka bu àjà nbuni
unu gẹbuni; ofu uzọ n'uzọ isi nke efa nime homa
nke okili, unu genye azi ofu uzọ n'uzọ isi nke efa
nime homa nke ọka: 14 okè nke manu akalu,
nke bat nke manu, gabu ofu uzọ n'uzọ ili nke ofu
bat si na kọ puta, *nke bu* bat ili, *ọbunadu* ofu
homa; makana bat ili bu ofu homa: 15 na ofu
nwa atulu nime ìgwè atulu, nime ọgu *atulu* ili,
nke si n'ebe ita nni mili rili nne nke Israel puta,
ka ọbulu àjà nni, na àjà nsule, na àjà ndokwa-ga,
iji kpucili fa njọ, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
16 Ndi ani afu nine gadi n'àjà-nbuni a maka onye-
isi n'Israel. 17 Onye-isi genwe inye ife àjà
nsule-ga, na àjà nni-ga, na àjà ife ọlila-ga, nime
olili-ga, na ọnwa ọfu-ga, na sabat-ga, na nzukọ
nine nke unọ Israel: yanwa gakwadebe àjà njọ,
na àjà nni, na àjà nsule, na àjà ndokwa-ga, ikpu-
cili unọ Israel njọ.

18 Ṇọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
N'*ọnwa* izizi, n'*ubọsi* izizi n'ọnwa, igewelu ofu nwa
oke efi nenwerọ ntupọ; me ka ebe nsọ di ọca.
19 Onye ncu-aja gewelu ọbala ọnwọ n'àjà njọ,
fewusa ya n'ide ọnu-uzọ-ga nke unọ, na enu nku-
ku inọ nke ndobe ebe icu aja, na ide-ga nke ọnu-
uzọ-ilo nke ogige ime. 20 Nọfu ka igesi me
n'*ubọsi* nke-isa n'ọnwa afu maka onye ọbuna nke
nejefie, na onye nenwerọ uce: unu gesi nọnwọ
kpuci njọ nke unọ afu. 21 N'*ọnwa* izizi, n'ubọsi
nke-ili-na-inọ n'ọnwa, unu genwe olili ngafe, olili
nke ubọsi isa; acica ari-ari ka ageli. 22 N'ubọ-

Digitized by Google

afu ka onye-isi gakwadolu onweya na ndi ani afu
nine ofu oke efi iji cu aja njọ. 23 Ubọsi isa nke
olili afu ọgakwadebe azi ife àjà nsule iji cunyelu
Jehofa, oke efi isa na ebunu isa nenwerọ ntupọ
kwada ubọsi isa afu ; ofu nkpi kwada azi ka ọbulu
àjà njọ. 24 Ọgakwadebe azi àjà nni, ofu efa ofu
oke efi, na ofu efa ofu ebunu, na ofu hin nke manu
ofu efa. 25 N'*ọnwa* nke-isa, n'ubọsi nke-ili-na-ise
n'ọnwa, n'olili, ka ọgeme etu afu n'ubọsi isa afu;
dika àjà njọ, dika àjà nsule, na dika àjà nni, na
dika manu.

46 1 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ọnu-uzọ-ilo ogige nke ime nke dolu iru
n'iru-anya-anwu gakpacita n'ubọsi isi afu agalu
ọlu; ma agemeghepu ya n'ubọsi sabat, agemeghe-
pu azi ya n'ubọsi ọnwa ọfu. 2 Onye-isi gesi
n'uzọ ọgwa nke ọnu-uzọ-ilo n'ìfè webata, kwulu
n'usọ ide ọnu-uzọ-ilo, ndi ncu-aja gakwadebe àjà-
nsule-ya na àjà-ndokwa-ya-ga, ọgesekpulu na ngwe
ọnu-uzọ-ilo; wepuba: ma amakpaci ọnu-uzọ-ilo afu
genye n'anyasi. 3 Ndi ani afu gesekpulu n'ọnu-
uzọ nke ọnu-uzọ-ilo afu n'iru Jehofa n'*ubọsi* sabat-
ga na ọnwa ọfu-ga. 4 Ife àjà nsule nke onye-isi
gece n'iru Jehofa *gadi* umu atulu isi nenwerọ ntupọ
na ofu ebunu nenwerọ ntupọ n'ubọsi sabat; 5 àjà
nni *gadi* ofu efa maka ebunu afu, àjà nni maka
umu atulu afu *gadi* etu ọnwelu ike inyenu, ofu
hin nke manu azi n'ofu efa. 6 N'ubọsi ọnwa ọfu
ọgabu ofu nwa oke efi nenwerọ ntupọ; na umu
atulu isi, na ofu ebunu; fa amenwe ntupọ: 7 ọga-
kwadebe azi àjà nni, ofu efa maka oke efi afu, na
ofu efa maka ebunu afu, na maka umu atulu etu
aka-ya gelu, na ofu hin nke manu n'ofu efa.
Mgbe onye-isi gaba, ogesi n'uzọ ọgwa ọnu-uzọ-

Digitized by Google

ilo webata, ogesi azi n'uzọ afu wepua. 9 Ma mgbe
ndi ani afu gabia n'iru Jehofa na nzukọ-ga, onye
si n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke Ugwu weba isekpulu
gesi n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke adagbe wepua; onye
si n'uzọ ọnu-uzọ-ilo nke adagbe ba gesi n'uzọ
ọnu-uzọ-ilo nke Ugwu wepua: omesi n'uzọ ọnu-
uzọ-ilo osi webata wepua, ma ọgapuwaga. 10 Onye-
isi, mgbe fa batalu, ogeso n'etiti fa weba; fa pukọ,
fa gapu *n'ofu*. 11 N'olili-ga na nzukọ-ga àjà nni
gabu ofu efa maka ofu oke efi, ofu efa ofu ebunu,
maka umu atulu etu ọnwelu ike inyenu, ofu hin
nke manu azi n'ofu efa. 12 Mgbe onye-isi gakwa-
debe àjà afọ-ofufo, *ma-ọbu* àjà nsule ma-ọbu àjà
ndokwa-ga ka ọbulu Jehofa àjà afọ-ofufo, ageme-
ghelu ya ọnu-uzọ-ilo dolu iru n'iru-anya-anwu,
ọgakwadebe àjà-nsule-ya na àjà ndokwa-ya-ga, etu
osi me n'ubọsi sabat: emesia ọgapu; ọpusia aga-
kpaci ọnu-uzọ-ilo. 13 Igakwadebe ofu nwa atulu
nke gbalu ofu arọ nenwerọ ntupọ ka ọbulu Jehofa
àjà nsule kwada: kwa ututu ka iganakwadebe ya.
14 Igakwadebe azi àjà nni nyelu ya kwa ututu,
ofu uzọ n'uzọ isi nke efa, na ofu uzọ n'uzọ itọ nke
hin nke manu, iji wegwọ utu ọka; icunye Jehofa
aja nni mgbe nca sitena ukpulu ebe-ebe. 15 Nọ-
nwọ ka fa gesi kwadebe nwa atulu afu, na àjà nni,
na manu, kwa ututu, ka ọbulu àjà nsule mgbe nca.
16 Nọnwọ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu:
Ọbuluna onye-isi enye ofu n'umu-ya onyinye, ọga-
bu ùkwù-ya, ife afu gadili umu-ya; ife afu bu ife
fa ketalu n'ùkwù. 17 Ma ọbuluna ọnye ofu nime
ndi-odibo-ya onyinye nime ùkwù-ya, ọgabu nke ya
genye n'arọ ipu na nru; mgbe afu ogecighalu onye-
isi afu; ma ùkwù-ya, ọgadili umu-ya. 18 Ọzọ
onye-isi amanalu ife ọbuna n'ùkwù ndi-ya, ipulu

Digitized by Google

fa ife fa nwẹlu; ọgewelu ọnwọ n'ife ọnwelu nye
umu-ya ka ọbulu ùkwù-fa: ka ndi nkem ghalu
igbasasi ebe onye anọna n'ife ọnwelu.
19 Ọweme ka msi na nbata, nke di n'usọ ọnu-
uzọ-ilo, webata n'ime-unọ di-ga nsọ nke dili ndi
ncu-aja, nke dolu iru n'Ugwu: ne, ofu ebe di n'ebe
afu n'azu n'akuku ọdida-anya-anwu. 20 Ọwesim,
Nka bu ebe ndi ncu-aja ganesi àjà ikpe-ọmuma
na àjà njọ, ebe fa ganesi àjà nni; ka fa ghalu
iweputa fa n'ogige nke di n'ìfè, ido ndi *Israel* nsọ.
21 Ọwekpọputam ba n'ogige nke di n'ìfè, ọme ka
mga na nkuku inọ nke ogige afu; ne, ofu ogige di
na nkuku ọbuna nke ogige afu. 22 Na nkuku
inọ nke ogige afu ogige agbarubelu agbarube di,
ọgu *kubit* nabọ n'ogonogo na oru na ili n'obodobo:
ndia inọ nime nkuku-ga bu ofu nsi-ama. 23 Ofu
unọ alulu na ndili dirubelu nime fa okilikili, n'oki-
likili inọ afu, alulu ya ka ọnwe ebe isi ife n'okpulu
ndili afu okilikili. 24 Ọwesim, Ndia bu unọ ebe
anesi ife, ebe ndi neje ozi n'unọ a gesi ife àjà nke
ndi *Israel*.

47 1 Ọweme ka mcigha n'ọnu-uzọ unọ; ne,
mili waputa-ga-lu n'okpulu ngwe-ọnu-uzọ-
ilo unọ n'akuku iru-anya-anwu, makana iru unọ
afu dolu iru n'iru-anya-anwu: mili si n'okpulu ya
neruda, n'akuku aka-nni nke unọ afu, n'akuku ada-
gbe nke ebe icu aja. 2 Ọweme ka msi n'uzọ ọnu-
uzọ-ilo di n'akuku Ugwu pua, owedurubem n'uzọ di
n'ìfè okilikili lue n'ọnu-uzọ-ilo nke di n'ìfè, sitena
uzọ nke *ọnu-uzọ-ilo* dolu iru n'iru-anya-anwu; ne,
mili si n'akuku aka-nni ruputa. 3 Mgbe nwoke
afu ji jide elili n'aka-ya napu n'akuku iru-anya-
anwu, osìe nnu kubit nabọ na ọgu ili, weme ka
mgafe mili afu-ga, mili nke ji-ga na nkwonkwo

Digitized by Google

ukwu. 4 Osìkwasi nnu nabo̱ na o̱gu ili o̱zo̱, me
ka mgafe mili afu-ga, mili nke ji-ga na nkpili-
ukwu. Osìkwasi nnu nabo̱ na o̱gu ili o̱zo̱, o̱me
ka mgafe *mili afu-ga,* mili nkè ji-ga n'úkwù.
5 Osìkwasi nnu nabo̱ na o̱gu ili; *o̱bulu azi* orimili
nke mnapuro̱ igafe: makana mili afu-ga lulu elu,
mili igwu egwu nime fa, orimili nke amanelufe
elufe. 6 O̱wesim, Nwa nke madu, ifugo? O̱we-
kpo̱tam, mem ka mcigha n'ikpele orimili. 7 Ka
mcighasili, ne, o̱tutu imelime osisi di n'ikpele
orimili afu n'ofu akuku na akuku o̱zo̱. 8 O̱wesim,
Mili ndia nawaputa n'ebe akuku iru-anya-anwu
di, geruda azi nime Araba: fa ganeruku azi ori-
mili nnu; nime orimili nnu *ka mili afu-ga gerunye
bú* nke emegolu ka fa waputa; agazo̱ azi mili
orimili nnu afu-ga. 9 O̱geme azi, na ife o̱buna
di ndu nenuputa enuputa, n'ebe o̱buna orimili
nabo̱ afu-ga si bia, gadi ndu; nuku imelime ìgwè
azù gadi azi: makana mili ndia elugo ebe afu,
agazo̱ azi *mili nke orimili nnu,* ife o̱buna gadi azi
ndu n'ebe o̱buna orimili rululu. 10 O̱geme azi,
na ndi o̱kù gakwulu n'ikpele ya: sitena Engedi
o̱bunadu genye na En-eglaim gabu ebe igbasa
agadabu-ga; azù-fa gadi n'ice n'ice, dika azù
nuku orimili nnu, fa gaba agadaga uba. 11 Ma
amazo̱ ebe bu so̱ ulu di-ga ya, na ani apiti di-ga
ya; agaralu fa nye na nnú. 12 N'uso̱ orimili
n'ikpele-ya, n'akuku a na akuku nu, ka osisi o̱buna
di olili geso, nke akwukwo̱-ya manajanwu, nke
nkpulu-ya nagha omimi: o̱ganami nkpulu izizi
kwa o̱nwa, makana mili-ya si n'ebe nso̱ waputa:
nkpulu-ya azi gabu maka ife olili, akwukwo̱-ya
azi maka o̱zuzo̱.

13 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Nke

Digitized by Google

gabu okè-ani, nke unu gesi weke ani ka obulu ùkwù
etu ebo ili na iboa Israel si di: Josef *genwe* okè
nabo. 14 Unu gelita ya n'ùkwù, ebe onye anona
onwe nke ya; nke Mbunili akam inye ya nna-unu-
fà: âni nka azi gadanye n'aka-unu ka obulu ùkwù.
15 Nka gabu okè-ani nke ani afu: n'akuku Ugwu,
sitena nuku orimili nnu, sitena uzo Hetlon, genye
na nbata Zedad; 16 Hemat, Berota, Sibraim, nke
di n'etiti okè-ani Damaskos na okè-ani Hemat,
Heza-hatikon, nke di nso okè-ani Hauran. 17 Okè-
ani sitena orimili nnu gabu Heza-enon n'okè-ani
Damaskos, n'Ugwu azi n'akuku Ugwu ka okè-ani
Hemat di. Nka bu akuku Ugwu. 18 Akuku
iru-anya-anwa, n'etiti Hauran na Damaskos na
Gilead, na ani Israel, gabu Jodan; sitena okè-ani
nke Ugwu genye n'orimili nnu nke iru-anya-anwu
ka unu gesì. Nka bu akuku iru-anya-anwu.
19 Akuku adagbe n'akuku aka nni gesite na Tema
welue na mili Meribot-kedes, welue na mili-iyi
Ijipt, genye na nuku orimili nnu. Nka bu akuku
adagbe n'akuku aka-nni. 20 Akuku odida-anya-
anwu gabu nuku orimili nnu, sitena okè-ani *adagbe*
welue na nkelita-iru nbata Hemat. Nka bu
akuku odida-anya-anwu. 21 Nyabu na unu ge-
kelu onweunu ani a ka ebo Israel si di-ga.
22 Ogeme azi, na unu geke ya n'ife nza ka obulu
ùkwù-unu na nke ndi-obia no n'etiti unu, ndi
gamu umu n'etiti unu; fa gadi azi unu dika ndi
amulu n'ani n'etiti umu Israel; fa geso unu li
ùkwù n'etiti ebo Israel-ga. 23 Ogeme azi, na
nime ebo obuna obia no, n'ebe afu ka unu genye
ya ùkwù-ya, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

48 1 Ndia bu afa ebo afu-ga: sitena isi
Ugwu, na nso uzo Hetlon genye na nbata

Digitized by Google

Hemat, Heza-enan n'okè-ani Damaskọs, n'akuku
Ugwu na nso Hemat; fa genwe azi akuku-fa
n'iru-anya-anwu *na* ọdida-anya-anwu; Dan, ofu
okè. 2 Na nso okè-ani Dan, sitena akuku iru-
anya-anwu genye n'akuku ọdida-anya-anwu ; Aṣa,
ofu *okè.* 3 Na nso okè-ani Aṣa, sitena akuku
iru-anya-anwu genye n'akuku ọdida-anya-anwu;
Naftali ofu *okè.* 4 Na nso okè-ani Naftali, sitena
akuku iru-anya-anwu genye n'akuku ọdida-anya-
anwu; Manase, ofu *okè.* 5 Na nso okè-ani Mana-
se, sitena akuku iru-anya-anwu genye n'akuku
ọdida-anya-anwu ; Ifraim, ofu *okè.* 6 Na nso
okè-ani Ifraim, sitena akuku iru-anya-anwu genye
n'akuku ọdida-anya-anwu; Ruben, ofu *okè.* 7 Na
nso okè-ani Ruben, sitena akuku iru-anya-anwu
genye n'akuku ọdida-anya-anwu; Juda, ofu *okè.*
8 Na nso okè-ani Juda, sitena akuku iru-anya-
anwu genye n'akuku ọdida-anya-anwu, gabu ife
àjà nbuni nke unu gebuni, ula-nnu *ami-agu* itọ na
nnu nabọ na iruli n'obodobo, n'ogonogo azi dika
ofu nime okè afu-ga, sitena akuku iru-anya-anwu
genye n'akuku ọdida-anya-anwu: ebe nsọ gadi
azi n'etiti ya. 9 Ife àjà nbuni unu gebunili
Jehofa gadi ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli *ami-
agu* n'ogonogo, na ula-nnu na nnu ise n'obodobo.
10 Àjà nbuni afu di nsọ gadili ndia, *bú* ndi ncu-
aja; n'akuku Ugwu ula-nnu itọ na nnu nabọ na
iruli *n'ogonogo,* n'akuku ọdida-anya-anwu ula-nnu
na nnu ise n'obodobo, n'akuku iru-anya-anwu ula-
nnu na nnu ise n'obodobo, n'akuku adagbe ula-nnu
itọ na nnu nabọ na iruli n'ogonogo: ebe nsọ nke
Jehofa gadi azi n'etiti ya. 11 *Ọgadili* ndi ncu-
aja ndi edolu nsọ n'etiti umu Zedok, ndi debegolu
ife Mnyelu fa n'aka idebenu; ŋdi nakpafurọ mgbe

Digitized by Google

umu Israel ji kpafu, etu ndi Lifai si kpafuli.
12 Ọgabulu fa àjà nbuni sitena àjà nbuni afu *bú*
ani, ife dikalisili nsọ, na nso okè-anì nke ndi
Lifai. 13 Na ndidebe okè-ani ndi ncu-aja, ka ndi
Lifai genwe ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli
n'ogonogo, na ula-nnu na nnu ise n'obodobo: ogo-
nogo nine gabu ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli,
obodobo azi ula-nnu na nnu ise. 14 Fa amele nime
ya, nke fa nagha ya agha, nke fa newepu nkpulu
izizi nke ani: makana ọdili Jehofa nsọ. 15 Nnu
ili-na-ibọa na iruli azi nke fọdulu n'obodobo,
n'iru ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli, gadili obodo
n'ọgbọ, ka ọbulu ebe obibi na ebe ita nni: obodo
gadi azi n'etiti ya. 16 Ndia gabu azi nsi-ama-ya;
akuku Ugwu nnu ili-na-ofu na ọgu ise, na akuku
adagbe nnu ili-na-ofu na ọgu ise, n'akuku iru-anya-
anwu nnu ili-na-ofu na ọgu ise, n'akuku ọdida-
anya-anwu nnu ili-na-ofu na ọgu ise. 17 Obodo
genwe ebe-ita-nni-ga; n'akuku Ugwu ọgu ili-na-
ibọa na ili, n'akuku adagbe ọgu ili-na-ibọa na ili,
n'akuku iru-anya-anwu ọgu ili-na-ibọa na ili,
n'akuku ọdida-anya-anwu ọgu ili-na-ibọa na ili.
18 Nke fọdulu n'ogonogo, ra dika ogonogo àjà
nbuni si di, gadi ula-nnu na nnu ise n'akuku iru-
anya-anwu, ula-nnu na nnu ise n'akuku ọdida-
anya-anwu: ọgara ka àjà nbuni di nsọ n'ogonogo;
ife masili nime ya gabu ife olili nke ndi nefe nru
nime obodo. 19 Ndi nefe azi nru nime obodo, si
n'ebo Israel nine puta, galu ya ugbo. 20 Ife àjà
nbuni nine gadi ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli
n'ogonogo, ula-nnu itọ na nnu nabọ na iruli *n'obo-
dobo:* unu gebuni àjà nbuni di nsọ akuku nranya
inọ, ife obodo nwelu di nime ya.

21 Nke fọdulu gadili onye-isi, n'ofu akuku na

Google

akuku o̱zo̱ nke àjà nbuni di nso̱ na ife obodo nwelu,
n'iru ula-nnu ito̱ na nnu nabo̱ na iruli nke àjà
nbuni n'okè-ani iru-anya-anwu, na akuku o̱dida-
anya-anwu n'iru ula-nnu ito̱ na nnu nabo̱ na iruli
n'okè-ani o̱dida-anya-anwu, ra dika okè afu-ga
n'ogonogo, o̱gadili onye-isi: àjà nbuni di nso̱ na
ebe nso̱ nke uno̱ afu gadi n'etiti ya. 22 Site azi
n'ife ndi Lifai nwe, na sitena ife obodo nwe, nke
di ṉ'etiti nke bu nke onye-isi, n'etiti okè-ani Juda
na okè-ani Benjamin, gadili onye-isi.

23 Ebo fo̱du-ga-azi-linu: sitena akuku iru-anya-
anwu genye n'akuku o̱dida-anya-anwu; Benjamin,
ofu *okè.* 24 Na nso ókè-ani Benjamin, sitena
akuku iru-anya-anwu genye n'akuku o̱dida-anya-
anwu; Simeon, ofu *okè.* 25 Na nso okè-ani Si-
meon, sitena akuku iru-anya-anwu genye n'akuku
o̱dida-anya-anwu; Isaka, ofu *okè.* 26 Na nso
okè-ani Isaka, sitena akuku iru-anya-anwu genye
n'akuku o̱dida-anya-anwu; Zebulun, ofu *okè.*
27 Na nso okè-ani Zebulun, sitena akuku iru-
anya-anwu genye n'akuku o̱dida-anya-anwu; Gad,
ofu *okè.* 28 Na nso okè-ani Gad, n'akuku adagbe
n'akuku aka-nni, okè-ani gabu o̱bunadu sitena
Tema genye na mili Meribat-kedeṣ, ije na mili-iyi
Ijipt, welue na nuku orimili nnu. 29 Nka bu
ani nke unu geke ebo-ga nke Israel n'ife nza ka
o̱bulu ùkwù, ndia bu azi okè-fa n'ofu n'ofu, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

30 Ndia bu azi ebe o̱pupu obodo; n'akuku
Ugwu nnu *ami-agu* ili-na-ofu na o̱gu ise na nsi-
ama: 31 o̱nu-uzo̱-ilo obodo gabu-ga etu afa ebo
Israel si di; o̱nu-uzo̱-ilo ito̱ n'akuku Ugwu: o̱nu-
uzo̱-ilo Ruben, ofu; o̱nu-uzo̱-ilo Juda, ofu; o̱nu-
uzo̱-ilo Lifai, ofu: 32 n'akuku iru-anya-anwu azi

Digitized by Google

nnu *ami-agu* ili-na-ofu na o̱gu ise ; o̱nu-uzo̱-ilo ito̱
azi : bú o̱nu-uzo̱-ilo Josef, ofu ; o̱nu-uzo̱ Benjamin,
ofu ; o̱nu-uzo̱-ilo Dan, ofu : 33 n'akuku adagbe azi
nnu *ami-agu* ili-na-ofu na o̱gu ise sitena nsi-ama:
o̱nu-uzo̱-ilo ito̱ azi : o̱nu-uzo̱-ilo Simeon, ofu ; o̱nu-
uzo̱-ilo Isaka, ofu ; o̱nu-uzo̱-ilo Zebulun, ofu:
34 n'akuku o̱dida-anya-anwu nnu *ami-agu* ili-na-
ofu na o̱gu ise, na o̱nu-uzo̱-ilo ito̱ fa : o̱nu-uzo̱-ilo
Gad, ofu ; o̱nu-uzo̱-ilo Aṣa, ofu ; o̱nu-uzo̱-ilo Ṇafta-
li, ofu. 35 O̱gabu ula-nnu *ami-agu* nabo̱ na nnu
ise okilikili : afa obodo afu azi sitena ubo̱si afu
gabu, Jehofa no̱ ebe afu.

AKWUKWO̱

DANIEL.

1 1 N'aro̱ nke-ito̱ nke ocici Jehoiakim eze Juda
Nebukadneza eze Babilon bia na Jerusalem,
no̱cibido ya. 2 Dinwenu-ayi welu Jehoiakim eze
Juda nye n'aka-ya, na ife o̱nwo̱ nke uno̱ Cuku;
owebulu fa je n'ani Ṣaina n'uno̱ cuku-ya : owe-
buta ife afu-ga n'uno̱ àkù nke uno̱ cuku-ya.
3 Eze wegwa Aṣpenaz onye naci ndi-onozi-ya, ka
o̱kpo̱bata *o̱nwo̱* n'umu Israel, o̱bunadu n'umu eze
na ndi amalu afa-fa ; 4 umu-ikolo̱bia nenwero̱
ntupo̱, ma fa ama nmá nkili, bulu ndi akuzili
n'amamife nine, ndi malu ife o̱muma, ndi nagho̱ta
ife anama ama, ndi nwe-azi-li ike ikwu n'uno̱
eze ; ka o̱kuzie-azi-li fa ka akwukwo̱ ka asusu ndi
Kaldea. 5 Eze wekeputalu fa okè fa ganenwe

Digitized by Google

n'ubo̱si nime nni eze, na manya o̱nala, si ka
azua fa aro̱ ito̱; ka fa wekwulu n'iru eze n'isi-
njedebe *aro̱ ito̱* afu. 6 Nime ndia bu Daniel, na
Hananaia, na Miṣael, na Azaraia, ndi si n'umu
Juda puta. 7 Onye-isi ndi-onozi wegua fa afa:
Daniel ka o̱gulu Belteṣaza; Hananaia, Ṣedrak;
Miṣael, Miṣak; Azaraia, Abednego. 8 Ma Da-
niel zubelu n'obi-ya na ya amemelu onweya na
nni eze, na manya o̱nala: o̱weyo̱ isi ndi-onozi
ka o̱ghalu imelu onweya. 9 Cuku weme ka
Daniel nata afo̱-o̱ma na ebele n'aka isi ndi-
onozi. 10 Isi ndi-onozi wesi Daniel, Munwa natu
egwu dinwenum bu eze, onye keputagolu ife-olili-
unu na ife-o̱lila-unu: makana kedu ka ogesi fu
iru-unu ka fa gbalukalili *iru* o̱gbo̱-unu? unu
eweme ka isim funarim n'aka eze. 11 Daniel
wegwa isi-odibo, nke isi ndi-onozi melu ka o̱bu-
lu isi Daniel, Hananaia, Miṣael na Azaraia, si:
12 Biko, nwà ndi-odibo-i ubo̱si ili; ka fa nye ayi
ife akuku ka ayi lie, na mili ka ayi la. 13 Eme-
sia ka enene udi-ayi n'iru i, na udi umu-ikolo̱bia
neli na nni eze; etu isi fu, *si no̱fu* nemeso ndi-
odibo-i. 14 O̱wenu onu-fa n'okwu a, wenwa fa
ubo̱si ili. 15 Ka ubo̱si ili galu afu na udi-fa di
nma, fa nwe abuba n'aru, kalisia umu-ikolo̱bia ndi
neli nni eze. 16 Isi-odibo afu webupu nni-
fa, na manya fa akala, wenye fa ife akuku.
17 Umu-ikolo̱bia ino̱ a, Cuku nyelu fa o̱muma-ife
na nmuta n'akwukwo̱ na amamife nine: Daniel
naghota o̱fù na nlo̱ nine. 18 Ka ubo̱si eze kwulu
ka akpo̱bata fa lulu, isi ndi-onozi wekpo̱ta fa n'iru
eze Nebukadneza. 19 Eze wekpanyebelu fa nka-
ta; nime fa nine o̱nwero̱ onye afulu dika Daniel,
Hananaia, Miṣael, na Azaraia: fa wekwulu n'iru

Digitized by Google

eze. 20 Nime okwu amamife na nghọta ọbuna,
nke eze julu fa, ọfulu na fa ka ndi-ọde-akwukwọ
na ndi-dibia-afa nine nọ n'ani-eze-ya nine nmá
ugbolo ili. 21 Daniel wenọdide genye n'arọ izizi
nke eze Sairọs.

2 1 N'arọ nke-ibọa nke ocici Nebukadneza
Nebukadneza lọ nlọ-ga ; ewesogbue mọ-ya, ula
wefepu n'anya-ya. 2 Eze wekwue ka akpọ ndi-
ọde-akwukwọ, na ndi-dibia-afa, na ndi-anwansi,
na ndi Kaldea, ka fa gwa eze nlọ-ya-ga. Fa we-
bata kwulu n'iru eze. 3 Eze wesi fa, Alọlum nlọ,
mọm natu uce ima isi nlọ afu. 4 Ndi Kaldea
wesi eze n'asusu Siria, Ngi eze di ndu ebe-ebe:
gwa ndi-odibo-i nlọ afu, na ayi gakọlu i isi-ya.
5 Eze weza si ndi Kaldea, Elofugom nlọ afu:
ọbulu na unu emerọ ka mmalu nlọ afu na isi-ya,
agegbulisi unu, unọ-unu gabu ikpo-afifia. 6 Ma
ọbuluna unu akọ nlọ afu na isi-ya, unu ganata
n'akam ife onyinye-ga na ife ine-ọlu na nuku nsọ-
pulu: nyabu kọlunum nlọ afu na isi-ya. 7 Fa
zakwasi *ya* nke ugbolo nabọ, si, Ka eze gwa ndi-
odibo-ya nlọ afu, ayi gakọ isi-ya. 8 Eze weza, si,
Amasigom na unu nacọkwu ọge, maka unu fulu
na elofugom ife afu. 9 Ma ọbulu na unu emerọ
ka mmalu nlọ afu, sọ ofu iwu dili unu: makana
unu kwadebesili okwu así na nke lelu ule ikwu
n'irum, genye mgbe ubọsi geji rughali: nyabu
gwanum nlọ afu, agamama azi na unu genwe ike
ikọlum isi-ya. 10 Ndi Kaldea weza n'iru eze, si,
Ọnwerọ ofu onye efu n'enu uwa nke gakọ okwu
eze: ebe eze ọbuna, *ma-ọbu* onye-isi, ma-ọbu onye
naci ani, najunurọ ọde-akwukwọ ọbuna, ma-ọbu
dibia-afa, ma-ọbu onye Kaldea, ife di nọfu.
11 Ọbu ife afunene ka eze naju, ọnwerọ onye

Digitized by Google

ọbuna pulu ikọ ya n'iru eze, belu sọ cuku-ga, ndi ebe-obibi-fa naburọ n'etiti madu. 12 Maka ifi nka eze wewebe iwe ajọ ọlu, wekwue ka egbusisia ndi amamife nine nke Babilon. 13 Iwu afu wejesa, ewejekọ igbu ndi amamife; fa wecọputa Daniel na ndi-otu-ya igbu fa. 14 Daniel wewelu uce na nghọta za Ariok ọci-agha ndi nce eze, ndi jekọ gegbu ndi amamife Babilon; 15 ọweza si Ariok ọci-agha eze, Maka gini ka iwu eze ji dika ngbu? Mgbe afu Ariok me ka Daniel malu ife a. 16 Daniel weba, *yọ* eze ka ọnye ya ọge, na ya gakọlu eze isi *nlọ* afu.

17 Mgbe afu Daniel jebelu na be-ya, me ka Hananaia, Misael, na Azaraia, ndi-otu-ya, malu ife a: 18 ka fa weyọba ebele n'aka Cuku nke enu-igwe maka ife nzuzo nunwa; ka Daniel na ndi-otu-ya ghalu isolu ndi amamife Babilon fọdulunu na n'iyi. 19 Ewekpughelu Daniel ife nzuzo afu n'ọfù ucici. Daniel wegọzie Cuku nke enu-igwe. 20 Daniel weza, si, Ngọzi dili afa Cuku ebe-ebe ebe-ebe: makana amamife na ike bu nke Ya: 21 Yanwa nerughali ọge na ọge aka-ga-lu aka; Ọnewepu eze, tinyecie eze: Ọnewelu amamife nye ndi amamife, newelu ife ọmuma nye ndi malu nghọta: 22 Yanwa nekpughe ife di-ga omimi na ife di-ga nzuzo: Ọmalu ife di nime ọcici, ìfè binye-azi-li Ya. 23 Ekenem I, to azi I, Ngi Cuku nke nnam-fà, Onye nyelum amamife na ike, Nke me-azi-li ka mmalu ife ayi yọlu n'aka-I: makana Imego ka ayi malu okwu eze. 24 Daniel webaku Ariok, onye eze rọputalu igbusisi ndi amamife Babilon: ọje wegwa ya nọnwọ; Egbusisikwana ndi amamife Babilon: kpọlum je n'iru eze, na agamakọlu eze isi-*ya*.

Digitized by Google

25 Mgbe afu Ariok kpọtalu Daniel ọsisọ n'iru
eze, wegwa ya nọnwọ, Afugom ofu nwoke nime
umu ndi Juda adọlu n'agha, nke geme ka eze
malu isi nlọ-ya. 26 Eze afu weza si Daniel, onye
afa-ya bu Belteṣaza, Igenwe ike ime ka mmalu
nlọ mfulu, na isi-ya ka? 27 Daniel weza n'iru
eze, si, Ife nzuzo nke eze julunu ka ndi amamife,
na ndi-dibia-afa, na ndi-ọde-akwukwọ, na ndi-
anwansi, enwerọ ike ikọlu eze; 28 ma Cuku di
n'enu-igwe Nke nekpughe ife nzuzo, Ọmego ka
eze Nebukadneza malu ife geme ọdi-n'iru. Nlọ-i,
na ọfù nke isi-i n'enu àkwà-i, di-ga nwọ: 29 Ngi-
nwa, eze, ilolo-i bialu *n'uce-i* n'enu àkwà-i, ife
geme ọdi-n'iru: Onye nekpughe ife nzuzo-ga
emego i ka imalu ife gemenu. 30 Ma munwa,
ekpugherọlum ife nzuzo a maka ifi na enwelum
amamife kalia ife ọbuna di ndu, ma ka eweme ka
eze malu isi-ya, na ka iwemalu ilolo-ga nke obi-i.
31 Nginwa, eze, fulu, ne ofu nuku ife yili madu.
Ife a, nke di ike, na nke ngbupu-ya magbulu
onweya, kwulu n'iru i; udi-ya di egwu. 32 Ife a,
isi-ya bu nke ọmalica ọna-edo, obi-ya na ọgwe-
aka-ya *bu* nke ọna-ọca, afọ-ya na úkwù-ya *bu* nke
ọna-ọku, 33 ọgwe-ukwu-ya *bu* nke ígwè, úkwú-ya
ọnwọ *bu* ígwè, ọnwọ *bulu* ulọ. 34 Iwenedide
ewewaputa ofu nkpuma anejirọ aka *wa*, nke tili
ife afu n'úkwú-ya nke bu ígwè na ulọ, tilisia fa.
35 Mgbe afu ka etilisili ígwè, na ulọ, na ọna-ọku,
na ọna-ọca, na ọna-edo, n'ofu, fa di ka igbogbo
nke ebe izọca ọka n'ọkọci; ifufe wefecapu fa,
ọnọdu ọbuna adirọlu fa: nkpuma afu nke tikpọlu
ife afu webulu ofu nuku ugwu, weju uwa nine.
36 Nka bu nlọ afu; ayi gakọ isi-ya n'iru eze.
37 Nginwa, eze, bu eze ndi-eze, onye Cuku nke

Digitized by Google

enu-igwe nyelu ani-eze, na àkù, na ike, na otuto;
38 ebe umu madu ebina, ka Ọnyelu n'aka-i ka
anu ọfia ka anu-ufe nke igwe, me i ka inaci fa
nine: nginwa bu isi ọna-edo afu. 39 Nke i gasia
ani-eze ọzọ gebini nke gadikalili i ani; ani-eze
nke-itọ *nke gabu* nke ọna-ọca *gebini* azi, nke gaci
uwa nine. 40 Ani-eze nke-inọ gadi ike ka ígwè:
ebe ígwè tilisili pialisia ife nine: na dika ígwè
nke gwelisili ife nine a, *nọfu* ka ogesi tilisi gwe-
lisia. 41 Ebe ifulu úkwú-ya na nkpisi-ukwu-ya,
ọnwọ ulọ ọkpu-ite, ọnwọ nke ígwè, ọgabu ani-eze
ekewalu ekewa; ma ike ígwè ọnwọ gadi ya, ebe
ifulu na agwakọlu ígwè na ulọ. 42 Na etu nkpi-
si-ukwu ọnwọ bu ígwè, ọnwọ *bulu* ulọ, nọfu ka
ani-eze afu gesi di ike nbubọ, nbubọ adirọ
ntulu ntiwa. 43 Ebe ifulu na agwakọlu ígwè na
ulọ, fa na nkpulu nke madu gagwakọ ọnu; ma fa
amanyakudo ibe-fa, etu amanesi gwakọ ígwè na
ulọ. 44 N'ubọsi ndi-eze afu ka Cuku nke enu-
igwe gakwuba ofu ani-eze, nke amanemebinata
ebe-ebe, nke anarapulu ndi ọzọ ani-eze-ya; ma
ogetilisi kpocapu ani-eze afu nine, *ani-eze* afu ga-
kwulu ebe-ebe. 45 Ebe ifulu na awaputalu ofu
nkpuma n'ugwu anejirọ aka *wa*, na otilisili ígwè,
na ọna-ọku, na ulọ, na ọna-ọca, na ọna-edo; nuku
Cuku emego ka eze malu ife geme ọdi-n'iru:
nlọ afu bu ezie, ikọ-isi-ya kwesili ncekwube.
46 Mgbe afu ka eze Nebukadneza ji dakpudo iru
n'ani, sekpubelu Daniel, gwa fa ka fa ce ife onyi-
nye na ife isi-usọ n'iru ya. 47 Eze weza Daniel,
si, N'ezi-okwu Cuku-unu bu Cuku nwe cuku
nine, na Dinwenu ndi-eze, na Onye nekpughe ife
di-ga nzuzo, ebe inwelu ike ikpughe ife nzuzo a.
48 Mgbe afu ka eze ji me Daniel nuku, nye ya

Digitized by Google

imelime nuku onyinye, me ya ka ọciba ani Babi-
lon nine, ka ọbulu isi ndi naci ndi amamife nine
nke Babilon. 49 Daniel weyọ eze, ọweka Ṣedrak,
Miṣak, na Abed-nego, ibu isi ani Babilon: ma
Daniel nọ n'ọnu-uzọ-ilo eze.

3 1 Eze Nebukadneza kpulu alusi ọna-edo, nke
enu-ya di ọgu kubit itọ, obodobo-ya di kubit
isi: ọkwuba ya ọtọ n'ani ntela nke Dura, n'ani
Babilon. 2 Eze Nebukadneza wezie ka agakpọ-
kọba ndi nọ anya eze, na ndi naci aci, na ndi-isi,
na ndi-isi anwansi, na ndi nedozi àkù, na ndi nara
alo, na ndi ikpe, na ndi nine naci ani, ka fa bia
n'ido alusi nke eze Nebukadneza kwubaluli nsọ.
3 Mgbe afu ka ndi nọ anya eze, na ndi naci aci,
na ndi-isi, na ndi-isi anwansi, na ndi nedozi àkù,
na ndi nara alo, na ndi ikpe, na ndi nine naci ani,
gbakọbalu n'ofu n'ido alusi nke eze Nebukadneza
kwubaluli nsọ; fa wekwulu n'iru alusi afu nke eze
Nebukadneza kwubaluli. 4 Onye nkwusa we-
kpọsie nkpu ike, Unu ndi *di n'ice n'ice*, na mba-ga,
na asusu-ga, ka agwalu, 5 na mgbe unu nulu
onu ogbo, na nke ọja, na nke ubọ akwala, na nke
ubọ sakbọt, na nke une, na nke dọlsima, na nke
ubọ nine di ice ice, unu da n'ani ka unu sekpube-
lu alusi ọna-edo nke eze Nebukadneza kwubagọ-
lu: 6 onye ọbuna nadarọ sekpuelu ka agatu-
nye n'ofu amani afu nime obo ọku nenwu ajọ ọlu.
7 Nyabu mgbe afu, mgbe ndi afu nine nulu onu
ogbo, na nke ọja, na nke ubọ akwala, na nke *ubọ* sa-
kbọt, na nke une, na nke ubọ nine di ice ice, ka ndi
afu nine, mba-ga, na asusu-ga, da n'ani sekpubelu
alusi ọna-edo nke eze Nebukadneza kwubaluli.
8 Nyabu n'ọge afu ndi Kaldea ọnwọ kpudebe
nso, bo ndi Ju ebubo. 9 Fa zalu eze Nebukad-

Digitized by Google

neza, si, Ngi eze, di ndu ebe-ebe. 10 Nginwa,
eze, delu iwu, na onye ọbuna ganu onu ogbo, na
nke ọja, na nke ubọ akwala, na nke *ubọ* sakbọt,
na nke une, na nke dọlsima, na nke ubọ nine di ice
ice, na ọgada n'ani sekpuelu alusi ọna-edo : 11 na
onye nadarọ sekpuelu ya, ka agatunye nime obo
ọku nenwu ajọ ọlu. 12 Ndi Ju ọnwọ di ndi ikalu
ibu isi ani Babilon, Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego ;
ndikom ndia anurọ onu-i, ngi eze : fa adefe cuku-i-
ga, nke fa nesekpulu alusi ọna-edo nke ikwubagolu.
13 Mgbe afu Nebukadneza welu ọnuma-ya na iwe
di ọku kwue ka akpọta Ṣedrak, Miṣak, na Abed-
nego. Mgbe afu fa kpọtalu ndikom ndia n'iru
eze. 14 Nebukadneza za si fa, Unu kpacalu anya,
unu Ṣedrak, Miṣak na Abed-nego, na unu adefe
cukum, nke unu nesekpulu alusi ọna-edo mkwu-
bagolu ka ? 15 Nyabu ọbuluna unu akwadebego
na mgbe unu nulu onu ogbo, na nke ọja, na ubọ
akwala, na *ubọ* sakbọt, na une, na dọlsima, na
nke ubọ nine di ice ice, na unu gada n'ani sekpue-
lu alusi afu nke mmebelu, *ọdi nma:* ma ọbuluna
unu esekpurọ, agatunye unu n'ofu amani afu n'obo
ọku nenwu ajọ ọlu ; onye bu cuku afu nke gana-
puta unu n'akam ? 16 Ṣedrak, Miṣak, na Abed-
nego, weza, si eze, Ngi Nebukadneza, ọdirọ ayinwa
nkpa iza i ife n'okwu a. 17 Ọbuluna ọdi *nọfu*,
Cuku-ayi Onye ayinwa nefe nwelu ike inaputa
ayi nime obo ọku nenwu ajọ ọlu ; Ọganaputa ayi
n'aka-i, ngi eze. 18 Ma ọmezi, malu nka, ngi eze,
na ayi amefe cuku-i-ga, nke ayi nesekpulu alusi
ọna-edo nke ikwubalu. 19 Mgbe afu ka eze
Nebukadneza ji juputa n'ọnuma, udi iru-ya
werughalia n'aru Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego :
ọweza, si ka fa kpọnwue obo ọku afu ugbolo isa

Digitized by Google

kalia etu anakpo̱nwu ya-li. 20 O̱wegwa dinkpa
ufo̱du di n'usu ndi agha ya ifiedo Ṣedrak, Miṣak,
na Abed-nego, na itunye fa nime obo o̱ku nenwu
ajo̱ o̱lu. 21 Mgbe afu ka efielu ndikom ndia fa
na afe-úkwú-fa, na ákwà isi fa, na otogbo-fa, na
afe *o̱zo̱* fa-ga, ewetunye fa nime obo o̱ku nenwu
ajo̱ o̱lu. 22 Nyabu maka ifi na okwu eze adika
ike, obo o̱ku azi di ajo̱ o̱ku, ilele o̱ku afu wegbue
ndikom ndi bulu Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego.
23 Ndikom ito̱ ndia, Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego,
da n'ani fa na agbu nime obo o̱ku nenwu ajo̱ o̱lu.
24 Mgbe afu ka oji tu eze Nebukadneza n'anya,
o̱welu o̱siso̱ binie: o̱weza, si ndi nra-alo, O̱buro̱
nwa madu ito̱ efielu agbu ka ayi tunyelu nime
o̱ku? Fa weza, si eze, *O̱bu* ezie, eze. 25 O̱weza,
si, Ne, munwa fulu madu ino̱ ato̱pulu ato̱pu,
nejeghali n'etiti o̱ku, ma emeluro̱ fa aru; udi
onye nke-ino̱ di ka nwa nke cuku-ga. 26 Mgbe
afu Nebukadneza kpudebe n'o̱nu obo o̱ku nke
nenwu ajo̱ o̱lu: o̱weza, si, Ṣedrak, Miṣak, na
Abed-nego, unu ndi-odibo Cuku Kasi Enu, putanu,
bianu. Mgbe afu Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego,
si nime obo o̱ku puta. 27 Ndi no̱ anya eze, na
ndi naci aci, na ndi-isi, na ndi nra-alo eze, ebe fa
gbako̱balu o̱nu, fa fu ndikom ndia, na o̱ku enweio̱
ike n'aru-fa, nke o̱ku nanaca ntutu isi-fa, nke afe-
úkwú-fa nerughali, nke ísì o̱ku nelu fa aru.
28 Nebukadneza zalu, si Ngo̱zi dili Cuku nke
Ṣedrak, Miṣak, na Abed-nego, O̱nye zitalu mo̱-ozi-
Ya, wenaputa ndi-odibo-Ya ndi cekwubelu Ya,
rughalia okwu eze, ralu aru-fa nye, ka fa ghalu
ifè ma-o̱bu isekpulu cuku o̱buna, belu so̱ Cuku-fa.
29 Nya ka mji ti iwu, na ndi o̱buna, ma-o̱bu mba,
ma-o̱bu asusu, nke kwufielu ife o̱buna medide

Cuku nke Ṣedrak, Miṣak na Abed-nego, na
agebelisi fa, welu uno̱-fa me ikpo-afifia: makana
o̱diro̱ cuku o̱zo̱ nwelu ike inaputa etu a. 30 Mgbe
afu ka eze melu ka ife nagalu Ṣedrak, Miṣak, na
Abed-nego, n'ani Babilon.

4 1 Eze Nebukadneza degalu ndi nine, na
mba nine, na asusu nine ndi bi n'uwa nine;
ndokwa bawanyelu unu. 2 O̱dim ka o̱bu ife di
nma igosi ife ama na o̱lu ebube nke Cuku Kasi
Enu lugolum. 3 Nekene ka ife-arima-Ya-ga si
buka! nekene ka o̱lu-ebube-Ya-ga si di ike! ani-
eze-Ya bu ani-eze ebe-ebe, ebe O̱naci *nadidide* na
ndudugandu nine.

4 Munwa Nebukadneza nezululi ike na bem, ife
nagalum o̱fuma n'uno̱m. 5 Afulum nlo̱ tulum
egwu; ilolo *mlolu* n'enu àkwàm na o̱fù-ga nke
isim nesogbum. 6 Nya ka mji tie iwu ka akpo̱ta
ndi amamife nine nke Babilon n'irum, ka fa me
ka mmalu isi nlo̱ afu. 7 Mgbe afu ka ndi-o̱de-
akwukwo̱, na ndi-dibia-afa, na ndi Kaldea, na ndi-
anwansi batalu: munwa weko̱lu fa nlo̱ afu; ma fa
emero̱m ka mmalu isi-ya. 8 Ma n'ikpe-azu Daniel
bata n'irum, onye afa-ya bu Belteṣaza, dika afa
cukum *si di*, onye mo̱ nke cuku di-ga nso̱ di azi
nime ya: mweko̱lu ya nlo̱ afu, *si*, 9 Ngi Belteṣaza,
onye naci ndi-o̱de-akwukwo̱, makana munwa malu
na mo̱ nke cuku di-ga nso̱ di nime i, na o̱nwero̱
ife nzuzo o̱buna nesogbu i, ko̱lum o̱fù-ga nke nlo̱m
nke mfugolu, na isi-ya. 10 No̱nwo̱ ka o̱fù nke
isim si di-ga n'enu àkwàm: afulum, ne, ofu osisi
di n'etiti uwa, enu-ya rili nne. 11 Osisi afu so,
di ike, enu-ya lulu n'enu-igwe, anesi n'ebe uwa
nine jedebelu afu ya. 12 Akwukwo̱-ya-ga malu
nma, nkpulu-ya rili nne, nni di azi ya nke zulu

ife nine: anu ọfia neze ndo n'okpulu ya, anu-ufe
nke ígwé bi na ngadaba-ya-ga, eji ya azu ife nine.
13 Mwefu n'ọfù-ga nke isim n'enu àkwàm, ne, ofu
onye nce onye di nsọ si n'enu-igwe zidata.
14 Ọkpọsie ike, kwue nọnwọ, si, Gbutuenu osisi
afu, gbukapusia ngadaba-ya-ga, zizipu akwukwọ-
ya-ga, kpasasia nkpulu-ya: ka anu ọfia si n'okpulu
ya pua, ka anu-ufe si na ngadaba-ya pua azi. 15 Ma
rapu ọgwe nkpọlọgwugwu-ya n'ani, ọbunadu n'ife
nfiedo nke ígwè na ọna-ọku, n'afifia ndu nke ọzala;
ka igiligi nke ígwé de ya, ka okè-ya dinyelu anu
n'afifia nke ani: 16 ka erughalia obi-ya ka ọghalu
ibuzi *obi* madu, ka ewelu obi anu wenye ya; ka arọ
isa gafe ya. 17 Ikpe a sitelu n'iwu ndi nce, ife a
sitelu n'okwu ndi di nsọ: ka onye di ndu wemalu
na Onye Kasi Enu naci n'ani-eze madu, welu ya
nye onye sọlu Ya, newelu onye dikalisili ani eme
isi-ya. 18 Ọbu nlọ nka ka munwa eze Nebukad-
neza fulu: nginwa, Belteṣaza, kọlu isi-ya, ebe ndi
amamife nine di n'ani-ezem nenwerọ ike ime ka
mmalu isi-ya; ma nginwa nwelu ike, makana mọ
nke cuku di-ga nsọ di nime i.

19 Mgbe afu ọtulu Daniel, onye afa-ya bu
Belteṣaza, n'anya nwa ọge, ilolo uce cebe ya. Eze
weza, si, Belteṣaza, ka nlọ, ma-ọbu isi-*ya*, ghalu ice
i uce. Belteṣaza weza, si, Dinwenum, nlọ afu dili
ndi kpọlu i asi, isi-ya dili ndi nemedide i. 20 Osisi
afu nke ifulu, nke solu, di ike, nke enu-ya lulu
n'ígwé, uwa nine fu ya; 21 nke akwukwọ-ya ma-
ga-lu nmá, nkpulu-ya rie nne, nni di azi ya nke
zulu ife nine; nke anu ọfia nebi n'okpulu ya, na nke
anu-ufe nke igwe bi na ngadaba-ya-ga: 22 *osisi*
afu bu nginwa, eze, isoputalu di ike: makana idi-
nuku-i solu, lue n'enu-igwe, ebe inacu *lulu* n'ebe

Digitized by Google

uwa jedebelu. 23 Ebe eze fulu ofu onye nce di
nso ka osi n'enu-igwe nezidata, nasi, Gbutuenu
osisi afu, bibie ya; ma rapu ogwe nkpologwugwu-
ya-ga n'ani, obunadu n'ife nfiedo nke ígwè na ona-
oku, n'afifia ndu nke ofia; ka igiligi nke ígwé de
ya, ka okè-ya dinyelu anu ofia, aro isa ewegafe ya;
24 nka bu isi-ya, ngi eze, nke afu bu iwu Onye
Kasi Enu, nke dakwasili dinwenum eze: 25 na
agesi n'ebe madu bi cupu i, na ebe-obi-i gadinyelu
anu ofia, na ageme i ka inata afifia ka efi, igiligi
nke ígwé ganede i, aro isa gagafe i; iwemalu na
Onye Kasi Enu naci n'ani-eze madu, welu azi ya
nye onye solu Ya. 26 Ebe fa si ka arapu ogwe
nkpologwugwu-ga nke osisi afu; ani-eze-i gakwu-
sili i ike, ma imasia na enu-igwe naci. 27 Nyabu,
ngi eze, ka alom bulu ife gaso i, welu ezi omume
bepu njo-i-ga, welu imelu ndi ebudalu ebuda ebele
bepu ajo omume-i; ike na ndokwa gadililikwu i.
28 Ife nine a dakwasili eze Nebukadneza. 29 Ka
onwa maboa gasili onejeghali n'enu uno eze nke di
na Babilon. 30 Eze weza, si, Nka aburo nuku
Babilon, nke munwa lulu ka obulu uno-be eze, si-
tena ike nke umem na maka ifi otuto nke ebubem?
31 Ka okwu difu eze n'onu, ofu onu si n'enu-igwe
da, *si*, Ngi eze Nebukadneza, obu ngi ka agwalu:
ani-eze apugo n'aka-i. 32 Agesi n'etiti madu
cupu i, ebe-obi-i gadinyelu anu ofia; ageme i ka
ita afifia dika efi, aro isa gagafe i; iwemalu na
Onye Kasi Enu naci n'ani-eze madu, welu ya nye
onye solu Ya. 33 N'ofu amani afu ka ife afu lelu
n'aru Nebukadneza: ewesi n'etiti madu cupu ya,
oweta afifia dika efi, igiligi nke ígwé wedè aru-ya,
genye na ntutu isi ya solu dika *ugbene* ugo, mbo-
ya-ga dika *mbo* nnunu. 34 N'isi-njedebe ubosi

Digitized by Google

afu-ga munwa Nebukadneza wenie anyam n'enu-
igwe, ucem wenatakutam, mwegọzie Onye Kasi
Enu, mweto sọpulu azi Onye di ebe-ebe ; makana
ọcici-Ya bu ọcici ebe-ebe, ani-eze-ya *nadidide* na
ndudugandu nine : 35 ndi nine bi n'uwa ka agu-
nyelu n'ife nkiti : Ọneme ka osi sọ Ya n'usu enu-
igwe, na etiti ndi bi n'uwa : ọnwerọ nke ganarapu
n'aka-Ya, ma-ọbu si Ya, Gini ka Ineme ? 36 N'ofu
ọge afu ka ucem cighakutelum ; maka otuto ani-
ezem, ebubem na ọmumum cighakutem ; ndi nra-
alom na ndi bu diñwenu n'ọkpulum nacọm ; mwe-
kwusie ike n'ani-ezem, ewetiwanyelum idi-nuku
nke kacasinu. 37 Kita munwa Nebukadneza
neto, nebuni, nasọpulu Eze nke enu-igwe ; makana
ọlu-Ya nine bu ezi-okwu, uzọ-Ya bu-ga ikpe : ndi
ji ngala ejeghali Ọnwelu ike ibuda fa.
5 1 Eze Belṣaza sili nnu ndicie-ya nabọ na
iruli nuku olili, la azi manya-*fain* n'iru nnu
nabọ na iruli afu. 2 Belṣaza, ka ọnenene manya
afu, ọsi ka acita aya ọna-edo na ọna-ọca nke
Nebukadneza nna-ya kpotalu n'unọ nsọ di na
Jerusalem ; ka eze afu na ndicie-ya, na inyeme-ya
na ndi ọnayi, wela nime fa. 3 Mgbe afu fa cita
aya ọna-edo ekpotalu n'unọ nsọ nke unọ Cuku di
na Jerusalem ; eze afu na ndicie-ya, na inyeme-ya
na ndi ọnayi, wela nime fa. 4 Fa la manya, tobe
cuku-ga nke ọna-edo, na nke ọna-ọca, na nke ọna-
ọku, na nke ígwè, na nke osisi, na nke nkpuma.
5 N'ofu amani afu nkpisi-aka madu puta, wede na
nkelita-iru ọku-ukpe n'enu ife etelu n'aja-odido
unọ ezẹ : eze wefu akuku aka afu nedenu.
6 Mgbe afu iru usọ eze rughalia nime ya, uce cebe
ya ; nkwonkwo úkwù-ya tọpusia, nkpili-ukwu-ya
nakukọlita onwefa ọnu. 7 Eze kpọsie nkpu ike

Digitized by Google

ka akpobata ndi-dibia-afa, na ndi Kaldea, na ndi-
anwansi. Eze weza, si ndi amamife nke Babilon,
Onye obuna gagu ife a edelu, kolum isi-ya, ka age-
yibe afe ododo, ogeyi iyagba ona-edo n'onu-ya, bulu
onye nke-ito n'ici ani-eze. 8 Mgbe afu ndi amamife
nine nke eze bata: ma fa apuro igu ife edelu, nke
fa neme ka eze malu isi-ya. 9 Mgbe afu owuta
eze Belṣaza agadaga, iru uso ya rughalia n'aru ya,
ogba ndicie-ya ghali. 10 Eze nwayi ji maka okwu
eze na ndicie-ya weba n'uno olila-manya: eze
nwayi weza, si, Ngi eze, di ndu ebe-ebe; ecena uce,
nke iru usô i nerughali: 11 ofu nwoke di n'ani-
eze-i, nke mo nke cuku di-ga nso di nime ya;
n'ubosi nke nna-i ka afulu ìfè na nghota na
amamife n'aru ya, dika amamife cuku-ga: eze
Nebukadneza nna-i, eze afu, *ka mkwulu*, nna-i, melu
ya ka ociba ndi-ode-akwukwo, na ndi-dibia-afa,
na ndi Kaldea, na ndi-anwansi; 12 ebe mo oma,
na omuma-ife, na nghota, na iko isi nlo-ga, na
igosi okwu di-ga omimi, na itopu ife gbalu ghali,
ka afulu n'aru Daniel afu, onye eze gulu afa-ya
Belteṣaza. Nyabu ka akpo Daniel, na ogako isi-
ya.

13 Mgbe afu akpobatalu Daniel n'iru eze. Eze
weza, si Daniel, Obu nginwa bu Daniel afu, nke
bu ofu nime umu Juda adolu n'agha, ndi nnam bu
eze si na Juda kpota ka? 14 Anugom maka i,
na mo nke cuku-ga di nime i, na afulu ìfè na
nghota na amamife kacasi nma nime i. 15 Nya-
bu na akpobatago ndi amamife, ndi-dibia-afa,
n'iram, ka fa gua ife edelu nwo, me ka mmalu isi-
ya: ma fa apuro iko isi ife a. 16 Ma munwa
nulu maka i, na inwelu ike iko isi ife, na itopu ife
gbalu ghali: nyabu obuluna ipulu igu ife edelu

Digitized by Google

nwọ, me-azim ka mmalu isi-ya, ageyibe i afu
ododo, igeyili iyagba ọna-edo n'onu-i, bulu onye
nke-itọ n'ici ani-eze. 17 Mgbe afu Daniel zalu,
kwue n'iru eze, si, Ngi n'onwei nalu ife-onyinye-i-
ga, nye onye ọzọ ife-ine-ọlu-i-ga; ma agamagulu
eze ife edelu, me ka ọmalu isi-ya. 18 Nginwa
eze, Cuku nke Kasi Enu nyelu Nebukadneza nna-
i ani-eze a, na idi-nuku, na ututo, na ebube:
19 maka ifi idi-nuku Ọnyelu ya, ndi nine, na mba
nine, na asusu nine nama aru nni natu egwu n'iru
ya: onye ọcọlu *igbu* ogbue, onye ọcọlu *idebe ndu*
ọdebe; onye ọcọlu *ibunita* obunita, onye ọcọlu *ibuda*
obuda. 20 Ma ka ebunitalu obi-ya, me ka mọ-
ya sie ike ime ife ngala, esi n'ukpo eze ya buda ya,
fa wenapu ya otuto-ya: 21 ewesi n'etiti umu
madu cupu ya; me ka obi-ya di ka nke anumanu,
ebe-obi-ya dinyelu anyinya ọfia-ga; ewewelu afi-
fia nazu ya ka efi, igiligi nke ígwé de aru-ya:
genye na mgbe oji wemalu na Cuku nke Kasi Enu
naci n'ani-eze madu, na Ọneme onye sọlu Ya isi-
ya. 22 Nginwa, Belṣaza, nwa-ya, ebudatarọ obi-i,
ọbu ezie na imalu ife nine a; 23 ma ibunitago
onwei medide Dinwenu nke enu-igwe; fa acitago
azi aya nke unọ-Ya n'iru i, nginwa na ndicie-i, na
inyeme-i na ndi inayi, lalu manya nime fa; itogo
azi cuku-ga nke ọna-ọca, na ọna-edo, na ọna-ọku,
na ígwè, na osisi, na nkpuma, nke nadafu uzọ, nke
fa nanu ife, nke fa nama ife: ma Cuku afu ume-i
di n'aka-Ya, na Onye uzọ-i nine bu nke Ya, ka
inenyerọ otuto: 24 mgbe afu ka ezipulu akuku
aka afu n'iru ya, edelu ife a. 25 Nka bu ife edelu,
MENE, MENE, TEKEL, UFASIN. 26 Nka bu
isi ife afu: MENE; Cuku agusigo ani-eze-i ọnu, me
ka ọgwusia. 27 TEKEL; esigo i n'ife nsi-ama, afu-

lu na ilurọ elu. 28 PERES; ekego ani-eze-i,
nye ndi Midia na ndi Pasia. 29 Mgbe afu ka eze
Belṣaza kwulu, fa weyibe Daniel afe ododo, yibe
ya iyagba ọna-edo n'onu-ya, wekwusa maka ya, na
ọgabu onye nke-itọ n'ici ani-eze. 30 N'ucici afu
ka egbulu Belṣaza eze Kaldea. 31 Daraiọs onye
Midia wenata ani-eze, ka ọgbalu ọgu arọ itọ na
ibọa.

6 1 Ọsọlu Daraios ime ọgu madu isi ndi nọ
anya eze isi n'ani-eze, ndi ganọ n'akuku ani-eze
nine; 2 na ime ndi-isi itọ isi-fa, nke Daniel bu
ofu nime fa; ka ndia nọ anya eze netinye okwu
n'iru fa, ka ọghalu inwe ife gemebinari eze.
3 Mgbe afu ka amalu afa Daniel nunwa n'etiti
ndi-isi afu na ndi nọ anya eze afu, makana mọ
ọma ka afulu nime ya; eze wezube ime ya isi ani-
eze nine. 4 Mgbe afu ndi-isi na ndi nọ anya eze
cọlu ka fa fu ife iji medide Daniel maka ani-eze;
ma fa apurọ icọta ife ọbuna ma-ọbu ife ita-uta;
makana yanwa di ncekwube, ọnwerọ njefie ma-ọbu
ife ita-uta afulu n'aru ya. 5 Mgbe afu ka ndikom
afu ji si, Ayi amafu ife iji medide Daniel nunwa,
belu sọ ma ayi fulu *ife iji* medide ya n'okwu iwu
Cuku-ya. 6 Mgbe afu ka ndi-isi na ndi nọ anya eze
ndia gbakọbalu n'ebe eze nọ, wegwa ya nọnwọ, si,
Eze Daraios, di ndu ebe-ebe. 7 Ndi-isi nine nke
ani-eze, ndi naci aci na ndi nọ anya eze, na ndi
ṇara alo na ndi-isi, ralu alo n'ofu ka eze tọ ofu ukpu-
lu, tie iwu sili ike, na onye ọbuna nke gayọ ayiyọ
n'aka cuku ọbuna ma-ọbu madu oru ubọsi na ili,
belu sọ n'aka i, ngi eze, na agatunye ya n'onunu
agaba. 8 Nyabu, ngi eze, me ka iwu afu sie ike,
denye afa-i n'akwukwọ a, ka ọghalu igha agha, etu
iwu ndi Midia na ndi Pasia si di, nke nadagafe

Digitized by Google

agafe. 9 Nya ka eze Daraiọs ji denye afa n'akwu-
kwọ afu na iwu afu. 10 Ka Daniel malu na
edenyego afa n'akwukwọ afu, ọnaba be-ya ; (windo-
ya ghe-ga-lu ọghe n'ime-unọ-ya dolu iru na
Jerusalem ;) ọnesekpulu ani na nkpili-ukwu-ya
ugbolo itọ ofu mbọsi, nekpe ekpelu, nenye ekene
n'iru Cuku-ya, dika osi emeli gbo. 11 Mgbe afu
ndikom ndia gbakọba ọnu, fu Daniel ka ọnayọ
ayiyọ naziza n'iru Çuku-ya. 12 Mgbe afu fa
kpudebelu nso, kwuè n'iru eze maka iwu eze;
Idenyerọ afa nime iwu, ka atunye onye ọbuna
gayọ cuku ọbuna ma-ọbu madu ayiyọ n'oru ubọsi
na ili, belu sọ i, ngi eze, n'onunu agaba ka ? Eze
weza, si, Ife afu bu ezie, etu iwu ndi Midia na ndi
Pașia si di, nke nadagafe agafe. 13 Mgbe afu fa
zalu n'iru eze, si, Daniel nu, nke bu ofu nime umu
Juda adọlu n'agha, agbanyerọ i, ngi eze, nke
ọnagbanye iwu idenyegolu afa, ma ọnayọ ayiyọ
ugbolo itọ ofu mbọsi. 14 Mgbe afu eze, ka ọnu-
lu okwu ndia, ọsọrọ ya nca, ọfiekwa obi-ya inaputa
Daniel : ọwegbadide mbọ idọputa ya genye n'ọdi-
da anya-anwu. 15 Mgbe afu ka ndikom ndia
gbakọbalu ọnu n'ebe eze nọ, wesi eze, Malu, ngi
eze, na ọbu iwu ndi Midia na ndi Pașia, na aderu-
ghali iwu ọbuna ma-ọbu ukpulu ọbuna nke eze
tọlu. 16 Eze wekwue, fa wekpọta Daniel, tunye
ya n'onunu agaba. Eze weza, si Daniel, Cuku-i
Nke nginwa nefe mgbe nca, Yanwa ganaputa i.
17 Ewebuta ofu nkpuma, tukwasi ya n'ọnu onunu
afu ; eze wewelu ife iri-ama nke ya, na nke ndicie-
ya, weria ya ama ; ka aghalu irughali ife ọbuna
maka Daniel. 18 Mgbe afu eze nabalu n'unọ-ya,
webue ọnu ogonogo ucici : ebutarọ ubọ egwú
n'iru ya : ula wefepu ya n'anya. 19 Mgbe afu eze

Digitized by Google

binili n'uzo̱ ututu, wegbaga o̱siso̱ n'onunu agaba.
20 Ka o̱kpudebelu nso onunu n'ebe Daniel no̱,
o̱kpo̱ oku n'onu ákwá: eze za, si Daniel, Ngi
Daniel, odibo Cuku di ndu, Cuku-i, Nke nginwa
nefe mgbe nca, nwekwo̱lu ike inaputa i n'aka
agaba? 21 Mgbe afu Daniel sili eze, Ngi eze, di
ndu ebe-ebe. 22 Cukum ezitago mo̱-ozi-Ya,
kpucie o̱nu agaba-ga, fa emeluro̱m aru: makana
afulu émé-njo̱ n'arum n'iru Ya; n'iru i azi, ngi eze,
emefiero̱m ife o̱buna. 23 Mgbe afu ka eze ṅulili
agadaga aṅuli, gwa fa ka fa si n'onunu kpugota
Daniel. Ewekpugo̱ta Daniel n'onunu, afuro̱ ofu
ilu-aru o̱buna n'aru ya, makana ocekwubeluli
Cuku-ya. 24 Eze wekwue, fa wekpo̱ta ndikom
ndi bolu Daniel ebubo, tunye fa, ka fa n'onwefa,
ka umu-fa, ka inyeme-fa, n'onunu agaba; agaba
wenwe ike n'aru fa, talisia o̱kpukpu-fa nine, tupu
fa elu n'ani onunu.

25 Mgbe afu eze Daraio̱s degalu ndi *nine*, na
mba nine, na asusu *nine*, ndi bi n'uwa nine,
akwukwo̱; Ndokwa bawanyelu unu. 26 Etiem
iwu, na ebe nine anaci n'ani-ezem ka aru nama
madu nni ka fa natu egwu n'iru Cuku nke Daniel:
makana Yanwa bu Cuku di ndu, nakwudide ebe-
ebe, ani-eze-Ya bu nke amanemebi emebi, o̱cici-
Ya *gadidide* genye n'isi-njedebe: 27 O̱nanaputa
nado̱puta, O̱neme ife arima na ife ebube n'enu-
igwe na uwa; Onye naputagolu Daniel n'aka
agaba-ga. 28 O̱wenagalu Daniel nunwa n'o̱cici
Daraioṣ, na o̱cici Sairo̱s onye Paṣia.

7 1 N'aro̱ izizi nke Belṣaza eze Babilon Daniel
lo̱lu nlo̱ fu azi o̱fù-ga nke isi-ya n'enu àkwà-
ya: mgbe afu ka oji de nlo̱ afu weko̱ akuko̱ okwu
afu-ga. 2 Daniel weza, si, Afulum n'o̱fùm

Digitized by Google

n'ucici ne, ifufe ino nke enu-igwe fekwasili n'enu
nuku orimili nnu. 3 Nuku anu ino wesi nime
orimili nnu afu rogota, di ice ofu n'aka ibe-ya.
4 Nke izizi di ka agaba, nwe nku ugo : mwenene
genye na mgbe eji kwopu nku-ya, ewesi n'ani
bunie ya, me ya ka okwulu oto n'ukwu nabo dika
madu, ewenye ya obi madu. 5 Ne anu ozo, nke-
iboa, yili bea, ebunitalu ya n'ofu akuku, ogiliga
ito di n'onu-ya n'etiti ézé-ya-ga: fa wesi ya
nonwo, Binie, libe imelime anu. 6 Ka nka gasili
mfu, ne, anu ozo, dika awolo, nke nwelu nku ino
nke nnunu n'azu-ya; anu afu nwe-azi-li isi ino;
eme ka onaci aci. 7 Ka. nka gasili mfukwasi
n'ofù-ga nke ucici, ne anu nke-ino, di egwu di azi
ike, nwe ajo ume; onwelu nuku ézé-ga nke ígwè:
onatali nadoli; nazotu ife fodulunu n'ukwu-ya:
odi ice n'anu nine bu ya uzo; onwelu mpi ili.
8 Mcigha uce na mpi afu-ga; ne, mpi ozo wapu-
ta n'etiti fa, nke afu bu obele, nke eroputalu mpi
ito na mpi nke izizi-ga n'iru-ya: ne, anya-ga nke
di ka anya madu di nime mpi nka, na ofu onu
nekwu nuku ife-ga. 9 Mwenene ewedoba ukpo-
ga, ofu onye toluli ototo nokwasi ya: afe-ya nenwu
dika sno, ntutu di ya n'isi di ka aji anu oca; ukpo-
ya bu ilele oku, wil-ya bu-ga oku nenwu enwu.
10 Oku dika mili iyi waputalu rulu bia n'iru ya:
nnu kwulu nnu nefe ya, ula-nnu kwulu ula-nnu
kwulu n'iru ya: ebido ikpe, asaghe akwukwo-ga.
11 Mnene n'oge afu maka ifi onu nuku okwu-ga
nke mpi afu kwulu; mnenelili ewegbue anu afu,
emebili aru-ya, welu ya nye ka esule ya oku.
12 Anu ozo-ga fodulunu, anapulu nke fa naci : ma
ewetekwulu ndu-fa aka oge onwo. 13 Mfu n'ofù-
ga nke ucici, ne, ofu onye dika nwa nke madu ji

Digitized by Google

ulukpu nke ígwé bia, ọbialulu onye afu nke tọlu
ọtutọ aru, fa kpọdebe ya n'iru ya. 14 Ewenye ya
ọcici, na otuto, na ani-eze, ka ndi nine, na mba
nine, na asusu *nine* febe ya: ọcici-ya bu ọcici ẹbe-
ẹbe, nke managafe agafe, ani-eze-ya bu nke mane-
mebi emebi.
15 Munwa Daniel, mọ nkem newe iwe n'etiti
arum, ọfù-ga nke isim wutalum. 16 Mwekpudebe
ọfu nime ndi kwunu n'usọ, juba ya nkẹ bu ezi-
okwu nime ife nine a. Ọwegwam, me ka mmalu isi
ife afu-ga. 17 Nuku anu afu-ga, nke di inọ, bu
ẹze inọ, nke gesi n'ani puta. 18 Ma ndi di nsọ
nke Onye Kasi Enu ganalu ani-eze afu, nwelu
ani-eze afu ebe-ebe, ọbunadu ebe-ebe ebe-ebe.
19 Mgbe afu ka mji cọ ima ezi-okwu nke anu nke-
inọ afu, nke pulu ice nime fa nine, di ajọ egwu,
nke ézé-ya bu-ga ígwè, mbọ-ya *bulu* ọna-ọku; nke
natali, nadọli, nazọtu ife fọdulunu n'ukwu; 20 na
nke mpi ili nkẹ di n'isi-ya, na *mpi* ọzọ afu nke
waputalu, nke *mpi* itọ dalu n'iru ya; ọbunadu
mpi nke nwelu anya, na ọnu nke kwulu nuku ife-
ga, nke nwelu anya-ike kalia ibe-ya. 21 Mwene-
ne, ofu mpi afu busolu ndi nsọ agha, kalia fa;
22 wenye ka onye afu tọlu ọtutọ bialu, ewekpelu
ndi nsọ nke Onye Kasi Enu ikpe; ọge webia
mgbe ndi di nsọ ji nwelu ani-eze afu. 23 Nọnwọ
ka okwulu, Anu nke-inọ gabu ani-eze nke-inọ
n'uwa, nke gadi ice n'ani-eze nine, ọgatali uwa
nine, zọtue ya, dọlisie ya. 24 Mpi ili afu-ga, ézè
ili gesi nime ani-eze nunwa bini: *eze* ọzọ gebini
so fa; onye afu gadi ice na ndi bu *ya* uzọ, ogebuda
eze itọ. 25 Ogekwu okwu medide Onye Kasi
Enu, ogesogbu ndi di nsọ nke Onye Kasi Enu:
ogelo na ya gerughali ọge-ga na iwu; agewelu fa

Digitized by Google

nye n'aka-ya genye n'ofu aro na aro-ga na okala
aro. 26 Ma agekpe ikpe, aganapu ebe onaci,
ikpocapu ya na imebi ya genye n'isi-njedebe.
27 Agewelu ani-eze afu na ocici, na idi-nuku nke
ani-eze-ga n'okpulu enu-igwe nine, nye ndi bu ndi
nso nke Onye Kasi Enu: ani-eze-Ya bu ani-eze
ebe-ebe, ebe nine anaci gefe nru nanu okwu-Ya.
28 Nka bu isi-njedebe okwu afu. Munwa Daniel,
uce necem agadaga, iru usom rughalili n'imem: ma
edebelum okwu afu nime obim.

8 1 N'aro nke ito nke ocici eze Belsaza afulum
ofù, munwa Daniel, ka nke mbu uzo fu gafesili.
2 Mwefu n'ofù afu; oluzia ka mfulu, munwa noli
na Susan uno eze, nke di n'ani Ilam; mwefu n'ofù
afu, munwa wenodu n'ikpele orimili Ulai. 3 Mwe-
wenie anyam, fu, ne, ofu ebunu kwu n'iru orimili
afu nke nwelu mpi nabo: mpi nabo afu solu ogo-
nogo; ma ofu sokalili ibe-ya, nke sokalilinu kpe
azu puta. 4 Mfu ebunu afu ka onaso mpi n'odi-
da-anya-anwu, na Ugwu, na adagbe: onwero
anu obuna kwulu n'iru ya, nke onenwe onye obu-
na nke ganaputa *ife* n'aka-ya; ma oneme etu solu
ya, me onweya nuku. 5 Ka munwa nacighali
obim, ne, ofu nkpi si n'odida-anya-anwu puta
n'enu uwa nine, ma ometuro ani nca: nkpi afu
nwelu mpi anekili ekili n'etiti anya-ya nabo.
6 Owebiakute ebunu nke nwelu mpi nabo, nke
mfululi ka okwu n'iru orimili, ogbakwasi ya n'onu-
ma nke ike-ya. 7 Mwefu ya ka onakpudebe nso
ebunu afu, owewusa ya iwe, tie ebunu afu, tijie
mpi-ya nabo; ike obuna adi azi ebunu afu ikwu
n'iru ya: ma oturalu ya n'ani, zokwasi ya ukwu;
onye obuna apuro inaputa ebunu afu n'aka-ya.
Nkpi afu weme onweya nuku agadaga: ka osili

Digitized by Google

ike, nuku mpi afu kpajie; *mpi* inọ anekili ekili wa-
puta n'ọnọdu-ya dolu iru n'ifufe inọ nke enu-igwe.
9 N'ofu nime fa ka ofu ọbele mpi waputalu, nke
melu nuku agadaga, do iru n'adagbe, na iru-anya-
anwu, na *ani* usọ afu. 10 Ọweme nuku, *ọbunadu*
genye n'usu nke ígwé; ọwetura usu afu ọnwọ na
kpakpando ọnwọ n'ani, zọkwasi fa ukwu. 11 Eye,
ọneme onweya nuku, ọbunadu genye n'isi usu afu;
ọwenapu ya *àjà nsule anesule* da, ewetikpọdalue
ọnọdu ebe nsọ ya ani. 12 Eweralu usu afu *nye ya*
nye *àjà nsule anesule* da sitena njefie; ọwekwatue
ezi-okwu n'ani, ọweme *ka osi sọ ya* ọgalu ya.
13 Mwenu ka ofu onye di nsọ nekwu okwu; ofu
onye di nsọ ọzọ wesi onye afu nke nekwu okwu,
One mgbe ka ọfù *nke àjà nsule anesule* da, na nje-
fie nke neme nkpọnkpọ, gejedebe, iralu ebe nsọ na
usu afu nye ka azọtu n'ukwu? 14 Ọwesim, Nnu
anyasi *na* ututu ise na ọgu ili-na-ise; ewegunye
ebe nsọ afu n'ebe ezi omume.

15 Oluzia, ka mfusili ọfù afu, munwa Daniel,
mwecọ nghọta; ne, ife dika udi madu kwulu
n'irum. 16 Mwenu onu madu n'etiti *ikpele* Ulai,
nke kpọlu, wesi, Gebriel, me ka onye a ghọta ọfù a.
17 Ọwekpudebe nso ebe mkwu; ka ọbialu, egwu
tubam, mwedakpudo irum n'ani: ọwesim, Ghọta,
ngi nwa nke madu; makana ọfù afu dili ọge ikpe-
azu. 18 Ka ọnagwam okwu, mdafu n'agadaga
ula kpudo irum n'ani: ọwemetum aka, me ka
mkwulu ọtọ. 19 Ọwesi, Ne, agameme ka imalu
ife geme n'ọdi-n'iru nke ọnuma: makana ọdili ọge
akalu aka nke ikpe-azu. 20 Ebunu afu nke ifulu
nke nwelu mpi nabọ, fa bu ézè ndi Midia na
Paṣia. 21 Nkpi afu nwelu aji ri nne bu eze nke
Jafan: nuku mpi afu di n'etiti anya-ya nabọ bu

Digitized by Google

eze izizi. 22 Nke kpajili akpaji, nke mpi inọ
kwulu n'ọnọdu-ya, ani-eze inọ gesi na mba afu
kwuputa, ma ọburọ n'ike-ya. 23 N'ọdi-n'iru nke
ani-eze-fa, mgbe ndi njefie julu *na njefie-fa*, ofu
eze iru-ya gadi egwu, nke naghọta okwu di-ga
omimi, gakwulu ọtọ. 24 Ike-ya gadi nuku, ma
ọburọ sitena ike aka ya; ogemebi ife n'uzọ itu-
n'anya, ọgagalu ya, ọgeme *ka osi asọ ya*: ogemebi
ndi di ike na ndi bu ndi di nsọ. 25 Sitena uce
nghọta ya ọgeme ka aghughọ ga n'aka-ya; ọgeme
onweya nuku n'obi-ya; mebie imelime n'aru-ofu-
fo-*fa*: ọgakwulu azi imedide isi nwe ndi-isi; ma
agetikpọ ya ma ameji aka. 26 Ọfù nke anyasi-
ga na ututu-ga nke ekwululi bu ezie: ma nginwa
macita ọfù afu; makana ọdili imelime ubọsi *gabia
ọdi-n'iru*. 27 Ufu wekpue munwa Daniel, mya
ọya ubọsi ọnwọ; mwebinie, lua ọlu eze: ọfù afu
wetum n'anya, ma ọnwerọ onye ọbuna melum ka
mghọta.

9 1 N'arọ izizi nke Daraiọs nwa Ahasuirọs,
ofu nime nkpulu ndi Midia, nke eciluli eze ani-
eze ndi Kaldea; 2 n'arọ izizi nke ocici-ya munwa
Daniel ghọta sitena akwukwọ-ga ọnu-ọgu arọ afu-
ga, nke okwu Jehofa biakutelu amuma Jeremaia
maka fa, imezu itọgbọlu-nkiti nke Jerusalem,
bu ọgu arọ itọ na ili. 3 Mwedo Dinwenu-ayi
Cuku iru, iji ekpelu na ayiyọ-ga, na ibu-ọnu,
na ákwà uju, na ntu ọku, wenacọ. 4 Mwekpelu
Jehofa Cukum, wekwuputa, si, Ngi Dinwenum,
Cuku nke di nuku di itulu egwu, nke debelu ndi
fulu Ya n'anya ndi nedebe ife Oti-ga-lu n'iwu
àgbà na ebele; 5 ayi emego njọ, ga n'uzọ ngiligọ,
me ife ọjọ, nupu isi, ọbunadu isifie uzọ n'ife Iti-
-lu n'iwu na ikpe-I-ga; 6 ayi anurọ ọnu ndi-

Digitized by Google

odibo-i *bú* ndi-amuma, ndi gwalu ndi-eze-ayi, na
ndi-isi-ayi, na nna-ayi-fà, na ndi ani afu nine,
okwu n'afa-I. 7 Ngi Dinwenum, ezi omume dili
I, ma ifele neme ayi n'iru, etu osi di tata; ndi
Juda, na ndi bi na Jerusalem, na Israel nine, ka
ndi nọ nso, ka ndi nọ n'ọte-aka, n'ani nine ebe
Icusagolu fa, maka ifi nmefie fa mefielu I. 8 Ngi
Dinwenu-ayi, emenyego ayi, na ndi-eze-ayi na ndi-
isi-ayi, na nna-ayi-fà, ifele n'iru, makana ayi emego
njọ medide I. 9 Ebele na ngbaghalu ka Dinwenu-
ayi Cuku nwe; ọbu ezie na ayi nupulu isi n'okpu-
lu Ya; 10 ayi anurọ onu Jehofa Cuku-ayi, ikpa-
ghali n'iwu-Ya-ga, nke Ọdebẹlu n'iru-ayi sitena
aka ndi-odibo-Ya bu ndi-amuma. 11 Eye, Israel
nine ejefiego n'iwu-I, ọbunadu iriruka, ka fa ghalu
inu onu-I: nya ka eji ruwusa ayi nkọca, na iyi
nke edelu n'iwu Moses odibo Cuku; makana ayi
emego njọ medide Ya. 12 Ọmego azi ka okwu-
Ya-ga, nke Okwulu medide ayi, na imedide ndi-
ikpe-ayi ndi kpelu ayi, kwusie ike, sitena ime ka
nuku ajọ ife kwudo ayi: makana emenurọ n'okpu-
lu enu-igwe nine ka esi me na Jerusalem. 13 Etu
esi de n'iwu Moses, ajọ ife nine a kwudogolu ayi:
ma ayi ayọrọ iru-ọma Jehofa Cuku-ayi, ka ayi wesi
n'ajọ omume-ayi cighata, mebe dika ndi mutalu ife
n'ezi-okwu-I. 14 Nya ka Jehofa ji ece ajọ ife
nce, weme ka okwudo ayi: makana Jehofa Cuku-
ayi bu Onye ezi omume n'ọlu-Ya nine nke Ọnalu,
ma ayi anurọ onu-Ya. 15 Kita, Ngi Dinwenu-
ayi Cuku-ayi, Onye si n'ani Ijipt kpọputa ndi-I
n'aka di ike, Iwemelu Onwei afa, dika osi di tata;
ayi emego njọ, ayi emego ife ọjọ. 16 Ngi Dinwe-
nu-ayi, dika ezi omume-I nine si di, biko, ka iwe-
I na ọnuma-I si n'obodo-I Jerusalem, ugwu-I

Digitized by Google

nsọ, cigha: makana ọbu maka ifi njọ-ayi-ga, na
maka ifi ajọ omume nke nna-ayi-fà, ka Jerusalem
na ndi-I ji bulu ife nkpali nke ndi nine nọrubelu
ayi okilikili. 17 Kita nyabu, Ngi Cuku-ayi, nulu
ekpelu odibo-I, na ayiyọ-ya-ga, me ka iru-I na-
mukwasi n'ebe nsọ I nke melu nkpọnkpọ, maka
ifi Dinwenu-ayi. 18 Ngi Cukum, ge nti, ka
Inu; sa anya-I, ka Ifu nkpọnkpọ-ayi, na obodo
akpọkwasili afa-I: makana ayi adece ayiyọ-
ayi n'iru I maka ezi omume-ayi-ga, ma maka
nuku ebele-I-ga. 19 Ngi Dinwenu-ayi, nulu;
Ngi Dinwenu-ayi, gbaghalu; Ngi Dinwenu-ayi,
nulu ka Ime; akwacikwana; maka ifi I, Ngi
Cuku nkem, makana obodo-I na ndi-I ka akpọ-
kwasili afa-I.

20 Ka munwa nekwu okwu, nekpe ekpelu, ne-
kwuputa njọm na njọ ndi nkem Israel, nece ayi-
yọm n'iru Jehofa Cukum maka ugwu di nsọ nke
Cukum; 21 eye, ka munwa nekwu okwu n'ekpelu,
nwoke afu bu Gebriel, onye mfululi n'ọfù n'isi-
nbido, ebe emelu ka ọnefe ọsisọ, metum aka n'ọge
icu àjà anyasi. 22 Ọweme ka mghọta, wegwam
okwu, si, Ngi Daniel, aputam kita ime i ka ibulu
onye mutalu ighọta ife. 23 N'isi-nbido ayiyọ-i-
ga okwu afu putalu, munwa abiago ka mgwa i;
makana nginwa di ajọ oke ọnu: nyabu cigha
okwu afu, ghọta ọfù afu. 24 Ọgu izu itọ na ili
ka akalu ndi-i na obodo-i di nsọ, ime ka akwusi
njefie, na ime ka njọ wegwu, na ikpuci ajọ omume,
na iwebata ezi omume ebe-ebe, na imacita ọfù na
amuma, na ite Onye Kasi Nsọ ude. 25 Nya-
bu malu muta azi, na sitena ikwuputa okwu idozi
na iluzi Jerusalem wenye n'onye eruwusalu ude,
onye-isi, gabu izu isa: na ọgu izu itọ na ibọa,

Digitized by Google

agaluzi ya ọzọ, ilo na ekpe, ọbunadu n'ọge nkpa.
26 Ka ọgu izu itọ na ibọa gasili agebepu onye-
etelu, udẹ, ọmenwe ife ọbuna: ndi onye-isi
nke gabia gemebi obodo afu na ebe nsọ; isi-nje-
debe-ya gabu n'iji ukwu, agha gadidide genye
n'isi-njedebe; ezubelu *ime* ife nkpọnkpọ-ga. 27 Ya
na imelime geme àgbà sili ike n'ofu izu: n'etiti
izu afu ọgeme ka àjà na àjà nni kwusi; n'enu nku
nke ife alu-ga *ka* ofu onye *gabia* nke neme ife
nkpọnkpọ; ọbunadu n'ọgwugwu-ya, bu nke ezu-
belu ya, ageruwusa ife neme ife nkpọnkpọ *iwe.*

10 1 N'arọ nke-itọ nke Sairọs eze Pasia ekpu-
ghelu Daniel, onye agulu afa-ya Belteṣaza,
okwu; okwu afu bu ezie, ọbunadu nuku ibu-agha:
ọweghọta okwu afu, ghọta azi ọfù afu. 2 N'ubọsi
afu-ga munwa Daniel nali eru uru ogonogo izu
itọ. 3 Elirọm nni usọ, nke anu ma-ọbu manya
nabam n'ọnu, nke mnete onwem ude nca nca,
genyena mgbe izu itọ afu ji zu. 4 N'ubọsi nke-
oru-na-inọ n'ọnwa izizi, ka munwa nọ n'ikpele
nuku orimili afu, nke bu Hidekel, 5 mwenie
anyam, fu, ne ofu onye yi afe ọca, onye efiedolu
ezigbo ọna-edo nke Ufaz n'úkwù-ya: 6 aru-ya azi
di ka beril, iru-ya dika udi àmùmà, anya-ya dika
ọku-ukpe nenwu enwu, ọgwe-aka-ya na úkwú-ya
dika ngbupu ọna ericalu erica, onu okwu-ya dika
onu ìgwè madu. 7 Sọsọ munwa Daniel fulu ọfù
afu: makana ndikom nọnyelum afurọ ọfù afu;
ma nuku aru-ima-nni mabalu fa, fa wegbanaba
izobe onwefa. 8 Ewerapu sọ munwa ofu, mwefu
nuku ọfù a, ike ọbuna afọdurọ nimem: makana
nmam rughalili lebe ule nimem, anadorọm ike
ọbuna. 9 Ma anulum onu okwu-ya-ga; ka mnu-
lu onu okwu-ya-ga, munwa adakpudogoli irum

Digitized by Google

n'ani n'oke ula, kpudo irum n'ani. 10 Ne, o
aka metulum, nke melu ka mgbudo nkpili-ukwu
na obu-akam n'ani. 11 Owesim, Ngi Daniel, n
onye di ajo oke onu, ghota okwu munwa gwalu i,
ka ikwulu ekelesu; makana ezilim jeku i kita
ka ogwasilim okwu a, mkwulu ekelesu aru naman
nni. 12 Owesim, Atuna egwu, Daniel; makana
sitena mbosi izizi itukwasili obi-i ighota, na ibuda
onwei n'iru Cuku-i, anugo okwu-i-ga: maka ifi
okwu-i-ga ka munwa ji bia. 13 Ma onye-isi ani-
eze Pasia kwulu imedidem oru ubosi na ofu; ma,
ne, Maikael, ofu nime ndi-isi, bialu genyelum aka:
munwa wenonyelu ndi-eze Pasia n'ebe afu. 14 Ki-
ta abialum ime i ka ighota ife gadakwasi ndi-i
n'odi-n'iru: makana ofù afu dilikwu *imelime* ubo-
si. 15 Ka ogwasilim etu okwu ndia, mkpudo
irum n'ani, me ogbi. 16 Ne, ofu onye yili umu
madu metulu egbugbele-onum aka: mwesa onum,
kwue okwu gwa onye kwu n'irum, si, Ngi dinwe-
num, maka ifi ofù urum cighakutelum, anadorom
ike obuna. 17 Makana kedu ka odibo dinwenum
nka gesi nwe ike igwa dinwenum nka okwu?
munwa, ozigbofu ike obuna afoduro n'arum, nke
ume obuna nafodu nimem. 18 Ofu onye dika
udi madu metukwasim aka ozo, wegbam ume.
19 Owesi, Ngi onye di ajo oke onu, atuna egwu:
ndokwa dili i, di ike, eye, di ike. Ka ogwasilim
okwu, agbam ume, mwesi, Ka dinwenum kwue;
makana igbagom ume. 20 Owesi, Imalu ife mji
biakute i? kita agamecigha ka mgebuso onye-isi
Pasia agha: munwa pua, ne, onye-isi Jafan gabia.
21 Ma agamegosi i ife edelu n'akwukwo nke ezi-
okwu: onwero onye obuna som me onweya ka ya
sie ike imedide ndia, belu so Maikael bu isi-unu.

Google

11 1 Munwa, n'aro izizi nke Daraios onye
Midia, akwunilim igba ya ume na ime ka
osie ike.
2 Kita ka mgegosi i ezi-okwu. Ne, ogadi eze
ito gakwukwu na Pasia; nke-ino gebukali fa nine
ogalanya agadaga: mgbe osili ike sitena àkù-ya,
ogakpani ora imedide ani-eze Jafan. 3 Ofu eze
di ike gakwuni, nke gaci nuku ocici, neme ka osi
so ya. 4 Mgbe ageji kwuni, agetikpo ani-eze-ya,
ke ya n'ikuku ino nke ígwé; ma oburo ikelu
umu-ya, nke onadi ka ocici nke onaci si di; ma-
kana ageropu ani-eze-ya, obunadu iropulu ndi ozo
tinyelu ndia. 5 Eze adagbe gesi ike, ya na *ofu*
nime ndi-isi-ya; ogesikali ya n'ike, ciba; ocici-ya
gabu nuku ocici. 6 N'isi-njedebe aro-ga fa gama-
ko onu; ada eze adagbe gabiakute eze Ugwu
idozi okwu: ma *nwayi* afu amanado ike ogwe-aka-
ya; nke *nwoke* afu nakwulu, ma-obu ogwe-aka-ya;
ma agaralu *nwayi* afu nye, ya na ndi kpotalu ya,
na onye mutalu ya, na onye gbalu ya ume n'oge
afu-ga. 7 Ma sitena ngadaba nke si na nkpolo-
gwugwu-ya puta ka ofu onye gakwulu n'onodu-ya,
nke gabia imedide usu ndi agha, ba n'ebe sili ike
nke eze Ugwu, medide fa, kalia *fa*: 8 cuku-fa-ga
azi, na alusi-fa akpu-ga-lu akpu, *na* ife oke onu fa-
ga nke ona-oca na nke ona-edo, ka ogakwalu n'-
agha na n'Ijipt; yanwa gakwudide aro onwo kalia
eze Ugwu. 9 Ogabia n'ani-eze eze adagbe, ma
ogecigha n'ani-ya. 10 Umu-ya gebu agha, kpoko-
ba ìgwè nuku usu ndi agha, nke gabia, gbasa, gafe:
fa gecigha gebu agha, obunadu genye n'ebe sili ike
ya. 11 Eze adagbe gewe iwe, puta buso ya agha,
bú eze Ugwu: ogakwuba nuku ìgwè madu, agara-
lu ìgwè afu nye ya n'aka. 12 Agacipu igwè af-

Digitized by Google

bunie obi onyenu: ogebuda ula-nnu kwulu ula-
nnu, ma ọmakali *ya.* 13 Eze Ugwu gecigha, kwu-
ba nuku ìgwè madu kalili nke izizi; ọganabialili
n'isi-njedebe ọge, *bú* arọ afu-ga, ya na nuku usu
ndi agha na imelime àkù. 14 N'ọge afu-ga ime-
lime gakwuni imedide eze adagbe: umu ndi
npum n'etiti ndi-i gebuni azi onwefa ime ka ọfù
afu kwusie ike: ma fa gada. 15 Nyabu na eze
Ugwu gabia, tuba obo ife, welu obodo egwurubelu
iga: ọgwe-aka adagbe amakwulu *imedide ya,* nke
ndi ọrọtalu gakwulu, nke ike ọbuna nadi iji we-
kwulu. 16 Ma onye biana imedide ya geme ka
osi sọ ya, onye ọbuna amakwulu n'iru-ya: ọgakwu
azi n'ani usọ afu, nbibi gadi n'aka-ya. 17 Ogedo
iru ibia ya na ike ani-eze-ya nine, ndi kwu ekele-
su geso ya; ọgeme *ka osi sọ ya:* ọgenye ya ada
nke umu-nwayi, ka omebie ya; ma *ada* afu
amakwu, nke ọnadili ya. 18 Nka gasia ogedo iru
n'ọba-n'ani orimili nnu, welu imelime nime fa:
ma ofu ọci-agha geme ka nkpali ọkpalili kwu-
si; eye, ọgeme azi ka nkpali-ya cighakute ya.
19 Ogedo azi iru-ya n'ebe si-ga-lu ike nke ani-ya:
ma ọgasọ ngọngọ da, amafuzi ya. 20 Onye ọzọ
gakwuni n'ọnọdu-ya onye geme ka onye nana utu
gafe n'ututo ani-eze afu: ma n'ubọsi onenone age-
tili ya, ọburọ n'iwe, nke ọnabu n'agha. 21 N'ọ-
nọdu-ya ka ofu onye ageneni eneni gakwuni, onye
fa nenyerọli nsọpulu ani-eze afu: ma ọgabia n'ọge
aru-ofufo, welu ile usọ nalu ani-eze afu. 22 Ọgwe-
aka nuku mili olulu ka ageji rucapu fa n'iru
ya, tilie fa; eye, onye-isi nke àgbà azi. 23 Ka
eso ya mesi agba ọgalu ọlu aghughọ: makana
ọgarọgota, sie ike, ya na ofu ọbele ndi. 24 N'ọge
aru-ofufo ọgabia ọbunadu n'ebe namasikali nni nke

Digitized by Google

ani afu; o̱geme ife nna-ya-fà nemenuro̱, nke nna
nna-ya-fà *neme;* o̱gekesa n'etiti fa ife nkwali, na
ife anutalu n'agha, na àkù: eye, ogezu izuzu-ya-
ga imedide ebe egwurube-ga-lu iga, o̱bunadu na
nwa o̱ge. 25 O̱gakpani ike-ya na obi-ya medide
eze adagbe ya na nuku usu ndi agha; eze adagbe
gacili agadaga nuku usu ndi agha sili ike ibu
agha: ma o̱makwu, makana fa gezulu ya izuzu.
26 Eye, ndi neli oke olili-ya getili ya, usu ndi
agha ya gagbasa: imelime gada n'ani bulu ndi
egbulu egbu. 27 Ndi-eze nabo̱ a, obi-fa gadi
n'ime ajo̱ ife, fa ganekwu okwu asi n'ofu tebel:
ma o̱maga o̱fuma; makana ka osina di isi-njede-
be-ya gadi n'o̱ge akalu aka. 28 Ogebu nuku àkù
cigha n'ani-ya; obi-ya *gabu* imedide àgbà nso̱ afu;
o̱geme azi *ka osi so̱ ya,* cigha n'ani-ya. 29 N'o̱ge
akalu ogećigha, bia n'adagbe; ma o̱mabu n'o̱ge
ikpe-azu etu o̱dili n'izizi. 30 Makana ugbo̱-ga
nke Kitim gabia imedide ya; nyabu na ogewuta
ya, ogecigha, wewusa àgbà di nso̱ iwe di o̱ku, me
ka osi so̱ ya: ogecighalili, gbanye ndi rapulu àgbà
di nso̱. 31 *O̱genwe* o̱gwe-aka gakwunyelu ya, fa
gemeto̱ ebe nso̱, o̱bunadu ebe sili ike, wepu *àjà*
nsule anesule da, kwuba ife alu afu nke neme ife
nkpo̱nkpo̱. 32 Ndi neme ife o̱jo̱ medide àgbà afu
ka ogeji ile uso̱ meto̱: ma ndi malu Cuku-fa gadi
ike, neme *ife.* 33 Ndi mutalu ife n'etiti ndi afu
geme ka imelime gho̱ta: ma fa gada na nmà na
ilele o̱ku, na ido̱lu n'agha na nkwali, *imelime* ubo̱-
si. 34 Mgbe fa gada, agenyelu fa nwantinti aka:
ma imelime geji ile uso̱ wedinyelu fa. 35 Ufo̱du
nime ndi mutalu ife gada azi, ka ewenuca fa, rica
fa, me azi *ka fa di* o̱ca, wenye n'o̱ge isi-njedebe:
makana o̱dikwulu o̱ge akalu. 36 Eze afu gem

Digitized by Google

ka osi sọ ya; ogebuni onweya, me onweya nuku
kalia cuku nine, nekwu azi ife ebube medide
Cuku nke cuku-ga: ọgagalu ya genye na mgbe
iwe afu geji gwusi; makana ageme ife ezubelu.
37 Ọmagbanye cuku-ga nke nna-ya-fà, nke *ọna-
gbanye* ọcicọ umu-nwayi, nke ọnagbanye cuku
ọbuna: makana ọgeme onweya nuku kalia ife nine.
38 Ma n'ọnọdu-ya ka ọgasọpulu cuku nke ebe si-
ga-lu ike: ofu cuku nke nna-ya-fà namarọ ka ogeji
ọna-edo, na ọna-ọca, na nkpuma di-ga oke ọnu, na
ife usọ-ga, wesọpulu. 39 Ogeji inye-aka nke cu-
ku ani madu wemeso ebe sikalisili n'ike; onye
ọbuna kwenyelu *ya* ka ọgenyewanye otuto: ọge-
me ka fa naci imelime, ọgaru ani afu ọnu weke
ya. 40 N'ọge isi-njedebe eze adagbe gasọ ya mpi:
eze Ugwu gabia imedide ya dika oke ifufe, ya na
ugbọ-ani-ga, na ndi anyinya bu, na imelime ugbọ;
ọgaba n'ani-ga, lusa gafe azi. 41 Ọgaba azi n'ani
usọ afu, imelime *ani* ka agetikpọ: ma ndia ka
aganaputa n'aka-ya, Idom, na Moab, na isi nke
umu Amon. 42 Ọgesetipu aka-ya azi kwasi ani
di-ga n'ice n'ice: ani Ijipt amagbapusi. 43 Ma ọge-
nwe ike n'ebe àkù nke ọna-edo na nke ọna-ọca na
ife nine di oke ọnu nke Ijipt di: ndi Libia na ndi
Itiopia ganọ n'ukwu-ya. 44 Ma akukọ nke si
n'iru-anya-anwu na Ugwu puta gece ya uce: ọge-
welu nuku ọnuma pua imebi na iweputa imelime
n'usọ *imebi fa.* 45 Ọgenye ikwu-ga nke nuku
unọ-ya n'etiti orimili nnu na ugwu nsọ afu di usọ;
ma ọgenwe isi-njedebe-ya, onye ọbuna amenyelu
ya aka.
12 1 N'ọge afu ka Maikael gakwulu
ọtọ, nuku onye-isi nke kwulu umu ndi-i:
ọge nkpa gadi, nke nadinurọ ogudu mba ji diba
welue n'ọge afu: ageme ka ndi-i gbapusia n'ọge
Digitized by Google

afu, onye ọbuna agafu na edenyelu ya n'akwukwọ
afu. 2 Imelime nime ndi larulu ula n'etum nke ani
geteta, ufọdu *ka fa ba* na ndu ebe-ebe, ufọdu *ka fa
ba* n'ifele na nneni ebe-ebe. 3 Ndi mutalu ife
ganamu dika onwunwu nke mbala enu-igwe; ndi
rughalili ọtutu madu n'ezi omume *ganamu* 'ka
kpakpando-ga mgbe nine ebe-ebe. 4 Ma nginwa,
Daniel, macita okwu afu-ga, ka iria akwukwọ afu
ama, wenye n'ọge isi-njedebe: imelime ganaghaga
n'iru na azu, ọmuma-ife ganabawanye.

5 Munwa Daniel wefu, ne, ka ibọa ọzọ kwu, ofu
kwu n'ikpele orimili n'akuku a, nke ọzọ *kwulu*
n'ikpele orimili n'akuku ọzọ. 6 Ofu wesi nwoke
nke yi afe ọca, nke nọ n'enu mili orimili afu, One
mgbe ka ife ebube ndia gadidebe? 7 Mwenu ka
nwoke afu yi afe ọca, nke nọ n'enu mili orimili afu,
ka ọwenitalu aka-nni-ya na aka-ekpe-ya n'enu-
igwe, welu Onye di ndu ebe-ebe wenua iyi na
ọgadi arọ, arọ-ga, na ọkala; mgbe fa tilisili ike nke
ndi di nsọ, ife ndia gagwusi. 8 Munwa wenu, ma
aghọtarọm: mwesi, Ngi dinwenum, gini gabu isi-
njedebe ife ndia? 9 Ọwesi, Jebe nke i, Daniel:
makana amacitalu ria okwu afu-ga ama genye
n'ọge isi-njedebe. 10 Imelime gawuca onwefa,
me onwefa ka fa di ọca, anuca azi fa; ma ndi ọjọ
ganemė ife ọjọ; ndi ọjọ nine amaghọta: ma ndi
mutalu ife gaghọta. 11 Sitena ọge ageji wepu
aja nsule anesule da, na ikwuba ife alu afu nke
neme ife nkpọnkpọ, *ọgadi* nnu ubọsi itọ na ọgu
inọ na ili. 12 Ngọzi dili onyẹ nege, welue na nnu
ubọsi itọ na ọgu isi na ili na ise. 13 Ma nginwa
jebe nke i genye n'isi-njedebe afu: makana igezu
ike, kwulu n'ebe akalu i, n'isi-njedebe ubọsi afu-ga.

Digitized by Google

HOSEA.

1 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Hosea nwa
Beeri, n'ubọsi Ọzaia, na Jotam, na Ehaz, na
Hezekaia, ndi-eze Juda, n'ubọsi Jeroboam azi nwa
Joaṣ, eze Israel.
2 Ka Jehofa kwulu okwu n'izizi sitena ọnu Hosea,
Jehofa si Hosea, Je, ganulu nwunye onye nayi ọyi,
nalu azi umu amutalu n'ọyi: makana ani nayi ajọ
ọyi, nagbanari Jehofa. 3 Ọweje nulu Goma nwa
Diblaim: ọtulu ime, mutalu ya ofu nwa nwoke.
4 Jehofa wesi ya, Kpọ afa-ya Jezril; makana nwa
ọge-fu, agamabọ ọ́bọ̀ ọbala Jezril n'unọ Jehu, me
ka ani-eze unọ Israel kwusi. 5 Ọgeme n'ubọsi
afu, na agamakpaji uta Israel na mgbulugudu
Jezril. 6 Ọtulukwasi ime ọzọ, mua nwa nwayi.
Jehofa wesi ya, Kpọ afa-ya Lo-ruhama: makana
Mmemenwozili unọ Israel ebele, nke Mgagbaghalu
fa manca. 7 Ma agamemelu unọ Juda ebele, si
n'aka Jehofa Cuku-fa zọputa fa, Mmeji uta, ma-
ọbu nmà, ma-ọbu agha, ma-ọbu anyinya, ma-ọbu
ndi anyinya bu, wezọputa fa. 8 Ka ọmelu ka Lo-
ruhama ra ala, ọtulu ime, mua nwa nwoke.
9 *Jehofa* wesi, Kpọ afa-ya Lọ-ami: makana unu-
nwa aburọ ndi nkem, Munwa amabu *Cuku*-unu.
10 Ma ọnu-ọgu umu Israel gadi ka uzuzu ori-
mili nnu, nke amanesì esì nke anaguta ya ọnu;
ọgeme azi na, ebe afu agwalu fa, Ununwa aburọ
ndi nkem, na agagwa fa, *Unu bu* umu Cuku di ndu.
11 Agekpokọba umu Juda na umu Israel ọnu, fa
gecili onwefa ofu onye-isi, si n'ani afu rọgopua:

Digitized by Google

2 makana ubọsi Jezril di nuku. 1 Si umu-nna-
unu ndikom, Ami; si umu-nna-unu umu-nwa-
yi, Ruhama.
2 Unu na nne-unu kpe ikpe, kpenu; makana
yanwa aburọ nwunyem, nke munwa nabu di-
ya: ka ọweruka iyi-ọyi-ya n'iru-ya, na iji-onwe-
ya-tu-mgbele n'etiti ala-ya; 3 maka Mu agbaba
ya ọtọ, kwuba ya dika n'ubọsi amulu ya, me ya
dika ọfia kwu nkiti, kwuba ya dika ani ọkpọ-nku,
me ka agu mili gugbue ya; 4 eye, umu-ya ka
Mmanemelu ebele; makana fanwa bu umu ọyi.
5 Makana nne-fa ayigo ọyi: onye tulu ime fa
emego ife ifele: makana ọsi, Agameso ndi fulum
n'anya, ndi nenyem nnim na milim, na aji-anum
na adem, na manum na ife-ọlilam. 6 Nyabu, ne,
agameji ogwu gbaci ọkpu-uzọ-i, agamagbacibido ya
ogige, ka ọghalu icọta uzọ-ya-ga. 7 Ọganagbaso
ndi fulu ya n'anya, ma omekwudo fa; ọgacọ fa, ma
ọmacọta fa: ọgasi azi, Agamecighakute di izizim;
makana mgbe afu ka ọdilim nma kalia kita.
8 Makana yanwa amarọli na Munwa nyelu ya ọka,
na manya *fain*, na manu, me ezi ka ọna-ọca na ọna-
edo bawanyelu ya, nke fa melu ka ọdili Beal. 9 Nya
ka Mgeji wecigha ọkam n'ọge-ya, na manyam
n'ọgẹ akalu ya, napu aji-anum na adem nke ake-
gboci ọtọ-ya. 10 Kita ka Mgekpughe ifele-ya
n'anya ndi fulu ya n'anya, onye ọbuna amanaputa
ya n'akam. 11 Agameme azi ka ngoli-ya nine
kwusi, olili-ya-ga, ọnwa ọfu ya-ga, na sabat-ya-ga,
na nzukọ-ya nine. 12 Agameme ka fain-ya-ga na
osisi-fig-ya-ga bulu nkpọnkpọ, nke okwugolu si,
Ndia bu ife-ugwọm nke ndi fulum n'anya nyelum:
agameme fa ugboko, anu ọfia geli fa. 13 Agameji
ubọsi Bealim neta ya, ndi onesulelu ife isi usọ

Digitized by Google

mgbe oji ngbaka-imi-ya na ife-ekike-ya-ga edo-
kwa onweya, neso ndi fulu ya n'anya, cezọ-azim, ka
Jehofa kwulu. 14 Nyabu, ne, Munwa galalu ya,
me ka ọje n'ọfia kwu nkiti, gwa ya okwu n'obi-ya.
15 Agamesite n'ebe afu nye ya ugbo-fain-ya-ga,
na mgbulugudu Akoa maka ọnu-uzọ nke atuma-
nya: ọgaza aziza n'ebe afu, dika mgbe oji di na
nwata, na dika ubọsi osi n'ani Ijipt rọgoputa.
16 Ọgeme azi n'ubọsi afu, ka Jehofa kwulu, na
igakpọm Iṣi; imakpọnwozim Beali. 17 Makana
agameweruka afa Bealim n'ọnu-ya, amecetanwozi
fa n'afa-fa. 18 N'ubọsi afu Mu na anu ọfia, na
anu-ufe nke ígwé, na ife nakpu-ga akpu di n'ani,
gemelu fa àgbà: agamakpajipu uta na nmà na
agha n'ani, me ka fa dina ani n'aru-ofufo.
19 Agamanulu i n'onwem ebe-ebe; eye, agama-
nulu i n'onwem n'ezi omume, na ikpe, na afọ-ọma,
na ebele-ga. 20 Agamanulu azi i n'onwem n'ikwesi-
ncekwube: igama azi Jehofa. 21 Ọgeme azi n'ubọsi
afu, agamaza, ka Jehofa kwulu, agamaza enu-igwe-
ga, fanwa gaza ani; 22 ani gaza ọka, na manya *fain*,
na manu; fanwa gaza azi Jezril. 23 Agamakulu
ya onwem n'ani; agamemelu onye nke nanatarọ
ebele ebele; agamagwa ndi naburọli ndi nkem,
Nginwa bu ndi nkem; fanwa gasi, Cuku nkem.

3 1 Jehofa wesim, Jekwasi, fu ofu nwayi n'anya
nke ọyi-*ya* fulu n'anya nke nayi ọyi, ọbunadu
ka Jehofa si fu umu Israel n'anya, ọbu ezie na
fanwa dolu cuku ọzọ-ga iru, fu abadaba nkpulu
fain amili ami n'anya. 2 Mwewelu *ibe* ọna-ọca
ili na ise, na ofu homa ọka, na ọkala homa ọka,
wegolu ya n'onwem: 3 mwesi ya, Iganọdulum
imelime ubọsi; imayi ọyi, nke inabu nwunye onye
buna: ọbu nọfu ka munwa azi gesi di n'ebe inọ.

Digitized by Google

4 Makana umu Israel ganọ imelime ubọsi nénwe
eze, nénwe onye-isi, nénwe àjà, nénwe ide, nénwe
efod ma-ọbu terafim : 5 emesia umu Israel gecigha,
cọba Jehofa Cuku-fa, na Defid eze-fa ; fa gewelu
egwù do Jehofa na idi-nma-Ya iru n'ubọsi ọdi-n'iru.

4 1 Nulu okwu Jehofa, unu umu Israel : ma-
kana Jehofa nwelu okwu medide ndi bi n'ani
a, makana ezi-okwu, na afọ-ọma, na ọmuma Cuku
adirọ n'ani. 2 Ọbu sọ iṅu iyi, na ighọ aghụghọ,
na igbu madu, na izu ori, na iyi ọyi ; fa nawa-
puta, ọbala nemetu ọbala. 3 Nya ka ani geji ru
uru, onye ọbuna bi nime ya gata aru, ya na anu
ọfia-ga na umu nnunu nke ígwé ; eye, azu nke ori-
mili nnu azi ka agekpocapu. 4 Ma ka onye ọbu-
na ghalu ilu uka, nke onye ọbuna naba nba ; ma-
kana ndi-i di ka ndi naluso onye ncu-aja uka.
5 Igasọ azi ngọngọ n'efifie, amuma geso azi i sọ
ngọngọ n'ucici ; agamebepu azi nne-i. 6 Ebepusili
ndi nkem maka ifi ama ife ọmuma ; makana ngi-
nwa julu ife ọmuma, Munwa azi gaju i, ka igha-
lu ibulum onye ncu-aja : ebe icezọgolu iwu Cuku-
i, Munwa azi gecezọ umu-i. 7 Etu esi me ka fa
bawanye, nọfu ka fa si me njọ medidem : agame-
rughali otuto-fa ka ọbulu ifele. 8 Fa neli njọ
ndi nkem, fa bulu nkpulu-obi-fa tukwasi n'ajọ
omume-fa. 9 Ọgabu azi, ka ndi nkiti si di,
nọfu ka onye ncu-aja si di : agameji uzọ-fa-ga
weneta fa, nyecigha fa omume-fa-ga. 10 Fa geli,
ma afọ ameju fa ; fa gayi ọyi, ma fa amabawanye :
makana fa arapugo igbanye Jehofa. 11 Iyi-ọyi
na manya na manya ọfu newepu obi *amamife.*
12 Ndi nkem naju ase n'aka osisi-fa, ọkpọsi-fa
negosi fa *ani ife :* makana mọ nke iyi-ọyi emegc

Digitized by Google

ka fa fue uzọ, fa apugo n'aka Cuku-fa gayiba ọr.
13 Fa nacu aja n'enu ugwu-ga, nesule ife ísì u
n'enu ngongo-ga, n'okpulu *osisi* oak-ga na popla-
ga na terebint-ga, makana ndo-fa di nmá: nya k
umu-unu umu-nwayi ji ayi ọyi, ndi anulu ọfu nk
unu nayi ọyi. 14 Mmenye umu-unu umu-nway
afufu ma fa yia ọyi, nke Mnenye umu-nwayi-unu
anulu ọfu afufu ma fa yia; makana fa n'onwefa
rirukalu so umu-nwayi nayi ọyi, fa solu umu-
nwayi edolu nsọ *nye Aṣtoret* nacu aja: ndi nagho-
tarọnu ka agakwatu. 15 Ọbu ezie na nginwa,
Israel, nayi ọyi, ma ka ikpe ghalu ima Juda;
abiakwananu na Gilgal, nke unu narọgo na Bet-
efen, nke unu nañu iyi, si, Etu Jehofa difu ndu.
16 Makana Israel anugo ùnù, dika nwa-agbọ efi
nanu ùnù: kita ka Jehofa gazu fa ka nwa atulu
n'ebe folu iru. 17 Ifraim adinyegolu alusi-ga;
rapu ya n'onweya. 18 Ilaka-manya-fa efego:
fa nayici ọyi anya; *ndi bu* ọta-ya fulu ifele n'a-
nya agadaga. 19 Ifufe afukọba ya na nku-ya;
ifele geme fa maka àjà-fa-ga.

5 1 Nulunu nka, unu ndi ncu-aja, genu nti,
unu unọ Israel, ña nti, unọ eze, makana unu
ka ikpe dili; makana unu abugoli ọnyà na Mizpa,
na ife ntufi agbasalu na Teboa. 2 Ndi ripulu
ñ'uzọ abamigo n'igbu madu; ma Munwa bu onye
ñabalu fa nine nba. 3 Munwa malu Ifraim,
Israel ezonarirọm: makana kita, ngi Ifraim, iyigo
ọyi, emelugo Israel. 4 Ife fa neme amekwe fa
cighakute Cuku-fa: makana mọ nke iyi-ọyi di
n'etiti fa, fa amarọ Jehofa. 5 Ngala Israel naza
okwu n'iru ya: nyabu na Israel na Ifraim gasọ
ngọngọ n'ajọ omume-fa; Juda geso azi fa sọ ngọ-
ngọ. 6 Fa gaci ìgwè atulu fa na ìgwè efi fa weje

Digitized by Google

ico Jehofa; ma fa amacota Ya: Oseputago Onwe-
ya n'ebe fa no. 7 Fa naghoso Jehofa aghugho;
makana fa amugo umu naburo nke Ya: kita ka
onwa ofu gelicapu fa, fa na okè-fa-ga.

8 Gbuenu opi na Gibea, na ogbo na Rema:
nakpo nkpu agha na Bet-efen; n'azu i, ngi
Benjamin. 9 Ifraim gabu nkponkpo ebe n'ubosi
iba-nba: n'etiti ebo Israel-ga ka Mmelu ka amalu
ife gemelilinu. 10 Ndi-isi Juda di ka ndi newe-
ruka okè-ani: agamerukwasi fa iwem dika mili.
11 Anemegbu Ifraim, egweligo ya n'ikpe; ma-
kana okwenyelu ijeso ife etili n'iwu. 12 Munwa
wedi ka nla n'ebe Ifraim no, di azi ka ife ule n'ebe
uno Juda no. 13 Ifraim wefu oya-ya, Juda *fu*
azi onya emetalu ya, Ifraim weje n'Asiria, zigalu
eze Jareb ozi: ma yanwa enwero ike izo unu, nke
onacagbu onya-unu. 14 Makana Munwa gadili
Ifraim ka agaba, di-azi-li uno Juda ka okolobia
agaba: Munwa n'onwem gadoli pua; agamebupu,
onye nnaputa obuna amadi. 15 Agamecigha n'ono-
dum, fa ewekwenye ikpe-omuma-fa, coba irum:
na nkpagbu-fa fa gacosim ike.

6 1 Bianu, ka ayi cighakute Jehofa: makana
Yanwa adoligo, Ogazo azi ayi; Otigo ayi ife,
Ogekebe azi ayi ya. 2 Ubosi nabo ga Ogatute
ayi: n'ubosi nke-ito Ogeme ka ayi binie, ayi gadi
ndu n'iru Ya. 3 Ka ayi malu, ka ayi nesodide
imatalili Jehofa; opupu-Ya bu ife eji aka dika ci
ofufo: Ogabiakute ayi ka mili ozuzo, dika mili
nke ikpe-azu nke nezowusa ani.

4 Ngi Ifraim, kedu ife Mgeme i? Ngi Juda,
kedu ife Mgeme i? makana afo-oma-unu di ka
alulu ututu, di azi ka igiligi nke kpafu adabe.
5 Nya ka Mji welu ndi-amuma gbutue fa; ewe-

lugom okwu ọnum-ga gbue fa: ikpe-i di-ga ka ife
nawaputa awaputa. 6 Makana anamacọ afọ-ọma,
ọburọ àjà; na ọmuma Cuku kalia àjà nsule-ga.
7 Ma fanwa emebigo àgbà afu dika Adam: n'ebe
afu ka fa ghọlum aghughọ. 8 Gilead bu obodo
ndi neme ife nelorọ elo, ewelugo ọbala zọtọsia ya.
9 Dika usu ndi npum si ece anwu madu, nọfu ka
otu ndi ncu-aja si gbu ọcu n'uzọ esi eje Ṣekem:
eye, fa emego ife lulu inyi. 10 Afugom ife jọ-
gbulu onweya n'unọ Israel: n'ebe afu *ka afulu*
iyi-ọyi n'Ifraim, emelugo Israel. 11 Ngi Juda,
arọputago-azi-li i owuwe-nni, mgbe Mji me ka ndi
nkem adọlu n'agha cigha.

7 1 Mgbe Munwa akazọ Israel, mgbe afu ka
ekpughelu ajọ omume Ifraim, na ajọ ife Sa-
meria; makana fa naghọ aghughọ: onye ori naba
nime, usu ndi npum nakwali ife n'ilo. 2 Fa ade-
kwu n'obi-fa na anamelota ajọ ife-fa nine: kita
ife fa neme anọrubego fa okilikili; fa di n'irum.
3 Fa ji ajọ ife-fa eme ka eze nañuli, *me* azi *ka*
ndi-isi *ṅulia* sitena okwu-asi-fa. 4 Fa nine bu
ndi nayi ọyi; fa di ka ife eji esi nni nke osi-ite
melu ka ọdi ọku; ọnafunwudebe *ọku*, sitena
mgbe oji egbe utu ọka genye na mgbe eji ria ya.
5 N'ubọsi eze-ayi ndi-isi ji okpomọku manya nye
onwefa aru-ọnwunwu; osolu ndi akaje setia aka-
ya. 6 Makana fa budebelu obi-fa dika ife eji
esi nni, ebe fa nece anwu: osi-ite-fa nala ula
ucici nine; n'ututu *ife* afu nenwu ka ọku onwu-
nwu. 7 Fa nine di ọku ka ife eji esi nni, neli-
capu ndi-ikpe-fa; ndi-eze-fa nine adacasigo:
ọnwerọ onye ọbuna n'etiti fa nakpọkum. 8 Ifra-
im, yanwa ewelugo onweya digwanyelu ndi *ọzọ-ga*;
Ifraim bu acica anaghalirọ aghali. 9 Ndi-ọbia

eligo ike-ya, ma yanwa amarọ: eye, opubego awọ,
ma yanwa amarọ. 10 Ngala Israel naza okwu
n'iru ya: ma fa ecighakuterọ Jehofa Cuku-fa, nke
fa nacọ Ya, maka ifi ife nine a. 11 Ifraim di ka
nduli nenwerọ uce, nenwerọ obi *amamife:* fa kpọ-
kue Ijipt, fa je n'Asiria. 12 Mgbe fa geji je,
agamekpudo fa ife-ntufim; agamadọdata fa ka
umu-nnunu nke igwe: agamadọ fa nti, etu nzukọ-
fa si nu. 13 Afufu gadili fa! makana fa awafuna-
rigom; nbibi gadili fa! makana fa emefiegom:
ọbu ezie na Munwa akagbaputa fa, ma fanwa asi-
kpogom asi. 14 Fa ejirọ obi-fa kpọkum, ma fa
nọ naci ákwá n'àkwà-edina-fa-ga: fa gbakọba
inwe ọka na manya, fa rirukalu n'okwum. 15 Ọbu
ezie na Munwa adọgo fa nti gba azi ọgwe-aka-fa
ume, ma fa zubelum ajọ ife. 16 Fa necigha, ma
fa ecighakuterọ *Onye nọ* n'enu; fa di ka uta neli
mpeli: ndi-isi-fa gada na nmà maka ifi ajọ iwe
nke ile-fa: nka gabu akaje-fa n'ani Ijipt.
8 1 *Tinye* opi n'ọnu-i. Dika ugo *ọbialu* imedide
unọ Jehofa: makana fa ejefiego n'àgbàm,
mefie azi n'iwum. 2 Fa gakpọkum, Cuku nkem,
ayi Israel malu I. 3 Israel ekpofugo ife di nma:
onye ilo gacuba ya. 4 *Fanwa* ecigo ndi-eze, fa
esiterọ n'akam; fa ecigo ndi-isi, ma amarọm ya:
fa ewelugo ọna-ọca-fa na ọna-edo-fa wekpualu
onwefa alusi-ga, ka ewebepu fa. 5 Okpofugo
nwa-efi-i, ngi Sameria; iwem enwulugo ọku n'aru
fa: one mgbe ka fa manabu ndi nemerọ ajọ ife?
6 Makana ọbunadu nka si n'Israel puta; onye ǹkà
melu ya, ife afu aburọzi Cuku: eye, agetilisi nwa
efi Sameria. 7 Makana fa naku ifufe, fa gaghọta
azi oke ifufe: ọnwerọ okili ọbuna kwu akwu;
okpolo-ya ameme nni ọbuna; ọbuluna ọme, ndi

Digitized by Google

ani madu geno ya. 8 Enogo Israel: kita fa no̱
n'etiti mba-ga dika ife ife uso̱ nadiro̱ nime ya.
9 Makana fanwa aro̱gogo n'Asiria, *dika* anyinya
o̱fia so̱so̱ ya no̱: Ifraim egogo ndi gafu ya n'anya.
10 Eye, o̱buluna fa ego n'etiti mba-ga, kita ka
Mgekpoko̱ba fa; fa webido ibenataba maka ifi ibu
eze ndi-isi. 11 Makana Ifraim emego ka ebe icu
aja ba uba iji me njo̱, ebe icu aja abulugo ya ife
ime njo̱. 12 Edelum ya ula-nnu kwulu ula-nnu
ife iwum, ma agulu fa dika ife ani madu. 13 Ife
àjà-ga nke di n'ife fa nenyem, fa nacu anu neli ya;
ma fa aso̱ro̱ Jehofa: kita ka O̱geceta ajo̱ omume-fa,
neta njo̱-fa-ga; fanwa gecigha azu n'Ijipt. 14 Ma-
kana Israel eceze̱o̱go Onye kelu ya, lua uno̱ nso̱-ga;
Juda azi emegoka obodo egwurubelu iga bawanye:
ma agamezita o̱ku n'obodo-ya-ga, o̱galacapu nuku
uno̱-ya-ga.

9 1 Anulikwana, ngi Israel, na ngoli, dika ndi
o̱zo̱-ga; makana irapugo Cuku-i gayiba o̱yi,
ifugo ife eji go ego n'anya n'enu ebe isuca o̱ka
nine. 2 Ebe isuca o̱ka na ebe izo̱ca manya *fain*
amazu fa, manya o̱fu gako̱nari ya. 3 Fa amebi
n'ani Jehofa; ma Ifraim gecigha n'Ijipt, fa geli
nni lulu alu n'Asiria. 4 Fa amerusalu Jehofa
àjà manya *fain*, nke ife-fa naso̱ Ya: àjà-fa gadi
fa dika nni ndi neru uru; ndi nine lili-ya galu
alu: makana nni-fa gabu igbo agu-fa; o̱mabata
n'uno̱ Jehofa. 5 Gini ka unu geme n'ubo̱si
nzuko̱, na ubo̱si olili Jehofa? 6 Makana, ne, fa esigo
na nbibi pua, *ma* Ijipt gekpoko̱lu fa, Memfis geni
fa: ife-uso̱-fa nke o̱na-o̱ca, agbala genwelu fa: ogwu
gadi n'ikwu-fa-ga. 7 Ubo̱si-ga nke nneta abiago,
ubo̱si nnyecigha abiago; Israel gama ya: onye
amuma bu onye nkafie, onye nwelu mo̱ bu onye

Digitized by Google

ala, maka imelime ajo omume-i, na maka ifi na ilo
di nuku.
8 Ifraim nece nce n'aka Cukum: onye
amuma, onyà onye nanwude nnunu di n'uzo-ya
nine, ilo *di azi* n'uno Cuku-ya.
9 Fa emetonigo
onwefa, dika n'ubosi-ga nke Gibea: Ogeceta ajo
omume-fa, Ogeneta njo-fa-ga.
10 Afulum Israel
dika nkpulu fain n'ofia kwu nkiti; afulum nna-
unu-fà dika nkpulu bu uzo ca n'osisi fig n'oge
nkpulu izizi ya: ma fanwa bialu na Beal-peo,
wekewalu onwefa dili ife ifele afu, bulu ife alu
dika nke afu fa fulu n'anya.
11 Ifraim, otuto-fa
gefepu dika nnunu: imu nwa amadi, nke idi-ime
nadi, nke itu-ime nadi.
12 Obulugodu na fa azunita
umu-fa, ma agamanapu fa n'aka fa, ka oghalu inwe
ofu nwoke gafodu: eye, afufu azi gadili fa mgbe
Mnanarili fa!
13 Akulu Ifraim n'ebe malu nmá, di-
ka Msi fu Taia: ma Ifraim gaciputalu onye ogbugbu
umu-ya.
14 Nye fa, Ngi Jehofa: gini ka Igenye?
nye fa afo imebi ime na ala kpolu nku.
15 Ajo
ife-fa nine di na Gilgal; makana ebe afu ka
Mkpolu fa asi: maka ifi ajo ife nke omume-fa-
ga agamacupu fa n'unom: Mmafunwozi fa ozo
n'anya; ndi-isi-fa nine bu ndi rirukalu *n'ebe Mno.*
16 Etigbugo Ifraim, nkpologwugwu-fa akpogo
nku, fa amamizi nkpulu: eye, obulugodu na fa
amu nwa, ma agamegbu nkpulu nke afo-fa di
fa ajo ngbu.
17 Cukum gaju fa, makana fa
anuro onu-Ya: fa gabu ndi ganefughali n'etiti
mba-ga.

10 1 Israel bu fain namasi ri nne, nke nami
nkpulu-ya: ka nkpulu-ya si rita nne be
omego ka ebe icu aja ya rie nne; ka ezi ife ani-ya
si di fa edogo omalica ide.
2 Obi-fa kewalu
ekewa; kita ka agama fa ikpe: Yanwa getikpo

Digitized by Google

ebe icu aja fa-ga, Ogėmebi ide-fa-ga. 3 N'ezi-okwu
kita fa gasi, Ayi enwerọ eze: makana ayi aturọlu
Jehofa egwu; eze afu azi, gini ka ọgemelu ayi?
4 Fa nekwu okwu *nkiti*, nañu iyi asi n'ime àgbà-
ga: nyabu na ikpe gepunita dika hemlok n'ani
abọnili abọni nke ani-ugbo. 5 Ndi bi na Sameria
gajọ ujọ maka umu efi Bet-efen: makana ndi-ya
gerulu ya uru, ndi ncu-aja ya ji ya egoli *geru uru*,
maka otuto di ya, makana ọnanarigo ya. 6 Age-
welu ya je n'Asiria ka ọbulu ife-utu atulu eze
Jareb: Ifraim ganata ifele, Israel azi geme ifele
alo aka ya. 7 Sameria, ebepugo eze-ya, dika
ufufu n'enu mili. 8 Ebe di-ga enu azi nke Efen,
njọ Israel, ka agemebi: ogwu na ọkilika gepu
n'ebe-icu-aja-fa-ga; fa gagwa ugwu-ga, Kpudonu
ayi; na ngongo-ga, Dakwasinu ayi. 9 Ngi Israel,
imego njọ kalia n'ubọsi Gibea: ebe afu ka fa
kwu; ka agha ebusolu umu ajọ omume weghalu
ikwudo fa na Gibea. 10 Mgbe Mcọlu, agamadọ
fa nti; ndi *ọzọ-ga* gagbakọba imedide fa, mgbe
anyakudolu fa n'ajọ-omume-fa nabọ. 11 Ifraim
bu nwa-agbọ efi akuzili akuzi, nke fulu izọca *ọka*
ṇ'anya; ma Munwa agafego n'onu-ya malu nmá:
agamadọkwasi Ifraim onye ogebu; Juda gabọni
ani, Jekob gakpọbo ani-ya. 12 Kualunu onweunu
n'ezi omume, ghọlunu dika afọ-ọma si di; lubanu
ọgbọ-unu: makana ọbu ọge icọ Jehofa, genye
mgbe Ogeji bia zowusa unu ezi omume. 13 Unu
abọnigo ife ọjọ, unu aghọtago ajọ omume; unu
atago nkpulu así: makana icekwubelu uzọ-i,
n'imelime ndi-dike-i. 14 Nya ka nkpọtu geji
bini imedide ndi-i, agakwali iga-i nine, dika
Ṣalman si kwali Bet-abel n'ubọsi agha: nne na
umu-ya ka apialisili. 15 Nọfu ka Betel gesi me

Digitized by Google

unu maka ifi agadaga nuku ajo̱ ife-unu : na ci-ofufo
ka agebepusi eze Israel nca nca.

11 1 Ka Israel di na nwata, afulum ya n'anya,
si n'Ijipt kpo̱puta nwam. 2 Ka fa si kpo̱ fa,
no̱fu ka fa si pualu fa: fa cunyelu Bealim aja,
sulelu alusi apili api ife ísì uso̱. 3 Ma Munwa
kuzili Ifraim ije ije; O̱kulu fa n'aka-Ya; ma fa
amaro̱ na azo̱lum fa. 4 Mwelu udo̱ madu, bú
agbu ifu-n'anya, wedo̱debe fa; Mdi fa dika ndi
ko̱pulu ukpako-onu n'agba-fa-ga, Mwedo̱ba nni
n'iru fa. 5 Omecigha n'ani Ijipt; ma onye Asi-
ria gabu eze-ya, makana fa julu icigha ecigha.
6 Nmà gadakwasi obodo-ya-ga, gbukposia nga-ya-
ga, gbulisie *fa*, maka ifi alo aka fa. 7 Ndi nkem
danagalu n'idacigha azu n'ebe Mno̱: o̱bulugodu na
fa nakpo̱ fa *ibiakute Onye no̱* n'enu, o̱nwero̱ onye
o̱buna gebuni *ya*. 8 Kedu ka Mgesi ralu i nye,
Ifraim? *kedu ka* Mgesi rili i nye, Israel? kedu ka
Mgesi me i dika Adma? *kedu ka* Mgesi do̱ba i
dika Zeboim? obim rughalili n'imem, obi ebelem
nwuko̱lu o̱ku o̱nu. 9 Mmeme ka iwem di o̱ku si
di, Mmecigha igbusisi Ifraim: makana Munwa bu
Cuku, aburo̱m madu; Onye di Nso̱ n'etiti i:
Mmabazi nime obodo. 10 Fa ganejeso Jehofa,
Onye ganagbo̱ uja dika agaba: makana Yanwa
gagbo̱ uja, umu gesi n'o̱dida-anya-anwu bia nama
aru nni. 11 Fa gesi n'Ijipt puta nama aru nni
dika nnunu, si azi n'ani Asiria puta dika nduli:
agameme fa ka fa bili n'uno̱-fa-ga, ka Jehofa kwulu.
12 Ifraim ji okwu asi weno̱rubem, uno̱ Israel
welu okwu aghugho̱: Juda azi no̱lili nakwudo a-
kwudo n'ebe Cuku no̱, bú Onye di Nso̱ kwesili nce-

12 kwube. 1 Ifraim ji ifufe azu o̱nweya, neso
ifufe iru-anya-anwu: o̱neme ka asi n

Digitized by Google

nbibi nabalili uba ubọsi nine; fa na Asiria
me-azi-li àgbà, ebulu manu si n'Ijipt. 2 Jehofa
na Juda azi nese okwu, Ọgapia Jekob itali ka uzọ-
ya si di-ga; Ọgenyecigha ya ka omume-ya si di-ga.
3 N'afọ ojidelu nwa-nne-ya n'ikili-ukwu; n'ike-ya
ọgbasolu Cuku ngba: 4 eye, ọgbasolu mọ-ozi
ngba, kalia azi: ọkwalu ákwá, yọ Ya ayiyọ: ọfulu
Ya na Betel, ebe afu ka Ọgwalu ayi okwu;
5 bú Jehofa, Cuku nke usu ndi agha; Jehofa bu
ife-nceta-Ya. 6 Nyabu nginwa cighakute Cuku-
i: debe afọ-ọma na ikpe, nege Cuku-i mgbe nca.
7 *Ọbu onye* Kenan, ife isì ife nke aghughọ di
n'aka-ya: ọfulu nzugbu n'anya. 8 Ifraim wesi,
N'ezi-okwu ebugom ọgalanya, acọtagolum onwem
àkù: n'àkànyàm nine fa amafu ajọ omume ọbuna
nke di njọ nimem. 9 Ma Munwa bu Jehofa
Cuku-i sitena ani Ijipt; agamemekwasi i ka ibili
n'ikwu-ga, dika n'ubọsi nzukọ. 10 Agwago-azim
ndi-amuma okwu, Munwa emego ka ọfù ba uba;
esitagom n'aka ndi-amuma wetua inu. 11 Gilead
bu ife nelorọ elo ka? fa bu sọ ife nkiti; na Gilgal
fa nacu oke efi-ga: eye, ebe icu aja fa gadi ka
obo ife n'ọgba di n'ani-ugbo. 12 Jekob wegbasi
n'ọzala Eram, Israel wefe nru nwunye, maka
nwunye ka oji debe *atulu*. 13 Aka amuma ka
Jehofa ji si n'Ijipt kpọgota Israel, n'aka amuma
ka esi debe azi ya. 14 Ifraim akpasugo iwe ajọ
ọlu: nyabu na agarapu ọbala-ya *ọgbafulu* n'aru-
ya, nkpali-ya ka Dinwenu-ya gewecighalu ya.

13 1 Ka Ifraim kwulu okwu, aru maba nni;
yanwa bunili onweya n'Israel: ma ka ikpe
malu ya na Beal, ọnwuru. 2 Kita fa nemewanye-
lili njọ, fa welu ọna-ọca-fa kpua alusi-ga, *bú* ndi-
mọ ka nghọta nke fa si di, fa nine bu ọlu ndi ǹkà:

Digitized by Google

fanwa nekwu maka fa, si, Ka ndi nacu aja susue
umu efi afu o̱nu. 3 Nya ka fa geji di ka ulu-
kpu ututu, di azi ka igiligi ji uzó̱ agafe, dika
igbogbo nke oke ikuku nekupu n'ebe isuca o̱ka,
na dika anwulu si n'uzo̱ anwulu akwupu. 4 Ma
Munwa bu Jehofa Cuku-i sitena ani Ijipt; imama
cuku o̱zo̱ belu so̱m, o̱nwero̱ onye nzo̱puta o̱zo̱ dinu
belu so̱m. 5 Munwa malu i n'o̱fia kwu nkiti,
n'ani nuku o̱kpo̱nku. 6 Ka ebe-ita-nni-fa si di,
no̱fu ka afo̱ si ju fa; afo̱ julu fa, ewebunie obi-fa:
nya ka fa ji cezo̱m. 7 Nyabu na adim fa ka
agaba: dika awo̱lo̱ agamece anwu n'ikpele uzo̱:
8 agamekwudo fa dika bea anapulu umu-ya,
agamado̱wa obi-fa: ebe afu ka Mgeli fa dika agaba;
anu o̱fia gado̱li fa. 9 O̱bu nbibi-i, ngi Israel, na
inemedidem, bú inye-aka-i. 10 Kezi eze-i, ka
o̱wezo̱puta i n'obodo-i nine? na ndi-ikpe-i, ndi
inasi, Nyem eze na ndi-isi? 11 Ewelugom iwem
nye i eze, wepu azi ya n'o̱numam. 12 Ekebelu
ajo̱ omume Ifraim ekebe; akpako̱balu njo̱-ya.
13 Ife nwuta nke nwayi ime neme gadakwasi ya:
yanwa bu nwa-nwoke nenwero̱ amamife; mgbe
o̱ge lulu, o̱dakwu n'ebe igbo̱waputa umu.
14 Agamagbalu fa n'aka ini; agamagbaputa fa
n'aka o̱nwu: ngi o̱nwu, kedu ife-ogbugbu-i-ga?
ngi Ṣeol, kedu nkpocapu-i? agezonarili anyam
nlogha. 15 O̱bu ezie na yanwa mulu ò̱mùmù
n'etiti umu-nna-ya, ifufe iru-anya-anwu gabia,
ifufe Jehofa nke si n'o̱fia kwu nkiti ro̱gona, o̱mi-ya
gamiko̱, isi-iyi-ya gata azi: yanwa gakwali àkù
bú ife uso̱ nine. 16 Sameria gabu nkpo̱nkpo̱
obodo; makana o̱nupugo isi n'okpulu Cuku-ya:
fa gada na nmà; agapiali umu o̱fu fa, agagbo̱wa
umu-nwayi-fa di ime afo̱.

Digitized by Google

14 1 Ngi Israel, cighakute Jehofa Cuku-i;
makana idago sitena ajọ omume-i. 2 Welu-
nu okwu, wecighakute Jehofa: sinu Ya, Wepu
ajọ omume nine, nalu ife di nma: nyabu na ayi
genyecigha I egbugbele-ọnu-ayi *dika* oke-efi-ga.
3 Aṣua amazọputa ayi; ayi amalikwasi n'enu
anyinya-ga: nke ayi nagwanwozi ọlu aka-ayi,
Ununwa bu cuku-ayi: makana ọbu n'aru I ka
ndi nenwerọ nna nanata ebele. 4 Agamazọ
idacigha-azu-fa, agameji afọ-ofufo fu fa n'anya:
makana iwem esigo n'aru ya cigha. 5 Agamadi
Israel dika igiligi: ọgama ifulu dika lili, wa
nkpọlọgwugwu-ya dika Lebanyn. 6 Ngadaba-ya
gawasa, nmá-ya gadi ka osisi ọlif, ísì-ya dika
Lebanon. 7 Ndi bi n'okpulu ndo-ya gecigha;
fa gadinwo ndu dika ọka, ma ifulu dika fain:
nceta-ya gadi ka manya Lebanon. 8 Ifraim *gasi*,
Gini ka mu na ndi-mọ jinwozi ọzọ? Munwa
azago, agamagbanye ya: munwa di ka osisi fia
di ndu; esi nam wekwudo nkpulu-i. 9 Onye
nwelu amamife, na ọgaghọta ife ndia? *nwe-azi-li*
nghọta, na ọgama fa? makana uzọ Jehofa kwu-ga
ọtọ, ndi ezi omume ganakpaghali nime fa; ma
ndi njefie gada nime fa.

JOEL.

1 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Joel nwa
Petuel.
2 Nulunu nka, unu ndi-ikenye, genu nti, unu
ndi nine bi n'ani. Nka ạdigo n'ubọsi-unu, ka-ọbu

n'ubọsi nna-unu-fà? 3 Kọlunu ya umu-unu, *ka*
umu-unu *kọ-azi-li* umu-fa, ka umu-fa *kọlu* ndudu-
gandu ọzọ. 4 Ife pama-wom rapulu ka igwulube
lacapulu; ife igwulube rapulu ka okwokwolo laca-
pulu; ife okwokwolo rapulu ka ọbubu lacapulu.
5 Tetanu, unu ndi-ọlaka-manya, bebenu akwa;
cibanu ákwá, unu ndi nine nala manya, maka ifi
manya usọ; makana ebepugo ya n'ọnu-unu. 6 Ma-
kana mba sili ike, di azi aguta ọnu, arọgotago anim;
ézé-ya bu ézé agaba, ọnwe-azi-li ézé agbulugada nke
nuku agaba. 7 Ọmego ka fain nkem tọgbọlu
nkiti, ogbulisigo osisi fig nkem; gbabasia ya ọtọ
kpofusia ya; ngadaba di-ga ya ka emẹlu ka fa
di ọca. 8 Rube uru ka nwa-agbọ nke je ákwà
uju maka di ọnwelu na nwata. 9 Ebepugo àjà
nni na nke ife ọlila n'unọ Jehofa; ndi ncu-aja, *bú*
ndi nejelu Jehofa ozi, neru uru. 10 Ani-ugbo
emebisigo, ani neru uru; makana ọka emebisigo,
manya ọfu akpọkọlọsigo, manu nana ndene.
11 Ka ifele me unu, unu ndi ọlu ugbo, cibanu
ákwá, unu ndi negbu ugbo fain, maka okili na
maka ọka; makana owuwe-nni nke ugbo anago
n'iyi. 12 Fain najanwu ajanwu, osisi fig nakpọ-
nwu akpọnwu; osisi pomegranet, na nkwu, na
osisi apel, osisi nine di n'ọfia ajanwusia: maka-
na ngoli ananarigo umu nke madu n'ifele.
13 Jebenu onweunu *ákwà uju*, tibenu aka n'obi,
unu ndi ncu-aja; cibanu ákwá, unu ndi nejelu
ebe icu aja ozi; bianu, nwuanu ula n'ákwà uju,
unu ndi nejelu Cukum ozi: makana azọdogo àjà
nni na nke ife ọlila n'unọ Cuku-unu. 14 Donu
ibu-ọnu nsọ, kpọnu nzukọ, kpọkọbanu ndi-ikenye
na ndi nine bi n'ani n'unọ Jehofa Cuku-unu, ka
unu kwakube Jehofa. 15 Azigba ubọsi afu!

Digitized by Google

makana ubosi Jehofa atunyego n'ukwu, ogabia
dika nbibi si n'aka Onye pulu ime ife nine.
16 Ebepuro nni n'anya-ayi, añuli na ngoli n'uno
Cuku-ayi? 17 Nkpulu finwusia n'okpulu ukpo-
lo-fa; emelu agu ka fa bulu nkponkpo, etikposigo
anuru-ga; makana oka janwulu ajanwu. 18 Ne-
kene ka anumanu si asu ude! ogbalu ìgwè efi
ghali, makana fa enwero ebe ita nni; eye, apiago
ìgwè atulu ife. 19 Jehofa, Ngi ka mnakpoku:
makana oku alacapugo ebe ita nni di-ga n'ofia
kwu nkiti, ilele oku elesigo osisi nine di n'ofia.
20 Eye, anu ofia neghekpo maka I: makana
mili-iyi-ga atasigo, oku alacapugo ebe ita nni di-
ga n'ofia kwu nkiti.

2 1 Gbubenu opi na Zaion, kpobanu nkpu
agha n'ugwum di nso; ka ndi nine bi n'ani a
marubebe: makana ubosi Jehofa abiana, makana
otunyegofu n'ukwu; 2 ubosi ocici na mgbaci,
ubosi ulukpu na oke ocici, dika ufoci efosasi n'enu
ugwu-ga; ofu nuku ndi nke di azi ike, nke di ka
ya adinuro sitena oge gbo, nke onadinwozi ozo ma
fa gasia, wenye n'aro nke imelime ndudugandu.
3 Oku nalacapu n'iru fa; n'azu fa ka ilele oku
nele: ani di ka ugbo Iden n'iru fa, n'azu fa *obu*
ofia kwu nkiti bu nkponkpo ebe; eye, onwero ife
obuna pugolu n'aka fa. 4 Udi-fa di ka udi anyi-
nya; dika ndi anyinya bu azi, nofu ka fa si agba
oso. 5 Fa namani dika onu ugbo-ani n'enu ugwu-
ga, dika onu ilele oku nke nalacapu okpolo oka,
dika ndi di ike nke edolu n'usolo n'usolo ibu agha.
6 Ife ngbu negbu ndi nine n'uwa n'iru fa : iru
nine caghacasia. 7 Fa nagba oso dika ndi-dike:
fa naligo enu aja-odido dika ndi agha; fa naga
ebe onye anona n'uzo nke ya, fa emebiro usu-fa.

8 Nke ọnenwe onye nenupu ibe-ya; fa naga ebe
onye anọna n'uzọ-ya: fa nadaba n'etiti ife agha,
ma fa adakwusi *n'ije-fa.* 9 Fa makwasi obodo;
fa nagba ọsọ n'enu aja-odido; fa naligo enu unọ-
ga; fa si windo ba nime dika onye ori. 10 Ani
namarube n'iru fa; enu-igwe narurube: eme ka
ọcici gbacita anya-anwu na ọnwa, kpakpando
tidebe: 11 Jehofa weme ka onu-Ya ra n'iru
usu ndi-agha-Ya; makana ebe Ọnyelu ikwu
ebuka; makana onye mezulu okwu-Ya di ike:
makana ubọsi Jehofa di nuku di azi agadaga
egwu; onye ganado ya? 12 Ma ọburaba kita,
ka Jehofa kwulu, welunu obi-unu nine, na ibu-
ọnu, na ákwá, na uru, cighakutem: 13 dọwanu
obi-unu, ọburọ akwa-unu, cighakutenu Jehofa
Cuku-unu: makana Yanwa di amala juputa azi
n'ebele, Ọdewe iwe ọsisọ, Ọnwe-azi-li imelime afọ-
ọma, Onelogha uce-Ya n'ajọ ife *Ọkeme.* 14 Onye
malu ike Ogecigha, logha, rapu ngọzi n'azu Ya, *bú*
àjà nni na nke ife ọlila agacunye Jehofa Cuku-
unu?

15 Gbubenu opi na Zaion, donu ibu-ọnu nsọ,
kpọnu nzukọ: 16 kpọkọbanu ndi *Israel,* donu
nzukọ nsọ, kpọkọbanu ndi-ikenye, cikọbanu
umu-aka, na ndi nala ala: ka onye nulu nwu-
nye ọfu si n'ime-unọ-ya puta, ka nwunye ọfu
si n'unọ-edina-ya puta. 17 Ka ndi ncu-aja, ndi
nejelu Jehofa ozi, bebe ákwá n'etiti ọgwa na ebe
icu aja, ka fa nasi, Jehofa, rapu ndi-I, aralukwana
ùkwù-I nye na nkpali, ka mba *ọzọ*-ga ciba fa: ma-
ka gini ka fa geji nekwu n'etiti ndi *ọzọ-ya,* Ebẹ ka
Cuku-fa nọ?

18 Jehofa wekwobe ekwolo maka ani-Ya, Ọwe-
melu ndi-Ya ebelẹ. 19 Jehofa wezi si ndi-Y

Digitized by Google

Ne, agamezitalu unu o̱ka, na manya, na manu,
unu geji ya liju afo̱: Mmemenwozi unu ife nkpali
o̱zo̱ n'etiti mba-ga: 20 ma agamenutelu unu *usu
ndi agha* nke si n'Ugwu puta aka, culu ya je n'ani
o̱kpo̱-nku bu nkpo̱nkpo̱ ani, isi-ya n'akuku orimili
nnu nke iru-anya-anwu, o̱du-ya n'akuku orimili
nnu nke o̱dida-anya-anwu; ísì-ya garo̱gota, ajo̱ ísì-
ya garo̱gota, makana o̱mego nuku ife-ga. 21 Atuna
egwu, ngi ani ugbo, negoli naṅuli azi; makana Je-
hofa emego nuku ife-ga. 22 Atunanu egwu, unu
anu o̱fia; makana ebe ita nni di-ga n'o̱fia kwu nkiti
nepu afifia ndu, makana osisi nami nkpulu-ya, osisi
fig na fain namasi nni. 23 Nyabu golibenu, unu
umu Zaion, ṅulibanu na Jehofa Cuku-unu: ma-
kana O̱nenye unu mili ozizo izizi ka ezi omume-
Ya si di, O̱neme ka mili ozizo zolu unu, mili izizi
na mili ikpe-azu n'*o̱nwa* izizi. 24 Ebe isuca ife
gejuputa n'okili, ebe izo̱ca *manya na manu* geju-
puta na manya na manu. 25 Agamenyecigha
unu aro̱ igwulube, na okwokwolo, na o̱bubu, na
pama-wom lacapulu, bu nuku usu ndi agha nkem
Mzitalu n'etiti unu. 26 Unu geliju afo̱ afo̱ ejusie
unu, unu getoazi afa Jehofa Cuku-unu, Nke menyelu
unu ife ebube: ifele amemenuta ndi nkem ebe-
ebe. 27 Unu gama azi na Munwa no̱ n'etiti
Israel, na Munwa bu Jehofa Cuku-unu, o̱nwero̱
onye o̱zo̱: ifele amemenuta ndi nkem ebe-ebe.

28 Emesia o̱geme azi, na agameruwusa mo̱
nkem n'aru madu nine; umu-unu ndikom na
umu-unu umu-nwayi gama amuma, ndi-ikenye-
unu galo̱ nlo̱, umu-ikolo̱bia-unu gafu o̱fù: 29 n'aru
ìrù ndikom azi na ìrù umu-nwayi ka Mgeruwusa
mo̱ nkem n'ubo̱si afu-ga. 30 Agamegosi azi ife
ebube-ga n'enu-igwe na uwa, o̱bala, na o̱ku, na ide

Digitized by Google

anwulu. 31 Agerughali anya-anwu ka o̱gba o̱cici,
na o̱nwa ka o̱bulu o̱bala, tupu nuku ubo̱si di
egwu nke Jehofa abia. 32 O̱geme azi, na onye
o̱buna gakpo̱ku afa Jehofa ageme ka o̱pua ya:
makana n'ugwu Zaion na Jerusalem azi ka
ndi gbapulu agbapu gano̱, etu Jehofa kwugolu,
na etiti ndi gba o̱so̱ ka ndi Jehofa nakpo̱ *gadi azi.*

3 1 Makana ne, n'ubo̱si afu-ga, na o̱ge afu,
mgbe Mgeji me ka ndi Juda na ndi Jerusalem
ado̱lu n'agha cigha, 2 agamakpo̱ko̱ba mba nine,
kpo̱data fa na mgbulugudu Jehoṣafat; agamacili
fa je n'ikpe n'ebe afu maka ndi nkem na maka
ùkwùm *bú* Israel, ndi fa cusasili n'etiti mba-ga, ke
anim. 3 Fa efegolu ndi nkem nza: nye nwata
nwoke weghalu nwayi nayi o̱yi, le nwata nwayi
maka manya, ka fa welago. 4 Eye, kedu nke
ununwa n'ebe Mno̱, unu Taia, na Zaidon, na akuku
nine nke Filistia? ununwa genyecigham ife ine-o̱lu
ka? o̱buluna ununwa enem o̱lu, agameji ngwa na
o̱so̱ wecigha ife-ine-o̱lu-unu n'isi-unu. 5 Ebe unu
welugolu o̱na-o̱cam na o̱na-edom, kwanye ezigbo
ifem di-ga uso̱ n'uno̱ nso̱ unu-ga; 6 umu Juda azi
na umu Jerusalem ka unu lebelu umu ndi Jafan,
ka unu wenute fa aka n'okè-ani-fa: 7 ne, agama-
kpani fa weputa fa n'ebe unu legolu fa, wecigha
ife-ine-o̱lu-unu n'isi-unu; 8 agamele azi umu-unu
ndikom na umu-unu umu-nwayi n'aka umu Juda,
fa gelebe fa ndi Ṣiba, *bú* mba ditelu aka: makana
Jehofa ekwugo.

9 Kwusanu nka n'etiti mba-ga; donu agha
nso̱: kpanienu ndi-dike; ka ndi agha nine kpude-
be nso, ka fa ro̱gota. 10 Kpughalianu o̱gu-unu
ka fa bulu nma-agha, na nmà ikwaca o̱sisi unu ka
fa bulu obo: ka onye nadiro̱ ike nasi, Munwa di

Digitized by Google

ike. 11 Menu ngwa, ka unu bia, unu mba nine
dirubelu okilikili, gbakọbanu: Jehofa, me ka ndi-
dike-I gbadata n'ebe afu. 12 Ka mba kpanie
onwefa, rọgota na mgbulugudu Jehoṣafat: makana
n'ebe afu ka Mganọ wekpe mba nine dirubelu
okilikili ikpe. 13 Welunu nmà ibe ọka be,
makana nni eghego: bianu, gbadanu; makana
ebe izọca manya *fain* ejugo, ebe manya nerunye
ejugo n'ọnu; makana ajọ ife-fa ebuka. 14 Ìgwè
madu, ìgwè madu na mgbulugudu ike okwu!
makana ubọsi Jehofa akpudebego nso na mgbulu-
gudu ike okwu. 15 Emego ka ọcici gbacita anya-
anwu na ọnwa, kpakpando netidebe. 16 Jehofa
gesi na Zaion bigbọ, si na Jerusalem me ka onu-
Ya ra; enu-igwe na ani gamarube: ma Jehofa
gabulu ndi-Ya ebe ngbaba, bulu umu Israel iga.
17 Unu gama azi na Munwa bu Jehofa Cuku-unu,
bili na Zaion ugwum di nsọ: Jerusalem gadi azi
nsọ, ndi ani madu amesinwozi nime ya wegafega.
18 Ọgeme azi n'ubọsi afu, ugwu-ga ganatupu
manya usọ, mili alạ ganeru n'enu ngongo-ga, mili
ganeru n'uzọ mili nine nke Juda; isi-iyi gesi
n'unọ Jehofa waputa, ogerusa na mgbulugudu
Ṣitim. 19 Ijipt gabu nkpọnkpọ ani, Idom gabu
azi ọfia kwu nkiti bu nkpọnkpọ ani, maka ifi ife-
ike emelu umu Juda, makana fa agbafugo ọbala
nemerọ ajọ ife n'ani-fa. 20 Ma Juda genwe ndi
obi ebe-ebe, Jerusalem azi sitena ndudugandu
genye na ndudugandu. 21 Agamagupu ọbala-fa
nke Mnagupurọ n'ajọ omume: makana Jehofa bi
na Zaion.

Digitized by Google

EMOS.

1 1 Okwu Emos-ga, onye nọli n'etiti ndi nce
ife enunu nke Tekoa, nke ọfulu maka Israel
n'ubọsi Ọzaia eze Juda, na ubọsi Jeroboam nwa
Joaṣ eze Israel, arọ nabọ tupu ani-nmarube.
2 Ọwesi, Jehofa gesi na Zaion bigbọ, si na Jeru-
salem me ka onu-Ya ra; ebe ita nni nke ndi nazu
atulu gelu-ga uru, enu Kāmel gakpọnwu.
3 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke Damaskọs, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha
afufu-ya; makana fa ewelugo ígwè eji esuca ife
wesulie Gilead: 4 ma Munwa gezita ọku n'unọ
Hazael, ọgalacapu nuku unọ-ga nke Ben-hedad.
5 Agametiwa nga nke Damaskọs, si na mgbulu-
gudu Efen bepu onye bi ya, site azi n'unọ Iden
bepu onye neji ọgbanci: agadọlu ndi Siria weje na
Ka, ka Jehofa kwulu.
6 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke Geza, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha afufu-
ya; makana fa dọlusili madu nine n'agha, iralu
fa nye Idom: 7 ma agamezita ọku n'enu aja-
odido Geza, ọgalacapu nuku unọ-ya-ga: 8 aga-
mesi azi n'Aṣdod bepu onye bi ya, si n'Aṣkelon
bepu onye ji ọgbanci; agamerughali akam medide
Ekron, ndi Filistia gbọputalunu gana n'iyi, ka
Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
9 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke Taia, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha afufu-ya;
makana fa ralu ndi nine adọlu n'agha nye Idom,
fa ecetarọ agba nwa-nne na nwa-nne: 10 ma

Digitized by Google

agamezita ọku n'enu aja-odido Taia, ọgalacapu
nuku unọ-ya-ga.
11 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie
itọ nke Idom, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha
afufu-ya; makana oji nmà wecu nwa-nne-ya,
mebie obi ebele ya nine, iwe-ya nali adọli mgbe
nca, ọdebedidelu ọnuma-ya ebe-ebe: 12 ma
agamezita ọku na Timan, ọgalacapu nuku unọ-ga
nke Bozra.
13 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke umu Amon, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha
afufu-ya; makana fa agbọwago umu-nwayi Gilead
di ime afọ, ka fa weme ka okè-ani-fa bawanye:
14 ma agamamunye ọku n'aja-odido Raba, ogeji
nkpọtu n'ubọsi agha, na ifufe n'ubọsi oke ifufe,
welacapu nuku unọ-ya-ga: 15 agadọlu eze-fa
n'agha, yanwa na ndi-isi-ya n'ofu, ka Jehofa
kwulu.

2 1 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie
itọ nke Moab, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha
afufu-ya; makana osulelu ọkpukpu eze Idom me
ya ka ọghọru nzu: 2 ma agamezita ọku na Moab,
ọgalacapu nuku unọ-ga nke Keriot; Moab ganwu
n'ùzù, na nkpọtu, na onu opi: 3 agamebepu onye
ikpe n'etiti fa, gbusisie ya na ndi-isi-ya nine,
ka Jehofa kwulu.
4 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke Juda, eye, maka ifi inọ, Mmacucigha afufu-
ya; makana fa ajugo iwu Jehofa, fa edeberọ
ukpulu-Ya-ga, okwu-asi-fa emego fa ka fa fue uzọ,
nke nna-fa nejesoli: 5 ma agamezita ọku na
Juda, ọgalacapu nuku unọ-ga nke Jerusalem.
6 Nọnwọ ka Jehofa kwulu: Maka ifi njefie itọ
nke Israel, eye maka ifi inọ, Mmacucigha afufu-ya;

Digitized by Google

makana fa elego onye ezi omume n'o̱na-o̱ca, le
o̱gbenye n'akpukpo̱-ukwu nabo̱; 7 ndi neghekpo̱
maka uzuzu ani n'isi ndi nenwero̱ ike, fa weru-
ka uzo̱ ndi ume-ani: nwoke na nna-ya ganaba-
kulu *ofu* nwa-agbo̱ afu, ka fa meto̱ afa nso̱m.
8 Fa dina ani n'uso̱ ebe icu aja o̱buna n'enu ákwà
ewelu n'ife mbe, n'uno̱ Cuku-fa ka fa lalu manya
ndi elili nra. 9 Ma Munwa bibisili onye-Amorait
n'iru fa, onye ogonogo-ya di ka ogonogo *osisi* sida-
ga, yanwa si-azi-li ike dika *osisi* oak-ga; ma esim
n'enu bibisia nkpulu-ya, si n'okpulu bibisia nkpo̱-
lo̱gwugwu-ya-ga. 10 Munwa kpo̱puta-azi-li unu
n'ani Ijipt, due unu o̱gu aro̱ nabo̱ nime o̱fia kwu
nkiti, ka unu wenwelu ani onye-Amorait.
11 Mwewenite o̱nwo̱ n'umu-unu ndikom ka fa bulu
ndi-amuma, na o̱nwo̱ n'umu-ikolo̱bia-unu ka fa
bulu ndi-Nazirait. Unu, umu Israel, o̱buro̱nufu
no̱fu ka? ka Jehofa kwulu. 12 Ma unu nyelu
ndi-Nazirait manya ka fa la; tielu ndi-amuma
iwu, si, Amazinanu amuma. 13 Ne, Munwa
gakpa *unu* nkpa n'o̱no̱du-unu, dika ugbo̱-ani si
akpa nkpa nke juputalu n'agho o̱ka. 14 Ebe
ngbaba gananari onye ukwu o̱so̱ n'iyi, onye di ike
amagba onweya ume, nke dike geme ka nkpulu-
obi-ya gbapu: 15 nke onye nagba uta nakwudo;
onye ukwu o̱so̱ amagbapu: nke onye anyinya nebu
neme ka nkpulu-obi-ya gbapu: 16 onye nwelu
obi ike n'etiti ndi-dike gagba o̱to̱ gbanaba n'ubo̱-
si afu, ka Jehofa kwulu.

3 1 Nulunu okwu nka nke Jehofa kwulu
medide unu, unu umu Israel, medide ezi-na-
uno̱ nine nke Msi n'ani Ijipt kpo̱goputa,
2 So̱so̱ unu ka Mmalu n'etiti ezi-na-uno̱ nine

Google

uwa : nya ka Mgeji welu ajo̱ omume-unu nine
neta unu. 3 Madu nabo̱ gakpako̱ ukpa, belu so̱
ma fa kweko̱lu o̱nu ka ? 4 Agaba gagbo̱ uja
n'ugboko, mgbe o̱nenwero̱ anu olili ka ? okolo̱bia
agaba gesi n'o̱te-ya me ka onu-ya ra, ma o̱buluna
o̱nwudero̱ ife o̱buna ka ? 5 Nnunu gama n'o̱nyà
di n'ani, ebe ife o̱buna galata ya nadiro̱ ka ? o̱nyà
gakpo̱fiepu, ma o̱nwudero̱ ife o̱buna ka ? 6 Agegbu
opi n'obodo, aru aghalu imaba ndi afu nni ka ? ajo̱
ife gadakwasi obodo, nke Jehofa nemero̱ ka ?
7 Ezie Dinwenu-ayi Jehofa ameme ife o̱buna,
belu so̱ ma Okpughelu ndi-odibo-Ya bu ndi-amuma
alo nzuzo Ya. 8 Agaba agbo̱go uja, onye manatu
egwu ? Dinwenu-ayi Jehofa ekwugo, onye manama
amuma ?

9 Menu ka anu ya n'enu nuku uno̱ di-ga
n'Aṣdod, na enu nuku uno̱ di-ga n'ani Ijipt, nasi,
Gbako̱banu n'enu ugwu-ga nke Sameria, funu
nuku ikpo̱-aghala di-ga nime ya, na nmegbu di-ga
n'etiti ya. 10 Makana fa amaro̱ eme ife kwu o̱to̱,
bu ndi kpako̱balu ife-ike na ife-npum na nuku
uno̱-fa-ga, ka Jehofa kwulu. 11 Nya ka Dinwenu-
ayi Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si : Onye nmánye *gadi*,
o̱bunadu n'ani okilikili : o̱geme ka ike-í gbanari i,
agakwali nuku uno̱-i-ga. 12 No̱nwo̱ ka Jehofa
kwulu : Etu onye nazu atulu si anaputa o̱lu-ukwu
anu nabo̱, ma-o̱bu ofu ibelibe ńtì, n'o̱nu agaba ;
no̱fu ka agesi naputa umu Israel ndi no̱ ani na
Sameria na nkuku àkwà, na enu alozi eji asili kpa
di n'àkwà-edina. 13 Nulunu, gbalunu uno̱ Jekob
ama, ka Dinwenu-ayi Jehofa, Cuku nke usu ndi
agha, kwulu. 14 Makana n'ubo̱si Mgeji welu
njefie Israel neta ya, agameneta azi ebe-icu-aja-ga
ke Betel, agebepu mpi-ga nke ebe icu aja, fa gada

Digitized by Google

n'ani. 15 Agameti uno̱ o̱ge ntumoyi na uno̱
o̱ko̱ci ife n'ofu; uno̱ o̱du gana-ga n'iyi, nuku uno̱
genwe-ga isi-njedebe, ka Jehofa kwulu.
4 1 Nulunu okwu nka, unu nwunye efi Beṣan,
ndi di n'ugwu Sameria, ndi nemegbu ndi ne-
nwero̱ ike, ndi nazo̱gbu umu-o̱gbenye, ndi nasi di-
fa, Wetanu, ka ayi la. 2 Dinwenu-ayi Jehofa
ewelugo idi-nso̱-Ya wenua iyi, na, ne, ubo̱si gabia-
kwasi-ga unu, mgbe fa geji cili ukpò wewepu unu,
cili ukpo azù *wepu* ndi-unu fo̱dulunu. 3 Unu
gejepua n'ebe gbo̱wa-ga-lu agbo̱wa, ebe onye ano̱na
o̱gawaga n'iru ya; unu gatunye *onweunu* na
Hamon, ka Jehofa kwulu.
4 Bianu na Betel, gejefiebe; *bianu* na Gilgal,
menu ka njefie bawanye; nebutanu ife-àjà-unu-ga
kwa ututu, *na* ofu uzo̱ n'uzo̱ ili unu kwa ututu
ito̱; 5 welunu nke rili ari sule ka o̱bulu àjà inye
ekene, kwusanu àjà afo̱-ofufo-ga menu ka anu
maka fa: makana ife di no̱nwo̱ ka unu fulu n'anya,
unu umu Israel, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.
6 Munwa azi enyego unu ézé nwulu enwu n'obodo-
unu niue, na nkpa nni n'o̱no̱du-unu nine: ma unu
ecighakutero̱m, ka Jehofa kwulu. 7 Munwa azi
azo̱dogolu unu mili ozizo, mgbe oji fo̱du o̱nwa ito̱
ka olue o̱ge owuwe nni: Mweme ka ozo n'ofu
obodo, me ya ka o̱ghalu izo n'obodo o̱zo̱: ofu ibe-
libe ka ozokwasili, ibelibe nke onezokwasiro̱ ja-
nwulu ajanwu. 8 Nyabuna obodo nabo̱ ma-o̱bu
ito̱ so̱lu ngo̱ngo̱ je n'ofu obodo ila mili, ma fa
alajuro̱ afo̱: ma unu ecighakutero̱m, ka Jehofa
kwulu. 9 Ewelugom ncica na ima-ebu wetie unu:
imelime ugbo-unu na ugbo-fain-unu na osisi-fig-
unu na osisi-o̱lif-unu ka pama-wom lacapugolu:
ma unu ecighakutero̱m, ka Jehofa kwulu.

Digitized by Google

10 Ezitagom ajo̱ o̱ya n'etiti unu etu osi me n'Ijipt:
umu-ikolo̱bia-unu ka Mji nmà wegbu, nyelu
anyinya-unu-ga anulu n'agha; emegom ka ajo̱ ísì
di n'ebe unu nyelu ikwu ro̱gota nime imi-unu:
ma unu ecighakutero̱m, ka Jehofa kwulu. 11 A-
kwatugom *o̱nwo̱* n'etiti unu, dika mgbe Cuku
kwatulu So̱dom na Go̱mora, unu di ka o̱no̱ko̱
ano̱talu n'o̱ku nele ele: ma unu ecighakutero̱m,
ka Jehofa kwulu. 12 Nya ka Mgeji me i no̱nwo̱,
ngi Israel: ebe Mgeme i nka, kwadebe izuta
Cuku-i, ngi Israel. 13 Makana, ne, Onye nakpu
ugwu-ga, neke ifufe, negosi madu ife di ya n'uce,
neme ututu ka o̱gba o̱cici, Nke nazo̱kwasi ebe di-
ga enu nke uwa ukwu; Jehofa, Cuku nke usu *ndi*
agha bu afa-Ya.

5 1 Nulunu okwu nka nke Munwa bubalu ka
o̱bulu unu abù ákwá, unu uno̱ Israel. 2 Nwa-
agbo̱ bú Israel ada̱go; omekunizi o̱zo̱: aturago ya
n'ani-ya; o̱nwero̱ onye gekunita ya. 3 Makana
no̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: Obodo nke
cili nnu madu nabo̱ na iruli apu *agha* genwe o̱gu
ise gbo̱putalunu, nke cili o̱gu madu ise apu genwe
madu ili gbo̱putalu uno̱ Israel. 4 Makana no̱nwo̱
ka Jehofa gwalu uno̱ Israel, Co̱banum, na unu
gadi: 5 ma aco̱nanu Betel, unu abana na Gilgal,
unu agafena ije na Bia-ṣiba: makana agado̱lili
Gilgal n'agha, Betel gabulu ife neloro̱ elo. 6 Co̱-
banu Jehofa, na unu gadi; maka Ozinwulu ka o̱ku
n'uno̱ Josef, o̱welacapu o̱menwezi onye gemenyu
ya na Betel: 7 unu ndi rughalili ikpe ka o̱bulu
womwud, tura ezi omume n'ani; 8 *co̱banu Onye*
neme *kpakpando* Pleiadis na Orion, nerughali onyi-
nyo o̱nwu ka o̱bulu ututu, neme ka efifie gba
o̱cici ka ucici; Onye nakpo̱ mili orimili nnu, rusa

Digitized by Google

fa n'ani; Jehofa bu afa-Ya; 9 Onye neme ka
nbibi ntumade dakwasi onye di ike, nbibi weda-
kwasi iga. 10 Fa kpọlu onye naba nba n'ọnu-
uzọ-ilo asì, natulu onye nekwu ife zulu oke izè.
11 Nyabuna ebe unu nazọgbu onye nenwerọ ike,
nalu ya okili n'ụtu: unu ewelugo nkpuma awalu awa
welua unọ-ga, ma unu amebi nime fa; unu egbu-
sigo ugbo fain di-ga usọ, ma unu amalanata manya
di fa. 12 Makana amagom ka njefie-unu-ga si
baka uba na ka njọ-unu-ga si sika ike; unu ndi
nakpagbu onye ezi omume, nanalu ego iji gbaputa
ndu, ndi neweruka ndi-ọgbenye *n'ikpe-fa* n'ọnu-uzọ-
ilo. 13 Nya ka onye mutalu ife geji debe ọnu-ya
du n'ọge di nọfu; makana nke afu bu ọge jọgbulu
onweya. 14 Cọbanu ezi ife, ọburọ ajọ ife, ka unu
wedi ndu: Jehofa, Cuku nke usu *ndi agha*, ewe-
nọnyelu unu, ka unu si kwu. 15 Kpọnu ajọ ife asì,
funu ezi ife n'anya, menu ka ikpe kwusie ike n'ọnu-
uzọ-ilo: ike na Jehofa, Cuku nke usu *ndi agha*,
gamulu ndi gbọputalu na Josef amala. 16 Nya
ka Jehofa, Cuku nke usu *ndi agha*, *bú* Dinwenu-
ayi, ji kwue nọnwọ, si: Ikwa-ákwá *gadi* n'ọnu-ilo
nine; fa ganasi n'ilo nine, Éwò! éwò! fa gakpọ
azi onye ọlu ugbo ka orube uru, na ndi malu ego
ákwá ka fa kwaba ákwá. 17 Ikwa-ákwá gadi
n'ugbo fain nine: makana agamesi n'etiti i wega-
fega, ka Jehofa kwulu. 18 Afufu dili unu ndi
nacọ ubọsi Jehofa! maka gini ka unu ji acọ ubọsi
Jehofa? *ubọsi* afu bu ọcici, ọburọ ìfè. 19 Dika
agasi na madu gbanabalu agaba, bea kwudo ya;
ma-obu na ọbalu nime unọ tubebe aka-ya n'aja,
agwọ weta ya. 20 Ubọsi Jehofa amabu ọcici,
kama ìfè ka? *ọmagba* ajọ ọcici, ifolo aghalu idi ya
ka? 21 Akpọlum olili-unu-ga asì, ajulu

Digitized by Google

nzuko̱-unu-ga amasọm uso̱. 22 Eye, o̱bu ezie na
unu nesulelum àjà-nsule-unu-ga na àjà-nni-unu-
ga, fa amaso̱m uso̱: nke Mneneta àjà ndokwa-ga
nke anu malu abuba unu anya. 23 Werukalum
nkpo̱tu abù-i-ga; makana Mmanu onu une-i-ga.
24 Ma me ka ikpe neruda ka mili-ga, *ka* ezi
omume *neruda* ka mili iyi nerucili anya. 25 Unu
uno̱ Israel, unu butalum àjà na àjà nni n'o̱fia kwu
nkiti o̱gu aro̱ nabo̱ ka? 26 Eye, unu ebulugo
Ikwu eze-unu na Kiun *tú* alusi-unu-ga, kpakpando
cuku-unu, nke unu melu onweunu. 27 Agameme
azi ka ado̱lu unu fega Damasko̱s, ka Jehofa kwulu,
Onye afa-Ya bu Cuku nke usu *ndi agha.*

6 1 Afufu dili ndi no̱ nwa bu na Zaion, ndi no̱
azi n'aru-ofufo n'ugwu Sameria, ndi amalu afa-
fa n'etiti ndi bu isi na mba-ga, ndi uno̱ Israel
nabiakute! 2 Gafenu na Kalne, ka unu fu; sinu
n'ebe afu jelue Hemat nke balu uba: emesia gba-
danu na Gat nke ndi Filistia: fa ka ani-eze ndia
uma ka? ka-o̱bu na okè-ani-fa ka okè-ani-unu
nuku ka? 3 Unu ndi wetelu ajo̱ ubo̱si afu aka,
me ka o̱no̱du ife-ike kpudebe uso; 4 ndi nedina
n'àkwà o̱dú-ga, setia onwefa n'àkwà-edina-fa-ga,
neli umu atulu n'etiti ìgwè atulu, si n'etiti uno̱
anumanu neli umu efi: 5 ndi nabuso onu une
abù-ga nke neloro̱ elo; ndi zuputalu onwefa
ubò̱, dika Defid; 6 ndi nala manya n'o̱kwa, welu
ude kacasi nmá nete onwefa; ma ntikpo̱ Josef
ewutaro̱ fa. 7 Nya ka ageji do̱lu fa n'agha kita
n'etiti ndi ebu uzo̱ do̱lu, nkpo̱tu manya nke ndi
setili onwefa gagafega. 8 Dinwenu-ayi Jehofa
ewelugo Onweya ṅua iyi, ka Jehofa, Cuku nke
usu *ndi agha,* kwulu: ngala Jekob neme Munwa
ìzize, akpo̱lum nuku uno̱-ya-ga asì: agamaralu azi

Digitized by Google

obodo na ife nine di nime ya nye. 9 O̱geme azi,
o̱buluna madu ·ili afo̱du n'ofu uno̱, fa ganwu.
10 Mgbė nwa-nne nna madu, bu onye gakpo̱le ya
o̱ku, gebulu ya iciputa o̱kpukpu-ga n'uno̱, gwa
onye no̱ n'imelìmè uno̱, si, O̱nwelu onye o̱zo̱ no̱-
nyelu i ka ? mgbe onye afu gasi, Mba ; o̱gasi azi,
Kpucie o̱nu-i : makana ayi amefota afa Jehofa.
11 Makana, ne, Jehofa neti iwu, agetili nuku uno̱,
tiwa o̱bele uno̱. 12 Anyinya gagba o̱so̱ n'enu
nkpuma ka ? madu gewelu efi kpo̱bo *ebe afu* ka ?
na unu erughaligo ikpe ka o̱bulu ònùnù, na nkpulu
nke ezi omume ka o̱bulu wom-wud : 13 unu ndi
nañuli n'ife nkiti, ndi si, Ayi e̱wetaro̱lu onweayi
mpi-ga sitena ike aka ayi ? 14 Makana, ne,
agamewenita mba gemedide unu, unu uno̱ Israel,
ka Jehofa Cuku nke usu *ndi agha*, kwulu ; fa gesi
na nbanye Hemat wekpagbue unu genye na mili-
iyi Araba.

7 1 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa melu ka
mfu : ne, O̱nakpu igwulube-ga mgbe ife so-ga-
lu n'ikpe-azu ji bido pube; ne, o̱bu ife so-ga-lu
n'ikpe-azu ka ebesili afifia eze. 2 Oluzia ka fa
lacapusili afifia di n'ani, mwesi, Ngi Dinwenu-ayi
Jehofa, biko, gbaghalu: kedu ka Jekob gesi kwulu ?
makana yanwa pelu npe. 3 Jehofa loghalu na
nka : O̱madi, ka Jehofa kwulu.

4 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa melu ka mfu :
ne, Dinwenu-ayi Jehofa kpo̱lu ka ewelu o̱ku lua
uka ; o̱welacapu nuku ogbu mili, o̱kalacapu azi
okè *Jekob*. 5 Mwesi, Ngi Dinwenu-ayi Jehofa,
biko, kwusi : kedu ka Jekob gesi kwulu ? makana
yanwa pelu npe. 6 Jehofa loghalu na nka : Nka
amadizi, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu.

Digitized by Google

7 No̱nwo̱ ka O̱melu ka mfu: ne, Dinwenu-ayi
wekwudebe aja-odido nke eji ife òsìsì do, jide ife
òsìsì n'aka-Ya. 8 Jehofa wesim, Emos, gini ka
nginwa fulu? Mwesi, Ofu ife òsìsì. Dinwenu-ayi
wesi, Ne, agamakwuba ife òsìsì n'etiti ndi nkem
Israel; Mmagafenata fa o̱zo̱: 9 ebe di-ga enu nke
Aisak gabu nkpo̱nkpo̱ ebe, ebe nso̱-ga nke Israel ka
agato̱gbo̱ nkiti; agameji azi nmà bini imedide uno̱
Jeroboam.

10 Amazaia onye ncu-aja Betel, wezigalu Jero-
boam eze Israel, si, Emos ezugo ajo̱ izuzu imedide
i n'etiti uno̱ Israel: ani apuro̱ inado okwu-ya nine.
11 Makana no̱nwo̱ ka Emos kwulu, Jeroboam
ganwu na nmà, agado̱pulili Israel azi n'ani-ya.
12 Amazaia wesi Emos, Ngi onye nafu o̱fù, jebe,
gbanaba n'ani Juda, ka ilie nni n'ebe afu, ma azi
amuma n'ebe afu: 13 ma amanwozikwana amuma
o̱zo̱ na Betel: makana nke afu bu ebe nso̱ nke
eze, nke afu bu azi uno̱ eze. 14 Emos weza, si
Amazaia, Munwa aburo̱ amuma, nke munwa nabu
nwa amuma; ma munwa bu onye nce efi, na onye
nedokwa nkpulu sikamo̱: 15 Jehofa wewepum
n'iso ìgwè atulu, Jehofa wesim, Jebe, gamabalu
ndi nkem Israel amuma. 16 Nyabu kita nulu
okwu Jehofa: Nginwa nasi, Amazina amuma
nemedide Israel, aturapuzina *okwu* imedide uno̱
Aisak; 17 nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱, si:
Nwunye-i gabu onye nayi o̱yi n'obodo, umu-i
ndikom na umu-i umu-nwayi gada na nmà, ageke
ani-i na ndili; ngi n'onwei ganwu n'ani lulu alu,
agado̱pulili Israel n'ani-ya.

8 1 No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa melu ka
mfu: ne, ofu nkata nkpulu osisi o̱ko̱ci.
2 O̱wesi, Emos, gini ka nginwa fulu? Mwesi,

Digitized by Google

Ofu nkata nkpulu osisi ọkọci. Jehofa wesim, Isi-
njedebe abiakwasigo ndi nkem Israel; Mmagafe-
nata fa ọzọ. 3 Abù unọ nsọ n'ubọsi afu gabu-ga
ici-ákwá, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu: ozu geri
nne; etufugo fa n'ebe nine: kpucie ọnu! 4 Nu-
lunu nka, unu ndi geno ọgbenye, me ka ndi ebu-
dalu ebuda di n'ani gwusia, 5 nasi, Kedu mgbe
ọnwa ọfu geji wena, ka ayi wele ọka? na ubọsi
sabat, ka ayi cobe okili? ndi neme ka *nsi-ama* efa
pe npe, me ka *ego* ṣekel webue ibu, ndi welu ife
òsìsì aghughọ naghọgbu madu; 6 ka ayi gbalu ndi
nenwerọ ike n'ọna-ọca, gbalu azi ọgbenye n'akpu-
kpọ-ukwu nabọ, le azi okili afucapulu afucapu.
7 Jehofa ewelugo ngala Jekob weñua iyi, si, Ezie
Mmecezọnata ọlu ọbuna nke fa. 8 Ani amama-
rube maka ifi nka, onye ọbuna bi nime ya ameru
uru ka? eye, ogelucasi nca nca dika Orimili;
aganatughali ya ọweta, dika Orimili Ijipt. 9 Ọgeme
azi n'ubọsi afu, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, na
agameme ka anya-anwu daba n'oke efifie nabọ,
agamagbaci uwa n'ubọsi focalu efoca. 10 Aga-
merughali olili-unu-ga ka fa bulu uru, na abù-unu
nine ka fa bulu abù ákwá; agamejebe ákwà uju
n'úkwù nine, me ka isi nkpoca di n'isi abuna isi;
agameme ya ka ọdi ka irulu sọ ofu nwa-nwoke
uru, isi-njedebe-ya dika ubọsi nenu inu. 11 Ne,
ubọsi abiana, ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu, na
Munwa gezita ugani n'ani, ọburọ ugani nni, nke
ọnabu agu mili, ma ọbu inu okwu Jehofa. 12 Fa
gasọlu ngọngọ si n'orimili felu orimili, si azi
n'Ugwu welue n'iru-anya-anwu; fa ganagbaghali
iru na azu icọ okwu Jehofa, ma fa amacọta ya.
13 N'ubọsi afu ka ufu gekpu ọmalica umu-agbọ
na umu-ikolọbia maka ifi akpili ikpọ nku. 14 Ndi

Digitized by Google

ji ikpe-ọmuma Sameria añu iyi, si, Ngi Dan, etu
Cuku-i difu ndu; na, Etu uzọ Bia-ṣiba difu;
ọburaba fanwa gada, fa amekunita ọzọ.
9 1 Afulum Dinwenu-ayi ka Ọkwudebe ebe icu
aja: Ọwesi, Tie isi ide-ga, ka ngwe ọnu-uzọ
wekwerube-ga: tilisia fa n'isi fa nine; agameji
nmà wegbu ndi ikpe-azu nime fa: onye ọsọ ama-
gbanaba, nke onye ngbapu napu ya. 2 Ọbulugodu
na fa gwululu na Ṣeol, sitena ebe afu ka akam
gewelu fa; ọbulugodu na fa aligolue n'enu-igwe,
sitena ebe afu ka Mgewedata fa. 3 Ọbulugodu
na fa zobelu onwefa n'enu Kāmel, agamenyoca
weputa fa n'ebe afu; ọbulugodu na ezonarili fa
anyam n'ọmu-ani orimili nnu, sitena ebe afu ka
Mgetili agwọ iwu, ọgata fa. 4 Ọbulugodu na
adọlu fa n'agha iga n'iru ndi-ilo-fa, sitena ebe afu
ka Mgetili nmà-agha iwu, ogegbusisi fa: agama-
tukwasi fa anyam ime fa ajọ ife, ọburọ ime fa ezi
ife. 5 Makana Dinwenu-ayi, Jehofa nke usu *ndi
agha*, *bu* Onye nemetu ani aka ọgbaze, ndi nine bi
nime ya neru uru; ogelucasi nca nca dika Ori-
mili; weta, dika Orimili Ijipt; 6 *ọbu* Ya nalu
unọ-enu-Ya-ga n'enu-igwe, tọsie igwe-Ya ike
n'ani; Ya nakpọ mili orimili nnu rusa fa n'ani;
Jehofa bu afa-Ya. 7 Unu umu Israel, ununwa
adirọ ka umu ndi Itiopia n'ebu Mnọ ka? ka Je-
hofa kwulu. Esirọm n'ani Ijipt kpọgoputa unọ
Israel, si na Kaftoa kpọgoputa ndi Filistia, si na
Kia kpọgoputa ndi Siria? 8 Ne, anya Dinwenu-
ayi Jehofa nenekwasi ani-eze jọlu njọ, agamebibipu
ya n'enu-uwa; belu sọ na Mmebibisi unọ Jekob
nca, ka Jehofa kwulu. 9 Makana, ne, Munwa
geti iwu, fuca unọ Israel n'etiti mba nine, dika
afucalu *ọka* n'ife ifuca ọka, ma ọfu nkpulu pekali-

Digitized by Google

sili na npe amada n'ani. 10 Ndi njo̱ nine nime ndi
nkem ganwu na nmà-agha, ndi nasi, Ajo̱ ife afu
amakpudebe ayi nso nke onekwudo ayi.
11 N'ubo̱si afu ka Mgebunita ikwu Defid dalu
ada, docie ngbo̱wa di-ga ya ; agamedoni azi uno̱-
ya tikpo̱lu etikpo̱, agamalu ya dika n'ubo̱si gbo-
ga ; 12 ka fa wenwelu ndi Idom gbo̱putalunu, na
mba nine, ndi akpo̱kwasili afam, ka Jehofa Onye
neme nka kwulu. 13 Ne, ubo̱si abiana, ka Jeho-
fa kwulu, mgbe onye nakpo̱bo ani gekwudo onye
nebe o̱ka, onye nazo̱ca nkpulu fain *gekwudo* azi
onye nagha nkpulu ; ugwu ganatupu-ga manya uso̱,
ngongo nine gagbaze. 14 Agameme ka ndi nkem
Israel ado̱lu n'agha cigha, fa galuzi nkpo̱nkpo̱
obodo-ga, bili nime fa ; fa gegbu ugbo fain-ga, la
manya di fa ; fa gegbu azi ugbo-ga, neli nkpulu-
fa-ga. 15 Agamaku fa n'ani-fa, ameropunwozi fa
n'ani-fa nke Mnyegolu fa, ka Jehofa Cuku-i
kwulu.

OBADAIA.

---

1 O̱fù nke Obadaia fulu.
No̱nwo̱ ka Dinwenu-ayi Jehofa kwulu maka
Idom : Ayi anugo akuko̱ n'o̱nu Jehofa, aragago
uko̱ n'etiti mba-ga, *nasi*, Binienu, ka ayi binienu
imedide ya n'agha. 2 Ne, emegom i ka ipe
npe n'etiti mba-ga : enenili nginwa no̱ agadaga.
3 Ngala obi-i alafugo i, ngi onye bi na ngbo̱wa-
ga nke nkpumə, onye ebe-obi-ya di enu ; nke
nekwu nime obi-ya, Onye gebudam n'ani

Digitized by Google

4 Ọbulugodu na inefego enu dika ugo, ọbulu-
godu na etinyelu akwu-i n'etiti kpakpando-ga,
agamesi n'ebe afu webudata i, ka Jehofa kwulu.
5 Ọbuluna ndi ori biakutelu i, ọbuluna ndi npum
bialu n'ucici, (nekene ka esi me ka igwusia nca!)
fa amezudide ewegbo fa ka? ọbuluna ndi naghọ
nkpulu fain biakutelu i, fa amaghọfọ nkpulu
fain ọnwọ ka? 6 Nekene ka esi gwuputa *ife*
Isọ-*ga!* Nekene ka esi cọputa unọ-àkù-ya-ga
zolu ezolu! 7 Ndi nine ngi na fa melu àgbà acu-
lugo i, wenye n'okè-ani: ndi ngi na fa di na ndo-
kwa alafugo i, fa akaligo i; *ndi neli* nni-i gbalu
ọnya n'okpulu i: nghọta adirọ ya. 8 Mmeme ka
ndi amamife na n'iyi pua n'Idom n'ubọsi afu, *me* azi
ka nghọta *na n'iyi* pua n'ugwu Isọ ka? ka Jehofa
kwulu. 9 Ngi Timan, agemebi azi obi ndi-dike-i,
ka ewewelu ogbugbu bepu onye ọbuna n'ugwu
Isọ. 10 Maka ifi ife-ike emelu nwa-nne-i *bú* Jekob
ifele gekpudo i, agebepu i ebe-ebe. 11 N'ubọsi
ikwupulu n'usọ, n'ubọsi ndi-ọbia nutalu ife ọnwe-
lu n'agha, ndi ani madu ba n'ọnu-uzọ-ilo-ya-ga,
fekwasi Jerusalem ṇza, nginwa azi di ka ofu nime
fa. 12 Ma enekwasina ubọsi nwa-nne-i anya
n'ubọsi emelu ka ọbulu onye ani madu, aṅukwana
umu Juda n'ubọsi ina-n'iyi-fa; nke inekwu oke
okwu n'ubọsi nkpa-*fa.* 13 Abakwana n'ọnu-uzọ-
ilo ndi nkem n'ubọsi nuku afufu-fa; eye, nginwa
enekwana anya n'ajọ ọkwa-fa n'ubọsi nuku afufu-
fa; nke unu natukwasi *aka* n'ife fa nwelu n'ubọsi
nuku afufu-fa. 14 Akwuna n'abu-uzọ, ka iwebepu
ndi-ya gbapalu agbapu; aralukwana ndi-ya fọdulu
n'ubọsi nkpa nye. 15 Makana ubọsi Jehofa adi-
golu mba nine nso: etu isi weme, ageme i ya;
ife-ịne-ọlu-i gecigha ṇ'ịsi-i. 16 Makana ebe ụnụ

Digitized by Google

lagolu ife n'enu ugwum di nso̱, no̱fu azi ka mba
nine gala mgbe nca, eye, fa gala, nomina, fa adi ka
fa adiro̱li ndu. 17 Ma n'ugwu Zaion ka ndi gba-
pulu agbapu gadi, o̱gadi azi nso̱; uno̱ Jekob genwe
ife fa nweluli. 18 Uno̱ Jekob gabu o̱ku, uno̱
Josef *gabu* ilele o̱ku, uno̱ Iso̱ *gadi* ka okpolo o̱ka,
fa gele o̱ku n'etiti fa, lacapu fa: o̱menwe onye
o̱buna fo̱dulu n'uno̱ Iso̱; makana Jehofa ekwugo.
19 Ndi Adagbe genwe ugwu Iso̱; ndi bi n'ani
ntela *genwe* ndi Filistia: fa genwe azi ani-ugbo
Ifraim na ani-ugbo Sameria: Benjamin *genwe*
Gilead. 20 Usu umu Israel ado̱lu n'agha, ndi no̱
n'etiti ndi Kenan, *genwe* genye na Zarefat; ndi
Jerusalem ado̱lu n'agha, ndi no̱ na Sefarad, genwe
obodo-ga nke Adagbe. 21 Ndi nzo̱puta garo̱gota
n'enu Zaion ka fa kpe ugwu Iso̱ ikpe; ani-eze gabu
nke Jehofa.

JONA.

---

1 1 Okwu Jehofa webiakute Jona nwa Amitai,
si, 2 Binie, jebe na Ninefe, nuku obodo nu,
ka ikpo̱ nkpu medide ya; makana ajo̱ ife-fa aro̱-
gotago n'irum. 3 Jona webinie isi n'iru Jehofa
gbasi na Taṣiṣ; o̱wegbada na Jo̱pa, wefu ofu ugbo̱
jeko̱ na Taṣiṣ; o̱wetua utu-ya, ba nime ya, ka o̱pua
n'iru Jehofa solu fa je na Taṣiṣ. 4 Ma Jehofa
zipulu ofu nuku ifufe n'orimili nnu, oke ebili weda
n'orimili nnu, ewelo n'ugbo̱ etiwago. 5 Ndi ugbo̱
wetuba egwu, ebe onye ano̱na o̱nebeku cuku-ya:

Digitized by Google

fa wetufube ife di-ga n'ugbọ n'orimili nnu, ka
ọwedili fa nfe. Ma Jona gbadaluli n'imelìmè ani
ugbọ; owedina ani, laruli ula. 6 Onye-isi ugbọ
webiakute ya, wesi ya, Gini neme i, ngi onye ula?
binie, kpọkue Cuku-i, ike Cuku elota ayi, ka ayi
ghalu ina n'iyi. 7 Fa wegwalita ibe-fa n'ofu
n'ofu, si, Bianu, ka ayi fe nza, ka ayi wemalu
maka ifi onye ka ajọ ife nka ji dakwasi ayi. Fa
wefe nza, nza wenwude Jona. 8 Fa wesi ya,
Biko, gosi ayi maka ifi onye ajọ ife a ji dakwasi
ayi; kedu ọlu inalu? ebe ka isi puta? kedu
ani-i? kedu ndi nginwa si puta? 9 Ọwesi fa,
Munwa bu onye-Hibru; munwa natu egwu Je-
hofa, Cuku nke enu-igwe, Nke kelu orimili nnu
na ani. 10 Ndikom afu wetuba agadaga egwu,
fa wesi ya, Ọbu gini ka imelu nwọ? Makana
ndikom afu malu na yanwa nagbapu n'iru Jehofa,
makana ogosigo fa. 11 Fa wesi ya, Gini ka ayi
geme i, ka orimili nnu wejululu ayi? makana
orimili nnu namawanyelili akpoli. 12 Ọwesi fa,
Bunienum, ka unu tunyem n'orimili nnu; na
orimili nnu gajululu unu: makana munwa amago
na ọbu maka ifim ka nuku ebili a ji dakwasi unu.
13 Ma ndikom afu nyasibelu ike ka fa cigha azu
n'ani; ma fa apurọ: makana orimili nnu nama-
wanyelili akpoli namawusa fa. 14 Fa wekpọkue
Jehofa, si, Ayi ayọ I, Ngi Jehofa, biko, ka ayi
ghalu ina n'iyi maka ifi ndu nwoke a, amana ayi
ikpe ọbala nemerọ ajọ ife: makana Nginwa, Je-
hofa, emegoli ka osi sọ I. 15 Fa webunie Jona,
tunye ya nime orimili nnu: orimili nnu afu we-
kwusi iwe-ya. 16 Ndikom afu wetuba egwu
Jehofa agadaga; fa wecunye Jehofa aja, wekwe
nkwa di-ga nsọ. 17 Jehofa wekwadebe ofu nuku

azù ino Jona; Jona wenodu n'afo azù afu ubosi
2 ito efifie na ucici. 1 Jona wesi nime afo azù
kpebelu Jehofa Cuku-ya. 2 Owesi,

Esim na nkpam wekpokue Jehofa,
Owezam;
Esim n'afo Ṣeol webe ákwá,
Iwenulu onum.

3 Makana Itunyelum n'ogbu mili, n'etiti orimili nnu,
Orimili wedirubem okilikili;
Akpoli-i na ebili-i nine gafegalum.

4 Munwa wesi, Acupulum n'anya-i;
Ma agamenekwasi anya ozo n'ebe uno nso I di.

5 Mili gworubelum oda, welue na nkpulu-obim;
Ogbu mili dirubelum okilikili;
Afifia mili kekusilim n'isi.

6 Agbadalum n'omu-ani ugwu-ga;
Ani na nga-ya-ga kpacitalum ebe-ebe:
Ma Ngi, Jehofa Cuku nkem, ewenitago ndum n'onunu.

7 Mgbe ufu kpulu nkpulu-obim nimem, ecetalum Jehofa:
Ekpelum webakute I, nime uno nso I.

8 Ndi nariba ife nkiti neloro elo ama
Rapulu afo-oma-fa.

9 Ma munwa geji onu ekene wecunye I aja;
Agamenyecigha ife mkwelu na nkwa di nso.
Nzoputa bu nke Jehofa.

10 Jehofa wegwa azù afu okwu, owegboputa
Jona n'ani.

Digitized by Google

3 1 Okwu Jehofa webiakute Jona nke ugbolo
nabọ, si, 2 Binie, jebe na Ninefe, nuku obodo
nu, kpọlu ya nkpu nke Munwa nagwa i kpọ.
3 Jona webinie, wejebe na Ninefe, dika okwu
Jehofa si di. Ninefe bu ezigbo nuku obodo, ije
nke ubọsi itọ. 4 Jona webido baba nime obodo
ije ofu mbọsi, ọwekpọ nkpu, si, Ọfọdulu ọgu ubọsi
nabọ, ewekwatue Ninefe. . 5 Ndi Ninefe wekwelu
Cuku; fa wekwusa ibu-ọnu, jelu ákwà uju, sitena
ndi bu nuku n'etiti fa genye na ndi pelu npe
n'etiti fa. 6 Okwu afu welue eze Ninefe aru,
oweniri n'ukpo-ya, yipu otogbo-ya, gbolu ákwà
uju, nọkwasi na ntu. 7 Owekwusa kwue na
Ninefe sitena iwu eze na ndi-ya amalu afa-fa, si,
Ka madu ma-ọbu anumanu, *ma-ọbu* igwè efi ma-
ọbu igwè atulu, ghalu imetu ife ọbuna n'ọnu: ka
fa ghalu izu onwefa, ma-ọbu ila mili: 8 ma ka
egbobe fa ákwà uju, ka madu ka anumanu, ka
fa kpọkusie Cuku ike: eye, ka fa ebe onye
anọna ka osi n'ajọ uzọ-ya, na ife-ike nke di fa
n'aka, cigha. 9 Onye malu ma Cuku amecigha
logha uce-Ya, si n'iwe-Ya di ọku cigha, ka ayi
ghalu ina n'iyi? 10 Cuku wefu ọlu-fa-ga, na fa
esigo n'ajọ uzọ-fa cigha; Cuku welogha uce-Ya
n'ajọ ife nke Ọsi na Ya geme fa; Ọmerọzi ya.
4 1 Ma ọdi Jona ajọ njọ, ọwebe iwè. 2 Ọwe-
kpelu Jehofa, si, Ayọm I, Jehofa, nka aburọ
okwum, mgbe mji nọduli n'anim? Nya ka mji
gbabulu na Taṣiṣ: makana amalum na Nginwa bu
Cuku amala, juputa n'ebele, Idewe iwe ọsisọ, afọ-
ọma-I rili nne, Inelogha uce-I azi n'ajọ ife *Ikeme.*
3 Nyabu, Jehofa, biko, wepulum ndum; makana
ọkam nma inwu ọnwu kama idi ndu. 4 Jehofa
wesi, Imelu ọfuma n'iwe iwe ka? 5 Jona wepua

Digitized by Google

n'obodo, nọdu ani n'akuku iru-anya-anwu nke
obodo, n'ebe afu ka ọmebelu onweya ofu ikwu,
ọwenọdu n'okpulu ya na ndo-ya, ka ọwefu ife geme
obodo afu. 6 Jehofa Cuku wekwadebe ofu nuku
ogili-ugba, me ya ka osonita n'enu Jona, ka ọbulu
ndo n'isi-ya, ka ọwenaputa ya n'ajọ ọnọdu-ya.
Jona weṅulia agadaga maka ifi ogili-ugba afu.
7 Ma Cuku kwadebelu ofu idide ka ci-ya folu,
owelibesia ogili-ugba afu, ọwekpọnwua. 8 Oluzia,
ka anya-anwu walu, Cuku kwadebe ifufe okpo-
mọku nke iru-anya-anwu; anwu wemakwasi Jona
n'isi, ufu wekpue ya, ọweyọlu onweya ka ya nwu-
ru, ọwesi, Ọkam nma inwu ọnwu, kamá idi ndu.
9 Cuku wesi Jona, Imelu ọfuma n'iwe iwe ogili-
ugba afu ka? Ọwesi, Emelum ọfuma n'iwe iwe
ọburaba genye n'ọnwu. 10 Jehofa wesi, Nginwa
melu ebele ogili-ugba, nke inadorọ àkànyà ya, nke
ineme ya ka oso; nke sonitalu n'ofu ucici, na n'iyi
n'ofu ucici: 11 ọkwesirọ ka Munwa melu Ninefe,
nuku obodo nu, ebele; ebe kalili ula-nnu madu
ili-na-ise bi, ndi namarọ nke bu aka-nni na aka-
ekpe-fa; na imelime anumanu.

MAIKA.

---

1 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Maika onye-
Morasṭait n'ubọsi Jotam, na Ehaz, na Heze-
kaia, ndi-eze Juda, nke ọfulu maka Sameria na
Jerusalem.

2 Nulunu, unu ndi *nine n'uwa*, unu nca; ṅa

Digitized by Google

nti, ngi uwa, na ife julu ya: ka Dinwenu-ayi
Jehofa bulu onye ama n'etiti unu, *bú* Dinwenu-
ayi sitena unọ nsọ Ya. 3 Makana, ne, Jehofa si
n'ọnọdu-Ya biana, Ọgagbadata, zọ ukwu n'ebe
di-ga enu nke uwa. 4 Agagbaze ugwu-ga n'okpulu
Ya, ageme azi ka mgbulugudu gbọwasia, dika
mgba n'iru ọku, dika mili esi n'ebe di mkpogo-
mkpo ruda. 5 Maka ifi njefie Jekob ka ife nine
ndia ji me, na maka ifi njọ-ga nke unọ Israel.
Gini bu njefie Jekob? ọburọ Sameria ka? gini
bu ebe di-ga enu nke Juda? fa aburọ Jerusalem
ka? 6 Nyabuna agameme Sameria dika obo
ife nke di n'ani-ugbo, dika ebe igbu ugbo fain:
agamerunye azi nkpuma-ya-ga na mgbulugudu,
kpughe ntọ-ani-ya-ga. 7 Alusi-ya nine apili api
ka agetilisi, na ife nine oji go ego ka ageji ọku
sule, alusi-ya nine ka Mgeme nkpọnkpọ ife: ma-
kana osi n'ife eji go nwayi nayi ọyi kpakọba fa, fa
gecigha ibu ife eji go nwayi nayi ọyi ọzọ. 8 Maka
ifi nka ka mgeji ti aka n'obi ci ákwá, agameyipu
afe gbalu ọtọ naga: agamebe uya dika nkita ọfia,
kwa ákwá dika ọstric-ga. 9 Makana ebe emetalu
ya ọnya adirọ nzọta: makana ọbialugo Juda aru;
olugo n'ọnu-uzọ ndi nkem, *ọbunadu* na Jerusalem.
10 Egosikwana ya na Gat, akwana ákwá manca:
na Bet-le-Afra ka mtululu onwem n'etum. 11 Ga-
fenu, ngi nwayi nke bi na Ṣafia, n'ọtọ na ifele:
nwayi bi na Zeanan aputarọ; ikwa-ákwá nke
Bet-izel ganalu unu ebe ọkwukwu di ya. 12 Ma-
kana nwayi bi na Marot nọ n'ife ngbu ice ezi ife:
makana ajọ ife esigo n'aka Jehofa gbadata n'ọnu-
uzọ-ilo Jerusalem. 13 Kedo ugbọ-ani n'anyinya
nwelu ukwu ọsọ, ngi nwayi bi na Lekiṣ: yanwa
bu nbido njọ n'ebe ada Zaion nọ; makana nje-

Digitized by Google

fie-ga nke Israel ka afulu nime i. 14 Nya ka
igeji nye Moreṣet-gat onyinye una: uno̱ Akzib-
ga gabulu ndi-eze Israel *mili iyi* nalafu alafu.
15 Agamewetakwulu i, ngi nwayi bi na Mareṣa,
onye genwe i: ototo Israel gabialu n'Ado̱lam.
16 Kpoca isi-i, ko̱pu isi-i maka umu nke ife-fa
so̱lu i: kpocawanye isi-i dika nke udene; makana
esigo n'ebe ino̱ do̱lu fa n'agha.

2 1 Afufu dili ndi nezuputa ajo̱ ife nalu ajo̱
ife n'enu àkwà-fa! mgbe ci focalu, fa eme ya,
makana o̱di n'ike aka-fa. 2 Fa tukwasi anya-
ukwu n'ani-ugbo, zo̱lu fa; n'uno̱-ga azi, fa analu
fa: fa emegbue madu na uno̱-ya, o̱bunadu madu
na ùkwù-ya. 3 Nya ka Jehofa ji kwue no̱nwo̱,
si: Ne, anamezulu ezi-na-uno̱ a ajo̱ ife, nke unu
manekopu onu-unu, nke unu neji ngala ejeghali;
makana nka bu ajo̱ o̱ge. 4 N'ubo̱si afu fa gatu
inu medide unu, busibe abù ákwá ike, si, Emebi-
sigo ayi nca: onerughali okè ndi nkem: nekene
ka osi anâlum *ya!* o̱nekelu onye rirukalu eriruka
ani-ugbo-ayi. 5 Nyabuna imenwezi onye geji
nza weseti udo̱ na nzuko̱ Jehofa. 6 Unu atura-
puzina *okwu, no̱nwo̱ ka* fa naturapu *okwu.* Fa
amaturapu *okwu* ndia: okwu-*fa* nemenye ifele n'iru
adakwusi. 7 Gbo̱, ngi uno̱ Jekob, agekwu, si, Mo̱
nke Jehofa nebenata ebenata ka? ndia bu-ga o̱lu-
Ya ka? Okwum ademe onye neje ekelesu ezi
ife ka? 8 Ma ndi nkem binili nyafu dika onye
ilo: unu kopu ákwà okuko n'enu afe n'aru ndi
naga n'aru-ofufo *dika ndi* nezelu agha. 9 Umu-
nwayi ndi nkem ka unu cupulu n'o̱malica uno̱-fa-
ga; ùnu nanapu umu o̱fu fa ototom ebe-ebe.
10 Binienu, ka unu pua; makana nka aburo̱
izulu-ike-unu: maka ifi ilu-alu nke nemebi, o̱bu-

Digitized by Google

nadu na nmebi nke sili ajo̱ ike. 11 O̱buluna
madu nke nakpaghali n'ifufe na aghugho̱ anasi asi,
si, Agamaturapulu i *okwu* manya na ife o̱lila sili
ike; ya gabu-azi-li ndi nka onye naturapu *okwu.*
12 Ngi Jekob, agamekpoko̱balili ndi-i nine;
agamaciko̱balili ndi Israel gbo̱putalunu; agame-
debeko̱ fa o̱nu dika atulu nke Bo̱zra: dika ìgwè
atulu n'etiti ebe ita nni fa, fa ganakpo̱ ùzù maka
uba madu. 13 Onye ntiwa agabulugo n'iru fa:
fa etiwago gafe welue n'o̱nu-uzo̱-ilo, si n'ebe afu
pua: eze-fa agago n'iru fa, Jehofa *agago* n'isi-fa.

3 1 Mwekwue si, Biko, nulunu, unu ndi-isi
Jekob, na ndi naci uno̱ Israel: o̱diro̱lu unu
imata ikpe ka? 2 unu ndi nakpo̱ ezi ife asì, nafu
ajo̱ ife n'anya; ndi nado̱wapu akpukpo̱-aru-fa, na
ulu-aru-fa n'o̱kpukpu-fa; 3 ndi neli azi anu ndi
nkem; gba fa akpukpo̱, tiwasia o̱kpukpu-fa-ga:
eye, fa egbulisie fa, dika ife *isi* n'ite, di azi ka anu
nke di n'ite o̱na. 4 Mgbe afù ka fa gebeku Jehofa,
ma O̱maza fa: eye, Ogezonari fa iru-Ya n'o̱ge afu,
dika fa si eme ajo̱ ife n'omume-fa-ga. 5 No̱nwo̱
ka Jehofa kwulu maka ndi-amuma neme ka ndi
nkem fue uzo̱; ndi ji ézé-fa ata alu nakpo̱, Ndo-
kwa; onye netinyero̱ ife n'o̱nu-fa, fa edo agha nso̱
medide onye afu: 6 Nya ka ucici geji dili unu,
ka unu ghalu ifu o̱fù; o̱gagbalu unu o̱cici, ka unu
ghalu ifu ndi-mo̱; anya-anwu gadakpu ndi-amuma,
efifie gagbakpu fa o̱cici. 7 Ifele geme ndi nafu
o̱fù, agemenye ndi nafu ndi-mo̱ ifele n'iru; eye,
fa nine gekpuci egbugbele-o̱nu-fa: makana aziza
o̱buna nke Cuku adiro̱. 8 Ma munwa juputalu
n'ume ezie, na ikpe; na ike, sitena mo̱ nke Jehofa,
igosi Jekob njefie-ya, na *igosi* Israel njo̱-ya. 9 Biko,
nulunu nka, unu ndi-isi uno̱ Jekob, na ndi naci

Digitized by Google

unọ Israel, ndi ikpe *kwu ọtọ* neme izize, ndi na-
gbagọ ife nine kwu ọtọ.* 10 Fa welu ọbala we-
donie Zaion, welu ajọ omume *donie* Jerusalem.
11 Ndi-isi-ya nekpe maka ifi ife ine ọlu, ndi
ncu-aja ya nakuzi maka ifi ugwọ, ndi-amuma-ya
n̄afu ndi-mọ maka ifi ego: ma fa adabebe Jehofa,
nasi, Jehofa anọrọfu n'etiti ayi ka? ọnwerọ ajọ
ife ọbuna gadakwasi ayi. 12 Nya ka ageji bọ
Zaion ka esi abọ ani-ugbo maka ifi unu, Jerusalem
gatulu n'obo, ugwu unọ afu *gadi* ka ebe di-ga enu
nke ugboko.

4 1 Ọgeme azi n'ubọsi ọdi-n'iru, na ugwu unọ
Jehofa gakwusi ike n'enu ugwu-ga, agebugo
azi ya kalia ngongo nine; ndi *di-ga n'ice n'ice*
genuba na ya. 2 Imelime mba geje si azi, Bianu,
ka ayi rọgolu n'ugwu Jehofa, n'unọ Cuku nke
Jekob; Ọgakuzili ayi *ọnwọ* n'uzọ-Ya-ga, ayi ga-
kpaghali n'ọkpu-uzọ-Ya-ga: makana iwu gesi na
Zaion puta, okwu Jehofa esite azi na Jerusalem.
3 Ọgekpe azi ikpe n'etiti imelime ndi, balu mba
si-ga-lu ike nọ n'ọte-aka nba; fa gakpughali nmà-
aghạ-fa ka fa bulu ọgu, na ube-fa azi ka fa bulu
nmà ikwaca osisi: mba amebunita nmà-agha
medide mba, fa amamuzi agha ọzọ. 4 Ma fa
ganọdu ebe onye anọna n'okpulu fain-ya na okpulu
osisi fig-ya; ọnwerọ onye geyi fa egwu: makana
ọnu Jehofa nke usu *ndi agha* ekwugo. 5 Ma-
kana ndi nine *n'uwa* ganejeghali ebe onye anọna
n'afa cuku-ya, ayinwa azi ganejeghali n'afa Jehofa
Cuku-ayi mgbe nine ebe-ebe.

6 N'ubọsi afu, ka Jehofa kwulu, ka Mgekpo-
kọba nwayi nalu ukwu, agacikọba nwayi acupulu
acupu, na nwayi nke Mmegolu ajọ ife; 7 agame-
me nwayi nalu ukwu ka ọbulu onye gbọputalunu,

Digitized by Google

na nwayi acutelu aka ka ọbulu mba sili ike:
Jehofa gecili fa eze n'ügwu Zaion site kọdinwọ
wegabazia ebe-ebe. 8 Nginwa, unọ-enụ nke ìgwè
atulu, Ofẹl nke ada Zaion, ngi ka ọgabiakute; eye,
ọcici anaci mbu gabia, ani-eze ada Jerusalem.
9 Kita gini kpatalu iji akpọsi-nkpu ike? Eze
adirọ nime i ka, ọtu-alo-i anago n'iyi, ife ngbu ji
welu i aru dika nwayi namu nwa? 10 Ka ife
ngbu negbu i, ka ime mebe i, ngi ada Zaion, dika
nwayi namu nwa: makana kita ka igesi n'obodo
pua, gebili n'ọfia, bialue na Babilon; n'ebe afu ka
aganaputa i; n'ebe afu ka Jehofa gagbaputa i
n'aka-ndi-ilo-i. 11 Kita imelime mba agbakọgo
medide i, ndi si, Ka emelua ya, ka anya-ayi kilie
Zaion. 12 Ma fanwa amarọ izuzu Jehofa, nke fa
naghọta alo-Ya: makana Okpokọbago fa dika
agho n'ebe isuca ọka. 13 Binie ka isucaba, ngi
ada Zaion: makana agameme mpi-i ka ọbulu ígwè,
me azi ikpata-ukwu-i ka fa bulu ọna-ọku: igesule
imelime ndi *ọzọ-ga*: agameweputalu Jehofa elele-
fa n'uzọ, *weputalu* Dinwenu uwa nine ife fa nwelu.

5 1 Kita ka igekpokọba onwei n'usu-ga, ngi ada
nke usu-ga: ọnọcibidogo ayi: fa geji ọkpọsi
wetiẹ onye ikpe Israel ife na nti.

2 Ma nginwa, Bet-lehem Efrata, nke pelu npe
idi n'etiti umu-nna Juda, nime i ka ofu onye gesi
putakütem nke gabu onye nacinu n'Israel; onye
ọpupu-ya siteluli na gbo, sitena ubọsi ebe-ebe.
3 Nya ka ogeji ranye fa, genye n'ọge nwayi namu
nwa muputalu: umu-nna-ya fọdulunu ewecigha-
kute umu Israel. 4 Ọgakwulu azi, zua *ìgwè*
atulu ya n'ike Jehofa, n'ọkaka nke afa Jehofa
Cuku-ya: fa gebili; makana kita ka ọgabu nuku
wenye n'ebe uwa jedebelu. 5 *Nwoke* nunwa gabu

Digitized by Google

ndokwa-*ayi*: mgbe onye Asiria gabata n'ani-ayi,
mgbe ogazo ukwu na nuku uno-ayi-ga, mgbe afu
ka ayi gewenita madu isa nazu atulu, na *ndikom*
isato *ndi bu* ndi-isi n'etiti madu, imedide ya. 6 Fa
geji nmà wezu ani Asiria, na ani Nimrod n'onu-uzo-
ilo-ya-ga: oganaputa ayi n'aka onye Asiria, mgbe
obialu n'ani-ayi, mgbe ozolu ukwu n'okè-ani-ayi.
7 Ndi Jekob gboputalunu gadi n'etiti imelime
ndi dika igiligi si n'aka Jehofa da, dika nsansa mili
n'enu afifia; nke negero madu, nke onece umu
nke madu. 8 Ndi Jekob gboputalunu gadi n'etiti
mba-ga, n'etiti imelime ndi, dika agaba n'etiti anu
di-ga n'ugboko, dika okolobia agaba n'etiti ìgwè
atulu: nke gabu, obuluna osi n'etiti ga, ogazotu
dolisie, onwero onye ganaputa. 9 Ka ewenita
aka-i ka okalia ndi nemedide i, ka ebepu ndi-ilo-i
nine.

10 Ogeme azi n'ubosi afu, ka Jehofa kwulu, na
agamekpocapu anyinya-i-ga n'etiti i, me azi ka
ugbo-ani-i-ga na n'iyi: 11 agamekpocapu obodo
di-ga n'ani-i, kwatusie iga-i nine: 12 agamekpo-
capu ime-anwansi n'aka-i; imenwezi ndi nenene
ani: 13 agamekpocapu azi alusi-i api-ga-lu api
na ide-i-ga n'etiti i; imesekpunwozili olu aka-i
ozo. 14 Agameropu azi Aserim nke i n'etiti i:
agamebibi azi ndi-ilo-i. 15 Agamabo óbò n'iwe
na onuma n'aru mba ndi nanuro *onum*.

6 1 Biko nulunu ife Jehofa kwulu: Binie,
nalu uka n'iru ugwu-ga, ka ngongo nulu onu-i.
2 Nulunu, unu ugwu-ga, na unu nto-ani okpu-ga
nke uwa, ilu-uka nke Jehofa: makana Jehofa ga-
luso ndi-Ya uka, Ya na Israel gekpe ikpe.
3 Ngi ndi nkem, gini ka Mmelu i? kedu if

Mmelu gwulu i ike? zam. 4 Makana esim n'ani
Ijipt wekpọgoputa i, gbaputa i n'unọ ibu orù;
mzie Moses, na Eron, na Miriam, ka fa ga n'iru i.
5 Unu ndi nkem, biko cetanu ife Belak eze Moab
tulu alo-ya, na ife Belam nwa Beọ zalu ya; *cetanu*
sitena Ṣitim genye na Gilgal, ka unu wemata ezi
omume-ga nke Jehofa. 6 Gini ka mgeji webia
n'iru Jehofa, runata onwem n'iru Cuku di enu?
agameji àjà nsule webia n'iru-Ya, *bú* umu efi
gbalu ofu arọ ka? 7 Nnu kwulu nnu ebunu gasọ
Jehofa, *ka-ọbu* ula-nnu kwulu ula-nnu orimili
neru sọ manu manu ka? agamewelu di-ọkpalam
nye maka njefiem, nkpulu afọm maka njọ nkpulu-
obim? 8 Ngi madu, Ogosigo i ife di nma; kedu
ife Jehofa nacọ n'aka-i, belu sọ ka ikpe ikpe kwu
ọtọ, fu afọ-ọma n'anya, welu obi ume-ani solu
Cuku-i naga?
9 Onu Jehofa nakpọ obodo okù, *onye* amamife
gafu afa-I: nulunu onu itali, na Onye kalu ya.
10 Àkù ife ọjọ dililifu na be onye ọjọ, na *nsi-ama*
efa ebenata-ga-lu ebenata nke bu alu ka? 11 Aga-
madi ọca *n'obi* ma mnwe nsi-ama ọjọ, na akpa
nkpuma òsìsì nke nligbu ka? 12 Makana ndi-
ọgalanya di ya juputalu n'ife-ike, ndi bi nime ya
ekwugo okwu asi-ga, ile-fa nalafu nlafu n'ọnu-fa.
13 Nyabu na Munwa azi emego i ka ajọ aru
nwua i sitena iti i ife; emegom i ka ibulu nkpọ-
nkpọ obodo maka ifi njọ-i-ga. 14 Nginwa geli
ife, ma afọ ameju i; afọ-awọlọ-i gadilili nime i:
igakwapu *ife,* ma imeme ka fa pua n'aka ndi-ilo;
ife imelu ka ọpua nke afu ka Mgaranye n'aka
nmà. 15 Nginwa gagha, ma imaghọ: nginwa
gazọca ọlif, ma imete onwei ude; *igazọca* nkpulu
fain, ma imala manya. 16 Makana edebelu

Digitized by Google

ukpulu-ga nke Ọmrai, na ọlu nine nke unọ Ehab,
unu nakpaghali azi n'alo-fa-ga: ka Mweme i
nkpọnkpọ ọbodo, me ndi bi nime ya ife ima-ọsọ;
unu gebulu nkpali ndi nkem.

7 1 Afufu nadilim! makana adim ka mgbe fa
kpokọbasili nkpulu ọkọci, dika nghọfọ ọghughọ
fain: akpa fain adirọ nke ageli eli; nke fig bu
uzọ ca nadi bu nke nasọ nkpulu-obim. 2 Onye
afọ-ọma anago n'iyi pua n'uwa, ọnwerọ onye kwu
ọtọ n'etiti madu: fa nca nece anwu ọbala; fa
welu ife ntufi ebe onye anọna ọnacu nta nwa-nna-
ya. 3 Aka-fa nabọ di n'ajọ ife ime ya ọfuma;
onye-isi naju ase, onye ikpe *kwadebe* inalu ife ine
ọlu; onye di nuku, yanwa nekwu ajọ ọcicọ nke
nkpulu-obi-ya: nọnwọ ka fa si akpakọ ya ọnu.
4 Onye kasi fa nine na nmá di ka ọkilika: onye
kwukalili ọtọ jọkalili ogige ogwu: ubọsi ndi-nce-i,
lú nneta-i, abiago; kita gabu ọge igba fa ghali.
5 Unu atukwasina ncekwube n'ọyi, unu adabe-
bena onye ukpa: debelu nwayi dina n'obi-i
egbugbele-ọnu-i du. 6 Makana nwa-nwoke na-
kpali nna-*ya*, nwa-nwayi nebini imedide nne-ya,
nwunye nwa nemedide nne di-ya; ndi-ilọ madu
bu ndi be-ya.

7 Ma munwa, na Jehofa ka mganece nce; aga-
mnege Cuku nke nzọputam: Cuku nkem ganu
onum. 8 Añulikpokwanam añuli, ngi onye-ilom:
mgbe mdalu, agamebini; mgbe mnọ n'ọcici, Je-
hofa gabulum ìfè. 9 Agamebu ọnuma Jehofa,
makana emegom njọ medide Ya; genye mgbe
Ọgekpe ọnum, kpelum ikpe: Ọgeme ka mputa
n'ìfè, agamafu ezi omume Ya. 10 Onye-ilom gafu
azi ya, ifele gekpudo ya; nke sim, Kedu Jehofa
Cuku-i? Anyam gafu ya; kita ka agazọda ya

Digitized by Google

dika apiti nke di n'ilo-ga. 11 Ubọsi ido aja-i
gadi! n'ubọsi afu ka agakpawanye okè-ani.
12 N'ubọsi afu ka fa gabiakute i, sitenạ Asiria na
obodo di-ga na Mazoa, site azi na Mazoa genye
n'Orimili, sitena orimili nnu genye n'orimili nnu,
sitena ugwu genye n'ugwu. 13 Ma ani gabu
nkpọnkpọ ani maka ifi ndi bi nime ya, maka
nkpulu nke omume-fa-ga.

14 Welu ọkpọsi-I zuba ndi-I, *bú* ìgwè atulu
nke ùkwù-I, ndi nke bi ice, n'ugboko n'etiti Kā-
mel: ka fa kpaba nni na Beṣan na Gilead, dika
n'ubọsi nke gbo. 15 Dika ubọsi nke nputa-i
n'ani Ijipt ka Mgegosi ya ife ebube-ga. 16 Mba
ọzọ-ga gafu *ya* ifele eme fa n'ike fa nine: fa ge-
kpuci aka-fa n'ọnu-fa, nti-fa geci. 17 Fa gana-
laca etum dika agwọ; dika ife nakpu akpu nke
ani ka fa gesi n'ebe fa gwulu iga welu aru ima
nni webia: fa geji egwu biakute Jehofa Cuku-ayi,
egwu ganatu fa maka I. 18 Onye bu Cuku dika
I, Nke nebupụ ajọ omume, naghalu njefie nke
ndi gbọputalunu n'ùkwù-Ya? Ọdedebe iwe-Ya
ọkpu, makana afọ-ọma nasọ Yanwa usọ. 19 Oge-
cigha ọzọ melu ayi ebele; Ọgazọda ajọ omume-
ayi: Igekponye njọ-fa nine n'ogbu orimili nnu.
20 Igenye Jekob ezi-okwu, melu Abraham afọ-
ọma, nke Iǹulu nna-ayi-fà n'iyi sitena ubọsi gbo.

NEHUM.

---

1 1 Ibu ebolu Ninefe. Akwukwọ ọfù nke Ne-
hum onye-Elkoṣait.

Digitized by Google

2 Jehofa bu Cuku ekwolo nạbọ azi ọ́bọ̀; Je-
hofa nabọ ọ́bọ̀ juputa n'ọnuma; Jehofa nabọ
ọ́bọ̀ n'aru ndi nemedide Ya, Yanwa nedebe-
azi-li ndi-ilo-Ya *iwe.* 3 Jehofa adewe iwe ọsisọ,
Ọdi nuku n'ike, ọnwerọ ka Ọgagupunata *ndi
ikpe malu:* Jehofa nwelu uzọ-Ya n'oke ikuku na
oke ifufe, ulukpu bu uzuzu ukwu-Ya. 4 Ọnabalu
orimili nnu nba, me ka ọta, takọlọsia orimili nine:
Beṣan najanwu, na Kāmel, ototo Lebanon naja-
nwu azi. 5 Ugwu namarube-ga n'iru-Ya, ngongo-
ga gbaze; ebunita ani n'iru Ya, eye, ani nine, na
ife nine bi nime fa. 6 Onye gakwu n'iru ajọ iwe-
Ya? onye gakwudo n'idi-ọku nke iwe-Ya? erupu-
lu ọnuma-Ya dika ọku, etilisili nkpuma n'aka-Ya.
7 Jehofa di nma, ebe sili ike n'ubọsi nkpa; Ọma-
azi-li ndi gbabalu na Ya. 8 Ma Ọgeji iji welukpo
weme ka ebe-ya gwusia nca, culu ndi-ilo-Ya nye
n'ọcici. 9 Gini ka unu zulu medide Jehofa?
Yanwa geme ka ọgwusia nca: nkpagbu amebini
nke ugbolo nabọ. 10 Makana ọbulugodu na fa
di ka ogwu tufi-ga-lu atufi, de azi n'ife-ọlila-fa,
agelecapu fa dika okpolo ọka kpọsili nku nca.
11 Ofu onye esigo nime i puta, nke nezu ajọ ife
medide Jehofa, natu alo ife nelorọ elo. 12 Nọnwọ
ka Jehofa kwulu: Ọbulugodu na fa nọ n'ike zulu
oke, ri azi nne, ọbunadu nọfu ka agesi gbutu fa,
ọgagafega azi. Ọbu ezie na ebudagom i-li, ma
Mmebudazi i ọzọ. 13 Kita ka Mgetikwopu
ukpako-onu-ya n'onu-i, tibesia agbu-i. 14 Jehofa
etigo iwu maka i, ka aghalu igha ife ọbuna ọzọ
nwelu afa-i: sitena unọ cuku-i-ga ka Mgesi bepu
alusi apili api na alusi akpulu akpu; agamegwu ini-
i; makana ilorọ elo. 15 Ne, ukwu onye ozi ọma
n'enu ugwu-ga, *bú* onye neme ka anulu ndokwa!

Libe olili-i-ga, ngi Juda, mezue nkwa-i di-ga nso̱:
makana onye neloro̱ elo amesinwozi nime i wega
o̱zo̱; ebepusili ya nca.
2 1 Onye netilisi aro̱gota n'iru i: cebe iga, nece
uzo̱, fiesie ákwà-ume-i ike, me ka ume-i sie
ezigbo ike. 2 Makana Jehofa ewecighana o̱kaka
Jekob o̱zo̱, dika o̱kaka Israel: makana ndi nrupu
erupugo fa, mebie ngadaba-fain-fa. 3 Emelu o̱ta
ndi-dike-ya ka o̱di nme-nme, ndi-odogwu yili afe
ododo: ugbo̱-ani nwelu ígwè negbupu egbupu
n'ubo̱si nkwadebe-ya, anemerubesi osisi fia ike.
4 Ugbo̱-ani nekwoghali n'ilo-ga, fa nakwakulu
onwefa n'o̱nu-ilo-ga: udi-fa di ka o̱ku o̱wa, fa
nagba o̱so̱ dika àmùmà. 5 O̱neceta ndi-ya amalu
afa-fa: fa naso̱ ngo̱ngo̱ n'ije-fa; fa welu ngwa
gbakute aja-odido-ya, akwadebe ife ngbobido.
6 Emeghepulu o̱nu-uzo̱ orimili-ga, nuku uno̱ nede.
7 Agbabalu Ho̱zab o̱to̱, ebupu ya, ndi-odibo-
nwayi-ya nasu ude dika agasi na o̱bu onu nduli-ga,
neti aka n'obi-fa. 8 Ma Ninefe yili o̱do̱ mili
sitena o̱ge̱ gbo: ma fanwa nagbapu agbapu;
Kwulunu, kwulunu, *ka fa nakpo̱;* ma o̱nwero̱
onye nagha anya n'azu. 9 Kwalianu o̱na-o̱ca,
kwalianu o̱na-edo: makana ife akpadolu enwero̱
ngwusi, àkù nke ife uso̱ nine. 10 O̱to̱gbo̱lu nkiti,
to̱gbo̱lu kponcala, bulu nkpo̱nkpo̱ ebe: obi
nagbaze, nkpili-ukwu netiko̱li o̱nu, ife ngbu di
n'úkwù nine, iru-fa nine gbalusia. 11 Kedu ebe
o̱te agaba di, na ebe anazu umu-ikolo̱bia agaba,
ebe oke agaba *na* ńwunye agaba nakpaghali, *na*
nwa agaba, o̱nwero̱ onye neme ka egwu tua fa?
12 Agaba nado̱li anu gezulu umu-ya, to̱gbutalu
inyeme-ya anu, welu anu oneli wekpojue ugbò-ya-
a, welu ife o̱do̱lili kpojue o̱te-ya. 13 Ne, aname-

medide i, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu,
agamesule ugbo̱-ani-ya-ga nime anwulu, nmà
gelicapu umu-ikolo̱bia agaba: agamebepu anu
ado̱lili n'uwa, amanunwozi onu ndi-ozi-i.
3 1 Afufu nadili obodo o̱bala! ojuputasili n'así
na npum; ife nkwali apuro̱. 2 Onu itali, na
onu ncighali wil-ga; na anyinya nawu ikpo̱to̱, na
ugbo̱-ani nawuni enu; 3 onye anyinya-bu naligo,
na nmà negbupu egbupu, na ube negbu malama-
la; na ìgwè ndi egbulu egbu, na nuku obo ozu-ga:
ozu enwero̱ ngwusi; fa naso̱kwasi ozu-fa ngo̱ngo̱:
4 maka ifi imelime iyi-o̱yi nke o̱malica nwayi
nayi o̱yi; bu nwayi nwe ife anwansi-ga, nke nele-
ga mba sitena iyi-o̱yi-ya, na umu-nna-ga sitena
anwansi-ya. 5 Ne, anamemedide i, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu, agamekonita azi otogbo-
i n'iru-i; agamegosi mba-ga o̱to̱-i, *gosi* ani-eze-ga
ifele-i. 6 Agamatukwasi i ife alu, me i ka ibulu
ife nkpali, kwuba i ka ibulu ife nkili. 7 O̱geme
azi, na ndi nine nekili i gagbanari i, nasi, Ebibi-
sia Ninefe: onye gerulu ya uru? ebe ka Mgaco̱-
galu i ndi ntasi-obi? 8 Ika No-amon nma, nke
kwuli n'etiti orimili-ga, mili dirubelu ya okilikili;
nke orimili nnu bu iga-ya, aja-odido-ya si n'orimi-
li nnu puta? 9 Itiopia na Ijipt buli ike-ya,
o̱nwero̱zi njedebe; Put na Lubim buli ndi-inye-
aka-i. 10 Ma ewepulu yanwa, ado̱lu ya n'agha:
umu o̱fu ya azi ka apialisili n'o̱nu ilo nine: fa
wefe nza maka ndi-ya di ebube, ndi-nuku-ya ka
akpo̱dosili n'o̱gbiligba. 11 Nginwa azi gatu
manya, agekpudo i; nginwa azi gaco̱ ebe sili ike
maka ifi onye ilo. 12 Iga-i nine gadi *ka* osisi fig-
ga nke nwelu nkpulu fig izizi calu aca: o̱buluna
amarube fa, fa adanye n'o̱nu onye neli fa. 13 Ne

Digitized by Google

ndi-i nọ nime i bu *sọ* umu-nwayi; ọnu-uzọ-ilo di-
ga n'ani-i ka emeghepusili ndi-ilo-i: ọku alacapu-
go nga-i-ga. 14 Cuelu onwei iyi maka nnọcibido,
me ka iga-i sie ike: je n'ulu, ka izọta aja,
jide ife ikpu aja. 15 N'ebe afu ka ọku galacapu
i: nmà gebepu i, ọgalacapu i dika okwokwolo:
me onwei ka irie nne dika okwokwolo, me onwei
ka irie nne dika igwulube. 16 Imego ndi-afia-i
ka fa ba uba kalia kpakpando igwe: okwokwolo
nagbasa onweya, felu. 17 Ndi-i ekpubegolu okpu
eze di ka igwulube, ndi-ọde-akwukwọ-i di ka ìgwè
igwulube, ndi belu n'aja edo-ga-lu edo n'ubọsi
julu oyi, ma ka anya-anwu walu fa fenaba, amarọ-
zi ọnọdu-fa ebe fa nọ. 18 Ndi nazu atulu i nala
ula, ngi eze Asiria: ndi-i amalu afa-fa nezu ike:
akpasalu ndi-i n'enu ugwu-ga, ọnwerọ onye gekpo-
kọba fa. 19 Ntili-i adirọ nbenata; ọnyá-i jọgbu-
lu onweya: ndi nine nanu akukọ-i nakukpo i
aka-fa; makana onye ka ajọ ife-i nagarọ n'isi ya
mgbe nine?

HABAKUK.

---

1 1 Ibu Habakuk amuma fulu.
2 Ngi Jehofa, kedu ka mgakwata ákwá be
ma Imanu? Anamakpọku I, *si* Ife-ike, ma Ima-
zọputa. 3 Maka gini ka Iji me ka mfu ife nelorọ
elo, me ka mnekwasi ife ilu aru anya? makana
nkwali na ife-ike di n'irum: esemokwu di azi,
ọgu weputa. 4 Nya ka iwu ji julumuli, ikpe

adapunatazi ìfè: makana oñye ọjọ nọrubelu onye
ezi omume; nya ka ikpe ji pua ìfè gbagọ agbagọ.
5 Funu n'etiti mba-ga, ka unu nene, ka unu tisie
nkpu ike: makana anamalu ọlu n'ubọsi-unu, nke
unu manekwe ọburaba na akọlu unu ya. 6 Ma-
kana, ne, anamebunita ndi Kaldea, mba afu di
inu nwe obi ọku; nke nagafe uwa n'obodobo-ya
nine, ka fa nwelu ebe obi nke naburọ nke fa.
7 *Mba* afu nwelu ibobo di azi egwu: ikpe-ya na
nbuni-ya nesite n'aka onweya. 8 Anyinya-ya-ga
azi nwekalili awọlọ n'ukwu ọsọ, dikalia ufu anyasi
na nkọ; nḍi-ya anyinya nebu nagbasa onwefa:
eye, ndi-ya anyinya nebu si n'ọte-aka bia; fa nefe
ka ugo nke nefe ngwa ili ife. 9 Fa nine bialu
maka ife-ike; fa dosili iru-fa ike *dika* ifufe nke
iru-anya-anwu; fa kpokọba ndi adọlu n'agha dika
uzuzu. 10 Eye, yanwa nakpọ ndi-eze iyi, ndi-isi
bulu ya ife amu: yanwa namu iga ọbuna amu;
makana onekpokọba etum, wewelu ya. 11 Mgbe
afu ifufe gefesa, ọgagafe, ikpe ama ya: *nya bu* onye
ike-ya bu cuku-ya. 12 Nginwa adirọli sitena ebe-
ebe, Ngi Jehofa Cuku nkem, Onye di Nsọ nkem?
ayi amanwu. Ngi, Jehofa, akago ya ikpe ikpe;
Ngi, Nkpuma, emego ka ọnọsie ike idọ nti.
13 Ngi onye anya-I di ọca kalia nke ifu ajọ ife,
Nke napurọ inekwasi ife-ilu-aru anya, gini kpatalu
Iji ene ndi naghọgbu nghọgbu anya, Idelu azi du
mgbe onye ọjọ neno onye ka ya n'ezi omume;
14 Ineme madu ka fa di ka azù orimili nnu, dika
ife nakpu-ga akpu, nke nenwerọ onye naci fa?
15 Ọwelu ukpo dọkpulu fa nine, ọnwude fa n'e-
lili-ya, kpokọba fa n'agadabu-ya: nya ka oji nañuli
negoli azi. 16 Nya ka oji acunyelu elili-ya aja,
nesulelu agadabu-ya ife ísì usọ; makana siter

Digitized by Google

ife afu-ga ka okè-ya ji ma abuba, ife-olili-ya rie
nne. 17 Nyabu na ọganerusisi elili-ya, ghalu
irapu igbusisi mba ọkpu ka?

2 1 Agamakwulu na ncem, kwukwasi n'enu iga,
nenepu anya ka mfu ife Ọgagwam, na ife
mg̃aza n'iba-nbam. 2 Jehofa wezam, si, De ọfù
afu, ka ya ọfuma n'ibe ife, ka onye nagu agu
weguwaga ya. 3 Makana ọfù afu dilifu ọge akalu
aka, ọneme ngwa ilu n'isi-njedebe, ọmasi asi:
ọbulugodu na ọnọte aka, gelu ya; makana ọga-
bialili, ọmanọghaga oke. 4 Ne, nkpulu-obi-ya
funili enu, ọkwurọ ọtọ nime ya: ma onye ezi
omume gadi ndu na ncekwube-ya. 5 Eye, ọzọ-
kwasi, makana manya-ya bu ife nghọgbu, ọbu
onye npako, nke mananọ n'unọ; onye melu ka
ọcicọ-ya buwanye dika Ṣeol, yanwa di azi ka ọnwu,
afọ adeju ya, ma onekpokọba mba nine n'onweya,
nacikọbalu onweya ndi nine *n'uwa.* 6 Gbọ, ndia
nine amatulu ya inu, kua akuku nkwutọ medide
ya, si, Afufu nadili onye neme ka ife naburọ nke
ya bawanye! ọge one? onye ji ife mbe nebogbu
onweya! 7 Fa amebini na ntumade bu ndi gata
i alu, fa ameteta bu ndi garurube i, igabulu fa ife
nkwali? 8 Ebe nginwa akwaligo imelime mba,
ndi nine gbọfọlunu n'etiti ndi afu-ga gakwali i;
maka ifi ọbala madu-ga, na ife-ike nke emelu ani,
na obodo na ndi nine bi nime ya.

9 Afufu nadili onye litalu unọ-ya ajọ elele, ka
owekugo akwu-ya n'enu, ka ewenaputa ya n'aka
ajọ ife! 10 Itugolu unọ-i alo ifele, sitena ikpocapu
imelime ndi, imego njọ medide nkpulu-obi-i.
11 Makana nkpuma gesi n'odido-ya kpọ nkpu,
ufiege gesi n'osisi *di n'unọ* weza ya.

12 Afufu nadili onye ji ọbala alu obodo, nke

Digitized by Google

welu ajo̱ omume neme ka obodo kwusie ike!
13 Ne, ositaro̱fu n'aka Jehofa nke usu *ndi agha* na
ndi *nine n'uwa* nado̱lu o̱ku àkànyà, na mba neme
ka ike gwu fa na nkiti? 14 Makana o̱muma
otuto Jehofa gejuputa uwa, dika mili si kpudo
orimili nnu.

15 Afufu nadili onye nenye madu-ibe-ya ife
o̱lila, nke welu o̱numa-i tinye *nime ya*, me azi ya
ka o̱tua azi manya, ka iwekilie o̱to̱-fa! 16 Afo̱
julu i n'ifele kama ututo: nginwa la azi, ka igbalu
o̱to̱: iko nke aka-nni Jehofa gerughali lue i aru,
ajo̱ ifele *gadakwasi* otuto-i. 17 Makana ife-ike
emelu Lebanon gekpucita i, na nbibi nke anu-
manu-ga nke yili fa egwu; maka ifi o̱bala madu,
na ifi ife-ike ani afu, na obodo na ndi nine bi
nime ya.

18 Kedu elele ka alusi apili api naba, nke onye
melu ya ji pi ya; *gini ka* alusi akpulu akpu, na
onye nkuzi asi-ga, *balu*, onye nakpu ife-ya ji ece-
kwube ya, imebe alusi ogbi? 19 Afufu nadili
onye si osisi, Teta; si nkpuma ogbi, Binie! Nka
gakuzi nkuzi ka? Ne, eji o̱na-edo na o̱na-o̱ca
werue ife afu, ume adiro̱ nime ya manca. 20 Ma
Jehofa no̱ n'uno̱ nso̱ Ya: delu du n'iru Ya, ngi
uwa nine.

3 1 Ekpelu Habakuk amuma n'enu Ṣigionot.

2 Jehofa, anugom akuko̱-I, egwu wetubam:
Jehofa, tute o̱lu-I n'etiti aro̱-ga,
N'etiti aro̱-ga me ka amalu ya;
N'o̱numa ceta ebele.
3 Cuku sili na Timan bia,
Onye di Nso̱ site na ugwu Peran. [Si

Digitized by Google

Ebube-Ya kpudolu ígwé-ga,
Uwa juputa n'otuto-Ya.
4 Omumu-*Ya* di ka ìfè;
Onwelu aziza *nke si* n'aka-Ya *awaputa dika nke anya-anwu:*
Ebe afu buli ebe izobe ike-Ya.
5 N'iru Ya ka ajo oya naga,
Orututu si n'ukwu-Ya napu.
6 Okwulu, wesìe uwa;
Ofulu, me ka mba-ga fepusia:
Akpasasia ugwu di-ga okpu,
Ngongo di-ga ebe-ebe runatalu;
Uzo-Ya di-ga ebe-ebe.
7 Afulum ikwu Kuṣan *ka fa di* n'okpulu ife neloro elo:
Ákwà ngbodo-ga nke ani Midian malu aru ǹni.
8 Ife orimili-ga asoro Jehofa ka?
Iwe-I dikwasi orimili-ga,
Ka-obu onuma-I dikwasi orimili nnu,
Iji weligolu n'enu anyinya-I-ga,
N'enu ugbo-ani nzoputa I-ga?
9 Atopulu ife eji ke uta-I atopu;
Iyi añulu ebo-ga bu okwu *kwesili ncekwube* [Sila.
Ijili orimili-ga wekewasi ani.
10 Ugwu fu-ga-lu I, aru maba fa nni;
Ebili mili nagafega:
Onu ogbu mili wera,
Ocinita aka-ya enu.
11 Anya-anwu na onwa kwulu du n'ebe-obi-fa;
N'ìfè nke ufele-I-ga ka fa naga,
N'omumu nke ube-I negbupu egbupu.
12 Iji onuma wenazofega ani afu,

Digitized by Google

Iji iwe wesuli mba-ga.
13 Ipulu ìfè izoputa ndi-I,
Izoputa onye nke I eruwusalu ude;
Imabepulu isi n'uno onye ojo,
Gbaba nto-ani oto welue n'onu. [Sila.
14 Iji ube aka ya-ga wemapu ndi-agha-ya isi:
Fa walu ka oke ifufe ka fa wecusam:
Ngoli-fa bu ka fa licapu onye ebudalu ebuda na nzuzo.
15 Ici anyinya-I wezo orimili nnu ukwu,
Bu obo imelime mili-ga.

16 Anulum, afom merubelu,
Egbugbele-onum narurube n'onu afu;
Ule banyelu n'okpukpum, mmaba aru nni n'ebe mkwu:
Ka mwezulu ike n'ubosi nkpa,
Mgbe orogotakwasili ndi afu iwakpo fa.
17 Obulugodu na osisi fig amara ifulu,
Nke nkpulu nadi na fain-ga;
Olu alulu n'olif ada n'ani,
Ani ugbo amamasi nni obuna;
Ekpocapu ìgwè atulu n'uno atulu,
Ìgwè efi amadizi n'uno efi:
18 Ma munwa gañuli na Jehofa,
Agamegoli na Cuku nke nzoputam.
19 Jehofa, Dinwenum, bu ikem,
Oneme ukwum ka nke ene,
Ogeme-azim ka mnejeghali n'ebe di enu nkem.

Odili onye Isi abù, n'enu ubo-akwalam.

Digitized by Google

ZEFANAIA.

---

1 1 Okwu Jehofa nke biakutelu Zefanaia nwa
Kuṣi, nwa Gedalaia, nwa Amaraia, nwa
Hezekaia, n'ubo̱si Josaia nwa Emon, eze Juda.
2 Agamekpocapusi ife nine di n'iru ani nca nca,
ka Jehofa kwulu. 3 Agamekpocapu madu na
anumanu; agamekpocapu anu-ufe nke ígwé, na
azù nke orimili nnu, na ife nakpata-ga iso̱-ngo̱ngo̱
fa na ndi o̱jo̱; agamebepu azi madu n'iru ani, ka
Jehofa kwulu. 4 Agameseti azi akam tukwasi
Juda, na ndi nine bi na Jerusalem; agamebepu
n'ebe a ndi Beal gbo̱putalunu, *na* afa Kemarim ya
na ndi ncu-aja; 5 na ndi nesekpulu usu ife di-ga
n'enu-igwe n'enu uno̱-ga; na ndi nesekpulu, ndi
nańulu Jehofa iyi welu eze-fa azi nańu; 6 na ndi
ričighalu azu n'isozi Jehofa; na ndi nacoro̱li
Jehofa, nke fa naju ase Ya.
7 Delu du n'iru Dinwenu-ayi Jehofa: makana
ubo̱si Jehofa atunyego n'ukwu: makana Jehofa
akwadebego àjà, Odogo ndi O̱kpo̱lu olili nso̱.
8 O̱geme azi n'ubo̱si àjà Jehofa, na agamenye ndi-
isi, na umu eze, na etu ndi nine neyi afe ani madu,
afufu. 9 N'ubo̱si afu ka Mgenye ndi nine ma-
fegalu ngwe o̱nu-uzo̱ afufu, ndi ji ife-ike na
aghugho̱ wemeju uno̱ dinwenu-fa. 10 N'ubo̱si
afu ka onu nkpu gesi n'o̱nu-uzo̱-ilo azù wera, ákwá
gesi azi na Miṣne *wera,* nuku ndakpo̱ gesi na
ngongo-ga *wera,* ka Jehofa kwulu. 11 Cibanu
ẃá, unu ndi bi na Makteṣ, makana ndi Kenan

nine agwusia: ebepugo ndi nine eji o̱na-o̱ca
ebogbu. 12 O̱geme azi n'o̱ge afụ, na agameji
o̱ku-ukpe wenyoca Jerusalem; agamenye azi ndi
dolu' edo *dika manya fain* afufu, ndi nasi n'obi-fa,
Jehofa ameme ezi ife nke O̱neme ajo̱ ife.
13 Akù-fa gabulu ife nkwali, uno̱-fa-ga gabu
nkpo̱nkpo̱ uno̱: eye, fa galu uno̱, ma fa amebi
nime fa; fa gegbu ugbo fain, ma fa amala manya
di fa. 14 Nuku ubo̱si Jehofa adigo nso, o̱digo
nso neme azi ngwa agadaga, *o̱bunadu* onu ubo̱si
Jehofa; dike nakpo̱ ajo̱ nkpu n'ebe afu.
15 Ubo̱si afu bu ubo̱si o̱numa, ubo̱si nkpa na
nkpagbu, ubo̱si nmebi na nke ito̱gbo̱lu-nkiti, ubo̱si
o̱cici na mgbaci, ubo̱si ulukpu na oke o̱cici,
16 ubo̱si opi na nkpu agha, medide obodo egwu-
rube-ga-lu iga, medide azi uno̱ nkuku di-ga enu.
17 Agameme ka nkpa kpaba madu, fa ganeje ka
ndi kpulu ìsì, makana fa emego njo̱ medide Jehofa:
agerufu o̱bala-fa ka*etum, rufue azi aru-fa ka nsi
anumanu. 18 O̱na-o̱ca-fa ma-o̱bu o̱na-edo-fa
amenwe ike inaputa fa n'ubo̱si o̱numa Jehofa;
ma o̱ku ekwolo-Ya galacapu ani nine: makana
O̱geme ka ndi nine bi n'ani gwusia, eye, *O̱geme* ka
fa gwusia, na ntumade.

2 1 Kpo̱ko̱banu onweunu o̱nu, eye, gbako̱banu
o̱nu, ngi mba nenwero̱ ifele; 2 tupu ukpu-
lu amuputa *nwa, tupu* ubo̱si agafe dika igbogbo,
tupu iwe di o̱ku nke Jehofa adakwasi unu, tupu
ubo̱si iwe Jehofa adakwasi unu. 3 Co̱banu Jehofa,
unu ndi ume-ani nine di n'uwa, ndi lugolu ife
O̱kpelu; co̱banu ezi omume, co̱banu ume-ani: ike
na agezobe unu n'ubo̱si iwe Jehofa. 4 Makana
agagbabo Geza, Aṣkelon gabu nkpo̱nkpo̱ obodo:
fa gacupu Aṣdod n'efifie nabo̱, ageroputa azi Ekron.

5 Afufu nadili ndi bi n'oba-n'ani orimili nnu, mba
ndi-Keretait! Okwu Jehofa nemedide unu, ngi
Kenan, ani ndi Filistia; agameme ka ina n'iyi
nénwe onye obi. 6 Oba-n'ani orimili nnu gabu
ebe ita nni, na obele uno-ga nke ndi nazu atulu
na uno ìgwè atulu. 7 Oba-n'ani afu gadili ndi
gboputalu n'uno Juda; fa gazu *ìgwè atulu fa* n'ebe
afu: n'uno Askelon-ga ka fa gedina ani n'anyasi;
makana Jehofa Cuku-fa geneta fa, me ka ndi-fa
adolu n'agha cigha. 8 Anugom nkpali Moab, na
ikpo-iyi umu Amon, nke fa ji kpali ndi nkem, me
onwefa núku medide okè-ani-fa. 9 Nyabuna etu
Munwa difu ndu, ka Jehofa nke usu *ndi agha*,
Cuku nke Israel, kwulu, Ezie Moab gadi ka Sodom,
umu Amon gadi ka Gomora, bulu ebe agbala nwe,
na ónùnù-nnu-ga, na nkponkpo ani ebe-ebe: ndi
nkem gboputalunu gakwali fa, mbam fodulunu
gekelu fa n'ùkwù. 10 Nka ka fa genwe maka ifi
ngala-fa, makana fa akpaligo me onwefa nuku
medide ndi Jehofa nke usu *ndi agha*. 11 Jehofa
gadi egwu n'ebe fa no: makana Ogeme ka cuku
nine nke uwa tasia aru; madu nine gesi, ebe onye
anona osi n'onodu-ya wesekpuelu Ya, *oburaba* oba-
n'ani orimili nnu nine nke mba-ga. 12 Ununwa
ndi Itiopia azi, ageji nmam wegbu unu. 13 Oge-
setipu aka-Ya medide Ugwu, me ka Asiria na
n'iyi; me azi ka Ninefe bulu nkponkpo obodo,
kpo azi nku ka ofia kwu nkiti. 14 Igwè efi
gedina ani n'etiti ya, ānu nine nke mba-ga: ka
pelikan ka ebinta ganwu ula n'isi ide-ya-ga: onu-
fa ganekwe ukwe na windo-ga; ngwe onu-uzo
gakpo nku: makana Ogbabalu ebe eji sida lu oto.
15 Nka bu obodo ngoli nke bi n'aru-ofufo, nekwu-
li n'obi-ya, si, Munwa di, odiro onye ozo belu som:

Digitized by Google

nekene ka osi bulu nkpọnkpọ ebe, ebe anu nedina
ani! onye ọbuna nke gakọ ya agakọ gama ọsọ,
ferube aka.

3 1 Afufu nadili obodo nanupu isi nke lulu
alu, obodo nemegbu nmegbu! 2 Ọnurọ onu;
ọnalurọ idọ-nti; ocekwuberọ Jehofa; ọkpudeberọ
Cuku-ya nso. 3 Ndi-isi-ya nọ n'etiti ya bu
agaba nagbọ uja; ndi-ikpe-ya bu ufu nke anya-
si; fa nadata ọkpukpu ka ci ya folu. 4 Ndi-
amuma-ya bu madu di-ga nfe naghọ aghughọ:
ndi-ncu-aja-ya emetọgo ebe nsọ, fa emego iwu
ife-ike. 5 Jehofa nọ n'etiti ya bu onye ezi omume;
Ọmeme ajọ omume; kwa ututu ka Ọneweta
ikpe-Ya n'ìfè, Ọdaghanata; ma onye ajọ omume
amarọ ifele. 6 Ebepugom mba-ga, unọ nkuku fa
bu-ga nkpọnkpọ; emegom ilo-fa *nine* ka fa tọgbọlu
nkiti, ọnwerọzi onye nagafega fa: emebisigo
obodo-fa-ga, madu anọrọzi fa, nke ọnenwezi onye
bi fa. 7 Ekwulum, Ezie igatulum egwu, iganalu
idọ-nti; ka eweghalu ibepu ebe-obi-ya, *etu* ife
nine Mkalu maka ya *si di:* ma fa binili n'uzọ
ututu mebisie ife nine fa lulu. 8 Nyabu nege-
num, ka Jehofa kwulu, genye n'ubọsi Mgebini
kwalia ife: makana ikpem bu ikpokọba mba-ga,
ka Mwekpọkọba ani-eze-ga, iruwusa fa ọnumam,
ọburaba iwem nine di ọku; makana uwa nine ka
ọku ekwolom galacapu. 9 Makana mgbe afu ka
Mgerughalili ndi *nine n'uwa* egbugbele-ọnu-*fa ka*
ọdi ọca, ka fa nine wekpọkube afa Jehofa, tinyekọ
uku-ubu-fa ọnu wefebe Ya. 10 Sitena ufesi
orimili Itiopia-ga ndi nesekpulum, *bú* ada ndi
nkem acusalu acusa, gebutalum utu. 11 N'ubọsi
afu ifele omume-i nine ameme i, nke iji wejefie
medidem: makana mgbe afu ka Mgeweru'

Digitized by Google

n'etiti i ndi nke ji ngala-i egoli, imebuninwozi
onwei o̱zo̱ n'ugwum di nso̱. 12 Ma agamarapu
n'etiti i ndi ebudalu ebuda na ndi nenwero̱ ike, fa
gagbaba n'afa Jehofa. 13 Ndi Israel gbo̱puta-
lunu amemezi ajo̱ omume, nke fa nekwu okwu
asi; nke anafunwozi ile nlafu n'o̱nu-fa: makana
fanwa gazu onwefa dina ani, o̱nwero̱ onye o̱buna
geyi fa egwu. 14 Buba abù, ngi ada Zaion;
kpo̱ba nkpu, ngi Israel; welu obi nine nañuli
negoli, ngi ada Jerusalem. 15 Jehofa ewepugo
ikpe-i-ga, O̱cucighago onye-ilo-i: eze Israel, *bú*
Jehofa, no̱ n'etiti i: imatunatalu ajo̱ ife egwu o̱zo̱.
16 N'ubo̱si afu agasi Jerusalem, Atukwana ẹgwu:
ngi Zaion, ekwekwana ka aka kusisia i, 17 Jeho-
fa Cuku-i no̱ n'etiti i, *bú* Dike nke gazo̱puta:
Ogèji añuli wegolie n'aru i, O̱gedelu du n'ifu-
n'anya-Ya, Ogeji abù ngoli wegolie n'aru i.
18 Agamakpo̱ko̱ba ndi esi na nzuko̱ wete aka,
bu ndi-i: ngi onye bugolu ibu nkpali. 19 Ne,
n'o̱ge afu ka Mgemeso ndi nine budalu i: agama-
zo̱puta azi nke nalu ukwu, kpo̱ko̱ba nke acupulu
acupu; agameme fa ka fa bulu otuto na afa, ndi
ifele-fa zulu n'uwa nine. 20 N'o̱ge afu agameme
ka unu bia, n'o̱ge afu azi agamakpo̱ko̱ba unu:
makana agameme ka unu bulu afa na otuto n'etiti
ndi nine n'uwa, mgbe Mgeme ka ndi-unu
ado̱lu n'agha cigha o̱zo̱ n'anya-unu, ka Jehofa
kwulu.

Digitized by Google

HAGAI.

1 1 N'arọ nke-ibọa nke eze Daraiọs, n'ọnwa
nke-isi, n'ubọsi izizi n'ọnwa, okwu Jehofa si
n'aka amuma Hagai biakute Zerọbabel nwa Ṣe-
altiel, onye-isi Juda, na Joṣua nwa Jehozadak, isi
ncu-aja, si, 2 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu, si, Ndi nka nasi, Ọburọ ọge *ayi* geji bia,
ọge ageji lu unọ Jehofa. 3 Okwu Jehofa wesi
n'aka Hagai amuma bia, si, 4 Ọbu ọge ununwa
geji bi n'unọ-unu amalu osisi, ebe unọ a tọgbọlu
nkiti ka? 5 Nyabu nọnwọ ka Jehofa nke usu
ndi agha kwulu: Cighanu obi n'uzọ-unu-ga.
6 Unu akugo imelime, kpobata nwantinti; unu
lie, ma afọ ejurọ unu; unu la, ma unu alajurọ
afọ; unu yili afe, ma ọnwerọ onye aru kpolu ọku;
onye naluta ife ugwọ naluta ife ugwọ *itinye*
n'akpa npulu. 7 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi*
agha kwulu: Cighanu obi n'uzọ-unu-ga. 8 Rọ-
gonu n'enu ugwu, butanu osisi, luanu unọ a; na
ọgasọm usọ, ọgenyem otuto, ka Jehofa kwulu.
9 Unu tulu anya imelime, ne, ọdi nwantinti; ka
unu bunatazili ya unọ, Mfusasia ya. Maka gini?
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. Maka ifi
unọm nke tọgbọlu nkiti, ebe ununwa nagbaku
ebe onye anọna ọgbaku n'unọ-ya. 10 Nyabu
maka ifi unu ka eji me ka enu-igwe kwusi igiligi,
ani kwusi nkpulu-ya. 11 Mwekpọ ọge ikpọ-nku
ka ọdakwasi ani a, na ugwu-ga, na ọka, na manya,
na manu, na nke ani namasi, na madu, na ife-
enunu, na ife nine madu ji aka adọta n'àkànyà.
12 Zerọbabel nwa Ṣealtiel, na Joṣua nwa Jeho

zadak isi ncu-aja, na ndi *Israel* nine gbọputalunu,
wenu onu Jehofa Cuku-fa, na okwu Hagai
amuma, dika Jehofa Cuku-fa si zi ya; ndi afu
wetuba egwu n'iru Jehofa. 13 Hagai onye ozi
Jehofa wegwa ndi afu okwu n'ozi Jehofa, si,
Munwa nọnyelu unu, ka Jehofa kwulu. 14 Je-
hofa wekpanie mọ Zerọbabel nwa Ṣealtiel, onye-
isi Juda, na mọ Joṣua nwa Jehozadak, isi ncu-aja,
na mọ ndi *Israel* nine gbọputalunu; fa webia
welua ọlu n'unọ Jehofa nke usu *ndi agha*, Cuku-
fa, 15 n'ubọsi nke-oru-na-inọ n'ọnwa, n'*ọnwa* nke-
isi, n'arọ nke-ibọa nke eze Daraiọs.

2 1 N'*ọnwa* nke-isa, n'*ubọsi* nke-oru-na-ofu
n'ọnwa, okwu Jehofa wesi n'aka amuma Hagai
bia, si, 2 Biko gwa Zerọbabel nwa Ṣealtiel, onye-
isi Juda, na Joṣua nwa Jehozadak, isi ncu-aja, na
ndi *Israel* gbọputalunu, si, 3 Onye gbọputalu
nime unu nke fulu unọ a n'otuto-ya gbo? kezi ka
osi di ununwa n'anya kita? ọdirọfu ka ife nkiti
n'anya-unu? 4 Ma kita di ike, ngi Zerobabel, ka
Jehofa kwulu; di ike, ngi Joṣua, nwa Jehozadak, isi
ncu-aja; dinu ike, unu ndi ani a nine, ka Jehofa
kwulu, ka unu luba ọlu: makana Munwa nọnyelu
unu, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, 5 *etu* okwu
Mu na ùnu melu àgbà *si di* ka unu si n'ani Ijipt
puta, mọm azi dinyelu unu: unu atuna egwu.
6 Makana nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwu-
lu: Ofu njekwu, ọfọdulu nwantinti ọge, Munwa
gamarube enu-igwe-ga, na uwa, na orimili nnu, na
ani ọkpọ-nku; 7 agamamarube azi mba nine, ife
usọ-ga nke mba nine gabia, agamemeju unọ a
n'otuto, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.
8 Ọna-ọca bu nkem, ọna-edo bu azi nkem, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. 9 Ọtutọ ikpe-

Digitized by Google

azu nke unọ a gakali nke-izizi *ya*, ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu: n'ebe a ka Mgenye azi
ndokwa, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.
10 N'*ubọsi* nke-oru-na-inọ n'*ọnwa* nke-itenani,
n'arọ nke-ibọa nke Daraiọs, okwu Jehofa wesi
n'aka amuma Hagai bia, si, 11 Nọnwọ ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu, si: Biko jua ndi ncu-aja
maka iwu, si, 12 Ọbuluna madu ebulu anu di
nsọ n'ákwà-ya, welu ákwà-ya metu acica, ma-ọbu
awai, ma-ọbu manya, ma-ọbu manu, ma-ọbu ife
olili ọbuna, ọgadi nsọ ka? Ndi ncu-aja weza si,
Mba. 13 Hagai wesi, Ọbuluna onye ozu melu ka
ọlua alua emetu ofu n'ife ndia aka, ife afu galuru
ka? Ndi ncu-aja weza, si, Ọgaluru. 14 Hagai
weza, si, Ọbu nọfu ka ndi nka si di, nọfu azi ka
mba nka si di n'irum, ka Jehofa kwulu; nọfu azi
ka ọlu aka-fa nine si di; ife fa nece azi n'irum
n'ebe afu lulu alu. 15 Kita, ayọm unu, cighanu
obi sitena tata wecigha azu, tupu edokwasi
nkpuma n'enu nkpuma n'unọ nsọ Jehofa: 16 ogu-
du ubọsi afu-ga, mgbe madu bialu n'obo ife di oru,
fa abulu sọ ili; mgbe madu bialu n'ebe manya
nerunye igbalu ọgu ite nabọ na ili, ọbulu sọ oru.
17 Ejim ncica na ima-ebu na aku mili igwe wetie
unu ife n'ọlu aka-unu nine; ma unu ecighakute-
nurọm, ka Jehofa kwulu, 18 Biko, cighanu obi,
site tata wecigha azu, sitena ubọsi nke-oru-na-inọ
nke *ọnwa* nke-itenani, sitena ubọsi eji tọ ntọ-ani
unọ nsọ Jehofa, cighanu obi. 19 Nkpulu difu
n'anuru ka? eye, fain, na osisi fig, na pomegranet,
na osisi ọlif amirọ nkpulu; site tata ka Mganagọzi.
20 Okwu Jehofa webiakute Hagai nke ugbolo
nabọ n'*ubọsi* nke-oru-na-inọ n'ọnwa, si, 21 Gwa
Zerọbabel, onye-isi Juda, si, Munwa gamarube

Digitized by Google

enu-igwe na uwa: 22 agamakwatu ukpo ani-eze-
ga, agamemebi azi ike ani-eze-ga nke mba-ga;
agamakwatu ugbo̱-ani-ga, na ndi nalikwasi fa;
anyinya na ndi fa nebu gada, ebe onye ano̱na na
nmà nke nwa-nne-ya. 23 N'ubo̱si afu, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu, ka Mgewelu i, ngi Zero̱-
babel, odibom, nwa Ṣealtiel, ka Jehofa kwulu, me
i dika ife iri ama: makana aro̱tagom i, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu.

ZEKARAIA.

---

1 1 N'o̱nwa nke-isato̱, n'aro̱ nke-ibo̱a nke Dara-
io̱s, okwu Jehofa webiakute Zekaraia nwa
Berekaia, nwa Ido, amuma, si, 2 Nna-unu-fà
kpasululi Jehofa ajo̱ iwe. 3 Nyabu si fa, No̱nwo̱
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: Cighakute-
num, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, na
agamecighakute unu, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. 4 Adikwananu ka nna-unu-fà, ndi ndi-
amuma gbo kpo̱kulu, si, No̱nwo̱ ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu, Biko sinu n'ajo̱ uzo̱-unu-ga,
na ajo̱ omume-unu-ga, cigha: ma fa anuro̱, nke fa
nañam nti, ka Jehofa kwulu. 5 Nna-unu-fà, kedu
ebe fanwa no̱? na ndi-amuma, fa dididelu ndu
ebe-ebe ka? 6 Ma okwum na ukpulum, nke
Mti-ga-lu ndi-odibom bu ndi-amuma n'iwu, fa
ekwudoro̱ nna-unu-fà ka? fa wecigha, si, Etu

Digitized by Google

Jehofa nke usu *ndi agha* zubelu ime ayi, ka uzọ-ayi
si di-ga, na ka omume-ayi si di-ga, nọfu ka Osi
meso ayi.
7 N'ubọsi nke-oru-na-inọ n' ọnwa nke-ili-na-ofu,
nke bu ọnwa Ṣibat, n'arọ nke-ibọa nke Daraios,
okwu Jehofa biakutelu Zekaraia nwa Berekaia,
nwa Ido, amuma, si, 8 Afulum n'ucici, ne ofu
nwoke anyinya nme-nme bu, onye afu nakwuli
n'etiti osisi matel nke di-ga na mgbulugudu;
n'azu ya ka anyinya kwu-ga, *nke di-ga* nme-nme,
na akpa-ife-ọca, na ọca ọca. 9 Mwesi, Ngi dinwe-
num, gini di-ga nwọ? Mọ-ozi nagwam okwu
wesim, Munwa gegosi i ife ndia bu. 10 Nwoke
kwu n'etiti osisi matel-ga weza, si, Ndia bu ndi
Jehofa zitalu ka fa nejeghali n'uwa. 11 Fa weza
mọ-ozi Jehofa nke kwu n'etiti osisi matel-ga, si,
Ayi ejeghaligo iru na azu n'uwa, ne, uwa nine
nọdulu du, nọdu nwa-bu. 12 Mọ-ozi Jehofa weza,
si, Ngi Jehofa nke usu *ndi agha*, kedu ka ọgeteta
aka be Nginwa ganọ ghalu imelu Jerusalem na
obodo di-ga na Juda ebele, ndi Ikowusaluli ọnuma
ọgu arọ itọ na ili a? 13 Jehofa welu ezigbo
okwu-ga, *bú* okwu ntasi-obi, weza mọ-ozi nagwam
okwu. 14 Mọ-ozi nagwam okwu wesim, Kpọ
nkpu, si, Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu: Anamekwo agadaga ekwolo maka Jerusa-
lem na Zaion. 15 Mba nọ-ga n'aru-ofufo akpasugo
Munwa ajọ iwe: makana Munwa weluli sọ nwa-
ntinti iwe, fanwa wenye aka n'ajọ ife. 16 Nya
ka Jehofa ji kwue nọnwọ, si; Ejim ebele weci-
ghata na Jerusalem: agalu unọm nime ya, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, agesetiwanye azi
udọ na Jerusalem. 17 Kpọkwasi ọzọ, si, Nọnwọ
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: Ezi ife

Digitized by Google

gejuputakwu obodom-ga; Jehofa gakasikwu Zaion
obi, rolukwue Jerusalem.

18 Mwewenie anyam, fu, ne mpi ino. 19 Mwesi
mo-ozi nagwam okwu, Kedu ife ndia bu? Owesim,
Ndia bu mpi cusaluli Juda, na Israel, na Jeru-
salem. 20 Jehofa weme ka mfu ndi ǹkà ino.
21 Mwesi, Gini ka ndia bialu imenu? owekwue, si,
Ndia bu mpi nke cusaluli Juda, onwerozi onye
buǹitalu isi-ya: ma ndia bialu imanye fa, ka fa
kwatue mpi mba-ga, nke bunitalu mpi-fa imedide
ani Juda icusa ya.

2 1 Mwewenie anyam, fu, ne ofu nwoke ji udo
eji esì ife n'aka-ya. 2 Mwesi, Ebe ka nginwa
jeko? Owesim, Isì Jerusalem, ifu ka obodobo-ya
ra, na ka ogonogo-ya ra. 3 Ne, mo-ozi nagwam
okwu pua, mo-ozi ozo pua izuta ya, 4 si ya, Gbaba
oso, gwa nwata-okolobia nunwa, si, Agebi na
Jerusalem dika ogbe nenwero, aja-odido, maka ifi
otutu madu na anumanu di-ga ya. 5 Makana
Munwa, ka Jehofa kwulu, gabulu ya aja-odido
nke oku okilikili, agamabu azi otuto n'etiti ya.
6 Biali, biali, si n'ani Ugwu gbapu, ka Jehofa
kwulu: makana agbasagom unu dika ikuku ino
nke ígwé, ka Jehofa kwulu. 7 Biali Zaion, gbapu,
ngi onye binyelu ada Babilon. 8 Makana nonwo
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: Otuto gafe,
Owezigam ijeku mba-ga ndi kwalili unu: Makana
onye nemetu unu aka metulu nwa-ntanta anya-Ya
aka. 9 Makana, ne, agamefe akam n'ebe fa no,
fa gabulu ndi felu fa ife nkwali: unu gama azi na
Jehofa nke usu *ndi agha* ezitagom. 10 Buba
abù ngoli ǹuliba azi, ngi ada Zaion: makana,
ne, abiam, agamebi n'etiti i, ka Jehofa kwulu.
11 Imelime mba gadinyelu Jehofa mbosi afu, bulu

Digitized by Google

ndi nkem: agamebi n'etiti i, igama azi na Jehofa
nke usu *ndi agha* zitalum i. 12 Jehofa geketa
Juda n'ùkwù ka o̱bulu okè-Ya n'ani nso̱, O̱garo̱-
lukwu Jerusalem. 13 Delunu du, unu madu nine
n'iru Jehofa: makana Osigo n'ebe-obi-Ya di nso̱
teta.

3 1 O̱weme ka mfu Joṣua isi ncu-aja kwu
n'iru mo̱-ozi Jehofa, Setan kwulu n'aka-nni-ya
imedide ya. 2 Jehofa wesi Setan, Ka Jehofa
balu i nba, ngi Setan; eye, Jehofa Nke ro̱tagolu
Jerusalem balu i nba: nka aburo̱fu o̱no̱ko̱ ano̱pu-
talu n'o̱ku? 3 Joṣua neyi afe lusili inyi, o̱kwulu
n'iru mo̱-ozi. 4 O̱weza gwa ndi kwu n'iru ya, si,
Yipunu ya afe lusili inyi. O̱wesi ya, Ne, emegom
ka ajo̱ omume-i si n'aru i pua, agameyibe i afe
olili. 5 Mwesi, Ka fa kpube ya okpu malu nma
n'isi. Fa wekpube ya okpu malu nma n'isi, yibe
ya afe-ga; mo̱-ozi Jehofa kwulu n'uso̱. 6 Mo̱-ozi
Jehofa wegbalu Joṣua ama, si, 7 No̱nwo̱ ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu: O̱buluna igakpaghali
n'uzo̱m, o̱bulu azi na igedebe ife Mtinyelu n'aka-i
idebenu, nginwa azi gaci uno̱m, debe azi ogigem-
ga, agamenye azi i ebe nkpaghali n'etiti ndi kwu
n'uso̱. 8 Biko nulu, ngi Joṣua isi ncu-aja, nginwa
na ibe-i ndi no̱ n'iru i; makana fanwa bu ndi anetili
nkpu: makana, ne, agameme ka odibom bia bu
Osisi pulu epu. 9 Makana ne, nkpuma Mto̱gbo̱-
ga-lu n'iru Joṣua; anya isa di n'enu ofu nkpuma:
ne, agamatu akika di ya, ka Jehofa nke usu *ndi*
agha kwulu, agameweruka ajo̱ omume ani afu
n'ofu mbo̱si. 10 N'ubo̱si afu, ka Jehofa nke usu
ndi agha kwulu, unu nine ebe onye ano̱na o̱gakpo̱
madu-ibe-ya n'okpulu fain na okpulu osisi fig azi.

Digitized by Google

4 1 Mọ-ozi nagwam okwu wecigha ọzọ, kpọ-
tem, ka onye esi n'ula-ya kpọte. 2 Ọwesim,
Gini ka nginwa nafu? Mwesi, Afugom, ne, ife
idọnye ukpe nke busi ọna-edo nca, ya na ọkwa-ya
n'enu-ya, na ukpe isa ya n'enu ya: ukpe nine
n'ofu n'ofu, nke di n'isi-ya, nwelu ife isa esi
agbanye manu: 3 osisi ọlif nabọ na nso ya, ofu
n'akuku aka-nni ọkwa, nke ọzọ n'akuku aka-
ekpe-ya. 4 Mweza gwa mọ-ozi nagwam okwu,
si, Gini di-ga nwọ, dinwenum? 5 Mọ-ozi nagwam
okwu weza, sim, Imarọ ife ndia bu ka? Mwesi,
Mba, dinwenum. 6 Ọweza gwam, si, Nka bu
okwu Jehofa gwalu Zerọbabel, si, Ọburọ sitena
ike, nke ọnabu sitena ume, ma ọbu sitena mọm,
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. 7 Onye ka
nginwa bu, ngi nuku ugwu? n'iru Zerọbabel *igabu*
ani ntela: ọgeweputa isi nkpuma nakpọ Amala,
amala, dili ya. 8 Okwu Jehofa webiakutem, si,
9 Aka Zerọbabel tọlu ntọ-ani unọ a; aka-ya
galusi azi ya; igama azi na Jehofa nke usu *ndi*
agha zilim jeku i. 10 Makana onye nenili ubọsi
umu ọbele ife? Makana fa gañuli, fu azi nkpuma
eji esì unọ n'aka Zerọbabel, bu isa nunwa, *ndi bu*
anya Jehofa; fa nagba iru na azu n'uwa nine.
11 Mweza, si ya, Gini bu osisi ọlif nabọ nunwa
n'aka-nni ife idọnye ukpe ya na aka-ekpe-ya?
12 Mzakwasi nke ugbolo nabọ, si ya, Gini bu-ga
ngadaba osisi ọlif nabọ nunwa, nke di-ga n'akuku
ife ọna-edo nabọ isi gbanye manu, nke nerucapu
manu ọna-edo nime fa? 13 Ọwegwam, si, Imarọ
ife ndia bu ka? Mwesi, Mba, dinwenum. 14 Ọwe-
si, Ndia bu umu nabọ nke manu, ndi nakwu nyelu
Dinwenu uwa nine.

Digitized by Google

5 1 Mwewenie anyam ọzọ, fu, ne, akwukwọ
nfukọba nefe efe. 2 Ọwesim, Gini ka nginwa
nafu? Mwesi, Munwa nafu akwukwọ nfukọba
nefe efe; ogonogo-ya di oru kubit, obodobo-ya
kubit ili. 3 Ọwesim, Nka bu nkọca nke napu-ga
n'iru ani a nine: Makana agacacapu onye ori
ọbuna n'ebe a dika osi di; agacacapu azi onye
ọbuna nańu iyi n'ebe a dika osi di. 4 Agameme
ka ọpua, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu,
ọgaba n'unọ onye ori, na unọ onye nańu iyi asi
n'afam: ọganwu ula n'etiti unọ-ya, kpocapu ya na
osisi di ya na nkpuma di-ga ya.

5 Mọ-ozi nagwam okwu wepua, sim, Biko
wenie anya-i, ka ifu ife nka bu nke pukọ apukọ.
6 Mwesi, Nka bu gini? Ọwesi, Nka bu efa nke
napu apu. Ọwesi azi, Nka bu oyiyi-fa n'ani nine:
7 (ne, ebunitalu ofu talent nke ọze:) nka bu nwayi
nọ n'etiti efa. 8 Ọwesi, Nka bu Ife ọjọ; ọwetura
ya n'etiti efa: ọwewelu nkpuma ọze tukwasi n'ọnu
efa afu. 9 Mwewenie anyam, fu, ne, umu nwayi
nabọ puta, ifufe di na nku-fa; fa nwelu nku dika
nku stọk: fa webunita efa n'etiti ani na igwe.
10 Mwesi mọ-ozi nagwam okwu, Ebe ka ndia
bugakọ efa? 11 Ọwesim, Ilulu ya unọ n'ani
Ṣaina: mgbe akwadebelu ya, agedebe ya n'ebe
afu n'ọnọdu-ya.

6 1 Mwewenie anyam ọzọ, fu, ne, ugbọ-ani inọ
si n'etiti ugwu nabọ puta; ugwu afu bu-ga
ugwu ọna-ọku. 2 Anyinya nme-nme di-ga n'ugbọ-
ani izizi; anyinya oji-ga n'ugbọ-ani nke-ibọa;
3 anyinya ọca-ga n'ugbọ-ani nke-itọ; anyinya
akpa-ife-ọca di-ga ike n'ugbọ-ani nke-inọ.
4 Mweza mọ-ozi nagwam okwu, si, Gini di-ga nwọ,
dinwenum? 5 Mọ-ozi weza, sim, Ndia bu ifufe inọ

Digitized by Google

nke igwe, ndi si n'ikwu n'iru Dinwenu uwa nine
puta. 6 *Ugbọ-ani* nke anyinya oji di-ga napusi
n'ani Ugwu; nke ọca napu so ga; nke akpa-ife-
ọca di-ga ike napusi n'ani adagbe. 7 Anyinya
di-ga ike wepua cọba ka fa je gakpaghalia iru·na
azu n'uwa: ọwesi, Jebenu, gakpaghalia iru na azu
n'uwa. Fa wenakpaghali iru na azu n'uwa.
8 Ọwekpọm okù, wegwam okwu si, Ne, ndi napusi
n'ani Ugwu emego mọm di n'ani Ugwu zulu ike.
9 Okwu Jehofa webiakutem, si, 10 Nalu ife
n'aka ndi adọlu n'agha, n'aka Heldai, na Tobaija,
na Jedaia; nginwa bia azi n'ofu mbọsi afu, ba
n'unọ Josaia nwa Zefanaia, ebe fa si na Babilon
bia; 11 eye, nalu *fa* ọna-ọca na ọna-edo, kpua
okpu eze-ga, kpube n'isi Jọsua nwa Jehozadak, isi
ncu-aja; 12 gwa ya, si, Nọnwọ ka Jehofa nke usu
ndi agha kwulu, si, Ne, nwoke afa-ya bu Osisi
pulu epu; ogesi n'ọnọdu-ya wepue, ọgalu unọ nsọ
Jehofa: 13 ọbunadu yanwa galu unọ nsọ Jehofa;
yanwa gebu otuto afu, nọdu naci n'ukpo-ya;
ọgabu onye ncu-aja n'ukpo-ya: alo ndokwa gadi
n'etiti fa nabọ. 14 Okpu eze gadili Helem, na
Tobaija, na Jedaia, na Hen nwa Zefanaia, maka
nceta n'unọ nsọ Jehofa. 15 Ndi bitelu aka gabia
lua n'unọ nsọ Jehofa, unu gama azi na Jehofa nke
usu *ndi agha* zilim jeku unu. *Nka* geme azi, ma
ọbuluna unu ganukpo onu Jehofa Cuku-unu.

7 1 Oluzia n'arọ nke-inọ nke eze Daraiọs, okwu
Jehofa webiakute Zekaraia *n'ubọsi* nke-inọ nke
ọnwa nke-itenani, *bú* Kislef. 2 Betel ezigagoli Sa-
riza na Regem-melek, na ndi-fa, iyọ iru-ọma Jehofa,
3 *na* igwa ndi ncu-aja nke unọ Jehofa nke usu *ndi
agha*, na ndi-amuma, okwu, si, Agamakwa ákwá
n'ọnwa nke-ise, nekewaputa ọnwem, etu msi me

Digitized by Google

imelime arọ ndia? 4 Okwu Jehofa nke usu *ndi*
agha webiakutem, si, 5 Gwa ndi ani a nine, na ndi
ncu-aja, si, Mgbe unu ji bu ọnu rue uru *n'ọnwa*
nke-ise na nke-isa, bu ọgu arọ itọ na ili a, unu
bulumli ọnu nca, *bú* ibulu Munwa ka? 6 Mgbe
unu ji li, na mgbe unu ji la, unu elirọlu ọnweunu
lalu onweunu ka? 7 Ndia aburọ okwu Jehofa
kwululi n'aka ndi-amuma gbo, ka madu bili na
Jerusalem ọnọdu n'aru-ofufo, ebili azi n'obodo-ya
nke dirube-ga-lu ya okilikili, na Adagbe na ani
ntela?

8 Okwu Jehofa wèbiakuté Zekaraia, si, 9 Nọnwọ
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, si, Kpenu
ikpe n'ezi-okwu, ebe onye anọna ka ọmelu nwa-
nne-ya afọ-ọma na ebele: 10 emegbunanu ajadu,
na onye nenwerọ nna, na ọbia, na onye ebudalu
ebuda; ka onye ọbuna nime unu ghalu izulu
nwa-nne-ya ajọ ife n'obi-ya. 11 Ma fa julu iṅa
nti, seputa uku-ubu, me ka nti-fa di-ga alo, ka fa
ghalu inunu. 12 Eye, fa melu obi-fa ka nkpuma
adamant, maka fa anu iwu, na okwu Jehofa nke
usu *ndi agha* zita-ga-lu sitena mọ-Ya n'aka ndi-
amuma gbo: nuku ọnuma wesi n'aka Jehofa nke
usu *ndi agha* bia. 13 Oluzia, ka Osi kpọ, ma fa
anurọ; nọfu ka fa gesi kpọ, ma Mmanu, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu; 14 ma agameji oke
ifufe fesa fa n'etiti mba nine ndi fa namanurọ.
Ani weme nkpọnkpọ n'azu fa, ọnwerọzi onye naga
ya ma-ọbu cigha: makana fa melu ani usọ ka
ọbulu nkpọnkpọ ani.

8 1 Okwu Jehofa nke usu *ndi agha* webia, si,
2 Nọnwọ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu:
Ejim nuku ekwolo ekwolu Zaion, ejim nuku obi
ọku ekwolu ya ekwolo. 3 Nọnwọ ka Jehofa

Digitized by Google

kwulu: Ecighakutegom Zaion, agamebi n'etiti
Jerusalem: agakpo Jerusalem Obodo ezi-okwu;
na Ugwu Jehofa nke usu *ndi agha* Ugwu nso.
4 Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu:
Agadi ndikom na agadi umu-nwayi ganodukwu
n'ılo di-ga na Jerusalem ozo, ebe onye anona ya
na okposi-ya n'aka-ya maka ifi ito ajo ototo.
5 Ilo di-ga n'obodo gejuputa n'umu-aka ndikom
na umu-aka umu-nwayi negwú egwú n'ilo di-ga ya.
6 Nonwo ka Jehofa nke usu *ndi-agha* kwulu: Obulu
ife iti-nkpu n'anya ndi nka gboputalunu n'ubosi
afu-ga, ogabu azi ife iti-nkpu n'anyam ka? ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. 7 Nonwo ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: Ne, agamazoputa
ndi nkem n'aka ani iru-anya-anwu, na aka ani
odida-anya-anwu: 8 agameme azi ka fa bia, fa
gebi n'etiti Jerusalem; fa gabu ndi nkem, Munwa
gabu Cuku-fa, n'ezi-okwu na ezi omume. 9 No-
nwo ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: Ka aka-
unu di ike, unu ndi nanu okwu ndia n'onu ndi-
amuma n'ubosi ndia, ndi noli n'ubosi atolu nto-ani
uno Jehofa nke usu *ndi agha*, bú uno nso, ka ewe-
lua ya. 10 Makana tupu ubosi afu-ga ugwo adi-
rolu madu, nke ugwo nadili anumanu; nke ndo-
kwa nadili onye pulu apu ma-obu onye batalu
abata maka ifi onye nmanye: makana ezilim madu
nine ebe onye anona imedide madu-ibe-ya.
11 Ma kita Munwa amadili ndi nka gboputalunu
dika n'ubosi gbo, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. 12 Makana nkpulu ndokwa *gadi;* fain
gami nkpulu-ya, ani gamasi nmasi-ya, ígwé genye-
ga igiligi-fa; agameme ka ndi nka gboputalunu
lita ife nine ndia n'ùkwù. 13 Ogeme azi na, etu
unu si bulu ife ikpo-iyi n'etiti mba-ga, unu uno Juda

Digitized by Google

na uno̱ Israel, no̱fu ka Mgesi zo̱puta unu, unu
gabulu ngo̱zi: atunanu egwu, ka aka-unu di ike.
14 Makana no̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu: Etu Msi zubeli ime unu ajo̱ ife, mgbe
nna-unu-fà ji kpasum iwe, ka Jehofa nke usu *ndi*
agha kwulu, ma elogharo̱m; 15 no̱fu azi ka Msi
zube o̱zo̱ n'ubo̱si ndia ime Jerusalem na uno̱ Juda
ezi ife: unu atuna egwu. 16 Ndia ḅu ife unu
geme; Ebe onye ano̱na ya nagwa madu-ibe-ya ezi-
okwu; nekpenu ikpe ezi-okwu na ndokwa n'o̱nu-
uzo̱-ilo-unu-ga: 17 ka onye o̱buna nime unu
ghalu izulu madu-ibe-ya ajo̱ ife n'obi-ya; afunanu
iǹu-iyi asi n'anya: makana ife nine ndia bu ife
Mkpo̱lu asì, ka Jehofa kwulu.

18 Okwu Jehofa nke usu *ndi agha* webiakutem,
si, 19 No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu:
Ibu-o̱nu nke *o̱nwa* nke-ino̱, na ibu-o̱nu nke *o̱nwa*
nke-ise, na ibu-o̱nu nke *o̱nwa* nke-isa, na ibu-o̱nu nke
o̱nwa nke-ili, gabulu uno̱ Juda ife ngoli na aǹuli,
na ezigbo nzuko̱; nyabu fu ezi-okwu na ndokwa
n'anya. 20 No̱nwo̱ ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu: *O̱gemekwu* o̱zo̱, na ndi *o̱zo̱-ga,* na ndi bi
n'imelime obodo, gabia: 21 ndi bi n'ofu *obodo*
geje n'o̱zo̱, nasi, Ka ayi jesinu ike iyo̱ iru-o̱ma Je-
hofa, na ico̱ Jehofa nke usu *ndi agha:* munwa
geje azi. 22 Eye, imelime ndi *di n'ice n'ice* na
mba di-ga ike gabia ico̱ Jehofa nke usu *ndi agha*
na Jerusalem, na iyo̱ iru-o̱ma Jehofa. 23 No̱nwo̱
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu: N'ubo̱si afu-
ga *o̱geme,* na madu ili gesi n'asusu nine nke mba-
ga jide, o̱bunadu ijide ákwà onye-Ju, nasi, Ayi
geso unu je, makana ayi anugo na Jehofa no̱nyelu
unu.

Digitized by Google

9 1 Ibu *bú* okwu Jehofa ebolu ani Hedrak, Da-
maskọs *gabu* azi ebe izulu-ike-ya: makana Je-
hofa nwelu anya dikwasi n'aru madu nine na ebe
Israel nine nọ: 2 Hemat azi nke bu okè-ani di ya:
Taia na Zaidon, ọbu ezie na ọnwelu amamife aga-
daga. 3 Taia lu-azi-li onweya iga, tukọba ọna-
ọca ka uzuzu, na ọmalica ọna-edo dika ulu di n'ilo-
ga. 4 Ne, Dinwenu-ayi geme ka ọghalu inwe ya,
Ogeti ike-ya ife n'orimili nnu; ageji ọku lacapu
obodo afu. 5 Aṣkelon gafu ya, tuba egwu; Geza
azi, ogegbu ya ajọ ngbu; Ekron azi, makana ifele
geme itu-anya-ya: eze gana n'iyi sitena Geza,
amebizi na Aṣkelon. 6 Nwa ọyi gebi n'Aṣdod,
agamebepu ngala ndi Filistia. 7 Agamewepu
ọbala-ya n'ọnu-ya, na ife-alu-ya-ga n'etiti ézé-ya;
yanwa azi gabulu Cuku-ayi onye gbọputalunu:
ọgadi ka onye-isi na Juda, Ekron di azi ka onye-
Jebusait. 8 Agamenyerube ikwu n'unọm okilikili
imedide usu ndi agha, ka onye ọbuna ghalu iganu
ma-ọbu icighanu: onye nkpagbu ọbuna amesinwozi
nime fa ga ọzọ: makana kita ka Mji anyam fu.

9 Golibe agadaga, ngi ada Zaion; kpọba nkpu,
ngi ada Jerusalem: ne, Eze-i abiakuna i: Yanwa
bu onye ezi omume, nwe azi nzọputa; Ọbu azi
onye ume-ani, anyinya ibu nebu Ya, ọbunadu nwa
anyinya ibu. 10 Agamebepu azi ugbọ-ani n'Ifraim,
na anyinya na Jerusalem, agebepu azi uta agha;
Ọgagwa mba-ga okwu ndokwa: ọcici-Ya gabu
sitena orimili nnu genye n'orimili nnu, na sitena
Orimili genye n'ebe uwa jedebelu. 11 Nginwa
azi, maka ifi ọbala àgbà-i esigom n'onunu mili
nadirọ zipua ndi-nji-i. 12 Cighatanu n'iga, unu
ndi nji ji ncekwube: buraba tata ka Mnegosi na
agamenyecigha i nmaji. 13 Makana adọbagolum

Digitized by Google

onwem Juda *dika uta*, ewelugom Ifraim tinye
n'uta *dika ufele;* agamakpani umu-i, ngi Zaion,
imedide umu-i, ngi Jafan, me azi i dika nmà dike.
14 Agafu Jehofa n'enu fa, ufele-Ya gapu ka àmù-
mà: Dinwenu-ayi Jehofa gegbu opi, Ogeji oke
ifufe adagbe weje. 15 Jehofa nke usu *ndi agha*
gezedo fa; fa gelicapu, zoda nkpuma èbè-ga; fa gala
azi, kpotua nkpotu dika sitena manya: fa gejuputa
ka okwa, dika nkuku ebe icu aja. 16 Jehofa
Cuku-fa gazoputa fa n'ubosi afu ka ìgwè atulu *bú*
ndi-Ya: makana *fa gadi ka* nkpuma-ga nke okpu
eze, negbupu n'ani-Ya. 17 Makana nekene ka
idi-nma-Ya si buka, nekene ka nmá-Ya si buka!
oka geme ka umu-ikolobia gbowa, manya ofu *eme
ka* umu-agbo *gbowa.*

10 1 Yonu n'aka Jehofa mili ozizo n'oge mili
ozizo nke ikpe-azu, *obunadu n'aka* Jehofa
Onye neme àmùmà-ga; na Ogenye fa nsansa
mili, ebe onye anona *Onye ya* ife akuku n'ani-ugbo.
2 Makana terafim ekwugo ife neloro elo, ndi nafu
ndi-mo afugo okwu asi; fa ezego nlo asi, fa nakasi
na nkiti: nya ka fa ji naba nke fa dika atulu,
ebudalu fa, makana onwero onye nazu atulu.
3 Iwem enwulugo oku n'aru ndi nazu atulu, aga-
menye umu nkpi afufu: makana Jehofa nke usu
ndi agha enetago ìgwè atulu-Ya *bú* uno Juda,
Ogeme fa ka anyinya-Ya malu nmá n'agha.
4 N'aka Ya ka nkpuma nkuku gesi puta, ntu *ge-
sita azi* n'aka-Ya, uta agha *gesita* n'aka-Ya, ndi
nkpagbu nine *gesita* n'aka-Ya n'ofu. 5 Fa gadi
ka ndi-dike, nazoda *ndi-ilo-fa* n'ulu nke ilo-ga
n'agha; fa gebu agha, makana Jehofa nonyelu fa:
ifele geme ndi anyinya nebu. 6 Agameme ka uno
Juda di ike, agamazoputa azi uno Josef, me ka fa

Digitized by Google

cighata, makana emelum fa ebele; fa gadi azi ka
agasi na acupurom fa-li: makana Munwa bu Je-
hofa Cuku-fa, agamaza azi fa. 7 Ifraim gadi ka
dike, obi-fa gañuli dika sitena manya: eye, umu-fa
gafu ya, ñulia; obi-fa gañuli na Jehofa. 8 Aga-
makpo fa, kpokoba fa; makana agbaputagom fa:
fa gabawanye dika fa si bawanyeli. 9 Agama-
ghasa azi fa n'etiti ndi *ozo-ga;* fa gecetam n'ani
te-ga-lu aka: fa na umu-fa gebi, cighata azi.
10 Agameme azi ka fa si n'ani Ijipt cigha, agame-
si n'Asiria kpoputa fa; agameme ka fa bia n'ani
Gilead na Lebanon; *onodu* amezulu fa. 11 Oga-
gafe azi orimili nnu nke nkpa, tie akpoli n'orimili
nnu, ebe nine di-ga ogbu nke Nail gata: agewedata
ngala Asiria, ogbanci-eze Ijipt gapu. 12 Agameme
ka fa di ike na Jehofa; fa ganakpaghali n'afa-Ya,
ka Jehofa kwulu.

11 1 Megbe uzo-i-ga, ngi Lebanon, ka oku
welacapu sida-i-ga. 2 Ciba ákwá, ngi osisi
fia, makana sida adago, makana ndi kacasi nma
emebigo: cibanu ákwá, unu *osisi* oak nke Beṣan,
makana ugboko di ike adago n'ani. 3 Onu ici-
ákwá ndi nazu atulu! makana ife-fa kasi nma
emebigo: onu igbo-uja umu-ikolobia agaba! ma-
kana ngala Jodan emebigo. 4 Nonwo ka Jehofa
Cukum kwulu: Zua ìgwè atulu agegbu egbu;
5 ndi ndi nwe fa negbu fa, gunye onwefa na ndi
ikpe namaro; ndi nele fa si, Ngozi dili Jehofa,
makana ebulum ogalanya: ndi nazu fa emerolu fa
ebele. 6 Makana Mmemenwozili ndi bi n'ani a
ebele, ka Jehofa kwulu: ma, ne, Munwa garanye ndi
afu ebe onye anona n'aka madu-ibe-ya, na aka eze-
ya: fa getili ani, Mmanaputa fa n'aka-fa. 7 Mwe-
-ua ìgwè atulu agegbu egbu, ezie ndi ebudalu

Digitized by Google

ebuda n'etiti ìgwè atulu. Mwecili n'onwem o̱kpo̱si
nabo̱; ofu ka mkpo̱lu Nmá, nke o̱zo̱ ka mkpo̱lu
Ndi nfieko̱; mwezua ìgwè atulu. 8 Mwekpocapu
ndi-o̱zuzu-atulu ito̱ afu n'ofu o̱nwa; makana ume
nkpulu-obim anadoro̱ fa, nkpulu-obi-fa neme-azim
izize. 9 Mwesi, Mmazu unu: nke nanwu anwu,
ka o̱nwuru; nke agekpocapu ekpocapu, ka ekpo-
capu ya; ka ndi gbo̱putalunu libe anu ibe-fa n'ofu
n'ofu. 10 Mwewelu o̱kpo̱sim *bú* Nmá, kpo̱wara
ya, ka mwemebie àgbàm nke mu na ndi nine n'uwa
melu. 11 Owemebie n'ubo̱si afu: ndi ebudalu
ebuda n'ìgwè atulu ndi nagbanyem wemalu na nka
bu okwu Jehofa. 12 Mwesi fa, O̱buluna o̱di unu
nma n'anya, kwuanum ugwo̱m; ma o̱mezi, ghalu-
nu. Fa wesìe ugwo̱m oru *ibe* o̱na-o̱ca na ili.
13 Jehofa wesim, Wuralu ya o̱kpu-ite, ezigbo o̱nu
fa rulu Munwa. Mwecili oru *ibe* o̱na-o̱ca na ili
afu, wuralu fa o̱kpu-ite, n'uno̱ Jehofa. 14 Mkpo̱-
warakwasi o̱kpo̱sim nke o̱zo̱, *nya bu* Ndi nfieko̱, ka
mwemebie nwa-nne Juda na Israel bu.

15 Jehofa wesim, Welukwasi n'onwei o̱zo̱ ife
onye nkafie nazu atulu. 16 Makana, ne, Munwa
gewenita onye nazu atulu n'ani, nke maneneta ndi
fulu efu, nke o̱naco̱ ndi acusalu acusa, nke o̱nazo̱
nke kpajili akpaji, nke o̱nazu nke kwuzu o̱to̱, ma
ogeli anu nke malu abuba, kpajisie ikpata-ukwu-
fa. 17 Afufu dili onye nazu atulu *bú* onye neloro̱
elo nke rapulu ìgwè atulu! nmà gadakwasi n'o̱gwe-
aka-ya, na anya aka-nni ya: o̱gwe-aka-ya gakpo̱si
nku nca, anya aka-nni ya gagbacita o̱cici.

12 1 Ibu *bú* okwu Jehofa ebolu Israel.
No̱nwo̱ ka Jehofa kwulu, Nke nagbasa
enu-igwe, to̱ nto̱-ani uwa, kpua mo̱ madu nime ya

Digitized by Google

2 Ne, Munwa geme Jerusalem ka obulu iko iso-
ngongo n'ebe ndi nine dirubelu ya okilikili no,
ogadakwasi azi Juda na nnocibido Jerusalem.
3 Ogeme azi n'ubosi afu, na agameme ka Jerusa-
lem bulu ndi afu nine nkpuma di alo; ndi ji ya
ebo onwefa gadowa aru-fa agadaga; mba nine nke
uwa gagbakoba imedide ya. 4 N'ubosi afu, ka
Jehofa kwulu, agameji obi ino-mili weti anyinya
obuna ife, welu ipu-ala tie onye obu: agamasa
anyam nekwasi uno Juda, welu isì tie anyinya ndi
afu nine. 5 Ndi-isi Juda gekwu n'obi-fa, Ndi bi
na Jerusalem bu ikem nime Jehofa nke usu *ndi
agha bú* Cuku fa. 6 N'ubosi afu ka Mgeme ndi-
isi Juda dika ife igu oku n'etiti nku, dika oku owa
n'etiti agbo oka; fa galacapu ndi afu nine birubelu
okilikili, n'aka-nni na aka-ekpe: Jerusalem gebi-
kwasi ozo n'onodu-ya, na Jerusalem. 7 Jehofa
gebu azi isi zo ikwu-ga nke Juda, ka eweghalu
ime otuto uno Defid na otuto ndi bi na Jerusalem
nuku kalia Juda. 8 N'ubosi afu ka Jehofa gezedo
ndi bi na Jerusalem; onye naso ngongo n'etiti fa
n'ubosi afu gadi ka Defid; uno Defid gadi ka
Cuku, dika mo-ozi Jehofa n'iru fa. 9 Ogeme azi
n'ubosi afu, na agamaco ibibi mba nine nabia ime-
dide Jerusalem. 10 Agamerukwasi uno Defid, na
ndi bi na Jerusalem, mo nke amala na nke ayiyo;
fa genem anya Onye fa malu ube: fa gerulu Ya
uru, dika onye nerulu so ofu nwa omulu uru, obi-
fa genu inu maka ya, dika onye obi nenu inu
maka nwa izizi ya. 11 N'ubosi afu nuku iru-uru
gadi na Jerusalem, dika iru-uru nke Hedadrimon
na mgbulugudu Megidon. 12 Ani geru uru, ebe
ezi-na-uno aoona na nke ya; ezi-na-uno nke uno
Defid na nke fa, na inyeme-fa na nke fa; ezi-na-

Digitized by Google

unọ nke unọ Netan na nke fa, na inyeme-fa na nke
fa; 13 ezi-na-unọ nke unọ Lifai na nke fa, na
inyeme-fa na nke fa; ezi-na-unọ nke ndi Ṣimei na
nke fa, na inyeme-fa na nke fa; 14 ezi-na-unọ
nine gbọputalunu, ebe ezi-na-unọ anọna na nke
ya, na inyeme-fa na nke fa.

13 1 N'ubọsi afu agemeghelu unọ Defid na
ndi bi na Jerusalem isi-iyi, maka njọ na maka
nmelu. 2 Ọgeme azi n'ubọsi afu, ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu, na agamebepu afa ndi-mọ
n'ani, amecetanwozi fa ọzọ: agameme azi ka ndi-
amuma na mọ inyi afu si n'ani pua. 3 Ọgeme azi
na, mgbe onye ọbuna amanwozina amuma, nna-ya
na nne-ya mulu ya gasi ya, Imadi ndu; makana
inasi-ga asi n'afa Jehofa: nna-ya na nne-ya mulu
ya gamapu ya aru ma ọmaba amuma. 4 Ọgeme
azi n'ubọsi afu, na ndi-amuma ebe onye anọna
ọgeme ifele ọfù-ya, ma ọnama amuma; fa ameyizi
afe aji anu ilafu nlafu: 5 ma ọgasi, Munwa aburọ
amuma, munwa bu onye ọlu ugbo; makana madu
gbalumli sitena nwata. 6 Agasi azi ya, Gini bu
imelu-aru ndia n'etiti aka-i nabọ? Ọgasi, Fa bu
nke emelulum n'unọ ndi fulum n'anya.

7 Teta, ngi nmà, imedide onye-nazu-atulum,
na imedide onye-ukpam, ka Jehofa nke usu *ndi
agha* kwulu: tie onye nazu atulu, na agacusasi
ìgwè atulu; agamerughali akam n'aru ndi ọbele.
8 Ọgeme azi, n' ani a nine, ka Jehofa kwulu, na
uzọ nabọ nime ya ka agebepu fa nwuru; ma
nke-itọ gafọdu nime ya. 9 Agameme ka uzọ
nke-itọ gafe ọku, nuca fa ka esi anuca ọna-ọca,
nwane fa ka anwanelu ọna-edo: fanwa gakpọku
afam, Munwa gaza fa: agamasi, Nka bu ndi-nkem;
fanwa gasi azi, Jehofa bu Cukum.

Digitized by Google

14 1 Ne, ubọsi Jehofa abiana, mgbe ageji ke
ife-nkwali-i n'etiti i. 2 Makana agamekpo-
kọba mba nine ibu Jerusalem agha; agewelu
obodo, kwakọlia unọ-ga, dọkpulusia umu-nwayi:
ọkala obodo ka agadọlu n'agha, ndi fọdulunu ka
amanebepu n'obodo. 3 Jehofa gapu azi, buso
mba afu-ga agha, dika mbọsi Obulu agha n'ubọsi
agha. 4 Ukwu-Ya gakwulu n'ubọsi afu n'enu
ugwu Ọlif, nke di n'iru Jerusalem n'iru-anya-anwu,
ugwu Ọlif gakpọwara n'etiti nabọ do iru n'ebe
anya-anwu si awa na ọdida-anya-anwu, ajọ nuku
mgbulugudu *gadi;* ọkala ugwu gakpuruka n'akuku
Ugwu, ọkala-ya n'akuku adagbe. 5 Unu gesi na
mgbulugudu ugwum gbanaba; makana mgbulu-
gudu ugwu gelu-ga n'Ezel: eye, unu gagbanaba,
dika unu si gbanaba n'iru ani nmarube n'ubọsi
Ọzaia eze Juda: Jehofa Cukum gabia, ndi di nsọ
nine esolu I. 6 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na ìfè
amenwuwa enwuwa nke ọnagba ọcici: 7 ma ọgabu
ofu mbọsi nke Jehofa malu; ọburọ efifie, nke
ọnabu ucici: ma ọgẽme, na ìfè gadi n'anyasi.
8 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na mili nenye ndu gesi-
ga na Jerusalem ruputa; ọkala nime fa *erusi*
n'akuku orimili nnu nke iru-anya-anwu, ọkala
nime fa *erusi* n'orimili nnu nke ọdida-anya-anwu:
n'udu-mili na ọkọci ka ọgadi. 9 Jehofa gabu eze
uwa nine: n'ubọsi afu ka Jehofa gabu ofu, afa-Ya
abulu ofu. 10 Agerughali ani nine ka Araba,
sitena Giba genye na Rimon akuku adagbe Jeru-
salem; agebuni ya enu, obili n'ọnọdu-ya, sitena
ọnu-uzọ-ilo Benjamin genye n'ebe ọnu-uzọ-ilo
izizi, genye n'ọnu-uzọ-ilo nkuku, na sitena unọ
enu Hananel genye n'ebe anazọcalu eze manya
fain. 11 Madu gebi nime ya, iweruka n'usọ *ibibi-*

Digitized by Google

nu amadizi ọzọ; ma Jerusalem gebi n'aru-ofufo.
12 Nka gabu ife Jehofa geti ndi nine busolu Jeru-
salem agha: fa gatacasi aru ebe fa kwufu ọtọ,
anya-fa gadasi ugbò, ile-fa gatacasi n'ọnu-fa.
13 Ọgeme azi n'ubọsi afu, na nuku ikpọ-aghala
gesi n'aka Jehofa bia n'etiti fa; ebe onye anọna
ojide madu-ibe-ya n'aka, ageweni aka-ya imedide
aka madu-ibe-ya. 14 Juda gebu azi agha na
Jerusalem; agekpokọba àkù mba nine birubelu
okilikili, ọna-edo, na ọna-ọca, na afe, n'agadaga
uba. 15 Nọfu ka iti anyinya, na miul, na kamel,
na anyinya-ibu, na anumanu nine nke gadi n'ebe
enyelu ikwu afu, ife gadi, etu iti-ife a *si di.*
16 Ọgeme azi, na onye ọbuna fọdulunu na mba
nine rọgotalu imedide Jerusalem ganarọgo kwa
arọ isekpulu Eze, *bú* Jehofa nke usu *ndi agha*, na
idebe olili ikwu-ga. 17 Ọgeme azi, na onye
ọbuna n'etiti ezi-na-unọ nine nke uwa narọgorọ
Jerusalem isekpulu Eze, *bú* Jehofa nke usu *ndi
agha*, mili ọbuna amezowusa fa. 18 Ọbuluna ezi-
na-unọ Ijipt arọgorọ, nke fa nabia, fa amenwe
mili; iti-ife afu gadi, nke Jehofa geji ti mba-ga nke
narọgorọ idebe olili ikwu-ga. 19 Nka gabu njọ
Ijipt, na njọ mba nine narọgorọ idebe olili ikwu-
ga. 20 N'ubọsi afu ka ọgadi na mgbiligba anyi-
nya-ga, EDOLU NSỌ NYE JEHOFA; ite di-ga n'unọ
Jehofa gadi ka ọkwa di-ga n'iru ebe icu aja.
21 Eye, ite nine di na Jerusalem na Juda gabu
ife edolu Jehofa nke usu *ndi agha* nsọ: ndi nine
nacu aja gabia welu *ọnwọ* nime fa, sie ife nime fa:
n'ubọsi afu onye Kenean ọbuna amadinwozi ọzọ
n'unọ Jehofa nke usu *ndi agha.*

Digitized by Google

MALAKAI.

1 1 Ibu *bú* okwu Jehofa ebolu Israel sitena
aka Malakai.
2 Afugom unu n'anya, ka Jehofa kwulu. Ma
unu si, Na gini ka Ifulu ayi n'anya? Iso̱ aburo̱
nwa-nne Jekob ka? ka Jehofa kwulu: ma afulum
Jekob n'anya; 3 ma Iso̱ ka Mkpo̱lu asi, me ka
ugwu-ya-ga bulu nkpo̱nkpo̱ ugwu, welu ùkwù-ya
nye nkita o̱fia. 4 Ebe Idom si, Etiligo ayi, ma
ayi gecigha luzia ebe to̱gbo̱-ga-lu nkiti; no̱nwo̱ ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, Fanwa galuzi,
ma Munwa gakwatu: agakpo̱ azi fa Okè-ani ife
o̱jo̱, na Ndi Jehofa newewusa iwe ebe-ebe.
5 Anya-unu gafu, ununwa gasi azi, Jehofa di nuku
sitena ufesi okè-ani Israel.
6 Nwa naso̱pulu nna-ya, odibo naso̱pulu dinwe-
nu-ya: o̱bulu azi na Munwa bu nna, kedu nso̱pu-
lum? o̱bulu azi na Munwa bu dinwenu, kedu
egwum? ka Jehofa nke usu *ndi agha* gwalu unu,
unu ndi ncu-aja, ndi neneni afam. Unu si, Na gini
ka ayi nenili afa-I? 7 Unu nece acica lulu alu
n'ebe-icu-ajam. Unu nasi, Na gini ka ayi meto̱lu
I? *O̱bu* n'ikwu, si, Tebel nke Jehofa bu ife
nneni. 8 Unu buta ife kpulu ìsì iji wecu aja,
o̱buro̱ ajo̱ ife! ma unu buta ife gwo̱lu ngwulo̱ na
ife naya o̱ya, o̱buro̱ ajo̱ ife! Biko ce ya n'iru
onye-isi-i; ife-i gaso̱ ya? ma-o̱bu o̱gafu i iru-o̱ma?
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu. 9 Kita,
bikonu, yo̱banu iru-o̱ma Cuku, ka O̱wemualu ayi
amala: nka sitelu n'aka-unu: O̱gafu onye o̱buna

Digitized by Google

nime unu iru-ọma? ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. 10 Buluzidu na ọnwelu ofu onye nime
unu gemeci uzọ-ga, ka unu ghalu ifunwu *ọku*
n'enu ebe-icu-ajam na nkiti! Ife-unu asọrọm, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, nke Mnanalu
àjà nni n'aka-unu. 11 Makana sitena ọwuwa
anya-anwu genye n'ọdida-ya afam di nuku n'etiti
mba-ga; n'ebe ọbuna ka anesulelu afam ife ísì
usọ, na àjà nni: makana afam di nuku n'etiti
mba-ga, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.
12 Ma ununwa metọlu ya, n'isi, Emebigo tebel
nke Jehofa, na nkpulu-ya, *bú* nni-Ya, bu ife
nneni. 13 Unu si azi, Ne, ifugodu ike-ọgwugwu
di nwọ! unu wesue ya imi, ka Jehofa nke usu *ndi*
agha kwulu; unu webuta nke analu n'ike, na ife
gwọlu ngwulọ, na nke naya ọya; nọnwọ ka unu
si ebuta àjà nni: ife di nọnwọ gasọm usọ n'aka-
unu ka? ka Jehofa kwulu. 14 Ma ibu-ọnu nadili
onye aghughọ, nke nwelu ebunu n'ìgwè atulu ya,
kwe nkwa di nsọ, welu ife ọlusi cunyelu Dinwenu-
ayi aja: makana Munwa bu nuku eze, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu, afam di egwu n'etiti
mba-ga.

2 1 Kita, unu ndi ncu-aja, ife nka etili n'iwu
dili unu. 2 Ọbuluna unu amanu, ọbulu azi
na unu amacighali ya n'obi, iji nye afam otuto, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, agamezitalu
unu ibu-ọnu, bu ngọzi-unu ọnu; eye, abugom fa
ọnu abu, makana unu acighalirọ ya n'obi. 3 Ne,
agamabalu nkpulu afu nba maka ifi unu, fe
unu nsi anu n'iru-ga, bu nsi anu nke olili-unu-
ga; agewepu unu na ya. 4 Unu gama azi na
Mu zitalu unu ife a etili n'iwu, ka àgbàm wedi-
nyelu Lifai, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.

Digitized by Google

5 Àgbàm dinyelu ya nke *neweta* ndu na ndokwa;
enyelum fa ya ka egwu wetuba ya, o̱wetualum
egwu, obi mebie yanwa n'afam. 6 Iwu ezi-okwu
di n'o̱nu-ya, afuro̱ ajo̱ omume o̱buna n'egbugbele-
o̱nu-ya: osom eje na ndokwa na ikwu-ekelesu,
weme ka imelime si n'ajo̱ omume cighata. 7 Ma-
kana egbugbele-o̱nu onye ncu aja gedebe ife
o̱muma, fa ganaco̱ iwu n'o̱nu-ya: makana yanwa
bu uko̱ Jehofa nke usu *ndi agha*. 8 Ma ununwa
rapulu uzo̱ puruka; unu emego ka imelime so̱
ngo̱ngo̱ n'iwu; unu emebigo àgbà Lifai, ka Jehofa
nke usu *ndi agha* kwulu. 9 Nyabu na Munwa
azi emego unu ife nneni na ife di ani n'iru ndi
Israel nine, ka unu nesiro̱ debe uzo̱m, ma naso̱
anya madu n'iwu.
10 O̱buro̱ ofu nna ka ayi nine nwelu ka? o̱buro̱
ofu Cuku kelu ayi ka? maka gini ka ayi ji
agho̱gbu ebe onye ano̱na o̱nagho̱gbu nwa-nne-ya,
nemeto̱si àgbà nna-ayi-fà? 11 Juda gho̱gbulu
agho̱gbu, alu melu n'Israel na Jerusalem; makana
Juda emeto̱go idi-nso̱ Jehofa nke O̱fulu n'anya,
nua ada cuku ani madu. 12 Jehofa gebepulu
onye melu ife a onye neteta eteta na onye naza
aza, n'ikwu Jekob-ga, na onye nece àjà nni n'iru
Jehofa nke usu *ndi agha*. 13 Nka azi ka unu
neme nke ugbolo nabo̱: unu welu anya-mili, na
ákwá, na ize-ume, nekpucita ebe icu aja nke
Jehofa, nyabu na Odedo iru n'àjà nni o̱zo̱, nke
Oneji obi uso̱ analu ya n'aka-unu. 14 Ma unu si,
Gini melu? Makana Jehofa abulugo onye ama
n'etiti ngi na nwunye inutalu n'okolo̱bia, onye
nginwa gho̱gbulu, o̱bu ezie na ngi na yanwa bu
ofu, o̱bulu nwunye àgbà-i. 15 Ofu onye emero̱
no̱fu, o̱bu ezie na o̱nwelu mo̱ gbo̱putalunu ka?

Digitized by Google

Gini melu ofu onye *ji me no̱nwo̱?* O̱naco̱ nkpulu
nke Cuku. Nyabu debenu mo̱ *di nime* unu, ka
nwoke ghalu igho̱gbu nwunye o̱nutalu n'okolo̱bia.
16 Makana Jehofa, Cuku nke Israel, si, na Ya
nakpo̱ ncupu asì, ya na onye ji ife-ike wekpucita
afe-ya, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu : nyabu
debenu mo̱ di nime unu, ka unu ghalu igho̱gbunu.
17 Unu ji okwu-unu eme ka ike gwu Jehofa.
Ma unu si, Na gini ka ayi melu ka ike gwu Ya?
N'isi, Onye neme ajo̱ ife di nma n'anya Jehofa,
ife-fa naso̱ azi Yanwa; ma-o̱bu kezi Cuku ikpe?

3 1 Ne, eziem onye-ozim, ogedozi uzo̱ n'irum:
Dinwenu-ayi, nke ununwa naco̱, gabia na ntu-
made n'uno̱ nso̱ Ya; bu Onye ozi nke àgbà, Onye
ife-Ya naso̱ ununwa, ne, O̱biana, ka Jehofa nke
usu *ndi agha* kwulu. 2 Ma onye ganado ubo̱si
o̱bibia-Ya? onyezi gakwudo ma O̱me ka afu Ya?
makana Yanwa di ka o̱ku nke onye nanuca ife, na
ncà ndi nasuca ákwà: 3 O̱gano̱ azi ka onye
nanuca nakpo̱ca o̱na-o̱ca, O̱gawuca umu̱-ndikom
Lifai, nuca fa dika o̱na-edo na o̱na-o̱ca; fa gebuta-
lu Jehofa àjà nni n'ezi omume. 4 Mgbe afu ka
àjà nni Juda na Jerusalem gaso̱ Jehofa uso̱, dika
ubo̱si gbo, di azi ka n'aro̱ gbo gboli. 5 Agama-
kpudebe unu nso ikpe ikpe; agamabu onye ama
di ngwa medide ndi neme anwansi, na ndi nayi
o̱yi, na ndi nañu iyi asi; na ndi nemegbu onye
o̱lu ugwo̱ n'ugwo̱-ya, *nemegbu* ajadu, na onye
nenwero nna, na ndi nanara onye-o̱bia *n'ife lulu
ya,* ndi nadatulum egwu, ka Jehofa nke usu *ndi
agha* kwulu. 6 Makana Munwa Jehofa adagha
agha; nya kpatalu na ekpocapuro̱ ununwa, unu
umu Jekob.
7 Siteli n'ubo̱si nna-unu-fà ka unu ji si n'ukpu-

Digitized by Google

lum puruka, ghalu idebe fa. Cighakutẹnum, na
agamecighakute unu, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. Ma unu si, Na gini ka ayi gecighata?
8 Madu gapulu Cuku ife ka? ma ununwa napulum
ife. Ma unu si, Na gini ka ayi pulu I ife? N'ofu
uzọ n'uzọ ili na àjà nbuni. 9 Eji ibu-ọnu webu
ununwa; makana ununwa napulum ife, *ọbunadu*
mba nine a. 10 Butanu ofu uzọ n'uzọ ili nine
n'unọ àkù, ka ife olili wedi n'unọm, biko, nwanum
na nka, ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, ma
Mmemeghepulu unu windo di-ga n'enu-igwe,
ruwusa unu ngọzi, nke unu mananado. 11 Aga-
mabalu onye nelicapu elicapu nba maka ifi unu,
na omemebi nkpulu ani-unu; nke fain-unu nafi-
ọsisi nkpulu n'ugbo, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu. 12 Mba nine gakpọ unu ndi añuli:
makana ununwa gabu ani usọ, ka Jehofa nke usu
ndi agha kwulu.

13 Okwu-unu adigo alo medidem, ka Jehofa
kwulu. Ma unu si, Gini ka ayi kwulu medide I?
14 Unu si, Ọbu ife nkiti ifè Cuku: kezi elele
ọbalu ayi na ayi edebego ife Otinyelu n'aka-ayi
idebenu, na ayi ji ákwà uju naga n'iru Jehofa nke
usu *ndi agha?* 15 Kita ayinwa nakpọ ndi ngala
ndi añuli; eye, anedoni ndi neme ife ọjọ; eye, fa
nanwa Cuku, pua ya. 16 Mgbe afu ka ndi
natulu Jehofa egwu nagwalita onwefa okwu:
Jehofa wege nti, nulu, anede akwukwọ nceta n'iru
Ya, maka ndi natulu Jehofa egwu, ndi nacigha
azi afa-Ya n'obi-fa. 17 Fa gabu ndi nkem, ka
Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu, n'ubọsi Mneme,
bú àkù aka-mkpam; agamemelu fa ebele, dika
madu si emelu nwa-nwoke nke ya nefe ya ebele.
18 Unu gecigha azi fu ife di ice n'etiti onye ezi

Digitized by Google

omume na onye ọjọ, n'etiti onye nefe Cuku na
4 onye nadefe Ya. 1 Makana, ne, ubọsi afu abi-
ana, ọnele ka obo ọku; ndi ngala nine, na ndi
nine neme ife ọjọ, gabu okpolo ọka: ubọsi afu bia-
nanu gelecapu fa, ka Jehofa nke usu *ndi agha*
kwulu, nyabu na ọmarapulu fa nkpọlọgwugwu nke
ọnarapulu fa ngadaba. 2 Ma anya-anwu ezi omu-
me gawalu unu ndi natulu afam egwu Ya na ọzuzọ
di na ǹkù-Ya; unu gapu, nawu ikpọtọ ka umu efi
azulu azu. 3 Unu gazọtu ndi ọjọ; makana fa gabu
ntu ọku n'okpulu ọbu-ukwu-unu n'ubọsi Mneme,
ka Jehofa nke usu *ndi agha* kwulu.
4 Cetanu iwu Moses odibom, nke Mtili ya na
Horeb ka ọdili Israel nine, *bú* ukpulu na ikpe-ga.
5 Ne, Munwa gezitalu unu Elaija amuma tupu
nuku ubọsi Jehofa di egwu abia. 6 Ọgeme ka
obi ndi bu nna cighata n'umu-fa, na obi umu na
nna-fa; maka Mu abia welu iweruka n'usọ *maka
nbibi* wetie uwa.

Digitized by Google

RICHARD CLAY & SONS, LIMITED,
BREAD STREET HILL, E.C., AND
BUNGAY, SUFFOLK.

Digitized by Google

Digitized by Google